No. 69 ZATERDAG 30 AUGUSTUS 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5811.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Ons Nieuw FEUILLETON.

In dit nummer maken wij een begin met de plaatsing van een nieuw FEUILLETON, getiteld:

„DE WAANZINNIGE".

Het is een zeer prachtig en boeiend verhaal uit de Middeleeuwen, dat ongetwijfeld in den smaak van al onze Lezers zal vallen.

Merci!

Den 20 Aug. van 't gedenkwaardige jaar 1913 is door den chef van den dienst der Exploitatie bij de Staatsspoorwegen o.a. de volgende instructie uitgevaardigd.

„Het publiek beklaagt er zich over, dat sommige conducteurs en contrôlebeambten na inzage van abonnementskaarten, enz. bedanken met het woordje „merci" zonder meer, hetgeen aanstoot geeft, omdat het voor vele ooren te vertrouwelijk en vriendschappelijk klinkt.

Het betrokken personeel wordt daarom verzocht voortaan dat uitheemsche woord niet meer te gebruiken maar eenvoudig „Dank U" te zeggen".

* * *

Dat stuk werk ligt er.... 'n mooi proefje alweer van den Jansalie-geest van 't Hollandsche volk.

Je bent op zoo'n oogenblik blij, dat de Nederlandsche taal toch maar in 'n klein hoekje van de wereld gelezen wordt. De Hollandsche kleinzieligheid loopt af en toe de spuigaten uit.

In geen beschaafd land is het treinpersoneel over 't algemeen genomen voorkomender en beleefder dan in 't Koninkrijk der Nederlanden, maar ook in geen rijk heeft het reizende publiek meer op zijn neus te zetten, dan bij ons te land, speciaal in dat gedeelte, dat men in 't Donkere Zuiden Holland noemt.

Teren die lui tusschen de waterlinie op de wereldvermaarde deugden van 't voorgeslacht, komen ze nooit met andere volken in aanraking, hebben ze speciaal 'n aparte beschaving noodig — of wat is het?

De heele samenleving schudt, allerlei vraagstukken van politieken en socialen aard dringen zich naar voren en... in Utrecht wijdt men nog in vollen ernst zijn aandacht aan 't verschil tusschen merci! en Dank U!

Is het wonder dat zulk een dienstorder den lachlust opwekt van de groote massa en er gevraagd wordt: Is er nou niks anders te doen?

* * *

In verschillende deelen des lands is de treinenloop op zijn zachtst uitgedrukt onvoldoende en geregeld volgens een systeem van ik weet niet welk jaar. Daarenboven laten sommige maatregelen die in de laatste jaren genomen zijn, met alle bescheidenheid gezegd wel wat aan billijkheid te wenschen over en neemt het aantal voorstanders van staatsexploitatie vooral in 't Zuiden des lands met den dag toe.

* * *

Merkwaardig blijft altijd nog dit.

Men kan 's morgens van Rotterdam evengauw te Venlo wezen als van Boxtel uit en tusschen half elf v.m. en kwart over vijf n.m. komt er te Boxtel van de richting Venlo voorbij Eindhoven slechts één trein (zegge één trein) aan.

H. N. OUWERLING.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Tegen spionnage.

In ons land, aldus het Brusselsche „N. v. d. D.", bestaat er geen wet tegen de bespiederij, en herhaaldelijk heeft men reeds kunnen zien, dat zij er noodig is. In den laatsten tijd hebben de leger autoriteiten photografische toestellen onderzocht, die in 't bezit waren van wandelaars, die den omtrek der versterkte stellingen of forten bezochten. In deze toestellen werden photografiën gevonden en in beslag genomen, daar zij van zeker belang waren uit oogpunt van de nationale verdediging. Er zal, bijgevolg, in den kamerzittijd van October een wetsontwerp tegen de spionnage ingediend worden.

Een slimme oplichter te Brussel.

Op 3 Aug. jongstleden stapte af aan een hotel in de nabijheid der Luxemburgstatie te Brussel, een bejaard heer met grijzen baard die uitsluitend Engelsch sprak. De man zag er zeer eenvoudig uit, en had een koffer en een reistasch bij zich

De nieuwe gast, die hoegenaamd geen overdreven uitgaven deed, genoot weldra het volle vertrouwen van den hotelhouder en diens personeel. Vooral de bedienden waren hem zeer genegen, daar hij hen veel drinkgeld schonk.

De eerste zes dagen betaalde de gast geregeld, maar daarna deelde hij mede, dat hij met ongeduld een check van een Engelsche Bank wachtte, en op het oogenblik zonder geld zat. Alstoen leende hij geld van al de koffiehuisbedienden.

Den 14en Aug. kwam er een brief uit Londen, van een medeplichtige van den oplichter — want men had hier met een oplichter te doen — waarin deze mededeelde, dat de bewuste check eerst over drie dagen afgezonden kon worden.

Den volgenden dag wist de oplichter, tegen in pand geving van zijn zakuurwerken ketting, zoogenaamd ter waarde van 700 frank, een bedrag van 200 fr. van den hotelhouder los te krijgec.

Kort daarna verliet de bejaarde „heer" het hotel en is daar sedert niet teruggekeerd.

Ongerust geworden, deed de hotelhouder eindelijk het reisgoed van den vreemdeling openmaken. De koffer en de reistasch hielden niets anders in dan oud pakpapier en enkele stukken vuil linnengoed. Nu bekeek de lichtgeloovige hotelhouder ook wat nauwkeuriger het uurwerk en den ketting, en kwam weldra tot de droeve ontdekking, dat deze voorwerpen van verguld koper waren.

(Vl. Gaz.)

Duitschland.

Nieuwe vleeschhal te Berlijn.

Het bestuur van het Berlijnsche slachthuis vraagt 7½ milioen Mark aan voor het bouwen van een nieuwe vleeschhal. De hal zal zoo groot worden, dat er tusschen de 6000 en 8500 runderen en ongeveer 22,000 varkens te koop gehangen kunnen worden.

Belasting der Duitsche Vorsten.

De beheerders van de vorstelijke vermogens aan de Duitsche hoven zijn, naar de Tägl. Rundschau verneemt, druk doende met het vaststellen van die vermogens, van welke vrijwillig, een bijdrage in de kosten van de legerwet zal betaald worden. Daar de vorsten voordien nooit belasting betaald hebben, heeft het werk bij gebrek aan gegevens heel wat voeten in de aarde. Met de vaststelling van het vermogen van den Keizer is de Pruisische minister van het koninklijk huis belast. De vorsten zullen vermoedelijk geen gebruik maken van hun recht, om de buitengewone heffing in drie jaarlijksche termijnen te voldoen maar in het voorjaar van 1914 de geheele som in eens afdragen.

Frankrijk.

Het gestolen halssnoer.

De „Daily Mail" meldt, dat er licht schijnt te komen in het duistere geval van de vermissing van het paarlen halssnoer, dat op weg van Parijs naar Londen, werd gestolen.

De politie moet zekerheid hebben, dat het halssnoer zich in Berlijn bevindt. Het was nl. bekend geworden, dat van Berlijn uit aan de Lloyd-Verzekeringmaatschappij aangeboden was het halssnoer tegen vergoeding van een hoog bedrag terug te zenden. Twee agenten van de Lloyd-maatschappij begaven zich naar Berlijn, teneinde met de personen, die den brief geschreven hadden, te onderhandelen.

Eerst hechtte men geen geloof aan deze mededeeling, doch men schijnt tot de overtuiging te zijn gekomen, dat zij inderdaad op waarheid berust. Het onderzoek wordt thans ijverig in deze richting voortgezet.

Treindieven.

Een Parijsch juwelier, de heer Rapaport, is in den sneltrein Parijs—Brussel bestolen voor een bedrag van 25000 frs. Zijn portefeuille, waarin hij verschillende juweelen geborgen had, is hem ontnomen, waarschijnlijk door twee „heeren", die in den doorloop van den wagon hem tegen het lijf liepen en hem een oogenblik gedrongen hebben. Zij boden hun verontschuldiging aan en verlieten den trein te Quévy.

Hulde van een anarchiste aan religieusen.

Madame Rirette Maitrejean, bekend uit het proces der auto-bandieten, en lid der redactie der Anarchie heeft een jaar in de gevangenis te Parijs gezeten, waar zij de religieuzen aan het werk gezien heeft. Weer vrij gekomen, schrijft zij in den Matin, het Parijsche anti-katholieke blad over de religieusen in de gevangenis en brengt haar hulde voor haar liefderijk werken.

„Al zouden mijn goede vrienden de anarchisten er ook over te keer gaan", schrijft zij, „ik heb van de religieusen het teederste, zoetste en vertroostendste aandenken bewaard".

De verdediging der Noordgrenzen.

De „Temps" publiceert een artikel over de maatregelen, die de Fransche regeering op de Noordgrenzen genomen heeft tegen een mogelijken inval van het Duitsche leger in Frankrijk via België, in antwoord op zekere artikelen in andere bladen, dat Frankrijk van die zijde onbeschermd zou zijn.

„Ons Noorderleger" schrijft de Temps, zal in Henegouwen en de Tièache, grenzend aan de Belgische provincie Namen moeten opereeren. De concentratielijn en de weg tot aanvoer van leeftocht zou langs Parijs-Saint-Quentin-Maubeuge en Parijs Soissons, Laon of Hirson zijn.

Over Sainte-Dizier-Sainte Menehould-Amagne-Hirson zou het leger kunnen worden versterkt door troepen uit Sainte-Dizier en Vihy.

De vesting Maubeuge en de forten van Hirson beheerschen met hun kanonnen deze linie en verhinderen den vijand levensmiddelen aan te voeren, wanneer hij naar Parijs oprukt. Van Givet uit kunnen wij bovendien zijn flanken of de achterhoede ernstig bedreigen en de bruggen enz. vernielen tusschen Keulen, Luik, Namen, Charleroi of Hirson.

Men moet de pessimistische beschouwingen niet overdrijven. Onze Noordergrens is zoo goed mogelijk versterkt en hoewel 't niet naar buiten blijkt, zijn de vestingwerken niet minder sterk.

Engeland.

Een voornaam Boekhandelaar.

Quaritch, een voornaam boekhandelaar uit het West-End te Londen, is

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Een Verhaal uit de Middeleeuwen.

1

I

In het hooge, groote vertrek, dat aan een ridderzaal deed denken, hadden zich talrijke lieden, jonge en oude, maar allen met den ernst op het gelaat, verzameld. Het was een luisterrijke zaal, in wier versiering pracht en goede smaak zich paarde. Vlaamsche tapijten bedekten de wanden, tapijten, die uit de fijnste stoffen waren geweven en met gouddraad bestikt. Het gezelschap, dat zich tusschen deze kostbaarheden bewoog, was zeker geheel evenredig aan de omgeving. Het bestond toch uit de meest bekende schilders, graveurs, goudsmeden, dichters, kortom de beroemdste kunstenaars van de stad Gent.

Het was de kunstenaarszaal, wier heerlijkheden door het fantastische toortslicht een eigenaardige, nog bekoorlijker aanzicht kregen. De koperen schilden, door de beroemdste wapensmeden vervaardigd, blanke zwaarden, nog niet in het bloed eens vijands gedrenkt en met kostbare handgrepen, houten en marmeren beelden, gouden en zilveren bokalen, prachtige geïllustreerde missalen, schoone meubelen, dat alles deed aan een sproke denken. Geen wonder echter, dat deze zaal als een sprokezaal moest zijn, want iedere kunstenaar stelde er een eer in, mede te werken aan de versiering van het vertrek, waarin de dichters, schilders, beeldhouwers en andere kunstenaars bij voorkomende gelegenheden tezamen kwamen om er de Vlaamsche kunst in haar geheelen omvang te vertegenwoordigen.

Steeds kwamen nog nieuwe gasten de zaal binnen; er vormden zich groepjes; de vrienden zochten elkander op en bespraken samen de laatste gewichtige gebeurtenissen, hun kunst betreffende. Er was een vroolijke, opgewekte stemming. Eensklaps tienkte het groote uurwerk.

„Zeven", sprak de oudste der aanwezigen.

Het werd stil in de zaal.

„Hugo van der Goes! waar blijft Hugo van der Goes?" werd er geroepen.

„Hier ben ik! Wat is er?" zoo trad in het midden der zaal een man naar voren, nog in den vollen bloei der jeugd.

„Meester Rogier heeft gelijk", sprak hij, toen hij hoorde, wat men wilde, „het wordt lijd aan ernstige zaken te denken en te beraadslagen op welke wijze wij het best den heer, den graaf Karel van Charolais, die nu hertog van Bourgondië is geworden, na den dood zijns vaders, ons aller meester Filips den Goeden, in de stad Gent zullen binnenhalen".

De jonkman leunde tegen den schoorsteenmantel, en vervolgde, na even te hebben gezwegen:

„Geachte vrienden, de hertog heeft mij, als een blijk van vriendschap — en niet om mijn wetenschap of iets dergelijks — belast met de zorg, om alles aan te wenden, dat zijn intrede in Gent zijner en de stad waardig zou zijn. Ik heb echter langer in Brugge gewoond en ben dus hier niet zoo bekend; daarom heb ik gedacht, dat 't het beste was u te raadplegen, u, de kunstenaars, waarop Gent met recht en reden zoo trotsch mag gaan".

„We moeten den hertog een prachtig tournooi aanbieden", riep een stem uit den kring. „Karel is een der moedigste ridders; op zijn zeventiende jaar behaalde hij al in een groot steekspel den tournooiprijs. Een steekspel zal hem dus het welkomst wel wezen!"

„We moeten hem zijn kloeke jeugd in herinnering brengen, toen hij de eerste was op jachten en rijtoeren van allerlei soort".

„En de muziek niet te vergeten, Hugo!" kwam een andere jonkman tusschenbeide. „Voor muziek is Karel zeer gevoelig!"

„Maar ook de kerkelijke plechtigheden niet, want hij heeft veel eerbied steeds aan den dag gelegd voor den heiligen godsdienst".

„Volg mijn raad, Hugo, en laat een mysteriespel opvoeren", voegde een man van ongeveer dertig jaren er bij, waarin men dadelijk den dichter herkende, „de hertog heeft veel smaak voor de opvoering van abelen, boerten en satiren".

Hugo van der Goes glimlachte.

„Weet gij wel, dat gij hard bezig zijt om messire Karel in de hoogte te steken? De een heeft zijn behendigheid, de ander zijn liefde voor de kunst geprezen; weer een ander sprak over zijn voorliefde voor muziek en tooneel; zoo men den zoon van Filips den Goeden niet reeds achting toedroeg, zou men hem moeten liefhebben naar het portret, dat gij van hem geeft. Maar opperbest! Spannen we al onze krachten in, om hem in deze aloude stad een inkomst te bereiden, die hem eenigszins een vergoeding zal zijn voor het verlies, in den dood zijns vaders door hem geleden. Arme prins! Ik heb hem gadegeslagen toen hij, weenend als een kind, aan het sterfbed stond van Filips den Goeden, en hem smeekte, niet heen te gaan, hem vergiffenis vragend voor al hetgeen hij hem mocht hebben aangedaan. Tot op dat oogenblik had ik Karel lief gehad als een dapper vorst en edelmoedig meester; toen gevoelde ik, dat ik mijn leven voor hem zou willen opofferen".

„Goed gesproken!" riep een jonkman, de beide handen van Hugo van der Goes met warmte drukkend, „geloof me, indien ooit Karel de Stoute hulp zou noodig hebben, dan zult gij niet alleen zijn verdediger behoeven te zijn".

„Maar dan ben ik er ook bij, en zijn wij met z'n drieën, voegde Kasper Hofhuys er bij.

„Ter zake nu weer", hernam Hugo, „ieder uwer heeft een goed denkbeeld aan de hand gedaan. Wij zullen ridderfeesten aanbieden aan onzen hertog en tegelijk zullen we hem daardoor blijk geven van onze verknochtheid aan hem. Laten wij nu met beide handen de gelegenheid van zijn komst in deze stad aangrijpen om een nieuw mysteriespel van Kasper, den voorzitter onzer rederijkerskamer, te doen opvoeren. De tooneelspelers kennen hun rollen, de decoratie is bijna voltooid; de werktuigen om de engelen naar het paradijs te doen opstijgen, evenals die, waarmede de duivels ter helle zullen varen, kunnen binnen twee dagen gereed zijn en hebben wij nog tijd genoeg om op ons letterkundig feest de leden der verschillende rederijkerskamers uit te noodigen, waarop Vlaanderen roem draagt".

„Opperbest", riep Hemling.

„Vrienden", sprak Kasper, „het is niet zonder vrees, dat ik het waag voor de eerste maal het mysteriespel van Sint Bavo voor zulk een adellijk en edel gezelschap op te voeren; doch ik reken het voor een groote eer, iets bij te dragen aan den luister der feesten, die bij gelegenheid van den intocht onzes hertogs zullen gegeven worden. Zoodat ik bereid ben, de repetitiën van het stuk te leiden".

„Wij zullen dus spoedig aan de rederijkerskamers schrijven, waarop België met recht trotsch is, en opdat het werk spoediger van de hand ga, zullen wij het onder elkander verdeelen".

„Ik ben bereid, als schrijver op te treden", hernam Kasper.

„Gij moet niet vergeten, Hemling", hervatte Hugo, „om op elken uitnoodigingsbrief het mooie wapenschild te voegen, evenals de zedenkundige of religieuse spreuk van elk dier Kamers!"

„Ik zal mijn uiterste best doen", gaf Hemling ten antwoord.

„Voor uw voorstellingen vindt ge overigens stof in overvloed. Wat kan men dichterlijkers bedenken dan de deviezen onzer Kamers: de „Korenbloem", de „Lelie", de „legende der stad Yperen", de „Alpha en Omega", de „Olijftak", met het devies „Ecce gratia", de „Egelantierbloem", met haar devies: „Wij bloeien door de Liefde", en zoovele andere, even schoone als treffende namen.

„Afgesproken dus", hernam van der Goes, „wij zullen de rederijkerskamers op ons feest uitnoodigen, maar om ze nog meer aan te wakkeren, zullen wij op het programma erbij voegen, dat er een vredelievend tournooi zal worden gehouden, waarin ieder speler voor een geleerde samenkomst een vraagstuk op het gebied van wijsbegeerte of zedekunde zal behandelen... Hertog Karel zal ongetwijfeld dien kampstrijd aanmoedigen".

Wordt vervolgd.

Woensdag te Brighton overleden. Quaritch was het hoofd van een oude firma, hij studeerde in zijn jeugd op Charterhouse, in Frankrijk en Duitschland. In 1911 en '12 kocht hij de beroemde Huth-boekerij grootendeels aan, o. a. den Mazarine-bijbel voor £ 5.800 (in 1824 werd voor dit boek £ 200 betaald). De kronieken van St. Denis, door een Franschen monnik in 1383 geschreven, waren in 1857 door Mr. Huth voor £ 500 gekocht, Quarich kocht ze terug voor £ 1650. In zijn bezit bevonden zich bovendien een Fransch—Vlaamsch manuscript van den Apocalips en vele kostbare 16de eeuwsche boekwerken.

Als kenner van Oostersche boekwerken had Quaritch zeer veel gezag.

Oostenrijk.

Een roover-aanval.

Een bende roovers overviel in den nacht van Maandag op Dinsdag een sneltrein van de Oostenrijksche staatsspoorwegen tusschen Stanislau en Lemberg. De trein reed kalm door, in het midden van den nacht, toen plotseling iemand in der coupé's aan de noodrem trok. De machinist stopte, en de trein stond stil even voor het station Sichow, in de nabijheid van Lemberg. Op het oogenblik, dat de trein stilhield, omringde veertien gemaskerde personen met revolvers in de hand, de locomotief en de postwagen. De machinist vluchtte, de stoker werd gebonden. De roovers, die herhaaldelijk revolverschoten losten, richtten hun aanval voornamelijk op den postwagen, doch het postpersoneel was er in geslaagd de deur van binnen te sluiten en te grendelen.

Onder de reizigers ontstond een groote paniek; een conducteur sprong uit den trein en snelde naar het dichtsbijgelegen baanwachtershuis, vanwaar hij telefonisch het station te Lemberg kon waarschuwen. Tegelijkertijd organiseerden een paar officieren, die in den trein waren, de verdediging der reizigers. Toen de roovers zagen, dat zij den postwagen niet konden overmeesteren sloegen zij op de vlucht, en verdwenen in een nabijzijnd bosch.

Alle ruiten van den postwagen waren vernield, en in de deuren hadden de kogels gaten geboord.

Bij het station Personkowka stond een afdeeling gendarmerie gereed, die den trein verder tot Lemberg vergezelde. (Hbld.)

Van de Balkanstaten.

Montenegro en de katholieken.

Omtrent het bezoek van den aartsbisschop van Antivari te Rome, meldt de correspondent van de „Köln. Volksztg." te Rome nog het volgende:

Kort na het vertrek van den aartsbisschop van Skoetari, mgr. Soreggi, is te Rome de aartsbisschop van Antivari, mgr. Dobrecic, aangekomen. Natuurlijk wordt er over dit verblijf van den Montenegrijnschen aartbisschop te Rome en zijne audiëntie bij den H. Vader in de bladen heel wat uitgesproken.

Men zegt, dat mgr. Dobrecic als zaakgelastigde van de Montenegrijnsche regeering optreedt, om haar in bescherming te nemen tegen de aanklachten, die van Skoetari uit tegen haar geuit worden.

Maar ook afgezien daarvan, heeft Montenegro ongetwijfeld nog een andere bedoeling ermede, den aartsbisschop naar Rome te zenden. Aan Montenegro wordt door den Balkanvrede een gebied toegevoegd, dat vroeger onder Oostenrijksch protectoraat stond.

Montenegro heeft reeds een concordaat met het Vaticaan en dat zal ongetwijfeld de toekomstige regeling der godsdienstige betrekkingen in het nieuw verworven gebied vergemakkelijken. Het is nl. gewoonte, dat bij uitbreiding der grenzen, de concordaten ook voor het nieuwe gebied van kracht verklaard worden.

Voor Servië, dat nog geen concordaat heeft, is de zaak heel wat moeilijker. Maar ook ten opzichte van Montenegro kan het Vaticaan van den oogenblikkelijken toestand goed gebruik maken, om zekerheid te verkrijgen, dat het koninkrijk ook eindelijk eens het concordaat geheel zal toepassen. De benoeming der geestelijkheid bijv. geschiedt in Montenegro nog geheel tegen de bepalingen van het concordaat in.

Amerika.

Brand aan boord van de Imperator.

Donderdagochtend is in de vroegte brand uitgebroken aan boord van het groote stoomschip Imperator van de Hamburg-Amerika-lijn, dat aan een pier bij Hoboken gemeerd lag. Vijftienhonderd immigranten, die zich aan boord bevonden, werden onder tooneelen van verwarring en opwinding in der haast ontscheept. De tweede officier is in den rook gestikt. Ten slotte werd men den brand meester. De schade is groot, het schip heeft 20 graden slagzijde.

De Imperator was in duister gedompeld en een ieder aan boord, behalve de uitkijk, was in slaap, toen er rook uit de voorraadkamer bleek op te stijgen. Dit ontdekten een matroos en Petty, de officier op de brug, tegelijkertijd. Onmiddellijk daarop klonk het alarm en de manschappen ijlden naar hun post. Alle deuren werden gesloten, op één na, waardoor de tusschendekspassagiers konden vertrekken.

Gelukkigerwijze kon men hun gemakkelijk het schip uit krijgen, daar het aan den pier gemeerd lag. Nochtans maakte zich groote opwinding van de stakkers meester, die zoo uit hun slaap kwamen. Velen meenden dat het om hun leven ging, zij drongen en vochten om hun redding te verhaasten, met het gevolg dat men gedurende verscheiden minuten het blusschingswerk moest staken. De officieren en de bemanning vormden twee hagen, waartusschen de immigranten, ten getale van 1500, door moesten. Op den pier gekomen werden zij omringd door politie, om ontsnapping te voorkomen, want zij waren nog niet door de immigratie-autorieteiten onderzocht, Zij bleven den morgen op den pier opeengepakt staan huiveren.

Nadat de immigranten aan wal waren gebracht wijdde zich de bemanning geheel aan het blusschingswerk, maar al ras bleek, dat de scheepsbrandspuit niet voldoende was om den brand te bestrijden. De brandweer van Hoboken en de brandweerbooten van New-York kwamen ter hulp. Zij wierpen 15 stralen in het brandende vertrek. Een aantal sleepbooten lagen bij de hand om het brandende schip in het midden van de rivier te brengen indien zulks noodig mocht zijn voor het behoud van den pier.

Gobrecht, de tweede officier, drong aan het hoofd van zes mannen door een hel van vuur en smook tot de voorraadkamer door. Zijn metgezellen werden op den drempel teruggehouden, maar Gobrecht schreed alleen voorwaarts. Binnen het vertrek werd hij door den rook bevangen, men kon hem niet bereiken. Uren later vond men den stoutmoedige met zijn hand op den knop van een deur gekneld, waardoor hij blijkbaar had willen ontsnappen.

Na vijf uren was men den brand meester. De immigranten keerden op het schip terug om hun hebben en houden in veiligheid te brengen.

De oorzaak van den brand is onbekend. Men vermoed kortsluiting.

N. R. Crt.

Binnenlandsch Nieuws.

Het nieuwe ministerie.

De nieuwe Ministers zijn met ingang van Vrijdag benoemd en hebben gisterenmorgen tusschen half negen en negen, in ambtscostuum den eed afgelegd in handen van de Koningin op het Huis ten Bosch.

De Minister van Oorlog, de heer Bosboom, was in tenue van den hem Woensdag verleenden rang van generaalmajoor, de nieuwbenoemde Minister van Koloniën, mr. Pleyte verscheen in het galacostuum van rechtelijken ambtenaar als president van den Raad voor Scheepvaart.

Op verschillende uren van den dag namen de Ministers de portefeuilles over uit handen van hunne ambtsvoorgangers.

Politieke Calembours.

Wij lezen in de Tijd:

De politieke atmosfeer is in Den Haag zoodanig met electriciteit overladen, dat tegen Zaterdag 13 September a.s. op het Binnenhof Cort-sluiting verwacht wordt.

Een onzer lezers meent dat het nieuwe ministerie niet lang leven zal, want het is van

Pleyte
Ort
TReub
BoSboom
RambonnEt
Lely
BErtling
Van der LInden
LoudoN

Een ander heeft, wijl de qualiteit ervan niet kan worden vastgesteld, er een naam voor gevonden van Boekhouder-ministerie.

* * *

Een abonné van de N. Gr. Ct. trekt deze horoscoop:

Het nieuwe ministerie is:

Lely.
TrEub.
Cort Van der Linden.
PlEyte.
LoudoN.
BertLing.
RambOnnet.
Ort.
BoSboom.

* * *

Van een lezer ontving „Het Hgz." 't onderstaande:

Troelstra:
Bij d' een ben ik achter, bij een ander voor,
Doch bij de meesten ga ik midden door.

OrT.
BeRtling.
LOudon.
LEly.
PLeyte.
BoSboom.
Treub.
CoRt van der Linden.
RAmbonnet.

Ministers:
We zitten allen met broek of jas,
't Zij gaarne of niet, aan Troelstra vast.

We hebben het nieuwe ministerie al „levenloos" gehoroscoopt gezien. Niet veel beter is deze horoscoop, volgens welke het ministerie is

BoSboom
PleyTe
LEly
ORt
Cort Van der Linden
TrEub
amboNnet
LouDon
BErtling.

Dispensatie.

Van 2 tot 5 September a. s. zal de 18e conferentie van de Interparlementaire Unie oor het scheidsgerecht en den vrede 's Gravenhage worden gehouden.

Op Vrijd 5 September wordt den leden door e Nederlandsche groep der Interparlem taire Unie onder meer een feestm ltijd te Scheveningen aangeboden.

Door we illende bemiddeling van Z. Exc. den internuntius, Mgr. Tacci, is voor die dag van den H. Stoel voor de kat olieken dispensatie in de onthoudings et verkregen en door Z. D. H. den Bisschop van Haarlem is daarvan aar den voorzitter der Nederlandsche gr p, Jhr. Van der Does de Willebois, t 's Hertogenbosch, mededeeling geda n.

Onder de dispensatie vallen al de personen, to onthouding verplicht, die op dien dag gebruik maken van het onthaal door de Nederlandsche Uniegroep, zoowel de leden der Unie, als hunne dames en anderen, zooals de leden der hulpcomité's van ontvangst, der bureaux en der pers, die genoodigd zijn bij de verschillende gelegenheden, welke zich op dien dag zullen voordoen.

Esperanto.

In dit blad zijn meermalen berichten opgenomen omtrent „Esperanto".

Uit deze berichten is gebleken, dat de socialisten het nut van deze Wereldhulptaal reeds hebben ingezien en er al veelvuldig gebruik van maken. Teneinde het socialisme in China te propageeren en in te voeren, is kort geleden een weekblad opgericht, genaamd „Hina Socialisto", (de Chineesche socialist) geredigeerd in het Esperanto en Chineesch. Dit blad wordt gesteund door de socialisten van de geheele wereld. Het volgend jaar zal in Parijs een congres worden gehouden, teneinde een internationale socialistische Arbeiders-Esperantistenbond te stichten. Dat de kinderen der duisternis slimmer zijn dan de kinderen des lichts, blijkt hier wederom duidelijk. Want welk een kracht zullen de socialisten kunnen ontwikkelen, als die groote hinderpaal, die de volkeren scheidt, nl. het taalverschil, zal zijn weggeruimd!

Daar wij de socialisten thans niet meer vóór kunnen zijn, moeten wij hen tenminste navolgen. Laten wij, katholieke arbeiders, dat machtige middel ter internationale organisatie „De Wereldhulptaal Esperanto", door onze tegenstanders gebruikt en nuttig bevonden, ook gebruiken en onze tegenstanders met gelijke wapens bestrijden

en

Een katholieke arbeider, belangstellende in Esperanto, wil zich natuurlijk het liefst aansluiten bij een Arbeiders-Esperantistenvereeniging (daar hij zich daar het best op zijn plaats gevoelt) en komt terecht bij een z.g. neutrale, doch inderdaad socialistische Arbeiders-Esperantisten-vereeniging, en is voor de katholieke zaak verloren. Slechts in den Haag bestaat een Roomsch-Katholieke Arbeiders-Esperantisten Vereeniging genaamd „Nia sankte Kredo" (Ons Heilig Geloof) onderafd. van den Ned. R. K. Volksbond.

Welke stad volgt nu?

Allen, welke genegen zijn mede te werken, om ook in Amsterdam een R. K. Arbeiders-Esperantisten-ver. op te richten, gelieven zich te wenden tot A. J. van Dam, Kanaalstraat 38 I, Amsterdam.

P.S. Alle katholieke arbeidersbladen worden beleefd verzocht dit artikeltje over te nemen.

Ernstige brand.

Vrijdagmiddag omstreeks half één brak er, naar de „Dordtsche Courant" meldt, een ernstig brand uit op de hofstede van den heer Jacobus de Vlaming, gelegen aan den Buitendijk onder Dubbeldam. De brand ontstond vermoedelijk in het kookhuis waar de 20-jarige dochter van De V. boven een houtvuur een pot met aardappelen kookte.

Het vuur greep zoo snel om zich heen, dat binnen zeer korten tijd de geheele hofstede met schuur, stallen enz. in volle vlam stond en aan blusschen niet te denken viel. Gelukkig slaagde men er in, een stier, die op stal stond, te redden, en het goud en zilver in veiligheid te brengen.

Alle meubelen, kleeren en bouwgereedschappen zijn een prooi der vlammen geworden. Een kalf en eenig klein vee ondergingen 't zelfde lot. Het in de schuur aanwezige hooi, circa 100.000 pond, ging in de vlammen op, terwijl een vier-tal schelven van De V. met circa 200.000 pond hooi, een schelf van ruim 30.000 pond van H. Brand en een schelf stroo van de V., alle aan den overkant van de dijk gelegen, vernield werden.

De hofstede en een gedeelte van het hooi waren niet hoog verzekerd bij de firma De Jong te Amsterdam.

Een karnschuur met karn en verder toebehooren bleven behouden.

Uitvoer naar België.

Men schrijft aan de N. R. Ct.

In de vorige maand was onze uitvoer van boter naar België wat geringer dan in de maand Juni en ook wat lager dan in Juli van het vorige jaar. Toch verzonden wij naar onze Zuidelijke naburen 400.605 K.G. boter tegen 424 875 K.G. in de maand Juni en 435.545 K.G. in Juli 1912. De geheele invoer in België bedroeg 430.731 K.G. waaruit blijkt, dat de invoer van boter in België uit andere landen in vergelijking met dien van ons land, van geen beteekenis is. België verkocht, voornamelijk aan Frankrijk, 82.489 K.G. boter; aan ons land slechts 6 K.G.

In de laatste maanden beginnen Vlaamsche handelaars in ons land ook groote hoeveelheden melk op te koopen ter vervaardiging van gecondenseerde melk en kindermeel. In de vorige maand bedroeg onze uitvoer, ondanks een invoerrecht van 10 fr. per H.L., 1287 H. L., terwijl wij in de 7 eerste maanden van dit jaar reeds aan België verkochten 11.706 H.L. versche melk. Vroeger werd er uit ons land ook veel margarine naar België gezonden. Sinds daar een invoerrecht van 20 francs per 100 K.G. op geheven is, juist als op de zuivere natuurboter, is de invoer van geen beteekenis meer. In de vorige maand verkochten wij slechts 174 K.G. margarine aan België, terwijl wij uit dat land ontvingen 532 K.G.

België blijft een flinke afnemer van onze Hollandsche kaas. In de vorige maand verzonden wij naar de Belgische mijnen en de gewone afnemers in de groote steden 1.109,563 K.G. kaas tegen 1.098,394 K.G. in de maand Juni van dit jaar. Onze invoer in de 7 eerste maanden van dit jaar bedroeg reeds 6,297,383 K.G. tegen 5,172,741 K.G. in 1912 en 5,745,860 K.G. in 1911. In den loop van dit jaar werd voor den invoer van Nederlandsche kaas in België reeds 755,785 francs alleen aan invoerrechten betaald. België verkocht de vorige maand 5631 K.G. kaas, daarvan gingen 2434 K.G. naar ons land.

Onze eierhandel met België neemt meer en meer in belangrijkheid toe. Met Rusland en Italië zenden wij van al de landen van Europa de meeste kippeneieren naar België. Onze invoer bedroeg in de vorige maand 3,957,438 stuks en in de 7 eerste maanden van dit jaar reeds 28,955,085 stuks. Wij ontvingen uit België 293,045 eieren en in de 7 eerste maanden 1,963,315 stuks. Onze uitvoer is dus veel aanzienlijker dan onze invoer.

Juli is de maand van de nieuwe aardappelen, die door Belgische kooplieden veel in ons land worden opgekocht. De invoer bedroeg 3,608,784 K.G., waarvan 2,045,530 K.G. uit ons land kwamen. In de 7 eerste maanden van dit jaar verzonden wij reeds 45,3 millioen K.G. aardappelen naar België tegen 43,7 in 1912 en 36 millioen in 1911. Aan erwten en boonen werd uit ons land naar België gezonden 3,288,433 KG. en andere versche groenten 439,324 K.G. terwijl wij uit België ontvingen 259,900 K.G. groenten. Bovendien verkochten wij aan onze zuidelijke naburen 1247 K.G. versche appelen en 42,907 K.G. gedroogde appelen.

Levendig was in de vorige maand onze handel in groen vlas met België. Vlaamsche handelaars koopen ieder jaar groote hoeveelheden vlas te velde op en voeren dit als het volwassen in naar hun land om het in de Leie te laten roten. Door den achteruitgang is den vlaschhandel was de kooplust dit jaar niet erg groot. Toch verzonden wij in de vorige maand naar België 3,476,905 K.G. vlas tegen 4,947,109 K.G. in de maand Juli van het vorige jaar. In den loop van dit jaar verzonden wij naar onze zuidelijke naburen 21,292,848 K.G. vlas tegen 26,456,579 K.G. in 1912 en 23,596,084 K.G. in 1911. Wij ontvingen van België in de vorige maand slechts 110 K.G. vlas en van 1 Januari tot 1 Augustus van dit jaar 142,477 K.G.

Strijd tusschen huurders en huiseigenaren.

Ook Leiden kent, nu op het voetspoor van Parijs, een strijd tusschen huurders en huiseigenaren. Het L. Dbld. meldt van een besluit van den bond van huiseigenaren tot een verhooging van de weekhuren met 10 pct. Een der grootste eigenaars, de vereeniging Nationaal Grondbezit, is daarmede begonnen. Den bewoners van een geheele straat, de Pasteursstraat werd aangezegd, dat met ingang van 1 September de huur f 2.50 per week bedragend, met f 0.25 is verhoogd.

Er is een vergadering belegd van bewoners dier straat, waarin tegen den maatregel werd geprotesteerd en besloten, eenparig te weigeren de verhooging te betalen. Er is een vereeniging van huurders opgericht, een voorloopig bestuur benoemd en besloten een openbare vergadering te houden.

Spelen met lucifers.

De 4-jarige B. de J., uit de Lepelstraat, te Amsterdam kreeg een paar centen om daar snoepgoed voor te koopen. Het kind kocht.... lucifers, waarmede het spelen ging. Zijn kleertjes raakten hierdoor in brand. Deerlijk aan de beentjes gebrand moest de kleine in het Isr. Gasthuis worden opgenomen.

Verongelukt.

Te Zuidwerding is Donderdagmiddag de 18-jarige dochter van den timmerman G. Wijngaard van Ommelanderwijk, met haar fiets onder de tram gekomen. De ongelukkige was dadelijk dood. Het geval is aan onvoorzichtigheid te wijten, zij reed naast de paardentram en hield een praatje met haar zuster, die voor op het balcon stond.

Verdronken.

Woensdagmiddag waren de gebr. van Dalen te Brakel bezig met het lichten van een anker op de rivier de Waal ter hoogte van het Kanaal aan de steenfabriek te Herwijnen.

Plotseling kantelde de roeiboot, beiden vielen te water. De jongste van Dalen greep een der riemen en kon zich in den sterken stroom zoolang boven water houden tot schipper J. D. Koek met een boot bij hem kwam en hem binnenboord wist te trekken. De oudste van Dalen verdween in de diepte. Zijn lijk is nog niet gevonden. De ongelukkige was 26 jaar en ongehuwd. In twee dagen tijd heeft J. D. Koek thans drie drenkelingen van een wissen dood gered.

De decoratie van Carnegie.

Bij het vernemen der benoeming van Carnegie tot Grootkruis in de Oranje-Nassauorde, hebben velen zich afgevraagd of een burger van de Amerikaansche Unie, welker staatsinstellingen geen ridderorden kent, wel gerechtigd was een vreemde decoratie aan te nemen en te dragen, gelijk Carnegie er blijkbaar een eer in stelt zich met het versiersel te vertoonen.

Dit is hem echter ten volle vergund, aangezien het verbod van decoratie alleen geldt voor de ambtenaren in de Vereenigde Staten, zoodat, daar Carnegie geen ambt of staatsbetrekking bekleedt hij dit uiterlijk teeken van de erkenning zijner verdiensten voor de vredeszaak, mag dragen naar welbehagen.

Het staatsmijnbedrijf.

Naar aanleiding van het aanvaarden door den heer R. de Kat, een der drie directeuren van het Staatsmijnbedrijf, van het ambt van directeur der gouvernementsbedrijven in Nederlandsch-Indië, acht „Het Vad." het wel de moeite waard te onderzoeken, welke resultaten de Staatsmijnen thans opleveren, nu de Regeering voor een beslissing komt te staan inzake het beheer van haar Staatsmijnbedrijf.

Aan het hierover door dit blad gepubliceerde artikel ontleenen wij o.a.:

Het beste middel voor beoordeeling is vergelijking met andere ondernemingen en een vergelijking dringt zich van zelve op: de Maatschappij tot exploitatie van Limburgsche Steenkolen mijnen te Heerlen, die beide Oranje-Nassaumijnen ontgint, werkt niet alleen onder dezelfde wetten en omstandigheden en in hetzelfde gebied des lands, maar zelfs vrijwel in dezelfde steenkoollagen als de Staatsmijnen zoodat de voorwaarden der ontginning en der commercieele exploitatie identisch zijn. De „Oranje Nassau" en de Staatsmijnen hebben ook hetzelfde boekjaar, loopende van 1 Januari tot 31 December; haar werkzaamheden worden in dat tijdperk dus door dezelfde gebeurtenissen beïnvloed, haar bedrijfsresultaten zijn van dezelfde marktconjuncturen en andere omstandigheden afhankelijk.

Welnu, de vergelijking tusschen de Staatsmijnen en de „Oranje Nassau", in alle opzichten gewettigd, valt in 't nadeel der eerste uit.

Uit de verslagen van het afgeloopen jaar blijkt, dat de Staatsmijn Wilhelmina in 1912 in vol bedrijf was en dat het daarin gestoken kapitaal (ongerekend de kosten van concessie, terrein en arbeiderswoningen), op 31 December 1912, zonder de afschrijvingen over dat jaar, bedroeg 3 326,338, terwijl in het geheel f 315,656 ton steenkolen werden gewonnen.

Bij de Maatschappij tot Exploitatie van Limburgsche Steenkolenmijnen bevonden zich de mijnen Oranje-Nassau I en Oranje-Nassau II in volle exploitatie; het daarin geplaatste kapitaal bedroeg op 31 December 1912 f 3,172,748, evens zonder afschrijvingen over dat jaar, terwijl in totaal 544,663 ton steenkolen werden gewonnen.

De staatsmijn Wilhelmina leverde over 1912 een bruto-winst (zonder afschrijvingen), van f 622,697 op, de particuliere Oranje—Nassau—mijnen f 1,735.148. Per ton steenkool bedroeg de brutowinst van de Staatsmijn Wilhelmina 1.95, van de Oranje-Nassau mijnen I en II f 3,19.

Uit de verslagen blijkt voorts dat de gemiddelde verkoopprijs per ton bij de Oranje-Nassau mijnen niet minder dan 24 á 25 cent hooger is geweest dan bij de staatsmijn Welhelmina: de eerste maakt in doorsneé ruimt 7.57½ de andere (met inbegrip van de verkoop van slik en electrischen stroom) 7.33 Neemt men echter de gemiddelde opbrengst per ton bij de staatsmijn op 7.22 aan — cijfer verkregen doordien aan het personeel der mijn kolen tegen verminderenden prijs geleverd worden en waarbij slik- en stroomverkoop buiten rekening zijn gelaten — dan blijft het resultaat ten opzichte der ondergrondsche ontginningskosten nog hoogst ongunstig: in het eene geval bedragen zij juist één gulden, in het andere 89

cent per ton meer dan bij de Oranje-Nassau mijnen.

Die verschillen zijn enorm. De hooge steenkoolprijzen mogen ze in 1912 niet in hun volle beteekenis hebben doen gevoelen, — waar de Staat van elke ton steenkool een rendement van minstens f 1.24 meer zou kunnen trekken, bij voordeeliger ondergrondsch en commercieel beheer, vertegenwoordigen zij in werkelijkheid over het jaar 1912 een gedorven winst van f 391.413.

Zulke cijfers wettigen een onderzoek naar de wijze van exploitatie: De regeling moet de middelen overwegen om het staatsmijnbedrijf zoo productief mogelijk te maken. Als straks de mijnen Emma en Hendrik van Staatswege in ontginning komen en de kolenopbrengst sterk zal wassen, zal het zooeven genoemd bedrag der gedorven winst aannemelijk toenemen; zoo straks de kolenprijzen beginnen af te brokkelen, zal het Staatsbedrijf wellicht aan verliezen blootgesteld zijn, terwijl particuliere ondernemingen in haar onmiddelijken omvang nog kunnen bloeien. Nu de heer De Kat den naar ons land terugkeerenden heer Wenckebach in Indië gaat vervangen, is het oogenblik gunstig voor onderzoek, desnoodig reorganisatie.

Een „Dienstweigeraar".

Naar de „Tel." verneemt, heeft een gehuwd officier geweigerd toe te treden tot de weduwen- en weezenkas der landmacht. Daar op last van den Minister van Oorlog de bijdragen voor die kas van de tractementen der officieren worden ingehouden, heeft de hierbedoelde onwillige den staat een proces aangedaan.

Het verloop hiervan wordt in officierskringen met zeer veel belangstelling gevolgd.

Opgelicht.

Dezer dagen was in een der binnenlandsche bladen een advertentie geplaatst, waarbij een incasseerder voor een ziekenfonds werd gevraagd. G. L. H., wonende Vriendenlaan te Rotterdam, had op die annonce geschreven en ontving nu Woensdag in verband daarmede bezoek van een als heer gekleed persoon, zich noemende J. C. Gerritsen, wonende in de Keizerstraat te Scheveningen en voorgevende te zijn hoofdinspecteur van de assurantie-maatschappij „de Nederlanden", gevestigd te Amsterdam.

Hij zeide bevoegd te zijn personeel voor die maatschappij aan te werven en nam H. dus als incasseerder aan. Als borgstelling moest H. hem f 50 betalen, wat hij deed en ontving toen van den inspecteur een lijstje met klanten, waar hij geld moest innen. Vandaag kon hij daarmee beginnen.

Door het weifelend optreden van den agn. inspecteur was H. eenigszins achterdochtig geworden en ging eens naar de opgegeven adressen informeeren. Het bleek hem toen, dat ze alle gefingeerd waren en hij dus voor f 50 is opgelicht.

H. heeft de politie de zaak in handen gegeven, die een onderzoek instelt.

(Msb.)

Liturgische wegwijzer (Bisdom 's Bosch.)

1 September. Maandag. Aegidius. Abt. Wit
Enkel. H. Mis: Os justi (voor Abten); 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie voor de Overledenen: Fidelium; 3de gebed enz. van de 12 H. H. Gebroeders, Martelaren; 4de gebed enz. voor den Paus.
Vandaag mag ook de dagelijksche Zwart
Mis voor Overledenen worden gelezen.
Tenzij anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

2 Sept. Dinsdag. Stephanus, Belijder, Wit
Halfdubbel. H. Mis: Os justi; 2de gebed enz. tot inroeping der voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keuze. 4de gebed enz. voor den Paus.
Vandaag enz. als op 1 September. Zwart

3 Sept. Woensdag. Van den dag. H. Mis Groen
van LI. Zondag: Miserere; geen Gloria; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 2 September.
Vandaag enz. als op 1 Sept. Zwart

4 Sept. Donderdag.: Van den dag enz. Groen
als op 3 September.
Vandaag enz. als op 1 Sept. Zwart

5 Sept. Vrijdag. Laurentius Justinianus, Wit
Bisschopbelijder. Halfdubbel. H. Mis: Statuit; 2de gebed enz. als op 2 Sept.
Vandaag enz. als op 1 Sept. Zwart

6 Sept. Zaterdag. H. Mis van de H. Wit
Maagd: Salve, S. parens (Pinksteren tot Advent 2de gebed enz. van den H. Geest: Deus qui corda; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus.
Vandaag enz. als op 1 Sept. Zwart

7 Sept. **17de Zondag na Pinksteren,** Groen
de 2de van September. Van den Zondag. Halfdubbel. H. Mis: Justus es; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 2 Sept. — Credo — Prefatie der H.H. Drieëenheid.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 30 Augustus 1913.

— De Burgemeester van Boxtel brengt ter kennis dat hij van af 3 tot 17 September afwezig is.

— Heden ontving de R. K. Gildenbondsharmonie de prijzen, 3 in getal, die door haar behaald zijn op het Concours te 's Gravenhage. Het zijn prachtige medailles.

Wellicht zullen deze ter bezichtiging gesteld worden in de vitrine, bij den onderdirecteur den heer A. de Jong.

— Morgon, Zondag direct na do Hoogmis, zal de R. K. Bondsharmonie op de markt een concert geven, en daarna een muzikale wandeling houden.

Boxtelsch-Harmonie geeft 's avonds van 7 tot 9 uur een concert op de markt.

— Door den Directeur-Generaal der S.S. werd aan de volgende personen een loffelijke vermelding toegekend: A. J. B. C. van Wagensveld, machinist 2e klasse alhier, wegens betoonde activiteit, en aan N. J. Ottema, stationsassistent en S. van Dieten, hoofdconducteur 1e klasse alhier, wegens betoonde eerlijkheid.

— Het Kruisverbond houdt op Zondag 31 Augustus, om kwart over vijf precies, in „de oude school van Meester van Haeren" op den Burgakker, eene feestvergadering.

De school is voor deze gelegenheid speciaal ingericht, omdat in deze vergadering zal optreden, de alombekende en gevierde karakter-humorist, de heer Bart v. d. Wiel. Hij zal een viertal van zijne schoonste nummers ten gehoore brengen, nl.:

1. „Dat hebben wij!" (bekroond met 8 eerste prijzen).
2. „Het kan nog erger zijn!" (bekroond met 2 eerste prijzen).
3. „Een mensch zonder geld" (bekroond met 2 eerste prijzen).
4. Meerenberg en Medenblik". (bekroond met 4 eerste prijzen).

Deze vier stukken zijn vrij bewerkt door den heer Bart v. d. Wiel, die steeds met 't grootste succes optrad voor het publiek.

Wij vertrouwen, dat velen zullen komen, om van zijne heerlijke voordracht te genieten, temeer nog, wijl deze vergadering ook toegankelijk is voor nietleden.

— Toen hedennacht de arbeider v. Hal van de Staatsspoor naar huis wilde gaan, vermiste hij zijn fiets.

Hij waarschuwde den dienstdoenden Chef. Deze informeerde en vernam van den remmer Schüler, dat een losse remmer uit Venlo de fiets van v. H. had staan te bekijken. Deze persoon was al reeds met den trein naar Venlo vertrokken.

Men telegrafeerde naar Helenaveen. Daar ontdekte men, dat de fiets op een der wagens van den trein lag.

Om den dief in handen te krijgen werd er naar Venlo getelegrafeerd. Daar gingen een paar marechaussées bij aankomst van den trein op de loer liggen, en betrapte den dief toen hij de fiets mee naar huis wilde nemen. Onmiddellijk werd hij gearresteerd.

— Openbare Raadsvergadering op Dinsdag 2 September 1913, om half zeven ure des namiddags precies.

ONDERWERP:

1. Eedsaflegging der herkozen Raadsleden, de Heeren van der Eerden, Merks, Paijmans en Ribbe.
2. Stemmingsnummer.
3. Goedkeuring notulen der vergadering van 4, 11 en 25 Augustus 1913. (Liggen ter inzage voor Heeren Raadsleden op de Raadzaal).
4. Ingekomen stukken.
5. Benoeming van twee Wethouders.
6. Aanbieding rekening der Gemeente over 1912.
7. Goedkeuring armenrekening over 1912 en armenbegrooting voor 1914.
8. Benoeming van onderwijzers voor het herhalingsonderwijs.
9. Reclame's schoolgeld over 1913.

Haaren. Donderdagovond werd op de in aanbouw zijnde R. K. Kerk de vlag geplaatst, een teeken dat er de kap op is.

Tilburg. De Gemeenteraad was gisteren in openbare vergadering bijeen. De notulen der vier vorige vergaderingen werden na eenige wijzigingen goedgekeurd, waarna mededeeling plaats had van ingekomen stukken. Hieronder bevonden zich een adres van het Comité tot aanleg van een stoomtram Tilburg—'s-Hertogenbosch, om alsnog eenige wijziging aan te brengen in de toekenning der daarvoor gevraagde subsidie en een schrijven van den Raad der gemeente Oisterwijk met verzoek dat door Tilburg eindelijk eens maatregelen zullen genomen worden om de Leij van het afvalwater der Tilburgsche fabrieken te zuiveren.

Aan den Raad der gemeente Oisterwijk zal worden medegedeeld, dat het ontwerp der heidemaatschappij gereed is, zoodat ten spoedigste zal worden getracht aan het verzoek van Oisterwijk te kunnen voldoen.

Voorts was de goedkeuring verkregen van Ged. Staten om zich in hooger beroep te verdedigen tegen het te Breda gewezen vonnis, inzake vervuiling van den Voorstenstroom.

Eenige verzoeken omtrent afwijking der bouwverordening werden goedgekeurd.

Na artikelsgewijze behandeling werd zonder hoofdelijke stemming eene verordening goedgekeurd regelende den dienst van publieke werken te Tilburg en werd een reglement vastgesteld op het Burgerlijk Armbestuur.

Na de benoeming van het stembureau voor de verkiezing van een lid van de Provinciale Staten, werd de openbare vergadering gesloten. Msb.

— *Gederailleerd.* Alhier is Donderdagavond de trein van 8 uur 4 minuten uit Den Bosch, vermoedelijk door te hard rijden, — naar men meedeelt — aan den overweg gederailleerd. Een drietal wagens en de locomotief werden uit de rails geslingerd en zakten zoo diep in den grond, dat er van de wielen der locomotief niets meer te zien was. Door den schok schoven enkele wagens in elkaar en werden deerlijk verbrijzeld, zoodat er aanzienlijke materieele schade door het ongeval is ontstaan. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor. Alleen een enkele reiziger had lichte verwondingen bekomen aan het gelaat. De treinenloop werd aanmerkelijk vertraagd. Onmiddellijk werd met de opruiming begonnen, doch Vrijdagmorgen was men er nog niet mee klaar.

De Tilburgsche correspondent van het Hgz. schrijft nog nader over dit ongeluk.

Donderdagavond is hier even voorbij den overweg aan den Bosschen weg tegenover het tentoonstellingsterrein de groote sneltrein Amsterdam—Vlissingen. die half negen aankomt, gederailleerd. De machine verliet de rails, hoe, ligt geheel in het duister, en schoof door haar ontzettende vaart een 400 M. over de bielen van de naastliggende lijn voort. Op den overweg aan den Heuvel kwam hij eindelijk tot staan. De tender, de bagagewagen en nog twee groote Duitsche eerste en tweede klas rijtuigen waren mede ontspoord. De materieele schade is betrekkelijk gering. Hier en daar een ruit stuk, een treeplank en een buffer versplinterd, doch dit is alles. Ook de lijnen, die waarover gereden werd, en de naastliggende waren erg ontzet.

Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats. De meeste reizigers hadden zelfs van den schok niets gevoeld.

Een extra-trein werd voor de passagiers naar Zeeland ingelegd. Over het algemeen ondervond de treinenloop aanmerkelijke vertraging, daar slechts één lijn geheel vrij was gebleven.

Men heeft den geheelen nacht onder leiding van C. W. P. ingenieurs aan de opruiming gewerkt.

Vrijdagmorgen stonden de machine en de tender samen 110.000 K. G. wegende, nog rustig op haar plaats.

De lijnen zijn echter weer in orde.

Het stadsverkeer ondervindt door het voortdurend gesloten blijven der afsluitboomen, tamelijk veel hinder.

Oss. Woensdagnacht brandde alhier de boerenwoning af van den landbouwer v. d. Berk. Slechts de levende have kon worden gered. Omtrent de oorzaak was niets bekend. Terwijl de moeder van v. d. Berk Woensdagmorgen haar zoon ging opzoeken om eens een kijkje van den brand te nemen, brandde door onbekende oorzaak tijdens hare afwezigheid ook de door haar bewoonde behuizing af.

Katholiekendagen in het Bisdom van 's Bosch.

Zondag 24 Aug. vergaderde te Tilburg het uitvoerend Comité der Bossche Katholiekendagen. Namens de Commissie van Advies werd medegedeeld, dat dit jaar geen Katholiekendag zou worden gehouden.

De door overlijden, periodieke aftreding of niet herkiesbaar zijn, ontstane vacaturen, werden aangevuld als volgt.

Voor de vacature J. Albers (niet herkiesbaar) J. P. Rencken te Druten.

Voor de vacature H. Gras (overleden) R. J. A. Diepen te Tilburg.

Voor de vacature J. W. C. Herboldt (periodiek aftr.) J. W. C. Herboldt te 's Bosch.

Voor de vacature P. C. P. de Louw (periodiek aftr.) P. C. P. de Louw te Helmond.

Voor de vacature M. A. Völker (niet herkiesbaar) Joh. Völker te Veghel.

Voor de vacature J. van Erp (overleden) W. Kipke Megen.

Voor de vacature C. P. Kolfschoten (overleden) W. B. Kronenburg te Kerkdriel.

Tot lid der Commissie van Advies werd gekozen, in de plaats van den Heer P. C. P. de Louw, welke niet herkiesbaar was. Jhr. Mr. Th. Smits van Oijen in Eindhoven.

De rekening en verantwaarding van den 8en Diocesanen Katholiekendag, sluitende met een niet onaanzienlijk batig saldo, werd goedgekeurd.

In verband met eene beschuldiging, onlangs door den Secretaris der K. S. A. te Tilburg op eene openbare vergadering geuit, als zou het Bestuur van den Katholiekendag het plaatselijk Comité der K. S. A. hebben genegeerd, werd een schrijven van genoemden Secretaris voorgelezen, waarin hij verklaart, dat hem bij nadere informatie gebleken is, dat deze beschuldiging ten onrechte geschied is.

Verder sprak de vergadering hare sterke bevreemding uit over een hoofdartikel van de Nieuwe Tilburgsche Courant, op den vooravond van den 8en Katholiekendag. Aangezien aan het Uitvoerend Comité van een stads-, dorps- of personen-politiek in deze niets bekend is, acht het zich verplicht hare verwondering te kennen te geven, over een dergelijk welkomsartikel in een Katholiek blad.

Groote Provinciale Tuinbouw-Tentoonstelling voor Noord-Brabant in 1913.

Nu reeds kan worden medegedeeld, dat vele tuinbouwvereenigingen, door collectief in te zenden, hard medewerken om de aandacht op de beteekenis van den tuinbouw in Noord-Brabant te vestigen. Van zelve volgt hier uit, dat er een krachtig begin van samenwerking in 't leven is geroepen.

De bestaande vereenigingen te Princenhage, Teteringen, Vught en omstreken, Waalwijk en omstreken, Zundert en Bergen op Zoom komen flink voor den dag en hebben daardoor het strijdperk van den edelen kamp betreden. Velen, die nog achterbleven, kunnen door nog in te schrijven, dien kamp schitterender maken en daarom richt de commissie nogmaals tot hen een oproep om hun inschrijvingsbiljet in te zenden. Laat de overtuiging, dat zij eene zaak van groot algemeen belang dienen, hen daartoe opwekken.

De gelegenheid om in te schrijven voor inzendingen is daarom tot 5 Sept. a.s. verlengd.

Deze tentoonstelling is van groot algemeen belang voor de provincie en de regelings-commissie heeft kosten noch moeite gespaard om haar succes te verzekeren. Dat onze hoveniers toonen dat zij, voor wie in de eerste plaats dit alles is uitgevoerd, hunne belangen en die van het algemeen begrijpen.

Noord-Brabant, vooruit! het kan zich op tuinbouwgebied een goede toekomst veroveren.

Door eene groote reclame, vooral in Duitschland, is getracht de aandacht op onze producten te vestigen.

Belangstelling en steun van vele gegoeden hebben het der commissie mogelijk gemaakt in ruime mate prijzen toe te kennen, zelfs in meerdere mate dan bij het opmaken van het programma mocht worden verwacht.

Van de zijde van ons Vorstelijk Huis is reeds een bezoek van H. M. de Koningin-Moeder toegezegd en het Beschermheerschap door Z. K. H. Prins Hendrik aanvaard. Dat deze Vorstelijke belangstelling een opwekking voor velen zij om naar krachten mede te werken tot het schitterend slagen der tentoonstelling.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Electriciteit als Landbouwbelang?

Nu er zooveel reclame gemaakt wordt voor een Prov. Electr. Centrale voor Noord-Brabant en men den landbouwer overal tracht te overtuigen van het groote nut dat hij van electriciteit zal hebben, ja, men zelfs de Prov. Centrale voorstelt als een instelling speciaal ook opgericht om de landbouw te verheffen, is het dunkt me niet onaardig van het onderstaande kennis te nemen.

In de provincie Groningen komt ook een Electr. Centrale, de eerste werkzaamheden hebben een aanvang genomen en is opgericht de Maatij tot Exploitatie van Laagspanningsnetten.

In het raadsverslag van de gemeente Zuidhorn d.d. 23 Augustus j.l. lezen we (N. v. h. N.):

„Voorgesteld wordt den prijs per „K. W. U vast te stellen op f 0.20. „Arbeiders die zich aansluiten zullen „voor één lamp van 32 k. per jaar „f 8.00 en voor twee zulke lampen „f 14 betalen.

„De directeur der Mij. ter raads„zitting aanwezig verklaart zich be„bereid inlichtingen te geven.

„De heer Iwema zou gaarne de „kosten weten van de kracht, noodig „voor een dorschmachine van 25 „paardekracht.

„De directeur antwoordde, dat dit „nog moeilijk is te zeggen, de Mij. „*heeft zich hiermede nog niet bezig ge„houden.* Wel zal de stroomlevering „*nogal duur* worden.

In de eerste plaats zien we dat de stroomprijs, 20 cent, erg duur is, slechts heel weinig minder dan de prijs van vele kleine centrales.

Maar wat nu te zeggen van het Landbouwbelang? Er worden spreekbeurten gehouden en tentoonstellingen georganiseerd, alles om de menschen op de hand te krijgen.

Maar op een eenvoudige practische vraag, wat electrisch dorsen wel kost, blijft men het antwoord schuldig. Men scheept de menschen af met: „daarmee hebben we ons nog niet bezig gehouden. Of zou het misschien zoo bar duur zijn dat de landbouwer het niet mag weten voor het te laat is. 't Lijkt er wel naar, want zooals de directeur bovengenoemd zegt: „het zal *nogal duur* worden".

Zal het straks in Noord-Brabant niet evenzoo gaan?

Eerst hals over kop besluiten tot deelneming en later de naweeën door verhoogde belasting.

Een dergelijk onderzoek, alvorens te besluiten, is mijns inziens, voor de betreffende gemeenten wel noodzakelijk.

Boxtel 28 Aug. 1913.

TH. FERKRANUS.

Rechtszaken.

Strafzaak Ebell.

De strafzaak contra mr. C. Ebell, rijksarchivaris, zal voor het gerechtshof te 's Hertogenbosch den 29en October a.s. in hooger beroep behandeld worden.

Als gekozen verdediger zal wederom optreden mr. S. W. Holleman, advocaat te 's Hertogenbosch.

Zooals men zich herinnert werd mr. Ebell bij vonnis van 14 Juni j.l. door de Bossche rechtbank veroordeeld tot een week gevangenisstraf.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.
Boterprijs f 1,28 de K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 29 Juli f 1.30 à f 1.35 per K.G.

Op 29 Aug. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.20, f 1.30 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.
EINDHOVEN 29 Aug. Hoogste prijs f 1.21 Laagste f 1.08 Middel f 1.16 p. KG.
Aanvoer 9440 K.G.

MAASTRICHT, 29 Aug. Botermijn. Aanvoer 52895 K.G. Hoogste prijs 1.28, middelste f 1.18, laagste f 1.06 per K.G.

's Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Vrijdag 29 Aug. Aanvoer 21614 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,77 tot f 0,81.

Gegarandeerde versche inl. Eendeneieren, f 0.— tot 0.— per K.G.

ADVERTENTIËN.

GETROUWD:

Joh. C. B. Mannèsse

EN

Maria J. H. W. Verhoeven,

die, mede namens wederzijdsche familie, hunnen oprechten **dank** betuigen voor de vele belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.

BOXTEL, 28 Augustus 1913.
Stationstraat 128.

Gevraagd:
EEN NETTE
LEERLING
om in 't vak te worden opgeleid
bij J. MANNÈSSE,
Kapper - Stationstraat 128.

INZET
VAN
Winkelhuis
te **BOXTEL.**

Dé Notaris
VAN DE MORTEL
te **'s-Bosch**, zal te Boxtel op **Donderdag 11 September 1913** in het Café „DE ZWAAN" van den heer A. VERBERNE, definitief, des nam. ten 4 uur, krachtens art. 1223 B. W.

publiek verkoopen:

Onder de gemeente Boxtel.

1. **Een Winkelhuis**

met **Erf** en **Tuin,** waarin een **Woning,** aan de Rozemarijnstraat A 490, kad. K Nrs. 1113, 1114 en 1115, te zamen groot 3 A. 77 c.A., staande met 25 slagen op f 2065.—.

2. **Afgekeurde Woningen,**

thans bergplaats, in de Rechterstraat, hoek Rozemarijnstraat, kad. K Nr. 627, groot 98 c.A., staande met 70 slagen op f 850.—.

Te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
maakt bekend:

Dat op **Maandag 8 September 1913** ten **4 uur n.m.** ten huize van Frans v. d. Meerendonk te Brukelen zal plaats hebben de jaarlijksche

Nagrasverpachting te Boxtel.

Biljetten verkrijgbaar.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 2 September 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van *de Wed. Fr. v. Beers-Verstegen* in Lennisheuvel.

Een gevende en dragende **Koe,** een **Geit, 2 Varkens.**

Tob en **Stand, Kafmolen, Snijbak** en **Landbouwgereedschappen.** Een **Waschfornuis, Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels, Huisraad.**

Een partij **Hooi, Stroo, Tuin-** en **Veldvruchten.**

Puike Eetaardappelen

TE KOOP

à 55 cent per vat.

Franco aan huis b zorgd.

Landgoed „KINDERBOSCH".

Gevraagd:

15 SIGARENMAKERS,

(Imitatiewerkers).

Loonregeling 1ste klasse.

Wed. H. v. Gemert & Zn.,

Sigarenfabriek „De Hoop" - BEST.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts

- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging tot beperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.

in mooi linnen bandje - 0.80.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor een een ormee extra fijne sorteering Postpapier). Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

☛ **Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.**

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen

à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „

Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen terugbrengen in ruil.

Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct, van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

☛ UITSLUITEND à CONTANT. ☚

Wonden en Kneuzingen

veroorzaken vreeselijke pijn. De Kloosterbalsem verzacht de pijn, doet den lijder heerlijk weldadig aan en brengt in korten tijd blijvende genezing.

Jongenheer M. L. Timmermans volgens portret.

De heer Nicolaas Timmermans te Zierikzee, verklaart ons:

„Mijn zoon Maarten Leendert had het ongeluk „van een stijger te vallen, waardoor enkele „losliggende planken meevielen en op zijn „gezicht terecht kwamen. Zijn linkerslaap „en zijn lippen hadden diepe wonden, welke „vreeselijk bloedden en onmiddellijk be„gonnen op te zetten. De pijnen waren „duldeloos. Mijn jongen kermde vreeselijk „en de wonden waren ellendig om aan te „zien. Dadelijk kwam ik op het denkbeeld „den KLOOSTERBALSEM aan te wenden „en verbond ik de wonden met lapjes „Kloosterbalsem, die kocht bij J. Kwaak, „wat onmiddellijk de smarten verzachtte. Ik ging hiermede voort „en het resultaat was prachtig, de wonden genazen met den dag „en de opzwelling verdween. Na drie dagen de wonden regelmatig „verbonden te hebben, waren zij geheel en al genezen, wat iedereen, „welke de wonden gezien had, voor een wonder verklaarde". De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 20 gram 35 cent, van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A KONINGS; *Gemonde* A. v. d. VELDEN-v d SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS P. v d VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed A VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Grootste en Goedkoopste Magazijn van

Huishoudelijke Artikelen en IJzerwaren.

RUIME SORTEERING

Engelsche- en Manden-kinderwagens, Klap- en Promenadewagens, Rieten-, Bamboe- en Houten Sportkarren.

Specialiteit in Plaat-, Draad-, Houten Ledikanten en Wiegen, Springveeren en andere Matrassen in elke grootte.

Geëmailleerde en gegoten

Keukenfornuizen, Veevoederketels, Varkens- en Koebakken.

Vlechtwerk vanaf 30 tot 200 c.M. Afrastering- en Puntdraad.
Touw, Asphaltdakpapier, Borstelwerk, Carbolineum.
Bruine en Zwarte Teer en Pik.

Alle mogelijke Lampen.

Metselaarstruifels en Timmerliedengereedschappen.

Verplaatsbare Bakovens in elke grootte.

Geweren, Revolvers en ammunitie.

Nikkel-, Koper- en Blikwaren.

Verder alle mogelijke artikelen, welke in eene zaak als de mijne gevraagd kunnen worden.

Karpetten, Kleedjes, Loopers, Keuken- en alle soorten Matten.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. Goossens-Hermsen,

Breukelsche straat B 72, Boxtel.

Geheele uitzet voor pasgehuwden.

Billijke prijzen en grootste keuze.

Men kan wel meer betalen, doch de speciaal fijne smaak en geur van

Van der Velden's verpakte Thee à 20 ct.

vindt men nergens.

10 pCt. korting op alle artikelen.

HENRI VAN DER VELDEN & Co. - Stationsstraat - Boxtel.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Een smakelijke kop Thee hebt U steeds bij het gebruik van

v. d. Velden's verpakte Thee

à 20 cent.

10 pCt. korting op alle artikelen.

HENRI v. d. VELDEN & Co. :-: Stationsstraat, BOXTEL.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

Van der Velden's verpakte Thee

á 20 cent

is de Thee die steeds dezelfde smaak en geur heeft.

10 pCt. korting op alle artikelen.

HENRI v. d. VELDEN & Co., Stationsstraat, BOXTEL

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 69. Zaterdag 30 Augustus 1913.

Contante Betaling.

Onlangs heeft in het Belgische Parlement de Minister van Justitie, Carton de Wiart, een redevoering gehouden over het crediet der kleinhandelaren en ambachtslieden. Wat de minister bij die gelegenheid over de contante betaling zeide, komt ons zoo belangrijk voor, dat we het hier even willen resumeeren.

Overal, aldus de minister, worden de neringdoenden te laat betaald. Tevergeefs vraagt men naar de reden daarvan. De eigenaar wordt op vasten datum betaald, den vervaldag verliest men niet uit het oog ; men betaalt ten volle zijn bankier en zijn wisselagent ; men betaalt contant in hotel, restauratie, koffiehuis, schouwburg ; men betaalt tamelijk regelmatig het loon aan de dienstboden ; schulden, die de wet niet erkent, als daar zijn speelschuld, weddenschappen op wedrennen, worden ten alle prijze geregeld betaald, het zijn immers eereschulden !

Doch wanneer de verbintenis onbetwistbaar is, wanneer hare oorzaak zonder smet is, wanneer het den prijs geldt van ons huisraad, voedsel, kleeding, o, dan is het iets anders. Bakker, slager, kleermaker, modiste, leveranciers van allen aard moeten maar wachten.

Zij zullen wel zes maanden wachten, een jaar, soms twee jaar, soms langer nog ; waarom zouden zij klagen ! Is dit niet het gebruik ?

De toegevendheid van het Burgerlijk Wetboek sedert honderd jaar werd met den tijd ruimer. De leveranciers bevinden zich thans in eenen zeer onaangenamen toestand.

Men heeft gezegd en zal nog zeggen : Waarom klagen de leveranciers niet ? Waarom ? Om hun klanten niet te verliezen en om den schijn niet te hebben, in geldnood te verkeeren. Dan eerst, wanneer de leverancier niet anders meer kan, dan waagt hij het te klagen.

En dan speelt het volgende tooneeltje dat een humorist beschreef, zich af :

„Geachte heer, ik heb de eer u mijne kleine rekening hierbij te zenden ; zij beloopt fr. 123.50".

En hij ontvangt het volgende koddige antwoord : „Dank !"

Eene maand verliep. Een nieuw briefje :

„Geachte heer, ik verlang mijne rekening."

Het antwoord kwam, en onder omslag stak de rekening met de vermelding : „hier is ze".

Weer verliep een maand en weer een andere brief :

„Geachte heer, ik verlang het bedrag van mijne kleine rekening".

Antwoord : „Met genoegen ; het bedrag is fr. 123.50".

Weer een maand en weer een brief vanwege den handelaar :

„Geachte heer, een check zou mij veel genoegen doen".

Antwoord : „Hierbij de gevraagde check", doch de check was niet onderteekend noch gedagteekend.

Vier maand : „Geachte heer ik verlang dat mijne kleine rekening vereffend worde".

En de goedaardige, doch verbitterde handelaar heeft zich tot het gerecht gewend.

Thans leeft hij op hoop.

Voor den kleinen handelaar in hoop leven is vaak van honger sterven. Die uitstellen dwingen hem zijne wissels tegen hooge kosten te vernieuwen. Vandaar lijden, angst, schande, vaak zelfs misdaden.

Met het oog op het uitstellen, verhoogt de kleinhandelaar zijn prijzen. Van den anderen kant laat zich de kooper gemakkelijker overhalen, vermits men van hem geene onmiddellijke betaling eischt.

Men heeft dien toestand willen verhelpen. Het is onnoodig te beweren, dat men niet volstrekt rekenen mag op de kracht der wet om de zeden en de gewoonten te veranderen ; een beroep dient gedaan op de individueele propaganda en deze zal gevoerd worden door de Middenstandsvereenigingen en de Bonden voor contante betaling.

In sommige steden heeft men rabatzegel-vereenigingen gesticht en andere soortgelijke inrichtingen.

Ook de wet heeft eene taak te vervullen. Zij moet voorzien in de zwakheid van het particulier initiatief. Zij moet het geweten zijn van hen, die er geen hebben.

Reeds in de 17e eeuw werd door Bourdaloue „de kanker van het gedwongen crediet" aan de kaak gesteld.

„Er bestaat een aalmoes van rechtvaardigheid, en aldus noem ik de betaling aan den arme van wat hem is verschuldigd, de betaling aan arme kooplieden of zelfs aan rijke kooplieden, doch die, alhoewel rijk, in armoede vervallen, omdat men ze te lang laat wachten. Welnu, Gods wil schrijft voor, dat deze aalmoes op den voorrang treedt en daarmede moet gij dus beginnen".

„Het positieve recht", zoo besluit de minister, „moet rekening houden met de Zedenleer en de Staathuishoudkunde. En daarom heb ik gemeend een wetsontwerp te moeten indienen, waarbij aan dit misbruik paal en perk wordt gesteld, en waarvoor ik uwe goedkeuring vraag".

* * *

't Zijn inderdaad treffende woorden die door den Belgischen minister gesproken werden en ook wij kunnen er nog wel een weinig uit trekken, want het euvel, dat in België bestaat, bestaat ook hier en misschien nog in erger mate, zegt het Centrum.

Vraag het maar eens aan de middenstanders en hunne organisatie's.

De Nederlandsche Afdeeling op de Gentsche Tentoonstelling

Gent, Augustus '13.

De ligging, dat gaat nogal ; of liever ze is zelfs heel mooi ; maar 't is zoo jammer dat wij, Hollanders nooit met iets nieuws, iets flinks, iets groots waar 't betreft architectuur, voor den dag weten te komen. Op exposities hebben we geregeld de gewoonte een gebouw of paviljoen neer te zetten naar ouden bouwtrant genomen.

't Mag eens voldaan hebben voor 'n enkelen keer ; op den duur geeft 't den indruk, dat we teveel op ons verleden teren.

De oud-Hollandsche bouwstijl is in z'n tijd zeker mooi geweest, maar hij beantwoordt niet meer, noch aan de eischen, noch aan den geest van 't moderne leven.

Toch komt men er altoos weer op terug. Men vindt het beeldig, knus misschien, maar mooi is 't werkelijk niet meer, dat steeds en eeuwig weer terugkeeren van kokette trapgeveltjes, roode baksteen-figuurtjes met vele witte en gele lijnen, kleine vierkante ruitjes etc. Onze tijd droomt van zware lijnen en alléén de massale krachtsuitdrukking, rustig, maar onbegrensd van krachtig willen, zooals die voorkomt in vele onzer bouwwerken van den nieuweren tijd is in overeenstemming met de intensief-hooge spanning en 't reuzen-élan onzer moderne geesten. Toch, in ons land zijn wel voorbeelden van jonger stijl, die ook heel wat frisscher en zuiverder aandoen. Wie onzer lezers kent er niet de Nieuwe Beurs in Amsterdam ? Of eigenlijk behoef ik zoover niet eens te gaan, zie het Brabantsche spoorwegstation Rosendaal eens. En Haarlem en Hengelo ook al. Maar ik dwaal af van m'n onderwerp.

Alléén zou 'k nog maar even willen vragen : Ei, waar zijn onze jonge bouwmeesters ?

Laten zij ook eens voor den dag komen als er weer geëxposeerd moet worden. En laten ze komen met nieuwe plannen. Foei, in 't buitenland — wat moeten daar de menschen wel van ons gaan denken.

Ook van binnen is ons gebouw op de wereldtentoonstelling te Gent veel te bekrompen ingericht. 't Is om je te ergeren. Net 'n poppenspelletje in staat om door wat drukker toeloop van bezoekers elk oogenblik omvergestooten te worden — lach niet lezer — 'k heb het 'n oogenblik op m'n lip bijtend gedacht.

Toch, wat de inzendingen betreft, is er wèl te zien wat meetelt.

Eén ding herinner ik me goed ; 'k kwam door den ingang, waar o.a. de Tilburgsche firma Kessels heel mooi geëxposeerd heeft, in 't middengedeelte van 't gebouw. Rond me heen drongen de menschen, vele die uit, andere die ingingen. 'k Moest links kijken en rechts en daar opeens stond het als 'n stil wonder vóór me, midden uit al de drukte en rommel en gewoel oprijzend omhoog.

'k Bedoel een ingezonden kunststuk van onzen zeer zeker veel te weinig beroemden landgenoot, den Bosschen beeldhouwer H. van der Geld.

't Is een Hoogaltaar, onvergelijkelijk schoon uitgevoerd in eikenhout, volgens den Vlaamsch-Gotischen stijl, zoo als deze tot allergrootste rijkheid was uitgebloeid op 't laatst der XVe eeuw.

De meeste menschen keken in 't voorbijgaan naar 't kunstwerk, sommigen gingen direct door en anderen zag ik het in extase beschouwen. En ineens frappeerde 't me : Hoe kan zoo'n stil, heilig kunstgewrocht hier nu staan !

Laat ik probeeren U in 'n paar woorden 'n beeld te geven van de meer dan grootsche opvatting van den kunstenaar en van de haast onbegrijpelijke fijnheid, laat ik zeggen téérheid, met welke hij z'n reuzenideé in al z'n veelheid van waarlijk levende figuren wist uit te beitelen.

U den indruk in woorden uitzeggen die op me neer viel toen ik 't werk voor de eerste maal zag of die langzaam, maar geweldig grootsch diep in me indrong toen ik 't voor de tweede maal geheel expres nog eens ben gaan zien in bijna stomme bewondering — dat kan ik niet. Daarvoor zóu 'k dichter moeten zijn.

'n Hoogaltaar, bestemd voor dagelijksche offertafel voor den menschgeworden God, Jezus Christus, als zoenoffer voor de zonden der menschen, wat kan het anders ademen in heel de innigheid en uitgebreidheid zijner idée dan Christus, Christus, Christus. Dit is het dan ook wat het geopende drieluik den beschouwer in waarlijk ongezienen rijkdom van heerlijkst beeldhouwwerk te zien geeft. De levende Christus en Christus gestorven. Op de beide vleugels en daartusschen in hooger dan alle andere groepen Golgotha — Christus aan 't Kruis tusschen de moordenaars.

Maar ik kan hier niet àl den triomf uitjubelen, al de heerlijkheid van die sublieme figuren. Al die beelden, groepen, aangrijpende uitdrukkingen van de roerendste momenten uit 't Nieuwe Testament en die onzeglijk fijn uitgewerkte groepjes en figuurtjes van voorafbeeldingen uit 't oude verbond — dat kan ik niet ; 'k schreef 'n boek in plaats van 'n brief.

O, wat 'n verhevenheid, wat 'n innigheid van opvatting, wat 'n teere artisticiteit van uitvoering.

Op elk der beide vleugels gaan in vier hoofdgroepen de voornaamste gebeurtenissen uit het leven, 't lijden en de verheerlijking van Christus ; rechts de boodschap aan Maria, de Geboorte, 't Hofje van Olijven en de Kruisdraging ; links de Graflegging, de Verrijzenis, 't geven van de sleutels aan Petrus en de Hemelvaart ; terwijl in de omlijsting dier groepen in minutieus kleine groepjes de betrekkelijke voorafbeeldingen uit 't oude Verbond zijn aangebracht.

De schoonste groep is zeker Golgotha, 't middenstuk van 't altaar. Al de figuren die hierin voorkomen zijn wonderen van beeldhouwkunst. Van onder deze groep en rond daaromheen als een onlijsting slingert zich de boom van Jesse met al de Koningen die aan zijn stam ontsproten.

In de buitenvakken der vleugeldeuren komen voor de vier Evangelisten. Daarboven Adam en Eva van wier zonden God 't menschdom de verlossing beloofd had.

Op de bovenkronementen van het altaar is aangebracht het Laatste Oordeel; Christus gezeten op de wolken met aan de rechterhand Maria en aan de linker Johannes, beiden knielend. Beneden in de predella komen nog voor 't Laatste Avondmaal rechts en de Nederdaling van den H. Geest op Pinksterdag links.

De voet van het altaar bevat nog een keurige voorstelling van het Laatste Avondmaal in rood en geel koper uitgevoerd door den Heer J. Brom te Utrecht.

Al het bovenstaande is echter niets dan een droge opsomming van de verschillende voorstellingen door den beeldhouwer in figuur gebracht ; 't geeft niet 't minste idée van een aangrijpenden indruk dien 't stuk zelf op je maakt.

Eerst bij 't aanschouwen van 't Altaar zelf voel je het en voel je het diep, hoe daar een stuk menschenziel voor u oprijst ; hoe in dat werk gedurende de meer dan tien lange jaren, de beste van zijn leven die hij er aan arbeidde, de kunstenaar 't beste, 't edelste van zijn ziel heeft neergelegd : z'n kinderlijk diep geloof en de haast overfijne teerheid van z'n gevoel. Het heeft me dan ook geen oogenblik verwonderd dat ik vóór 't afschrijven van dezen brief nog mocht vernemen dat het altaar van v. d. Geld op de Tentoonstelling bekroond is met den Grand Prix (Hoogste onderscheiding).

* * *

Wat zal ik nu verder nog zoggen van al 't andere, waaronder zooveel moois, dat in onze afdeeling te zien was ?

Er was zooveel ; de firma J. Brom uit Utrecht was er weer met magnifieke gouden en zilveren kelken, monstansen en andere kerksieraden. Toch geloof ik niet dat hare inzending ditmaal zoo schoon was als in 1910 in Brussel.

Dan zag ik er rechts van 't groote altaar zeer mooie misgewaden, ontworpen van J. Eloy-Brom en uitgevoerd door de Zusters Franciscanessen van Jutfaas.

Iets verder rechts, meer naar achter was 't Bureau ter bevordering van Nederland's Handel en Nijverheid.

Daarnaast rechts 'n prachtig mooie donker houten kamer, smaakvol ingericht met alles wat mooi was. Daarvóór, ook aan de rechterzijde van 't gebouw dus, heele mooie inzendingen op gebied van houtbewerking. Billards, piano's enz. In 'n hoek 'n typisch oud kamertje met o.a. 'n oude Friesche hangklok.

In 'n afdeeling, iets meer naar 't midden exposeerde 'n firma uit Velsen pracht van Kunstaardewerk.

Ten slotte de Indische afdeeling welke bijna heel de linkerhelft van 't gebouw in beslag neemt.

Ook hier is veel, zeer veel te zien. In cijfers werden de verschillende opbrengsten aan suiker, tabak, koffie, enz. gedurende 't jaar 1910 (of 1911?) voorgesteld. Verschillende producten, zooals ze in Indië gewonnen worden en zooals wij ze in ons land nooit zien, waren hier geëxposeerd. Dan op gebied van kunst verschillende dingen die zeer interessant waren : 'k herinner me o.a. 'n draagstoel, 'n paar afgodsbeelden, enz.

En nu ga ik van de Nederlandsche afdeeling afscheid nemen. Wie er meer van wil weten ga zelf zien. Spijt zal hij er stellig niet van hebben.

HENRI ASSELBERGS.

Rijksarchief in Noord-Brabant.

Aan de verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven, waarvan deel XXXV, loopende over het jaar 1912, dezer dagen verschenen is, ontleenen wij het volgende over het Rijks-Archief in Noord-Brabant :

Hier vinden wij twee verslagen, een van dr. C. F. H. Smits, die tot 1 Aug. het beheer waarnam, het tweede van mr. S. Muller Rzn., aan wien na dien datum dat beheer was opgedragen. Uit den aard der zaak is dit laatste verreweg het belangrijkste : het geeft niet alleen verslag van feiten en daden, maar geeft ook den indruk weer, dien het Bossche Rijks-archief op mr. Muller maakte. Die indruk is verre van gunstig. De uitbreiding van dat archief met zeer omvangrijke collectiën rechterlijke archieven, heeft de geregelde inventarisatie in den weg gestaan, zoodat de verzamelingen nog zeer weinig zijn beschreven. Daardoor waren zij zeer bezwaarlijk te gebruiken en voor het historisch onderzoek geschikt ; alleen de persoonlijke bekendheid van den archivaris met zijn archieven, hielp hier over de moeilijkheden heen. Ongelukkig was niet alleen de ordening der archieven, maar ook die van het bureau nog zeer weinig gevorderd, zoodat het den waarnemenden archivaris en diens lasthebber, jhr. mr. de Jonge van Ellemeet, zeer veel moeite kostte een overzicht van den stand van zaken te verkrijgen.

Dat is ten slotte gelukt en zoo is de orde dan eenigszins hersteld kunnen worden ; definitief kan alles echter eerst in 1913 geregeld zijn. Ten slotte bleken er nog vrij wat inventarissen te bestaan ; van alle zijden kwamen zij voor den dag ; hoe het echter mogelijk was, het archief nagenoeg zonder inventarissen te gebruiken, zal wel altijd een raadsel blijven. Van eigenlijke inventarisatie kon natuurlijk in het afgeloopen jaar niets komen : de door dr. Smits gereed gemaakte inventaris der notarieele protocollen van Breda, bleek nog niet persklaar en kon dus niet worden afgedrukt. Van de aanwinsten zij vermeld het archief van het kasteel Guldenhuis te Rixtel, een bundel losse kerkelijke stukken uit Heusden, voor het leven van Voetius van belang, een bundel aanteekeningen over Megen, afkomstig van Bakhuizen van den Brink enz. Omgekeerd werden een aantal archivalia, die sedert jaren tijdelijk in het depot waren gedeponeerd, aan de eigenaars teruggegeven ; dit is ook geschied met de registers van den burgerlijken stand. De waarnemende archivaris heeft gebroken met de gewoonte, om door zijn ambtenaren uitgebreide onderzoekingen voor particulieren te doen verrichten ; terecht merkt hij op, dat onderzoekingen als regel niet voor, maar door particulieren behooren te worden verricht ; daarbij kunnen natuurlijk de ambtenaren hun voorlichting schenken.

De Middenstand.

De handeldrijvende Middenstand vormt de onmisbare schakel tusschen voortbrenger en verbruiker. Dit is geen nieuwigheid, maar toch een beschouwing waard, omdat in onze dagen de middenstand 't zoo hard heeft te verantwoorden. Van verschillende zijden wordt hij aangevochten en toch zal hij nimmer ten doode worden opgeschreven.

Niet ieder individu kan de dagelijks in de huishouding benoodigde levensmiddelen van den groothandelaar, fabrikant of grossier betrekken.

Zij verkoopen alleen bij groote hoeveelheden, zoodat de particulier meer verbruiksartikelen zou moeten koopen, dan hij oogenblikkelijk noodig heeft. Slaat hij in het groot in, dan profiteert hij de procenten, welke anders in den zak van den winkelier verdwijnen, denkt hij. Is dit wel juist ?

De bijzondere persoon kan de artikelen momenteel niet verbruiken en moet ze dus opbergen, tegen bederf bewaren, zorgen dat zijn onderhoorigen bij aanwezigheid eener grooter hoeveelheid daarvan geen ruimer of verkwistend gebruik maken. Let de verbruiker op deze en verdere bijkomende omstandigheden, dan zal 't hem duidelijk worden, dat de winkelier op eenige winst aanspraak heeft, en ieder individu toch geen voordeel heeft. Verschillende vereenigingen hebben coöperatieve winkels opgezet, ten einde onvervalschte waren voordeeliger aan hunne leden te kunnen bezorgen. Ook hierdoor wordt de winkelstand gevoelig getroffen, al komt ons dit voor van voorbijgaanden aard te zijn.

Aanvankelijk is een kleine winst voldoende om coöperatieve winkels in stand te houden, doch geleidelijk komen allerhande schadeposten, waarop niet viel te rekenen. Sommige artikelen bederven, anderen raken uit de mode of worden niet meer gevraagd ; de bestuurders der coöperatie voelen dat met den toenemenden omslag de moeite en lasten grooter worden en hun ijver verflauwt, de zetbaas wil langzamerhand meer verdienen, enkele leden betalen niet op tijd of in het geheel niet, enz.

Bijgevolg moet de vereeniging opdraaien en op den duur tegen hooger prijs verkoopen dan de winkelier. Daarbij komt nog dat de winkelier er belang bij heeft de klanten goed en zoo voorbeeldig mogelijk te bedienen, de zetbaas daarentegen geeft dit heel weinig : als hij maar zorgt niet aan de deur gezet te worden. Zoo kan de coöperatieve winkel den onafhankelijken middenstander zijn broodwinning bederven om daarvoor een groep menschen in het vak te halen, die een kostwinning hadden, waarmee ze niet tevreden zijn. Het in 't leven roepen van coöperatieve winkels is veelal een omzetten van beroepen, waardoor veel vakkennis verloren gaat en in strijd wordt gehandeld met het streven onzer dagen.

Toch dringt zich bij ons de vraag op, of sommige winkeliers niet medeoorzaak zijn, dat aan winkel-coöperatie is gedacht. Hebben de winkeliers wel steeds gezorgd onvervalschte waren te verkoopen tegen vaste, concurreerende prijzen ? Hebben zij getracht door aankoop voor gemeenschappelijke rekening beste kwaliteit waren tegen behoorlijken prijs in te slaan ? Hebben zij de klanten naar genoegen bediend en volgens hun christelijk weldenken geraden en behandeld ? Met tal zouden we deze vragen kunnen vermeerderen, doch 't schijnt onnoodig.

Erger als genoemde coöperatie zijn de Maatschappijen, welke door de macht van het kapitaal in staat zijn overal warenhuizen en zetwinkels op te richten tot zelfs op het platteland. Groote omzet met geringe verdiensten wordt het voordeel der warenhuizen genoemd. Het kan zijn, maar kunnen onze winkeliers niet evengoed door gezamenlijken aankoop met de warenhuizen concurreeren ? Och, ook van warenhuizen make men zich niet te overdreven illusies. Denk eens aan 't talrijk personeel, voor zulke zaken noodig, en juist dit is een der grootste struikelblokken in onzen tijd. Hooge loonen, lichte arbeid, weinig werkuren is de hedendaagsche leuze. Ook zijn de kapitaal krachtige aandeelhouders niet met geringe dividenden tevreden ; dure villa's bewonen, met auto's rijden en in het algemeen een hoogen levensstandaard voeren kost enorme sommen gelds. Onze winkeliers leven zuinig e kunnen van geringe winsten leven. Wel bezwijken sommigen voor de verleiding, den levensstandaard op te voeren, en dan moeten de inkomsten milder toevloeien of uit grooteren omzet of door duurder verkoopen.

Op het platteland heeft de winke' stand nog met andere concurrenten te kampen, bijv. in de afdeeling stoffen. Ieder kleermaker, modiste, enz. verkoopt stoffen. Geen winkel is noodig, slechts een boek of doosje stalen, waarop de klanten uitzoeken is voldoende. Verstaan ze het kleermakersvak goed, dan worden ze met werk overladen en moeten de klanten lang wachten voor dat de kleedingstukken worden gemaakt.

Niet echter degenen, die stoffen bij hen kochten, zij worden onmiddellijk geholpen, zoodat de onafhankelijke burger of landbouwer, wil hij vlug het verlangde kleedingstuk vervaardigd hebben, gedwongen is bij zijn kleermaker of modiste te koopen. Wij spreken hierover geen goed- of afkeuring uit, maar constateeren enkel het feit. Wel vragen we ons af of het verkoopen van manufacturen niet langzamerhand het vak der kleermakers en modisten wordt, en zoodoende een der beste afdeelingen den handeldrijvenden middenstand onttrokken wordt ?

Als we hierboven van winkeliers gewaagden, bedoelden wij de gevestigde winkelzaken, welke met vakkennis bestuurd worden, niet die, waarvan de eigenaars den een of anderen dag verzonnen op een gemakkelijke manier aan den kost te komen en, zooals we meermalen lazen, een rooden zakdoek en haring voor de winkelruit hingen, waarmee de winkel gevestigd was. Dat de klanten over zulke winkels niet tevreden zijn, is zeer aannemelijk. Wij achten het zoowel in hun belang, als in dat van den middenstander, dat deze met vele langs de deuren slenterende venters het winkelvak niet aanpakken, want zij verdienen toch niets en ondermijnen de reputatie van den winkelstand.

N. V. Ct. H. K.

Van 's Levens Schaduwkant.

Het regende zachtjes, toen zij buiten de overkapping van het station naar buiten trad op het kleine plein. Naast haar, voor haar, en achter haar schreeuwden koetsiers, maar zij liep, zonder daarop acht te slaan, snel door naar de halte ; waar al menschen te wachten stonden op de tram. Zoodra haar tram voorreed, drong ze met de anderen naar het balcon, raakte, gewrongen tusschen die anderen, den wagen binnen, waar zij ginds in het verste hoekje wegkroop.

Zij was huiverig en koud na die reis in dat druilige voorjaarsweer. Rillingen liepen haar nu en dan over den rug en ze trok haar dunnen voorjaarsmantel dichter samen om haar fijne, smalle schouders. Zij verlangde naar huis. 't Was, of haar voeten vochtig waren. En onwillekeurig keek ze even naar haar verlakte schoenen, waarvan het grijze overleer onder haar opgetrokken rokken uitstak.

Als Jansje nou alles maar klaar had, overdacht ze, de haard aan in de voorkamer en kokend water voor een kop thee en haar morgenjapon uitgehangen nu zij zoolang in de kast gehangen had ! Je kondt zoo weinig op haar rekenen. Bijna nooit deed ze, wat haar gezegd werd en maar zelden zorgde ze voor alles, wanneer zij eens op reis was geweest en haar alles vooruit schreef. Aan zoo'n meid had je eigenlijk zoo weinig. En ze moest nou toch eens werk maken van een andere. Ze had immers ook gemerkt, dat ze snoepte en oneerlijk was. Die gulden laatst had ze immers weggenomen. Vlak voor haar reis had ze er maar niet veel meer van willen zeggen, maar ze wist het zeker.

Nou moest ze er haar nog eens over onderhouden. Of zou ze het maar laten en een ander meisje zoeken. Eigenlijk was 't maar beter. Jansje was onbetrouwbaar in alle opzichten ; ze was soms zelfs bang voor haar. Maar zoo'n nieuwe meid gaf altijd weer zooveel zorgen en soesah. Ze moest nog maar eens zien.

De tram stopte weer en nieuwe passagiers kwamen den wagen binnen. Ze keek onwillekeurig even op, maar dan weer naar buiten ; waar de regen dalen bleef, dat dunne waterstraaltjes van de tram neergutsten en waar overal de parapluien opstaken boven de haastige menschen. Ze lette nu op de winkels met de gesloten deuren en op de stille huizen, zwart-vochtig van den gestadigen regen.

Toen de tram opnieuw afreed van een halte, schoof ze recht op haar bank. Ze was er nu dadelijk, de vol-

gende halte. En ze wenkte met het hoofd, riep dan als de conducteur het niet merkte „conducteur". De conducteur keek even de rij van passagiers langs, knikte en bracht de hand aan de bel. Toen de tram stapte, liep ze haastig tusschen de menschen door naar den uitgang. Zonder parapluie liep ze met vlugge, zenuwachtige pasjes een eindje langs het trottoir, dan de eerste zijstraat in. Daar zocht ze in haar taschje de huissleutel, opende dan vlug de deur.

„Jansje", riep ze, zoodra de deur achter haar was dichtgevallen en terwijl ze bezig was haar mantel uit te trekken. Met haar hoed nog op, liep ze dan naar de keuken en als ze daar niemand zag, naar de suite. Dan kwam ze terug naar de gang, riep aan de trap nog eens: „Jansje, Jansje". Even bleef ze luisteren. Maar als ze niets hoorde, liep ze weer terug naar de kamer, zette haar hoed af, mompelde dan, rondziend: „Die lamme meid; om nou niet eens thuis te zijn".

Voor den haard in de voorkamer overtuigde ze zich, dat die werkelijk niet brandde en liep weer naar de keuken om theewater op te zetten. Boven op haar slaapkamer trok ze dan haar morgenjapon aan en haar pantoffels.

Toen ze een half uurtje later thee zat te drinken, kwam de meid het huis binnen. Zoodra ze haar in den gang hoorde, riep ze haar „Jansje".

Met een verschrikt gezicht kwam Jansje de kamer in.

„Heb je mijn brief niet ontvangen?" vroeg ze nijdig.

„Uw brief? Jawel", zei Jansje.

„Waarom was je dan niet thuis?"

„'k Was bij mijn zuster. 'k Wist niet dat 't al zoo laat was".

„Maar je hadt bij je zuster niets te maken".

Jansje haalde onverschillig de schouders op.

„Je hadt toch in elk geval de haard wel aan kunnen maken", ging ze voort.

„Ja", bekende Jansje lakoniek.

„'t Is wat moois", ruziede ze door. „Zooals je doet, heb 'k niks aan een meid".

Jansje keerde zich om, wilde naar de keuken gaan.

„Ja hoor eens", riep ze haar terug; „je kunt toch wel eens luisteren".

„Wat heb 'k aan die ruzie" zei Jansje onverschillig. „Pas hebt u de voeten in huis, of..."

„Neen, nou nog mooier", kwam ze. „Maar weet je wat, 't begint me te vervelen. Altijd die praatjes en nou laatst met die gulden weer..."

„Dat 's gelogen", viel Jansje in.

„Zoo", zei ze, „nou gelogen of niet, maar je kunt de volgende maand gaan".

„Best" zei Jansje en stapte naar de keuken, waar ze aardappelen ging zitten schillen.

Maar na een oogenblik was ze al weer overeind, kwam het aardappelmesje in de hand de suite binnen. „Als 'k dan toch weg moet, ga 'k dadelijk maar", zei ze.

Mevrouw keek haar verbaasd aan.

„Dadelijk? Wanneer bedoel je?"

„Nou dadelijk", kwam Jansje, „direct".

„Best", zei ze.

„Dan ga 'k dadelijk mijn goed maar inpakken", verklaarde Jansje.

„Dat kan je doen", zei ze. „Als je dan die mantel, dien ik je gegeven heb, maar hier laat".

„Die mantel?" kwam Jansje verontwaardigd. „Neen zeker niet. Die is van mij".

„'k Heb hem je gegeven onder voorwaarde, dat je eerlijk zou blijven", zei ze beslist, „en dat heb je niet gedaan".

„Dat heb 'k wel", hield Jansje vol. Zij zweeg maar, de meid stapte weer terug naar de keuken. Maar even later kwam ze de suite weer binnen.

„Mevrouw, zou 'k toch nog vier weken kunnen blijven?"

Ze keerde zich naar de deur, schudde even het hoofd.

„Neen", zei ze bedaard; „je kunt nu tot de volgende week blijven, langer niet".

„Dat 's gemeen", meende Jansje.

„Ja, gemeen of niet".

„Maar zoo'n behandeling kan je hier verwachten".

Ze zei niets, liep langs haar heen de kamer uit, naar de trap.

„Dan ga 'k dadelijk maar, schreeuwde Jansje, zich al meer opwindend.

Zij liep langzaam de trap op. Jansje keek haar even na, liep dan haastig achter haar aan.

„Je wilt zeker dien mantel weghalen, hé", dreigde ze. „Maar pasop als je er aan komt".

Ze liep rustig door de tweede trap op naar den zolder, waar Jansjes kamertje was. Daar trok ze de kleerenkast open.

„Van m'n mantel blijf je af", gilde Jansje, die haar gevolgd was, „of ik snij je den nek af".

En toen ze de hand uitstak naar den mantel, sprong Jansje toe, en stak blindelings met het aardappelmesje, dat ze nog in de hand hield, eerst in haar arm, dan, als ze zich gillend omdraaide, in haar kin.

„Je vermoordt me, je vermoordt me",... schreeuwde ze. „Geef hier dat mes".

Ze greep er naar. Maar Jansje duwde haar weg en worstelende raakten ze nu het kamertje uit tot aan den rand der trap. Daar gaf Jansje haar onverhoeds een duw.

„Daar kreng".

Ze viel de trap af, wist zich nog aan de leuning te grijpen, liep dan, zoo snel ze kon, naar beneden, de tweede trap af, achter haar Jansje, het mesje nog in de hand. Beneden snelde ze naar de voordeur, wilde die openrukken. Maar Jansje stond al naast haar.

„Laat dat" beval die dreigend, „blijf van de deur af", sneed haar dan, als ze niet losliet over de vingers.

„Moord moord", gilde ze door het openstaande raampje, „help, help".

Van de straat kwamen menschen toeschieten, en drongen de deur open. Een politieagent verscheen en nog een. Die brachten Jansje naar het politiebureau en haalden een dokter voor mevrouw.

Vragenbus over Hoenderteelt.

„Zooals de lezers van Centraal-Brabant" weten kan iedereen bij onze redactie vragen inzenden over Hoenderteelt en wat daarmede in verband staat. Die vragen zullen steeds kosteloos voor de inzenders beantwoord worden door den heer Jos. Boshouwers, hoofd der school te Gemonde.

Wij hopen, dat iedereen, die iets bij zijn dieren bespeurt, een briefje bij ons zal indienen. Hij krijgt dan gratis antwoord en bevorderd daardoor de kippenhouderij in het algemeen.

De Redactie van C.-B.

BEKENDMAKINGEN.

Militie. - Loting.

De Burgemeester der gemeente Boxtel brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de loting voor de ingeschrevenen voor de lichting van het volgend jaar voor deze gemeente zal worden gehouden te Boxtel ten gemeentehuize op **Woensdag 17 September a.s.**, voormiddags **9 uur.**

Aan de loti g nemen deel alle voor bedoelde lichting ingeschreven personen, met uitzondering van hen:

1o. die vóór den aanvang der loting voor de gemeente blijken te zijn overleden;

2o. die voor den dienst bij de Militie ongeschikt zijn bevonden;

3o. die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den Militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij een op een ingesteld beroep genomen beslissing van de Koningin voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4o. die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig, van den dienst zijn uitgesloten.

De aan de loting deelnemende, ingeschrevenen, in de volgorde van het alphabetisch register op te roepen, trekken zelven hun nummer. Voor den ingeschrevene, die niet is opgekomen of wel buiten staat of onwillig is zelf zijn nummer te trekken, wordt het nummer getrokken door zijn vader, moeder, voogd of curator. Is ook deze niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig een nummer te trekken, dan geschiedt het trekken door den burgemeester, het lid van den raad of den ambtenaar van de gemeente, die bij de loting tegenwoordig is.

Gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de loting heeft plaats gehad, of, indien zij in één dag afloopt van dien, waarop zij is geëindigd, kunnen tegen de wijze, waarop zij is geschied, bij den Commissaris der Koningin in deze provincie bezwaren worden ingebracht door belanghebbende lotelingen of door hun vader, moeder, voogd of curator. Het bezwaarschrift, dat op ongezegeld papier kan worden geschreven, moet behoorlijk met redenen omkleed en ingeleverd worden bij den Burgemeester dezer gemeente. Wordt een en ander niet in acht genomen, dan heeft het stuk niet het gewenschte gevolg.

Boxtel, den 23 Aug. 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Adverteert in Centraal Brabant.

Najaarskeuring van Springstieren.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken door dezen bekend, dat de *najaars*keuring van stieren welke ten minste één jaar oud zijn, voor deze Gemeente zal plaats hebben te Boxtel op het Marktveld op Vrijdag 19 September 1913, des voormiddags om 10 ure.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
A. GIJSEN.
De secretaris
VAN DER MEIJDEN

Centrale Merriënkeuringen in 1913.

De Burgemeester der Gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat voor het jaar 1913 te 's Hertogenbosch zal worden gehouden eene Centrale keuring van twee- en driejarige merriën, en wel voor de tweejarigen op 25 September 1913 en voor de driejarigen op 26 September 1913, telkens aanvangende des voormiddags om elf uur.

Uitgeloofd worden, zoowel voor tweeals voor driejarigen. Type trek- en type tuigpaard: 7 onderhoudsbijdragen ieder van f 100.—; 2 onderhoudsbijdragen ieder van f 75 — en 3 onderhoudsbijdragen ieder van f 50 —.

Aangifte van mededingen moet geschieden vóór 5 September e.k. bij den Secretaris der Commissie, den Heer G. J. M. Wagenaar, Mauritsstraat 16 te Breda.

Verdere inlichtingen worden verstrekt ter gemeente-secretarie.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Markten.

Maandag 1 September.

Tilburg: jaarmarkt.
Uden: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 2 September.

Cuijk en St. Agatha: jaarmarkt.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.
Eindhoven: jaarmarkt.
Oosterhout: beesten, varkens.
Sprang: paarden, beesten, schapen.

Woensdag 3 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Eersel: jaarmarkt.
Etten (N. Br.): vee.
Nijmegen: vee.
Zevenbergen: paarden, beesten.

Donderdag 4 September.

Oss: paarden.
Terheijden: beesten.

Vrijdag 5 September.

Fijnaart: vee.
Roosendaal: vee.

ADVERTENTIËN.

NIEUWE
Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij

van

J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.
Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en het repareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

Bostlijders! **Zijn de genezingen door de Abdijsiroop blijvend?**

Wanneer gij door de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, van Uwe borstziekte genezen zijt, kunt ge zeggen: „Eens genezen blijft genezen". Dit is een groot voordeel dat de Abdijsiroop boven alle andere middelen heeft. Er is geen enkel middel, dat zoo werkzaam is als de Abdijsiroop en ook geen enkel middel dat de zieke plekken in de ademhalingsorganen zoo goed weet aan te pakken en grondig te genezen. Ziehier een bewijs van een 84-jarige man

8 Juni 1908 *verklaarde ons de 80-jarige heer P. Hes, concierge van het Museum van Oudheden te Edam:*

„Gedurende 16 jaar had ik last van eene borstziekte, die mij het doen mijner werkzaamheden zeer lastig maakte. Ik hoestte en kuchtte immer, de slijm zat mij zeer vast op de borst en ik kon ze met geen enkel middel loskrijgen. Vooral 's avonds als ik naar bed ging, hoestte ik veel en 's morgens bij het opstaan had ik het erg te verduren van den morgenhoest. Toen niets hielp probeerde ik de Abdijsiroop. Eén flacon Abdijsiroop heeft mij, 80 jarige, verlost van een kwaal, waaraan ik 16 jaren leed".

De Heer P. HES, volgens portret.

4 jaar later. schrijft ons de heer Hes: „Tot mijn blijdschap kan kan ik U verklaren, dat mijne genezing door de Abdijsiroop een blijvende geweest is. Nooit heb ik sindsdien meer eenige last van de borst gehad en ben voortdurend goed gezond gebleven". De

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

is altijd onschadelijk en schaadt zelfs aan het zwakke gestel niet. De Abdijsiroop geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kinkhoest en alle borst- long- en keelaardoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS, *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationsstraat, *Esch*, Wed. P. KONINGS, *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT, *Haaren*, J. BOONS, *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN, *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN, *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK, *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON, *St. Oedenrode*, A. MOONEN, *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN, *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

C. STEINMANN-PECHTOLD
Rechterstraat, Boxtel.

WECK's Inmaakglazen en Steriliseertoestellen.
Uitmuntend in kwaliteit en duurzaamheid.

VRUCHTENPERSEN, KOMKOMMERSCHAVEN, VLIEGENKAPPEN, VLIEGENVANGERS.

Groote Sorteering
ENGELSCHE KINDERWAGENS, Promenadewagens, Mandewagens Sportkarren.

LEDIKANTEN, WASCHMACHINES, MANGELS.

Heggescharen, Gieters, Vertinde Melkkannen, Broodtrommels, Drinkbussen, Melkzeeften, Zeisen, Zichten, Stroomessen, Hooivorken.

Ruime keuze Geëmailleerde Fornuizen en alle Huishoudelijke Artikelen.

Bascules - Maten - Gewichten.

Beleefd aanbevelend,
C. STEINMANN-PECHTOLD.

Kippengaas, Horrengaas, Zeeftengaas

Waschketels, Waschborden, Waschborstels

No. 70 WOENSDAG 3 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

Te Boxtel in den Raad,

op Dinsdag 2 September 1913
's namiddags half zeven.

Afwezig de heer v. Oerle met kennisgeving van verhindering, wegens uitstedigheid.

Eedsaflegging der herkozen raadsleden.

Voorz. Waart U nieuwgekozen raadsleden, misschien zou ik langer het woord tot U richten, U de werkzaamheden en plichten van een raadslid voorhouden. Het is echter niet noodig daarover uit te weiden. U hebt allen reeds meerdere jaren voor de belangen der gemeente gearbeid. Ik hoop en vertrouw, dat U nog vele jaren met denzelfden ijver de belangen der gemeente zult blijven behartigen.

Goedkeuring der notulen van de vergaderingen op 11 en 25 Aug.

Ingekomen stukken.

Missive der Gezondheidscommissie, dat zij zich vereenigen kan met de wijziging in de politieverordening over de vleeschkeuring aangebracht.

De wijziging zal aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring worden opgezonden.

Benoeming van twee Wethouders.

Voorz. We zullen eerst stemmen voor de vacature Paijmans, die aftreedt, omdat hij herkozen is als lid van den raad.

De heeren Ribbe en de Haas zijn stemopnemers.

De heer van Elk krijgt 8, de heer Paijmans 2 stemmen, terwijl 2 stemmen in blanco zijn uitgebracht. Op de vraag des voorzitters, of de heer van Elk nu reeds over 't aannemen der benoeming wil besluiten, of 't nog 24 uren in beraad wil houden, antwoordt de heer van Elk, dat hij dank zegt voor 't in hem gestelde vertrouwen en spreekt de hoop uit, dat de raadsleden hem met woord en daad zullen terzijde staan.

Voorz. Dan wensch ik den heer van Elk geluk met zijn benoeming. En voel me tevens gedrongen bij zijn heengaan den heer Paijmans dank te zeggen voor al hetgene dat hij in de jaren, dat ik met hem samenwerkte, voor de belangen der gemeente gedaan heeft, ik mag wel zeggen, zonder overdreven partijzucht.

In de vacature van der Eerden wordt gekozen de heer van der Eerden met 9 stemmen, 1 op den heer Paijmans 1 op den heer van Lieshout en 1 blanco.

De Voorz. wenscht den heer van der Eerden geluk met zijne benoeming en hoopt, dat 't hem nog vele jaren moge gegeven zijn gelijk voorheen zijn krachten aan de gemeente te wijden.

De heer van der Eerden bedankt den Voorz. voor zijn woorden, den raad voor het opnieuw in hem gestelde vertrouwen, dat hem een reden zal zijn om zoo mogelijk nog beter dan tot nu toe in 't belang der gemeente werkzaam te zijn.

Aanbieding Gemeenterekening 1912.

Wordt in handen gesteld van een commissie van onderzoek bestaande uit de heeren v. d. Horst, v. Krieken en Merks.

Goedkeuring Armenrekening 1912 *en Armenbegrooting* 1914.

Wordt eveneens in handen gesteld van een commissie. Volgens rooster zijn aan de beurt de heeren de Haas, H. G. v. Leeuwen en H. M. v. Elk.

Omdat v. Elk tot wethouder is benoemd, wordt in zijn plaats aangewezen K. M. Merks.

Benoeming van onderwijzer bij 't Herhalingsonderwijs.

Voorz. Weliswaar is 't aantal leerlingen nog niet bekend, toch is 't van groot belang, dat de onderwijzers tijdig benoemd zijn, opdat zij op tijd de lessen kunnen beginnen. Het herhalingsonderwijs is van zeer veel belang en daarvoor zullen B. en W. alle moeite doen zooveel leerlingen als mogelijk is, te winnen. Een raadslid heeft mij vast een idee daartoe aan de hand gedaan, dat ik uitstekend vind. Om namelijk, in plaats van prijzen uit te deelen, een schoolreisje te laten maken onder leiding der onderwijzers. Het zal wellicht een weinig meer kosten dan de prijzen, doch ik hoop, dat 't nut ervan niet minder zal zijn, en dat 't nog meerderen zal aansporen aan 't Herhalingsonderwijs deel te nemen.

B. en W. stellen voor om het aantal leerlingen voor één cursus op hoogstens 20 vast te stellen. Bij een grooter getal kan 't onderwijs niet voldoende tot zijn recht komen.

Wij stellen voor in Gemonde, waar 't getal leerlingen van 10 tot 20 zal bedragen, den heer Boshouwers te benoemen.

In Breukelen, waar de heer van de Wetering verzocht heeft niet meer in aanmerking te komen, den heer Vorstenbosch.

Op den Burgakker den heer v. d. Vorst, die 't vorig jaar zich daar loffelijk van zijn taak gekweten heeft, en als reserve-onderwijzer, voor 't geval er zich meer dan 20 leerlingen aanmelden, den heer Theulings; de andere oudere onderwijzers komen liever niet in aanmerking.

De raad benoemt met algemeene stemmen de heeren, door B. en W. voorgesteld.

Bij de rondvraag verzoekt het lid v. d. Horst spoed te maken met het ontwerpen der nieuwe schoolgeldheffing, opdat ze nog voor 't volgend jaar in werking kan treden.

De Voorz. zegt, dat hij dat ook zonder deze aansporing van plan was.

De heer v. Leeuwen wijst op de Onrooische straat, waar hij een goot over de weg zag loopen, 't was er een vuile boel.

De Voorz. zegt daar machteloos tegenover te staan. B. en W. hebben echter reeds besloten den raad eerstdaags een voorstel aan te bieden om daar ondergrondsche rioleering aan te brengen.

De heer van Krieken deelt mede, dat de vorige maal zonder reden scherp over het lange wachten bij de keuring gesproken is.

De schuld ligt niet aan den veearts maar aan de eigenaars, die niet op tijd aangifte doen. Hij meent dit ter rechtvaardiging van den heer van Rooijen te moeten zeggen.

De Voorz. vindt de handelswijze van den heer van Krieken flink. Hij was overtuigd, dat de veearts zijn plicht zoo nauwgezet mogelijk vervulde. De Voorz. zou trachten met inachtneming van de belangen der volksgezondheid, de slagers en eigenaars niet te bemoeilijken. Hij stelt zich voor bij afwezigheid van den den veearts op diens kosten van den hulpkeurmeester gebruik te maken.

De heeren v. Elk en v. d. Ven verzoeken een boom te ruimen, die gevaar oplevert voor een woning van zekeren Verhoeven op den Schijndelschen Dijk. De boom heeft allang op zij gehangen, doch thans begint hij den grond omhoog te werken.

De Voorz. zegt toe, zoo spoedig mogelijk een onderzoek te laten instellen.

De Haas. Mijnheer de Voorz., ik zou graag van U inlichting hebben over de vergunning die U verleent tot het plaatsen van danstenten met kermis. Zooals dat nu gaat, meen ik dat het verkeerd is. Mij dunkt de danstenten moesten meer geweerd worden, dan zouden wellicht inwoners hun zalen zoo inrichten dat er goede gelegenheid was tot dansen. Bovendien was er kans dat er een of meer groote zalen werden gebouwd, iets waar Boxtel beslist behoefte aan heeft. Dit wordt mijns inziens nu achterwege gelaten omdat de menschen vooral met kermis als er iets te verdienen valt, te groote concurrentie krijgen van de danstenten.

Voorz. Het verleenen van die vergunningen berust bij mij. U hadt op mijn kamer over deze zaak kunnen komen spreken, doch wil er ook hier wel op antwoorden. Ik voor mij meen dat nu de zaak heel goed geregeld is, zou ik het in 't belang der inwoners kunnen verbeteren, dan zal ik het niet nalaten.

De Raad gaat over in geheime zitting.

Raadsvergadering

te **Oirschot** op Dinsdag 2 Sept. voormiddags 10 uur.

Afwezig het lid Nuijens.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den secretaris voorlezing te doen der notulen van de vorige vergadering. Deze notulen worden na lezing onveranderd goedgekeurd.

Installatie van de herkozene leden de heeren v. d. Ven, v. d. Heuvel en v. d. Steen.

Voorz. Zijn de opnieuw gekozene leden bereid den eed af te leggen.?

Hierop wordt bevestigend geantwoord en op gebruikelijke wijze worden voornoemde heeren beëedigd, waarna de Voorzitter hun feliciteert en de hoop uitspreekt dat zij evenals voorheen de belangen van Oirschot zullen behartigen te meer nog nu de kiezers wederom getoond hebben het volle vertrouwen in hen te stellen.

Wethoudersverkiezing.

Voorz. Omdat de heer v. d. Ven als raadslid was afgetreden, houdt hij ook op Wethouder te zijn, en moet als zoodanig weer herkozen worden.

Daarna wordt de heer v. d. Ven met 9 voor en 1 blanco herbenoemd als Wethouder.

Voorz. Is mijnheer v. d. Ven wederom genegen deze gewichtige betrekking die hij steeds met eere heeft vervuld aan te nemen, dan wensch ik hem geluk en hoop dat hij nog lang zal werkzaam zijn tot bloei van onze gemeente.

v. d. Ven. Mhr. de Voorz. Dank je wel voor Uwe belangstelling en ik verzeker U dat ik steeds mijn best zal doen om de belangen der gemeente naar beste weten te behartigen.

Aanbieding Gemeenterekening.

Deze wordt in handen gesteld van een commissie bestaande uit de heeren v. d. Schoot, v. Hersel en Jan de Kroon.

Ingekomen stukken.

Schrijven van den kantonrechter. Deze beklaagd zich over de duisternis des 's avonds in 't dorp, en verzoekt mede in 't belang van alle inwoners en voor de veiligheid om 's avonds de straatlantaarns te doen ontsteken.

Voorz. Verlangt hier iemand het woord over?

v. Baar. De avonden zijn tot heden nog zeer kort geweest.

v. d. Ven. 't Is het gebruik om in den zomer de lantaarns niet te laten branden. Dat het niet branden gevaar oplevert zie ik niet in. Bovendien het zit er bij de gemeente niet aan, en al brandt onze straatverlichting, blijft het toch hetzelfde door dat er zooveel punten zijn die niet verlicht worden.

v. d. Heuvel. Ik zie er heelemaal het nut niet van in om in den zomer de lampen te laten branden.

Buitenaf worden er in den winter nog niet eens ontstoken, want daar zijn er heelemaal geen.

En toch in de uithoeken is ook verkeer en daar is door de heerschende duisternis ook gevaar.

Voorz. 's Avonds om 10 uur is het vreeselijk donker hier in 't dorp, dat komt vooral door de boomen.

v. d. Schoot. In de uithoeken is het altijd donker en daar is bovendien de weg nog zoo slecht dat men bij daglicht nog verongelukken zou.

Nooien. De lampen worden nu van af heden toch aangestoken.

v. Baar. Ja, de tijd dat de straatverlichting ontstoken wordt, begint naar ik meen met de September volmaan.

Voorz. Omdat nu toch van af heden de lantaarns zullen branden stel ik voor afwijzend te beschikken.

Wordt goedgevonden.

Voorz. Ik heb nog iets te zeggen over den loop naar Boxtel, het is de Heeringsche loop. Ik heb me die zaak ernstig aangetrokken en den toestand opgenomen. Wat blijkt nu, de loop scheid op de grens van Boxtel uit. Vroeger heeft hij wel op den legger gestaan. Toen wij indertijd in Boxtel waren vroegen wij aan den opzichter en den Secretaris welke aanleiding er is geweest om die loop van den legger te voeren en of zij de zaak eens bij B. W. wilden brengen. Nu zullen wij ons nogmaals tot Boxtel wenden om zoodoende den loop op den legger te krijgen. Boxtel is ons altijd nog al genegen, nu verwacht ik ook wel dat ze ons helpen zullen.

v. d. Ven. Hoe zit het met het fietspad, is daar niets van ingekomen? Ik heb op den grintweg den opzichter van Boxtel met den aannemer wel eens gezien, maar er wordt tot heden nog niets uitgevoerd.

Voorz. Ik heb onlangs toen ik in Boxtel was er eens naar gevraagd, er waren geen sintels; later heb ik gelezen dat het maken van het fietspad uitgesteld is tot het volgende jaar.

Nooien. Er moeten sintels genoeg zijn zoo ik hoor, maar door dat ze ver moeten komen, zijn ze te duur.

Niemand meer het woord verlangend, sluit de voorz. de openbare vergadering om in geheime zitting over te gaan.

Openb. Raadsvergadering

te **Liempde** op Dinsdag 2 Sept. voormiddags 11 uur.

Tegenwoordig allen.

Voorzitter opent de vergadering, waarna de notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

Komt aan de orde:

1o. Beëediging der twee herbenoemde raadsleden.

2o. Aanbieding rekening der inkomsten en uitgaven der gemeente. Wordt benoemd eene commissie van onderzoek.

3o. Aanbieding kohier van den hoofdomslag.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt vergadering gesloten.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

De neutraliteit van België.

Het officieuse „Journal de Bruxelles" zegt: De Fransche en Duitsche bladen hebben herhaaldelijk gewezen op het gevaar, waarin Belgisch Luxemburg in geval van een Fransch-Duitschen oorlog zou verkeeren. België toch is, volgens deze bladen, niet in staat te gelegener tijd weerstand te bieden aan het doortrekken van een veroveraar.

Wij zouden deze beweringen niet in het geheugen terugroepen, verklaart het blad, indien het ons niet opportuum toescheen er nogmaals op te wijzen, hoe betreurenswaardig dat soort polemieken zijn, die er slechts opgericht zijn of het gevolg hebben een ongegronde vrees in het land te verwekken, en kwade vermoedens te doen ontstaan ten opzichte der bedoelingen van naburige staten, met welke wij de hartelijkste en innigste betrekkingen onderhouden. Msb.

Duitschland.

Auto-ongeval.

Op den rijksweg tusschen Keulen en Gross-Köningsdorf gebeurde Zaterdag een eigenaardig automobielongeluk.

Een auto, die uit Aken kwam, reed nl. tegen een kar aan en botste toen tegen een huis. De voorgevel van het huis stortte in en de auto reed de woonkamer binnen. Drie personen, die zich daar bevonden, werden levensgevaarlijk gewond. De auto werd totaal verbrijzeld.

Macht der uniform.

Te Dresden is aan het licht gekomen dat een mijnheer, die volle majoorsuniform droeg, 27 jaren lang het pensioen voor zijn moeder, een officiersweduwe heeft getrokken, ofschoon deze sedert lang dood was. De man vertoonde wanneer hij in uniform kwam een ambtelijk certificaat, dat zijn moeder nog leefde en men betaalde hem het pensioen uit. In het geheel moet hij aldus volgens de N. Crt. 93.000 Mark hebben genoten. De zaak kwam aan het licht toen het pensioen niet meer opgehaald werd, omdat de majoor zelf gestorven was.

D. v. N.-B.

Oostenrijk-Hongarije.

Cholera.

Te Weenen is gisteren door bacteriologisch onderzoek een geval van Aziatische cholera geconstateerd bij een koopman, die 26 Augustus uit Saloniki gekomen was en den 29sten in het hospitaal was opgenomen. De man was tijdens zijn reis in Servië ziek geworden. Tot dusver heeft het ziektegeval geen ernstig karakter aangenomen. Natuurlijk zijn uitgebreide voorzorgsmaatregelen genomen.

Amerika.

Antiseptisch bankpapier.

Het „non olet" dat eens aangaande het slijk der aarde is uitgesproken, vindt geen onbegrensd vertrouwen meer. De staatsbank van Washington te Spokane heeft voor 50.000 dollars bankpapier laten maken, waarvan de kleur stof een hoog gehalte aan carbolzuur bevat. Hierdoor hoopt men de menschen wat minder bevreesd te maken voor het aannemen van bankpapier. Er zijn er overigens reeds, die in dit opzicht geen vrees kennen, ja zelfs het liever krijgen dan geven. (N. T. v. G.)

Binnenlandsch Nieuws.

Onderscheidingen.

Bij gelegenheid der verjaardag van H. M. de Koningin werden aan onderstaande personen in de provincie Noord-Brabant de navolgende onderscheidingen uitgereikt:

Benoemd tot ridder Nederl. Leeuw:

W. G. J. Rombouts, wethouder van Breda; mr. A. Tak, advocaat-generaal bij het Gerechtshof te 's Hertogenbosch; C. L. Bressers, gedeputeerde in Noord-Brabant.

Benoemd tot officier Oranje Nassau Orde:

G. L. F. Philips, oprichter en oudste directeur N. V. Philips Metaaldraadlampenfabriek te Eindhoven; dr. R. J. C. E. Schüngel, directeur R. H. B. S. te 's Hertogenbosch; dr. M. J. H. Hoube, schoolopziener in het district Maastricht; C. L. A. M. van Gils, voorzitter van de R. K. Vereeniging voor kinderbescherming van het bisdom Breda.

Benoemd tot ridder Oranje Nassau Orde:

A. Bisdom, fabrikant te Eindhoven; J. P. van den Heuvel, pastoor te Tilburg; S. A. Vosters, burgemeester der gemeente Alphen c. a.; J. A. de Beer, voorzitter K. v. K. te Tilburg; E. V. L. Goulmy, sigarenfabrikant te Den Bosch; P. W. de Jong, steenfabrikant te Tilburg; F. B. van den Bergh, flanelfabrikant te Tilburg; dr. P. Hoekstra, rector aan het gymnasium te Breda; H. van der Geld, beeldhouwer te 's Hertogenbosch.

Bevorderd tot officier Oranje Nassau Orde:

P. F. Bergmans, wethouder te Tilburg; C. H. Pan, belastinginspecteur te Breda.

Bij Kon. Besluit is o. a. de eeremedaille der Oranje Nassau Orde toegekend in zilver aan:

H. G. H. van Gerwen, meesterknecht in de katoendrukkerij der firma Van Vlissingen & Co., te Helmond; A. van Spaendonk, hoofdportier bij de firma

Van den Bergh-Krabbendam, flanelfabrikante, te Tilburg; J. C van Hest, baas in de scheerinrichting van de firma B. Th. Straeter, te Tilburg; J. F. H. Hufkens, pakmeester bij de firma Casteloi, kandijfabrikante, te Roosendaal; G. F. Roelofs, gemeente- en onbezoldigd rijksveldwachter te Oosterhout;

in brons:

mej. E. Schollmeijer, sigarenmaakster bij de firma Mignot en De Block, te Eindhoven; J. W. Koole, arb. van de firma K. J. F. v. Dissel en Zonen, linnenfabrikante, te Stratum; R. Suter, werkz. bij de firma A. van Dongen & Zoon, fabrikante van militaire passementen en borduurwerken te Breda, wonende te Ginneken; Th. Potters, werkman bij de firma J. A. J. Verhagen, passementfabrikante, te 's Hertogenbosch; mej. E. Swaans, portierster, en C F. van de Sande, arbeider, beiden bij de firma H. Eras & Zoon, wollenstoffenfabrikanten, te Tilburg; J. Kuypers en Th. Essers, handdrukkers in dienst van de firma Van Vlissingen en Co. te Helmond; C. Kooyman, te Heusden, conducteur der brievemalen; C. Klinkhamer, te Herpen, brievengaarder; H. Verhagen, geboren Schepers, te Veghel, wachteres op wachtpost 14 van de Noordbrabantsch—Duitsche Spoorwegmaatschappij; J. van der Heyden, magazijnm. bij de N. V. Teteringsche Stoomlucifersfabriek, Dijkerman & Co., te Breda; mej. J. M. A. van den Dungen, dienstbode bij mevr. de wed. N. J. Rouppe van der Voort-Bonniker, te 's Hertogenbosch; J. N. de Kuyer, meesterknecht in de scheerderij van de firma Gebrs. Janssen, wollenstoffenfabrikante, te Tilburg; J. van Houtum, arb. in dienst van den heer De Gruyter op het landgoed „Pettelaar", te St. Michiels-Gestel; F. Langerijt, machinebankwerker bij de de Kon. Ned. Machinefabriek v. h. E. H. Begemann te Helmond; W. de Nier, machinist, Jos. Roovers, pakhuisknecht, en A. Kanters tabaksbewerker, allen bij de firma S. Fick, stoomtabaksfabrikante, te Oosterhout.

Huldeblijk aan Z.Em. Kardinaal Van Rossum.

Men zond het volgende communique aan de bladen met het verzoek dit op te nemen.

Reeds spoedig nadat Z.Em Kardinaal Van Rossum Amsterdam had verlaten, werd bekend dat het bezit eener eigen auto te Rome hem hoogst welkom zoude zijn.

Deze wensch gaf den heeren A. Koolen, mr. H. J. van Otrop, mr. A. A. E. M. Povel, dr. C. A. L. Rademaker, W. A. Schade van Westrum Hzn., J. H. M. Schmedding, L. F. A. Smit en J. E. M. Steins Bisschop aanleiding zich tot een commissie te vormen welke zich daarop wendde tot eenige Katholieken met het verzoek hunne medewerking te verleenen tot het vervullen van dit verlangen van onzen zoo hoog verheven landgenoot, ten einde Hem daardoor tevens een blijk van hulde en eene herinnering te schenken aan Zijn eerste bezoek aan het vaderland.

Van goed ingelichte zijde vernemen wij thans dat deze commissie in haar pogen is geslaagd en een drietal afgevaardigden uit haar midden in gezelschap van den ZeerEerw. pater J. Lohmeijer C. ss. R., den 22en Augustus, daags voor het vertrek van Z.Em. uit het vaderland Hem te Wittem het huldeblijk hebben aangeboden bij monde van dr. Rademaker.

Genoemd commissielid herinnerde er in zijn toespraak aan, dat het wellicht wreed mocht schijnen Z.Em. na Hem in geheel Nederland luisterrijk te hebben gehuldigd gezien, op het uur van het scheiden Zijne wellicht eenige illusie te komen ontnemen.

Toch was hij er van overtuigd, dat Z.Em. deze illusie gaarne zou laten varen als Hem werd medegedeeld, dat Zijn wensch in vervulling zou gaan en Hij in vervolg een eigen auto ter beschikking zou hebben.

Z.Em. daarop het woord nemende, dankte op de Hem zoo eigen hartelijke en minzame wijze voor „het zoo nuttig geschenk" waarmede Hij zich blijde verrast noemde en verklaarde diep getroffen te zijn, niet slechts door de wijze waarop Hem dit geschenk, „werkelijk eene illusie" werd aangeboden, maar vooral omdat hij voortaan bij het voortdurend moeten afleggen van groote afstanden „minder tijd zoude behoeven en den aldus vrij gekomen tijd zoude kunnen dienstbaar maken aan de belangen onzer Moeder de H. Kerk.

Bijzondere nadruk legde Hij er op, dat dit geschenk tot zegen zoude strekken van allen die daaraan hadden bijgedragen, „wijl juist dit geschenk Hem met Gods genade in staat zou stellen meer tot heil en zegen der Katholieken van de geheele wereld werkzaam te zijn".

De Kardinaal onderhield zich dan nog geruimen tijd met de afgevaardigden en bezichtigde met groote voldoening het prachtig album, zeer kunst- en smaakvol calligrafisch en met kleurenteekening versierd door de Eerw. Zusters van het St. Piusgesticht, waarin de namen dergenen, die aan het huldeblijk hebben bijgedragen, zullen worden vermeld.

De auto zelf zal een gunstige getuigenis afleggen van onze Hollandsche nijverheid, daar de levering aan de fabriek „de Simplex" werd opgedragen.

Vermelden wij ten slotte nog, dat de afgevaardigden, alvorens het klooster te Wittem te verlaten, nogmaals bij Z.Em. werden uitgenoodigd en Hij hun onder het verleenen van Zijn zegen, een eigenhandig geschreven dankbetuiging overhandigde, met het verzoek een afdruk van deze aan de schenkers te zenden.

Deze luidt: „Aan de leden der commissie mijn oprechten dank voor het kostbare en nuttige huldeblijk, mij tevens als aandenken aan mijn bezoek aan het vaderland aangeboden, hun verzoekende ook aan de overige Nederlandsche katholieken, die daarvoor mede hebben bijgedragen, mijn innigen en blijvenden dank over te brengen".

† *W. M. Kardinaal Van Rossum*
C. ss. R.

Wittum, 22 Augustus 1913.

Het Vredespaleis.

Naar aanleiding der opening van het Vredespaleis plaatst „De Koerier" het volgende artikeltje.

Het is geopend.

Met redevoeringen en huldebetuigingen en vredesgekweel.

Terwijl de bergen van den Balkan nog dampen van het bloed en de gieren en raven nog begeerig zweven boven de afgesneden ledematen, ook van onschuldige vrouwen en kinderen.

Een bittere ironie!

Het is geopend.

Met vreugdebetoon en hymnes op de beschaving, die de vrede brengen zal.

Terwijl alle Europeesche, beschaafde staten hun oorlogsmacht tot het uiterst hebben opgevoerd en iedere zenuw en iedere spier der groote lichamen, die mogendheden genoemd worden, tot berstens toe gespannen is, om straks met alle macht op den vijand te kunnen aanvallen.

Een bittere ironie!

Het is geopend.

Met gejuich voor Carnegie, die er ruim 3½ millioen voor gaf, met verheerlijking van mannen als Mojorescu.

Terwijl de Europeesche staten jaarlijks tweemaal meer miljarden aan den oorlog uitgeven dan Carnegie millioenen gaf voor dit paleis, waaraan 6 jaren gebouwd werd; terwijl Majorescu zijn land „beloond" ziet met een grondgebied ter waarde van 800 millioen gulden, op Bulgarije veroverd door een verraderlijken, geheel ongemotiveerden aanval in den rug op een oogenblik, dat dit land zich twee andere vijanden van het lijf moest houden!

Een bittere, een te bittere ironie om ons thans in de stemming te kunnen brengen tot viering van een Vredefeest.

Bij 't verdwijnen van het eerste bataljon, van de eerste torpedoboot, welke de groote mogendheden mochten overeenkomen van hun monsterachtige bewapening af te nemen, zal er méér reden zijn tot juichen dan nu.

Vervoer Fokvee.

Volgens eene mededeeling van den hoogen commissaris voor de Zuid-Afrikaansche Unie te Londen wordt het stoomschip „Muansa" van de „Union Caste Steamship Company" 12 October a.s. te Rotterdam verwacht ter opname van fokvee, dat overeenkomstig het desbetreffende, door de Zuid-Afrikaansche Regeering met genoemde stoomvaartmaatschappij gesloten contract, vrachtvrij naar Zuid-Afrika zal worden vervoerd. In het geheel moeten ten minste 100 dieren ten vervoer worden aangeboden, doch maatregelen zullen worden getroffen, dat 140 dieren, en zoo mogelijk nog meer, kunnen worden medegenomen.

Nadere inlichtingen omtrent de voorwaarden, waaraan moet worden voldaan, om van het vrachtvrij vervoer gebruik te kunnen maken, zijn te bekomen op aanvraag bij den directeur-generaal van den landbouw.

Vischomzet te IJmuiden.

Vanaf 1 Januari tot 1 September, dus over een tijdvak van 8 maanden, werd in de rijkshallen te IJmuiden voor 4½ millioen gulden aan visch omgezet. Dit cijfer werd sedert de opening der haven nog nooit in een gelijk aantal maanden bereikt en bedraagt zelfs nog meer dan de omzet over het geheele jaar 1909.

Arrestatie.

In het laatst van de voorgaande week heeft te Amsterdam een arrestatie van een Duitscher plaats gehad, onder zeer eigenaardige omstandigheden. Een Duitscher, die reeds geruimen tijd door de politie gesignaleerd was en zich had schuldig gemaakt aan bedriegelijke bankbreuk, wilde Vrijdagmiddag met den trein naar Duitschland vertrekken. Toevallig bevond zich in dienzelfden trein een inspecteur van politie, die den man door zijn vreemd doen, reeds geruimen tijd had gadegeslagen. Juist op het oogenblik, dat de trein in beweging was, herkende de inspecteur in hem den gesignaleerden persoon. Onmiddellijk werd de trein tot stilstaan gebracht en werd de Duitscher door den inspecteur persoonlijk gearresteerd en later, met behulp van eenige agenten naar het bureau van politie overgebracht.

Het geval lokte heel wat bekijks.

Mislukte oplichting.

Niet minder dan drie Amsterdamsche winkeliers zijn, naar de Tel. verhaalt, Donderdag ontsnapt aan de listen en lagen van een behendig oplichter. Hij was echter niet behendig genoeg.

Men oordeele!

Om half drie kwam de oplichter uit Rotterdam te Amsterdam aan en om 3 uur reeds had hij in de Rozeboomsteeg, een zijtak van de Kalverstraat, nabij het Spui, een kamer gehuurd boven een melkslijter. Hij liet er geen gras over groeien en ging aanstonds aan den slag. Het eerst begaf hij zich naar een handelaar in fotografie-artikelen op het Spui, alwaar hij in een handomdraaien een camera van f 50 kocht. De zaak kwam den chef echter verdacht voor en persoonlijk bracht hij het gekochte met een kwitantie naar de Rozeboomsteeg. Toen men daar het toestel zonder betaling wilde aannemen, wachtte de winkelier niet langer en begaf hij zich met het toestel weer huiswaarts.

Dan kwam de oplichter bij een bekenden hoekhandel op het Rokin. Hij vroeg daar een Elsevier Encyclopaedie teneinde deze ten geschenke te geven. Toen men hem zei, dat dit werk niet voorradig was, vroeg hij een andere wel voorradige encyclopaedie te mogen zien. Men toonde hem toen een deel van Meijers' Konversations Lexikon. De wijze, waarop hij het boek in de hand nam en doorbladerde deed den winkelchef al aanstonds vermoeden dat de man op boekengebied een leek was. Hij vroeg den prijs en stemde er direct in toe, de 22 deelen voor f 100 te koopen, mits men het hem snel toezond. In twee pakken werd het werk door twee knechts bezorgd om kwart voor vieren. De man was echter niet thuis en zonder betalen mochten de knechts niets afgeven. De juffrouw waarschuwde bovendien, dat de man pas de kamer gehuurd had en er reeds meer pakken voor hem bezorgd... en weer meegenomen waren.

De boeken werden toen ook weer meegenomen. Een half uur later kwam de oplichter opspelen op het kantoor van den boekhandel en vroeg hij, de boeken onmiddellijk te sturen. De politie werd toen opgescheld, doch deze zei, den man niet te kennen.

Maandagmorgen werd de directie van den boekhandel ervan in kennis gesteld, dat tegen den man door de Rotterdamsche politie in het Politieblad gewaarschuwd was.

Hij had ook nog getracht, een pendule afhandig te maken, doch ook deze toeleg mislukte.

De man is 24 jaar oud, van middelbare lengte, heeft donkerblond haar en dito snorretje, is vrij slordig gekleed en spreekt met Rotterdamsch accent.

Hij is niet meer in de Rozeboomsteeg terug geweest en zal wellicht nu trachten in een andere stad zijn slag te slaan.

Een erfenis?

Te Wageningen had de 18-jarige mej. B. losse verkeering met den horlogemaker G. Dinsdag jl. ontving de familie B. een met potlood geschreven brief, onderteekend door G., waarin deze mededeelde, dat zijn neef was overleden en hem f 500.000 had nagelaten. Allerlei fraais werd verder aan mej. B. beloofd.

De blijdschap der familie B. was zoo groot, dat men vergat naar de juistheid van het bericht te informeeren en overal reusachtige inkoopen ging doen.

Het huis werd voorzien van gas- en waterleiding, fraaie lampen werden er gehangen, een duur buffet werd aangeschaft, kostbare zijden dekens, schoenen, gouden en zilveren horloges, enz. werden gekocht. Voorts moesten er drie fietsen komen en de banketbakker en de wijnleverancier werden met royale bestellingen bedacht. Er werd braaf gegeten en gedronken, waarbij de buren niet achterbleven met hun belangstelling. Dit duurde tot Vrijdagavond, toen een der leveranciers om geld kwam. Toen kwam de zaak uit en daar er geen andere waarborg bleek te zijn dan het bewuste briefje, haastten zich de verschillende leveranciers hun goederen terug te halen. Het banket was intusschen opgegeten, en de geleverde alcohol gedeeltelijk opgedronken.

De politie heeft zich met de zaak bemoeid.

Men vermoedt echter, dat het meisje, aan wier verstandelijke vermogens ernstig wordt getwijfeld, nog verschillende sieraden in haar bezit heeft.

Men meldt nader aan het Hbld.:

Reeds bij aankomst aan het Centraal-Station te Amsterdam werd het 17-jarige dienstmeisje, Johanna Bouwman, dat onder mededeeling een belangrijke erfenis te hebben ontvangen, bij verschillende winkeliers te Wageningen groote inkoopen deed, door de recherche aangehouden. Alle sieraden die ontbraken, werden nog op haar gevonden. Onder politiegeleide werd het meisje naar Wageningen gebracht.

Daar verklaarde zij voor den commissaris van politie, dat zij tot haar handelingen was gedrongen door het verlangen om haar vader, moeder, broertjes en zusjes van het noodige te voorzien. Zij bekende alles verzonnen te hebben en een brief, zoogenaamd, van haar verloofde afkomstig (waarin deze mededeelde rijk te zijn geworden) zelf te hebben geschreven. Toen de vader van het meisje voorgeleid werd en hij door den commissaris aangemaand werd met de leveranciers accoord te treffen, wierp Johanna zich weenend voor haar vader op de knieën, uitroepende: „Och Vader, doe het toch! Ik zal alles, alles wel aanverdienen!"

De winkeliers hebben nu al hun goederen, behalve enkele kleedingstukken, die in gebruik zijn en de geconsumeerde eet- en drinkwaren terug.

Het meisje is voorloopig aan haar ouders teruggegeven.

Naar wij vernemen zal aan de justitie geadviseerd worden, vooral met het oog op den jeugdigen leeftijd van het lichtzinnige meisje, aan de zaak geen verdere gevolgen te geven (N. R. C)

Verkeerd zaad.

Men meldt uit Aalst (Geld.) aan de „s H. Crt.":

Bij vele landbouwers is men tot de de ontdekking gekomen, dat hun knolrapengewas mislukt is door verkeerd zaad, nl. de knol blijft achterwege, de stengels gelijken op die van oliezaad; om opnieuw te gaan zaaien, daarvoor is het te laat geworden.

Zieke vischen.

Men schrijft uit Gennep aan de „Geld":

Zaterdagmiddag dreven een achthonderd à duizend kilo visch door de Niers. De waterbewoners hieven zooveel mogelijk hunne koppen boven het water, dat op sommige punten koolzwart was, een en ander zeker ten gevolge van den grooten schoonmaak der rivier in Rijnpruisen. Iets verder waar het water reiner was kwamen de vischen weder bij.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 3 September 1913.

— Het concert en de muzikale wandeling van de Bonds-Harmonie bracht Zondag veel volk op de been, te meer nog om de behaalde prijzen te zien, die op de borst van den president prijkten.

Bij het concert van Boxtel's Harmonie was 's avonds op de Markt zeer veel volk tegenwoordig.

Jammer dat het halverwege het concert begon te regenen, waardoor vele luisteraars zich huiswaarts moesten begeven.

— Het Kruisbooggezelschap „Steeds om 't Roosje", gevestigd bij den Heer L. v. Trigt, geeft a.s. Zondag een groot Nationaal Concours. Twee prachtige Lauwerkransen en 14 medailles benevens verschillende geldgrijzen worden beschikbaar gesteld. Moge het weer gunstig zijn opdat dit concours mag slagen.

— Aan het postkantoor alhier en de daaronder ressorteerende hulppostkantoren werd gedurende de maand Augustus 1913 ingelegd f 18943,725, terugbetaald f 20003.63.

Het laatste door dat kantoor uitgegeven boekje draagt het nummer 7300.

— Zaterdag schoot een zekere S. werkzaam aan de Stroohulzenfabriek nabij het station zich met een revolver door de hand. De politie heeft het gevaarlijk speelgoed in beslag genomen.

— Hedenmorgen om half zes reed een goederentrein komende van 's-Bosch nabij den overweg bij F. v. d. Meerendonk op een anderen goederentrein die daar aan het rangeeren was. Een achttal wagens ontspoorden, sommige werden omver geworpen, de meeste waren gedeeltelijk versplinterd.

Een remmer bekwam ernstige kneuzingen aan zijn schouders.

Van bevoegde zijde vernemen wij over dit deraillement.

Toen hedenmorgen omstreeks half zes trein no. 1238 aan het rangeeren was nabij den overweg bij F. v. den Meerendonk kwam trein no. 1547 van de richting 's-Bosch, hoewel de signalen onveilig stonden, binnenrijden, en kwam terecht op den rangeerenden trein. Een hevige knal en gekraak volgde.

Verschillende wagens waren ontspoord en gedeeltelijk vernield. Een wagen geladen met bussen melk lag heelemaal gekanteld. Een remmer bekwam hevige kneuzingen aan den schouder. Meerdere persoonlijke ongelukken kwamen niet voor. De lijnen Boxtel—'s Bosch waren geheel versperd, de passagierstreinen van 6.45 en 7.15 zijn over Tilburg naar 's Bosch vertrokken.

Aanstonds werd er een begin gemaakt door een ploeg arbeiders van de werkplaats S.S. alhier om de lijnen vrij te maken, zoodat de trein die om 9 uur van 's Bosch komt over verkeerd spoor kon binnenkomen.

Met het opruimen der wagens kreeg de onderbaas van de werkplaats H. Kerkoerle een slag van de zwengel van een winde of dommekracht tegen het hoofd waardoor hij een beduidende wonde bekwam. De veearts die juist ter plaatse was, legde het eerste verband, ook de heer F. v. d. Meerendonk bewees bij dit ongeval goede diensten, waarna K. zich onder verdere behandeling stelde van Dr. Hoek.

De reden waardoor machinist, conducteur en de wachter aan den eersten overweg op de Bossche lijn de onveilige signalen niet opgemerkt hadden, moet toegeschreven worden aan het mistige weder.

Hedennamiddag waren de ontspoorde wagens alle opgeruimd en was de treinenloop weer geregeld.

Vergadering van het Kruisverbond. te Boxtel.

Alvorens op onze feestvergadering verleden Zondag de karakter-humorist, de heer Bart v. d. Wiel, met zijne voordrachten begon, gaf de Voorzitter het woord aan den Eerw. Adviseur, die de vergaderde leden eerst 'n woordje wenschte toe te spreken.

De Eerw. spreker begon met er op te wijzen, dat tegenwoordig overal en van alles vereenigingen worden opgericht. Niet het minst verrezen wel katholieke drankbestrijdersvereenigingen, die met vurigen ijver den strijd hebben aangebonden tegen de heerschende drinkgewoonten.

De leden van die vereenigingen hadden, om dien strijd met geestdrift te strijden en voort te zetten, nu en dan wel een opwekkend woordje noodig.

Zij vernemen die aanmoediging wel menigmaal van den Paus en Bisschoppen, doch is 't toch niet overbodig, dat ze op de vergaderingen nu en dan eens tot volhardenden ijver worden aangespoord.

Er is de laatste jaren veel voor de drankbestrijding gewerkt, en terecht, want de zaak der drankbestrijding staat in nauw verband tot den Godsdienst, omdat zij streeft naar de deugd van matigheid. Zij hangt samen met de geestelijkheid des volks, omdat zij zich richt tegen een misbruik, dat de bron is van zeer vele andere ondeugden. Zij heeft groote invloed op de welvaart van het volk, omdat door het drankmisbruik jaarlijks schatten gelds te loor gaan. Millioenen guldens worden aan sterken drank verspild. Tijd, gezondheid en huiselijk geluk worden opgeofferd, om te voldoen aan een onzalige hartstocht.

En trots dat alles, zijn er nog menschen, die met onverschillig oog de ellende gadeslaan, welke de drank te weeg brengt. Onder alle rangen en standen zijn er, die niet schijnen te beseffen, welk een onheil de onmatigheid te weeg brengt; er zijn er, die of uit misplaatst eigenbelang, of omdat men te veel gehecht is aan een kunstmatig opgewekte prikkel, of ook dikwijls uit schaamte voor een spotachtig woord, zich niet ontzien den onmatige, den drankbestrijder te minachten en tegen te werken.

Goddank, dat reeds vele mannen en jongelingen zich daar niets meer aan storen, en zoodoende toonen, dat zij er een eigen meening op na houden.

De kloeke man door *daden* toont,
Wat kracht er in de ziele woont.

Het zal wel niet noodig zijn, aldus ging spreker verder, veel woorden te bezigen om U aan te toonen, dat de drank een machtigen invloed doet gelden op den godsdienst, de zedelijkheid en de welvaart des volks. Gij weet *hoe* door den drank bij *voorkeur* de dag des Heeren gemaakt wordt tot een dag van uitspattingen van de ergste soort; *hoe* daardoor velen dien dag niet aan God wijden, doch aan den drank; *hoe* daardoor bij velen de huiselijke vrede wordt verwoest. Gij zijt er van overtuigd dat door den drank de godsdienstzin dikwijls vermindert, het geloof bij velen verloren gaat; dat onder den invloed van den drank dikwijls de zedelijkheid wordt overtreden; dat door den drank verzwakt wordt de vastheid van karakter, verflauwt de lust tot den arbeid, verstikt de edele gevoelens des harten, dat door den drank in menig huisgezin, waar vrede, geluk en voorspoed heerschen kon, wordt binnengevoerd twist en tweedracht, armoede en ellende; dat door den drank verwaarloosd wordt de godsdienstige en maatschappelijke opvoeding van duizenden en duizenden kinderen; dat door den drank de toekomst van zoovelen in ondeugd en idiotisme ondergaat; dat eindelijk door den drank millioenen en millioenen worden verspilt, verkwist om er jammeren voor te koopen, terwijl zoovelen noodzakelijke hervormingen door geldgebrek niet tot stand kunnen komen. Gij zijt er allen van overtuigd, dat het onmogelijk is het volk zedelijk en stoffelijk op te heffen, zoolang het drankmisbruik zijn stroom van ellende over de aarde uitstort. „Er is één vijand," zegt Mgr. Ireland „die onze huisgezinnen en zielen, onzer godsdienst en maatschappij bedreigt, en die vijand is de Drank".

Maar als die vijand zoo verschrikkelijk is, dat hij het land bezaait met rampen, dat hij tranen doet storten in de paleizen der rijken en jammerklachten doet klinken in de hutten der armen; dat hij de toekomst van zoo menig jongeling bederft en de droom van zoo menig hoopvol meisje verijdelt, dat hij den krachtvollen man tot een willoozen slaaf vernedert en den grijsaard, die een rustigen en zorgeloozen ouden dag kon hebben, in ellende den avond zijns levens slijten doet; dan vraag ik U: mag dan iemand, mag dan vooral de katholiek al die ellende aanschouwen, zonder zich te wapenen tegen dien verschrikkelijken vijand?

Wij, katholieken, wij gaan er groot op, dat onze voorvaderen het harnas hebben aangegord om te strijden in het verre Oosten tegen de halve maan, ter verdediging van het Christendom; en nu de drank bij menigeen geloof en beschaving dreigt te vernietigen, nu zouden wij rustig blijven toezien! Neen, dat was ons, zonen en dochters van zulke groote vaderen, onwaardig!

Wij, katholieken, kennen het woord van Christus, ons gebiedende, naar vermogen te zorgen, dat de Vader in den Hemel verheerlijkt worde door de menschen, dat het Rijk Gods worde uitgebreid op aarde, dat er liefde heersche tot den evenmensch.

Maar, vraagt spreker, wat blijft er van dat woord over, als wij rustig gedoogen, dat door den drank zooveel onheil wordt geboren, *zoovelen* uit onze omgeving ongelukkig worden, indien dat woord ons niet aanzet tot daden, tot daden van het drankmisbruik te bestrijden?

Neen, de katholiek strijdt niet slechts uit aardsche inzichten, uit natuurlijk medelijden met zijn evennaaste, maar hij strijdt uit liefde voor zijn naaste, in wien hij zijn broeder, zijne zuster erkend, geschapen naar Gods beeld en verlost door het Goddelijk Bloed.

En die strijd is niet slechts een strijd van enkele uren of enkele dagen, die strijd is een voortdurende strijd die dus dagelijks en in alle omstandigheden gestreden moet worden. 't Is niet genoeg hier in deze vergadering drankbestrijder te zijn, het insigne te dragen of misschien te bewaren in de kast, neen dat is van geen practisch nut; zoo wordt het doel van het Kruisverbond niet bereikt. Maar bij gelegenheden, waar sterken drank gepresenteerd wordt. dan weigeren en zeggen: „Neen, ik ben lid van het Kruisverbond.... U zijt dus aan het verkeerde kantoor".

En dat niet alleen, maar ook trachten anderen van het drankmisbruik af te houden, om zoodoende het heil van zijn evenmensch te bevorderen.

(Wordt vervolgd.)

Haaren. J.l. Vrijdagavond brak er brand uit in de arbeiderswoning van de Wed. J. van der Mierden. Het huis brandde totaal af. De inboedel, welke niet verzekerd was, kon gelukkig grootendeels gered worden. Oorzaak onbekend.

Oisterwijk. Op de stoomschoenfabriek van de firma J. van Arendonk, alhier, had Dinsdag de 14-jarige zoon van B. v. O. het ongeluk met een der vingers tusschen eene kontrefort schriftmachine te geraken, waardoor dit lichaamsdeel bijna op de helft werd afgesneden. Wanneer zal men toch eens wijzer worden om zulke kinderen met machines te laten omgaan.

Tilburg. *Jan Olieslagers.* Men meldt uit Tilburg aan de Msb.:

't Weer liet zich Zondag niet te best aanzien, de lucht hing wolken zwaar, maar toch vertrouwde de menigte op de onverschrokkenheid van Olieslagers en was Zondag wederom in drommen naar het vliegveld bij de Tilburgsche Tentoonstelling gestroomd. Op het vliegveld zelf was het wel niet zoo buitengewoon druk, doch buiten de omheining stond het volk opeengepakt in de stellige hoop, dat van al het sensationeele en ongeloofelijke, wat in advertenties was aangekondigd hun niets zou ontgaan. Daar kan dan ook niemand zijn teleurgesteld door eene demonstratie, gelijk ze Zondag te Tilburg werd gegeven. Al heeft men nog zoo dikwijls met suizende vaart een vliegenier in de lucht zien schieten, wat de Antwerpsche Duivel Zondag te aanschouwen gaf, blijft iets ongewoons iets ongeloofelijks.

Men kan niet zeggen wat het meest te bewonderen valt, den durf om in onbesuisde vaart pijlsnel naar beneden te vallen, of de meesterlijke wijze om een vliegmachine te koersen in alle richtingen en naar iedere zwenking. Olieslagers heeft op duidelijke wijze getoond, dat men het heel wat verder brengen kan, dan eenvoudig een vliegmachine door de lucht te sturen. Na eerst den motor te hebben laten proefdraaien, klom de Antwerpsche Jan om ruim half 5 op zijn toestel. Hij vloog uit om het hoogterecord met enkele honderden meters te verbeteren. Hij had zijn hoogtemeter doen afstempelen en wilde het er op wagen, hoezeer de wolken ook dreigden. Juist te 5.14 uur steeg hij op onder de donderende hoera's der toeschouwers. In breede kringen vloog hij over het terrein, aldoor hooger klimmend. Slechts 5 minnten hoorden wij den regelmatigen gang van den motor en toen verdween Jan uit het gezicht, want de laag hangende wolken hulden hem in een dichten sluier. Nog even drong het gedempte geratel van den motor tot ons door, doch dan was er gedurende vijf minuten niets meer te hooren of te zien. Eindelijk zagen wij hem wederom uit de wolken terugkomen, hij was ver afgedwaald en zette regelrecht koers naar het terrein. Om 5.27 uur stond hij wederom op den vasten bodem. Wij keken op zijn hoogtemeter, hij wees slechts 800. „'t Is nikste" zij Jan, 't is daar boven alles dicht; ge wordt er nat als in 't bassin". Hij had er spijt van, maar hij kon niet boven de wolken komen.

Hoe schitterend de proef ook was geweest, voor vandaag moest hij het opgeven boven de 1000 meters te klimmen. Dan maar de daling en vol plané. Opnieuw ging hij de hoogte in en raakte spoedig achter de wolken die op 450 meter hingen. Opeens hoorden we de motor niet meer en daar kwam hij de wolken uitgevallen van een hoogte van 550 Meter. De daling ging snel en alles was in spanning, want men dacht, dat hij ver van het terrein zou landen. Opeens hooren we evenwel wederom het geratel en daar schuift hij rakelings langs de vlakte en schiet op nieuw de lucht in. Nog maakt hij daarop een prachtige vlucht boven het terrein en brengt zijn machine met het grootste gemak naar onder. De geestdrift onder het volk kwam los en de toejuiching leek onbedaarlijk. Daarop gebeurde er evenwel iets wat op het gebied van vliegkunst nog niet is te zien gegeven. Voor de derde maal ging Olieslagers op, doch niet hooger dan 40 of 50 Meter. Hij laveerde boven het terrein, kringde als een tol in 't rond, vloog verschillende malen rakelings langs den grond om weer plots vooruit te schieten als een meeuw, die over 't water scheert. Hij maakte zulke korte draaien, dat de machine bijna verticaal kwam staan. Bij deze laatste proeve vooral toonde Olieslagers hoezeer hij zijn stuur meester was. Zoo iets mag inderdaad vliegen heeten, hij deed zijn machine gewoon weg door de lucht dansen als een snorrende tor.

Het Comité, dat de vliegdemonstratie had georganiseerd, kon niet nalaten den onversaagden aeronaut eene bizondere hulde te brengen en bood hem onder instemming der duizenden een schoonen lauwerkrans aan.

Olieslagers deelde ons mede, dat hij wel plan had 'n toer door Holland te maken, waarschijnlijk ging hij eerstdaags te Rotterdam beginnen. Als de burgemeester het terrein beschikbaar stelde, was de zaak beklonken en ging hij over de Maasstad vliegen, zooals hij het reeds zoo dikwijls over de Scheldestad deed.

Prov. Statenverkiezing, district Tilburg.

Voor de vacature H. Eras in de Provinciale Staten van Noord-Brabant zijn Dinsdag candidaat gesteld de heeren mr. P. M. Arts te Tilburg en G. Raupp, burgemeester van Tilburg. De laatste is de candidaat der R. K. kiesvereeniging.

Stichtingsvergadering van de Dioceane Hanze-Gilden in de Bouwbedrijven.

Bisdom 's Hertogenbosch.

Zooals men zich herinneren zal, werd op de laatste centrale vergadering van „Hanze", gehouden te Tilburg op 26 Juni l.l., na een reden uitgesproken door den weleerw. heer G. J. van den Hout, kapelaan te Raamsdonkveer, met algemeene stemmen besloten over te gaan tot het samenstellen van diocesane Hanze-gilden door de bestaande plaatselijke-, dekenaats- of districts-gilden in de bouwbedrijven, welke laatste beschouwd zullen worden als „afdeelingen" van het diocesaangilde.

De concept-statuten voor de oprichting van de verschillende diocesane-gilden zijn in gereedheid gebracht, en zullen behandeld worden in eene algemeene vergadering, die gehouden zal worden in Den Bosch, in het gebouw van den Katholieken Kring, op een nader te melden datum.

Aan het hoofd van elk diocesaangilde zal komen te staan „Centraal-Gilde-Bestuur", bestaande uit de voorzitters en de secretarissen van de aangesloten plaatselijke dekenaats-, of districtsgilden, en verder zóóveel leden, als elk gilde (afdeeling) begonnen 25-tallen leden telt. Het „Centraal Gilde-bestuur" heeft als zijn dagelijksch bestuur" een z.g. „Gildekamer", bestaande uit de voorzitters dier afdeelingen.

Men verwacht van de dioceane gilden een krachtige leiding bij den gezamenlijken aankoop van bedrijfsartikelen of benoodigdheden, federatief samen te werken met de gilden in de andere bisdommen. Die leiding bij bedoelden gezamenlijken aankoop zal niet weinig versterkt worden door een goed geregeld crediet bij de Credietvereeniging „de Hanzebank", iets, wat vooral bij de diocesane gilden op den voorgrond zal komen te staan.

Door de „Gildekamer" zullen ook worden uitgeschreven prijsvragen, betrekking hebbende op het ambacht, terwijl zij op besluit van het Centraal Gildebestuur examens zal houden tot het verkrijgen van brevet van „gezel" of „meester" in het ambacht. De diocesane gilden kunnen met die uit de andere bisdommen overeenkomen, die examens over meerdere diocesen uit te strekken.

Verder hebben de diocesane gilden tot taak het bevorderen der invoering van die wettelijke bepalingen en voorschriften, welke in het belang zijn van het vak en van de leden, alsmede het voeren van actie tegen alles wat strijdig is of kan worden met de belangen der gilden van Eindhoven, Boxmeer, en Veghel, de dekenaats-gilden van Geertruidenberg; de plaatselijke gilden van Tilburg en Nijmegen e. a. zullen worden uitgenoodigd tot de vorming van de diocesane gilden mede te werken.

Op uitnoodiging van den hoogeerw. heer J. H. Selten, deken en pastoor te Drunen zal de weleerw. heer G. J. van den Hout, hoofdadviseur der ambachtsgilden in het dekenaat Geertruidenberg en de heer Joh. Schoenmakers, ondervoorzitter van „de Hanze" in het diocees Den Bosch, binnenkort beginnen met de organisatie der ambachts-gilden in het dekenaat van Heusden, terwijl ook in het dekenaat van Oss weldra tot oprichting van ambachts-gilden zal worden overgegaan.

Gemengd Nieuws.

Kinderlijk geloof.

Door een eenvoudig Belgisch militair (van minderen rang), werd, veel meer dan een halve eeuw geleden, bij het leger de vereering van de H. Barbara de patrones tegen een plotselingen dood en de patrones der mijnwerkers, die aan zoovele gevaren blootstaan, ingevoerd.

Welnu, die militair, Peter van Bellinghen, is den 15en Augustus, op 83-jarigen leeftijd gestorven.

Een dag of veertien geleden, zoo vertelt de Brusselsche korrespondent der N. T. C. bezocht ik hem; bij uitzondering liet zijn 84-jarige wederhelft mij bij den ouden vroolijken Piet toe.

— Nu, Pierre... is de boel in orde voor de groote reis?

— Luister eens, Ameske, ge weet wel, ik ben op 18 Maart geboren en den volgenden dag, St.-Jozef, gedoopt; natuurlijk zocht ik de vriendschap van den grooten baas, maar — onthoud dat van mij en doe het ook, ik hield moeder de vrouw ook tot vriend. Want geloof me maar, ik heb het als soldaat als we op oefening of waar ook waren, altijd ondervonden, „stelt ge het goed met de vrouw, dan komt ge met den man en de kinderen van zelf klaar".

Ik weet wel, ik ben als militair altijd geen heilige geweest, maar toch ook nooit, wat zal ik zeggen, precies als iedereen.

Toch zal Jozef wel aan mij gedacht hebben als hij met Marijke zat te praten, en Marijke, die heeft mij nooit vergeten. Toch heb ik nooit ondervonden, dat hij jaloersch was, want 't mooie is, dat als ik iets noodig had of hebben moest, ik ze beiden aansprak, en 't is maar zelden gebeurd, dat ik niet kreeg, wat ik vroeg en als ik niet kreeg, bleek het later dat het goed was geweest.

— Maar, Pierre, jongen, ge denkt nu zeker toch voor goed in te rukken, uw paspoort....

— Ligt klaar, maar de kolonel heeft het nog niet geteekend...

— Hoe lang denkt ge nog?

— Laat eens kijken... nog een dag 3 of 4, maar langer niet; ik ben zoo'n beetje aan 't overleggen of „Marijken" me maar niet op haar Hemelvaartsdag zou „binnenhalen", dan is 't precies feest in den hemel.

Cholera.

Volgens de laatste officieele statistiek hebben zich in het geheel 459 gevallen van cholera voorgedaan waaronder 52 nieuwe. Van de aangetaste personen zijn er 22 gestorven en 8 genezen, terwijl er zich nog 429 in het militair hospitaal van Zimnita bevinden. In het hospitaal van Turnadurelle bevinden zich nog 30 zieken terwijl zich bovendien 820 afzonderlijke gevallen voordeden.

Onschuldig veroordeeld.

Na 38 jaren op de galeien gewerkt te hebben, is een Siciliaan thans onschuldig verklaard en op vrije voeten gesteld. Met drie andere personen werd hij van moord beschuldigd en in 1877 tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld. Steeds hield hij zijn onschuld vol. Thans heeft de ware schuldige zich bekend gemaakt. De thans in vrijheid gestelde veroordeelde is 62 jaar oud, en een gebroken, afgeleefd man; hij kon bijna niet meer spreken. Toen hij in zijn geboorteplaats kwam, vernam hij dat zijn vrouw en al zijn bloedverwanten, behalve een zijner zonen, reeds jaren dood waren.

Gestolen millioenen.

De Matin geeft, volgens de N. Crt., een lijstje van de diefstallen, den laatsten tijd gepleegd, waarvan de daders niet zijn gevonden:

Den 14en Maart 1912, in den trein Parijs—Amsterdam, 125.000 francs aan diamanten verdwenen;

Den 12en Juli d. a. v., drie biljetten van 250.000 fr. ontstolen aan het Credit Foncier d Algerie;

Den 23en van dezelfde maand 100.000 francs aan juweelen te Ostende ontroofd aan prinses Sjakowski;

Den 4en Augustus te Lissabon 450.000 francs juweelen ontstolen aan den heer Cruz;

Den 27en November maakte men zich tusschen Bremen en Zwitserland meester van 150.000 francs in gouden staven;

Den 3en Maart 1913 werd de grootheertogin Maria Pawlona te St.-Petersburg slachtoffer van een diefstal van juweelen tot een waarde van een millioen francs;

Den 26en Juni werd voor 60.000 fr. juweelen gestolen in het verkooplokaal;

En 16 Juli j.l. verdween het collier van 3.750.000 francs.

Tezamen dus 9 millioen fr. die niet zijn teruggevonden. En misschien heeft het blad nog wel een paar van die diefstallen vergeten.

Zeeroovers.

De zeeroovers, die den sergeant-telegrafist Koot hebben geplunderd, zijn door bevolkings-patrouilles opgepakt en voor den civiel gezaghebber te Endeh op Flores gebracht, schrijft de correspondent van de „N. Soer. Ct." Bij het gehouden onderzoek is inderdaad gebleken, dat de sergeant door het oog van een naald is gekropen, De menschen n.l. bokenden, dat zij hem eenvoudig weer in zee hadden geworpen, als hij niet afgedokt had. Nu keert de heer K. weer naar zijn korps te Tjimahi terug. Een woord van lof voor het mooie en zware werk, dat hij heeft verricht, is wel verdiend. Door zijn opvolger is thans een aanvang gemaakt met den aanleg van een telefoonlijn naar West-Flores. zoodat over een jaar het geheele eiland telefonisch verbonzal zijn.

Vragenbus over Hoenderteelt.

„Zooals de lezers van Centraal-Brabant" weten kan iedereen bij onze redactie vragen inzenden over Hoenderteelt en wat daarmede in verband staat. Die vragen zullen steeds kosteloos voor de inzenders beantwoord worden door den heer Jos. Boshouwers, hoofd der school te Gemonde.

Wij hopen, dat iedereen, die iets bij zijn dieren bespeurt, een briefje bij ons zal indienen. Hij krijgt dan gratis antwoord en bevorderd daardoor de kippenhouderij in het algemeen.

De Redactie van C.-B.

VRAAG: Is groenvoer bepaald noodig voor de kuikens en kippen en zoo ja, welk soort raadt U dan aan?

B. v. D. V.

ANTWOORD: Als uwe hoenders zelf geen groenvoer kunnen bekomen, zal u wel genoodzaakt wezen, ze dit te verschaffen, want het is voor de dieren een werkelijke behoefte, die op de eierproductie van grooten invloed blijkt te wezen. Natuurlijk moet gezorgd worden, dat het groenvoer niet te nat of rottend is, wat de ingewanden ziek maakt. Voor groenvoer kunnen zeer goed dienst doen de gewone suikerbieten; als er echter jong groen te bekomen is, verdient dat van zelf meer aanbeveling. Voor groenvoer komt vooral in aanmerking: spinazie, andijvie, sla, boerenkool (niet, wanneer deze zaad schiet, want dit verwekt in hevige mate diarrhee); ook gras, wat steeds kort gesneden moet worden verstrekt, daar anders de zich daarin bevindende taaie vezels tot kropziekte aanleiding kan geven. Ook onder de onkruiden komen sommigen voor, die voor groenvoer dienst kunnen doen, als paardebloembladeren, berenklauw, etc.

VRAAG: Ik heb eenige kippen en nu vind ik des morgens in het nachthok geregeld 1 á 2 stukkende eieren zonder schaal, alleen een dikke vlies, bijna ter dikte van een schaal.

Zou men mij ook kunnen mededeelen, wat of de oorzaak hiervan kan zijn? En dat deze kippen des nachts het ei laten vallen? Zij loopen los in een groote ruimte buiten; ik voer hun gemengd voer; schelpen en steentjes zijn er voor hen genoeg te vinden. Wat te doen, om dit tegen te gaan?

B. v. d. V.

ANTWOORD: Het leggen van schaallooze eieren kan verschillende oorzaken hebben; meestal komt het doordat de dieren te vet zijn. Bij jonge kippen, die flink leggen, ontstaat er ook wel een soort gevoelloosheid in den legdarm, waardoor hun het ei, meestal schaalloos maar zoo ontvalt. Dat is dan echter slechts tijdelijk. Voer in elk geval niet te zwaar en veel groen, laat mais weg, als u die ook voert. Als u onder de zitstokken een laag kaf legt, kunt u de hun ontvallen eieren behouden, daar zij dan niet stuk vallen.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

van 24—30 Aug.

Geboren: Maria C., d. van H. van Breugel en W. van der Velden, Nieuwstraat. — Marinus J., z. van J. G. Kerssens en M. J. van Heertum, Breukelen. — Joannes M., z. van H. Hellings en J. M. Voets, Gemonde. — Martinus P. H., z. van W. Hobbelen en A. M. Voets, Breukelen. — Petronella A., d. van R. van Geffen en M. van der Eerde, Nieuwstraat.

Ondertrouwd: Adrianus Timmermans, 31 j. Luissel en Francisca Wagenaars, 27 j. Tongeren.

Getrouwd: Juhannes C. J. van Hout, 28 j. Woensel en Hendrika J. M. Wildenberg, 26 j. Breukelen.

Overleden: Andreas van Osch, 4 j. Gemonde. — Theodorus J. van de Wijdeven, 2 m. Breukelen. — Cornelis van Dun, 14 j. Nieuwstraat.

D. en A.

Gemeente Haaren.

Over de maand Augustus.

Geboren: Theodorus A., z. v. Th. van der Meijden en Johanna van de Ven. — Anna W. d. v. F. Kluitmans en Anna C. Brock. — Anna M., d. v. J. C. Vermeer en Antonetta C. M. M. Leduc. — Antonius H., z. v. W. v. d. Oetelaar en Cornelia de Bruin. — Adriana J. P. en W. J. M. zoon en dochter van A. G. van den Hurk en Johanna van de Pas. — Johannes C. z. v. C. de Beer en Adriana van den Boer. — Josephus C. z. v. P. Heesters en Johanna G. Vissers. — Petrus A. z. v. C. van de Ven en Philomena A. Senders. — Hendrika, d. v. W. van Riel en Cornelia van Heumen. — Johannes W., z. v. W. C. Simons en Francina van de Ven. — Petrus A., z. v. J. G. van den Nieuwelaar en Anna M. A. v. d. Ven. — Adriana, d. v. M. C. van Logten en Johanna M. Boons.

Overleden: Maria Cornelia Leijten Wed. van Jacobus Verstijnen 78 jaar.

Postkantoor Boxtel.

Lijst van de aan dit kantoor ter post bezorgde brieven en briefkaarten, welke wegens onbekendheid van de geadresseerden niet zijn kunnen worden uitgereikt.

2e helft der maand Aug. 1913.

Stukken met binnenlandsche bestemming.

Brieven:

M. van Schijndel, Udenhout.

NOTA. Aan de afzenders wordt aan bevolen hun adres op de brieven en briefkaarten te vermelden, opdat deze bij onbestelbaarheid aan hen kunnen worden teruggegeven.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 1 Sept. Aangevoerd 168 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.64 tot f 0.70; tweede kwaliteit van f 0.58 tot f 0.64; derde kwaliteit van f 0.52 tot f 0.58.

Boterprijzen.

Op 2 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.16, f 1.24 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 2 Sept. Hoogste prijs f 1.21 Laagste f 1.05 Middel f 1.14 p. KG.

Aanvoer 9285 K.G.

MAASTRICHT, 2 Sept. Botermijn. Aanvoer 41120 K.G. Hoogste prijs 1.29, middelste f 1.19, laagste f 1.05 per K.G.

Markten.

Maandag 8 September.

Arnhem: beesten.
Someren: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 9 September.

Hilvarenbeek: jaarmarkt.
Wagenberg: vee.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 10 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Schijndel: jaarmarkt.
Willemstad: paarden.

Donderdag 11 September.

Mill: jaarmarkt.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 12 September.

Fijnaart: beesten.
Werkendam: vee.

Zaterdag 13 September.

Buren (G.): paarden.

BEKENDMAKINGEN.

Centrale Merriënkeuringen in 1913.

De Burgemeester der Gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat voor het jaar 1913 te 's Hertogenbosch zal worden gehouden eene Centrale keuring van twee- en driejarige merriën, en wel voor de tweejarigen op 25 September 1913 en voor de driejarigen op 26 September 1913, telkens aanvangende des voormiddags om elf uur.

Uitgeloofd worden, zoowel voor tweeals voor driejarigen. Type trek- en type tuigpaard: 7 onderhoudsbijdragen ieder van f 100.—; 2 onderhoudsbijdragen ieder van f 75.— en 3 onderhoudsbijdragen ieder van f 50.—.

Aangifte van mededingen moet geschieden vóór 5 September e.k. bij den Secretaris der Commissie, den Heer G. J. M. Wagenaar, Mauritsstraat 16 te Breda.

Verdere inlichtingen worden verstrekt ter gemeente-secretarie.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Najaarskeuring van Springstieren.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken door dezen bekend, dat de *najaars*keuring van stieren welke ten minste één jaar oud zijn, voor deze Gemeente zal plaats hebben te Boxtel op het Marktveld op Vrijdag 19 September 1913, des voormiddags om 10 ure.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
A. GIJSEN.
De secretaris
VAN DER MEIJDEN.

Stemming ter verkiezing van een lid van de Provinciale Staten.

De BURGEMEESTER der Gemeente BOXTEL

brengt ter openbare kennis:

dat op Vrijdag den 12 September 1913 van des morgens acht tot des namiddag vijf uren, de stemming zal geschieden ter vervulling van eene plaats in de Provinciale Staten voor het Kiesdistrict TILBURG, waartoe deze Gemeente behoort.

De candidaten, in alphabetische volgorde, zijn:

ARTS, P. M.
RAUPP, G. R. C. M.

Tevens wordt de aandacht gevestigd op artikel 128 van het Wetboek van Strafrecht, luidende:

„Hij, die opzettelijk zich voor een ander uitgevende aan eene krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar."

BOXTEL, 3 September 1913.

De Burgemeester voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN,
Loco Burgemeester.

ADVERTENTIËN.

Gevraagd:
EEN NETTE
LEERLING
om in 't vak te worden opgeleid
bij J. MANNÈSSE,
Kapper - Stationstraat 128.

Henri v. d. Velden & Co.
Stationstraat, Boxtel,
vragen direct een
flinken Jongen
voor boodschappen en om in het vak te worden opgeleid.
Alleen zij die degelijk onderwijs genoten hebben komen in aanmerking.

Gevraagd:
15 SIGARENMAKERS,
(Imitatiewerkers).
Loonregeling 1ste klasse.
Wed. H. v. Gemert & Zn.,
Sigarenfabriek „De Hoop" - BEST.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Pensionaat
„St. Joseph"
(Broeders Hieronymieten,)
Lokeren (België.)
Lijn Gent–Antwerpen.
Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.
VRAAGT PROSPECTUS.

Verschenen
bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iedere Boekhandel:
Handleiding voor Jonge Moeders
door
CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -
Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:
ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

NIEUWE
Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de
Electr. Boek- en Handelsdrukkerij
van
J. P. Tielen, Boxtel
Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.
Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

Vergelijkende proeven zullen U overtuigen, dat de smaak en geur van
Van der Velden's verpakte Thee à 20 ct.
heerlijker is, dan van andere duurdere merken.
10 pCt. korting op alle artikelen.
HENRI VAN DER VELDEN & Co. - Stationsstraat - Boxtel.

Verschenen:
bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:
De lamentabele Historie van Tiet Pideman.
Dramatische klucht in 4½ bedrijf.
Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.
Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

Borstlijders!
Zijn de genezingen door de Abdijsiroop blijvend?

Wanneer gij door de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, van Uwe borstziekte genezen zijt, kunt ge zeggen: „Eens genezen blijft genezen". Dit is een groot voordeel dat de Abdijsiroop boven alle andere middelen heeft. Er is geen enkel middel, dat zoo werkzaam is als de Abdijsiroop en ook geen enkel middel dat de zieke plekken in de ademhalingsorganen zoo goed weet aan te pakken en grondig te genezen. Ziehier een bewijs van een 84-jarige man.

8 Juni 1908 *verklaarde ons de 80-jarige heer P. Hes, concierge van het Museum van Oudheden te Edam:*

„Gedurende 16 jaar had ik last van eene borstziekte, die mij het doen mijner werkzaamheden zeer lastig maakte. Ik hoestte en kuchte immer, de slijm zat mij zeer vast op de borst en ik kon ze met geen enkel middel loskrijgen. Vooral 's avonds als ik naar bed ging, hoestte ik veel en 's morgens bij het opstaan had ik het erg te verduren van den morgenhoest. Toen niets hielp probeerde ik de Abdijsiroop. Eén flacon Abdijsiroop heeft mij, 80-jarige, verlost van een kwaal, waaraan ik 16 jaren leed".

De Heer P. HES, volgens portret.

4 jaar later. schrijft ons de heer Hes: „Tot mijn blijdschap kan ik U verklaren, dat mijne genezing door de Abdijsiroop een blijvende geweest is. Nooit heb ik sindsdien meer eenige last van de borst gehad en ben voortdurend goed gezond gebleven". De

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

is altijd onschadelijk en schaadt zelfs aan het zwakke gestel niet. De Abdijsiroop geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kinkhoest en alle borst- long- en keelaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d VELDEN-v. d SLOOT *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Opruiming à contant.
Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „
Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.
Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct. per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct., van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,
J. VAN VELLINGA.
UITSLUITEND à CONTANT.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL
Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.
Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.
Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.
Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.
Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Zijn onze verpakte Theeën à 13-14-16-18 en 20 cent ooit door andere soorten overtroffen?
v. d. Velden's verpakte Thee
à 20 cent, doet zelfs voor duurdere merken niet onder.
10 pCt. korting op alle artikelen.
HENRI v. d. VELDEN & Co. :: Stationsstraat, BOXTEL.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.
Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

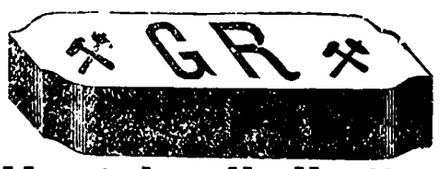

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.
Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Van der Velden's verpakte Thee
à 20 cent
is alleen verkrijgbaar in oranje zakjes à 1 en ½ ons.
Let goed op het merk.
10 pCt. korting op alle artikelen.
HENRI v. d. VELDEN & Co., Stationsstraat, BOXTEL

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van
Machinerieën en Onderdeelen
Electro-Motoren.
Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en het repareeren van reeds bestaande geleidingen.
Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.
Hoogachtend,
J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**
Drogisterij „Het Roode Kruis"
Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.
Alleenverkoop van de
Echte Urbanuspillen
De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**
Minzaam aanbevelend.

No. 71 ZATERDAG 6 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdags-avonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

Het handwerk in eere!

Onder het opschrift: *„Geleerd Proletariaat"*, lezen we in de *Katholieke School* het volgende:

„De markt is voor de vrije beroepen „overvoerd. Voor schei- en werktuig„kundigen, artsen en juristen is het „overal hetzelfde; steeds toenemend „is het aantal dergenen, die een „plaats komen vragen aan den trog, „maar steeds dunner ook wordt de „spoeling. Een onafwijsbaar gevolg „is het ontstaan van een academisch „proletariaat.

„Over het hedendaagsch geslacht is „een geestelijke hoogmoed gekomen. „Wie zelf gestudeerd hebben, willen „trots alles hun zonen denzelfden „weg op laten gaan. Van onder op „komen steeds meer mededingers „naar de te bezetten plaatsen.

„Zou, zoo vraagt het genoemde „orgaan, niet de tijd zijn, dat we tot „ons zelf moeten inkeeren? Moeten „wij ons niet herinneren dat ook het „eerzame handwerk een gouden bodem „heeft, dat de studie alleen niet „gelukkig maakt? Het komt vooral „hierop aan, dat iedere mensch in de „maatschappij de plaats vervult, waar „hij met ambitie en vreugde zijn taak „volbrengt. Ja, speelde de ijdelheid „der ouders maar niet haar parten. „Vele ouders willen zoo gaarne hun „heeren" zoons boven hun stand „laten opleiden.

Deze woorden, die betrekking hebben op Duitsche toestanden, gelden, hoewel nog niet in zoo hooge mate, ook voor ons land.

Het is een der verschijnselen, die in Duitschland ten deele hun oorzaak vinden in een met kunst en vliegwerk opgevoerden vooruitgang op industrieel- en landbouwgebied, waarvan de onzalige terugslag zich thans reeds doet gevoelen.

In ons land, waar schijnbaar de welvaart niet zoo groot is, staat zij in ieder geval op solider bodem en zal het genoemde verschijnsel zich dus niet in zoo sterke mate vertoonen als in Duitschland.

De dwaasheid van de menschen zorgt er echter voor, dat we het ook hier te lande waarnemen. Het schijnt een aanstekelijke ziekte te zijn, die de jongelui van het ambacht, het handwerk afhoudt en ze begeerige blikken doet slaan naar de zoogenaamde postjes of betrekkingen.

Het aantal ouders, dat z'n kinderen wil laten „leeren" stijgt met den dag.

Er wordt nietmeer gevraagd: is de jongen van buitengewonen aanleg? heeft hij kans om met zijn geleerdheid buiten 't handwerk een redelijk bestaan te vinden? Neen, de kortzichtigheid is te groot.

Men denkt maar: als mijn jongen geleerd is, en eenig vooruitzicht heeft om zonder zwaren, lichamelijken arbeid aan den kost te komen, heeft hij den vogel af. Maar jawel, naderhand blijkt 't tegendeel. Wat loopen er niet 'n massa van die heel en halfgeleerde krukken, die niet weten hoe ze d'r brood verdienen zullen.

Leeren is een uitstekende zaak. Goed ontwikkelde menschen zijn een zegen in hun werkkring.

Dat men dáár eens wat meer werk van maakte: de kinderen te laten leeren, opdat ze in 't handwerk, in 't ambacht, in handel en nering nuttiger konden werkzaam zijn. Dat was beter. Dan zou 't handwerk, 't ambacht, de kleinhandel een ruim, een rijk bestaan opleveren, veel beter, dan de „postjes" en „betrekkingen" het nu doen voor zoovelen, die thans moeten boeten voor den dwazen hoogmoed van kortzichtige ouders.

R.

Van de Haagsche Tentoonstelling.

Vrijdag 29 Augustus l.l. is, onder begunstiging van het prachtigste weer de Nationale en Internationale landbouwtentoonstelling te Scheveningen door Z. K. H. Prins Hendrik geopend. Het is niet mijne bedoeling de redevoeringen, die bij deze opening gehouden zijn, weer te geven. Alleen wil ik mij bepalen een beschrijving te geven van een mooi gebouwtje met deszelfs inhoud en het doel der exposeering.

Reeds eenige jaren heb ik de lezers van dit blad door verslagen van proefnemingen de gunstige werking van Chilisalpeter aangetoond, thans wil ik een klein beeld geven van de inzendingen in het Chilisalpeter-paviljoen.

Bij den hoofdingang links afslaande, ziet men een mooi gebouwtje met riet gedekt waaronder de Délégation de verschillende gewassen, met en zonder chili bemest, heeft ondergebracht. De uitkomsten der proeven zijn schitterend en toonen, ik durf haast zeggen, allen door hun grootere opbrengst bij de bemesting met chili aan, hoe noodzakelijk het is deze meststof bij de bemesting niet te vergeten.

Reeds buiten het gebouw wordt de bezoeker aangetrokken door een 52-tal bakken van ± ½ □ Meter. In deze bakken zijn 26 verschillende groenten gezaaid, zóódat men 1 bak heeft zonder en 1 bak met Chili gemest. (Natuurlijk is de kalifosfaatbemesting ook niet vergeten.) Deze inzending is alleraardigst en is voor iedereen zeer aardig. Treedt men het gebouw binnen, dan valt direct uw oog op een keurcollectie halm-, knol- en wortelgewassen, een bezoek overwaard, zoowel voor den tuinier als voor den landbouwer. Uit verschillende streken des lands zijn deze gewassen aangevoerd, o.a. uit Groningen, Friesland, Gelderland en Noord-Brabant.

Men ziet hier gewassen van de klei en het zand, zelfs uit de hooge zandstreken. Bijna alle denkbare land- en tuinbouwgewassen zijn hier ondergebracht.

In de veronderstelling, dat vele, zeer vele lezers van dit blad de landbouwtentoonstelling zullen bezoeken, geef ik in overweging deze inzendingen zeker met een bezoek te vereeren. De meeste landbouwers zullen echter liefst komen op die dagen wanneer ook het vee aanwezig is, welnu:

Het rundvee is aanwezig van 9 tot 12 September.

De paarden van 11 tot 15 September.

Varkens en schapen van 8 tot 11 September.

Het terrein, ongeveer 22 H. A. groot, ligt onder Scheveningen.

Wie per staatsspoor aankomt, stappe op lijn 9 der electrische tram, die u voor het terrein brengt, wie met de Hollandsche spoor komt, neme eerst lijn 1 tot het Plein en daarna lijn 9.

JAN LEERMAKERS.
Den Haag.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Jachtdrama.

Met het seizoen der jacht beginnen ook de bloedige drama's, die elk jaar dit vermaak kenmerken, schrijft het „Hbl. van Antw."

Het eerste had, volgens dit blad, plaats te Waver, bij Brussel.

„Eenige Brusselsche jagers, waaronder de bekende sportmannen G. Fivé en Raskin, waren Zondag bij Waver op jacht, waarna zij rond den middag, om wat uit te rusten, in een boerenwoning traden. Zij werden er door de bewoners goed ontvangen, doch de schoonzoon van den boer, een hartstochtelijk wildstrooper, kwam het huis binnen en na zijn schoonvader verweten te hebben, jagers te zijnent te ontvangen, begon hij de Brusselaars uit te schelden.

„De jagers trachtten hem tevergeefs te stillen en boden hem zelfs sigaren aan, die hij weigerde.

„De schoonzoon verliet het huis, bedreigingen latende hooren. Eenige minuten later keerde hij terug, drager van zijn geweer. De deur der woning open gestooten hebbend, legde hij aan op den eersten jager, die voor hem zat en vuurde zijn geweer af. De heer Raskin ontving de lading in 't gelaat en den hals, zoodat een gedeelte van zijn aangezicht weggeslagen en de slagader blootgelegd werd.

„Zijn manslag volbracht, ging de dader op de vlucht. De gendarmerie, dadelijk verwittigd, zette zich op zoek naar den schoonzoon en trof zijn lijk aan in eene gracht. De man, die aan geestverbijstering moet lijden, had zich een schot in het hoofd gejaagd en was op den slag dood. De toestand van den heer Raskin is zorgwekkend".

Frankrijk.

Omgekocht.

Te Parijs zijn vijf telefonisten aangehouden onder verdenking, dat zij van haar vertrouwenspost ernstig misbruik hebben gemaakt. Zij zouden namelijk reeds sinds langen tijd in dienst van een bekenden graanhandelaar gestaan hebben, om alle gesprekken, welke diens concurrenten met hun klanten hielden aan hem over te brengen. Ook zouden zij de aansluiting steeds zooveel mogelijk vertraagd hebben, terwijl de graanhandelaar zelf altijd de voorkeur had.

Daar deze aan de telefonisten groote sommen gelds geschonken heeft voor de hem aldus bewezen diensten, zal ook tegen hem een aanklacht ingediend worden, indien het bedrog bewezen wordt.

Duitschland.

Cijfers ten voorbeeld.

De „Köln. Ztg." geeft het een en ander weer uit het jaarverslag over 1912 van de freie, meest socialistische Gewerkschaften, dat gisteren is gepubliceerd.

Er blijkt uit, dat bedoelde vakvereenigingen, hoewel het laatste kwartaal een achteruitgang van leden aanwees, over het heele jaar toch een aanwinst van leden hadden van 6.4 pct. Op 31 December 1912 bedroeg het aantal georganiseerden niet minder dan 2.560.000, waarvan 229.000 vrouwen.

De ontvangsten bedroegen per hoofd berekend 31.71 M. (tegen 31.06 M. in 1911). en de uitgaven 24.15 M. (tegen 25.86 M. in 1911). Het gezamelijk kapitaal steeg van 62.1 millioen M. tot 80.8 millioen M., waarvan 63 millioen in de „groote kas". Voor steun bij stakingen en dergelijke, werden in 1912 meer dan 12½ millioen M. uitgegeven hetgeen intusschen 5 millioen M. minder was dan het vorige jaar. Aan werkloozen werd bijna 9 millioen M. steun gegeven, of 1½ millioen M. meer dan het vorige jaar.

Twee aviateurs doodgevallen.

De tot het vliegerskorps behoorende luitenants Von Echenbrecher en Prinz deden Donderdagvoormidag om 10 uur op het Heidauer excercitie-terrein een proeftocht. Het apparaat was onmiddellijk te voren nieuw gemonteerd. Op een hoogte van 100 M. liet de linkervleugel los, zoodat het toestel omsloeg en viel. Beiden aviateurs waren aanstonds dood; het toestel is geheel vernield.

De legersterkte van het Duitsche Rijk.

In de Zeit am Montag komt de oud-kolonel Gaedke in een beschouwing over de sterkte van het Duitsche leger tot de slotsom, dat het Duitsche rijk in 1925 elf millioen soldaten op de been zal kunnen brengen. De volgende becijferingen brengen hem tot dit ongelooflijk lijkende eindgetal.

Te beginnen met dit najaar zullen er elk jaar 345,000 rekruten voor het leger gelicht worden. De soldaten moeten 12 jaar dienen bij den troep, de reserve en de landweer van den eersten ban. De twaalf lichtingen, die vermoedelijk het veldleger zullen vormen, zouden dus in 1925 4,140,000 man tellen. De ervaring leert echter dat men over een

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

2

„Goed, stellen we weer de vraag uit onze laatste bijeenkomst: Wat trekt den mensch het meest tot de kunsten der wetenschappen aan?"

„Ja, goed!" riepen talrijke stemmen.

„Willen wij dit vraagstuk opzenden?"

Een algemeene bijval gaf de gevoelens der vergadering te kennen.

„Als prijs voor den overwinnaar zullen we een gouden lauwertak vaststellen en om de aantrekkelijkheid van het feest nog te verhoogen, zouden we voor de Kamer, die boven al de anderen in pracht en rijkdom uitschijnt, nog een tweeden prijs kunnen uitschrijven en ook nog een voor haar, die de schoonste en beste voorstellingen geeft".

Een luid gejuich begroette ook wederom deze voorstellen.

Vervolgens maakte men de lijst op der veertien rederijkerskamers in België, ten einde ze op de feesten der stad Gent uit te noodigen.

Na deze punten te hebben geregeld, gingen de verzamelde kunstenaars in de groote zaal over tot het kiezen der waardigheidsbekleeders voor de rederijkerskamer van Gent.

Troubadour bleef Reinier, de Troubadour bij uitstek, de geestige en vaardige dichter van menig aangenaam gedicht. De alom geachte deken werd eveneens met algemeene stemmen herkozen. Kasper bleef facteur, die niettegenstaande zijn jeugd, belast was met het ineenzetten van stukken, om bij plechtige feesten te worden opgevoerd. De titel van prins werd gegeven aan Rogier van Elsen, terwijl een grijsaard, rijzig van gestalte, met schoon, ernstig, doch zacht gelaat, wiens zilveren baard, als die van den ouden Keizer Karel, in breede golvingen op een zwart fluweelen gordel neerhing, de hooge onderscheiding te beurt viel, tot keizer te worden gekozen.

Als banierdrager koos men een zeer jongen man, Cornelis van Oost, een der ijverigste leerlingen van Hugo van der Goes. De geleerde kroniekschrijver en dichter, Peter Orloy, werd procureur-fiscaal. wiens bezigheid hierin bestond, de daden van de leden der Kamer op te teekenen.

Nadat de rompslomp der verkiezingen achter den rug was, ontstond er een oogenblik van kalmte, waarvan de nieuwe banierdrager gebruik maakte om met klankrijke stem op te merken:

„Heeren en vrienden: het is mij een hooge eer, tot uw banierdrager te zijn gekozen, maar er blijft nog een zeer moeilijke en delicate zaak te vervullen".

„Wat dan?" vroeg Kasper.

„Ja, van Oost heeft gelijk", sprak Hemling, „wij moeten nog de Koningin der rederijkers kiezen".

Er ontstond beweging onder de aanwezigen; dat was een moeilijk iets.

„Het schoonste meisje moeten we kiezen", meende Hugo.

„De verstandigste", opperde Kasper.

„Neen, niets daarvan: het jonge Gentsche meisje, dat op voortreffelijke wijze deugd aan schoonheid paart, moeten we benoemen", verklaarde Hemling.

Er ontstond daarop weer stilte. Ieder zocht in eigen omgeving, of hij niemand had, aan wie hij gaarne de eer zag toebedeeld. Geen wonder, dat menig hart popelde bij de gedachte, dat zuster, dochter of geliefde tot koningin der feesten zou kunnen uitgeroepen worden.

Na een korte aarzeling evenwel, klonk opeens uit verschillende hoeken tegelijk:

„Alena! Alena!"

Een luide bijval bewees, hoezeer men met deze oplossing tevreden was. Alle twijfel of aarzeling waren overwonnen, de schoone en voortreffelijke jonkvrouwen, wier namen hier en daar fluisterend waren uitgesproken, en wier liefelijke beelden voor menig oog oprezen, verdwenen op eenmaal, gelijk de sterren verduisteren bij het opkomen der zon. Het scheen zelfs niet noodig, hoofdelijke stemming te houden: de toejuichingen van alle aanwezigen riepen Alena tot koningin uit.

De blonde jonkvrouw, wie men zulk een uitstekende eer toedacht, was op dat oogenblik in de lage voorkamer van het ouderlijk huis gezeten, waarvan de vensters op den stroom uitzagen. Zij was bezig met een kanten strook.

Nu begonnen Hugo van der Goes met Kasper Hofhuis met geoefende hand aan den oproepingsbrief voor de rederijkerskamer te Brussel, een der oudste van België, reeds bekend onder Jan IV, wegens de volmaaktheid van
ordrachten der leden en de pracht
de vo mysteriespelen.
harer ij met den oproepingsbrief ge-
Toen z hadden zich reeds de eer-
reed waren ars verwijderd. De jonge-
ste kunstena alleen in de groote zaal,
lieden bleven gloed der wastoortsen
die door den licht bleef.
slechts karig ver oer moet ons eens
„Vrienden, Kas n van zijn myste-
op de hoogte breng is toch niet meer
rie van St. Bavo, dat nde Hugo van
dan het behoort", me plakt dicht en
der Goes; „onze keel het spreken.
we zijn schor van al de herberg
Trekken we daarom naar beker te
van onzen Floris, om er een der fees-
ledigen op den goeden afloop
ten van hertog Karel. „de
„Wacht even", sprak Kasper, de
herberg van Floris..."
„Is voor meer dan één onzer ;
aangenaamste", vulde Hemling aan
„toen wij de passie onzes Heeren moes-
ten schilderen en wij een woesten Ro-
meinschen soldaat of het gelaat van
een beul behoefden, gingen wij bij Flo-
ris de herbergzaal binnen en dan was
het voldoende even rond te zien, om
terstond een goed model te vinden...
Voor 't overige — Kasper — s tel je
gerust, ik houd evenmin als jij van
me dronken te drinken of te ve chten,
doch wij kunnen bij Floris een afzon-
derlijk vertrek krijgen, waar we rus-
tig en ongestoord onze plannen nog
eens kunnen nagaan".
„Vooruit dan maar!"
Enkele oogenblikken later waren de
jonge mannen op weg naar de herberg
„de Gouden Beker".

II.

Het huis van meester Floris was al van verre te kennen door het uithangbord, dat een gouden beker voorstelde. Baas Florus stelde er eer in het beste bier van heel de stad te verkoopen, en ofschoon er heel wat herbergen in de stad Gent aanwezig waren, moet erkend, dat geen met de zijne kon wedijveren.

De bezoekers der herberg liepen nog al wat uiteen, men trof er uit alle standen aan. Dit kwam, omdat de slimme herbergier zijn inrichting in verschillende afdeelingen gesplitst had. De goed overwelfde kelders waren den geheelen avond vol met matrozen en ander slag van lieden, die na hun zware dagtaak zich hier wat kwamen verkwikken. De dikte der muren en gewelven verdoofde het gerucht der luidruchtige stemmen, der meer vroolijke dan welluidende liederen en der heftige vechtpartijen, die meermalen op een woordenwisseling volgden.

Het kon er soms leelijk toegaan. Wanneer dan de baas, te laat door de bedienden gewaarschuwd, op de plaats des onheils verscheen, stelde hij zich met de rol van toeschouwer tevreden. Slechts nu en dan gaf hij een vaderlijke vermaning ten beste, maar als het gevecht was afgeloopen, een der strijders zich verwonnen had verklaard of op den grond neerlag, dan telde Floris flegmatiek de gebroken kruiken en de vernielde tinnen kroezen, om de geheele schade op rekening van den overwinnaar te schrijven.

Wordt vervolgd.

tijdperk van 12 jaar op een vermindering van dit aantal met 16 pct. moet rekenen, zoodat ongeveer 3,475,000 gewapenden overblijven.

Voor de volgende zes lichtingen van de landweer van den tweeden ban komen slechts 270,000 rekruten jaarlijks in aanmerking, wat na aftrek van 24 pct. voor vermindering door allerlei oorzaken een aantal van 1,220,000 geeft.

In geval van oorlog kan ook de landstorm bij besluit van den Keizer opgeroepen worden. De soldaten maken daar tot hun 45ste jaar deel van uit. De sterkte van den tweeden ban van den landstorm (zeven lichtingen), die hiervoor in aanmerking komt, kan men op ongeveer 1,290,000 man stellen.

In 1925 zou het Duitsche rijk dus zoo noodig over 5,945,000 volkomen geoefende manschappen beschikken.

Maar daarmee is het menschenmateriaal nog geenszins uitgeput. Men kan rekenen, dat totdusver elk jaar 95,000 man bij de aanvullingsreserve, die bij voorkeur bestemd is om in tijd van oorlog aanvullingsdetachementen te vormen, telt 12 lichtingen. Dat maakt na aftrek van 16 pct. 930,000 man. Na acht weken kunnen deze manschappen in zoo ver geoefend zijn, dat zij te velde bruikbaar zijn. Veel grooter is echter het aantal ongeoefende manschappen, die bij den eersten ban van den landstorm zijn ingedeeld. Daartoe behooren: 1o. de aanvullingsreservisten gedurende de 6 eerste jaren van hun militairen dienstplicht; 2o. de dadelijk bij dien eersten ban ingedeelden tot den 31sten Maart van het kalenderjaar, waarin zij hun 39ste levensjaar voltooien; 3o. de jongelieden van hun 17de tot hun 20ste jaar, die nog niet in vredestijd, maar wel in oorlogstijd dienstplichtig zijn. De geheele sterkte van den eersten ban kan men op ten minste 3,350,000 man stellen.

Maar ook bij den tweeden ban van den landstorm bevinden zich nog ongeoefenden, namelijk: 1o. zeven lichtingen aanvullingsreservisten, 2o. zeven lichtingen die voordien van den eersten ban van den landstorm deel hebben uitgemaakt; alles te zamen 1,100,000 man.

Aan dienstplichtigen, zij het ook ongeoefende mansschappen, krijgt men dan de reusachtige som van

930,000 man aanvullingsreserve
3,350,000 landstorm I
1,100,000 landstorm II

5,380,000 manschappen.

In het geheel bedraagt dus in 1925 het menschenmaterieel, dat in geval van oorlog beschikbaar zal zijn: 5,945,000 geoefende plus 5,380,000 ongeoefende manschappen; maakt ruim elf millioen soldaten.

Engeland.

Het spoorwegongeluk bij Aisgill.

De Engelsche bladen bevatten tragische bijzonderheden over het spoorwegongeluk, dat Dinsdagmorgen in de vroegte bij Aisgill heeft plaats gehad.

De op elkaar geloopen treinen waren twee expressen uit Schotland, die van Carlisle om 1.35 en 1.47 's nachts vertrokken waren naar St. Pancras.

De eerste expres zwoegde met moeite tegen de lange helling van de Pennines op en moest op een afstand van een honderdtal meters van den top stoppen bij gebrek aan stoom. De machinist en de stoker gaven de machine olie en kregen weer stoom, toen plotseling het donderend rollen van den tweeden trein achter hen gehoord werd. Ook deze werkte zich naar boven en het treinpersoneel kon de vonken zien, die uit den schoorsteen vlogen. De conducteur, het gevaar bemerkend, vloog door de gangen, om de slapende passagiers te wekken, schreeuwend:

„Mijn God! hij is vlak bij ons!"

De botsing was verschrikkelijk. De tweede trein schoof de vier achterste wagens van den eersten in elkaar. De verschrikking van de ramp werd nog vergroot door den brand, die er ontstond, zoodat verschillende passagiers levend verbrandden.

De plaats van de ramp is ongeveer een halve mijl van de plek, waar met Kerstmis 1910 ook een Schotsche express verongelukte. Aisgill Summit is het hoogste spoorwegpunt van Engeland. Het station ligt tusschen Krikby Stephen en Hawes, 42 mijl ten zuiden van Carlisle en 20 mijl ten zuiden van Appleby.

Een van de geredden gaf aan een redacteur van de „Evening Standard" het volgende relaas van de ramp:

Toen ik te Ardristig in den trein ging, nam ik eerst plaats in den laatsten wagon, die bij de botsing totaal vernield is, maar daar ik niet erg naar mijn zin zat, ging ik naar het middengedeelte van den trein.

Ik sliep op het oogenblik, dat de botsing plaats had, maar door een hevigen schok werd ik op den vloer van den coupé geworpen en natuurlijk begreep ik dadelijk, dat er iets ernstigs gebeurd was. Eenige spoorbeambten renden langs de wagens, de passagiers waarschuwend den trein zoo spoedig mogelijk te verlaten. Onder de dames ontstond een paniek. Sommigen van haar drongen slechts in nachtgewaad gekleed, uit de slaapwagens en klauterden met moeite naar beneden, daar de nacht zeer duister was. Men stak lucifers aan om ze naar een veilige plaats te brengen, en nog juist op tijd, want even daarna, sloegen de vlammen uit de wagens op.

De mannelijke passagiers hielpen met heldhaftigen moed aan het reddingswerk en er speelden zich tooneelen af, die ik nooit zal vergeten. Een man deed wanhopige pogingen om zich uit een der vernielde rijtuigen te wringen, waarin hij was opgesloten. Hij stak met zijn armen er reeds boven uit, maar hij werd vastgehouden om zijn middel: „Trek me in Gods naam eruit", smeekte hij.

De vlammen lekten al aan den wagen en kropen al hooger enhooger er tegen op, terwijl verschillenden van ons uit alle macht aan het trekken waren om den man te bevrijden uit de puinen, die voor hem een levend graf dreigden te worden.

Van alle kanten klonk het hartverscheurend geschreeuw van mannen en vrouwen: „Help, in Gods naam, help".

Maar met zijn achten waren we op een wanhopige manier nog altijd aan het worstelen om den man te bevrijden. We scheurden de kleeren van zijn lichaam en het vel van zijn armen en neus.

Het was een verschrikkelijke worsteling tegen de naderende vlammen. Eenigen van de redders vielen uitgeput of bewusteloos neer en we hadden bijna de hoop om den man er levend uit te krijgen opgegeven, toen het vuur tusschen het houtwerk, dat hem vasthield, knetterde en hij eindelijk bevrijd op den weg viel, uitroepend: „Goddank!"

De geheele wagen stond nu in vlammen en in onze nabijheid zagen we er een man dood uitgehaald worden. Verderop huilden en schreeuwden er nog om hulp, en de menschen werden, geloof ik, ook gered. Er waren tal van redders en onder hen weerde zich vooral een geestelijke buitengewoon heldhaftig. Een passagier verbrandde voor onze oogen. Het was een vreeselijk gezicht; de geestelijke zonk toen op zijn knieën en bad.

Wij bleven op de plaats van de botsing ongeveer twee uur wachten, voor we naar Hellifield gebracht werden, waar een extra-trein klaar stond, die ons naar Londen bracht.

De reizigers, die in staat waren hulp te bieden, hebben allen heldhaftig gewerkt en een dokter, die op een pleizierreisje was, was onvermoeid aan den gang. Maar de vlammen grepen te snel om zich heen om aan allen hulp te kunnen bieden.

Over dit spoorwegongeluk wordt nog nader aan de N. R. Crt. geseind:

Uit de laatste berichten blijkt meer en meer hoe afgrijselijk het spoorwegongeluk bij Aisgill is geweest. De overlevenden, die op het St. Pancrasstation aankwamen, waren in tranen en konden van ontroering nauwelijks over het ongeluk spreken. De ooggetuigen geven hart verscheurende verhalen over de tafereelen, die zich na het ongeluk afspeelden. Zij zagen verscheiden menschen, die tusschen de overblijfsels van de wagens vast zaten, voor hun oogen levend verbranden. De passagiers en het personeel stelden heldhaftige pogingen in het werk om de slachtoffers in de verpletterde wagens te redden, maar hun pogingen waren over het geheel nutteloos, in vele gevallen konden ze letterlijk niets doen en een geestelijke die eerst aan het reddingswerk had meegedaan, begon toen hij zag dat men den menschen, die onder de overblijfselen van de wagens bedolven lagen, geen hulp kon bieden, in zich zelf voor de stervende reizigers te bidden.

Een man, die zich in een brandenden wagen bevond, stak zijn hand door het venster, om de aandacht van de redders te trekken, die razende pogingen deden om hem er uit te halen. Zij begonnen juist te wanhopen, toen het hout van den wagen ineenstortte, waardoor de redding slaagde.

Reeds 14 verkoolde en onherkenbare lijken zijn uit de puinhoopen van den verbranden trein te voorschijn gehaald. Vele gekwetsten zullen waarschijnlijk aan hun brandwonden bezwijken. Het bestuur van den Midlandspoorweg verklaart, de oorzaak van de ramp nog niet te kunnen opgeven. Intusschen staat vast dat men pogingen in het werk heeft gesteld om den tweeden sneltrein uit Carlisle, die op den eersten inreed, tegen te houden, maar, naar de seinwachters verklaren, reed hij door alle onveilige seinen. De hoofdconducteur heeft nog een vergeefsche poging gedaan om den tweeden machinist te waarschuwen.

Onder degenen, die ernstige brandwonden hebben opgeloopen, is ook de Nieuw-Zeelandsche staatsman Sir Arthur Douglas en de bekende Londensche beursmakelaar Lindsay.

Volgens de laatste opgave zijn bij het ongeluk bij Aisgill 16 personen gedood en 10 gewond. Het ongeluk is een van de ergste, ooit op de Engelsche spoorwegen voorgekomen. Alle omstandigheden dragen er toe bij, om de ramp nog ijselijker te maken. Op het oogenblik van de botsing woei er een vreeselijke storm en er was geen ander licht, dan de wilde gloed van de brandende spoorwagens.

Het gestolen paarlensnoer.

Zooals men weet, is van het oogenblik af, dat het kostbare paarlensnoer, hetwelk op 15 Juli j.l. door den Parijschen juwelier Salomons naar Londen werd gezonden, en zoek raakte, de Londensche politie rusteloos in de weer geweest om het spoor der dieven te vinden. Ook twee vermaarde Parijsche speurders hebben al hun energie ontwikkeld en hun list uitgesponnen. Met het resultaat, dat thans volgens een telegram uit de Engelsche hoofdstad, vijf personen, die betrokken zouden zijn bij den diefsta gearresteerd zijn en ook enkele paarlen zijn teruggevonden.

Donderdag verschenen de vijf personen, die, onder beschuldiging het Parijsche paarlensnoer te hebben gestolen of geheeld, zijn vangen genomen, voor den rechter. De beklaagden zijn voor het meerendeel eden, die bij den diamanthandel zijn betrokken. Twee van hen zijn Oosterlijkers. Eén is tachtig jaar. Zij schijnen te hebben geklapt om het uitgeloofde aanbrengersloon van 10.000 pond machtig te worden. De politie vond veel geld bij hen. De behandeling der zaak is tot de volgende week verdaagd.

Omtrent deze gearresteerden en hun inhechtenisneming verhaalt de „Daily Mail" nog, dat namen der personen zijn: Grizard, ockett, Silvermann, Gutworth en Ma Carthy. Drie werden aangehouden in het station van den metro, waar zij den koper van de paarlen wachtten, iemand, die eene groote som gelds bij zich had. Zij boden hevigen tegenstand aan de speurders. De twee anderen werden aangehouden in een bar.

De Matin vernoemt uit Parijs: De Engelsche justitie bezit het bewijs, dat de vijf gevangen mannen, schoon misschien medeplichtigen hebbende, in alle geval de hoofdschuldigen zijn aan den diefstal van het parelsnoer. Nog twee personen zullen weldra gevangen worden genomen, waarna alles aan het licht zal komen.

Eerst op het eind van de reis is het postpakket beroofd, met behulp van een nu bekenden, ambtenaar van de post. Hij zal tegelijk in hechtenis worden genomen met de persoon, waaraan hij het pakje voor eenige oogenblikken heeft overgegeven. Deze verwisselde de paarlen voor stukjes suiker.

In drie kolommen vertelt de Matin onder welke omstandigheden het parelsnoer terug is gevonden. Price kreeg te Londen bezoek van twee Franschen, die aanboden hem het snoer tegen den uitgeloofden prijs te bezorgen. Hij ging daarop naar Parijs en stelde zich in verbinding met een bekend achtenswaardig koopman, die er in toestemde zich in verbinding te stellen met de bezitters van het parelsnoer. Hij kocht twee parelen van hen, waaraan hij ontwijfelbaar kon vaststellen, dat zij het bewuste snoer in hun bezit hadden. Daarna bepaalde hij een samenkomst met de dieven om al de andere paarlen af te koopen, maar het waren speurders die zich op de afgesproken plek vertoonden en de vijf bewuste mannen in hechtenis namen.

Spanje.

Gratie.

Koning Alfonso heeft zes ter dood veroordeelden begenadigd, onder wie Sancho Allegre, den man, die den jongsten op hem pleegde.

Amerika.

Vreeselijk auto-ongeluk.

In een telegram uit New-York aan „Daily Telegraph" wordt gemeld van een vreeselijk automobielongeluk, dat Maandag te Nashville in Tennessee is gebeurd. Op een autowedstrijd reden zes auto's in een nummer over 25 mijl. De bestuurder van een tuf, rijdende met een 95 K.M.-vaart, zag, geen 200 M. voor zich uit, een kleinen negerjongen, blijkbaar aan de zorgen van zijn moeder ontsnapt, op de baan. De bestuurder wist de jongen nog juist te ontwijken, maar de auto glipte door het snelle uitwijken, reed tegen een hek en toen tegen een ijzeren paal. De bestuurder werd er uit geslingerd, maar kwam er vrij goed af. De tuf kwam midden op de baan te liggen. Drie auto's die de eerste vlak op de hielen zaten, stortten alle drie, de een na de ander, in den vernielden wagen; alle drie bestuurders werden gedood; een vierde auto reed, om de andere te vermijden, tegen het hek op, en de twee inzittenden werden zwaar gewond.

Binnenlandsch Nieuws.

Ouderdomspensioen.

Het aantal zeventigjarigen, dat in de termen valt op 3 December a.s. een ouderdomspensioen van f 2 per week te ontvangen, zal, zoo meldt het Hdbl., voor Amsterdam naar schatting ongeveer 4000 bedragen, van wie omstreeks 1000 vrouwen. Het totaal aantal zeventigjarigen in Amsterdam zal op dien datum ongeveer 18.000 zijn.

Door een wesp gedood.

Woensdag at een jong meisje, zekere W. te Terboden (Gelderl.) een rauwe peer en zag niet, dat zich een wesp in 't zoet fruitvlees geboord had. Zij kreeg de wesp in den mond, werd gestoken en is aan de gevolgen van de wonde overleden.

Moordaanslag.

Donderdagavond heeft er ten huize van den heer H. S., drogist te IJmuiden, een moordaanslag plaats gehad. De eigenaar van het zeiljacht Johanna die reeds langen tijd met zijn jacht te IJmuiden vertoeft, de heer B., heeft op de 16-jarige dochter van den heer S., tijdens diens afwezigheid, in de binnenkamer van diens woning twee revolverschoten gelost, waardoor het meisje doodelijk getroffen werd.

De dader heeft bij dezen aanslag ook ernstige wonden bekomen.

Politiehondenwedstrijd.

De prijzen, uitgeloofd door leden van het Vorstelijk Huis voor den op Houtrust gehouden driedaagschen Nationalen wedstrijd voor Politiehonden, werden toegekend: de zilveren medaille, uitgeloofd door H. M. de Koningin voor den hond, die het hoogst aantal punten behaalde in de eerste klasse, aan „Helon", eigenaar C. W. H. Croes, te Etten; de groote bronzen med. uitgeloofd door H. M. de Koningin-Moeder, voor den hond, die in oefening J der eerste klasse (stelling, zonder bevel loslaten, zoodra de vluchteling stilstaat), het hoogst aantal punten behaalde, aan „Woest", eigenaar Jos. Broeckx te Tilburg; de groote zilveren med., uitgeloofd door Z. K. H. den Prins, voor den hond, die op één na het hoogst aantal punten behaalde, aan „Hertha von der Schulenburg", eigenaar J. C. Gijsberti Hodenpijl van Hodenpijl.

De prijzen werden, na afloop van den wedstrijd, door den heer Gijsberti Hodenpijl, voorzitter van den Kon. Ned. Politiehondenvereeniging, met een toepasselijk woord uitgereikt.

Invoer van Rijwielen in Nederland.

Over de eerste helft van 1913 werden in ons land ingevoerd voor een waarde van 1213000 gulden aan rijwielen. Over 1911 en 1912 waren deze bedragen over hetzelfde tijdsverloop 963000 en 108000 gulden.

Voor België, Engeland en Duitschland waren deze sommen in 1913, 129.000, 431.000 en 652000 gulden. In 1911 waren ze resp. 44 000, 332000 en 587.000 gulden en in 1912 beliepen deze bedragen 58000, 353000 en 667000 gulden.

Circus en arbeidswet.

De marechaussee te Roermond heeft procesverbaal opgemaakt tegen den leider van het circus Wilke, wegens overtreding der arbeidswet wegens het door een jongen beneden 17 jaar doen verrichten van gevaarlijke kunstverrichtingen. Het geldt den jongste der drie artisten, de drie Arley's, die boven op een stang, door zijn maat op het hoofd gedragen, boven in het circus zijn mooie toeren vertoonde.

Door een auto aangereden.

Op den Hilversumschen weg, even voorbij den overweg op het einde der Brinlaan te Bussum, reed Woensdag volgens het Hbld. de heer A. G. M., Richard, boomkweeker te Naarden, met zijn dochter per fiets, toen zij door de auto van den heer Tetterode te Hilversum aangereden werden. De heer Richard bekwam een paar ernstige hoofdwonden, terwijl zijn dochter met gebroken been werd opgenomen. Volgens den chauffeur wilden de heer R. en zijn dochter, die wel aan den goeden kant van den weg reden, op het laatste oogenblik nog oversteken.

De heer Tetterode reed onmiddellijk naar het dorp om een dokter te halen terwijl de gewonden door de goede zorgen van de familie Verbeek, die met een rijtuig passeerde, dadelijk vervoerd werden.

Verongelukt.

Men meldt uit Deventer aan de „Zw. Ct." dt. 4 Sept.:

Donderdagavond klom een 13-jarige knaap, zoontje van den amanuensis der H. B. S., K. t. V., op het dak, om zijn vlieger los te maken. Op het geroep van eenige jongens: „Daar komt je vader aan!" schrikte de knaap zoodanig, dat hij van het dak viel en op de punt van een hek terecht kwam. Inwendig zwaar gekneusd (hij spuwde voortdurend bloed) werd hij opgenomen. Men vreest voor zijn leven.

Wethouderloos.

De gemeente Steenwijk maakt een wethouderloos tijdperk door.

De beide leden van het dag. bestuur, de heeren Aberson en Krop, traden dit jaar als raadslid af en dientengevolge met ingang van den eersten Dinsdag in September ook als wethouder.

Een nieuwe wethoudersbenoeming kan niet geschieden, daar tegen de verkiezing tot lid van den gemeenteraad van den heer Aberson bezwaren zijn ingebracht, die door den raad en Ged. Staten gegrond zijn bevonden en nu in hoogste instantie bij de Kroon aanhangig zijn.

Volgens art. 84 van de gemeentewet kunnen geen wethouders worden benoemd, voordat in de bestaande raadsvacature is voorzien. Ook laat de wet in dit geval het benoemen van tijdelijke wethouders niet toe.

Het is te begrijpen, zegt het N. v. d. D. dat deze abnormale toestand tot groote moeilijkheden aanleiding kan geven; er kan bijv. geen mandaat tot betaling worden afgegeven, alvorens de kwestie is opgelost.

Drie menschen verdronken.

Ter hoogte van Spijkenisse is Woensdagavond door de stoomboot „Oude Maas" het stoombootje „de Merwede" overvaren, met het noodlottig gevolg dat drie van de zeven opvarenden van dit bootje verdronken. De namen der omgekomenen zijn: C. Stahl en G. van Wijk, bazen van de zalmvisscherijen Klein Profijt en Merwede I te Hoogvliet, benevens de stoker van de „Merwede". De vier anderen konden gelukkig gered worden. Een hunner I Kok, werd bewusteloos opgenomen, terwijl de baas H. Versteeg een schouderbreuk had bekomen. Msb.

Een „model" politieman.

Men meldt aan de L. K.:

Door een eigenaar van groote boomgaarden werd een dienaar van politie eener Zuid-Limburgsche gemeente opgedragen een extra oog te houden op zijn boomgaarden, waaruit zooveel fruit ontvreemd werd. Een rijksdaalder verwisselde op dat oogenblik van eigenaar. Wie beschrijft echter de verbazing van den eigenaar, toen hij Donderdagmorgen met nog twee personen in de weide kwam en in een boom den politieman zag zitten, die zich onledig hield met appelen af, te schudden, terwijl zijn vrouw ze opraapte.

Liturgische wegwijzer (Bisdom 's Bosch.)

8 Sept.	Maandag. **O. L. Vr. Geboorte.** Dubbel van de 2de klas met Octaaf. H. Mis: Salve; alleen in eene gelezen Mis 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie van den H. Hadrianus Martelaar. — Wanneer het H. Sacrament openlijk ter aanbidding wordt uitgesteld: 2de gebed enz. van het H. Sacrament. (zie H. Sacramentsdag). — Credo en Prefatie der H. Maagd elken dag dezer week.	Wit
9 Sept.	Dinsdag. Van het Octaaf. Halfdubbel. H. Mis als op 8 September; 2de gebed enz. van den H. Gorgonius Martelaar; 3de gebed enz. van den H. Geest: Deus, qui corda; 4de gebed enz. voor den Paus.	Wit
	Vandaag mag ook de dagelijksche voor overledenen worden gelezen.	Zwart
10 Sept.	Woensdag. Nicolaas van Tolentijn, Belijder. Dubbel. H. Mis: Justus; 2de gebed enz. van het Octaaf; 3de gebed enz. voor den Paus.	Wit
11 Sept.	Donderdag. Van het Octaaf. Halfdubbel H. Mis als op 8 Sept.; 2de gebed enz. van de H. H. Protus e.a. Martelaren; 3de en 4de gebed enz. als op 9 Sept.	Wit
	Vandaag enz. als op 9 Sept.	Zwart
12 Sept.	Vrijdag. Feest van den H. Naam van Maria (vroeger gevierd op Zondag onder het Octaaf van O. L. Vr. Geboorte. Grootdubbel. H. Mis: Vultum. 2de gebed enz. voor den Paus.	Wit
13 Sept.	Zaterdag. Van het Octaaf. Halfdubbel. H. Mis als op 8 September; 2e gebed enz. van den H. Geest; 3e gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4e gebed enz. voor den Paus.	Wit
	Vandaag enz. als op 9 Sept.	Zwart
14 Sept.	**18e Zondag na Pinksteren,** de 3de in Sept. H. Kruisverheffing. Grootdubbel. H. Mis: Nos autem; 2de gebed enz. van den Zondag 3de gebed enz. van het Octaaf; 4de gebed enz. voor den Paus — Credo — H. Kruis-prefatie Laatste Evangelie van den Zondag.	Rood

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 6 September 1913.

— Naar wij vernemen zullen op 22 September de schoolkinderen onthaald worden ter herinnering aan Neerlands 100-jarige Onafhankelijkheid.

— Zondag 7 September zal in beide parochies de Hoogmis worden opgedragen voor de Maria-vereeniging. Om half vijf feestvergadering, ook toegankelijk voor niet-leden, in de oude school op den Burgakker.

In deze vergadering zal worden gezongen de driestemmige cantate van Richard Hol „De Avondstond".

Als spreker zal optreden de Z.Eerw. ZeerGel. Pater Bloem, Augustijn, terwijl voor het komische gedeelte de karakter-humorist, de heer Bart van de Wiel, een viertal van zijn schoonste nummers zal ten beste geven.

1. „Dat hebben wij", (bekroond met 8 eerste prijzen).
2. „Vader's les", (bekroond met 6 eerste prijzen).
3. „Het kon nog erger zijn", (bekroond met 2 eerste prijzen).
4. „Ons gild teert".

Alle vier deze stukken zijn vrij bewerkt door den heer Bart v. d. Wiel, die verleden Zondag op de vergadering van het Kruisverbond zijn ouden roem zoo schitterend heeft gehandhaafd.

— Morgen gaat de Bonds-Harmonie naar Zaltbommel om daar de Onafhankelijkheidsfeesten op te luisteren.

— Woensdag geraakte H. de Boer uit Kleinderliempde te Lennisheuvel met zijn arm onder het rad van de kar, met het gevolg, dat zijn arm brak.

— Toen deze week de wachtmeester Hemmekam 's morgens in den stal kwam, zag hij, dat zijn paard een der beenen gebroken had.

Op advies van den veearts is het paard afgemaakt, dit is een niet onbelangrijke schadepost voor den heer Hemmekam. De beenbreuk moet ontstaan zijn door het slaan van een ander paard, dat losgebroken was.

Vergadering van het Kruisverbond te Boxtel.

Vervolg en Slot.

Verder bracht de Eerw. Adviseur in herinnering hetgeen hier in Boxtel sedert het bestaan van het Kruisverbond reeds was bereikt. Z.Eerw. bracht een woord

van lof aan het Boxtelsch volk, dat tot uitvoering van sommige drinkgewoonten had medegewerkt. Die medewerking is vooral noodig, daar de ideeën over het drankgebruik in 't algemeen nog zoo verkeerd zijn.

Door de volksmond wordt oneindig veel goeds toegeschreven aan het gebruik van alcohol. 't Is daarmede ongeveer gesteld als met de Holleway en Pinkpillen die een geneesmiddel heeten voor elke kwaal, maar in waarheid nergens voor deugen. 't Gebeurde voor enkele jaren te Groningen. Een werkman, die boven aan den toren werkzaam was, verloor het evenwicht en viel in duizelingwekkende vaart naar beneden. Gelukkig had hij nog zoo'n pil in zijn vestjeszak, stak die onder het vallen in den mond en hij kwam ongedeerd op den grond. (Gelach).

Zoo is het ook met de alcohol: voor de onmogelijkste genezingen wordt hij door den drinkebroer aangeprezen.

Het volk zoekt steeds naar een voorwendsel om „met fatsoen" een borrel te kunnen drinken.

Helaas, hoevele huisgezinnen zijn reeds ongelukkig, diep ongelukkig geworden, omdat de man, de vrouw den drank zoo lekker vonden en er aan verslaafd waren. Spreker haalde een voorbeeld aan van iemand, die bij haar huwelijk een kapitaal rijk was — doch haar man raakte aan den drank verslaafd en na enkele jaren moest ze van de milddadigheid van andere menschen leven.

En zoo, — we behoeven maar even rond te zien ieder in zijne omgeving — doen zich tal van dergelijke voorbeelden voor onzen geest op.

Er zijn zooveel huisgezinnen waar worden rondgedragen gebroken harten en roodgeschreide oogen; daar leest men kommer en verdriet op de gelaatstrekken, daar is het huiselijk geluk zoek, daar worden slapelooze nachten doorgebracht, daar wordt honger geleden en gebrek, daar is alles somber en akelig, droef en kil.

Men zegt dat de drankbestrijding een offer vraagt. Toegegeven dat dit waar is, dan vraag ik of voor God eenig offer te veel mag zijn; dan vraag ik of de naastenliefde zich niet het heerlijkst openbaart in het offer? En wij katholieken, wij volgelingen van den kruisdragenden Christus, moeten wij tegen een offer opzien, als het God of het heil van onzen evenmensch geldt?

Daar worden op de wereld wel grootere offers gebracht dan het zich onthouden van sterken drank. Spreker was onlangs tegenwoordig geweest bij de *inkleeding* eener novice, Benedictinesse op de abdij van O. L. V. van Jouarre te St. Michiels-Gestel. Deze novice was madame La Fèbre van Parijs, eene dame uit den voornamen stand, die alles had verlaten, wereldsche eer, vermaken en rijkdom, om hier als kloosterlinge in de stille eenzaamheid God te dienen, hare eigene zaligheid te bewerken en nog voor haar ondankbaar vaderland Frankrijk te bidden. In de wereld had zij alles kunnen genieten wat ze verkoos; zij had geld en goed, gezondheid en schoonheid en ver van haar vaderland brengt zij dàt offer, om afgescheiden van de wereld te werken aan het heil harer eenige onsterfelijke ziel.

Zulke offers worden van ons niet gevraagd, doch laten wij dan ook met edelmoedigheid een klein offertje brengen als God dit van ons vraagt, tot welzijn der maatschappij, tot heil en stichting van den evenmensch. Spreker hoopte dat na de vergadering zich weer verschillenden als lid zullen aanmelden, en dan leden zullen zijn, die hun eens gegeven woord zullen gestand doen. En al heeft men het dan voor zichzelf niet noodig lid te zijn, laat het dan doen uit liefde en tot steun van onzen naaste. Wij, zwakke menschen, moeten elkander steunen door het goede voorbeeld: woorden wekken, maar voorbeelden trekken.

Ten slotte nog een enkel woord:

De meesten hebben wel ooit gehoord van Maria Theresia, de ongelukkige koningsdochter. Welnu, 't was in het jaar 1741, dat zij op hare vlucht te Presburg de grooten des rijks om zich verzamelde. En als zij daar stond met haar kind op den arm, omgeven door die schitterende ridderschaar, dan sprak zij: vervolgd door mijne vijanden is al mijne hoop gesteld op uwen moed en trouw. In uwe handen stel ik 't heil van den zoon uwer koningin; het is van U alleen, dat wij ons heil verwachten". En als dat woord nog niet was weggestorven in de zaal, waren de zwaarden reeds getrokken en flikkerden door de lucht en als uit éénen mond klonk het: *„Trouw, trouw tot in den dood aan Maria Theresia"*.

Zoo moeten ook de leden van het Kruisverbond gestemd zijn; hun eens gegeven woord trouw gestand doen nu eene andere koningin, de koningin der matigheid een beroep doet op hare getrouwen; dan zullen wij als trouwe leden van ons Kruisverbond nog veel en nuttig kunnen werken, ons Boxtelsch volk tot heil en ten zegen!

Deze heerlijke rede van den eerw. Adviseur werd door de aanwezigen luide toegejuicht. De Voorzitter was dan ook zeker de tolk van allen, toen hij Z.E.w. een woord van dank bracht.

Daarna werd bij acclamatie tot afgevaardigde voor de Alg. Verg. van den Bosschen Dioc. Drankbestrijdersbond gekozen ons ijverig bestuurslid, de heer P. J. v. d. Wetering.

Nog werd medegedeeld dat het bestuurslid Eijkemans als zoodanig ontslag had genomen. In de volgende vergadering zal in die vacature worden voorzien. Tot 1 Oct. kunnen door 15 leden candidaten gesteld worden.

Door een der leden werd voorgesteld eene propaganda-club op te richten, te vormen uit de leden-geheelonthouders. De Voorz. zegde toe, dit eerst in eene bestuursvergadering te zullen bespreken.

Nu kwam aan de beurt de heer Bart van de Wiel met zijn humoristische voordrachten. Alle vier de stukken vielen zeer in de smaak en werden door de talrijke aanwezigen uitbundig toegejuicht.

Een kort woord van dank bracht de Voorzitter aan den HoogEerw. Heer Deken voor het beschikbaar stellen van het ruime schoollokaal op den Burgakker; aan den heer Bart van de Wiel voor diens schoone voordrachten; aan de Eerw. Fraters, die zoo belangloos voor het tooneel, stoelen enz. gezorgd hadden, en ten slotte aan den Eerw. Adviseur aan wiens bemoeiingen wij deze nuttige en aangename feestvergadering te danken hadden.

Esch. 2 Sept. Heden had alhier in de R. K. kerk de uitvaart plaats voor den zoo ongelukkig om het leven gekomen spoorwegwerker P. v. Dr. Familieleden, de vereeniging „St. Raphaël" van spoor- en tramwegpersoneel met omfloersd vaandel, de WelEd. Gestr. Heer De Gruijter, opzichter van W. en W., de kaartclub „Vriendenkring", tal van vrienden en geloovigen kwamen den overledene de laatste eer bewijzen. Nog nimmer hebben we indrukwekkender, droeviger en treffender begrafenis bijgewoond. Het was hartverscheurend die kleinen te hooren roepen en schreien om hun vader en hunne moeder. Men moest wel een hart van steen hebben om niet geroerd te worden. Het was dan ook geen wonder, dat zoovelen, neen alle aanwezigen hunne tranen niet weerhouden konden. De vereeniging „St. Raphaël" legde een prachtigen krans op de lijkkist, terwijl de WelEd. heer Kuijpers bij de groeve in roerende woorden den overledene herdacht als een ijverig en trouw lid der vereeniging, als een plichtbetrachtend werkman, als een liefdevol en zorgzaam vader, die gestorven is op het veld van eer, als een slachtoffer van zijn plicht.

Droevig aangedaan verlieten allen den doodenakker met de bede in het hart en op de lippen: „Dat hij ruste in vrede." Pr. 's H. Crt.

Schijndel. In de op Dindsdag gehouden raadsvergadering werd tot wethouder gekozen, in plaats van den heer Timmermans, wien op zijn verzoek eervol ontslag werd verleend, de heer W. v. Esch.

Berkel. De Heer van Bragt, hulponderwijzer aan de Openbare Lagere school alhier, slaagde deze week, bij het te 's Hertogenbosch gehouden examen voor Hoofdakte.

— De Heer N. J. van Mensvoort, Hoofd der School in deze gemeente behaalde dezer dagen te Wageningen de landbouwakte.

— Herbenoemd tot Wethouder dezer gemeente de Heer Jos. Claessen.

Vlijmen. *Ongeluk.* De burgemeester van Vlijmen verzoekt opsporing, aanhouding en overbrenging naar Vlijmen van:

1. Antoni Johannes van Delft, oud 20 jaar, wonende ten huize zijner ouders te Vlijmen, die in het bezit van een rijwiel, op 28 Augustus j.l. de ouderlijke woning heeft verlaten, en

2. Huiberdina van Bokhoven, oud 17 jaar, dienstbode te 's Hertogenbosch, en wettig domicilie hebbend te Vlijmen ten huize harer ouders, die 28 Augustus j.l. haar dienst te 's Hertogenbosch heeft verlaten en hoogstwaarschijnlijk met genoemden Van Delft thans zwervende is.

Aangezien genoemd meisje in den regel bij Van Delft op het rijwiel staat is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat zij beiden te water zijn gereden en verongelukt.

Oss. Dinsdagavond brak er brand uit in de boerenwoning van de wed. Dollevoet in de buurtschap Katwijk. Het geheele huis brandde af, twee varkens kwamen in de vlammen om. De inboedel is laag verzekerd; het huis was echter niet verzekerd.

Gilze-Rijen. Luit. J. Roeper Bosch maakte een mooie vlucht in zijn van der Burgmonoplane, type militair. Na een ronde boven het terrein de Molenheide te Gilze-Rijen bereikte de luit. een hoogte van pl.m. 200 meter. Hij vloog naar Rijen en van daar tot dicht bij Dongen. Na een tocht van 20 minuten keerde hij naar de Molenheide terug, waar hij in correcte glijvlucht landde.

Provinciale Noord-Brabantsche Groene kruis-vereeniging.

Het bestuur van bovengenoemde Vereeniging heeft een onderzoek ingesteld naar het vervoer van zieken en gewonden in die provincie, waaruit is gebleken, dat dit over het algemeen nog zeer veel te wenschen overlaat. Wel is de toestand hier en daar, plaatselijk, bevredigend, en in sommige, meest grootere gemeenten, zelfs zeer goed, maar in de meeste plaatsen moeten zieken en gewonden op ouderwetsche wijze, in gewoon rijtuig, boerekar of per draagbaar, ja zelfs per kruiwagen worden vervoerd, door ongeoefend personeel. Waar men met de moderne vervoermiddelen in staat is de ernstigste zieken en de zwaarstgewonden zonder gevaar over te brengen daarheen, waar zij moeten, of het best kunnen worden behandeld, wenscht de Vereeniging een poging te doen om tot de dringendnodige verbetering te komen.

Om een bevredigende organisatie te verkrijgen van het vervoer van zieken en gewonden stelt de Vereeniging zich voor op Dinsdag 9 September e.k., 's namiddags te uur, in het Groot-Ziekengasthuis te 's Hertogenbosch, een bijeenkomst te houden, waarvoor de volgende dagorde is opgemaakt: 1. Opening. 2. Inleiding van dr. A. C. M. van Moorsel, geneesheer-directeur van het Groot-Ziekengasthus te 's-Hertogenbosch, over: De eischen, in dezen tijd te stellen aan het vervoer van zieken en gewonden. 3. Demonstratie door dr. C. de Mooij, gep. generaal-majoor van den geneeskundigen dienst der landmacht, van enkele zijner vindingen op het gebied van ziekentransport. 4. Dr. J. J. P. Hilbers, geneesheer-directeur van het krankzinnigengesticht Voorburg te Vucht, over: Het vervoer van krankzinnigen. 5. Dr. J. J. Rinkel, dirigeerend officier van gezondheid te 's Hertogenbosch, over: Het nut en het noodzakelijke van Roode-Kruisbrigades in tijd van vrede. 6. J. Kat, geneesheer-directeur van het Rijkskrankzinnigen gesticht te Grave, over: Verslag van een onderzoek naar den huidigen toestand en plannen ter verbetering. 7. Demonstratie van verschillende oudere en nieuwe vervoermiddelen. 8. Sluiting.

Kerknieuws.

Z.D.H. Mgr. W. van de Ven, Bisschop van 's-Bosch, heeft benoemd tot assistent te St. Hubert den Eerw. heer L. J. van Vroonhoven, priester van het Seminarie.

Gemengd Nieuws.

Touwscheren.

Dit gebruik bestaat, hoewel onder een anderen naam, ook te Hardenberg (Overijssel). Daar verspert de jeugd nog steeds een bruiloftstoet den weg met een touw. Men laat den stoet niet voorbijgaan, voordat de bruidegom zijn beurs heeft getrokken en een aantal centen over den weg heeft gestrooid, die door de kinderen vlug worden opgeraapt. Het gezelschap kan wachten, tot de kinderen met het grabbelen, dat met veel geschreeuw gepaard gaat, klaar zijn.

Vooral bij een huwelijk van een aanzienlijk paar, zoodat verwacht kan worden, dat er veel geld gestrooid zal worden, nemen velen hieraan deel en wordt het op den weg van den stoet meer dan eens toegepast. Bij de jeugd daar is dit gebruik bekend onder den naam van „schatten".

Ook te Varsseveld (Gerderl.) heerscht nog de gewoonte, een touw over den weg te spannen, als het rijtuig of de huifkar passeert, waarmee de bruid uit het ouderlijk huis is gehaald. Bruid en bruidegom zijn hierop voorbereid; eenige flesschen jenever zijn meegenomen, en alle versperringen worden met dit geestrijk vocht weggespoeld.

Andrew Carnegie en zijn bewaking.

Men schrijft aan het Hgz.

Nu Andrew Carnegie — de rijke Amerikaan, stichter van het Vredespaleis wederom ons land verlaten heeft, kon ik u wel eens vertellen wat ik, vorige week in Den Haag vertoevend, vernam van de naaste omgeving van dezen weldoener en vredesapostel.

Wanneer Carnegie een of ander land bezoekt, gaat hem een leger van detectieven vooraf, dat zorgen moet voor zijn veiligheid en op te passen heeft, dat hij niet in handen komt van een of andere bende, die hem wellicht zou ontvoeren en niet dan tegen hoogen prijs zou loslaten.

Zoo geschiedde het, dat b. v. de vorige week ongeveer 20 detectieven in Den Haag en Scheveningen waren, speciaal belast met de verzorging van Carnegie. Dat deze heeren niet de kleinste hotels opzoeken en er goed van leven kan dienen dat ongeveer een tiental was afgestapt in Hôtel des Indes in Den Haag en een gelijk getal in het Kurhaus te Scheveningen. Zij zijn van alle nationaliteiten. Zoo waren er onder Amerikanen, Franschen, Zwitsers en zelfs Russen Deze heeren brengen hun eigen auto's mede en verplaatsen zich op een zeer geheimzinnige wijze. Onder hen was ook een dame, die b. v. op den dag van de opening van het Vredespaleis in haar auto met de Zwitsersche kleuren geheimzinnige tochten maakte.

Carnegie maakte zijn tochten door Den Haag steeds in de groote grijze auto van den Amerikaanschen gezant en was naast den chauffeur een livreiknecht gezeten, die ook nog andere diensten kon verrichten dan portieren open of dicht doen. Zelfs de woning van mr. Lloyd Bryce, den Amerikaangezant, waar Carnegie logeerde, werd op geheimzinnige wijze bewaakt overdag en des nachts.

Bossche Rechtbank.

Zitting van Dinsdag 2 Sept. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

Wa. S. te Herpen, beklaagd van diefstal, veroordeeld tot f 8 of 12 dagen hechtenis; 1. A. D. en 2. G. S. beiden te Heeswijk, bekl. v. wederspannigheid, veroord. den 1e f 8 of 16 d. h., den 2e f 5 of 10 d. h.; F. G. J. te Milsbeek, bekl. v. mishandeling, veroord. tot f 15 of 30 d. h.

Zitting van Donderdag 4 Sept. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

J. P. te Reussel, beklaagd van mishandeling, veroordeeld tot f 8 boete of 16 dagen hechtenis; D. v. D. te 's Bosch, overtr. visscherijwet, vrij; A. B. te Woensel en A. M. te Gestel, wederspannigheid, ieder f 12 of 24 d. h.; B. A. B. te Eindhoven, wedersp. en vern., f 10 of 20 d. h.; A. A. v. D. te Woensel en H. D. te Eindhoven. wedersp. en opruiing, ieder 8 d. gevangenisstraf.

Rechtszaken.

Woensdag deed het Hof uitspraak als volgt:

P. C., 29 j., zonder beroep, te Tilburg, met bekrachtiging van een verstekarrest, wegens wederspannigheid, gepleegd in vereeniging te Tilburg, den 15 October 1912 tegen de politieagenten J. Antonus en B. Dudink, tot vijf maanden gevangenisstraf.

F. v. W., 28 j., treinpoetser te Venlo, gedetineerd met bevestiging van een vonnis der Rechtbank te Roermond, wegens diefstal veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf met imputatie van het voorarrest. Eisch was bevestiging vonnis f 25 boete, subs 10 d. h.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Berkel c.a.
Van 29 Aug.—5 Sept. '13.

Geboren: Adrianus zoon van J. Voermans en M. C. van Esch.

Overleden: Ma. Ca. Denissen, oud 1 j.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.
Boterprijs f 1,28 de K.G.

Op 5 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.20, f 1.36 per K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 5 Sept. f 1.22½ à f 1.30 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 5 Sept. Hoogste prijs f 1.28 Laagste f 1.12 Middel f 1.21 p. KG. Aanvoer 9155 K.G.

MAASTRICHT, 5 Sept. Botermijn. Aanvoer 49495 K.G. Hoogste prijs 1.38, middelste f 1.30, laagste f 1.17 per K.G.

's Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Vrijdag 5 Sept. Aanvoer 20451 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,77 tot f 0,81.

BEKENDMAKINGEN.

Inrichtingen, welke Gevaar, Schade of Hinder kunnen veroorzaken.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente BOXTEL:

Gelet op de Hinderwet;

DOEN TE WETEN:

dat op heden ter Gemeente-Secretarie voor een ieder ter inzage zijn gelegd een aanvrage met bijlage van:

de firma Crols & Co., alhier om vergunning tot het uitbreiden zijner stoomwasscherij op het perceel kadastraal bekend alhier, sectie D no. 2116 gelegen te KleinderLiempde plaatselijk gemerkt Wijk C, no. 10

dat op Maandag, den 15 Sept. 1913, des voormiddags ten 11 ure, in het Raadhuis dezer Gemeente, ten overstaan van een lid van het dagelijksch bestuur, gelegenheid zal worden gegeven om tegen deze aanvragen bezwaren in te brengen en deze mondeling en schriftelijk toe te lichten;

dat zoowel de aanvrager als zij, die bezwaren hebben in te brengen, gedurende drie dagen voor evengenoemd tijdstip op de Secretarie der Gemeente van de ter zake ingekomen schrifturen kunnen kennis nemen;

dat volgens de bestaande jurisprudentie niet tot beroep gerechtigd zijn zij, die niet overeenkomstig artikel 7 der hinderwet op voormelden dag en uur ten Raadhuize voor een lid van het Dagelijksch Bestuur zijn verschenen ten einde hunne bezwaren mondeling toe te lichten.

Boxtel, den 4 Sept. 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
De Burgemeester,
H. F. van der Eerden. L. B.
De Secretaris,
H. Verhoeven. L. S.

ADVERTENTIËN.

†† Heden overleed tot onze † innige droefheid, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H.H. Sacramenten, onze beminde Echtgenoot, Broeder, Behuwdbroeder en Oom

DE WELED. HEER

Johannes Antonius van der Eerden,

in den ouderdom van bijna 75 jaren.

J. B. VAN DER EERDEN-DE VISSER.

Namens de overige Familie,
H. F. VAN DER EERDEN.

Boxtel, 3 September 1913.

Gevraagd:
EEN NETTE
LEERLING
om in 't vak te worden opgeleid
bij J. MANNÈSSE,
Kapper - Stationstraat 128.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
maakt bekend:

Dat op **Maandag 8 September 1913** ten **4 uur n.m.** ten huize van Frans v. d. Meerendonk te Brukelen zal plaats hebben de jaarlijksche

Nagrasverpachting te Boxtel.

Biljetten verkrijgbaar.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Donderdag 18 September 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van PETRUS VAN DRUNEN te Esch.

Kasten, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Kachels, Bedden met toebehooren en meer **Huisraad, Koperen Ketel, Kruiwagen, Slijpsteen** en **Landbouwgereedschappen.**

3 Geiten, 5 Konijnen en **3 Kippen.**

Een partij **Hooi, Stroo,** gedorschte **Rogge, Aardappelen, Mangelwortelen, Kool, Boonen** en **Nagras.**

Een partij **Steenkolen, Mutsaard, Brandhout** en **Mest.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdagen 30 September** en **14 October 1913** ten **10½ uur v.m.** precies, in het „GRAND HOTEL", aan het Station **te Boxtel.**

Het Landgoed „HET KINDERBOSCH" te BOXTEL

bevattende: Ruim **Heerenhuis met Boerderij, Koestal** (voor 30 koeien), zeer groote **Schuur, Paardenstal** en **Koetshuis, Pleziertuin** met Vijvers, **Moestuinen, Boomgaard, Lanen** en **Dreven.** Twee **Landbouwerswoningen, Opzichterswoning** en Vijf **Arbeiderswoningen, Stallen** en **Schuren, Erven, Tuinen, Bouw-, Wei-** en **Hooilanden,** ruim **60 Hectaren** welig wassende **Dennenbosschen** (waarvan meer dan 30 Hectaren (kapbaar) **Peppel-** en **Hakhoutbosschen** en **Heide.**

Alles **groot ruim 161 Hectaren,** grootendeels aan elkander gelegen aan een der Wegen van Boxtel naar Oirschot, ongeveer 40 minuten van het Station Boxtel.

Het **gereserveerde Hout** zal **publiek** worden **verkocht** op **Vrijdag 10 October 1913** ten **10½ uur v.m.** precies, in gemeld „Grand Hotel" en kan met 5% genaast worden.

Veilingboekjes met kaart (à f 0.50) en **inlichtingen** te bekomen bij voornoemden Notaris.

De Maag- en Slijmpillen van L. J. GROOTENDORST,
Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed,** verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang;** zij munten uit door hunne **zachte werking,** zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,** Rechterstraat, BOXTEL.

Eisch vooral merk „Grootendorst."

MODERNE TALEN.

Zij, die op eene gemakkelijke wijze **Fransch, Duitsch** of **Engelsch** willen leeren, vragen proefnummers aan. Prijs voor elke taal f 0.35 per maand.

Elke week wordt U een nummer franco toegezonden. U bestudeert de les en maakt de opgaven. De beantwoording dier opgaven vindt U in het volgend nummer enz. Boeken niet noodig. Bijzondere zorg wordt besteedt aan **lezen, uitspraak** en **handels-correspondentie.** Uitstekend geschikt voor eerstbeginnenden.

Vraagt gratis proefnummers bij: A. F. G. LEIDERITZ en D. H. SCHENK, Hoofdonderwijzers, De Clercqstraat 34, AMSTERDAM.

Notaris Van de Mortel

te 's-HERTOGENBOSCH

zal op **Maandag 15 September 1913** te herberge van JAN VAN ERP, Stationsstraat te Boxtel, des **morgens ten 9 ure**

publiek verkoopen:

Voor Mej. Wed. Van der Eerden.

78 zware Canadaboomen

in 13 koopen, staande in de Oksen-wiel te Munsel.

9 zware Canadaboomen

staande in de Leemskuilen **in 2 koopen.**

De boomen moeten geruimd zijn 1 Januari 1914.

Betaaldag 1 Mei 1914.

INZET

VAN

Winkelhuis

te BOXTEL.

De Notaris

VAN DE MORTEL

te **'s-Bosch**, zal te Boxtel op **Donderdag 11 September 1913** in het Café „DE ZWAAN" van den heer A. VERBERNE, definitief, des nam. ten 4 uur, krachtens art. 1223 B. W.

publiek verkoopen:

Onder de gemeente Boxtel.

1. **Een Winkelhuis**

met **Erf** en **Tuin,** waarin een **Woning,** aan de Rozemarijnstraat A 490, kad. K Nrs. 1113, 1114 en 1115, te zamen groot 3 A. 77 c.A., staande met 25 slagen op f 2065 —.

2. **Afgekeurde Woningen,**

thans bergplaats, in de Rechterstraat, hoek Rozemarijnstraat, kad. K Nr. 627, groot 98 c.A., staande met 70 slagen op f 850.—.

Te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

BLOEDARMOEDE

en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van

HAEMATOGEENWIJN.

Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts

- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig **en beknopt** genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring **groot** nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.

in mooi linnen bandje - 0.80.

Verkiezing Provinciale Staten.

Het Bestuur der ROOMSCH CATHOLIEKE KIESVEREENIGINGEN „DISTRICT TILBURG" heeft de eer mede te deelen dat tot CANDIDAAT voor de Provinciale Staten met groote meerderheid geproclameerd werd de Heer

G. R. C. M. RAUPP.

Het verzoekt derhalve met aandrag alle Kiezers van het district hunne stem uit te brengen op den Candididaat der Vereeniging.

De stemming heeft plaats VRIJDAG 12 SEPTEMBER van 8—5 UUR.

TILBURG, 4 September 1913. *Het Bestuur voornoemd,*

B. T. C. STRAETER, Tilburg, *Voorzitter.*
M. J. WILLEKENS, Hilvarenbeek, *Onder-Voorzitter.*
A. C. VAN LOON, Tilburg, *Penningmeester.*

H. NAAIJKENS,	Tilburg.	W. G. J. H. STRIJBOSCH,	Esch.
W. SMARIUS,	„	A. H. VESTER,	Loon-op-Zond.
FRANS VERBUNT,	„	M. v. BEURDEN,	Kaatsheuvel.
H. v. d. VELDEN,	„	H. J. W. v. HELSWIJK,	Udenhout.
H. ERAS	„	G. v. POPPEL,	Gilze.
A. WITLOKX,	„	G. VERHEIJDEN,	Rijen.
H. v. LOON,	Goirle.	H. v. LEEUWEN,	Boxtel.
C. BRENDERS,	Berkel.	H. J. v. BUUL,	Helvoirt.
J. J. HEUVELMANS,	Diessen.	C. v. d. PASCH,	Haaren.
E. J. M. J. MAEIJER,	Moergestel.		

FRANS MANNAERTS, Tilburg, *Secretaris.*

1912 **Het jaar 1912 heeft ons geleerd een groote omzet te verkrijgen door goede kwaliteit en laagst mogelijke prijs.** **1912**

Sumatradek vanaf 60 cts 75 — 85 — 100 — 125 — 150 — 200 per pond.
Vorstenlandendek vanaf 55 — 60 — 80 — 100 — 110 — 125 per pond.
Seedleafdek prima brand en kwaliteit 45 — 55 — 60 per pond.
Borneodek vanaf 80 — 100 — 125 — 140 — 150 — 175 — 200 per pond.
Braziel vanaf 40 — 45 — 50 — 55 — 60 de twee laatste geschikt. voor opleggers.
Java bin. goed vanaf 14 — 16 — 18 — 20 — 22½ — 25 — 27 30 cts p p.
Vorsten!. bin. goed vanaf 25 — 27½ 30 cts per pond.
Sumatra omblad, vanaf 30 — 32½ — 35 — 40 — 50 — 60 per pond.
Vorstenlanden omblad vanaf 45 — 50 — 55 — 60 per pond.
Seedleaf omblad vanaf 50 — 55 — 60 cts per pond.
Gemeleerd losblad à 20 cent per pond.
Binnengoed 15 cent per pond. **Concurreeren onmogelijk.**

Alleen verkrijgbaar bij DE GOEDE & LAP, Handel in Tabak
Muiderstraat 8, Amsterdam.

Zendingen onder rembours boven tien Gulden franco
Voor al deze tabakken wordt voor doorbranden ingestaan. Let op het adres. **Telefoon 378 Noord.**

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en het repareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend,* **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

Adverteert in „Centraal-Brabant".

C. STEINMANN-PECHTOLD

Rechterstraat, Boxtel.

Kippengaas, Horrengaas, Zeeftengaas

WECK's Inmaakglazen en Steriliseertoestellen.

Uitmuntend in kwaliteit en duurzaamheid.

VRUCHTENPERSEN, KOMKOMMERSCHAVEN, VLIEGENKAPPEN, VLIEGENVANGERS.

Groote Sorteering

ENGELSCHE KINDERWAGENS, Promenadewagens, Mandewagens Sportkarren.

LEDIKANTEN, WASCHMACHINES, MANGELS.

Heggescharen, Gieters, Vertinde Melkkannen, Broodtrommels, Drinkbussen, Melkzeeften, Zeisen, Zichten, Stroomessen, Hooivorken.

Ruime keuze Geëmailleerde Fornuizen en alle Huishoudelijke Artikelen.

Bascules - Maten - Gewichten.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

Waschketels, Waschborstels

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „

Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.

Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct. per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct., van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

UITSLUITEND à CONTANT.

Ernstige Brandwonden

genezen door den Kloosterbalsem.

Mejuffrouw Maria van den Noort, te Linderte (prov. O) verklaart ons:

„Ons dochtertje had dezen winter het „ongeluk van een stoel tegen de gloeiende „kachel te vallen, waardoor zij ernstige „brandwonden kreeg. De wonden waren „geheel open en zij kermde het uit van „de pijn. Onmiddellijk haalden wij een potje KLOOSTERBALSEM „en legden linnen lapjes met Kloosterbalsem op de wonden. „Dadelijk werd de pijn verzacht. Wij gingen met het gebruik van „den Kloosterbalsem voort en na verloop van eenige dagen, „waren de vreeselijke brandwonden geheel en al genezen, waar„voor wij zeer dankbaar zijn". De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 71. Zaterdag 6 September 1913.

Brieven uit België

Gent, Augustus '13.

Andermaal bracht me de trein naar 't westen, schokkend en rukkend van vooruitwillen, àl maar harder — dan, in 'n davering van wilde wanhoop z'n woeste krachten door elkaar schuddend, als 't forsche remmen hem dwong zijns ondanks stil te staan. Als 'n donder was hij gestoven, de zomerrijke vlaandersche velden langs, zooals ze te blakeren lagen in witten zonnegloed. Wit en geel-blinkend van vruchtrijpte en blauw-wazig van schaduw, de goud den gerst en graanvelden, met tegen de zachte glooiïngen heinde en ver planloos verspreid de kleurige huizen, schemervaag hun ongelijkmatigheid van lijn in 't wazige blauw.

De maaiers waren, niet lang geleden nog, begonnen te sikkelen van 't gulden koren, dat, afgesneden hier en daar al, te blinken stond in soldateske rijen van straffe, zware bossen.

Boven de dalen hingen, blauw-groen, de kruisen der boomen in den langzaam optrekkenden ochtenddamp te trillen. Heel van verre leken 't wel alle zilverdennen.

Meer naar Gent heen, 't kloppende hart van Vlaamsch Belgenland, waar 't leven stuwt met steeds intenser kracht, voel je de slagen ervan verdubbelen als polsslagen en de teekenen worden steeds duidelijker.

Ongelijk en onafgewerkt van slordig idee, als fluks opgezette stukken uit kinderbouwdoozen liggen nieuw aangelegde reuzenwerken, hooge dijken voor nieuwe spoorbanen, viaducten, soms moederziel alleen midden in 't veld staand, houten stellages en werkende machines.

De trein rukt en sliert en vage lichtstrepen trekken lijnen langs de vensterraampjes.

En over de blakende bleek-goudene velden heen, rolt met den jachtenden trein mee, van den morgen af al, witgloeiende zonnehitte.

* * *

Lijk mieren door elkander krioelend kropen de menschenmassa's uit de lange, even de perronlijn langs gebogen treinslang en op 't reusachtige station St. Pieters was 't, schoon niet zoo benauwd, al even warm als in de wagens.

Hier hing stil de verre zon als 'n groote wit-gouden bal in 'n wijden, koepel van opaal.

Beneden lagen de tril-lichtende pleinen en de wittig-grijze straten, waar vlammende huizen zwarthoekige schaduwen sloegen in den felblakenden lichtwemel. En 't scheen soms of àl 't witte, weeke zonlicht terugdampend weer opsteeg van de straten en pleinen daarbeneden naar omhoog, vullend heel den ijlen blank-blauwen koepel; fijner uitwolkend dan, zich om de zon heen verdichtend weer, tot heel die stille verre zonnebal 'n blinkend-gouden lichtwolk leek.

En steeds beneden stonden meelichtend de vreemde oude huizen in hún ongelijk gelijn van fijn gekartelde gevels en nokken en de oude verteederende vormen van de torens en daken der Godshuizen teekenden haast kinderlijk-lieve figuren; vreemde halfsilhouetten op verren achtergrond.

Zóó lag er de stad in de zon te blinken.

* * *

Buiten de statie beneden is 't plein te breed en de menschen zijn er te weinig en de statie zelf, die van binnen zeer goed en zeer mooi is ingericht voldoet voor 't óog niet meer zoo goed. Er is te veel onrustigs in den bouwtrant.

We namen den tram naar de Expositie.

Hier is 't leven alle dagen nieuw. Eenige uren nadat in 'n lichtgewemel van myriaden electrische lampjes, de oude dag is ondergegaan, staat uit de stralende glorie van de hier altoos frissche bloémen 'n nieuwe dag op.

Als de blanke schoonheidsidee der ouden uit 't parelende zeeschuim geboren.

Hier rijst de schoonheid blank en rose en gulden als na 't paarsch en lila en rood-oranje gloren van jongen dageraad in volle glans-lichtheid, 'n nieuwe zonnedag trekt als 'n overwinnaar in zege over de bloemen en de kleuren en de klanken.

En de menschen, de eeuwige menschen trekken op in drommen, zich 'n roes te drinken aan kleuren, aan licht, aan glansen.

* * *

Holland hebben we 'n vorige maal gehad. Alle gebouwen voor den voet af te gaan is niet wel doenlijk. We krijgen, aan de linkerhand achtereenvolgens de machinehallen, 't Electriciteitspaleis, voor vaklui zeer zeker zeer belangrijk en 't Congo-gebouw, waarlijk bezienswaardig voor ieder die belang stelt niet alleen in coloniale maar zelfs in algemeene cultuur. 't Is jammer, dat 't mooiste en 't belangrijkste in dit gebouw, de statistieken, tabellen berekeningen, plannen betreffende cultuur ontginningen, in en uitvoer, mijnwezen, enz., iets dat onnoemelijk veel werk en moeite en tijd gekost moet hebben door verreweg de meeste bezoekers onbegrepen wordt voorbij geloopen.

Iets verder staat 't gebouw van Canada dat op alle exposities steeds uitstekend vertegenwoordigd is. Merkwaardig als altijd is in deze afdeeling de beschouwing van resultaten, verkregen door eene waarlijk grootsche wijze van modern aanpakken van oudere takken van cultuur en nijverheid als land en vruchtbouw en zelfs mijnwezen. Velen gaan blijkbaar, ook deze afdeeling binnen om een van de duizende gratis verspreide atlasjes van Canada en Noord-Amerika machtig te worden. Honderden heb ik zoo den uitgang van 't immense witte gebouw zien verlaten de groene of rose boekjes dubbel gevouwen onder den arm of soms met nog 'n massa andere papieren puilend half uit de jaszakken.

Als laatste bouwwerk aan de Avenue des Nations tegenover 't Electriciteitspaleis en 't Congo-gebouw rijst als 'n reuzenbelichaming der nieuwe gedachte, de geweldige kolos der Duitsche afdeeling.

Misschien is dit 't schoonste gebouw van heel de Tentoonstelling. Tevens is 't 't eenvoudigste. Door velen is 't 't leelijkste genoemd.

Alles ademt hier kracht; de machtige sterke wil. Zóó is de wilsbewuste jonge Duitsche natie in dreunend voortbewegen geschoven als een block in de laat-zomersche trilling van 't soms hysterisch verfijnde Europeesche cultuurleven der oudere Staten. „Aus eigner Kraft" dat opschrift aan den binnenwand der inkomzaal en 't oerforsche bronzenbeeld „Der Sähmann" — zeggen ze niet alles? Veel meer dan ik u zeggen kan?

En toch doet 't verdere, inwendige van 't gebouw pijnlijk aan. Allereerst was 't maanden nadat de Tentoonstelling geopend was, nog niet klaar. Bijna geen enkel land is zoo laat gereed gekomen als Duitschland. Dan, men krijgt hier onmiddellijk iets als een indruk of de last op eigen schouders gelegd, te zwaar bleek. Alles, letterlijk alles is opgeofferd aan krachtsuitdrukking. Naar buiten is dit goed geslaagd, maar naar binnen heeft overbelasting plaats gehad en ontwrichting is er het gevolg van geweest. Als lood hangt binnen 't gebouw zelf die zwaarte over de inzendingen. 't Is te zwaar; zóó kon 't de sterkste geest niet dragen.

Onmiddellijk aan een hoek der Duitsche afdeeling aansluitend, als de vier hoeken om een vierkant plein — de place communale — heen, de vier paviljoens der steden Brussel, Gent, Luik en Antwerpen. Bij den eersten oogopslag zijn ze te onderscheiden, 't Heerlijkste en rijkste is Brussel met z'n fijnheid van lijnen en z'n rijkdom van beeldhouwwerk. Daaropvolgend Gent, zeker 't karakteristiekste in al den eenvoud van z'n tot hoogste heerlijkheid uitgebloeide zuivere lijnen; hier door de eigenaardige opstelling der onderscheidene gebouwtjes, nog wel zoo goed naar binnen als naar buiten merkbaar.

Schuin tegenover dit paviljoen ligt dat van Antwerpen, dat 't midden houdt tusschen de beide eerstgenoemde

Alle drie geven ze een heerlijk beeld van de wording en hoogste uitbloeiing der middeleeuwsche bouwkunst, ieder in z'n vaderstad.

In den vierden hoek, schuin tegenover Brussel ligt Luik, iets harder en iets zwaarmoediger van lijn. Zoo licht van levensvreugde, zóó in-ijdelheid-zich-verliezend-hoog van blij levensvoelen zijn in Luik nooit de geesten gestemd geweest, dat ze zich in die hoogste fijnheid van gevoelens-uitbeelding verliezen konden waarop in Brussel en elders ten slotte de Vlaamsche Gothiek moest verweekelijken, degenereeren en vervallen. 'l Is hier net of er iets in doorschijnt van de harde karaktervastheid der bergvolken, die altijd heel diep in hun ziel iets zwaars blijven behouden.

Alle vier de paviljoens zijn een bezoek van binnen ten volle waard. Antwerpen is 't meeste zakelijk; 't geen er te zien is betreft vooral z'n handel en z'n haven. Brussel paradeert op gebied van kunst. Gent exposeert werken betreffende hygiëne, statistiek en geschiedenis alsmede mooie oude kerkelijke kunst, terwijl in Luik vooral de decoratieve kunst 'n eereplaats inneemt; 'k zag er o.a. mooie gobelins, meubelen, 'n zeer oude klok, dito pendule, enz.

Meer naar 't zuiden heen loopt 't terrein der Expositie uit in 'n grooten driehoek. Verschillende gebouwen liggen hier nog; o.a. de groote internationale hal, waar Amerika, Japan, Oostenrijk en andere landen zijn ondergebracht. Iets meer links ligt 't gebouw van spoorwegmateriëel. 't Voornaamste gedeelte van den driehoek evenwel wordt in beslag genomen door 't moderne dorp.

En nu geloof ik dat ik eigenlijk hiermee mijn brief had moeten beginnen, want alles wat beschaving en wetenschap met betrekking tot 't practische alledaagsche leven des menschen hebben gevonden en tot stand gebracht is hier in z'n consequente toepassing benut bij den bouw en de inrichting van gansch een dorp.

Alles, wat gezond, hygienisch, confortabel, prettig en doelmatig is in 't wonen der menschen in huizen en in heel 't dagelijksche maatschappij-leven van tegenwoordig is hier samengebracht en aanschouwelijk voorgesteld.

Er is hier 'n verzameling van modelwoningen voor boeren, burgers en rijke lui; 'n modelboerderij, melkerij, stalling, zuivelfabriek, enz. Tot 'n kerk toe staat er. Misschien had ik niets beters kunnen doen dan u in dezen brief 'n uitgebreide beschrijving geven van dit dorp en al 't overige laten rusten, — misschien; maar ditmaal gaat het niet meer.

HENRI ASSELBERGS.

De grootste Natuurwonderen van België.

(Reisschetsen).

I.

De toenemende finantieele draagkracht der middenstanders en de stijging der salarissen van de meeste ambtenaren, kantoorbedienden, etc., heeft voor velen de mogelijkheid geschapen, om gedurende de vacantie eenige dagen op reis te gaan, ten einde hart en geest te verfrisschen en te verrijken, de zenuwen tot rust te brengen en voor het lichaam nieuwe krachten te verzamelen.

Ook de steeds sterker wordende drang naar ontwikkeling en intenser gevoelsleven, met als gevolg de aangroeiende walg van meer en meer ontaardende volksvermakelijkheden, als de kermissen — drijven in de schoone zomermaanden duizenden en duizenden uit de muffe studeerkamers en de dompige kantoorlokalen, om in Gods schoone schepping rond te dolen en — ontslagen van de materieele levenszorgen — te genieten van de poëzie des levens.

De Mode — die alles beheerschende en regelende Macht, — even sterk als het Noodlot der Ouden, — heeft voor sommige standen en kringen als een wèt, een onverbiddelijke wet voorgeschreven, de dagen, die hun voor ontspanning gegeven zijn, door te brengen op plaatsen, waar de beau-monde, onder hoopen geld verteeren, luierend voor deftige hotels of droomend in gemakkelijke badstoelen, haar dagen slijt. En diezelfde Macht dwingt hen eveneens hun tijd te dooden met het luisteren naar de onbeteekenende gesprekken van zich eveneens vervelende gasten of wezenloos te staren, over een door-de-Mode-mooi-gevonden-boek, naar het eentonig gekabbel der golfjes aan het strand.

Gelukkig hij, die los van deze knellende Macht, zich vrij en onbedwongen kan begeven naar de plaatsen, die hij zelf het liefst bezoekt, om er zijn leven in te richten zooals hij verkiest, om te zien, wat hem interésseert en om te vertrekken zoo laat en zóo vroeg als hij wil.

Tot die gelukkigen behoorde ik met mijn vriend, toen wij in de eerste dagen van Augustus met ons rondreisbillet door België, van de eene plaats naar de andere trokken, genietende van hetgeen natuur en kunst en oudheid in dat rijk-gezegende land wrochtten.

Het is m'n plan niet in deze schetsen een overzicht te geven van al het merkwaardige en schoone, dat wij gezien hebben. Dat zou te veel tijd en plaats eischen en het schrijven van reisschetsen, dat voor mij een ontspanning en opnieuw-genieten van de schoonheden moet zijn, zou een moeilijke en veel-omvattende arbeid worden.

Ik wil trachten in eenige artikelen, zoover m'n zwakke pen dat vermag, een schets, een zwakke afschaduwing te geven van het schoonste, het meest mysterieuse en indrukwekkende dat België bezit: de grotten van Han en Rochefort.

* * *

Deze — misschien wel wat te lange inleiding — ontslaat me van de verplichting u te vertellen, hoe wij van Helmond te Rochefort kwamen en den tram opzochten, die ons naar Han zou brengen.

Dat zoeken had weinig in, want vanuit den trein ziet men een weinig onder zich, het vriendelijk-uitziende stoomtrammetje staan, dat slechts eenige oogenblikken na aankomst van den trein, z'n schrille tonen door de dalen doet voortgillen, om weldra midden tusschen liefelijke heuvels met groene hellingen en steile granietmuren voort te snellen naar het doel van den tocht.

Schilderachtig schoon is de streek, die wij doorstoomen. Wel ziet men aan de eene zijde slechts de met hakhout begroeide bergen, maar vanaf de helling, waar wij langs rijden, hebben wij een schoon vergezicht over het landschap dat ter rechterzijde aan ons oog voorbijglijdt. Zwierig kronkelt zich de Lomme tusschen de struiken en bosschen, nu eens verborgen onder het groene gebladerte, dan opeens hel verlicht door de blakende zon, onder vroolijk klateren vlak onder ons te voorschijn springend en een oogenblik daarna weer achter een groenen heuveltop verdwijnend. Steeds de voornaamste kronkelingen van het riviertje volgend, klimt de tram al hooger tegen de helling op en breidt het zinkende landschap z'n grenzen verder en verder uit. Als een groote stolp, die iets wonderbaarlijks verborgen moet houden, staat daar midden in de veelkleurige graanvlakte, een donker-groene heuvel, waarop zeer onaesthetisch groote aanplakbilletten de verborgenheden van de stolp verraden en ieder uitnoodigen die te komen zien en te bewonderen. In dien berg namelijk heeft men voor weinige jaren nieuwe spelonken ontdekt, die men den gezamenlijken naam van Grot van Eprave heeft gegeven.

Na een goed half uurtje brengt de tram ons in het dorpje Han. Hier moeten de bezoekers voor de Grotten zich voorzien van entrée-kaarten en kunnen daarna weer plaats nemen, om na eenige oogenblikken hooger op te stoomen naar den ingang van de grot. 't Is een gevoelige aderlating, die men uwe beurs in dat bureau laat ondergaan. Het bezichtigen van de Grot van Han kost 8 franc en die van Rochefort 6, terwijl voor het bezichtigen van beide grotten op één dag, kaarten van 10 frs. beschikbaar zijn. De dag van de Grotten — zooals wij die op onze reis noemden — kost zoodoende, behalve de noodige uitgaven voor levensonderhoud, ongeveer drie rijksdaalders. Maar nooit zal het iemand, evenmin als ons, berouwen, een offer gebracht te hebben, om toegang te krijgen tot de verborgenheden der natuur, die steeds op iedereen, geleerd of ongeletterd, groot of klein, een onvergetelijken indruk maken zullen.

JACQ. HEEREN.

Wordt vervolgd.

Andrew Carnegie.

Ter gelegenheid van het bezoek aan Nederland van den Amerikaanschen milliardair Andrew Carnegie, aan wiens vorstelijke vrijgevigheid de stichting van het Vredespaleis voor een groot deel te danken is, geven we hier een overzicht van het leven van dezen wereldvermaarden man, die waarlijk als voorbeeld kan dienen, dat er door eigen kracht ook iets te verdienen is.

* * *

Water van een spinnerslеerling komen kan.

Andrew Carnegie kwam in 1835 als zoon van een handwever in Dunfermline, een klein stadje in Schotland, ter wereld. Zijn jeugd was niet gelukkig. Niet alleen dat enkele jaren na zijn geboorte met de invoering van de weefmachine den handwevers de strijd om het bestaan werd bemoeilijkt, maar bovendien kwam zijn familie ook nog met de overheid in conflict, toen Andrews vader en zijn oom aan een politieke agitatie tegen Engeland deelnamen.

Zonder werk en van bijna al zijn have en goed beroofd, besloot zijn vader eindelijk het voorbeeld van verwanten te volgen en naar het „beloofde land" Amerika uit te wijken. Daar vestigde hij zich in Alleghany City, dicht bij de fabrieksstad Pittsburg, in den staat Pennsylvanië.

Andrew, die toen dertien jaren oud was en graag nog zou zijn op school gegaan, moest mee helpen geld verdienen om in het onderhoud der familie te voorzien. Zijn eerste werk kreeg hij als leerjongen in een katoenspinnerij, waarin ook zijn vader als arbeider werkte. Zijn moeder, Andrews afgod, zijn heilige, zooals hij haar noemde, verdiende geld als waschvrouw. Het werk dat Andrew voor het lage loon van drie gulden per week moest verrichten, was zeer inspannend en vermoeiend, maar toch niet half zoo zwaar als dat, wat hij moest doen als stoker, wat Andrew een jaar later werd, omdat hem dat een loonsverhooging van 60 cts. (f 1.50) per week bezorgde.

Reeds na enkele maanden dreigden dan ook de krachten van den knaap, die mannenwerk moest verrichten, hem te zullen begeven, toen een Schot uit Dunfermline, die een invloedrijke betrekking bij de Telegraaf-Maatschappij in Pittsburg bekleedde, zich over hem ontfermde en hem als besteller bij zijn Maatschappij aanstelde, op een weekloon van drie dollar.

Dat was een beslissend keerpunt in den interessanten levensloop van Andrew Carnegie.

De jonge Schot, wiens vurigste wensch het was, eens boeken te kunnen schrijven en de wereld te leeren kennen, legde een ongemeene belangstelling aan den dag voor alles wat er om hem heen gebeurde. Den telegrafisten had hij spoedig de kunst afgekeken en het duurde niet lang, of hij had daarin zoo groote vaardigheid gekregen, dat hij tot telegrafist werd bevorderd. Zijn handigheid om telegrafische mededeelingen aanstonds in goed Engelsch over te brengen, in plaats van ze, zooals gewoonlijk geschiedde, in teekens op te nemen, trok de opmerkzaamheid van den directeur der groote Pennsylvaansche spoorwegmaatschappij, die hem tot zijn particulieren telegrafist maakte.

Het is een kenmerkende eigenschap in den jongen Schot, die toen nog in het geheel niet droomde van zijn toekomstige macht, dat hij in al zijn betrekkingen de eerzucht toonde, meer te willen doen, dan van hem werd gevorderd. In korten tijd had hij zich met het spoorwegwezen, een hem volkomen nieuw arbeidsterrein, vertrouwd gemaakt, en een nooit verflauwde drang naar kennis stelde hem spoedig in staat de zaken van zijn chefs, wanneer deze toevallig afwezig waren, zelfstandig af te doen.

Op zekeren morgen, toen er aan het hoofdkantoor bericht kwam van een treinbotsing, zorgde Carnegie, daar zijn chef afwezig was, er voor, door naar links en rechts telegrafische bevelen te zenden, dat het treinverkeer spoedig weer geregeld kon plaats hebben, een kranig stuk arbeid, dat beloond werd met zijn onmiddellijke benoeming tot particulier secretaris van den directeur.

Carnegie was toen een-en-twintig jaar oud. Zijn vader was enkele jaren vroeger gestorven, en Andrew woonde met zijn moeder in Pittsburg. Zijn chef had van den eersten dag een onbegrensd vertrouwen in den eergierigen jongen man, en dit vertrouwen had tot gevolg, dat hij hem geheimen uit de financieele wereld toevertrouwde, die voor Carnegie zeer winstgevend waren. Aan zulk een „tip" had hij de grondlegging van zijn toekomstig vermogen te danken. Het betrof een beursspeculatie, over welks verloop eenige ingewijden vooruit waren ingelicht. Interessant is het te vernemen, dat Andrew het hiervoor benoodigde geld alleen maar met behulp van zijn moeder ter leen kon krijgen.

Dit eerste succes moedigde hem aan, tot andere ondernemingen van minder speculatieven aard; een daarvan, de aankoop van een oliebron, bracht hem een klein vermogen op.

Toen Andrew Carnegie na den dood van zijn chef tot directeur der Pennsylvanie-spoorwegmaatschappij werd benoemd, was hij eerst acht en twintig jaar oud en reeds in het bezit van een aanzienlijk vermogen, benevens een degelijke zakenkennis, die hij zich door eigen studie had verworven.

Een jaar te voren had hij een deel van zijn geld gestoken in een ijzergieterij, die hij door zijn aankoop van het bankroet redde. Met de technische leiding der fabriek belastte hij jonge, maar bekwame vakmannen. Hij zelf echter was de ziel van de onderneming, die hij leidde zonder zijn positie als directeur van de spoorwegmaatschappij op te geven. Reeds een jaar later echter nam hij toch als directeur ontslag.

In dien tijd begonnen de spoorwegmaatschappijen juist proeven te nemen met spoorwegbruggen van smeedijzer geconstrueerd en Carnegie wist uit deze nieuwigheid, evenals uit de invoering van stalen rails, te rechter tijd enorm groot voordeel te trekken.

Zijn firma werd met opdrachten overstelpt en in een tijdsruimte van slechts weinige jaren, groeide uit de kleine fabriek de grootste onderneming der geheele Amerikaansche staal-industrie.

Wat hem een geweldigen voorsprong op zijn Amerikaansche concurrentie bezorgde, was de invoering van de nieuwe methodes tot het produceeren van staal. Zijn verdienste is het geweest, dat Amerika sedert met de andere landen op de wereldmarkt der ijzer-industrie kon concurreeren. Geen wonder, dat Carnegie's staalfabrieken door de voortdurende ontwikkeling en uitbreiding er van tot de meest gevreesde concurrenten van de Amerikaansche staaltrust werden. Zoo kwam het, dat in 1901 Carnegie van de trust een aanbieding ontving om zijn fabrieken te verkoopen. Hij vroeg er vijf en twintig millioen dollar voor, met welk bedrag genoegen genomen werd; in trust-aandeelen kreeg hij de som uitbetaald.

Carnegie zag nu zijn wensch vervuld, zich in zijn onderdeelen rustig en vrij van zorgen aan letterkundigen arbeid te kunnen wijden. Ingevolge een aan zijn moeder gedane belofte, trouwde hij eerst na haar dood op 52-jarigen leeftijd.

Zoodra hij zich in het particuliere leven had teruggetrokken, vertrok Carnegie naar zijn vaderland Schotland, waar hij zich in het Noorden, naar eigen denkbeelden en plannen, een prachtig kasteel, Skibo Castle, liet bouwen.

Carnegie's vermogen, dat nu nog op een kleine vijf honderd millioen dollar geschat wordt, heeft het karakter van den Schot nooit beïnvloed. Teekenend is het bijvoorbeeld, dat hij, de Amerikaansche Krupp, de vurigste vredesapostel van zijn land is, en dat met opoffering van reusachtige geldsommen.

„Het Leven".

De hoogste prijs uit de Loterij.

Er wordt geklopt.

— Binnen.

Een groote man treedt binnen.

— Geluksbode is mijn naam, zegt hij Collecteur van de loterij.

— Neemt u plaats. Waaraan heb ik de eer te danken...?

— Gij speelt een lot uit mijn serie...

— Jawel. En wat is er nu van uw dienst?

— Gisteren was de trekking en gij hebt een prijsje gewonnen. Ik wensch u geluk en zal u uw prijs uitbetalen.

— Wel, wel, hoeveel is het wel?

— Niet veel, maar toch wel aardig, duizend gulden.

— Is 't waarachtig! Wilt u een sigaar? Eenlekkere sigaar, dat verzeker ik u.

De collecteur stak zijn sigaar op en haalde een portefeuille te voorschijn; hij nam er een stapel bankpapier uit. Langzaam, zeer gewichtig, legde hij het eene biljet na het andere op tafel.

— Wilt u niet beginnen met natellen? zei hij eindelijk.

Ik telde, honderd, tweehonderd... duizend, twee-duizend... drie-duizend... nog meer? Had de man zich soms verteld? vier..., vijf-duizend... het begon te duizelen voor mijn oogen... Hij moest zich verteld hebben... zesduizend... zevenduizend, acht... negen... tienduizend...

O, hemel... hij had zich bepaald vergist...

— Klopt het? vroeg de collecteur.

— N...n...neen... Gij hebt u vergist, daar liggen tienduizend gulden...

— Jawel... dat weet ik... u hebt namelijk tienduizend gulden gewonnen...

— T...T...ie...n duizend... Maar kerel 't is niet waar... Ja? Drink een borrel met mij.

Terwijl ik glazen haalde, telde „Geluksbode" steeds meer bankpapier uit.

— Wat beteekent dat?

— Telt u, als 't u blieft.

— Ik telde... Ik telde... telde steeds maar door... Zeventig duizend... en dertigduizend... Als 't u blieft... uw winst... zei de man, die de bankbiljetten telde.

— Honderdduizend gulden... hoe is 't mogelijk... Ik sprong van mijn stoel op en vloog mijn „Geluksbode" om den hals.

— Goede genius, sprak ik. Je maakt mij gelukkig. Dit is de heerlijkste dag van mijn leven. Kom, laat mij je met „je" aanspreken... Ik ben je vriend... „Geluksbode" liet zich omhelzen... De flesch waaruit wij samen dronken was leeg... Wij werden vriendschappelijker, dan ik ooit met iemand geweest was... Wij spraken zelfs van „eeuwige vriendschap".

— En nu, waarde vriend... sprak

„Geluksbode", toen wij drie flesschen hadden leeggedronken geef mij nu uw lot...

— Drommels ja, het lot. Dat moet ergens in een lade liggen. Maar waar? Ik zocht, maar vond het niet. Alle laden en laadjes van mijn bureau snuffelde ik door. Maar 't lot was nergens te vinden. Alle papieren vlogen over den grond. Brieven, pakken brieven, stapels brieven, boeken, laden, alles lag daar in wanorde over het tapijt verspreid, maar het lot kwam niet voor den dag.

— Ja, het lot moet ik hebben, anders mag ik u het geld niet uitbetalen.

— Hemel! Je hebt gelijk. Ik wil, ik moet het lot hebben. Maar waar heb ik het nu gelaten.

— Kijk uw zak-portefeuille nog eens goed na, misschien hebt u het daarin toch wel gedaan.

— Ik ledigde de portefeuille. Ik haalde mijn horloge uit mijn zak... keerde mijn jas als 't ware binnenst buiten... eindelijk, daar kwam het lot uit een vestzakje geheel en al verfrommeld.

Met een: „Waar bleef je dan toch zoo lang kleine engel", gaf ik het stukje papier aan den collecteur.

Deze liet mij een lijst zien, waarop boven de nieten stond: no. 77727, honderd duizend gulden. Daarop hield hij mijn lot voor en daarop stond ook 77727. Dat kleine stukje papier was mijn geluk...

Toen viel ik op mijn stoel neer en weende..., weende van geluk. Aan alle ellende was een eind gekomen... in één dag, in één armzalig half uurtje zelfs, was ik een rijk, schatrijk man geworden!

Toen, als kwam ik tot bezinning, zei ik:

— In 's hemelsnaam, vertel niets aan mijn vrouw.

— Waarom niet?

— Zij laat mij, als zij weet welk een kapitaal ik gewonnen heb, direct onder curateele stellen.

— Zoo, zoo, knikte „Geluksbode" heel gewichtig... zoo, zoo...

Ik stopte hem een paar briefjes van honderd in de handen en hij ging...

Daar zat ik nu alleen voor mijn bureau, dat geheel bedekt was met grijze, blauwe en gele papieren. Wat nu?

Lang bleef ik zetten peinzen, totdat de papieren mij voor de oogen gingen draaien. Toen stond ik op... liep de kamer op en neer.

Wat nu het eerst gedaan? Eerst schulden betaald! Drommels, wat een heerlijk gevoel zou dat zijn, zoo geheel en al zonder schulden te zijn.

Daar was de kleermaker met tweehonderd gulden. De schoenmaker met vijftig. De kapper met vijf en twintig. De sigarenmaker ook met vijf en twintig.

En dan nog een stuk of tien met kleinere bedragen van vijf en twintig gulden.

Weg alle schulden, schoon schip en dan... wat met het overige geld gedaan? Reizen? Ja reizen! Maar waarmee-? Met een trein? Och neen. Te ouwerwetsche wijze van reizen. Met een auto? Ook niet! Met een vliegmachine? Ja, juist, met een vliegmachine een reis om de wereld. Dat zou sensationeel zijn. Brindejonc heeft het al een heel eind gestuurd.

„Een reis per vliegmachine" zouden de tijdschriften geven. En de redacties zouden elkander het recht, om mijn berichten op te nemen betwisten! En als alles afgeloopen was... dan een boek! Een boek! Heerlijke gedachte een boek te schrijven.

Maar vrouwlief dan? Ja, die zou natuurlijk niet mee kunnen. Die zou een jaar lang ergens heen moeten gaan „en pension", naar buiten. Ik zou toch de zaak niet kunnen zwijgen. Maar ik hoefde niet te zeggen, dat ik zooveel gewonnen had....

Zoo zat ik in gepeins verzonken, toen daar plotseling in de gang voetstappen klonken.

Dat was mijn vrouw! Gauw 't geld opgeborgen... Met beide handen greep ik om mij heen, stopte het bankpapier in een lade, deed weer een greep en nog een... Daar kreeg ik een stomp in mijn zijde... ik keerde mij om! Kreeg nog een duw... toen klonk de stem van mijn vrouw mij in de ooren:

— Ik zou wel eens willen weten, waarover jij gedroomd hebt! Je hebt de lakens totaal verscheurd. R. N.

BEKENDMAKINGEN.

Najaarskeuring van Springstieren.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken door dezen bekend, dat de *najaars*keuring van stieren welke ten minste één jaar oud zijn, voor deze Gemeente zal plaats hebben te Boxtel op het Marktveld op Vrijdag 19 September 1913, des voormiddags om 10 ure.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
A. GIJSEN.
De secretaris
VAN DER MEIJDEN.

Militie. - Loting.

De Burgemeester der gemeente Boxtel brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de loting voor de ingeschrevenen voor de lichting van het volgend jaar voor deze gemeente zal worden gehouden te Boxtel ten gemeentehuize op **Woensdag 17 September a.s.**, voormiddags **9 uur.**

Aan de loti g nemen deel alle voor bedoelde lichting ingeschreven personen, met uitzondering van hen:

1o. die vóór den aanvang der loting voor de gemeente blijken te zijn overleden;

2o. die voor den dienst bij de Militie ongeschikt zijn bevonden;

3o. die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den Militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij een op een ingesteld beroep genomen beslissing van de Koningin voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4o. die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig, van den dienst zijn uitgesloten.

De aan de loting deelnemende, ingeschrevenen, in de volgorde van het alphabetisch register op te roepen, trekken zelven hun nummer. Voor den ingeschrevene, die niet is opgekomen of wel buiten staat of onwillig is zelf zijn nummer te trekken, wordt het nummer getrokken door zijn vader, moeder, voogd of curator. Is ook deze niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig een nummer te trekken, dan geschiedt het trekken door den burgemeester, het lid van den raad of den ambtenaar van de gemeente, die bij de loting tegenwoordig is.

Gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de loting heeft plaats gehad, of, indien zij in één dag afloopt van dien, waarop zij is geeindigd, kunnen tegen de wijze, waarop zij is geschied, bij den Commissaris der Koningin in deze provincie bezwaren worden ingebracht door belanghebbende lotelingen of door hun vader, moeder, voogd of curator. Het bezwaarschrift, dat op ongezegeld papier kan worden geschreven, moet behoorlijk met redenen omkleed en ingeleverd worden bij den Burgemeester dezer gemeente. Wordt een en ander niet in acht genomen, dan heeft het stuk niet het gewenschte gevolg.

Boxtel, den 23 Aug. 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Stemming ter verkiezing van een lid van de Provinciale Staten.

De BURGEMEESTER der Gemeente BOXTEL

brengt ter openbare kennis:

dat op Vrijdag den 12 September 1913 van des morgens acht tot des namiddag vijf uren, de stemming zal geschieden ter vervulling van eene plaats in de Provinciale Staten voor het Kiesdistrict TILBURG, waartoe deze Gemeente behoort.

De candidaten, in alphabetische volgorde, zijn:

ARTS, P. M.
RAUPP, G. R. C. M.

Tevens wordt de aandacht gevestigd op artikel 128 van het Wetboek van Strafrecht, luidende:

„Hij, die opzettelijk zich voor een ander uitgevende aan eene krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar."

BOXTEL, 3 September 1913.

De Burgemeester voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN,
Loco Burgemeester.

Markten.

Maandag 8 September.

Arnhem: beesten.
Someren: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 9 September.

Hilvarenbeek: jaarmarkt.
Wagenberg: vee.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 10 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Schijndel: jaarmarkt.
Willemstad: paarden.

Donderdag 11 September.

Mill: jaarmarkt.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 12 September.

Fijnaart: beesten.
Werkendam: vee.

Zaterdag 13 September.

Buren (G.): paarden.

ADVERTENTIËN.

NIEUWE
Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij

van

J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichting en.

Verschenen:

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1.05.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Katholieken!

koopt NIET in winkels, waar onzedelijke of N. Malthusiaansche artikelen worden verkocht of :: voorhanden zijn :: Koopt aan stationsboekenkasten ALLEEN die lectuur, welke ZEKER geen gevaar oplevert.

Wat de stoom is voor de industrie, is het adverteeren voor den handel: de groote beweegkracht! :: :: ::

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

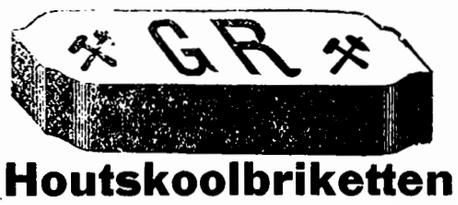

Bruinkoolbriketten G. R.

net van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Reken maar

dat gij stellig zult genezen van Uw asthma, van Uw influenza, hoest, bronchitis, borst- of longaandoening, indien gij slechts Uw eenigst geneesmiddel aanwendt: de

Abdijsiroop,

Klooster Sancta Paulo

Een stellig bewijs is wel de onderstaande verklaring van Mej. A. van der Meer, Bloemstraat No. 30, Amsterdam:

„6 maanden lang leed ik aan hevige borstpijnen en pijn tusschen de schouderbladen. Ik hoestte zeer veel zonder dat echter de slijm wilde loskomen, hetgeen de pijn nog verergerde. **Dit borstlijden had ik overgehouden uit een influenza,** welke ik met verkeerde middelen had behandeld. Slapen deed ik bijna niet meer, het eten smaakte mij niet, terwijl koude rillingen mij dikwijls plotseling overvielen. Mijn hoofd gloeide dikwijls en ik had ook veel last van koude voeten. Kortom, het leek wel of ik de **tering** had. Teneinde raad kocht ik bij de firma M. CLEBAN & Co., Heiligeweg 42 te Amsterdam de Abdijsiroop. Reeds dadelijk gaf de Abdijsiroop verlichting. Mijn toestand ging gaandeweg vooruit en de ziekteverschijnselen bleven achterwege. Nadat ik 4 flacons Abdijsiroop gebruikt had, was ik volkomen genezen waarvoor ik zeer dankbaar zijn".

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Grootste en Goedkoopste Magazijn van Huishoudelijke Artikelen en IJzerwaren.

RUIME SORTEERING

Engelsche- en Manden-kinderwagens, Klap- en Promenadewagens, Rieten-, Bamboe- en Houten Sportkarren.

Specialiteit in Plaat-, Draad-, Houten Ledikanten en Wiegen, Springveeren en andere Matrassen in elke grootte.

Geëmailleerde en gegoten

Keukenfornuizen, Veevoederketels, Varkens- en Koebakken.

Vlechtwerk vanaf 30 tot 200 c.M. Afrastering- en Puntdraad. Touw, Asphaltdakpapier, Borstelwerk, Carbolineum. Bruine en Zwarte Teer en Pik.

Alle mogelijke Lampen.

Metselaarstruifels en Timmerliedengereedschappen.

Verplaatsbare Bakovens in elke grootte.

Geweren, Revolvers en ammunitie.

Nikkel-, Koper- en Blikwaren.

Verder alle mogelijke artikelen, welke in eene zaak als de mijne gevraagd kunnen worden.

Karpetten, Kleedjes, Loopers, Keuken- en alle soorten Matten.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. Goossens-Hermsen,

Breukelsche straat B 72, Boxtel.

Geheele uitzet voor pasgehuwden.

Billijke prijzen en grootste keuze.

No. 72 WOENSDAG 10 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Die zich voor 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

Gezellenhuizen en Gaarkeukens.

Door de Limb. R. K. Werkliedenbond zal in onze mijnstreek, zegt het „Kath. Volk", een Gezellenhuis met Gaarkeuken worden opgericht.

De plannen zijn reeds klaar en nog dit jaar zal met den bouw worden begonnen.

Daarom is het dagelijksch bestuur van genoemden bond, in gezelschap van zijn adviseur, Dr. H. Poels, verleden week naar Duitschland geweest, om daar de inrichting van soortgelijke instellingen te bestudeeren.

In Keulen werden er verschillende aangetroffen, waarvan drie katholieke.

Onder de laatste is het merkwaardigste het Kolpinghaus in de Breite Strasse, een gebouw, dat 1½ millioen mark heeft gekost.

Dit gebouw bevat niet minder dan 300 logeerkamers voor arbeiders, waarin 450 bedden; een afzonderlijk appartement voor vrouwelijke bedienden; een afdeeling voor de Eerw. Zusters, met de leiding en het toezicht over het vrouwelijk personeel belast; (slaapvertrekken voor vreemdelingen), een slaapzaal met 26 bedden voor doorreizende gezellen; een kapel, eene feestzaal, die 1200 personen kan bevatten, een turnlokaal, 2 ruime eetzalen, eene restauratiezaal, een leeszaal, een groote keuken met machinale inrichting, een slachterij, een waschhuis en 16 badkamers, terwijl het benedengedeelte, gelegen aan de straatzijde, nog ruimte geeft voor een 10-tal groote winkels.

Een zeer interessant gebouw.

Het reinigen der slaapvertrekken en het werk in keuken en waschhuis wordt verricht door 20-tal meisjes, werkzaam onder leiding van zes Eerw. Zusters, terwijl de bediening in eetzaal en restauratiekamer is toevertrouwd aan vijf mannen. Natuurlijk is er dan nog een leider over het geheel personeel, de zoogenaamde „Hausmeister", een administratieve dienst en een hoofdleider in den Eerw. Rector, dien men echter in 't gebouw weinig aantreft.

Het logies kost den gezellen 2 à 3 mark (f 1.20 à f 1.80 per week,) naar gelang zij in kamers met één of meer bedden slapen.

Doorreizende gezellen, leden van de Gezellenvereeniging, kunnen een nacht kosteloos logeeren en ontvangen avondeten en ontbijt bovendien.

Middageten kost 36 cent. (Wij hebben een Vrijdags- en een Zaterdagsmaal gebruikt in de Kolpinghausen te Keulen en te Düsseldorf en waren alleszins tevreden over het gehalte en de smakelijke toebereiding der prijzen). Voor die 36 ct. ontvangt men een bord soep, aardappelen met eieren (of koek), visch (of vleesch) en als nagerecht pruimen, appelmoes of salade.

Het warm avondeten kost slechts 18 à 24 ct.; het ontbijt 12 ct.

In Düsseldorf ontmoetten wij een gezel uit Nederland. Deze verteerde in het Kolpingshaus hoogstens f 1.20 per dag en kon bij een 9-urigen arbeidsdag f 3.24 verdienen. Hij was verver. Per dag hield hij dus over f 2.04. Waar kan men daar in ons land een voorbeeld van vinden?

In het Kolpingshaus te Keulen wordt het middagmaal gebruikt door gemiddeld 400 personen; Zondags door minstens 500. Men kan er ook melk, koffie of bier gebruiken met boterhammen, vla, taart of ander gebak. Vooral Zondagsmiddngs wordt hiervan een zeer druk gebruik gemaakt. Men bedient zich dan zelf; neemt een bord met mes uit een kast vóór het buffet, gaat langs het buffet heen, kiest daar uit wat men verlangt en komt met gevuld bord aan het einde van het buffet, om daar aan den kassier te betalen en zich vervolgens een plaatsje te zoeken in de ruime restauratiekamer. Alles wordt met porties verkocht, het vleesch per gewicht. Een portie, die een goede arbeidersmaag kan vullen, kost slechts 12 ct.

Zóó is het in Keulen en zoo is het in alle katholieke gezellenhuizen van Duitschland. Men kan goed bemerken, dat er eene hoofdleiding is, die alles uniform regelt.

Bij aankomst en vertrek der gezellen (gewoonlijk op Zaterdagavond) is het druk in de kantoren der huismeesters, die boekjes moeten controleeren of afteekenen, contributies ontvangen en penningen uitdeelen. (De gezellen betalen met deze penningen hun verblijf).

Voegen wij hier nog bij, dat overal de volmaakste orde en grootste zindelijkheid heerscht, dan hebben wij eenigszins een beeld gegeven van dit mooie en heilzame katholieke sociale werk in Duitschland.

Het verdient onze bewondering, maar vooral onze navolging.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Van een paniek.

Het „H. v. A." geeft het volgende sensationeele verhaal van een paniek, die zich Zondagavond heeft afgespeeld in de menagerie van Bostock op de Gentsche wereldtentoonstelling.

Zondagavond deed de heer Davelis, bestuurder der menagerie, de beren hunne oefeningen doen. Hij bevond zich in de kooi met 7 beren in tegenwoordigheid van eene menigte toeschouwers.

Alles was goed afgeloopen tot omtrent halftien.

Toen wilde de heer Davelis een der beren op een bankje doen zitten, zooals naar gewoonte. De beer toonde zich koppig: de temmer bracht hem met zijn vorkje drie steken toe.

De beer sprong op zijde en draaide achter den heer Davelis; deze wendde zich om, om het dier in het oog te houden, doch bij het omdraaien struikelde hij en viel. Hij kon weer opspringen maar viel opnieuw.

Dan sprong de beer op hem toe en een tweede beer, die tot dan toe was blijven staan, sprong ook hem. De vijf andere roerden zich niet.

Een verschrikkelijke paniek ontstond de toeschouwers huilden, tierden en vluchtten langs alle kanten. De wilde dieren beten en trapten hun slachtoffer op verschikkelijke wijze al brullende.

De bewakers waren ongewapend en verloren min of meer het hoofd in al dat gewoel; het duurde toch nog lang eer zij hunne vorken hadden.

Zij staken dan langs alle kanten op de twee beren, die eindelijk hun slachtoffer loslieten, maar die korte oogenblikken waren voldoende geweest om den ongelukkige doodelijke wonden toe te brengen.

Toen men bij hem kwam ademde hij nog, maar hij was vreeselijk verminkt. Hij had diepe wonden aan den arm, het rugeinde en het hoofd.

Al zijne kleeren waren van het lichaam gescheurd en heel zijn lijf was vol diepe krabben, waaruit het bloed gutste. Een heel stuk vleesch was uit zijn rugeinde gescheurd.

Op eene berrie werd het slachtoffer naar het Roode Kruis gedragen en daar verzorgd; doch hij blies weldra den laatsten adem uit.

Intusschen waren de toeschouwers langs alle kanten door het park geloopen, het schrikkelijk nieuws vertellende.

Sommige vertelden, dat een leeuw was uitgebroken en elk vluchtte, waar hij kon. De lokalen van het feestpaleis waren weldra gevuld met bezoekers, die daar een schuilplaats zochten tegen den „leeuw".

De vrouw en dochter van den heer Davelis waren ook bij de oefeningen aanwezig buiten de kooi. Tot nu toe weet de vrouw nog niet dat haar echtgenoot bezweken is. Davelis was 42 jaar oud en Franschman van geboorte.

Een aantal personen zijn in hun vlucht door stooten, stompen of vallen bezeerd geworden, hebben voorwerpen verloren of schade bekomen aan hunne kleeren. De politie snelde natuurlijk ter plaatse. Sommigen vluchtten naar de uitgangen of liepen achter de tenten.

Anderen drongen in de cafés en begonnen er reeds de stoelen te barricadeeren tegen dat „de leeuw" zou gekomen zijn.

Een persoon werd later in het gedrang bij den kaaswinkel recht over Bostock, door een ruit geduwd en gekwetst. 't Was vreeselijk en het ergste van al, men verspreidde ook de mare dat de expositie in brand stond.

De brandmelder, dicht bij het Burgershuis, werd uitgeslagen en de brandweer der tentoonstelling snelde ter plaatse.

Later kwam ook de brandweer der kazerne.

De heer commissaris Piron, samen met de twee politie officieren, waren bijna niet bij machte de menigte te bedaren.

Maandagmorgen rond 6 uur, hebben de bewakers der menagerie den beer, die Davelis aanviel, afgemaakt.

Het was eerst bij den achtsten kogel dat hij viel, om niet meer op te staan.

Dit schrikkelijk drama heeft een onbeschrijflijke ontroering in de stad verwekt.

Frankrijk.

Een draadlooze verbinding.

Een draadlooze verbinding wordt thans ingericht tusschen den Eifeltoren en een Russische vesting, dicht bij de Duitsche grens. Ze schijnt vooral bestemd te wezen om in oorlogstijd te dienen; dan kunnen de Russische en Fransche legers rechtstreeks met elkaar onderhandelen.

Dat zal natuurlijk in geheimschrift moeten geschieden, anders vangen de Duitschers het op.

Invoer van Slachtpaarden.

Bij beschikking van den Franschen Minister van Landbouw, dd. 25 Augustus 1913, zijn de volgende voorschriften uitgevaardigd in verband met de wet van 16 Augustus 1913, houdende vaststelling van een afzonderlijk invoerrecht van voor de slachtbank bestemde paarden:

Slachtpaarden mogen alleen worden ingevoerd uit landen, waaruit de invoer van paarden in het algemeen niet is verboden.

Na het veeartsenijkundig onderzoek en na voldoening van de verschuldigde rechten moeten de dieren onder geleidebrief, binnen 10 dagen naar een openbaar slachthuis vervoerd worden.

De geleidebrief moet eene beschrijving der dieren bevatten.

De geleidebrief, zoowel als de eigenlijke vergunning tot invoer, afgegeven door den met het onderzoek belasten veeartsenijkundige, moeten de dieren vergezellen en aan den gezondheidsdienst van het abattoir van bestemming afgeleverd worden.

Geweldige ontploffing te Parijs.

In de werkhuizen van de vuurwerkmakers van Pinet en Charnier, St. Denystraat te Aubervilliers, Parijs, had Zaterdagnamiddag een geweldige ontploffing plaats.

De meesterknechts en vier werklieden werden letterlijk in stukken gerukt en hunne lichamen op twee honderd meter afstand geslingerd. Vele werklieden zijn gewond.

De ontploffing is te wijten aan een straal water op abiminum-poeder geworpen. Het geweld der losbranding was zoo geweldig, dat men 'n voet van een der slachtoffers op 500 meters afstand van het werkhuis heeft gevonden. Men zoekt in de vaart van Oucq naar de verminkte ledematen van de slachtoffers.

Duitschland.

Moord-kroniek.

Er wordt tegenwoordig te Berlijn nog vlotter er op los geknald dan in de goorste „bar" van den „Far West", zoo schrijft de Berlijnsche correspondent van de Tel. d.d. 5 Sept. Daar gaat geen dag voorbij of we lezen onder stadsnieuws de een of andere moord- en doodslag-partij. Was het zee warm, dan zou men dit kunnen toeschrijven

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd. 3

Dat was nu eenmaal een wet geworden in den „Gouden Beker". De overwinnaar betaalde. Als nu en dan uit de kelderdiepte geschreeuw en lawaai opstegen naar de hoogere vertrekken, dan lachte de kleine Frits, die den drank schonk:

„Zij hebben duchtig pret, die beste kerels! Bij St. Bavo, wat hebben ze een pret', grinnikte hij dan.

En terwijl men boven pleizier had over de pret der matrozen en andere gezellen, sloegen deze elkander de tanden uit den mond en braken elkanders ribben of het niets was. In het overige gedeelte van den „Gouden Beker" bleef het dan echter toch kalm en rustig. Gelijkvloers met de straat hadden nooit vechtpartijen of drinkpartijen plaats; daar ledigde men de bekers heel vriendschappelijk, terwijl ieder zijn zaken behandelde, vennootschappen sloot of over afgelegde of nog te ondernemen reizen praatte.

Op de eerste verdieping zag het er veel aanzienlijker uit. Daar was alles met smaak ingericht. Schoone schilderingen prijkten langs de muren; de wastoortsen stonden daar op kunstig gedreven houders, terwijt de overige meubelen daaraan evenredig waren. Al wat Florus aan kostbare artikelen bezat, was in dit gedeelte van zijn huis bijeengebracht, want daar waren de jonge kunstenaars en edellieden gewoon hun samenkomsten te houden.

Een klein kamertje, grenzende aan de groote zaal, bevatte een volledige verzameling muziek-instrumenten, waarmede de bezoekers zich amuseerden, zoodat dikwijls de tonen der muziek nog van de eerste etage van den „Gouden Beker" naar buiten drongen, als de stem van den nachtwacht waarschuwde dat het tijd was om de lichten te dooven.

Geen wonder, dat Florus met een dergelijke inrichting, op zoo verschillende bezoekers berekend, goede zaken maakte.

De dikte van Florus zelf hield gelijken tred met zijn geldbuidel, die ieder jaar in omvang toenam. Zijn breed gelaat straalde als de volle maan, zijn dikke knuisten van handen rustten ieder jaar met meer welgevallen op zijn ontzettenden buik en zijn oogen, die telkens kleiner schenen te worden, naarmate zijn wangen in bolheid toenamen, flikkerden van genot en levenslust.

Florus bezat een dochter. Zij was een slanke, blonde jonkvrouw, die echter voor de bezoekers van het huis bijna een onbekende was, daar Florine nooit in de gelagkamers verscheen en zich slechts zelden in het openbaar vertoonde. Wanneer zij des Zondags aan de zijde haars vaders naar de Hoogmis in de St. Bavo ging, kon men de slankheid van haar gestalte bewonderen, welke bij de engsluitende kleeding van dat tijdvak te beter uitkwam, terwijl de kleine, welgevormde handen een kerkboek droegen, 't welk door Florine zelve met gekleurde en gouden letters versierd was.

Florine was, behalve een schoon, ook een zeer ontwikkeld meisje. De kastelein was er dan ook trotsch op, bij het denkbeeld, dat zij door meer dan één rijken burger en schepen der stad ten huwelijk was gevraagd.

Florus had er echter geheel geen haast mee, om zijn dochter uit te huwelijken. Hij was vast van plan, voor een mogelijk huwelijk zijner dochter, zijn herberg over te doen en een deftig huis met schoonen tuin in de voorstad te gaan bewonen, van welk huis hij kort geleden eigenaar was geworden.

Florus was een rijk man, doch zijn rijkdom bestond niet alleen uit baar geld. Immers ten allen tijde, ook in Vlaanderen zelfs, waar de kunst toch zoo hoog in eere stond, waren de schilders o.a. lang niet karig met hun voortbrengselen. Meermalen gebeurde het dan ook, dat de schilders, die den „Gouden Beker" bezochten, in de onmogelijkheid verkeerden om de bij meester Florus gemaakte schulden af te doen.

Doch geen nood! Wel wilde de kastelein van geen crediet weten, en dorst daarom geen enkel kunstenaar hem daarmede aan boord komen, maar de joviale waard was altijd bereid, — als ware 't klinkende munt — naar gelang de grootte der schuld, een schets of teekening te aanvaarden; ja, indien een aangeboden stuk in Florus' oog meer waard was, dan de verschuldigde som bedroeg, telde de waard zelfs, als nauwgezet man, het overschot altijd aan zijn klant uit.

De schilders zagen echter nimmer hun kunstwerken in de herberg terug, want alles werd naar de groote benedenzaal van Florus' huis in de voorstad gebracht.

Was de waard zeer handelbaar en welwillend tegenover schilders met wezenlijk talent, tegenover kladschilders en broddelaars bleef hij onverbiddelijk.

Iederen dag kon men op de eerste etage van den „GoudenBeker" een uitgezocht gezelschap edellieden en kunstenaars bijeen vinden. In de zaal, die Florus niet zonder trots zijn „academie" noemde, ging het nog rustiger toe dan beneden; de jonge mannen kwamen minder om te drinken, dan om onderling te praten over alles, wat met de kunst in betrekking staat, over reizen en boeken, enz., terwijl de edellieden hun spel verlieten om naar de gesprekken te luisteren van de leerlingen van Van Eyk, die door de gunstbewijzen van den vorst tot huns gelijken waren verheven.

Het was nu niets buitengewoons, dat Hugo van der Goes voorstelde, om den dag in den „Gouden Beker" verder door te brengen.

Na even te hebben geaarzeld, greep Kasper Hemlings' arm en volgde met zijn gezellen den weg, die naar de woning van den herbergier geleidde.

„Vrienden, ik heb je wat voor te stellen", begon Hugo, „we zullen nu eens niet naar boven klimmen, maar we zullen naar den kelder van meester Florus gaan; ik moet eens in levenden lijve eenige echte types voor een kruisiging voor me zien; in de kelders van de „Gouden Beker" vinden we, wat we zoeken".

„Goed, ik neem 't aan", antwoordde Hemling, „daarenboven is Florus altijd veel te geheimzinnig met zijn Hel, dan dat onze nieuwsgierigheid om er eens binnen te treden, niet zou gewettigd zijn?"

„Nu, Kasper, wat doe jij?" vroeg Hugo.

„Ik ga, waar gij gaat", was zijn antwoord.

Juist stonden de kunstenbars voor de herberg van baas Florus, die met zijn ronde lichaam de geheele deuropening vulde.

Hij ging echter natuurlijk ter zijde om de bezoekers door te laten, terwijl hij hun met een eerbiedig gebaar de trap aanwees, die naar de academie geleidde.

„Vandaag", voegde Van der Goes hem toe, „zullen we niet naar boven, maar naar beneden gaan".

„Naar beneden!... Weet gij wel wat gij daar zegt?"

„Zeker!"

„U wilt de Hel zien?"

„In deze wereld, om ze in de andere te vermijden".

„Onmogelijk", hernam Florus.

„Wat zegt gij?" vroeg Hemling.

„Ik zeg, dat zulks niet mogelijk is, en gij begrijpt, dat ik gewichtige redenen moet hebben om u iets te weigeren, mijne heeren".

„Voor den dag dan met de redenen uwer weigering".

„De Hel is verhuurd".

„Voor een bruiloft?"

„Door iemand, die vooraf betaald heeft".

„Geef hem het geld terug".

„Dat gaat niet".

„Moet je het dubbele hebben?"

„Ik heb mijn woord gegeven, hernam Florus, wiens gelaat levendige spijt uitdrukte.

Wordt vervolgd.

een twee-beenige dolheid. Doch de temperatuur is September-koel en de atmosfeer geeft geen aanleiding om het groote aantal moorden daaraan toe te schrijven. Ziehier de lijst van de verschillende moordtooneelen:

Op Zondag 17 Aug. schoot in een huis aan den Forstweg 25 te Charlottenburg de rentenier Hielscher den metselaar Michel Koza dood. Op Maandag 18 Aug. wordt in de Warschauerstr. 58 Frau Eckel neergeschoten door haar minnaar, den monteur Kossau. Woensdag 20 Augustus wurgt de meubelmaker Bengsch zijn geliefde Klara Adam, naaister van haar vak. Donderdag 21 Aug. wordt Willy Schulz die met de vrouw van den arbeider Horp een „Liebesverhältnis" onderhoudt, door den echtgenoot levensgevaarlijk gewond. Vrijdag 22 Aug: den slager Sleds wordt door den hotelbezitter Winand eveneens het licht uitgeblazen. Op denzelfden dag schiet Max Bock den arbeider Borgfeld uit jaloerschheid een kogel door het hoofd. Zaterdag 23 Aug. slaat „Herr" Sadner zijn 48-jarige vrouw met een bijl dood. Dinsdag 26 Aug. schiet de geliefde van den chauffeur Kurau haar minnaar dood.

Op Maandag 1 Sept. wordt de naaister Emma Schäfer in het park te Tegel door een huwelijkszwendelaar gedood en deze richt het pistool daarna tegen zijn eigen hersenpan.

Dinsdag steken twee zigeuners in de Oranienstrasse den pachter Müller overhoop.

Donderdag 4 Sept. De opzichter van het Augusta-bad schoot de eigenares Reinsch dood. Ik spreek maar niet over het ontzettende voorval van Mühlhausen a. d. Enz, waarbij 11 personen het leven verloren, en waarover ik reeds seinde. 't Is méér dan bar!

Gevaarlijke automobilisten.

In de omstreken van Mariendorf, in de nabijheid van de renbaan, werd een onbekende toerist door een voorbij-suizenden auto overreden. De automobilisten stopten terstond en sleepten den ongelukkige op het naburige veld, om te verhinderen, dat hij door voorbijgangers dadelijk werd opgemerkt. Evenwel werden eenige personen die toevallig voorbijgingen, door het kreunen van den zwaar-gewonde opmerkzaam gemaakt en zorgden er voor, dat er spoedig geneeskundige hulp verleend werd. Jammer genoeg kon men aan geen vervolging der automobilisten meer denken.

Een dergelijk geval deed zich bij Schwiebusch voor. Even over 8 uur werd een man bij het station Wutschdorf door een auto overreden en gedood.

De automobilisten wierpen den doode in een sloot, en reden snel weg. In Strenberg werden ze evenwel herkend. Het waren twee dames en twee heeren uit Berlijn.

Engeland.

De spoorwegramp bij Aisgill.

Nog een slachtoffer van het tragische spoorwegongeluk te Aisgill is gisteren overleden. In het ziekenhuis te Carlisle bezweek sir Arthur Douglas van het bekende Schotsche geslacht, aan zijne wonden. Douglas was geruimen tijd onderstaatssecretaris aan het departement van buitenlandsche zaken in Nieuw Zeeland geweest, later deed hij als zee-luitenant dienst op de vloot.

Door de commissie van onderzoek werd Zaterdag de machinist Samuel Cander, gehoord, van den tweeden trein, die o. m. vertelde, hoe hij de onveilige signalen, die voor den stilstaanden trein waarschuwden, niet had gezien. Een poosje voor hij het Maller-Hang-signaal moest passeeren, had de lage waterstand in den aanwijzer zijn aandacht getrokken. Hij was druk bezig met den injector, toen de bewuste signalen, die anders altijd op veilig stonden, gepasseerd werden. Zoo kwam het, dat hij ze niet gezien had. Het was bovendien te donker, om, toen ze voorbijgereden waren, de signalen nog te zien. Ook had hij daaraan niet gedacht voordat hij gemeend had, ze te hebben gezien.

Even later had den machinist den stoker bevel gegeven kolen op te gooien; de trein liep een dertig mijlen, toen, Cander hielp den stoker met de kolen, toen de stoker opeens zonder iets te zeggen de fluit liet werken. „Ik keek zoo ging de machinist daarop door, dadelijk scherp voor me uit over den weg. De stoker riep toen opeens: „Ik zie een rood licht voor me, Sam". Ik sprong toe en sloot den stoom af. Een paar seconden verliepen, en de botsing had plaats. Ik werd achteruit gegooid en bleef bewusteloos liggen. Toen kwam ik weer bij en hielp aan het reddingswerk mede.

De machinist kreeg een pluimpje voor de eerlijke manier, waarop hij alles verteld had. Nog gevraagd, waarom hij voorzichtiger geweest was, na het passeeren van de niet geziene seinen, zeide hij, dat het in zijn hoofd was opgekomen, dat zij onveilig hadden kunnen zijn. Zooals hij reeds gezegd had, meende hij ze ook in de verte, voor hij zich met het water in de machine bezig hield, gezien te hebben.

Hoewel het dus uitgemaakt is, dat door de nalatigheid van den tweeden machinist het ongeluk veroorzaakt is, zal het onderzoek deze week te Leeds of te Londen nog worden voortgezet.

Amerika.

Een fraaie wet

is in de Kamer van Uruguay aangenomen. Daar kan „echtscheiding" worden uitgesproken enkel op verlangen van de vrouw.

Zou men maar niet liever het burgerlijk huwelijk ineens afschaffen?

Binnenlandsch Nieuws.

De begrooting.

Naar de „N. Ct." verneemt, zouden de Ministers van Oorlog en van koloniën voornemens zijn de begrootingen van hun voorgangers ongewijzigd te laten, terwijl de Minister van Marine op de zijne de eerste aanvraag zou brengen ten behoeve van een pantserschip van 21.000 ton.

Luchtballon-ongeluk.

Zondagmiddag circa 2 uur had in Leunen een luchtballon-ongeluk plaats.

Tijdens de pogingen om te landen wegens den aanhoudenden sterken wind, zijn de om 9 uur v.m. te Munster opgestegen passagiers van een luchtballon uit hun gondel geslingerd, met het gevolg, dat een der dames den voet en de ander den schouder brak, terwijl den commandant niets deerde. Spoedig was een geneesheer aanwezig, die de geblesseerden verbond in het hotel „du Lion d'Or".

Maandagmorgen konden zij wederom naar hunne haardsteden vertrekken.

Oorzaak van dit ongeluk was den rukwind die den ballon deed openscheuren en de daling alzoo versnelde.

Gearresteerd.

De directeur der Alg. Friesche Onderlinge Assurantie Maatschappij, W. Douwenga, tot wiens schorsing in een Zaterdag j.l. gehouden vergadering van aandeelhouders werd besloten, is gisteravond in hechtenis genomen, wegens een tekort in kas van ruim f 800. In bovengenoemde vergadering werd besloten, de leiding der Maatschappij voorloopig op te dragen aan den president-commissaris den heer Rozenbeek te Velp.

'n Wethoudersbenoeming.

Te Alblasserdam heerscht in het college van B. en W. lang niet altijd de gewenschte verstandhouding. Wel zeer sterk kwam dit uit bij de jongste wethoudersverkiezing. Aan de beurt van aftreding was de heer W. 't Hoon, die geen herbenoeming wenschte. Na driemaal stemmen verkregen de heeren W. 't Hoon en A. M. Vroege ieder 4 stemmen. Bij loting werd eerstgenoemde benoemd. Hij bedankte.

Weer werd er driemaal gestemd, waarna de heer A. M. Vroege werd gekozen. Ook hij bedankte. Na weer tweemaal stemmen werd de heer J. U. Smit gekozen, die eveneens bedankte. Daarna was de heer J. Jonker de uitverkorene, die ook al bedankte. Nadat er wederom driemaal gestemd was, kregen de heeren A. Pye en P. Loos ieder 5 stemmen. Bij loting werd de heer Pye benoemd. Hij bedankte, voor die eer. De heer Loos verklaarde daarop in geen geval een benoeming te zullen aanvaarden. Na tweemaal stemmen werd nu de heer Vroege voor de tweede maal gekozen. Hij bedankte ook voor de tweede maal. Toen werd na tweemaal stemmen de heer B. v. Eesteren gekozen, die — verlangde hij naar een einde? — de benoeming in beraad hield. Nadat de daarvoor gestelde termijn verloopen was, liet hij den voorzitter weten, dat hij... bedankte.

Wat zal er nu volgen?

Spoorwegpersoneel.

Naar wij vernemen, is door het bestuur der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij bepaald, dat voortaan de beambten met Nieuwjaar een week extra-salaris zullen ontvangen.

Het zwarte masker.

Een niet alledaagsch geval van jeugdige boosdoeners, kweekelingen van prikkellectuur, is naar de Tijd mede deelt, voor de 6e Kamer der Amsterdamsche rechtbank met gesloten deuren behandeld.

Een 4 tal jongen van goeden huize, o.w. twee leerlingen van een H. B. S., allen om en bij 14 jaar oud, hadden onder het lezen van detectiveromans en het bezoeken van bioscooptheaters, het plan gevormd, zich te constitueeren tot een rooverbende. Zij noemden hun club „Het zwarte masker", beloofden gehoorzaamheid aan hun chef en bekrachtigden hun verbond door behoorlijk onderteekende statuten. Wie daartegen zou zondigen, zou worden veroordeeld tot den kogel. Tot dat doel was voor gezamelijke rekening een revolver aangeschaft. Voorts ook een geldkistje; hetwelk ergens onder den grond verstopt werd. Van al hetgeen gerooft werd, kwam een deel in de algemeene kas, terwijl de rest onderling verdeeld werd. De chef dirigeerde den een naar de zweminrichting aan den Heiligenweg, een ander naar het Sportpark, een derde naar de sportsluh „Olympia" en in goede orde kwamen de jongens hun buit aandragen; horloges, geld, kostbaarheden, zelfs rijwielen. Geen van de bende dacht er aan zich tegen de tirannie van den chef te verzetten, of zich aan de overeenkomst te onttrekken, uit vrees voor den kogel.

Bij ontdekking vond de politie nog f 5 in kas.

Het O.M. eischte tegen een der jongelui 8 maanden tuchtschool, tegen de drie andere o.w. de rooverhoofdman, ieder 6 maanden tuchtschool.

Een dubbele moord door arsenicumvergiftiging.

Maandagmorgen stonden voor de Haarlemsche rechtbank terecht de 34-jarige F. C. J. B., arbeider te Haarlemmermeer en P. E., 29 jaar, weduwe van E. H. Pieneman, te Oude Wetering, verdacht E. H. Pieneman, den man van de tweede verdachte en E. Breed, den vader van den eersten verdachte, door arsenicumvergiftiging van het leven te hebben beroofd.

Dit afschuwelijk misdrijf van vadermoord en moord op den echtgenoot had plaats, zooals men zich herinnert, in het laatst van April en het laatst van Juni. De arrestatie van de twee verdierlijkte verdachten verwekte in het rustige Haarlemmermeer een hevige ontroering. De twee moeten — zij leefden in verstandhouding met elkaar — tot hun vreeselijk voornemen gekomen zijn, omdat onlangs twee personen in de Haarlemmermeer, verdacht van een dubbelen moord, door de rechtbank te Haarlem en het gerechtshof te Amsterdam werden vrijgesproken. B. wist dat zijn vader, bij wien hij inwoonde nog een kleine som gelds had en om dat in zijn bezit te krijgen moet het voornemen in hem zijn gerijpt om zijn vader het leven te benemen.

Maandagmorgen stonden beiden terecht ter zake: dat zij te zamen, en in vereeniging, na het voornemen opgevat, het plan beraamd en het besluit genomen te hebben om opzettelijk E. Breed door middel van vergif van het leven te berooven, in het laatst van April 1913 en in het begin van Mei 1913 binnen de gemeente Haarlemmermeer opzettelijk E. Breed voornoemd van het leven hebben beroofd, door opzettelijk deze eenige malen in diens eten en drinken hoeveelheden vergif, arsenicum of rattenkruid, toe te dienen en te laten gebruiken, welke hoeveelheden arsenicum of rattenkruid den dood van Breed, voorgenoemd, konden veroorzaken tengevolge van welke toedieningen en welk gebruik E. Breed op 4 Mei 1913 is overleden.

Wat betreft P. E. bovendien: dat zij, na het voornemen opgevat, het plan beraamd en het besluit genomen te hebben om opzettelijk haar echtgenoot, E. H. Pieneman, door middel van vergif van het leven te berooven, in het laatst van Juni 1913 te Oude Wetering, gemeente Alkemade, opzettelijk E. H. Pieneman van het leven heeft beroofd, door opzettelijk dezen gedurende eenige dagen achter elkaar hoeveelheden vergif, arsenicum rattenkruid, in diens eten en drinken toe te dienen en te doen gebruiken, die den dood van Pieneman voornoemd, konden veroorzaken, tengevolge van welke toedieningen en welk gebruik E. H. Pieneman op 26 Juni 1913 is overleden.

Wat betreft beklaagde F. C. J. B. bovendien: dat hij te Haarlemmermeer op of omstreeks Mei 1913 opzettelijk aan P. E., toenmaals echtgenoote van E. H. Pieneman, de middelen heeft verschaft om bovenvermeld haar ten laste gelegd misdrijf te plegen, door, nadat zij, P. E., daartoe het voornemen had opgevat, het plan beraamd en het besluit genomen, opzettelijk vergif, rattenkruid of arsenicum, ter harer beschikking te stellen, met de bedoeling en de wetenschap, dat zij dat vergif zoude toedienen aan haar echtgenoot E. H. Pieneman.

Als getuigen en deskundigen waren gedagvaard A. H. P. J. Bodaan, brigadier der rijksveldwacht te Alkemade; P. de Pau, gemeente-veldwachter te Alkemade; Th. Verhaar, doodgraver te Alkemade; A. Mulder, amanuensis bij het pathologisch anatomisch laboratorium van de rijksuniversiteit te Leiden; M. N. Melchior, arts te Oude Wetering, tevens de deskundige; dr. J. Boeke, hoogleeraar aan de universiteit te Leiden; J. P. L. Hulse, arts prosector bij de ziekte- en ontleedkunde aan de Universiteit te Leiden; dr. L. van Italie, hoogleeraar in de artsenijbereidkunde; dr. J. J. v. Eck, directeur scheikundige aan den gemeentelijken keuringsdienst van eet- en drinkwaren, allen woonachtig te Leiden; G. Verzijde, huisvrouw van J. N. Los, te Alkemade; J. Los, veehouder te Oude Wetering en G. de Pau, amanuensis bij het pathologisch anatomisch laboratorium van de rijksuniversiteit te Leiden.

Als verdediger van de vrouw trad op mr. Bruch, en als verdediger van B. trad op mevr. mr. Prins-Willekes Macdonald.

Na het getuigenverhoor eischte mr. Hoyer tegen F. C. J. B. wegens moord en medeplichtigheid aan moord levenslange gevangenisstraf, P. E., wed. van E. H. P., wegens moord tweemaal gepleegd achttien jaar gevangenisstraf.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 10 September 1913.

Naar wij vernemen, zal de optocht der H. Kindsheid in de parochie van het H. Hart deze maand gehouden worden.

— Maandag hield de dubbeltjespot „Spaarzaamheid", gevestigd bij G. Schoenmakers, Stationstraat, hun teerdag. Het teeren van zoo'n dubbeltjespot is op zich zelf een heel eenvoudige zaak, die, zonder meer niet vermeldenswaardig is. Doch dit gezelschap beoogde op dezen teerdag meer dan eens goed te eten en te drinken.

Of het gedreven werd door nationaliteitsgevoel, ofwel dat 't het publiek eens wilde toonen, hoe gemakkelijk er een feest te organiseeren valt, blijft buiten bespreking, alleen zij vermeld, dat genoemde vereeniging tegelijk met haar „potverteering", ook al was het dan op geheel eigen manier, het onafhankelijksfeest wilde vieren.

's Morgens in de vroegte wapperde boven den ingang van het café Schoenmakers reeds de nationale driekleur, en het gerucht ging, dat het gezelschap tusschen vieren en zessen in een praalwagen door het dorp zou trekken.

Om twee uur begon het feest. De leden verzamelden zich in de versierde zaal.

Om vier uur kwam de praalwagen voor. Deze was mooi versierd; een schild was er aan bevestigd met het dichterlijke opschrift:

„Boxtel ziet met zwaar gemoed,
Het Onafhankelijkheidsfeest tegemoet".

Vanaf café Schoenmakers ging men eerst naar den photograaf Janssen om van al het moois, zich zelf en den wagen, een altijddurend aandenken te laten maken. Op den verderen tocht kreeg het gezelschap veel bekijks; de jeugd was natuurlijk ook druk vertegenwoordigd. Op sommige punten zag men meer dan honderd kinderen rond den wagen. Tot tweemaal toe werd onder leiding van leden der vereeniging „Spaarzaamheid" een kindercantate uitgevoerd. De nationale liederen schalden door de lucht.

Om half zeven was men weer in 't café Schoenmakers. Daar wachtte de leden van „Spaarzaamheid" een heerlijke maaltijd. Het scheen dat de optocht de eetlust had opgewekt, want elkeen deed om het zeerst zijn best.

Na het feestmaal gaven een viertal humoristen, de heeren Bart v. d. Wiel, Frans v. d. Linden, Jan Segers en A. Bullens enkele stukken ten beste.

Om half elf werd het feest met een prachtig vuurwerk besloten.

Het heele feest van „Spaarzaamheid" heeft een ordelijk en net verloop gehad, en de leden zelf zijn uitermate over het feest tevreden, want al zou nu in Boxtel geen algemeen onafhankelijkheidsfeest gevierd worden, dan smaken zij toch de voldoening dit feest luisterlijk gevierd te hebben.

— Zondag 7 September hield onze Maria Vereeniging hare eerste feestvergadering, welke wij in alle opzichten goed geslaagd mogen noemen. Nadat de vergadering was geopend met den Christelijken groet, en den aanwezigen, in 't bijzonder den ZEerw. Pater Bloem en den heer Bart. v. d. Wiel, een hartelijk welkom was toegeroepen, zongen de zangeressen op verdienstelijke wijze de driestemmige Cantate van Richard Hol „De Avondstond".

Vervolgens werd het woord gegeven aan den ZEerw. Pater Bloem, die verklaarde, dat hij zeer gaarne had gevolg gegeven aan de uitnoodiging van het Bestuur, om deze feestvergadering te komen bijwonen en dat de uitvoering der mooie Cantate, hem reeds een reisje van Eindhoven, naar Boxtel, was waard geweest. Wijl de Maria Vereeniging nu omtrent een jaar bestond en tevens haren eersten verjaardag vierde, had hij als een goede heeroom een klein cadeautje meegebracht n.l. een eenvoudig, doch oprecht gemeend woord, een woord over: vrede en strijd.

Wat wordt er niet een strijd gevoerd over de geheele wereld! Strijd op allerlei gebied; strijd, niet het minst in onze dagen, tegen den alcohol. Een geheel leger van strijders is in slagorde geschaard, om onder de banier van het kruis en de bescherming van Maria ons te brengen tot de overwinning en na de overwinning tot den vrede. Wat immers is er schooner dan vrede! Vrede met anderen en vrede met zich zelf. Hoe gelukkig is het huisgezin, waar vrede heerscht tusschen man en vrouw; daarom is het zoo treurig, dat die vrede zoo dikwijls wordt verwoest, door den drank. Hoe menig meisje, dat zijne liefde gaf aan een dronkaard, kwam later bedrogen uit; hoe menige moeder heeft in het stille nachtelijke uur, opdat de kinderen het niet zouden zien bittere tranen geschreid; in het nachtelijke uur, als zij door armoede gedwongen, de kleertjes verstelde van hare kleinen, weemoedig en bang om het hart, wachtende op haren echtgenoot, die er misschien nog niet aan denkt om naar huis te gaan.

Zoo gaat het wanneer de man drinkt, doch wanneer de vrouw aan den drank verslaafd is, dan is het nog veel erger. Dan worden de kinderen, wier onschuldige oogen nog vrede stralen moesten, van jongs af reeds gewend aan den drank op het voorbeeld der moeder. Op die kinderen drukt reeds van hun prille jeugd, de vloek der dronkenschap. Wie zal die kinderen leeren de kleine handjes te vouwen tot gebed? Wie zal hen leeren de oogjes te verheffen naar boven, en heenwijzen naar den vader in den hemel? Wie zal de hartjes dier kleinen vormen tot eer en deugd? Reeds vroegtijdig bedorven, zullen zij zich misschien nooit gelukkig gevoelen en den vrede smaken, dien het Kindje van Bethlehem ons gebracht heeft, in den Kerstnacht, in dien nacht waarvan Vondel zingt: „o Kerstnacht schooner dan de dagen", vrede zingen de engelen en de dronkaards met hunne drankellende, zij willen dien vrede niet, zij willen slechts strijd.

Vervolgens gaf de ZEerw. spreker verschillende schoone voorbeelden en eindigde met eene krachtige aansporing om toch allen mede te helpen in den strijd tegen het alcoholisme. En in dien strijd moeten wij vooral geholpen worden door de vrouw. Zonder de vrouw haalt onze actie niets uit, de vrouwen vormen het keurlegioen in het groote leger der drankbestrijding, Spreker vertrouwt dan ook, dat verschillende der aanwezigen zich zullen aanmelden als lid der Maria-Vereeniging hoe meer hoe liever!

Na deze mooie rede, die wij slechts heel in het kort weergeven, bestond er gelegenheid zich als lid op te geven, waarvan door verschillenden werd gebruik gemaakt!

Daarna begon het komische gedeelte en deed de heer Bart v. d. Wiel de aanwezigen schudden van het lachen. Zeker zullen de aanwezigen goed voldaan huiswaarts zijn gekeerd en in den huiselijken kring nog hebben verteld, van de mooie zetten en de fraaie gezichten van Bart.

Na een woord van dank aan den ZEerw. Pater Bloem, den heer Bart v. d. Wiel en aan de aanwezigen voor hunne trouwe opkomst, werd de vergadering gesloten met den Christelijken groet.

Oisterwijk. Vrijdag werd voor rekening van den N. B. C. Boerenbond aanbesteed het bouwen van een concertzaal voor den Katholieken Kunstkring „Oisterwijk Omhoog". Ingeschreven werd door de heeren:

M. Snellen, Haaren,	f	10200
A. Vissers, „	-	10150
A. Brekelmans, Udenhout,	-	10000
P. van Riel, Tilburg	-	9994
H. Willems Az., Oisterwijk,	-	9786
A. Michels, „	-	9388
Jos. Smulders, „	-	9366
Gebr. Schonk, „	-	9223
A. van Heesel, Boxtel,	-	9123
A. Smulders Fz., Oisterwijk,	-	8988
H. Willems Fz., Oisterwijk,	-	8984
Jos. Jongen van der Weegen, Tilburg,	-	8963
H. Moerenburg, Oisterwijk,	-	8888

Gegund aan den laagsten inschrijver. Architect de heer Bern. Vriens alhier.

Een jachtopziener doodgeschoten.

In den nacht van Zaterdag op Zondag is onder Moergestel de jachtopziener Timmermans, onbezoldigd rijksveldwachter doodgeschoten. De ongelukkige laat een vrouw en vijf kinderen achter.

De justitie uit Den Bosch vertrok Maandagmorgen naar Moergestel om een onderzoek in te stellen.

De jachtopziener Timmermans werd doodgeschoten bij de arrestatie van vier stroopers.

De gearresteerde vermoedelijke dader H. Dekkers uit Oisterwijk, wendt een ongeluk voor.

* * *

Men schrijft nog nader uit Tilburg aan het Hgz.

Zondagmorgen om ongeveer halfvijf is de jachtopziener C. Timmermans, oud 40 jaar, huisvaper van 5 kinderen, wonende te Moergestel in dienst der heeren v. d. Bergh, uit Tilburg, in het jachtveld doodgeschoten.

Des morgens had T. met zijn collega's v. d. Bergen en v. Brugge gejaagd met de heeren v. d. B. en was sedert dien den geheelen nacht in het jachtveld gebleven. Toen het wat laat werd waren alle drie de jachtopzieners in een greppel gaan zitten en dutten in.

Om halfvier sloeg plotseling de hond van v. d. Bergen aan. De slapenden werden wakker en zagen in de verte het bekende strooperslichtje. Onmiddelijk togen zij er heen, doch toen Timmermans, zekeren H. Dekkers uit Oisterwijk genaderd was, en hem wilde grijpen, keert D. zich schielijk om, een schot gaat af en treft Timmermans in de volle borst, zoodat hij op slag dood neerstortte.

Toen de strooper het nu opnieuw op een loopen zette, stuurde v. d. Bergen den vermoedelijken dader Dekkers den hond achterna en werden de andere drie stroopers met de revolvers in bedwang gehouden. Dekkers, die spoedig door den hond werd staande gehouden, werd geboeid en meegevoerd. De stroopers namen den treurigen plicht op zich het lijk te vervoeren.

Van Moergestel is D. per auto naar Hilvarenbeek gevoerd en onder bewaking gesteld der marechaussée. Gedurende het transport wierpen bewoners stukken flesch voor de auto. Aan de justitie uit Den Bosch, die ter plaatse was, moet D. gezegd hebben, dat zijn geweer per ongeluk is afgegaan.

Nader wordt aan de „Pr. 's-H. Ct." gemeld.

Omtrent het stroopersdrama kunnen we nog vermelden, dat Maandagmorgen de verdachte weder per automobiel van Hilvarenbeek naar hier was gebracht. Ook de justitie uit Den Bosch was in den voormiddag weder aanwezig om het onderzoek voort te zetten. Gerechtsdoktoren hebben nu ook het lijk onderzocht, dat vervolgens in de kist is gelegd, welke werd verzegeld.

Langdurig heeft de justitie proeven genomen of het afgaan van het schot ook aan een ongeluk zou kunnen worden toegeschreven.

Te vijf uur is de justitie vertrokken en is verdachte onder geleide van twee

maréchaussées slechts aan één hand geboeid te voet naar Hilvarenbeek overgebracht. Verdachte moet nog nooit voor een ernstig feit met de politie in aanraking zijn geweest.

Te half-zes is het lijk van Timmermans per lijkwagen naar Tilburg, omdat de woning van verslagene onder Tilburg gelegen is, overgebracht, om zoo spoedig mogelijk te worden begraven.

Uit den gemeenteraad van Vlijmen.

Toen in de voorlaatste raadszitting in de gemeente Vlijmen het nazien van de geloofsbrieven aan de orde kwam, verzocht een der raadsleden, in de notulen op te nemen, dat er grof met geld gewerkt was bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen, waartegen deze spreker ernstig protesteerde.

Dinsdag j.l. nu werden de nieuw gekozen en herkozen raadsleden geïnstalleerd, waarbij het tot een hevige uitbarsting kwam, gelijk uit het volgende verslag van De Echo van het Zuiden blijkt:

Onder het voorlezen van de notulen zegt de heer A. Mommersteeg: Wat zullen we nu hebben, dat is.....

De voorzitter hamert en zegt: mijnheer Mommersteeg, de notulen zijn nog niet uitgelezen en dan moet u zoo lang uw mond houden. U kent toch het reglement van orde wel, niet waar. Straks zal ik u het woord verleenen.

De heer A. Mommersteeg blijft gedurende het voorlezen van de notulen zitten lachen.

Voorzitter, nadat de notulen zijn voorgelezen: Heeft een der heeren aanmerkingen op de notulen?

Van Helvoort. Ik ben er tegen.

Voorzitter. Goed, als u dan maar zegt waarom.

Van Helvoort. Om dat protest.

Voorzitter. Als een of ander lid van een of andere kwestie opneming in de notulen verlangt, dan ben ik verplicht die daarin op te nemen. Als u van een of ander aanteekening in de notulen verlangt, moet ik dat daarin neerschrijven. Dat ziet u in de vergadering van Den Bosch ook dikwijls genoeg.

A. Mommersteeg. Van die omkooperij bij de verkiezingen hoort niet in den raad thuis.

Van Buul. Ik heb een kleine aanmerking op de notulen te maken. Er staat n.l., dat ik gezegd heb, dat bij andere verkiezingen ook is omgekocht, dat woordje „ook" moet er af, dat heb ik niet gezegd, dat staat er te veel in naar mijn zin. Zooals er dat nu staat is het juist, alsof ik beken, dat bij de laatste verkiezing omkooperij heeft plaats gehad en dat wil ik niet.

Voorzitter. Dan zullen we dat veranderen. Voor dergelijke wijzigingen ben ik altijd te vinden.

M. Mommersteeg. Het spijt mij dat ik in de eerste de beste vergadering al aanstonds moet protesteeren tegen de notulen en er tegen moet opkomen, dat er in staat, dat wij de kiezers hebben omgekocht. Ik heb er geen voet voor verzet en niemand om steun gevraagd. Als ze bij mij kwamen en vroegen: wien moeten we stemmen, heb ik ze kortaf gezegd, dat is uw zaak dat moet ge zelf weten, en nu in de notulen te moeten hooren, dat wij er door omkooperij zijn gekomen, daar protesteer ik tegen en ik verzoek u ook dit uit de notulen te willen verwijderen. Ik maak daar een voorstel van.

Voorzitter. Elk lid heeft het recht om protesten in de notulen te laten opnemen. De heer Wagenberg heeft dit verzocht zoodat het is opgenomen, doch u hebt de notulen niet goed begrepen. Er staat niet in, dat u of een ander nieuw lid geld heeft gegeven, er staat, dat er met geld is gewerkt, zonder meer.

M. Mommersteeg. Er is niemand genoemd, dus heb ik het mij ook aan te trekken.

C. Wagenberg. Ik heb niet gezegd, dat een lid zelf met geld heeft gewerkt, doch dat er achterom met geld is omgekocht en dat handhaaf ik en ik wil, dat mijn protest daartegen in de notulen blijft opgenomen.

De Vaan. Dan moet je het bewijzen.

Ik heb niet met geld gewerkt en ook niemand gevraagd.

Voorzitter. Als u wil kan dat alles in de notulen worden opgenomen, doch als mijnheer Wagenberg wil hebben, dat iets in de notulen moet worden opgenomen, dan moet ik dat ook doen.

A. Mommersteeg. Er uit, er uit moet het!

M. Mommersteeg, de Vaan en A. Mommersteeg tegelijk: Er uit, er uit, er uit moet het.

De voorz. hamert geducht op tafel en zegt: Het is hier geen herberg, heeren, ik wensch orde in den raad. Waar moet het heen reeds in de eerste vergadering, wanneer het zoo doorgaat, schors ik gewoonweg de vergadering.

Eenige leden zitten te lachen.

De voorzitter hamert en roept stilte.

J. Wagenberg. De heeren schijnen de zaak niet te begrijpen. Nu wordt alleen gevraagd, of hetgeen is gezegd, goed in de notulen is opgenomen. Nu begint men te vragen om iets wat gezegd is uit de notulen te doen verwijderen. Men vraagt nu om een valsch verslag. Dat is mooi! Ik geef u in overweging, mijnheer de voorzitter, voortaan maar geen agenda's van de vergaderingen te doen geven, want er wordt toch niet naar de volgorde gekeken. Men moet nu de notulen goedkeuren en men gaat over andere zaken praten. Laat u, mijnheer de voorzitter daarover aan het einde van de vergadering spreken.

A. Mommersteeg. Het heeft niets met den raad te maken, 't raakt ons heelemaal niet wat in de notulen staat dan kan je er alles wel in gaan opnemen.

M. Mommersteeg. Welneen, de raad heeft daarmede niets te maken. Omkooperij hoort thuis bij de justitie.

Voorzitter. Dan zal ik u artikel 31 der gemeentewet eens voorlezen, waar staat, dat de raad te beslissen heeft over al de geschillen, die ook omtrent de verkiezing zelf rijzen, en om u eens duidelijk te maken, dat de raad het recht daartoe heeft, diene het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland van dezer dagen, waarbij gehandhaafd is een raadsbesluit tot niet toelating van raadsleden op grond van omkooperijen zonder dat de officier van justitie in die zaak gemoeid was, doch u kent de gemeentewet niet, naar het schijnt, mijnheer Mommersteeg.

M. Mommmersteeg. Neen.

A. Mommersteeg. Dan hadden ze moeten protesteeren bij het onderzoek van geloofsbrieven of op grond daarvan niet moeten toelaten, dat was fair geweest, maar om nu enkele mannen verdacht te maken, dat is unfair.

C. Wagenberg. Ik heb hierboven zoo dikwijls unfaire dingen van u gehoord.

Voorzitter. Unfair zou het zijn, iets uit de notulen te laten wat gesproken is en uitdrukkelijk gevraagd om daarin op te nemen. U bent vroeger zoo dikwijls unfair geweest in de vergaderingen en als er dan van uw unfair optreden iets in de notulen mankeerde, dan wist u het wel terdege te zeggen. De heer Wagenberg was niet unfair, hij wilde zelfs van de gewoonte om bij acclamatie tot toelating te besluiten, niet afwijken, doch wenschte alleen aanteekening in de notulen van zijn protest tegen de stemmingen, waarbij met geld op groote schaal is gewerkt. Dit is geschied en niets meer en minder. Maar op de notulen moet men altijd aanmerkingen maken, zoo nu van Buul nog, een klein woordje, daar maakt men nog aanmerkingen over, en als een ander lid opneming in de notulen van iets verzoekt, zou ik er dat moeten uitlaten.

A. Mommersteeg. Dat is iets anders.

M. Mommersteeg. Dit hoort er niet in thuis.

Eenige leden zitten tegelijk te schreeuwen.

Voorzitter. Niet allemaal tegelijk, heeren. Het gaat hier over de notulen en anders nergens over; de notulen moeten weergeven wat is gezegd en besloten en deze bevatten dat juist. U bent zelf secretaris van een polder, en als ik u als stemgerechtigd ingeland verzoek opneming van dit of dat protest in de notulen, dan doet u dat toch ook.

M. Mommersteeg. Ja, natuurlijk.

Voorzitter. Nu. hier is 't juist 't zelfde geval. De heer Wagenberg heeft opneming van zijn protest verzocht en nu wenscht u het niet vermeld te zien, dat wordt toch onzinnig.

A. Mommersteeg. Dat zijn allemaal maar koffiepraatjes.

Van Helvoort. Ik protesteer.

Voorzitter? Wil je je protest in de notulen hebben?

Van Helvoort. Ik protesteer.

Voorzitter. Je kan je protest er letterlijk in krijgen. Wat wil je er in hebben?

A. Mommersteeg. Hij had dat zoo niet mogen zeggen.

De Vaan (op tafel slaande): Dat hij het dan bewijst, dat ik het heb gedaan.

Voorzitter. Er staat niet in, dat u het hebt gedaan, er staat in, dat er bij gelegenheid van de verkiezing met geld is gewerkt en velen zijn omgekocht.

De Vaan. Ha, ha, ha, 't is belachelijk.

De voorzitter hamert aanhoudend om de orde te handhaven.

Van Engelen. Dan kan dat van Wagenberg ook wel in de notulen gezet worden, dat hij aan iemand een kistje sigaren beloofd had.

C. Wagenberg. Geen halve cent heb ik beloofd of gegeven.

A. Mommersteeg. Wij zouden zoo veel kunnen vertellen, wat de vrouw heeft gezegd.

Van Helvoort. Ik weet wel iemand, waaraan je iets belooft hebt, en namen noemen kan ik ook wel.

Voorzitter. Heeren, het gaat nu over de notulen. Na afloop van de agenda kan je praten zooveel als je wil.

Van Buul. Indien Wagenberg zijn protest terugneemt, dan kan ik de notulen goedkeuren.

C. Wagenberg. Nooit, nooit, nooit, ik weet veel te zeker, dat het is gedaan en ik wensch, dat mijn gezegde in de notulen vermeld blijft en daar heb ik het recht toe. Ik ben er van overtuigd, dat er op groote schaal kiezers zijn omgekocht en heb daartegen protest aangeteekend.

Van Buul. Er zijn wel meer verkiezingen geweest, waarbij dat o o k heeft plaats gehad.

Voorzitter. Dat is op 't oogenblik de gang van zaken niet.

Van Helvoort. Ik steun ze.

Voorzitter. Dat behoeft u niet. Ik zal alles wel in de notulen opnemen.

C. Wagenberg. Laat het de officier van justitie ook nog maar uitzoeken.

Van Buul. U hebt met geld gewerkt en dwingelandij uitgeoefend ook.

Van Engelen. Ik weet nog zooveel....

Voorzitter. U moet eerst het woord vragen.

Van Buul. Met jou stemming heb je pressie uitgeoefend.

C. Wagenberg. Wil u dat alles gespecificeerd met datum en personen opgeven.

Van Buul. Doe jij dat dan ook.

Voorzitter. Is dat alles nu de gemeentenbelangen behartigen?

A. Mommersteeg. Ge hebt gezegd, dat ik wel eens iets unfairs heb gezegd, maar gij hebt hier 10 keer veel meer te veel gezegd dan ik.

M. Mommersteeg. Dit behoort niet bij den raad thuis. Het onderzoek heeft nog plaats, me dunkt, dan zullen ze in Den Bosch wel uitzoeken. Wagenberg is heel voorbarig geweest met dat te zeggen, als het resultaat van het onderzoek nog niet bekend is.

Voorzitter. U kent de wet niet. Ik heb u zoo juist toch nog op het geval in Zuid-Holland gewezen.

M. Mommersteeg. Hij weet het resultaat nog niet van het onderzoek en dat had hij moeten afwachten, alvorens hij zoo'n beschuldiging deed. Ik zal mij wel wachten om over vroeger plaats gehad hebbende verkiezingen iets te zeggen.

Van Halder. Ik zal er niet tegen protesteeren, want ik ben van mezelven ten volste overtuigd, dat ik er mij niets van heb aan te trekken en dat stelt me gerust.

M. Mommersteeg. Wel, we hebben daar juist allemaal onzen eed voor afgelegd.

Voorzitter. Dat is nu niet aan de orde, dat heb ik al meermalen gezegd, moeten jullie in de eerste vergadering nu al dwars tegen alles in gaan. Straks na afhandeling van de agenda kan u er over spreken.

De Vaan. Als de andere leden zoo waren gevaren als wij, zouden ze net eender hebben gedaan.

Voorzitter. Ik sluit de discussie, straks kan men er verder over praten.

Boom. Zegt u nog eens goed wat of er nu gedaan moet worden, ze begrijpen het niet goed.

Voorzitter. Dat heb ik al tweemaal gezegd en mijnheer Joh. Wagenberg ook.

M. Mommersteeg. Hij had op het bewijs moeten wachten uit Den Bosch.

Van Engelen. Wat ik gezegd heb, staat nog niet in de notulen.

Voorzitter. U zegt en roept zooveel zonder het woord te vragen. Steeds onder de discussies door en ik zeg de heeren bij deze, dat ik niets meer notuleer van gezegden, die gesproken zijn of er tusschen door uitgeroepen zijn, wanneer te voren het woord niet gevraagd is. U bent dit verplicht volgens het reglement van orde.

J. Wagenberg. De notulen moeten nu alleen maar worden goedgekeurd, nu moet alleen maar gezegd worden, of hetgeen is gesproken goed in de notulen is weergegeven. De nieuwe leden kunnen er dus niet eens over oordeelen. 't Is zoo belachelijk mogelijk!

(Gelach op de tribune.)

M. Mommersteeg. Moet ik nu in de eerste vergadering al door mijnheer Wagenberg uitgelachen worden?

Hierna brengt de voorzitter de goedkeuring van de notulen in omvraag.

Voor stemden de heeren J. Wagenberg, C. Wagenberg, v. Buul, M. Boom en H. Boom; tegen A. Mommersteeg, M. Mommersteeg, van Helvoort, van Engelen en de Vaan; het lid van Halder bleef buiten stemming.

Voorzitter. De stemmen staken, dan blijft het aan de orde tot de volgende vergadering.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Toch nog Onafhankelijkheidsfeesten in Boxtel?

Van vele zijden wordt het betreurd, dat in Boxtel geen onafhankelijkheidsfeesten zullen plaats hebben. En geen wonder!

Geen courant, geen geïllustreerd blad kan men in handen nemen of men krijgt talrijke berichten en foto's onder de oogen van magnifique geslaagde feesten ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerland's Onafhankelijkheid niet alleen van groote plaatsen, neen, evengoed van kleine dorpen.

En zou Boxtel dan in deze in 't geheel niets van zich laten hooren? Zou Boxtel, met zijne keurige Muziekkorpsen en Zangvereenigingen, met zijne talrijke gezelschappen op allerlei gebied, zou Boxtel dan niet minstens even goed een feest op touw kunnen zetten, zou in Boxtel dan niet minstens even goed een dergelijk feest kunnen slagen?

Er zijn absoluut geen redenen om hieraan te twijfelen.

Is het zeer zeker te betreuren, dat de plannen door 't destijds opgerichte comité tot 't daarstellen van bedoelde feesten niet verwezenlijkt konden worden, eenige jongelui hebben gemeend, dat dit absoluut nog geen reden mag zijn om nog niet eens te beproeven een feest (zij 't dan ook maar een feestje) daar te stellen.

Reeds kwamen een 15-tal Boxtelsche jongelui bij elkander en vormden onder hen een *voorloopig* comité.

Dit voorloopig comité roept nu meerdere belangstellenden op ter vergadering op Donderdag den 11 September ten 9 uur n.m. precies, bij Mej. Wed. M. F. van de Meerendonk, ter bespreking van plannen en van den weg, die 't meest geschikt voorkomt om te worden ingeslagen, ter meest zekere bereiking van het doel. Het voorloopig comité meent er van overtuigd te zijn, dat een feest op bescheiden schaal waaraan ook niet direct zoo'n enorme kosten verbonden zijn, zeer zeker slagen zal.

Welnu, toont Uwe belangstelling door Donderdagavond aanwezig te zijn.

HENRI VAN HAEREN.

Tilburg 9 Sept. 1913.

Geachte Redactie,

Door mij is gisteren ter kennis gebracht van den Heer A. C. van Loon, te Tilburg, Lid van het hoofdbestuur der Kiesvereeniging, die zulks schriftelijk aan mij heeft gevraagd, dat ik a.s. Vrijdag de kiezers zou laten beslissen, m.a.w. dat ik mijne candidatuur tegenover den heer Raupp handhaafde.

Waar ik zelf lid en bestuurslid der Kiesvereeniging ben, meende ik goed te doen langs dezen weg mijne houding te motiveeren, immers allicht zou het anders bevreemding wekken, dat ik destijds, toen ik nog niet lid der Kiesvereeniging was, wèl mijne candidatuur tegenover den candidaat der Kiesvereeniging terugnam, terwijl dit in de gegeven omstandigheden door mij wordt geweigerd.

De lezers van dit blad weten dan, dat op 30 Augustus 1913 in de N. T. Courant een ingezonden stuk verscheen, geteekend „een Lid der R. K. Kiesvereeniging", waarin tal van beschuldigingen werden geuit aan het adres van verschillende Hoofdbestuursleden der Kiesvereeniging, hierin bestaande, dat het Hoofdbestuur bij de plaats gehad hebbende candidaatstelling had gehandeld in strijd met het reglement, terwijl verschillende leden van het Hoofdbestuur zoo partijdig waren opgetreden, dat de uitslag der stemming, zonder die ongeoorloofde partijdige inmenging vermoedelijk geheel anders zou zijn geweest.

Toen eenige dagen na het verschijnen van bedoeld ingezonden stuk de Heer A. C. van Loon mij schriftelijk verzocht te verklaren dat ik mij voor den candidaat der Kiesvereeniging zoude terugtrekken, heb ik hem geantwoord eerst een onderzoek te willen instellen naar de juistheid der beweringen van den schrijver van het ingezonden stuk.

Mij is gebleken dat niet alleen is geschied wat het ingezonden stuk had kenbaar gemaakt, doch dat zelfs de feiten nog veel te rooskleurig waren voorgesteld.

Vast staat (en mocht een der leden van het Hoofdbestuur zulks willen loochenen, zoo behoud ik mij voor de namen van de betrokken leden van het Hoofdbestuur nader bekend te maken met publiceeren van de desbetreffende bewijsstukken) dat:

1e. volgens de statuten der Kiesvereeniging vóór de thans gehouden definitieve stemming, eene voorloopige stemming had moeten hebben plaats gehad. Zulks is niet geschied, zoodat de candidaatstelling ipso facto nietig is. Daaraan doet niets af, dat tijdens eene vergadering op stel en sprong even wordt besloten van de statuaire bepalingen af te wijken.

2e. Door Hoofdbestuursleden der Kiesvereeniging der afdeeling Tilburg zijn na de voorloopige besprekingen en voor de definitieve stemming schriftelijke aanbevelingen voor de candatuur Raupp toegezonden aan alle voorzitters der onderafdeelingen, met verzoek deze aanbevelingen aan alle leden der Kiesvereeniging te doen toekomen.

Deze aanbevelingen zijn in verschillende afdeelingen voor de stemming voorgelezen. Dit feit brengt ongeldigheid der stemming mede, zooals bij eene vorige verkiezing door het Hoofdbestuur der K. uitdrukkelijk is bepaald.

3e. Zijn voormelde aanbevelingen door meerdere leden van het Hoofdbestuur der afdeeling Tilburg onderteekend.

4e Zijn deze aanbevelingen te Tilburg aan alle leden der K. per post toegezonden, terwijl de adressen der leden slechts kunnen verkregen zijn door middel van leden van het Hoofdbestuur die de lijsten derhalve ter bevordering van een bepaalde candidatuur hebben afgestaan.

5e. Hebben verschillende leden van 't Hoofdbestuur uit Tilburg persoonlijk bezoek gebracht aan de onderafdeelingen en daar de candidatuur Raupp voorgestaan.

6e. Is door een der voorzitters der onderafdeelingen, lid van het hoofdbestuur in diens hoedanigheid van voorzitter der Kiesvereeniging aan alle andere voorzitters eene formeele aanbeveling voor de candidatuur Raupp toegezonden en zulk wederom even voor de definitieve stemming. Deze aanbeveling is in verschillende belangrijke onderafdeelingen vóór de stemming voorgelezen en heeft den doorslag gegeven — in ieder geval aan den heer Raupp zijne kleine meerderheid van 31 stemmen bezorgd.

Ik ben van oordeel, dat eene vereeniging die Katholieke belangen moet voorstaan in de eerste plaats zich katholiek moet toonen, door de eerlijkheid te betrachten. Aan het spel van eene Kiesvereeniging maar uitspraak te laten doen onverschillig op welke wijze men de leden er toe brengt hunne biljetten in te vullen, doe ik niet mee. Zulke misbruiken, die maar al te veel het gezag der Kiesvereenigingen ondermijnen, moeten den kop worden ingedrukt, wil men ooit tot een gezond politiek leven komen.

Het had op den weg van het Hoofdbestuur gelegen zelf zich te verzetten tegen dergelijke niet te verdedigen practijken.

Nu echter de heer A. C. van Loon mij officieel op mijn schrijven heeft geantwoord, „dat het Bestuur niets gedaan heeft als in volle goedkeuring van het geheele hoofdbestuur", moet ik daaruit opmaken, dat het Hoofdbestuur zich met al die zonderlinge gedragingen vereenigt en dan vind ik het 't beste dat het kiezerkorps uitspraak doet, welke uitspraak door mij met gerustheid wordt afgewacht.

Hoogachtend,

Mr. P. M. ARTS.

Dit ingezonden stuk werd ter opname aangeboden aan de beide te Boxtel verschijnende nieuwsbladen.

Kerknieuws.

Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, Bisschop van 's Bosch, heeft benoemd tot pastoor te Bakel den WelEerw. heer F. van Zeeland, en tot kapelaan te St. Oedenrode den Eerw. heer G. H. Daandels, priester van het seminarie.

BEKENDMAKINGEN.

Stemming ter verkiezing van een lid van de Provinciale Staten.

De BURGEMEESTER der Gemeente BOXTEL

brengt ter openbare kennis:

dat op Vrijdag den 12 September 1913 van des morgens acht tot des namiddag vijf uren, de stemming zal geschieden ter vervulling van eene plaats in de Provinciale Staten voor het Kiesdistrict TILBURG, waartoe deze Gemeente behoort.

De candidaten, in alphabetische volgorde, zijn:

ARTS, P. M.
RAUPP, G. R. C. M.

Tevens wordt de aandacht gevestigd op artikel 128 van het Wetboek van Strafrecht, luidende:

„Hij, die opzettelijk zich voor een ander uitgevende aan eene krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar."

BOXTEL, 3 September 1913.

De Burgemeester voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN,
Loco Burgemeester.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 8 Sept. Aangevoerd 250 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

Boterprijzen.

Op 9 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.54 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 9 Sept. Hoogste prijs f 1.40 Laagste f 1.20 Middel f 1.30 p. KG. Aanvoer 9270 K.G.

Rotterdamsche Eierveiling R. E. V.

9 Sept. 1913. Kippeneieren f 4.75 6.45. Middenprijs f 5.68 per 100. Eendeneieren f 5.75—f 5.95. Kalkoeneieren 7.00—0.00 Parelhoeneieren f 4.70—0.00 Handelaarseieren 4.40—5.05. alles per 100 stuks.

Aanvoer 32.672.

Markten.

Maandag 15 September.

Boxmeer, jaarmarkt.
Gemert, paarden, beesten, varkens.
Tiel: vee.

Dinsdag 16 September.

Cuijk en St Agatha, jaarmarkt.
Nijmegen, paarden.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 17 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten, paarden, vee.
Made, paarden, beesten, varkens.
Nijmegen, vee.
St. Oedenrode, paarden, beesten.

R. K. LEERGANGEN.

Sekretariaat: Postelstraat 47, Den Bosch.

Deze maand worden in DEN BOSCH geopend

NIEUWE LEERGANGEN

voor **DUITS M. O. A., BOEKHOUDEN M. O. en GESCHIEDENIS M. O.**

Nog gelegenheid tot inschrijving voor **Tekenen L. O., Tekenen M. O.** (M. X.); **Voortgezet teken- en schilderonderwijs.**

†† Heden overleed tot onze † innige droefheid, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten, onze beminde Echtgenoot, Broeder, Behuwdbroeder en Oom

DE WELED. HEER

Johannes Antonius van der Eerden,

in den ouderdom van bijna 75 jaren.

J. B. VAN DER EERDEN-DE VISSER.

Namens de overige Familie,
H. F. VAN DER EERDEN.

Boxtel, 3 September 1913.

Voor vast werk

GOEDE ZAGERS

GEVRAAGD

bij de Firma B. H. CLERCX, BOXTEL.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor eene enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Oproep der Kiezers voor de Provinciale Staten.

Het Comité voor de bevordering der verkiezing van **Mr. P. M. ARTS** doet bij deze een **ernstig** beroep op alle Kiezers, voor wie de woorden **eerlijkheid** en **oprechtheid** geen ijdele klanken zijn.

Bij de candidaatstelling in de Kiesvereeniging is zooveel in strijd met het reglement gehandeld en zijn zooveel oneerlijkheden gepleegd, dat zelfs de ernstigste voorstanders dezer vereeniging zulks afkeuren en niemand in ernst kan volhouden, dat zulk een door **kunstgrepen** en **onreglementaire gedragingen** verkregen uitspraak, die den candidaat der Kiesvereeniging slechts een 30 stemmen boven de meerderheid bezorgde van deels om den tuin geleide kiezers, ook maar eenige waarde kan hebben voor de pl.m. 13000 kiezers van het district.

Daarom spoort het Comité-Arts alle kiezers aan als protest hun stem uit te brengen op

Mr. P. M. Arts,

die bovendien als **geheel onafhankelijk** persoon, als **man van studie** en **rechtskennis**, als **kloek werker voor de algemeene belangen** en als **Tilburger** door en door met de nooden van het district bekend, in de Provinciale Staten een uitnemend figuur zal maken en ook niet het groote getal **afhankelijke** burgemeesters zal vergrooten.

Het Comité zal dezer dagen de **gelegenheid** vinden de Kiezers op het **onreglementaire** en **oneerlijke geknoei**, dat voor de candidaatstelling in de Kiesvereeniging noodig schijnt geweest te zijn, te wijzen en voor het publiek uiteen te zetten.

Het Comité hoopt intusschen, dat alle eerlijke en weldenkende Kiezers hunne afkeuring daarover duidelijk zullen toonen en de candidatuur zullen bevorderen van

Mr. P. M. ARTS,

die hiermede beleefd, doch **dringend** aan allen wordt aanbevolen.

Het Comité-Arts.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMBLEN.**

Minzaam aanbevelend.

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen

à f 12.-.

Pruimen van 20 cent. thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „
Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.
Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct., van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

UITSLUITEND à CONTANT.

Verkiezing Provinciale Staten.

Het Bestuur der ROOMSCH CATHOLIEKE KIESVEREENIGINGEN „DISTRICT TILBURG" heeft de eer mede te deelen dat tot **CANDIDAAT** voor de Provinciale Staten met groote meerderheid geproclameerd werd de Heer

G. R. C. M. RAUPP.

Het verzoekt derhalve met aandrang alle Kiezers van het district hunne stem uit te brengen op den Candidaat der Vereeniging.

De stemming heeft plaats VRIJDAG 12 SEPTEMBER van 8—5 UUR.

TILBURG, 4 September 1913. *Het Bestuur voornoemd,*

B. T. C. STRAETER, Tilburg, *Voorzitter.*
M. J. WILLEKENS, Hilvarenbeek, *Onder-Voorzitter.*
A. C. VAN LOON, Tilburg, *Penningmeester.*

H. NAAIJKENS,	Tilburg.	W. G. J. H. STRIJBOSCH, Esch.
W. SMARIUS,	„	A. H. VESTER, Loon-op-Zand.
FRANS VERBUNT,	„	M. v. BEURDEN, Kaatsheuvel.
H. v. d. VELDEN,	„	H. J. W. v. HEESWIJK, Udenhout.
H. ERAS,	„	G. v. POPPEL, Gilze.
A. WITLOKX,	„	G. VERHEIJDEN, Rijen.
H. v. LOON, Goirle.		H. v. LEEUWEN, Boxtel.
C. BRENDERS, Berkel.		H. J. v. BUUL, Helvoirt.
J. J. HEUVELMANS, Diessen.		C. v. d. PASCH, Haaren.
E. J. M. J. MAEIJER, Moergestel.		

FRANS MANNAERTS, Tilburg, *Secretaris.*

KIEZERS VAN BOXTEL.

De verkiezing voor de Provinciale Staten op a.s. Vrijdag 12 September 1913 wordt geheel beheerscht door de z.g. **VUILWATERKWESTIE.**

De inwoners van Boxtel hebben er alle belang bij, dat uit de Staten wordt geweerd een **tegenstander** van de spoedige voorziening in den onhoudbaren toestand waarin **de Essche stroom** verkeert door het vuile **fabriekswater** van Tilburg.

De candidaat van Boxtel kan **NIET** zijn de heer Raupp, die als burgemeester van Tilburg thans een proces tegen de gemeente Oisterwijk voert, om de **onrechtmatige** toestand te helpen bestendigen.

Kiest allen Mr. P. M. ARTS

wiens vader, het Kamerlid van Tilburg in den Tilburgschen Raad zich krachtig heeft geweerd ten voordeele der Gemeenten die door het fabriekswater van Tilburg worden geteisterd.

Volg het voorbeeld na van **Oisterwijk**, waar men den heer Mr. ARTS heeft candidaat gesteld en waarvan verwacht kan worden, dat hij in zake de **vuilwaterkwestie** aan de zijde van Boxtel zal staan.

Vele Inwoners uit Boxtel.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

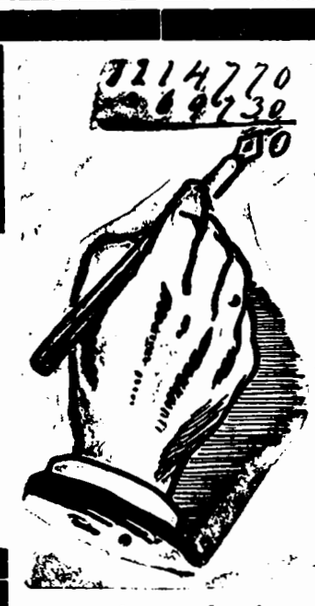

Reken maar

dat gij stellig zult genezen van Uw asthma, van Uw influenza, hoest, bronchitis, borst- of longaandoening, indien gij slechts Uw eenigst geneesmiddel aanwendt: de

Abdijsiroop,

Klooster Sancta Paulo

Een stellig bewijs is wel de onderstaande verklaring van Mej. A. van der Meer, Bloemstraat No. 30, Amsterdam:

„6 maanden lang leed ik aan hevige borstpijnen en pijn tusschen de schouderbladen. Ik hoestte zeer veel zonder dat echter de slijm wilde loskomen, hetgeen de pijn nog verergerde. **Dit borstlijden had ik overgehouden uit een influenza,** welke ik met verkeerde middelen had behandeld. Slapen deed ik bijna niet meer, het eten smaakte mij niet, terwijl koude rillingen mij dikwijls plotseling overvielen. Mijn hoofd gloeide dikwijls en ik had ook veel last van koude voeten. Kortom, het leek wel of ik de **tering** had. Teneinde raad kocht ik bij de firma M. CLEBAN & Co., Heiligeweg 42 te Amsterdam de Abdijsiroop. Reeds dadelijk gaf de Abdijsiroop verlichting. Mijn toestand ging gaandeweg vooruit en de ziekteverschijnselen bleven achterwege. Nadat ik 4 flacons Abdijsiroop gebruikt had, was ik volkomen genezen waarvoor ik zeer dankbaar zijn".

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATS-VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 73 ZATERDAG 13 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5811.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

3566-3106.

Het staat vrijwel gelijk met een nederlaag voor de Kiesvereeniging, wat beide getallen weten te vertellen. Een meerderheid van 460 stemmen op de zevendehalf duizend, 't zegt niet veel goeds.

Wij willen ons vandaag de moeite eens geven de oorzaken van dit geringe succes der Kiesvereeniging op te sporen.

We blijven er natuurlijk buiten, of de kandidaatstelling van den heer Raupp in de kiesvereeniging op eerlijke wijze is geschied.

Het groote stemmenaantal op den heer Arts kan voor een deel gerust worden toegeschreven aan den invloed der Nieuwe Tilburgsche Courant, orgaan van het Kamerlid Arts, vader van den Staten-candidaat. Ook valt 't niet te ontkennen dat de heer Arts, niettegenstaande zijn twee en dertig jaren, een knappe en werkzame jonge man is, die vooral onder het Tilburgsche arbeidersvolk zeer populair is en ook in den middenstand grooten aanhang heeft.

Of verder de vuilwaterkwestie wel zoo'n gewicht in de schaal heeft gelegd, betwijfelen we zeer.

Doch wat wel van belang is geweest en grooten invloed heeft uitgeoefend, dat is het gebrek aan vertrouwen, dat van verkiezing tot verkiezing meer en meer het deel der kiesvereeniging wordt.

De mannen der kiesvereeniging blijken lang niet voldoende de teekenen des tijds, ja de eischen des tijds te beseffen om de kiesvereeniging op den duur als een leidend en invloedrijk instituut te kunnen handhaven.

Al jaren lang hebben we in onze katholieke beweging gepraat over organische vertegenwoordiging, over vertegenwoordiging van standen en beroepen. Heelemaal is dat natuurlijk niet door te voeren, maar onze kiesvereeniging heeft dan toch ook geen moeite gedaan om 't eenigzins in die richting te sturen. Van alle standen is er slechts één vertegenwoordigd.

De landbouw heeft als 't gewed is, slechts één vertegenwoordiger. Maar een Statenlid, dat in overeenstemming met het streven van *de* groote landbouwersorganisatie, den Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond, zijn politieketaak in de Staten kan vervullen, bezit ons district niet.

Ook de arbeidersklasse, die wel het talrijkste is, die echter in de Staten minder belangen heeft te behartigen dan de landbouwende stand, is totaal uitgesloten. Dat is geen gezonde toestand en de kortzichtigheid, die dien ongezonden toestand bestendigt, maakt de kiesvereeniging op den duur levend dood, dat kan niet uitblijven.

Waar aan de officiëele stembus zes maal zooveel stemmen worden uitgebracht als in de kiesvereeniging, daar kan de kiesvereeniging zoo maar niet willekeurig te werk gaan, daar vooral moeten de leiders zich vóór de candidaatstelling niet te zeer op de voorgrond stellen, daar moet de invloed van bovenaf zich niet te sterk doen gevoelen, anders komt men op den duur voor groote teleurstellingen te staan.

In Tilburg heeft men, om den heer Arts te weren zijn toevlucht genomen tot den heer Raupp en in gewone omstandigheden had men met zulk een eminent man een uitstekende keuze gedaan, doch men had toch ook weleens mogen bedenken, dat er heel wat oppositie komt, tegen dat telkens weer afvaardigen van Burgemeesters.

Het is niet goed dat de eerste ambtnaren der gemeente in zoo grooten getale lid der Staten zijn. Er komen bovendien veel te veel Statenleden, die tengevolge van de baantjes, die ze al hebben, volgens de wet geen lid van Gedeputeerde Staten mogen zijn.

En ten slotte, een Burgemeester is en blijft een gewoon sterveling met slechts één stel hersens, die hij waarachtig wel noodig heeft om zijn Burgemeestersambt naar behooren waar te nemen, zeker in een stad als Tilburg.

Wij willen maar zeggen dat de kiesvereeniging, wil zij met grond verwachten, dat de duizenden kiezers, die niet bij haar zijn aangesloten, naar haar advies luisteren, wat meer moet rekening houden met de geest des volks en 't ouwe, versleten systeem vaarwel zeggen.

R.

Buitenlandsch Nieuws.

Duitschland.

Het luchtschip, de L. I. vergaan.

Het marine-luchtschip L. I. is Dinsdagavond om 7 uur bij een orkaan 18 zeemijlen benoorden Helgoland verongelukt en gezonken. Zoodra men het ongeluk bemerkte schoten torpedobooten naar de plaats van de ramp ter hulp.

Van de bemanning van het luchtschip L I zijn 7 man gered en 13 verdronken, onder wie kapitein Metzing, commandant van de afdeeling marineluchtschepen, en de eerste luitenant Hanne, de bevelvoerder van het luchtschip.

De geredden van de „L I" zijn Woensdagmiddag met een torpedoboot te Cuxhaven aangekomen en hebben een uitvoerig verslag gegeven van het ongeluk. In een onderhoud, dat de correspondent der „Frankf. Ztg." te Cuxhaven met eenige officieren, die bij dit onderhoud tegenwoordig waren gehad heeft, vernam hij nog de volgende bijzonderheden over het verloop van het ongeluk:

De „L I", die in den laatsten tijd verschillende tochten over zee gemaakt had en aan de vlootmanoeuvres deel nam, begaf zich Dinsdagmiddag om 1 uur 25 wederom naar Helgoland om verkenningen te doen. Bestuurder was de bekende deskundige, luitenant-kapitein Hanne, die eenige uren later met 12 personen het leven verloor.

Het luchtschip trok om 4 uur over Cuxhaven, terwijl reeds een tamelijk zware regen viel. De luchtkruiser vervolgde evenwel rustig zijn weg. Om 5 uur 35 kwam hij onder hevige regenbuien bij de vloot aan; doch daar het weer overigens rustig was, maakte men zich in het geheel niet ongerust. Het luchtschip toch kon ruim 15.000 K.G. water opnemen.

De vlootmanoeuvres werden ten Noord-Westen van Helgoland gehouden, terwijl het luchtschip zich op ongeveer 14 zeemijlen in die richting van Helgoland bevond. Daar men een volledige militaire verkenning wilde doen, was de „L I" volledig bemand, d. i. met 6 officieren, een marine-ingenieur, een stuurman en 14 man machine- en signaalpersoneel. Het luchtschip vloog op een hoogte van 1300 Meter in volle vaart, toen even na 6 uur, geheel onverwacht, een weersverandering plaats greep. Er viel een regen, zoo ontzettend hevig, dat een der geredde officieren verklaarde, dat hij zelfs bij de hevigste tropen-regenbuien geen evenbeeld van deze wolkbreuk beleefd had. Een ondoordringbare watermuur stond om het luchtschip. Tegelijkertijd braken zeer heftige, vertikaal gerichte stormwinden los, terwijl de zee hol stond en zeer woest was. Het luchtschip was na korten tijd geheel met water gedrenkt; en ook de binnenruimte stond vol water; toch bleven de motoren doorwerken.

Het luchtschip wierp nu al zijn waterballast uit en handhaafde het hoogtestuur, om zoo mogelijk boven de buien te komen. Doch de vertikale druk werd steeds sterker en spotte met alle krachtsinspanningen, vooral wijl reeds veel gasverlies geleden was... Een vreeselijke bui slingerde nu den luchtkruiser met een snelheid van 20 M. in de seconde uit een hoogte van 1000 M. op de woelige zee neer.

Het voorstuk kwam het eerst op het water terecht. Door den weerstand brak het schip in tweeën, en beide deelen zakten geheel of gedeeltelijk onder water, terwijl de woeste golven er overheen spoelden.

Reeds van te voren waren eenige mannen uit de gondels gevallen en onder het gevaarte geraakt. Anderen konden zich in hun lederen pak gedurende drie kwartier zwemmend boven water houden. Nog anderen hielden zich vast aan de wrakstukken, de meesten evenwel werden door den slag gedood, of verstikten in het binnenruim.

De visschersboot „Orion" had het luchtschip gevolgd, en was in de nabijheid toen de catastrofe voorviel; met de grootste moeite kon zij vijf man opnemen, terwijl het linieschip „Hannover" er nog twee redde.

De geredden vertelden verder nog, dat het luchtschip met volle vaart vooruitschoot, toen de vertikale bui het in de zee neerwierp. Deze stoot en de vernietiging, die onmiddelijk daarvan het gevolg was, speelden zich zoo snel af en met zulk geweld, dat bijna niemand tot bezinning kwam, voor het ongeluk reeds geschied was. Het gelukte den torpedobooten, die dadelijk ter hulp gezonden werden, niet, de verongelukten op te visschen.

De correspondent voegt er aan toe, dat in Cuxhaven groote rouw heerscht over dit ongeluk, vooral bij de marine. Men hecht er evenwel veel waarde aan, dat het materiaal en de leiding uitstekend geweest zijn. Bij den vreeselijken weerstoestand, die den ondergang der „L I" veroorzaakte, ware ook elk ander luchtschip omgekomen.

Nader wordt nog gemeld, dat het lijk van den verongelukten kapitein Metzing bij Cuxhaven aan land gespoeld is. Een visscherskotter heeft daarenboven nog vijf lijken opgevischt.

Bij de bespreking van de oorzaken, die tot dit ongeluk kunnen geleid hebben, zegt een deskundige in de „Tägliche Rundschau" dat, als men alles te zamen beschouwt, het niet aannemelijk is, dat het luchtschip door den storm op de zee neergeslingerd werd. Voor den storm te vluchten en uit te wijken voor den regen had men reeds geleerd.

„Maar de omstandigheden, gaat de schrijver voort, zijn in haar samenwerking al te ongunstig geweest. De „L I" was en bleef een schoolschip, dat niet het noodige materiaal bezat om tegen de elementen te strijden, zooals dat de andere marine-luchtkruisers zullen bezitten. Maar men moest met dit schip toch „militair" vliegen. Zoolang men slechts een schoolschip heeft, moet het voor de groote kruisers inspringen. Deze kinderziekte is niet te vermijden. Luitenant-kapitein Hanne was zich deze gevaren ten volle bewust. Toen ik eens met hem een tocht maakte in de „L I" heeft hij mij uitdrukkelijk verklaard, dat het schip te zwaar was om groote diensten te bewijzen, dat het daarom wellicht ooit midden in de oefening zou neerstorten. Hij bezat evenwel wat Treitschke bij de Pruisen „die besonnene Verwegenheit" noemt, en deed opgewekt zijn plicht, zonder zijn omgevlng door allerlei bedenkingen te bezwaren".

Engeland.

Een geheime bond.

Een der Engelsche bladen verneemt uit Johannesburg het volgende over een geheimen bond, die onder de gevangenen in Zuid-Afrika bestaat.

In den loop van een moordproces te Kimberley kwamen, zoo meldt het blad, opzienbarende bijzonderheden aan het licht over een geheimen bond van inlandsche gevangenen, welke echter de politie niet geheel en al onbekend geweest moet zijn.

Vijf zwarte gevangenen stonden nl. terecht, onder beschuldiging een medegevangene Jacob Mkaba, met wien zij zich in de gevangenis van Dutsitspan bevonden, vermoord te hebben. Naar uit het onderzoek bleek, had Jacob besloten om zijn ambt als hoofd der „Ninevite Society" neer te leggen, en ook anderen overgehaald om uit de vereeniging te treden. Hiervoor en ook

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

4

„Drie, vijf, tien ducaten!"

Het zweet stond den kastelein op het voorhoofd; hij aarzelde, streek met de hand over zijn ronde kin, en sprak fluisterend:

„Ik zal niets voor goud doen; dukaten zijn dukaten, doch geef mij een kleine schilderij van uw hand, meester Van der Goes, en ik zal de zaak weten te plooien".

„Kunnen we dan van dezen avond over de Hel beschikken?"

„Neen, de zaal is verhuurd, zooals tk u reeds zeide, doch ik heb nog een kabinet ter zijde".

„Dat wenschen we niet. Ons doel was, ons onder de menigte te begeven, ze desnoods uit te teekenen".

„Welnu, mijne heeren, gij kunt teekenen zooveel als gij begeert; het kabinet bevat kleine venstertjes; gij kunt zelfs verstaan hetgeen er verhandeld wordt, indien gij zin hebt om de vreugdezangen te hooren of de gesprekken over het uitmuntende bier, dat Florus zijn gasten schenkt, daar slechts een dun beschot de beide vertrekken van elkander scheidt".

„Wat zullen wij doen?" vroeg Van der Goes.

„Aangenomen!" riep Hemling.

„Zoo is het eigenlijk nog beter", sprak Kasper; „wij kunnen zoodoende alles rustiger gadeslaan en in ons opnemen".

„Hoe laat komen uwe gasten?"

„Over eenige minuten", antwoordde Florus, op zijn horloge ziende.

„Breng ons er dan heen".

„Neem me niet kwalijk; mijn zwaarlijvigheid laat me niet toe om de trappen van de Hel af te dalen. Geertruida zal u brengen, waar gij wezen moet en u verder van dienst zijn".

„We hebben bier, potlooden en papier noodig", beval Van der Goes.

„Tot uw dienst, heeren".

De kleine Geertruida, die door haar meester geroepen was, glimlachte tegen de bezoekers der academie en ging de heeren in de onderaardsche kelders voor. De jongelieden in een nauwe zaal binnengelaten hebbende, waar zij een kleine lamp neerzette, bracht zij volle kroezen, en wat de heeren maar gevraagd hadden; een oogenblik later deed zich de stem van haar meester hooren en was zij in eenige sprongen weer boven, op hetzelfde oogenblik, dat de persoon, die de kelders afgehuurd had, zich voor meester Florus vertoonde.

Achter hem kwamen verscheidene lieden in verschillend kostuum gekleed, doch, terwijl hun gang ongedwongen scheen, was op hun gelaat een zekere ongerustheid te lezen.

Met twee, drie tegelijk daalden zij den trap af, weldra door andere lieden gevolgd, die meester Florus het opgegeven wachtwoord in het oor fluisterden. Het meerendeel hunner had de veertig achter den rug, doch talrijke jeugdige personen hadden zich bij de mannen aangesloten, wier gelaat het minst somber en achterdochtig scheen.

„Wel hoe?" sprak Frederik in zich zelf, „zal dat tot morgen duren met die kameraden met de looden klingen?" Zoo heette 't wachtwoord, 't welk de huurder den herbergier gegeven had. „Gelukkig", vervolgde Florus, dat, hoe talrijker de vergadering, hoe meer er gedronken wordt...

„Welken drank moet ik naar beneden brengen?"

Aldus stoorde Geertruida de overdenkingen van haar meester.

Een minuut later was Geertruida weder boven.

„Mooie klanten", riep zij verontwaardigd; „zij durfden mij om drie kruiken schoon water vragen".

„Kruiken water! Zij willen mijn huis dus onteren!"

„Ja", hernam Geertruida; „ik zei ze nog, dat water hoogstens goed genoeg is, om misdadigers te pijnigen en niet om brave dorstige Vlamingen te drenken; doch lieve hemel, toen zette me één dier kerels een gezicht, dat ik maar gauw de plaat gepoetst heb ... Wat moet ik nu doen?"

„Breng het water naar beneden... Zij zijn in hun recht; zij hebben de zaal gehuurd... Voor het vervolg zal het echter niet meer gebeuren, dat ik een lokaal verhuur, zonder vooruit te weten, wat men er denkt te verteren. Gelukkig, dat de schilderij van Hugo van der Goes tegen die teleurstelling opweegt. Ik zou wel eens willen weten, wat die „kameraden met de looden klingen" elkaar te zeggen hebben. Kon ik nog naar beneden gaan, doch ik zal Geertruida er op afzenden..."

„Wat ook zij, bier of putwater, mijn kind, gij behoort de bevelen der huurders van de Hel na te komen".

„Dat gaat niet, meester Florus, want ze hebben mij den sleutel gevraagd, de deur gesloten, en mij beduid, dat mijn diensten onnoodig waren".

„Het noodlot wil", sprak de herbergier in zichzelven, „dat die lui mij zelfs niet de voldoening gunnen, hen onder de tafel te zien rollen".

„Daar staat tegenover", hernam de meid, „dat Van der Goes en zijn kameraden zooveel te meer dorst schijnen te hebben".

Florus bleef in zichzelf mopperen en berekende het verlies, hem door de huurders der Hel berokkend, terwijl deze zich eerst na het sluiten van de deur des kelders in veiligheid rekenden en hun opperhoofd verklaarde:

„Bij de genade Gods en van Onze Lieve Vrouwe, we kunnen onze witte kaproenen weer opzetten".

Tegelijkertijd, dat Florus tegen zijn gasten in zijn kelder uitvoer, namen Hugo van der Goes en zijn vrienden in het door Geertruida geopende kabinet plaats. Een goede voorraad papier in verschillende soorten en potlooden lag op de tafel; alle kunstenaars van Gent wisten, dat bij den herbergier op alle uren van den dag het noodige te vinden was, om een schets te maken of een schilderij te ontwerpen, welke de voorzichtige man tegen een vormelijke quitantie inruilde.

„Inderdaad", sprak Van der Goes, „Flores is misschien slimmer dan hij weet; door ons dit kabinet beschikbaar te stellen, bewijst hij ons een honderdmaal grootere dienst dan door ons wagenwijd de deur der Hel te openen.

Den braven Vlamingen, die de gewelfde zaal van dezen kelder gehuurd hebben, zou de tegenwoordigheid van vreemdelingen slechts hinderlijk geweest zijn. Om lustig te drinken moet men in eigen gezelschap en geheel op zijn gemak zijn. Wij zullen ongetwijfeld getuigen zijn van een reusachtigen wedstrijd van lustige drinkers; de een zal tien, zijn buurman vijftien glazen uitdrinken, een derde zal een geheele kan in één teug ledigen en een vierde wellicht een ton aan den mond zetten en alles voor zijn rekening nemen. Allen zullen in een roes vallen; die van den eenen zal lustig, van den anderen het omgekeerde zijn, zoodat wij typen genoeg zullen te zien krijgen. Bij het dobbelspel gaan zij natuurlijk bakkeleien en zoo iets is noodig om de soldaten voor te stellen, die om de kleederen van Christus vechten".

wijl men hem verdacht, dat hij verschillende mededeelingen gedaan had over den aard van den geheimen bond, werd hij ter dood veroordeeld. Men lokte hem in een eenzame cel, en doodde hem daar door messteken. De vijf aangeklaagden zijn de „geneesheer", de „rechter", de nieuwe president en twee andere leden der vereeniging.

Het onderzoek wees verder uit, dat deze geheime bond zijn eigen koning, ministers, generaals, geneesheeren, rechters en andere ambtenaren had, dat medegevangenen ter dood veroordeeld werden en bepaalde leden werden aangewezen om deze oordeelen ten uitvoer te brengen. De leden zijn over het geheele land verspreid, en de „koning" zit in de gevangenis van Pretoria, vanwaar ook het bevel om Jacob te vermoorden moet gekomen zijn.

Een der beklaagden gaf toe, dat hij Jacob doodgestoken had, maar voegde er tot zijn verontschuldiging aan toe dat hetzelfde lot hem zou getroffen hebben, indien hij het bevel van hooger hand niet ten uitvoer had gebracht.

Vier der beschuldigden zijn ter dood veroordeeld. Voor de scherpe bewaking van de gevangenen in Afrika pleiten de gegeven bijzonderheden juist niet.

Het gestolen halssnoer.

Voor den politie-rechter in de Bowstreet stonden Woensdag de vijf beklaagden James Lockett, juwelier, Jose Grizzard, handelaar in diamanten, Simon Silvermann en Leisir Gutwirth, makelaars in effecten en Daniël Mc. Carthy, die verleden week in verband met den diefstal van het paarlen halssnoer in hechtenis werden genomen.

De procureur generaal zette in den breede de geheele zaak uiteen. Beklaagde Gutwirth heeft te Parijs een neef, Brandstatter geheeten. Deze ontmoette in het begin van Augustus Gutwirth in België, die hem voorstelde om voor de som van anderhalf millioen de paarlen van het halssnoer van den Londensche juwelier Mayer te koopen. Te Parijs teruggekeerd, overlegde Brandstatter met zijn vrouw, wat hen te doen stond, en zij besloten de politie behulpzaam te zijn in het vinden der dieven.

De twee neven wisselden dan verscheidene brieven en telegrammen en half Augustus vertrok Brandstatter met een vriend naar Londen, waar hij in relatie kwam met bovengenoemden Silvermann, die als expert optrad; ook met Lockett en Grizzard kwam hij op gelijke manier in betrekking.

Nadat hij verschillende besprekingen gehad had met deze personen, verwittigde hij de politie; een Parijsche handelaar trad door zijn bemiddeling in connectie met de verdachten. Dezen vertrouwden de zaak echter niet erg en gaven voorloopige plaats tot bijeenkomst om zich te overtuigen, dat de politie hen niet volgde. Ten slotte stemden zij er in toe om op de kamer, die door Brandstatter bewoond werd, een conferentie te houden. Hier toonden zij de paarlen, die allen van het collier losgemaakt waren, om ze gemakkelijker te verkoopen.

De Fransche handelaar wilde drie paarlen voor 100 000 franks koopen, doch de anderen verklaarden, dat zij er voor dien prijs slechts twee konden geven. De handelaar zou nog meer paarlen gekocht hebben, doch Grizzard beweerde, dat zij door de politie bespied werden, en stelde daarom voor de onderhandelingen een maand uit te stellen. De drie onderhandelaars keerden dan naar Parijs terug, om daar de besprekingen voort te zetten.

Op het einde van Augustus schreef Brandstatter aan Gutwirth, dat hij kopers voor de overige paarlen gevonden had. Eene nieuwe plaats van bijeenkomst werd voor den tweeden September te Londen vastgesteld bij den ingang van den ondergrondschen spoorweg, waar de vier mannen en de oude Carthy in hechtenis werden genomen.

De procureur-generaal moest erkennen, dat het niet duidelijk is, in welke connecties de laatste met de vier andere mannen gestaan heeft. De bankbiljetten, welke op een der verdachten gevonden werden, moeten van de bankbiljetten zijn, die de Fransche onderhandelaar bij den aankoop der groote paarlen aan Gutwirth ter hand stelde.

Zoo staat de zaak op het oogenblik. Naar verluidt, heeft inspecteur Ward de laatste acht dagen niet nieuws kunnen ontdekken. Waarschijnlijk zal de zaak van week tot week uitgesteld worden tot de Engelsche politie uit de verschillende plaatsen antwoord gekregen heeft, op de door haar gedane informaties. Te Londen schijnt men weinig zekere gegevens te hebben over het verleden der aangeklaagden.

Intusschen blijft het collier onvindbaar, en is de zaak weer eenigen tijd uitgesteld.

Australië.

Wetgeving op de scheidsgerechten.

Sedert eenige jaren bestond in Nieuw-Zuid-Wales een industrieel hof (Industrial Court). Op voordracht van dat Hof benoemde de minister van Arbeid en Nijverheid de leden van de bureau's (boards), bedoeld bij de Industrial Disputes Act van 1908 en belast met het onderzoek van industrieele conflicten. Maar in de praktijk is die gang van zaken te ingewikkeld en te langzaam gebleken, om door snelle beslissingen en uitspraken te voorkomen. In afwachting van een wijziging in de wet heeft men nu voorloopig ingesteld een onderzoek-ambtenaar (investigation officier), belast met het onmiddellijk onderzoek van den stand van zaken, zoodra een geschil ontstaat en met het voorstellen van een schikking. De proef is gelukt en heeft aanleiding gegeven tot de nieuwe Industrial Arbitration Act.

In werkplaatsen of fabrieken van minder dan 500 werklieden wordt, zoodra eenig geschil zich voordoet, dat aanleiding dreigt te geven tot staking van den arbeid, een onderzoek ingesteld door een officieelen commissaris (Industrial Commissoner). Hij heeft geen rechterlijk gezag. Hij kan alleen aan de partijen opleggen hun grieven uiteen te zetten, met hem en onderling samen te werken. Zoo hij er niet in slaagt een accoord te treffen, richt hij zich tot den Minister van Arbeid, die de zaak onmiddellijk voor het Industriëele Hof kan brengen. Hierdoor wordt aan de conflicten de gelegenheid benomen zich door den langen duur te verscherpen.

Wanneer het etablissement, waar een geschil is uitgebroken, meer dan 500 arbeiders aan 't werk heeft, komen de verzoeningscomité's tusschenbeide. Zij bestaan uit 2 vertegenwoordigers van de werkgevers en 2 vertegenwoordigers van de werknemers, alle vier aangewezen door den minister van Arbeid. Hij wijst ook den president aan, wanneer de vier leden het niet eens kunnen worden. De president heeft delibreerende stem.

Dit comité kan slechts een accoord tusschen de partijen voorstellen. Men hoopt dat het groote diensten zal bewijzen aan de industrieën, waarin zich vaak kleine geschillen voordoen en dat het een toenadering zal bewerken tusschen de ondernemers en de werklieden op oogenblikken, dat een geschil dreigt aanleiding te geven tot een werkstaking of uitsluiting.

„K. S. W."

Binnenlandsch Nieuws.

Staten-Generaal.

De Staatscourant bevat het volgende programma voor de opening van de zitting der Staten-Generaal te 's Gravenhage op Dinsdag a.s.:

Art. 1. Des middags ten twaalf ure zullen de leden der Staten-Generaal zich begeven naar de Ridderzaal op het Binnenhof, en in vereenigde vergadering te zamen komen, onder leiding van den door H. M. de Koningin benoemden voorzitter van de Eerste Kamer.

Art. 2. De ministers en de leden van den Raad van State zullen zich des namiddags te één uur mede in die zaal vereenigen.

Art. 3. H. M. de Koningin, de zitting der Staten-Generaal zullende openen, zal ten één ure met den volgenden trein van het Paleis afrijden:

a. Een commando cavalerie tot opening van den trein;

b. Een rijknecht-majoor en twee rijknechts te paard;

c. De ceremoniemeester, gezeten in een rijtuig, met twee paarden bespannen, gaande een lakei naast elk portier;

d. Acht kamerheeren, gezeten in twee rijtuigen, ieder met twee paarden bespannen, gaande één lakei naast elk portier. De kamerheeren plaatsen zich volgens hunnen rang van benoeming;

e. De groot-officieren, gezeten in twee rijtuigen ieder met zes paarden bespannen, gaande twee lakeien naast elk portier;

f. Een commando cavalerie;

g. De grootmeesteres en de dienstdoende dame du palais, gezeten in een rijtuig, met vier paarden bespannen, gaande twee lakeien naast elk portier;

i. H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. den prins der Nederlanden, gezeten in een staatsiekoets, met acht paarden bespannen, gaande een koetsier naast elk paard, en vier lakeien naast elk portier;

De opper-stalmeester, te paard, rijdende naast de staatsiekoets, een weinig achter het portier ter rechterzijde, en de gouverneur der koninklijke residentie, te paard, rijdende een weinig achter het portier ter linkerzijde.

Achter de staatsiekoets de officieren van het Militaire Huis van H. M. de koningin, te paard, rijdende twee aan twee, naar ouderdom van rang, de oudste vóór.

j. Een commando cavalerie, tot sluiting van den trein.

Art. 4. De trein zal rijden door de Heulstraat, door het Lange Voorhout (Schelppad), over den Korten Vijverberg en naar het Binnenhof.

Art. 5. De trein gekomen zijnde aan het gebouw waarin de zitting zal geopend worden, zal H. M. de koningin aan den ingang ontvangen worden door een commissie uit de vergadering, die, voorafgegaan door den ceremoniemeester, de kamerheeren, de groot-officieren en den opper-ceremoniemeester, H. M. zal geleiden naar de zaal waarin de vergadering gehouden wordt. De grootmeesteres en de dienstdoende dame du palais, benevens de officieren van het Militaire Huis van H. M. de koningin volgen onmiddellijk.

Art. 6. De grootmeesteres en de dienstdoende dame du palais plaatsen zich onmiddellijk ter zijde achter H. M. De groot-officieren en de gouverneur der koninklijke residentie plaatsen zich achter den koninklijken zetel. De kamerheeren plaatsen zich rechts, de officieren van het Militaire Huis van H. M. links van den troon.

Art. 7. De zitting geopend hebbende, gaat H. M. met denzelfden trein waarmede zij gekomen is, en in de bij art. 3 vermelde orde, naar het paleis terug; zullende de trein den navolgenden weg nemen: van het Binnenhof, over den Korten Vijverberg, door het Lange Voorhout (Schelppad), door de Heulstraat naar het paleis.

Art. 8. Minuutschoten uit het geschut zullen het afrijden van H. M. van het paleis en het oogenblik waarop zij het gebouw verlaat aankondigen.

Invoering der Ziektewet.

Naar de „Nieuwe Courant" uit goede bron verneemt, is een ongewijzigde invoering der Ziektewet van deze Regeering niet te verwachten.

Een zeldzame keurmeester.

Men schrijft aan de „Tijd":

Dat de dieren ons vaak eigenaardige staaltjes van hun instinct vertoonen, waarover we verbaasd staan, niemand zal het ontkennen. Immers wij allen hebben, de een van hooren zeggen, de ander uit eigen ondervinding daarover vernomen.

Eigenaardig is ongetwijfeld ook en zeer zeker der vermelding overwaard, wat een ekster presteert, die in 't bezit is van een hoofdconducteur der S.S. te Zwolle. Het beest is mak en als het ware gepromoveerd tot huisdier, gelijk zoovele eksters. Nu heeft de eigenaar van dit beest zich vastelijk voorgenomen om nooit magarine-boter meer te gebruiken. Gij zult vragen, lezer, wat margarine uit te staan heeft met een ekster. Welnu de Zwolsche ekster helpt u uit den droom.

De eigenaar n.l., legde haar een stukje margarineboter ter verorbering voor. Het beest bedankte feestelijk. Wel natuurboter; die verslond ze met bijzondere gretigheid. En als nu de conducteur, buiten weten der ekster natuurlijk, twee brokjes boter naast elkaar deponeert, een van natuurboter en een van margarine dan laat de slimme ekster de margarine steeds onaangeroerd, doch verslindt de natuurboter met smaak. Een modern keurmeester van boter. Wellicht kan de ekster, evenals de politiehond, nog een verdienstelijk ambtenaar worden.

Groote brand te Amsterdam.

Dinsdagavond ontstond er brand in een der pakhuizen toebehoorende aan N. V. „Het Blaauwhoedenveem".

Geen half uur na het constateeren van den brand woedde in het perceel een ware vuurzee, waarvan echter buiten aanvankelijk weinig te zien was.

In het brandend perceel lagen opgeslagen groote voorraden kapok, meel, Java- en Sumatratabak, cacao, cacaoboter, rooting, olienootjes en voorts allerhande koopmansgoederen, welke er op ceel liggen.

Omstreeks 12 uur stond het perceel over de geheele lengte en breedte in lichte laaie. Het was één vlammenzee, welke van onder het perceel opsteeg en tot hoog er boven uitsloeg. De schepen, welke in de nabijheid gemeerd lagen, stonden in spookachtigen gloed. Een geweldige vuurregen steeg uit het pand op. Nu en dan vielen zware brandende stukken neer. Niets dan de muren van het pand staan nog overeind, doch ieder oogenblik vreest men dat een muur-gedeelte neerkomt.

Woensdag is de brandweer nog steeds werkzaam geweest om de smeulende vuurmassa te dooven.

Het verbrande pakhuis heeft een oppervlakte van ongeveer 50 maal 20 meter.

In het magazijn was o. a. voor een waarde van 1.100.000 gulden aan cacaoboter en boonen van de firma van Houten aanwezig, en voor 1.150.000 gulden tabak benevens groote hoeveelheden andere goederen.

Volgens het Hbld. zijn de verbrande en door water geheel of gedeeltelijk bedorven goederen verzekerd als volgt:

De aanwezige cacaoboonen en poeder voor de firma Van Houten te Weesp voor 1 millioen gulden.

Een hoeveelheid cacaoboter van de zelfde firma voor f 100 000.

Een voorraad tabak van de firma Crone, alhier, voor f 600.000.

Een voorraad tabak van de firma Frowein te Arnhem eveneens voor f 600.000.

Een partij rijst voor f 200.000.

Verder zijn nog verschillende andere goederen waaronder een groote hoeveelheid kapok, door het Blaauwhoedenveem verzekerd voor f 410.000.

Daarbij komt nog de waarde van enkele kleinere partijen koopmansgoederen en die van het gebouw, waaronder de verzekerde waarde ongeveer komt op drie millioen gulden.

De gezamelijke assuradeuren hebben een commissie benoemd tot regeling van de schade. In deze commissie hebben zitting voor de Hollandsche maatschappijen de heer Last, voor de Engelsche maatschappijen de heer Breitenstein, en voor de Duitsche maatschappijen de heer Drouven.

Een gestolen automobiel.

Twee mannen boden Donderdagavond omstreeks 10 uur in de Katendrechtsche laan te Rotterdam een auto te koop aan. Dit trok de aandacht van een politieagent in burgerkleeding, die daar juist voorbijging, te meer, daar de verkoopers, twee mannen, vrij sjofel gekleed waren. Hij sprak hen aan en riep de hulp in van een politieagent in uniform.

Een der mannen nam toen de vlucht, de ander werd gegrepen. Deze deelde mee, dat hij P. R. F. Arndt heet, 25 jaar oud is, bankwerker van beroep, uit Hannover. De vluchteling, volgens hem de dief, is de 23-jarige chauffeur F. Voogt, mede te Hannover woonachtig.

Op de auto werd voorloopig beslag gelegd en de aangehouden bankwerker opgesloten.

Vrijdagmorgen bleek op het hoofdbureau van politie, dat in den nacht van den 7den dezer deze automobiel, DIS 3013, merk Opel, ter waarde van 13 000 mark en toebehoorde aan den heer H. Stanze, te Peine, bij Hannover, uit de garage te Hannover is gestolen.

De dieven hebben er hier een paar dagen mee rondgereden, soms in gezelschap van een afgemonsterden Amerikaanschen matroos, die hun, naar hij zegt, daarvoor 9 pond sterling heeft betaald. Van dit geld leefden de beide Duitschers, die geheel zonder middelen zijn, ze kochten er benzine voor, en zoo meer.

Toen dit geld op was, en zij in de restauratie van Hacke-Peter op den Schiedamschendijk hun verteering niet konden betalen, legde deze voorloopig beslag op een van de lantaarns van de auto. Een nieuwe band werd elders verpand. Daarna werd besloten de auto tot iederen prijs van de hand te doen.

De gevluchte chauffeur Voogt is nog gevat. Onze politie heeft zich met de Duitsche autoriteiten in verbinding gesteld.

Reeds Donderdagochtend hadden de autodieven met politiemannen kennis gemaakt, toen zij op den Westzeedijk bij den Heuvel met de auto in het zand waren gereden, waardoor het tramverkeer eenigen tijd gestoord werd. Maar de politie heeft toen niet vermoed, dat zij met dieven te doen had.

N. R. Crt.

Een stakker.

Bij de politie te Oudewater vervoegde zich eenigen tijd geleden een jongeman van 28 jaren om nachtverblijf. Dit werd hem verleend. Na zijn vertrek des morgens werd vermist de deken die men hem tot dekking had gegeven. Toen later deze zwerver voor de rechtbank zich had te verantwoorden, wegens diefstal van de bewuste deken, vertelde hij, dat hij was opgesloten in een hok, zonder eenig voedsel of iets om te drinken, en dat hij den volgenden morgen weer kon vertrekken zonder ook maar iets te hebben gegeten. „Ik had den geheelen dag geloopen" zoo verhaalt hij, „en 's morgens werd ik weer op straat gezonden, zonder iets. Teneinde raad heb ik toen die deken medegenomen om te verkoopen en zoodoende wat te eten te krijgen, want ik kon niet meer". De politie gaf op een desbetreffende vraag toe, dat geen eten of drinken was verstrekt. Zulks was in den zomer niet gebruikelijk te doen, wel des winters; de politieman meende: omdat het anders te duur werd. De beklaagde werd wegens diefstal veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf. Een troost voor hem is, dat hij nu althans wat te eten heeft.

Ter navolging!

Een jongmensch uit een dorp bij Gouda maakte, naar de „Tel." verhaalt, de bedevaart per extra-trein mede naar Kevelaer. Hij had wel eens gehoord dat men slechts een bepaald aantal sigaren naar Duitschland mocht meenemen, maar hij wist er wel raad op. 't Zou hem niet foppen! En bij de visitatie aan 't grenskantoor te Hassum kwamen, tot groote hilariteit van de douane ambtenaren uit 's mans valiesje te voorschijn, netjes verpakt in een zakje van een banketbakkerswinkel een twintigtal heel eventjes aangerookte sigaren. Gebruikte sigaren, meende hij, waren toch wel „zollfrei".

De gestrenge heeren kommiezen hadden alle achting voor 's mans vindingrijkheid en lieten hem zonder betalen passeeren.

Beide beenen afgereden.

Te Diemen had Woensdag een ernstig ongeluk plaats. Mej. Roodenburg, die aldaar uit den stoomtram wilde stappen, wachtte niet af tot deze geheel stil stond. Zij kwam te vallen en geraakte onder den wagen met het gevolg dat haar beide beenen boven de knie werden afgereden. De ongelukkige werd uit Diemen door de auto van den Amsterdamschen gemeentelijken geneeskundigen dienst naar het O. L. V.-gasthuis overgebracht. Haar toestand is zeer ernstig. (Tel.)

Door den drank.

Deze week heeft de rijkspolitie te Wehl dood aan den weg gevonden den zwerver Antonius Dieman, geboren te Huizen op 3 Juni 1860. De dood is vermoedelijk veroorzaakt door het overmatige gebruik van sterke drank.

Door een koe gedood.

Men schrijft uit Malden aan de *Geld.*

Woensdagmiddag had hier een treurig ongeluk plaats. De vrouw van den landbouwer L. Gommers bracht de koe naar de weide. Waarschijnlijk heeft het dier, nog slechts eenige passen van het huis verwijderd, de vrouw aangevallen, althans een poosje daarna vond men het mensch dood. Het hoofd was als 't ware verbrijzeld. Het bloed gutste uit een wonde op den schedel. Of het beest zulks wel met de horens ofwel met de pooten heeft bewerkt, is een raadsel, daar niemand hiervan getuige is geweest. Te veronderstellen is dat het beest de vrouw omver heeft gesprongen en met de pooten haar schedel heeft ingedrukt.

Liturgische wegwijzer (Bisdom 's Bosch.)

15 Sept.	Maandag. Octaaf van O. L. V. geboorte, Dubbel. H. Mis: van den feestdag: Salve S. Parens; 2de gebed, stil gebed, en gebed na de Communie: van den H. Nicomedes, Martelaar; 3de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium; Credo, — Prefatie der H. Maagd. Tenzij anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.	Wit
16 Sept.	Dinsdag. Cornelius (Canon) en Ciprianus (Canon) Paus-Martelaren. Halfdubbel. H. Mis: Intret; 2de gebed enz. van de H.H. Euphonia e.a. Martelaren; 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 4de gebed enz. voor den Paus.	Rood
	Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen.	Zwart
17 Sept.	Woensdag (Quatertemper-vastendag). Lambertus Bisschop-Martelaar. Groot-dubbel. — (Diocesaan-feest) H. Mis: Statuit; 2de gebed enz. van den dag; 3de gebed enz. voor den Paus. — Laatste Evangelie: van den dag.	Rood
	Vandaag kan men ook hebben de H. Mis van den dag: Exultate; geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Lambertus; 3de en 4de enz. als op 16 Sept. — Benedicamus Domino.	Paars
18 Sept.	Donderdag. Josephus a Cupertino, Belijder. Dubbel. H. Mis: Dilectio; 2de gebed enz. voor den Paus.	Wit
19 Sept.	Vrijdag (Quatertemper-vastendag), Januarius en Gezellen. Martelaren. Dubbel. H. Mis: Salus; 2de en 3de gebed enz. als op 17 Sept.	Rood
	Vandaag kan men ook hebben de H. Mis van den dag: Laetetur; geen Gloria; 2de gebed enz. van de H.H. Januarius en Gezellen; 3de en 4de gebed enz. als op 16 Sept. — Benedicamus Domino.	Paars
20 Sept.	Zaterdag (Quatertemper-Vastendag). Eustachius en Gezellen, Martelaren. Dubbel. H. Mis: Sapientiam; 2de gebed enz. van den dag; 3de gebed enz. van de Vigilie van den H. Matheus; 4de gebed enz. van den Paus. Laatste Evangelie van den dag.	Rood
	Vandaag kan men ook hebben de H. Mis van den dag: Venite; geen Gloria; 2de gebed enz. van de H.H. Eustachius en Gezellen; 3de en 4de gebed enz. als op 16 Sept. — Benedicamus Domino.	Paars
21 Sept.	19de Zondag na Pinksteren, de 4de in Sept. **Matheus** (canon) Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Os justi; 2de gebed enz. van den Zondag; — Credo — Prefatie der Apostelen — Laatste Evangelie van den Zondag.	Rood

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 13 September 1913.

— Verleden Maandag had op den Doelen „Amicitia", gevestigd bij den heer H. v. Breugel in de Nieuwstraat, een zeldzaam huishoudelijk feestje plaats De heer Antoon Schalkx was op dien dag 25 jaar lid van het gezelschap.

Het bestuur had een solide ruststoel aangekocht welke hem dien avond werd aangeboden. Door de leden van het gezelschap werd de jubilaris om 7 uur n.m. aan zijn huis afgehaald om verder een vroolijken avond in het locaal van „Amicitia" door te brengen.

— De Vergadering, ter bespreking van plannen om te geraken tot 't vieren van Onafhankelijkheidsfeesten, gehouden Donderdagavond bij Mej. Wej. M. F. van de Meerendonk, was druk bezocht.

Het plan, voorgesteld door 't voorloopig comité, werd, met enkele kleine wijzigingen, algemeen goedgekeurd. Dit plan, dat nog geen vasten vorm kan aannemen, alvorens alle vereenigingen hare medewerking verzekerd hebben, zal nader worden bekend gemaakt.

Het voorloopig comité bestaat uit de volgende leden:

Mathijs Merks.	Henri van Haeren.
A. Baaijens.	Pieter Tielen.
Willem Prick.	Henri Luycx.
Adr. v. d. Sande.	Willem v. d. Laar.
V. v. d. Meerendonk.	W. v. d. Heijden.
Antoon van Uden.	Piet Notten.
Louis v. d. Eerden.	Corn. Verheijden.
J. v. d. Meerendonk.	Charles van Rooy.

Hieruit werd onderling een Bestuur gekozen van 7 leden, bestaande uit:

Henri van Haeren,	Voorzitter.
Mathijs Merks,	Loco „
Pieter Tielen,	1e Secretaris.
V. v. d. Meerendonk	2e „
Willem Prick,	Penningmeester.
Willem v. d. Laar.	1e Commissaris.
Louis v. d. Eerden	2e „

Het comité heeft gemeend, dat haar eerste werk zijn moet: aan zich trachten te verbinden een Eere-Comité, alsmede zich de medewerking te verzekeren van alle in Boxtel bestaande Vereenigingen. Ter bereiking van dit doel werden bereids stappen gedaan.

— Op Zondag 21 September 's avonds om half zes, en Maandag 22 September 's avonds om half acht zal de R. K. Gildenbonds-Harmonie in het Patronaat St. Wilhelmus, met medewerking van den bekenden Humorist Jac. Heijwegen uit Helmond, voor Eereleden en Begunstigers een groot concert geven.

Noordbrab. Christ. Boerenbond, Afdeeling Boxtel.

— Algemeene Vergadering op Donderdag 18 September 1913 des voormiddags om 11 uur, bij F. v. d. Meerendonk te Boxtel (nabij het station).

a. Onderlinge Brandassurantie van den N. C. B.

Punten van behandeling.

1. Verslag over 1911—'12.
2. Voorloopige vaststelling rekening en goedkeuring balans.
3. Verkiezing van een Commissaris.

Aan de beurt van aftreding is: de heer P. J. v. d. Broek te Nieuwkuik.

b. Onderlinge Hagelverzekering van den N. C. B.

Punten van behandeling

1. Verslag en rekening over 1912.

c. Ongevallenverzekering van den N. C. B.

Punten van behandeling.

1. Verslag over 1912—1913.
2. Voorloopige vaststelling der rekening en goedkeuring balans.
3. Vaststelling vergoeding aan Secretarissen der pl. Commissiën.

Liempde. Verleden Woensdagmorgen was de smid V. alhier in zijn weide nabij het Broek, en bevond, dat deze door vreemd vee werd afgegraasd. Een zekere V., daar krabbende, sloeg hem met zijn krabzeis zoo wreedaardig op het hoofd, dat het bloed van alle kanten afdruipte, en het een wonder mag heeten, dat de man niet dood is. Sukkelend is hij nog thuis gekomen, waar onmiddellijk geneeskundige hulp werd ingeroepen. 't Is te hopen dat de schuldige onverlaat de verdiende straf niet ontkome.

Haaren. Bij de Donderdag plaats gehad hebbende aanbesteding voor de verbouwing der openbare school alhier voor rekening der gemeente Haaren werd ingeschreven als volgt:

A. Vissers, Haaren	f 4562
M. Snellen, id.	- 4570
A. Drijvers, Helvoirt	- 4120
v. d. Nieuwelaar, Haaren	- 4089
A. Smulders, Oisterwijk	- 4294
A. Willems, id.	- 4286
J. Papen, Haaren	- 4032
A. van Hezik, 's Bosch	- 4398
J. Snellen, Haaren	- 4020

Het werk is gegund aan J. Snellen den laagsten inschrijver.

Schijndel. De gemeenteraad benoemde Woensdag met algemeene stemmen tot onderwijzer aan de gemeenschappelijke school te Gemonde den heer M. de Bont te Zijtaart (gem. Vechel).

Vught. Men meldt aan het Hsgz.

Donderdagavond heeft in den Piekenhoek een aanslag plaats gehad. Twee gepensioneerden van het Ned. Indische leger Brandsman en Onderstijn, beiden in den Piekenhoek in den kost, hadden twist.

Naar men zegt, wachtte B. laatsgenoemde, die van zijn werk kwam, op en loste na eenige woorden een tweetal schoten uit een pistool op Onderstijn. Een kogel trof O. in het dijbeen. De rijksveldwachter Couwenberg heeft den dader Donderdagavond gevangen genomen. Vrijdagmorgen nam de politie B. in het arrestantenlokaal een verhoor af.

Oirschot. 15 en 16 Sept. a.s. zal de jaarlijksche bedevaart naar „Kevelaer" van uit Oirschot gehouden worden. De Processietrein vertrekt des morgens om 10 uur uit Boxtel. Naar wij vernemen zullen wederom velen den pelgrimstocht mede maken.

Best. Gisterenmorgen werd de klompenmaker H. v. Engeland dood op zijn bed gevonden, 's avonds te voren had hij zich gezond en wel ter ruste begeven.

Berkel C. a. Stemming van één lid voor de Provinciale Staten, vacature Eras.

Uitgebracht 135 stemmen.
Van onwaarde 2
Arts, P. M. 80.
Raupp G. R. C. M. 53.

Valkenswaard. Eergisteren had alhier een treurig ongeluk plaats. Met nog andere schoolkinderen hielp het zoontje van den caféhouder Berkers en een zoontje van Sallaerts de machine van de stoomcaroussel naar de markt duwen. Op de hoogte van het postkantoor struikelden beide jongens en kwamen onder de machine terecht.

De wielen gingen het zoontje van Berkers over het lichaam. De toegeschoten geneesheer Dagevos kon niets anders dan den dood constateeren.

Het jeugdige slachtoffer is pas 8 jaar, een eenigste jongen. De droefheid der ouders laat zich begrijpen.

Het zoontje van Sallaerts was gelukkig slechts licht gewond.

's Bosch. Ter gelegenheid van de kermis, zal de heer Henri Ter Hall en gezelschap hier een reeks voorstellingen geven van zijne nieuwste Revue getiteld: „'t Zal wel wennen", in een uitsluitend daarvoor gebouwde tent aan den Koningsweg.

— *Schouwburg Casino, directie L. J. H. de Leijer.* Op Zondag, Maandag en Dinsdag 14, 15 en 16 Sept. geeft hier Strengholts Specialtieiten-gezelschap voorstellingen. Ook treedt hier op Abraham de Winter, Holland's oudste karakter-humorist.

— 't Concertgebouw heeft ook zorg gedragen voor een mooi programma o. m. wordt er op 14, 15, 16 en 17 September de komische operette in 1 bedrijf getiteld „de Autobandieten in Holland" gegeven. Verder specialiteiten-programma.

Stemming Provinciale Staten, District Tilburg.

De uitslag van de gisteren gehouden stemming in het district Tilburg voor een lid van de Provinciale Staten is als volgt:

Tilburg	Arts	1909	Raupp	1810
Moergestel	„	18	„	81
Oisterwijk	„	114	„	85
Haaren	„	105	„	47
Esch	„	2	„	69
Boxtel	„	110	„	252
Liempde	„	24	„	76
Helvoirt	„	32	„	48
Udenhout	„	94	„	159
Loon-op-Zand	„	68	„	106
Berkel	„	80	„	53
Kaatsheuvel	„	166	„	146
Goirle	„	118	„	184
Hilvarenbeek	„	72	„	159
Diessen	„	28	„	34
Gilze	„	40	„	131
Rijen	„	58	„	120
Totaal		3038		3560

Zoodat de heer RAUPP gekozen is.

Groote Provinciale Tuinbouw-tentoonstelling te Breda.

De werkzaamheden op de terreinen zijn nu reeds zooverre gevorderd, dat de verzekering kan worden gegeven, dat op den openingsdag alles in gereedheid zal zijn. De officieele opening vindt plaats op Zaterdag 20 September a.s., des namiddags om 1 uur.

Maandag 22 September 's namiddags om 1 uur, komt H. M. de Koningin-Moeder de tentoonstelling met een bezoek vereeren; vermoedelijk zal dit ongeveer twee uur duren.

Alle dagen hebben muziek- en zanguitvoeringen plaats. Men zie hieromtrent den catalogus en den feestgids, die reeds ter perse zijn.

De sluiting der tentoonstelling is bepaald op Maandag 29 September.

Brieven van eenen Boxtelschen landbouwer.

Mijnheer de Redacteur,

Van de week is 't weer stemme geweest vur de Provinciale Staoten. Ik heb van die briefkes thuis gekrege, waor allemol opston over het vuil fabriekswaoter uit Tilburg. Nou ik weet wel dè is meer es erg, en gevaarlek vur 't vee, en hoe eer de zoo iets veraanderd word hoe beter. Mer een ding begrijp ik nie goed, waorum dè er nie meer gepraot wordt um de boeren van te veul schoon waoter af te helpen. Want het is toch meer ès erg, dè er ieder jaor zooveul hooiland en bouwland, dur dèt er geen goei waterlossing is, bedurve wordt.

Es daor de leeje van de Provinciale Staten der eige is veurspande. Want daor hebben heel veul gemintes groote last van, en een geminte op der eigen kan dè nie veraandere.

Het zal er aanders zoo ik denk nie druk geloope hebbe mee de stemming. Verschillige lui, die ik sprak zeeje we gaon nie stemme, tis ons eender wie de in de Staote komt.

Roomsch zulle bei de candidaten wel even goed zen, tenminste dè stao op de briefkes, en vur de verdere rest, of den eenen heer of den aandere heer gekoze wordt, dè zal vur de boeren wel precies eender zen.

Nou daor is veul van waor, iets anders was 't ès de boerre uurst is de koppe bij mekaar stake, 's nao die heere toeginge en vroege, welke dè is probeere wou, um dur de provincie de waoterlossing verbeterd zien te krijge. Kèk, dan zon we misschien of wel zeker meer belang stellen es er vur staote gestemd moes worre.

Ik hé geheurd, det er wer onafhankelijkhedsfist gedaon wordt. De vurrege keer mochte de boere nie meedoen, toen moesse ze heereperdjes hebbe veur de hardrijerij. Ik wil is kijke, of des ze ons nou ook wer missie kunne. Pèrde moete der toch bij zen in den optocht én veur de blomme kunne we zelf wel zurrege.

Tot ziens. TOON.

Bossche Rechtbank.

Zitting van Donderdag 11 Sept. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

P. J. V. te Woensel, beklaagd van mishandeling, veroordeeld tot f 15 of 30 dagen hechtenis; G. H. v. W. te Stratum, mish. en vern., veroord. tot 6 mnd. gev.str.; J. H. v. H. te Geldrop, beleed. van een ambt. in functie veroord. tot f 10 of 20 d. h.; J. D. te St. Mich.-Gestel, bekl. van overtreding prov. reglement op de wegen in N.-B., appel kant. 's Bosch, vonnis vern. vrij; G. A v. T. en N. R. te Valkenswaard, vernieling, 1e f 10 b., of 20 d. h., 2e vrij; J. L. te Bergeijk, niet voldoen aan ambtsbevel, f 10 b. of 20 d. h.; J. H. T. te Boxtel, vernieling, f 15 b. of 30 d. h.; J. C. B. te Boxtel, mishandeling, f 10 b. of 20 d. h.; A. W. te 's Bosch, diefstal, f 20 b. of 12 d. h.; G. v. G. te 's Bosch, heling, 2 m. gev.

Rechtszaken.

Woensdag deed het Gerechtshof uitspraak in navolgende zaken:

J. van H. 33 j. arbeider te Oud-Gastel, met bevestiging van een vonnis der rechtbank te Breda van overtreding van art. 18 den motoren rijwielwet en poging tot omkooping, vrijgesproken.

G. R., 40 j., koopman te Arendonck (België), met vernietiging van een vonnis van het kantongerecht te Oirschot van jachtdelict, vrijgesproken.

L. v. R., 32 j. Schoenmaker te Loon-op-Zand (défaillant) met bevestiging van twee vonnissen der rechtbank te 's Hertogenbosch, wegens diefstal veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf.

A. H., 33 j., arbeider, en J. K. 41 j., ruilebuter, beiden te Uden, (opposanten), wegens wederspannigheid met nog 2 personen, met bevestiging van een vonnis der rechtbank te 's Hertogenbosch en met bekrachtiging van 's Hofs verstekarrest veroordeeld ieder tot twee maanden gevangenisstraf.

C. K., 15 j., zonder beroep te Heer, wegens diefstal, met vernietiging van een vonnis der rechtbank te Maastricht, vrijgesproken.

M. H. L., en P. H. S., resp. 25 en 27 j., landbouwers te Elsloo, met vernietiging van een vonnis der rechtbank te Maastricht, beiden vrijgesproken met vergoeding van 85 ct. voor getuigenkosten.

P. de L., 22 j., koopman te Houthem (opposant) met bevestiging van een vonnis der rechtbank te Maastricht, wegens mishandeling, veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

van 31 Aug. — Sept.

Geboren: Paulina M., d. van J. A. van Gils en J. Peijnenburg, Tongeren. — Jan C., z. van P. Schellekens en M. van Roij, Kleinderliempde. — Jan M., z. van J. J. van Susante en D. M. E. Spierings, Molenstraat. — Hendrikus P. C., z. van C. G. Zijlemans en J. M. Dolphin, Onroosche straat.

Overleden: Anna C. van Berkel, 2 m. Breukelen. — Johannes A. van der Eerden, echtg. van J. P. de Visser, 74 j. Nieuwstraat. — Adrianus Rooijakkers, 5 m. Breukelen.

D. en A.

Leve Esperanto!

Zoo er ooit 'n tijd is in het jaar, waarop ieder Esperantist gevoelt, dat zijne taal vasten voet heeft verkregen over de gansche wereld, dat zij werkelijk leeft als iedere levende taal, en dat leven toont in hare praktische toepassing op allerlei gebied, dan is het zeker in de maanden Augustus en September. Dat zijn de maanden der congressen, die honderden bij honderden van Esperantisten bijeenbrengen uit alle oorden der wereld, zonder dat het verschil in moedertaal dier tientallen van natiën zich ook maar één oogenblik hinderlijk doet gevoelen. Wie werkelijk nog meent, dat Esperantisten utopisten zijn, dat ze 'n hersenschim najagen, dat zij streven naar iets onmogelijks, hij bezoeke — zoo hij tenminste overtuigd *wil* zijn, een onzer Esperanto-congressen, die, van het eerste in Boulogne sur Mer tot het negende, pas in Bern gehouden, een onweersprekelijk getuigenis afleggen van deze waarheid: Is Esperanto nog geen wereldtaal in de uitgebreidste beteekenis van het woord, het kan toch met het volste recht dien naam voor zich opeischen, daar het reeds alle diensten als dusdanig verricht. Zijne algemeene beoefening is slechts eene kwestie van tijd.

Vreemd doet het aan, als men, na de congresverslagen gelezen te hebben, nog eens de Idisten-praatjes onder de oogen krijgt van verdeeldheid onder de Esperantisten, van de warboel, die bij Esperanto noodzakelijk zou moeten ontstaan. Ik wil aannemen, dat v. d. W. hierbij enkel napraatte, wat door andere Idisten hem is voorgedreund. Had hij toch zelf onbevooroordeeld de Esperanto-beweging nagegaan, zich in het wezen onzer taal ingewerkt, het doel en de inrichting onzer Akademio en Lingva Komitato bestudeerd, kon hij goed onderscheid maken tusschen volkstaal en wetenschappelijke terminologie (hè, die groote woorden!) hij zou al dien onzin niet nagebazeld hebben.

Verdeeldheid in het gebruik der taal bestaat onder de Esperantisten *niet*. Lees één Esperanto-krant of lees er vijf en twintig, ge zult uit de taal alleen niet opmaken, in welk land de krant gedrukt is.

Hoor één spreker op de congressen, of hoor er vijf en twintig, zijne taal zal u niet verraden, uit welk land hij komt. Eén zijn de Esperantisten in taalkundig opzicht, zoo één, dat andere tegenstanders er zelfs door verleid worden, allen Esperantisten ook slechts één doel toe te schrijven. In hunne onwetendheid (die hun eigen schande is) sturen ze 't kletspraatje de wereld in, dat Esperanto een vrijmetselaarstaal is! O heilige onnoozelheid! Zij zien dus niet in, dat een middel, dat de Loge geschikt toeschijnt, om hare leden, over verschillende landen verbreid, met elkaar in connectie te brengen, van nog veel grooter waarde moet zijn voor de katholieken, die over de geheele wereld bij millioenen verspreid zijn. Eén zijn de Esperantisten wat hunne taal betreft, doch dit wil niet zeggen, dat Esperanto *alle* meeningsverschil wegneemt. Esperanto maakt van een katholiek geen ongeloovige, evenmin als het een atheïst het ware geloof zal geven. Wel kan 't ooit 'n middel zijn (en is 't ook reeds meermalen geweest), waardoor dwalenden tot de Moederkerk worden teruggebracht.

Zoo heeft de pas overleden abbé Richardson met Gods hulp vele Anglikanen bekeerd, met wie hij nooit in aanraking zou zijn gekomen zonder Esperanto.

En nu toont dit juist het universeele karakter van onze taal, dat zij geloovige en ongeloovige, werkman en geleerde, ja iedereen, van elken rang en stand en overtuiging ten dienste staat, en nooit als wereldtaal te kort schiet.

Ziehier eenige punten aangestipt, om een denkbeeld te geven van hare verbreiding. In het pas verschenen algemeene Esperantistenjaarboek beslaat de opsomming der plaatselijke vereenigingen voor propaganda niet minder dan *honderd twee en tachtig* bladzijden.

Ik ga natuurlijk al die namen niet optellen, daarvoor is m'n tijd te kostbaar, maar ziehier een andere voorbeeld. Het Komerca Bulteno (Handels-bulletin) dat aan de Esp.-afdeelingen gratis wordt toegezonden, bezit een lijst van *tweeduizend* adressen van Esp.-vereenigingen, die dat blad ontvangen.

Behalve deze plaatselijke propaganda-vereenigingen van Esperantisten, bestaan er echter nog een groot aantal, die Esp. gebruiken als middel om hunne vereeniging zoo internationaal mogelijk te doen zijn.

Ziehier eene opsomming, wel dor, maar leerrijk: Artisten (2), bankiers (2), Goede Tempeliers (drankbestrijding) (1), apothekers (1), spoorwegambtenaren (1), vrijmetselaars (1), onderwijzers (2), verzamelaars (1), rechtsgeleerden (1), katholieken (3), suikerbakkers (1), geneesheeren (1), werklieden (1), vrijdenkers (1), zeelieden (1), ambtenaren (1), drukkers (2), politie (1), postbeambten (1), protestanten (1), propagandisten (1), geleerden (1); studenten (3), theosofisten (1), schrijvers (1), vegetariërs (1).

En nu vraag ik u in gemoede, lezer, hoe zou het toch iemand in 't hoofd krijgen, 'n internationale vereeniging te gaan oprichten die als voornaamste hulpmiddel 'n taal zou moeten bezigen, die niets anders is dan 'n «warboel». Dat toch zij, die Esperanto willen bestrijden, eerst de Esp.-beweging eens gingen bestudeeren, de bronnen gingen opzoeken, waaruit dergelijke, juiste kennis daaromtrent te putten valt, zij zouden in plaats van kletspraatjes uit de zooveelste hand te verkoopen, inzien, dat de Esperanto-beweging van thans iets is, waartegen het gekef van 'n Idisten-hondje niets vermag. Maar wacht, Ido zou zich nog gaarne aan komen melden als «'n vriend, die mij mijn feilen toont.» Neem me niet kwalijk, m'n waarde: vrienden, die zich opdringen zijn altijd te wantrouwen.

Daarbij vraag ik me af, of 't niet beter is, eerst te denken aan den balk van uw eigen oog, vóór ge naar den splinter in het oog van 'n ander zoekt. En derdens: *vrienden*, oprechte vrienden, die Esperanto zijn feilen toonen, heeft onze taal in menigte. 't Zijn dezulken, die de taal in praktijk brengen, en aldus, *door ze te gebruiken*, de ware gebreken ontdekken en ze *geleidelijk* trachten weg te nemen.

Wat zoudt ge echter doen, lezer, met iemand, die bij u aanbelt, zich aandient als uw vriend, en onder het motto: „wij zullen dat zaakje eens opknappen", het huis onderstboven zet, zoodat het voor God-weet-hoe-langen tijd onbewoonbaar is? Zoo iemand zet je natuurlijk op staanden voet de deur uit, en ge hebt gelijk. Welnu, niets anders doen wij met Ido.

Ik eindig. Wie niet inziet, dat thans meer dan ooit het bestaan eener wereldtaal noodzakelijk is voor 't vereenigingsleven, handel en internationaal verkeer, geeft blijk van eene kortzichtigheid en domperigheid, die ik niet graag aan één der lezers van dit blad zou toeschrijven.

Wie niet inziet, dat één wereldtaal en ook niet meer dan één, reeds bestaat n.l. Esperanto, toont moedwillig de oogen te sluiten voor feiten.

Wie deze twee zaken *wel* inziet, en toch weigert, zich met de wereldtaal op de hoogte te stellen, geeft blijk van eene gemakzucht, die niet past in het kader van onzen tijd, die trilt van actie op alle gebied.

Wie dus toonen wil, z'n tijd te gebruiken, leere Esperanto,

En wie boven en voor alles wil zijn katholiek van de daad, sluite zich aan bij de katholieke Esperantisten-vereeniging „Nederlanda Katoliko", wiens ijvervolle, onvermoeide secretaris, H. B. van Zwet, Leeuwstraat 3 bis, Utrecht, u overvloed van inlichtingen zal verstrekken.

Ieder helpe mede op zijn gebied, tot de verbreiding onzer gemakkelijke, schoone, alom zegevierende wereldtaal. Vivu Esperanto!

Maria-Heide (Veghel) *P. A. Schendeler.*

LAND- EN TUINBOUW.

MIEREN.

Mieren worden niet gerekend tot de dieren, welke rechtstreeks schadelijk zijn voor land- en tuinbouw, omdat zij niet een bepaald soort van planten aantasten misschien, maar zijdelings kunnen zij den boer, tuinder en houtteler heel wat schade berokkenen, en voor den gewonen burger kunnen het allerlastigste beestjes worden, wanneer zij voorkomen in huis of hof, in keuken of kamer, in winkel of magazijn. En overal, waar ze zich vertoonen, gedragen ze zich, als waren ze er heelemaal heer en meester en laten zich slechts heel moeilijk verdrijven, hoeveel last en ongemak ze ook aan de menschen veroorzaken.

Mieren zijn erg verlekkerd op alles wat zoet is. Zij vallen aan op de vruchten in tuin en boomgaard, zij verslinden in huis de overblijfselen van elk zoet gerecht, maar wachten niet op hetgeen wordt overgelaten; zij beschouwen alle zoetigheid als haar eigendom. En wanneer ze zich eenmaal ergens hebben genesteld, is er geen hoekje of gaatje meer veilig voor deze brutale, snoeplustige deugnieten.

In de tuinen maken zij heele gangen, waardoor ze den grond ondergraven en vaak heel wat planten doen sterven. Daar worden zij ook erg lastig bij het wieden, want zij kruipen op en langs de planten, en wanneer zij op de handen komen of op eenig ander lichaamsdeel, dan verraden zij hunne aanwezigheid door pijnlijke beten, die bij vele menschen zelfs eene opzwelling veroorzaken. En wanneer we op een wandeling hier of daar langs den weg even willen uitrusten, en we vlijen ons neer in het gras op den berm, dan worden we niet zelden geplaagd door dit ongedierte.

In onze streken vindt men de roode en de zwarte mier zoowel in huizen als in tuinen en op akkers. Enkele exemplaren hebben gedurende een tijd van het jaar vleugels en kunnen zich dan naar hartelust verplaatsen, de meeste mieren evenwel kunnen alleen loopen. De bekende groote boschmier, waarvan de eitjes, (eigenlijk de larven) tot voedsel dienen voor kanaries en andere zangvogels, vindt men in de zandstreken, in bosschen en heggen.

Op het bouwland treft men ze minder aan, daar zouden hare kunstige nesten ook spoedig bij de geregelde grondbewerking worden vernield. Maar aan het houtgewas kunnen zij ook heel wat schade toebrengen, wanneer zij boomen en struiken ondergraven en zoo doen sterven.

Waar de diertjes ook voorkomen, nergens ondervinden we er eenig voordeel van, maar wel veel ongemak. Geen wonder daarom, dat men uitziet naar middelen om van deze lastige klanten bevrijd te worden. Wij vonden ergens een heel eenvoudig middel aangegeven om ze niet alleen te verdrijven, wanneer ze sporadisch voorkomen, maar om zelfs heele kolonies te doen verhuizen. Daarvoor behoeft men slechts enkele brokken houtskool neer te leggen en de mieren verlaten de plaats, waar ze dit aantreffen. Over de meerdere of mindere waarde van dit middel kunnen wij persoonlijk niet oordeelen, omdat we het nooit hebben toegepast; we deelen het dan ook alleen mede om zijn groote eenvoudigheid. Zou het niet baten, het kan toch ook niet schaden. Wel weten we bij ondervinding, dat mieren groote vijanden zijn van kwalijk riekende en scherpe stoffen. Met tomatenbladeren, petroleum en een sterk aftreksel van notenbladeren, verdrijft men ze gemakkelijk uit den tuin, en om de vruchten aan de boomen tegen de vreterij der mieren te vrijwaren, kan men de stammen voorzien van lijmbanden, waarop ze kruipend blijven vastkleven. In woningen verdrijft men ze met peper te strooien in de gangen.

Wanneer men in winkels last heeft van deze dieren, zouden we aanraden buiten de aangegeven middelen nog gebruik te maken van een pot, een bloempot b.v., die besmeerd wordt met honig. Op deze stof zijn de diertjes bijzonder verlekkerd, zij kruipen dan bij tientallen in zulk een pot en kunnen nu gewoonweg vernietigd worden.

Mbd.

Het aansteken der lantaarns.

Rijwielen, motorrijwielen en automobielen moeten licht ophebben 's-avonds om 6.51 uur tot 's-morgens 5 uur 10 min. Karren en andere voertuigen 's-avonds om 7.21 tot 's morgens 4 uur 31 min.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.
Boterprijs f 1,44 de K.G.

Op 12 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.46, f 1.50 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 12 Sept. Hoogste prijs f 1.43 Laagste f 1.25 Middel f 1.37 p. KG. Aanvoer 9080 K.G.

MAASTRICHT, 12 Sept. Botermijn. Aanvoer 51905 K.G. Hoogste prijs 1.49, middelste f 1.40, laagste f 1.31 per K.G.

's Hertogenbossche Eiervelling V. P. N.

Vrijdag 12 Sept. Aanvoer 20211 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,79 tot f 0,82.

ADVERTENTIËN.

†† Heden overleed tot onze † innige droefheid, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten, onze beminde Echtgenoot, Broeder, Behuwdbroeder en Oom

De Weled. Heer

Johannes Antonius van der Eerden,

in den ouderdom van bijna 75 jaren.

J. B. VAN DER EERDEN-De Visser.

Namens de overige Familie,
H. F. VAN DER EERDEN.

Boxtel, 3 September 1913.

Voor vast werk

GOEDE ZAGERS

GEVRAAGD

bij de Firma B. H. CLERCX, BOXTEL.

TE KOOP:
Een mooie groote

TREKHOND

bij P. KAMPERT,
MOLENSTRAAT :: BOXTEL.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Donderdag 18 September 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van PETRUS VAN DRUNEN te Esch.

Kasten, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Kachels, Bedden met toebehooren en meer **Huisraad, Koperen Ketel, Kruiwagen, Slijpsteen** en **Landbouwgereedschappen.**

3 Geiten, 5 Konijnen en **3 Kippen.**

Een partij **Hooi, Stroo,** gedorschte **Rogge, Aardappelen, Mangelwortelen, Kool, Boonen** en **Nagras.**

Een partij **Steenkolen, Mutsaard, Brandhout** en **Mest.**

Notaris Van de Mortel

te 's-HERTOGENBOSCH

zal op **Maandag 15 September 1913** ten herberge van JAN VAN ERP, Stationsstraat te Boxtel, des **morgens ten 9 ure**

publiek verkoopen:

Voor Mej. Wed. Van der Eerden.

78 zware Canadaboomen

in 13 koopen, staande in de Oksen-wiel te Munsel.

9 zware Canadaboomen

staande in de Leemskuilen **in 2 koopen.**

De boomen moeten geruimd zijn 1 Januari 1914.

Betaaldag 1 Mei 1914.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen

à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „
Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.
Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct. per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct., van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

UITSLUITEND à CONTANT.

ZWEREN.

Zweren mag men nooit verwaarloozen, omdat zij zoo spoedig aanleiding geven tot bloedvergiftiging. Hoe dikwijls hoort men tegenwoordig niet van bloedvergiftiging met doodelijken afloop, alleen omdat een zweertje niet voldoende behandeld werd. Bedek Uw zweren onmiddellijk met den Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, welke zuiverend en verzachtend werkt en spoedigst algeheele genezing teweeg brengt.

De heer J. Steegers-Daeze, te St. Kruis (Zeeland) verklaart ons:

„Mijn zoon Theofile kreeg toen hij bij het leger diende, zweren „aan zijn arm, vanaf zijn pols tot aan zijn elleboog toe. Het „was zoo erg, dat hij daarvoor in het hospitaal verpleegd moest „worden. Helaas, wat er ook voor aangewend werd, blijvende „genezing was niet te verkrijgen. Als er één zweer genezen „was, kwam op een andere plaats weer een nieuwe zweer op. „Ten slotte werd hij ongenezen uit het hospitaal ontslagen en „kwam hij thuis. Toen kwamen wij op het denkbeeld den „KLOOSTERBALSEM voor zijn zweren aan te wenden, en ziet, „na eenigen tijd de zweren met de Kloosterbalsem te hebben „behandeld, zijn deze geheel en al genezen en heeft hij sindsdien „geen last meer van zweren gehad. Wel een bewijs, dat de „Kloosterbalsem niet slechts tijdelijk, maar blijvend heeft „genezen". De

KLOOSTERBALSEM,

KLOOSTER SANCTA PAULO, is bovendien een onvoorwaardelijk middel tegen alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS Vermeulen; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iedere Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts

- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

NIEUWE Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij van

J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor een enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

R. K. LEERGANGEN.

Sekretariaat: Postelstraat 47, Den Bosch.

Deze maand worden in DEN BOSCH geopend

NIEUWE LEERGANGEN

voor DUITS M. O. A., BOEKHOUDEN M. O. en GESCHIEDENIS M. O.

Nog gelegenheid tot inschrijving voor Tekenen L. O., Tekenen M. O. (M. X.); **Voortgezet teken- en schilderonderwijs.**

De bekende

Noord-Hollandsche Eieren

zijn wederom gearriveerd.

Verleden jaar verkochten wij er meer dan 150.000 stuks, waarover geen enkele klacht werd ontvangen.

Prijzen 4½ en 5 cent per stuk.

10 pCt. korting op alle artikelen.

Henri v. d. Velden & Co.

Stationsstraat - - - BOXTEL.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN - GALANTERIEËN, IJZERWAREN.

Groote Opruiming van de nog voorhanden

Eng. Kinderwagens, Promenadewagens, Sportkarren

Ontvangen eene mooie sorteering

Houten Koffers, Handkoffers, Reistasschen, Schooltasschen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns, Hanglampen, Ganglampen, Looplampjes, Muur- en Nachtlampen.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Mangels, Waschmachines met en zonder rad
Veevoedermolens en Kooktoestellen.

BASCULES, MATEN EN GEWICHTEN.

Groote sorteering in Geëmailleerde Artikelen.

Geëmailleerde Fornuizen m. koper en nikkel

LEPELS, VORKEN, APPELBOREN, APPELPLUKKERS.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

Tabaks- en Sigarenpijpen, Wandelstokken. Sigarenkokers, Portemonnaies, Geldzakken

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL=BRABANT

No. 73. Zaterdag 13 September 1913.

Brieven uit België

XVII

VAN VLAANDEREN'S HOOGDAG.

Esschen, 24 Augustus '13.

Wat spijt 't me dat ik daar niet bij mocht wezen.

Edoch 't kon niet lieve Lezer ; 't kon niet.

Dien onvergetelijken 17 Oogst-Zondag moest ik in Esschen zijn en niet te Ingoyghem.

Maar kranten en tijdschriften, die me sedert toegekomen zijn ; tientallen. Uit België en uit Holland. Alle hebben ze kolommen vol gewijd aan de Hugo-Verriest-Hulde, van wier grootsche wijding 't plotselinge nieuws als een vloedgolf de lage Nederlanden moet overstroomd hebben. Sommige tijdschriften gaven speciale Verriestnummers uit. In de Maasbode verschenen liefst vier artikelen. Tot 't schoonste wat ik evenwel ooit in eenig dagblad las, behooren twee correspondenties ; een van Karel van de Woestijne van Brussel en een van Emmanuel de Bom van Antwerpen ; beide in de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

En als ik al dat heerlijks gelezen had is 't geworden als een fijn feest mijner verbeelding. Heel het feest met het vele groen van de kransen en de bogen, de bloemen, de muziek en de menschen in verheuging 't is alles aan m'n geest voorbij getrokken.

'n Lieve vriend was zoo goed en zond me uit Ingoyghem 'n ansicht. Ik weet z'n adres nu niet meer. Bij dezen zij hem mijn hartelijken dank.

Ja, gansch het feest van dien dag ; 'k heb 't gezien — 't nooit aanschouwde, dat een kunstwerk zijn maker, den kunstenaar kwam huldigen. En toch, zoo is het hier gebeurd ditmaal.

Hugo Verriest — de Levenwekker — hij en Guido Gezelle hebben 't Vlaamsche volk, zooals 't nu is, gemaakt ; wakkergeademd uit z'n dorre bevrorenheid ; kunstig ontwikkeld uit de onfrissche en ruige bolsters van onwetendheid en onverschilligheid die 't sedert honderden van jaren omknelden.

Meer nog dan dat ; voor nog weinige tientallen van jaren waren er velen die meenden dat er niets dan bolsters waren. Er waren er, die zagen niets dan 'n chaotische dooreenmengeling van alles wat nietswaardig was. Eene massa nietswaardige stoffe, waar geen geest in zat.

Eén, twee menschen waren er, later waren er drie, vier en meerdere — en nu zijn ze ontelbaar — die scherp zagen en scherp luisterden. De eerste, die twee eersten — die hebben 't gedaan. Hun scherpe oogen hebben door de massa van nietswaardige stoffe heengekeken en ze hebben 't hart van die massa gepeild, want daar zat toch 'n hart in ; en toen hebben ze hun scherpe ooren te luisteren gelegd tot ze hoorden den zachten regelmatigen levensadem. O, en die ooren die hoorden veel meer nog, die hoorden verborgen muziek, — vreemdklankig leek het, want anderen verstonden ze niet — en ook al dat was 't niet, want nu verstaat ze een ieder ; alleen de ooren der menigte zaten dicht.

En toen zijn die twee mannen, die werkers — want ik kan Hugo Verriest niet noemen of ik moet er mij Guido Gezelle bij denken — begonnen, nadat ze 't geheimzinnige leven dier nietswaardige stoffe gepeild hadden — fijnproevers als ze waren moeten ze ervan gesnoept, gesmuld hebben — de massa te bewerken. Eerst heel, heel voorzichtig, want overal hoorden ze nieuwe muziek en nieuw leven.

En nadat ze al 't schoone hadden ontdekt en in hun diepste zelf opgenomen, zijn ze begonnen te zuiveren en te bewerken en te vormen en enne... zoo is 't beeld langzaam ontstaan, 't kunstwerk 't schoone, denkende volk.

't Schoone rechtgebouwde volk met de sterreklare oogen, de kinderziel en den sterken, sterken wil.

En overal is muziek nu gaan klinken, klanken van nieuw leven. 't Juicht nu, 't schoone volk met de klare oogen en de kinderziel omdat 't weet ; 't weet : zichzelf en 't weet : z'n toekomst. En tot 'n juiching, 'n jubelen breed uit aller borst gansch 't land door tot ver over de grenzen heen en hoog ten hemel schallend is 't geworden verleden Zondag, toen 't beste, 't allerbeste deel van 't volk, meer dan 20000 mannen en vrouwen naar Ingoyghem getogen zijn om 't hem, den Levenwekker, te komen zeggen dat zij er nu waren ; zij, 't vlaamsche volk herboren — om hem, den eenvoudigen pastoor van te lande, te komen omblinken met de glanzen van hun geluk.

Ha, zoo moet hij daar gestaan hebben, de beminde priester in 'n aureool van licht, dat naar hem heen straalde van uit 't geluk van zijn volk. Zóó moet hij gestaan hebben, 'n levende verschijning uit verre mythe, als hij hield voor de zijnen, wat anderen vóór mij genoemd hebben : z'n bergrede.

Zóó is hij gehuldigd door zijn volk, 't volk dat hij zelf gemaakt had. Zóó is 't kunstwerk z'n eigen meester komen loven.

Heel die dag in feest zie ik nu, in blinkeduidelijke voorstelling. 'k Zie een klein, onaanzienlijk stationsgebouwtje, Vichte. Schuin over de lijn naar 't zuid-oosten heen, de plattelandssteenweg, grijs en stoffig, nu boogomspannen vele malen met sparre groen en papieren bloemen. En overal langs den steenweg de feestomkranste huizen met de vele, vele spreuken. En eindelijk, als teruggeweken, bang voor 't al te drukke gewoel der buitenwereld, 'n klein typisch vlaamsch dorpje, met lage, witte en grauwe huizekens. Wat moeten ze wel gedacht hebben die oude straten en die kleine lage huisjes, verleden Zondag, werkelijk op 'n ongewone manier wakker gemaakt uit hun eeuwigen slaap ?

Nu zie ik ineens de bane vol volk. Stof dwarrelt op en in dichte wolken zie ik de drommen afdalen van de heuvels rondom Ingoyghem.

De besten uit 't schoone volk op de volronde forsch-gespierde paarden en achter hen duizenden — de anderen, in rythmischen stap van begeesterde pelgrims, vol van den hartstocht die hen naar hun nieuwe pelgrimsoord trok.

Voorop gingen herauten in middeleeuwsche kleederdracht, die op bazuinen bliezen.

Hoog klap-bolden op den wind de vaandels met de leeuwen en 't oog der pelgrims glansde strak vooruit.

Ze trokken op naar hun ideaal ; daar lag het voor hen. 't Ideaal van Vlaanderen. 't Woord Vlaanderen zelf dezen dag, dat hier spontaan ging samenbrengen de mannen van den ivoren toren en de mannen van 't forum. Hier hebben ze elkaar de hand gedrukt en in de oogen gezien, de kunstenaars, de schrijvers, „die van woorden geest maken" en de soldaten, de strijders voor Vlaamsch recht. Hier stond de man van wien beiden waren uitgegaan. Hier vonden ze bij hem elkander weder.

En als de stoet voorbij trok 't huis van den pastor, die, den mond saamgeknepen en klein z'n zacht-tintelende oogen, in stille genieting stond van 't nooit aanschouwde, hebben ze alle uit den stoet, een voor een naar hem opgezien, de twintigduizend en meer.

Daar stond hij de Levenwekker over Vlaanderen.

* * *

En wat al Nederlanders — Noord-Nederlanders zeg ik met de Belgen — waren er naar Ingoyghem gekomen !

Een deputatie van den Amsterdamschen Roomsch Katholieken Kunstkring „de Violier" was gekomen om den gehuldigde zijn door Toorop geschilderd portret benevens 't eerelidmaatschap der vereeniging — iets heel zeldzaams — aan te bieden. Namens de Vereeniging van (Noord-Nederlandsche) Letterkundigen was er de fijnvoelende dichter Frans Bastiaanse, die den held van den dag zijn hulde en groet bracht en in een overigens tamelijk onvoorbereid gedicht Hugo Verriest, de kunstenaars van Vlaanderen, ja heel Vlaanderen zelf, 't diepe mee leven en lieven van Holland uitzegde.

De Vlamingen zijn enthousiast om de Hollanders nu. Gelukkig. En de Hollanders kunnen fier zijn op hun Vlamingen. Ik wilde, we hadden 'n stuk of wat van die mannen overgeplant op onzen bodem. Heusch, lieve Lezer, we kunnen veel van hen leeren.

HENRI ASSELBERGS.

De grootste natuurwonderen van Belgie.

(Reisschetsen).

II.

Door de ontdekking en exploitatie van de Grot van Han is het nabijgelegen gehucht tot een dorp met wereldvermaardheid geworden. Het telt ongeveer 600 inwoners, die voor het allergrootste deel rechtstreeks of zijdelings van de bezoekers der grot moeten bestaan. Men vindt er een paar goede hotels, die in aansluiting met de regeling van aankomst en vertrek der trams, aan de vermoeide bezoekers gelegenheid bieden, zeer gauw en netjes door een flinken maaltijd hun verbruikte krachten te herstellen.

Na een oponthoud van ongeveer tien minuten vertrekt de tram naar den ingang van de grot. Deze nieuwste vergemakkelijking van de reis dateert pas van de laatste jaren. Aanvankelijk moest men van Rochefort uit den geheelen wag te voet of per rijtuig afleggen en later, toen de tram tot Han was aangelegd, bleef nog altijd een vermoeiende klim van ongeveer drie kwartier over. Nu trekt de tram de bezoekers tot boven op de rots van Faule, waar zij hun gelegenheid geeft te genieten van een der heerlijkste panorama's, die de Ardennen aanbieden.

Ongeveer dertig reizigers stappen uit. Toevallig is het grootste deel Hollanders, maar er zijn ook Fransche, Duitschers en de nergens ontbrekende Albionskinderen bij. De gids, aan wien wij voor een paar uren heel ons wel en wee moeten toevertrouwd, staat plotseling in ons midden en begint om z'n van-buiten-geleerd lesje op te zeggen met „une véritable panorame" en gaat zoo door, hier en ginds aanwijzende, hoe de dorpen heeten, waarvan men de kerktorentjes ziet omhoogsteken. Het oponthoud hindert ons. Wij willen voort naar de geheimzinnige onderwereld, die alleen onze gedachten bezig houdt. Langzaam hellend gaat een mooigeëffend pad zig-zagsgewijze naar beneden, tusschen kreupelhout en hoogopgaand geboomte. Vroolijke lachen gillen op, als een dametje plotseling haar pas ongemerkt versnelt en — niet kunnende ophouden — voortdraaft de helling af, tot ze beneden aan een overhangenden tak zich vastgrijpt en lief lachend de hooger-aankomende toeristen afwacht. Hoe meer men den ingang der grot nadert, hoe sneller de „nedervaart" wordt. Menigeen voelt het ongeduld z'n beenen voortjagen sneller en sneller, tot hij omziende bemerkt, dat de gids, die weet welke vermoeienissen nog wachten, bedaard met de meer bezadigden aan komt stappen, en hem tot geduld-oefenen dwingt.

Een verwijderd dof gemurmel doet een waterval vermoeden. Aan de kromming van het pad staat de gids op een hooge overhangende rots stil en wijst beneden zich op de schuimende Lesse, die van uit de verte rustig kabbelend aan komt rollen, hier onder een rotsgewelf tegen den kalkwand stoot en — verdwijnt. 't Is of de rivier in eens ophoudt, een opening is niet te zien. Een oogenblik beschouwen we vol bewondering dien raadselachtigen „Kolk van Belvaux" en wijden dan onze volle aandacht aan de explicaties van den gids, die een en ander over het ontstaan der grotten en den loop van het water door den berg vertelt. Evenals we de Lesse daar in de diepte zien verdwijnen, zoo breken verschillende andere riviertjes zich in de Ardennen door de kalklaag heen om eenigen tijd later, door hardere steensoorten gedwongen, weer uit te breken en haar bovenaardsche loop te vervolgen. Zoo gaat de Lesse, in plaats van haar weg om den berg te nemen, er dwars dóór. Hoe dit mogelijk is ? Het water oefent op den kalksteen een scheikundige werking uit en lost dezen op. Door verschuiving en verzakking der bovengelegen lagen ontstaan spleten en scheuren, die door de oplossende en schurende kracht van het water steeds grooter worden. Zoo ontstonden na eeuwen — jaren tellen niet in deze onderwereld — wijdvertakte holen dien goed beschouwd — niets anders zijn dan onderaardsche dalen.

De zijgangen zijn verlaten rivierbeddingen, bijv. tengevolge van een instorting, waardoor de rivier gedwongen werd een andere richting te nemen. Soms vindt men drie gangen boven elkaar ; in de onderste stroomt dan de rivier. Het water, dat we in den berg zien verdwijnen, heeft in gewone omstandigheden ongeveer twintig uren noodig om de andere zijde te bereiken. Toch is de afstand hemelsbreedte slechts 1138 M. Nooit is men er in geslaagd de diepte van den put te peilen, waar de Lesse zich in verliest, noch den weg na te speuren, dien het water onder den berg neemt. Stukjes kurk of fijngehakt stroo komen niet meer te voorschijn ; eindelijk heeft men, door kleurstoffen in de rivier te werpen, kunnen nagaan, hoe lang het water in de grot blijft.

* * *

Een beschaduwd pad leidt steeds lager naar „Le trou d'Enfaule", een donker hol, dat vroeger tot uitgang diende. Thans is het geheel verlaten. Voor 1857 hadden de tochten steeds in omgekeerde richting plaats ; sedert de nieuwe ingang toegankelijk is gemaakt volgt men den weg, zooals de Lesse dien eertijds heeft genomen. Dat geeft het voordeel, dat nu de natuur zelf voor een stijgende schoonheid gezorgd heeft : eerst de eenvoudige, sombere galerijen aan den ingang, dan de steeds ruimer wordende zalen met telkens rijkere druipsteenvormingen, om als hoogste schoonheid te eindigen met de onvergetelijke „uitvaart".

We staan nu voor den ingang der grot, kunnen in een aardig melkhuisje een verversching gebruiken, een paar boeken of een reep chocolade koopen en na een kort oponthoud zullen we binnentreden.

JACQ. HEEREN.

(Wordt vervolgd.)

Van 's Levens Schaduwkant.

Dien middag had hij de revolver gekocht. Aarzelend nog was hij den wapenwinkel binnengestapt. Al drie, vier maal had hij er voor gestaan de laatste dagen, het geld in den zak. Maar hij had niet gedurfd. Als hij de revolver had, dan zou hij er ook gebruik van maken, dat begreep hij. Wanneer Gerrit dan weer kwam en zijn vrouw sloeg, zou hij zich niet meer kunnen inhouden, zeker, dat hij hem aan kon. Al een paar maal wanneer hij er zelf bij was geweest, dat die snotjongen zijn vrouw mishandelde in zijn eigen huis, had hij met hem gevochten. Maar die jongen was hem de baas, had hem tenslotte ook mishandeld, waar zijn vrouw bij stond.

Nou durfde hij niet meer.

Hij had het lang aangezien.

Telkens als hij thuis kwam, vertelde zijn vrouw hem weer, dat Gerrit er geweest was en haar geslagen had. Dan bruiste hij op van woede, zwoer met dien kwajongen eens te zullen afrekenen. Maar wanneer Gerrit dan kwam, terwijl hij thuis was, durfde hij weer niet. Hij hield zich dan maar groot tegenover zijn vrouw, praatte met barsche stem, zeggend, dat hij, Gerrit, weg moest blijven uit zijn huis. Hij wist zich ook niet sterk en begreep, dat hij toch Gerrit niet aan zou kunnen, dat de jongen nog wat brutaler zou worden, als hij dat eenmaal ondervonden had. Toen op een middag had Gerrit zijn vrouw geslagen, waar hij bij zat. Hij was er tusschen gesprongen, maar geslagen had hij toch niet. Dat had den jongen zeker brutaler gemaakt. Want nog een week later had hij Dirkje weer geslagen, terwijl hij er bij stond. Het was toen tot een hevige vechtpartij gekomen, maar hij had het onderspit moeten delven. Nog eenmaal later waren ze aan 't vechten geraakt, nu een paar weken geleden. Maar Gerrit had hem zijn eigen huis uitgegooid. Hij had gedreigd met de politie en dit had een beetje geholpen. Eigenlijk had hij dat al veel eerder moeten doen. Maar hij was bang voor schandaal, schaamde zich ook, dat hij zelf dien jongen niet beter op zijn plaats durfde zetten. Wat deed hij telkens bij hem in huis ? Vroeger hadden ze hem als commensaal in de kost gehad, maar juist omdat hij zoo lastig was, had zijn vrouw dat niet meer gewild. En na dien was hij telkens weer teruggekomen, eerst vriendelijk, dan al onbeschofter en brutaler.

Dat dreigen met de politie had hem blijkbaar wat bang gemaakt. Hij was nog een paar maal geweest, maar had zich heel rustig gehouden en geen ruzie gezocht.

Tot nu een dag of wat geleden zijn vrouw hem, toen hij 's avonds thuis kwam, verteld had, dat Gerrit weer zoo'n herrie geschopt had en haar had geslagen. Zij had hem de blauwe plekken op haar armen getoond en in haar gezicht had hij de sporen van bloed gezien. Dat had hem woedend gemaakt. Gerrit had haar zoo tegen de neus gestompt, dat het bloed er uitgesprongen was, had zijn vrouw verteld. En van dat oogenblik af had hij vast besloten er een eind aan te maken. Of hij al naar de politie liep, dat hielp niet. Den volgenden dag zou Gerrit er toch weer zijn. En al ging die de gevangenis in, hij zou toch weer terugkomen. Neen, als hij voor goed van hem verlost wilde zijn, en weer een rustig en gelukkig leven hebben als vroeger, dan moest die kwajongen voor goed uit den weg geruimd worden. Hij mocht er dan voor gestraft worden, goed. Die straf zou wel zoo zwaar niet zijn, als hij alles vertelde. En wanneer hij zijn straf had uitgezeten, zou hij tenminste rust hebben.

Toch was hij voor de daad nog teruggeschrikt. Het leek hem iets verschrikkelijks, een ander dood te schieten, ook al was die ander iemand, dien hij haatte. En dit had hem telkens weer teruggehouden van het koopen van de revolver, waarvoor hij 's morgens geld bij zich stak.

Maar nu eindelijk had hij er een. In den winkel had hij zich laten uitleggen, hoe hij de revolver behandelen moest en had hij ze laten laden. Uiterst voorzichtig had hij ze dan in zijn zak gestoken. En nu liep hij behoedzaam en bedaard, dat het wapen niet te veel schokken zou, en betastte het nu en dan met zenuwachtige vingers. Hij wist zich nu sterk tegenover Gerrit en dit gaf hem even een blij, aangenaam gevoel. Hij zou nu zijn vrouw kunnen verdedigen en zich zelven kunnen wreken. En behoefde niet meer de voortdurende vernederingen ondergaan van zich stil te moeten houden tegenover een kwajongen, dien hij haatte en verachtte. Wel maakte de gedachte, dat hij het wapen zou moeten gebruiken, hem zenuwachtig, maar hij wist, dat zijn haat hem, wanneer hij tegenover Gerrit stond, wel over die zenuwachtigheid heen zou helpen. En rustiger stapte hij nu in den avond langs de schemerige straten, het pleintje over, vlak bij zijn huis en dan de stille, smalle straat in, waar hij woonde. Even voor zijn huis bleef hij een oogenblik stilstaan. Hoorde hij daar niet schreeuwen ? Was dat bij hem ? Zou Gerrit zijn vrouw nu weer...?

Met een paar haastige stappen was hij voor zijn deur, luisterde daar nog even, stapte dan vast besloten binnen. In het gangetje hoorde hij al de smeekende stem van zijn vrouw en de sarrende van Gerrit. Zenuwachtig rukte hij de kamerdeur open en binnentredend zag hij juist hoe Gerrit zijn vrouw met de volle vuist tegen de borst stompte. Vastbesloten stapte hij tot midden in de kamer. Zijn hand tastte naar de revolver.

— Dat moet nou maar eens uit zijn, schreeuwde hij.

Zijn vrouw had zich schreiend naar hem toegekeerd. Nu ze hem op Gerrit, die spottend lachte, zag toestappen, hield ze hem bij den arm terug.

— Och neen, Arie, wees toch voorzichtig, klaagde ze.

— Wat voorzichtig, viel hij uit.

— Haal liever de politie, bad zijn vrouw... de politie. Dan kan die er eens een eind aan maken.

Hij keek haar aan. In zijn zak tasten zijn zenuwachtige vingers de revolver. De politie ? Neen, geen politie. Zelf zou hij dien kwajongen straffen en de vele beleedigingen, hem en zijn vrouw aangedaan, wreken.

— Wat wou jij ? spotlachte Gerrit, hem tegemoet tredend.

— Dat je er uit gaat, dadelijk, of...

Zijn hand omklemde de revolver diep in zijn zak.

— Of ? Of wat ? spotte Gerrit.

Hij wilde de revolver uit zijn zak trekken, maar hij aarzelde.

— Ik wil, dat je eruit gaat, voor goed en nooit meer terugkomt, zei hij bedaard.

Zijn vrouw keek hem aan. Ze begreep hem niet.

— We halen de politie, Gerrit, zei ze, om hem bang te maken.

— De politie ? Vooruit maar, zei hij.

Maar Arie schudde het hoofd.

— Neen, geen politie, zei hij. Ik zal zelf...

Hij trok de revolver wat naar boven en week terug van de deur, als om den uitgang vrij te maken.

— Daar is de deur, zei hij.

Gerrit, verbaasd over zijn zelfbewust optreden, keek hem aan, deed onwillekeurig een stap naar de deur. Maar dan bleef hij staan en lachtte hardop.

— Wou je mij... begon hij.

— Ga weg, Gerrit, schreeuwde hij als laatste waarschuwing... Ga in Godsnaam weg.

Gerrit, de revolver ziende, week ontzet naar de deur, bleef daar een oogenblik staan. De ander zag niet meer. Hij werd alleen nog die gestalte bij de deur gewaar, die daar maar bleef. En het wapen richtend, schoot hij af.

Aan het hoofd getroffen, viel Gerrit achterover.

De schat van Janus Pimpelman

Verbeeld u een klein, oud manneke, in een klein, oud huisje, welk klein, oud huisje gelegen was in een klein stukje tuin. Die tuin en dat huisje waren, benevens een lijfrente van driehonderd gulden, het eenig bezit van vader Pimpelmans.

In zijn jongen tijd had de oude het er goed van genomen en nooit van zijn leven aan sparen gedacht ; maar nu zat hij te zuchten als hij naar het versleten rieten dak keek, als zijn ellebogen door zijn mouwen begonnen te gluren en hij zijn avondeten ging gebruiken, bestaande uit gekookte boonen en een ledig glas. En met dat al hield Janus Pimpelmans van lekker eten en drinken en vroolijke omgeving. Zijn eenig gezelschap bestond maar uit een hond, Leeuw genaamd, een groot beest, dat ondanks zijn negen jaar nog heel levendig was ; familie had Pimpelmans niet meer ; in het dorp woonden nog wel twee neven, rijke boeren, die het geld naar waarde wisten te schatten, maar hij kende ze nauwelijks, want hij was vijftien jaar uit het land geweest en zij bekommerden zich niet om hem.

Janus was koloniaal geweest, daarna matroos, eindelijk schoenmaker en ten slotte koksmaat in een hotel van den derden rang te New-York ; van al zijn ambachten had hij echter niets over gehouden dan een lijfrente van f 300, en nog wel door de goedgunstigheid van een oom, die juist op tijd gestorven was om hem een kleinigheid achter te laten.

Langzamerhand was het Janus toch gelukt kennis te maken met eenige boeren van zijn leeftijd ; na het lof des Zondags ging hij met hen kaart spelen en vertelde van de oorlogen, die hij had meegemaakt. Dat ging geruimen tijd goed, totdat eenige grappenmakers het praatje in omloop brachten dat Janus Pimpelmans meer geld had dan hij wilde doen blijken, dat hij ergens een grooten schat hield verborgen en maar zuinig leefde omdat hij een zonderling was en zijn geld aan zijn erfgenamen wilde nalaten. Dat gerucht ging van mond tot mond en was spoedig door het heele dorp verspreid.

Op zekeren Zondagmorgen, toen Janus Pimpelmans al een beetje te veel had gedronken, vertelde hij hoe er in New-York geld verdiend wordt, en hoe ze daar ginds de dollars met de schop opscheppen.

„Zeg, grappenmaker", zeide een kameraad, „je hebt zeker wel een heele lading van dat zilver meegebracht, toen je uit Amerika terugkwaamt, en je hebt stellig goed geplaatst, niet waar?"

„Ik ?" zeide de gewezen koksmaat heel onnoozel, ik ben zoo gelukkig niet geweest om wat over te houden".

„Je houdt je maar arm en bescheiden in je hutje van vier stuivers met je Leeuw, die ook weet, dat je een goeden spaarpot hebt".

Pimpelmans raakte heelemaal van streek. Het bier steeg hem naar het hoofd en stamelend sprak hij : „Ik heb maar zestien... zestien..."

„Zestien duizend gulden", vulde een boer aan, „ongerekend een vette lijfrente. Nu, dat is een aardig sommetje. Dat maakt een erfenis van acht duizend gulden voor elk uwer beide neven, den langen Van Horen en den dikken Korenbloem. Wees maar gerust ouwe, ze zullen je geld met veel plezier onder elkaar verdeelen."

Op dat oogenblik trad een andere klant de gelagkamer binnen ; deze wist nieuws te vertellen uit de naburige stad en het gesprek nam een andere wending.

Denzelfden avond nog had het heele dorp de overtuiging gekregen, dat Janus Pimpelmans ergens een mooien spaarpot had verborgen.

Daags daarop, toen Pimpelmans zijn roes had uitgeslapen en eenigszins van verveling bezig was een kopje koffie te zetten, hoorde hij eensklaps Leeuw geweldig aanslaan ; hij ging eens buiten kijken en zag een klein dik manneke naderbij komen, die hem zonder omwegen de hand toestak met de woorden :

„Goeden morgen, neef Janus, 't is al lang geleden, dunkt me, dat ik je gezien heb".

„Ten minste al zoo lang, dat ik me je naam niet precies meer weet te herinneren", antwoordde Pimpelmans.

„Wel, ik ben Korenbloem, baas Korenbloem, de eigenaar van de Lindehoeve, met vijftien vette beesten op stal, en een vrouw en vier vlegels van jongens".

„Nu dat doet me plezier. En 't is mooi van je, dat jij de eerste zijt, die mij na mijn terugkeer in het land komt opzoeken en gelukwenschen. Als je 't mij niet kwalijk neemt, ga ik even de koffie opschenken, en je kan een kopje meedrinken als je wil".

Korenbloem ging mee naar binnen. Terwijl zijn oom de koffie opschonk, streelde hij den hond en zocht op allerlei wijzen het beest voor zich te winnen ; daarna zocht hij den ouden Pimpelmans in te palmen en wist dezen met niet al te veel moeite te bewegen om voor het overige zijner levensdagen op de Lindenhoeve te komen wonen.

„Doe je spaarpotje bij den onzen", voegde hij er glimlachend bij ; „als men met het huishouden meedoet, is het leven goedkooper en je hebt voor hetzelfde geld een beter bed, beter eten en drinken en den heelen dag gezelligheid".

Janus Pimpelmans kon zijn ooren niet gelooven.

„Ja, ja, dat wil ik wel doen, neef Korenbloem", zeide hij, „en ik geef je de verzekering, dat je nooit spijt zal hebben van je vriendelijk aanbod".

De slimme boer was in de wolken van blijdschap, want hij begreep uit die woorden, dat Janus hem naderhand tot zijn eenigen erfgenaam zou benoemen; Janus was twintig jaar ouder dan hij en had bovendien wel aanleg om in een te ver verwijderde toekomst een beroerte te krijgen.

Onze vriend Pimpelmans had echter geen andere plannen dan voor het overige zijner dagen lekker te leven onder het gastvrije dak van zijn neef en zijn kostgeld te betalen met vroolijke vertelseltjes en eenige kleine diensten, bij het huishouden te bewijzen.

In den namiddag, terwijl de kluizenaar bezig was toebereidselen te maken tot het vertrek, onder het fluiten van een vroolijk soldatendeuntje, kwam Van Horen, gevolgd door zijn eerbiedwaardige vrouw, en deed aan Janus Pimpelmans hetzelfde voorstel als dien morgen door Korenbloem was gedaan: bij de Van Horens en hun nageslacht te komen inwonen tot het einde der eeuwen.

Pimpelmans had moeite genoeg om zijn plezier te bedwingen.

„Maar wat scheelt hun toch? dacht hij, op het toppunt van geluk. Maar ik weet wat ik doen zal: omdat ze van twee kanten zoo vurig verlangen en ik mij toch niet in tweeën verdeelen kan, zal ik zes maanden logeeren bij Korenbloem en de andere zes maanden bij Van Horen".

Zonder uitstel deed hij wat hij van plan was. De Korenbloems en de Van Horens wedijverden met elkaar om den oude te vleien en goed te doen. Nooit had Pimpelmans het zoo goed gehad; hij sliep in de mooiste kamer, het beste was voor hem, het mooiste fruit en het lekkerste bier en bovendien ontbrak het hem nooit aan toehoorders voor zijn afgezaagde krijgsgeschiedenissen.

Janus had dus een buitengewoon gelukkigen ouden dag. Natuurlijk was hij slim genoeg om te vermoeden, waarom zijn beide neven hem met zooveel oplettendheid volgden.

Eenige toespelingen op zijn fortuin en de naïeve onbescheidenheid der kinderen stelden hem op de hoogte met het praatje, dat er in het dorp liep betreffende den schat, dien hij uit New-York had meegebracht.

Janus had ijselijk veel plezier in die vergissing en hij paste wel op, dat hij het publiek niet wijzer maakte, vooral niet de twee neven, die hem zoo liefderijk hadden opgenomen, en zonder tot liegen zijn toevlucht te nemen, meende hij dat heel goed af te kunnen spelen.

Leeuw beleefde ook kostelijke dagen; 't was of het trouwe beest alles begreep, wat er met hem en zijn meester was voorgevallen, en als Janus hem glimlachend aankeek en met de hand over den breeden kop streelde, kwispelde Leeuw vroolijk met zijn staart; van 't lekker eten en drinken werd hij zoo vet als een kalf, waardoor hij zich echter een ongeneeslijke ziekte op den hals haalde.

Leeuw verliet het aardsche tranendal beweend door zijn meester, door zijns meesters bloedverwanten en door de vrienden van die bloedverwanten.

Janus Pimpelmans ging werkelijk de dood van 't trouwe dier ter harte, en ofschoon hij beter dan de hond op zich zelf paste en in plaats van water met melk lekker gerstebier dronk, steeg hem toch op zekeren avond het bloed naar het hoofd en kreeg hij een beroerte, zoodat hij den dood voelde naderen.

Daar hij als een goed Christenmensch wilde sterven, liet hij den pastoor komen en biechtte, en daarna vertelde hij ook de list, waarvan hij gebruik had gemaakt om zich een genoeglijken ouden dag bezorgen, zooals hij nooit had durven verwachten.

De waardige pastoor had moeite om zijn lach te houden, maar hij noodigde hem toch uit dit mee te deelen, alvorens de eeuwigheid in te gaan.

Janus had er niets op tegen; 't kon hem toch niets meer schelen, of zijn neven mooi of leelijk zouden kijken, maar hij kon zijn goed voornemen niet meer ten uitvoer brengen; een nieuwe aanval van beroerte overviel hem, verlamde zijn tong en hij stierf.

Hij ontving de laatste eerbewijzen met al den eerbied en al de weelde, die zijn erfgenamen hem verschuldigd waren; de uitvaart was zeer plechtig, zelden hadden de boeren in het dorp zoo iets gezien, en ouden van dagen beweerden, dat het precies eender was als bij den dood van den vorigen burgemeester.

Toen de plechtigheid was afgeloopen en Janus Pimpelmans voorgoed onder de aarde lag, liepen Van Horen en Korenbloem ieder naar zijn kast, waar een groote enveloppe lag met een groot rood zegel, en de woorden: „Dit is mijn testament".

De overledene was zoo voorzichtig geweest, het in duplo te laten maken voor 't geval van brand of dat het gestolen werd.

Beide enveloppen werden door den notaris geopend; zij bevatten allebei deze woorden, gevolgd door denzelfden datum en dezelfde handteekening:

„Ik vermaak al wat ik bezit aan mijn dierbare neven Van Horen en Korenbloem; de verdeeling is niet groot noch ingewikkeld: mijn huisje en het tuintje, dat er omheen ligt, en die samen op f 375 zijn geschat, aan den eerste; mijn kontanten, mijn kleeren, mijn zilveren horloge en den halsband van Leeuw aan Korenbloem, en ik bedank hun en hun geachte familie voor de belanglooze zorgen, waarmee ze mijn oude dagen hebben veraangenaamd"

Hoe de erfgenamen hierover opkeken, moet de lezer zich zelf maar trachten voor te stellen; gelukkig, dat Janus Pimpelmans al vijf of zes uren begraven was, anders stonden wij er niet voor in, dat het gebeurd zou zijn.

BEKENDMAKINGEN.

Militie. - Loting.

De Burgemeester der gemeente Boxtel brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de loting voor de ingeschrevenen voor de lichting van het volgend jaar voor deze gemeente zal worden gehouden te Boxtel ten gemeentehuize op **Woensdag 17 September a.s.**, voormiddags **9 uur.**

Aan de loting nemen deel alle voor bedoelde lichting ingeschreven personen, met uitzondering van hen:

1o. die vóór den aanvang der loting voor de gemeente blijken te zijn overleden;

2o. die voor den dienst bij de Militie ongeschikt zijn bevonden;

3o. die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den Militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij een op een ingesteld beroep genomen beslissing van de Koningin voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4o. die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig, van den dienst zijn uitgesloten.

De aan de loting deelnemende, ingeschrevenen, in de volgorde van het alphabetisch register op te roepen, trekken zelven hun nummer. Voor den ingeschrevene, die niet is opgekomen of wel buiten staat of onwillig is zelf zijn nummer te trekken, wordt het nummer getrokken door zijn vader, moeder, voogd of curator. Is ook deze niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig een nummer te trekken, dan geschiedt het trekken door den burgemeester, het lid van den raad of den ambtenaar van de gemeente, die bij de loting tegenwoordig is.

Gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de loting heeft plaats gehad, of, indien zij in één dag afloopt van dien, waarop zij is geëindigd, kunnen tegen de wijze, waarop zij is geschied, bij den Commissaris der Koningin in deze provincie bezwaren worden ingebracht door belanghebbende lotelingen of door hun vader, moeder, voogd of curator. Het bezwaarschrift, dat op ongezegeld papier kan worden geschreven, moet behoorlijk met redenen omkleed en ingeleverd worden bij den Burgemeester dezer gemeente. Wordt een en ander niet in acht genomen, dan heeft het stuk niet het gewenschte gevolg.

Boxtel, den 23 Aug. 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Inrichtingen, welke Gevaar, Schade of Hinder kunnen veroorzaken.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente BOXTEL:

Gelet op de Hinderwet;

DOEN TE WETEN:

dat op heden ter Gemeente-Secretarie voor een ieder ter inzage zijn gelegd een aanvrage met bijlage van:

de firma Crols & Co., alhier om vergunning tot het uitbreiden zijner stoomwasscherij op het perceel kadastraal bekend alhier, sectie D no. 2116 gelegen te KleinderLiempde plaatselijk gemerkt Wijk C, no. 10

dat op **Maandag**, den 15 Sept. 1913, des voormiddags ten 11 ure, in het Raadhuis dezer Gemeente, ten overstaan van een lid van het dagelijksch bestuur, gelegenheid zal worden gegeven om tegen deze aanvragen bezwaren in te brengen en deze mondeling en schriftelijk toe te lichten;

dat zoowel de aanvrager als zij, die bezwaren hebben in te brengen, gedurende drie dagen voor evengenoemd tijdstip op de Secretarie der Gemeente van de ter zake ingekomen schrifturen kunnen kennis nemen;

dat volgens de bestaande jurisprudentie niet tot beroep gerechtigd zijn zij, die niet overeenkomstig artikel 7 der hinderwet op voormelden dag en uur ten Raadhuize voor een lid van het Dagelijksch Bestuur zijn verschenen ten einde hunne bezwaren mondeling toe te lichten.

Boxtel, den 4 Sept. 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
De Burgemeester,
H. F. van der Eerden. L. B.
De Secretaris,
H. Verhoeven. L. S.

Najaarskeuring van Springstieren.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken door dezen bekend, dat de *najaars*keuring van stieren welke ten minste één jaar oud zijn, voor deze Gemeente zal plaats hebben te Boxtel op het Marktveld op Vrijdag 19 September 1913, des voormiddags om 10 ure.

BOXTEL, 25 Augustus 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
A. GIJSEN.

De secretaris
VAN DER MEIJDEN.

Aangifte voor Teekenonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel brengen ter kennis van belanghebbenden:

1o. dat de personen, die dezen winter wenschen deel te nemen aan het Teekenonderwijs, zich **vóór 28 September 1913** moeten aangeven bij den Heer H. J. Dekkers, Hoofd van het Teekenonderwijs;

2o. dat tot het onderwijs worden toegelaten, leerlingen, die den leeftijd van 12 jaren hebben bereikt en een schriftelijk bewijs kunnen overleggen, dat zijn eene gewone lagere school met vrucht hebben doorloopen. Zij, die zoodanig bewijs niet kunnen overleggen, moeten zich aan een schriftelijk en mondeling examen onderwerpen, waarna over de toelating zal worden beslist;

3o. dat het onderwijs kosteloos is, doch gereedschappen en teekenbehoeften zijn voor rekening der leerlingen;

4o. dat de lessen worden gegeven gedurende de wintermaanden, beginnende October 1913 en eindigende Maart 1914;

De dagen voor het onderwijs bepaald, zijn Maandag, Woensdag en Zaterdag van iedere week van half zeven tot tien uur des avonds.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder aan te geven, om aan het teekenonderwijs te kunnen deelnemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Herhalingsonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL, brengen ter kennis van belanghebbenden, dat jongelieden, die gedurende den a.s. winter aan het herhalingsonderwijs wenschen deel te nemen, daarvan **vóór 28 September 1913**, aangifte moeten doen bij het Hoofd der School, waar zij dat onderwijs wenschen te volgen.

Bij genoegzame deelneming wordt herhalingsonderwijs gegeven:

I. VOOR JONGENS:

a. In de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende de maanden October, November, December, Januari Februari en Maart, op iederen Maandag, Dinsdag, Donderdag en Vrijdag, van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 192 uren zal zijn bereikt.

b. In de school Breukelen, gedurende de maanden November, December, Januari en Februari, op iederen Dinsdag, Donderdag en Vrijdag van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 96 uren is bereikt.

II. VOOR MEISJES:

Uitsluitend in de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende het geheele jaar, op iederen Zaterdag van 3 tot 5 uur n.m., tot 96 uren bereikt zijn.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder op te geven.

Ouders en verzorgers worden hierbij tevens gewezen op het groote nut van het herhalingsonderwijs en aangespoord hunne kinderen — voor zoover deze het onderwijs kunnen volgen — aan te moedigen aan het herhalingsonderwijs deel te nemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Markten.

Maandag 15 September.

Boxmeer, jaarmarkt.
Gemert, paarden, beesten, varkens.
Tiel: vee.

Dinsdag 16 September.

Cuijk en St Agatha, jaarmarkt.
Nijmegen, paarden.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 17 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten, paarden, vee.
Made, paarden, beesten, varkens.
Nijmegen, vee.
St. Oedenrode, paarden, beesten.

Donderdag 18 September.

Ossendrecht, paarden, beesten.
Veghel, jaarmarkt.

Vrijdag 19 September.

Arnhem: paarden.
Fijnaart: vee.
Oirschot, jaarmarkt.
Vierlingsbeek, varkens.

Zaterdag 20 September.

Heusden, vee.

Wat de stoom is voor de industrie, is het adverteeren voor den handel: de groote beweegkracht! :: :: ::

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en het repareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

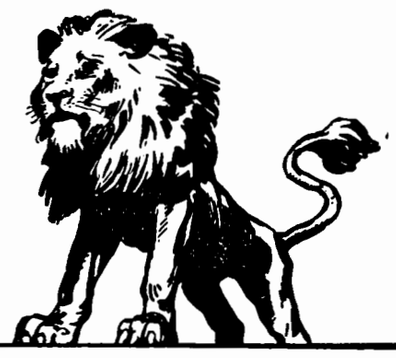

STERKTE

Sterkte is het toonbeeld van mannelijke kracht. Sterkte wordt gewenscht door oud en jong.

Beklagenswaardige lijders en lijderessen aan **asthma**, borst-, long- en keelziekten, gij kunt Uw vroegere sterkte weer terugkrijgen, indien gij slechts de Abdijsiroop wilt aanwenden, want de Abdijsiroop is het ongeëvenaarde middel tegen asthma, influenza, pleuris, kinkhoest, bronchitis, den hardnekkigsten hoest, de hevigste verkoudheid en alle borst- en longaandoeningen.

De Heer C. Mus, Nieuwpoortlaan te Alkmaar, verklaart ons:

„Mijne vrouw was reeds 4 jaar lijdende aan eene bezetting op de borst, die zij had overgehouden uit roodvonk. Zij kon slechts zeer moeilijk ademhalen en had het dan ook op de luchtpijpen. Daar mijne vrouw maar niet beter werd en zwak bleef, besloot ik de Abdijsiroop te probeeren. Dadelijk kwam de slijm, die al dien tijd zeer vast zat, gemakkelijk los, en de benauwdheden op de borst verdwenen. De **Abdijsiroop** heeft mijn vrouw volkomen genezen en haar weer even sterk gemaakt als vroeger". De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

No. 74 WOENSDAG 17 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

Vereenigde Vergadering van de beide Kamers

op Dinsdag 16 September 1913

tot opening van de gewone zitting der Staten-Generaal.

De heer Schimmelpenninck van der Oye, die den voorzittersstoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide Kamers zich naar de Ridderzaal hebben gegeven, des middags te 12 uren de vergadering, en laat door den griffier van de Eerste Kamer voorlezen een Koninklijk besluit van 3 September 1913, No. 2, houdende zijn benoeming tot voorzitter van de Eerste Kamer gedurende de zitting, die heden zal aanvangen.

De Voorzitter benoemt eene commissie, die Hare Majesteit de Koningin in het gebouw zal ontvangen en uitleiden.

Tot leden dezer commissie werden gekozen Van der Does de Willebois, Rink, Bloembergen, Haffmans, v. d. Berch van Heemstede, Tydeman, van Wichen, van Veen, Tjarda van Starkenburch Stachouwer, v. d. Berg, Roodhuyzen, Eland, Jansen (Den Haag), Limburg en De Monté Ver Loren.

De Ministers, hoofden van Ministeriëele Departementen, en de leden van den Raad van State vereenigen zich te één uur des namiddags mede in de vergaderzaal.

In den stoet van H. M. de Koningin naar de Ridderzaal bevonden zich in gala-rijtuigen de dienstdoende kamerheeren van H. M. jhr. van den Bosch, jhr. Van Geen, Baron Taets van Amerongen, Baron van Hardenbroek van Lockhorst; de kamerheeren in buitengewonen dienst Baron v. Zuylen van Nijevelt, van Welderen, Baron Rengers, jhr. mr. dr. W. Roëll, G. C. Baron van Asbeck; te paard achter de Koninklijke Koets de adjudanten in buitengewonen dienst luit.-generaal Rist van Tonningen, generaal-majoor jhr. de Lannoy, beiden vroeger van het Indische leger, kolonel Froger, kolonel van Hoogstraten, commandant van het 2e reg. veld-artillerie, kolonel Weber, commandant van de brigade grenadiers en jagers.

H. M. werd aan den ingang van de Troonzaal opgewacht door de adjudanten in buitengewonen dienst vice-admiraal jhr. Roëll, vice-admiraal Stokhuyzen en kapitein ter zee Zegers Rijser.

Hare Majesteit de Koningin, vergezeld van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, kort daarna in de vergaderzaal binnengeleid, neemt plaats op den troon en houdt, terwijl Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins naast Haar gezeten is, de volgende

Troonrede:

Mijne Heeren.

Het verheugt Mij weder in uw midden te zijn.

Onze betrekkingen met de andere mogendheden waren in het afgeloopen jaar weder van even vriendschappelijken aard als in het vorige.

De toestand van land- en tuinbouw alsmede die der veehouderij bleef gunstig. Het mond en klauwzeer kan als geweken worden beschouwd.

Handel en nijverheid ontwikkelden zich ook in het afgeloopen jaar over het algemeen op zeer bevredigende wijze.

Het scheepvaartverkeer nam opnieuw toe; de resultaten van het scheepvaartbedrijf waren gunstig.

De uitkomsten van de verschillende takken van visscherij zijn behoudens enkele uitzonderingen bevredigend.

De West-Indische koloniën bleven van rampen als waarvan in het vorig jaar werd gewaagd, gespaard.

De voortdurende vooruitgang van den algemeenen toestand in Nederlandsch-Indië stemt tot groote voldoening.

Met leedwezen moet vermeld worden dat de pest in verschillende gewesten op Java ondanks de krachtige pogingen tot onderdrukking nog steeds slachtoffers eischt.

De gunstige berichten uit Atjeh wettigen de verwachting, dat in de naaste toekomst het militair bestuur aldaar geheel door burgerlijk bestuur zal kunnen worden vervangen.

Burgerlijke en militaire landsdienaren vervullen hunne taak hier te lande en in de koloniën op lofwaardige wijze.

Naast de behandeling van reeds aanhangige wetsvoorstellen zullen nieuwe voorstellen tot wettelijke voorzieningen uwe aandacht vragen.

Grondwetsherzieningen tot toekenning van het kiesrecht, behoudens vast te stellen, uitsluitingen, aan alle mannelijke Nederlanders van een te bepalen leeftijd en tot wegneming der grondwettelijke belemmering tegen het toekennen van kiesrecht aan vrouwen, zal onverwijld worden voorbereid.

Ik stel mij voor aan een staatscommissie het onderzoek op te dragen, in hoever eene algemeen bevredigende regeling mogelijk is ter zake van de subsidieering van het bijzonder onderwijs en de voorwaarden welke daaraan verbonden moeten worden.

Indiening van een wetsontwerp tot het kosteloos verleenen van ouderdomsrente aan behoeftige zeventigjarigen, die gedurende een te bepalen termijn geen ondersteuning genoten van eene instelling van weldadigheid, kan in den loop van deze zitting worden te gemoet gezien.

Wetsontwerpen tot vereenvoudiging van de Invaliditeitswet en de Radenwet alsmede tot het toekennen van een recht ook op geneeskundige hulp aan de verzekerden krachtens de Ziektewet worden voorbereid.

De toestand van 's lands geldmiddelen eischt dringend voorziening.

Ook bij zuinig beheer is de stijging, welke bij voortduring in de opbrengst der belastingen valt waar te nemen, niet voldoende om in de behoeften der schatkist te voorzien.

Onafhankelijk van de in uitzicht gestelde sociale maatregelen eischen eenige in vorige zittingen aangenomen wetten reeds nieuwe middelen.

Uwe medewerking zal allereerst worden gevraagd tot vaststelling van eene algemeene inkomstenbelasting en tot wijziging en verhooging der successiebelastingen.

Het ligt in het voornemen de spoedige indiening van een ontwerp tot algeheele herziening van het wetboek van strafvordering te bevorderen.

Ten behoeve van de verdediging van Nederlandsch-Indië zal de aanbouw worden voorgesteld van een slagschip ten laste van de Indische geldmiddelen.

De reorganisatie der levende strijdkrachten, die na de invoering der nieuwe Militiewet en in aansluiting aan die wet werd ter hand genomen, zal eerlang worden voltooid.

Met de voorziening in de behoeften betreffende de uitrusting en de verpleging van het leger zal worden voortgegaan.

Eene herziening van de bestaande wettelijke regeling ten aanzien van het verlofskader is in voorbereiding. Op de noodzakelijkheid om eene uitbreiding van dat kader ook in de hoogere officiersrangen in de toekomst te verzekeren blijft daarbij de aandacht gevestigd.

Ik acht den tijd gekomen om de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee te ontnemen. Verbetering van den waterstaatkundigen toestand der omliggende provinciën, uitbreiding van grondgebied en blijvende vermeerdering van arbeidsgelegenheid zullen daarvan het gevolg zijn. Een wetsontwerp tot uitvoering van die afsluiting en gedeeltelijke droogmaking zal u worden aangeboden.

Met uwe medewerking hoopt de regeering de laatste overblijfselen van de vordering van heerendiensten op Java en Madoera weg te nemen.

De regeering oordeelt het hare roeping ook in de koloniën de volkswelvaart te verheffen en aan te kweeken het besef van saamhoorigheid van moederland en koloniën en van al de bewoners dezer gebiedsdeelen. Zij zal haar doel nastreven door bevordering der volksopvoeding, zich aanpassende aan de behoefte der verschillende groepen, waaruit de bevolking in Nederlandsch-Indië bestaat en opwekkende tot verdraagzaamheid op het gebied van den godsdienst en onderlinge waardeering der rassen.

Moge Gods zegen op uw veelomvattenden arbeid rusten!

Ik verklaar de gewone zitting der Staten-Generaal te zijn geopend.

R. K. Patroons in de Bouwbedrijven in het Bisdom van 's-Bosch.

Een hoogst gewichtige dag nadert voor U. Op 5 Oct. a.s. zal te 's-Bosch gehouden worden de STICHTINGS-VERGADERING van de **„diocesane-gilden"** der patroons in de bouwbedrijven. Daar gaan de Timmerlieden, Smeden, Schilders en Metselaars en de aanverwante vakken van de geheele Bossche Diocees elkaar broederlijk de hand reiken om te samen op te trekken voor de verdediging van hun stand onder Roomsch Vaandel. Daar gaan de verspreide troepen zich vereenigen, om als een machtig leger op te komen voor hunne geestelijke en tijdelijke belangen.

Reeds zoolang heeft het Hoofdbestuur van de Hanze met allerlei middelen den R. K. Middenstand trachten te helpen en werkelijk geholpen. En als er nog zoovele R. K. Middenstanders blijven slapen in rustige rust, te midden van al het strijdrumoer onzer dagen, dan ligt het waarachtig niet aan dat volijverig Hoofdbestuur! Nu weer komt dat Bestuur aandragen met iets up to date's, iets energieks, dat geboren schijnt om den ouden roem, de oude glorieuse macht van den middenstand, de eer van het ambacht te herstellen. Allerwege zijn reeds op instigatie en initiatief van dat Hoofdbestuur dekenale- districts- of plaatselijke gilden opgericht voor de bouwvakken. Het zijn als 't ware de ledematen voor het groote lichaam, dat nu gaat gevormd worden. Een guerillaoorlog tegen de belagers van uw stand werkte niet afdoende. — Een groote open strijd moet er gevoerd worden — „groot" om de vereeniging van alle troepen — „open" om de juiste bepaling der belangen waarom het gaat, evengoed op geestelijk als stoffelijk gebied.

Zegt daarom niet, R. K. Patroons van de bouwvakken, wat gaat mij dat aan? Of, — gaat het u niet aan, dat er eene betere regeling komt in uw credietwezen, — gaat het u niet aan, dat uwe kinderen beter onderlegd en onderwezen worden voor hun vak, beroep of bedrijf? Zijt gij nog zulk een pedant patroon, dat ge durft beweren: Ik heb het er mee gedaan, dan kunnen 't mijn jongens ook wel? — Maar dan begrijpt gij niets van uw tijd, en al hebt ge zelf meer bij geluk dan bij wijsheid het hoofd boven water gehouden, tien tegen één, dat uwe jongens zullen zakken, misschien tot den bodem der maatschappij.

Gaat het u niet aan, of gij wetten verkrijgt ten voordeele en ten belange van uw stand? Waarom schreeuwt ge dan: voor een ander doet de regeering alles, voor de middenstand niets?....

Gaat het u niet aan of ge door coöperatie in bedrijfsartikelen uw omzetwinst kunt vergrooten?

Gaat het u niet aan of uw stand in eere en macht is of niet? Wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht! Zijt gij nog van dat slag lieden, die meenen, dat het brood van de eene de dood van den andere is? Huldigt gij nog het liberale valsche beginsel van het egoïsme, de zelfzucht in 't quadraat?...

Zegt niet, R. K. Patroons in de bouwvakken: Wat zal het uithalen?

Het gezond verstand toch zegt, dat twee meer kunnen dan één — dat honderd sterker zijn dan de eenling.

Ziet rondom u, wat het uithaalt als men zich met moed en vertrouwen vereenigt. Ziet rondom u naar de werklieden — en schaam u dat oude zeurliedje nog te durven zingen, gij die aanspraak wilt maken op hoogere ontwikkeling dan de werkman.

Zegt niet: Waarom alweer splitsing tusschen Roomsch en niet-Roomsch. Waarom niet allen in één bond? Omdat zij, die op de eerste plaats gerechtigd is daarover te oordeelen, uw geestelijke overheid, het zoo wil en absoluut zoo wil — omdat zij, die er beter over kunnen en moeten oordeelen, uwe bisschoppen, de neutrale organisatie absoluut ongeschikt en gevaarlijk voor u beschouwen. Of hebt gij den ouden roem van uw stand zoozeer vergeten, dat ge liever het liberaaltje speelt, en „neutraal" als ideaal beschouwt. Weet dan, dat de oude gilden van uw ambacht vooral zoo groot, zoo roemrijk, zoo machtig waren, omdat zij onder de schutse der Kerk werkten, en dat zij wankelden en vielen van den hoogen troon, toen zij de voorschriften der Kerk vergaten, en zich aan haren invloed onttrokken.

Op ZONDAG 5 OCTOBER zullen er **diocesane-gilden** worden opgericht voor de timmerlieden-, schilders-, smeden- en metselaarspatroons. Op dien dag mag niemand, die zich R. K. durft noemen, achterwege blijven. Zet af uw slaapmuts, die reeds zoovele jaren oud is, en ga U de oogen eens uitwrijven. Geef u aan den arbeid van den vollen werkdag voor uw schoonen stand, den schoonsten en besten van allen.

Daar bestaan hier en daar nog al van die **neutrale** vereenigingen onder de R. K. Middenstanders, en velen hunner leden keuren bij ernstig en eerlijk nadenken die zelve af, maar blijven — nu ja, — aan den ouden sleur van neutraliteit toch maar hangen. Welnu, op 5 OCTOBER wordt U een schoone gelegenheid gegeven, wordt het U gemakkelijk gemaakt, om voor eens en altijd te breken met die **verderfelijke, schijnschoone neutraliteit.** Leg dan af dien neutralen, kleurloozen jas, en steek u in een katholiek plunje, dat u alleen past. Stel het voor in uwe vergadering, om u aan te sluiten bij de diocesane katholieke gilden van timmerlieden-, smeden-, schilders- of metselaars-patroons.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

5

„Wat mij betreft", voegde Hemling erbij, „ik heb een beul noodig en wanneer er een twist of een vormelijk gevecht ontstaat, zal ik wel gelegenheid krijgen op het gelaat van den een of ander der spelers de uitdrukking van haat en toorn weer te vinden, die mijn betaalde modellen mij nimmer aanbieden".

De schilders wisselden nog gedurende eenige oogenblikken enkele opmerkingen, doch vernamen weldra het geluid van voetstappen, waarop Hugo en zijn gezellen het gordijn oplichtten, dat de kleine venstertjes bedekte; zij zagen toen een menigte lieden zich in den kelder vereenigen, die zich zwijgend langs de wanden op een rij schaarden. Toen zij allen bij elkander waren, zonden zij de nieuwsgierige Geertruida weg, en spraken de woorden, die de schilders ten hoogste verrasten:

„Wij kunnen de witte kaproenen weder opzetten".

De jongelieden keken elkander aan en Hugo, die zich naar Hemling vooroverboog, fluisterde hem in het oor:

„Wij hebben hier niets te doen".

„Integendeel", sprak Hemling.

„Drinkers van helder water drinken zich geen roes in".

„Dat is waar; maar het zijn samenzweerders".

„Ik begin te gelooven", meende Kasper, „dat Hugo's denkbeeld hem door de Voorzienigheid is ingegeven".

„Stilte", sprak Hemling, „men begint te spreken".

De gasten van den kelder der „Gouden Beker" waren ongeveer 40 man sterk; de man, die het hoofd der vergadering scheen te zijn, was de deken der vollersgilde. Zijn lange haren vielen op een mantel van Friesch laken en zijn lange baard daalde tot den lederen gordel neer. Zijn naam was Rubbes en zijn invloed onbeperkt op de mannen van zijn ambacht. Aan zijn rechterzijde bevonden zich zijn twee zonen, Michel en Hubert.

Toen de mannen uit hun groote zakken de witte kaproen hadden te voorschijn gehaald en op het hoofd gezet, sprak Rubbes met heldere stem:

De hoofdman van de corporatie der smeden".

„Present", sprak een persoon met een reusachtige gestalte, naar voren tredende en op wiens gelaat een groote stoutmoedigheid te lezen stond. „Alle ambachtsgezellen zijn ten strijde gereed, en de gezellen uit Luik hebben ons hun bijstand toegezegd".

„Hoevele aanhangers hebt gij?"

„Vijfhonderd".

„De hoofdman der wolwevers".

„Wij zijn met z'n tweehonderd", antwoordde deze.

Beurtelings riep Rubbes de hoofden der verschillende ambachten op, die hun verschillende reglementen hadden. Na op die wijze het aantal werklieden en leerlingen vernomen te hebben, waarover ieder beschikken kon, schreef hij een rood cijfer op een wit blad.

De steden van Vlaanderen boden op dat tijdstip het schitterendst en bedrijvigste schouwspel aan, voor zoover de nijverheid betrof. Het meerendeel der ambachten dankte aan de kruistochten nieuwe uitvindingen, vreemde modes en den smaak voor een schitterende weelde. Iedere tak van nijverheid bezat zijn hoofdlieden en dekens, en vormde een familie; en al die corporatiën samen vertegenwoordigden een macht, waarmede de vorsten genoodzaakt waren rekening te houden.

Toen de telling door Rubbes geëindigd was, werd Hugo plotseling ernstig gestemd en fluisterde hij:

„Die lieden zijn niet gekomen om zich dronken te drinken aan bier, maar om hun haat te koelen".

„Vrienden, gezellen en broeders", begon Rubbes, „het uur der weerwraak zal weldra voor u slaan; de hoofdlieden der corporatiën en de meesters der ambachten, zullen weldra de schande uitwisschen, waarmede hertog Filips hen overstelpt heeft... Het jaar 1467 zal 1452 doen vergeten..."

„Ja, ja, wij zullen den hoon uitwisschen, dien men ons heeft aangedaan".

„Gij allen, die reeds mannen zijt", hernam Rubbes, „waart getuigen van hetgeen er in de stad Gent onder het bestuur van den overleden hertog, voorviel... Wij hebben samen voor de vrijheid ons leven, onze voorrechten, ons fortuin in de waagschaal gesteld en al moge geen gelukkige uitslag ons loon zijn geweest, het zelfverwijt van lafheid raakt ons gelukkig niet. Het is dus niet voor u, die reeds als volwassen mannen aan het zware werk gewoon zijt, maar het is voor de jongeren onder ons, dat ik deze pijnlijke plaats uit onze geschiedenis weer ontdek".

„Wij dachten pret en jool hier te vinden en het wordt een drama", fluisterde Hugo.

„Stil", gebood Kasper.

„Wacht, ik heb een prachtig idee", voegde Hemling er op gedempten toon bij. „Het schijnt hier een allerbelangwekkendst en gewichtig zaakje te zijn en wie weet, waar 't goed voor is, de mannen te kennen die hier zoo hoog van hun vrijheid opgeven, en zoo fel tegen den gestorven hertog uitvaren. Laten wij ze dus uitteekenen, de schetsen zullen ons misschien later, God weet waarvoor, uitmuntend te pas komen... Ik neem dien krachtmensch, het hoofd daar der smeden..."

„'n Uitmuntend idee", gaf Hugo fluisterend ten antwoord. „We weten weliswaar hun namen niet, maar hun portret te hebben is al veel waard".

Betuigt reeds nu uwe adhaesie met de aanstaande vergadering, gij allen, katholieke of neutrale gilden of vereenigingen van patroons in de bouwvakken in het diocees van 's Bosch.

Zendt uwe adhaesie-betuiging aan den Heer Joh. Schoenmakers, Onder-Voorzitter van de Hanze in het Bisdom van 's Bosch te Raamsdonksveer.

En dan: moed en vertrouwen! en gij gaat ter zege met en voor uw stand.

Een groote zaak beginnen
Gelooven en beginnen
Volharden kloek van zinnen
't Verwint het al!

(Schaepman.)

G. J. VAN DEN HOUT,

Hoofd-Adviseur van de Ambachtsgilden in de Bouwbedrijven, in het Dekenaat van St. Geertruidenberg, Kapelaan te Raamsdonksveer.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Een stoomtram in de Schelde.

Het „H. v. A." meldt dat in de nabijheid van Wetteren een goederentrein in de Schelde is gereden. Bij het gehucht Overschelde maakt de lijn een scherpe bocht en, daar gekomen zagen de machinist en de stoker dat de brug openstond.

De rem werkte niet en bewust van het gevaar dat zij liepen, zochten zij zich het leven te redden door van de locomotief te springen.

De locomotief en drie wagens vielen in de Schelde. Gelukkig braken de kettingen en bleven de andere wagens op de sporen staan.

Na het ongeval kon de brug niet meer toe en moest men den laatsten wagen geheel in het water trekken. Het verkeer was spoedig hersteld. De schepen voeren langs het andere bruggat. Het parket is ter plaatse geweest.

Een streng besluit.

De minister van koloniën, zoo meldt het „H. v. A." heeft een zeer streng besluit genomen om den invoer van alcohol in den Congo te beletten. Het gedeelte van den Congo dat het meest blootgesteld is aan de smokkelarij van alcohol is namelijk de rechteroever van den Neder-Congostroom en de linker oever, beneden M'Pozo.

Een koninklijk besluit verbiedt nu aan al de inboorlingen alcohol in hun bezit te hebben. Bovendien zal alwie aan een inboorling zulken drank verkocht of gegeven heeft, van acht dagen tot 2 maanden dwangarbeid krijgen en eene boete van 300 tot 1000 frank moeten betalen, of zal slechts tot eene dezer twee straffen veroordeeld worden.

Treinbotsing.

De „Patriote" meldt, dat bij het station van Kortrijk een botsing heeft plaats gehad tusschen twee personentreinen. Er zijn een twintigtal gewonden.

Duitschland.

De ramp der „L I".

Zaterdagavond is een nadere officieële mededeeling over de rampen der „L. I", vanwege de regeering verschenen.

De noodlottige factor, aldus luidt het rapport o.m., was het plotseling opsteken van ongemeen krachtige luchtstroomingen in vertikale richting, die het luchtschip een duizend meter hooger verplaatsten en daardoor het draagvermogen met drieduizend kilogram verminderden. Dat de ondergang derhalve aan onvoorziene weersgesteldheid te wijten is, staat buiten twijfel. De commandant heeft zijn maatregelen als een deskundige getroffen op grond van de weerberichten en waarnemingen waarover hij kon beschikken. Grootst mogelijke voorzichtigheid was bij de oefeningen voorgeschreven. De leiders der manoeuvres hadden opdracht gegeven, dat de veiligheid van het schip vóór alles moest gaan.

Volgens dit bericht zou den autoriteiten en den commandant zelfs geen schaduw van blaam treffen.

Gesmokkelde sacharine.

Aan de „Köln. Zeitung" wordt uit Dusseldorf bericht, dat aldaar een groote hoeveelheid gesmokkelde sacharine, herkomstig uit Nederland en door een Nederlandsch schip aangebracht, in beslag is genomen. Ook werden twee personen, die bij de zaak betrokken waren, in hechtenis genomen.

Een gruwelijke moord.

Te Groot-Moyeuvre, in Lotharingen, verscheen Vrijdagmiddag, toen de duisternis ingevallen was, een Kroaat in het huis van den kruidenier Clemont. Hij ging de keuken binnen, waar hij Clemont zelf aantrof. Hij gaf hem een stuk van twee francs, onder voorwendsel, dat hij inkoopen wilde doen. Maar dadelijk daarop trok hij een dolkmes en trachtte Clemont de keel af te snijden. Toen hem dit niet gelukte, sloeg hij op de vlucht. Op 't oogenblik, dat hij de gang inliep, kwam hij de vrouw van Clemont tegen. Zonder zich lang te bedenken sneed de Kroaat met zijn nog altijd getrokken mes de vrouw de keel af, zoodat zij na enkele oogenblikken den geest gaf. Daarna liep hij de dochter tegen het lijf. Ook deze bracht hij een zeer vervaarlijke snede toe, van het rechteroor tot aan de keel. Het meisje is zwaar gewond. De kruidenier is slechts licht gekwetst.

De Kroaat is er in geslaagd, zich uit de voeten te maken. Blijkbaar was het erom te doen, in het huis van Clemont te stelen. Hij was er in den laatsten tijd meer geweest, zooals voor de hand ligt, om te zien, hoe het ingedeeld was.

De politie heeft zich met een speurhond naar de grens begeven, om te verhinderen, dat de kerel de wijk naar Frankrijk neemt.

Frankrijk.

De Kloostervervolging.

Zondag is de politie van Toulon het gebouw van de Maristen binnengedrongen en heeft de paters, die zich lange jaren op hoogst verdienstelijke wijze aan de vorming van jonge zeelieden hebben gewijd, met geweld uit hun eigen huis gezet. De gebouwen, waaronder ook het zeemanshuis, zullen binnenkort onder den hamer komen.

Engeland.

Het gestolen halssnoer.

Vrijdagmiddag verschenen de vijf beschuldigden in zake den paarlen-diefstal wederom voor den politierechter in de Bow-Street. De tusschenpersonen, die de bende in handen der detectieven hadden doen vallen, en wier namen men tot dusverre geheim gehouden had — Quadratstein en Spanier — legden verdere verklaringen af.

Quadratstein deed een verhaal van de conferenties, die hij in het hotel te Londen met de bezitters der drie voornaamste paarlen van het halssnoer gehouden had. Vervolgens verklaarde hij, dat hij Gutwirh den 30sten Augustus in het hotel Inns of Court ontmoet had. Beschuldigde had hem toen gezegd, dat hij niet zoo dwaas was om de paarlen zelf te bewaren, maar dat hij ze aan zijn schoon-broeder gegeven had om ze te verbergen. Gutwirth had toen een lijstje opgesteld van de onkosten, die hij en zijn zoon gemaakt had. Hij schreef op een stukje papier de sommen van 200, 400, 800 en 1.000 pond sterling, welke de uitgaven bij den diefstal vertegenwoordigden. Bovendien hadden twee brievenbestellers, wien men 200 pond beloofd had, ieder 100 pond in baar geld ontvangen.

Op het einde der zitting was men evenwel nog niets wijzer omtrent de plaats, waar de overige paarlen van het collier zijn.

Men weet ook altijd nog niet, of de diefstal in Frankrijk of Engeland bedreven is, en evenmin of de schuldigen medeplichtigen gehad hebben bij de postbeambten.

Maandag werden door den politierechter van de Bowstreet de vijf beklaagden in de zaak van het verdwenen halssnoer weer verder gehoord.

Uit de vorige verhooren was, zooals men reeds weet, gebleken, dat Gutwirth aan een bloedverwant. Samuel Brandstatter, verzocht hem in relatie te brengen met iemand die in paarlen handelde. Als zoodanig trad op de neef van Brandstatter, Mozes Quadratstein, welke beide met Gutwirth onderhandelingen aanknoopten en een paar paarlen kochten.

Verschillende kassiers legden nu verklaringen af omtrent de Fransche en Engelsche banknoten, die in betaling gegeven waren. Silverman was de persoon geweest, die de bankbiljetten later had aangeboden. Vervolgens legden enkele kantoorbedienden verklaringen af over het juweelendoosje en de zegels, die daaraan waren aangebracht.

Price, de assuradeur, gaf een uiteenzetting van de wijze, waarop de uitgeloofde belooning te Parijs en Londen was bekend gemaakt. Hij verklaarde in briefwisseling te zijn getreden met Quodratstein en Brandstatter, later confereerde hij met beiden en met Spaniër, aan wien hij Zaterdag 23 Augustus Fransche banknoten ter waarde van 100.000 francs ter hand stelde. Deze banknoten werden grootendeels in het bezit van Silverman terug gevonden en door getuige als de bewuste herkend aan het hechtpleister, dat de acht bankbiljetten had samengekleefd.

Tenslotte deelde Price mede, welke voorzorgen Scotland Yard nam en op welke wijze de tusschenpersonen werden gecontroleerd.

Mc. Carthy werd na het verhoor in vrijheid gesteld, daar er geen genoegzame bewijzen waren om hem langer in arrest te doen houden.

De Msb. van heden morgen bevat nog het volgende telegram:

De rest der parels van het beroemde halssnoer, dat tusschen Parijs en Londen gestolen was, is heden door een werkman in een der straten van Londen gevonden. Zij zijn op het hoofdbureau der Scotland Yard door den eigenaar Max Mayer als echt herkend.

Hoe de Engelsche wet dronkaards kan straffen.

Onder de vele kleine zaakjes, die door den rechter Campbell moesten worden berecht voor de befaamde parelenzaak voor kwam, was er eene, die eene verstokte drinkster betrof. Nadat gedurende twee uren een onafgebroken rij drinkebroers en zusters voorbij de rechterstafel was getrokken, die allen 5 schilling boete of 5 dagen zitten, naar hun eigen keuze, tegen zich hadden hooren eischen, nam een oude dame, allerzonderlingst toegetakeld, en op het eerste gezicht kenbaar als gewoonte-drinkster, in de bank der beklaagde plaats.

— Is u daar nu alweer? riep sir Campbell verwonderd en vertoornd uit. En inderdaad ging er geen week voorbij, of men zag het oudje op dezelfde bank in Bow-street verschijnen, terecht staand voor steeds hetzelfde misdrijf, en steeds haar 5 shilling betalend, om steeds weer opnieuw in haar oude kwaal te vervallen.

Maar dezen keer had de rechter er meer dan genoeg van. Hij confereerde even met zijn griffier, en toen klonk zijn strenge stem:

— Ik wil u hier niet meer zien. Ik veroordeel u om gedurende 3 jaren geen glas aan te raken.

De oude dame maakte een gebaar van wanhoop, omdat zij zeer goed wist, dat dit vonnis geen ijdele klank is.

Het wordt nu aan alle politiedistricten in het Vereenigd Koninkrijk medegedeeld, met en benevens het signalement der drinkster, en gedurende drie jaren zal zij niet het kleinste kroegje, het meest verborgen tapperijtje kunnen binnentreden, zonder gevaar te loopen, onmiddelijk te worden gearresteerd en voor langen tijd gevangen gezet. Tel.

Spanje.

Stierengevecht.

Tijdens een stierengevecht Zondag te Miguel Turra gehouden, begon het plotseling hevig te stortregenen. Het publiek vluchtte naar een overdekte stellage. Deze was uit hout gebouwd en niet op een zware belasting berekend. Dientengevolge stortte de stellage in, waardoor vijftig personen, waaronder vele kinderen, van een hoogte van 20 M. vielen en allen min of meer ernstig werden verwond. Twee leden van de burgerwacht werden zwaar gewond.

Een drama op een locomotief.

Toen Donderdag-namiddag de sneltrein van Puyos naar Montrejeau op het punt van vertrekken stond, geraakten de machinist, Lacoste en de stoker Hirigayen met elkaar in twist. Niettemin vertrok de trein op het vastgestelde oogenblik, doch op de locomotief ontstond tusschen stoker en machinist een nieuwe woordenwisseling, die weldra tot handtastelijkheden leidde. Lacoste wierp zich op Hirigayen en beet hem in den vinger. Laatstgenoemde greep hierop een mes en bracht daarmede den machinist verscheidene steken toe. Niettegenstaande het bloed hem over het gelaat stroomde, wist deze den trein tot stilstand te brengen, waarop hij van de locomotief steeg; duidelijk bleek, dat hij de reis onmogelijk zou kunnen voortzetten.

De chef van dienst te Pyos, werd gewaarschuwd, waarop deze de plaats van den machinist innam, en in gezelschap van Hirigayen, den trein veilig naar Montrejeau bracht. Tel.

Amerika.

Amerika en Mexico.

Op dringend verzoek van het departement van buitenlandsche zaken heeft het congres Zaterdag een crediet van honderdduizend dollars toegestaan voor de kosten van de terugreis en de ondersteuning van onbemiddelde Amerikanen in Mexico.

De leider der meerderheid Underwood zette, steunend op de gegevens, aan een rapport van staatssecretaris Bryan ontleend, uiteen, hoe de bondsregeering dagelijks twee duizend dollars voor bovenstaand doel uitgegeven had, zoodat nu nog slechts 12.000 dollars daarvoor beschikbaar waren. Sinds het begin van het jaar, had de regeering op deze wijze 52.788 dollars besteed.

Onder bescherming der witte vlag vertrok Zaterdagmorgen een extra-trein met Amerikaansche en andere vreemde vluchtelingen van Chihuahua naar de grens. De vluchtelingen hadden militaire bescherming van Amerika afgewezen.

Een andere kwestie, die de pers der Vereenigde Staten druk bezighoudt, is de komst van Zamacoa, den vertegenwoordiger van Huerta op Amerikaanschen boden. In plaats van zich, zooals eerst het plan was, naar New-York te begeven, is hij naar Baltimore gegaan, waar hij zich onder den aangenomen naam van M. de Iuclan in het hotelregister heeft doen inschrijven. Voortdurend zond hij cijfertelegrammen naar Mexico, terwijl hij ook met Washington in telefonische verbinding stond. Waarom hij echter naar Baltimore gekomen is, en hoelang hij daar denkt te blijven, is iets, waarover hij zich in het geheel niet wil uitlaten.

Een stakingsbreker.

Te Plattsburg, in den Amerikaanschen staat New-York, is overleden James Farley, „stakingsbreker" van beroep. Hij had zijn geld verdiend met in de Vereenigde Staten vijftig groote stakingen te breken. Hij begon zijn loopbaan als jongen 'n een paardenspel. Als beginsel had hij om nooit een veldtocht tegen stakers te beginnen vóór hij de overtuiging had, dat de patroons in hun recht waren. Maar dan kwam hij ook aanzetten met zijn leger van 1500 mannen, wien hij loonen betaalde en kostgeld vergoedde, waartegenover hij zich door de werkgevers liet betalen. Hij regeerde zijn leger met ijzeren tucht en werd blindelings gehoorzaamd. Hij betaalde zijn mannen, als zij werkten, 2½ dollar loon daags en 1 dollar kostgeld

Voor elken man, dien hij leverde, ontving hij 5 dollars terug. Bij de spoorwegstaking op den Interborough Railway verdiende hij alleen 300.000 dollars schoon.

Blijkbaar heeft James Farley geen enkelen aanslag op zijn leven te boeken gehad.

De dood van den Tammany-boss Sullivan.

Op 31 Augustus werd op een spoorlijn dicht bij New-York het vreeselijk verminkte lijk gevonden van een zwaargebouwd man, wiens gelaat echter geheel ongeschonden was gebleven. Men bracht het naar het lijkenhuis te Fordham, een voorstad van New-York, waar het twaalf dagen bleef liggen, alvorens bij toeval een agent, die een omschrijving van 't lijk zou gaan opstellen, het herkende als dat van den toen zeer bekenden boss der Tammany-partij, T. D. Sullivan, bijgenaamd „Big Tim".

Sullivan leed sedert meer dan een jaar aan vlagen van zinsverbijstering en het is zeer waarschijnlijk, dat hij zich op de rails heeft gelegd met het doel, zich te laten overrijden, ofschoon zijn familie het wil doen voorkomen, dat hij het slachtoffer van een ongeluk is geworden.

„Big-Tim" was een macht in de Tammany-partij en was achtereenvolgens de secretaris en vertrouwde van de successieve leiders Kelly, Crober en Murphy geweest. Hij was algemeen bekend wegens zijn buitengewone goedgeefschheid jegens de armen, aan wie hij een fortuin heeft weggeschonken. Men mompelt dat zijn geldelijk bezit zeer is geslonken, sedert hij in zijn geestvermogens gekrenkt werd, maar toch moet hij nog altijd, naar geloofd wordt, 2 à 3 millioen dollar nalaten.

Sullivan's levensloop was er een van echt-Amerikaansch maaksel. Hij werd geboren in een tapperij in een der achterbuurten en werd op zijn zevende jaar krantenjongen. Zijn vader stierf, toen „Big Tim" nog een baby was. Hij begon op zeer jeugdigen leeftijd aan de gemeenschappelijke politiek mede te doen, werd in 1886 in de State Assembly gekozen, en was daarna langen tijd Staats-Senaatslid. Viermaal werd hij tot lid van het Congres gekozen. Hij werd eigenaar van twee schouwburgen in New-York en was betrokken bij 't theater-syndikaat, hetwelk vele schouwburgen in verschillende steden van Amerika bezit.

Met zijn eigen toestemming werd Sullivan verleden jaar eenige maanden in een sanatorium verpleegd, en in Januari l.l. werd hij daar opnieuw opgenomen. De geneesheeren verklaarden toen, dat hij aan zelfmoord-manie leed. Toch werd hij onlangs weder uit het gesticht ontslagen. Tel.

Binnenlandsch Nieuws.

Het toeslagwetje.

De wet van 6 Juni 1913, beter bekend als het „Toeslagwetje", is met den 1en Juli in werking getreden; de uitkeeringen krachtens die wet zullen over het tweede halfjaar van 1913 spoedig plaats hebben.

Zooals men weet, bepaalt deze wet, dat als bijzondere toeslag wordt uitgekeerd een „huishoudbijslag" en een „kinderbijslag", als we ze aldus mogen noemen.

De „huishoudbijslag" bedraagt vijftig gulden per jaar en wordt toegekend aan iederen mannelijken onderwijzer van bijstand, die, acht-en-twintig jaar of ouder zijnde, gehuwd is of wel als weduwnaar kinderen te zijnen laste heeft (afgezien van het aantal.)

De „kinderbijslag" wordt toegekend aan hoofden of aan onderwijzeressen van bijstand, (indien zij weduwe zijn), die meer dan twee kinderen beneden den leeftijd van achttien jaar ten hunnen laste hebben. En wel een bedrag van veertig gulden voor ieder der kinderen beneden de achtien jaar, na aftrek van twee dier kinderen.

Voor de uitkeeringen dezer gelden dienen de gemeentebesturen, voor wat de openbare scholen aangaat, en de schoolbesturen, voor wat de bijzondere scholen betreft, als tusschenpersonen. Aan dezen moet opgaaf worden gedaan door de belanghebbenden, telken jare tusschen 1 en 10 Juli, door invulling van een formulier.

De schoolbesturen van bijzondere scholen hebben de verplichting tusschen 10 en 20 Juli opgaven omtrent belanghebbenden te verstrekken wederom volgens formulier, toe te zenden aan het gemeentebestuur.

Voor de eerste maal moeten de kennisgevingen der belanghebbenden geschieden tusschen 1 en 10 October dezes jaars.

Uit de verschillende termijnen in het uitvoeringsbesluit gesteld, kan worden opgemaakt, dat dit jaar de uitbetaling der uitkeeringen — ditmaal voor de helft der genoemde bedragen — eerst kan worden verwacht in December. Andere jaren wordt het September.

Bij de uitbetaling en aanvraag vervullen de gemeentebesturen en de schoolbesttren de rol van tusschenpersoon.

Onaangename ontdekking.

Toen Zondag twee Duitschers, zekere O. L. en W. L., die met den electrischen trein uit Den Haag waren vertrokken, te Rotterdam aan het station der Z. H. E. S. M. aan het Hofplein arriveerden, kwamen zij tot de minder aangename ontdekking, dat zij in den trein een bedrag van f 300 waren kwijt geraakt, waaronder een bedrag van 100 mark aan Duitsch geld. Bij de politie te Rotterdam is hiervan aangifte gedaan.

Hevig verzet tegen de politie.

Zondagnacht achtervolgden de inspecteur van politie Erkenn en de agent de Veber te Heerlen eenige individuën, die bij een vechtpartij eenige personen ernstig hadden verwond, een ervan zelfs was een pols doorgesneden.

In de Schaesberger-kolonie vond de politie eenigen hunner. Plotseling echter werd zij van achteren besprongen en kreeg de inspecteur vele messteken. Niettemin trok de inspecteur zijn revolver en trof daarbij een man en een vrouw, doch niet levensgevaarlijk. 3 Kerels werden gearresteerd. De toestand van den inspecteur is niet levensgevaarlijk.

Vergiftiging.

In den nacht van Zaterdag op Zondag zijn een 100 soldaten van het garnizoen te Middelburg gekweld door diarrhee. Van dezen hebben een vijftig zich Maandagmorgen ziek gemeld, al waren toen de verschijnselen reeds zeer verminderd.

Men vermoedt hier met een geval van vergiftiging tengevolge van het gebruik van Argentijnsch vleesch te doen te hebben, al is dit moeilijk uit te maken, daar van het vleesch, dat Zaterdag gebruikt is, niets is overgeschoten. Het middagmaal had dien dag behalve uit vleesch en vet, bestaan uit aardappelen en worteltjes, aan het gebruik waarvan men de verschijnselen niet toe kan schrijven.

Bij soldaten, die niet in de kazerne hebben gegeten, hebben zich geen bijzondere verschijnselen voorgedaan, wel bij eenigen die geen vleesch, doch wel vet gebruikt hadden.

De toestand van alle patiënten is gunstig, zoodat er geenerlei reden voor ongerustheid bestaat. (Middelb. Ct.)

Een opzienwekkende aanhouding.

De „Leeuw. Ct." meldt: Zaterdag zijn onder politiegeleide van Roermond naar Leeuwarden overgebracht een heer en dame uit de hoogste kringen. De dame is een Hollandsche van afkomst en gehuwd met een Amerikaanschen diplomaat. Zij waren in de buurt van Roermond aangehouden op verzoek, in verband met den inkoop van antiquiteiten bij een handelaar te Leeuwarden. Aan het station te Leeuwarden was aanwezig een celwagen, bestemd voor hun vervoer, waarin zij weigerden plaats te nemen. Zij gingen daarop te voet naar het politiebureau, hetgeen veel bekijks uitlokte en heel wat menschen op de been bracht.

Nadat de beide personen door den commissaris van politie en door de justitie waren gehoord, zijn zij later weer op vrije voeten gesteld. Zij zijn vermoedelijk naar Parijs vertrokken in in gezelschap van twee andere heeren die Zaterdagavond nog te Leeuwarden waren aangekomen om hen zoo noodig ter zijde te staan.

De dame was zeer kostbaar gekleed en droeg o.a. parels van buitengewone afmeting.

Het Leeuw. Nwsbl. meldt omtrent dit geval:

De heer en mevrouw — hij een Amerikaan, zij een Hollandsche van adelijke Haagsche familie — bereisden in een auto ons land. Bij hun verblijf te Leeuwarden kochten ze bij een antiquair voor een duizend gulden oudheden, welke naar een opgegeven adres moesten worden verzonden. Een enkel dingetje, ter waarde van een gulden of twintig, stak de heer in zijn zak onder het zeggen: „Put it on my bill" (zet het op mijn rekening).

Door een niet hooren of niet verstaan — de Hollandsch sprekende mevrouw deed de overige inkoopen — verzuimde de verkooper dit, en eerst na 't vertrek van den heer en de dame, werd 't bewuste voorwerp vermist. Direct werd aan diefstal en oplichting gedacht, aangifte bij de politie volgde, en daar het echtpaar reeds weer de stad verlaten had, moest de politie tot opsporing last geven.

Zaterdag nu werden de heer en dame te Roermond aangehouden. Ze moeten vreemd opgezien hebben, toen ze hoorden onder welke verdenking ze stonden, en waarom hun overbrenging naar Leeuwarden noodig geacht werd. Ze stelden direct het Amerikaansche gezantschap met het gebeurde in kennis, dat direct maatregelen trof om het misverstand, dat hier klaarblijkkelijk schuilde, zoo spoedig mogelijk op te helderen.

Op het politiebureau had eerst een verhoor plaats door den commissaris van politie. Later kwam de justitie. De klager, de antiquair, werd eveneens op het politiebureau ontboden.

Het verhoor moet niet alleen geen bewijs van schuld tegen de verdachten hebben geleverd, doch tot een volkomen rehabilitatie hebben geleid.

Moordaanslag.

Zondagavond kwart voor twaalven werd, naar de „Maandag Ct." meldt,

het café Brinkman in het Lunapark op de E.N.T.O.S. te Amsterdam in rep en roer gebracht door een moordaanslag. Een ontslagen kellner, zekere Berben loste plotseling vier revolverschoten op den boekhouder van het café Brinkman, de heer Schoonebeek. Deze werd intusschen slechts licht gewond.

Naar het blad nog verneemt, was de boekhouder er achter gekomen, dat 's avonds bij het afrekenen van de bons oneerlijkheden plaats grepen. Dit was mogelijk doordat de controleur, belast met het nakijken der bons, nog al eens onder den indruk van drank verkeerde. Toen eindelijk de boekhouder aan dezen ongepasten toestand een einde wilde maken en tot ontslag van den kellner werd besloten, moest de ontdekker van het misdrijf het ontgelden.

Jachtopziener vermoord.

Nabij Diever (Dr.) is Zaterdag de jachtopziener Boers doodgeschoten. Zijn lijk werd gevonden in het land.

Nader kan nog worden medegedeeld, dat de getroffene G. Boers Zaterdagmorgen omstreeks 4 uur zich met den rijksveldwachter Jaarda en diens zwager naar het Dieverveld hebben begeven, waar reeds geruimen tijd wildstrikken werden aangetroffen. Boers verliet de beide metgezellen om zich naar Diever te begeven, waar zijn werkzaamheden hem riepen. Om 6 uur werd zijn lijk gevonden door den veldwachter Jaarda; hij had een schot in het achterhoofd.

Te 11 uur verscheen de justitie uit Assen ter plaatse. De jager J. B., gepensioneerd O.-I. militair, is geruimen tijd in verhoor geweest. Van de twee ter beschikking zijnde politiehonden is een losgelaten; hij volgde geruimen tijd het spoor van den verdachte. Het resultaat van het onderzoek is nog niet bekend. J. B. is naar Assen vervoerd en ter beschikking gesteld van den officier van justitie.

De verslagene laat een vrouw en drie jeugdige kinderen na.

Instorting.

In perceel Egelantiersstraat 3 te Amsterdam had Zondagmiddag ongeveer 1 uur een instorting plaats.

Dit huis wordt bewoond door een weduwnaar met twee kinderen, waarvan alleen het zoontje thuis was. Deze zat in de kamer en hoorde plotseling een hevig lawaai. Verschrikt stond de knaap op en ging kijken wat er gebeurde. Hij zag toen, dat de heele binnenschoorsteen van de keuken naar beneden was gevallen, welke steenmassa den vloer deed inzakken, zoodat verschillende keuken-artikelen, o.a. een groot fornuis, in de diepte verdwenen. Het gezin heeft den avond niet in het huis doorgebracht, daar men vreesde voor voor verdere instorting. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

(Courant.)

Tabaksbouw.

In de laatste zes jaar is de oppervlakte voor tabaksbouw in de gemeente Wamel bijna verdubbeld. In 1906 was 29 H.A. met dit gewas bebouwd en in 1912 53 H.A. Hoewel niet zoo sterk is ook in andere Maas- en Waalsche dorpen de uitbreiding dezer cultuur aanzienlijk.

Een raar zaakje.

Zekere K. en zijn vrouw in de Steenstraat te Zwolle verlieten Zaterdagavond hun woning. Een kindje van zes weken bleef hevig schreiend achter. Toen de ouders om 12 uur terugkeerden, was het kind bewusteloos, zoo zeggen ze althans. Zondagmorgen 12 uur werd aangifte van overlijden gedaan. De politie stelt een onderzoek in. De vader van K. werd Zondag zoo mishandeld, dat hij op het politiebureau moest worden verbonden.

Uit en in de cel.

„Het gevaarlijk heerschap", dat Vrijdagmiddag in de gemeente Sloten na een mislukte poging tot inbraak met veel moeite in arrest was gesteld, werd toen in bewaring gebracht in de cel van het politieposthuis aan de Baarsjes. Zaterdagmorgen bleek, tot groote verbazing van den politie-agent, die in het raathuis, boven de cel, woont, en niets erdachts had waargenomen, dat het n arrestant des nachts gelukt was te ntsnappen. Uit het feit, dat de sloten n het venster van de cel geen sporen an braak vertoonden, maakte men op at den vluchteling hulp van buiten moest zijn verleend.

Allen bewoners van de Admiraal de Ruyterwijk sloeg de schrik om het hart bij het vernemen van de tijding, dat een zoo gevaarlijk individu weder op vrije voeten verkeerde. Doch in den loop van den dag kwam het geruststellend bericht, dat de vluchteling zich te Utrecht zelf in handen der politie aldaar had gesteld en reeds naar Amsterdam was overgebracht. Van daar werd hij naar Sloten getransporteerd en Maandagavond werd de deur van de Baarsjescel wederom voor hem ontsloten.

De revolver, die Vrijdag bij zijn arrestatie op hem werd bevonden, bevatte vijf patronen. Bovendien had hij nog een 25-tal patronen bij zich.

Naar wij vernemen, is het jongmensch de 18-jarige zoon van een zeer oppassend gezin uit het Van Lennep-kwartier. In den laatsten tijd moet hij iewat geëxalteerd zijn geweest door een al te druk bezoek aan bioscoop-voorstellingen.

Merkwaardige trouwplechtigheid.

Te Dongen deed zich het bijzonder geval voor, dat drie broeders op éénen dag „trouwen". De jongste trad in het huwelijk, dat gesloten werd op het stadhuis voor zijn oudsten broeder, den wethouder, en in de Kerk werd ingezegend door zijn anderen broeder, Kapelaan Verbunt te Gilze.

De roode vlag op een Nederlandsch Oorlogschip.

Volgens een bericht in het „Anker" heeft Zondag 7 September j.l. gedurende een half uur een roode vlag gewapperd van het in de haven te Nieuwediep liggend Nederlandsche oorlogsschip „Heemskerck". Deze vlag werd geheschen door een marinier met de opzettelijke bedoeling om uit den dienst te komen. Reeds lang had hij zijn plan beraamd en Zondag 7 September j.l. toen de heele équipage in het benedenschip was, haalde hij de Nederlandsche vlag neer en heesch daarna de roode. Toen dit geschied was, bleef hij er kalm onder zitten en ging een exemplaar lezen van „de Wapens neder", het orgaan van de anti-militaristische vereeniging, totdat eindelijk de officier van de wacht kwam, die de roode vlag deed neerhalen en den man in arrest liet stellen.

Auto-diefstal.

Naar aanleiding van de inbeslagneming der gestolen auto te Rotterdam toebehoorend aan den heer Stanze te Peine bij Hamburg, waarvan wij uitvoerig melding maakten, heeft Maandag de Staatsanvalt van Hannover telegrafisch aan de politie te Rotterdam de aanhouding verzocht van den bankwerker P. R. F. A., uit Hannover, die bereids door de politie is gearresteerd. A. is een der twee personen, die de auto te koop aanbood. De ander, die voortvluchtig is, is chauffeur in dienst van den heer Stanze. De auto zal aan den eigenaar over enkele dagen worden teruggezonden.

Doodgedrukt.

Maandagavond werd te Elst bij het rangeeren de rangeerder van Boven, een oppassend huisvader van een groot gezin, tusschen de buffers doodgedrukt.

Vergiftiging?

Maandag vertrok het parket van de arrondissements-rechtbank te Breda met twee geneesheeren naar Moerdijk. Een daar wonende vrouw is onder de verdenking haar man vergiftigd te hebben, naar het Huis van Bewaring te Breda vervoerd.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 17 September 1913.

— Hedenmorgen had alhier de loting plaats voor de nationale militie, lichting 1914.

Van de 53 ingeschrevenen uit Boxtel werden er wegens afkeuring 28 vrijgesteld, wegens broederdienst 6 en 3 wegens kostwinnerschap, zoodat er slechts 15 aan de loting deelnamen.

De kans om een vrij nummer te trekken was zeer gering. Hoogstens zullen er 2 of 3 vrij kunnen loten.

Wij laten hier de namen der lotelingen en de door hen getrokken nummers volgen:

1 J. L. Strijbosch. 2 R. Postema. 3 G. M. van der Steen. 4 G. A. M. Paijmans. 5 W. Hemmekam. 6 J. Geerts. 7 H. Mandos. 8 L. M. van der Horst. 9 J. F. van Erp. 10 C. P. van den Braak. 11 Th. J. van Kuijk. 12 H. C. Wagenaar. 13 H. A. van der Meijden. 14 E. Huijberts. 15 A. van der Horst.

— *Voetbal. Internationaal.* Zondag j.l. nam de B. F. C. alhier deel aan de seriewedstrijd te Gennep, uitgeschreven door Vitesse aldaar.

De deelnemende vereenigingen waren: „Germania", Nijmegen; „Victoria", Goch; „D. A. W.", Boxmeer; „V. V. O.", Velp en „B. F. C.", Boxtel.

Door het lot beslist, kwam B. F. C. in de 2e ronde tegenover het sterke Victoria, de Duitschers.

B. F. C.-Victoria 0—0, 2—2, 1—1.

Drie uitslagen! Maar hoe is dat mogelijk?

Om 3 uur trad B. F. C. in 't veld tegen Victoria. Ofschoon gedurende den geheelen wedstrijd de meerdere te zijn geweest, gelukte het B. F. C. niet te doelpunten, en eindigde de strijd in een puntloos spel 0—0.

Door 't nemen van strafschoppen moet nu de beslissing komen. B. F. C. neemt 3 strafschoppen en maakt 2 doelpunten. Victoria neemt 3 strafschoppen en maakt ook 2 doelpunten. Weer gelijk spel 2—2. Wat nu? Weer strafschoppen nemen. B. F. C. neemt voor de 2e maal 3 strafschoppen en maakt 1 doelpunt. Victoria maakt nu 2 doelpunten. Einde B.F.C.-Victoria 1—2.

B. F. C. verkreeg hierdoor den 3en prijs, zijnde een zilveren medaille.

Het sterke V. V. O., Velp, een der beste 2e klassers Ned. Voetbalbond, moest zich met den 4en pr. tevreden stellen. Alzoo voor de B. F. C. alhier een goed begin. Houd moed B.F.C.ers.

Gemonde. De Hooge Raad verwierp het cassatieberoep van C. v. d. B. klompenmaker alhier, die door de Bossche Rechtbank driemaal veroordeeld was wegens overtreding der leerplichtwet.

Haaren. Bij genoegzame deelname zal te beginnen met October een landbouwcursus worden gehouden.

— Men is hier ter plaatse druk bezig met aardappelen rooien. De opbrengst is niet bevredigend, bijna de helft minder dan het vorige jaar.

's Bosch. *Revue-Gezelschap Henri Ter Hall.* Zondag avond ging voor de eerste maal de revue: „'t Zal wel wennen" in de Schouwburgtent aan den Koningsweg te 's Hertogenbosch. Den geheelen avond is er onbedaarlijk gelachen, wat niet te verwonderen is daar Ter Hall's revues bekend zijn om gezonden gullen humor, wars van flauwiteiten. 't Zou te veel plaats en tijd vorderen om hier een zoo omvangrijke revue, bestaande uit vier en veertig beelden te gaan bespreken. Costumes, decors, lichteffecten, alles even schitterend met aldoor afwisseling, 't geheel grenst aan het wonderbaarlijke. Vooral moeten hier genoemd worden Mej. S. van Dyck als „guide" en de heer Nieuwenhuizen Jr. als „Klaassie" die niet van het tooneel af zijn. Verder verschillende goede solisten en zeer mooi klinkende koren. Niemand verzuime dan ook dit kunstwerk van Henri Ter Hall te gaan zien, want zonder dit heeft men geen Bossche kermis gehouden.

— *Schouwburg Casino. Directie L. J. H. de Leyer.* Zooals bereids gemeld, gaf Strenghollt's Specialiteiten Gezelschap hier tot en met Dinsdag soirees, met een zeer goed verzorgd en afwisselend programma. Men heeft hier „elck wat wils"; humor, aardige goocheltoeren, muziek, dans, kortom een pracht variété programma. De zaal was elken avond zeer goed bezet. Woensdag en Donderdag a.s. zullen respectievelijk „De Vrouw in 't Spel" en „De Vijf Frankforters" worden opgevoerd door de N. V. „Het Tooneel". In de „Vijf Frankforters" treedt Willem Royaards in den hoofdrol op. Vrijdag a.s. de operette van het „Ned. Operette Ensemble" Dir. A. Janmart, getiteld „Wij dansen door het leven."

Tilburg. *Die wordt opgeperst.* De gemeentepolitie legde de hand op kleermaker Q., op beschuldiging, dat hij een kostuum van den heer G., dat hem ter oppersing was toevertrouwd, had verkocht.

Deze manier van oppersen zal Q. niet meevallen, want hij zal, naar we hoorden aan de justitie te Breda worden overgeleverd. D. v. Nbr.

Moergestel. Schrauwen, uit Rucphensheike, gearresteerd als de vermoedelijke dader van den aanslag op den jachtopziener Van den Kerkhof, onder deze gemeente, is Zaterdag in vrijheid gesteld. Er moet voldoende gebleken zijn, dat S. in den nacht van den moordaanslag niet uit zijn woonplaats is geweest.

— Tot nader order zijn alhier gedetacheerd de rijksveldwachter uit Hilvarenbeek en Gemonde.

Leende. *Aanslag.* Gisternacht werd naar het „E. D." verneemt de jachtopziener v. H. door stroopers aangeschoten en zwaar gewond.

De daders werden door de politie achtervolgd.

De toestand van den gewonde is zeer bedenkelijk.

Tongelre. Zaterdagmiddag had alhier een treurig ongeluk plaats.

Een kind van den verver Cuijten was in een onbewaakt oogenblik in een kuip met water gevallen. Toen een buurmeisje het bewustelooze wicht zag liggen, schreeuwde het om hulp, maar bij het opnemen waren de levensgeesten reeds verdwenen.

Een droevige gebeurtenis voor de ouders; de moeder had dien morgen het eerste levenslicht geschonken aan een nieuwgeborene.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

Van 7 tot 13 Sept.

Geboren: Christina J. H., d. v. M. Vissers en A. A. C. v. Kroonenburg. — Jan J., z. van J. v. d. Pas en J. van Kempen. — Jan M., z. v. A. A. J. van Gastel en E. M. J. C. van de Meerendonk. — Gerardus J. F., z. v. F. J. v. d. Wiel en A. M. C. Antonius. — Hendrikus A., z. v. A. v. d. Horst en A. J. Schram.

Getrouwd: Adrianus Timmermans, 31 j. en Francisca Wagenaars, 27 j.

Overleden: Adrianus J. Dankers 8 m. — Marinus L. Boleij, 3 m. — Jacoba Bakx, wed. van A. Michielsen, 65 j.

„Hgz."

Postkantoor Boxtel.

Lijst van de aan dit kantoor ter post bezorgde brieven en briefkaarten, welke wegens onbekendheid van de geadresseerden niet zijn kunnen worden uitgereikt.

2e helft der maand Sept. 1913.

Stukken met binnenlandsche bestemming.

Briefkaarten:

J. F. Rum, Amsterdam.
A. v. d. Pas, Gennip.

NOTA. Aan de afzenders wordt aanbevolen hun adres op de brieven en briefkaarten te vermelden, opdat deze bij onbestelbaarheid aan hen kunnen worden teruggegeven.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel.

Reeds goed op weg!

Zooals bekend werd gemaakt, werden stappen gedaan om aan ons Comité te verbinden een Eere-Comité. Wij noodigden hiervoor uit het College van B. & W., het College van den Raad en meerdere ingezetenen van Boxtel.

Konden hiervan eenigen tot onzen spijt niet toetreden, toch verheugt het ons te kunnen mededeelen, dat wij vrij goed — ja wij kunnen gerust zeggen — zeer goed geslaagd zijn.

Welwillend werd het Eere-Voorzitterschap aanvaard door onzen Edel Achtb. Heer Burgemeester, terwijl de volgende WelEd. Heeren toetraden als lid van 't Eere-Comité.

H. van Elk, Chr. Groos, H. A. de Haas, G. A. van Haeren, Dr. P. M. Hoek, J. W. Huismann, Hub. van Leeuwen, J. van Lieshout, Th. v. d. Meijden, J. H. J. Niemann, J. F. van Oerle, J. v. d. Plas, W. A. Ribbe, C. M. v. Rooijen, H. F. Smits, J. van Velzen, J. Zilkens.

Een woord van dank aan geheel dit Eere-Comité voor hunne bereidwilligheid en reeds betoonde belangstelling.

Thans kunnen we overgaan tot 't inzamelen van gelden. Vooral dit punt mogen we wel ten zeerste bij Boxtel's ingezetenen aanbevelen. Wanneer nu morgen, Donderdag, of een der volgende dagen bij **alle** inwoners van Boxtel zal worden aangeklopt om financieelen steun, laat dan **niemand** dien steun weigeren. Wanneer ieder naar vermogen bijdraagt, 't zij door inteekening, 't zij op eene andere manier, dan vieren we feest, misschien nog meer, misschien nog glansrijker dan iemand zou hebben durven vermoeden.

Hebben wij reeds ondervonden, dat vele gezelschappen zeer simpathiseeren met onze plannen, wij noodigen bij deze **alle** in Boxtel bestaande vereenigingen uit, een paar Bestuurs- of Werkende Leden af te vaardigen naar de Vergadering op Zaterdag a.s. **ten 8 uur** bij Mej. Wed. M. F. van de Meerendonk. Daar zullen dan de plannen nader worden besproken en toegelicht en dan kunnen verder de Bestuurderen met hunne Leden eene beslissing nemen. Laat nu geen enkele vereeniging, van welken aard ook, achterblijven. Werkt allen mede, dan zullen we eens toonen, dat Boxtel werkelijk feest vieren kan.

Namens 't Comité,

H. VAN HAEREN, Voorzitter.
PIETER TIELEN, Secretaris.

Gemengd Nieuws.

De toenemende kolenproductie.

Het is verbazingwekkend, zooals de kolenproductie der wereld in de laatste jaren is toegenomen. Kan men in het algemeen zeggen dat de productiviteit der mijnen, de nieuwere hulpmiddelen die daarvoor ten dienste staan, een groote verandering heeft ondergaan, in de steenkolen-delving is dat zeer in 't bijzonder het geval.

Niet alleen is in bijna alle landen waar steenkolen worden gevonden de opbrengst kolossaal gestegen, maar ook de volgorde waarin de landen in de totale ranglijst der productie staan, is geheel veranderd sinds de laatste 50 jaar. In het jaar 1860 bedroeg de kolenproductie der gezamelijke landen 150 millioen ton, in 1912 was dit cijfer gestegen tot 1350 millioen ton, 50 jaar geleden stond Engeland aan de spits der kolenleverende landen, het leverde meer dan de helft van de gezamenlijke wereld-productie. Op de tweede plaats volgde Duitschland met 16%, op de derde plaats kwamen de Ver. Staten met 11%. Reeds in 1900 had Amerika zich van de derde op de eerste plaats gewerkt, het leverde toen bijna een derde van de heele productie. Engeland kwam op de tweede plaats en Duitschland behield de derde met 20%.

Oostenrijk—Hongarije dat vroeger slechts weinig kolen leverde, had zich toen reeds op de vierde plaats weten te plaatsen. In de twintigste eeuw hebben de Ver. Staten hun eerste plaats weten te bewaren.

In 1912 brachten zij reeds 38% van de wereld-productie op, terwijl de Duitsche kolenproductie reeds grooter is dan die van Engeland.

Op den duur zal naar alle waarschijnlijkheid de Engelsche kolenproductie het niet kunnen houden tegen de Duitsche.

De Duitsche kolen-productie is erg vooruit gegaan; het gebied is in 't algemeen grooter en de mijnen zijn er rijker.

Ten slotte is nog opmerkelijk het verbruik per hoofd in de verschillende landen. Voor 25 jaar stond Engeland daarvoor aan het hoofd met 3.6 ton per hoofd en per jaar; dan volgde België met 2.3 ton, terwijl Duitschland slechts 1.8 ton noodig had. Thans hebben de Amerikanen 4.6 ton per hoofd en per jaar noodig, de Britten 4.2 ton, de Duitschers 3.3 ton en de Belgen bijna evenveel.

Waaruit mede kan blijken dat de moderne mensch heel wat hoogere eischen stelt dan die van voor 50 jaren.

BEKENDMAKINGEN.

Herhalingsonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL, brengen ter kennis van belanghebbenden, dat jongelieden, die gedurende den a.s. winter aan het herhalingsonderwijs wenschen deel te nemen, daarvan **vóór 28 September 1913**, aangifte moeten doen bij het Hoofd der School, waar zij dat onderwijs wenschen te volgen.

Bij genoegzame deelneming wordt herhalingsonderwijs gegeven:

I. VOOR JONGENS:

a. In de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende de maanden October, November, December, Januari Februari en Maart, op iederen Maandag, Dinsdag, Donderdag en Vrijdag, van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 192 uren zal zijn bereikt.

b. In de school Breukelen, gedurende de maanden November, December, Januari en Februari, op iederen Dinsdag, Donderdag en Vrijdag van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 96 uren is bereikt.

II. VOOR MEISJES:

Uitsluitend in de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende het geheele jaar, op iederen Zaterdag van 3 tot 5 uur n.m., tot 96 uren bereikt zijn.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder op te geven.

Ouders en verzorgers worden hierbij tevens gewezen op het groote nut van het herhalingsonderwijs en aangespoord hunne kinderen — voor zoover deze het onderwijs kunnen volgen — aan te moedigen aan het herhalingsonderwijs deel te nemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Aangifte voor Teekenonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel brengen ter kennis van belanghebbenden:

1o. dat de personen, die dezen winter wenschen deel te nemen aan het Teekenonderwijs, zich **vóór 28 September 1913** moeten aangeven bij den Heer H. J. Dekkers, Hoofd van het Teekenonderwijs;

2o. dat tot het onderwijs worden toegelaten, leerlingen, die den leeftijd van 12 jaren hebben bereikt en een schriftelijk bewijs kunnen overleggen, dat zijn eene gewone lagere school met vrucht hebben doorloopen. Zij, die zoodanig bewijs niet kunnen overleggen, moeten zich aan een schriftelijk en mondeling examen onderwerpen, waarna over de toelating zal worden beslist;

3o. dat het onderwijs kosteloos is, doch gereedschappen en teekenbehoeften zijn voor rekening der leerlingen;

4o. dat de lessen worden gegeven gedurende de wintermaanden, beginnende October 1913 en eindigende Maart 1914;

De dagen voor het onderwijs bepaald, zijn Maandag, Woensdag en Zaterdag van iedere week van half zeven tot tien uur des avonds.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder aan te geven, om aan het teekenonderwijs te kunnen deelnemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 15 Sept. Aangevoerd 148 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.68 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.62 tot f 0.68; derde kwaliteit van f 0.56 tot f 0.62.

Boterprijzen.

Op 16 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.56 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 16 Sept. Hoogste prijs f 1.48 Laagste f 1.33 Middel f 1.40 p. KG.

Aanvoer 9260 K.G.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

16 Sept. 1913. Kippeneieren f 4.80 6.70. Middenprijs f 5.78 per 100. Eendeneieren f 5.90—f 6.30. Kalkoeneieren 9.00—0.00 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 4.50—5.05. alles per 100 stuks.

Aanvoer 30.500.

Markten.

Maandag 22 September.

Arnhem: beesten.
Bergeijk jaarmarkt.
Berlicum: kalveren.
Utrecht: paarden.
Tiel: vee.

Dinsdag 23 September.

Gilze: vee.
Tiel: paarden.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

ADVERTENTIËN.

Voor vast werk

GOEDE ZAGERS

GEVRAAGD

bij de Firma B. H. CLERCX, BOXTEL.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts

- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.

in mooi linnen bandje - 0.80.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor een enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

Wat de stoom is voor de industrie, is het adverteeren voor den handel: de groote beweegkracht! :: :: ::

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op:

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen

à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „

Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.

Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct. per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct, van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

UITSLUITEND à CONTANT.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Verschenen:

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

STERKTE

Sterkte is het toonbeeld van mannelijke kracht. Sterkte wordt gewenscht door oud en jong.

Beklagenswaardige lijders en lijderessen aan **asthma**, borst-, long- en keelziekten, gij kunt Uw vroegere sterkte weer terugkrijgen, indien gij slechts de Abdijsiroop wilt aanwenden, want de Abdijsiroop is het ongeëvenaarde middel tegen asthma, influenza, pleuris, kinkhoest, bronchitis, den hardnekkigsten hoest, de hevigste verkoudheid en alle borst- en longaandoeningen.

De Heer C. Mus, Nieuwpoortlaan te Alkmaar, verklaart ons:

„Mijne vrouw was reeds 4 jaar lijdende aan eene bezetting op de borst, die zij had overgehouden uit roodvonk. Zij kon slechts zeer moeilijk ademhalen en had het dan ook op de luchtpijpen. Daar mijne vrouw maar niet beter werd en zwak bleef, besloot ik de Abdijsiroop te probeeren. Dadelijk kwam de slijm, die al dien tijd zeer vast zat, gemakkelijk los, en de benauwdheden op de borst verdwenen. De **Abdijsiroop** heeft mijn vrouw volkomen genezen en haar weer even sterk gemaakt als vroeger". De

Abdijsiroop

Klooster Sancta Paulo

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS-VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

No. 75 ZATERDAG 20 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

Openbaarheid.

In het onlangs uitgekomen werk van Dr. C. Te Lintum getiteld: „Een Eeuw van Vooruitgang 1813—1913" vind ik op blz. 165—166 'n aardig stukje, dat 'n stof raakt, waarover door mij reeds vroeger geschreven is.

We zullen 't maar eens even bekijken:

* * *

„We willen nog met den meesten nadruk wijzen op de openbaarheid, die pas sinds 1848 in ons politiek leven tot werkelijkheid geworden is. Voor haar zijn we misschien aan Thorbecke en de zijnen wel den meesten dank verschuldigd. De groote Fruin heeft eens de vraag gesteld, waarom de ontzettende kuiperijen en knoeierijen van vroeger eeuwen in onzen tijd zoo zelden meer voorkomen. Zijn de menschen zooveel beter geworden? „Geenszins", antwoordt de beroemde historicus, met een pessimisme, dat ons wel wat heel groot lijkt; — „maar ze durven in 't bestuur van Gemeente, Provincie en Rijk niet meer knoeien en konkelen als voorheen, omdat ze onder contrôle staan van iedereen. Zonder die contrôle zijn ook de beste staatsvormen van weinig waarde". 't Is de goede wat te na gesproken, maar in 't algemeen is het juist, dat zullen zij, die met Fruin het jaar '48 gekend hebben, wel hebben kunnen bemerken.

Alleen is de contrôle niet overal dadelijk met de meeste kracht toegepast, daar de pers nog niet zoo ontwikkeld was, terwijl de belangstelling in de publieke zaak in vele streken te wenschen overliet. Ook is bij de regeerders steeds de neiging blijven bestaan, om aan de „potkijkers" niet te veel te laten zien; vooral in de oude Hollandsche steden, waar de kuiperij vroeger 't weligst geïerd had, is steeds door commissiën en voorvergaderingen veel aan de openbaarheid onttrokken. En er zijn kleinere gemeenten geweest in Nederland, waar vele ingezetenen dertig jaar na de nieuwe grondwet nog niet wisten, dat de gemeenteraadszittingen openbaar waren!

Er is veel tijd en veel politieke opvoeding noodig, voordat een volk het goede gebruik kan maken van den invloed, dien 't gekregen heeft door den strijd zijner voormannen; dat heeft bij ons de geschiedenis na '48 overtuigend aangetoond. Maar de openbaarheid, die de gelegenheid voor dien invloed voordurend openhield, gaf tevens het middel tot de politieke opvoeding. Vreemd blijft het intusschen, dat ten onzent, waar sinds 1848 de vrijheid van spreken en schrijven zoo bijzonder groot is, de belangstelling in de publieke zaak betrekkelijk klein gebleven is. Voor Thorbecke's principe, dat de publieke zaak ook publiek behandeld wil worden, is men hem nooit dankbaar genoeg geweest".

* * *

Contrôle en publiciteit zijn uitstekende dingen en ze werken doodend in op gekonkel en knoeierij.

Van die oneerlijke zaken als in den goeden ouden tijd op het gebied van regeering en financiën voorkwamen, zijn tegenwoordig niet meer mogelijk.

In mijn „Donkere Gewesten" liet ik den lezer eenige staaltjes van geknoei uit het midden der 18de eeuw zien. De dingen speelden te Bergeik en werden ongestraft begaan.

Dat bij de regeerders steeds de neiging is blijven bestaan, om aan de „potkijkers" niet te veel te laten zien — is een waar woord en zeer zacht uitgedrukt. De „potkijkers" werden door de stads- en dorpsmachten vervolgd, had er gerust bij mogen staan.

Dr. Te Lintum merkt op, dat er kleinere gemeenten in Nederland geweest zijn, waar vele ingezetenen dertig jaar na de nieuwe grondwet nog niet wisten, dat gemeenteraadszittingen openbaar waren.

Die toestand bestaat nog. Vele burgemeesters nemen het hun onderdanen verbazend kwalijk, als ze komen luisteren. De pers heeft men geweerd zooveel en zoolang men kon.

Maar aan gekonkel ten onzent ook geen gebrek.

Van het praatje, dat de lui zooveel vertrouwen in hunne besturen hadden, is geen letter waar.

Ik weet nog, dat ik in Deurne eens naar een raadsvergadering wilde gaan „luisteren", maar de veldwachter keerde mij zoo ongeveer van de deur.

Ik weet ook nog, dat leden en wethouders aan de raadszaal klopten voor ze binnen durfden treden!!!

Over een en ander ga 'k nog wel eens verder.

H. N. OUWERLING.

DE WERELDTAAL.

(Vereenvoudigde schrijfwijze.)

Met opoffering van enige zeer interessante zaken zal ik mijn verweer wederom zo kort mogelik maken, mede omdat volgens S. de lezers alleen of vooral *mijn* geschrijfbeu zijn geworden.

* * *

In no. VI had ik geschreven, dat bij de Esperantisten verdeeldheid heerst omtrent woordvorming en woordkeuze. S. noemt dat een *onwaarheid* en beweert, dat er geen verdeeldheid in het gebruik der taal bestaat.

Hoe zijn nu de feiten?

In art. I schreef S.: „Dat „Fundamento" zit zóó geniaal in elkaar, is zóó logisch samengesteld, dat men, daarop voortbouwend, den grootsten rijkdom van gedachtenuiting kan voortbrengen". Hiermee vertolkte hij het gevoelen van een deel der Esperantisten, die zich willen houden aan het Fundamento.

Daartegenover staat het feit, dat de „Int. Scienca Asocio" nieuwe voor- en achtervoegsels invoerde, die niet alleen gebruikt worden voor de speciaal *wetenschappelike terminologie*, maar ook voor woorden, die daarbuiten voorkomen. Die nieuwe woordvorming wordt dan ook niet alleen bestudeerd door wetenschapsmensen, maar ook door „gewone" Esperantisten.

Tegenover het gevoelen van S. enz. staat óók het feit, dat andere Esperantisten op eigen gezag nieuwe woorden gebruiken. Voorbeelden daarvan zijn o. m. te vinden in de nos. 5 en 7 van „La Holanda Pioniro" van dit jaar. — In no. 2 daarvan verdedigt de red. Bruyn de schrijfwijze *Belgio*, *Francio*, enz. in plaats van *Belgujo*, *Francujo* (volgens 't Fundamento).

In „La Revuo" (Januarie 1913) schreef de redakteur Bourlet: „.... Terzelfder„tijd vormde zich in onze kringen 'n „biezonder konservatieve, reaktionnaire „partij van z. g. *Fundamentisten*, die „niet alleen de ongemotiveerde voor„gestelde veranderingen bestreed, maar „zelfs iedere toevoeging, iedere verrij„king van onze taal weigerde. Er ont„stond een kleine, maar oorlogzuchtige „partij, die tot leuze had: wij gebrui„ken *alleen* de woorden van het Fun„damento. Weg met alle nieuwigheden. „Het Fundamento, alleen het Funda„mento, niets dan het Fundamento „willen wij kennen".

Als men op grond van het bovenstaande nog niet spreken kan van verdeeldheid, dan ken ik de betekenis van dat woord niet.

Ook word ik (zonder een schijn van bewijs) beschuldigd van „het uit het „verband rukken van iemands woor„den, om zoo (schijnbare) tegenspraak „aan te toonen. Ik geef toe, dat Ido „veel meer internationale woorden heeft „dan Esperanto, 'k heb echter ook „aangetoond in VI, dat door het te „ver doorvoeren van het internationa„liteits-beginsel 'n wereldtaal *minder„waardig* kan worden".1)

Maar hoe kon dezelfde S. in no. VIII dan schrijven:

„.... we hebben nu bewijzen genoeg, „dat gemakkelijkheid, INTERNATIO„NALITEIT en welluidendheid eigen„schappen zijn, waarop Esperanto, „veel meer dan Ido, kon aanspraak „maken".?

Dát was *de* tegenspraak, waarop ik vroeger ook wees en die nu niet herhaald wordt, omdat S. 't maar voorzichtiger vindt, over die laatste aanhaling stiekem het zwijgen te doen!

* * *

De lezer zal uit het voorgaande wel begrepen hebben, dat men het geschrijf van de propagandist — die voelde, dat 't hem moeite zou kosten kalm te blijven — niet zo maar vluchtig moet lezen. Uit nog andere zaken blijkt, dat voorzichtigheid geboden is. Een paar voorbeelden daarvan volgen nog.

P. J. v. D. WETERING.

1) Wanneer S. zich even de moeite getroost had, mijn volledige artt. ter inzage te vragen, dan zou hij *uit z'n eigen voorbeelden* gezien hebben, dat Ido door z'n meerdere internationaliteit om dubbele reden *meerderwaardig* is geworden.

N.B. Tegelijk met lectuur over de „eenheid" van Esp. werd mij een reklamekaart van een firma in Bern toegezonden. Ze was gesteld in Frans en Esperanto, met deze eigenaardigheid, dat de *kapjes* eenvoudig maar weggelaten waren, zonder eenige andere aanwijzing voor de kapjes-leters.

V. D. W.

Buitenlandsch Nieuws.

Duitschland.

De Missie-gaven.

Naar de „Germania" meldt, zijn voor de „jubileumsgave" door de Duitsche Katholieken den keizer voor de Katholieke Duitsche missies aangeboden, nog verschillende giften, ter hoogte van 120.000 M. binnengekomen. In totaal bracht de „Nationalspende", met aftrek van alle onkosten, niet minder dan 1.414.615 M. op. De Protestanten brachten 3.441.597 M. bijeen.

Cijfers ten voorbeeld! „Msb."

Treurige cijfers.

De „Magdeburg Ztg." geeft een aantal cijfers, die den treurigen invloed van het nachtleven in Berlijn belichten. Het blad herinnert allereerst aan de klachten door afgevaardigde Schruckman, voor eenigen tijd in den Pruisischen landdag over het nachtleven in Berlijn geuit. Op deze klachten, hoe ernstig ze waren, werd geen acht geslagen, met gelach werden ze ontvangen. En toch had, schrijft het Maagdenburgsche blad, de afgevaardigde gelijk.

De volgende dorre, maar leerzame statistiek bewijst het. Geboren werden in 1910 op de 1000 personen in Berlijn 23.50, in heel Pruisen 32.32.

Echtscheidingen kwamen per 1000 huwelijken in 1911 voor in Berlijn 88.2, in heel Pruisen 20.79.

In krankzinnigengestichten en senatoria voor zenuwlijders werden uit de stad Berlijn 18.291 personen verpleegd veel meer dan uit onverschillig welke kreis in Pruisen.

Op de 100.000 meerderjarige personen werden in 1909 veroordeeld in Berlijn 1.712, in heel Pruisen 1.370.

Wegens misdrijven en vergrijpen tegen de openbare orde werden in 1910 veroordeeld op de 100.000 personen, onder de strafwetvallende, in Berlijn 235, in geheel Pruisen 153.

Wegens misdrijven tegen de zeden werden op 100.000 personen in Berlijn 85, in Pruisen 32 veroordeeld.

Wegens diefstal werden op de 100.000 personen veroordeeld in Berlijn 406, in Pruisen 275.

Wegens bedrog en oplichting werden op de 100.000 veroordeeld in Berlijn, 106 in Pruisen 64.

België.

Geen plaats voor de soldaten.

Men meldt uit Brugge aan het „H. v. A.":

Bij de inlijving der nieuwe soldaten, die Woensdag alhier geschiedde, is ge-

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

6

De jonge kunstenaars maakten zich gereed om in vlugge trekken de merkwaardigste hoofden der samenzweerders te teekenen, terwijl de oude Rubbes, recht overeind, met de armen kruiselings over de borst, staarde in het midden der zaal, de oude geschiedenis weer ophaalde:

„Om de hun gegeven privilegiën te regelen, kozen de Gentenaars in 1457 tot hoofd van hun Raad, Daniël Cessandres, Peter Beaudois en Gillis Bouin en andere afgevaardigden. Gent was een vrije stad en stelde natuurlijk prijs op haar vrijheid. Zij wenschte geen bevelen te ontvangen van den hertog, zij wilde zich zelf besturen. Burgervader en schepenen waren voldoende de orde te handhaven en prins en officieren waren overbodig. Alles was zoo geregeld, dat ieder er profijt van had en gedurende al dien tijd bloeide Gent en waren haar inwoners gelukkig en tevreden".

„Zoo was het", beaamden verscheidene stemmen.

„Hertog Filips werd echter hierover zoo woedend en dreigde zulk een wraak te zullen uitoefenen, dat de Gentenaren, die besloten hadden hun vrijheden te handhaven en den hertog hulde te bewijzen, zonder zich echter door hem de wet te laten voorschrijven, bij de eerste bedreiging, die hun gedaan werd opstonden en als herkenningsteeken hunner vereeniging de witte kaproenen aannamen, welke wij nu weder in eere herstellen. — Vier duizend man wapenden zich en de krijg nam een aanvang..."

„Ja", fluisterde Hugo den naast hem staanden Kasper toe, „doch de deken zal wel oppassen te zeggen, dat het leger der Gentenaren zich niet tevreden stelde op te staan tegen den hertog. Het brandschatte de omstreken, verdelgde de hoeven, mishandelde de boeren en die voorgewende opstand van recht tegen macht, is een der schandelijkste en bloedigste bladzijden uit ons geschiedenisboek..."

De stoere deken van Gent deed een stap naar voren:

„Ik was lid van het gezantschap, dat van Gent naar Brussel werd gezonden om den hertog tot de overtuiging te brengen, dat de Gentenaars niets liever wenschten, dan met hem in vrede te leven. Een pracht van een optocht was het: de geestelijkheid van St. Bavo en St. Pieter vooraan, met het kruis; de voorname burgers van Gent kwamen achter hen en ik had me bij den optocht aangesloten om verslag van een en ander te geven aan mijn makkers, doch niet om den hertogvergiffenis te vragen, zooals ik vreesde, dat de priesters en monniken doen zouden. De Gentsche geestelijkheid vroeg om vrede, welke bede door de Gentenaars zelf werd ondersteund, doch de hertog gaf ten antwoord, dat de inwoners van Gent dien vrede gewapenderhand begeerden, in bezit van zwaard en leger; maar dat hij, hertog Filips van Bourgondië, en heer van Vlaanderen, de oproermakers slechts dan zou te woord staan, indien zij zich aan hem overgaven... Het was hard, wat hij sprak, maar zijn daden waren nog harder... Wie kon borg blijven, dat de hertog tot genade en barmhartigheid geneigd zou zijn?... En terwijl hij de geestelijken en edelen strak aanzag, voegde hij er bij, dat hij de goedwilligen niet hard zou vallen voor hetgeen anderen misdreven. — Ieder begreep, dat Gent iets vreeselijks te duchten had en daar het gezantschap niet gerechtigd was, uit naam van het leger te onderhandelen, keerde hij naar de stad terug en begon de strijd zonder genade".

Een dof gemor steeg op in den kring der aanwezigen.

„Op dat oogenblik lachten de Gentenaars met de woorden en macht van Filips. Zij veroverden de kasteelen van zijn beste vrienden, namen het slot van Gavre aan de Schelde in, dat den heer Van Laval, een Bretagner, toebehoorde, die op dat oogenblik onder zijn hertog oorloogde, vervolgens dat van Schendelbeke, na de bezetting te hebben gedood en de vrouwen en kinderen te hebben verdreven. Wij waren meester van het land. Al zijn vazallen riep Filips toen te wapen. Hij moest manschappen hebben, en heel de legermacht van Bourgondië was niet te groot voor één enkele Vlaamsche stad.

Wij konden met reden er trotsch op wezen, dat een zoo aanzienlijk aantal edellieden noodig was om de smeden en volders van Gent te bestrijden. Karel, die door Filips dood ondertusschen onze heer geworden is, zwoer bij den H. Gregorius ons tot gehoorzaamheid te zullen dwingen. De hertog van Cleef kwam met zijn oom ter hulp en de graaf van Saint Pol, de heer van Crooi, die van Chimay, de lieden van Hoei en Namen, de graaf van Nassau, Filips van Hoorn, brachten de Brabanters op de been; Lodewijk van Gruythuizen vereenigde den adel van Vlaanderen, maar de goed gewapende en verschanste Gentenaars spotten met het leger van den hertog van Bourgondië. Zij konden twaalfduizend man in het veld brengen; men meende, dat zij hier waren, en zij bevonden zich elders; men bespiedde ze in het dorp, op hetzelfde oogenblik namen en verbrandden zij een stad; men wilde ze in het open veld bestrijden, en ze waren veilig achter de veroverde muren der steden. Dat was eerst een oorlog, makkers! Zoo groot was ons zelfvertrouwen, dat wij stellig overtuigd waren, door geen leger ter wereld overwonnen te kunnen worden. En inderdaad, wij veroverden steden en burchten, als de wolf de schapen overvalt; wij wilden Oudenaarde aan den vijand ontrukken en belegerden het; men streed te Termonde en te Rupelmonde, en hoe meer men streed, hoe meer de dorst naar bloed aangewakkerd werd en hoe meer de rijen der Gentenaars aangevuld werden met lieden, die gereed waren de verdediging onzer privilegiën op zich te nemen".

„Dat is waar", riepen twintig stemmen! „wij waren te Oudenaarde, te Rupelmonde".

Hugo, die juist het portret van Rubbes voltooid had, fluisterde tot zijn gezellen:

„Zij vergeten, dat iederen dag groepen halfnaakte, uitgehongerde boeren in het legerkamp van den hertog een schuilplaats kwamen zoeken; dezen omringden de tenten van Filips den Goeden, en gaven zich aan de genade van hun prins over, die hun onmiddellijk vergiffenis verleende en hen rijk begiftigd wegzond".

Rubbes hernam met spottenden glimlach:

„De Gentenaars joegen den hertog vrees aan. Hij wist, dat de lansen van zijn gewapende soldaten niet tegen hun stokken het konden volhouden, en om niet den schijn aan te nemen, voor de overmacht te wijken, nam hij zijn toevlucht tot een krijgslist. Men verspreidde het gerucht, dat de Fransche koning, Karel VII, voor zijn eigen leger den graaf van Saint Pol behoefde, die op het oogenblik in dienst was van Filips van Bourgondië, en Karel zond een gezantschap naar den hertog om een verzoening tusschen de partijen te brengen".

Hemling sloeg met zijn vuist met zooveel kracht op tafel, dat Van der Goes in vrees verkeerde, door dit ontijdige gerucht de aandacht der witte kaproenen te wekken; deze waren echter geheel oor voor het verhaal van hun deken en merkten gelukkig niets op.

„Houd je toch stil", zei Hugo, den arm zijns vriends vasthoudende.

„Je hebt goed praten; blijf maar bedaard, wanneer je zoo onbeschaamd de waarheid hoort verdraaien. Wel trad Karel VII als bemiddelaar tusschen beiden op, maar het was op verzoek der Gentenaars zelf, die door hun eigen onbeschaamdheid verschrikt waren. Wanneer de deken der witte kaproenen de waarheid sprak, zou hij geen handlangers aanwerven voor den door hem beraamden opstand; alleen door te liegen ruidt men het volk op... Wat let me of ik vlieg den schurk naar de keel".

„Om ons allen in dezen kelder te doen vermoorden... En zoo nog maar alleen ons leven op 't spel stond... Doch je zult zien, het gaat om het leven van Karel zelf. Stil nu, we kunnen anders niets hooren!"

Hemling zweeg, en Rubbes' stem drong opnieuw tot de kunstenaars door.

Wordt vervolgd.

bleken, dat de kazernes op verre na niet toereikend zijn om ze allen behoorlijk te herbergen. Een voorbeeld: Er bestaan hier twee kazernes voor het 4e linieregiment. Er zijn Woensdag 1000 soldaten bij dit regiment ingelijfd geweest, het dubbele van het getal van verleden jaar. Welnu, meer dan 300 soldaten hebben den nacht op ellendige wijze doorgebracht, zij lagen in de corridors; tot zelfs in de verste hoeken van de kazerne onder voorwaarden die voor de gezondheid zeer nadeelig zijn, voortspruitend uit trekgaten, vochtigheid, enz. En zoo dicht mogelijk bijeen!....

Dit overtallig getal soldaten zal Vrijdag naar het Kamp van Beverloo afgeleid worden.

De krijgsoverheden wisten, dat de kazernes ontoereikend waren voor het getal binnengekomen soldaten. Waarom namen ze dan de maatregelen niet om een deel der jongens rechtstreeks naar het kamp te sturen? Dat zou toch eenvoudiger en practischer geweest zijn, dan ze eerst na eene nuttelooze reis naar de kazerne te drillen en dan verscheidene slechte nachten te doen overbrengen.

Men zal bekennen, dat zulke handelwijze niet zal meehelpen om bij onze jeugd liefde vooor den krijgsdienst in te boezemen.

Engeland.

De gevonden paarlen.

De geheimzinnige geschiedenis met het gestolen paarlenhalssnoer van den juwelier Max Mayer heeft dus, zooals een telegram aan de Msb. reeds meldde, een gedeeltelijke oplossing gekregen. De paarlen van het halssnoer zijn in een armoedig achterbuurtje van Londen door een werkman gevonden.

Deze gedeeltelijke oplossing van de geschiedenis is al even sensationeel als het heele geval zelf geweest is. Den dag, nadat een van de vijf beklaagden op vrije voeten werd gesteld, — waarmede intusschen niet gezegd is, dat deze bijzonderheid in direct verband met de vinding van de paarlen staat, al zullen velen er een nauw verband tusschen zien, — worden de lang-gezochte paarlen ontdekt op een manier, die er duidelijk op wijst, dat de dief absoluut niet meer wist, wat met zijn bezit aan te vangen, zoo in het nauw gedreven, als hij zich blijkbaar voelde.

De paarlen werden Woensdagmorgen om 8 uur gevonden in de de St. Paul's straat, in een van de armelijke Noordelijke buurten. Een drietal werklieden, die aan den arbeid gingen, zagen in de goot een klein pakje liggen. Een van hen raapte het op, en vond in vloeipapier 58 paarlen gewikkeld.

De werklieden begaven zich naar het politiebureau in de Ctledonian-straat, waar men dadelijk begreep met iets kostbaars te doen te hebben en Scotland Yard waarschuwde. Een van de inspecteurs nam ze mede en deed Max Mayer ontbieden, die de kostbare juweelen als de zijne erkende.

Zooals reeds gezegd, bevatte het pakje 58 paarlen; de collier had uit 61 bestaan. Twee er van waren intusschen, zooals men weet, door tusschenpersonen reeds teruggekocht, zoodat nu nog een parel ontbreekt.

De Dinsdag vrijgelaten verdachte ontkent natuurlijk strikt iets van het geval te weten. De politie zal er nu echter wel spoedig in slagen de heele zaak tot opheldering te brengen.

Voor het vinden van het halssnoer was, gelijk men weet, een belooning uitgeloofd van 10.000 pond. Of de werklieden de som zullen krijgen is nog niet bekend, in elk geval zal hun wel geen douceurtje ontgaan.

Nader wordt nog gemeld, dat de gelukkige vinder van het paarlencollier, de arbeider August Horne is. Men zegt, dat hij eene belooning van 8000 pond sterling zal ontvangen.

Toen in het gebouw van Lloyd bekend werd, dat het snoer teruggevonden was, werd de Lutrine klok geluid, hetgeen slechts geschied in gevallen, waarin aanzienlijke bedragen, welke reeds verloren werden beschouwd, terug worden gevonden.

De uitgaven, welke de verzekeringsmaatschappij voor het terugvinden van de paarlen zich heeft getroost, beloopen ongeveer 15 pct. van de verzekeringssom.

Door Scotland Yard wordt nog het volgende officieele verslag gegeven van het terugvinden van het paarlensnoer:

Dinsdagmorgen 8 uur begaf Augustus Horne, werkzaam op een fabriek van piano's, zich naar zijn werk in de city. Hij nam zijn weg door den St. Pauls road in de voorstad Highbury en zou juist den hoek omgaan van den Cannonbury road, toen hij plotseling in de goot, langs den weg een pakje met wit zijde-papier omwikkeld, gewaar werd, dat er vrij schoon uitzag.

Hij keerde het om met de punt van zijn stok en raapte het toen op. Hij bekeek het een oogenblik en begon het toen open te maken, wat vrij gemakkelijk ging, daar het papier vochtig was. Nauwelijks echter was het papier er af, of er rolden een massa kleine dof-witte kogeltjes in zijn handen. Daar hij nog nooit paarlen gezien had, hield hij ze voor speelknikkers, maar getroffen door de glans en schoonheid ervan, pakte hij ze weer in.

Een van zijn vrienden, die hij zeliet zien, lachte met de vondst en liet een van de parels vallen, zonder hem op te rapen; zoodoende is nog een parel zoek. De vinder bracht de overige naar den politiepost aan den Caledonian road. De brigadier van dien post vertrouwde de zaak niet en liet een juwelier komen.

Deze verzekerde, dat het echte paarlen waren, de schoonste en duurste, die hij misschien ooit gezien had; hij kon echter niet zeggen, of het de bewuste paarlen van Mayer waren. Op de verzekering van den juwelier aangaande de echtheid der paarlen, werd terstond Scotland Yard getelefoneerd.

Scotland Yard liet weten, dat de politiechef ze onmiddellijk moest brengen. En een oogenblik later bevond zich het snoer in het bureau van de C. I. D., der crimineele politie.

Price van Lloyds op de hoogte gebracht van de ontdekking, begaf zich onmiddellijk naar Scotland Yard, waar de inspecteurs, met behulp van fotographieën, die ze bezaten, het collier herstelden. De paarlen kwamen in afmeting precies overeen met de beschrijving van Mayer.

Na de lunch eerst bracht men Mayer op de hoogte van hetgeen er gebeurd was. Hij kwam terstond en herkende dadelijk de hem voorgelegde paarlen.

Na de bevestiging van Mayer, bracht de politie het bericht aan de pers over.

Tegen 4 uur vertrokken de hoofdinspecteur Ward, en de heeren Mayer en Price, met de paarlen, van het bureau van de Veiligheidsdienst.

Horne, de vinder van de paarlen, die tot Woensdagavond laat verhoord werd, verklaarde nog, dat hij op de plaats, waar hij zijn vondst deed, een dame in het zwart en een heer met vreemd uiterlijk had zien staan. Toen hij aankwam, hadden zij zich snel verwijderd en een omnibus genomen.

Suffragetten-wandaden.

Suffragetten hebben Woensdagnacht weer eens gepoogd een huis in brand te steken, het landhuis van lord de l'Isle the Tornbridge. Lappen met petroleum waren tusschen de jalouziën van de voorramen geduwd en aangestoken. Op verschillende plaatsen stond zoo het houtwerk der ramen al in brand, toen de huisbewaarder door het knetteren der vlammen gewekt werd en met de hulp van andere bedienden erin slaagde de vlammen te dooven. Een paar „dames" zag men zich nog ijlings uit de voeten maken. De gebruikelijke brochures en strooibiljetten waren achtergelaten.

Oostenrijk-Hongarije.

Bioscoopopname.

Te Klausenburg in Hongarije liet een Fransche bioscoponderneming een opname van het Hongaarsche volksstuk Gelbes Röszl' vervaardigen. Daarin komt een tooneel voor, waarbij een gezelschap in booten over de Theisz vaart en een der booten omslaat. Vertrouwende op de verzekering dat het riviertje Szamos ter plaatse waar de boot zou kantelen, niet diep was hadden 12 tooneelspelers en tooneelspeelsters zich in de boot begeven. Toen deze werd gekanteld sleepte de stroom allen mede. De tooneelspeelster Elisabeth Inre is verdronken, enkele harer lotgenooten hebben zware verwondingen opgeloopen doordat zij door den stroom tegen een molenrad waren geworpen.

Amerika.

Een eigenaardig aanbod.

Men weet, dat de Amerikaansche staatssecretaris Bryan er van zijn jaarlijksch inkomen — 12,000 dollar — niet komen kan. Reeds onmiddelijk na zijn benoeming, deed de democraat door middel van de pers den Amerikaanschen volke kond, dat hij minstens 20,000 dollar noodig had om een staatssecretaris-huishouden te kunnen voeren. De ontbrekende 8,000 dollar zou hij echter wel op een andere wijze verdienen, en die „andere wijze" bestond dan in het houden van lezingen. Het gevolg echter was, dat Bryan voortdurend op reis was om dan hier en dan daar te spreken. De regeeringszaken op het Witte Huis moesten er natuurlijk onder lijden.

Om aan dezen toestand een einde te maken heeft een der New-Yorksche bladen, de „World" den staatssecretaris een eigenaardig aanbod gedaan. De directie van dit blad heeft een schrijven gezonden aan Bryan, waarin het den staatssecretaris een jaarlijksche toelage aanbiedt van 8,000 dollar, op voorwaarde dat hij thuis blijft en geen lezingen meer houdt.

In New-Yorksche kringen is men zeer benieuwd te weten, wat Bryan op dit reclameaanbod van de „World" zal antwoorden.

Binnenlandsch Nieuws.

Staatsmuntbedrijf.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp tot regeling van de inkomsten en uitgaven van het Staatsmuntbedrijf voor het dienstjaar 1914.

Medegedeeld wordt, dat de muntwerkzaamheden in 1914 die van 1913 hoe belangrijk deze ook zijn, nog aanmerkelijk in omvang zullen overtreffen. Gerekend toch is op de vervaardiging voor rekening van Nederlandsch-Indië van f 9,500,000 aan guldens; f 4,500,000 aan halve guldens; f 2,500,000 aan ¼ guldens; f 2,500,000 aan ⅒ guldens; f 600,000 aan 2½ cent stukken; f 850,000 aan 1 cents stukken, en f 250,000 aan ½ cent stukken; voor rekening van Nederland van f 5,000,000 aan vijfguldensstukken; f 2,000,000 aan guldens; f 400,000 aan [illegible]twartjes; f 400,000 aan dubbeltjes; f [illegible]00,000 aan stuivers; f 50,000 aan 2½ centsstukken; f 50,000 aan 1 centstukken en f 25 000 aan halve centen. Het aanvankelijk muntprogramma voor 1914 omvat derhalve in totaal niet minder dan 239,100,000 stukken waarvan 1 millioen gouden, 61,100,000 zilveren en 177,000,000 uit onedel metaal. Het ligt in de bedoeling in 1914 de voorgenomen muntzuivering in de gewesten Celebes en Onderhoorigheden, Menado, Bali en Lombok en Ternate en Onderhoorigheden ter hand te nemen. In verband met het bovenstaande wordt de verwachting uitgesproken, na de uitbreiding van het gebouw van 's Rijks Munt en van de machinale inrichting waarvoor de gelden bij de wet van 7 Juni 1913 zijn toegestaan en na afschaffing van eenige werktuigen de aflevering van bovenbedoelde muntstukken niet onmogelijk zal zijn, mits alle krachten worden ingespannen en tegenslag uitblijve.

De zoo abnormaal groote productie als voor 1914 wordt voorzien, heeft uiteraard invloed op de op deze begrooting uitgetrokken bedragen. Aan muntloonen is een gezamelijk bedrag van niet minder dan f 843,805 geraamd. Dientengevolge zal vermoedelijk een winst worden behaald van f 484,240.

Hoewel het, ook waar het geldt een bedrijf als het onderhavige, waarbij in 't algemeen het behalen van winst niet in de bedoeling ligt, alleszins rationeel wordt geacht, dat in een jaar van zoo omvangrijke werkzaamheden als 1914 een niet onbelangrijk winstcijfer wordt geboekt, is toch een winst van bijkans 5 ton te hoog te achten. Zooals dan ook reeds ten vorige jare werd te kennen gegeven, ligt het in de bedoeling om, zoodra de hiervoor noodige gegevens ter beschikking zullen zijn, eene verlaging van de muntloonen te bevorderen. In de verwachting dat tot deze verlaging in den loop van het volgende jaar zal besloten kunnen worden, is in den, bij de ontwerpmiddelenwet voor 1914 behoorenden ramingsstaat, de winst uit het muntbedrijf geraamd op het uit gelijken hoofde in den overeenkomstigen ramingsstaat voor 1913 uitgetrokken bedrag van f 231,717.

De „man van 't pensioen!"

Er was — zoo schrijft men uit Workum aan de „L. Crt." — bericht gekomen, dat oude Grietje, „den mijnheer van het pensioen" gaarne wilde spreken. Het oudje kan zelf niet meer loopen, dus we bezoeken haar in het armoedige vertrekje, dat zij geheel alleen bewoont.

Als we de deur openen, zien we het oudje bewegingen maken om op te staan, maar we voorkomen die moeite door binnen te treden, een stoel te nemen, wat ruimte op de tafel te maken en met de portefeuille voor ons tegenover haar plaats te nemen.

De oude vrouw ziet met verwondering naar dit alles en krijgt eerst kijk op de dingen, als ik zeg: „Ik kom voor het pensioen, Grietje! Houd je nu maar kalm en tracht je geheugen wat op te frisschen, want we zullen samen eens wat praten, hoor!"

Grietje knikt met het grijze, gerimpelde hoofd en haar ééne oog (het andere mist ze reeds lange jaren) begint zoowaar te glanzen.

— Wel, Grietje, hoe oud ben je? Weet je ook wanneer het je verjaardag is?

En daar klinkt het:

— Jawel, mijnheer, ik ben in mijn 85e en hier is een briefje, daar staat mijn verjaardag op.

Dat verschrompelde, geel geworden papiertje is bijzonder vlug gevonden uit een oud kerkboek, dat in een hoek van de vensterbank ligt. Het briefje is voor langen tijd eens opgevraagd aan de secretarie.

— Dat komt goed uit, vrouwtje, en kan je mij nu ook zeggen, waar je in de laatste 10 jaren gewerkt hebt?

— Neen, mijnheer, zoo lang kan ik niet onthouden, maar ik heb gewerkt zoolang ik kon. Ja, ja, ik heb wat werk gedaan in m'n leven. M'n handen staan krom van 't werken.

— Ja maar, Grietje, noem mij nu eens wat namen van vaste huizen, waar je gewerkt hebt.

Op eens wordt het haar helder en tal van namen komen over haar lippen, namen van mannen en vrouwen, die ik hier niet gekend heb, en ik woon hier al 30 jaar.

Een gewoon verschijnsel; de oudjes herinneren zich alles uit hun jeugd, maar weten niets meer van de laatste 20 jaren.

Ik schud met het hoofd en zeg:

— Grietje, de menschen zijn wel 30 jaar dood, die kunnen je nu niet aan pensioen helpen. Herinner je je ook iets van je 60e tot je 70e jaar? Ging je toen ook nog uit werken?

En daar luidt het eenvoudig maar oprecht:

— Ja, mijnheer, ik heb altijd gewasschen en gewerkt, maar al kon ik er den hemel mee beërven, ik kan 't mijnheer niet precies zeggen waar! Twee gulden in de week, 't zou een zegen zijn en ik zou er onzen lieven Heer voor danken, maar ik mag er niet om leugenen, nietwaar, mijnheer?

Ik verdubbel mijn pogingen en het gelukt me twee namen te hooren van menschen, die ik nog ken.

Verrijkt met enkele aanteekeningen, verlaat ik het menschje, met het ernstige voornemen haar zoo mogelijk een heerlijk St. Nicolaasfeest te bereiden.

— Grietje, ik kom nog eens weer, hoor!

Twee dagen later treed ik weer opgewekt bij haar binnen, want het is mij gelukt vraag 9 van het formulier flink beantwoord te krijgen. Het oudje heeft in „het tijdvak van 10 jaar, onmiddellijk voorafgaande aan het bereiken van den leeftijd van 70 jaar" meer dan 300 weken loonarbeid voor anderen verricht.

Ik heb weer plaats genomen, het oog ziet me vragend aan. Een oogenblik later drukt ze m'n hand met haar beide kromgewerkte handen, als ik haar vertel, dat het mogelijk wel lukken zal.

Langzaam, haar zoo nu en dan even aanziende om te genieten van haar blijdschap, lees ik de verschillende antwoorden van het formulier voor en ten slotte moet ze onderteekenen.

Dat gaat niet, want schrijven heeft ze niet geleerd.

— Neen, mijnheer, m'n ouders hadden geen geld voor schoolpenningen.

Nu, een kruisje is voldoende en op koddige wijze wordt dit kunststuk verricht.

Nog even gesproken over haar leven, haar familie en ik verlaat het stulpje, overtuigd een gelukkigen dag te hebben geschonken aan oude Grietje.

Zietdaar den zonnigen kant van ons werk!

Afpersing.

De koopman en winkelier Van E., uit Nieuwe Tonge, werd ongeveer een maand geleden op de Zeevischmarkt te Rotterdam aangesproken door een als heer gekleed persoon, die zich voor politieman uitgaf en den buitenman, omdat hij volgens hem niet behoorlijk gekleed uit een urinoir kwam, mededeelde, dat hij zich schuldig had gemaakt aan overtreding van de Zedelijkheidswetten. Door zijn beslist en angstaanjagend optreden wist de zoogenaamde politieman Van E. zoo te overbluffen, dat deze zich al heel spoedig bereid verklaarde geld te geven om bemoeienissen der politie te ontgaan. Hij bood f 25 doch dit was den „politieman", bij wien zich inmiddels een handlanger gevoegd had, niet voldoende. Het slot was, dat de buitenman bij eenige handelsvrienden hier ter stede een bedrag van f 630 leende en dit, om van moeilijkheden met de politie af te zijn, aan de beide mannen afstond. (O sancta simplicitas! Red. K.)

Den vorigen Zaterdag vervoegde zich ten huize van genoemden van E. te Nieuwe Tonge de man, die hem het eerst op de Zeevischmarkt alhier had aangesproken. Hij vroeg Van E. te spreken na zijn kaartje afgegeven te hebben, waarop stond: A. Blokland, inspecteur van politie, en hij deelde mee, dat de zaak nog niet uit was, en dat er meer geld moest komen.

Er werd afgesproken, dat men elkaar op de Groote Markt zou ontmoeten, waar de beangstigde Van E. andermaal geld en wel f 500 zou verstrekken. Tot nadenken gekomen en zich toch feitelijk niet bewust eenig misdrijf gepleegd te hebben, besloot van E. evenwel, vóór naar Rotterdam te gaan, raad in te winnen. Het gevolg hiervan was, dat de politie hier in den arm werd genomen. Een inspecteur en een rechercheur stelden zich in een huis aan de Groote Markt verdekt op. Vooraf was afgesproken, dat Van E. een bankbiljet van f 10, waarvan het nummer was genoteerd, aan een van de afpersers zou overhandigen, als er om geld gevraagd werd. Op den afgesproken tijd verschenen de beide mannen op de Groote Markt, waar Van E. hen reeds wachtte. Zij knoopten een gesprek met hem aan, en Van E. overhandigde aan een hunner het bankbiljet van f 10. Toen kwamen de echte politiemannen te voorschijn, en onmiddellijk zetten de afdreigers het op een loopen. Maar zij werden gegrepen, een op den Middensteiger en de ander op de Wijnhaven. Het zijn J. C. V., uit Dordrecht, en W. M. S., uit Amsterdam, twee scharrelaars, die zich al eenigen tijd in een logement in de Tweede Lombardstraat te Rotterdam hebben opgehouden. Een hunner werd in het bezit van het bewuste bankbiljet van f 10 gevonden. Beiden zijn naar het hoofdbureau van politie overgebracht. „N. R. Ct."

Verduistering.

Zekere P. A. A. F., van beroep kellner en wonende te Amsterdam, had het vorige jaar, op de tentoonstelling te Nijmegen, waar hij werkzaam was, een gouden armband gevonden en dezen niet teruggeven ondanks gedane navraag. Later werd de armband in de Bank van Leening te Amsterdam teruggevonden, waar hij voor f 14 door beklaagde's vrouw was beleend geworden. De beklaagde erkende deze beleening, doch beweerde, dat het beleende voorwerp niet door hem was gevonden, doch door zijn vrouw van een onbekenden heer ten geschenke ontvangen.

De rechtbank te Arnhem nam deze verdediging niet aan, doch veroordeelde den beklaagde den 17en Juni jl. tot 4 maanden gevangenisstraf.

Tengevolge van ingesteld hooger beroep, diende de zaak de vorige week voor het gerechtshof te Arnhem, doch de beklaagde was niet verschenen.

Donderdag werd het vonnis van den eersten rechter bij verstek door het Arnhemsche gerechtshof bevestigd, zoodat beklaagde's straf blijft 4 maanden.

Een nieuwe kerk gesloten.

Men meldt uit Lichtenvoorde

Te Lichtenvoorde is beslag gelegd op de nieuwgebouwde R. K. kerk door den aannemer dier kerk. Het gebouw is gesloten, alle toegangen zijn dichtgespijkerd. Er moet een geschil over de betaling ontstaan zijn.

Door kokend water verbrand.

In de woning van den arbeider K. Bruine te Larp viel Woensdag de kachel met een daarop staanden ketel met kokend water om. Een bijna 2-jarig kind kreeg het heete water over het lichaam en is den dag daarna na vreeselijk lijden overleden.

Gouden Jubileum der S. S.

Door den directeur-generaal der S. S. is bij dienstorder bepaald, dat 26 September a.s., den dag waarop de Maatschappij haar 50-jarig bestaan viert, van alle stations en gebouwen der S. S. zal worden gevlagd.

Een Kluizenaar.

Te Dinxperlo is een kluizenaar gestorven, welke de laatste 15 jaar zijn leven sleet in een hutje dat geheel voor bewoning ongeschikt was en dit in de meest armoedige omstandigheden. Men vond in het hutje nog f 130, terwijl een flinke lap grond waarop het hutje stond, het eigendom van den kluizenaar was.

Een pseudo-luitenant.

Door de politie is op den strandboulevard te 's Gravenhage een in de uniform van 2e luitenant van het 4e regt. infanterie gekleede man, de 19-jarige bouwkundige L. W. Hekman, uit Zutphen gearresteerd, die verschillende leveranciers van wapenen en militaire uitrustingen, zoomede verschillende hotelhouders had opgelicht, door hen wijs te maken, dat hij luitenant Rambonnet was, zoon van den ritmeester Rambonnet, uit Arnhem. Ook andere namen van officieren waren door hem aangenomen.

Zijn ouders had hij gezegd, dat hij aangesteld was als teekenaar aan het Departement van Oorlog en dat hij een voor het leger zeer belangrijke uitvinding had gedaan, waarom hem de 2e luitenantsrang was toegekend.

Bij zijn arrestatatie gaf hij op te zijn luitenant Nierstrasz, onder welken naam hij kamers had besproken in het Victoria-Hotel aan de Spuistraat. In het begin dezer maand had hij gelogeerd in het Hotel De Hertenkamp aan het Bezuidenhout.

Zijn eerste uniform, oud model, had hij in Amsterdam besteld. Een tweede uniform, nieuw model, is in beslag genomen te Zutphen.

De vergiftigingszaak te Oudewetering.

De Haarlemsche Rechtbank veroordeelde de beide beklaagden in de vergiftigingszaak te Oudewetering, ieder tot 18 jaar gevangenisstraf.

Breed werd door de rechtbank schuldig bevonden aan moord op zijn vader; Pietertje Enthoven aan moord op haar echtgenoot en medeplichtigheid aan moord op den vader van Breed. Breed werd vrijgesproken van het hem ten laste gelegde, dat hij aan Pietertje Enthoven arsenicum zou hebben verschaft.

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 38 faillissementen tegen 31 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Een vondst.

Men schrijft uit Middelburg aan de N. Ct.:

In het gerechtsgebouw is men bezig het behang in de bodenkamer te vernieuwen. Het werd noodig gevonden de oude behangsels, niet minder dan 14 of 15, eerst van de muren af te halen; hierbij zijn blootgekomen een aantal schilderstukken in olieverf, op een waarvan o.a. een deel van hot eiland Walcheren is afgebeeld. Dit laatstbedoelde stuk draagt het jaartal 1678. Zoover de stukken thans zijn zichtbaar gemaakt, is nog geen naam van een schilder vrijgekomen. Het ware zeker te wenschen, dat de stukken door deskundigen worden onderzocht en indien daartoe termen bestaan, gerestaureerd en niet meer beplakt worden.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 20 September 1913.

— Deze week herdacht de heer A. v. d. Ven, kerkmeester in de parochie St. Petrus den dag waarop hij vóór 25 jaar door Z. D. H. den Bisschop van 's Hertogenbosch benoemd werd tot Kerkmeester.

Door den H.Eerw. Heer Deken en de WelEerw. Heeren Kapelaans werd hem een cadaeu aangeboden.

Voorts ontving hij nog veel bewijzen van belangstelling. Moge de heer v. d. Ven nog menig jaar zijn diensten als kerkmeester verrichten.

— Vrijdagmorgen omstreeks 11 uur kwam een vliegmachine over onze gemeente. De vlieger kwam uit de richting Oirschot en zette koers naar St. Michielsgestel.

Sommigen beweren dat de naam Richard op de machine te lezen stond. Vanwaar deze vlieger kwam en waarheen hij ging hebben wij niet kunnen achterhalen.

— 50-*Jarig bestaan S.S.* Donderdagavond vergaderde in 't Café P. Theuwkens bij 't Station het spoorwegpersoneel der S.S. ter bespreking van de feestviering van het 50-jarig bestaan der Maatschappij op Vrijdag 26 Sept.

De vergadering was druk bezocht door alle categoriën van 't personeel.

In de feestcommissie werden gekozen: van Buuren, Voorzitter.

B. de Boer, secretaris-penningmeester.

A. Markus, C. Kraan en G. v. Zijl, Commissarissen.

Twee personen hebben zich aangemeld voor het inzamelen van gelden bij het personeel.

De feestelijkheden zullen bestaan uit een fakkeloptocht, versiering van het Stationsgebouw, tevens wordt er een feestelijke bijeenkomst gehouden in de kegelbaan van den heer Theuwkens. Waarschijnlijk zal een en ander met muziek worden opgeluisterd, terwijl verder nog getracht zal worden aan dit program eenige uitbreiding te geven.

— *Invaliditeitswet.* Ook in Boxtel zal menig oudje het staatspensioen van twee gulden in de week bekomen.

't Is maar te hopen, dat elke 70-jarige, die ook maar eenigszins meent recht te hebben, zich bij een der volgende heeren zal vervoegen: v. d. Meijden, gemeentesecretaris, Verhoeven en van Zeeland, ambtenaren ter secretarie, Borking en Dankaart, veldwachters.

Men moet al zijn tijd, dat men in loondienst geweest is goed nazoeken, en op de lijsten laten vermelden. En vooral in vreemden loondienst.

Van boven af krijgt men schrik, dat het aantal gepensioneerden te groot zal worden, daarom wordt er zeer strenge contrôle op de lijsten uitgeoefend.

Gemonde. De stoomzuivelfabriek St. Lambertus is bijna geheel voltooid. Monteurs zijn bezig met het stellen der machineriën. De directeur F. v. d. Bosch uit Someren is reeds in functie getreden.

Haaren. Bij de j.l. Woensdag gehouden loting voor de Nationale Militie te Oisterwijk zijn de volgende nummers getrokken door de lotelingen uit deze gemeente.

1 J. M. van Boxtel. 2 M. Stokkermans. 3 J. J. Pijnenburg. 4 S. Marselissen. 5 P. B. J. Reijnen.

Vucht. Donderdagmiddag sprong de voerman C. uit Tilburg in de Taalstraat van zijn kar, bleef met zijn kleeren aan de kar hangen en kwam tusschen een telefoonpaal en zijn kar bekneld, waardoor hij een zijner ribben brak.

De ongelukkige werd per brancard naar het gasthuis vervoerd.

's Hertogenbosch. *Schouwburg Casino. Directie L. J. H. de Leyer.* Woensdag j.l. gaf de N. V. „het Tooneel" Dir. W. Royaards onder diens artistiekvolle leiding het tooneelspel getiteld: „De Vrouw in 't Spel", naar het Engelsch van Clyde Fitch. De zaal was zeer goed bezet. Ook veel bewoners der omliggende gemeenten waren opgekomen. Het was een avond vol genot, men hoorde hier eerste rang artisten.

Bijzonder moeten vermeld worden Mevr. Sophie de Vries als „Margeret Rolff", die haar rol op een meesterlijke wijze vertolkte. Ook Mej. Fie Carelsen als „Claire Forster" en de heeren Ko Arnoldi als „Julien Rolff" Jan Musch als „Klaufsky" en Daan van Ollefen als „Mr. Thompson, de advocaat". Ook het spel der overigen liet niets te wenschen over, zoodat na elk bedrijf een daverend applaus, den spelers ten deel viel.

— *De „Vijf Frankforters".* Dit tooneelspel in drie bedrijven naar het Duitsch van Karl Rössler, werd l.l. Donderdag avond voor een uitgelezen gezelschap opgevoerd. Het stuk dat speelt in 1822, was een buitengewoon succes voor het Royaards Ensemble. De mooiste type was het Joodsche moederke (Mevr. Sablayrolles) die ondanks rijkdom, en verheffing in den adelstand, heel eenvoudig bleef. Onder de „Vijf Frankforters", toonde Jan Musch zich de beste. De hoofdrol van hertog werd vervuld door Willem Royaards. Zijn spel was onverbeterlijk, galant en effectvol. Een lauwerkrans werd hem na het laatste bedrijf, als welverdiende hulde aangeboden. De geheele opvoering was buitengewoon keurig verzorgd. Costumes en décors waren allen in stijl, en in een woord schitterend. De heer de Leyer heeft het Bossche publiek aan zich verplicht, door dezen kunstvollen avond.

St. Oedenrode. A.s. Zondag 21 Sept. 's namiddags half twee zal alhier in de Neul door de Politiehonden-Dresseervereeniging „Brabantia" een voorvoering van gedresseerde Politiehonden worden gehouden.

Afdeeling I. Speurdienst.

Aangezien de tijd kort is en er derhalve geen gelegenheid is tot het leggen van z.g.n. koude sporen, wordt slechts gemakkelijk speurwerk getoond. Hoe kalmer de hond het spoor volgt, des te beter.

Afdeeling II. Gehoorzaamheidsoefeningen.

1. Volgen vrij aan den voet. Toelichting: Moet attent geschieden. De hond loopt links van den geleider, moet kort bij hem blijven en snel diens wendingen volgen. Slechts bij het begin één commando.

2. Aanhoudend luid geven. De hond ontvangt éénmaal het commando en moet dan zonder nieuw commando en zonder dat de geleider den vinger in de hoogte houdt, aanhoudend blijven blaffen totdat hij het bevel „stil" ontvangt. Bij voorkeur geschiedt deze oefening door den hond zittend.

3. Voedsel weigeren. Het voedsel (worst, lever, vleesch) zal aangeboden en toegeworpen worden, zooveel mogelijk terloops. Bij het weigeren van gevonden voedsel moet gezorgd worden dat de hond het voedsel opmerken kan.

4. Apporteeren. De hond wacht zittend het commando tot apporteeren af. Het halen geschiedt snel evenals het terugkomen. Het loslaten van het voorwerp vindt plaats zittend en eerst nadat het commando daartoe gegeven is en mag hetzelfve niet laten vallen.

5. Springen. 1 M. hoog met voorwerp van 1 Kilo zwaar. De hond wacht zittend het commando af. Heen zonder, terug met voorwerp. Hoogtesprong ± 2 M. zonder voorwerp.

6. Afleggen, gaan liggen op afstand. De hond moet onmiddellijk gaan liggen ter plaatse waar het commando hem bereikt. De geleider verwijdert zich daarna, zoodanig dat de hond hem niet kan zien. De hond moet blijven liggen tot de geleider weer bij hem komt of hem affluit; tijd ± 3 minuten.

Afdeeling III. Veiligheidsdienst.

1. Man zoeken. Het aanblaffen van den gevonden persoon moet zonder commando geschieden.

2. Transport zonder bijten. Vereischten zijn: groote oplettendheid en volstrekt niet bijten. Bij voorkeur geen geblaf.

3. Zoeken van het voorwerp dat de boef gedurende het transport verloren heeft. Dit mag gecommandeerd worden.

4. Stellen van den vluchtenden dief. Geschiedt snel en energiek. Zoodra de boef stil staat, mag de hond hem niet bijten.

5. Schotvastheid. Hier wordt onder verstaan, dat het schieten de hond toont hiervoor niet bang te zijn en op bevel den schutter aangrijpt.

6. Stokvastheid. De hond moet de slagen ontwijken, maar niet wegloopen en moet de vluchteling blijven bestoken.

7. Op fluit of bevel onmiddellijk bij den geleider komen.

8. Verdedigen van den meester. Snel en flink wanneer de geleider aangevallen wordt. Loslaten moet geschieden op het eerste bevel van den geleider.

Afdeeling IV. Waterwerk.

De hond wacht het commando af. De pop, die hij bij voorkeur aan den arm vastgrijpt, behoeft de hond slechts tot den oever te apporteeren.

— Men meldt uit St. Oedenrode aan de Maasb.

Bij het afbreken der kerk werden eenige overblijfselen gevonden van de oude grafzerken, die weleer in den vloer der voormalige Collegiale St. Odakerk lagen.

Zij lagen als hoeksteenen onder de contreforten.

Een grafzerk slechts is tot een geheel gebracht kunnen worden. Het opschrift luidt: Hier ligt begraven de eerw. Heer Nicolaus van der Voirt, scholaster van deze kerk gestorven den 29sten December 1643. Hij was de voorlaatste scholaster of directeur der scholen van het St. Odakapittel. De laatste was Joannes van Oudenhoven, die overleed den 25en Maart 1662. Deze scholaster werd volgens een ordinantie van Hendrik II, hertog van Brabant, door het Kapittel van St. Oda benoemd. Deze ordinantie was van het jaar 1248.

Valkenswaard. 526 werklieden verdeeld over 13 sigarenfabrieken alhier hebben een lijst geteekend, die aan de patroons zal worden overhandigd, houdende het besluit, op 27 dezer het werk neer te leggen, indien hun eisch (in de eerste loonklas te worden ingedeeld) niet wordt ingewilligd.

Kerknieuws.

Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, Bischop van 's Bosch, heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan den Weleerw. Pater P. Rozenstraten als kapelaan van St. Ignatius te Nijmegen. aan den Weleerw. Pater C. Hooning als Assistent van St. Dominicus te Nijmegen, en aan den Weleerw. Pater A. A. J. Beuijssen als Kapelaan te Neerbosch, en heeft benoemd tot Kapelaan der parochie van St. Ignatius te Nijmegen den Weleerw. Pater E. G. Mengelberg.

Brieven van eenen Boxtelschen landbouwer.

Mijnheer de Redacteur,

Meneer de Redakteur. Ik heb vanaovond nog de pen in de haand gevat um ouw wé te schrijve. Ge moet wete, ik ben nao Oorschot mert gewist en daor ben ik gewaor geworre, dèt 't laand, ge wit wel de baze, de menisters zàk mer zegge, heel zuinig zen geworre. In 't begin van de week, toen ik in ouwe kraant geleezen ha, dè ze wer nieuw oorlogsgerei aon gaon schaffe en 'n nieuw schip, 'n heel groot, mee kenonne en soldate gaon bouwe, toen docht ik in men eige, mer jonges, is dè nog nie uit, die geldverknoeierij? Wel nee, zee ons Mieke, des allemaol um 't Vredespaleis te bewaoke, want anders komme de Engelschen en die haolen 't weg, daor zien ze 't tiggeswoordig niks mer op.

Ge moet dè ook mer allemaal wete, meneer de redackteur mer hoe 't nou is of nie, ik was toch kwaod, toen ik dé in de krant laos. Al dè geld opbrengen daor zen de minse nie happig op.

Mer vandemerge toen sprong men hart weer ope, want toen heurden ik, dè ze bij de soldaote zuinig ginge worre; der ston in Oirschot op de mert zonne piot, van de derde herhalingsoefening geleuf ik det ie waar, en die moest 'n hemd hebbe en 'n onderbroek en 'n paar sokke; hij wo mert haawe en dè ging zoo mer nie, want ie zaat van de vurrigen dag af al zonder die onderkleeren in zen blauw pakske. Zen geweer, dè haj mee nao huis gekrege, zeenie, en daor kon ie niks mee doen, nog ginnen haos of gin kenijn mee streupe, mer zen hemd en zen onderbroek en zen sokke, die han ze mer in den bosch gehaawe; daor was ie nog niks gemekkelik over, mar affijn, as ie wer veur de landweer op moest komme, dan hoefde ie 't ook nie mee te brenge.

Mer wè ik docht, meneer de redakteur? Ik zee al bè men eige: daor wille ze dè groot schip en die kenonne en al de gerei mee uitspaore, dan hoeve ze ons gin niew belasting op te legge, want er moet tiggenworrig veul opgebrocht worre. Van de week kwame ze in een straot op 't zelfde uur veur drie verschillige dinge geld ophale, en dè op 't eind van de week.

Tot ziens. TOON.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

22 Sept. Maandag. **Feest der Zeven Smarten van Maria.** Dubbel van de 2de klas (zie 3de Zondag van September). H. Mis: Stabant. 2e gebed, stil gebed en gebed na de Communie: van den H. Thomas à Villanova, Bisschop-Belijder, alleen in een gelezen Mis; 3de gebed enz. van de H.H. Mauritius en Gezellen, Martelaren. Credo en Prefatie van de H. Maagd. Tenzij anders staat aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie. (Wit)

23 Sept. Dinsdag. Linus (Canon), Paus- Martelaar. Halfdubbel H. Mis: Statuit; 2de gebed enz. van de H. Thecla, Maagd-Martelares; 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis, 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. (Rood) (Zwart)

24 Sept. Woensdag. Feest van O.L.Vr. tot vrijkooping van slaven. Grootdubbel H. Mis: Salve S. Parens; 2de gebed enz. voor den Paus. Credo. Prefatie der H. Maagd. (Wit)

25 Sept. Donderdag. Indrukking der Wonderteekenen in het lichaam van den H. Franciscus, belijder. Dubbel (zie 17 Sept.) H. Mis: Mihi; 2de gebed enz. voor den Paus. (Wit)

26 Sept. Vrijdag. Cyprianus en Justina, Martelaren. Enkel H. Mis: Salus; 2de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus. Vandaag enz. als op 23 Sept. (Rood) (Zwart)

27 Sept. Zaterdag. Cosmas (Canon) en Damianus (Canon) Martelaren. Halfdubbel H. Mis: Sapientiam; 2de, 3e en 4de gebed enz. als op 26 Sept. Vandaag mag enz. als op 23 Sept. (Rood) (Zwart)

28 Sept. **2oste Zondag na Pinksteren;** de 1ste in October Van den Zondag. Halfdubbel, H. Mis: Omnia. 2de gebed enz. van den H. Wenceslaus, Martelaar; 3de en 4de gebed enz. als op 23 Sept. Credo. Prefatie der H.H. Drieëenheid. (Groen)

Burgerlijke Stand.

Gemeente Berkel c.a.

van 1—15 September 1913.

Geboren: Adrianus, zoon van J. Voermans en M. C. van Esch. — Catharina J. M. dochter van J. C. Mutsaards en A. v. d. Boer. — Engelberta W. dochter van J. A. Verschuren en A. van Rijswijk.

Overleden: M. C. Denisse, 1 jaar.

Rechtszaken.

Brandstichting.

Donderdagmorgen stond voor het Gerechtshof te 's Bosch terecht Gijsbertje van Rijswijk, huisvrouw van Cornelis v. Koijk, 20 jaar, zonder beroep te Babyloniënbroek, wegens brandstichting aldaar, waarbij 22 koeien en een schuur een prooi der vlammen werden, door de Bossche rechtbank veroordeeld tot acht jaren gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest.

Sinds haar veroordeeling bij vonnis van 17 Juni schonk de beklaagde in de gevangenis het leven aan een jongen telg.

Ze werd Donderdagmorgen door twee marechaussées op een stoel de rechtszaal binnengedragen en begon dadelijk te schreien.

De beklaagde bekent den brand bij haar schoonvader te hebben aangestoken.

Op de vraag van den president waarom ze het gedaan heeft, zegt ze schreiend, dat ze het niet weet.

Een oud man op de publieke tribune begint ook hevig te snikken.

Of ze het uit haat gedaan heeft weet ze niet. De familie van haar man had haar altijd getergd, en haar plan was alleen den hooiberg te laten verbranden.

Waarom ze niet meer gaan kan weet ze niet.

Ze belooft op een vraag van den advocaat-generaal dat ze zooiets nooit meer doen zal.

Van het hooren van de vijf gedagvaarde getuigen werd afgezien.

De advocaat-generaal mr. Tak, wijst er op dat ze den boel met petroleum heeft overgoten en in brand gestoken. Beklaagde legt een volledige bekentenis af, en toont groot berouw, zegt spreker. De rechtbank nam aan, dat ze hier te doen had met een gevaarlijke misdadigster, doch spreker meent, na haar gezien te hebben, dat de rechtbank te zwaar heeft gestraft. Hij eischt een gevangenisstraf van vier jaar met aftrek van het voorarrest.

* * *

De verdediger mr. B. Wesseling stelt in het licht, dat het hier geldt een ongelukkige vrouw, die veel miskenning heeft ondervonden in haar jeugd en zwak is van karakter. Pleiter wijst op de eigenaardige manier, waarop deze misdaad aan het licht is gekomen. Beklaagde zat met een medegevangene, die ze beschouwde als een verpleegster doch die later bleek haar koelbloedig te verraden na haar tot het uiterste te hebben uitgehoord. Ook dit feit zal haar wantrouwen tegen den medemensch nog verhoogen. Als ze uit de gevangenis komt, zal ze zich niet meer durven wenden tot andere menschen om steun, omdat ze de menschen niet vertrouwen kan. Pleiter hoopt echter, dat dit niet het geval zal zijn.

Hij wijst er op, dat deze vrouw erfelijk belast is van den kant van haar vader. Reeds op zeer jeugdigen leeftijd maakte ze zich schuldig aan aanstellerij, hetgeen op de abnormaliteit wijst. In haar familie zijn er, die lijden aan krankzinnigheid en vallende ziekte en haar vader en grootvader waren slaven van den drank. Een slecht voorbeeld van haar vader heeft zijn invloed niet gemist op haar karakter, zegt pleiter.

Den tweeden dag van haar huwelijk reeds, zoo vervolgt hij, waren er menschen, die haar weer verder afstieten. Een buurvrouw kwam bij haar in den deurpost geleund, haar vertellen, dat haar man een feit op zijn geweten had, dat Gijsbertje toen niet wist. Die buurvrouw vertelde dat met een zeker leedvermaak en zeide haar, dat iedereen de smet kende, die op haar man kleefde. Toch heeft ze er haar man geen verwijt van gemaakt en zond haar buurvrouw weg.

De eerste tijd van haar huwelijk ging verder goed, doch haar slechtere neigingen kwamen allengs weer boven, en haar man had haar toen met zachten drang moeten leiden en op verstandige wijze. Iedereen wist, dat beklaagde niet heelemaal normaal was. Een heele hoop menschen zeiden dat ze lastig was en dat men voorzichtig met haar moest zijn. Haar man wist dat toen hij trouwde en hij had daar rekening mee moeten houden, Wellicht heeft hij zich niet genoeg aan haar kunnen wijden, wegens het vele werk, dat zijn stand meebrengt.

Later werd haar ingefluisterd, alweer door gedienstige menschen, dat haar man van haar weg wilde. Ze is zelfs weggeloopen naar haar moeder, doch deze kalmeerde haar en bracht haar terug naar haar man. Ook haar man vond geen steun bij zijn familie, die niets van haar wilde weten. Ze stond dus alleen, zedelijk en lichamelijk verzwakt in den strijd, tegen de abnormaliteit, waaraan ze te prooi was.

Haar man ging naar de markt en beklaagde vermoedde, dat hij al zijn vee wilde verkoopen om van haar te scheiden. Ze ging met hem mee naar de markt, en zag dat hij alles verkocht. Maar hij wist haar kwijt te raken en zond haar naar huis, zeggend, dat hij met een volgende gelegenheid zou komen.

En toen kon Gijsbertje zich niet meer temmen, zegt pleiter. Of we hier te doen hebben met een gevaarlijk mensch, die gelijk gesteld mag worden met een koelbloedig misdadiger?

Pleiter stelt in 't licht, dat Gijsbertje altijd groote liefde en groote zorg heeft gekoesterd voor haar kinderen, hetgeen wijst op een goed karaktre.

Het rapport der deskundigen maakt den indruk dat beklaagde niet normaal is, doch niet ontoerekenbaar.

Pleiter concludeert tot een aanmerkelijk mindere straf.

De advocaat-generaal wil na het sympathieke pleidooi — zooals hij het noemt van den verdediger — nog wijzen op den toestand, waarin beklaagde verkeerde in de gevangenis. De mysteries van dien toestand zijn nog niet opgehelderd, doch twee dagen na haar bevalling heeft ze uit eigen beweging in de gevangenis een volledige bekentenis afgelegd.

Uitspraak a.s. Woensdag. „Hgz."

Bossche Rechtbank.

Zitting van Dinsdag 16 Sept. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen: B. T. B. te De Werken, beklaagd van art. 184 str., veroordeeld tot f 3 boete of 6 dagen hechtenis; J. v. G. te Waspik, mishandeling, 7 maanden gevangenisstraf; J. A. K. te Kuik, diefstal, vrij; W. B. te Herpen, huisvredebreuk, f 12 of 24 d. h.; W. L. B. te Middelaar, diefstal, f 25 of 12 d. h.; J. A. D. te 's Bosch, wederspannigheid l. l. tengevolge hebbend, verzet vonnis bekrachtigd.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.

Boterprijs f 1,52 de K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 19 Sept. f 1.45 à f 1.57½ per K.G.

Op 19 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.40 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 19 Sept. Hoogste prijs f 1.39 Laagste f 1.23 Middel f 1.31 p. KG. Aanvoer 9345 K.G.

MAASTRICHT, 19 Sept. Botermijn. Aanvoer 50565 K.G. Hoogste prijs 1.49, middelste f 1.39, laagste f 1.31 per K.G.

's Hertogenbossche Eiervelling V. P. N.

Vrijdag 19 Sept. Aanvoer 22604 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,80 tot f 0,85.

Markten.

Maandag 22 September.

Arnhem: beesten.
Bergeijk jaarmarkt.
Berlicum: kalveren.
Utrecht: paarden.
Tiel: vee.

Dinsdag 23 September.

Gilze: vee.
Tiel: paarden.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 24 September.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Geldrop: jaarmarkt, beesten.
Gorinchem: paarden.

Donderdag 25 September.

Waalwijk: jaarmarkt.
Wychen: paarden, vee.

Vrijdag 26 September.

Fijnaart: vee.
Werkendam: vee.

Zaterdag 27 September.

Heusden, vee.

ADVERTENTIËN.

GEVRAAGD:

Net R. K. MEISJE

voor halve dagen, niet beneden 15 jaar. Zich aan te bieden Mag. „DE ZON", Breukelen, Boxtel.

Jachtgeweren.

25 stuks, met en zonder Ejector, cal. 10—12 en 16, door omstandigheden zéér voordeelig. Br. fr. onder **V. D. 10101** Alg. Adv.-Bureau D. Y. ALTA, *Amsterdam.*

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking,** zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing 27½ ct.

Eisch dit Fabriekmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,** Rechterstraat, BOXTEL.

Eisch vooral merk „Grootendorst."

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Bij **INZET** op **Vrijdag 3 October 1913** en bij **TOESLAG** op **Vrijdag 17 October 1913** ten huize van J. Verbruggen te Gemonde-St. Michiels-Gestel, telkens ten **4 uur n.m.**

Voor de Erven Everardus de Vroom.

ONDER BOXTEL:

Koop I. Een perceel **Hooiland,** ter plaatse „de Hobbendonken", kad. bek. Sectie D No. 1228, groot 70.60 Aren. Te aanvaarden na betaling.

Koop II. Een perceel **Hooiland,** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 922, groot 54.90 Aren. Te aanvaarden na betaling.

Koop III. Een perceel **Hooiland,** ter plaatse „de Waaistap", kad. bek. Sectie B No. 178, groot 22.70 Aren. Verhuurd tot 15 November 1914.

ONDER St. OEDENRODE:

Koop IV. Een perceel **Bouw- en Weiland,** ter plaatse „de Vossenholen", kad. bek. Sectie A No. 367, groot 43.80 Aren. Te aanvaarden Oogststoppelbloot 1914.

Grond- en Waterschapslasten vanaf 1 Januari 1914.

Betaling 17 Januari 1914.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN - GALANTERIEËN, IJZERWAREN.

Tabaks- en Sigarenpijpen, Wandelstokken.

Sigarenkokers, Portemonnaies, Geldzakken

Groote Opruiming van de nog voorhanden

Eng. Kinderwagens, Promenadewagens, Sportkarren

Ontvangen eene mooie sorteering

Houten Koffers, Handkoffers, Reistasschen, Schooltasschen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns, Hanglampen, Ganglampen, Looplampjes, Muur- en Nachtlampen.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Mangels, Waschmachines met en zonder rad
Veevoedermolens en Kooktoestellen.

BASCULES, MATEN EN GEWICHTEN.

Groote sorteering in Geëmailleerde Artikelen.

Geëmailleerde Fornuizen m. koper en nikkel

LEPELS, VORKEN, APPELBOREN, APPELPLUKKERS.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierschc Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote Keuze — Billijke Prijzen

Groote keuze Tegelplaten

in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,

BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

OPEN BEENWOND

van een vinger lang

ongeneesbaar verklaard.

Genas door den

Kloosterbalsem.

Mejuffrouw H. Willems, wonende op een boerderij te Berg (L), verklaart ons:

„Doordien ik mijn been stootte, kreeg ik daardoor een wond van een vinger lang, welke niet genezen wilde. Alle mogelijke middelen heb ik aangewend, doch helpen deed er niets, integendeel begon de wond steeds meer pijn te doen. 's Nachts sliep ik niet van de pijn, alleen als mijn been koud werd verminderde de pijn en dommelde ik wat in. Zoo leed ik reeds drie maanden en de wond werd steeds grooter en deed meer pijn. Een mijner kennissen raadde mij den KLOOSTERBALSEM aan, welke ik dan ook voor de wond aanwendde. Driemaal per dag zuiverde ik de wond en verbond haar met Kloosterbalsem en dadelijk was de genezing prachtig. Eén pot Kloosterbalsem die ik kocht bij Th. Severijns te Obbicht was voldoende de wond geheel en al te genezen. Ik slaap en loop weer goed en heb geen last meer van mijn been gehad" De

Kloosterbalsem

Klooster Sancta Paulo

wordt in den volksmond de Koning der balsems genoemd, omdat het een wondermiddel is. Ze geneest behalve wonden onder meer: alle rheumatisch aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van van 50 gr. 75 ct., van 100 gr f 1.20 en van 250 gr. f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening van den Generaal Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed J. VAN VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMMOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN: *Udenhout* P. L. J. BATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

NIEUWE

Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij van

J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

BLOEDARMOEDE

en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van

HAEMATOGEENWIJN.

Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

THE WHITE BIOSCOPE

MARKT **BOXTEL.**

Groote Prachtvoorstelling

op Zondag 25 September, aanvang 's namiddags 5 uur.

Programma:

Jacques op de Tilburgsche Tentoonstelling.

Eenig om te zien.

en verder

Een Reis om de Wereld. Komisch. | Een hartverscheurend Drama

enz. enz. enz.

Entréeprijzen als gewoon.

Een Sjoelbakspel

is een gezellige tijdpasseering voor oud en jong.

Een billardspel voor de huiskamer. Compl. m. regl. v.a. f 5.— bij **J. H. PRINS,** Meubelfabr. **Heemstede** bij Haarlem.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en herepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij **„Het Roode Kruis"**

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 75. Zaterdag 20 September 1913.

Eerlijkheid.

Een der schoonste eigenschappen van 'n mensch is: eerlijk te zijn, en als het waar is, wat door sommigen beweerd wordt, dat strikte eerlijkheid zoo zeldzaam is, dan ziet het er toch uit met de maatschappij!

Ik geloof wel, dat er wat overdrevens ligt in deze uitspraak; maar toch het aantal gevallen van oneerlijkheid, dat men in zijn leven tegenkomt, is legio. Ik weet niet, hoe het er in heidensche landen toegaat; ik heb daar nooit een voet gezet, maar het is eigenlijk betreurenswaardig, dat hier twaalf dertien eeuwen van christelijke beschaving over de hoofden heengingen, en men nog gedurig voor oneerlijkheden staat van menschen, wier levenswandel, oppervlakkig beschouwd ge nou precies niet met bedrog en oneerlijkheid rijmen kunt.

Er zou over deze stof 'n boekdeel te schrijven wezen en er zouden werkelijk dienaangaande heel wat interessante opmerkingen en bespiegelingen zijn te maken.

De groote kracht van 'n volk is zijn eerlijkheid; en met betrekking tot de pers valt hetzelfde aan te geven.

Men kan honderden malen per jaar lezen: Steunt de Katholieke pers!

Welnu, ik houd het er voor, dat steun en waardeering niet zullen uitblijven wanneer de Roomsche kranten o.a. zullen voldoen aan deze twee voorwaarden. Degelijkheid en eerlijkheid. Deze twee eigenschappen zullen tegen millioenen opwegen. Of men al propaganda maakt, veel papier geeft, etc. 't zal op den duur niet baten, wanneer men niet hoog staat in degelijkheid en waarheid.

We meenen altijd maar door, dat we zoo vreeselijk vechten moeten, dat de drommen van vijanden overal liggen te wachten. Ja zeker er is te strijden, maar als je 't recht aan je kant hebt en je verdedig je zaak eerlijk en ferm, dan win je toch immer en steeds.

Maar je wint niet, als je er 'n wegbabbel- en verdonkeremaan-systeem op nahoudt; je wint niet, wanneer je zaken, waaromtrent de ontwikkelde mensch belangstelt en die in bladen van andere kleuren besproken worden, gewoon achter baks houdt en heele kolommen vult met dingen, die geen mensch leest.

En men wint zeker niet, wanneer men niet voorzichtig is met minder mooie zaken te vertellen van tegenstanders, dikwijls op een bloot *on-dit* en dan nog daarbij de goede gewoonte heeft, om geen woord te herroepen van 't minder ware, dat men heeft verkondigd.

Eerlijkheid gaat vóór alles en zorgen, dat men niets hoeft te herroepen, is voor 'n redacteur 'n zaak van gewicht; maar schande is het dunkt me absoluut niet: te bekennen, als men er in geloopen of bedrogen is.

Ook de tegenstander heeft rechten.

H. N. OUWERLING.

Een Schrijven van Z. Em. Kardinaal van Rossum.

Wij lezen in Sobriëtas:

De Voorzitter der federatie „Sobriëtas" Jhr. Mr. Ch. Ruijs de Beerenbrouck, had het voorrecht, het volgende hoogstgewichtige schrijven te ontvangen:

Wittem, 18 Augustus 1912.

HoogWelGeboren Heer!

Naar aanleiding van en in verband met de particuliere audientie, welke wij het genoegen hadden U dezer dagen te Maastricht te verleenen, willen wij U nog langs dezen weg eenige woorden van bemoediging en opwekking zenden in de edele en grootsche taak, welke U met zooveel zelfverloochening op Uwe schouders genomen hebt.

Wij bedoelen de R. K. Drankbestrijding, een werk, dat tot verbreiding, behoud en versterking van het Heilig R. K. Geloof zoo nuttig, en in beginselen en grondslagen, in opbouw en uitvoering, in doel en strekking zoo echt katholiek is.

Tot het bereiken van het verheven doel der Drankbestrijding, hetwelk een bovennatuurlijk doel is, dat met een natuurlijk in verband staat, moeten dientengevolge naast de bovennatuurlijke middelen, welke onze H. Godsdienst ons biedt, de natuurlijke, de onthouding vooral en het voorbeeld der onthouding niet verwaarloosd, maar met wijze voorzichtigheid worden aangewend.

Door dit voorbeeld niet het minst wordt het werk der drankbestrijding een werk van uitmuntende Christelijke naastenliefde: zichzelf iets ontzeggen uit liefde tot den ongelukkigen drankzuchtige is voorzeker een werk van zuivere en onvervalschte liefde.

En daartoe behoort ook, wil die naastenliefde haar werk voltooien, de zorg om drankzuchtigen redding te brengen en bestrafte drankzuchtigen wederom eene eerzame plaats in de maatschappij te bezorgen.

Ziedaar dan de uitgebreide werkkring, dien de Christelijke Caritas ook op dit gebied vindt, en het is een verblijdend teeken, dat zoovele edele mannen en vreuwen deezen werkkring met zooveel ernst en ijver en tevens met zooveel welslagen zijn binnengetreden.

Mogen zij voortgaan hun edel werk te volvoeren en aldus naast het verwerven van persoonlijke verdiensten ook aan de Kerk een grooten en gewichtigen dienst bewijzen.

Terwijl wij Gods ruimsten zegen over U en alle leden uwer Vereeniging afsmeeken, betuigen wij U, Hoogwelgeboren Heer, nogmaals onze voldoening en onze bijzondere hoogachting.

(Get.) W. M. Kard. VAN ROSSUM.
C. SS. R.

De grootste natuurwonderen van België.

(Reisschetsen).

III.

Herhaalde malen heb ik bij mijn bezoek aan de Ardennen gedacht aan den jongen man, die bijna veertig jaar geleden hier ronddolende, zijn licht ontvankelijk gemoed door de liefelijke omgeving en grootsche natuurgewrochten voelde inspireeren, tot de meest dichterlijke uitingen, waar onze litteratuur op bogen mag. Ik dacht aan den beminnelijken zanger: Jacques Perk, den helaas te vroeg ontslapen „Lieveling der Goden", die hier in deze omgeving zijn „Godin" Mathilde ontmoette, in wien hij weldra niet meer de vrome maagd of schoone vrouw beminde, maar het ideaal van schoonheid aanbad. Door hàar werd hij kunstenaar onder invloed van de heerlijke omgeving. Deze jongen van nauwelijks twintig jaar, was, zonder dat hij het wist of wilde, de baanbreker en voorlooper van een heele nieuwe richting in onze litteratuur en stond met zijn Sonnettenkrans „Mathilde" terstond op een hoogte, als haast geen volgend dichter na hem gestegen is.

Staande voor den ingang der grot schoten mij deze regels van zijn „Intrede" in gedachte:

„Steil rijst de rots, en braam en stekelvisch,
Die hakende aan heur breede flank zich [kleefden,
Behoeden daar een poel van duisternis,
Waarom ze een doornenkrans van weedom [weefden."

Als groote glimvliegen glinsteren door den kronkelgang, dien we betreden, de electrische gloeilampjes, zooveel mogelijk voor het oog verborgen achter rotsblokken of afhangende druipsteenkegels. Door deze verlichting, ver vóór zich uit, wordt het gevoel van angstige beklemming voorkomen en de aarzeling om zich, zooals vroeger, uit het schoone heldere zonnelicht te werpen, alleen met een flauwschijnende lamp gewapend, in dien pikdonkeren nacht.

„Zooals men voor een donkere toekomst beeft.
Beef ik: ik wil, wil niet dien nacht genaken.....
Ik ga — en nergens is wat lichtgloed geeft",

In 't eerst valt 't tegen; we komen door een paar gangen, die niets bijzonders bieden: bruine wanden, waarlangs groen-glimmend water sijpelt. Nu een paar trappen omhoog, dan omlaag, weer eenige trappen op, enz. Ik zie om hoever de lichtenrij al achter ons licht, als ik — o schrik — bemerk, dat deze na onzen doortocht is uitgedraaid en wij door een ondoordringbare nacht van de buitenwereld zijn afgesloten. Na eenige gangen doorloopen te hebben, komen we in een hol, de Salle der Scarabées genaamd. Hier vertoonen zich de eerste druipsteenvormingen. Wat dit zijn? Een enkel woord hierover. Het regenwater, dat door den berg heendrong, is op z'n weg sterk kalkhoudend geworden. Door spleten en scheuren sijpelt dit water in de ruimten, waar het aan de gewelven blijft hangen, langzaam verdampt en een zeer dun laagje kalk achter laat. Een ander gedeelte valt op den grond, waar het restje als een hoopje liggen blijft. Steeds gaat de „groei" van die afhangende en staande druipsteen door, zoodat na eeuwen en eeuwen de afhangende kegels of stalactieten en de van den bodem opgroeiende stalagmieten aan elkaar reiken en een zuil vormen van aanzienlijken omvang soms.

Hoor nog even, hoe mooi onze dichter die wording beschrijft:

„Het dropt, het dropt, van spits tot spits; [aanschouw,
Hoe langzaam droppen door de droppen zijgen,
En vallend leven geven aan het zwijgen,
En worden tot een zuil bevrozen dauw,
Wat daalt, zoekt, wat daar rijst, en welhaast [zullen
Zij, samen groeiend tot een eeuw'ge zuil,
Elkaar omhelzen en met schors omhullen."

Een hellend, met zaagsel bestrooid pad, brengt ons in een volgende zaal, Vossenzaal geheeten, omdat deze ruimte ontdekt is bij de jacht op een vos, die hier z'n toevlucht genomen had — zooals ons de gids vertelt — en dan zal het wel waar zijn! In deze zaal ziet men een reusachtige stalagmiet, meer dan een manslengte hoog, die sprekend op een reuzen-bijenkorf gelijkt. De gids laat natuurlijk niet na, je dit op te merken. 't Kan anders vervelend worden, zoo'n uitleg van iemand van 't „vak". Hoe graag zou ik daar alleen willen ronddolen met een zwijgenden gids, om m'n verbeelding ongestoord te laten werken, haar de grot te doen herscheppen in een onderaardsche godenwereld met oosterse zalen en gedrapeerde galerijen, met fantastische muurversieringen, de worsteling der reuzen voorstellende; of in een folterplaats van verdoemden, zooals Dante, die met zijn leidsman Virgilius op z'n doortocht door de Hel aanschouwde. Alles stuwt de verbeelding in de richting van die monsterachtige verschrikkelijkheden, maar de banale uitleg en de vergelijking van de meest-grillige druipsteenvormingen met de gewoonste huishoudelijke zaken, doet de sterk-werkende fantaisie telkens met een pijnlijken ruk uit de tooverwereld terugkeeren, naar de geëxploiteerde grot.

Voortschrijdende in de wijde zaal, boven, links en rechts grillig verlicht door de schelle — maar voor die reusachtige ruimten veel te zwakke lampjes — lijkt me de rij zwijgende bezoekers, die twee aan twee over een smal dijkje tusschen kloven en rotsen wandelen op een reeks van berggeesten, zooals mijn herinnering zich die uit de jaren der schoolboekjes heeft bewaard. 't Is alles vreemd en ongelooflijk. Men weet niet of men waakt of droomt. Zelfs de meest ongevoelige komt hier onder den invloed der omgeving.

JACQ. HEEREN.

(Wordt vervolgd.)

AMBTELIJK BEHEER.

In no. 5 van Het Tarief, officieel orgaan van den Nederl. Bond van Boekdrukkerijen, doet mr. J. A. Veraart een boekje open over hetgeen nadat de Staatscommissie ad hoc over de toestanden der Landsdrukkerij had gerapporteerd, met die inrichting verder is voorgevallen.

Herinnerd wordt aan de samenstelling van de Staatscommissie van onderzoek, die twee deskundige leden telde, de heeren E. J. de Groot, leider der Amsterdamsche Stadsdrukkerij, en F. Wierdels, in de Amsterdamsche drukkerswereld evenals de heer De Groot bekend als deskundig vakman. De overige leden der Commissie waren ten deele Kamerleden en overigens mannen niet op de hoogte van een omvangrijk en modern bedrijf. Een was de hoofdambtenaar van Binnenlandsche Zaken, den heer A. Belinfante die tot dien tijd met het toezicht op de Landsdrukkerij alléén belast was geweest en dus in de commissie „een der rechters was in eigen zaak, tevens dwarskijker der commissie".

De eigenlijk werkende leden der commissie waren de heeren De Groot en Wierdels.

Naar men zich herinneren zal, bracht het onderzoek aan het licht, „dat in de Landsdrukkerij zonder kennis van zaken met ruim anderhalf millioen gulden roekeloos geleefd is en dat daar tal van wantoestanden heerschten, o.a. dat de boekhouding er totaal nihil was".

Aan de twee voornaamste wenschen der commissie is sedert voldaan: de commerciele boekhouding wordt ingevoerd en er is een permanente commissie van toezicht benoemd die met 1 October e.k. in functie zal treden, met tijdelijk karakter.

In die commissie van toezicht werden niet benoemd de heeren De Groot en Wierdels, die de wantoestanden aan het licht hadden gebracht, wèl weer de heer Belinfante, die wegens zijn vroeger persoonlijk toezicht in het rapport der commissie zelf gevonnist is, ook weer twee ondeskundige Kamerleden en de twee bovenbedoelde „deskundigen", niet op de hoogte van een omvangrijk en modern bedrijf.

Aan de heeren De Groot en Wierdels is het lidmaatschap niet aangeboden. Zij zijn uitgeworpen. Bij het onderzoek hebben zij zulke hoedanigheden aan den dag gelegd, dat zij voor het toezicht ongeschikt zijn gebleken. Die twee zouden immers werkelijk toezicht hebben geoefend en dit is de bedoeling niet. De anderen ontvingen het loon voor hun prijzenswaardige deugd der onschadelijkheid. Uit de benoeming van den nieuwen directeur en onderdirecteur en uit het geheimhouden van het rapport was ook reeds overduidelijk gebleken, dat volgens den minister en den heer Belinfante de oude toestanden aan de Landsdrukkerij moeten blijven bestendigd. Het duidelijkst spreekt het uit de herbenoeming van den heer Belinfante, die het toezicht oefende, toen de grove fouten gemaakt werden, nu weder in de commissie van toezicht.

Het gaat in de staathuishouding somtijds toch zonderling toe.

Het is wel een zonderlinge geschiedenis die wij verhaalden, tenminste voor hen, die op den gang van de staatsmachine geen kijk hebben.

L. K.

De pest der wegen

Wie van natuurschoon houdt en in zijn vrijen tijd zich wat verpoozen wil door een wandeling buiten de stad, — aldus schrijft dr. H. H. Knippenberg in de Nieuwe Venl. Courant, — hem wordt zijn vreugde meestal jammerlijk vergald door het opdwarrelen van zware stofwolken, zoodra hij een ietwat breeden weg betreedt, berijdbaar voor auto's. De automobiel is de pest onzer wegen. De heerbanen, waar men vroeger genoeglijk wandelen kon onder den koelen lommer der zware boomen, terwijl de aanblik van het omringende landschap rust en bevrediging schonk aan geest en hart, door de bonte kleurenwemeling van wisselend schoon, ze worden gemeden, of liever ze moeten gemeden worden door hen, die hun gezondheid niet schaden en hun vrije manvreugde niet verstoren willen. Een rustig zitje langs de groote wegen is mede een der genietingen geworden, die in vele plaatsen van Nederland tot het verleden behoort, want, laat spijs en drank opdienen, daar snort een auto heen en je broodje met vleesch of kaas is bepeperd door het stof van den weg, je bier of limonade, je koffie of melk wordt bruin besuikerd, meer dan je lief is en dan je smaak streelt.

Dat heeft de beschaving ons gebracht, zal men zeggen, en een verstandig mensch heeft zich te verheugen over den vooruitgang der verkeersmiddelen, zich te verblijden over de vele en groote gemakken, waarvan handel en nijverheid profijt trekken. Best! Het zou dwaas wezen te toeteren en te schelden op de geniale uitvinding van den auto, die ver gescheiden volken in korten tijd samenbrengt en uit de meest verschillende streken der wereld, wat er schoons en nuttigs is, ons kan toevoeren. De trekschuit en de omnibus terugwenschen uit den aanvang der 19e eeuw, iedereen zal grif toestemmen dat zulk een wensch getuigt van gemakzucht en bekrompen opvattingen. Maar een dwaasheid blijft het evenzeer, enkel oog te hebben voor de mooie zijde der medaille van het verbeterd verkeer en de schaduwzijde slechts te beschouwen als onverschillig toeschouwer, die het leelijke leelijk vindt zonder middelen aan te wenden om het te temperen en te milderen.

Is het noodzakelijk, dat de auto een pest onzer wegen is? Kan dat stofdwarrelen niet heelemaal of voor het grootste deel althans worden tegengegaan?

Ik herinner me eens op den grooten weg, die van Bon naar Coblenz leidt, in tijd van tien minuten 15 auto's te hebben zien voorbijsnorren op een heeten dag, toen dus wel reden was om stof te verwachten, zonder dat een der bezoekers van het vlak aan den weg gelegen hotel zich ook maar het minst te beklagen had over ongemak. Het middenstuk van den weg was degelijk geasfalteerd en waarschijnlijk nog wel op andere wijze in tamelijk verharden toestand gebracht, waardoor het kwaad der stofuitblazing vrijwel gekeerd was. Als men dan ziet, hoe hier vlak in de nabijheid der stad en in de straten, die uitmonden op de groote heerwegen, in ondoorzichtbare wolken het stof op de huizen aanstormt en de lucht bewalmt en bezwaddert, zoo vaak een auto in vliegende vaart voorbijrent, dan dringt zich onwillekeurig een vergelijking aan ons op tusschen twee natiën, vlak aan elkaar grenzend met hunne landpalen, een vergelijking, die uitvalt in het voordeel van den Duitscher.

Langzamer rijden kan ook al wat verhelpen. Dat langzamer rijden diende ook sterger te worden gecontroleerd. In Duitschland mag slechts degene rijden, die daartoe van overheidswege verlof heeft, en steeds dient men zijn fahrschein te kunnen toonen, als men aan het stuur zit, of men vliegt in de armen der justitie en beloopt een flink proces-verbaal. Op sommige Duitsche wegen zijn dan ook palen aangebracht, waarbij van tijd tot tijd een politiebeambte post vat en waarmee hij den weg verspert, zoodat hij op zijn gemak controle kan uitoefenen en te snelle vaart verbaliseeren. Het oude Latijnsche spreekwoord, dat er een maat is in alle dingen, bestaat daar ook voor de liefhebbers der autosport.

Waar er in Nederland zoovele vereenigingen bloeien ter bevordering van het vreemdelingenverkeer, lag het op dezer weg in sommige streken met een uitgelezen natuur, waar te genieten valt voor den rustigen wandelaar, te bewerkstelligen, wat in Duitschland geschiedt b.v. in het Ahrdal. Op sommige dagen is het daar den automobilisten volstrekt verboden te rijden, opdat de wandelende toeristen volop kunnen genieten van de grootsche schoonheid der omgeving en niet schroomvallig en bang voor het aanhoudend getoeter in den rug behoeven voort te schrijden of zich te ergeren hebben aan het ziektekiemen bergend vuil, dat hun wordt toegespritst door een voorbijschietende machine.

Over den schier onverdragelijken stank, nog erger dan van muscusdieren door het modern verkeersmiddel uitgepoeft, wil ik zwijgen. Dat in bepaalde gedeelten der stad, waar ouden van dagen en kinderen samen komen om van de frissche lucht te genieten, het rijden van auto's om die reden verboden moest zijn, ware redelijk en gerechtvaardigd. Wie te waken hebben voor de volgsgezondheid, vinden hier een terrein, waarop nog verbeteringen zijn aan te brengen.

Hoe weinig schoonheidszin er in de automobiel-industrieelen over 't algemeen schuilt, valt af te leiden uit de barbaarsche geluiden, die aan den toethoren ter waarschuwing worden ontwrongen.

Het gejank van schurftige honden, het gehuil van kerkhofhyena's, het gebrul van woestijntijgers en leeuwen is overgebracht naar steden en dorpen en verjaagt de rust en de gemoedelijkheid van straten en wegen. In die lamlendige klanknabootsing is tenminste eenige kentering ten goede te bespeuren. Leuke trompetsignalen en melodieuse wijsjes komen hier en daar in zwang.

De automobiel is vooral nuttig in dienst der geneeskunde. Verafgelegen dorpen en gehuchten, waar vroeger urenlang te vergeefs op geneeskundige behandeling moest gewacht worden, omdat de medicus zoo moeilijk het oord van bestemming bereiken kon, deelen thans in het voorrecht der steden; voor de zieken en hun omgeving is dit een groote troost. Ware het slechts hierom alleen, dan moest de verkeersverbetering door den auto reeds een zegen voor de menschheid genoemd worden.

Dat echter, hetzij door vervolmaking der machine of door ordemaatregelen vanwege de overheid, zoolang dat eerste niet bereikt is, verandering dient te komen in het automobielgebruik, voor velen een moedwillig misbruik, zal ieder beamen, die prijs stelt op een gezonde wandeling buiten in de schoone natuur. En daaraan heeft ons zenuwachtig geslacht zeker nog meer behoefte dan een vorig.

Van 's Levens Schaduwkant.

Het kleine mannetje, dat voor de groene tafel stond, waarachter de rechters geleund zaten tegen de hooge ruggen hunner fauteuils, keek onwillekeurig even achter zich, toen hij achter zich al duidelijker het gedruisch onderscheidde van binnenkomende menschen, die zich op de publieke tribune saampakten. Hij begreep blijkbaar niet de treffende belangstelling van het publiek in zijn zoo eenvoudig zaakje en met verheffing van stem ging hij onder zenuwachtige gebaren door, te vertellen, hoe hij alle moeite gedaan had om zijn wagen tegen te houden, voor hij over den voet van dien getuige reed. Maar plotseling zweeg hij verschrikt, toen de president heftig met den hamer klopte en keek onthutst den president in het gezicht. Deze glimlachte en wees met de hamer naar de publieke tribune ginds, waar het lawaai wat verminderde nu.

„Ga maar door", zei hij dan tegen het mannetje, dat nu opnieuw begon te ratelen.

Inmiddels vulde de publieke tribune zich steeds dichter en dichter, tot, toen het mannetje de rechtzaal uit verdween de menschen schouder aan schouder stonden, sommigen zich nog wringende om meer naar voren te komen. De rechters keken onwillekeurig even op naar de saamgedrongen menschen, terwijl zij zich gemakkelijk in hun stoelen vlijden. En de bode tuurde met strak gezicht naar de deur ginds in den hoek, als verwachtte hij van daar de oplossing van een raadsel.

Toen de president opnieuw met den hamer klopte, wipten ook de journalisten zich wat op van hun stoelen en rekten de halzen. En als eindelijk de groote deur openging wrongen de menschen op de publieke tribune zich nog verder naar voren en bogen zich met uitgerekte halzen om den deurhoek in het gezicht te krijgen. Zelfs de rechters richtten zich nu wat op uit hun onverschillige houding en tuurden aandachtig naar den man, die daar met brutaal-glimlachend gezicht en opgeheven hoofd tusschen twee rijksveldwachters de zaal inschreed, als ging hij naar een te zijner eer ingericht feest.

De president, die zich ook wat opgericht had, klopte weer met den hamer, gebood, met een blik naar de publieke tribune: „Stilte". Het was, of een spottende glimlach het gelaat van den man op het hooren van dat gebod vertrok. Hij keerde zich even om en knikte een paar maal naar de menschen op de tribune, als wilde hij hun bedanken voor de eer van hun belangstelling. Dan vorschte zijn blik naar de verslaggevers en gleed vervolgens onverschillig de rij van rechters langs Voor hij de beklaagdenbank inging stond hij even stil, zijn stevige gestalte hoog opgericht en met iets spottends in zijn oogen bekeek hij het geheel van de groene tafel, waarover papieren verspreid lagen en waarover de schrijvende griffier gebukt zat, van rechters in hun zwart-glimmende toga's, weggedoken in hun hooggerugde leunstoelen, waarachter de zwijgende bode ernstig en waardig geposteerd stond, en van getogade advocaat rechts ter zijde voor de tafel en van de tafel met verslaggevers, schuin achter de andere geplaatst, waaraan de rechters zaten. Dan stapte hij bedaard de beklaagdenbank in, keek nog even om naar de publieke tribune en zette zich gereed om te luisteren.

De president bladerde even in papieren, keek hem een paar maal aandachtig aan en vroeg: „Is u Cornelis Donker?"

De man in de bank glimlachte en haalde de schouders op.

„Zoudt u niet opstaan?" kwam de president.

De ander glimlachte, maar rees toch langzaam overeind.

„Is u Cornelis Donker,? vroeg de president nog eens.

„Dat zal wel", zei de beklaagde norsch.

De president keek hem even aan, zei dan: „Dat is geen antwoord. Is u Cornelis Donker?"

Dat zal wel", herhaalde de beklaagde.

„Ik vraag u voor de derde maal", zei nu de president. „Is u Cornelis Donker?"

De man in de beklaagdenbank haalde de schouders op, zei dan norsch: „Dat moet u maar uit de stukken opmaken".

De president haalde nu op zijn beurt de schouders op, keek even in de stukken en vroeg dan,: „Is u drie en dertig jaar?"

De beklaagde bleef strak voor zich kijken, zei niets.

„Is u drie en dertig jaar?" herhaalde de president.

Er kwam geen antwoord.

Maar op de publieke tribune werd een zacht gemompel hoorbaar en eensklaps klonk een ingehouden, zenuwachtig gegiechel door de stilte.

De president keek omhoog, klopte nijdig met den hamer.

„Stilte daar. Anders zal ik de tribune doen ontruimen", waarschuwde hij.

Keesje Donker had ook het hoofd omgewend en glimlachend naar de tribune gekeken. Nu zag hij weer met strak gelaat en begon het spelletje opnieuw.

Pres.: „U is zonder beroep?"

Bekl. geeft geen antwoord.

Pres.: „U is geboren te Weesp, zonder vaste woonplaats?"

Geen antwoord.

Pres.: „U wilt geen antwoord geven?"

De beklaagde scheen even te aarzelen.

„Geen antwoord geven?" zei hij dan. „Zeker wel, maar niet op die

poppenkast, die wij allang kennen".

De president haalde de schouders op. Boven op de tribune was weer een onderdrukt gegiechel hoorbaar, wat de president dreigend naar boven deed kijken.

Het woord was nu aan den officier van justitie. En nadat deze de ten laste-legging en de griffier het recidive-extract had voorgelezen, werd Donker voor de groene tafel geroepen.

Pres. : „U heeft bekend ?"

Bekl. : „Ja".

Pres. : „U blijft daarbij ?"

Bekl. haalde de schouders op en antwoordde : „dat zal wel".

De president maakte daarop aan 's mans comedie een einde, door hem te zeggen, maar weer te gaan zitten en liet de door Donker voor den Rechter-commissaris afgelegde bekentenis voorlezen.

Op de desbetreffende vraag van den president, antwoordde bekl., dat hij van deze verklaringen niet wenschte af te wijken.

Dan begon het hooren van de getuigen en kwamen de verschillende wandaden van Keesje nog eens aan het licht. Het saamgedrongen publiek boven op de publieke tribune luisterde ademloos met gespannen aandacht. De journalisten schreven, de griffier schreef. Keesje zat weer met het trotsche, kalme gelaat van daar straks. Een minachtende glimlach speelde nu en dan om zijn lippen.

Iets over de Koppensnellers.

Pater van der Kolk, missionaris van het H. Hart, die in Nederlandsch-Indië onder de Koppensnellers van Nieuw-Guinea verblijft, schrijft uit Okaba den volgenden brief over den humor van zijn volkje :

Het zou me niet verwonderen, dat velen denken : die woeste, zwarte koppensnellers van Nieuw-Guinea moeten toch wel echte norsche, stroeve kerels zijn, voor wie je liefst een paar pas op zij gaat als ge ze tegenkomt. Boschmenschen met sluwe bloedoogen, forsch gespierde armen, een boog met een bundel pijlen, een toovernapje, een zware knots of doodslaander, het lijf ingesmeerd met roode, zwarte en gele verf, en behangen met honden en varkenstanden ; kom laat ons maar gauw een zijstraatje inslaan ! Maar 't is al te laat ; de vervaarlijke koppensneller heeft u al van verre beleefd gegroet met een luid gerekt „eeh !" dat ge niet onbeantwoord moogt laten, of hij zal den neus opsteken en zeggen : „Wat 'n barsche vent is dat !"

Roept ge echter fatsoenlijk hard terug, dan hebt ge groote kans, dat de gevreesde man even halt houdt, een praatje met u aanknoopt, door je baard strijkt, met z'n geoliede vingers op je schouders klopt, of een arm om je hals slaat met den verrassenden uitroep : „namek ajoeah !" (verduiveld m'n beste vriend). En dàn hebt ge den echten Marindinees voor u. Het uiterlijk bedriegt zoo. Maar zoo'n joviale ontmoeting geneest u in eens van alle kwade vermoedens. Die luidruchtige, opgeruimde vriendelijkheid doet in den beginne vreemd aan, doch stemt je direct gunstig.

En terecht : want deze ruwe wilden zijn waarlijk vriendelijke, gezellige klanten, al is hun hartelijkheid wat lomp van vorm. Maar is ze daarom slechter en minder oprecht ?

Met die vriendelijkheid leert ge meteen hun vroolijkheid kennen. Natuurlijk ontmoet men ook wel eens droogstoppels en zuurpruimers, maar die dragen dan ook den verdienden naam van dee hi nani-ti (menschen met een houten gezicht). Dat zijn dus uitzonderingen. De echte Marindinees is gezellig, vroolijk, guitig en lacht heel wat af in zijn leven. Ik zal niet beweren, dat zijn vroolijkheid altijd van de fijnste soort is : als de Marindineezen onder elkaar schaterlachen en gieren van de pret, is er gewoonlijk een haakje los. Hun opvoeding is ook niet zoo puik geweest, dat ze geen schuine moppen verkoopen en allen de reine pret der onschuld kennen. Maar toch ook deze kennen ze.

Denk nu eens dat vervaarlijk uiterlijk, dat griezelig koppensnellen, dat akelig betooveren enz. weg, en ge hebt hier de pleizierigste menschen van de wereld. Een bedeesdheid, gefleem en gekruip, die de gevolgen zijn van dienstbaarheid, onderdanigheid of slaafsheid, zijn hun onbekend. Een Javaan zal kruipen, een Arabier buigen als een knipmes, zelfs een Hollander kan beven en met den hoed of de pet in de hand staan te draaien van verlegenheid — maar een Marindinees is een vrij man, die frank een ieder tegemoet treedt met opgeheven hoofd en open oogen en een vriendelijken, ongeveinsden lach om z'n mond. „Hooge oomes" kent hij ook niet ; allen zijn zooals hij, en eenieder is zijn namek (broeder) en wordt als zoodanig bejegend en moet zich zelf ook als zoodanig voordoen, of 't is een bataav-kaianem (een valsche vriend).

Als men in Holland spreekt van humor, dan denkt men terstond aan de verfijnde geestigheid der woordspelingen en uien. Dat is te geleerd, te beschaafd, te onnatuurlijk voor deze natuurmenschen. Woordspelingen in hun eigen taal worden niet begrepen, of men kan er niet mee lachen. De humor van den Maridinees is de humor der jeugd, die ook niet aan woordspelingen doet, maar die meer houdt van beetnemerijen, uitlachen, schateren om een ongeluk, dat goed afloopt, gieren wanneer iemand er kluchtig uitziet, enz. Deze menschen zijn nog echte kinderen in alles en lachen dan ook als kinderen, even luidruchtig, even goedkoop, even lang. Het geve van rake bijnamen, het maken van leuke opmerkingen, het nabootsen van iemands gebreken, hangt daarmee samen.

Er komt hier geen vreemdeling op de Zuidkust, of aanstonds heeft hij een bijnaam, of weet men iets typisch van hem na te doen ; zijn gang, zijn slem, gebaren enz. En dan schaterlacht heel het gezelschap. Hij, die spontaan een bijnaam aan iemand weet te geven, welke inslaat, is de gevierde komiek. Er zijn hier dan ook weinig menschen zonder bijnamen en onder elkaar gaat het heel gewoon : „jij met je groote mond, jij met je gescheurd oor, jij schurftige, jij met je omgedraaide oogen enz." Iemand zoo aanspreken heet geestig en amicaal.

Wie van u dus zin heeft hier te komen en bang is voor een bijnaam, zij in alles een volmaakt man, en dan nog zullen deze klanten wel iets weten aan te merken, want ze hebben alles zoo verbazend gauw gezien en gezegd. De spotlust spaart niemand. Zonder het geheim verder te ontsluieren, wil ik in 't voorbijgaan wel even aanstippen, dat de Marindineezen o.a. reeds de volgende namen hebben gegeven aan de Hollandsche heeren, die ze hier leerden kennen : Die met z'n tanden, Die met z'n ooren, Die met z'n oogen, Die met z'n dikken buik, Die met z'n wrat, Die met z'n draaibeenen, enz. Deze namen onthouden ze ook veel gemakkelijker dan de vreemde eigennamen. Een paar al te rake bijnamen verzwijg ik maar! EenKaja-Kaja kent echter wel zooveel fatsoen, dat hij een vreemdeling niet in zijn gezicht zal uitlachen ; maar hem stiekem in 't ootje nemen bezorgt hem de grootste pret. Niet kwajongens.

De comedie, die uitwas van humor, is hier ook al bekend ; 't drama niet, ofschoon 't leven der lui vol dramatische tooneelen is. Eens heb ik zoo'n sapala (kluchtspel) bijgewoond, bij gelegenheid van een feest in Okaba. Een zestal jonge mannen waren de comedianten en ze speelden hun rol goed, te oordeelen naar het uitbundig gelach van heel de menigte, die zich op het strand rondom de spelers verdrong. Ik kon niet alles goed zien vanwege het gedrang, maar het kwam in hoofdzaak hierop neer, dat het vangen van een goes (zeekrab) potsierlijk werd nagebootst en de spelers vermaakten hun stem perfect tot schrille vrouwenstemmetjes, terwijl ze de gewone praat der vrouwen bij het visschen kluchtig opdischten. Niemand nam het kwalijk; er was ook niets persoonlijks bedoeld.

Alleen het zwakke geslacht in 't algemeen moest het ontgelden ; dat gebeurt elders ook wel eens als mannen comedie spelen ! Maar comedie is iets buitengewoons, en humor blijft alledaags bij dit volk. Stel b.v. dat iemand over een boomstam loopt (die dienst doet als brug in deze streken) en per ongeluk misstapt en in 't water of de modder terecht komt, dan hoort men een kwartier ver het gejoel en gelach der omstanders. Of stel dat iemand onverwachts verschrikt, zoodat hij plotseling opspringt en het hazenpad kiest (de lui zijn hier vreeselijk bang en schrikachtig), — of dat een bekwame schutter zijn pijl verschiet op een drijvend stuk hout, dat hij voor een krokodil aanzag, — of dat een man te diep in z'n wati napje gekeken heeft en met z'n heele lengte voorover in een plas water valt, waarvoor hij eerbiedig wou uitwijken, — of dat een lieve huisvader zijn wederhelft mores wil leeren en per ongeluk zijn eigen mooien kalkkoker kapot slaat, — dan lacht heel de gemeente.

Eens heb ik gezien dat een jongen zijn broer een flinke watjekou wou geven ('t was verdiend) maar hij pakte het stuk hout noodlottig bij 't verkeerde eind en verbrandde al zijn vijf geboden tegelijk : de kwajongen rolde over den grond van 't lachen, en de oudste broer piepte 't uit van de pijn, maar moest ten slotte van armoe met de lachers meelachen. Wil iemand zijn kunst eens toonen in 't een of 't ander, maar mislukt zijn poging telkens, dan stijgt er een homerisch gelach op, vooral zoo de dupe dan nog onnoozel genoeg is om met een lang gezicht te zeggen : „En anders kan ik 't zoo goed" of „thuis deed ik 't zoo mooi!"

Bij vroolijkheid hoort zang. Het Nederlandsche volk zingt niet, klaagt men ; het Marindineesche des te meer. Men probeert zelfs al eens 'n Hollandsch liedje, b.v. „Sara je rok zakt af, moeder 't is me sleep". De zanger, die dit bewuste liedje radbraakt, kent de verdere woorden niet ; alleen weet hij, dat er op 't einde nog komt „week, week", welke woorden hij dan gauw met volle stem uithaalt, alvorens zijn buik vast te houden om te lachen met open mond en omgedraaid gezicht.

„Leve de Koningin ! leve de Koningin, hiep, hiep !" zoo kwam er ons laatst een overvallen. Dat had hij in Merauke geleerd en hij vond het zoo komiek, dat hij er zelf hartelijk om moest lachen, en wij niet minder.

De beste manier om iemand, die slecht gehumd is, van zijn voorbijgaande kwaal te genezen is hier, hem in alles na te doen : muurkijken, brommen, de spullen heen en weer smijten, enz. Dan houdt de zuurpruimer zijn kwade buts geen twee minuten op en lacht zelf het eerst en het hardst of vliegt van louter lol en vriendelijkheid om je hals.

Buiten de pret, dien de Marindineezen maken, is er nog een andere, waarvan alleen wij genieten, omdat ze volgens onze opvattingen soms zoo leuk of kluchtig kunnen doen of zich zoo potsierlijk opdirken, — maar dat is voor hen heel gewoon of zelfs hooge ernst, en de vraag ligt dan op hun uitgestreken gezicht te lezen : „Wat valt daar nou zoo mee te lachen ?" Daar wagen we ons echter niet licht aan, want we willen hier doorgaan voor beschaafde menschen, en iemand in zijn bijzijn uitlachen is een grove fout tegen de Kaja-Kaja-etiket. Soms echter wordt 't ons wel eens te machtig.

Zoodat ik ten slotte maar zeggen wil met den goeden Guido Gezelle :

„We hebben al niet veel anders meer,
Maar we hebben hier nog leute".

N. K.

BEKENDMAKINGEN.

Herhalingsonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL, brengen ter kennis van belanghebbenden, dat jongelieden, die gedurende den a.s. winter aan het herhalingsonderwijs wenschen deel te nemen, daarvan **vóór 28 September 1913**, aangifte moeten doen bij het Hoofd der School, waar zij dat onderwijs wenschen te volgen.

Bij genoegzame deelneming wordt herhalingsonderwijs gegeven :

I. VOOR JONGENS :

a. In de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende de maanden October, November, December, Januari Februari en Maart, op iederen Maandag, Dinsdag, Donderdag en Vrijdag, van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 192 uren zal zijn bereikt.

b. In de school Breukelen, gedurende de maanden November, December, Januari en Februari, op iederen Dinsdag, Donderdag en Vrijdag van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 96 uren is bereikt.

II. VOOR MEISJES :

Uitsluitend in de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende het geheele jaar, op iederen Zaterdag van 3 tot 5 uur n.m., tot 96 uren bereikt zijn.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder op te geven.

Ouders en verzorgers worden hierbij tevens gewezen op het groote nut van het herhalingsonderwijs en aangespoord hunne kinderen — voor zoover deze het onderwijs kunnen volgen — aan te moedigen aan het herhalingsonderwijs deel te nemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Aangifte voor Teekenonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel brengen ter kennis van belanghebbenden :

1o. dat de personen, die dezen winter wenschen deel te nemen aan het Teekenonderwijs, zich **vóór 28 September 1913** moeten aangeven bij den Heer H. J. Dekkers, Hoofd van het Teekenonderwijs;

2o. dat tot het onderwijs worden toegelaten, leerlingen, die den leeftijd van 12 jaren hebben bereikt en een schriftelijk bewijs kunnen overleggen, dat zijn eene gewone lagere school met vrucht hebben doorloopen. Zij, die zoodanig bewijs niet kunnen overleggen, moeten zich aan een schriftelijk en mondeling examen onderwerpen, waarna over de toelating zal worden beslist;

3o. dat het onderwijs kosteloos is, doch gereedschappen en teekenbehoeften zijn voor rekening der leerlingen ;

4o. dat de lessen worden gegeven gedurende de wintermaanden, beginnende October 1913 en eindigende Maart 1914 ;

De dagen voor het onderwijs bepaald, zijn Maandag, Woensdag en Zaterdag van iedere week van half zeven tot tien uur des avonds.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder aan te geven, om aan het teekenonderwijs te kunnen deelnemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

ADVERTENTIËN.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel :

Handleiding voor Jonge Moeders

door
CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover : „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS :

ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Verschenen :

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar :

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

BEGIN VAN TERING
volkomen genezen

De heer G. Stoffels, landbouwer te Obbicht (L) verklaart het volgende :

De Heer G. STOFFELS volgens portret.

„Gedurende twee en een halfjaar had ik de tering onder de leden ik had pijn op de borst en tusschen de schouwderbladen. Ik gevoelde mij altijd koortsig, lamgeslagen en viel met den dag af. Ik hoestte onafgebroken en vooral s'nachts was het vreeselijk. Ik dacht dat mijn longen vaneen scheurden, terwijl ik vreeselijk zweette. Toen kocht ik een flesch ABDIJSIROOP. **door de** Ik begon veel slijm op te geven en de hoestaanvallen, die altijd zoo hevig waren, werden gemakkelijker en losser. Ik heb de behandeling met de Abdijsiroop gevolgd en ik kan verklaren dat het een prachtig middel is, want thans ben ik van mijn kwaal genezen en even sterk en gezond als vroeger.

Aarzelt niet meer als gij hoest, als gij aan keel of longen lijdt. Uwe hulp is de

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

welke onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst- keel- en longaandoeningen geneest.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar : te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT, *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS-VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Opruiming à contant.

Wegens vertrek naar elders ruimen wij op :

Bruine Boonen van 14 ct. bij 10 liter thans 8 ct.
Bruine Boonen van 12 ct. bij 10 liter thans 6 ct.
Witte Boonen van 16 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Groene Erwten van 18 ct. bij 10 liter thans 14 ct.
Prima Krenten van 18 ct. bij 10 pond thans 15 ct.
Prima groote Rozijnen v. 18 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.
Rozijnen zonder pitten v. 20 ct. bij 10 pd. thans 15 ct.

Deze opruiming begint ZATERDAG 9 AUGUSTUS en duurt zoolang de voorraad strekt.

Zij, die nog wenschen te profiteeren van een volle baal of zak KRENTEN, circa 100 pond, kunnen deze bekomen à f 12.-.

Pruimen van 20 cent, thans 15 cent.
Prima Bessensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele flesch.
Prima Frambozensap 10 ct. p. halve, 20 ct. p. heele „
Voor Bessen- en Frambozensap moet men flesschen meebrengen in ruil.
Sop voor de wasch van 5½ ct. voor 4 ct. per pak.
Wagensmeer bij 5 of 10 kistjes per kistje 18 cent.
Pudding per doos, 24 pakjes inhoudend van 5 ct., thans 80 cent.
Koffieboonen van 70 voor 65 ct., van 65 voor 60 ct., van 60 voor 55 ct, van 55 voor 50 ct., bij niet minder dan 5 pond.

Gaat dus allen naar de Molenstraat en doet uw voordeel voor den winter.

Aanbevelend,

J. VAN VELLINGA.

UITSLUITEND à CONTANT.

No. 76 WOENSDAG 24 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Die zich vóór 1 October op dit blad abonneeren, ontvangen de tot op dien datum verschijnende Nummers GRATIS.

De grootste natuurwonderen van Belgie.

IV.

Iederen keer als ik tot het schrijven dezer schetsen de pen ter hand neem, voel ik de machteloosheid om ook maar een flauw idee te geven van al het indrukwekkende, geheimzinnige, wonderbaarlijke, dat de grotten te zien geven. Maar 't is een troost voor me, dat schrijvers van erkende bekwaamheid, zooals M. A. Perk, de vader van den dichter Jacques Perk, bij het maken hunner reisschetsen over de Belgische Ardennen, hetzelfde gevoel bekroop en doodeenvoudig de pen neerlegden, die niet in staat bleek een bevredigend beeld te geven van hetgeen zij aanschouwd hadden.

Dat ik mij aan deze stof, die mijne krachten zoover te boven gaat, gewaagd heb, zal men mijner vermetelheid niet wijten, hoop ik. Ik heb me er toe gezet op verzoek van m'n vriend en reisgenoot, die de lezers van zijn blad ten minste iets wilde doen genieten van het schoonste, dat we op onze reis hebben gezien.

Deze inleiding vloeide me uit de pen, toen ik nadacht, hoe u de tooverbeelden en wonderlijkheden te beschrijven, waarmee het menschelijk vernuft nieuwe verrassingen en schoonheden in de grot bracht, door de schitterende verlichting. Was men vroeger genoodzaakt met fakkels den zwarten nacht om zich heen te verdrijven en daardoor slechts in staat het onmiddellijk nabij zijnde te zien, zonder dat men ooit een blik kon krijgen over het geheel, of een idée van de grootte der ruimte, waarin men zich bevond, thans is alles veranderd. Voor zoover de bezoekers zien kunnen, is de heele grot verlicht. Alleen de ongebruikte doorgangen en de meest onbereikbare spelonken zijn donker gelaten, maar verhoogen juist daardoor den fantastischen indruk, als de langst-afhangende stalactieten, door een zoeklicht worden geraakt, en hel-wit zonder draagpunt als het ware in de donkerte hangen. IJzingwekkend moet 't geweest zijn — veel meer dan nu — als men niets zag om zich heen verder dan op enkele meters, en men haast nooit de uiterste punten van een gang of zaal te zien kreeg, als men zich allerlei schrik-gedierten dacht in het donkere hooge, zonder dat iemand bij machte was de eeuwige duisternis, die er hing, te verdrijven. Begrijpelijk wordt het dan, dat de dichterlijke jongeling, Jacq. Perk, bij het herdenken zijner indrukken huiverend zong :

„Hier is het lachend morgenlicht een logen
En 't leven en 't genot! — Langs steenen [bochten
Komt uit de verre diepte een licht gevlogen
(Gelijk een glimvlieg) en teelt wangedrochten;

Al wilder wordt de vlam: in gloênde bogen
Golft bloedig licht door 't gapend hol der [krochten,
En doet hun duister zien aan duizlende cogen,
Die gruwen voor wat dood en stilte wrochten;

Nu trilt mijn schaduw langs de grauwe wanden,
Nu sjirpt de heesche nacht daar in den hoogen,
Waar 't grimmelt aan des helschen hemels [randen.
Van wie daar fladderend kleven aan de togen...,

Wat een indruk zou 't op dezen dichter maken, als hij nu nog eens dezelfde plekken kon bezoeken en de grot, waar hij misschien meermalen huiverend de donkere verten door zijn fantasie met allerlei ijselijkheden vulde, met behulp van zoeklichten zag, als reusachtige vorstenpaleizen, overdekt door een grillig-gedrapeerd, schitterend duizendkleurig gewelf en gevuld met tronen, baldakijns en orgels en cymbalen en fluiten en al hetgeen waar zijn dichterlijke verbeelding de duizend andere kegels en pegels in herscheppen wilde.

Aan de kromming van het pad ziet men groenachtig-blauw licht een landschap in de verte overschijnen — zoo lijkt het; de spichtige dennenboomen, het vaag-blauwe kerktorentje en de in nevel verdwijnende schoorsteenen, ze zijn echt; men zou ze van nabij willen bekijken, maar 't licht gaat uit en de gids brengt ons in een volgende zaal: een prachtige kerk, overal verlicht met kleine lampjes, het gewelf weelderig behangen met rijkgeplooide guirlandes als bij een groot feest, en honderdmaal geschraagd door dikke en dunne, diepgegroefde, schitterende, witmarmeren zuilen. Die indruk wordt sterker en meer volkomen, als de gids uit enkele afhangende stalactieten een helderen metaalklank ontlokt en op vier, vijf van verschillende dikte, door met zijn vingers er tegen te kloppen een eenvoudig melodietje speelt, dat lieflijk trillend door de donkere verten weg-echoot.

Uit deze kalmeerende stemming, niet ongelijk aan die, welke de vrome ziel in den Kerstnacht smaakt, als alles om haar heen schittert van licht, de ooren de liefelijke klanken van het „Gloria in Exelsis" drinken en de oogen in de verte de beeltenis van den Vredekoning aanschouwen; uit die stemming wordt men gerukt, allerweedaardigst door een nieuwe verrassing aan het einde van een diepe spelonk: Men staat slechts eenige schreden van den mond der hel. Een huivering doortrilt het lichaam, als men zoo plotseling in den grooten gapenden, gloeienden muil blikt en zoover het oog door kan dringen niets ziet dan vuurroode stalagmieten, die men zich spoedig als lekkende vlammen van den sulferpoel denkt.

Om de geheimzinnige lichteffecten van de prachtige galerij „Les Mysterieuses" te beschrijven, schieten mijne krachten ver te kort en ik zal er mij dus niet aan wagen.

De volgende week zullen we trachten onzen tocht kalm te vervolgen en van de schoonheid der grootere zalen te genieten.

JACQ. HEEREN.

Wordt vervolgd.

DE WERELDTAAL.

(Vereenvoudigde schrijfwijze.)

(Slot.)

1. Het leven, de ontwikkeling van Esp. is even vrij als van Frans, Duits, Engels enz., schrijft S. Op mijn vraag, hoe Esp. in de verschillende landen en werelddelen *gelijk* zal blijven, zonder een leidend gezag, antwoordt hij: „..... omdat het steeds in hoofdzaak gebruikt wordt en zal worden voor *internationaal* verkeer."

Zeer goed geantwoord, zou men zo zeggen. Maar.... degenen, die Esp. gebruiken, zijn *niet internationaal*, d. w. z. ze zullen vaak vertalingen maken, die voor personen van andere landen onduidelik, ja totaal onbegrijpelik zijn, doordat iedere taal haar eigenaardigheden heeft. (Wie ooit aan talen-studie deed, weet dat). Wees gerust, ook in Ido komt dat voor, maar daar heeft men degelike leiding, steunend op een *gezonde* discipline — leiding, die niet zegt: „'t Is nu eenmaal zo vastgesteld op het kongres te N. in het jaar zoveel", maar die streeft naar het goede, het ware.

Het hoofdzakelik *internationaal gebruik* alleen kan geen *gelijke* ontwikkeling waarborgen, vooral dan niet, wanneer de wereldtaal uit het tijdperk der *propaganda* intreedt in het tijdperk van het *algemeen* gebruik d. i. als zij de „vreemde talen" vervangen gaat.

Het goede (?) antwoord van S. is niet meer dan een mooie formule, een „groot woord."

2 „Is Ido 'n levende taal?" vraagt S. Dat kan niet beantwoord worden vóór we weten, wat onder „levende taal" te verstaan is. Dit weet ik Ido is **niet** een *levende taal, even goed als Frans, Duits, Engels*, zooals S. van Esperanto beweerde. — Ido is vatbaar voor verbetering en ontwikkeling en wil men het daarom „levende taal" noemen, mij goed; maar niemand zal het op één lijn stellen met Frans, Duits, Engels, enz.

3. „Richt Ido zich naaar een *geleidelijke* ontwikkeling?" vraagt S. verder. — Wat betekent nu weer dat woord *geleidelik?* Wat betekent het in verband met de ontwikkeling der nationale talen? En vooral: Wat betekent het in verband met de verbetering en ontwikkeling van een *kunst*taal, die zich in korte tijd moet kunnen aanpassen aan het hedendaags verkeer en de hedendaagse wetenschap?

Het woord „gelijdelik" klinkt heel mooi, maar dat is ook alles.

4. „Wat zal men doen als eenig besluit der autoriteit niet aanvaard wordt," is de derde vraag van S. — Wel, dan wordt die autoriteit eenvoudig afgeschaft, zodat eenieder weer even vrij is als in Esperanto. — Bij een dwaze vraag past een dwaas antwoord, niet waar?

* * *

„Dat de meervoudsvorming in Esperanto gemakkelijker is, moet W. dus toegeven", schrijft S. — Beslist **gelogen!** Ik schreef: „De regel is gemakkelik te **onthouden!**" — Of weet S. het verschil daartussen niet op te merken?

Koddig was dit: Ik stelde de meervoudsvorming van Ido *te gemakkelik* voor, o. m. omdat ik de veranderingen, die de meervoudsvorming in Ido na zich sleepte, niet besprak.

Maar..... 'n leerling-Idist krijgt Ido te leren, zoals het is en *niet*: Esperanto + de veranderingen!

* * *

Ik had geschreven: „Ido kan gelukkig nog spreken van: Een *vriend*, die mij mijn feilen toont!" — Dat wordt door S. aldus vertaald: „Maar wacht, Ido zou zich nog gaarne aan komen melden als 'n vriend, die mij mijn feilen toont". — Laten we om die snuggerheid nog 'ns lachen!

* * *

„..... De Esperanto-beweging van thans is iets, waartegen het gekef van een Idisten-hondje niets vermag".

Maar beste man, weet je wel, dat je met zulke „kleine" strijdmiddelen niet de tegenstander, maar wel je zelven „klein" maakt. Vrees je niet, daarmee een diep-treurige indruk te maken, nadat ik je heb moeten wijzen op: uw onzakelik en wansmakelik begin (zie mijn art. I), uw opvijzeling van het Fundamento met z'n fouten (art. II), uw onbenulligheid (art. IV), uw *redeneringen* met vergelijkingen, met grote, holle woorden (art. III en hierboven), ja zelfs met *tastbare onwaarheden*, (art. IV en hierboven)?

En dat meent dan alweer te moeten beginnen met: „Veel praats en weinig zaaks".

En dat noemt het 'n *brutaliteit*, wanneer ik vraag, wat vismarkt-taal over het Komitée eigenlik zegt ten nadele van *de hulptaal Ido.*

En dat besluit dan met: „het gekef van een Idistenhondje".

Wel ja, waarom ook niet? We hadden zo iets kunnen verwachten!

P. J. v. d. WETERING.

Buitenlandsch Nieuws.

Frankrijk.

De „bioscoop-koning" bestolen.

Max Linder, de ook in ons land welbekende „bioscoopkoning" heeft Donderdagavond volgens de Tel. te Parijs een minder aangenaam avontuur beleefd. Hij had juist in een theater een voorstelling gegeven, en begaf zich naar zijn kleedkamer om van kleeren te verwisselen. Daar kwam hij echter tot de ontdekking, dat zijn nieuwe bediende, dien hij slechts eenige dagen in dienst had, er met zijn geheele garderobe van door was. Linder moest in zijn kleedkamer blijven, tot men in een auto een costuum uit zijn woning had gehaald. In de verdwenen kleeren bevonden zich een aanzienlijk bedrag aan geld en eenige juweelen.

De aanslag op een priester.

De „Croix" geeft van den aanslag op een priester te Melun, de volgende bijzonderheden.

Mgr. Marbeau, bisschop van Meaux zat Zondag te Melun, bij gelegenheid van de opening van het diocesaan congres, een feest van Katholieke gymnasten voor. Na de Vespers hadden de deelnemende vereenigingen een stoet gevormd, aan het hoofd waarvan de aartsbisschop ging, dien vergezeld werd door den aartspriester Caudron van het Katholieke instituut te Saint-Aspais.

Toen de stoet zich nauwelijks in beweging had gesteld, zag men plotseling een individu den aartspriester naderen en hem groeten. Deze groette hem terug en liep verder. Een oogenblik daarna vielen er 3 schoten. Men zag den aartspriester ineen zakken; hij was door 2 kogels in de linkerzijde getroffen. De derde kogel had een meisje van de broederschap van de kinderen van Maria, die aan den stoet, deelnamen, licht in de lendenen geraakt.

De aartspriester, die voor levenloos werd opgenomen, werd naar het priesterkoor van de kathedraal gedragen, waar onmiddellijk geneesheeren de noodige zorgen aan hem besteden.

Ondertusschen wierp zich een jong militair op den moordenaar, die dezelfde persoon bleek te zijn, welke Caudron gegroet had, en ontwapende hem. De hevig verontwaardigde menigte, die op 't punt stond den moordenaar te lynchen, werd hierin verhinderd door de politie, die hem arresteerde, en ter beschikking van den rechter stelde. De aartspriester bevindt zich in een zeer zorgwekkenden toestand.

Gelijk reeds gemeld, zijn andere bladen van oordeel, dat de aanslag eigenlijk bedoeld was op den aartsbisschop; de moordenaar zou dat zelf dan ook verklaard hebben.

Nader meldt het blad nog, dat de aartspriester Maandagnacht een betrekkelijk rustigen nacht heeft doorgebracht. De gewonde toont volle berusting in zijn lot en heeft uit ganscher hart zijn moordenaar vergiffenis geschonken. De toestand van het meisje is bevredigend.

Duitschland.

Moord.

Door een Nederlander, de arbeider Hendrik van Cuijk, werd te Essen, naar men beweert zonder eenige aanleiding, een anderen Hollander, Gerard Bloemers genaamd, zoodanig met een mes in den hals gestoken, dat hij spoedig daarna tengevolge van het vele bloedverlies, overleed.

De dader nam de vlucht, waarin hij door een anderen landgenoot werd geholpen. Naderhand werd hij evenwel door de politie gevonden en gearresteerd.

Ontrouwe directeuren.

Te Hamburg zijn de directeuren van de Hanseatische Bank, Cramer von Clausbruch en Hermann Buette, gevangen genomen op beschuldiging van verduistering tot een bedrag van f 1.800,000.

Engeland.

Een tragische brand.

Zaterdagmorgen heeft een vreeselijke brand gewoed in een huurkazerne aan den Tredegar-Square, Mile-End te Londen. Omstreeks negen uur brak er brand uit op de eerste verdieping, bewoond door een kleermaker en diens familie. Binnen eenige oogenblikken hadden de vlammen het geheele huis aangetast. Verschillende voorbijgangers poogden nog de achtergebleven inwoners uit het huis te redden, doch alle pogingen hiertoe mislukten. Slechts kon men er in slagen een jongetje, dat zich voor de vensters vertoonde, in een laken op te vangen. Toen de brandweer ter plaatse kwam, drong deze met brandhelmen gewapend de kamers binnen en vond er twee lijken, die geheel verbrand waren. In een andere kamer vond men een klein meisje van drie jaar, dat in den rook gestikt was. Niettegenstaande alle pogingen mocht men er niet in slagen de levensgeesten wederom op te wekken.

Suffragetten-brandstichsters.

Te Withernsea, Yorkshire, is Dinsdag het stadhuis tot op den grond toe afgebrand; ook de omliggende winkels en woonhuizen hebben bij den brand veel schade geleden. Hoewel het vuur reeds vrij spoedig ontdekt werd, was het blusschingsmateriaal te laat ter plaatse, wijl de brandspuit „zat opgesloten". Men kon n.l. den sleutel niet vinden, en moest eerst inbreken, alvorens men de spuit kon buitenbrengen.

Algemeen wordt verondersteld, dat men hier weer met brandstichting der kiesrecht-dames te doen heeft. Ook enkele maanden geleden hadden dezen gepoogd het gebouw in brand te steken, maar toen kon men het vuur spoedig blusschen, zoodat slechts een klein gedeelte van het gebouw in vlammen opging.

Italië.

Een nieuw conclaaf.

De correspondent van de „Germania" te Rome meldt: Zooals men weet, heeft de H. Vader bepaald, dat een nieuw paleis tot het houden van een conclaaf (voor de Pauskeuze) gebouwd zou worden.

De werkzaamheden aan dit paleis naderen haar voltooiing. Het paleis wordt, onder leiding van den architect van het Vaticaan Schneider, gebouwd op de plaats waar vroeger de pauselijke munt stond, en zal door een overdekten gang met het Vaticaan verbonden worden. Iedere kardinaal krijgt de beschikking over een slaapkamer, een kapelletje, een eetkamer en twee of drie kamers voor zijn dienaren.

Pauselijke audienties.

De H. Vader heeft eergisterenavond op het Damasus-hof 500 pelgrims van de arbeidersfederatie van Ligurië, 2000 Spanjaarden van het diocees Pampeline en 3000 andere personen in audiëntie ontvangen. Na de benedictie bleef de Paus nog eenige oogenblikken op het balcon om de hymne van het Eucharistisch congres van Madrid, welke door de Spaansche pelgrims werd uitgevoerd, aan te hooren.

Donderdag zal de Paus verscheidene honderden Fransche jongelingen, leden van de „Jeunesse catholique Française" in audiëntie ontvangen.

Amerika.

Amerikanen en kerken.

De Vereenigde Staten hebben, ongetwijfeld een opmerkelijk feit, in evenredigheid met de bevolking het grootste aantal kerken. Volgens de jongste statistiek telt men er niet minder dan 192.759, grootere en kleinere kapellen niet medegerekend. In deze kerken is plaats voor 58.536.830 menschen. De bezittingen der kerken vertegenwoordigen een waarde van 3 milliard gulden, de hoogte der schuld beloopt ongeveer de helft. Daar men in de Vereenigde Staten zeer vele verschillende secten en kerkgenootschappen aantreft, zoo bezitten verschillende kleinere steden en dorpen een aantal kerken, dat feitelijk in geen verhouding staat tot de bevolking. In Valley-Falls b.v. heeft men 8 kerken terwijl het stadje slechts 1500 inwoners telt. Deruyter met 538 zielen bezit 4 kerken. Maar het plaatsje Pittsfort overtreft toch alle andere daar er 5 kerken zijn en het aantal inwoners slechts 435 bedraagt. Wat de groote steden betreft, zoo bezit Albany in den staat New-York gelegen 77 kerken voor 100.253 Troy 73 kerken voor 76.813 en Rutland 14 kerken voor 13.500 inwoners.

Binnenlandsch Nieuws.

Statendistrict Weert.

De candidaatstelling voor een lid der der Provinciale Staten (vacature Hobus) zal plaats hebben 29 September a.s.

Als candidaten worden reeds genoemd de heeren Thomassen, (Nederweert), een wethouder dier gemeente, en mr.

Kolkman, burgemeester te Nederweert.

In het district Weert is geen zweem van Kath. Kiezersorganisatie.

De heer A. Thomassen uit Nederweert plaatst in het „kanton Weert“ een advertentie mededeelende, dat het hem aangenaam is „heeren“ kiezers ermede in kennis te stellen, dat hij de hem „aangeboden candidatuur“, ontstaan door het het overlijden van zijn geachten zwager, heeft aangenomen.

Opgelicht.

De heer v. d. A., te Rotterdam, heeft aangifte gedaan, dat hij door een 19-jarig persoon, die voorgaf handelsagent te zijn, voor f 500 is opgelicht.

Brand.

Zondagmorgen ontstond door onbekende oorzaak brand in de boerderij van de Wed. L. Roubos aan den Sloterweg bij den Lisserweg te Haarlemmermeer. Door het vlam vatten van ruim 50 H. A. ongedorst graan en hooi kon het gebouw niet worden gered. Ook de aangrenzende boerderij van L. van Wijk geraakte al spoedig in brand en kon ook met geen mogelijkheid worden behouden. Alles brandde tot den grond af. Twee paarden van de wed. Roubos en 50 kippen lieten bij den brand het leven. Alles is verzekerd. (Hbl.)

Een amateur-soldaat.

Men schrijft uit Deventer aan de „Zw. Ct.“:

Het soldatenpakje scheen op een arbeider, milicien met groot verlof, in deze dagen van groot militair vertoon een diepen indruk te hebben gemaakt. Maandag, bij gelegenheid der loting voor de nationale militie, was hij aan het „kuieren“ geraakt en Dinsdag trok hij voor de aardigheid zijn militair pakje aan, ging borreltjes drinken, ruzie maken en werd in een vechtpartij gewikkeld. De militaire overheid, die meende, met een „echt“ soldaat te doen te hebben, nam hem in arrest en zoo ging hij de provoost in. De liefde voor het soldatenpak scheen hier wat te bekoelen, want toen hij Donderdagmorgen even mocht „luchten“, maakte hij van deze gelegenheid gebruik om er tusschenuit te trekken, vluchtte naar zijn woning aan de Tibbesteeg en hield zich daar verborgen. Door de militaire macht en de politie opgespoord, trachtte hij over het dak te ontvluchten. Bij deze gelegenheid gooide hij een dakraam naar beneden, dat rakeling langs zijn moeder neerkwam. Eindelijk werd hij weer gepakt en terwijl hem toen de tranen van diep berouw over de wangen rolden, werd hij onder een grooten toeloop van nieuwsgierigen naar de kazerne overgebracht.

Een gunstig verschijnsel!

In Vlissingen wordt nog plaatselijke accijns op het gedistilleerd geheven. Blijkens een statistiek van de opbrengst van dezen accijns sedert 1869, was het gebruik van gedistilleerd het grootst in 1877, toen het 13.2 liter per hoofd der bevolking bedroeg. In dat jaar telde Vlissingen slechts 10.181 inwoners en werden 134.415 liter gebruikt. Na dat jaar is het gebruik geleidelijk verminderd en in het afgeloopen jaar bij een bevolking van 21.809 zieleu (dus meer dan het dubbele van 2877) werden slechts 102.972.7 liters gebruikt, overeenkomende met een gebruik per hoofd der bevolking van slechts 4.7 liter.

Iemand, die zijn eigen doodkist verzorgt!

In een der kleine gemeenten in de provincie Utrecht woont een man van in de negentig, die nog bijzonder kras en levenslustig voor zijn jaren kan genoemd worden. Den ganschen dag kan men hem, met een tabakspijp in den mond, voor zijn raam zien zitten; zijn eerste werk des morgens is, acht groote pijpen te stoppen, die dan achtereenvolgens een beurt krijgen. Dat iemand op zoo'n leeftijd aan zijn naderend einde denkt, is begrijpelijk, doch de manier waarop deze het doet, is toch wel wat zonderling. Hij heeft namelijk reeds vier jaren geleden zijn doodkist laten maken, die in een schuur tegenover zijn huis is opgeborgen, want de menschen bij wie hij in huis is, willen het ding niet zien. Bang, dat zijn nabestaanden, met wie hij op niet te besten voet leeft, hem een begrafenis willen geven beneden zijn stand (hij is gepensionneerd Indisch officier met een rang), heeft hem doen besluiten alle schikkingen voor zijn begrafenis, tot in het kleinste toe, te regelen. Dezen zomer is de kist nog eens geïnspecteerd en van binnen op nieuw bekleed.

Ned.

Kinderdoodslag.

De rechtbank te Roermond veroordeelde de 42 jarige ongehuwde J. M. G. wegens doodslag op haar pasgeboren kind tot drie jaren gevangenisstraf, met aftrek van het voorarrest. De eisch was vijf jaar gevangenisstraf.

Een gratis-reis.

Een 17-jarige jongen uit Vlissingen, die te Rotterdam tevergeefs getracht had aangemonsterd te worden bij de Holland-Amerikalijn en die aldaar zonder geld rondzwierf, heeft getracht kosteloos in zijn woonplaats terug te keeren. Dit is hem gedeeltelijk gelukt. Van Rotterdam tot Roosendaal maakte hij de reis zonder kaartje in den trein mede en toen prefereerde hij een plaats op de buffers. Op die weinig benijdenswaardige zitplaats heeft hij ongeveer twee uur doorgebracht, totdat hij te Arnemuiden ontdekt werd. Van hieruit werd naar Middelburg geseind en werd hij, bijna aan zijn doel zijnde, van de buffers afgehaald. Door den waarnemenden stationschef werd procesverbaal opgemaakt en de jongen aan de politie overgeleverd, die hem naar zijne woonplaats overbracht.

Een dolle stier en de gevolgen.

Maandagmiddag wist op het rangeerterrein der S.S. te Utrecht een stier te ontsnappen uit den wagen, waarin hij geborgen was. Werklieden, die het dier zagen, trachtten het te vangen, maar maakten het daardoor schichtig en wild. Het werd een formeele jacht. Eenige politie-agenten kwamen er aan te pas, die revolverschoten losten en ten slotte den woesten stier doodden. Het ongeluk wilde, dat een der kogels het been van een 17-jarigen jongen trof, die zich door zijn nieuwsgierigheid wat al te dicht naar het tooneel had laten leiden. Hij werd in de rijkskliniek opgenomen en verbonden. Ook dwaalde een kogel af naar het gebouw der Rijksklinieken, waar hij een raam binnendrong zonder echter verder onheil te stichten. (U. D.)

Jaarvergadering van den Nederl. R. K. Textielbond.

De Ned. R. K. Textielbond „St. Lambertus“ hield Zondag in de groote zaal van den Nijmeegschen R. K. Volksbond zijn vierde jaarvergadering, waarop 29 mannelijke en vrouwelijke afdeelingen door 35 afgevaardigden vertegenwoordigd waren. Aan de bestuurstafel hadden plaats genomen de bondsadviseur de weleerw. heer L. J. J. M. Poell, van Tilburg, benevens de adviseur van het noorder-district, de weleerw. heer de Bouter, van Enschedé.

Door den tweeden voorzitter, den heer G. Kamp, van Hengelo, wordt de vergadering met een kort welkomstwoord en den christelijken groet geopend. De notulen der vorige jaarvergadering, benevens de jaarverslagen van secretaris, penningmeester, administratie en vrijgestelden werden goedgekeurd.

Wij ontleenen aan deze uitgebreide verslagen het volgende:

Wat ledental en financiën betreft, blijft de Ned. R. K. Textielbond mede aan de spits staan der R. K. Vakbonden en is hij de sterkste textielbond van Nederland. Dit jaar zijn aangenomen: een mannenafdeeling te Goor met 46, te Gemert met 57, een te Amersfoort met 20 en een te Nijverdal met 20 leden, en meisjesafdeelingen te Goor en Almelo, resp. met 19 en 12 leden. Nog werd opgericht een meisjesvereeniging te Gemert en ook aanknoopingspunten worden gezocht te Boxtel en Geldrop. De Bond telt thans 33 afdeelingen met een ledental van 3154. Veel en vruchtbaar werk werd dit jaar op 't gebied van afsluiting van arbeidscontracten, verbetering van arbeidsvoorwaarden, oplossing van geschillen tusschen patroons en arbeiders, enz. verricht.

Door den Bondsvrijgestelde van het noorder-district, den heer Kamp, werden niet minder dan 205 dienstreizen gemaakt en talrijke fabrieks-, propaganda- en gecombineerde vergaderingen meegemaakt en verzorgd, verder vele besprekingen gehouden met patroons, enz.

Het bondsorgaan, Het Hoog-Ambacht, staande onder hoofdredactie van kapelaan Poell, droeg veel bij tot den krachtigen groei van den Bond. De ontvangsten en uitgaven bedroegen f 3505.97, terwijl ten slotte de rekening van den Bond in ontvangsten en uitgaven sloot met een bedrag van f 24534.35

Na goedkeuring van deze verslagen werden de gewijzigde statuten behandeld en met algemeene stemmen goedgekeurd.

Alsnu had de verkiezing plaats van leden van het Bondsbestuur, dat thans van 7 op 11 is uitgebreid. Herkozen werden de aftredende leden Joh. Lohuis en C. van Gestel, en gekozen de heeren J, Eshuis (Hengelo), C. Kuipers (Tilburg), E. de Ruiter (Hilversum), H. Vloedbeld (Almelo) en H. van Rijzingen (Strijp). Tot bondsvoorzitter, in de plaats van den heer Cools, die benoemd is tot beambte bij 't bureau der Kath. Vakorganisatie, werd met bijna algemeene stemmen gekozen de heer Joh. Nijkamp (Enschedé), wien tevens, evenals zijn voorganger de functie van tweede-Bondsvrijgestelde werd toevertrouwd.

Na de pauze, waarin gemeenschappelijke maaltijd, werden de verdere punten der agenda afgehandeld, o.m. werd aangenomen een voorstel om aan het bondsbestuur de beslissing over te laten of de vrijgestelden al of niet ook een andere betrekking mogen aannemen, en het salaris van die functionarissen te brengen op f 18 per week; tevens werd besloten in het huishoudelijke reglement een bepaling te maken tot ondersteuning van door de organisatie werkeloos geworden leden.

Daar kapelaan Poell tegen Januari a.s. zijne functie als hoofdredacteur van 't H. A. niet langer kan waarnemen, werd besloten de redactie aan zijn medewerkers Nijkamp en v. d. Nieuwhuizen, resp. voorzitter en secretaris, over te laten.

Hierna werd het gewijzigde huishoudelijk reglement behandeld en, behoudens eenige kleine veranderingen, goedgekeurd.

Na de rondvraag hielden de Bondsadviseur, de weleerw. heer Poell, en de Enschedésche adviseur, de weleerw. heer De Bouter, ieder een korte, maar kernachtige rede, die getuigde van de groote liefde en aanhankelijkheid van beide adviseurs voor hunne organisatie en die een welverdiend applaus verwierf.

Nadat ook de oud-voorzitter, de heer Cools, het woord had gevoerd, sloot de heer Nijkamp, — die als pas gekozen voorzitter de leiding der vergadering nà de pauze overnam — na een hartelijk dankwoord aan de afgevaardigden en de pers met den christelijken groet de vergadering.

De vergadering kenmerkte zich door een echt kameraadschappelijken geest, waarvan de geestdriftige vertolking der Bondsliederen mede een bewijs was.

Hgz.

Een gebedsverhooring te Lourdes

Men meldt uit Oud-Vroenhoven aan de Tijd:

In Bierlaid, bij Maastricht, woont ten huize van hare gehuwde zuster, zekere Petronella Paulissen, oud 45 jaren, ongehuwd.

Een jaar of wat geleden had er een brand plaats, waarbij de woning van haar zwager geheel afbrandde. De ongehuwde vrouw schrok zoodanig, dat zij ernstig ziek werd en niets meer kon zien. Zij viel in huis een paar keeren van de trappen zonder zich ernstig te bezeeren.

Voor een jaar of vijf geleden vertrok Petronella met de Nederlandsche bedevaart naar Lourdes. Daar zij onvermogend is, werden de gelden bijeengebracht door vrienden en kennissen en met vol vertrouwen aanvaardde de vrouw de reis naar het genadeoord. In Lourdes kreeg Petronella het licht in hare oogen plotseling terug; en de genezing is van blijvenden aard; tot heden ziet zij normaal, als vóór de brand uitbrak.

Voor anderhalf jaar werd Petronella door beenwonden aan het ziekbed gekluisterd. De eene wonde volgde na de andere, zoodat ten slotte beide beenen overdekt waren met open wonden, die vreeselijke pijnen veroorzaakten. Een geneesheer uit Maastricht bezocht 2 à 3 keeren de zieke, die absoluut het bed niet kon verlaten. Kermend van pijn onderwierp zij zich aan Gods H. Wil; ze kon zeer weinig voedsel gebruiken.

Weer gaf Petronella het verlangen te kennen de hulp van O. L. V. te Lourdes te mogen gaan afsmeeken. En met de laatste Hollandsche bedevaart zou zij de reis kunnen medemaken. Edoch, er kwam bericht, dat zij niet mocht meegaan. Dat was een groote teleurstelling niet alleen voor haar, maar ook voor hare beschermers.

Toen werd geprobeerd bij de Belgische bedevaart. Alle stukken, bulletins, waren verzonden, toen bericht kwam, dat op de aanvrage afwijzend moest worden beschikt.

Doch haar vrienden gaven den moed niet op, zoodat ten slotte Petronella de reis kon meemaken in een gewone coupé derde klasse.

Met groote moeite werd zij uit het bed gedragen en zij liet zich zeer langzaam van de trap schuiven om naar beneden te komen. Zij leed veel pijnen; de reis naar Lourdes was eene ware marteling. In den spoorwegwaggon was geen steun voor de pijnlijke beenen.

De vorige week Vrijdag — Woensdag 10 dezer vertrok de Belgische bedevaart naar Lourdes — ging Petronella voor het eerst in de piscine; twee dagen later Zondag 19 September, in den namiddag halfvijf werd Petronella weer in de piscine gedragen. En van dit oogenblik af is een merkbare genezing ingetreden. De wonden zijn geheeld en Petronella loopt thans weer als de beste.

De geneesheeren te Lourdes hebben haar onmiddellijk na het verlaten der piscine onderzocht en ook de geneesheeren in het hospitaal hebben een consult gehouden.

Toen Maandagmiddag bij de familie een telegram kwam, meldende de genezing van Petronella, heerschte er groote vreugde; doch deze werd spoedig getemperd, toen bemerkt werd dat het telegram ongeteekend was, terwijl bovendien spoedig het gerucht de ronde deed, dat Petronella gestorven was. Ten slotte kwam nogmaals bericht van hare genezing.

En nu is Petronella sinds Donderdagavond weer thuis. Op haren reis door België stroomde het volk te zamen aan de stations, om haar te zien en geluk te wenschen.

Op hartelijke wijze is Petronella, evenals toen zij den eersten keer uit Lourdes terugkwam, in hare woonplaats ontvangen.

Met muziek is zij naar huis gebracht; de bevolking was dol van vreugde. Petronella liep den weg van het tramstation naar haar woning — minstens 10 minuten — te voet te midden der honderden dorpsgenooten. Zij werd gehuldigd door bloemen en toespraken, de muziek speelde „Lang zal zij leven!“

Dagelijks ontvangt Petronella bezoeken van heinde en verre; zij is weer flink ter been, heeft eetlust en niet de minste pijnen meer.

De pseudo-luitenant.

Nader meldt men aan de „Tel“, omtrent de arrestatie van den pseudo-2e luitenant, den 19jarigen L. W. H.

De arrestatie geschiedde door de rechercheurs Unger en Göbel van de centrale recherche.

Na in Amsterdam als pseude-2e luitenant een firma voor een uniform, oud model, te hebben opgelicht, heeft hij die uniform gebruikt, om verschillende firma's te 's-Gravenhage tot leverantiën te bewegen.

Zoo was hij den 2en September bij den wapenhandel Geerts, aan het Spui, gekomen en had daar gezegd, dat hij luitenant Rambonnet was, zoon van den ritmeester Rambonnet, wonende aan het Velperplein te Arnhem. Hij vroeg o.a. een revolver, Indisch model, en verzocht de quitantie te doen presenteeren bij zijn vader, die haar zou voldoen.

Gelijk verhaal deed hij den volgenden dag bij den heer Blomjous, die aan den Dennenweg een magazijn van militaire equipementstukken houdt en dien hij tot het leveren o.a. van een officierssabel, fouragéres en 'n kepi wist te bewegen.

Toen bij het aanbieden van de quitantie deze geweigerd werd, met notie, dat de heer R. geen zoon had, die 2e luitenant was bij het 4e reg. infanterie, begrepen de leveranciers, dat zij opgelicht waren geworden, waarop aangifte bij de politie volgde.

De commissaris van politie in de 2e afdeeling, de heer Dietz, droeg den inspecteur van politie, den heer de Rook op, een onderzoek in te stellen in de kamers, door den quasi-luitenant in het hotel „De Hertenkamp“, aan het Bezuidenhout, te 's Gravenhage laatstelijk bewoond. Daar vond de inspecteur een stempeltje met de letters L. W. H. en een pettendoos met het etiquet der firma Vervloet, uit de Papestraat, terwijl de doos beplakt was met een papier, waarop de woorden: Zutphen—Den Haag.

De heer Vervloet had echter niet aan een luitenant van het 4e regiment infanterie een pet geleverd, maar aan een zekeren L. W. Hekman te Zutphen. Daar de voorletters van dezen naam overeenkomen met die van 't gevonden stempeltje, werd het onderzoek daarop voortgezet in Zutphen waarop bleek, dat daar een familie Hekman woonde, waarvan een zoon bouwkundige van beroep was, die den laatsten tijd rondliep in de uniform van 2e luitenant der infanterie. In de woning zijner ouders werd nog een complete uniform, nieuw model, in beslag genomen. Hij had hun op den mouw gespeld, dat hij als teekenaar verbonden was geworden aan het departement van Oorlog en dat hij een voor het leger hoogst merkwaardige uitvinding had gedaan, waarom men hem den rang 2e luitenant had toegekend. Zijn ouders, hoogst eenvoudige lieden, hadden dit fantastisch verhaal voor goede munt genomen en geloofd.

Door rechercheurs, die door den commissaris van politie later nog eens naar Zutphen waren gezonden, werden daar een tweetal portretten van den gezochte in beslag genomen.

De beide bovengenoemde rechercheurs zagen in de stad iemand loopen, die eenigermate voldeed aan het van hem opgegeven signalement, n.l. dat hij een zeer onmilitaire houding had. Zij volgden hem ook, toen hij plaats nam op de electrische tram naar Scheveningen. Op de tram namen zij hem nog eens ter dege op en bemerkten, dat hij, evenals de gesignaleerde oplichter, bijzondere kleine ooren had en zeer slecht gebit.

Toen hij op den strandboulevard vóór het Palace-café wilde plaats nemen, spraken zij hem aan en vroegen hem naar zijn naam, waarop hij ten antwoord gaf: „Ik ben luitenant Nierstrasz.“ „Is u niet luitenant Hekman?“ werd hem daarop gevraagd, doch hij gaf op hoogen toon te kennen, dat hij van geen luitenant Hekman wist. De rechercheurs verzochten hem, dat hij hen zou volgen en lieten zich niet door de praatjes van den man van de wijs brengen. Niettegenstaande hij zich op het hevigst verontwaardigd toonde, namen zij hem mede naar het politie-posthuis aan het Gevers-Deynootplein waar zij onmiddellijk den commissaris van politie, den heer Dietz, waarschuwden.

Daarop gingen inspecteur De Rook met den kellner uit „De Hertenkamp“, die den „luitenant“ dagelijks bediend had, naar Scheveningen, toen bleek terstond, dat de vogel, die men zocht, inderdaad door de rechercheurs was geknipt. Ook met de gedeputeerde leveranciers werd hij geconfronteerd, die hem eveneens herkenden.

Reeds is gebleken, dat hij onder allerlei officiersnamen verschillende leveranciers en hotelhouders door middel van zijn valschelijk aangenomen qualiteit had opgelicht. Een repeteerpistool was o.m. door hem ten gelde gemaakt.

H., die daar ter stede aanvankelijk in de Jac. van Campenstraat bij particulieren inwoonde, had kort vóór zijn arrestatie kamers besproken in het hotel Victoria aan de Spuistraat aldaar, waar hij, evenals aan de rechercheurs, had opgegeven, luitenant Nierstrasz te heeten.

Na door den commissaris Dietz te zijn gehoord, is hij door deze ter beschikking van de justitie gesteld, waartoe hij naar het huis van bewaring is overgebracht.

Limb. Priester-Conferentiedag.

Het bestuur van den Limburgschen Priester-Conferentiedag, heeft de jaarvergaderingen der geestelijke adviseurs van den Limb. Landbouwbond, de Limb. Hanze, den R.-K. Werkliedenbond, het Limb. Priester-Kruisverbond en van de vereeniging „Voor Eer en Deugd“, vastgesteld op Dinsdag 30 September a.s. in het Groot Seminarie te Roermond.

De algemeene leiddraad van de vergaderingen zal zijn het beantwoorden der vraag: Hoe brengt de priester de Katholieke overtuiging in het volk, speciaal de adviseur door middel zijner vereeniging?"

Behalve de adviseurs van genoemde Bonden zijn ook de andere priesters van het bisdom uitgenoodigd, tot deelneming aan de vergaderingen.

Msb.

Hulp aan Lupuslijders.

Het dagelijksch bestuur van de Nederlandsche Vereeniging tot hulp aan Lupuslijders te Amsterdam hield haar driemaandelijksche vergadering ter behandeling van de nieuwe aanvragen voor onderstand.

Sedert hare oprichting heeft zij subsidies toegekend aan 93 patiënten, wonende in de provincie Noord-Holland, 29 in Utrecht, 41 in Gelderland, 30 in Noord-Brabant, 25 in Zuid-Holland, 48 in Friesland, 20 in Overijsel, 12 in Zeeland, 7 in Drente, 4 in Limburg, 3 in Groningen. Het aantal lupuspatiënten, waaraan zij subsidie toestond, is dus geklommen tot 312.

Aanvragen om hulp moeten worden gericht tot den secretaris, D. den Tex, Vondelstraat 22, Amsterdam.

Actie vrije Zaterdagmiddag.

Op uitnoodiging van het Ned. Werkl. Verbond Patrimonium zijn Zaterdagmiddag te Utrecht eenige afgevaardigden van Chr. werkliedenvereenigingen in Nederland samengekomen, om te bespreken, wat er gedaan zou kunnen worden ter verkrijging van den vrijen Zaterdagmiddag.

De vergadering werd geleid door het Tweede Kamerlid den heer P. v. Vliet, voorzitter van Patrimonium.

Uit de opgewekte besprekingen bleek dat algemeen de wenschelijkheid van een vrijen Zaterdagmiddag voor de arbeiders werd gevoeld.

De Zondagsrust zou daardoor worden bevorderd en aan den arbeider meer gelegenheid worden gegeven, om zich te wijden aan zijn gezin, aan zijn ontwikkeling, aan het vereenigingsleven, enz. Maar tevens was men het er over eens, dat de vrije Zaterdagmiddag niet moest verkregen worden ten koste van den 10-uren-dag als maximum, waarvoor algemeen de arbeidersorganisatie ijveren. Een belangrijke verkorting van den arbeidsduur in het algemeen werd wenschelijk geacht.

Besloten werd tot de instelling van een permanent comité, waarin vier vertegenwoordigers door de algemeene organisaties en vier door de Centrale Chr. Vakbonden zullen worden aangewezen.

Het comité zal met kracht propaganda maken voor verkorting van den arbeidsduur in het algemeen en voor de verkrijging van den vrijen Zaterdagmiddag in het bijzonder. Plaatselijke acties zullen worden gesteund, gegevens worden verzameld, enz. Het einddoel is een wettelijke regeling, waarbij wordt gewaarborgd de vrije Zaterdagmiddag, met als maximum de 54-urige werkweek.

Een Duitsche watervlieger te Amsterdam.

We werden Maandagmiddag zoo schrijft de Tel. omstreeks 2 u. verrast met de mededeeling, dat een watervlieger bij de Rietlanden gedaald zou zijn. Op dezen regendag baarde zulks inderdaad verwondering. Wij spoedden ons naar de terreinen van de Koninklijke Hollandsche Lloyd, waar we weldra inderdaad in het spoorwegbassin een grootentweedekker gemeerd zagen. Weldra werden wij, dank zij de groote welwillendheid der heeren De Beaufort en De Vries, beide inspecteurs van de Lloyd, ten kantore dier maatschappij in tegenwoordigheid gebracht met den bestuurder van het modernste vliegapparaat. Wij smaakten toen het genoegen kennis te maken met den 35-jarigen Duitscher A. Dahm, ex-machinist van de Hamburg—Amerika-scheepvaartlijn, thans te Friedrichshafen woonachtig. Terwijl hij het een en ander nuttigde, vertelde Dahm ons de vorige week in eenige étappen van Friedrichshafen naar Keulen te zijn gevlogen, waar hij Zaterdag arriveerde. Vanochtend was hij vergezeld van zijn mécanicien-monteur om ruim half elf uit keulen vertrokken, had den Rijn gevolgd, doch was verplicht bij Wesel te dalen, waar hem een geweldige regenbui overviel, waardoor hij ruim 1 uur vertraging had. Toen het weer iets was opgeklaard, was hij weer opgestegen. De groote hydroplan, gebouwd door de F. F. Flugzeugbau te Friedrichshafen a/d Bodensee, voorzien van een 145 P.K. N. A. G.-motor, ging prachtig. Ter hoogte van Arnhem werd hij door een hevige regenbui gehinderd, waardoor hij verplicht was van ongeveer 1000 meter tot op

150 meter van het water te dalen. Dahm en zijn mécanicien droegen nog de sporen van hun reis, hun leeren bovengoed was doornat. Gelukkig was het maar een bui, anders was hij verplicht geweest een tusschentijdsche daling te maken. De Lek werd gevolgd tot Wijk-bij-Duurstede, waarna hij boven het Merwedekanaal gaande, recht op Amsterdam aanstevende. De wind was ongelijk, zoodat bijwijlen het toestel flink schommelde. De hoofstad lag in een nevel. Dahm maakte een paar kringen boven het IJ, waarna hij in het zijkanaal vóór de gebouwen van de de Koninklijke Hollandsche Lloyd om tien minuten voor tweeën contact met het water kreeg. Nauwelijks had hij aan de overzijde zijn toestel aan den kant gemeerd of rappe handen stonden reeds klaar om hem te assisteeren. Per motorboot kwam de heer De Beaufort Dahm begroeten, die vervolgens naar de kantoren der maatschappij werd gebracht. Daar was alles dra in de weer om den Duitschen vlieger de noodige benzine en olie te verschaffen. Dahm vertelde ons, dat hij eerst zes weken geleden zijn brevet had gehaald en door een groote vlucht thans wilde toonen, waartoe hij in staat is. Als machinist heeft hij menige zeereis volbracht, met de compas is hij van jongs af aan vertrouwd en 't is zijn lust en zijn leven op het water te vertoeven. Hij zeide ons buitengewoon dankbaar te zijn over de hem ten deel gevallen ontvangst en verwonderde er zich over, dat hij geen enkele formaliteit had te vervullen gehad, wat in zijn eigen land, zelfs voor Duitschers, wel het geval is. Toch verzekerde hij ons over eenige forten te zijn gevlogen, doch hij had er niet aan gedacht de hem geboden gastvrijheid te misbruiken; een kiektoestel had hij dan ook niet bij zich.

Het was zijn bedoeling, nog heden, zoo eenigszins mogelijk, Hamburg, anders Emden te bereiken. Terwijl de benzine per motorboot werd gehaald — de olie werd ter plaatse verkregen — bestudeerde Dahm z'n kaart, waarbij hem in overweging werd gegeven, over de Zuiderzee te vliegen, langs de Noord-Hollandsche kust tot Enkhuizen, om vervolgens over te steken naar Stavoren en dan langs de Friesche kust verder. Wij waarschuwden hem in het bijzonder voor de ondiepe Friesche wadden, waarmee Levasseur had kennisgemaakt. Ook werd nog een poging in het werk gesteld, om hem te bewegen, hier eenige dagen te vertoeven; hij wilde er niets van weten. Om kwart voor 3 gingen we gezamelijk per boot naar de overzijde van het bassin, waar een groote menigte te hoop was geloopen, die door een drietal politie-agenten op 'n behoorlijken afstand werd gehouden, terwijl het anders zoo stille kanaal vol lag met allerlei soorten van booten. De sous-chef van de havenpolitie, de heer C. Thomassen, zorgde met beleid voor de goede orde te water.

Het was dan ook een heel bijzonder evenement deze komst in de Rietlanden van den eersten Duitschen vlieger, die ooit Amsterdam bezocht. De verschillende heeren van de Koninklijke Hollandsche Lloyd waren voortdurend in actie, zoodat Dahm geen woorden genoeg kon vinden z'n helpers te danken. De monteur, in een bruin schoorsteenvegerspakje gekleed, laafde snel den motor, waarin 't toestel door onze boot midden in de haven werd gesleept, vanwaar het met eigen kracht over het water naar het IJ snelde. Op die groote watervlakte had de opstijging plaats, terwijl van de in haven liggende „Maasland" de vlag gestreken werd. Tegen den wind in verliet de groote, Duitsche hydroplaan weldra het water, vloog toen eerst tegen wind in even stadwaarts, om vervolgens na een breeden kring gemaakt te hebben over onze hoofden recht op de Zuiderzee aan te stevenen. Dahm wuifde nog even met z'n hand, waarna weldra het logge vliegtuig het traditioneele kleine stipje was geworden, dat op een hoogte van pl.m. 150 à 200 meter een zware regenbank tegemoet vloog. Om 3.23 had hij het water verlaten.

Het toestel zag er weliswaar log uit, doch maakte tevens een stevigen indruk. De vlieger zat voorop in 'n schuitje, vóór den eigenlijken tweedekker gelegen. De mécanicien achter hem, dicht bij den motor, waaromheen hij kon wandelen en desnoods in volle vlucht kan repareeren. Het toestel rustte op één stevige houten flotteur, met twee kleine drijvertjes aan iedere zijde, ter ondersteuning van de vleugels, wanneer het toestel op het water drijft. Dahm hoopte om 5 uur Emden te zullen bereiken, doch was bevreesd voor het vallen van den avond niet meer naar Hamburg te kunnen vliegen.

Treinbotsing.

Bij Zevenaar zijn gisternacht twee goederentreinen op elkaar geloopen. De schade is aanzienlijk. Menschenlevens zijn niet te betreuren. De treinenloop ondervond hedenmorgen echter veel vertraging.

Snelheid van treinen.

Naar de Tel. verneemt, zijn in 't nieuwe reglement op den dienst der spoorwegen, dat in 1914 zal van kracht worden, ook nadere bepalingen opgenomen omtrent de snelheid voor treinen, waardoor het maximum, vroeger 60 K.M. per uur, thans 75 K.M. zal bedragen, terwijl voor sneltreinen 90 K.M. per uur als maximum zal gelden, waardoor meer overeenkomst met de in het buitenland toegelaten snelheid wordt verkregen.

Onweer.

Uit Goor schrijft men aan „Het Volk":

Zondagmiddag sloeg de bliksem in de schietbaan der Weerbaarheidsvereeniging te Diepenheim. Acht personen werden bewusteloos geslagen, terwijl een der schutters, Stokreef, onmiddellijk werd gedood. De toestand van sommige getroffenen is nog heel ernstig en er vertoonen zich teekenen van verstandsverbijstering.

* * *

Zondagavond circa 5½ uur ontlastte zich, volgens de „Zutph. Ct." een hevig onweer boven Terborg.

Door het inslaan van den bliksem, brandde eene woning, door Wessels bewoond, gelegen aan den weg naar Varsseveld totaal af. Alleen de levende have werd gered, de rest verbrandde.

Alles was verzekerd.

Lijn Eindhoven-Weert.

Met zekerheid kan de Tijd melden, dat primo November de lijn Eindhoven—Weert in gebruik zal genomen worden. Er zal een dienst geopend worden van vijf locaaltreinen in beide richtingen.

De Onafhankelijkheidsfeesten

TE BOXTEL

op Maandag 13 October a.s.

Het verheugt ons te kunnen mededeelen, dat, dank de medewerking en den steun van Boxtel's ingezetenen, de feestelijkheden ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerland's Onafhankelijkheid een meer vasteren vorm beginnen te krijgen. Reeds is de dag van feestviering vastgesteld en wel Maandag 13 October a.s.

Het program, dat thans nog niet geheel gereed is, hopen wij echter spoedig bekend te kunnen maken. De optocht zal wel een voornaam punt van het program uitmaken.

De vergadering van j.l. Zaterdag, ten doel hebbende het bespreken van dezen optocht, was bezocht door verschillende bestuurs- en werkende leden van een 16-tal vereenigingen. Hiervan meldden zich reeds eenige gezelschappen aan tot deelname aan den optocht; de andere moesten eerst in deze nog eene beraadslaging houden met hunne overige leden. Besloten werd, dat deze gezelschappen zich hebben op te geven vóór of op Donderdag 25 dezer bij ondergeteekende, Secretaris van het Comité. De niet op die vergadering vertegenwoordig geweest zijnde gezelschappen, voor zoover zij ons bekend waren, werd nog Zondagmorgen een en ander schriftelijk medegedeeld en ook aan hen werd verzocht alsnog hunne medewerking te verleenen en zich ook vóór of op den hierboven bepaalden datum op te geven.

Mochten er eventueel nog personen zijn, die aan den optocht wenschen deel te nemen, 't zij alleen, 't zij te zamen met anderen, b.v. om een of ander voor te stellen betrekking hebbende op het feit dat herdacht wordt, — ook hunne opgave wordt dan nog zeer gaarne bij den Secretaris ingewacht. Wenscht iemand in dezen optocht vertegenwoordigd te zijn met een of ander, betrekking hebbende op zijne zaak of bedrijf — ook deze kan zich alsnog opgeven.

Thans deelen wij nog mede, dat in den optocht zal worden ingelascht één of meerdere groepen versierde fietsen voor Dames en Heeren. Voor de mooist versierde fietsen worden eenige prijzen uitgeloofd. Voor de afdeeling versierde heerenfietsen gelieve men zich op te geven vóór of op Zondag a.s. bij het daarvoor benoemde sub-comite, bestaande uit de heeren: P. Notten, Adr. Baaijens en Louis v. d. Eerden. Voor de afdeeling versierde damesfietsen bij 't ook daarvoor benoemde sub-comité, bestaande uit de heeren: J. v. d. Meerendonk, W. v. d. Heijden en H. A. Luijcx.

Mogen wij Boxtel's ingezetenen nog eens aanwakkeren om allen, zooveel mogelijk, hunne medewerking te verleenen, dan voorzeker krijgen wij een feest, Boxtel waardig.

Namens 't Comité,
HENRI v HAEREN, Voorzitter.
PIETER TIELEN, Secretaris.

Boxtel, 25 September 1913.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 24 September 1913.

— De feestelijkheden ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen, beloven heel wat te worden. Met de versiering is men reeds druk bezig. Op de perrons aan weerszijden van het Station en voor den tunnel wordt een eereboog gezet. Langs de overkappingen worden mooie guirlandes aangebracht, zoodat het geheel een prachtige versiering zal vormen.

Het feest zal 's avonds om half acht een aanvang nemen met het houden van een fakkeloptocht, opgeluisterd door beide harmoniën.

Voorts zullen nog bij den optocht een paar wagens te zien zijn, op een waarvan eene machine is gebouwd van het type, zooals die de eerste jaren bij de Maatschappij in gebruik waren.

De optocht zal opgesteld worden aan het station, vandaar trekken door de Stationstraat, Rechterstraat, tot de Nieuwstraat, terug Rechterstraat, Kruisstraat, Bosscheweg tot Dr. Hoek, terug rond de Markt, Kruisstraat, Rechterstraat, Molenstraat, Nieuwe Kerkstraat, Breukelschestraat, Stationstraat, van Os en van Leeuwenstraat, Spoorstraat, Parallelweg tot aan het Station, alwaar de stoet ontbonden wordt.

Daarna gezellige bijeenkomst, toegankelijk voor het spoorwegpersoneel en hun vrouwen, in de Kegelbaan bij den Heer P. Theuwkens, alwaar de wereldberoemde Komiek Jan van Zwammerdam zal optreden.

— De uitvoeringen van de R. K. Gildenbonds-Harmonie op Zondag en Maandag zijn zeer druk bezocht geweest.

Beide keeren was de groote zaal van het Patronaat St. Wilhelmus stampvol.

Een 7-tal muzieknummers waaronder vooral uitmuntten: Fantaisie sur l'Opéra „La Straniera" en „Au Repos" (Solo door de heeren Stoffels en Rumund) werden onder leiding van den directeur J. J. Hermans prachtig ten gehoore gebracht.

De komiek Jac. Heijwegen uit Helmond droeg ook verschillende mooie stukjes voor.

Het is beide keeren voor heeren Donateurs, Begunstigers en hun familieleden een genotvolle avond geweest.

Een beetje meer stilte achter in de zaal vonden vele aanwezigen wel gewenscht.

— Dinsdagmorgen werd het feest van de H. Kindsheid in de parochie van het H. Hart gevierd.

Om 9 uur werd er een H. Mis opgedragen, waaronder de Zeereerw. Pater J. v. Sambeek een predikatie hield.

Na de H. Mis werd de optocht samengesteld, die onder begunstiging van prachtig weer, door de straten van Breukelen trok. De stoet zag er keurig uit, en had zeer veel bekijks.

Onder de vele mooie groepen die in den optocht werden voorgesteld, trok vooral de aandacht groep 6 O. L. Vrouw van den H. Rozenkrans.

Onze Lieve Vrouw liep onder een baldekijn gedragen door maagden. Rondom werd een groote kring gevormd van guirlandes, gedragen door engelen, waardoor aan deze groep een bijzonder mooi effect verleend werd. Directeur en Zelatricen hebben eer van hun werk. Boxtel's Harmonie luisterde het feest op.

— Op de verleden Zondag te St. Oedenrode gehouden voorvoering van gedresseerde politiehonden, uitgeschreven door de Politiehondenvereeniging „Brabantia" behaalde onze Gemeente-Veldwachter Damen met zijn hond een 3de prijs, de onbezoldigd Rijksveldwachter A. v. d. Vondervoort een 4de prijs.

Gemonde. Dinsdagnacht om 2 uur is alhier het boerenhuisje afgebrand, bewoond door J. v. Houtum,

Alles ging in vlammen op, zooals huisraad, landbouwgereedschappen, twee geiten, rogge, haver, hooi, kortom alles wat binnen was. De inboedel, en ook de woning, toehehoorende aan de wed. van Nieuwenhuizen, waren verzekerd bij de Onderlinge van de N.-Br. Chr. Boerenbond.

Men vermoedt dat de brand onstaan is aan den bakoven, die 's avonds van te voren nog gebruikt was.

Haaren. Zondag j.l. werden alle mannelijke ingezetenen door de Eerw. Geestelijken opgeroepen ter vergadering tot het oprichten van een nieuwe drankbestrijdersvereeniging.

Een 30 tal leden gaven zich hiervoor op.

— Zondag maakte onze fanfare „St. Gregorius" een muzikale wandeling naar den Posthoorn.

— Terwijl men hier aanvankelijk meende dat de vlekziekte onder de varkens geweken was, heeft zich thans weer een nieuw geval voorgedaan.

St. Michielsgestel. Op Dinsdag 30 September a.s. namiddag om 2 uur zal het Kruisverbond „St. Michaël" een vliegerwedstrijd houden.

Aan deze wedstrijd zullen de jongens van 11 tot 17 jaar uit onze gemeente kunnen deelnemen.

Prijzen worden uitgeloofd voor den mooisten, voor den meest hoogstaanden, den meest verstaanden en den best stilstaanden vlieger.

Voor hen die daarmede geen prijs behalen, zijn toch enkele prijzen beschikbaar gesteld, die onder hen verloot worden.

Daarna worden nog verschillende andere jongensspelen gehouden, waaraan eveneens prijzen zijn verbonden.

Schijndel. Donderdag 25 September zal de WelEerw. Pater Johannes Michels, missionaris van Scheut, naar de Congo vertrekken.

Wij wenschen den jeugdigen missionaris een voorspoedige reis en een zegenrijken werkkring.

Vught. Sedert lang zijn alhier plannen hangende, om in onze gemeente te komen tot een waterleiding. Verschillende plannen zijn gemaakt en bestudeerd. Aanvankelijk was het plan een eigen waterleiding te bouwen en te exploiteeren, thans moet daarvan echter, wegens de groote kosten en de risico, voorloopig zijn afgezien en bestaat het voornemen, — natuurlijk na goedkeuring door den gemeenteraad — Vught te doen aansluiten bij de waterleiding van Den Bosch, echter met dit voorbehoud, dat onze gemeente ten allen tijde in de gelegenheid zou zijn, een eigen waterleiding te bouwen, indien men daarvoor geschikt water vindt. Met den opzichter der Bossche waterleiding, den heer Joh. Roborgh heeft dezer dagen ten raadhuize alhier een vergadering plaats gehad ter bespreking en voorlichting der verschillende plannen. Hgz.

's Bosch. Bij kon. besluit van 19 dezer is benoemd: tot advocaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, Mr. A. Tak, thans advocaat-generaal bij het gerechtshof alhier;

benoemd, met ingang van 1 Nov. tot procureur-generaal bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch, Mr. J. E. J. M. van der Kun, thans officier van justitie bij de arrondissements-rechtbank te Maastricht;

met ingang van 1 November, tijdelijk met de functiën van directeur van politie voor het ressort van het gerechtshof te 's Hertogenbosch belast, Mr. J. E. J. M. van der Kun, benoemd procureur-generaal bij dat gerechtshof;

benoemd met ingang van 1 November tot officier van justitie bij de arrondisementsrechtbank alhier, Mr. H. G. van Sonsbeeck, thans in gelijke betrekking te Alkmaar.

— *Kantoor Hanzebank.* Dinsdagnamiddag om 3 uur had in het lokaal van de Hanzebank de aanbesteding plaats van het verbouwen van het perceel Stationsweg, hoek Koninginnelaan aldaar, in te richten tot kantoor van de Hanzebank, onder architectuur van den architect den heer J. H. H. van Groenendael.

De inschrijving was opengesteld uitsluitend voor leden van „de Hanze" in de bisdommen 's Hertogenbosch en Breda.

Ingeschreven werd door de heeren:

E. Straatman, aldaar	f 8650
W. v. Beckum, aldaar	- 7200
A. J. Aangenendt, aldaar	- 6960
P. J. Vaessen, Vught,	- 6573
C. J. v. d. Wacht, aldaar	- 6001
Th. v. Grinsven, Oss	- 5975
M. de Koning, Boxtel	- 5850
H. Vervoort, Oss	- 5845

De levering van kluizen en safeloketten is gegund aan de firma N. van Bergen te Tilburg.

P. 's H. Crt.

Goirle. In de fabriek der firma G. van Besouw J. Bzn. werd een werkman A. v. P., die een lederen riem op een machine wilde leggen, zijn rechterarm afgesneden.

Na voorloopig verbonden te zijn is de ongelukkige in deerniswaardigen toestand naar het gasthuis te Tilburg vervoerd. (Tilb. Ct.)

Kerknieuws.

De Zeereerw. heer A. A. J. Karthon, pastoor van de Weebosch heeft op raad van zijn geneesheeren die parochie voor goed verlaten om voorloopig te gaan uitrusten bij zijn ouders tot herstel van zijn geschokte gezondheid; en in verband hiermede heeft Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, bisschop van Den Bosch, benoemd tot pastoor te de Weebosch den weleerw. heer J. F. Berkelmans; tot rector van het gesticht „Coudewater" te Rosmalen den Wel Eerw. heer F. J. J. van der Eerden, tot kapelaan te Reusel den weleerw. heer A. C. R. H. Spolders, tot kapelaan te Maashees den eerw. heer G. Vos en tot rector van het Liefdegesticht te Zijtaart den eerw. heer W. F. P. van Leeuwen, de beide laatsten priesters van het Seminarie.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 22 Sept. Aangevoerd 158 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.68 tot f 0.74; tweede kwaliteit van f 0.62 tot f 0.68; derde kwaliteit van f 0.56 tot f 0.62.

Boterprijzen.

Op 23 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.54 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 23 Sept. Hoogste prijs f 1.42 Laagste f 1.30 Middel f 1.35 p. KG. Aanvoer 9360 K.G.

MAASTRICHT, 23 Sept. Botermijn. Aanvoer 42075 K.G. Hoogste prijs 1.50, middelste f 1.39, laagste f 1.31 per K.G.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

23 Sept. 1913. Kippeneieren f 4.80 6.60. Middenprijs f 5.76 per 100. Eendeneieren f 5.60—f 5.95. Kalkoeneieren 7.00—8.50 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 4.80—4.95. alles per 100 stuks.

Aanvoer 23.700.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

Van 14 tot 20 September.

GEBOREN: Adriana B. F., d. van P. Voets en F. Karssemakers, Breukelsche straat. — Maria, d. van J. A. van Schijndel en A. van Tuil, Breukelen. — Bernard, z. van H. van Schaijk en B. de Hommel, Onrooi. — Adrianus C., z. van H. van Hoof en M. E. Schepens, Munsel. — Wilhelmina, A. G., d. van J. van Griensven en W. Maas, Koppel. — Gerdina, d. van Chr. van Mol en J. v. Weert, Nieuwstraat

ONDERTROUWD: Hubertus van den Nieuwenhuizen, 29 j. Kleinderliempde en Johanna M. van der Horst, 27 j. Breukelsche straat.

OVERLEDEN: Maria van de Wijdeven echtg. van A. v. Ruremonde, 39 j. Korte Kerkstraat. D. en A.

Rechtszaken.

Hooge Raad.

De Hooge Raad verwierp het cassatieberoep van J. H., hoepelmaker te Schijndel, door het Hof te 's-Hertogenbosch veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf wegens mishandeling; dat van Joh. H., mandenmaker te St. Oedenrode, door hetzelfde Hof veroordeeld tot dezelfde straf voor een gelijksoortig misdrijf; dat van Adrianus R. te 's Hertogenbosch, door het Kantongerecht te Veghel veroordeeld tot f 10 boete of 5 dagen hechtenis, wegens het aanleggen van vuur, zoo dicht bij een hoop rijshout, dat daaruit brandgevaar kon ontstaan.

Het mes.

Voor de arr. rechtbank te 's Bosch stond Dinsdagmorgen terecht Jan v. O., 21 jaar, landbouwer te Heesch, gedetineerd, beklaagd van mishandeling met een mes op N. v. Geenen te Oss, zoodat deze 'n zwaar lichamelijke wond heeft gekregen op 20 Juli j.l.

De beklaagde ontkent van Geenen mishandeld te hebben.

Getuige Nicolaas v. Geenen, Oss, was op Zondagavond kwart over negen in de buurt van de Markt. Hij kwam uit de herberg van v. d. Biggelaar toen hij hoorde dat er ruzie was. Getuige raakte er ook tusschen en bij deze ruzie kreeg hij een steek in den buik. Na bij dr. Stoltz verbonden te zijn, werd hij naar het gasthuis gebracht. De kleeren van den getuige, ter zitting aanwezig, vertoonden kolossale japen.

Er was muziek geweest van het muziekkorps „Kunstliefde vermag alles".

Een der getuigen verklaarde gezien te hebben dat beklaagde met het mes sloeg en dr. Stoltz achtte de wond levensgevaarlijk. zoodat hij den man direct liet bedienen.

De officier eischte wegens zware mishandeling een gevangenisstraf van vier jaar met aftrek van het voorarrest.

Mr. G. Kolfschoten pleitte 'n mindere straf en achtte hier slechts aanwezig een mishandeling met zwaar lichamelijk letsel tot gevolg.

* * *

Vervolgens stond terecht Petrus v. G., arbeider te Oss, 18 jaar, beklaagd dat hij op 3 Aug. j.l. te Oss opzettelijk L. Verhoeven heeft mishandeld met een mes.

Beklaagde bekent hem herhaaldelijk gestoken te hebben met 'n dolkmes, omdat V. hem het eerst had geslagen.

Getuige Verhoeven vertelt, dat hij den beklaagde tegenkwam, aan wien hij vroeg hoe zijn broer Klaasje het maakte. Hiermee bedoelde hij den mishandelde uit de vorige zaak. Beklaagde antwoordde op deze belangstellende vraag: daar heb je niks mee te maken; wacht ik zal je een Klaasje geven. Hij kwam daarna op hem af en stak hem met het mes.

Getuige vertelt, dat hij zelf ook een borreltje op had.

„Eén?" vroeg de president.

„Neen, een stuk of tien, elf", antwoordde getuige.

Nadat nog een tweetal getuigen in deze zaak waren gehoord eischte de officier een gevangenisstraf van acht maanden. Hgz.

Markten.

Maandag 29 September.

Uden: jaarmarkt.
Valkenswaard: beesten.
Tiel: vee.

Dinsdag 30 September.

Fijnaart: kalveren.
Hoeven: jaarmarkt.
Oisterwijk: jaarmarkt.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 1 October.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten, (N.-Br.): vee.
Gorinchem: beesten.
Made: jaarmarkt.
Nijmegen: vee.
Sleeuwijk: kalveren.

BEKENDMAKINGEN.

Herhalingsonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL, brengen ter kennis van belanghebbenden, dat jongelieden, die gedurende den a.s. winter aan het herhalingsonderwijs wenschen deel te nemen, daarvan **vóór 28 September 1913**, aangifte moeten doen bij het Hoofd der School, waar zij dat onderwijs wenschen te volgen.

Bij genoegzame deelneming wordt herhalingsonderwijs gegeven:

I. VOOR JONGENS:

a. In de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende de maanden October, November, December, Januari Februari en Maart, op iederen Maandag, Dinsdag, Donderdag en Vrijdag, van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 192 uren zal zijn bereikt.

b. In de school Breukelen, gedurende de maanden November, December, Januari en Februari, op iederen Dinsdag, Donderdag en Vrijdag van 6 tot 8 uur n.m., totdat een maximum van 96 uren is bereikt.

II. VOOR MEISJES:

Uitsluitend in de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, gedurende het geheele jaar, op iederen Zaterdag van 3 tot 5 uur n.m., tot 96 uren bereikt zijn.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder op te geven.

Ouders en verzorgers worden hierbij tevens gewezen op het groote nut van het herhalingsonderwijs en aangespoord hunne kinderen — voor zoover deze het onderwijs kunnen volgen — aan te moedigen aan het herhalingsonderwijs deel te nemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

Aangifte voor Teekenonderwijs.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel brengen ter kennis van belanghebbenden:

1o. dat de personen, die dezen winter wenschen deel te nemen aan het Teekenonderwijs, zich **vóór 28 September 1913** moeten aangeven bij den Heer H. J. Dekkers, Hoofd van het Teekenonderwijs;

2o. dat tot het onderwijs worden toegelaten, leerlingen, die den leeftijd van 12 jaren hebben bereikt en een schriftelijk bewijs kunnen overleggen, dat zijn eene gewone lagere school met vrucht hebben doorloopen. Zij, die zoodanig bewijs niet kunnen overleggen, moeten zich aan een schriftelijk en mondeling examen onderwerpen, waarna over de toelating zal worden beslist;

3o. dat het onderwijs kosteloos is, doch gereedschappen en teekenbehoeften zijn voor rekening der leerlingen;

4o. dat de lessen worden gegeven gedurende de wintermaanden, beginnende October 1913 en eindigende Maart 1914;

De dagen voor het onderwijs bepaald, zijn Maandag, Woensdag en Zaterdag van iedere week van half zeven tot tien uur des avonds.

Leerlingen, welke het vorig jaar dit onderwijs hebben gevolgd, behooren zich ook thans weder aan te geven, om aan het teekenonderwijs te kunnen deelnemen.

BOXTEL, 10 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
H. F. VAN DER EERDEN, L. B.
De Secretaris,
H. VERHOEVEN, L. S.

ADVERTENTIËN.

† † Heden overleed te *Woensel*, † tijdig voorzien van de laatste H.H. Sacramenten, na een langdurig en smartelijk lijden onze geliefde Moeder en Grootmoeder

MEJUFFROUW
E. BOSHOUWERS-Sol

in den ouderdom van bijna 66 jaren.

JOS. BOSHOUWERS-
VAN DE MEERENDONK.

Gemonde, 23 Sept. '13.

Pensionaat
„St. Joseph"
(Broeders Hieronymieten,)
Lokeren (België.)
Lijn Gent--Antwerpen.
Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.
VRAAGT PROSPECTUS.

VERLOREN

den 11en September j.l. in de Kloosterstraat of Stationstraat alhier,

EEN GOUDEN
DAMESHALSKETTING.

Tegen belooning terug te bezorgen bij den heer H. HENDRIKS, Nieuwe Kerkstraat, *Boxtel*.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

NIEUWE
Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij
van
J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

GEVRAAGD:
Net R. K. MEISJE
voor halve dagen, niet beneden 15 jaar, om huiswerk te verrichten.

Zich aan te bieden Mag. „DE ZON", Breukelen, Boxtel.

Verschenen
bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:
Handleiding voor Jonge Moeders
door
CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:
ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!
1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3 75.
1 „ „ 50 „ - 2.25. 1 „ „ 200 „ - 6 25
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 11.—.
Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.
N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.
Steenkolenhandel.
Nooties, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan boven staand adres.
Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**
Drogisterij „Het Roode Kruis"
Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.
Alleenverkoop van de
Echte Urbanuspillen
De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**
Minzaam aanbevelend.

Verschenen:
bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:
De lamentabele Historie van Tiet Pideman.
Dramatische klucht in 4½ bedrijf.
Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES.
Groot kwarto formaat met vele illustraties.
Prijs f 1,—. **Franco per post f 1,05.**

ABONNEERT U OP
Centraal-Brabant
Nieuws- en Advertentieblad
Verschijnt elken Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs p. 3 maanden 60 ct.
franco per post 75 ct.
Weekabonnementen à 5 ct. per week

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL
Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.
Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Roomsch Protest
tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.
door
P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:
1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn.**"

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

BEGIN VAN TERING
volkomen genezen
door de

De heer G. Stoffels, landbouwer te Obbicht (L) verklaart het volgende:

„Gedurende twee en een halfjaar had ik de tering onder de leden ik had pijn op de borst en tusschen de schouwderbladen. Ik gevoelde mij altijd koortsig, lamgeslagen en viel met den dag af. Ik hoestte onafgebroken en vooral s'nachts was het vreeselijk. Ik dacht dat mijn longen vaneen scheurden, terwijl ik vreeselijk zweette. Toen kocht ik een flesch ABDIJSIROOP. Ik begon veel slijm op te geven en de hoestaanvallen, die altijd zoo hevig waren, werden gemakkelijker en losser. Ik heb de behandeling met de Abdijsiroop gevolgd en ik kan verklaren dat het een prachtig middel is, want thans ben ik van mijn kwaal genezen en even sterk en gezond als vroeger.

De Heer G. STOFFELS volgens portret.

Aarzelt niet meer als gij hoest, als gij aan keel of longen lijdt. Uwe hulp is de

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

welke onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst- keel- en longaandoeningen geneest.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eisch ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST. Stationsstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT, *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELD HOVEN. *St. MichielsGestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 77 ZATERDAG 27 SEPTEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Staatspensioen.

In de jaren, die achter ons liggen, is in de pers en in vergaderingen, tot zelfs in 's lands raadszaal een vinnige strijd gestreden. Allerlei argumenten vóór en tegen, werden aangevoerd. Doch de groote massa, die voor al die redeneeringen maar weinig aandacht had, vond 't staatspensioen alles behalve verwerpelijk.

Eén argument werd er tegen 't staatspensioen in gebracht, dat gerust tot de minder gelukkige gerekend mag worden.

Van alle kanten kwam men voor de menschen met de waarschuwing: pas op, geen staatspensioen, want dat is bedeeling, en bedeeling is vernederend, werkt verslappend en zoo meer.

't Merkwaardigste van 't geval bestaat hierin, dat onder degenen, die tegen 't staatspensioen waarschuwden als iets vernederends, wijl 't gelijk zou staan met bedeeling, er zich bevonden heeren, die, na eerst een groot landstraktement te hebben genoten, een groot staatspensioen hadden, waarvoor ze nooit 'n rooien duit premie hadden betaald.

In de hitte van den strijd dachten slechts weinigen, dat men reeds in zoon nabije toekomst, het staatspensioen, althans een stuk staatspensioen hebben zou. En nu is 't er.

Duizenden en duizenden oudjes zullen den 9den December hun eerste twee gulden staatspensioen op 't postkantoor gaan halen.

Het aantal gaat vèr over de raming van Minister Talma heen. Goddank, hoe meer oudjes er van profiteeren, hoe liever.

Maar nu zijn er onder de aanvragers zeer velen, die altijd een tamelijk ruim bestaan gehad hebben en nog hebben, maar die behoorlijk hun aanspraak op de wekelijksche twee gulden doen gelden.

Van al dat gepraat over bedeeling en vernedering is nu gelukkig niets te bemerken. Iedereen, die 't krijgen kan, neemt zijn pensioen. En 't zou al een groote dwaas zijn, die om dergelijke redenen het Staatspensioen van de hand wees.

Intusschen, nu het staatspensioen er gedeeltelijk is, zal men wel niet meer het dwaze praatje hooren, dat 't vernederend, verslappend enz. werkt.

R.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Een Belgische Carnegie.

Zaterdag heeft de firma Solvay te Brussel haar gouden feest gevierd. De „Nieuwe Gazet" deelt daarover mede:

Alhoewel dit feest een gansch intiem karakter droeg, was de binnenplaats van het gebouw, waar de bureelen dezer belangrijke firma gevestigd zijn heerlijk bebloemd en versierd. De heer Solvay, die de Belgische Carnegie mag genoemd worden, voor al het goed, dat hij aan kunsten en wetenschappen heeft bewezen en de milde ondersteuning, die hij den geleerden heeft verleend, had aan zijn talrijk personeel, ter gelegenheid van zijn gulden jubelfeest schoone geschenken doen toekomen.

De heer Ernest Solvay werd te Rebeck geboren in 't jaar 1838. Na de kostschool aldaar, door zijn oom geopend, afgeloopen te hebben en zich vervolgens verder te hebben vervolmaakt in de wetenschap, vond de vernuftige jonge man in 1863 het middel uit, om soda door middel van ammoniakzout te vervaardigen, waardoor haar prijs, die eerst 280 frank per ton bedroeg, op 110 frank daalde. In 1866 maakte men 1500 K.G. soda per dag en op het huidige oogenblik is in de fabrieken van den heer Solvay alleen de productie tot 1.650.000 ton per jaar gestegen. Daar deze zoo nuttige uitvinding van voor 50 jaar dagteekent viert men eveneens haar gulden jubelfeest.

De heer Ernest Solvay heeft met een weergalooze mildheid de wetenschappelijke en menschlievende instellingen bedacht. Ziehier de lijst der giften, die hij schonk.

250.000 frank aan de universiteit van den Arbeid te Charleroi.

500.000 fr. waarvan de samengestelde interesten zullen dienen om de werken te steunen tot bestrijding der besmettelijke ziekten.

500.000 fr. aan de Universiteit van Parijs, tot uitbreiding van het gesticht voor toegepaste scheikunde.

500.000 fr. aan de Universiteit van Nancy, ten behoeve van haar leerstoel in de electro-techniek.

300.000 fr. aan de gasthuizen van Elsene.

100.000 fr. aan de „Nationalen Belgischen bond tot bestrijding der tering".

100.000 fr. aan het weldadigheidsbureel van Dombasle, waar de firma Solvay haar grootste fabriek bezit.

35.000 fr. te verdeelen tusschen de weldadigheidsbureelen der gemeenten, waar de firma fabrieken heeft, o.a. te Bouillet, Montignies en Jemeppe sur-Sambre.

Elke bediende der firma Solvay heeft een maand loon als geschenk uitbetaald gekregen, en elke werkman een maand loon op zijn spaarboekje en 10 franc in geld. De werklieden zullen voortaan ook een betaald verlof van 8 dagen per jaar genieten. De firma Solvay heeft 3 millioen gestort, om de pensioenen harer werklieden te verhoogen.

Al de fabrieken der firma hebben bovendien belangrijke geschenken aan haar personeel overhandigd.

Frankrijk.

De aanslag op een priester.

Woensdag stond Sixte, de dader van den Zondag gepleegden aanslag te Melun, terecht voor den rechter van instructie Jozon. Hij verklaarde, dat hij zich had willen wreken op de pastoors, omdat die, volgens zijn zeggen altijd, hem in een krankzinnigen-gesticht hadden laten opsluiten.

Hoewel Sixte vroeger in een dergelijk gesticht te Clermont een tijd heeft doorgebracht, is hij door de rechtbank bij vroegere gelegenheden toch altijd voor toerekenbaar verklaard; hij heeft dan ook reeds verscheidene veroordeelingen voor vechtpartijen en verwondingen achter den rug.

Bij het verdere verhoor legde het heerschap nog de volgende verklaringen af.

Zondag verliet ik omstreeks half 4 Saint-Leu na 230 fr. van mijn patroon ontvangen te hebben. Toen ik hem verliet, had ik het plan opgevat mij op de pastoors te wreken. Toen ik den stoet voorbij zag trekken, schoot ik op den eersten den besten geestelijke, dien ik zag. Ik heb deze misdaad bedreven, omdat ik het slachtoffer geworden ben van de geestelijken, die mij in een gesticht hebben laten opsluiten.

In Februari had ik mijn revolver reeds gekocht bij een wapensmid te Melun, met het doel een priester te dooden.

Ik heb lang gewacht, maar ik heb ten slotte toch een slachtoffer gemaakt en ben er verrukt over. Stuur mij naar de galeien, snijd me den hals af, ik lach er om. Ik ben er een van het soort van Ravachol....

Nader wordt nog gemeld, dat toen abbé Caudron, door de kogels getroffen, neerviel, hij verzuchtte: „Mijn God, heb medelijden met den ongelukkige, het kan slechts een krankzinnige zijn."

Een avontuurlijke reis.

Toen Maandag de Orient Express uit Constantinopel te Parijs aankwam, ontdekten de stationsbeambten onder een der rijtuigen, een 15-jarigen jongen, die met stof overdekt, van koude rilde en totaal uitgehongerd was. De beambten brachten hem naar den commissaris van politie, die den jongen liet verzorgen en wat te eten geven. Door den commissaris ondervraagd verklaarde de jongen, dat hij uit Roemenië gekomen was; hij noemde zich Léonce Stanen. In Boekarest was hij zich onder een wagen gaan hangen, en zoo was hij na een reis van 33 uren, waarin hij 2534 K.M. had afgelegd, te Parijs aangekomen.

Daar de jongen zich heel gunstig voordeed, liet de commissaris hem naar een inrichting brengen, waar men trachten zou hem een betrekking op een handelskantoor te verschaffen. De jonge reiziger bang te worden gevangen gezet, smeekte den commissaris met tranen in zijn oogen, hem niet naar de gevangenis te laten brengen. Hij was naar Parijs gekomen om een betrekking te zoeken. Volgens zijn zeggen hadden meerdere Rumeensche jongens hetzelfde gedaan en met gunstig gevolg.

Duitschland.

Zes arbeiders in de vlammen omgekomen.

Te Gelsenkirchen brak Dinsdag in de tot de mijn Nordstern behoorende teerfabriek een brand uit, die zich zoo snel verbreidde, dat na weinig oogenblikken geheele fabriek in vlammen stond. Zes arbeiders konden zich wegens de geweldige rookontwikkeling niet meer in veiligheid stellen en kwamen in het vuur om. De fabriek brandde geheel af.

Engeland.

Een staking-breker.

doch in geheel anderen zin als de onlangs overleden Yankee, die er millionnair mee werd, is Sir George Asquith, onder wiens leiding de conferentie tusschen patroons en personeel der omnibus-maatschappijen, te Londen, tot een goed einde is gekomen. Hij zal zich, naar verluidt, dezer dagen naar Dublin begeven om ook daar een minnelijke schikking tot stand te brengen. Met alle kans van slagen, daar, volgens de Engelsche bladen, de staking en uitsluiting ten einde loopen en alleen de extremisten onder patroons en werklieden nog lust hebben den strijd voort te zetten.

Het nijpende gebrek onder de arbeiders, te Dublin, zal eenigszins worden gelenigd door de zending van een schip met levensmiddelen uit Engeland.

James Larkin, de leider van het Iersche Verbond van transportarbeiders, heeft de Engelsche vakbonden ertoe weten te bewegen daarvoor een krediet van 60,000 gulden beschikbaar te stellen.

Te oordeelen naar hetgeen de Dublinsche berichtgever van „Daily Mail" meldt, is de toestand in de Iersche hoofdstad allertreurigst. In de straten zegt hij, wemelt het van uitgehongerde, slechts met het allernoodigste bekleede vrouwen met bleeke zuigelingen op den arm en kinderen, die dag en nacht rondloopen, in de hoop van dezen of genen een paar koperstukjes te kunnen afbedelen. Have en goed is naar de bank van leening gebracht, geborgd wordt er niet meer en de nachten zijn nat en koud.

Maar te midden van al die ellende en armoede behouden de Ieren toch nog iets van hun gewonen humor.

De tunnel onder het Kanaal.

Het congres der vereeniging tot bevordering van het toerisme tusschen Frankrijk en Engeland, dat te Londen vergadert heeft een motie van den voorzitter van de Engelsche Kamer van koophandel te Parijs aangenomen, welke motie als volgt luidt:

„Het congres, overwegende het belang van een tunnel onder het Kanaal voor de betrekkingen van Engeland met het geheele vasteland, spreekt de hoop uit, dat de Engelsche regeering zich voor het plan zal verklaren en betuigt groote voldoening over het feit dat het plan ter overweging in handen is gesteld van het comité voor de landsverdediging".

Rusland.

Een oud graf gevonden.

In Zuid-Rusland nabij de stad Nikopoli onder het dorp Snoiments, is in een dal het graf van een Skythen-vorst gevonden.

In de onbeschadigde grafkamer werden Grieksche vaatwerken en bronzen en gouden voorwerpen gevonden. De belangrijkste ontdekking was een gouden haarkam rijk met figuren versierd en van een nog onbekend model. De voorwerpen dateeren zeer waarschijnlijk uit de vierde eeuw vóór Chr..

Van de Balkanstaten.

Volkstellingen.

De Servische en Grieksche regeeringen zijn met kracht begonnen aan de reorganisatie van het nieuw verworven gebied. Daaruit is gebleken, dat de inheemsche bevolking in Uskub 47.384 zielen bedraagt, in Monastir 59,856, in Ochrida 11,033, in Veles 15,624, in Prisrend 21,244, in Pristina 18.174, in

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

7

„Toen vervoegden zich bij den hertog in het land van Waas, de graaf van Saint Pol als hoofd der deputatie, de procureur des konings en meester Willem van Poppincourt; de hertog ontving hen in het landhuis, waar hij zijn hoofdkwartier gevestigd had, behandelde hen met alle onderscheiding en na lange onderhandelingen, die meer van zijn hoogmoed, dan van zijn goeden wil getuigden, zond hij hen naar Gent... De graaf van Saint Pol kende ons te goed, om de hem voorgespelde redevoeringen bij ons te herhalen, en zoo de procureur van Karel VII onze woorden van afkeuring en verantwoording heeft overgebracht, moet de hertog wel in fellen toorn ontstoken zijn. Het moet trouwens gezegd worden, dat onze grieven nog al zoo eenige waren... We eischten het vrije gebruik onzer privilegiën, wij vervloekten de moordenaars onzer gezellen en burgers, omgebracht door zwaard en koord, door de hand van den beul of de soldaten... Neen, onze lafheid bukte niet voor het gezantschap en dagenlang waren de boodschappers genoodzaakt onze klachten, onze vrije woorden en zelfs onze bedreigingen aan te hooren..."

„En wat antwoordden de gezanten?" vroeg een der jongelingen.

„Zij hadden gedacht, dat we ons zouden onderwerpen en nu zagen ze zich tegenover mannen geplaatst, die tot alles besloten waren, liever dan den fieren nek te buigen... Zonder tot eenige overeenstemming te kunnen geraken, want zij hadden geen opdracht om over vrede te praten, keerden zij naar het hoofdkwartier van den hertog terug. Deze ontstak in hevigen toorn en zwoer een dure wraak aan geheel Gent. Den volgenden dag trok hij met zijn leger door Vlaanderen. Kort daarna verraste Antoon van Bourgondië Morbecque en na het geplunderd te hebben, werd het aan de vlammen prijs gegeven... De Gentenaars waren de aangevallenen ter hulp gesneld, maar de Bastaard dreef ze in de stad terug. Toen begon voor de verdedigers onzer rechten een ongelijke hardnekkige en bloedige krijg. De Gentenaars wilden onder de muren der stad sterven: de honger deed zich gevoelen: het aantal lijken deed de pest ontstaan... Toch streed men nog altijd en had men altijd willen strijden... Ingeslonken en uitgehongerd begonnen de onzen uitvallen te doen; in de overtuiging, dat we niets goeds van den hertog te wachten hadden, wilden wij hem slechts een uitgestorven stad overlaten... Maar de vrouwen en kinderen brachten den moed der stoutsten aan het wankelen; daarop begonnen enkelen te meenen, dat de hertog minder hardvochtig zou zijn, wanneer men den oorlog niet tot het uiterste dreef. Vervolgens begon men over de overgave te spreken... Ik doodde met eigen hand den eerste, die dat onvoorzichtig woord uitsprak... het vond echter weerklank... de bombardiers en buksschieters van den hertog konden de stad in puin schieten, een verrader opende de poorten aan Jan Bos, kapitein van Filips, den groothertog van het westen, zooals zijn vleiers hem noemden... en wij waren aan de genade van een verbitterden prins overgeleverd... Hij had door een edelmoedige vergiffenis de liefde kunnen verwerven, die men hem tot dat oogenblik weigerde; hij deed het echter niet, de hoogmoed beheerschte zijn hart, en zoo Bourgondië hem den Goede noemt, Vlaanderen kan hem met recht den naam van den Wreede geven..."

„Het is me", zoo begon de smid, die met gebalde vuisten naar Rubbes had geluisterd, „het is me, of ik nog den hoonenden kreet: Leve Bourgondië! door de soldaten van Filips hoor uitschreeuwen. Ik zie nog de valsche tronies der edellieden, die kalm de onderwerping afwachtten van hen, welke alleen door den honger overwonnen waren... Hoe kropte het in onze keel, toen ons 's prinsen brieven getoond werden, waarin hij zijn voorwaarden, of liever ons vonnis stelde...

„O, dat was nog niet eens 't ergste, toen we den wapenkoning moesten ontvangen en ongelijk bekennen; wat echter geen Gentenaar ooit vergeten kan is de dag van 31 Juli... De hertog bevond zich op het grondgebied van Gent, een mijl van de stad, en ik, die aan den oorlog deelgenomen had en stand wilde houden tot het uiterste, ik herinner me nog alles, of het gisteren pas gebeurd ware, hoe daar hertog Filips, van het hoofd tot de voeten gewapend, fier en trotsch op zijn strijdros zat, dat in een vroeger gevecht talrijke wonden had ontvangen, die slechts inderhaast verbonden waren... En bij hem bevonden zich de graaf van Charolais, de graaf van Etampes, Adolf van Cleef, Johan van Portugal, de zoon van den hertog van Coimbra, de bastaard Antoon van Bourgondië en al de ridders van het Gulden Vlies. — Nog zijn zij in leven die onze vernedering aanschouwden en zich er in verheugden. Geduld echter, wij zullen al onze schulden inlossen. Met den abt van St. Bavo en de prior der Karthuizers aan hun hoofd, traden de Gentenaars, met woede en wrok in het hart, voor den hertog. Het was ten hemel schreiend, toen men die geleerde schepenen, die beroemde raadsheeren, in een hemd en blootsvoets in het stof zag neerknielen, terwijl drieduizend inwoners van Gent in rouwgewaad gehuld zich eveneens ten aanschouwe van het geheele leger, voor den hertog moesten vernederen.

„De abt van St. Bavo bad 's hertogs genade af, noch een raadslid, noch een Gentenaar, zou er den moed toe gehad hebben... Ons werd verboden, witte kaproenen te dragen, men ontnam ons onze rechten en privilegiën en, wat nog erger was, men ontnam ons onze banieren en de insigniën onzer gilden. De banieren werden aan den wapenkoning van het Gulden Vlies ter hand gesteld, die ten teeken van minachting de stokken verbrijzelde, terwijl wij machteloos, ziedend van woede, ons hoofd bogen, werd de vrede in de stad uitgeroepen, alsof die vrede niet een doodvonnis in zich hield... De oude hertog is dood, en al mogen we hem, hoewel daartoe genoopt, trouw hebben gezworen, wij staan als vrije mannen tegenover den graaf van Charolais..."

„Zoo is 't, beaamden verschillende stemmen tegelijk.

Filips gaf bevel om voor altijd de poorten van Gent te sluiten, waardoor de manschappen waren uitgetrokken om het beleg voor Oudenaerde en Rupelmonde te slaan, doch wij zullen beide poorten heropenen".

„Wij zullen ze heropenen!" juichten de jonge kerels.

„De witte kaproenen zijn ons verboden — toch zullen we ze weer opzetten".

„Hoera!"

„Men heeft ons wel onze banieren ontnomen, welke wij in onze volksvergaderingen omhoog hieven, doch onze vrouwen en dochters hebben thans nieuwe vervaardigd, die op het eerste teeken vrij in de lucht zullen wapperen!"

Wordt vervolgd.

Djakovitza 14,050. Natuurlijk moet men hierbij in het oog houden, dat nog niet alle burgers naar hun haarsteden teruggekeerd zijn.

Ook in Thessalië of Chalkidike en Zuid-Macedonië worden volkstellingen gehouden, vooral met het oog op de verkiezingen voor de Grieksche kamer.

Amerika.

Patrick Ford †

Op zeventig jarigen leeftijd is Donderdag te New-York de bekende Amerikaansch-Iersche leider en uitgever van de „Irisch World", Patrick Ford overleden.

Patrick was al vroeg, op zevenjarigen leeftijd, met zijn ouders uit Ierland naar het „land van belofte" voor zooveel Ieren getrokken. Na zijn schooltijd zwierf hij rond en begon ten slotte een blad uit te geven tegen de slavernij de „Boston Sunday Tribune".

Later richtte hij de „Irish World" op en oefende door dat blad een geweldigen invloed uit op zijn Iersche landgenooten in Amerika. Hij wist reusachtige sommen bijeen te brengen tot steun van de beweging in Ierland. In 1880 zond hij reeds 600.000 dollars en in 1881 weer 343.072 dollars voor de Irisch land league. De groote bijdragen ook in latere jaren aan Ierland afgestaan, waarvan wij meermalen melding maakten, waren door zijn invloed hoofdzakelijk bijeengebracht.

Ford was een Ier van 't ouderwetsche type, een onverzoenlijk vijand van Engeland, die vooral zijn kracht zocht in gewelddadigheden. In 1875 publiceerde hij zoo in zijn blad een volledig plan om Londen te verwoesten en binnen enkele dagen werd daartoe een som van 90.000 dollars in zijn blad bijeengebracht. 't Behoeft niet gezegd, dat 't plan niet tot uitvoering kwam. Op zijn aanstoken werd verleden jaar ook door een honderdtal Ieren een meeting in de Carnegie hill te New-York verstoord, die gehouden zou worden tot steun van het Engelsch-Amerikaansch arbitrageverdrag.

Toch was Ford zelf een zeer bescheiden man en, zooals William O'Brien eens opmerkte, misschien de eenige Ier, die zooveel invloed op zijn landgenooten had zonder ooit een rede te houden, of in het openbaar op te treden.

Binnenlandsch Nieuws.

Jubileumzegels.

De directeur-generaal der posterijen en telegraphie maakt bekend, dat de jubileumzegels, uit te geven ingevolge het Kon. besluit van 23 November 1912 (Stbl. no. 353), in de laatste maanden van dit jaar, van een nader aan te kondigen datum af, aan de kantoren der posterijen verkrijgbaar zullen worden gesteld. Deze zegels zijn voor onbeperkten tijd geldig voor frankeering in het binnen- en buitenlandsch verkeer.

De oplaag is voor elke waarde bepaald op het hieronder vermelde aantal.

2½ cent, beeltenis Koning Willem I, 3,000,000 stuks.

3 cent, beeltenis Koning Willem II, 1,500,000 stuks.

5 cent, beeltenis Koning Willem III, 3,000,000 stuks.

10 cent, beeltenis H. M. de Koningin, 1,500,000 stuks.

12½ cent, beeltenis Koning Willem I, 1,500,000 stuks.

20 cent, beeltenis Koning Willem II, 500,000 stuks.

25 cent, beeltenis Koning Willem III, 500,000 stuks.

50 cent, beeltenis H. M. de Koningin, 200,000 stuks.

1 gulden, beeltenis Koning Willem I, 200,000 stuks.

2½ gulden, beeltenis Koning Willem II, 100,000 stuks.

5 gulden, beeltenis Koning Willem III, 100,000 stuks.

10 gulden, beeltenis H. M. de Koningin, 100,000 stuks.

Belanghebbenden die zich zekerheid willen verschaffen bepaalde hoeveelheden zegels bij de uitgifte te zullen kunnen verkrijgen, worden uitgenoodigd zich vóór 20 October a.s. te wenden tot het hoofdbestuur der posterijen en telegraphie te 's Gravenhage, met een opgaaf van hetgeen zij wenschen.

Wordt van eenige soort van zegels meer aangevraagd dan daarvoor van de bovengenoemde hoeveelheden kan worden beschikbaar gesteld, dan zullen de verlangde hoeveelheden verminderd worden. (Stct.)

Voeding van het Leger.

Naar de „Tel." verneemt zal met ingang van 1 Januari a.s., een geheel nieuwe regeling, betreffende de voeding, worden ingevoerd. Waar vroeger de bepalingen betreffende verstrekking van brood en levensmiddelen verschillend waren en het kon gebeuren dat een soldaat wel recht had, op levensmiddelen, doch niet op brood, zal dit bij de nieuwe bepalingen niet meer kunnen voorkomen, aangezien het ration brood in de levensmiddelen is begrepen. Dit zal zeker een vereenvoudiging in de administratie geven. Voorts zal men het bijslagfonds afschaffen. Ter verduidelijking diene, dat bij de tegenwoordige regeling der voeding voor elken man per dag een bepaald bedrag mag worden besteed voor den aankoop van levensmiddelen. Behalve dit bedrag wordt per man en per dag nog 2½ cent tegoed gedaan. Dit geld wordt gebruikt voor het aankoopen van groenten, melk, specerijen en een enkele maal kaas en andere versnaperingen. Aangezien dit een afzonderlijk fonds is, gaf het aanleiding tot het maken van een potje, waarop van hoogerhand betrekkelijk geen contrôle was. Dat de bedragen aanzienlijk zijn, bleek o. m. uit het verslag der legercommissie, die dan ook adviseerden tot afschaffing.

Tot deze afschaffing is nu met ingang van 1 Januari 1914 besloten. Uit het bedrag, dat voortaan per man en per dag mag worden besteed, zullen dan de kosten voor alle levensmiddelen en het brood moeten worden bestreden: in plaats van, zooals nu, drie verschillende verantwoordingen, zal men dan met één verantwoording kunnen volstaan.

De drankwet.

Zooals bekend, kan men door overlegging van twee verklaringen van afstand van vergunningen een nieuwe vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein verkrijgen. Tot dusverre werd ook een dergelijke vergunning verleend als een dier verklaringen geteekend was door een rechthebbende van een overleden vergunninghouder. Thans is evenwel beslist door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dat laatstgenoemde afstandsverklaring als onwettig moet beschouwd worden, daar zij moet geacht worden als door den vergunninghouder zelf te zijn onderteekend. 's-Hert. Crt.

Pensionneering Gemeente-Ambtenaren.

Het Hoofdbestuur van den Nederlandschen bond van gemeenteambtenaren heeft tot alle gemeenteraden een adres gericht met betrekking tot betaling door de gemeenteambtenaren ingevolge de pensioenwetten voor de gemeenteambtenaren. Allereerst wordt daarin gezegd, dat het in strijd zou zijn met de hoofdbeginselen van de pensioenwetten indien niet als pensioenbijdrage voor alle tegenwoordige ambtenaren eener gemeente een gelijk percentage wordt bepaald. Voorts wordt opgemerkt, dat naar de bedoeling van den wetgever de ambtenaren niet of althans niet te zwaar met pensioensbijdrage zullen worden belast, dat de levenswijze van de tegenwoordige ambtenaren op de thans geldende wedden is ingericht en dat bij die wedden met pensioensbijdragen geen rekening is gehouden, zoodat verwacht mag worden dat vele gemeenteraden althans op de tegenwoordige ambtenaren niets zullen verhalen. In elk geval wordt vertrouwd, dat alle gemeenten de inkoopsom wegens diensttijd vóór het inwerkingtreden der wet geheel voor hare rekening zullen nemen. Wat verder de jaarlijksche bijdragen voor eigen en voor weduwen- en weezenpensioen aangaat acht het bondsbestuur het alleszins rationeel, indien de gemeente deze niet geheel wil dragen, dan toch onderscheid te maken tusschen tegenwoordige en toekomstige ambtenaren, omdat voor de eersten feitelijk elke pensioenkorting beteekent vermindering van inkomsten.

Reeds hebben verscheidene gemeenteraden besloten inkoopsom en jaarlijksche bijdragen geheel of grootendeels voor hunne rekening te nemen of wel geldende jaarwedden te verhoogen. In dezen geest hebben regeering en kamerleden zich herhaaldelijk uitgelaten.

Ongeluk tijdens de manoeuvres.

Men seint uit Arnhem aan de Msb.:

Tijdens de manoeuvres bij Holten geraakte de luitenant der infanterie G. J. de Vries Robbé die te paard zat, tusschen een officiers patrouille. Het paard werd omver geworpen, de ruiter viel er af kwam terecht onder de pooten van andere paarden. In bewusteloozen toestand werd hij, verwond aan armen, hoofd en beenen, opgenomen. Eergisteren werd hij naar zijn woning te Arnhem vervoerd. Zijn toestand was gisteren iets gunstiger.

200 gulden belooning.

De Burgemeester der gemeente Winschoten looft f 200 uit voor hem of hen, die zoodanige inlichtingen aan de justitie zal of zullen geven die zullen leiden tot de opsporing van de effecten en tot de ontdekking van den dader of de daders van den diefstal van een ijzeren geldkistje, inhoudende drie obligaties ten laste der gemeente 's-Gravenhage, elk groot f 1000, rentende 4 pCt., van het jaar 1911, met daarbij behoorende couponbladen, den 18e September j.l. gepleegd ten nadeele van den heer E. Wiers te Winschoten.

Smokkelaar gearresteerd.

Door de commiezen te Millingen werd een man gearresteerd toen hij trachtte een groote hoeveelheid koffie van Nederland in Duitschland binnen te smokkelen.

Een nauwgezet werkje.

Men schrijft uit Barneveld aan het „Hbld.":

Tusschen de voormalige tolhuizen no. 9 en no. 10 op den rijksstraatweg Voorthuizen—Millingen, zijnde het centrum van het driehoeksnet in Nederland, heeft van rijkswege over een lengte van 4 K.M. een zoogenaamde basismeeting plaats gehad. Het zeer preciese werk, dat ruim drie weken geduurd heeft en waarvoor, behalve de deskundigen ongeveer 50 arbeiders noodig waren, is verricht door professor Heuvelink uit Delft, onder leiding van den Franschen kolonel l'Allemand. De hiervoor benoodigde instrumenten waren door de Fransche regeering welwillend beschikbaar gesteld.

Naar men ons meedeelde, was het bijna 100 jaar geleden dat voor het laatst een dergelijke meting in ons land heeft plaats gehad.

De kosten dezer meeting worden op f 16,000 begroot.

Onderzeeboot 2.

Men schrijft uit Den Helder, d.d. 24 Sept. aan het „Hbd:"

Door den Helder, dat zich juist gereed maakte om de onafhankelijkheidsfeesten te gaan vieren, en reeds geheel in een feestkleed was gestoken, ging Woensdagmiddag het ontstellende gerucht, dat de onderzeeboot 2, met 16 opvarenden aan boord was gezonken.

Dat gerucht werd gedeeltelijk officieel bevestigd. De onderzeeboot 2 had te half twaalf bij Valga — een paar palen bezuiden Huisduinen — een lanceering gedaan op het pantserschip „Heemskerck"; was daarna ondergedoken, doch niet meer bovengekomen. Kort daarna ontving men op de Marine-Directie alhier, draadloos, het verontrustende bericht van de „Heemskerck", meldende het feit van de vermissing. Dadelijk werden de noodige maatregelen genomen; allereerst werd order gegeven het bergingsvaartuig van den onderzeedienst onmiddellijk daarheen te dirigeeren, terwijl een aantal torpedobooten mede op onderzoek werden uitgezonden. Aan boord van een dezer booten bevond zich de vice-admiraal F. C. E. L. Köster.

Het spreekt van zelf, dat de onrust gestadig toenam. Honderden menschen bevonden zich op den zeedijk en op weg naar Huisduinen, toen eindelijk te 3 uur het geruststellende draadloos bericht inkwam, dat de onderzeëer boven was gekomen, en op weg was naar de haven.

Het bleek ten slotte, dat de oorzaak van de vermissing van betrekkelijk onschuldigen aard was. Wij vernamen, dat een door de „Heemskerck" aan den onderzeëer gegeven afstandsein niet goed was begrepen, zoodat hij zich op te grooten afstand had begeven. Bovendien was het op zee zeer heftig, zoodat de boot niet kon worden verkend. De onderzeeboot was geheel ongedeerd; er was niets bijzonders gebeurd!

Voor den Marine onderzeedienst is dit geval een zeer goede oefening geweest; het bergingsvaartuig was onmiddellijk gereed en kon dadelijk zee kiezen.

Weder geopend.

Men meldt, dat de R. K. Kerk te Lichtevoorde, die kort na de consecratie door den aannemer gesloten werd wegens een financieel verschil, thans weder is geopend en in gebruik genomen.

De moord te Diever.

Omtrent den moord te Diever kan de „Asser Ct." nog het volgende meedeelen:

Het jachtveld van den heer Van Dalen is verhuurd. Bordjes aan de boomen met: „Verboden toegang!" maakt het tegengaan van stroperij gemakkelijk. De onbez. rijksveldwachter Boers moet B. het vorige jaar een paar keer hebben bekeurd. Deze was daarover slecht te spreken.

Toen de veldwachters Jaarda en Ekkelboom den jager B. na den moord in het veld jagende aantroffen en van den moord nog niets bekend was, moet volgens geruchten de rijksveldwachter aan B. hebben gevraagd wat hij had geschoten. Deze had gezegd, ik heb een haas en heb er ook een aangeschoten, maar die heb ik niet gekregen.

De rijksveldwachter: „Kerel, je hebt meer geschoten!"

Antwoord: „Ja, maar ik heb G. Boers niet doodgeschoten."

Ook vertelt men te Diever, dat bij de lijkschouwing door de dokters in de hersenen moet zijn gevonden een halve vetprop, waarop ouwel. Deze moet overeenkomen met de geladen patronen bij B. in beslag genomen.

Ook zijn in beslag genomen de laarzen, die B. dien morgen droeg; men wil beweren wegens de sprekende overeenkomst met het voetspoor, gevonden in de onmiddellijke nabijheid van den vermoorde.

Het onderzoek met de politiehonden moet geen resultaat hebben opgeleverd.

Uit de diamant-industrie.

Naar men meldt is Woensdagavond te Amsterdam door de politie de commissionnair in diamanten S. aangehouden, verdacht van verduistering van eenige partijtjes diamant ter waarde van f 7000, ten nadeele van een anderen diamanthandelaar hier ter stede. De aangehoudene had dezer dagen zijn betalingen gestaakt.

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 31 faillissementen tegen 37 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Niet hang uitgevallen.

De gezusters de J., zaak doende in de Spanjaardstraat te Rotterdam hadden Woensdag opgemerkt, dat uit hun winkel twee flesschen portwijn verdwenen waren. Ze besloten daarom eens op de loer te gaan liggen. Een der twee dames had zich daartoe Woensdagmiddag in de achterkamer verdekt opgesteld, terwijl de andere zich in den kelder ophield. En jawel, nauwelijks hadden zij zich een half uur schuil gehouden, of een tweetal personen traden de winkel binnen en kaapten een aantal tabletten chocolade weg, waarna zij het op een loopen zetten. Een der gezusters liep de kerels nu achterna en slaagde erin in de Bingleystraat een der twee dieven te pakken te krijgen. De 38-jarige juffrouw, bang dat de prooi haar zou ontsnappen riep de hulp in der omstanders; doch tevergeefs; niemand stak een hand uit. Ze besloot daarom het met den dief alleen af te maken. De juffrouw greep den kerel nu flink bij de kraag en bracht hem naar haar woning terug. Daar aangekomen kreeg zij hulp van een tweetal politieagenten, die het „vrachtje" overnamen en transporteerden naar het politiebureau in de Witte de Withstraat. Eenigen tijd later werd de medeplichtige door de politie gearresteerd. Op het politiebureau bleek dit tweetal te zijn de 22-jarige J. W. U., die door de juffrouw zoo kranig werd gearresteerd en de 19 jarige A. A. F. Beiden betrapten zijn los-werkman van beroep. Msb.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

29 Sept. Maandag. **Wijding der Kerk van den H. Michaël.** Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Benedicite — Credo. Wit

Tenzij anders wordt aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

30 Sept. Dinsdag. Hieronymus, Belijder en kerkleeraar. Dubbel H. Mis: in medio; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie voor den Paus: Deus omnium. Wit

1 October. Woensdag. Remigius, Bisschop-Belijder. Naar verkiezing halfdubbel. H. Mis: Statuit. 2de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A. Cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus. Wit

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. Zwart

2 Oct. Donderdag. Feest der H. H. Engelen-bewaarders. Grootdubbel. H. Mis: Benedicite; 2de gebed enz. voor den Paus. Wit

3 Oct. Vrijdag. Van den dag, H. Mis van den 1.l. Zondag: Omnia; geen Gloria; 2de gebed enz. voor de Overledenen: Fidelium; 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: Acunctis; 4de gebed enz. voor den Paus. Groen

Vandaag enz. als op 1 Oct. Zwart

4 Oct. Zaterdag. Franciscus, Belijder, Grootdubbel. H. Mis: Mihi autem; 2de gebed enz. voor den Paus. Wit

5 Oct. **21ste Zondag na Pinksteren;** de 2de in Oct. **Feest van den Allerh. Rozenkrans.** Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Gaudeamus; 2de gebed enz. van den Zondag, alleen in een gelezen Mis 3de gebed enz. van de H. H. Placidus e. a. Martelaren — Credo — Prefatie der H. Maagd — Laatste Evangelie van den Zondag. Wit

Het Gouden Jubilé van de Staatsspoor te Boxtel.

Boxtel heeft altijd den roep gehad, dat 't uitstekend de kunst van feestvieren verstaan heeft. En inderdaad, zoodikwijls een gebeurtenis gevierd of herdacht werd, die werkelijk weerklank vond in 't hart der Boxtelaren, kon men dat aan 't feestvertoon en 't feestgejuich bespeuren. Getuige onder meer het feest van Burgemeester Staal, het gouden Priesterfeest van den H.E. Heer Deken. Getuige thans weer het feest der Staatsspoor.

Dit feest is in menig opzicht 't vieren waard. 't Roept ons beelden voor den geest van machtigen economischen vooruitgang. Vooruitgang, die weliswaar in breeder lagen en krachtiger zijn terugslag had mogen doen gevoelen, maar die toch enorm veel gebracht heeft, waarvoor wij dankbaar mogen zijn.

Doch dit feest heeft vooral zijn beteekenis voor Boxtel zelf. Zonder de Staatsspoor zou Boxtel een dood Meijereisch plattelandsdorp gebleven zijn. Thans gaat 't in zielental flink vooruit en mogen we gerust zeggen, dat een niet onaanzienlijk gedeelte van 't contant geld door de Spoorwegmannen in onze gemeente wordt gebracht.

Aan de Staatsspoor heeft Boxtel 't te danken, dat 't in de tien laatste jaren en ook vroeger zoo zeer van aanzien is veranderd.

Dat dit alles ook door de Boxtelsche ingezetenen niet-spoorwegmannen voldoende wordt beseft, bleek gisteravond aan de algemeene deelname, aan de kolossale belangstelling allerwege.

Bleek vooral ook uit 't feit, dat Burgemeester en Wethouders van Boxtel het feestcomité, eenige supérieuren en eenige spoorwegmannen van verschillende afdeelingen op 't raadhuis ontving. Dit was een idée van 't Dagelijksch Bestuur, dat door alle gemeentenaren ten zeerste zal worden gewaardeerd.

Doch we dwalen af.

Er was werkelijke feeststemming bij de menschen. De kinderen in de school vertelden er al dagen van te voren van: „Ons vader werkt 's avonds aan de machine", „Mijn vader komt op de lorrie..... en..... ze zouden allemaal veel traktement krijgen, dàt wisten ze ook. Maar een was er, wiens vader 's morgens de mooist versierde machine had, en dat gaf hem meer vreugde, dan al 't andere samen.

Dagen van te voren was er met zorg en noeste vlijt gewerkt aan de stationsversiering, die zéér smaakvol was ontworpen en uitgevoerd. In de werkplaats heerschte in de vrije uren een groote drukte ter voorbereiding van den optocht.

Donderdagnacht werd de laatste hand gelegd aan versieringen en wagens voor den optocht. Met vereende krachten, onder leiding van 't bijzonder actieve feestcomité was alles op tijd in gereedheid gekomen.

De eerste gevoelens bij 't personeel waren er van spannende verwachting. Men was nog in onzekerheid over den aard der feestgave, waarmee de Maatschappij besloten had het personeel te verrassen. Doch die onzekerheid werd al spoedig opgeheven door 't voorlezen der volgende dagorde:

Door den Directeur-Generaal is de volgende dienstorder uitgevaardigd welke gisterenmorgen aan het personeel is bekend gemaakt:

„Het is heden 50 jaren geleden, dat de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen werd opgericht.

Het Bestuur der Maatschappij wenscht die gebeurtenis voor het personeel niet onopgemerkt te doen voorbijgaan.

Besloten is daarom aan diegenen van het personeel, die in het jaar 1913 — het jaar waarin de Maatschappij een halve eeuw heeft bestaan — een tijdperk van 25 of meer jaren onafgebroken (los- vasten en/of vasten) dienst bij de Maatschappij hebben vervuld of zullen vervullen, of aan hen, die, na vervulling van zoodanige periode, in den loop van het jaar 1913 — dus met ingang van een lateren datum dan 1 Januari 1913 — den dienst der Maatschappij met eervol ontslag hebben verlaten, eene gratificatie toe de kennen ten bedrage van dertig dagen hunner (laatstelijk genoten) bezoldiging.

De hierbedoelde gratificatie zal worden uitbetaald uiterlijk in den loop van December 1913.

Het ligt in het voornemen om, indien de omstandigheden het toelaten, ook in volgende jaren bij 25-jarige dienstvervulling eene gratificatie te verleenen aan hen, die gedurende een zoo lang tijdvak tot het gewone personeel der Maatschappij hebben behoord.

Besloten is voorts aan het personeel, dat op heden in vasten dienst is, of, voor zoover het nog in hulpdienst is, een blijvende plaats inneemt, eene uitkeering toe te kennen ten bedrage van één dag bezoldiging voor elk vol dienstjaar, door betrokkene op heden vervuld sedert hij een blijvende plaats onafgebroken inneemt, tot een maximum van veertien dagen, doch aan een ieder der hierbedoelden ten bedrage van ten minste één dag bezoldiging.

De hierbedoelde uitkeering zal worden uitbetaald in den loop der maand October 1913.

Voor de toepassing van deze dienstorder wordt onder bezoldiging verstaan:

a. ten aanzien van hen, wier betrekking aanspraak heeft op vrije woning, vuur en licht, de bezoldiging verhoogd met 25 pCt.

b. ten aanzien van hen, wier betrekking aanspraak geeft op vrije woning, de bezoldiging verhoogd met 15 pCt.

c. ten aanzien van personeel in uurloon der centrale werkplaatsen van den Dienst van Tractie en Materiëel en der Werkplaatsen en Magazijnen van den Dienst van Weg- en Werken, voor zoover dit personeel geregeld overgeld bij stukwerk geniet, de bezoldiging verhoogd met even zoovele procenten, als waarmede zijn loon uit dien hoofde ten hoogste kan toenemen.

De Directeur-Generaal behoudt zich voor wegens bijzondere redenen eene gratificatie resp. uitkeering niet toe te kennen.

Een exemplaar van deze dienstorder wordt aan ieder van het betrokken personeel der Maatschappij uitgereikt.

Een dagorde, wel geschikt om vroolijk en opgeruimd mee ter feest te gaan.

In den namiddag wapperde in alle straten de Nederlandsche driekleur, vooral in de straten waarlangs de optocht trekken zou. Reeds lang voor de optocht begon, bewogen zich dichte drommen nieuwsgierigen in de richting van 't station. Uit de afgelegenste hoeken waren ze samengestroomd, zelfs vele buitendorpers waren naar Boxtel gepeddeld om 't feest te zien. Circa halft acht zette de optocht zich in beweging. Het was 'n mooi gezicht, zooals men van 't postkantoor af in de verte de menigte van flakkerende lichten al nader en naderbij zag komen. Uit 't gejuich en geroezemoes van de duizenden menschen werd ten slotte duidelijk de muziek van Boxtel's Harmonie, die den optocht opende, verneembaar. Voorafgegaan door twee marechaussée's te paard, die in de dicht bezette straat ruim baan maakten, bewoog de optocht zich door de Rechterstraat naar de Nieuwstraat tot

aan Pas Buiten.

De belangstelling voor dezen fakkeloptocht was enorm. Doch hij was het ook waard. Zonder er groepen bij te halen, die er niet bij hoorden had men een mooi geheel weten te verkrijgen, dat van 't begin tot 't einde de aandacht trok.

Machine no. 1, naar 't model der allereerste die in 1863 van de Staatsspoor in gebruik was had geen bijzonder snelle vaart. Maar 't lag niet aan Colemondt, die 't reed. In de werkplaats had men 't snelheidsrecord geslagen, voor wat betreft den tijd van de vervaardiging. Het snelheidsrecord op de baan hoefde men er dus niet van te vergen. Maar de werklui uit de werkplaats hebben er eer van.

De mannen van Weg en Werken maakten op 'n heusche lorrie, nochtans geplaatst op 'n mooi versierden wagen dezen tocht mee.

Ook het ladingspersoneel had niet stilgezeten en toonde een flinken wagen

Het was 'n oplichting uit het drukgewoel in de straten te komen op 't ruime marktplein, waar de stoet een half uur oponthoud had, tijdens de ontvangst ten raadhuize.

De Heer Stationschef, het feestcomité, de heeren v. Buuren, de Boer, Kraan, Markus en v. Zijl, benevens de heer Wildenberg, wien door H. M. de Koningin bij deze gelegenheid de zilveren Medaille van Oranje Nassau geschonken werd en andere ambtenaren en beambten uit de verschillende diensttakken, werden ten raadhuize ontvangen. Beneden werden ze afgehaald door de heeren Merks en de Haas en door den laatsten als spoorwegman-raadslid aan Den Burgemeester en de heeren raadsleden voorgesteld. Nadat de heeren gemoedelijk gezeten waren, hield de Ed.Achtb. Heer Burgemeester de volgende toespraak:

Mhr. de Stationschef.

Feestvierende Ambtenaren en Beambten.

Het is voor mij een aangename taak U allen namens het Gemeentebestuur, ja, ik mag wel zeggen namens *alle* ingezetenen van Boxtel hier hartelijk welkom te heeten, en U geluk te wenschen met Uw feest; het 50 jarig bestaan Uwer maatschappij.

Welk feest door U allen, hoog en lager geplaatsten, met zooveel opgewektheid heden wordt gevierd. Ook wij werden dezen dag in een feeststemming gebracht, toen wij het zoo schoon versierde station zagen, waar de mailtreinen met hunne groote en zware machinen, deze reuzengevaarten der moderne industrie stonden te blazen en te sissen, met sonore klank hun stoom uitstootende; met ingehouden kracht, als het ware vragende om maar weer *voorwaarts* — steeds *voorwaarts* te mogen gaan, waar in onafzienbare rijen *goederentreinen* voorbij vliegen; onbewust van de groote voordeelen, die deze vervoermiddelen de menschheid brengen: door het onderling verkeer te vergemakkelijken en door hun groote snelheid, schatten doen winnen; en tijd omtezetten in geld; door verbroedering onder de volkeren te weeg te brengen; de beschaving te bevorderen en de algemeene kennis uittebreiden.

Door *schokken* op économisch gebied te voorkomen,

Door als 't noodig is de waren van de plaats des *overvloeds* te brengen naar die van het *gebrek*.

Toch was het goed gezien van U, en ik zou haast zeggen een kwijting van de plicht der dankbaarheid, om in uwen optocht mede te voeren de „ouwe locomotief" aldus het heden aan het verleden verbindende, waartusschen is gelegen een tijdperk van 50 jaren en meer nog.

Ik sta hier voor mannen, wien het nog beter bekend is dan mij, dat dit alles in ons land niet zoo geleidelijk is tot stand gekomen.

Gaan wij eens even met onze gedachten terug:

De geringe vorderingen toch, die in den aanvang na Gugnot's uitvinding in de samenstelling der locomotief werd gebracht, waren vooral toe te schrijven aan het vooroordeel tegen het stelsel: *van het zich door wrijving voortbewegen op een glad ijzeren spoor.*

Een vooroordeel glansrijk door Stephenson weerlegd en overwonnen.

Het is zeker hier de plaats en gelegenheid *niet* om daar verder over uit te weiden.

Even zij aangestipt

hoe Stephenson zijn locomotieven in dienst stelde, en aldus het eerste geregeld vervoer langs een ijzeren spoorweg deed plaats hebben in 1825, tusschen Stockton en Darlington, en later tusschen Liverpool en Manchester.

Toen begon men ook elders over den aanleg van spoorwegen te denken.

Hoe na Engeland, Duitschland volgde en eerst in 1837 men in ons land begon met de werkzaamheden van den spoorweg van Amsterdam naar Haarlem, twee jaren later in 1839 geopend.

En thans Mijne Heeren, kom ik aan de oprichting Uwer Maatschappij; hoe thans 50 jaren geleden, in September 1863, *de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen* te 's Gravenhage werd opgericht, later verplaatst naar Utrecht.

Men vergeet zoo spoedig de hinderpalen in het verkeer, die in dat tijdperk te overwinnen waren.

Toch was er nauwelijks tien jaren geleden *geen sprake* van die S.S. treinen, met slaapwagens en restauratiewagens, doorloopende tot *Berlijn, Leipzig, Neurenberg, Karlsbad, Chür, Ventimiglia, Innsbrück, Weenen of Genua.*

En thans kom ik er op wijzen hoe deze, Uwe Maatschappij, ook over Boxtel hare *stuwkracht* en *voordeelen* heeft uitgespreid.

Zij voerde ons mannen in ons midden die wij hoogachten als mannen van trouwe plichtsbetrachting, als mannen van de daad, die er bewust van zijn hoe bij *hen, één* oogenblik van te laat zijn, zelfs *één* oogenblik van aarzeling soms, het verlies van honderde menschenlevens kan veroorzaken!

Welnu, behoeven wij nog te zeggen, hoe wij deelen in Uw feest, hoe wij *U* en Uwe *huisgezinnen* mede beschouwen als te zijn de kern van Boxtels bevolking.

Mijne heeren,

Ik kom thans nogmaals terug op wat ik in den aanvang zeide.

Ik heet u van deze plaats allen welkom, en wensch dit glas te ledigen op den bloei Uwer Maatschappij en op 't geluk en voorspoed van U en Uwe gezinnen.

De WelEd. Heer Stationschef bedankte den Burgemeester namens de Maatschappij en haar personeel voor deze hartelijke ontvangst. Hij schetste in kleine trekken den vooruitgang van 't spoorwegwezen en van de gemeente Boxtel.

Ook de Voorz. der Commissie, de heer van Buuren bedankte der Burgemeester en den Raad en stelde 'n dronk in op 't welzijn van 't Gemeentebestuur.

De Heer Wildenberg, als chef-ladingmeester bij de Deputatie aanwezig, werd door den Burgemeester hartelijk gelukgewenscht met zijn welverdiende onderscheiding, hem door H. M. de Koningin geschonken.

De heer van Oerle schetste in het kort welk belang de gemeente Boxtel heeft gehad en nog heeft bij den vooruitgang van „het spoor". Vooral liet hij uitkomen, dat Boxtel altijd heeft kunnen roemen op een behulpzaam, voorkomend en accuraat ambtenaars- en beambten personeel.

De Heer van Buuren noodigde de Raadsleden uit ter feestelijke bijeenkomst in de kegelbaan bij den heer Theuwkens.

Vervolgens trok de stoet, ditmaal geopend door de Gildenbondsharmonie, over den Bosschen Weg, tot Dr. Hoek, over de Kruisstraat terug. Het was van den commandant Hemmekam uitstekend gezien, eerst al het publiek op de Markt te leiden om zoodoende een verstopping op de Kruisstraat te voorkomen. Het ging verder door Molenstraat, Nieuwe Kerkstraat, Van Osch- en Van Leeuwenstraat, Spoorstraat en Parallelweg.

De optocht werd op de losplaats ontbonden.

Van hier begaf men zich naar het lokaal bij den heer Theuwkens. Hier wachtte het feestcomité een teleurstelling, want het onverwacht groote aantal feestvierenden kon in de kegelbaan niet voldoende worden ondergebracht. Een gedeelte begaf zich naar Hôtel Merks. In beide zalen ging het er lustig en vroolijk naar toe, er werd voorgedragen en muziek gemaakt, tot dat lang na middernacht het uur van scheiden was gekomen. En 't spoorwegpersoneel en de overige ingezetenen van Boxtel mogen met voldoening op dit feest terug zien. Er is ook nu weer gebleken, dat een hechte band van goede verstandhouding bestaat tusschen spoorwegpersoneel en overige gemeentenaren.

We zouden te kort schieten aan onze plicht als we niet een woord van hulde brachten aan 't feestcomité, dat zich op zoo uitstekende wijze van eene gewoonlijk zeer ondankbare taak heeft gekweten.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 27 September 1913.

— *Carnegie heldenfonds.* Door bemiddeling van den Edelachtbaren Heer Burgemeester werd heden aan 't zoontje van de postbode van Asperen vanwege het Carnegie heldenfonds een spaarboekje met f 25 geschonken, als belooning voor het kloek optreden van 't knaapje dat dezer winter in een sloot achter de school der Eerw. zusters Ursulinen een kind uit 't water redde.

— v. Gelre, de kerk- en kloosterdief, die indertijd door wachtmeester Hemmekam alhier gearresteerd is, en daarna in 's Bosch tot 7 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld stond deze week terecht voor de Arrondissements Rechtbank te Breda alwaar ook 3 jaar gevangenisstraf werd geeischt.

Mogelijk wordt hij ook nog voor de Rechtbank te Roermond gedaagd. In dat arrondissement heeft v. Gelre ook menige inbraak gepleegd.

Een twaalf jaren lang heeft men dus over deze inbreker geen ongeruste nachten te hebben.

Liempde. Gisteren, Vrijdag, bracht onze harmonie een serenade aan het liefdegesticht ter herinnering aan zijn 25-jarig bestaan. Op dien dag was het juist 25 jaren geleden, dat vijf zusters met een overste van de congregatie van Tilburg voor den eersten keer het Albertusgesticht betrokken en de bizondere school voor meisjes door haar geopend werd. Van die eerstelingen is thans nog één zuster (Teulings) aanwezig. Veel, zeer veel hebben de eerw. Zusters in die 25 jaar voor de godsdienstige en maatschappelijke opleiding der jeugd gedaan, zoodat ze een dankbare hulde dubbel verdienen.

Dank den toenmaligen pastoor Raaimakers, die het liefdegesticht bouwde en onze gemeente deze onschatbare weldaad bezorgde; moge diens wensch spoedig in vervulling gaan, en een gasthuis voor zieken en ouden van dagen er aan verbonden worden. Zeer zeker zou daardoor in een lang gevoelde behoefte worden voorzien en een tweede weldaad de gemeente bewezen worden.

Een lang leven aan de Eerw. Zusters.

Haaren. De bestellingen uitgaande van ons hulp postkantoor hebben een belangrijke verbetering ondergaan. Op de plaatsen welke eerst 2 maal bestelling kregen, wordt nu 3 maal besteld en de plaatsen die maar een bestelling hadden krijgen er nu twee.

Uit den raad van Haarsteeg.

Komt aan de orde de benoeming van een ontvanger.

Voorzitter: er zijn drie sollicitanten: A. van den Brand, Jan van Engelen en C. J. Klijn.

Van den Brand: Waarom moet de benoeming plaats hebben, zonder dat de raad voltallig is?

Voorzitter: Omdat er een moet worden benoemd.

Van den Brand: Dat behoeft nog niet.

Voorzitter: Dat moet wel.

Van den Brand: Dat is niet noodig. Eerst moet er nog een lid van den raad worden gekozen, maar dat komt jullie zeker weer niet te pas, maar ik zal je potverd... leeren.

Voorzitter: Van den Brand, 't gaat nou over de benoeming van een ontvanger en niet over een lid van den raad.

Van den Brand: Ik ben er tegen om eerst een lid van den raad te kiezen.

Voorzitter: Ik ook.

Van den Brand: Nou ik bedoel er voor, dat weet je ook wel. 't Is dat Leendert (van Oudheusden) is omgedraaid anders....

Voorzitter: Van den Brand.

Van den Brand: 't Is heelemaal niet netjes hoor om nu een ontvanger te benoemen.

Voorzitter: Dat moet volgens de wet.

Van den Brand: Dat hoeft niet volgens de wet en dan om te zeggen: dat zijn nou die nette raadsleden.

Voorzitter: Dat heb ik niet gezegd.

Van den Brand. Dat heb je potverd... wel gezegd.

Voorzitter: Van den Brand.

Van den Brand. Jij hebt gezegd daar gaan nou die nette raadsleden.

Voorzitter: Nou, moet 't uit zijn hoor, er is aan de orde het benoemen van een gemeente ontvanger.

Van den Brand: Potverd.... jullie spelen hierboven maar den baas en zegt maar dat en dat moet er gebeuren, ben je nou belazerd kerel, denkt ge nou dat we nou alles maar doen.

De Kort: Vroeger was het dat de ontvanger ook armmeester moest zijn, hoe zit dat nu?

Voorzitter: Dat komt dadelijk.

De Kort: Ja, maar vroeger kwam dat tegelijk.

Voorzitter: Dat kan niet tegelijk gebeuren.

Van den Brand: De heele gemeente spreekt er potd... schand van. Gij zijt nou burgemeester geworden en daar heb ik je in gesteund, maar ik heb er zooveel spijt van als haren op m'n kop.

Voorzitter. Ze maken op straat nergens praat over.

Van den Brand: Dan moet je maar eens hooren.

Voorzitter: B. en W. hebben op de voordracht geplaatst als no. 1 C. J. Klijn en als no. 2 G. van Oudheusden.

Benoemd wordt C. J. Klijn met 4 stemmen. De heer A. v. d. Brand verkreeg 1 stem, terwijl een stem blanco was uitgebracht.

De Kort: Ge moet nou niet logenstraffen, burgemeester, dat ge gezegd hebt, daar gaan nou die nette raadsleden, want dat heb je wel gezegd.

Voorzitter: Er komt in behandeling.....

Van den Brand: Zie je wel, je mag niets zeggen, zullie zorgen wel voor een eigen boterham. Ze hebben hierboven altijd de baas gespeeld en dat zal wel weer blijven. Wij zijn goed om de asschen uit te kruien, wij zijn hier de onnoozele kinderen.

Echo v. h. Zuiden.

Bossche Rechtbank.

Zitting van Dinsdag 23 Sept 1913.

Uitspraak inzake het O. M. tegen:

J. A. K. te Oss, beklaagd van mishandeling, veroordeeld tot 8 maanden gev.; J. v. B. te Uden, wedersp., f 10 boete of 20 dagen hechtenis; M. v. E. en J. v. T. te Waspik, alsvoor; D. v. Z. te Waalwijk, mish., 8 m. gev.; J. v. R. te Kaatsheuvel, beleed. ambtenaar, 5 d. gev.; H. J. te Lith, mish., vrij; C. J. te Grave, eenv. beleed. van een ambt. in functie, f 15 of 30 d. h.; P. J. D. en C. J. v. V. te Vierlingsbeek, mish., de 1e f 15 of 30 d. h. en de 2e vrij; Ma. E. Pa. Z. te Besoyen, alsvoor, f 10 of 20 d. h.; G. I. S. te Herpen, overtr. weggeld in Noord-Brabant, vonnis bekr. doch straf f 3 of 6 d. h.; P. W. V. te Nistelrode, alsvoor, vonnis bekrachtigd.

Rechtszaken.

Voor de Bossche Rechtbank stond heden terecht J. H. St., 21 jaar, hulpremmer te Venlo, beklaagd, dat hij in den nacht van 29 op 30 Aug. te Boxtel een rijwiel heeft gestolen, toebehoorende aan J. H. v. Hal.

De beklaagde bekent.

Getuige v. Hal, Boxtel, was op gemelden datum naar 't station gereden en zette het rijwiel op het perron. Om halfelf had hij het nog zien staan en om twee uur was het weg. Op de fiets was een versleten lantaarn merk „Zola".

De officier eischte een gevangenisstraf van twee maanden met aftrek van het voorarrest.

De beklaagde zegt, dat het niet pleizierig is in de gevangenis. Daarenboven is hij zijn betrekking van f 9.50 per week kwijt.

De verdediger mr. E. v. Zinnicq Bergmann zegt, dat hij den indruk heeft gekregen dat deze beklaagde niet goed besett wat hij heeft misdreven en pleit een lichte straf.

* * *

Verder stond hedenmorgen terecht F. C. L. H. 23 jaar, goudsmid 's Bosch, gedetineerd, beklaagd dat hij einde Juli te 's Bosch een rijwiel heeft gestolen en begin Augustus te 's Bosch twee gouden goutmetringen en drie gouden ringen toebehoorende aan H. Teulings.

In deze zaak waren zes getuigen gedagvaard.

De officier eischte een gevangenisstraf van drie maanden met aftrek van 't voorarrest.

De verdediger mr. E. v. Zinnicq Bergmann wilde aan het clemente requisitoir niet veel toevoegen en hoopte dat de rechtbank het mocht volgen.

Hgz.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.

Boterprijs f 1,48 de K.G.

Op 26 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.50 per K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 26 Sept. f 1.42½ à f 1.50 per K.G.

's Hertogenbossche Eiervelling V. P. N.

Vrijdag 26 Sept. Aanvoer 23410 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,84 tot f 0,90.

ADVERTENTIËN.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Bij **INZET** op **Vrijdag 3 October 1913** en bij **TOESLAG** op **Vrijdag 17 October 1913** ten huize van J. Verbruggen te Gemonde-St. Michielsgestel, telkens ten **4 uur n.m.**

Voor de Erven Everardus de Vroom.

ONDER BOXTEL:

Koop I. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Hobbendonken", kad. bek. Sectie D No. 1228, groot 70.60 Aren.

Te aanvaarden na betaling.

Koop II. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 922, groot 54.90 Aren.

Te aanvaarden na betaling.

Koop III. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Waaistap", kad. bek. Sectie B No. 178, groot 22.70 Aren.

Verhuurd tot 15 November 1914.

ONDER St. OEDENRODE:

Koop IV. Een perceel **Bouw- en Weiland**, ter plaatse „de Vossenholen", kad. bek. Sectie A No. 367, groot 43.80 Aren.

Te aanvaarden Oogststoppelbloot 1914.

Grond- en Waterschapslasten vanaf 1 Januari 1914.

Betaling 17 Januari 1914.

†† Heden overleed te *Woensel*, † tijdig voorzien van de laatste H.H. Sacramenten, na een langdurig en smartelijk lijden onze geliefde Moeder en Grootmoeder

MEJUFFROUW

E. BOSHOUWERS-Sol

in den ouderdom van bijna 66 jaren.

JOS. BOSHOUWERS-
VAN DE MEERENDONK.

Gemonde, 23 Sept. '13.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdagen 30 September** en **14 October 1913** ten **10½ uur v.m.** precies, in het „GRAND HOTEL", aan het Station **te Boxtel.**

Het Landgoed „HET KINDERBOSCH" te BOXTEL

bevattende: Ruim **Heerenhuis met Boerderij, Koestal** (voor 30 koeien), zeer groote **Schuur, Paardenstal** en **Koetshuis, Pleiziertuin** met Vijvers, **Moestuinen, Boomgaard, Lanen** en **Dreven.** Twee **Landbouwerswoningen, Opzichterswoning** en Vijf **Arbeiderswoningen, Stallen** en **Schuren, Erven, Tuinen, Bouw-, Wei-** en **Hooilanden,** ruim **60 Hectaren** welig wassende **Dennenbosschen** (waarvan meer dan 30 Hectaren (kapbaar) **Peppel-** en **Hakhoutbosschen** en **Heide.**

Alles **groot ruim 161 Hectaren,** grootendeels aan elkander gelegen aan een der Wegen van Boxtel naar Oirschot, ongeveer 40 minuten van het Station Boxtel.

Het **gereserveerde Hout** zal **publiek** worden **verkocht** op **Vrijdag 10 October 1913** ten **10½ uur v.m.** precies, in gemeld „Grand Hotel" en kan met 5% genaast worden.

Veilingboekjes met kaart (à f 0.50) en **inlichtingen** te bekomen bij voornoemden Notaris.

1813 **1913**

Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel

Alle benoodigdheden voor het versieren van

Praalwagens, Fietsen, enz.

als: Vlaggen-, Nationaal- en Oranjedoek.

Nationaal- en Oranjelint

in diverse breedten verkrijgbaar.

Magazijn „De Zon"

SPOORSTRAAT BOXTEL.

Aanbevelend,

HENRI LUIJCX.

Witteveen & De Mol

BOXTEL

Manufacturen en Mantelmagazijn

Opening:

Herfst- en Winterseizoen.

Morgen, Zondag 28 dezer,

EXPOSITIE

der laatst uitgekomen Nouvéaute's in

Mantels, Stoffen,

enz. enz.

AANBEVELEND.

Koopt geen breukband

noch breukverband-apparaat aan zeer hoogen prijs, waarmede Uwe breuk **niet** genezen zal. Hecht dus geen geloof aan aanbiedingen waarvan het nut hier te lande niet bewezen is. Indien U mijn advies over breukbehandeling en genezing, zonder verplichting of kosten wenscht te ontvangen, schrijf mij dan en

IK ZEND HET U GRATIS

met vele waardevolle raadgevingen, hoe of U zich **zelf** van Uwe breuk genezen kunt. Ik boek succes waar anderen falen. Over **1200 door een Notaris gecontroleerde dankbetuigingen** van genezenen staven mijne beweringen. Verzuimt niet, omreden een breuk altijd gevaarlijk is, mij p. o. te laten weten waar of U de breuk hebt. Uw eigen belang en gezondheid gaan daarmee gepaard. Schrijf heden nog aan

Dr. REIMANNS, Maastricht No. 33.

Adverteert in Centraal-Brabant.

Beenwonden

veroorzaken veel pijn. Met beenwonden dient men vooral daarom zeer voorzichtig te zijn, omdat deze nog moeilijker genezen dan andere wonden, spoedig in verettering overgaan en stijfheid van het been tengevolge kunnen hebben. Het is dus dringend noodzakelijk de wonden zoo spoedig mogelijk te verbinden met een zeer krachtig en zuiverend geneesmiddel zooals de KLOOSTERBALSEM, Klooster Sancta Paulo, welke door zijn zuiverende en genezende werking verettering zal voorkomen of tegen gaan en alle ongemakken spoedigst zal doen verdwijnen. Leest onderstaande verklaring:

De Heer Hendrik Vos, 2e Afdraai 447a te Stadskanaal, verklaard ons:

„Eenigen tijd geleden had ik het „ongeluk te struikelen, waardoor „ik mijn been openstiet. Doordat „ik de wond in de eerste dagen „niet behoorlijk verzorgde, begon „zij te ontsteken en werd steeds „grooter en vuriger. Ik leed veel „pijn daaraan en mijn been „begon zoo stijf te worden, dat „ik bijna niet loopen kon. Ik „gebruikte van alles doch niets hielp mij. Op aanraden van „vrienden kocht ik den KLOOSTERBALSEM, waarmede ik de „wond regelmatig verbond. Onmiddellijk verzachtte de Kloosterbalsem de pijn en kon ik de genezing reeds den tweeden dag „bemerken. Nadat ik 2 potjes Kloosterbalsem gebruikt had, „die ik kocht bij J. Martens te Musselkanaal, was mijn been „geheel en al genezen en is de stijfheid volkomen verdwenen". De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. V. D VELDEN-V. D SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. V D. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. V. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.75
1 „ „ 50 „ - 2.25. 1 „ „ 200 „ - 6.25.
1 „ „ ½ ton inhoudende 400 haringen f 11.—.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N.V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

NIEUWE Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij van

J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op Zoom.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitantiën, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor een enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

1813 Neerland's 1913 Onafhankelijkheid.

Voor de a.s. feesten ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerland's Onafhankelijkheid zijn alhier verkrijgbaar:

Alle soorten

Feestartikelen,

Lampions met kaarsen, Guirlandes, Vlaggetjes, Mutsen, Vuurwerk, enz. enz.

Beleefd aanbevelend,

C. Steinmann-Pechtold.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierschе Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten

in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,

BREUKELEN, BOXTEL B 72.

Groote Keuze — Billijke Prijzen

Magazijn De Ooievaar

Firma A. P. v. d. BOOMEN, Boxtel.

Kindermanteltjes, Jurkjes, Rokjes, Mutsjes, Capes, Barets, Gehaakte en Wollen Mutsen, Truitjes, Tricotpakjes, Bontjes, Handschoentjes, Wantjes, Hoedjes, enz. enz.

Bericht de ontvangst der nieuwste

Najaars- en Winterartikelen

Bijzonder vestigen wij de aandacht op onze groote sorteering

Damesmantels en Kindermantels,

Zwart en gekleurd,

in de allernieuwste modellen.

Groote Damesmantels laatste model voor f 5.90.

Kindermantels vanaf f 1.90.

Heerencachenez, Autosjaals, Kragenschöners Petten, Jachtvesten, Truien, Overhemden, Manchetten, Boorden, Fronts, Strikken, Dassen, Zelfbinders, Bretels, Sokkenhouders, Kousen en Sokken.

De nieuwste soorten Mantel-, Japon- en Blousestoffen.

Dames Blousen, Rokken in Laken, Satijn, Tricot en Flanel.

Prachtige Wollen Doeken, Dames Boa's in de fijnste soorten.

Alle Maten en Kwaliteiten zijn hier voorradig in HEEREN-, DAMES- en KINDERONDERGOEDEREN in WOL, HALFWOL en GEMOLTONEERD.

Het vertrouwdste adres voor

VEEREN-, KAPOK- en VLOKKEN BEDDEN, GESTIKTE WOLLEN- en MOLTON DEKENS, MATRASSEN enz. enz.

We hadden nog nimmer zulke uitgebreide keuze aan spotprijzen.

AANBEVELEND.

TWEEDE BLAD van CENTRAAL-BRABANT

No. 77. Zaterdag 27 September 1913.

Naar den oud-Pastoor van te lande.

Dit aardig geschreven Vlaamsch artikel over den alom-bekenden pastoor Verriest nemen wij over uit „'t Getrouwe Maldeghem".

* * *

Wat is dat nu toch van dien pastoor Verriest? Er zijn zooveel pastoors op de wereld en brave en felle Pastoors. Waarom moet dat altijd van dien ééne zijn? En waarom nu die groote feeste van verleden Zondag, waarvan al de gazetten spreken?

Luister.

Eerw. heer Hugo Verriest is 73 jaar, zoon van den koster van Deerlijk nabij Harlebeke, van waar Peter Benoit is, die hem leerde viool spelen, Benoit de groote toondichter. Broeder van dokter Gustaaf Verriest, hoogleeraar te Leuven, beroemd ook als lijf- en zielmeester, van goed volk dus. Hugo, leerling van Guido Gezelle, zelf leeraar te Rousselare, college-overste te Yper, pastoor te Wakken en laatst nu te Ingooighem zeg Yvegem, een parochietje van een goede duist zielen.

Is 't maar dat?

Neen 't!

En daarom al dat geweld?

Ja!

Nu moet ik mij moeite doen om geen hooge woorden te gebruiken. Ik zal het heel anders zeggen dan ge het tot hiertoe gehoord hebben:

Verriest heeft de pastoors leeren de menschen bepreeken door ze te beminnen.

Verriest heeft aan de menschen geleerd de pastoors te beminnen.

't Is kiezing en er geeft zich een aan tegen pastoors goeste, of hij doet iets voor 't gemeentebest dat hij meent goed te zijn, maar volgens de meening van de groote peeten niet goed; hij zal daarom op den preekstoel tegen hem niet buischen, of hem zijn brood ontnemen, neen... En de uitslag? Ingooighem kiest katholiek. Geen enkele stem ging op 2 Juni verloren...

Er zijn geen slechte menschen, zegt hij altijd. Er zijn enkel verdwaalden...

Hij treedt in de hut van den verlateling.

De vrouw, zoo zwart als een pot, is beschaamd in den hoek gevlucht, maar de pastoor houdt de kinderen vast en streelt hun verwilderden haarbosch. De man komt in zat en hongerig: hij gaat opspelen omdat er weerom niets op tafel staat, maar pastoor geeft hem de hand, geeft ze hem allebeide en noemt hem zijn vriend. Er is een straalke zon met den pastoor in huis gekomen dat door de kobbenetten van de ruitjes niet kon en de vrouw komt luisteren. Ze heeft nooit anders tegen haren vent hooren spreken dan om hem te vernederen; nu ziet ze hem den kop verheffen, zijne oogen stralen in die van den pastoor, die zoo hard kunnen stralen en zij zelf is een voet gegroeid en durft zich toogen.

Als de pastoor wederkeert is het zonneken hem door de gewaschte ruitjes al voorgeweest; de kinderen zijn gekamd en gekleed; (voorzeker heeft Paulientje van den pastoor er ook wat aan gedaan) en als de man van zijn werk komt, loopt hij den kop fier omhoog recht naar huis... Yvegem telt een gelukkig huisgezin te meer...

Pastoor Verriest heeft ook zijn bezoek aan 't huis van rijke menschen beschreven. Bij den eene is hij van eersten af 't huis, bij den andere geraakt hij niet thuis al bleef hij er slapen. Bij den eene is 't hertelijkheid op zijn Vlaamsch bij den andere gemaaktheid en... Fransch.

Hier zijn we er.

Niemand heeft bij den begoeden stand meer bekeeringen tot het gezonde Vlaamsche leven gedaan dan hij. Hij alleen kon dat, hij die eens was de prontste jonker van 't land, hij die zoo goed z ij n Fransch kan als z ij n Vlaamsch, (en dat wil wat zeggen z ij n Vlaamsch, het Vlaamsch van Verriest) hij die zijn broer en zijn schoonzuster omhelst, vooralleer aan tafel te gaan en dan het H. Kruisteeken maakt; hij die vóór den koning en de koningin gaat spreken, en wiens beeld zij meedragen in hun geest, naar hun paleis, blijde nog hem op zijnen hoogdag te mogen huldigen „om zijn edel karakter". Hij, Verriest was de man om den gegoeden stand tot het Vlaamsch te bekeeren en dat is wellicht zijn grootste roem; dat heeft hij gedaan van op de schoolbanken bij Gezelle, tot in zijne grijze jaren nu, met een geest en een hart om alle jongeren te beschamen.

Maar hier zijn wij ook aan 't kapittel van zijn kunstenaarsbultje; aan wat hij van dien begoeden stand heeft te verdragen gehad.

Er zijn geen kwade menschen, zegt hij, omdat hij zelf goed is, maar zij die aan hem niet kunnen, slaan de handen samen en zijn dan ook eene macht, eilaas om tegen den goede te werken. En, sprak pater van Mierlo verleden Zondag op den kansel in Pittems kerk van een visitator, die pater Verbiest ging aanklagen te Rome, hoeveel visitatorkes zouden er tegen pastoor Verriest te Brugge zijn geweest!

Ook als er nu zooveel volk was uit alle gouwen van het land, om den oud-pastoor van te lande te vieren was het wel dank aan... Brugge!

* * *

Maar daar waren ook veel voorname Hollanders, zoo vrouwen als mannen, en 'k moet u dit ook vertellen.

't Zal op Sint Elooi 14 jaar zijn dat Guido Gezelle begraven werd. Gezelle was, gelijk wij reeds zegden, de leermeester van Verriest geweest en van hem had hij zijne kunst en zijne liefde gedeeld. Gezelle zelf, die tegenwoordig genoemd wordt de fijnste dichter van de verleden eeuw, was een zeer nederig priester, maar niet zoo gauw was hij dood, of gelijk het met groote kunstenaars gebeurt, verrijst hij in volle glorie.

't Was vooral Noord Nederland dat hem wilde kennen en vieren en Hugo Verriest was daartoe de aangeduide man.

Het was een ware triomftocht van den Haag naar Amsterdam en naar alle steden van 't land; die stijve Hollanders werden er zot van, zoowel van den zoetgevooisden dichter die Gezelle was, als van den toovenaar met de lippen, die al die ongekende levensblijheid voor hen kwam uitspreken.

Zij wilden dus ook Verriest nu zien in zijn heiligdom en de Noord-Nederlandsche Vereeniging van Letterkundigen sloot zich bij de Vlaamsche Vereeniging aan.

* * *

Een andere soort feestvierders en wel de voornaamste, was het Studentengild. Onthoudt dat eens goed: Dat bestaat in geen ander land. Er zijn elders ook wel studentenvereenigingen, voor spelen bijvoorbeeld, ook al voor wetenschap en kunst, maar die moeten maar behouden wat er is.

De Vlaamsche studenten echter moeten bouwen. Zij mocten hun eigen Vlaamsch onderwijs nog maken. In 't College van Verriest was er alle weken één uur Vlaamsche les! Wij hebben 't zoover gebracht dat om naar de Hoogeschool te gaan, ten minste twee vakken heel en al in 't Vlaamsch moeten gegeven zijn geweest en eindelijk staan we vóór de vervulling van dat opperste goed: de vervlaamsching der Hoogeschool van Gent! Luik aan de Walen! Gent aan de Vlamingen! En 't is voor andere volkeren onbegrijpelijk dat we daar zoolang moeten naar wachten.

* * *

Let nu goed op dezen stamboom:

Gezelle was de meester van Verriest.

Verriest was de meester van Albrecht Rodenbach.

Rodenbach is de meester van al de huidige studenten.

Hoewel hij dood is!

Maar hij leeft te Rousselare, gestandbeeld, en zijn werk leeft; De studenten zullen de heele vervlaamsching van hun onderwijs veroveren.

En hun tweede stamvader leeft nog: Hugo Verriest.

Dat ze hem willen vieren! 'k Zou 't gelooven!

Nu weet ge genoeg om mee te gaan

Ingooighem ligt op de eerste bergen van Zuid-Vlaanderen tusschen Kortrijk en Oudenaarde. De naaste afstap is de Sterhoek op den Zandweg, maar nu was 't te Vichte, op den steenweg, die over berg en dal naar het „Mekka" van Vlaanderen leidt. Mekka! dat is een vond van Styn Streuvels, willende hij daarmee zeggen dat Ingooighem voor de Vlamingen is wat Mekka is voor Turken, die in deze stad het graf van hunnen profeet gaan vereeren! Een beetje sterk! Mahomed en Verriest en dan nog in levenden lijve! Ik zie de schrijvers geern, zei Verriest aan de feesttafel, maar 'k betrouw ze niet! Streuvels heeft zich zelf beter bedeeld. We zullen dezen namiddag den lezer brengen tot vóór het Lijsternest van Streuvels, geen steenen graf, maar fleurig paradijs en vooreerst eene verlokking voor aankomende schrijvers.

Van op den trein reeds hadden we boeren te peerde gezien met lintjes en vaantjes.

Het eerste deel van den stoet zou aldus eene boerenruiterij zijn; een prachtig gedacht. 't Is immers overal het gebruik dat een pastoor ingehaald wordt door de boeren te peerd, maar geen die zulk een stoet zal gehad hebben als de oud-pastoor in zijn rustoord.

We savelen ons tusschen die peerden en tusschen die menschen door en toeven een oogenblikje vóór en in de kerk van Vichte, een antikiteitje, zeiden we reeds, en waarin pastoor Buschaert en Tinel overhands het orgel speelden.

We groeten in 't voorbijgaan de woning van dichter Van Houtte, die daar onderpastoor, maar niet te zien is, ('t schijnt dat 't hier altijd een artiestengrond is geweest) en klimmen den weg op, zwart van volk, tot bezijden de boorden, tot in de weide toe en in de hovetjes die alle in herberg herschapen zijn, alle zoovele plaatjes van Teniers, met de ton en de tafel en de pikkelbank.

Broodjes met hesp voor 25 centimes en Leve pastoor Verriest!

Ik tap hier zeere

Pastoor Verriest ter eere!

't Hangt vol. Maar in den binnen, zoo te Vichte als te Ingooighem zijn spreuken van Verriest op de muren geplakt.

Het is een gewenscht weerken. Wij die aan die streek niet gewoon zijn zouden meenen dat er regen hangt boven de bergen daar, rechts over het Scheldedal; maar neen 't zeggen de landmenschen 't zal niet reênen. Een Een beetje regen zou anders geen kwaad kunnen om het stof te blusschen.

Sedert M. Verriest uit de pastorij is, bewoont hij het Withuis links bij het binnenkomen van het dorp. Een heerewoonst met verdiep, iets gelijk in Rome, met blinde vensters langs de straat, op eene na!

Daar vinden wij hem in zijn ontvangstkamer.

„'k Mage blijven zitten... he!"

„Wel zeker! aan u de rust! Aan ons te werken en te vieren".

Maar ge zijt er wel mee dat hij zou rusten. Bij 't naderen van den stoet nam hij plaats op een verhoog langs de straat, en daar heeft hij recht gestaan al den tijd, om weer te jonnen alle gewuif en gejuich... en dat duurde anderhalf uur.

Ziedaar is de stoet!

Eerst vier bazuinblazers schallende hun koperen stem twee stappen vóór hen uit en blijvende op afstand tot dat hun Horba Lorifa uit was. Daarop dan de tweehonderd ruiters verdeeld in afdeelingen per gemeente met burgemeester of schepen aan 't hoofd. 't Is de schat en de roem van de hofstee die hier voorbijstapt. De burgemeester van Deerlijk, Verriest's geboorteplaats, heeft een gouden gedenkpenning meegebracht.

Wat zitten die mannen allen fier op hun ros! En waarom is dat nu vandaag al zoo sterk gemeend? Zie, de gevierde kan er niet tegen: hij bijt op de toppen van zijn vingeren om de klopping daarbinnen. Heel die reeks feestelingen met hem, zijn familie, dreigt elk oogenblik te bezwijken. Die artisten ook achter hem, grijze baarden en weelderige krullebollen, alles staat met de tranen in de oogen.

Nevens ons dromt pater Linnebank aan, de heraut van de Duimpjes in Nederland en hij duikt zich achter onzen schouder...

„Maar, pater, wat is dat nu? Toen te Rousselare de stoet van Rodenbach uitging, met die prachtige verbeeldingen, zaten we op de achterplaats van den Hert; 't was u gelijk 't bezien niet weerd en nu wilt ge krijschen... Eer ik 't eind was, was ik zelf reeds aan gang...

Wat was dat nu toch dat begin van dien stoet?...

Maar 't zal beteren; daar zijn de muzieken van steden en dorpen, de gilden en ambachten en vooral de studenten, die zullen wat luidruchtigheid meebrengen en de aandoening verdrijven.

Maar integendeel 't verergert.

Zoo gauw ze, telkens juist vóór ons, maar het tipken van Verriest zijnen neus ontdekken, gaat een schok door de rangen.

„Daar is hij! Daar is hij! Daar! Daar!"

De muzikanten vallen deruit, de trommelaar gaat aan 't roepen en de vaandeldrager staat daar. Hij wuift met zijn doek en wil niet voort, zoolang Sevens allen niet voortjaagt. En dan keeren ze zich nog eens om en knikken den pastoor toe, lachen en weenen huilen en juichen dooreen en waar ze dan eindelijk stil vallen weet ik niet, terwijl andere groepen komen en maar altijd het tooneel hernieuwen.

Vijftig muzieken! Tachtig maatschappijen in 't geheel! zegt men.

De Violier uit Amsterdam brengt zijn portret mee en steekt het omhoog. Dat is een ontgoocheling. Is dat de schilderij van Toorop? 't Is een kooltekening en 't gelijkt een mageren heilige, een pastoor van Ars. Of is het weer de ernst van het oogenblik die onze oogen zoo strak zet?

Er is geen tijd voor opmerkingen. Nooit hebben we eenen dag beleefd zoo aaneengeplakt. Een automobiel boort door 't gedrang. Voorzitter Vermeylen stijgt erin en neemt pastoor Verriest mee. Naar de weide aan 't Lijsternest. Allen erachter, stapvoets, rapper, heel rap, loopend; 't is gelijk, men verlaat hem niet en zoo trekt men de weide op waarop een verhoog is getimmerd en daar spreekt Vermeylen tot het volk om hem de beteekenis van den dag uit te leggen.

Daar is 't dat het borstbeeld, gemaakt door Juul Lagae, werd ontbloot. Dat moest het volk zien! Dat was Verriest...

Gejoel, gejuich en getier!

Maar plots een stilte... Verriest zelf gaat spreken.

Nooit was hij zoo fel, zoo klaar zoo volksch als bij dit sermoen op den berg...

De aanblik had waarlijk iets bijbelsch.

Langs den anderen kant van den steenweg stond het vol tenten en daar waren menschen van alle tongvallen die daar allen stonden met grooten honger, maar eerst toch nog den geestelijken mensch wilden laven.

Ze hoorden bescheedelijk elk woord en ze zullen 't meegedragen hebben... Dat werd ik in 't naar huis keeren genoeg gewaar.

* * *

Het was het oogenblik om een oogslag te werpen op het Lijsternest, de woning van Styn Streuvels:

Het hovetje, zoowat een goede honderd meters lang langsheen den steenweg, was zijn bloemen en planten zien komen op fleuren met veelkleurige lichtbakjes en wimpels en slingers.

Langs de haag drie goed afgewerkte panneelen met lezingen als deze:

Gij hebt het eerst des zangers stem verstaan,
Aan uw hert Vlaanderens herteklop gevoe d
Met elken Vlaming zingt ge mee of joelt
En Vlaandrens Bard deedt gij de harpe slaan.

Nu komt vol vreugd d'herrezen Vlaamsche [Maagd
En kroont haar levenswekker 't grijze [hoofd....

(Die zanger en die bard was Gezelle, Streuvels' oom en die nu gekroonde levenswekker Hugo Verriest).

Daar was 't een gedurig gewandel van jonge gasten met lang haar, toekomende schilders en schrijvers en dokter Froedure van Sint Denys, de boezemvriend van Styn, sprak hen volgender wijze toe, al over de hage (dus een tweede sermoen op den berg):

„Wien zoekt gij? Den Meester! Hij is hier niet. En wat begeert gij? Een Lijsternest? Dat kunt ge krijgen als gij doet gelijk hij. Met te werken. Meent niet dat gij veel scholen noodig hebt om beroemd te worden. De beeldhouwer zijnen duim en wat kleiaarde. De schilder Toorop eene boschkool! De schrijver eene pen en wat inkt. Kunstenaars die aan hun brood geraken heeft ons land al veel. Maar Styn Streuvels is de eerste schrijver. Volgt hem, gij zult in zijnen weg niet loopen en er zijn nog hoekjes gronds genoeg om uwen nest erop te bouwen"...

De indruk van deze woorden was diep...

* * *

Maar nu moeten we naar de tent...

Gendarmen te paard belemmerden den ingang en daar stond parmentig Styn Streuvels als kaartjesknipper.

't Was hier geen hoefijzer met den held in 't midden, maar een langwerpig vierkant, met vier rijen tafels en de eeretafel in 't midden langs den wand, een meter boven de andere.

Het plan stond op ieders kaart en zijn naamkaart daarbij op de tafel geprikt, zoodat elk zonder moeite naar zijne plaats ging.

Aan de eeretafel: Eerw. heer Verriest, ter rechterhand: Mevr. Gustaaf Verriest, links voorzitter Vermeylen. Dan de heeren Gustaaf Verriest, Toussaimt, Van Oyen, Reinhard, Mev. Juul Lagae, Victor de La Montagne, Frans Van Cauwelaert, de tegenwoordige pastoor van Ingooighem, de burgemeester, en de voorzitter der Hollandsche Vereeniging.

Al die mannen hebben heildronken uitgesproken en deze van den Hollander was een mooi gedicht, maar weer was Van Cauwelaert nieuw en prachtig:

„Ik weet niet hoe men eraan gedacht heeft een politieker tot dit feestmaal uit te noodigen... Ik kom uit het land van de leugen bij den man der waarheid... Maar 'k versta u... Wie in de Kamer de zaak van het Vlaamsche Volk dient blijft in de waarheid... En rusten zullen wij niet eer wij de algeheele Vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool hebben..."

Daar werd het kostbaar telegram van den koning gelezen en onder andere van baron Vanderbrugghen, oudminister, vele volksvertegenwoordigers, waaronder Camiel Huysmans van uit Berlijn, waar hij op de begraving was van Bebel!...

Aan de pers zitten ook vertegenwoordigers van Hollandsche bladen en tijdschriften. Met symphonie-begeleiding worden onder ander twee liedjes van Hugo gezongen, door M. Mortelmans van Antwerpen daartoe op toon gezet, maar herhaaldelijk drent de Vlaamsche Leeuw uit elken hoek der zaal en de Blauwvoet vliegt en 't is storm op zee.

Weer plots een stilte.

De gevierde spreekt.

Hij bedankt al degenen die tot dit grootsch betoon hebben meegeholpen en noemt ze elk met naam en toenaam. Zijn stemme neemt in kracht en pittigheid toe. Nu voel ik mij voor honderd jaren goed! roept hij, maar 'k zou toch dat nog willen beleven dat ik de schare mag zegenen, terugkeerend van de opperste zegepraal: de vervlaamsching van Gent!!...

Nu dansen de Leeuwen dat het een aard heeft en de grootste maaltijd die Vlaanderen ooit zag, gaat uiteen... om het zaad van den levenswekker over de vier hoeken van het land uit te spreiden.

Wij laten onze vrienden de schilders Vierin en Huys en De Sadeleer aan hun werk om de versiering te keuren; wij zouden 't niet kunnen doen hebben, want binst heel dien dag hebben wij naar dat eindje straat gezien van 't Wit Huis tot het Lijsternest.

Wij groeten nog kapitein Wittenberg, den eenigen Vl. overste van 't leger, en loopen naar den trein.

God van den hemel welkeen dag!

Pater Henry Raymakers Jubilaris.

Onze vroegere landgenoot, de oud-directeur van Sparrendaal, de tegenwoordige Provinciaal op de Philippijnen, de HoogEerw. Pater Henry Raymakers, jubileert thans, want 25 jaren is 'het geleden, dat hij het H. Missiewerk begon.

Na in 1882 het Groot-Seminarie verlaten te hebben, begaf hij zich naar de Congregatie van Scheut. Hier voltooide hij het begonnen werk en na de H. Priesterwijding, toog hij in 1888 naar Mongolië. In eene stad Pakou, waar nog nimmer een Europeaan verbleven was, begon hij zijn H. Bediening. De minste Europeesche beschaving was daar vreemd, doch dit hinderde den toen slechts 28-jarigen Priester-Missionaris niet; van den morgen tot den avond arbeidde hij en weldra bezat Pakou een kerkje en een weezenhuis. Toen de Heidenen daar het Christendom niet alleen theoretisch, maar ook practisch zagen toegepast, kwamen zij in grooten getale tot hem en verzochten 't H. Doopsel.

De Heidenen, den bloei ziende, waarin de R. K. Godsdienst dagelijks toenam, begonnen eene vervolging, die denken deed aan de eerste tijden des Christendoms.

Het met zooveel zorg gebouwde kerkje en weezenhuis werd een prooi der vlammen en ruim 300 geloovigen, die hun H. Geloof niet wilden verzaken, werden wreedaardig om 't leven gebracht in 't jaar 1891.

Pater Raymakers, gespaard voor den dood, mocht echter den daarop volgenden herbloei niet aanschouwen.

Als directeur was hij aangesteld van het Seminarie en College te Soungchou-Tsouceitzeu en om zijne verdiensten meer nog te beloonen, tot Provinciaal Overste van Oost-Mongolië. Wat Z.H.Eerw. in die beide betrekkingen voor de eer van God en het Missiewerk gedaan heeft, is Gode alléén bekend, maar dat zijn voorbeeld in plichtsbetrachting navolging verdiende, bleek in 1898, toen Pater Raymakers naar Europa wedergekeerd, om het algemeen kapittel te Scheut bij te wonen, benoemd werd tot novicenmeester van de zich voor het missiewerk voorbereidende Levieten.

Kon hij zelf dus niet meer arbeiden aan de bekeering van Mongolië, in zijne functie van novicenmeester, gerijpt door zoo groot een ervaring, werkte hij zijdelings aan de bekeering van dit, door hem zoo bemind volk.

Maar nog meer zou zijn ijver uitblinken. Op 13 November 1899 deed de novicen-meester Raymakers, als Directeur, zijne intrede in „Sparrendaal", de dank de vrijgevigheid van zijne familie, de familie Prinzen uit Helmond, opgerichte St. Franciscus-Xaverius-Stich-Stichting te Vught. Talrijk waren ze, die zich daar onder zijne kundige leiding kwamen voorbereiden om den Naam van Christus te verbreiden onder de ongeloovigen. Het keurige landgoed, bijna twee eeuwen in het bezit der familie Van Rijckevorsel geweest, werd onder zijn bestuur herhaaldelijk uitgebreid en is nu een model van een missiehuis.

Toen de Eerw. Zusters van „Regina Coeli", verbannen uit Frankrijk, in Vught een toevluchtsoord vonden, was Pater Raymakers hun vertrouwden raadsman en nam, met toelating der geestelijke overheid, de zielzorg èn der religieuzen èn der spoedig nadien gevolgde pensionnairen op zich.

We herinneren ons nog het bezoek van Mgr. Turinaz uit Nancy, ontvangen door Pater Raymakers op „Regina Coeli". Twee mannen, ijverend voor de verspreiding van het H. Geloof.

Van dien ijver kon Pater Raymakers vóór enkele jaren voorgoed weer blijk geven.

„Sparrendaal" bloeide en zijne overheid, wetende hoezeer hij begeerde om wederom den missiestaf ter hand te nemen, zond hem, in hoedanigheid van Provinciaal, naar de Philippijnen.

Maandelijks kan men in de „Annalen van Sparrendaal" lezen, wat zijn priesterijver daar wrocht. B. C.

De grootste natuurwonderen van Belgie.

V.

Langzamerhand zijn we geheel onder den invloed der stoute gewelven geraakt; we voelen ons in een andere wereld, in 't rijk der sprookjes. Niet de minste verwondering zou 't baren, als plotseling een klein kaboutertje met grijzen puntbaard en roode muts zijn grooten kop achter een rotsblok uitstak, verbaasd rondzoekende, wie hier in zijn wereld de rust kwam storen.

Door een groote galerij bereiken we de T r o p h é e z a a l, waarvan de uitgang meer dan honderd voet hoog is. Deze zaal heeft den vorm van een ontzaglijke rotsspleet; haar kegelvormig gewelf heeft een gemiddelde hoogte van 36 meter. Een sterke lichtbundel wordt op de „Trophée" geworpen en nu zien we een helderwitte stalagmiet, de schoonste uit de geheele grot. Zij moet volgens oordeel van bevoegden de prachtigste der geheele wereld zijn. Zij staat geheel op zich zelf en is ruim 6 M. hoog en 20 meter in omtrek. Hoeveel jaren zijn er wel noodig geweest om deze versteening te vormen? Tegenwoordig „groeit" zij in 6 jaren plm. 1 millimeter, of in 60 jaar ongeveer 1 duim. Nu is 't waar, dat vroeger de aanwas sneller ging, doordat het doordruppelende water toen meer kalkhoudende stoffen ontmoette, doch ook dàar rekening mee houdende komt men tot een respectabel aantal eeuwen — jaren tellen hier niet.

Eenige passen verder verandert het tooneel weer. We staan voor een 9 meter hoogen waterval, gevormd door verschillende kleinere, die schuimend van rots op rots naar beneden storten. Doch 't gespitste oor luistert te vergeefs naar 't ruischend gemurmel: het water schijnt in zijn val bevroren en tot sneeuwwit albast te zijn geworden. Een enkele indruk nog van Jac. Perk over dit „Rijk der Tranen".

„Een waterval, gestremd in 't vallen, boomen,
Verstijfd bij 't wortlen in de holle schacht,
'En schepselen van duizend nare droomen....
t Is alles dood en steen en ijs en nacht."

We komen nu aan de Passage Lannoy — zoo genaamd naar den gids, die haar ongeveer 50 jaar geleden ontdekte. De geschiedenis van deze ontdekking is te merkwaardig om ze niet hier in te voegen:

Den 25sten Mei 1858 besloot de gids Lannoy, bijgestaan door drie onverschrokken vrienden, tot een ontdekkingstocht. Zij lieten zich vlak bij den ingang afzakken en op den buik voortkruipende, ontdekten zij een zijgang, die na enkele bochten in de K i k v o r s c h e n z a a l uitkwam.

Iets bijzonders hadden zij niet gevonden; maar volhardend als Lannoy was, bleef hij aanhouden, doch alles scheen vergeefs. Na eerst naar 't Noorden, vervolgens naar 't Westen en ten slotte naar 't Zuiden een weg van 584 meter te hebben doorloopen, wanhoopten Lannoy en zijn makkers, dood van vermoeidheid, eenig resultaat te bereiken en wilden reeds op hun schreden terugkeeren, (als men dit kruipen zoo noemen mag), toen één hunner, die zich een paar stappen verwijderd had,

eensklaps een kreet van bewondering slaakte! Hij stond aan den ingang eener reeks wonderschoone zalen, die zij de „Mysterieuses" doopten. De moedige mannen schreven hun namen in de klei en verlieten die heerlijke plek — nooit vóór hen door een menschenvoet betreden, — en hadden geen hoop deze heerlijkheden ooit terug te zien: schier onoverkomelijke moeilijkheden maakten ze onbereikbaar.

Lannoy had geen rust; er moest en er zou een anderen weg bestaan om tot zijn tooverspelonken door te dringen, en den volgenden dag begon hij geheel alleen opnieuw zijn ontdekkingstocht. Zeven uren lang kroop hij voort door de weeke klei, worstelend met allerlei moeilijkheden. IJskoude druppels lekten hem voortdurend op hals en rug en doorweekten zijn kleeren. Overmand door vermoeidheid, wist hij niet of hij rechts of links zich keeren zou: hij was verdwaald, wellicht had hij zich zelf levend begraven! Wanhopend wrong hij zich, zijn laatste krachten verzamelend, tusschen enkele rotsblokken door en ontdekte op den grond sporen van versche voetstappen. Gered! Die indrukken moesten van hem zelf afkomstig zijn! Wie anders zou hier doorgedrongen wezen? Inderdaad herkende hij eenige meters verder de Geheimzinnige zalen en vond de namen, die zij gisteren daar neergeschreven hadden!...

In 1875 is de gaanderij toegankelijk gemaakt.

Het is niet mogelijk met één blik de duizende meesterstukken te omvatten, die in de Mysterieuses bijeengebracht zijn. De pracht en rijkdom noch de bouwtrant van eenig gewijd of ongewijd gebouw kunnen hiermee vergeleken worden. Men voelt zich uit de bekende wereld in een andere overgebracht. Deze zalen bestaan uit vier gedeelten: de Portiek, versierd met een draperie van hermelijn, die haar de machtigsten der aarde mogen benijden; de Moskée verrijkt met een sierlijk balkon van keurig uitgebeiteld kantwerk, dat nochtans stevig genoeg is om er zich onbevreesd op te wagen; de Merveilleuse of Wonderzaal die o.a. een duidelijke pauselijken mijter te zien geeft, en het Alhambra, waar de gids ons opmerkzaam maakt op twee reusachtige stalagmieten van ongeveer 3 M. omtrek. Achter die zuilen bewonderen we een blok samengegroeide stalactieten van 1.08 M. hoog en 4 M. in omtrek dat, wie weet voor hoeveel eeuwen, van het gewelf naar beneden is gestort. Het lijkt op een ton bestaande uit 31 ribben en is van boven gesloten. Dit „Vat der Danaïden" is geheel van doorschijnend wit marmer. Door het licht, dat er achter brandt, kan men de fijnste vertakkingen erin nagaan. Het electrisch licht heeft een tooverachtig effect; het dringt door alle spleten en scheuren en geeft een phosphorgroenen glans aan deze zuilen en draperiën. We wanen ons in een feeënpaleis.

JACQ. HEEREN.

Wordt vervolgd.

Toestand van den Landbouw in Noordbrabant in het jaar 1800

Voor hen, die belangstellen in de geschiedenis van ons gewest, geven we hier eenige uittreksels uit een paar artikelen, naar aanleiding van het rapport eener enquête van rijkswege in het jaar 1800 uitgeschreven. Wie er meer van wil weten, leze de zeer belangrijke studie van Dr. Leonie van Nierop zelf in „De Gids" van 1 Juli en 1 Aug. 1913.

„Ook in Noord-Brabant is de schoorvoetende medewerking (achterdocht en angst het bedrijfsgeheim te verraden) de oorzaak van de onvolledigheid der opgaven".

Van de Meijery van Den Bosch is slechts 1/10 bebouwd, van de landen van Breda en Bergen-op-Zoom maar 1/2, van het land van Cuijk maar 1/6 deel.

Ofschoon de heiden en broeklanden in N.-Brabant „gemeenten-gronden" heeten, waren zij eigendom, oorspronkelijk van den heer, later van het domein, na de omwenteling van de natie.

Van ontginning is geen sprake. Zij geschied uit den aard der zaak alleen bij particulier bezit, wanneer de ontginner uitsluitend de vruchten van zijn arbeid plukt. Afstand van gemeentegrond is daarvoor eerste vereischte.

In N.-Brabant is met de uitgifte van den domeingrond reeds een aanvang gemaakt. Een enkele slechts zou dien in gemeen bezit willen behouden. Zonder dit weet de Bredasche boer niet, hoe aan mest te komen. En St. Oedenrode wil desnoods met de stukken bewijzen, dat het domein geen recht op haar dorpsgronden heeft, waarop zij haar vee wil blijven weiden. De meerderheid evenwel denkt anders daarover. De oude bepalingen van den Raad van State, gecondificeerd door dit college bij Resolutie van 10 Aug. 1790, werden in het besluit der Brabantsche Representanten van 18 November 1797 overgenomen en uitgebreid. Zij houden in, dat alle onbebouwde gronden in de Meijerij uit te geven of te verkoopen, gedurende vijftien jaar vrij zullen zijn van de beden, verpondingen en van de belasting op de bezaaide morgens, alsmede van de tienden, zooverre die door den lande, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk genoten worden. Indien zich op een perceel van dergelijke gronden, ter grootte van ongeveer twee Rh. M. (— ruim 1.7 H.A.) een nieuwe huishouding nederzet, zal deze eveneens gedurende 15 jaren vrij zijn van alle gemeene middelen.

Bij request aan het dep. bestuur kunnen de gronden verkregen worden tegen 14 stuiver per lopense (— ruim 16.15 Are), betaalbaar ter comptoire der domeinen.

Vooral in de Meijerij, waar de ontginning schijnt te slagen, wordt telkens grond, zij het dan ook in kleine perceelen, uitgegeven. Sinds 1784 zou dit in het geheele kwartier 3000 à 4000 Rh.M. (= ruim 2550 à 3400 H.A.) bedragen. Van Juli 1800 tot 16 Maart 1801 worden 6000 lopenses (ruim 968 H.A.) ingegraven. Terzelfder tijd worden ongeveer 200 morgens (= ruim 1700 H.A. uitgegeven.

In de Baronie van Breda, waar gebrek aan kapitaal, kunde en mest eenige ontginningen deden mislukken, wordt geene aanvraag om grond gedaan.

Het hoogveen in de Peel, deels gemeentegrond, deels domein van Nassau, ligt nog woest wegens het ontbreken van een vaart.

Voor onderhoud en verbetering van bouw- en weiland wordt weinig zorg gedragen... De Br. landbouwer steekt te dien opzichte gunstig bij zijn standgenoot in de andere provinciën af. Zijn stal is voor de mestverzameling volkomen ingericht.

Het achtste der additioneele artikelen der Staatsregeling had het Vert. Lichaam voorgeschreven, de Dommel, de Aa en de Lij bevaarbaar te maken en daarvoor minstens jaarlijks 400/000 gld. te besteden. Tot nu toe is daaraan geen gevolg gegeven. Het hart van Noord-Brabant is nog steeds van waterwegen verstoken.

Behalve van Eindhoven naar Luik is in N.-Br. geen enkele weg bestraat.

In Etten worden geen pachters gevonden.

Als groot-grondbezitters, die in kunde boven anderen uitsteken, noemt de enquête de burgers van Krooi en van der Borgh in N.-Br.

Met de ontwikkeling van den landbouwer is het treurig gesteld. Schoolbezoek is 's winters onmogelijk (door de slechte wegen). Het onderwijs bevindt zich op laag peil. In N.-Br. wordt slechts Cathechismus onderwezen.

De tijden zijn betrekkelijk gunstig. Oogsten vallen „gezegend" uit, het vee blijft van ziekten vrij. Graanprijzen zeer hoog gestegen. In de 18e eeuw nooit hooger geweest dan in 1796. (Tarwe f 15.97; Rogge f 11.37; Boonen f 5.61½; Boekweit f 5.78; Haver f 3.56½ per H.L.)

Door den hoogen prijs van granen en zuivel, zijn de boerderijen in prijs gestegen. In N.-Br. is de waardevermeerdering van den bodem, sinds 20 jaar, merkbaar. Stijging bedraagt in Etten 20%. (In Vianen pachtsom voorheen 396 gld., thans 700 gld.)

In N.-Br. is de toestand der heideboeren even slecht als van Twente. De schrale grond en de geringe omvang van het bedrijf — dat veelvuldig uit verspreid liggende lapjes grond bestaat — staan geen jaarlijksche overschotten toe. Een boerderij die f 300 opbrengt, heet een schoone hoeve! Gebrek aan grond houdt de huwelijken tegen, zoodat slechts 1/3 of 1/4 der bevolking, niet zooals elders, de helft gehuwd is.

De huizen zijn daar ellendige leemen hutten. Er is gebrek aan zuivel. De ossen trekken den ploeg, de paarden zijn door de Franschen gerequireerd.

De „kleinste" boer tracht met weven een bijverdienste te erlangen. Anderen trekken 's zomers naar de graslanden in het Noorden.

Het dagloon van den volwassen arbeider bedraagt des zomers, zonder den kost, in N.-Br. 8 à 14 stuivers. Een arbeidster verdient (waarschijnlijk) 6 stuivers.

Kinder-exploitatie is algemeen. Van de prilste jeugd af aan het werk gezet genieten de kinderen geen onderwijs. Een zesjarig kind begint vee te weiden, op tienjarigen leeftijd rijdt de jongen met de mestkar of weidt hij schapen en vóór het einde huns wasdoms, zijn de meeste jongens stijf en krom gearbeid".

J. H.

Wordt vervolgd.

Onze vriend, de Spin.

Het wordt maar al te dikwijls vergeten, van hoe groot nut de spinnen zijn, en wanneer wij ze een weinig van nabij beschouwen, zullen we inzien, dat zij onze bescherming ten volle verdienen.

Spinnen zijn insecten, die van roof leven, terwijl er slechts weinige zijn, die groenten eten; zij zijn tuk op versch vleesch, en dikwijls op de levendige sappen daaruit. Als moordenaars zijn ze er voortdurend op uit om middelen te beramen om hun grooten appeteit te voldoen.

De gevreesde voortbrengers van besmettelijke ziekten, de vliegen, worden bij duizenden gevangen en gedood in de spinnewebben, en alleen terwille hierom, moeten wij het achtpootige insect meer als vriend dan als vijand beschouwen. Als er meer spinnen waren, wanneer we hen in normale getallen duldden, en als we wijs en verstandig genoeg waren om in hen te zien iets waarlijk belangwekkends, dan zouden we zonder den minsten twijfel veel minder vliegen hebben, en bijgevolg ook minder ziekten.

Spinnen vernietigen eveneens groote hoeveelheden muggen, alsook motten en vele andere insecten, die zooveel schade in huizen kunnen aanbrengen; zoodoende doen de webben bouwende spinnen ons niet alleen een grooten dienst, doch maken bovendien jacht en leven van datgene, dat er steeds op uit is onze spijzen te besmetten en te rooven.

Van nog veel grooter belang is het werk dat de spinnen doen, in het vernietigen van insecten, die van planten leven. De rupsen zijn vermeldenswaardig onder hun prooi; terwijl deze insecten regelmatige verwoestingen kunnen aanrichten. Deze rupsen leven vereenigd en bouwen met vereende kracht webben ter bescherming tegen hunne vijanden. Vogels kunnen niet of wagen er zich niet aan deze verwarde massa's te doordringen, waaruit de bewoners voornamelijk des nachts te voorschijn komen om zich te voeden met de bladeren van boomen en struiken en groenten. De verwoesting door rupsen aangericht is zaak zeer omvangrijk, daar zij alles verslinden, wat maar groen en sappig is.

Wanneer deze rupsen niet vernield werden zouden zij zoo sterk in getal toenemen, dat zij den geheelen groentenbouw zouden vernietigen, en vervolgens hunne verwoesting tot andere planten zouden uitstrekken. In korten tijd zou alles wat groen is van de aarde verdwijnen. Het verslindend ongedierte zou velden en bosschen overdekken, alle groen in den jongsten kiem verslindend en overal zouden ze bestaan in tallooze millioenen, beschermd in hunne vieze afkeerwekkende webben.

Zien we nu wat geschiedt. Hier en daar blijft wel een verborgen pop bestaan, en de vrouwelijke mot, daaruit in de lente te voorschijn komend vliegt rond en legt haar eitjes in boomen en boschjes. En daar nu onverstoord de vermenigvuldiging van species enorm groot is zou het kroost van één mot in een paar jaar, zich tot een onbeschrijfelijk getal uitbreiden.

Edoch in spleten en scheuren en oude webben der rupsen worden jonge spinnen uitgebroeid van eieren, zeker zooveel in aantal als die van de mot. De jonge achtpooters voelen zich zeer goed thuis in de webben der rupsen.

Ze zijn goed beschermd tegen hunne vijanden, terwijl ze als echte wolven in de schaapskooi opgroeien en geheel leven van de hulpelooze en rechtmatige medebewoners. Het getal der rupsen wordt gewoonlijk zoozeer door de spinnen verkleind, dat er dikwijls slechts vier of vijf en somtijds geen enkele overblijft.

Laat ons daarom niet roekeloos de spinnen vernietigen, wanneer ze ons niet te grooten last aanbrengen, want ze verdienen ten zeerste ons aller waardeering en bescherming.

N. V. Ct.

Zoo heeft de ASTHMA u beet.

Gij, lijders aan Asthma gij weet wat het zeggen wil, Asthma te hebben. Zou er wel een vreeselijker en onaangenamer ziekte bestaan dan Asthma? Wel is waar hebt gij wel eens dagen dat gij goed zijt, zelfs zoo, dat ge denkt, dat gij uw asthma kwijt zijt. Gij maakt voor den volgenden dag de een of andere afspraak, omdat gij zeker denkt morgen goed te zijn, helaas! gij kunt niet, want gij hebt weer zulk een hevigen asthma-aanval, dat gij zelfs geen voet kunt verzetten. Het is dan ook voor de lijders aan asthma een waar geluk, de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, onder hun bereik te hebben, het eenige geneesmiddel dat Asthma volkomen geneest en niet zooals andere middelen, tijdelijk verlichting verschaft. De Abdijsiroop bevat geen verdoovende bestanddeelen.

Den Heer H. Bruurmijn Helvoirt, Hoef ten Halve (N.-B.), schrijft ons:

„Tengevolge van een gevatte koude ben ik asthmalijder geworden. Het ademhalen was mij zeer moeilijk en mijn borst piepte ontzettend. Het was mij niet mogelijk slijm op te geven, daar deze zeer vast zat. Wanneer ik een aanval had dacht ik dikwijls te zullen stikken. Ten einde raad begon ik aan de Abdijsiroop. Na deze eenige malen te hebben ingenomen, kwam er een algeheele verandering in mijn gestel. De fluimen, die mij altijd zeer vast op de borst zaten, kwamen gemakkelijk los, het slapen, dat ik bijna niet deed, ging weer uitstekend, zoodat één flesch Abdijsiroop mij volkomen genezen heeft". De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

geneest onvoorwaardelijk Asthma, Kinkhoest, Bronchitis, Influenza, Pleuris, en alle Borst-, Keel- en Longaandoeningen. - Voorkomt de Tering.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed J. VAN VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN: *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

ABONNEERT U OP

Centraal-Brabant

Nieuws- en Advertentieblad

Verschijnt elken Woensdag en Zaterdag

Abonnementsprijs p. 3 maanden 60 ct. franco per post 75 ct.

Weekabonnementen à 5 ct. per week

1912 **Het jaar 1912 heeft ons geleerd een groote omzet te verkrijgen door goede kwaliteit en laagst in prijs.** **1912**

Sumatradek vanaf 60 cts 75 — 85 — 100 — 125 — 150 — 200 per pond.
Vorstenlandendek vanaf 55 — 60 — 80 — 100 — — 110 — 125 per pond.
Seedleafdek prima brand en kwaliteit 45 — 55 — 60 per pond.
Borneodek vanaf 80 — 100 — 125 — 140 — 150 — 175 — 200 per pond.
Braziel vanaf 40 — 45 — 50 — 55 — 60 de twee laatste geschikt. voor opleggers.
Java bin. goed vanaf 14 — 16 — 18 — 20 — 22½ — 25 — 27 30 cts p.p.
Vorstenl. bin. goed vanaf 25 — 27½ 30 cts per pond.
Sumatra omblad, vanaf 30 — 32½ — 35 — 40 — 50 — 60 per pond.
Vorstenlanden omblad vanaf 45 — 50 — 55 — 60 per pond.
Seedleaf omblad vanaf 50 — 55 — 60 cts per pond.
Gemeleerd losblad à 20 cent per pond.
Binnengoed 15 cent per pond. **Concurreeren onmogelijk.**

Alleen verkrijgbaar bij DE GOEDE & LAP, Handel in Tabak
Muiderstraat 8, Amsterdam.

Zendingen onder rembours boven tien Gulden franco
Voor al deze tabakken wordt voor doorbranden ingestaan. Let op het adres. **Telefoon 378 Noord.**

ADVERTENTIEN

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

No. 78 WOENSDAG 1 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D.J.Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Het gestolen paarlensnoer.

De „G. v. Antwerpen" meldt: „Zaterdagmiddag is een Engelsch juwelier in Antwerpen aangekomen om den commissaris van politie, Dupont, een belangrijke verklaring te doen.

Deze juwelier, die in betrekking heeft gestaan met Gutwirth, kwam meedeelen, dat de aangehoudene hem verklaard had het slot van het gestolen halssnoer aan een diamanthandelaar in Antwerpen verkocht te hebben. Hij duidde den kooper met zijn naam aan. Twee personen, die dergelijken naam droegen, werden verhoord, maar verklaarden van de zaak niets te weten. Een van hen kende Gutwirth heel goed; hij had gedurende twee jaar met hem zaken gedaan".

Frankrijk.

Opium-misbruik te Parijs.

Nog steeds wordt in Frankrijk veel misbruik gemaakt van opium, ether e.d. Dezer dagen heeft de politie te Versailles een voorname opiumkit ontdekt, een villa, bewoond door een zekere Suzanna Dartelle, een zeer gastvrije jonge dame, wier vrienden en vriendinnen zich aan een overmatig gebruik van allerlei gevaarlijke bedwelmingsmiddelen overgaven, tot een der meisjes, Pierrette Fleury, aan een te groote dosis ether bezweek, de dokter de oorzaak van den dood moest vaststellen en zich genoopt zag de justitie te waarschuwen. Het parket van Versailles heeft een nauwkeurig onderzoek ingesteld en huiszoeking gedaan. Het moet in de villa van Suzanna Dartelle zeer vroolijk toegegaan zijn. Het huis werd zeer druk bezocht door de jongelui uit de groote wereld en hunne vriendinnen, die er steeds met open armen ontvangen werden en er ruimschoots gelegenheid vonden zich met cocaïne en opium te vergiftigen. In de kasten van de villa vond men kostbare Oostersche gewaden, de kussens van de divans, die in iedere kamer langs de wanden stonden, waren doordrenkt met bedwelmende geuren. Overal vond men sporen van opium. Tusschen het stroo in de stallen vond men pijpen en flacons met ether verborgen, maar slechts weinig cocaïne en opium. Blijkbaar had Suzanna Dartelle gelegenheid gehad om haar voorraad te vernietigen. Toen de politie een onderzoek in de villa instelde, vond zij daar 12 personen en nauwelijks had het gerucht van Pierrette Fleury's dood zich verspreid, of een groot aantal harer vrienden en vriendinnen begaven zich naar de villa, waar zij door de politie-autoriteiten ontvangen en aan een streng verhoor onderworpen werden.

De meeste bezoekers zijn bekende figuren uit de Parijsche groote wereld, enkele vreemdelingen, een vlieger en een aantal rijke jongelui. Drie vrouwen, die in de villa verblijf hielden, zullen vervolgd worden wegens het veroorzaken van dood door schuld. Suzanna Dartelle heeft haar voorraad opium waarschijnlijk uit Saigon medegebracht waar zij, volgens het N. v. d. D. langen tijd vertoefd heeft en waar de handel in dit artikel onbelemmerd geschieden kan.

Ervan door?

Een diamanthandelaar uit de Fransche hoofdstad is verdwenen tot grooten schrik van eenige juweliers en diamantsnijders, die tegen hem een aanklacht hebben ingediend, daar hij hen voor 'n bedrag van 750.000 francs benadeeld heeft. De handelaar in quaestie had verklaard, dat hij naar Antwerpen ging, maar men gelooft, dat hij zich in Engeland verborgen houdt.

Het gestolen paarlensnoer verkocht.

De diefstal van het paarlen halssnoer is, zooals te verwachten was, een schitterende reclame geweest. Terwijl de eigenaar van het collier, Max Mayer, tal van jaren, niettegenstaande vele daartoe aangewende pogingen, geen kooper voor het collier kon vinden, is het nu Zaterdag voor de som van 1.580.000 gulden verkocht aan een zekeren Emile Dumonceau. Indien de twee paarlen, die men nog mist, gevonden worden, zal de prijs nog met 120.000 gulden vermeerderd worden, en dus 1.700.000 bedragen.

Duitschland.

Ernstige brand.

Een geweldige en noodlottige brand heeft Zaterdag gewoed in het Westfaalsch stadje Meinerzhagen (Sauerland).

De brand ontstond in een gistfabriek en breidde zich snel over de omringende huizen en fabrieken uit. 24 huizen werden in asch gelegd, waaronder twee herbergen, een boekdrukkerij, een branderij en het gebouw van een coöperatie. Volgens de laatste berichten zijn 32 gezinnen 200 personen omvattende, dakloos; zij konden ternauwernood het leven redden. Voorloopig zijn zij in scholen ondergebracht.

De gemeenteraad werd Zaterdagavond in dringende zitting bijeen geroepen om over de middelen tot leniging van den nood te beraadslagen. Over de landwegen en per spoor werden brandspuiten aangevoerd, sommige kwamen van vier uur ver. Men was het vuur Zondagmiddag nog niet meester, dertig spuiten poogden den brand te blusschen. Echter had men verdere uitbreiding weten te voorkomen. Ruim 500 personen hebben zware schade geleden, die meestal niet door verzekering wordt gedekt. Honderden arbeiders zijn broodeloos geworden, daar de fabrieken in puin liggen. Menschenlevens zijn niet te betreuren, maar veel vee is om het leven gekomen.

Zondag werd het stadje door duizenden bezocht. Volgens de laatste berichten heeft men de protestantsche kerk kunnen redden.

Spoorwegbedrijf in Duitschland.

De Pruisisch-Hessische spoorwegen zullen 600 nieuwe locomotieven, 1750 personen- en bagagerijtuigen en 15,000 goederenwagens bestellen, die op 30 September 1914 alle afgeleverd moeten zijn. Voor de rijksspoorwegen in Elzas-Lotharingen worden tegelijkertijd 122 personen- en bagage-rijtuigen en 1309 goederenwagens besteld.

Opzienbarende onthullingen.

Onder dit opschrift meldde „het Volk" van gisteravond:

„In de gansche Duitsche Christelijke vakbeweging heerscht groote beroering als gevolg van opzienbarende onthullingen, zooeven door den ontslagen secretaris van een Duitschen Christelijken Textielarbeidersbond, Wilhelm Röhling publiek gemaakt. In een manifest, dat in een kwart millioen exemplaren aan alle fabrieken wordt verspreid, beschuldigt hij den voorzitter van den Christelijken Textielarbeidersbond Karl M. Schiffer, tevens lid van den Rijksdag, voorzitter van het Christelijk Nationaal Vakverbond en president van het Christelijk Nationaal Kongres van tal van frauduleuse handelingen. Met dokumenten toont hij o.a. aan, dat Schiffer zich provisie liet geven van door de organisatie gedane bestellingen, dat hij b.v. bij het aanschaffen van een brandkast voor den Chr. Textielbond de provisie met den agent deelde en dat hij door in het geheim een extra-sleutel aan den fabrikant aan te vragen, belangrijke sommen uit de brandkast heeft weten te verduisteren.

Voorts doet Röhring mededeelingen, die niet enkel den voorzitter maar den ganschen Christelijken Textielarbeidersbond compromitteeren. Zoo zouden bij de jongste textielstaking te Crefeld de beambten van den Christelijken bond door het hoofdbestuur zijn aangespoord, op kosten der organisatie onderkruipers te zoeken."

Tot zoover „het Volk". Tegenover dit stukje plaatsen wij het volgende, dat aan de „Köln. Volksztg." geschreven wordt door het centraalbestuur van de Christelijke textielarbeiders:

„Bij een sociaal-democratische uitgeversmaatschappij is tegen het bestuur van de Christelijke Textielvereeniging een klein geschrift verschenen, dat een berg van lastertaal bevat.

Men heeft te doen met een daad van wraak van een ontslagen vereenigingsbeambte (Röhling), die zich o.a. aanzienlijke gelden van de vereeniging wederrechtelijk heeft toegeëigend en verbruikt.

De inhoud der brochure is ten deele geheel gelogen, voor de rest op demagogische wijze verwrongen en verdraaid. De door Röhling aangevoerde beschuldigingen zijn door het centraalbestuur reeds ernstig onderzocht en als geheel ongegrond bevonden." (Msb.)

Proces tegen kantonrechter Knittel.

Onder geweldige belangstelling is een zeer belangrijk proces voor het gerechtshof van Gleiwitz begonnen tegen den kantonrechter Knittel uit Lybrik. Zestig getuigen, waaronder talrijke hoogere officieren, zijn opgeroepen; het verhoor zal waarschijnlijk een geheele week duren.

Dit proces is de voortzetting van een geding, dat reeds in Augustus van verleden jaar aanhangig was voor de rechtbank te Ratibor, die Knittel destijds vrijsprak, daar hij slechts „op geoorloofde wijze zijne belangen behartigd" had. In hoogere instantie werd dit vonnis weer vernietigd, waarop het proces opnieuw aanhangig werd gemaakt. In den rijksdag en in den landdag kwam de zaak herhaaldelijk ter sprake.

De omstandigheden, die tot het proces aanleiding gaven, waren de volgende:

Kantonrechter Knittel was n.l. in 1898 officier geworden en had als ambtenaar den moed in 1908 bij de Landdag-verkiezing zijn stem in het openbaar aan een Poolschen- en Centrum-kiesman te geven. Ook nam hij als Katholiek naast Polen in een kerkbestuur zitting. De districts-commandant kon een dergelijke vrijmoedigheid niet dulden en bewerkte, dat Knittel van de reserve naar de landweer werd verplaatst, hetgeen Knittel terecht als een straf aanzag.

Hij verlangde uitspraak van een eereraad, maar dit verlangen werd, hoe redelijk ook, in alle instanties, den keizer inbegrepen, afgewezen.

Knittel liet zich niet ontmoedigen, maar verzocht bij het legerbestuur zijn rehabilitatie, ten slotte ook bij den minister van oorlog. In die vertoogen viel hij een kapitein uit Lybrik, een kolonel en een generaal hevig aan. Hij beschuldigde hen van rechtsverkrachting, leugen, laster en lafheid en noemde den kapitein o.m. een boosaardig zenuwlijder.

De rechtbank van Ratibor erkende deze verwijten ten deele als juist, ten deele als geoorloofd om zich recht te verschaffen. Dientengevolge sprak zij beklaagde, zooals gemeld, vrij, welk vonnis echter vernietigd werd.

Knittel is op het oogenblik kantonrechter te Neisze (Siberië).

Engeland.

De wandaden der Suffragettes.

Twee velden van de gemeentelijke golfbanen te Yarmouth zijn door de suffragettes onbruikbaar gemaakt. Een kaart werd gevonden, waarop geschreven stond: „Geen stemrecht, dan ook geen sport en geen vrede. Geeft stemrecht aan de vrouwen!" Een andere kaart droeg het opschrift: „De houtzagerij werd door ons in brand gestoken. Olie werd op de planken gegoten en een brandende kaars achtergelaten".

Dit heeft betrekking op de brand in de houtzagerij te Yarmouth, waarvan de schade op 35.000 pond wordt geschat.

Een Titanic-Conferentie.

Op 12 November is ten slotte de datum bepaald, dat de internationale conferentie naar aanleiding van de „Titanic-ramp" bijeenkomen zal. Een 14-tal staten zullen er aan deelnemen en men hoopt, dat de onderhandelingen tegen Kerstmis afgeloopen zullen zijn. Waarschijnlijk zullen belangrijke inter-

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

8

„Het waren 3000 man, die zich in het stof vernederden; — maar thans zal geheel Gent weer opstaan om dien smaad uit te wisschen; de Gentenaars zullen weer laten zien, wat ze kunnen, even moedig als in het verleden".

„Doch onze wapenen en harnassen zijn ons ontnomen", merkte er een op.

„Dat is niets; wapenen zullen we wel weer weten te krijgen, en harnassen behoeft een Gentenaar niet; hij vecht ook zonder harnas. Zijn wraaklust zal overigens aanvullen, wat bij hem aan wapenen ontbreekt".

Zoo is 't, riepen stemmen van alle kanten, „we willen de vrijheid of den dood".

„Aldus geschiede", zoo nam Rubbes weer het woord, „we zullen den strijd weer hervatten, wanneer de jonge hertog mocht weigeren om ons onze privilegiën terug te geven, die ons sinds dien vrede ontrooid zijn".

„Ja, ten strijde", joelde de jonge mannen, met de hand aan hun witte kaproenen.

Daarop zeide Rubbes iets tegen den smid, maar deed dit op zulk een gedempten toon, dat de schilders in het aangrenzende vertrek er niets van hooren konden. Het liep zeker over een nieuwe vergadering, om de plannen te beramen tot het welslagen der samenzwering. De eedgenooten drukten elkander de hand en Rubbes opende met den grooten sleutel weer de deur, waarop allen de Hel verlieten.

Hemling wilde hen aanstonds achterna gaan, doch Hugo van der Goes hield hem tegen!

„Nog even geduld", fluisterde deze. „We moeten ze volgen, hun namen te weten komen!..."

„Waartoe? We hebben toch hun portret?..."

„Wat moeten we dan doen?" vroeg Kasper.

„Inlichtingen inwinnen over alles, wat ons nog raadselachtig is. En wanneer er dan benarde tijden aanbreken, dan zullen we ons leven desnoods geven voor onzen meester! Jij ook, Hemling?"

„Waarachtig", antwoordde deze met vuur.

Eindelijk, nadat de laatste der witte kaproenen was verdwenen, kwam Hugo uit zijn schuilplaats te voorschijn en ging snel de trap op.

Gelijkvloers, in de groote zaal, zaten talrijke Gentenaars rustig te praten en te drinken, terwijl meester Floris met zijn dik lichaam geheel de opening der deur vulde.

„Welnu", sprak hij, „zijt gij over uw verblijfplaats tevreden? hoe vondt gij die waterdrinkers? Een vroolijk volkje, hé?"

„Zoo vroolijk, meester Florus, dat ik er mijn hoofd om durf verwedden, dat ge u niet langer vetmest, man; want het touw zou breken, wanneer de beul u wilde ophangen..."

„De beul... het touw?... Dat is een flauwe aardigheid, heeren..."

„Naar omstandigheden, meester Florus..."

„Wat is er dan gebeurd?"

„Wij zijn in de hel afgedaald en hebben er de duivels gezien. Goeden avond, Florus!"

„Maar hoe wilt gij, dat ik nog één nacht rustig slaap, wanneer gij mij niet nader inlicht?"

„Ik heb u gezegd, dat ge kort en goed zult gehangen worden; laat u dit genoeg zijn... later de rest..."

Hugo en zijn vrienden gingen snel heen, terwijl meester Florus zich met een harden smak op een stoel liet neervallen.

„Ik... opgehangen!"

Hij was zoozeer getroffen, dat hij — iets zeer ongewoons voor hem — een kroes vol water uitdronk, op welk ongewoon gezicht Geertruida vol schrik uitriep:

„Help — hij sterft!"

III.

Het was er recht behagelijk en gezellig in de woning van Jacob Weyten op den warmen zomerdam. Hij zelf genoot een kalme rust, gezeten in de groote tuinkamer van zijn huis.

Met welgevallen rustte zijn oog op de gracelijke gestalte zijner dochter en hij verlustigde zich in het bewustzijn een der rijkste burgers der stad te zijn en zulk een dochter te bezitten.

Alena kwam uit de kerk, waar zij als echt Christen vrouw vóór het aanvaarden harer huiselijke plichten eenigen tijd van haar dag aan God had geschonken. Op haar weg naar huis werd Alena omsingeld door een aantal armen, aan wie zij, geholpen door haar dienstboden, brood en kleeren uitdeelde. Nadat ze voor de armen aldus had gezorgd, hun een bemoedigend woord van troost en opbeuring had toegesproken, keerde zij met een glimlach van voldoening op haar lippen in de woning haars vaders terug. Zij gaf der dienstboden haar bevelen en ging vervolgens in den tuin bloemen knippen. Op haar verschijnen kwamen de duiven uit de boomen toegevlogen en lieten zich niet door het zwaaien met een rozentak verjagen, want ze wisten, dat zij weldra hun voeder uit haar handen zouden bekómen.

Terwijl Jacob Weyten met vreugde in het hart al de bewegingen zijner dochter volgde, kwam de oude Dode binnen, die, als oudste der dienstboden, Alena als kind had gekend, haar had zien opgroeien en het huis van den „rijken" Weyten bestuurde. Zij werd gevolgd door Hugo van der Goes.

Toen Dode den bezoeker aandiende, stond Jacob aanstonds op, om den jongen kunstenaar tegemoet te gaan, daar hij van hem dikwijls als van een ervaren schilder had hooren spreken.

Hugo scheen zich van het gebeurde van daags te voren geen onoverkomelijke zorgen in het hoofd gezet te hebben; hij rekende zeker op den moed van zich zelf en van zijn vrienden, om Karel den Stouten tegen alle belagingen te verdedigen. Het was voor den jongman een genot, een opdracht te mogen vervullen, hem door de rederijkers en kunstenaars van Gent opgedragen. Het deed hem aangenaam aan, tot de verstandigste en schoonste jonkvrouw van Gent te mogen zeggen:

„Gij zult voor een ganschen dag de koningin van het feest zijn, en al moge uw kroon ook minder rijk zijn dan die van onzen heer, zij is er niet te minder om".

Het was nog niet lang, dat Hugo van der Goes te Gent woonde, zoodat hij nog geen gelegenheid had gehad, kennis met Jacob Weyten te maken. Aanstonds evenwel week alle beschroomdheid, toen hij den gemoedelijken man op zich zag toetreden.

„Uw bezoek is voor mij zeer vereerend", sprak de gastheer, hem de hand reikend en uitnoodigend, op een tuinbank plaats te nemen.

„Een onbekende zijt gij niet meer voor mij, sinds ik voor mijn kleine galerij op enkele schilderstukken van u de hand heb kunnen leggen. Zij hangen naast een Madonna van Jan van Brugge en een Magdalena van zijn broeder".

„Te veel eer voor mij; doch ik hoop eens aan de verwachtingen, die men van mij koestert, te beantwoorden".

„Twee dingen trokken mij in mijn jeugd aan", hernam Weyten, „namelijk de handel, die wonderlijke goudmakerskunst, welke alle koopmansgoederen in goud herschept en mijn voorliefde voor schilderstukken. Ik heb de gebroeders Van Eyck en Margaretha, hun zuster, gekend; al hun leerlingen waren mijn vrienden, en telkens wanneer een schip was aangekomen, dat mijn koffers met dunaten vulde, voegde ik een doek te meer aan mijn galerij toe. Sedert heb ik de kunst liefgekregen; doch God heeft mij een dochter geschonken; voor haar ben ik thans bezig een bruidschat bijeen te krijgen, die zoo rijk moet zijn, dat mijn kind zich onder de voornaamsten van dit gewest een echtgenoot kan uitkiezen. Dat is de reden, dat ik tegenwoordig niet zooveel schilderstukken meer koop; Alena zou echter gaarne een „Heilige Familie" voor haar slaapkamer bezitten — u zoudt mij zeer verplichten, het gevraagde voor mij te schilderen..."

Wordt vervolgd.

nationale overeenkomsten worden gesloten, en met het oog hierop is het voorschrift betreffende de verplichting tot het aan boord hebben van draadlooze telegrafie-toestellen voor Duitsche schepen nog niet uitgevoerd.

Volgens dit Duitsche voorstel moeten passagiersschepen, die met de bemanning in het geheel 75 personen of meer aan boord hebben, van een draadlooze telegrafie-inrichting, die minstens 100 zeemijlen bestrijkt, zijn voorzien. Hetzelfde voorschrift zal ook gelden voor vrachtschepen, die 50 personen aan boord hebben, behalve voor den dienst op de Noord- en Oostzee, de Middellandsche en de Zwarte Zee. Deze laatste bepaling is gemaakt om de vrachtvaartreederijen niet al te zeer te treffen.

Deze en andere Duitsche voorstellen zullen op de Londensche conferentie ter sprake komen en zullen waarschijntot basis dienen voor de internationale bepalingen.

Rusland.

Ernstig spoorwegongeluk in Rusland.

In de nabijheid van het spoorwegstation te Sosyka is op den Wladikawkas spoorweg een personentrein, met bestemming naar Baku, ontspoord. Zes wagons werden volkomen verpletterd Veertig personen werden gedood en meer dan 100 gewond. De oorzaak van het ongeluk moet hieraan toegeschreven worden, dat misdadigers de rails losschroefden om den trein te plunderen. Tel.

Amerika.

Een kostbare stier.

Op de onlangs gehouden groote landbouwtentoonstelling te Palmire (Columbia) waar de meeste groote Zuid-Amerikaansche runderfokkers hun beste beestjes naar toe gezonden hadden, werd de eerste prijs behaald door een prachtigen Argentijnschen stier, die den naam Buenos-Ayres gekregen heeft. Het ongewoon mooie dier is nu, naar men schrijft, verkocht tegen den prijs van f 81.600, een prijs, die nog nooit één enkel rund voor zich liet betalen.

Mislukte ontsnapping.

Volgens een bericht uit New-York hebben dezer dagen zes gevangenen, onder aanvoering van een bekend misdadiger, bijgenaamd „Belly Green", die reeds twee jaar geleden er in slaagde uit de Sing-Sing-gevangenis te ontsnappen, doch verleden jaar zomer in Californië weer werd gevat, een poging tot ontvluchting gedaan. Het gebeurde droeg zich aldus toe. Terwijl een vijftigtal gevangenen bezig was met het lossen van zakken steenkool, sloop Green achter [illegible] deze heer, greep een revolver en riep de anderen toe hem te volgen. Met z'n vijven holden zij naar de gevangenispoort. De gevangenen sprongen in de Hudson en zwommen uit al hun macht om den tegenoverliggenden oever te bereiken. Intusschen had een andere gevangene, die slechts een korte gevangenschap moest ondergaan, en een post van vertrouwen had gekregen, aan den anderen oever zich meester gemaakt van de revolver, die Green daar heen had geworpen. Deze werd spoedig door den gewapenden gevangene in arrest gesteld. De bewakers der gevangenen vuurden 'n hagelbui van kogels af op de andere ontsnapte gevangenen, die nog in de rivier zwommen en daardoor welgenoodzaakt werden ijlings terug te keeren en zich over te geven.

Binnenlandsch Nieuws.

Provinciale Staten Zeeland.

In het kiesdistrict Middelburg heeft de stemming plaats gehad voor twee leden van de Provinciale Staten van Zeeland.

Voor de vacature-wijlen den heer H. P. den Bouwmeester (vrijz., aftr. 1919) werden 4666 geldige stemmen uitgebracht; hiervan verkregen de heeren Jhr. H. A. van Doorn te Veere (vrijz.) 1849; P. K. Peerlkamp (S.D.A.P.) 434, en H. R. Struve (anti-rev.) 2383 stemmen, zoodat gekozen is de heer Struve.

Voor de vacature ontstaan door het bedanken van den heer S. Louwerse (antirev., aftr. 1916) werden uitgebracht 4650 geldige stemmen; hiervan verkregen de heeren mr. J. J. Heijse (vrijz.) 1837; W. Melis (antirev.) 2392, en L. Onderdijk (S.D.A.P.) 421 stemmen, zoodat gekozen is de heer Melis.

Burgemeester en gemeenteraad.

In een vergadering van den gemeenteraad van Amerongen werd mededeeling gedaan van het Kon. besluit, houdende de benoeming van jhr. mr. W. E. Van Weede tot burgemeester dier gemeente. Wijl deze benoeming reeds ruim een 14 dagen bekend was, en men nog niets naders van den benoemde gehoord of gezien had, stelde wethouder N. van Os voor aan den commissaris der Koningin te Utrecht een schrijven te richten en daarin te vragen naar de juiste woonplaats van den burgemeester!

Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen. N. v. d. D.

Mond- en klauwzeer.

In een stal te Berg en Terblijt (L.) is mond- en klauwzeer uitgebroken.

Moordaanslag.

Men seint uit Dinxperloo aan de Msb.

Nabij de Duitsche grens is Dinsdagavond een moordaanslag gepleegd op den arbeider E. Kneilman, door zekeren H. Knabbe, een 26-jarig persoon, die reeds wegens verschillende inbraken gevonnist is. Den arbeider werd met een dolkmes onverhoeds een diepe steek in het hoofd toegebracht. De bedoeling van den aanvaller schijnt roof te zijn geweest. De aangevallene verkeert in levensgevaar, de dader is gearresteerd.

Merkwaardige rijwieldiefstal.

Zaterdagmorgen werd door drie Haagsche inspecteurs van politie aangifte gedaan, dat des nachts, terwijl zij nachtdienst hadden, hun rijwielen uit de gang hunner woning gestolen zijn.

Men vermoedt dat de rijwieldieven op de hoogte waren van het in nachtdienst zijn der bestolenen en deze rijwieldiefstallen als een wraakoefening dienen te worden beschouwd.

Soldaat en kiezer.

Bij de stemming voor den gemeenteraad van Middelburg kwam Vrijdag een kiezer aan het stembureau in de uniform van soldaat. Deze kiezer, een winkelier, was gedurende enkele dagen voor herhalingsoefeningen opgekomen, doch had de oproepingskaarten ontvangen. De voorzitter van het stembureau weigerde den man te laten stemmen. De vraag is of deze zienswijze wel juist is, daar op de lijst niet was vermeld dat deze kiezer in de de uitoefening van zijn kiezersplicht was geschorst en ook niet bij de wet voorgeschreven kennisgeving, dat hij onder de wapens vertoefde, van den garnizoenscommandant was ingekomen. Op den uitslag was de stem van dezen kiezer niet van invloed.

Het roode Zaandam.

De gemeenteraad van Zaandam heeft in een Maandagavond gehouden zitting met 10 tegen 9 stemmen besloten met ingang van 1 Mei 1914 voor de gemeente-werklieden den achturigen arbeidsdag in te voeren. Verder werd in dezelfde zitting aangenomen, eveneens met 10 tegen 9 stemmen, een voorstel van de sociaal-democratische raadsfractie, om den 1 Mei-dag onder de officieele feestdagen op te nemen.

Voor beide voorstellen stemden de 10 sociaal-democratische leden en tegen de overige raadsleden. Msb.

Een auto-ongeval.

Op den gevaarlijken draai van den dijk te Lent bij Nijmegen is Zondagmiddag een ernstig auto-ongeval voorkomen.

Een Duitsche auto kwam met volle vaart zonder waarschuwing den draai inzetten. Eensklaps zag de chauffeur eenige kinderen op den weg spelen. Goede raad was nu duur. De kinderen omver, wellicht doodrijden, of tegen eenige steenen palen opjagen. Hij koos het laatste en stoof met geweld tegen de palen op. De auto werd zoo goed als vernield, de chauffeur werd gewond, maar de kinderen waren gered.

Msb.

Een scherp schot.

Bij de oefening, welke verleden week door het garnizoen uit Middelburg in de duinen aldaar gehouden werd, werd tijdens het vuren met losse patronen een sergeant, die naast een luitenant lag, door een scherpe patroon vrij ernstig aan den rechterarm verwond. Een direct daarop aangevangen onderzoek naar de herkomst had niet het gewenschte resultaat.

Raadselachtig ongeval.

Te Amersfoort heeft Zondag een droevig en raadselachtig ongeval plaats gehad.

Het 6 jarig jongetje had gespeeld met eenige jongens uit de buurt en werd 's morgens door zijn moeder thuis geroepen. Toen de familieleden een tijd nadien in hun huis kwamen, vonden zij het jongetje bewusteloos binnen het hek liggen met een groote wond aan het hoofd. Onmiddellijk werd een geneesheer gehaald, die verder constateerde, dat de rechterelleboog gewond en de rechterpols gebroken was. Hij adviseerde directe overbrenging naar Utrecht, waar men het jongetje onder behandeling nam, waarbij bleek, dat de milt op 6 plaatsen gescheurd was.

Maandag is het kind overleden.

De politie heeft een nauwkeurig onderzoek ingesteld, maar nog geen spoor kunnen ontdekken.

Het jongetje, dat bijna steeds bewusteloos was, heeft niet anders gezegd: „ik ben niet gevallen". („U. D.")

Ongeluk.

Te Dedemsvaart heeft een arbeider vermoedelijk tengevolge van het zaaien van kalksalpeter, een huidontsteking gekregen, van zoo ernstigen aard, dat de man daaraan is overleden.

Ernstig ongeluk.

Men meldt uit Driel aan Msb.:

Maandagmorgen was zekere C. J. B., uit Valburg, met kar en paard aan het Drielsche Veer tegenover de Westerbouwing bezig met grint laden. Plotseling liep het paard achteruit, terwijl de man nog op de kar zat. Paard en kar met berijder geraakten te water met het treurig gevolg, dat man en paard verdronken. Het paard en de kar zijn opgevischt.

Waarschuwing.

Men verzoekt ons opneming van onderstaand als waarschuwing tegen een reeds herhaaldelijk gesignaleerde manier van oplichting.

De laatste dagen vervoegt zich bij voorkeur aan gestichten en groote inrichtingen een net gekleed, Duitsch sprekend heer, die voor spotgoedkoopen prijs een collectie bad- thee- en handdoeken van degelijke kwaliteit ten verkoop aanbiedt. Hij geeft voor de zoon te zijn, van een grooten fabrikant Muller, die door zijn vader naar Holland gezonden is om de restanten der fabriek ten verkoop te bieden en ze desnoods aan arme kloosters cadeau te doen. Hij is vergezeld, naar zijn zeggen, door een bediende van het hotel, waar hij logeert, een eveneens net uitziend persoon met blonden knevel, Willem de Vries genaamd. De prijs der handdoeken etc. is zoo laag dat men gauw verleid wordt een bestelling te doen die dan des namiddags gebracht zal worden en niet aanvaard behoeft te worden, als ze niet beantwoordt aan het monster. Intusschen komt de z.g. hotelbediende met stukken linnen, tafelstellen, tapijten etc. aandragen. De Duitscher dwingt als het ware te koopen, hij wil absoluut, dat men een bod doet; de bediende fluistert den kooper in, de helft te bieden van hetgeen gevraagd is. Durft men dat doen dan is men kooper en bemerkt al spoedig dat men nog veel te duur gekocht heeft ja met de waar bedrogen is.

De bestelde doeken, waaraan men werkelijk een koopje had en die als lokaas hebben gediend, laten zich wachten en zal men wel nimmer ontvangen, evenmin als de sluwe bedrieger het nog waagt op die plaats later weer eens terug te komen.

Doopen in de Kralingsche plas.

„De Rotterdammer" meldt:

Ten aanschouwe van een aantal hunner geloofsgenooten heeft in een hoekje van den Kralingschen Plas tegenover „De Burg", aan de Korte Kade, Dinsdagmiddag de onderdompeling plaats gehad van 12 vrouwen en 8 mannen.

Een preek ging aan de doopplechtigheid vooraf. Als kleedkamer fungeerde een loods van de Zeilvereeniging „Kralingen", alwaar de doopelingen zich kleedden in een hemd, benevens een gummi-regenjas.

Met latwerk werd het kroos uit den Plas weggehouden.

In het midden van het doopwater stond tot aan de borst in het water de voorganger, gekleed in toga. Na het gebruikelijke ceremonieel werden de doopelingen achterover onder water gedoopt. Een der vrouwen moest door koude of schrik bevangen, uit het water worden opgehaald. Zij was geheel ontdaan.

Voor de weinigen, die toevallig getuigen waren van de plechtigheid, was dit een onverkwikkelijk tooneel.

Grens-visitatie.

Op het traject Herzogenrath—Sittard heeft zich een vermakelijk visitatiegeval voorgedaan. Een rijksambtenaar trad in een spoorwegwagon om met Argus oogen de reizigers te monsteren, of wellicht contrabande werd medegevoerd als bagage. Hij meende een slachtoffer gevonden te hebben in een jonge vrouw, die een klein kind op den arm droeg, en enkele pakketten bij zich had. Met de woorden: Wat hebt ge daar, op een pakket wijzende trad hij op de vrouw toe. „Kinderwasch" was het antwoord. „Open maken" klonk het bevel. Doch de vrouw kon aan deze lastgeving geen gevolg geven, wijl het kind op den schoot haar hinderde. Toen ontfermde zich de ambtenaar; hij haalde een mes uit den zak en sneed de touwtjes door, onderzocht het pakje, dat echter niets voor den fiscus bevatte. Toen kwam het tweede pakje aan de beurt; de touwtjes werden doorgesneden; voor den inhoud behoefde geen invoerrecht te worden betaald.

Er restte ten slotte nog een klein pakje, stevig met touw vastgemaakt. „Wat zit daarin?" informeerde de kommies. „Ach kleinigheden", zuchtte de gemartelde vrouw. „Kleinigheden" herhaalde de ambtenaar werktuigelijk en hij begon dezelfde operatie aan dit pakje: in een oogwenk waren de touwtjes doorgesneden. En ijverig begon hij te grasduinen; als door een wesp gestoken, sprong de ambtenaar terug. Hij was met de handen in iets, wat wat nat en geel is, terechtgekomen, en merkte te laat, dat de voorwerpen zijner inspectie vuile kinderluiers waren.

De vele passagiers braken in een onbedaarlijk gelach los, en snel als de wind verdween de douanebeambte.

Meisjes met loshangende haren.

In tal van fabrieken is het aan meisjes verboden om met loshangende haren in de nabijheid van bewegende machinedeelen te komen. Wie dit verbiedt heeft daarin groot gelijk, want alhoewel het nu niet telkens gebeurt, dat een meisje door zulk een machinedeel bij de haren gegrepen wordt, komt het toch nog al eens voor. Wij herinneren ons verschillende gevallen, schrijft De Risico-bank.

Nu weer twee gevallen binnen zeer korten tijd. Het eene gebeurde in een mode-atelier, het andere in een wasscherij. In beide gevallen raakten de haren van de meisjes om een as en werd de hoofdhuid met haar en al van het hoofd gerukt. De meisjes werden dus levend gescalpeerd!

Het is te verwonderen, dat die ongevallen niet meer gebeuren Wie zulke ongevallen wil voorkomen, verbiede aan meisjes, die bij hem in dienst zijn, om het haar los te laten hangen, wanneer haar werk meebrengt, dat zij in de nabijheid van bewegende machinedeelen kunnen komen. Het is tot haar eigen bestwil.

De inbraak bij wethouder Delprat.

Bij wethouder Delprat te Amsterdam werden op 19 September ontvreemd:

1 schilderstukje van Jacob Maris, voorstellende een 14-jarigen knaap; 1 schilderstukje, voorstellende een weiland en een laan, van L. Muller; 3 zilveren sauslepels, 1 idem vischlepel en 1 soeplepel; 2 zilveren mosterdlepeltjes, 1 zilveren ijslepel met 12 daarbij behoorende lepeltjes; 5 zilveren ornamenten voor zoutvaatjes;

12 antiek zilveren lepels en vorken, glad en zeer zwaar; 12 zilveren oestervorkjes; 12 zilveren koffielepeltjes en 1 suikertangetje; 1 zilveren lepel en vork voor gember; 1 zilveren vischcouvert; 12 zilveren taartvorkjes; 2 zilveren taartvorkjes; 2 zilveren zoutvaatjes; 1 zilveren vleeschvork; 1 hengel met glazen taartschotel; 12 Eng. zilveren lepels en vorken.

Eenige bonbonlepeltjes met wapentjes van verschillende plaatsen; 1 zilveren theeservies, bestaande uit trekpot, koffiekan, suiker en melkkan, alles empire; 6 candelabres, compositie; 1 zilveren kinderbekertje; 1 klomp gedreven zilver als pressepapier; 2 empire kandelabres, zilver op vierkanten voet, vorm van een zuil; 1 zilveren schaaltje.

1 zilveren eierdop met idem schoteltje en lepeltje; 1 brillanten diadeem aan zilveren keteltje; 1 zilveren schakelarmband met ronde schelpjes; 1 medaillon met zwarte steen waaromheen paarlen; 1 broche met groote blanke z.g. colombosteenen, in het midden een gele steen a jour en in goud gevat; 1 heerendasspeld goud met blauw steentje.

een aantal klein model ridderorden aan staafje; 1 diamanten hanger aan kettinkje in étui, een aantal defecte gouden en zilveren sieraden, benevens losse bloedkoralen en een stuk agaat; 1 antiek gouden horloge, dik, bewerkt, met dubbel uurwerk; 2 gouden horloges, een met het merk „Waltham" waarvan de wijzerplaat in zeer fijne roode en blauwe letters de naam Delprat draagt.

een bronzen medaille van het instituut van ingenieurs van de tentoonstelling te Chicago; een zilveren medaille van de stad Parijs, waarop de naam Delprat, geschonken bij het bezoek van het Amsterdamsche gemeentebestuur aan die stad; 1 insigne van Roemenië; 1 officierskruis met lint, Leopoldorde; 1 officierskruis met lint, Legioen van Eer; 1 groote ster met wit en geel lint van de Orde van Cambotja; 1 ridderkruis Nederlandsche Leeuw; 4 klein model decoratiën als boven aan gouden kettinkje met 2 gouden speldjes.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 1 October 1913.

Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel

op Zondag 12 en Maandag 13 Oct. a.s.

Het comité ter viering van bovengenoemde feesten deelt mede, dat het programma is opgemaakt en in de heden Woensdagavond te houden vergadering aan 't Eere-Comité ter goedkeuring zal worden voorgelegd.

Dit program zal in het volgend nummer van dit blad in zijn geheel worden bekend gemaakt en wij twijfelen geenszins of dit program zal de verwachtingen van Boxtel's ingezetenen nog overtreffen.

Wij mogen met gegronde reden hopen, dat 't feest, indien het weer een weinig wil medewerken, alleszins goed slagen zal.

Daar: 1e. de gelden 't niet toelaten en 2e. de leden van ons comité ook geen tijd meer disponibel hebben om aan de versieringen in de gemeente te beginnen, richten wij beleefd een verzoek tot alle inwoners van Boxtel om ieder afzonderlijk, of meerdere te zamen, in zijne of hunne buurt eene of andere versiering aan te brengen. Immers, wanneer men flink wil feesten, dan moet Boxtel ook een feestelijk aanzien hebben.

Laat dus allen, zooveel in hun vermogen is, medehelpen tot het maken van buurtversieringen. Boxtel's ingezetenen hebben bij gelegenheid van vorige feesten zoo duidelijk getoond dat een dergelijk werkje bij hen in goede handen is, welnu, laat ons allen, zonder uitzondering, ook nu weer toonen.

Namens 't Comité,

HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Secretaris.

— Zaterdagavond kregen een paar opgeschoten jongens twist, waarvan de gevolgen waren, dat een zekere L. een anderen jongen aan zijn hoofd verwondde. De politie heeft procesverbaal opgemaakt.

— Maandag hebben verschillende hand- en kruisbooggezelschappen hun jaarlijksche potverteering gehouden.

Op al de feestvierende doelen was het vroolijk en gezellig, zonder dat de orde in 't minst verstoord werd.

— Door den heer Charles v. Rooij, Rechterstraat alhier is in een slagkooi gevangen een Blauwpieper met een ring om zijn poot, waar opstond „Museum Leiden, no. 9905".

— Verleden Zondag had op den doele L'Union het jaarlijksch koningschieten plaats. Het ging er gezellig naar toe. De strijd was hevig, want van de veertien schutters, die er aan deelnamen, waren er niet minder dan acht, die meer dan 3½ per schot schoten en M. v. Esch meer bij de schutters bekend onder den naam van „den Bels" werd heden door P. Bakx overwonnen, iets, dat niet gemakkelijk gaat. Bakx had dan ook niet minder dan 120 punten in 30 schoten.

Het zelfde gezelschap behaalde in Woensel verleden Zondag ook den 6en korpsprijs met 82 punten in vier schoten.

Haaren. Dinsdag vertrok van ons de eerw. Zuster Ursula na gedurende zes-en-twintig jaren Hoofd te zijn geweest van onze Bijzondere school. Zuster Ursula zal eene gelijke betrekking aanvaarden in de bijzondere school te Meijel. Hgz.

— Tot onderwijzeressen zijn alhier benoemd twee Eerw. Zusters uit het Klooster der Franciscanessen in plaats van de Eerw. Zuster Ursula en van de hulp onderwijzeres Mej. M. J. W. Meijer.

— De op Zondag j.l. gehouden kermis was dank zij het mooie weer druk bezocht door vreemdelingen.

Het ging er recht gezellig naar toe. Dronkemanstooneelen of vechtpartijen kwamen niet voor.

— De uitvoering gegeven Maandagavond door onze fanfare met medewerking van den humorist C. Smits uit Tilburg, en de uitvoering van de Tooneelvereeniging Prinses Juliana waren druk bezocht, en het publiek was zeer tevreden over al hetgeen wat daar ten gehoore is gebracht.

Best. Naar het E. D. uit vrij goede bron verneemt zijn de plannen, voor het tot stand brengen van een stoomtram van Oirschot via Best naar Eindhoven, zoo goed als geheel opgegeven, zoodat voor als nog, van eene ontheffing uit hare isolatie, van de gemeente Oirschot, niets zal terecht komen.

Valkenswaard. *Uit de sigarenindustrie.* Maandag is alhier een staking uitgebroken onder de sigarenmakers. Ze betreft alle fabrikanten, 15 in getal. Dit is het eerste conflict, dat zich aldaar tusschen fabrikanten en werklieden voordoet. Circa 650 werklieden hebben den arbeid neergelegd, terwijl de overigen ongeveer 150 in aantal, ongeorganiseerden, naar verluidt, hun werk tegen a.s. Zaterdag ook hebben opgezegd.

Tilburg. *Motie.* De Noord-Brabantsche Afdeelingen van den Ned. R. K. Graf. Bond, bijeen in eene Algemeene Bestuursvergadering te Tilburg op 28 September, om te bespreken het Manifest, door eenige Boekdrukkerspatroons aan alle Patroons in de Grafische Vakken in Noord-Brabant toegezonden, teneinde deze op te wekken, in zooverre zij zijn vereenigd in den Ned. Bond van Boekdrukkerijen, zich van dezen Bond af te scheiden.

Dat wij in dit Manifest echter zien, dat het eenige doel der opstellers is, te ontkomen aan de invoering van het Landelijk Loontarief, ofschoon zij echter wel 't uim gebruik wenschen te maken van het door genoemden Patroonsbond ingevoerde „Tarief voor Drukwerken";

dat de patroons door deze daad een spaak in het wiel steken, en de invoering van het Landelijk Loontarief in niet geringe mate tegenwerken;

dat de patroons ten onrechte in genoemd Manifest de meening verkondigen, dat de werknemers zeer tevreden zijn met de eertijds aangenomen „Provinciale Regeling";

spreken hunne afkeuring uit over het Manifest, in zoover het een verkeerde voorstelling geeft van de meeningen, welke de Brabantsche typografen in zake de Prov. Regeling zijn toegedaan, en over het drijven der Patroons om te ontkomen aan het ontworpen Landelijk Loontarief.

Wekken de georganiseerde typo's op, met de organisatie te trachten het Landelijk Loontarief in zijn geheel, ook in Noord-Brabant, in te voeren.

Roosendaal. Over de nieuwe hier te vestigen groot-industrie (zijdefabriek) verneemt de „Grw." nog het volgende:

Doordat de eerste onderhandelingen met de gemeente zoo langzaam gevorderd waren, dat de beste tijd van 't jaar voor bouwen als anderzins voorbij was, meende de Parijsche ondernemers, dat het nu op geen dag of wat meer op aan kwam en staakten voorloopig, na van alle grondeigenaren voor de benoodigde perceelen, voldoende verlenging van optie verkregen te hebben, alle verdere operaties en gingen rustig hun vacantie houden. Nu deze heeren echter uit hun badplaatsen te Parijs zijn teruggekeerd, hebben hun zaakwaarnemers onmiddellijk last gekregen de onderhandelingen opnieuw te openen.

Deze vlotten nu uitstekend, zoodat wij kunnen mededeelen dat van twee eigenaren Zondag definitief de gronden reeds zijn aangekocht. Binnen enkele dagen zal men dus nadere berichten omtrent deze grootsche industrie vernemen.

Orthen. *Groote brand.* Zaterdagmiddag ongeveer halfvier bemerkte een voorbijganger dat uit een der hooimijten tegenover de kerk vuur sloeg. Niet lang duurde het of de geheele voorraad hooi, welke daar lag opgetast tot een kwantum van ongeveer 200,000 ponden, was door het vuur aangetast.

Het vuur heeft van halfvier Zaterdagmiddag tot Zondagavond 7 uur gewoed; vooral Zaterdagavond omstreeks 6 uur was het vuur geweldig en was de lucht betrokken door de rookwolken, welke uit de vlammen opsloegen. Met vrees en schrik sloegen de bewoners der overliggende huizen het niet te stuiten vuur ga, telkens beangst dat het hun woningen zou aantasten. Maar Goddank had de wind de goede richting: hij woei van de huizen af en joeg rook en vuur den vrijen polder in.

De Orthensche brandspuit was zéér spoedig ter plaatse. Aan het moedig en vlug optreden der Orthensche spuitgasten is het te danken dat het huis van den heer Pels, waartegen een der mijten was gezet, kon gespaard blijven. Uit veiligheid werd genoemde woning ontruimd, waarbij iedereen die kon, een handje meehielp.

Hulde aan die menschlievenden!

De huizen er tegenover bleven onbeschadigd, wel moesten ze af en toe bespoten worden, maar dat is het ergste niet.

Van den heer Hanegraaf, landbouwer, verbrandden 160.000 ponden hooi, benevens een mijt erwten. 't Een en ander was bij de Haagsche laag verzekerd.

De heer Hanegraaf, die in Maastricht vertoefde, werd per draad ontboden. Hij kwam Zaterdagavond om halftien op de plaats des onheils.

Van den heer Pels. landbouwer, verbrandden ongeveer 30.000 ponden benevens een houtmijt. De schade wordt door een lage assurantie eenigszins gedekt.

De Bossche brandweer arriveerde om halfvijf en werkte ook zoo hard en goed ze kon, terwijl de politie met inspecteur Rulkens aan het hoofd voor een goede regeling zorg droeg.

Deze hooibrand viel juist op den 26sten verjaardag van den brand, die half Orthen met de kerk er bij, in asch legde.

De oorzaak van den brand wordt toegeschreven aan het spelen met lucifers door kinderen!

De brand, die van af de aanlegplaats der Rotterdamsche boot duidelijk was te zien lokte Zaterdag en Zondag zeer veel nieuwsgierigen. Hgz.

Gemengd Nieuws.

Nederlandsche redders.

Maandagnacht 15 September hoorde men op het 14000 tons droogdok, te Amsterdam gebouwd en op weg naar Soerabaja, in de golf van Aden angstig hulpgeroep. Weldra ontdekte men een omgeslagen sloep en daar bovenop een man. Vlug sprongen twee matrozen, Klaas Veenstra en Martinus Kramer, beiden Nieuwediepers, in de vlet om te trachten den schipbreukeling te redden; zij mochten het genoegen smaken hem behouden op het dok te brengen.

Van hem vernam men dat hij Duitscher was en stuurman op een der torpedobooten, die te Aden geankerd waren en die bestemd zijn voor China. Hij vertelde dat hij met zijn sloep door een windvlaag was omgeslagen en reeds langer dan een uur op de omgeslagen sloep ronddreef.

Gelukkig dat men op het dok zijn noodkreten hoorde, anders ware hij zeker de golf uit en de volle zee ingedreven. Met de sloep van het dok werd hij naar zijn vaartuig gebracht.

Dinsdag 17 Sept. kwam de Duitscher op het droogdok om nogmaals zijn redders te bedanken en wilde hun twintig Mark geven, dat echter met beslistheid door nen van de hand werd gewezen met de echt-Hollandsche uitdrukking:

„Wij zijn zeelui onder elkander, een volgenden keer doe jij het ons".

Een eeresaluut aan die flinke mannen!

De uitvinder der papieren sigarenpijpjes.

Dezer dagen is Christian Schütz, de uitvinder der papieren sigarenpijpjes, gestorven. Met hem is een groot-industriëel heengegaan. Als bediende in een sigarenwinkel hoorde hij een klant eens klagen over de onhygienische sigarenpijpjes. De barnsteenen, meerschuimen en weichselhouten mondstukjes worden veel te lang gebruikt, en zijn op het laatst absuluut vies. Schütz knoopte dit gesprek in zijn ooren en... kwam op de ideé van papieren sigarenpijpjes, die men na één keer gebruik wegwerpt. Het hoeft niet gezegd, dat hij ettelijke tonnen nalaat.

Een dwergvolk.

Prof. Thorbecke heeft, volgens het Tijdschr. K. Ned. Aardr. Gen., op zijn jongste expeditie in Duitsch-Kameroen een merkwaardig dwergvolk ontdekt, dat tot eenige jaren geleden geheel teruggetrokken leefde in de grotten van een vrij hoog gebergte, aan den rand der Woetevlakte. Eerst toen werden zij ontdekt en gevankelijk weggevoerd door hun buren in de vlakte. De negers wezen den professor op het gebruik dat van de dwergen als gidsen gemaakt kon worden, en zoo vond Thorbecke gelegenheid dit ras te bestudeeren.

Hij slaagde erin, 14 individuen te meten en te fotografeeren. Deze menschen zijn volstrekt niet leelijk, en op eenigen afstand gezien, treft hun dwergachtige gestalte slechts, indien normaal geproportioneerde menschen zich in de nabijheid bevinden. Zij zijn gekenmerkt door een rond hoofd, een betrekkelijk groot lichaam, lange armen, kleine en zwak-ontwikkelde beenen, kleine handen en voeten. De lengte varieert bij de mannen tusschen 140 en 150 centimeter.

Vroeger bepaalde dit volkje zich tot de jacht, zich overigens voedend met vruchten en wortelen, maar in den laatsten tijd hebben zij den landbouw leeren beoefenen. De negers beweren, dat bij zekere plechtigheden, als begrafenissen, een oorspronkelijke taal nog gebruikt wordt. Schedels kon Thorbecke niet bemachtigen. Ook kon hij geen zekerheid verkrijgen of een gedeelte van dit dwergvolk nog onafhankelijk is gebleven en zich ergens schuilt houdt.

Stand der aardappelen en voedergewassen omstreeks 1 September in Duitschland, Groot-Brittannië en Ierland.

Duitschland. De stand der aardappelen loopt sterk uiteen. Op lichte grondsoorten, waar het gewas reeds begon af te sterven, hebben de regens in Augustus nog veel goed gedaan. Op de zware gronden lijden de aardappelen meer of minder aan te veel vocht, zoodat de ziekte op verschillende plaatsen is opgetreden. Dooreengenomen was de stand op 1 September (1 = zeer goed, 2 = goed, 3 = middelmatig, 4 = gering, 5 = zeer gering) 2,6, terwijl op 1 September 1912 de stand eveneens 2,6 was.

Ook van klaver en lucerne is de stand zeer verschillend. Vooral in Zuid-Duitschland leveren deze gewassen zeer bevredigende opbrengsten. In andere deelen van Duitschland hebben de velden echter in den voorzomer te veel van de droogte geleden, zoodat de in Augustus gevallen regens den stand niet meer goed kunnen maken. Dooreengenomen is de stand van klaver 2,4 (1 September 1912: 2,6) en van lucerne 2,4 (1 September 1912 : 2,4),

De graslanden leveren algemeen eene bevredigende 2de snede. De stand der vloeiweiden was op 1 September 1913 2,1 (2,1) van andere weiden 2,5 (2 4).

Engeland en Wales. De zomer van 1913 was in Engeland buitengewoon droog. De aardappelen staan er gezond voor, doch ten gevolge van gebrek aan vocht in den grond zijn de knollen veelal klein, zoodat de oogst beneden het gemiddelde zal blijven. De ziekte heeft weinig schade aangericht. Wanneer een normale oogst aangeduid wordt door 100, dan was op 1 September j.l. de stand der aardappelen 95.

Voederknollen en mangelwortelen hebben sterk onder droogte geleden. De oogst van knollen wordt geschat op 80 pct., die van mangelwortelen op 87 pct. van een normalen oogst.

Ook in de graslanden begon het voedsel voor het vee in den laatsten tijd schaars te worden.

Schotland. Ook in Schotland hebben de gewassen aan droogte geleden. De aardappelen blijven klein van stuk, vooral in het Zuiden des lands. De oogst zal daar 15 tot 30 pct. beneden den normale blijven. In het Noorden is de stand belangrijk beter. Ongeveer hetzelfde geldt van voederknollen en mangelwortelen, terwijl de weiden algemeen schraal met gras bezet zijn.

Ierland. In Ierland, waar het klimaat in den regel te vochtig is, heeft de droge zomer een zeer gunstigen invloed op de meeste gewassen gehad. De aardappelen staan er zeer goed voor. Men verwacht een gemiddelden oogst, terwijl de qualiteit uitmuntend zal zijn. Knollen en mangelwortelen beginnen in den laatsten tijd iets aan droogte te lijden en ten aanzien van vele graslanden is dit in sterke mate het geval.

(St.ct.)

Onderbroeken-parade.

Tijdens de Keizerparade in Posen had er een vermakelijk voorval plaats. Van hooger hand was bevel gegeven, dat de manschappen en officieren in linnen broeken voor Zijne Majesteit den Keizer moesten verschijnen. Op den dag, dat de groote parade zou plaats hebben, was het toevallig druilerig weer. Een fijne motregen deed vermoeden, dat er dien dag nog menig druppeltje zou vallen. Daarom werd besloten dat de soldaten hun laken broek zouden aantrekken en de linnen broeken in hun ransel mede zouden nemen, ingeval deze noodig mochten zijn. Dit was echter niet naar den zin van de „hooge oomes", die er op stonden, dat men zich aan het oorspronkelijk bevel hield.

Zoo gebeurde het, dat een kwartier voor de aankomst van den Keizer ten aanschouwen van duizenden belangstellenden de verkleedpartij begon. Menig officier en grenadier bracht eenige hoogst pijnlijke momenten door. In hun haast hadden zij namelijk vergeten hun linnen broeken in te pakken en zij wisten nu een oogenblik niet wat ze moesten beginnen. Een jonge officier wist zich echter te helpen. Hij leende eenvoudig de witte broek van een zijner soldaten en moffelde den beroofde, die dus nu in zijn onderbroek stond, midden in de rijen der andere soldaten.

Zijn voorbeeld werd ijverig gevolgd. Het aantal broeklooze soldaten deed echter geen afbreuk aan het succès van den dag, want het oog der critiek merkte niets van deze onderbroekparade.

Ingezonden stukken.

Een ernstige vermaning, door een oudgediende gegeven aan alle Milicien, bijzonder aan de manschappen der bereden wapens.

Bijna twee jaren zijn heengesneld. Ik werd soldaat, ingedeeld bij de Huzaren. Velen huiverden er voor! En och! 't Is eigenlijk zonder afdoende reden. Ik leefde tevreden en gelukkig heb niet te klagen gehad. Toch keer ik blijde terug naar de ouderlijke woning, waar vader en moeder mij wachten en intusschen de dagen tellen.

Goddank ben ik er onder de huzaren niet slechter op geworden. Integendeel! Ik werd meer man, gehard tegen moeilijkheden, leerde opstaan, ben nu geoefend in orde en tucht. Vertroetelen. Zie daar is geen sprake van, vooral niet bij de huzaren. Maar wat meer zegt! ik bleef ook Katholiek in woord en daad. Fijn was ik nooit, en als ik veranderd ben, dan dunkt me dat ik beter ben geworden door den harden strijd voor godsdienst en zedelijkheid.

Niet dat ik te klagen heb over het soldatenleven als zoodanig. Die wil, kan ook zijn plichten doen. Maar omdat velen hun plicht geheel verwaarloozen, is de verleiding soms ontzettend groot. Waar wordt de kracht gegeven tegen de verleiding? Dat wilde ik tot welzijn van al mijn kameraden en vooral tot geluk van allen die na mij zullen komen duidelijk maken.

De R.K. Militairen-Vereeniging geeft de kracht. Wordt zij trouw bezocht, dan geen nood. De overste kent hen allen als de getrouwsten en O. L. Heer eveneens. Is men geen lid der Militairen-Vereeniging of meent men te kunnen volstaan met het doen opschrijven van zijn naam op de lijst en de plechtige opdracht, met beide oogen heb ik het gezien de groote hoop gaat den weg op des verderfs, ziet niet meer om naar de kerk, leeft een paar jaren als zonder God en wordt een ergenis voor velen.

Dezen toch zijn de schuld, dat velen vooral onder de dorpsjongens die nimmer iets kwaads hoorden of zagen en die niet gehard zijn tegen den strijd, al heel spoedig bedorven worden. Zij trekken ze af van de Militairen-Vereeniging. Het moge duivelachtig genoemd worden 't Is eenmaal zoo.

De voornaamste reden waarom velen die goed beginnen met het bezoeken der vereeniging later verflauwen, is daarin vooral te zoeken. Daarom ben ik het volstrekt niet eens met den Veld-artillerist in zijn goed gemeend ingezonden stuk: „Wat zou de reden zijn?"

Het stuk is geplaatst in de(n) Katholieke(n) Militair no. 4, 15 Juli 1913. Schrijver beweert, en met recht, dat zij die dienen bij de bereden wapens minder trouwe leden der R.K. Militairen-Vereeniging zijn, dan het voetvolk. Hij zoekt de oorzaak in het verschil van dienstvorm, in den nachtdienst, speciaal in „de stalwacht".

Gaarne geef ik toe, dat het loopen op klompen, mest rapen, heen en weer loopen met schop en blik, het inademen eener muffe, onaangename lucht, welke veelal in de stallen heerscht, verlammend werkt op sommige jongens, die nimmer zooiets hebben ontmoet. Toch meen ik dat schrijver overdrijft. Spoedig wordt men het gewoon en wordt het vanzelf minder hard. Daarbij boerenjongens zullen daarin al heel weinig bezwaar vinden.

Daarom moet ik met den geachten schrijver geheel van meening verschillen. Het „luiwammissen" als natuurlijk gevolg van dat verlammend werk aangegeven en gesteld als oorzaak waarom de militairen-vereeniging niet naar behooren wordt bezocht, heeft naar mijn bescheiden meening een geheel andere oorzaak.

Ik schrijf dat „luiwammissen" geheel toe aan hetgeen de geachte veldartillerist een tweede oorzaak noemt: de zwakheid van wil, de gemakzucht en lusteloosheid.

Velen zijn er, die voorheen thuis vertroeteld waren, tegen niets bestand, die terugschrikken voor elke vermoeienis. Als soldaat, speciaal bij de bereden wapens, kunnen ze flink worden naar lijf en ziel. Maar nu juist door dat vadzig neerliggen op den stroozak nog bij klaarlichten dag, worden zij nog luier en vadziger dan zij te voren waren.

Komaan! 't Is niet menschelijk. In de Militairen-Vereeniging kunt ge ook uitrusten. Ge vindt er een aangenaam tehuis. Verfrisschingen, eten en drinken alles veel goedkooper dan waar ook in de stad. Ge vindt er ontspanning van allerlei aard en gezellig verkeer en vooral de bevrijding van gevaren door thuisblijven of het rondloopen in de stad veroorzaakt.

Tot u vooral, die weldra zult komen onder de wapens, richt ik mijn vermaning: past op voor de verleiding, wacht u voor de luiheid. Wordt lid van de R. K. Militairen-Vereeniging. Zoo niet, dan loopt ge gevaar den weg te zullen inslaan, waarop ongelukkig zoovelen voorgingen. Dezen keeren terug in het ouderlijk huis als willooze, half verlamde, koppige, halsstarrige luiaards, gewoonlijk daarbij zedelijk en godsdienstig geheel bedorven. Zij zijn diep te beklagen. Echter zijn ze zelf de schuldigen. Ze hebben het middel tegen zooveel onheilen verwaarloosd, het veilig tehuis der R. K. Militairen-Vereeniging ontvlucht. Misschien zelfs haar gehaat en voor anderen hatelijk gemaakt.

Bezoek trouw de Militairen-Vereeniging, alle dagen. Alleen de dagen van wacht zijn een verschooning. Voor den bereden wapendienst is de wacht een verhindering om te komen meer dan bij het voetvolk; komt te getrouwer op uw vrije dagen. Ge moet weten en beseffen dat de Militairen-Vereeniging u geenszins een minderwaardig soldaat doet zijn. Integendeel. Ze doet u in aanzien klimmen.

Niet alleen onze geestelijke overheid stelt uw lidmaatschap op prijs, alle militaire en burgerlijke autoriteiten wenschen, dat ge een trouw lid zult zijn. Zelfs Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin toonde herhaaldelijk Hare toegenegenheid en hooge belangstelling aan de Militairen-Vereenigingen.

Toont wilskracht! Uw ouders, uw pastoor, de directeur, allen mogen zich beijveren om u te brengen onder veilige hoede: zonder wilskracht uwerzijds kan dat alles niet baten.

En wilt ge ten slotte geen lid worden, dan één verzoek: houdt anderen niet af, bespot de leden der vereeniging niet, keurt niet af wat alle weldenkenden geestelijke en burgerlijke en militaire autoriteiten en onze geëerbiedigde Koningin goedkeuren en prijzen.

EEN HUZAAR.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

van 21 — 27 Sept.

GEBOREN: Chatharina M., d. van J. A. van den Broek en M. E. Markgraaff, Breukelen. — Antonia J. P., d. van Th. Vorstenbosch en A. van der Steen, Kleinderliempde. — Cornelia J., d. van J. A. Kerssens en W. A. van Houtum, Breukelen. — Franciscus A., z. van G. van Beers en P. van der Schoot, Molenwijk.

ONDERTROUWD: Johannes Willems, 27 j. Baan en Antonia Timmermans, 17 j. Bosscheweg.

OVERLEDEN: Jan F. Hosewol, 3 j. Breukelen. — Adrianus Slijters, 5 m. Kleinderliempde. — Johannes P. M. van Liempt, 3 m. Rozemarijnstraat. — Maria van Dien, 1 j. Breukelen.

D. en A.

Gemeente Berkel c.a.

Van 19—26 Sept. 1913.

GEBOREN: Johannes C. en Cornelis J., zonen van W. Verhoeven en J. A. Verschuren.

OVERLEDEN: Ma. van Rooij, 45 jaar.

Rechtszaken.

Voor de arrondissements-Rechtbank te 's Bosch stonden heden terecht:

G. J. R., 29 j. kleermaker (uit anderen hoofde gedetineerd), bekl. ter zake dat hij den 12 Mei 1913 te Erp met het oogmerk van wederr. toeëigening heeft weggenomen een rijwiel, toebehoorende aan M. Donkers, althans aan een ander dan hem beklaagde, althans dat hij omstreeks 13 Mei te Erp, althans te Helmond althans in Nederland, een rijwiel, toebeh. als voormeld en dat beklaagde als gebruiker althans anders dan door misdrijf onder zich had, zich wederr. heeft toegeëigend.

Het O. M. eischte vrijspraak.

L. T. De J., 18 j., veldarbeider te Almkerk, bekl. ter zake dat hij op of omstreeks 27 Aug. 1913 te De werken of elders in Nederland opzettelijk een rijwiel, toebehoorende aan W. Lagrouw, althans aan een ander dan hem beklaagde, en dat hij zonder eenig misdrijf zijnerzijds van deze in huur ontvangen en onder zich had, zich wederr. heeft toegeëigend.

Het O. M. eischte 4 maanden gevangenisstraf.

A. L., 27 j., schoenmaker te Kaatsheuvel, bekl. ter zake, dat hij den 19 Juli 1913, te Waalwijk opzettelijk A. Den Teuling en C. den Teuling heeft mishandeld door hen met een mes althans een scherp voorwerp te slaan, te steken, te snijden en hen daardoor bloedend te verwonden.

Het O. M. eischte vrijspraak.

De Rechtbank veroordeelde heden J. v. O., 21 jaar, landbouwer te Heesch die vorige week terecht stond wegens levensgevaarlijke mishandeling van A. v. Geenen, en tegen wien 4 jaar was geëischt tot 3 jaar met aftrek van preventieve hechtenis;

J. v. C., 37 jaar, geboren te Maashees, zwervende (gedetineerd) tegen wien, wegens diefstal van een rijwiel 2 jaar was geëischt, tot 10 maanden met aftrek van preventieve hechtenis.

P. 's H. Ct.

BEKENDMAKINGEN.

De Burgemeester en Wethouders van Boxtel,

doen te weten,

dat door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van 2 September 1913 is vastgesteld de volgende verordening:

Verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening.

De Raad der gemeente Boxtel,

Gelet op het ingewonnen advies der Gezondheidscommissie, zetelende te Boxtel, van den 1 September 1913 No. 1736;

Gehoord het voorstel van Burgemeester en Wethouders;

BESLUIT:

Vast te stellen de navolgende verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening voor de gemeente Boxtel, vastgesteld bij Raadsbesluit van 23 Mei 1912:

Artikel 1.

De twee zinsnede van art. 51 wordt ingetrokken.

Artikel 2.

Aan de eerste zinsnede van artikel 51 wordt toegevoegd de navolgende nieuwe bepaling:

„De slagers en vleeschverkoopers zijn „verplicht insnijdingen in het vleesch, „ingewanden en alle verdere bewerkingen, welke de keurmeester voor de „keuring noodig acht, toe te laten en „hem daarbij de verlangde hulp te „verleenen.

„De ingewanden en de huid moeten „bij de keuring van het geslachte dier „worden vertoond."

Aldus gedaan ter openbare vergadering van den 2 September 1913.

De Raad voornoemd,

(get.) A. GIJSEN, Voorzitter.
„ VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, volgens hun bericht van den 16 September 1913 G No. 67, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 28 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.

De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 22 Sept. Aangevoerd 140 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.62 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.56 tot f 0.62.

Boterprijzen.

Op 30 Sept. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.60 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 30 Sept. Hoogste prijs f 1.44 Laagste f 1.32 Middel f 1.39 p. KG. Aanvoer 9300 K.G.

Rotterdamsche Eierveiling R. E. V.

30 Sept. 1913. Kippeneieren f 4.85 6.90. Middenprijs f 5.90 per 100. Eendeneieren f 5.80—f 6.20. Kalkoeneieren 8.00—8.50 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 4.20—4.81. Ganzeneieren f 15.50, alles per 100 stuks. Aanvoer 22.150.

Markten.

Donderdag 2 October.
Heeze: jaarmarkt.
Osch: paarden.

Vrijdag 3 October.
Fijnaart: vee.
Roosendaal: vee.

Zaterdag 4 October.
Heusden: vee.

Maandag 6 October.
Budel: jaarmarkt.
Deurne: jaarmarkt.
Nijmegen: kalveren.
Tilburg: jaarmarkt.
Vlijmen: kalveren.
Tiel: vee.

Dinsdag 7 October.
Asten: jaarmarkt.
Dinther: beesten.
Eindhoven: jaarmarkt.
St. Oedenrode: paarden, beesten.
Oosterhout: beesten, varkens.
Sprang: paarden, beesten, schapen.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 8 October.
's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten, (N.-Br.): vee.
Raamsdonk: paarden, beesten.
Uden: jaarmarkt.

Donderdag 9 October.
Best: kalveren.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 10 October.
Arnhem: paarden.
Fijnaart: vee.
Werkendam: vee.

Zaterdag 11 October.
Heusden: vee.

ADVERTENTIËN.

† † Heden overleed te *Woensel*, † tijdig voorzien van de laatste H.H. Sacramenten, na een langdurig en smartelijk lijden onze geliefde Moeder en Grootmoeder

MEJUFFROUW

E. BOSHOUWERS-Sol

in den ouderdom van bijna 66 jaren.

JOS. BOSHOUWERS.
VAN DE MEERENDONK.

Gemonde, 23 Sept. '13.

Pensionaat

„St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

NIEUWE
Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij
van
J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.

Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

Katholieken!

koopt NIET in winkels, waar onzedelijke of N. Malthusiaansche artikelen worden verkocht of :: voorhanden zijn :: Koopt aan stationsboekenkasten ALLEEN die lectuur, welke ZEKER geen gevaar oplevert.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor

Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Verschenen:

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

Zoo heeft de ASTHMA u beet.

Gij, lijders aan Asthma gij weet wat het zeggen wil, Asthma te hebben. Zou er wel een vreeselijker en onaangenamer ziekte bestaan dan Asthma? Wel is waar hebt gij wel eens dagen dat gij goed zijt, zelfs zoo, dat ge denkt, dat gij uw asthma kwijt zijt. Gij maakt voor den volgenden dag de een of andere afspraak, omdat gij zeker denkt morgen goed te zijn, helaas! gij kunt niet, want gij hebt weer zulk een hevigen asthma-aanval, dat gij zelfs geen voet kunt verzetten. Het is dan ook voor de lijders aan asthma een waar geluk, de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, onder hun bereik te hebben, het eenige geneesmiddel dat Asthma volkomen geneest en niet zooals andere middelen, tijdelijk verlichting verschaft. De Abdijsiroop bevat geen verdoovende bestanddeelen.

Den Heer H. Bruurmijn Helvoirt, Hoef ten Halve (N.-B.), schrijft ons:

„Tengevolge van een gevatte koude ben ik asthmalijder geworden. Het ademhalen was mij zeer moeilijk en mijn borst piepte ontzettend. Het was mij niet mogelijk slijm op te geven, daar deze zeer vast zat. Wanneer ik een aanval had dacht ik dikwijls te zullen stikken. Ten einde raad begon ik aan de Abdijsiroop. Na deze eenige malen te hebben ingenomen, kwam er een algeheele verandering in mijn gestel. De fluimen, die mij altijd zeer vast op de borst zaten, kwamen gemakkelijk los, het slapen, dat ik bijna niet deed, ging weer uitstekend, zoodat één flesch Abdijsiroop mij volkomen genezen heeft". De

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

geneest onvoorwaardelijk Asthma, Kinkhoest, Bronchitis, Influenza, Pleuris, en alle Borst-, Keel- en Longaandoeningen. - Voorkomt de Tering.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationsstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde* A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*. H. VAN BREUGEL en Wed A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMMOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS Vermeulen; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

ABONNEERT U OP

Centraal-Brabant

Nieuws- en Advertentieblad

Verschijnt elken Woensdag en Zaterdag

Abonnementsprijs p. 3 maanden 60 ct. franco per post 75 ct.

Weekabonnementen à 5 ct. per week

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij ✚ **„Het Roode Kruis"**

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

1813 **1913**

Onafhankelijkheidsfeesten
te Boxtel

Alle benoodigdheden voor het versieren van

Praalwagens, Fietsen, enz.

als: Vlaggen-, Nationaal- en Oranjedoek.

Nationaal- en Oranjelint
in diverse breedten verkrijgbaar.

Magazijn „De Zon"

SPOORSTRAAT BOXTEL.

Aanbevelend,
HENRI LUIJCX.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

No. 79 ZATERDAG 4 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D.|Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

DIT NUMMER BESTAAT UIT TWEE BLADEN

SCHOOLGELDHEFFING.

Het is wel verwonderlijk, dat in ons land, waar men noch van overheidswege, noch bij het volk groote belangstelling voor onderwijs aan den dag legde, nog een hoog schoolgeld betalen moet.

Het klinkt haast ongelooflijk, dat de overheid jaren en jaren is doorgegaan met betaling te vragen voor iets, dat zij zelf zeer onvoldoende waardeerende en dat ook door de ouders vaak voor iets anders dan een weldaad en een zegen werd aangezien.

Geheel anders in Pruisen, waar het lager onderwijs kosteloos is. Waarschijnlijk mede, tengevolge van het inzicht der overheid, dat goed onderwijs van zoo enormen invloed is op de volkskracht.

En niettegenstaande de kosteloosheid van 't onderwijs, weet de Duitscher het ten volle te waardeeren.

Dat men de laatste jaren in ons land niet aan de opheffing van 't schoolgeld gedacht heeft, zal mede zijn toe te schrijven aan noodzakelijkheid voor de bijzondere scholen, die met het rijkssubsidie niet de kosten konden dekken.

Maar sinds de bijzondere scholen meer subsidie krijgen, hebben zij op veel plaatsen uit eigen beweging het schoolgeld verlaagd.

En als eenmaal financieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs werkelijkheid wordt, zal de afschaffing van 't schoolgeld ernstig ter sprake komen.

In Pruisen, is men met belastingheffen alles behalve zuinig; als 'n Hollander Duitsche belasting betalen moest, dan schoten hem de tranen in de oogen.

Maar zóóveel verstand heeft men in Pruisen wel, dat men er de menschen kosteloos lager onderwijs geeft. Men ontziet er de gezinnen. Het idee der ongehuwden-belasting is er volstrekt niet nieuw.

* * *

Maar al is nu na 1905 het schoolgeld heffen bij Rijkswet verplichtend gesteld, dat wil niet zeggen, dat men niet wat mild en schappelijk mag zijn.

Aan de Boxtelsche schoolgeldheffing kleven tot heden nog aanmerkelijke fouten die we hopen, dat door den raad bij de behandeling der begrooting van 1914 zullen verwijderd worden. Hieronder volgt de bestaande Boxtelsche schoolgeldregeling, die wij in een volgend artikel nader wenschen te bespreken.

R.

TARIEF VOOR:	Maandelijksch bedrag in klassen: 1 Inkomen f 300.— t/m f 400.—	2 Inkomen f 401.— t/m f 600.—	3 Inkomen f 601.— t/m f 1000.—	4 Inkomen f 1001.— t/m f 1800.—	5 Inkomen Meer dan f 1800.—
A. Dagschool, gewone vakken.					
Een kind . . . . . f	0,20	0,40	0,60	0,80	1,00
Twee kinderen uit één gezin . f	0,30	0,60	1,00	1,40	2,00
Ieder kind meer uit één gezin . f	0,10	0,20	0,40	0,60	1,00
B. Een of meer vakken. Fransch, Duitsch, Engelsch per vak.					
Een kind . . . . . f	0,15	0,25	0,40	0,60	0,80
Ieder kind meer uit één gezin . f	0,10	0,20	0,30	0,50	0,80

De Ouderdomsrente.

Tot het Centraal Bureau der Kath. Soc. Actie werden dezer dagen een drietal vragen gericht betreffende de toepassing van art. 369 der Invaliditeitswet, met verzoek ze in het Kath. Soc. Weekbl. te beantwoorden.

Mr. A. Tepe voldoet aan dit verzoek.

Te voren herinnert hij er aan, dat de 70-jarige, om de ouderdomsrente te kunnen ontvangen, gedurende 156 weken (gedurende de 10 jaar onmiddellijk vóór het in werking treden van het artikel of vóór hij 70 jaar werd) verzekeringsplichtig zou zijn geweest, indien de wet reeds van kracht geweest ware.

Ten einde vast te stellen of een 70-jarige gerechtigd is tot het ontvangen van pensioen, dient men te onderzoeken of hij gedurende 156 weken tijdens de bewuste 10 jaar in dienst van een ander tegen loon arbeid heeft verricht.

Na er nog op gewezen te hebben, dat minister Talma voor twijfelachtige gevallen een niet-enghartige toepassing heeft toegezegd, beantwoordt mr. Tepe de drie gestelde vragen:

I. Indien een alleen wonende weduwe langer dan den vereischten tijd bij getrouwde kinderen is gaan werken, tegen vergoeding van kost en kleederen, is dan deze vrouw gerechtigd tot de invaliditeitsrente voor personen van 70 jaren?

Antwoord: O. i. kan er in dit geval geen twijfel zijn of aan de gestelde vereischten is voldaan. Immers de weduwe is met haar kinderen blijkbaar overeengekomen dat zij (de weduwe) voor haar kinderen zekeren arbeid zou verrichten (arbeid verrichten in dienst), en daarvoor in ruil zou ontvangen kost en kleederen (loon); zoodat dus de weduwe in loondienst arbeid verricht heeft en derhalve verzekeringsplichtig zou geweest zijn.

II. Indien zulk een vrouw bij een der kinderen blijvend inwoont, en daar het huishouden mededoet, is zij dan gerechtigd?

Antwoordt: Volgens de letter der wet is slechts dit antwoord mogelijk: Ja, wanneer tusschen moeder en kind is overeengekomen: dat zij (de moeder) voor het kind arbeid zal verrichten en daarvoor in ruil zal ontvangen kost en inwoning.

Neen, wanneer het kind uit zuivere goedheid en liefde zijn moeder in huis genomen heeft, en de moeder harerzijds slechts uit welwillendheid en dankbaarheid in het huishouden medewerkt.

In dit laatste geval immers is er van het verrichten van loondienst geen sprake.

Wij hopen en vertrouwen echter, dat degenen, die met de uitvoering der wet belast zijn, in gevallen als deze, wanneer de moeder er niet in slagen mocht aannemelijk te maken, dat de verhouding tusschen haar en haar kind een dienstbetrekking was, de ruime toepassing der wet, door minister Talma toegezegd, in practijk zullen brengen, opdat niet het kind dat zijn moeder enkel uit liefde tot zich nam, achtersta bij de kinderen, die slechts tegen vergoeding hun moeder ter zijde stonden.

III. Indien in een gesticht voor ouden van dagen personen zijn ingekocht voor levenslang onderhoud tegen een kleinen prijs, maar onder beding dat zij verplicht zijn tuin- of huiswerk mede te verrichten en dat ook werkelijk verricht hebben, zijn ook deze dan gerechtigd, indien overigens aan alle voorwaarden is voldaan?

Antwoord. Wanneer bij de opneming in het gesticht uitdrukkelijk bepaald is, dat de opgenomene zich verplicht tot het mede verrichten van tuin- of huiswerk, achten wij het niet twijfelachtig, of ook de hier bedoelde personen kunnen aanspraak op pensioen doen gelden, wanneer:

a. er sprake was van een geregeld mede-verrichten van den arbeid, doen niet van enkele toevallige losse diensten; in welk laatste geval men niet met het „in loondienst arbeid verrichten gedurende zekeren tijd" te maken heeft, doch slechts met het verrichten „van enkele diensten" (art. 1637 B, W.);

b. de door in het gesticht opgenomenen verrichte arbeid voor het geheel of voor een gedeelte inderdaad te beschouwen is als een aequivalent der door het gesticht aan de opgenomenen bewezen diensten (kost en inwoning = loon). Mocht het mede doen verrichten van arbeid blijkbaar slechts een maatregel zijn van tucht, een voorschrift gegeven met de bedoeling om de inwoners nuttig bezig te houden, terwijl de verrichte arbeid zelf niet kan geacht worden een materieele waarde te vertegenwoordigen, dan zou er bezwaarlijk sprake kunnen zijn van „in dienst tegen loon arbeid verrichten", dan zou derhalve de 70-jarige gedurende den vereischten tijd niet zijn geweest „arbeider" en evenmin „verzekeringsplichtig", en zou mitsdien de aanspraak op pensioen vervallen.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Smokkelarij per auto.

Maandagnacht, zoo meldt het Hbld. v. Antw., reed een autowagen uit België komende, te Aulnoye (Bergen) de Fransche grens over.

Aan den eersten Franschen douanenpost deden de tolbeambten de noodige opeischingen, doch de auto reed door.

De beambten sprongen op hunne velos om den wagen te vervolgen, maar nu dreigden de vijf man, die er op zaten, met hunne revolvers.

Op dit oogenblik naderde een tweede auto en de douaniers deden nieuwe opeischingen, doch even vruchteloos. De jacht begon opnieuw. De smokkelaars, op het punt ingehaald te worden, wierpen, een voor een, achttien baaltjes tabak, wielbanden, en een schapenvel op den weg.

Dat alles, hebbende een waarde van omtrent 9000 fr., werd in beslag genomen.

De wagens konden ontsnappen.

Een kardinaal bestolen.

Het „Journal" meldt dat kardinaal Billard, aartsbisschop van Kamerrijk, door een van zijn bedienden, den Belg Halleux, die sinds een paar maanden in zijn dienst was, voor 80,000 francs aan waarde is bestolen.

De dief heeft tijdens de afwezigheid van den kardinaal zijn slag geslagen.

Msb,

Drie Belgische douanebeambten verdwenen.

Woensdagnacht om 2 uur zagen drie douanebeambten te Henri Chapelle, op de Belgisch-Duitsche grens, een wielrijder, die de grens wilde passeeren. Zij hielden hem aan en wierpen hem, wijl hij wilde doorrijden, van het rijwiel, waardoor de man ernstig werd gekwetst. De douanebeambten verkeerden in de meening, dat hij door smokkelaars was vooruitgezonden om den weg te verkennen en lieten daarom voor alle zekerheid den weg in de richting Duitschland barricadeeren.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

9

„Meester Weyten", antwoordde Van der Goes glimlachend, „de schilder, wiens diensten gij inroept, komt heden bij u in hoedanigheid van gezant".

„Van gezant", en mag ik ook weten, wie u hierheen zendt?"

„Zeker! Hertog Karel, die sedert den dood van zijn vader Filips, dit gewest regeert, zal binnen eenige dagen zijn intrede binnen Gent doen. Wij doen alle moeite, aan het feest allen mogelijken luister bij te zetten; alle rederijkerskamers van Vlaanderen zijn uitgenoodigd... Iedere stad zal haar keizer, haar troubadour, haar waardigheidsbekleeders benoemen; 'k kwam u nu vragen, of gij uw toestemming zoudt willen geven, dat uwe dochter Alena onder het gewaad en de waardigheid van Koningin de rethorica, den hertog het welkom toeroepe en de dichtkunst in haar zuiverste en edelste vormen vertegenwoordige".

Dit voorstel deed Jacob Weyten een oogenblik verstomd staan. Zijn hart klopte sneller bij deze vereerende uitnoodiging. Zelfs in zijn stoutste droomen had de vader zich voor zijn dochter zooiets niet ingebeeld.

„Zooiets had ik niet durven verhopen...", stotterde hij, „...Alena, mijn Alena, als het schoonste en beste meisje van geheel Gent uitverkoren... O! messire Van der Goes, zie mij aan, wanneer ge een gelukkig man wilt zien..."

Toen opeens een andere gedachte krijgend, sprong hij op, roepend:

„Alena! Alena!"

Snel kwam deze uit den tuin op haar vader toe, de wangen met een blos overtogen en de armen met bloemen beladen.

Toen ze een vreemdeling bij haar vader zag, werd ze even verlegen en vielen enkele bloemen op den grond.

Hugo van der Goes had zich Alena, naar de beschrijving, die zijn vrienden hem van haar hadden gegeven, als een ernstige, statige jonkvrouw gedacht; het trof hem daarom te meer, thans een kinderlijk bevallige jonkvrouw te zien, en toen hij in het zuivere en open gelaat van Alena blikte, vond hij haar schooner, dan zijn verhevenste kunstenaarsdroomen haar hem hadden voorgesteld.

„Ik moet eerlijk bekennen, dat mijn Alena voor een toekomstige koningin wel wat het majestueuze mist", merkte Weyten glimlachend op.

„Messire Van der Goes, wiens schildering der Heilige Maagd je zoo heerlijk vondt", stelde hij, op den schilder wijzend, dezen aan zijn dochter voor. „Hij is door de rederijkerskamers van Gent met de zending belast, je tot Koningin der aanstaande feesten uit te noodigen".

„Mij?" riep Helena verbaasd uit.

„Ja, jou", herhaalde Jacob, terwijl hij de hand zijner dochter greep. „Ja, ik weet wel, je bent in staat, de eer van de hand te wijzen, maar ik zeg je, je moet de aangeboden kroon aannemen. — En als ik je dan in je prachtig gewaad onder den troonhemel zal zien voorbijtrekken, door allen bewonderd en toegejuicht, dan zal de ware heer van Gent niet meer de hertog van Bourgondië wezen, doch de burger Weyten, die in vrede zal kunnen sterven, nu hij zulk een dag mocht beleven".

„Is dat alles daarvoor noodig, vader? Is het niet voldoende geweest, zooals ik tot heden voor u geweest ben?"

„Doe je vadertje nu eens dit pleizier, mijn kind; ik weet wel, dat je van al die luidruchtigheid niet houdt, en je zult me steeds even lief zijn, maar kom — doe je vadertje nu eens dit pleizier!"

„Bedank uw vrienden in mijn naam, messire, zoo wendde zich Alena tot Van der Goes, ik neem, vooral ter wille van mijn vader, uw vereerende uitnoodiging aan".

„Zij is een engel!" riep de trotsche vader verrukt uit.

„U zult op den morgen van 's hertogs inkomst van uw woning worden afgehaald".

„Hugo van der Goes", riep Weyten opgetogen uit, „ik zal den dag zegenen, waarop gij mij een gunst zult vragen".

„Ik dank u zeer voor uwe woorden", gaf Hugo ten antwoord, „ter gelegener tijd zal ik mij uw woorden herinneren".

Na een kleinen rozenknop, die Alena had laten vallen, te hebben opgeraapt, drukte hij nogmaals den gastheer de hand en ging naar zijn schildersatelier terug, waar hem reeds Hemling en Kasper wachtten, die een besluit wilden nemen, naar aanleiding van het voorgevallene van daags te voren.

Wel was bij hen geen twijfel meer aan de revolutionnaire plannen, welke in Vlaanderen werden gesmeed, doch zij konden nog niet het groote gewicht van dezen opstand inzien, daar er nog zoo weinig van was uitgelekt.

Wat de samenkomst van den vorigen dag betrof, zij beschouwden die als een alleenstaand feit, door enkele mannen, die door den strijd van 1452 verbitterd waren, te voorschijn geroepen, zij die het niet konden uitstaan, dat Karels vader twee hunner stadspoorten voor immer had laten sluiten.

„Wat dunkt je, als we eens de overheid der stad van het komplot in kennis stelden?" opperde Hemling.

„Wel neen, dat zou juist verkeerd wezen, welke bewijzen kunnen wij overleggen?"

„Onze schetsen!"

„Dit zou niet helpen; in de eerste plaats zijn wij niet in het bezit van de portretten van alle samenzweerders, en de gevangenneming van enkelen hunner zou een gevaarlijke beweging der anderen ten gevolge kunnen hebben. Beter is het, den loop der gebeurtenissen af te wachten, tegen de beraamde muiterij een tegenomwenteling op het getouw te zetten en onze vrienden in het geheim te wapenen, en op die wijze alle gevaar van onzen hertog af te wenden; door kalmte en voorzichtigheid kunnen wij den strijd misschien voorkomen, terwijl wij overigens te weinig weten van de wijze en den tijd, waarop de opstand moet uitbarsten, om met eenig nut thans te kunnen optreden".

„Wij moeten ten minste iederen avond naar onzen post van gisteravond terugkeeren".

„Dat behoeft niet; Florus is thans zoo geducht beangst, dat hij ons wel tijdig zal waarschuwen, als de witte kaproenen weder bij hem mochten vergaderen".

„Zooveel is toch zeker", sprak Hemling, „dat wij de stille lijfwacht van onzen vorst vormen".

„Morgen doe ik mijn mysteriespel repeteeren", merkte Kasper op.

„En ik zal de decoratie afwerken", voegde Hemling er bij; Hugo zal er wel voor zorgen, dat de ingang onzer rederijkerskamer zoo prachtig mogelijk is. Maar, à propos, hebt gij onze toekomstige koningin gezien?"

„Ja", antwoordde Hugo.

„Wat zeg je dat op een koelen toon. Zouden de Gentsche kunstenaars haar verdiensten of haar schoonheid overdreven hebben?"

„Waarachtig niet", hernam Hugo met vuur, „het is onmogelijk een bekoorlijker meisje zich te denken. Overigens is haar schoonheid nog de minste harer hoedanigheden".

„Zooveel te beter", meende Hemling, „wat haar betreft, alsook in wat het andere betreft, zullen wij den overigen steden van Vlaanderen den loef afsteken".

Kasper en Hemling stonden op.

„Spreekt ge meester Florus nog?"

„Dezen avond nog, en ik zal hem op het hart drukken een wakend oogje over de witte kaproenen te houden".

Toen Hugo van der Goes zich alleen bevond, verviel hij in een diep gepeins en ontwaakte daaruit eerst, toen hij zich de zware verantwoordelijkheid herinnerde, die hij met zijn vrienden op zich genomen had. Hij stond op, en liet de roos vallen, die hij in den tuin van Jacob Weyten opgeraapt had; hij nam haar met een soort van eerbied weder op en plaatste haar in een vaas van gedreven zilver, waarna hij zich met toewijding aan den arbeid zette, om den intocht van Karel den Stoute zoo plechtig mogelijk te doen zijn".

Wordt vervolgd.

Eenigen tijd later kwam een auto in volle vaart aangereden, welke op de barricade botste. De chauffeur trachtte te ontkomen, maar werd gearresteerd. De douanebeambten klommen in de auto en troffen daar 450 liter alcohol aan. Zij bevalen den chauffeur door te rijden en wel naar den persoon voor wien de alcohol bestemd was. Aldus geschiedde. Doch sedert dit oogenblik heeft men niets meer van de douanen vernomen. Men vreest, dat zij wellicht in een hinderlaag zijn gelokt.

Frankrijk.

Vreeselijke moord.

Een vreeselijke misdaad heeft Dinsdagnacht plaats gehad in Landreau op 40 K.M. afstand van Nantes gelegen. De boerenknecht, in dienst bij de familie Gérald, die den vorigen avond eenige opmerkingen over zijn werk van zijn patroon had ontvangen, wekte dezen in het holst van den nacht. Hij overmande hem en sneed hem met een snoeimes den hals af. Hierop drong hij het vertrek van vrouw Gérald binnen en doodde haar op de afgrijselijkste wijze.

Vervolgens drong hij een ander vertrek binnen en vermoordde de 79-jarige grootmoeder, benevens 4 kinderen van 2 tot 8 jaar. Een jongentje van 5 jaar bleef doordien het niet werd opgemerkt gespaard. Later betreurde de misdadiger, dat hij dezen kleine niet gezien had. De moordenaar vluchtte in het huis van een zijner familieleden en werd door de politie achterhaald. Hij toonde niet het minste berouw.

De kerkvervolging in Frankrijk.

Donderdag is de geestelijkheid te Pleurtuit uit de pastorie gezet. Woensdagnacht waren 50 gendarmen aangekomen om de orde te handhaven. De onderprefect en de commissaris waren hiervoor tegenwoordig. Een groot aantal personen had zich bij de geestelijkheid in de pastorie opgesloten. De senator Jenovier was bij de uitzettting tegenwoordig.

Engeland.

Na 23 jaar.

Naar uit Christchurch in Nieuw-Zeeland wordt gemeld, is aldaar bericht ontvangen, dat twee overlevenden van een schipbreuk in de nabijheid van Kaap Horn de overblijfselen hebben gevonden van het Engelsche stoomschip Marlborough. Het wrak lag in een baai met twintig geraamten in de onmiddellijke nabijheid. De Marlborough verliet Dyttelton (N.-Z.) met bestemming naar Londen in 1890. Van het schip werd nimmer meer iets vernomen. De naam van den gezagvoerder was W. Bird.

Amerika.

Door het lezen.

Men hoort dikwijls van jongens, die door het lezen van sensatieromans en detectieve-verhalen uit hun evenwicht raken en zelf op avontuur d. i. dan meestal misdaad, uitgaan. Ook goede boeken kunnen jongelieden op het verkeerde pad brengen. Een typisch voorbeeld van dat laatste is dezer dagen te Cleveland voorgekomen. Een jongen die daar in een grooten winkel diende moest 3750 gulden aan een bank afdragen, maar verdween er mee. Hij werd in New-York aangehouden. Bijna al het geld was nog in zijn bezit. Toen de jongen — het was een knaap van 17 jaar — ondervraagd werd, kwam er uit dat hij naar Oxford wilde. Hij was niet voldoende onderlegd om een Rhodes-beurs te kunnen krijgen, en dus had hij het nu zoo goed geprobeerd.

En waarom juist naar Oxford? Wel de knaap had „Tom Brown's schoolday's, het prachtige boek van Hughes, gelezen. Daarna was „Tom Brown at Oxford" aan de beurt gekomen. En dat had den jongen zóó bekoord, dat hij van toen af aan alles wat hij over Oxford kon machtig worden, las. De drang om in Oxford te studeeren en er een deel van zijn jeugd door te brengen, was hem te machtig geworden.

De man bij wien de jongen in dienst was, besloot de aanklacht in te trekken en thans zal de leergierige jongen wiens omstandigheden het hem steeds hadden onmogelijk gemaakt, zich voor een universitaire opleiding te bekwamen waarschijnlijk door rijke medeburgers worden in staat gesteld om te studeeren en ook een jaar in Oxford te verblijven.

Opzienbarende arrestatie.

Woensdag is een zekere Danis, alias Odsnnell, gearresteerd. Hij wordt verdacht Sept. 1911 de spoorbrug bij Mountvernon (New-York stad) in de lucht te hebben laten vliegen. Volgens den politieman, dien Danis arresteerde heeft hij een bekentenis afgelegd, waaruit bleek, dat verscheidene bestuursleden van werkliedenvereenigingen er bij betrokken zijn. De zaak belooft even sensationeel te worden als het proces tegen de leiders der arbeiders in 1912, die betrokken waren bij een serie dynamietaanslagen in de Westelijke staten, welke haar hoogtepunt bereikten in den bomaanslag op de bureaux van de „Times" te Los Angelos, waarbij deze gebouwen in de lucht vlogen.

Binnenlandsch Nieuws.

Vijftig-jarig bestaan der Maatschappij.

Door den Directeur-Generaal der S S. is de volgende dienstorder uitgevaardigd:

Het is mij een behoefte aan het geheele personeel mijn persoonlijken dank te betuigen voor de wijze, waarop het vijftig-jarig bestaan der Maatschappij op 26 September is herdacht. De talrijke blijken van belangstelling op dien dag ontvangen, de versieringen aangebracht aan Stations, gebouwen en omgeving en aan het rollend materieel, en bovenal de grootsche betooging te Utrecht, waaraan door duizenden is deelgenomen, leveren mij het bewijs van den wil van het personeel om met mij te blijven samenwerken tot vermeerdering van den bloei der Maatschappij.

Dat gedurende de uitingen van feestvreugde de dienst geen oogenblik stoornis ondervond, dwingt bewondering af voor de regeling der verschillende feestelijkheden en voor het groote plichtsgevoel van hen, die met de uitvoering van den dienst belast bleven.

Een exemplaar van deze dienstorder is aan ieder van het personeel uitgereikt.

De Directeur Generaal,
VAN KRETSCHMAR.

De H. B. S. te Terneuzen.

Het Zeeuwsche anti-rev. orgaan Luctor et Emergo meldt dat de pas te Terneuzen opgerichte hoogere burgerschool is geopend met zes leerlingen. Van die zes staat één weer op het punt om er af te gaan. Rest vijf. 't Volgend jaar komen er hoogstens vier bij.

Dit lieve spelletje kost nu een volgend jaar aan het gemeentebestuur alleen reeds f 6000. Zegge f 1000 per leerling. Behalve wat 't Rijk geeft.

Is 't geen spotten met de publieke duiten? vraagt de Standaard.

Faillisementen in Nederland.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 36 faillissementen tegen 36 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Benzine gedronken.

In de grensplaats Bocholt bracht gisteren het anderhalfjarig kind van den heer J. een flesch benzine aan den mond en dronk daaruit. De arme kleine bezweek aan de gevolgen.

Vad.

Verzet.

Toen deurwaarder Schmidt te Amsterdam Woensdagmorgen beslag wilde leggen op een motorboot in den Binnen-Amstel aldaar, stuitte hij bij den schipper op heftigen tegenstand. De schipper dreigde den deurwaarder met een revolver, en keerde, toen de deurwaarder en diens bediende desondanks het schip wilden betreden, plotseling de plank om. De heer S. sprong nog bijtijds op den wal, maar zijn bediende geraakte te water. Het personeel van de politieboot arresteerde Woensdagavond den schipper te Ouderkerk aan den Amstel, welke aanhouding met verzet gepaard ging.

Het goldt hier een revindicatoir beslag, zoodat de schipper om het voorloopig beslag te voorkomen niet anders had behoeven te doen dan den deurwaarder te zeggen, dat hij geen beslag toeliet. Daar in een zoodanig geval de deurwaarder een nieuw bevelschrift van den president der rechtbank behoeft om het beslag te doen leggen en deze alvorens dit te doen de verdere partijen pleegt te hooren, bood de heer Schmidt den schipper aan, hem per rijtuig naar het paleis van justitie te vergezellen, doch in antwoord hierop trok de man zijn revolver. Op het bureau van politie gekomen bleek het vuurwapen met losse patronen geladen te zijn. Naar wij vernemen, is de schipper reeds weder op vrije voeten gesteld.

De kindertoeslag voor onderwijzers.

De aandacht van belanghebbenden wordt gevestigd op de bepaling van de toeslagwet Lager Onderwijs, dat de opgaven ter bekoming van dien toeslag eerstmaal moeten worden ingezonden vóór den 10en October a.s. n.l. die van het onderwijzend personeel der openbare scholen aan de gemeentebesturen en die van het onderwijzend personeel der bijzondere scholen aan de besturen dier scholen.

Een witte huismusch.

Als een bijzonderheid kan worden meegedeeld dat te Ottersum in de buurtschap „De Kroef" reeds eenigen tijd een witte huismusch is gezien, welke heel gemoedelijk met hare soortgenooten rondvliegt.

Late kersen.

Dezer dagen heeft men te Dinxperlo van een kersenboom van bakker Apenhorst nog sappige kersen geplukt.

Vreemde vogels.

In verschillende streken van Friesland worden in kreupelbosschen in de laatste dagen vreemde vogels aangetroffen. Bejaarde boschwachters zagen ze nooit eerder. Ze zijn ongeveer zoo groot als een specht, hebben een dito snavel en zijn grijswit van kleur. Ze zijn niet erg wild. Men beweert, dat ze uit Rusland gekomen zijn. (N. Ct,)

Stroopersbende.

Men schrijft aan de „Dev. Ct.":

De streek tusschen Eelde, Gorsel en Zutphen wordt tegenwoordig onveilig gemaakt door een bende van 6 á 7 stroopers, gekleed met jagershoed en veer, zeer „weidelijk".

De beruchte bende slaapt onder den blooten hemel en trekt stroobulten uit om zich 'n leger te verschaffen. Tamme konijnen en kippen verdwijnen bij gelegenheid van zulke bezoeken uit de hokken en worden als wild beschouwd. Zij zijn de schrik der boeren, die hen zien trekken met het geweer op den schouder, maar uit vrees niets durven zeggen.

In een afgeluisterd gesprek pochten zij er op, verleden week 108 konijnen en een ree bemachtigd te hebben. Zij gaan jagen in de nabijheid van heeren jagers, opdat hun schieten geen aandacht zal trekken. Zij schoten met 19 patronen 19 hazen, met behulp van den lichtbak.

Thans vertelden zij de terreinen van den heer baron Van Hövell met een bezoek te gaan vereeren!

De troep wordt aangevoerd door een paar beruchte lieden uit Gorsel, bij de politie maar al te goed bekend.

Het wordt hoog tijd, dat de boeren en de jagers van deze rooverbende worden bevrijd.

Een spoorreisje voor 5 cent.

De Hollandsche Spoorwegmaatschappij heeft seder eenigen tijd een verandering in het stelsel van haar perronkaartjes gebracht.

Men geeft zijn perronkaartje niet meer af, men moet het laten knippen als een gewoon spoorwegkaartje, en bij het verlaten van het perron dient het als controle-merk.

Van deze nieuwe manier wordt intusschen misbruik gemaakt. Wij vernamen er een paar staaltjes van. Er zijn menschen, die op een perronkaartje een aardig spoorreisje hebben gemaakt. Zij reisden laten we zeggen. tusschen Leiden en Den Haag — voor het bedrog zijn noodig twee personen en twee stations. En liefst maakt men dan gebruik van een sneltrein. De eene reiziger neemt te Leiden een perronkaartje de tweede een in Den Haag. De man van Leiden reist het eerst en ontmoet op het Haagsche station zijn medeplichtige. Zij wisselen hun perronkaartjes om; de man uit Leiden komt met het Haagsche heel gemakkelijk door de controle daar; de andere neemt den trein naar Leiden en maakt daar op dezelfde wijze van het Leidsche perronkaartje van zijn kameraad gebruik.

Er moet van deze wijze om goedkoop te reizen vrij wat gebruik worden gemaakt, naar wij vernamen, vooral door marktbezoekers, kleine zakenmenschen, enz. Als men een sneltrein neemt, die aan een tusschenstation niet of daar maar een paar minuten ophoudt, is de risico om gesnapt te worden, zeer gering en het zou wel een grooten ongeluksvogel kunnen overkomen, dat hij in een coupé stapte waarin toevallig een conducteur plaats nam, die onderweg even de kaartjes komt knippen. Natuurlijk neemt zoo'n blinde passagier niet in een doorloopend rijtuig plaats. Aan beginstations kan men deze praktijk niet uitvoeren, omdat daar de kaartjes veelal geknipt worden voor het vertrek van den trein.

N. v. N.

Vergiftiging?

In het gezin van een in de Koningstraat te 's Gravenhage woonachtig sigarenmaker hebben zich, naar aan het „Vad." werd medegedeeld, Maandag verschijnselen voorgedaan, die hoogstwaarschijnlijk op vergiftiging wijzen en waarvan de oorzaak aanvankelijk gezocht werd in het gebruik van ondeugdelijk vleesch. De buren, die gewend waren de leden van het bedoelde gezin elken dag de woning te hooren verlaten, zijn door de ongewone stilte dien dag opmerkzaam geworden en hebben zich ten slotte toegang tot de woning verschaft. Hier vonden ze de beide ouders en vijf der zes kinderen bewusteloos te bed, terwijl zich ook bij het jongste kind vreemde verschijnselen voordeden. Onmiddellijk is daarop geneeskundige hulp ingeroepen, terwijl een onderzoek in de woning werd ingesteld, waarbij een restant gehakt, dat van den maaltijd van den vorigen dag overgebleven was, in beslag genomen werd en ter onderzoek ter beschikking van den keuringsdienst is gesteld. De toestand van de slachtoffers was Woensdag nog niet normaal.

Nader verneemt het blad, dat in het vleesch geen enkel ondeugdelijk bestanddeel gevonden is, zoodat de oorzaak van de ongesteldheid elders gezocht moet worden.

Bisschopsbenoemingen in Nederland.

De „Nieuwe Koerier" schrijft als volgt:

Het open-staan van den bisschoppelijken zetel van Roermond heeft bij menigeen de vraag doen rijzen.: Hoe heeft in ons Land de benoeming van een Bisschop plaats?

Op deze vraag kunnen wij het volgende antwoord geven:

Volgens het thans geldende kerkelijke Recht heeft Z. H. de Paus de vrije benoeming van de bisschoppen aan zich gehouden, behalve voor die bisschoppelijke zetels, waarvan hij het recht van verkiezing der titularissen aan de kathedrale kapittels of van benoeming aan eenige staatshoofden heeft toegestaan.

Zoo bijvoorbeeld hebben verschillende kathedrale kapittels in Duitschland en Zwitserland het recht, een bisschop te kiezen; eveneens kunnen de Koningen van Spanje en Beieren, volgens gesloten concordaten, bisschoppen benoemen. Maar in beide gevallen behoort de goedkeuring of bekrachtiging der keuze of benoeming aan den Paus; weigert de Paus de goedkeuring of bekrachteging, dan wordt de keuze of benoeming vernietigd en moet er een nieuwe keuze of benoeming plaats hebben.

In het algemeen geldt echter het recht des Pausen, om geheel vrij, zelfs zonder voordracht een bisschop te benoemen.

Er is echter eene uitzondering voor de landen, die onder de Congregatie „de Propaganda Fide" (Congregatie tot voorplanting des geloofs) staan.

In deze landen worden of wel drie candidaten voorgesteld door de bisschoppen der kerkelijke provincies, of wel — en dit gold voor Nederland — het kathedraal kapittel beveelt drie candidaten aan, en de bisschoppen geven over deze candidaten een advies, dat aan den Apostolischen Stoel wordt toegezonden.

Hierna doet Z. H. de Paus de benoeming, zonder verplicht te zijn, zich aan de aanbeveling van het kapittel te houden.

Sinds de laatste bisschopsbenoeming in ons land plaats greep, staat de Kerkprovincie van Nederland niet meer onder de Congregatie „de Propaganda Fide", maar is onder het gewone recht gekomen.

En volgens het gewone recht benoemt Z. H. de Paus zonder aanbeveling der kathedrale kapittels.

De vraag rees dus, of ook nu nog de kathedrale kapittels recht van aanbeveling van drie candidaten hebben.

Deze vraag werd te Rome gesteld, en naar wij vernemen, is thans het antwoord ontvangen, dat — althans voor dit maal — het kathedraal kapittel een aanbeveling van drie candidaten kan opmaken en ter beoordeeling aan de andere Hoogwaardige bisschoppen toezenden, met andere woorden, de vroegere wijze van benoeming der bisschoppen is thans voorloopig behouden.

Dientengevolge zal binnenkort het kathedrale kapittel van het Bisdom vergaderen, teneinde te Roermond de aanbevelingslijst op te maken.

De vierkante stuiver.

De Rijks Munt is dezer dagen begonnen met den aanmaak van den vierkanten stuiver met ronde hoeken. Over eenigen tijd zal deze nieuwe munt in circulatie worden gebracht.

U. D.

Kindermoord.

Sedert Maandagmorgen werd het 6-jarig knaapje de Klerk uit de Commelinstraat te Amsterdam vermist.

Het ventje was Maandagmorgen met zijn 7-jarig broertje in plaats van naar school te gaan vischjes gaan vangen in de Mauritskade. In den middag gingen zij naar hun grootmoeder in de Tuinstraat en toen tegen zes uur naar het IJ. Bij de veerpont sprak een man de jongens aan, aldus vertelde het oudste ventje; hij presenteerde chocolade en peren en stelde voor, dat hij de jongste mee zou nemen naar de E. N. T. O. S. De oudste moest dan maar wachten tot zij terugkwamen. Zij zouden dan samen naar huis gaan, want de man zeide ook in de Commelinstraat te wonen.

Acht uur 's avonds was echter nog niemand teruggekeerd en het 7-jarig kereltje ging naar huis. Hij deed bovenstaand verhaal aan zijn ouders, die er niets van geloofden en meenden, dat hun zes-jarige jongen in de Mauritskade verdronken was.

Tegenover de politie hield de jongen het verhaal echter vol. Later bleek dat het de treurige waarheid was.

Het ventje vertelde nog, dat de man een lichte jas aan had en een geelkleurige broek, een pet op had en geen boord droeg. Het zeven-jarig ventje schilderde hem als een jong werkman.

Donderdagmorgen is op den Middenweg aan de overzijde van het IJ het lijkje van het 6-jarig knaapje gevonden. Nu een medisch onderzoek op het lijkje is ingesteld, wordt aan lustmoord gedacht.

De betrokken Commissaris van politie heeft reeds een onderzoek ingesteld en het parket is gewaarschuwd.

Betreffende het vinden van het lijkje van den 6-jarigen vermisten knaap, Hendrik de Klerk, aan de overzijde van het IJ, verneemt de Msb. nog het volgende:

Donderdagmorgen omstreeks half elf, vond een vrouw, die op een akker bij de Buiksloterham bezig was afgesneden planten in een greppel te werpen, op ongeveer 50 Meter afstand van den dijk in een greppel aan den middenweg het lijkje, dat op den rug lag.

Het lijkje toonde zoodanige sporen van geweld, dat als vaststaande moet worden beschouwd, dat men hier te doen heeft met een wandaad van de ergerlijkste soort.

Onmiddellijk nadat de vrouw het lijkje gevonden had, waarschuwde zij den heer Folmer, pachter van den Buiksloterham, die de politie van het feit in kennis stelde. De commissaris van de 6e sectie, de heer Fundter de Beauchene, begaf zich dadelijk, vergezeld van den politiefotograaf, naar de plaats van het afschuwelijk misdrijf.

Omtrent den dader bestaat nog niet het minste vermoeden, aangezien het omgehaalde land geen sporen van voetstappen achterlaat.

Het is nu zeer bezwaarlijk nadere gegevens daaromtrent gewaar te worden. Slechts enkele lucifers werden rondom het lijkje gevonden, hetgeen er op schijnt te wijzen, dat het misdrijf des avonds heeft plaats gehad.

Omtrent den aard van het misdrijf kunnen wij nog mededeelen, dat om den hals van het kind de das strak aangehaald was, zoodat het niet onwaarschijnlijk is, dat het ongelukkige slachtoffer gewurgd is.

Alle teekenen schijnen er op te wijzen, dat men hier wel degelijk, zooals wij reeds in ons eerste bericht als ons vermoeden uitspraken, met een lustmoord te doen heeft.

Het parket stelde Dondermiddag ter plaatse een uitgebreid onderzoek in.

Met politiehonden wordt nog niet gewerkt, aangezien men vermoedt, dat het lijkje reeds eenige dagen aldaar gelegen heeft.

De ongelukkige ouders van het vermoorde knaapje, werden eerst later op de hoogte van het ontzettende feit gesteld, en zouden daarna met het lijkje geconfronteerd worden.

Nadat de Justitie haar voorloopig onderzoek Donderdagmiddag had beëindigd, werd het lijkje ter schouwing naar het gasthuis overgebracht.

Het droevige geval wekte in de volkrijke buurt der Commelinstraat en naaste omgeving veel ontroering.

Een kranige machinist.

In de „Rotterd." lezen wij:

Maandagmorgen had nabij Oud-Beierland het volgende voorval plaats:

Nabij de halte Zinkweg naderde de tram no. 4 van de Rotterdamsche Tramweg-Mij.

Ongeveer 40 M. vóór de tram kwam een vrouw de rails overloopen om naar haar geit te kijken, welke langs den dijk liep.

Plotseling bemerkte de vrouw, dat zij door haar 3-jarig kind gevolgd werd.

Zij wilde zich omkeeren óm 't kind te verjagen, doch kwam te vallen. Ondertusschen liep het kind door.

De machinist bemerkte het gevaar en deed alle mogelijke moeite om te stoppen, hetgeen hem niet gelukte.

Op het laatste oogenblik sprong hij van de locomotief, liep deze vooruit en slingerde het kind van de baan, zoodat het ongedeerd langs den dijk kwam te liggen.

Het voorval had plaats op 1 M. afstands van de locomotief, zoodat de machinist zelf in groot gevaar verkeerde.

De tram liep de plaats nog ongeveer 10 M. voorbij waarna zij bleef staan.

De vrouw, die ook dicht bij de rails lag, kwam met den schrik vrij.

De naam van den flinken machinist is M. Hagoort, zijn woonplaats Kroos-wijk.

Liturgische Wegwijzer
(Bisdom 's Bosch).

6 Oct.	Maandag. Bruno Belijder. Dubbel. H. Mis: Os justi; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: voor den Paus: Deus omnium. Tenzij anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.	Wit
7 Oct.	Dinsdag. Marcus. Paus Belijder. Enkel H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed enz. van de H. H. Sergius e. a. Martelaren; 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 4de gebed enz. van den Paus.	Wit
	Vandaag mag ook dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen.	Zwart
8 Oct.	Woensdag. Birgitta, Weduwe, Dubbel. H. Mis. Cognovi; 2de gebed enz. voor den Paus.	Wit
9 Oct.	Donderdag. Dionysius en Gezellen Martelaren. Halfdubbel. H. Mis: Sapientiam 2de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus.	Rood
	Vandaag enz. als op 7 Oct.	Zwart
10 Oct.	Vrijdag. Franciscus de Borgia, Belijder. Halfdubbel. H. Mis: Os justi (van Abten) 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 9 Oct.	Wit
	Vandaag enz. ais op 7 Oct.	Zwart
11 Oct.	Zondag H. Mis van de H. Maagd: Salve S. Parens (Pinksteren-Advent) 2de gebed enz. van den dag; 3de gebed enz. van den H. Geest: Deus, qui corda; 4de gebed enz. voor den Paus — Prefatie der H. Maagd.	Wit
	Vandaag enz. als op 7 Oct.	Zwart
12 Oct.	**22ste Zondag na Pinksteren**; de 3de in October; van den Zondag. H. Mis: Si iniquitates; 2de, 3de en 4de gebed als op 9 Oct. — Credo — Prefatie der H.H. Drieeenheid.	Groen

Bij dit nummer ontvangen de abonné's binnen Boxtel een spoorweglijstje Winterdienst 1913—1914.

De abonné's te Boxtel die de courant per post ontvangen alsmede de abonné's te Gemonde en Liempde ontvangen dit spoorweglijstje met het nummer van a.s. Woensdag.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 4 October 1913.

— *Roomsche Cultuur*. De R. K. Ontwikkelingsvereeniging „Roomsche Cultuur", alhier zal het nieuwe vergaderseizoen openen met eene algemeene

bijeenkomst op Vrijdag 10 October a.s. des avonds om 8 uur in de zaal van Mej. de Wed. Merks. Als spreker zal optreden de bekende redenaar Pater J. van Well S.J., met eene rede over *Johannes Jörgensen.*

Na al hetgeen boeken en bladen reeds over dezen grooten Deenschen bekeerling en schrijver hebben gemeld, mag het overbodig heeten de Boxtelsche inwoners aan te sporen deze vergadering bij te wonen.

Voor nadere inlichtingen omtrent de vereeniging, de kosten aan het lidmaatschap verbonden enz. raadplege men de strooibiljetten.

— Aan het postkantoor alhier en de daaronder ressorteerende hulppostkantoren werd gedurende de maand September 1913, ingelegd f 21182.635. Terugbetaald f 29924.73.

Het laatste door dat kantoor uitgegeven boekje draagt het nummer 7341.

— *Om een cigaret.* Donderdagavond vroeg een zekere A, een jongen van 15 jaar, aan zijn kameraad van S., beide werkzaam op het stroohulzenfabriek van den heer N. een cigaret. v. S. zeide er geen te hebben, waarop A. zijn mes nam en v. S. een niet onbeduidende wonde in de zijde toebracht.

Dader en verwonde zijn samen naar Dr. Wösten gegaan, waar v. S. verbonden is geworden.

De politie heeft procesverbaal tegen A. opgemaakt.

— Woensdagmorgen had Jhr. L. v. Rijckevorsel uit Nijmegen het geluk op het jachtterrein van Jhr. Hub. van Rijckevorsel alhier een reebok te schieten.

Het dier woog ruim 56 pond, en had een buitengewoon prachtig gewei.

PROGRAMMA

der te houden

Onafhankelijkheidsfeesten

te Boxtel.

Op Zondag 12 en Maandag 13 October a. s.

Zondag 12 October.

10 uur. Eerediensten in alle Kerken.
12 uur. Uitsteken der Vlaggen.
6 uur. Aankondiging van het feest door algemeen klokkengelui.
7 uur. Lichtstoet, begeleid door 2 Harmonieën; opstellen op de Markt. De te volgen routen voor dezen lichtstoet zijn: Bosscheweg, Kruisstraat, Rechterstraat, Nieuwstraat, terug Rechterstr., Molenstr., Nieuwe Kerkstraat, Breukelsche straat, Wilhelminastraat, Van Osch & Van Leeuwenstraat, Spoorstraat, Parrallelweg, Stationstraat, Rechterstraat, Kruisstraat, ontbinding Markt.

Maandag 13 October.

7 uur. Reveille.
9 uur. Groote optocht, met historische voorstellingen, waaraan o. m. zullen deelnemen 2 Harmonieën, circa 40 Praalwagens, Groepen, Deputaties, enz.

Voor de Praalwagens en Versierde Fietsen worden de volgende prijzen uitgeloofd:

Praalwagens:
1e prijs f 20.— 2e prijs f 15.—
3e „ f 10.— 4e „ f 5.—

Versierde Fietsen Heerenafd 4 prijzen bestaande in Kunstvoorwerpen.

Versierde Fietsen Damesafd. 3 prijzen bestaande in Kunstvoorwerpen.

2½ uur. Groote Volksspelen op Markt als:
Blaasslaan. Sprietloopen.
Mastklimmen Wedloop m. hindernis.
Balrijden. Ringrijderij.
Zakloopen.

6½—8½ uur. Uitvoering der beide Zangvereenigingen op de markt, met afwisseling van muziek.

9 uur. Schitterend Vuurwerk, in de Kloosterstraat.

Daarna Taptoe — ontbinding op de Markt.

Het comité deelt mede, dat voor Vereenigingen welke zich tot heden nog niet opgaven om aan den Optocht deel te nemen, alsnog tot Maandagavond hiertoe gelegenheid bestaat bij den Secretaris van 't comité. Die vereenigingen kunnen ook zeer goed in gewoon corps deelnemen.

Zooals uit het program te zien is, verzoeken wij beleefd om op Zondagmiddag 12 uur de vlaggen uit te steken.

Om hierop nog bijzonder aan te dringen zal wel overbodig zijn. Wij hopen dat niemand in heel Boxtel hierin zal achterblijven. Aan den Lichtstoet van Zondag 12 October kan **iedereen** deelnemen. Het comité heeft gezorgd voor begeleiding van 2 Harmoniën, verder eenige fakkels, te dragen bij de Harmonieën en eenige toepasselijke transparanten.

Wij noodigen verder allen beleefd uit zich bij dezen lichtstoet aan te sluiten. Koopt een fakkel of een lampion en voegt U bij dezen stoet. Wij hopen, dat het een onafzienbare rij van lampions enz. enz. zal worden. Naar ons werd medegedeeld zullen ook in dezen lichtstoet aanwezig zijn transparanten van verschillende zaken — dus reclame-transparanten. — Er zullen zeker nog wel meerdere zakenmenschen gevonden worden, die voor reclame een transparant, betrekking hebbende op hunne zaak aan den lichtstoet willen toevoegen.

Laat ons nu allen iets doen, dan krijgen we voorzeker reeds voor Zondag een mooi begin van 't feest.

Mogen wij hierbij echter even dringend verzoeken, dat iedereen het zijne bijdrage om ook dit gedeelte van het program vooral een ordelijk verloop te laten hebben.

Zij die aan de volksspelen wenschen deel te nemen, gelieven zich aan te melden Zondag 5 October tusschen 12 en 1 uur aan 't Café van Mej. Wed. M. F. v. d. Meerendonk, hoek Ossenpad. Een paar leden van ons comité zullen daar dan aanwezig zijn om de namen op te schrijven. Na Zondagmiddag 1 uur wordt niemand hiervoor meer aangenomen.

Wij herinneren alle ingezetenen van Boxtel nog eens beleefd aan ons verzoek, voorkomende in 't nummer dezer courant van Woensdag j.l., aangaande buurtversieringen. Wij vernamen tot ons genoegen, dat in verschillende buurten reeds voor dit doel gecollecteerd is.

Helpt hierin nu allen mede. Wanneer iedereen zich hiervoor een kleine onkosten en eenige moeite wil getroosten, dan zien we Boxtel op 12 en 13 October in feestdos, iets wat 't welslagen van alle feestelijkheden zeer zeker in de hand zal werken.

Vooral ook in deze doen wij nogmaals een beroep op aller medewerking.

Namens 't Comité,
HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Secretaris.

— Als aanvulling op het schrijven van het Comité der Onafhankelijkheidsfeesten, voorkomende in dit nummer, zij nog vermeld, dat naar wij vernemen, verschillende corporaties met mooie praalwagens zullen uitkomen.

Behalve dit is nog in 't bijzonder vermeldenswaardig, dat de doele en het kaartspeelgezelschap, gevestigd bij Jan v. Erp in combinatie met de spaarvereeniging, gevestigd bij G. Schoenmakers de landing van Prins Willem I voor 100 jaar te Scheveningen zullen voorstellen.

Maandagmorgen 13 October om half negen zal de Prins met zijn gevolg in een 4 tal zeilbooten arriveeren aan den tuin van den WelEd. Heer Jac. Hoogerwou nabij de Swaansche brug.

De Prins met zijn gevolg zal met muziek worden ontvangen, de eerewijn zal worden aangeboden, toasten zullen worden uitgebracht. Vervolgens zal de Prins met zijn gevolg in een praalwagen, deelnemen aan den optocht.

St. Oedenrode. *Oude grafzerken.* Men schrijft aan de Msb.:

Voor eenigen tijd werd in dit blad melding gemaakt van drie grafzerken, van welke er voorheen een lag in de St. Martinuskerk, een in de Collegiale St. Odakerk en een in de Schuurkerk. Twee daarvan waren nog te zien, doch niet die van de St. Odakerk; zij moest onder den grond liggen. Thans is deze echter te zien, zij is gevonden een meter onder den vloer der kerk. Zij is lang 2 Meter en breed 1 Meter. Door de ongelijke zakking van den grond is zij midden door gebroken. In gothische letters staat in 't latijn het volgende vermeld:

„Hier in dit graf rust het gebeente van de Edele Hildeware, Vrouwe van Rode en Hilvarenbeek, Gravin van Rode, welke deze Kerk en die van B ek zeventig jaar na de verheffing van de H. Maagd Oda gesticht heeft.

Everardus van Amelroyen, welke als kanunnik alleen hier resideerde en tevens Deken was, heeft het gebeente, vanwaar het begraven lag, herwaarts overgebracht in het jaar 1507, want het lag voorheen in een vierkante bemuring van gemetseld werk onder houten rioben bij den ingang der Kerk".

Onnoodig hierbij te melden, dat het vinden van deze grafzerk en het gebeente van de Edele Vrouw, die in 't jaar 1173 de kerk ter eere van St Oda heeft gesticht aller harten met vreugde vervult.

Haar gebeente zal nu begraven worden in de nabijheid van den St. Odaberg. Het bestaat slechts uit enkele overblijfselen.

Berkel. Donderdagnamiddag ongeveer 5 uur, ontdekte men brand in de stroomijt, staande op het erf van en toebehoorende aan den spoorwegarbeider S. alhier.

Spoedig was men met een spuit ter plaatse, waardoor een, op korten afstand daarvan staande houtmijt, kon behouden worden.

Daar er weinig wind was, kon men zonder gevaar de brandende stroobossen uit den hoop trekken, en was zoodoende het vuur gauw meester. Oorzaak onbekend.

Best. St.Crt. no. 231 bevat de statuten der N. V. Brood-, Koek- en Banketfabriek „Algemeen Belang", te Best. Doel: het fabriceeren van en handel drijven in alle soorten van bakkersartikelen in den meest uitgebreiden zin, meer in het bijzonder het exploiteeren van eene broodfabriek te Best. Duur: tot 31 Dec. 1943. Kapitaal: f 15.000, verdeeld in 15 aandeelen van f 1000, waarvan 7 geplaatst en volgestort. De vennootschap wordt bestuurd door één directeur, onder toezicht van ten minste drie en ten hoogste vijf commissarissen.

Voor de eerste maal zijn benoemd tot directeur de heer P. A. van den Broek boekhouder te Liempde; en tot commissarissen de heeren J. A. C. v. Dijk, bakker; A. C. de Wert, boterfabrikant; Ch. C. J. van Dijk, winkelier, allen te Best. P. 's H. Crt.

Stichtings-vergadering van vier diocesane Hanze-Gilden in de Bouwbedrijven in het Bisdom 's Hertogenbosch.

Aan de Besturen der bovengenoemde Hanze-Gilden is de volgende circulaire verzonden.

Mijne Heeren,

Het Dagelijksch Bestuur van „de Hanze" in het bisdom van 's Bosch, — uitvoering gevende aan het besluit genomen op de Centrale Vergadering 26 Juni l.l. te Tilburg gehouden, roept U bij deze op tot bijwoning der Vergadering tot stichting van vier diocesane Hanze-Gilden in de Bouwbedrijven. (Metselaars, Timmerlieden, Schilders en Smeden, en diverse aanverwante bedrijven).

Deze vergadering zal gehouden worden op Zondag 5 October 1913, des namiddags om 3 uur, in de bovenzaal van het Hôtel „Noordbrabant", van den heer P. Mulders, Markt te 's Bosch.

De Agenda van deze vergadering luidt als volgt:

1°. Openingswoord door den Algemeenen Voorzitter den Heer M. van Hout.

2°. REDE te houden door den Zeer-Eerw. ZeerGeleerden Heer Dr. J. van Beurden.

3°. Behandeling van de Concept-Statuten.

4°. Vaststelling van den datum der eerste Vergadering van het „Diocesaan-Gildebestuur", en van de „Gildekamer".

5°. Voorstel tot aanvrage van een Geestelijken Adviseur voor de vier Diocesane-Gilden in de Bouwbedrijven bij Z. D. H. den Bisschop van 's Bosch.

6°. Rondvraag en Sluiting.

Het Dagelijksch Bestuur van „de Hanze" in het Bisdom van 's Bosch:

M. VAN HOUT, Voorzitter.
M. VERBERK, Secretaris.

Retraitenvereeniging van burgemeesters en gemeente-ambtenaren in het bisdom van 's-Bosch.

Men verzoekt ons mede te deelen dat de retraite voor de leden van bovengenoemde vereeniging dit jaar zal plaats hebben in het nieuwe retraitenhuis „Loyola" te Vught, van Zaterdag 11 tot en met Dinsdag 14 October d. a. v.

De heeren deelnémers zullen zich op Zaterdag 11 October, des namiddags te 6 uur vereenigen te 's-Hertogenbosch in het hotel „Noord-Brabant" (hotel Mulders), op de Groote Markt, alwaar eerst eene korte vergadering zal worden gehouden, waarna gezamenlijk naar Vught zal worden getramd.

Heeren Burgemeesters en gemeenteambtenaren, die zich nog niet aan deze retraite hebben opgegeven en deze nog wenschen mede te maken, worden verzocht zich ten spoedigste aan te melden bij den Weleerw. pater W. Cramer S. J., directeur van het retraitenhuis of bij den administrateur der vereeniging, den heer H. M. van Deursen, burgemeester te Haps.

Electriciteitsvoorziening in Noord-Brabant.

Bij Koninklijk besluit van 2 Oct. is machtiging verleend aan den Commissaris der Koningin in de prov. Noord-Brabant tot het bijeenroepen van de Staten dier provincie in buitengewone zitting in de maand October dezes jaars ten einde alsdan aan de orde te stellen:

a. de vaststelling van de statuten der op te richten naamlooze vennootschap, welke zich ten doel stelt de geheele provincie Noord-Brabant geleidelijk van electrischen stroom te voorzien, en

b. het treffen van maatregelen tot levering van electrische stroom in de gemeente Helmond en hare omgeving.

Burgerlijke Stand.

GEMEENTE LIEMPDE.

Over de maand September:

GEBOREN: Bernardina, d. v. B. van Dien en Franc. Scheeper. — Josephus Cornelis, z. v. L. Quinten en H. v. d. Langenberg. — Johannes Franciscus, z. v. J. v. d. Meerakker en A. van Kempen. — Johannes Hendrikus, z. v. J. Konings en H. van Schijndel. — Cornelis Petrus, z. v. H. Verdonk en M. Hubers.

OVERLEDEN: Johannes v. d. Laar, ongehuwd. — Hendrika Smulders, d. v. G. Smulders.

GEHUWD: Corn. v. d. Vleuten en Joanna v. Kroonenburg.

Gemeente Haaren.

Over de maand September.

Geboren: Cornelis H. z. v. H. Schuurmans en Adriana van Son. — Antonius z. v. C. van Haaren en Cornelia van der Bruggen. — Antonius z. v. J. van de Ven en Maria Kuipers. — Cornelia M. A., d. v. M L. J. M. van den Oever en Maria D. Ivens.

Overleden: Johannes van de Zande Echtg. van G. Termeer 51 j. — Cornelia J. van Empel 4 m.d. — Johanna Pijnenborg eerder Wed. van M. van de Zande, thans van M. Brekelmans 74 j.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.
Boterprijs f 1,52 de K.G.

Op 3 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.50 per K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 3 Oct. f 1.40 à f 1. 47½ per K.G.

MAASTRICHT, 3 Oct. Botermijn. Aanvoer 52055 K.G. Hoogste prijs 1.50, middelste f 1.42, laagste f 1.33 per K.G.

's Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Vrijdag 3 Oct. Aanvoer 21007 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 0,93 tot f 0,95.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Mijnheer de Redacteur.

In een der voorlaatste raadsvergaderingen, werd door den heer v. Elk gevraagd, of de biljetten van den hoofdelijke omslag al verzonden waren.

Ik dacht toen, alhoewel het toch reeds zeer laat was, dat deze nu wel spoedig zouden worden rondgebracht.

Tot op heden is dit nog niet geschied. Ik meen, dat de betaling van den hoofdelijke omslag moet geschieden, voor de helft, een maand na de uitreiking der aanslagbiljetten, en het geheel moet betaald zijn voor het einde van het jaar.

Zooals de zaken nu staan, kan het gebeuren, dat in November de biljetten eerst worden ontvangen en dan staan de belastingbetalers voor het feit, dat zij in ruim een maand de belasting in haar geheel moeten voldoen. Zooiets vind ik niet correct, en meen goed te doen door bemiddeling van bovenstaande daar eens op te wijzen.

Dankend voor de plaatsruimte.

X.

Boxtel, 3 Oct. 1913.

Mijnheer de Redacteur,

Mag ik door middel van Uw geacht blad op het volgende wijzen.

In mijn huizen a/d Kloosterstraat wenschte ik gebruik te maken van de voordeelen welke deze Gemeente biedt, door n.l. Electrisch licht en kookgas te laten aanleggen. Aangezien echter de Gasfabriek nog geen buizen in genoemde straat heeft, liggen wilde deze slechts gas leveren aan genoemde huizen, indien ik een contract teekende waarin door mij werd verklaard, „dat in mijne huizen nimmer van Electrisch licht zou worden gebruik gemaakt. Aangezien door mij aan Electrisch licht de voorkeur werd gegeven, kon ik niet besluiten bovenbedoeld contract te teekenen en wordt mij thans zonder meer kookgas geweigerd.

Ik publiceer bovenstaand omdat er, naar ik vermeen in deze door de Gasfabriek een niet te billijken pressie wordt uitgeoefend en hoop des te meer daar door mij een tegemoetkoming der aansluitingskosten is aangeboden hierdoor te bereiken dat door bevoegde zijde aan dergelijke handelwijze paal en perk zal worden gesteld.

U dankend voor de opname teeken ik.

Hoogachtend,
UEd. dw. dienaar
G. VAN BOCKEL.

ADVERTENTIËN.

GEVRAAGD voor direct:
Een flinke
Werkmeid
bij J. v. d. Meijden-v. d. Pas
Rozemarijnstraat - Boxtel.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Bij **INZET** op **Dinsdag 7 October 1913** ten huize van Mej. Wed. Th. v. Son en **bij TOESLAG op Dinsdag 21 October 1913** ten huize van Rum. v. d. Ven telkens **ten 4 uur n.m.**
Voor de Erven Joh. van Gestel.
ONDER BOXTEL.
Koop 1. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 801 groot 34,20 Aren.
Koop II Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel" kad. bek. Sectie B No. 769, groot 48.80 Aren.
Koop III. Twee perceelen **Bouwland** ter plaatse „de Wielakker", kad. bek. Sectie B No. 761 en 762 groot 36.50 Aren.
Koop IV. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 1337 groot 30.60 Aren.
Koop V. Twee perceelen **Heide** ter plaatse „het Laag Eind", kad. bek. Sectie E No. 388 en 925 groot 1.31.20 Hectare.
Koop VI. Een perceel **Hakhout** ter plaatse „de Groote Beek", kad. bek. Sectie E No. 231 groot 3.15 Aren.
Koop VII. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Kampen", kad. bek. Sectie H No. 216 groot 1,26.50 Hectare.
Te aanvaarden: het Bouwland te Oogststoppelbloot, en het overige te half Maart 1914.
Lasten vanaf 1 Januari 1914.
Betaling 21 Januari 1914.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Bij **TOESLAG** op **Vrijdag 17 October 1913** ten huize van J. Verbruggen te Gemonde-St. Michielsgestel, ten **4 uur n.m.**
Voor de Erven Everardus de Vroom.
ONDER BOXTEL:
Koop I. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Hobbendonken", kad. bek. Sectie D No. 1228, groot 70.60 Aren, staande met 2 slagen op f 830.—.
Te aanvaarden na betaling.
Koop II. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 922, groot 54.90 Aren, staande met 10 slagen op f 450.—.
Te aanvaarden na betaling.
Koop III. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Waaistap", kad. bek. Sectie B No. 178, groot 22.70 Aren, staande met 2 slagen op 350.—.
Verhuurd tot 15 November 1914.
ONDER St. OEDENRODE:
Koop IV. Een perceel **Bouw- en Weiland**, ter plaatse „de Vossenholen", kad. bek. Sectie A No. 367, groot 43.80 Aren, staande met 2 slagen op f 310.—.
Te aanvaarden Oogststoppelbloot 1914.
Grond- en Waterschapslasten vanaf 1 Januari 1914.
Betaling 17 Januari 1914.

De Notaris Niemann te Boxtel
zal FINAAL verkoopen
op **Dinsdag 14 October 1913** ten **10½ uur v. m.** precies, in het **„Grand Hôtel"** aan het Station te Boxtel,
HET LANDGOED
HET KINDERBOSCH c.a.
gelegen te BOXTEL
bevattende: Heerenhuis, Boerderij, Schuren, Paardenstal met Koetshuis, Pleiziertuin, Moestuinen, Opzichterswoning, Landbouwers- en Arbeiderswoningen, Stallen, Schuren, Erven, Tuinen, Bouw-, Wei- en Hooilanden, Dennenbosschen, Peppel- en Hakhoutbosschen, Heide, Lanen en Dreven, samen groot 161 Hectaren.

INGEZET en verhoogd als volgt:

Koop	Slagen	Bedrag	Koop	Slagen	Bedrag	Koop	Slagen	Bedrag
I	200	f 16000.—	XIX	2	f 60.—	XXXVII	60	f 17300.—
II	100	f 6000.—	XX	1	f 35.—	XXXVIII	200	f 18700.—
III	2	f 250.—	XXI	2	f 60.—	XXXIX	100	f 24500.—
IV	40	f 710.—	XXII	10	f 300.—	XL	1600	f 18000.—
V	10	f 800.—	XXIII	52	f 1600.—	XLI	200	f 21000.—
VI	40	f 3000.—	XXIV	28	f 1400.—	XLII	20	f 4100.—
VII	100	f 3000.—	XXV	20	f 900.—	XLIII	100	f 26500.—
VIII	10	f 750.—	XXVI	10	f 200.—	XLIV	400	f 35000.—
IX	10	f 500.—	XXVII	5	f 175.—	XLV	190	f 38000.—
X	12	f 450.—	XXVIII	5	f 325.—	XLVI	10	f 1700.—
XI	118	f 1900.—	XXIX	5	f 175.—	XLVII	20	f 1200.—
XII	5	f 275.—	XXX	50	f 700.—	XLVIII	22	f 3130.—
XIII	30	f 1450.—	XXXI	12	f 800.—	XLIX	25	f 1825.—
XIV	20	f 720.—	XXXII	10	f 100.—	L	200	f 43000.—
XV	10	f 800.—	XXXIII	13	f 85.—	LI	100	f 47500.—
XVI	11	f 495.—	XXXIV	300	f 21500.—	LII	100	f 48600.—
XVII	50	f 780.—	XXXV	20	f 1510.—			
XVIII	10	f 680.—	XXXVI	100	f 22500.—			

Betaling 14 Januari 1914.
Lasten van af 1 Januari 1914.
De **verkoop** van het **gereserveerde Hout** blijft bepaald op **Vrijdag 10 October 1913 ten 10½ uur** v.m. precies, in gemeld „GRAND HÔTEL".

WIELRIJDERS!!

De regenachtige dagen zullen weldra komen. Denkt er om, dat U zich bijtijds voorziet van eene

Gegarandeerd WATERDICHTE CAPE

Wij leveren ze U in de beste stoffen.

Witteveen & De Mol, Boxtel

N.B. Câpes voor Jongens en Meisjes van de goedkoopste tot de betere soorten.

KLOOSTERBALSEM

Klooster Sancta Paulo.

Onfeilbaar middel tegen rheumatiek, rheumatische aandoeningen, oude en nieuwe wonden, zweren, huidaandoeningen en aambeien.

Kloosterbalsem verzacht onmiddellijk en geneest blijvend voortgezet gebruik rheumatiek, podagra, alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, enz. enz.

Kloosterbalsem stilt onmiddellijk het ondragelijk jeuken en geneest zonder lidteekens na te laten, ring, baard- en dauwworm, natte en droge uitslag aan mond, neus en lippen, klieren, enz.

Kloosterbalsem geneest onvoorwaardelijk oude en nieuwe wonden, brand- en snijwonden, zeere beenen, bloedbleinen, kneuzingen en winterhanden en -voeten.

Kloosterbalsem verhelpt onmiddellijk de ongemakken van aambeien, zoowel droge als bloedende.

Kloosterbalsem kost per pot f 0.35, f 0.75, f 1.20 en f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening van den Generaal-Agent L. I. Akker, Rotterdam.

Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

De Kloosterbalsem

moet in elk gezin aanwezig zijn.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, B. A. DE HAAS-SELHORST. Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN; *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking**, zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,** Rechterstraat, BOXTEL.

Eisch vooral merk „Grootendorst."

Pensionaat „St. Joseph"

(Broeders Hieronymieten,)

Lokeren (België.)

Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

BLOEDARMOEDE

en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van

HAEMATOGEENWIJN.

Het is aangenaam om in te nemen, verstorkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

WITTEVEEN & DE MOL

BOXTEL

Manufacturen = Mode-Artikelen = Mantels

Het beste bewijs, dat onze Mantels niet alleen zeer billijk, doch ook van degelijke afwerking zijn, is het reeds deze week behaalde succes. Wij ontvingen dan ook heden eene

Tweede Groote Zending

De afdeeling bevat de laatstuitgekomen Nouveauté's, alsmede de meer eenvoudige soorten.

AANBEVELEND.

Van der Velden's Fijne Deensche Botermélange

55 cent per pond.

Geen verschil in smaak en kwaliteit met Natuurboter.

v.d. Veldens Fijne Tafelmargarine

47, 42, 37 ct. per pond.

10 procent korting op alle artikelen

Henri v. d. Velden & Co

STATIONSTRAAT - BOXTEL.

Magazijn De Ooievaar

Firma A. P. v. d. BOOMEN, Boxtel.

Kindermanteltjes, Jurkjes, Rokjes, Mutsjes, Capes, Barets, Gehaakte en Wollen Mutsen, Truitjes, Tricotpakjes, Bontjes, Handschoentjes, Wantjes, Hoedjes, enz. enz.

Bericht de ontvangst der nieuwste

Najaars- en Winterartikelen

Bijzonder vestigen wij de aandacht op onze groote sorteering

Damesmantels en Kindermantes,

Zwart en gekleurd,

in de allernieuwste modellen.

Groote Damesmantels laatste model voor f 5.90.

Kindermantels vanaf f 1.90.

Heerencachenez, Autosjaals, Kragenschöners Petten, Jachtvesten, Truien, Overhemden, Manchetten, Boorden, Fronts, Strikken, Dassen, Zelfbinders, Bretels, Sokkenhouders, Kousen en Sokken.

De nieuwste soorten Mantel-, Japon- en Blousestoffen.

Dames Blousen, Rokken in Laken, Satijn, Tricot en Flanel.

Prachtige Wollen Doeken, Dames Boa's in de fijnste soorten.

Alle Maten en Kwaliteiten zijn hier voorradig in HEEREN-, DAMES- en KINDERONDERGOEDEREN in WOL, HALFWOL en GEMOLTONEERD.

Het vertrouwdste adres voor

VEEREN-, KAPOK- en VLOKKEN BEDDEN, GESTIKTE WOLLEN- en MOLTON DEKENS, MATRASSEN enz. enz.

We hadden nog nimmer zulke uitgebreide keuze aan spotprijzen.

ORANJEARTIKELEN

voor 't a.s. Onafhankelijkheidsfeest

AANBEVELEND.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. **Meer Geheelonthouders!** 2. **Matigheid door Onthouding.** 3. **Erger dan Alcohol???**

2e Serie:

1. **Niet Integraal!** 2. **Is heel Nederland veralcoholiseerd?**

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 79. Zaterdag 4 October 1913.

De grootste natuurwonderen van België.

VI.

We keeren van de Geheimzinnige zaken op onze schreden terug langs de Trophée, door de 11 M. hooge Middengalerij en het Lansvormig gewelf, die samen een halven cirkel vormen. Groen licht glanst ons reeds van verre tegemoet. De donkerbruine rotswanden wijken naar achter en naar boven en we staan in... een berglandschap bij nacht. Achter ons den hoogen rotswand en ginds ver schemeren in maanlichtglans de leuningen van een brug, die de oevers der klotsende Lesse verbindt. Aan de overzijde het dal, dat achter door een donkeren nacht, als een zwarte berg, wordt afgesloten. Dàar ligt de Wapenzaal, de grootste ruimte op één na. Zij is 20 M. hoog en heeft een middellijn van 54 M. Eén voor één stappen we de nat-gedrupte met vuilklei bedekte brug over, die dof-galmend onze voetstappen door de ruimte doet wegdreunen, en werpen dan een blik in het inkt-zwarte water, dat dàar — wie weet, hoeveel eeuwen reeds! — haar eentonig lied voortzingt. Weldra staat men op een hoogte, vanwaar men de geheele ruimte met de onder gelegen rivier en gaanderij kan overzien. Hier is deze omgeving, waar den galm der stemmen een hollen woesten klank krijgt en het herhaald weerkaatst geluid der kabbelende golfjes overstemt, waar men zich in de ruimte vrij gevoelt, na bijna twee uren tusschen rotswanden beklemd te zijn geweest, waar bovenal een heerlijk klokkenspel zijn heldere tonen door de ruimte doet weerklinken, om ver in de verte door de afgelegen galerijen weg te sterven, dàar is 't een lust eenige minuten te mogen vertoeven. Tafels en stoelen bieden aan de vermoeide bezoekers gelegenheid even te rusten en op hun gemak te genieten van het onbeschrijfelijke omgeving, waarin zij zich bevinden. Bovendien zijn zij in staat een warme tas koffie of een glas port te gebruiken, dat de vijf-centiemen-méérdan-elders graag waard is.

Voorbij de Wapenzaal stroomt de Lesse verder in een onontwarbaren doolhof van grootere en kleine gangen. Voor 1858 had niemand het gewaagd daarin door te dringen. 't Was wederom Lannoy, die er het eerst den voet zette. Hij liet een klein schuitje bouwen en stapte er in vergezeld van een ouden gids. Na in een eng bed van de rivier ongeveer 25 meter gevaren te hebben, kwamen zij in een breeder water, dat de Styx geheeten werd.

Een eind verder stroomaf verdween het water plotseling onder de rotsen.

De eigenaar der grot wilde een maand later ook eens de nieuwe ontdekking van Lannoy zien. Het water was in dien tijd sterk gewassen. Hij stapte des namiddags met zijn ervaren gids in het bootje. 't Was een moeilijke tocht: het schuitje door een enkelen riem bestuurd en voortbewogen, werd door den stroom meegesleurd en stiet aanhoudend nu op deze dan op die rots. Zij kwamen echter zonder ongelukken in de reeds bekende zalen; staken de roeispaan in de klei en legden er 't schuitje aan vast, om straks weer terug te varen. Maar in dien tusschentijd brak er een geweldig onweer los en het water der Styx klom tot aan het gewelf. Gelukkig konden zij langs een anderen weg de buitenwereld bereiken. Toen na een paar dagen het water weer gezakt was, gingen de stoutmoedigen opnieuw naar de plek, waar het bootje vastgemeerd lag. Maar hoe groot was hun verbazing: het was verdwenen! Twee dagen later vonden zij het terug, dertig meter boven den grond, aan een rotspunt hangend!...

De tijd van rusten is voorbij. De gids roept ons op, om het laatste gedeelte van den tocht te volbrengen. Met weemoed verlaten we de schoone plek, denkend dat we wellicht voor altijd moeten scheiden van de heerlijkheden, die ons de ziele roerden en het harte kloppen deden.

Steeds klimmende komen we door verschillende gangen in de Portique des draperies. Hier ziet men de druipsteenvormingen in de grootste verscheidenheid. Het gewelf en de wanden schijnen met lakens te zijn behangen, die, sierlijk geplooid, onder den adem van den winter zijn verstijfd. We denken, om een vergelijking te zoeken met iets van deze wereld, aan een leerlooierij, waar de huiden boven en terzijde in onregelmatige karteling naar beneden hangen, doch verwerpen terstond deze banale vergelijking, om het groote onrecht, dat we hierdoor die schitterende geel en rood-doorschijnende drapeeringen aandoen. Sommige dezer zijn meer dan 3 M. lang en een paar meter breed. Wanneer men ze even aanraakt geven deze draperieën een helderen metaalklank. Naast vele andere prachtige versteeningen ligt hier het Praalgraf van het zuiverste wit.

Door een in het hardste marmer uitgehouwen gang komen we op den drempel van de grootste der zalen uit de grot: de reusachtige Koepelzaal: het wonder dezer wonderen!

Het is een eindeloos groote grot, die teekenaars en fotografen in wanhoop brengt en waarvan de onvergetelijke indruk onmogelijk door de pen kan worden weergegeven. De eersten leveren slechts een verkleind, zwak beeld, waar men juist iets groots verlangt en de schrijver kan slechts zwakke woorden vinden voor het machtige natuurwonder dat hij verbeelden wil. De volle indruk genieten blijft het voorrecht van hen, die het geluk hadden ze zelf te bewonderen.

JACQ. HEEREN.

Wordt vervolgd.

Uit de Geschiedenis van het Postwezen.

Wie eens de statistieken van het moderne postwezen nagaat, en ziet hoeveel brieven, postpakketten, wissels en wat dies meer zij door de internationale post bezorgd worden, kan zich haast niet denken dat er eens een tijd is geweest waarin den menschen het buiten deze nuttige instelling konden stellen. Hoe zou de moderne zakenman zijn betrekkingen kunnen onderhouden als de post niet bestond?

Zoolang er al op de wereld zaken gedaan worden heeft het menschelijk vernuft naar een middel gezocht waardoor het mogelijk was in nauwere verbinding te komen met de landen waarmede men connecties had en deed men alle pogingen berichten van het eene handelscentra naar het andere langs de vlugste wegen over te brengen.

Allereerst deed zich deze behoefte in het Oud Romeinsche rijk gevoelen. Ieder heeft wel eens gehoord van de renboden of estafetteloopers die uit de verste hoeken en meest afgelegen deelen van dit uitgebreide Rijk de regeeringsberichten in tijden die ons nu nog versteld doen staan naar Rome wisten te transporteeren. Had een der overheidspersonen zulk een bericht te verzenden, dan werd dit door een estafette-looper eenige duizenden meter ver den grooten Rijksweg opgebracht waar een andere bode den brief van hem overnam, waarop deze hem dan weer op zijn beurt aan een anderen looper overgaf. Honderden mannen waren aldus noodig om een brief op de plaats zijner bestemming te brengen. Toch voldeed deze dienst uitstekend, en raakten er slechts weinige stukken zoek. Ook in het rijk van Karel den Groote bestond zulk een postdienst.

Een officieele werkelijk door de overheid geleide postdienst bestaat er reeds sinds vier honderd jaar. De eer van dezen dienst ingesteld te hebben komt toe aan Keizer Maximiliaan van Oostenrijk, die in het jaar 1513 een zekeren Frans Tassis plechtig tot zijn opperpostmeester liet verklaren. Van een der voorouders van deze Tassis is bekend dat deze reeds tusschen 1450 en '60 een geregelde brievenmaal onderhield tusschen Weenen en Innsbrück.

De rijkspostmeester van keizer Maximiliaan onderhield een regelmatig rijdenden postdienst tusschen Weenen en Brussel. Een fraaie muurschildering in het postkantoor te Brussel houdt hieraan de herinnering levendig. Ook werd een hierbij aansluitende verbinding tusschen Parijs en Spanje in het leven geroepen.

Tegelijkertijd had Tassis in Duitschland een z.g. vliegenden dienst ingericht die in het bijzonder een verbinding tusschen de Rijks- en Hansasteden op omvangrijke wijze beoogde.

De postzakken werden door gewapende mannen te paard overgebracht en het stond ieder vrij hun zijn brieven tegen een zekere door het Rijk vastgestelde betaling mee te geven. Ook op de rivieren voeren op vastgestelde tijden de postschepen, meest eenmaal per week.

Deze instellingen kwamen natuurlijk alleen maar de grootere plaatsen ten goede; op het platte land en in de kleinere steden bediende men zich nog steeds van reizende marskramers en kleine kooplieden die met hun waren het land doortrokken.

In Frankrijk bestond reeds sinds 1464 een dienst, die hoewel niet geheel maar toch voor een gedeelte in handen der regeering beruste. Ook Spanje kent een dergelijke instelling in haar geschiedenis.

De „Rijdende Boden van Tassis", zooals de Rijkspostambtenaren van keizer Maximiliaan genoemd werden, was een vastgestelde tijdsruimte voorgeschreven, waarin zij de verschillende ritten tusschen de stations moesten afleggen. Zoo mocht de reis van Innsbrück tot Brussel slechts 5½ dag duren, over den afstand Brussel—Parijs mocht slechts 44 uur gedaan worden. Voor een reis naar Toledo in Spanje werd 12 dagen gegund. Niettegenstaande de renboden het privilegie hadden tollen, poorten en bruggen zonder betaling en op elk uur van den dag of nacht te mogen passeeren, moeten we toch wel respect voor zulke prestaties hebben.

Nog steeds bleef de postdienst in handen van de familie Tassis waarvan honderd jaar later een der nazaten onder den titel Vrijheer Von Thurn und Taxis in den adelstand verheven werd met het voorrecht dat het postmeestergeneraalschap erfelijk werd verklaard voor hem en zijne mannelijke nazaten. Meer dan een eeuw bleef dit ambt dan ook in deze familie die zeer veel voor het Duitsche postwezen gedaan heeft.

In het jaar 1640 werd ook door den hertog van Brunswijk een postdienst ingesteld, dien hij echter in hetzelfde jaar aan den meestbiedende verpachtte. Tot 1763 bleef de Hildesheimer koopmansfamilie pachtsters van dezen dienst tegen een jaarlijksche betaling van 11.000 Thaler. Geen kleinigheid voorwaar.

Nog verscheidene jaren bleef dit pachtstelsel voortduren tot de dienst omstreeks het midden der 19e eeuw weder geheel door het Rijk geëxploiteerd werd.

Van 's Levens Schaduwkant.

— Nou zei Geert, terwijl zijn broer hem voorbijliep in het nieuwe gangetje naar het kleine, vuile kantoortje, waar iederen Zaterdag de patroon uitbetaalde. 't Is een goeie week geweest van de week.

De ander knikte.

— Wacht je even, zei hij, dan gaan we samen.

Hij stapte het kantoortje binnen, waarvan de deur openstond, bleef bij de deur wachtend staan. Achter een tafeltje zat de patroon. Voor hem lagen de briefjes uitgespreid en terzijde in een klein houten bakje stapelden rijksdaalders en guldens naast het glinsterende van klein zilver geld. Hij keek even op, zocht als hij Geert's broer staan zag tusschen de briefjes, schoof een briefje over de tafel in de richting van de deur; dat de ander, naderbijkomend, opnam en aandachtig bekeek.

— Dat komt uit, niet? vroeg hij.

Geert's broer betuurde nog even het briefje.

— Jawel, baas, zei hij dan.

De baas had de hand al naar de rijksdaalders en guldens uitgestoken, telde nu een rijtje voor hem neer en legde er nog 'n paar kwartjes en dubbeltjes bij.

— Een goeie week, zei hij.

De ander glimlachte en knikte.

— Dank je, zei hij, het geld opstrijkend.

Dan keerde hij zich naar de deur, groetend „goeien avond".

Buiten het gangetje wachtte Geert.

— Zoo'n week hebben in al die jaren nog niet gehad, Klaas, kwam hij glimlachende.

De ander knikte.

— 'k Geloof het ook niet, meende hij, zijn geld wegbergend.

— Daar kan vanavond een glas bier op staan, lachte Geert.

Klaas knikte weer.

— Hoe lang is 't nou al dat we daar werken? vroeg hij nadenkend.

— Hoe lang? kwam de ander. Al wel 3 jaar zeker.

— Drie jaar, herhaalde Klaas. Laat eens kijken. 't Zal nou,... ja, 't zal al wel 3½ jaar zijn.

— Drie en een half jaar. Zoo, kwam Geert. Ja, dat kan wel. Jij bent er een paar weken eerder gekomen dan ik.

— Ja, ja kwam Klaas, een paar weken. 't Is al een heele tijd, 3½ jaar.

Pratende waren ze samen het smalle straatje uitgeloopen, stonden nu even in de drukkere winkelstraat.

— Me dunkt, we moesten de tram nemen; stelde Geert voor. Dan konden we ons eerst thuis wat opknappen.

Klaas knikte goedkeurend.

— Ja, zei hij, dat 's goed.

Met de tram kwamen ze tot vlak bij huis, moesten dan alleen nog een breedere straat door naar het nauwe gangetje, waar ze samen woonden. Als ze zich gewasschen en andere kleeren aangetrokken hadden, gingen ze weer de straat op. Geert, blij om de verdienste en in het vooruitzicht van den lolligen avond, was erg uitgelaten, rammelde nu en dan met de rijksdaalders in zijn zak.

— 'k Had er maar wat thuis gelaten, meende Klaas.

Maar de ander lachte.

— Ze zullen ze mij toch niet afnemen, zei hij.

En het eerste cafétje dat ze langs kwamen, stapten ze binnen, bestelden 'n glas bier. 't Was er stil en Geert wou maar dadelijk weer opstappen.

— 'k Moet menschen zien vanavond, verklaarde hij.

Maar zijn broer hield hem tegen.

— Bedaard aan, zei hij, de avond is nog lang. 't Gaat anders te bar.

Maar Geert tikte al met zijn glas op tafel. Als de ander ook naar geld zocht, schudde hij het hoofd en wenkte van niet doen.

— Ik trakteer nou, zei hij.

Ze liepen verder de straat in, zochten een café, waar het druk was. Geert trakteerde weer, bestelde nog twee glazen. Maar hij wou verder op en een half uur later zaten ze weer in een ander café, waar Klaas tracteerde. Toen ze weer in een nieuw café kwamen, bestelde Geert een oude klare. Klaas waarschuwde, hij zou dronken worden. Maar toen hij zijn glas bier leeg had nam hij zelf ook een klare.

Den heelen avond bleven ze nu afwisselend bier en klare drinken en in een cafétje, waar ze kennissen troffen, namen ze nog een paar cognacjes. Geert was erg kinderachtig geworden en Klaas had moeite hem rustig te houden. Hij praatte er telkens van naar huis te gaan, bang, dat Geert ruzie zou zoeken, wat hij wel eens meer deed, als hij dronken was. Maar Geert wou er niet van hooren. Ze hadden nou een goeie week gehad en zouden de blommetjes eens buiten zetten. Voor sluitingsuur gingen ze niet naar huis.

Laat in den avond raakten ze eindelijk in gezelschap van bootwerkers, waarvan er ook een paar dronken waren. Toen ze op zouden stappen, kreeg Geert ruzie over het betalen met een van hen. Al ruziënde raakten ze buiten.

„Ga nou mee", maande Klaas, die ook al niet te vast meer op zijn beenen stond.

Maar Geert schudde zich los. Hij moest eerst met dien vent afrekenen. En voor Klaas tusschenbeide kon komen, was hij aan 't vechten. Maar de beide vechtenden stonden zoo slapjes op hun beenen, dat ze tezamen tegen een grooten winkelruit aan bonsden, die rinkelend in stukken vloog. Terwijl de bootwerkers hun vriend ophielpen, nam Klaas zijn broer onder den arm, wist hem, bedaard nu van dien val en het plotseling lawaai mee te krijgen tot in een andere straat. Maar daar herinnerde hij zich plotseling weer zijn vijand.

„Laat me los, Klaas", schreeuwde hij. „'k Moet met dien vent..."

Maar Klaas trok hem een eind mee voort, tot hij eindelijk, zelf onvast op zijn beenen, hem moest loslaten. Dan schoot Geert weer terug naar de straat, waar zij pas uitgekomen waren, zocht er naar den dronken bootwerker, die tusschen zijn vrienden in was weggewaggeld. Als hij niemand meer zag ging hij eindelijk gewillig mee met zijn broer, die hem achterna gekomen was.

Maar plotseling bleef hij midden op straat staan.

„'k Moet eerst mijn geld eens natellen", zei hij, naar een lantaarn waggelend. Dan haalde hij zijn geldzakje voor den dag en begon na te tellen.

„Wel... verdikkie", vloekte hij. „Ze hebben me bestolen".

Klaas was naderbij gekomen, wilde nu ook meetellen.

„Blijf jij eraf", bromde Geert.

„Je ziet het immers zelf niet meer", hoonde Klaas.

„Beter dan jij", grijnslachte Geert, die opnieuw begon te tellen.

„Doe het dan thuis", maande zijn broer.

Maar Geert bleef doortellen.

„Wie kan hem dat nou geflikt hebben", bromde hij.

Klaas was opnieuw naderbij gekomen.

„Laat mij dan meetellen", zei hij.

„Je blijft eraf", zei de ander. „Anders gap je er ook nog van".

Klaas stapte nijdig weg.

Geert bleef nog even tellen, kwam dan achter hem aan.

„Jij hebt er toch niet aangezeten?"

Waarom wou je niet hebben, dat 'k tellen ging? kwam hij.

Klaas zei niks.

„Nou zeg", dreigde Geert. En als Klaas zwijgen bleef, zeurde hij door: „Dief, dief".

„Nou" kwam Klaas, „als je mij nou..."

Maar Geert schold alweer: „Dief jij hebt ze gestolen".

Klaas was doorgeloopen. Nu keerde hij zich om en keek zijn broer, die tegen een lantaarn geleund stond, strak aan. Een heftige woede laaide in hem op en hij stak reeds de hand uit. Maar dan bedwong hij zich en met langzame stappen liep hij, terwijl zijn broer achter hem zeuren bleef, op de deur toe. Bedaard klom hij de trap op. Achter hem lolde Geert:

„Geef het me terug, leelijke dief".

Toen ze op hun kamer gekomen waren, keerde hij zich om.

„Als je nou niet uitscheidt," dreigde hij.

Maar Geert greep een stoel, dreigde ook: „Geef het terug, of..."

Hij deed een pas nader. Maar op hetzelfde oogenblik daalde de stoel op zijn hoofd neer.

Oh... jammerde hij, naar den stoel grijpend.

Als die in tweeën brak, week Geert terug naar de deur, scheldend nog „dief, schooier".

En hij, bevend van woede, greep plotseling de lamp, die hij juist had aangestoken en wierp hem, Geert achterna loopend naar de trap, dezen na, de trap af. Rinkelend brak de lamp aan stukken op Geert's hoofd. Maar zijn kleeren vatten vlam en huilend rende hij de straat op.

Voor Bloemenliefhebbers

De Fuchsia.

Een aloude, maar nog steeds bij allen geliefde plant. Overal tiert ze even gemakkelijk, hetzij op een bloembed of op het balkon, voor het venster of in de kamer op de bloemtafel. Door deze eigenschap is ze een der onontbeerlijkste bloemen geworden. Reeds als plantje ontplooit zich een rijkdom van los gevormde bloemen; niet minder dankbaar zijn echter ook de oude stammen die elk voorjaar als herleven en des zomers met een weinig goede behandeling een rijken bloemenschat ontwikkelen. Daar de fuchsia zeer goed tegen de wisselingen van het weer bestand is en gemakkelijk overwinterd kan worden, is het niet noodig elk jaar nieuwe planten af te zetten, ofschoon de stekking zeer gemakkelijk gaat en zonder groote moeite, en met geringe hulpmiddelen kan geschieden.

Wanneer in het voorjaar de jonge loten 5 à 10 cM. lang geworden zijn en beginnen te verhouten, is het tijd met de stekking aan te vangen. Men snijdt de stekken af, zooals vroeger reeds door ons is aangegeven, en zet ze in potten, die met lichten en zandigen grond gevuld zijn. Heeft men een broeibak tot zijn beschikking, zoo brengt men de potten daarin, houdt haar aanvankelijk dicht en zorgt voor schaduw en vochtige lucht; al heel spoedig beginnen ze wortel te schieten. Ook in de kamer kan men de stekken met zeer goed gevolg kweeken, mits men zorge de pot met glas te bedekken.

Er vormt zich al heel spoedig aan de ondervlakte de zoogenaamde Callus en wanneer er een voldoende hoeveelheid wortels aanwezig zijn, worden de jonge plantjes in stekpotjes uitgeplant en op een beschutte plaats in den tuin gezet of nog beter weer in den broeibak gebracht. Er moet dan later, wanneer de potten overworteld zijn, nogmaals een verplanting plaats hebben.

Op deze wijze kan men krachtige, rijk bloeiende planten verkrijgen. De stekking kan den ganschen zomer worden voortgezet. Belangrijker dan de kweekerij van jonge planten is de behandeling en verpleging van oude fuchsia's. In 't algemeen houden ze meer van een weinig schaduw dan van fellen zonneschijn, doch tieren ook goed in de schaduw, mits de plaats eenigszins luchtig is. In de zon verbranden de bladeren zeer gemakkelijk. De planten bloeien weliswaar buitengewoon rijk, houden daarmee echter spoedig op en laten haar bladeren vallen, vooral wanneer ze in potten staan. Men neemt voor fuchsia's een niet te lichten, doch vruchtbaren grond, dien men het best met compost en broeibakaarde vermengen kan. Zeer goed werkt een bemesting met hoornafval. In den zomer verlangen de fuchsia's veel water.

Wanneer de fuchsia's ons des zomers het hart verrukt hebben door haar bloemenpracht en de herfst nadert, moeten we denken aan de overwintering onzer pleegkinderen. Nauwelijks een onzer sierplanten heeft hierop meer aanspraak. De buitenstaande planten worden in potten gezet en naar haar winterkwartier gebracht. In een serre, in een vorstvrijen broeibak, in een eenigszins lichten, niet te vochtigen kelder, in 't algemeen overal, waar de vorst niet kan doordringen en het niet te vochtig is, blijft onze fuchsia gezond en frisch tot het voorjaar. Het is noodig van tijd tot tijd een beetje te gieten, wanneer de potten te droog zijn. Ontwaakt dan in het warme voorjaar de natuur uit haar winterslaap, zoo halen we ook onze fuchsia's voor den dag en onderwerpen ze aan een grondig onderzoek. De fuchsia wordt goed ingesneden, zoodat de plant een schoonen vorm verkrijgt, daarbij kan men, zonder schade aan te richten, heel best snoeien in het oude hout, waarna de jonge scheuten met volle kracht uitbreken; het overvloedige en slechte hout wordt eveneens verwijderd. De wortels moeten eenzelfde zuivering ondergaan en de planten gezet worden in nieuwe aarde en zindelijke potten, welker grootte van de wortels en den omvang der plant afhangt. In den eersten tijd verschaffe men de fuchsia zooveel licht en warmte als mogelijk is en eerst later wanneer er zich nieuwe wortels en loten gevormd hebben, brenge men ze op de voor haar bestemde plaats.

Er zijn een aantal fuchsia-soorten, zoowel enkele als dubbele. In 't algemeen bloeien de eerste milder dan de laatste. De kleinbladige Fuchsia coccinea en de bekende Fuchsia vulgens kunnen onder gunstige omstandigheden buiten blijven; het is evenwel raadzaam des winters de planten te dekken met loof of drogen mest.

1813 **1913**

Onafhankelijkheidsfeesten

te Boxtel

Alle benoodigdheden voor het versieren van

Praalwagens, Fietsen, enz.

als: Vlaggen-, Nationaal- en Oranjedoek.

Nationaal- en Oranjelint

in diverse breedten verkrijgbaar.

Magazijn „De Zon"

SPOORSTRAAT BOXTEL.

Aanbevelend,

HENRI LUIJCX.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.75
1 „ „ 50 „ - 2.25. 1 „ „ 200 „ - 6 25.
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 11.—.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

1813 Neerland's 1913

Onafhankelijkheid.

Voor de a.s. feesten ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerland's Onafhankelijkheid zijn alhier verkrijgbaar:

Alle soorten

Feestartikelen,

Lampions met kaarsen, Guirlandes, Vlaggetjes, Mutsen, Vuurwerk, enz. enz.

Beleefd aanbevelend,

C. Steinmann-Pechtold.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote Keuze

Groote keuze Tegelplaten

in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Billijke Prijzen

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,

BREUKELEN, BOXTEL B 72.

Koopt geen breukband

noch breukverband-apparaat aan zeer hoogen prijs, waarmede Uwe breuk **niet** genezen zal. Hecht dus geen geloof aan aanbiedingen waarvan het nut hier te lande niet bewezen is. Indien U mijn advies over breukbehandeling en genezing, zonder verplichting of kosten wenscht te ontvangen, schrijf mij dan en

IK ZEND HET U GRATIS

met vele waardevolle raadgevingen, hoe of U zich **zelf** van Uwe breuk genezen kunt. Ik boek succes waar anderen falen. Over **1200 door een Notaris gecontroleerde dankbetuigingen** van genezenen staven mijne beweringen. Verzuimt niet, omreden een breuk altijd gevaarlijk is, mij p. o. te laten weten waar of U de breuk hebt. Uw eigen belang en gezondheid gaan daarmee gepaard. Schrijf heden nog aan

Dr. REIMANNS, Maastricht No. 33.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL

UITGAVEN

van de Firma

V. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL.

„Missionarius Practicus seu Elequentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag· 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75; in linnen band f 1.15; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is geïllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs: gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct.; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs: gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0.64.

„De Kwade Geest." — Tooneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven. voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door Jo Rutten. Prijs f 0 80, fr. p. p. f 0.82

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus, Capucijn. Prijs 30 cts. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche School wereld." — Door H. N. Ouwerling Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel." Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater Ildefonsus, *Capucijn*.

„Als één Man!" Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct. Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

„Bevat wijn alcohol?" 1 ex. 12 ct. 10 ex. f 1.—, 25 ex. f 2.—, 50—100 ex. à 7 ct.

„Sluit Schiedam!" „Weg met den Sterken drank!" „Geen Sterken Dranken aanbieden!" „Een bezadigd woord aan alle Roomsche Drankbestrijders van Nederland". 1 ex. 5 ct., 25 ex. f 1.15.

Bovengenoemde werkjes zijn ook in kleine pakketten verkrijgbaar.

Pakket **A**: bevattende alle 5 hier geannonceerde werkjes. Prijs 80 ct.

Pakket **B**: Sluit Schiedam! Bevat wijn alcohol? Redt de Drankzuchtigen! De Derde Orde en de Drankbestrijding. Prijs 40 ct.

Pakket **C**: Sluit Schiedam! Bevat wijn alcohol? en Redt de Drankzuchtigen. Prijs 25 ct.

Wie hoest daar zoo?

GIJ?

Pas op, uit Uw gewoon hoestje, dat gij vandaag hebt, kunnen de meest gevreesde ziekten ontstaan.
WEET GIJ DAT?

Gebruikt de Wijfel niet langer, talm niet, doch koop onmiddellijk het eenige middel, dat in staat is U te genezen, namelijk de

Abdijsiroop

Klooster Sancta Paulo

welke in één dag een gewonen hoest geneest. Gij ontsnapt daardoor aan de meest gevaarlijke ziekten, zooals ASTHMA, BRONCHITIS, of INFLUENZA. Bedenkt, dat ook TERING en LONGONTSTEKING met een gewonen hoest beginnen.

Mejuffrouw M. Canesius, wonende Akerstraat bij Hoensbroek (L.), oud 71 jaar, verklaart ons:

Gedurende geruimen tijd leed ik aan vreeselijke hoestbuien en asthmatische aanvallen. Ik had pijn aan de borst en dikwijls hevige benauwdheden. Verschrikkelijke hoofdpijnen vergalden mijn leven, mijn handen en voeten waren altijd steenkoud en ik werd meermalen met koude rillingen overvallen. Ik wendde de ABDIJSIROOP aan. Toen ik een paar lepels Abdijsiroop had ingenomen, bemerkte ik reeds een verbetering, omdat ik groote groene fluimen kwijtraakte en de benauwdheden wegbleven, waardoor ik beter ging slapen. Natuurlijk heb ik het gebruik met de Abdijsiroop voortgezet met het gevolg dat ik thans weer heelomaal hersteld ben en zoo gezond als ooit te voren.

De Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, bronchitis, pleuris, kink- en slijmhoest en alle borst- en longaandoeningen. Koopt heden nog een flesch.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Selhorst Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d sloot. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATS Vermeulen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

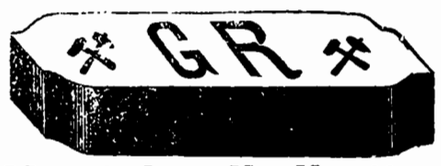

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

No. 80 WOENSDAG 8 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Rente en bedeeling.

Het „Hgz." schrijft.

De ouderdomsrente van twee gulden in de week, door minister Talma aan de 70-jarige oud-werkers en werksters bezorgd, heeft veel blijde harten gemaakt.

Maar ze blijven niet allen blij.

We vernemen al van armbesturen, die den aspirant-rentetrekkers hebben aangezegd, dat ze met December hun gulden of hun daalder bedeeling zullen hebben te missen.

Die armbesturen vreezen voor dartelheid en te groote weelde.

Zij schijnen zich te inspireeren op minister Treub, die in zijn voorgenomen uitbreiding der rente-uitkeering pensioen en bedeeling onvereenigbaar acht.

De armbesturen zijn hem vóór en decreteeren: geen bedeeling en pensioen.

Wij kunnen een dergelijk optreden van armbesturen niet loven, zoo min als de patroon, van wien we ook hoorden, te prijzen valt, die de twee gulden pensioen welke hij toekent voortaan in den zak zal houden, nu de schatkist aan zijn ouden werkman een rente gaat uitkeeren.

Er zal tegen deze dingen wel niets te doen zijn, maar tegen den geest van de betreffende wetsbepaling zijn ze stellig.

En men kan ze alleen signaleeren in de hoop dat ze zoo weinig mogelijk navolging mogen vinden.

Buitenlandsch Nieuws.

Frankrijk.

Diefstal in een postwagen.

Zoowat een jaar geleden is de postwagen in den sneltrein Bordeaux-Marseille tusschen Nimes en Tarascon bestolen. Er zijn toen vier menschen aangehouden, allen te Tarascon thuishoorende en slechts bij een hunner werd een bankbiljet gevonden, dat van den diefstal afkomstig was. Dat was tot dusver het eenige bewijs dat tegen hen ingebracht kon worden. Maar dezer dagen heeft men een ander gekregen. Een der vier aangehoudenen, Pons geheeten, die bij de posterijen in betrekking was — zijn moeder behoort ook tot de aangehoudenen — had aan een zijner ooms opgedragen tijdens zijn afwezigheid het oog te houden op een klein boerderijtje, dat hij bezat in de buurt van Tarascon. Dezer dagen nu verkocht de oom een voer hout van het boerderijtje afkomstig, aan een inwoner van Tarascon. Men kan zich de verbazing voorstellen van den kooper toen deze tusschen de twijgjes van een takkenbos een lias ontdekte met effecten en aandeelen, ter waarde van tweemaal honderdduizend frank. Reeds is vastgesteld, dat deze stukken van den diefstal in den postwagen gepleegd afkomstig zijn.

Duitschland.

Duitsche landverhuizers aangehouden.

De avondbladen behelzen het volgende bericht:

Op grond van een ministerieel besluit in verband met de bepaling in de emigratie-wet, volgens welke op kosten van het desbetreffende land emigreerende Duitschers aangehouden kunnen worden, zijn ongeveer honderd emigranten, die zich naar Amerika wilden begeven, en waarvan het meerendeel door de Braziliaansche regeering door tusschenkomst van agenten was aangeworven, te Bentheim met geweld uit den trein gehaald en onder geleide van een aantal gendarmen weder naar Berlijn teruggebracht, alwaar zij op het hoofdbureau van politie in arrest werden gesteld.

Bij deze landverhuizers had zich een aantal personen aangesloten, die niet wilden emigreeren, maar deels in Holland werk wilden zoeken, deels een bezoek aan hun familie in Amerika wilden brengen. Ook dezen zijn bij vergissing aangehouden. De minister gaf last, deze aangehouden emigranten reisgeld en geld voor vertering tot Bentheim ter hand te stellen.

De groote bagage van vele emigranten ligt in de haven Amsterdam. Het landverhuizerschip ligt heden het anker. Tel.

Krupp's varkensfokkerij.

De „Rhein-Westf. Ztg." meldt, dat in de districten Lingen en Bentheim groote uitgestrektheden heide en veengrond gekocht zijn door de firma Krupp, die daar een groote boerderij zal stichten. Het schijnt de bedoeling van de directie van Krupp te zijn om voornamelijk hier zich toe te leggen op de varkensfokkerij, ten einde te kunnen voorzien in de vleeschbehoefte van den „Konsum-anstalt" te Essen, de verbruiksinrichting, ten behoeve van het fabriekspersoneel.

Engeland.

Suffragetten.

Een onsmakelijk suffragetten-incident heeft Maandag te Londen weer eens heel wat sensatie veroorzaakt. Na vele weken werd door de W. S. P. U. weer eens een vergadering gehouden in het Londen Pavilion, waar als spreekster optrad miss Annie Kenney, die een goed tijdje gevangenisstraf nog te goed heeft maar wegens haar gezondheidstoestand weer tijdelijk op vrije voeten is gesteld.

Zoodra zij op het spreekgestoelte verscheen, drongen eenige politieagenten naar voren om de juffrouw weer in verzekerde bewaring te brengen. Er ontstond een bitter gevecht van man tegen man of liever van agent tegen vrouw, waarbij ten slotte de agenten de overhand hielden. Miss Annie Kenney, trotsch op het succes dat haar optreden gehad had, werd opgebracht en tegelijk met haar gingen een achttal „dames" wegens verzet tegen de politie de doos in.

Spanje.

Ongeluk met een luchtballon.

Toen te Barcelona Zondag een luchtbol opging, raakte een man uit de kijkgrage menigte in het ankertouw verward en ging mee de lucht in. De luchtreiziger poogde hem op te hijschen doch verloor het evenwicht en viel. Hij was terstond dood. De ballon schoot na zijn val hoog de lucht in, maar de onvrijwillige passagier is er toch ongedeerd afgekomen. Hij heeft zich namelijk weten vast te houden tot op een 30 K. M. van Barcelona de ballon neerkwam.

Italië.

Een nieuw oorlogstuig?

Het „Central News" verneemt uit Florence, dat op oorlogsgebied een uitvinding is gedaan, welke alle tot dusverre bekende verdelgingswerktuigen in verschrikkelijkheid van uitwerking overtreft.

Signor Ulivi een Italiaan, zou namelijk een machine uitgevonden hebben, welke munitie-depots op grooten afstand in de lucht kan doen springen. Deze machine zou op elken afstand stralen uitzenden, F-stralen genaamd, met een snelheid van 360,000 meter in de minuut en deze zouden electrische vonken veroorzaken op alle metalen voorwerpen, waarmede zij in contact komen.

Wanneer deze F-stralen op een oorlogsschip gericht worden, verspreiden zich de electrische vonken door het geheele ruim; zoodra zij met de munitiekamers in aanraking komen, veroorzaken zij daar een ontploffing, die het schip in de lucht doet vliegen.

Ulivi dankt zijn uitvinding aan een toeval. Bij een poging om electro-magnetische trillingen voort te brengen, bemerkte hij, dat deze op alle metalen voorwerpen electrische vonken van groote spanning voortbrachten. Hij bestudeerde het nieuwe verschijnsel en verbeterde zijn machine. Op zekeren avond richtte hij de F-stralen op den gasmeter, en oogenblikkelijk had een geweldige ontploffing plaats; het laboratorium werd totaal vernield, en de uitvinder ontkwam slechts met de grootste moeite aan den dood.

Ook proeven, die later op drijvende mijnen genomen werden, moeten uitstekend geslaagd zijn. De Italiaansche regeering heeft nu aan den uitvinder verscheidene oude schepen en torpedobooten afgestaan om zijn proefnemingen te Spezzia voort te zetten.

Verdwaald in de riolen.

In de groote kanalisatiegangen van Milaan, die zich kilometers ver onder de stad uitstrekken, hebben eenige arbeiders bij toeval een jongen van ongeveer 18 jaar gevonden, die met een dikke laag vuil was bedekt en die zoo mager was als een geraamte. De jongen deelde mede, dat hij Francisko Islando heette en een maand lang in deze gangen had rondgedwaald. Toen men hem dan ook vond, was hij zoo uitgeput, dat hij pas na geruimen tijd en na met wijn en eten verkwikt te zijn, vertellen kon, hoe hij er in geraakt was. Hij vertelde, dat hij in den nacht van 6 September op een bank in het park van Milaan was ingeslapen en in den slaap door twee kerels was overvallen. Deze hadden hem totaal uitgeplunderd en niettegenstaande zijn hevig verzet in een opening van de rioleering geworpen. Met verbazende inspanning had hij zich in de wijdvertakte gangen staande kunnen houden, elk oogenblik vreezend, om te zullen vallen en in het water te zullen verdrinken. Met moeite was hij van het eene vooruitspringende stuk muur op het andere geklauterd in de hoop weer bij een opening te komen.

Maar Islando dwaalde hoe langer hoe verder af, zoodat hij, toen hij ten slotte bij een ladder kwam, niet meer de kracht had om naar boven te klimmen. Gedurende de geheele maand had hij zich slechts met het afval, dat op het afvoerwater ronddreef, kunnen voeden.

Rusland.

De Russische oorlogsbegrooting.

Volgens het ontwerp-oorlogsbegrooting zullen de gewone uitgaven 599,135,711 roebel bedragen, dat is 47,897,380 roebel meer dan voor 1913. De buitengewone uitgaven voor oorlog zijn op 125,663,170 roebel begroot.

Amerika.

Mijnwerker gered.

Na acht dagen in een ingestorten gang van een kolenmijn in Pennsylvanië te hebben doorgebracht, is Zaterdag de mijnwerker John Tomaschefsky verlost. Den 27en September was hij door de instorting opgesloten en eerst den 30en kon men hem door een buis voedsel en drinken doen toekomen. Hij heeft alle 8 dagen tot de knieën in het water moeten staan.

Een berucht misdadiger aangehouden.

Te Chicago is gisteren een zekere Harry Spencer aangehouden, die in de laatste veertien jaar niet minder dan twintig personen, waaronder tien vrouwen, heeft vermoord. Spencer werd in hechtenis genomen naar aanleiding van een moord op een dansleerares. Hij bekende de schuldige te zijn, en verklaarde, dat hij in de laatste jaren twintig misdaden had bedreven. De misdadiger, die een opium-zuchtige is, zou volgens zijn eigen getuigenis, deze schanddaden uit roofzucht bedreven hebben.

„Mevrouw, uw hoed als 't u belieft!"

Het nieuwe tarief in Amerika geeft aanleiding tot de grootste verschrikkingen en pijnlijke verrassingen. „Hier, mevrouw, als 't u belieft, die aigrette," zeiden verleden Zaterdag de douane-inspecteurs tot de eerste dame, die met verboden veeren op den hoed haar intocht in New-York wilde doen.

Het was n.l. de eerste dag van de nieuwe tariefwet, die den invoer verbiedt van alle veeren van levende vogels. En het eerste slachtoffer was een Fransche dame. Zij stond daar, de mode gekleed, met een kleinen fluweelen hoed versierd met kostbare aigrettes bij haar bagage de douanebeambten te wachten. Plotseling naderde een inspecteur met zijn boek met instructies gewapend en eischte den hoed op.

Mme De Orlagau stond paf, was sprakeloos. Doch de inspecteur trok meedoogenloos de veer af, alvorens de nieuwe bepaling der wet te verklaren.

Ik wist er niets van, klaagde het slachtoffer woedend. En onder een storm van verontwaardiging werden de hoeden van een twaalftal dames eveneens mishandeld. Een stapel aigrettes en vogels van dameshoeden bedekten weldra de tafel en kreeg dadelijk den bijnaam: „Eerste tentoonstelling van oom Sams' nieuw tarief".

Bij het volgende schip werd de campagne ijverig voortgezet en voor vele dollars veeren werden in beslag genomen tot groot verdriet van de schoone eigena-

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

9

IV.

Er was een drukte van belang in de straten van Gent. Nooit had de wijdberoemde stad er zoo feestelijk uitgezien. Bloemen en groen sierden de huizen, eerepoorten waren opgericht, allerlei versieringen hier en daar aangebracht. Karel de Stoute kon tevreden zijn. Hij wilde zijn intocht zoo luisterrijk mogelijk doen zijn, om het hart van de Gentenaars voor zich te winnen, daar hij hun achting en verknochtheid noodig had, om de andere Vlaamsche steden haar voorbeeld te doen volgen. Om de Gentenaars te eerder voor zich in te nemen, had hij gewild, dat zijn bekoorlijke en geliefde dochter Maria hem zou vergezellen. De Gentsche bevolking, na die van Luik de lichtst ontvlambare, zou ongetwijfeld over haar verschijning opgetogen zijn.

Het was een verrukkelijke Junimorgen, die 28en Juni 1467. Oogverblindend was de schittering van de wapenrustingen der krijgers, van de rijke en kostbare gewaden der jonkvrouwen en edellieden. Badend in de zon, staken de torens hun vergulde kruizen de lucht in, terwijl de banieren der verschillende kerken en der aanzienlijken door een luchtig widje heen en weer werden bewogen.

In de straten krioelde een dichte menschenmenigte en zelfs waren de daken dicht met nieuwsgierigen bezet. Ondertusschen legden de werklieden de laatste hand aan de straatversiering. Mocht men afgaan op den algemeenen schijn, dan was men de eenmaal ondergane vernedering vergeten, en had de zoon den haat uit de harten gewischt, welke men zoolang tegen den vader had gekoesterd.

Tusschen de menigte kon men Hemling, Ofhuys, Kasper, Hugo van der Goes en de andere kameraden opmerken. Zij mengden zich namelijk, nadat de voorbereiding der feestelijkheden afgeloopen was, onder de menigte, om na te gaan, welke geest er zoowat in de stad heerschte. En zoo merkten zij op, hoe de hoofden der samenzwering, welke zij in de Hel ontdekt hadden, thans met allen ijver bezig waren de versiering te voltooien. Al die samenzweerders, die op die bewusten avond zoo verschrikkelijk leken, schenen geheel in de algemeene feestvreugde te deelen.

Hierop afgaande, zou men gemeend hebben, dat de samenzwering der witte kaproenen, haar eeden van wraak, de herinneringen van haat jegens Filips, slechts een ingebeeld iets was, of dat men hier met een grap le doen had van personen, die, door Florus gewaarschuwd, dat hun bijeenkomst zou bespied worden, den luisteraars eens voor den gek hadden gehouden.

Overal waren tribunes gebouwd, waarop men, bij het voorbijtrekken van den Prins,, mysterie- of pantomine-spelen zou geven, of de muzikanten hun uitvoeringen zouden houden. Goochelaars waren uit Boheme overgekomen; om het volk in feeststemming te brengen, moest zelfs een Egyptische vrouw met een aantal leeuwen, tijgers en beren in een ijzeren kooi opgesloten, op het oogenblik van 's hertogs intocht, haar ijzingwekkende kunststukken uitvoeren. In verschillende wijken der stad vermengde zich de lichte muziek der snaarinstrumenten met de koren der zangers. Nooit scheen een regeerend vorst met meer ongeduld verwacht te worden; nooit hoorde eenige souverein den aanvang zijner regeering met blijder juichtonen en luidklinkender zegewenschen begroeten.

Opeens deden zich, tegelijkertijd met het gelui der klokken, de salvo's der donderbussen, het schetteren der fanfares hooren, vermengd met het eigenaardige geluid van het hoefgetrappel eener talrijke cavalcade. In de verte hoorde men gejoel, aldoor aanzwellend tot een gejubel: „Leve onze hertog!"

Intusschen was het gevolg van den prins de poort der stad binnengereden. Ging men op dit alles af, dan zou men gemeend hebben, dat Vlaanderen bij de ontmoeting van den jeugdigen vorst als herboren was, dat de troonsbestijging van Karel den Stoute een nieuw tijdperk voor de Gentenaars ontsloot.

Hemling, Hugo en Kasper deden intusschen al hun best, den geest van het volk na te speuren, doch zij vonden overal slechts welwillende, opgeruimde gezichten.

„Nu", merkte Kasper op, „het is nog ver van een oproer af, indien men al zoo iets in het schild gevoerd heeft".

„Ik heb toch zooveel vertrouwen niet in al die uitgelaten feestvreugde", antwoordde Hugo.

„Nu, al is men hertog Filips weinig genegen geweest, den jongen Karel had men toch lief".

„Filips de Goede kende zijn luidjes", hernam Hugo; „daarom zei hij zeer terecht dikwijls: „de Gentenaars houden veel van den zoon huns hertogs, maar haten den hertog zelf".

„Des te beter", meende de andere. „Karel is de zoon van Filips, derhalve..."

„Ja, maar je moet niet vergeten, dat Karel thans op zijn beurt hertog is".

„En wat wil je daarmee zeggen?"

„Dat we op onze hoede moeten zijn", gaf de kunstenaar ten antwoord, met warmte de hand drukkende van Kasper en Hemling.

„Hugo", riep Hemling, in wiens oogen moed en vastberadenheid te lezen waren, „mijn leven behoort den hertog van Bourgondië rechtens toe, daar Karel de Stoute, hoe jong nog, de eer mijns vaders redde, die in een netelige handelskwestie gewikkeld was. Je weet allen hoe hoog ik de kunst stel, hoe ik er alles voor over heb, maar toch is er iets, dat ik nog boven de kunst stel..."

„En dat is?" vroeg Hugo.

„Dankbaarheid", antwoordde Hemling.

„Ik voor mij", hervatte Hugo, „vrees minder den prins, die een dapper ridder is, en wiens vuist het zwaard geducht weet te voeren, dan voor het bekoorlijke kind, dat zich aan zijne zijde bevindt. Zoo er gevaar dreigt, Hemling, belast jij je met de verdediging van den hertog, ik zal de prinses Maria trachten te beschermen".

Middelerwijl genoot Karel de Stoute het schitterende schouwspel, 't welk zich aan zijn oog vertoonde. De algemeene vreugde straalde op zijn gelaat terug; zijn oogen ontmoetten slechts welwillende gezichten, de kreten, die hij opving, wenschten hem een lange en gelukkige regeering toe; boven zijn hoofd hingen guirlandes en bloemkronen; uit den mond der zangers vernam hij uitsluitend welkomstliederen en vleiende loftuitingen; lieflijk uitgedoste kinderen deden een bloemenregen op zijn schoone dochter neerdalen en de kleine vergat meer dan eens de haar aanbevolen deftigheid, en klapte vroolijk in de handen bij het zien der met gouden en zilveren vleugels getooide engeltjes; zij vroeg herhaaldelijk bij die cherubijntjes te zijn, welke in de mysteriespelen optraden. De dierentemmers, die met de leeuwen en tijgers optraden, joegen de kleine prinses veel schrik aan, doch zij had den tijd niet, zich door haar schrik te laten meesleepen. De stoet was weldra aan de poorten der abdij van St. Pieter gekomen en de prins trad met zijn schitterend gevolg binnen.

Wordt vervolgd.

ressen, die niet hadden gedroomd van wetten, die haar konden beletten, zich op te tooien.

Binnenlandsch Nieuws.

Bond van R. K. Gemeenteraadsleden.

Naar aanleiding van de publicatie door het bestuur van den Bond van R. K. Gemeenteraadsleden, waaruit blijkt, dat deze bond dreigt uiteen te vallen door gebrek aan belangstelling van hen, voor wie deze vereeniging juist is opgericht, geeft C. G., uit Arnhem, in het „Centrum" de volgende opmerking:

Nu vooral ook „H.H. D.D. H.H. het betreuren, dat tot dusver nog zoo weinig leden toetraden", ligt het wellicht op den weg der R. K. Kiesvereenigingen dezen bond hierin tot steun te zijn en zou b.v. door deze lichamen als eisch gesteld kunnen worden, dat zij, die zich laten candideeren als lid voor den gemeenteraad, ook verplicht zijn lid te worden van den Bond van R. K. Gemeenteraadsleden. Het ledental ware dan spoedig evenredig aan het getal der R. K. Gemeenteraadsleden.

Pensioenfonds voor de Gemeente-ambtenaren.

Bij Kon. besl. van 1 Oct. zijn benoemd tot commissarissen van het pensioenfonds voor de gemeente-ambtenaren: dr. J. C. Kluyver, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden; jhr. mr. C. H. Beelaerts van Blokland, ontvanger van de gemeente 's-Gravenhage; A. N. Fleskens, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, burgemeester van Geldrop; mr. J. B. Kan, sec.-generaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken, en H. J. Wichers Burgemeester van Dordrecht.

De ondergang der vijf werelddeelen.

Het volgende is ontleend aan de Vrije Fries:

Te Zuidhorn heeft men eeuwfeest gevierd en de gebruikelijke historische optocht ontbrak niet. Daarin was een wagen, die voorstelde: de vijf werelddeelen. De ruimte voor de bevolking van de werelddeelen was wat beperkt waarom men daarvoor een zeer jonge bevolking had gekozen. Toch stond men nog benauwd, zoodat een bewoner van de aarde afgedrongen werd. Deze liet zich dat niet welgevallen, klom er weer op en toen ontstond een kloppartij. De wagen, die toch al zwaar belast was, was tegen het schokken van het vijandelijk treffen der „volken" niet bestand, kraakte..... en alle vijf werelddeelen lagen tegen de vlakte.

Kerkdiefstal.

Men meldt uit Sittard aan de Msb.:

In de parochiekerk te Sittard heeft een diefstal plaats gehad. De dief (een of meerdere) heeft zich blijkbaar laten opsluiten. Eenige offerblokken zijn vernield. Ongeveer vijftig gulden zijn gestolen, terwijl tevens een gouden ketting van een Mariabeeld wordt vermist.

Spoorwegongeval.

Zaterdagavond is aan het station Piet Gijzenbrug te Noordwijkerhout de trein, welke 11.25 uur uit Leiden vertrekt, op dood spoor geloopen. De trein wierp met kracht het stootblok omver, terwijl de locomotief anderhalve meter diep in den grond zakte.

Een nieuwe doorloopende derde klasse waggon werd aan de voorzijde geheel ingedrukt. Gelukkig bevonden er zich geen passagiers in. Van een tweede klasse coupé werden alle ruiten verbrijzeld, terwijl nog twee andere waggons zwaar beschadigd waren.

Niemand werd echter gekwetst; ook de machinist en de stoker bleven ongedeerd.

De passagiers konden hunne reis met een uit Leiden komenden trein vervolgen.

Gedurende den nacht van Zaterdag op Zondag moest doorgewerkt worden om de lijn vrij te krijgen. Maandag werd nog op enkel spoor gereden. De aangerichte schade is aanzienlijk.

De oorzaak kon men nog niet mededeelen. Vermoedelijk echter is de mist niet geheel vreemd aan het ongeval.

Een krasse grijsaard.

Men schrijft aan de Msb.:

Vrijdag vierde de heer C. Hagers te Brielle de eenig overgebleven oudstrijder van het jaar 1831 en drager van het Metalen Kruis — zijn 102den verjaardag. De krasse grijsaard verheugt zich nog in een goede gezondheid; alleen verzwakt de scherpte van zijn oogen.

Spoorwegdiefstal.

Te Venlo zijn aan het station ontvreemd 2 koffers, inhoudende: 116 zilveren ringen; 923 paren oorbellen, gedeeltelijk van zilver en gedeeltelijk van doublé; 35 doublé dasspelden; 146 zilveren aanhangers en 120 zilveren broches.

Van deze oplichting wordt verdacht een Duitscher, gebrekkig Hollandsch sprekende 22 à 25 jaar, donker costuum, donker haar en zonder baard of knevel. De koffers waren van zwart leder met nikkelen drukknoppen ter grootte van een kwartje. (Pr. 's-H. Cr)

Vernielzucht.

Bekend is het, dat er onder zekere klasse van menschen weinig eerbeid bestaat voor andermans of voor gemeen eigendom. Verhuurders van woningen hebben er ondervinding van, hoe de vernielzucht werkt vooral onder kinderen; en niet zelden is dat een oorzaak, waarom met weerzin wordt overgegaan tot het verhuren van woningen ten behoeve van gezinnen met kinderen.

Dat de kleinen hun speelschheid niet afleggen zelfs als ze uit logeeren gaan, bewijst de mededeeling, dat wij dezer dagen vonden in het rapport van een directeur eener vacantie-kolonie. De kinderen zijn daar tijdens de zomermaanden flink in gewicht toegenomen, maar ze hadden ook huisgehouden als muizen, behangsels afgeknaagd, deuren en vensters verfloos gemaakt.

De 420 kleine gasten, die er successievelijk een aangenaam en gezond verblijf hebben gehad, veroorzaakten een schade van f 400. die door het verpleeggeld niet is gedekt, aangezien ook daarop nog een tekort was van f 600.

Smokkelproces.

De landbouwer I. te Spork bij Dinxperlo, had in Januari j.l. uit zijn schuur op Hollandsch gebied, naar zijn tegenovergelegen schuur op Duitsch gebied, 7000 pond koren gesmokkeld, waarbij zijn beide dochters op den uitkijk stonden, om tegen de commiezen te waarschuwen. Slechts met moeite konden de commiezen de smokkelwaren in beslag nemen. De rechtbank te Munster heeft de landbouwer Maandag voor dit feit veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf en 1387 Mark boete. De beide dochters werden veroordeeld tot 3 dagen gevangenisstraf en 50 M. boete. (Arnh. Ct.)

Beleediging van een raadslid.

De verkiezigskoorts had ook de bewoners van het zoo rustige dorp Renkum aangegrepen. Er was eene openbare vergadering belegd door de rechtsche kiesvereenigen, waarin als spreker optrad de heer G. Wolzak Gzn., uitgever-drukker te Oosterbeek en lid van den raad der gemeente Renkum.

In debat kwam o.a, G. Zw., die den spreker o.m. toevoegde, 1e. dat hij aan hem, Zw., mededeelingen had gedaan van in geheime raadszitting behandelde onderwerpen, 2e. deed hij de mededeeling: „ik mag het niet zeggen, want dan krijgt de politie mij, anders zou ik zeggen dat hij, W., een wanbetaler en een schurk is".

Aan een verzoek tot rehabitilatie heeft Zw. geen gevolg gegeven.

Door de rechtbank te Arnhem werd Zw., op verzoek van W., vervolgd en stond Dinsdag te dier zake terecht.

Bkl. bekende de uitdrukking gebezigd te hebben en geeft ter verschoonende toelichting, dat Wolzak het in zijn rede had voorgesteld als gingen de vrijzinnigen steeds met minderwaardige verkiezingspraktijken om.

Bekl. vraagt toegelaten te worden tot het leveren van het bewijs der waarheid van hetgeen hij W. toevoegde.

De president zegt dat zulks overbodig is, waar het de beleediging niet te niet deed; ook de grootste dief mag men geen dief schelden.

Na het hooren van W. en v. d. B. als getuigen eischte de officier van justitie, in aanmerking nemend dat de beleediging in de hitte van den verkiezingsstrijd had plaats gehad, f 25 boete subs. 25 dagen hechtenis.

Msb.

Moordaanslag op een veldwachter.

Zondagnacht is de gemeenteveldwachter Praansma te Sassenheim door den werkman H. W. met een mes gevaarlijk gewond. De dader is gearresteerd en naar Den Haag gevoerd.

Een waardevol doek?

De heer P. S. Dik, brievenbesteller te Alkmaar, kocht op de verkooping van wijlen ds. Versteeg, te St. Pancras, op 17 September j.l. een schilderij, voorstellende „Abrahams offerande", welke schilderij afkomstig was van prins Frederik. Van vele zijden werd de veronderstelling geopperd, dat het schilderij wel eens een Rembrandt kon wezen. Het doek is dan ook inderdaad Rembrandtiek.

Intusschen heeft men den naam op het doek ontdekt van den 18-eeuwschen schilder A. Schouman, die in 1710 te Dordrecht werd geboren en van wien zich in het Rijksmuseum een schilderij „Faisanten in het veld" bevindt. Eenige kenners achten het echter niet onmogelijk, dat deze naam er later op gekomen is. Hun komt het doek ouder voor, zoodat de heer Dik den directeur van het Rijksmuseum, den heer Jhr. Van Riemsdijk, om voorlichting gevraagd heeft. (Alk. Ct.)

Rijksopsporing delfstoffen.

Bij de Rijksopsporing naar delfstoffen in de buurtschap Ratum (gem. Winterswijk) heeft men op eene diepte van 845 M. in de Zechsteinformatie het zout aangeboord. Hbl.

Brand.

Zondagavond omstreeks 10 uur werd, naar de Maandag Ct. meldt, te Krommenie brandt ontdekt nabij den schoorsteen van het stationskoffiehuis van den heer P. Mantel, aldaar. Eigenlijk ligt dit perceel alleen schijnbaar te Krommenie, want het station Krommenie-Assendelft staat op Assendelft's grondgebied en de eerste woningen, gelegen aan den stationsweg en ook aan den dorpsweg, behooren dus nog tot de gemeente Assendelft, evenals het perceel, waarin de brand uitbrak.

Nu vierde men te Assendelft juist kermis en het was dus te voorzien, dat de brandweer lang op zich zou laten wachten. En ondanks het verbod om water te geven, besloten de spuitgasten van Krommenie, die met hun vijf spuiten weldra ter plaatse waren, toch maar het blusschingswerk ter hand te nemen.

Krachtig werd het vuur onderhanden genomen en het scheen aanvankelijk, dat men een deel van het perceel zou kunnen behouden doch dit, was niet veel meer dan schijn.

Gelijk reeds gezegd, werd het vuur het eerst ontdekt bij den schoorsteen. En wijl deze in den stal stond, en tevens bij een hooiberg, ligt het vermoeden voor de hand, dat de oorzaak gezocht moet worden in hooibroei.

't Eerst brandden de uitspanning en de stal uit. Daarna sloegen de vlammen over op het woonhuis met café en tooneelzaal. Steeds feller greep het vuur om zich heen, ook nog, nadat de drie Assendelver spuiten waren gearriveerd en mede het blusschingswerk ter hand namen.

Tegen 12 uur lag alles nagenoeg plat. Slechts een paar steenen muren bleven staan.

De eigenaar en bewoner wilde eerst het brandende perceel niet verlaten. Men moest hem daartoe met geweld dwingen. Eenige papieren en kostbaarheden konden nog gered worden.

Een diamant-slijpmachine.

Naar aanleiding van een bericht dat er een machine zou zijn uitgevonden om diamant te slijpen, schrijft de heer Polak in het weekblad van den A. N. D. B. het volgende:

De heer Leperre, ingenieur te Antwerpen, exposeerde ongeveer drie jaren geleden een door hem uitgevonden machine tot het slijpen van diamant. Die machine was vrij onbeholpen en had zoo goed als geen practische beteekenis. De uitvinder werkte echter voort en slaagde er in zulke verbeteringen aan te brengen, dat zijne machine thans in staat is diamant te slijpen.

Men versta dit goed; de machine is in staat diamant te slijpen. Er is namelijk op dit oogenblik niets meer en niets minder van te zeggen. Wij hebben de machine zien diamant slijpen, zoowel platte ruiten als halfjes en wij waren vol bewondering voor de vernuftige vinding, die dat mogelijk maakt.

Maar de vraag is: is de machine practisch bruikbaar en kan zij den arbeid van den ambachtsman vervangen — die vraag, waar alles op aan komt, kan thans niet beantwoord worden. Dat één machine honderd man zou vervangen, zooals in de „Nieuwe Courant" wordt gezegd, is de grootste denkbare onzin. Het staat zelfs nog niet vast, of zij het werk van één man kan doen zonder nog te spreken van de hoedanigheid van 't werk. Er zijn tot nog toe op de machine van den heer Leperre geen dozijn steentjes geweest, waarvan slechts een tweetal geheel afgewerkt, waarvan het fabrikaat was wat wij redelijk burgerlijk zouden noemen.

Niemand kan dus nog zeggen, welken invloed deze machine op ons vak zal hebben. Er is thans ook dan nog geen ruimte voor pessimistische, evenmin als voor optimistische beschouwingen. Er zijn in den loop der tijden allerlei toestellen en machines uitgevonden, waarvan de meeste aanvankelijk min of meer onbeholpen waren. Vele bleven onbeholpen en verdwenen.

Andere daarentegen werden gaandeweg verbeterd en vonden algemeen toepassing.

Tot welke categorie de machine van den heer Leperre behoort, is nu niet vast te stellen. Dat kan slechts de toekomst leeren, als zij praktisch in gebruik is genomen. Er is oogenblikkelijk dan ook evenmin reden tot grooten angst als tot groote gerustheid. Men kan slechts afwachten.

Geen chocolade maar de brandweer.

Het Volk schrijft als historisch:

Een prachtige Septemberdag.... de Landbouwtentoonstelling te Scheveningen wemelt van bezoekers, boeren en boerinnen van heinde en ver gekomen om alles wat daar omtrent hun bedrijf is geëxposeerd te bewonderen... aan het nuttige van dit bezoek tegelijkertijd verbindend het aangename van een echten uitgaansdag.

Een der platteland-bewoonsters ontdekt tijdens haar rondgang in een der gebouwen een brandschel-installatie, waarvan het deurtje op een kier staat.

Wat zou dat voor een „beweging' zijn, denkt ons moeke... ze doet het deurtje open, ziet een knop en ofschoon ze nergens een gleufje ontdekt om haar dubbeltje in te werpen, zal ze toch de knop maar naar beneden trekken... een buitenkansje, ze heeft trek in chocolade en denkt een gratis-automaat ontdekt... te hebben. Ze trekt... rikke-tikke-tik. Rikke-tikke-tik hoort ze meerdere malen achtereen.

Aandachtig kijkt ze toe... er valt niets.

Maar ze heeft geduld en blijft kalm wachten en kijken!

Intusschen heerscht er groote consternatie in de kazerne Prinsestraat en op den post-Scheveningen van de Haagsche brandweer.

Zooals steeds wanneer er tentoonstellingen worden gehouden, heeft men bijzondere voorzorgsmaatregelen getroffen om oogenblikkelijk met zwaar materieel op het tentoonstellingsterrein aanwezig te kunnen zijn in geval van brand. Al die houten gebouwen met vaak zoo licht ontvlambaren inhoud.

Bliksemsnel worden de beide nieuwe autostoomspuiten bemand en vertrekken vliegensvlug. Drie andere wel-bemande brandwagens van alles voorzien volgen oogenblikkelijk. In dolle vaart gaat het naar het tentoonstellingsterrein, dat binnen een paar minuten bereikt is...

Bij de afgetrokken brandschel vindt men het goedmoedig boerinnetje, dat zonder ook maar eenigszins ontsteld te zijn, vertelt, dat ze dacht een automaat voor zich te hebben! Ze wachtte nog op haar chocolade!

Een record.

We lazen in het Maandblad der Alg. Ver. van Ambtenaren in dienst bij de Mij. tot Expl. van S.S. het volgende:

Zooals men weet, is het traject Rotterdam D.P.—Schiedam het drukst bereden baanvak van het Nederlandsche spoorwegnet.

't Is tusschen genoemde stations, dat de eerste viersporige baan in gebruik is.

Met dezen zomerdienst werd op deze drukke baan het aantal personentreinen nog met 20 vermeerderd! Het personeel vermeende, dat de prestatie van station Rotterdam D.P. daardoor tot aan de roode streep was opgevoerd

Het mocht wat!

Op tweeden Pinksterdag werd door de H. S. M. op dit baanvak nog een 30tal extratreinen er bij ingelegd. Nog erger werd het echter tijdens de lustrumfeesten te Delft op 1 Juli j.l. Toen werden 67 extratreinen ingelegd.

Voor den grooten toevloed van reizigers bleek echter deze enorme treinenloop nog niet voldoende. Dat viel niet buiten de gissing der H. S. M.-Directie want zoowel te Den Haag als te Rotterdam D. P. stond den ganschen dag nog een extra-trein, met loc.- en treinpersoneel bemand, voor het geval de ingelegde treinen niet voldoende waren.

't Was goed gezien.

Beide extra-treinstellen deden samen nog 6 ritten tusschen Den Haag en Rotterdam D.P.

Het aantal extra-treinen liep dus op 1 Juli j.l. tot het respectabele getal van 73, zegge: drie en zeventig!

We vermeenen, dat hierdoor het record voor het grootst aantal extra-treinen op één dag op naam van het baanvak Rotterdam D.P.—Schiedam moet gesteld worden.

Dat alles zoo regelmatig en zonder stoornis verliep, mag vooral hieraan worden toegeschreven, dat de treinen niet onhandig groot waren geformeerd Tusschen de 40 en 50 beliep het aantal assen.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 8 October 1913.

Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel
op Zondag en Maandag a.s.

Het comité deelt mede, dat de Groote Optocht van Maandagmorgen opgesteld zal worden op den Eindhovenschen Steenweg en dan zal trekken tot einde Nieuwstraat, terug Rechterstraat, Molenstraat, Nieuwe Kerkstraat, Breukelsche straat, Wilhelminastraat, Van Osch & Van Leeuwenstraat, Spoorstraat Parallelweg, Stationstraat. Rechterstraat, Kruisstraat, Markt, Bossche Weg, alwaar de stoet ontbonden wordt.

Moge in alle straten, waar de stoet trekt, eenige versieringen worden aangebracht!

Willen de verschillende Buurtcommissiën met het aanbrengen der versieringen rekening houden, dat deze, wanneer ze *over* de straat worden aangebracht, vooral hoog genoeg genomen worden, daar zij anders gevaar loopen, dat praalwagens er mede in aanraking zullen komen.

De vereenigingen dienen bij het open uittimmeren der wagens te denken aan de in heel Boxtel loopende draden van Electr. geleidingen enz. en ook dat de wagens zóó worden bewerkt, dat ze nog makkelijk kunnen draaien.

Het comité deelt verder nog mede, dat de Programmaboekjes, waarin alle nadere bijzonderheden te vinden zijn, alsmede de tekstboekjes der door de Zangvereenigingen te geven uitvoeringen in bewerking zijn en zeer spoedig ten verkoop à 10 ct. per stel zullen worden aangeboden.

Namens 't Comité
HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Sec.

— Door de Directie van de Staatsspoor is aan M. H. N. Heerius, machinist alhier, een loffelijke vermelding toegekend voor betoonde oplettendheid.

— Op 12 October zal de Eerw. Zuster Deinfena (in de wereld Maria v. d. Donk) geboren alhier, thans te 's Bosch in 't klooster der congregatie Jezus, Maria, Joseph, Vincentius den dag herdenken dat zij voor 50 jaar den kloosterstaat aanvaardde. Het feest zal voor de kloosterlingen gehouden worden Zondag 12 October. Voor de familie v. d. Donk op 14 October. Wij twijfelen niet of ook anderzijds zal het de Eerw. Jubilaresse niet aan blijken van belangstelling ontbreken.

— In den nacht van Maandag op Dinsdag werden in de akkers bij den Singelwiel de netten van den vinkenslag toebehoorende aan Jhr. van Rijckenvorsel ontvreemd, nadat eerst een goedgesloten kist was opengebroken.

De politie stelde terstond een onderzoek in, doch zonder resultaat.

— Thans wordt voor de op te richten R. K. Winterlandbouwschool alhier een directeur opgeroepen.

Haaren. Zondag was het zeer druk op onze nakermis. In geen jaren is er met de nakermis zooveel pleizier gemaakt. Wel een bewijs, dat het den landbouwers voor den wind gaat.

— Maandag had de teerdag plaats van drie alhier bestaande gilden. Des morgens werd er een H. Mis voor de overleden leden opgedragen en verder werd de dag in gepaste vroolijkheid doorgebracht.

Oisterwijk. De uitsluiting op de sigarenfabriek de „Huifkar" alhier, is Maandag door onderhandelingen tusschen patroon en vertegenwoordigers der werklieden ten einde gebracht, zoodat Woensdagmorgen den arbeid is hervat.

Tilburg. Terwijl de werkman J. L. Maandagmorgen op het rangeerterrein der Centrale Werkplaats bezig was met het herstellen van een veer van der daar staande wagons, kwam op dezelfde lijn een tweede wagon aanloopen. De man kon zich niet meer verwijderen, en werd door de buffers gegrepen.

Hem werd de borstkas ingedrukt, zoodat hij op slag dood was.

De ongelukkige laat een vrouw en vier kinderen achter, waarvan het oudste 13 jaar is.

— De N. Tilb. Ct. meldt, dat de heer A. H. A. Arts ontslag heeft genomen als lid van den raad.

Berkel c.a. Ter gelegenheid der kermis, hadden alhier heden morgen volksspelen plaats, voor kinderen, die zeer veel belangstelling wekten.

Menigen keer werd er gul gelachen, als een of andere mededuiger bij het zakloopen, enkele buitelingetjes maakte; zoo ook bij het mastklimmen en den hinderniswedloop.

Voor de meisjes had men balwerpen, aardappelrapen enz.

Dat de kinderen zich goed amuseerden behoeft zeker geen betoog.

's Bosch. Zaterdagavond had op den Bosschen weg in de paardentram een consternatie plaats. Een petroleumlamp binnen in de tram vloog stuk, en de petroleum verspreidde zich over de kleeren der reizigers. De haren van een klein meisje van den heer J. d. D. uit 's Bosch vlogen in brand. Door de tegenwoordigheid van geest van den heer P. Rentmeester, directeur van het postkantoor te Vught en mej. de Laat, gelukte het, de vlammen uit te dooven en de kleine te redden.

De koetsier doofde met behulp van zijn paardendeken de banken, welke ook reeds vlam hadden gevat, uit. Hgz.

St. Oedenrode. De Maasb. meldt, dat twee meter ruim onder den vloer der kerk een graf is gevonden van tufsteenen en daarin het geheele geraamte van Gravin Hildeware.

Wij hebben het vinden van de overblijfselen dezer edele vrouw, die omstreeks 1200 stierf, hieraan te danken, dat juist op deze plaats, boven dit graf de fundeering van een der pilaren moest uitgegraven worden.

Er is ook nog een grafzerk gevonden van den Kanunnik Gerardus van Eijcke in 1541 overleden en begraven in de St. Odakerk. Vroeger werd gemeend, dat de kerk die thans afgebroken is, even groot was als de voormalige St. Odakerk, doch dit is eene vergissing. Bij het uitgraven der fundamenten is gebleken, dat de oude St. Odakerk 2 M. korter was.

Hanzegilden in de bouwbedrijven.

Zondagmiddag had in Hotel Noord-Brabant, te 's Hertogenbosch, een vergadering plaats van de besturen der gilden en vereenigingen in de bouwbedrijven in het bisdom Den Bosch, daartoe uitgenoodigd door het dagelijksch bestuur der Hanze.

Het doel dezer bijeenkomst was om te geraken tot de stichting van vier diocesane Hanze-gilden in de Bouwbedrijven, n.l. die der metselaars, timmerlieden, schilders, smeden en diverse aanverwante bedrijven. De opkomst was zeer talrijk.

De algemeene voorzitter, de heer M. van Hout, burgemeester van Helmond, sprak het welkomstwoord, waarbij hij de hoop uitte voor een groot succes dezer vergadering. Wordt het doel hier verwezenlijkt, zoo ging spreker voort, dan zal het peil der ontwikkeling der patroons vooruitgaan en zullen deze daar gelukkig bij varen. Niet alleen streeft De Hanze naar den vooruitgang van den winkelier-middenstand, doch ook zeer zeker voor de patroons der Bouwbedrijven, die de concurrentie der grootbedrijven het hoofd moeten kunnen

bieden. Het voordeel van het grootbedrijf is in hoofdzaak daarin gelegen, dat het beter is ingericht, beter wordt ingelicht en beschikt over kapitaal en arbeiders.

Deze voordeelen zijn ook te verkrijgen door aansluiting bij de Hanze.

Het noodige kapitaal is aanwezig bij Hanzebank, die er niet is uit winstbejag, doch voor het belang van den Middenstand. De grootere inkoopen zijn te doen door coöperatie.

Daarna nam het woord de Zeereerw. Zeergel. heer Dr. J. van Beurden, hoofdadviseur der „Hanze", om te spreken over het onderwerp: „Waarom Diocesane Gildenorganisatie?"

Spreker noemt den maatschappelijken toestand bedroevend slecht. De Middenstand doorleeft het grootste leed. Juist omdat dit te verzachten en geheel te stillen is, wil spreker hierover spreken en wijzen op den vroegeren bloei van Middenstand, gedurende meer dan twee eeuwen. Waarom verviel hij later weer in ellende? Omdat men meende, dat de Christelijke leer, de onderlinge liefde, niets met het bedrijf te maken had. Wanneer men de vrije concurrentie onbeperkt en onbeteugeld als goed verdedigt, dan krijgt men geen edele koopmanshandelingen meer, doch een ijverzuchtige concurrentie en heillooze economie. Men ontziet dan geen middel om elkaar liefdeloos ten onder te brengen.

Als de vrije concurrentie, die feitelijk niets anders is dan bandelooze concurrentie, voor den Christelijken patroon uit moreel oogpunt te veroordeelen is, dan moeten wij, Katholieken ons onverwijld vereenigen om tot ons eigen voordeel en heil samen te werken.

Kapelaan Van den Hout, betoogde onlangs zoo duidelijk, dat om hiertoe te geraken, een organisatie tot stand moet komen van alle Diocesane-vereenigingen in de Bouwbedrijven. Men neme in deze een voorbeeld aan den machtigen „Boerenbond" en de Werkliedenorganisaties. Het is gebleken, dat voor arbeiders en boeren van Rijkswege wordt bijgedragen een kapitaal van drie millioen, terwijl aan den „middenstand" slechts tweehonderdduizend gulden wordt ten koste gelegd. Waardoor verkregen eerstgenoemden deze resultaten? Door gemeenschappelijke actie!

Ook wij moeten ons vereenigen, eerst in Diocesane-organisatie, later in een nat. Katholieke federatie.

Hoe zou men zonder organisatie kunnen komen tot vakexames, vakwedstrijden, risico-verzekeringen? Bij collectieve aansluiting tot deze laatste rubriek kan men zich 33 pct. bevoordeelen bij de „Risicobank".

Een tweede voordeel der organisatie is gelegen in gemakkelijke samenwerking der verschillende afdeelingen onderling, wat betreft de leermiddelen en toepassingen.

Ten 3de zullen de minder actieve afd. door den ijver van de rusteloos strevenden tot krachtiger actie worden opgewekt en daarbij komt een vierde reden, dat namelijk de zwakkere afdeelingen door de sterkere zullen worden gesteund.

Hierbij wijst spreker in het bijzonder op de moderne patroons-cursussen, zooals die in Geertruidenberg in voorbereiding zijn.

Die zijn nuttig en hoog noodig, want dikwerf laat de hoofdzaak nog te wenschen over, en die hoofdzaak is en blijft: „vakkennis". Wat men niet kent valt nog te leeren, zelfs al is men op leeftijd.

Spreker wil zijn rede besluiten met een krachtig woord tot aansporing om thans de hand vastberaden aan den ploeg te slaan. De grond ligt braak en wacht reeds lang op den bearbeider.

Alvorens over te gaan om de concept-statuten te behandelen, bracht de voorzitter zijn dank aan den spreker, wiens rede herhaalde malen door het hartelijk applaus der vergaderden, werd onderbroken.

Ter vergadering verschenen dan de Vicaris-Generaal van het Bisdom van 's Bosch, de HoogEerw. Heer Mgr. J. Pompen en de Plebaan van de St. Janskerk te 's Bosch, de HoogEerw. Heer J. H. H. M. Adelmeijer, die door de voorzitter werden verwelkomd.

Hierna werden de concept-statuten besproken en goedgekeurd om aan de afdeelingen te worden verzonden. Er werd tevens besloten dat R. K. patroons, wonende op plaatsen, waar geen afdeeling of organisatie is gevestigd, persoonlijk lid kunnen worden der Diocesane-organisatie of gilden.

De plaats der volgende algemeene vergadering zal binnen enkele weken worden bepaald.

Voorts zal aan Z. D. H. den Bisschop van 's Bosch worden verzocht, een geestelijk adviseur voor het Diocesane-Gildebestuur en voor de „Gildekamer" aan te wijzen, waartoe door het Dag. bestuur der „Hanze" bij de gilde wordt voorgedragen de WelEerw. heer C. J. van den Hout te Raamsdonksveer.

Ten slotte sprak mgr. Pompen een krachtig woord tot opwekking en sloot de voorzitter na de gebruikelijke rondvraag, de vergadering met den Christelijken groet. Msb.

Een bedrieger bedrogen.

De volgende vermakelijke klucht speelde zich in Tongelre af:

Zekere heer uit Woensel — die op 't gebied der flesschentrekkerij zich reputatie verworven heeft — was in connectie gekomen met een winkeliet te Eindhoven, en maakte daar kennis met de heerlijke koekjes der electr. Banketfabriek „De Nijverheid" Ydo en Co., te Rotterdam. De heer S. bestelde op een briefkaart, met een prachtig briefhoofd (M. S. Tongelre, koloniale waren, veevoeder en gedistileerd, *Groothandel* in aardappelen en groenten, etc.) twee kisten, inhoudende 48 blikken met koekjes tot een gezamelijk bedrag van f 49.—.

De koekjes mochten niet gezonden worden naar het station Eindhoven —daar staat S. te goed bekend — doch moesten worden geadresseerd naar het station Nuenen-Tongelre. Zekere B. te Tongelre, (die vermoedelijk met S. gemeene zaak maakte) ging de koekjes aan het station afhalen, en deponeerde de kisten ten zijnen huize.

De firma „Ydo", die onderwijl per briefkaart door een trouwhartig man ingelicht was, deed alle mogelijke moeiten om den koop ongedaan te maken. Maar te laat, de zending was reeds geschied.

Waar kracht niet hielp, moest list baten. De heer Castelein reiziger der Rotterdamsche firma, zond aan het bekende adres een telegram met het verzoek dat B. om 2.42 te Eindhoven aan den trein zou zijn, daar hij „een voordeelig zaakje voor hem had."

De leepe B. liep er in, en terwijl hij afwezig was spoedde de heer C., die zich als werkman verkleed had, met knecht en wagen naar de Poeiers waar hij de vrouw alleen thuis trof. De verkleede heer C. kocht na eenig bieden en loven de twee kistjes met koekjes voor f 32.50 en liet ze dadelijk opladen.

Direct gingen de mannen met het karretje er vandoor, terwijl de vernuftige heer C. de dikke vrouw, die kabaal schopte, met beide polsen in bedwang hield. Vrouw B. riep de arbeiders van de steenbakkerij van v. Gestel toe dat ze bestolen was. Dat gaf toen een komische jacht op den Geldropschen weg. Het wagentje in volle vaart, achtervolgd door polderslui, op groote laarzen, aangevuurd door de woedende vrouw: een bioscoopfilm waardig.

Zonder ongelukken werd evenwel Eindhoven bereikt en ging de heer C. dadelijk verslag doen bij den heer Inspecteur van politie te Eindhoven en bij de Marechaussees. Een oogenblik later verscheen vrouw B. bij de politie om een aanklacht in te dienen tegen den kooper, die gekocht en niet betaald had.

Zij had het niet gekocht, en toch dubbel betaald gekregen!

Zoo werden de bedriegers bedrogen en vermaakt zich ieder in de „oplichterstruc", die de firma „Ydo" weer in 't bezit van haar koekjes bracht.

Een lesje voor anderen, hoe men met dergelijke geslepen vossen moet handelen. E. D.

Esperanto contra Ido

I

»Nu, ik hou wel van een duel op de pen, mits .... 't flink en eerlijk gaat.«
v. d. Wetering.

't Is bepaald jammer, dat v. d. W. „eenige zeer interessante zaken" heeft moeten opofferen, om weer twee artikelen te schrijven, die onze discussie geen duim verder brengen. In IV (2e serie) zeide v. d. W.: „Die nieuwe woordvorming (en woordkeuze) is een oorzaak van grote verdeeldheid bij de Esperantisten". En om dit te bewijzen haalt v. d. W. feiten aan. Zeer goed, feiten zijn niet te weerspreken. Maar bewijzen die feiten ook die „groote verdeeldheid"? 'n Knappe kerel, die er dát uithaalt.

Zij bewijzen enkel dit: dat er onder de Esperantisten zijn, die conservatief, en die vooruitstrevend kunnen genoemd worden. Dezelfde categorieën, die v. d. W. onder de Esperantisten opsomt, vindt men ook onder de Nederlanders. Ook hier houden de geleerden er eene wetenschappelijke terminologie op na, ook hier worden die „geleerde woorden" of z.g. „Stadhuiswoorden" wel eens door leeken gebruikt (wat echter uitzondering is, evenals in Esperanto), ook hier zijn er (en dat is het gros, evenals in Esperanto) die zich houden aan de taal, zooals zij ze op school geleerd hebben. Nu spreke de lezer zijn oordeel eens uit over dengene, die op grond van genoemde „feiten" zou willen staande houden, dat er in onze moedertaal „groote verdeeldheid" heerscht.

Hij weet dan ook ongeveer, hoe ik denk over v. d. W.

Over die internationaliteit behoef ik niet veel woorden meer te verspillen Alleen om te bewijzen, dat ik m'n laatst aangehaalde bewering niet „stiekem het zwijgen deed", herhaal ik hier nog eens uitdrukkelijk: „Internationaliteit is een der eigenschappen, waarop Esperanto, veer meer dan Ido, kan aanspraak maken, want juist door het te ver drijven dier internationaliteit vervalt Ido tot de noodzakelijkheid van het gebruik dier lijvige woordenboeken, die wel heel aardig 'n bibliotheek opsieren, doch 'n groote ballast zijn bij 't studeeren der moderne talen.

„De menschen, die Esperanto gebruiken, zijn niet internationaal", zegt v. d. W. Zeker niet, maar zij weten toch, dat zij schrijven voor 'n internationaal volk: de Esperantisten, en dat zij door dit volk absoluut zeker zullen verstaan worden, als zij zich houden aan de eenvoudige regels van het Fundamento. Willen zij daarvan afwijken, goed, maar dan is hunne onverstaanbaarheid niet voor rekening van Esperanto maar voor hun eigen rekening. Vandaar dan ook, dat die afwijkingen zoo gering zijn, zoowel wat hunne kwaliteit, als wat hunne kwantiteit betreft.

Vandaar ook, dat alleen *die* afwijkingen navolging vinden, welke hunne deugdelijkheid bewijzen *in 't gebruik*, iets wat bij Ido onmogelijk is, want de Idisten hebben niet 't recht, 'n nieuw woord, of 'n nieuw voor- of achtervoegsel te gebruiken, als 't niet bij de „hooge oomes" de helft + één haalt.

Vandaar dan ook bij Esperanto die voor v. d. W. onbegrijpelijke „geleidelijkheid".

Vandaar dat ieder beginner genoeg kent, als hij de regels van 't Fundamento vaardig weet toe te passen.

Vandaar dat men al 'n heel scherp oog moet hebben om verschil te bespeuren in taal tusschen de eerste werken van Zamenhof, en courantenopstellen van gisteren. En zoo zal ook meer miniem zijn het verschil van 't huidige Esperanto met dat van 'n kwart uur later. *Esperanto is 'n levende taal*, mijnheer v. d. W., en gelijk deze, d. w. z. *geleidelijk*, ontwikkelt het zich. Begrepen?

Van levende taal gesproken; die antwoorden van v. d. W. op mijne vragen bewijzen duidelijk, hoe hij met die zaak verlegen zit, en dan is 't natuurlijk het „wijste" te veronderstellen, dat de vragensteller gek is. Maar ik wil toch even op die dwaze vraag 'n antwoord geven, waaraan de lezer meer heeft.

„Als eenig besluit der autoriteit niet aanvaard wordt, dan is niet zelden 't gevolg, dat men met heel 't Idistenzaakje niet meer te doen wil hebben. Ziehier enkele lui, die er zoo al tusschenuit gesmeerd zijn: Het academielid *Hugon* (een der „hooge oomes" dus); *Haugg*, redacteuruitgever van de „Internaciona Pioniro" en „Observeyo"; *Gerald Moore*, redacteur-uitgever van „The International Language"; *Roberto Friola*, redacteur van 'n Italiaansche courant; *Peano*, professor der Turijnsche universiteit en lid der Italiaansche academie van wetenschappen; *Dr. Borgius*, ex-president van de Berlijnsche Idistenvereeniging; *J. B. Pinth*, president van 'n Ido-club in Neudorf; *Prof. Krenn*, president van 'n Ido-club in Weenen; *Seidel*, auteur van 3 wereldtaal-ontwerpen; *Dr. Weisbart*, president der Idisten-Vereeniging in Mainz; *L. E. Meier*, die Esperantist werd (zie zijn gevoelen over Ido achter op den omslag der brochure „Aan Esp. de toekomst"). Eindelijk zelf de Ido-boekhandel „Franckische Verslag", welks directeur lid was van de Delegatie, en dat veel leerboeken, woordenboeken en 'n krant in Ido uitgaf, en nu constateert, dat Ido niet levensvatbaar is, en besloot terug te keeren tot Esperanto.

Laat ik nu nog even constateeren, dat W. *niet* toegeeft, dat de meervoudsvorming in Esp. gemakkelijker is dan in Ido. Voor kennisgeving aangenomen, maar tevens bewijs gevraagd voor 't tegendeel.

Hoe W. aan dien *omdat* komt in dat „koddige" stukje, weet ik niet; misschien dat hem tranen in de oogen geschoten zijn van 't lachen.

Dan heeft W. nog geen gevolg willen of kunnen of durven geven aan mijn verzoek om opgave van Ido-literatuur, en zou ik graag 'n bewijsje zien van de „aanzienlijke plaats" die Ido al inneemt (zie II 2e serie), want ik heb gegronde vermoedens, dat dit meer bluf is dan werkelijkheid.

Maar kom, ik kan alles niet aanhalen. Er zijn nog zooveel voornamer zaken, waarover ik in m'n volgend artikeltje even wil spreken.

Maria-Heide. P. A. SCHENDELER.

Rechtszaken.

Stil winkeltje.

Voor de Bossche rechtbank verscheen de vorige week een wijfje uit Eindhoven. Bij haar optreden reeds deed zich het eigenaardig geval voor, dat de beklaagde er was en toch niet er was. Voor een gewoon mensch is zooiets een puzzle: Ze was er en ze was er toch niet.

De schuld van dit geval was mr. v. Best, volgens de verklaring van het wijfje. Een vorige zitting was de zaak tegen de beklaagde, vrouw Foliant, reeds aan de orde geweest, doch toen was ze niet verschenen; de officier van justitie vroeg verstek en dit verstek werd door de rechtbank verleend.

De toegevoegde verdediger, mr. de Groot, wilde thans dit verstek opgeheven zien en beriep zich daartoe op verschillende wetsartikelen en arresten van den Hoogen Raad.

De officier van justitie mr. Sluis, refereerde zich aan het cordeel der rechtbank, doch was van meening, dat het verstek van kracht moest blijven. Hij bestreed de argumenten door mr. De Groot aangevoerd.

De rechtbank begaf zich naar aanleiding hiervan in raadkamer en besloot, dat het verstek niet zou worden opgeheven.

De president, mr. v. Baar, deelde daarop aan de beklaagde mee, dat ze er officieel niet was, en dat ze ook in haar geding niets had in te brengen.

Waarom ze den vorigen keer niet was verschenen?

Haar advocaat, mr. v. Best, zei ze, had haar dagvaarding vastgehouden en gezegd, dat ze niet mocht voorkomen. En aan dien raad had ze gevolg gegeven. Ze was beklaagd van heling. Ze had n.l. een dienstmeisje, dat in betrekking was bij de wed. Ter Horst, winkel in kruidenierswaren te Eindhoven weten te lijmen en te vriend te maken. Dit meisje liedt zich verleiden om allerlei winkelwaren te stelen en aan beklaagde te geven, die ze op haar beurt verkocht of op andere wijze te gelde maakte. Die dieverijen hadden geruimen tijd geduurd, totdat de zaak eindelijk uitlekte door een ruzie, waarbij dievegge en heelster elkaar verrieden door verwijten.

De hoofdagent van politie, die het verbaal had opgemaakt, vertelde, dat de beklaagde zeer slecht bekend staat op allerlei gebied. De beklaagde had hem verklaard, dat ze wist, dat de goederen, die ze van het dienstmeisje ontving, gestolen waren. Toen de vrouw in verhoor was had ze gevraagd, om even naar achter te mogen gaan. Dit werd haar toegestaan en ze kwam voorbij de kamer waar het dienstmeisje zat. Ze nam de gelegenheid te baat om tot het dienstmeisje te zeggen: Sientje, beken maar, ik heb ook bekend.

De wed. Ter Horst was in den beginne zeer tevreden geweest over haar dienstbode, en ze had haar gewaarschuwd om geen omgang te houden met vrouw Foliant, omdat deze geen goeden naam had.

Een der getuigen, de zeventigjarige Willem Smulders, koopman in meubelen te Zes Gehuchten, vertelde, dat hij de beklaagde al een dozijn jaren kende en dat hij haar zeer hoog achtte. Hij zou haar zelfs de heele wereld willen toevertrouwen, als hij daar eigenaar van was. Hij beweerde, dat Stientje tegen de beklaagde had gezegd: neem maar alles aan wat ik breng, want het is eerlijk.

Een andere getuige, vrouw Verstappen, naaister van haar stiel, had voor de beklaagde lange jaren gewerkt. Vroeger werd ze altijd betaald met klinkende munt, doch den laatsten tijd ontving ze winkelwaren als loon. De beklaagde had haar gezegd, dat ze er een stil winkeltje op nahield. De getuige echter had er geen vermoeden van, dat ze de winkelwaar door diefstal bemachtigde. Koffie, thee, suiker, cacao, aardappelen, van alles bracht ze. Ook mooie cacaotrommeltjes had ze van haar gekregen, en op haar beurt deed de naaister weer een van die trommeltjes voor twee knolrapen van de hand aan vrouw v. d. Ven.

Daar kwam als getuige ook een baker, met den lieflijken naam van Johanna Engelenburg. Wie ooit met de baker te doen heeft gehad, weet bij ervaring wat prachtmenschen dat zijn. Eenvoudig onbetaalbaar! Ze hebben er slag van je huishouden op zijn kop te zetten in de dagen, dat ze er den scepter zwaaien.

We dachten zoo, toen ze als getuige naar de groene tafel schommelde nu krijgen we beslist een bakerpraatje. Mis hoor! Ze stapte de trap op tot midden voor de tafel en posteerde zich voor den president. De president liet haar den eed afleggen. Ze stak de twee vingers van de rechterhand omhoog en lachte eens. Maar toen haar de woorden van den eed werden voorgezegd, trok ze een gezicht, dat alle bakers in vervoering zou hebben gebracht. En toen ze den eed had afgelegd, schommelde ze weer even wijs weg als ze gekomen was. De president had het zoo gauw niet in de gaten omdat hij de stukken even inkeek. Maar een maréchaussee had de baker al te pakken en hield haar nog precies bij de trapjes tegen. Het geval verwekte algemeene hilariteit zelfs onder de rechters. De baker zelf moest er ook mee lachen en meende beslist, dat ze nog een fooi in ontvangst te nemen had om haar prestatie. Maar de president beduidde haar dat ze, voordat ze weg mocht eerst moest vertellen wat ze van vrouw Folaint wist. Dat viel nog al mee. Ze wist er niks anders van, als dat ze er een busje suiker en twee busjes cacao van had gekregen. De suiker was uitstekend, maar de cacao was duf, zei ze, en had ze niet kunnen gebruiken. Maar de mooie trommeltjes waren hun geld alleen wel waard.

Nadat nog de vrouw met de knolrapen gehoord was, eischte de officier van justitie drie maanden gevangenisstraf tegen de beklaagde, die niets ter harer verdediging in 't midden mocht brengen, omdat ze er officieel niet was, al was ze er in werkelijk dan wel.

Hgz.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

Van 29 Sept.—4 Oct.

GEBOREN: Petrus H. C., z. van J. M. Mathej en P. Vogels, Baan. — Cornelia J. M., d. van C. Merks en E. Bal, Essenpad. — Maria C., d. van J. J. Schutters en C. H. de Bot, Breukelen. — Johanna C., d. van A. v. d. Pasch en C. M. Schellekens, Kleinderliempde. — Anna M., d. van A. Geerts en J. M. Peijnenburg, Kleinderliempde. — Maria C. F., d. van F. J. Voets en J. W. v. d. Plas, Nieuwstraat. — Johanna M., d. van J. J. Markgraaf en M. M. van 't Hoofd, Breukelen.

ONDERTROUWD: Nico Otte, 26 j. Hedel en Goverdina W. de Jongh, Breukelen. D. en A.

GEMEENTE BEST.

Over de maand September 1913.

GEBOREN: Lamberta J. B., dochter van J. C. Brox en M. M. Essens — Godefridus, z. van W. Stabel en G. v. d. Vorst — Johannes H., z. van F. van Lierop en M. G. Mathej — Margaretha P. C., d. van L. v. d. Hurk en H. A. Verbakel — Henricus, z. van W. van de Ven en A. M. van Doremalen.

HUWELIJKEN: Franciscus van der Heijden, 21 j. en Anna Maria Antonis, 17 j. Berkel.

OVERLEDEN. Theresia de Koning, echtgenoote van Joh. Merkx, 77 j. — Johannes van Engeland, weduwnaar van Arnoldina Frik, 66 j. — Franciscus Johannes Stamps, 3 maanden.

Markten.

Donderdag 9 October.

Best: jaarmarkt.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 10 October.

Werkendam: vee.

Zaterdag 11 October.

Heusden: vee.

Maandag 13 October.

Arnhem: beesten.
Berghem: jaarmarkt.
Berlicum en Middelrode: paarden, beesten.
Uden: jaarmarkt.
Utrecht: paarden.
Waalre: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 14 October.

Grave: jaarmarkt.
Nijmegen: paarden.
Wageningen: vee.
Wijchen: paarden, vee.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 15 October.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Leur, (N.-Br.): vee.
Made: paarden, beesten, vee.
Nijmegen: vee.

Donderdag 16 October.

Oudenbosch: jaarmarkt.

Vrijdag 17 October.

Vierlingsbeek: vee.

Zaterdag 11 October.

Heusden: vee.
Utrecht: vee.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 6 Oct. Aangevoerd 152 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

Boterprijzen.

Op 7 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.54 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 7 Oct. Hoogste prijs f 1.44 Laagste f 1.30 Middel f 1.38 p. K.G. Aanvoer 9205 K.G.

MAASTRICHT, 7 Oct. Botermijn. Aanvoer 43960 K.G. Hoogste prijs 1.49, middelste f 1.43, laagste f 1.34 per K.G.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

7 Oct. 1913. Kippeneieren f 5.10 7.05. Middenprijs f 6.17 per 100. Eendeneieren f 5.30—f 6.95. Kalkoeneieren 7.50—8.00 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 5.10—5.60. Ganzeneieren f 00.00, alles per 100 stuks. Aanvoer 17.140.

BEKENDMAKINGEN.

KOEPOKINENTING.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken bekend, dat Dr. Hoek, **Vrijdag 17 October 1913**, om **twee uur** namiddag, **gratis** de koepokinenting zal verrichten.

De inenting zal geschieden in een lokaal van het **Gemeentehuis**, ingang naast de gemeentewaag.

Voor het opgeven der juiste namen, worden belanghebbenden verzocht, het trouwboekje mede te brengen.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

WAARSCHUWING.

De Burgemeester van Boxtel waarschuwt de ingezetenen, bij de a. s. viering der Onafhankelijkheidsfeesten in deze gemeente, tegen de praktijken van zakkenrollers.

Boxtel, 8 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

De Burgemeester en Wethouders van Boxtel,

doen te weten,

dat door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van 2 September 1913 is vastgesteld de volgende verordening:

Verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening.

De Raad der gemeente Boxtel,

Gelet op het ingewonnen advies der Gezondheidscommissie, zetelende te Boxtel, van den 1 September 1913 No. 1736;

Gehoord het voorstel van Burgemeester en Wethouders;

BESLUIT:

Vast te stellen de navolgende verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening voor de gemeente Boxtel, vastgesteld bij Raadsbesluit van 23 Mei 1912:

Artikel 1.

De twee zinsnede van art. 51 wordt ingetrokken.

Artikel 2.

Aan de eerste zinsnede van artikel 51 wordt toegevoegd de navolgende nieuwe bepaling:

„De slagers en vleeschverkoopers zijn „verplicht insnijdingen in het vleesch, „ingewanden en alle verdere bewerkin„gen, welke de keurmeester voor de „keuring noodig acht, toe te laten en „hem daarbij de verlangde hulp te „verleenen.

„De ingewanden en de huid moeten „bij de keuring van het geslachte dier „worden vertoond."

Aldus gedaan ter openbare vergadering van den 2 September 1913.

De Raad voornoemd,

(get.) A. GIJSEN, Voorzitter.

„ VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, volgens hun bericht van den 16 September 1913 G No. 67, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 28 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

ADVERTENTIËN.

GEVRAAGD voor direct:
Een flinke
Werkmeid
bij J. v. d. Meijden-v. d. Pas
Rozemarijnstraat - Boxtel.

Verloren:
Een Rozenkrans
in lederen étui.

De vinder wordt beleefd verzocht hem **tegen belooning** terug te bezorgen op **'t Kasteel van Stapelen.**

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van BOXTEL zullen op **Dinsdag** den **21 October 1913**, om **tien uur** voormiddag, ten Raadhuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

Het verbouwen van de openbare School te Gemonde.

Bestek en teekening der te maken werken liggen ter inzage op de Secretariën der gemeenten **Boxtel, Schijndel, St. Michiels-Gestel** en **St. Oedenrode** en zijn tegen betaling van f 0.75 verkrijgbaar ter Secretarie der gemeente **Boxtel.**

Inlichtingen geeft de Heer H. J. DEKKERS, Gemeente-architect te *Boxtel.*

De biljetten op zegel, moeten vrachtvrij zijn ingekomen ten Raadhuize der gemeente **Boxtel,** vóór **tien uur** van den dag der besteding.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL
Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, **BOXTEL.**

Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde] prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Wie hoest daar zoo?

GIJ? Pas op, uit Uw gewoon hoestje, dat gij vandaag hebt, kunnen de meest gevreesde ziekten ontstaan.
WEET GIJ DAT?

Gebruikt de Wijfel niet langer, talm niet, doch koop onmiddellijk het eenige middel, dat in staat is U te genezen, namelijk de

Abdijsiroop
Klooster Sancta Paulo

welke in één dag een gewonen hoest geneest. Gij ontsnapt daardoor aan de meest gevaarlijke ziekten, zooals ASTHMA, BRONCHITIS, of INFLUENZA. Bedenkt, dat ook TERING en LONGONTSTEKING met een gewonen hoest beginnen.

Mejuffrouw M. Canesius, wonende Akerstraat bij Hoensbroek (L), oud 71 jaar, verklaart ons:

> Gedurende geruimen tijd leed ik aan vreeselijke hoestbuien en asthmatische aanvallen. Ik had pijn aan de borst en dikwijls hevige benauwdheden. Verschrikkelijke hoofdpijnen vergalden mijn leven, mijn handen en voeten waren altijd steenkoud en ik werd meermalen met koude rillingen overvallen. Ik wendde de ABDIJSIROOP aan. Toen ik een paar lepels Abdijsiroop had ingenomen, bemerkte ik reeds een verbetering, omdat ik groote groene fluimen kwijtraakte en de benauwdheden wegbleven, waardoor ik beter ging slapen. Natuurlijk heb ik het gebruik met de Abdijsiroop voortgezet met het gevolg dat ik thans weer heelemaal hersteld ben en zoo gezond als ooit te voren.

De Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo geneest onvoorwaardelijk asthma influenza, bronchitis, pleuris, kink- en slijmhoest en alle borst- en longaandoeningen. Koopt heden nog een flesch.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Selhorst Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. sloot *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS Vermeulen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

1813 — 1913

Onafhankelijkheidsfeesten
te Boxtel

Alle benoodigdheden voor het versieren van

Praalwagens, Fietsen, enz.

als: Vlaggen-, Nationaal- en Oranjedoek.

Nationaal- en Oranjelint
in diverse breedten verkrijgbaar.

Magazijn „De Zon"
SPOORSTRAAT **BOXTEL.**

Aanbevelend,
HENRI LUIJCX.

Pensionaat
„St. Joseph"
(Broeders Hieronymieten,)
Lokeren (België.)
Lijn Gent--Antwerpen.
Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.
VRAAGT PROSPECTUS.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Roomsch Protest
tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.
door
P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van
Machinerieën en Onderdeelen
Electro-Motoren.
Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en herepareeren van reeds bestaande geleidingen.
Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.
Hoogachtend,
J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

No. 82 ZATERDAG 11 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1–5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

SCHOOLGELDHEFFING.

Als er over de fouten in de schoolgeldheffing gesproken wordt, denken veel menschen: „ik betaal zóóveel, die maar zóóveel, enz.

Dat zijn fouten, die ontstaan bij 't opmaken van 't kohier en die met de eigenlijke verordening niets te maken hebben.

Anderen meenen, dat hun inkomen te hoog is aangeslagen, of, indien 't juist is aangeslagen, dat van anderen veel te laag staat. 't Laatste is de schuld van den gemeenteraad. En 't valt niet te ontkennen, dat er nog al wat ingezetenen zijn, wier inkomen véél te laag is geschat.

Wie zijn daarvan de dupe? Ambtenaren, beambten, spoormenschen, arbeiders, wier inkomen men tot op een halven cent kent. Die betalen een hoofdelijken omslag in schoolgeld te veel, wat die anderen te weinig betalen. En daarom is 't een eerste en dure plicht der raadsleden bij 't vaststellen van 't inkomen geen mensch door de vingers te zien. En geen menschen voor vijf, zes, zevenhonderd gulden aan te slaan, waarvan men weet, dat ze duizend gulden en meer verteren. Mededelijden is een schoone zaak, maar men mag ze niet zoo ver laten gaan, dat men er anderen mee te kort doet.

Dergelijke fouten zijn het niet, die wij in ons vorig artikel op 't oog hadden. Voor wat 't schoolgeld betreft, kan eenieder met behulp van 't lijstje, dat wij aan 't slot van 't hoofdartikel in ons nummer van 4 October plaatsten narekenen of hij teveel betaalt. En is dat zoo, dan kan hij een klein briefje aan den raad schrijven of laten schrijven en dan komt de zaak wellicht in orde.

Zooals de lezers weten heeft het raadslid van der Horst een nieuwe schoolgeldheffing voorgesteld, die het schoolgeld verlaagt en bovendien meer billijkheid brengt in de verdeeling der klassen. 't Is te hopen, dat ze in dien geest, al of niet gewijzigd wordt aangenomen.

* * *

De eerste fout bestaat hierin, dat 't schoolgeld thans te hoog is. Wij zeiden de vorige maal reeds, dat kosteloos onderwijs iets schoons zou zijn; dat de wet 't heffen van schoolgeld echter gebiedt. Waarom? Omdat de bijzondere school 't niet zonder schoolgeld stellen kan. Ook ter bevordering van de afschaffing van 't schoolgeld is 't dus te hopen, dat de financieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs zoo spoedig mogelijk werkelijkheid worden.

Doch intusschen mogen de gemeentebesturen wel een beetje schappelijk te werk gaan, en niet al te ver gaan boven het bedrag, dat de wet als minimum voorschrijft. Vooral de grens der vrijstellingen mag wel wat ruimer worden uitgezet. Ook bij de bijzondere scholen is men met vrijstellingen niet karig.

* * *

Een tweede fout in de heffing is, dat bij de vaststelling van het bedrag, dat ieder betalen moet, geen rekening is gehouden met de kosten voor het noodzakelijk levensonderhoud. Daardoor is 't getal vrijstellingen zéér beperkt en betalen de lage inkomens betrekkelijk veel. Maar de groote fout zit hem in de indeeling in klassen.

Er zijn er slechts 5. Van 300—400 gld., van 401—600, van 601—1000, van 1001—1800 en van 1801 en hooger. 't Is toch een beetje gek, dat iemand met 1100 gld. inkomen evenveel betaalt als iemand met 1800 gld.

Dat men toch minstens een tiental klassen neemt, dan vervallen die onbillijkheden.

Nogmaals: wij hopen, dat 't voorstel v. d. Horst, dat op 'n enkel punt een beetje te vereenvoudigen is, door den raad zal worden aangenomen.

R.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Een verschrikkelijke dood.

Men herinnert zich ongetwijfeld, aldus schrijft het Hol. v. Antw. dat het overlijden van Raeymaeckers, agent van de Kasaï-maatschapij (in den Belgischen Congo) door alle bladen meegedeeld is, doch over de schrikkelijke bijzonderheden dezer gebeurtenis werd tot nu toe gezwegen. Nu worden deze gemeld.

De heer Raeymaeckers, die bij de inboorlingen wegens zijn welwillendheid in hoog aanzien stond, werd zekeren dag ziek, kreeg koorts, last van zijn zenuwen, en werd zeer prikkelbaar in zijn humeur. Onder dien invloed kwam hij in een dorp en liet een opperhoofd ontbieden, die niet veel haast maakte om te komen. Toen hij eindelijk verscheen, was het onthaal alles behalve vriendelijk, van woorden kwam het zelfs tot daden, en het opperhoofd kreeg een stamp, waardoor hij bewusteloos neerstortte.

Dadelijk daarna gaf Raeymaeckers zich rekenschap van het ernstige zijner daad; alles deed hij om deze weer goed te maken; hij diende het opperhoofd de beste zorgen toe, doch alles was vruchteloos, de man blies kort daarna den laatsten adem uit.

De lieden die het tooneel bijgewoond hadden begonnen weldra bedreigingen te slaken. En daarbij bleef het niet. Want een zoon van den doode, door begrijpelijke woede verblind, sprong eensklaps op Raeymaeckers toe en bracht deze een houw toe met eene bijl, die hem het voorhoofd kliefde.

Onmiddelijk daarna sprongen al de andere inboorlingen als wilde dieren op den gekwetste toe. Zij rukte hem de kleeren van 't lijf, sloegen en pijnigde hem, Raeymaeckers werd op den grond gesmeten, vertrappeld, weer opgelicht, nogmaals neergeworpen en ten slotte in een donkere hut geworpen. Daar werd de ongelukkige op afschuwelijke wijze verder gemarteld. Met eene flesch werden hem de tanden uit den mond geslagen; haar en baard werden hem uitgerukt. Zelfs sneden de monsters twee vingers van hun slachtoffer af, om zich meester te kunnen maken van de beide ringen, die daaraan schitterden.

Ten slotte dwongen de woestelingen den zoo wreed verminkte het lijk van het opperhoofd, dat men begraven ging te volgen. Doch Raeymaeckers verloor het bewustzijn en drie geweerschoten, in zijn hoofd gelost, maakten een einde aan zijn gruwelijk lijden.

De moordenaars zijn gegrepen en zullen weldra terechtstaan.

Het sparen door vrouwen.

In België is op 10 Februari 1910 een wet in werking getreden, waarbij aan gehuwde vrouwen toegelaten is zonder toestemming van den man geld op de spaarbank te brengen en er dit weer af te halen. Het bedrag, dat afgehaald wordt, mag echter niet meer dan fr. 100 per maand bedragen. Voor grootere bedragen is de toestemming van den echtgenoot noodig die ten teeken van toestemming de kwitantie mede moet onderteekenen. Door de schuldeischers van den man kan het spaargeld van de vrouw niet worden aangeslagen, tenzij voor een bedrag, dat de f 1000 overtreft. Kunnen de schuldeischers echter bewijzen, dat de man de schulden gemaakt heeft om in het onderhoud van zijn gezin te voorzien, dan mag ook voor een minder bedrag worden aangeslagen.

Na de wet van 1910 is het sparen door vrouwen zeer toegenomen. In 1910 waren er al 22,149 gehuwde vrouwen in België, die een spaarbankboekje op haar naam hadden. In 1911 klom het tot 24,008 en in 1912 tot 28,457 en het aantal neemt nog wekelijks toe.

Rekent men de ongehuwde vrouwen, weduwen, meerderjarige en minderjarige meisjes mede, dan bedraagt het aantal spaarboekjes van vrouwen ongeveer 30,000. 5696 vrouwen hebben in België gebruik gemaakt van het recht om haar spaargeld op een renteboekje te laten inschrijven. In 1912 hadden zich 289,731 personen aangesloten bij de Lijfrentekas om op eigen hand een pensioen aan te leggen. Daarvan waren slechts 60,465 vrouwen.

De Belgische staat heeft ook een verzekeringskas ingericht bij welke men eene verzekering op het leven of eene gemengde verzekering kan sluiten. Slechts 452 vrouwen hebben daarvan gebruik gemaakt.

Brutale diefstal.

Woensdagmorgen heeft te Brussel een brutale diefstal plaats gehad. Dieven hebben ingebroken bij den juwelier M. L. in de Henegouwlaan, en voor 120.000 francs juweelen medegenomen. Omstreeks zes uur had men drie of vier mannen uit de winkel zien komen, die zich snel verwijderden.

Draadlooze telegrafie.

De eigenaar van den draadloozen telegraaf te Laeken, bij Brussel, aldus meldt het „H. v. A.", werkte sedert eenigen tijd aan de draadlooze verbinding van België met Congo, en hoopte zijn doel binnen een jaar of twee te zullen bereiken. De feiten zijn nu de hoop van Goldschmidt, aldus heet de eigenaar, voorgegaan en voor eenige dagen is hij er in gelukt Belgisch nieuws per draadloozen telegraaf naar Boma, in Congo te sturen. Nu behoeft men nog den telegraafpost in Congo wat beter in te richten, en dan zal Congo ons ook nieuws kunen zenden. Zulks zou de grootste voordeelen meebrengen.

België's welvaart.

Het maken van statistieken op de ministeries, aldus schrijft het Brusselsche „N. v. d. D.", vraagt veel tijd. Nu eerst wordt de statistiek van onzen buitenlandschen handel gedurende het jaar 1911 gepubliceerd. Hij beliep tot 7764 millioen francs. Ons land, vergeleken met zijn drie groote geburen, zien wij, dat België in 1911 voor 456 francs per hoofd heeft uitgevoerd. Engeland voor 245 frs. Frankrijk en Duitschland ieder voor 125 frs. per hoofd. Nemen wij den in- en uitvoer samen, dan blijven de kleine Belgen nogmaals aan de spits. Wij komen immers tot het benijdenswaardig cijfer van 1032 franck per inwoner, terwijl Engeland maar tot 635 francs geraakt. Frankrijk tot 362 francs en Duitschland zich met 242 francs per hoofd moet tevreden stellen.

En te zeggen, voegt het blad er bij, dat de liberalen en de socialisten de menschen willen wijs maken, dat onder de Katholieke regeering 's lands welvaart geknakt wordt.

Moord te Luik.

Donderdagavond 10 uur wilde een man een woning binnendringen om diefstal te plegen. Hij werd echter door een der bewoonsters ontdekt. Hij trok zijn revolver en schoot op deze vrouw, die luidkeels om hulp riep. Meerdere personen kwamen toeloopen. De moordenaar bleef met zijn revolver schieten, met het gevolg dat twee personen zwaar gewond zijn en een dame gedood werd. De moordenaar wist te ontkomen. Msb.

Engeland.

Geheimzinnig drama.

Een tragisch drama heeft zich Dinsdagavond te Liverpool afgespeeld. Al de slachtoffers van dit drama, zoo vertelt de Evening Stand., zijn leden van de bekende positivistische „Religion de l'humanité". Men heeft hier, meldt het blad verder, niet te doen met een uiting van plotselingen hartstocht of van haat of wraak, maar met een „bevlieging", die een godsdienstigen en werkzamen jongeman aangegrepen schijnt te hebben en hem tot zinnelooze moordlust gedreven heeft. Dinsdagavond omstreeks elf uur klopte bedoel-

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

11

Nadat hij den eed had afgelegd en gedurende eenigen tijd met aandacht voor het altaar had gebeden, verliet Karel de abdij en begaf zich naar het paleis, in afwachting van het groote feestmaal, waarbij hij met zijn dochter zou tegenwoordig zijn. Karel de Stoute had echter den tijd niet, zich aan de rust over te geven: de op de balkons uitkomende vensters werden geopend en de prins sloeg een der wonderen van den gedenkwaardigen dag gade, namelijk den achtereenvolgenden intocht der verschillende rederijkerskamers uit de groote steden en heerlijkheden, die op uitnoodiging der dichters en kunstenaars van Gent, in de door hen getooide praalwagens, de grootst mogelijke pracht en weelde ten toon spreidden.

Allereerst kwam de „Mariabloem" uit Brussel: zij telde niet minder dan 300 personen, meer dan 40 ruiters, geheel in karmozijnroode fluweel en zijde uitgedost, op lange, met zilverdraad omzoomde zadels; hun hoofden waren met roode mutsen bedekt; schoeisel en vederen waren sneeuwwit en afgezet met de vier hoofdkleuren: geel, rood, blauw en wit.

Zeventig voertuigen van antieken vorm, bedekt met purperkleurig laken, afgezet met wit borduursel, volgden op de voetgangers en ruiters; al de personen, die zich op deze wagens bevonden, waren met roode mantels omhangen en vormden verscheidene allegorische groepen.

De prins scheen verrukt over de pracht en de talrijkheid van den stoet der Brusselaars en een luid gejuich steeg op.

Daarop volgde de kamer van Mechelen, met 320 mannen te paard, met fijne lakensche mantels omhangen, afgezet met gouden borduursels, roode mutsen, gele vederen en kousen en zwarte schoenen. Bij hen behoorden nog zeven reusachtig antieke wagens, waarop zich talrijke, rijk uitgedoste, personen bevonden.

Ook de rederijkerskamers uit de andere steden van België waren bewonderenswaardig door haar rijkdom, goeden smaak en afwisseling. Bij het zien van al die pracht kon men de gevolgtrekking maken, dat de stad Gent gedurende acht dagen een heerlijk schouwspel zou aanbieden van ongestoorde vreugde en afwisselende vermaken, tot de door de rederijkerskamer van Gent uitgeloofde prijzen aan de overwinnaars zouden uitgereikt worden.

De Kamer van Gent blonk intusschen boven al haar zustervereenigingen uit. Elk der personen, die te voet gingen, stelde een van de helden der oudheid voor. Aldus was de blinde Homerus, met zijn lange witte haren, op zijn donkerkleurigen mantel afhangende, leunend op den schouder van een aankomend jongeling, wiens witten staf en strooien hoed een herdersknaap deden voorstellen. Daarnaast ging de latijnsche dichter Virgilius, een gouden lauwertak in de hand houdende, vol waardigheid en majesteit terwijl op deze beide koningen der dichters achtereenvolgens talrijke andere genieën der oude en nieuweren den volgden. Er was maar één roep over de getrouwheid der costumes, de bewonderenswaardige orde van den optocht, en de algemeene verrukking bereikte haar toppunt, toen men, te midden van dezen schitterenden hofstoet, de koningin der rederijkers zag verschijnen, wier glans alles verdoofde, wat men tot heden gezien had. Onder een heerlijken troonhemel, die werd gedragen door vier mannen, ging een jongedochter, geheel in het wit gekleed. Een kroon van leliën en diamanten omslingerde haar blank voorhoofd en paarde haar onvergelijkelijken glans aan de golvende lokken harer blonde haren, die over haar schouders neerhingen en als uit zonnestralen schenen geweven te zijn. Een scepter met edelgesteenten ingelegd, had zij in haar handen, saffieren, smaragden en robijnen vereenigden haar glans, terwijl de ideale witheid harer kleederen, evensals door haar lokken slingerende leliën, een afbeelding waren van de zuiverheid, die den grondslag moet zijn van alle werken van smaak. De koningin der rederijkers schreed langzaam vooruit, het hoofd opgeven, zooals het een koningin past, en toch eenvoudig, gelijk het hoort aan een maagd. Wanneer men haar aanschouwde, bewonderenswaardig, schoon, zuiver, bekroond meer nog door haar deugden, dan door haar schoonheid, was men verwonderd en getroffen tevens, door den kinderlijken eenvoud, met schitterende schoonheid verbonden tot één schoon geheel.

Zij werd gevolgd door een aantal pages, de verschillende soorten van poëzie voorstellende; terwijl men tusschen de volksmenigte, maar altijd in de nabijheid der koningin, Jacob Weyten opmerkte, opgetogen van vreugd.

Toen Alena het balkon des hertogs voorbijging, liet zij met een bekoorlijke beweging haar diamanten scepter voor de dochter van Karel den Stoute neerzinken.

Prinses Maria was opgetogen. Alena scheen haar zoo verrukkelijk toe, dat de kleine prinses, haar oogen naar haar vader wendende, uitriep:

„Laat u toch de Koningin bij ons op het balkon komen! zij is zoo schoon".

„Het zal gebeuren, Maria", antwoordde de hertog.

Zich vervolgens tot Hugo van der Goes wendend, die op een teeken der groep der kunstenaars verliet, in wier midden hij zich bevond, om zich bij zijn meester te voegen, vroeg de hertog:

„Hugo, kent gij dat jonge meisje?"

„Zij is Alena Weyten, sire".

„Verzoek haar hier te komen; mijn dochter Maria heeft om haar gevraagd!"

Snel het balkon verlatend, voegde Hugo zich weder bij den stoet. Een oogenblik later trad Alena de zaal van het paleis binnen, door haar vader gevolgd, wiens hart van verrukking was vervuld.

„Kom nader, koningin der poëzie", sprak Karel de Stoute hoffelijk, „mijn dochter verlangt u van naderbij te zien en kennis met u te maken".

Alena naderde en wilde de knie buigen, doch Maria wierp zich in haar armen.

„Wat is u schoon", riep zij. „Van al wat ik gezien heb, was niets zoo mooi, als die zingende engeltjes en u... Zoo gij er in toestemt, zullen wij vriendinnen worden... Mijn vader zal u vragen, om aan het hof te blijven, als ik hem er om vraag. Wilt u?"

„Gij hebt uw vader dan wel lief, prinses?"

„O", riep het kind, „waarom niet? Alles wat ik wil hebben, geeft hij mij. Daarenboven is mijn vader de moedigste vorst van de geheele wereld... Men noemt hem den Stoute, en zij, die hem kennen, noemen hem den Goede, zooals mijn grootvader... Indien hij wilde, kon hij keizer van Germanië zijn, doch hij blijft liever de groote hertog van het Westen".

„Ik heb ook tot vader een braaf en eerlijk man, die op zijn talrijke reizen zijn fortuin verworven heeft en een toonbeeld voor alle burgers der goede stad Gent is", sprak Alena. „Toen de Gentenaren tegen hun heer en meester hertog Filips, samenspanden, trok mijn vader zoo dapper partij voor hem, dat hij meer dan eens op het punt was, door de oproerlingen om het leven gebracht te worden. Wel is hij niet rijk genoeg om burchten en steden te koopen, doch hij bezit genoeg, om de armen onzer stad onbekrompen bij te staan en te ondersteunen".

Wordt vervolgd.

de jongeman, Mac. Donald gonaamd, bij een vriend, Roberts, aan en vroeg dezen eenige oogenblikken te spreken. Zoodra de deur geopend werd gaf Mac. Donald zijn vriend een slag op het hoofd, hij vluchtte weg en verborg zich in zijn slaapkamer. Toen hij eenige minuten daarna uit de kamer kwam, was de aanvaller, die ook nog een revolverschot gelost had, verdwenen.

Waarschijnlijk is Mac. Donald toen naar een huis in een nabijgelegen straat gegaan. Wat hier gebeurd is, kan slechts vermoed worden; want toen de politie, die gewaarschuwd was, dit huis binnendrong, vond zij den bewoner, Paul Gaze, dood op zijn bed liggen met een gapende wond aan het hoofd. Een dienstmeisje verklaarde, dat zij Mac. Donald had zien wegvluchten, toen zij, verschrikt door een revolverschot, haastig toegeloopen was.

De hulp der politie, die den moordenaar achtervolgde, werd intusschen ingeroepen door de bewoners van een ander huis. Men vond daar de 62-jarige miss M. Crompton op den grond liggen; zij was door een revolverschot gedood. Bij haar lag de jonge Mac. Donald, met een schotwond in het hoofd. Eenige uren later stierf ook hij in het gasthuis

Uit het onderzoek bleek nog, dat de vermoorde miss Crompton de andere personen bij dit drama betrokken in een positivistische „godsdienst" onderwees.

Een belangrijk wetsontwerp.

Mr. Kenna, de minister van binnenlandsche zaken, heeft Dinsdagavond in een redevoering te Pontnewynydd een belangrijk wetsontwep voor de volgende zitting van het parlement aangekondigd. Verleden jaar, zeide hij, zijn er in het land nagenoeg 151,000 menschen in de gevangenis gekomen. Daarvan waren er ongeveer 80,000, dus meer dan de helft, die slechts tot een boete waren veroordeeld en niet hadden betaald, van wie waarschijnlijk meer dan de helft uit onmacht om te betalen. Dat is een groot kwaad, want de ervaring leert, dat iemand die eens in de gevangenis is gekomen en daarvan den naam behoudt, den afschrik voor de gevangenis verliest en lichter tot misdrijven komt. Zijn wetsontwerp zou nu trachten de beboeten zooveel mogelijk tot betaling aan te zetten en de gevangenis zoo lang mogelijk voor hen dicht te houden. Wanneer het nu blijkt, dat de beboete te arm is om te betalen, zal hem daartoe tijd worden gegeven; ook zal betaling in termijnen zijn toegestaan. Nog andere dingen zouden in het wetsontwerp worden voorgesteld, maar dit is het voornaamste.

Duitschland.

Een zeldzame belooning.

Een dezer dagen te Wiesbaden overleden oude dame heeft aan een arme vrouw, de echtgenoote van een schoenmaker, die haar jaren lang verpleegde, haar vermogen nagelaten, dat op een waarde van 1½ millioen M. geschat wordt. De broeder van de overleden dame kreeg alleen een legaatje van 500.000 M.

Binnenlandsch Nieuws.

Beslissingen over het arbeidscontract.

Ziehier wederom eenige rechterlijke beslissingen inzake de wet op de arbeidsovereenkomst.

Gerechtshof te 's Hertogenbosch:

„Directeuren eener naamlooze vennootschap vallen onder de „arbeiders" van art. 1637a B. W.

„Een vordering, die ten doel heeft aan de directeuren tijdelijk hun werkkring te ontnemen, is eene vordering betrekkelijk eene arbeidsovereenkomst.

„De president der rechtbank is niet bevoegd in kort geding uitspraak te doen in zaken, die in eersten aanleg bij het kantongerecht zouden thuis behooren."

Rechtbank te Rotterdam:

„Partijen bij een arbeidsovereenkomst hebben niet het recht te bepalen dat deze overeenkomst zal kunnen worden opgezegd zonder inachtneming van eenigen termijn van opzegging."

Kantongerecht te Amsterdam:

„De kantonrechter is onbevoegd om van een vordering betrekkelijk een arbeidsovereenkomst kennis te nemen, wanneer de overeenkomst een beding bevat, dat alle geschillen uit de overeenkomst voortvloeiende door scheidsrechters beslist zullen worden."

Kantongerecht te Amsterdam:

„De arbeider, die op grond van een onrechtmatig ontslag schadevergoeding vraagt, moet steeds in zijn verzoekschrift stellen dat het ontslag zonder zijn toestemming gegeven is."

Kantongerecht te Maastricht:

„Het verzoekschrift, bedoeld in art. 125b Rv., kan door een gemachtigde namens den verzoeker onderteekend worden. Wanneer iemand stelt, dat hij onrechtmachtig ontslagen is, ligt daarin opgesloten, dat hij zonder toestemming ontslagen is.

„Een kookvrouw, die 10 dagen wegens ziekte verzuimt en van haar ziekte geen kennis geeft aan haar werkgever, handelt wel afkeurenswaardig, maar geeft daarmede nog geen dringende reden tot onmiddellijk ontslag."

Kantongerecht te Leeuwarden:

„De bevoegdheid van den rechter wordt bepaald door den inhoud van het verzoekschrift.

„De overeenkomst, dat eischer zou worden geplaatst als chemiker, is een overeenkomst, welke tot het sluiten van een arbeidsovereenkomst verplicht, maar zelf geen arbeidsovereenkomst.

„In het doen eindigen der dienstbetrekking ligt opgesloten de erkenning eener tot dusver bestaande arbeidsovereenkomst, zoodat de uitlating van gedaagde aan eischers gemachtigde, dat hij van niets wilde weten en zijne ontkentenis dat eischer in zijn dienst was, niet kan worden opgevat als het onrechtmatig beëindigen eener bestaande dienstbetrekking."

Kantongerecht te Onderdendam:

„Bedwateren van den arbeider is voor den werkgever een dringende reden tot beëindiging der dienstbetrekking."

Verkwanselen van openbare betrekkingen.

We hebben, schrijft de Resb., vroeger al eens gewezen op het ergerlijk feit, dat rijks- en gemeente-betrekkingen verkwanseld werden. Het gold toen betrekkingen die door een ambtenaar ter overname werden aangeboden tegen idem zooveel.

Thans lezen we in de N. R. Ct:

f 1000 belooning.

voor dengene, die een jongmensch v. g. h. een vaste hem passende positie bij rijk of gemeente kan bezorgen.

Br. met zakelijke inlichtingen, te adresseeren aan 't Bureau dezer Courant.

Al is het gesignaleerde feit hier niet zoo ergerlijk als het vroegere, omdat thans de poging niet van een ambtenaar uitgaat, — het zal taak blijven, dat dergelijke aanbiedingen in de gaten gehouden worden. Waar moet het heen, als zulk verkwanselen van openbare betrekkingen burgerrecht verkrijgt? 't Is al erg genoeg, dat wellicht menigeen door dergelijke advertenties in verzoeking gebracht wordt.

Speciaal de bonden van Rijks- en Gemeente-ambtenaren zullen goed werk doen — ook in hun eigen belang en in dat van hun prestige, — als ze dergelijk geknoei zooveel doenlijk tegengaan en zulke uitwassen in tijds trachten af te snijden. Want hebben ze eenmaal voor goed wortel geschoten, dan laten ze zich niet gemakkelijk uitroeien.

De gratificatie bij de S.S.

Betreffende de uitbetaling der uitkeering, bedoeld in den dienstorder van den directeur-generaal der staatsspoor op 26 September j.l., wordt thans medegedeeld, dat de uitbetaling aan allen die daarvoor in aanmerking komen, zal plaats hebben Woensdag 22 October a.s.

Instorting in de mijn „Laura"

Men meldt uit Eygelshoven aan de „Msb."

In de mijn „Laura en Vereeniging" zijn Donderdag drie Duitsche mijnwerkers door nedervallend gesteente van de buitenwereld afgesloten. Er is echter voor geregelde toevoer van versche lucht gezorgd, zoodat de positie der mannen, die slechts moeten wachten tot de ingestorte massa is verwijderd, niet gevaarlijk is.

De drie Duitsche mijnwerkers, die in de mijn bij het aanleggen van een nieuwen gang door instorting van gesteenten waren ingesloten, zijn uit hun benauwde positie bevrijd. De personen waren gelukkig ongedeerd.

Een dure klok.

Men meldt aan de „Tel.":

Dezer dagen werd de heer G. H. te Kerk-Avezaath bezocht door een antiquair, die daar een Friesche klok zag. Deze was echter niet te koop „of" — zoo voegde de eigenaar er bij — „ze zou veel geld moeten opbrengen." Op de vraag wat veel was, noemde de heer H. f 1000. Dan is de koop gesloten."

De heer H. ontving onmiddellijk het bedrag en de klok ging in de handen van den koopman over.

Kerkdiefstal.

Woensdagnacht is ingebroken in de Onze Lieve Vrouwe-kerk te Maastricht.

Blijkbaar hadden de dieven het gemunt op de gouden kronen van het Genade-beeld.

Evenwel waren de kostbare kronen vervangen door oude. De dieven hebben deze van het beeld afgenomen, op het altaar neergelegd en achtergelaten. Ze waren in verwachting teleurgesteld.

Tot nu toe wordt niets vermist. De dieven zijn in de kerk gekomen door een venster. Men vermoedt, met dezelfde daders te doen te hebben, welke in de kerk te Sittard offerblokken hebben losgebroken.

De Valkenburgsche Catacomben.

Ze krijgen een wereldberoemdheid, de Zuid-Limburgsche Catacomben.

Schreef onlangs Edward F. Ryan erover in de Engelsche „Graphic", thans zond men ons de „New-York Times", waarin eveneens een beschrijving ervan voorkomt, grootendeels aan de Engelsche illustraties ontleend. Het Amerikaansche blad noemt ze „one of the most curious modern constructions in the world", een der opmerkelijkste, hedendaagsche bouwwerken der wereld Een viertal gravures, gezichten in het inwendige der Catacomben voorstellende, verluchten het artikel.

Een groote diamant.

Naar wij vernemen is in de premiermijn wederom een diamant gevonden van bijzondere grootte, en van het zuiverste water, de diamant onderscheidt zich door een zeer mooie kleur. Deze steen weegt 378 karaat en is aangekocht door de firma I. J. Asscher, te Amsterdam, op wier bekende fabriek aan de Nieuwe Tolstraat, de steen in een speciaal daarvoor ingerichte afdeeling zal worden bewerkt.

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co. bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 44 faillissementen tegen 35 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

De stumme student.

Het Utr. D vertelt van een eigenaardig privilege dat voor eenige jaren een Utrechts student in de gelegenheid heeft gehad, onbekommerd en buiten bezwaar van pa's schatkist zijn graad te halen

Gezegde student, Diesus, neef van een in Rusland gevestigd Hollander, had van de Russische regeering de opdracht gekregen, in de archieven te Utrecht nasporingen te doen naar documenten over het verbl van czaar Peter den Groote in ons land. Aan deze opdracht was een vast, en natuurlijk een ruim (St.-Petersburg heeft een gulle hand voor nemen en geven) jaargeld verbonden. Het jonge mensch kon er prinselijk van leven.

Hij bleef zoeken tot hij uitgestudeerd was en werd voor het zoeken betaald. Daarna rapporteerde hij naar Rusland: „Tot mijn leedwezen niets gevonden, maar ik heb een broer die verder zoeken wil".

Het vermoorde knaapje.

Door den Officier van Justitie bij de Arrondissements-rechtbank te Amsterdam, wordt een premie, ten bedrage van f 1000 uitgeloofd voor dengene, die aanwijzingen mocht verschaffen, welke leiden zullen tot aanhouding van den onverlaat, die zich vergreep aan den 6 jarigen Hendrik de Klerk.

Mededeelingen worden zoo spoedig mogelijk ingewacht bij den commissaris van politie der 6e sectie, F. G. C. J. Fündter de Beauchère, bureau Warmoesstraat 48.

Moord.

Voor de rechtbank te Middelburg is Donderdag voortgezet de behandeling van de zaak tegen den 26-jarigen W. J. M., geboren te Amsterdam, wonende te Sluis en 16 Maart te Middelburg gedetineerd, beklaagd van moord, gepleegd te West-Sayville (Noord-Amerika, staat New-York) op Harmen Van der Pol, op of omstreeks 23 Februari j l., en diefstal van diens horloge, diens overjas en eenig geld.

Vrijdag j.l. is gelijk werd gemeld, de behandeling van deze zaak geschorst wegens afwezigheid van twee getuigen nadat uit het getuigenverhoor o m. gebleken was, dat bekl., op 14 Februari plotseling Amerika verlaten heeft. Hij had verklaard, dat Van der Pol naar New-York was gegaan, en had gevonden roode vlekken als verf aangewezen. Eerst op 3 Maart werd het lijk gevonden.

Donderdag zouden worden gehoord ale getuigen H. Baumgartner, controleur, en A. J. Braedt, steward 3de klasse bij de Red Star lijn; voorts werden nogmaals gehoord de deskundigen dr. T. van der Feen en J. C. van der Harst, beiden apotheker te Middelburg, die de vorige maal verklaard hadden, dat de roode plekken op een in beslag genomen broek van bekl. bloedplekken waren, doch die toen nog geen tijd hadden gehad om te onderzoeken, of dit al of niet menschenbloed was. De beide eerstgenoemde getuigen waren opgeroepen in verband met het reizen van M. onder een valschen naam (Jan Verstrate) van New-York naar Antwerpen per stoomschip van genoemde Maatschappij.

De deskundigen verklaarden thans, dat het gevonden bloed inderdaad menschenbloed is.

Getuige Braedt herkent de getoonde pantoffels als die van beklaagde gekregen. De andere getuige was niet verschenen.

Beklaagde blee ontkennen.

De eisch van het O. M. luidt 12 jaar gevangenisstraf wegens doodslag.

De verdediger, mr. P. Dieleman, pleitte vrijspraak.

De rechtbank, onmiddellijk uitspraak doende, sprak hem vrij.

Op wacht.

Als een aardige herinnering aan de manoeuvres bevat het „Twentsche Zondagsblad" de volgende bijzonderheid:

„'t Is een heerlijke najaarsnacht. De sterren schitteren vroolijk aan den wolkenloozen hemel en het zachte windje dat er waait, is niet bij machte den nevel te verdrijven, die op het manoeuvreterrein is neergedaald. Nu en dan werpt het electrische zoeklicht, dat op den weg naar Eisen is geplaatst, krachtige lichtbundels over heuvel en dalen tot ver in den omtrek en verlicht de vijandelijke schildwachten, die op hun eerzamen post de wacht houden.

Zooeven sloeg de Rijsensche stadhuisklok 3 uur. Daar nadert een gezelschap van 7 personen, waaronder een dame, de vijandelijke voorposten, maar de de schildwacht, toevallig een Rijsensche jongen is op zijn hoede en nadat het gezelschap tot op zekeren afstand genaderd is, heeft hij zijn geweer gereed om vuur te geven en luid klinkt het door de nachtelijke stilte: „Halt".

De naderende personen blijven staan. Daar klinkt het verder:

„Een man naar voren!"

Uit de groep menschen treedt een man — het blijkt een generaal te zijn — naar voren en verzoekt met zijn gezelschap te mogen passeeren. Hij voegt erbij, dat het bestaat uit H. M. de Koningin, Prins Hendrik en vijf generaals.

„Het wachtwoord?" is het lakonieke antwoord.

De aangesprokene kent dit echter niet en de schildwacht zegt, dat hij tot zijn spijt niemand mag laten passeeren.

„Maar het is Hare Majesteit, die...." hervat de generaal.

De schildwacht meent, dat er toch iets op gevonden moet worden. Hij verzoekt een kameraad, die in zijn buurt op wacht staat dubbel waakzaam te zijn en geleidt zijn hoogen surperieur naar den commandant van de wacht. Nu is de zaak spoedig in orde en mag het Hooge Gezelschap doorgaan.

De schildwacht, G. J. Wessels, kreeg later een pluimpje voor zijn kordaat optreden en tegenwoordigheid van geest.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

13 Oct. Maandag. Eduard Koning. Belijder. Halfdubbel. H. Mis: Os justi; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Commie: tot inroeping der voorspraak van de Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. Indien niets anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Praefatie. Wit

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. Zwart

14 Oct. Dinsdag. Callistus. Paus Martelaar. Dubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed enz. voor den Paus. Rood

15 Oct. Woensdag. Teresia Maagd. Dubbel. H. Mis: Dilexisti; 2de gebed enz. voor den Paus. Wit

16 Oct. Donderdag. Van den dag. H. Mis: van den vorigen Zondag: Si iniquitates; geen Gloria; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 13 Oct. — Benedicamus Domino. Groen

Vandaag enz. als op 13 Oct. Zwart

17 Oct. Vrijdag. Hedwigis. Weduwe. Halfdubbel. H. Mis: Cognovi; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 13 October. Wit

Vandaag enz. als op 13 October. Zwart

18 Oct. Zaterdag. **Lucas Evangelist.** Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Mihi autem — Credo, — Prefatie der Apostelen. Rood

19 Oct. **23ste Zondag na Pinksteren,** de 4de in October. Van den Zondag. H. Mis: Dicit; 2de gebed enz. van den H. Petrus van Alcantare Belijder; 3de gebed enz. voor den Paus — Credo — Prefatie der H.H. Drieëenheid. Groen

Postkantoor Boxtel.

De Directeur van het Post- en Telegraafkantoor te Boxtel brengt ter kennis van de ingezetenen, dat in verband met de viering der onafhankelijkheidsfeesten, op a. s. Maandag 13 October niet zullen worden uitgevoerd de 2e en 5e briefpostbestelling, aanvangende resp. te 10.30 v.m. en 9.15 n.m., terwijl alsdan mede zal worden opgeheven de 2de pakketpostbestelling.

De Directeur,
J. W. HUISMAN.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 11 October 1913.

De Feesten van morgen en overmorgen.

Het comité deelt mede, dat de feestgidsen met tekstboekjes à 10 cent te zamen verkrijgbaar zijn in verschillende winkels van Boxtel.

Ofschoon in die feestgidsen alles te vinden is, wil het comité hier toch nog even een en ander mededeelen.

Alle deelnemers voor den lichtstoet worden morgen Zondag ten kwart voor zeven op de markt verwacht, alwaar de stoet opgesteld zal worden. Zooals bekend is kan iedereen aan dezen lichtstoet deelnemen. Koopt een fakkel, lampion of iets dergelijks en sluit U aan.

De dragers van transparanten, fakkels, lampions, enz. mogen niet op de trottoirs loopen, doch moeten het midden der straat houden.

Dat iedereen voorzichtig zij voor de op de markt en langs alle straten aangebrachte versieringen.

Alle deelnemers voor den optocht van Maandagmorgen zorgen uiterlijk ten half negen op den Eindhovensche Steenweg aanwezig te zijn. Eenieder neme direct zijne plaats in.

De deelnemers aan de Volksspelen moeten uiterlijk ten half drie op de Markt present zijn.

Het comité beveelt de collecte **„Feestgave voor de Armen"** van a.s. Maandag beleefd in de milddadigheid van Boxtels ingezetenen aan.

Namens 't Comité,
HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Secretaris.

— De onafhankelijksheidsfeesten beloven heel wat te worden. Overal worden prachtige versieringen aangebracht: in de Stationstraat, de Nieuwe Kerkstraat, nabij de Zwaansche brug en meer plaatsen zijn eerebogen geplaatst. In andere straten bestaat de versiering uit palen met vlaggetjes en guirlandes. Op sommige punten zal iets aparts te zien zijn. Zoo zullen o.a. in de Molenstraat bij de versiering molentjes worden aangebracht, die bij dozijnen zullen draaien.

Ook de optocht, (gezien de feestgids) belooft iets buitengewoons. Behalve dat, zooals we reeds gemeld hebben, het inhalen van den Prins van Oranje door de R. K. Gildenbonds-Harmonie, die vervolgens met de noodige praalwagens aan den optocht deelneemt, iets moois zal zijn, zullen de voorstellingen van meerdere vereenigingen ieders aandacht trekken.

Zoo zullen bijv. de oud-leerlingen van den landbouwcursus voorstellen het landbouwbedrijf in 1813 en 1913. De R. K. Gildenbond „Arbeiders vereenigt U". Een vereeniging gevestigd bij Jan Zweens „Napoleon als overwonnene", Het spoorwegpersoneel komt uit met imitatie-locomotief en lorriewagen, tevens zal nog een groep van het spoorwegpersoneel voorstellen het herstellingsoord *Villandry* te Nijmegen. De Liedertafel St. Petrus heeft op een praalwagen de Nederlandsche Maagd en de Elf Provinciën. „Spaarzaamheid", gevestigd in de Ketting zal een Zigeunertroep voorstellen.

Verder zal de sigarenindusterie in den optocht vertegenwoordigd zijn, het bakkersbedrijf en de metselaars, benevens verschillende hand- en kruisbooggezelschappen met en zonder praalwagen.

En ten slotte om niet te vergeten zal smid van Rooij aan den optocht deelnemen met een Vliegmachine.

We hopen, dat goed weer en goede luim van feestenden en toeschouwers tot een prettig er ordelijk verloop zullen meewerken.

— *Pater van Well voor Roomsche Cultuur.* Gisteravond had Roomsche Cultuur het voorrecht in zijn midden een spreker te zien optreden, die door zijn mooie zeggingswijze, zijn hoogstbeschaafde voordracht, door 't diepe gevoel, dat uit ieder zijner woorden klonk, zijn hoorders wist te boeien op een heel zeldzame wijze.

„Johannes Jörgensen, zijn werken en z'n bekeering" een onderwerp dat uiteraard een groot gedeelte van het gehoor nieuw en vreemd was.

En toch wist de redenaar zijn onderwerp zóó te behandelen, dat 't vorm, leven, inhoud bekwam ook voor ieder, die den naam Jörgensen nooit had gehoord. Hij schonk, hoe moeilijk 't in zoo korten tijd ook is, zijn gehoor een scherpgeteekend levensbeeld van den Deenschen dichter-bekeerling.

Jens Johannes Jörgensen werd 6 November 1866 uit Luthersche ouders geboren in het kleine, Deensche stadje Svendborg op het eiland Füneh. Daar bezocht hij de *Realschule*, en las, nog jong, heel veel Deensche en vreemde dichters. Zijn opvoeding werd voornamelijk geleid door zijn oom, leeraar aan genoemde school, een dichterlijke natuur, maar van wien geen godsdienstige invloed op Johannes uitging. Zoo kwam deze, geheel zonder religieuzen grond, in 1882 op het Gymnasium in Kopenhagen, waar hij in 1884, toen hij dus 18 jaar was, student werd.

Nu was de vrijheid voor hem aangebroken. Maar, ver van de schoone natuur om zijn geboorteplaats, in het drukke leven der groote stad, verlangde hij hartstochtelijk naar buiten terug, naar de heuvelen, vanwaar hij de zee kon zien, naar de frischgroene beukenwouden, waar de koekoek slaat en de merel zingt, naar de somberder dennenbosschen met hun geheimzinnig donker en hun versterkenden geur. Daardoor werd de grond gelegd tot een melancholische stemming, die uit al zijn latere werken duidelijk spreekt. Maar de omgeving, waarin hij nu geplaatst was, werd tevens oorzaak, dat hij zich geheel van het christendom afkeerde en reeds, voor hij nog 18 jaren telde, beslist ongeloovig, panthëist, naturalist was. De studie van dichters als Byron, Turgenjew, Goethe en Shelley en van Brandes' *Hovedströmninger* had hiertoe veel bijgedragen. Weldra werd Heinrich Heine zijn lievelingsdichter. Als hij op een heerlijken voorjaarsdag de stad ontvluchtte voor de vrije natuur, als hij in Frederiksberghave of Söndermarken wandelde, vooral wanneer hij 's zomers in de omstreken van zijn geboorte plaats rondzwierf tot diep in de lichte, noorsche nachten, als het geheimzinnig werken der natuur hem trok met onweerstaanbare tooverkracht en hij uren kon luisteren naar de geluiden van den nacht, — dan leefde hij met Heine en zijn stemming werd droefgeestig als die van den Duitschen dichter, terwijl diens gloed van sentimenteele passie de zinnen van den overgevoeligen Deen in laaien brand zette. Zoo groeide deze op tot den modernen heiden, voor wien natuurdweperij en zinnelust het hoogste levensdoel werden.

De Eerwaarde schetste de godsdienstlooze ziel des schrijvers aan de hand zijner werken. Hij schilderde ons zijn levensgang, waarop Heine en Goethe Byron en Shelley, Brandes en Turgenjew hem begeleiden, waar zeer dikwijls ontevredenheid met de hem omringende wereld, oneenigheid met zichzelf hem

bittere smart berokkenden. Hij schilderde ons zijn machtigen zielestrijd, strijd tusschen zijn verstand, dat hem dreef de waarheid te zoeken, en zijn verzwakten wil, die er zich tegen verzette. Jörgensen vreesde, dat hij de consequentie van zijn onderzoek niet zou aandurven. Zijn bekeeringsproces werd nog vertraagd door de vrees voor de armoede, die zijn deel zou worden, wanneer hij zich plaatste buiten die wereld van ongeloof, vrije kunst en vrije zeden, die tot dan toe zijn hart gevangen hield.

Aanleiding tot zijn bekeering was het werk van Paul Verlaine, die in de gevangenis te Bergen tot inkeer kwam zijn Sagesse dichtte, met de eeuwige vraag:

Qu'as-tu fait, ô toi que voilà
Pleurant sans cesse,
Dis, qu'as-tu fait, toi que voilà
De ta jeunesse?

Onder de lezing van dit aangrijpend bekeeringsverhaal kwam Jörgensen tot de erkenning van de ware oorzaak van al zijn lijden. Op een goeden morgen ontwaakte hij en begreep het plotseling, dat hij zijn heele leven niet veel anders dan kwaad gedaan had.

„Zoo werd ik een Zigeuner onder de Zigeuners, — een Decadent onder Decadenten — een man wiens tent gespannen staat bij de grenzen der wetteloosheid. En ik werd alles wat een mensch in zulk een leven wordt.... Ik werd oneerlijk en trouweloos, afgunstig en benijdziek, bedorven en wellustig." Aldus Jörgensen zelf.

De bekeering van een paar vrienden, waar vooral een kunstreis door Duitschland, waar de middeleeuwsche kunst, met haar godsdienstige gedachten, stuurden hem verder in de goede richting. Van Duitschland begaf hij zich naar Italië. Hij klopte aan de kloosterpoort van Assisië, waar de bruine monniken van St. Franciscus hem liefderijk ontvingen. In een rij aangrijpende hoofdstukken beschrijft hij, hoe zijn verblijf in Assisië geheel vervuld werd door den grooten Heilige, waaraan het stadje Assisië zijn beteekenis dankt.

Assisië trok hem met onweerstaanbare macht. Het werd de oorzaak, dat Jörgensen Sympathiën zich geheel der Katholieke Kerk toewendde.

Jörgensen bekeering bracht een grooten omkeer in zijn leven. Zijn vroegere vrienden verlieten hem en de moderne literaire critiek vermeldt nog slechts bij toeval zijn naam.

Zijn letterkundige werkzaamheid staat in dienst van zijn nieuw geloof. En in stee van afval en verderf te zaaien in de harten van jong en oud, brengt hij menigeen zwerveling tot de Katholieke Kerk.

De WelEerw. Heer Nuyens sprak het dankwoord, dat door de vergadering met krachtig applaus werd onderstreept.

De vergadering ging over in een huishoudelijke. Meegedeeld werd, dat R. C. zich zal aansluiten bij de Centrale Bibliotheek van Geloof en Wetenschap te Amsterdam.

Gemonde. Op 13 November hopen de echtelieden J. van Hamont en J. v. Grinsven hun 60-jarige echtvereeniging te vieren.

Oirschot. Woensdag vierde de Zeer-Eerw. Pater P. F. H. van Hooff, S J. in zijn familiekring alhier zijn gouden priesterfeest, bij welke gelegenheid Z.Eerw. door H. M. de Koningin werd begiftigd met het officierskruis van Oranje-Nassau-orde.

Terwijl wij Z.Eerw. onze nederige hulde aanbieden, en na de familie van Hooff en geheel Oirschot van harte gefeliciteerd te hebben met zulk een waardig familielid en dorpsgenoot, spreken wij den wensch uit, dat het Z.Eerw. nog vele jaren gegeven moge zijn te kunnen arbeiden in den wijngaard des Heeren. Hgz.

Berkel c. a. Ter rectificatie van ons bericht in het vorige nummer diene dat de volkspelen plaats hadden ter viering der onafhankelijkheidsfeesten in deze gemeente.

Des namiddags 2 uur vingen ook deze spelen te Enschot aan, èn mededingers, èn toeschouwers amuseerden zich kostelijk.

— De kermisdrukte is weder achter den rug. De dagen werden prettig doorgebracht, ook hadden verschillende schietwedstrijden plaats. Ongeregeldheden kwamen evenals andere jaren niet voor.

Hintham. Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, heeft voor dit bisdom tot lid der „Interdiocesane commissie tot keuring van leermiddelen voor het Roomsch-Katholiek Onderwijs" benoemd den heer A. Baron, hoofd der school te Hintham.

Ginneken. Donderdag had de plechtige inzegening plaats van het St. Laurensgesticht te Ginneken, waarbij Mgr. Hopmans, vicaris-generaal van Breda, de heer Mol, lid van het college van regenten, en rector Asselbergs het woord voerden.

De heer Mol wees er op, dat mevr. de douairière jhr. mr. De Grez, de tegenwoordige beschermvrouwe, het prachtig gelegen terrein heeft aangeboden, waarop het St. Laurensgesticht thans is verrezen, en tegelijk een toezegging gedaan, welke van dien aard was, dat de financieele zorgen goeddeels waren weggenomen.

Ook rector Asselbergs bracht dank aan de beschermvrouwe mevr. De Grez, die op zoo hoog lofwaardige wijze de zalige gedachtenis van wijlen haren echtgenoot, jhr. mr. Jan de Grez, heeft willen eeren en in dankbare herinnering doen voortleven.

De heer jhr. mr. L. van Meeuwen, president van het gerechtshof te 's Bosch, dankte hierna, namens mevr. De Grez, hartelijk Mgr. Hopmans, den heer Mol en rector Asselbergs voor het gesprokene.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Berkel c.a.

Van 3 tot 10 October.

GEBOREN: Antonius, z. van J. v. Rooij en W. Denissen.

Antonia H., d. van A. J. Dekkers en B. de Kort. — Franciscus, z. van W. Vugs en A. W. Reinders.

OVERLEDEN: H. v. Berkel, 4 d. — W. v. d. Wouw, 71 j.

Openb. Raadsvergadering,

te Liempde, op Woensdag 8 October n. m. 3 uur.

Afwezig: Burgemeester en E. Bax.

De voorzitter opent de vergadering en worden notulen der vorige vergadering aangehouden.

Komt aan de orde:

1e. Gemeenterekening over 1912, wordt na korte bespreking met algemeene stemming goedgekeurd.

2e. Aanbieding nieuwe armewet.

Voor kennisgeving aangenomen.

3e. Aanbieding armerekening over 1912 en begrooting 1914.

Wordt gesteld in handen der Commissie.

4e. Aanvrage der ziekefonds St. Jean Baptist om een verhoogde bijdrage van 100 gld.

Wordt besloten evenals 't vorig jaar 50 gld. bij te dragen.

Wordt overgegaan tot vergadering met gesloten deuren, en daarna gesloten.

Rechtszaken.

Dat viel tegen.

Een Tilburgsch schoenlappertje kreeg een tijd geleden mot met zijn betere helft. Uit baloorigheid maakte hij een wandeling naar Den Bosch en om zijn vrouw nu eens lekker bang te maken, besloot hij om 's nachts uit te blijven. Maar hij had geen geld voor logies in een onzer hotels, en daarom besloot hij zich aan te melden op het politiebureau om onderdak, in de meening, dat hij den volgenden morgen weer naar Tilburg mocht terugkuieren om daar met open armen door zijn vrouw te worden ontvangen.

Maar de politie hield hem wegens landlooperij en gaf hem een logies dat klonk als een klok. In plaats van een nacht, zooals hij gehoopt had, bleef hij twee-en-veertig dagen zitten, voordat hij Dinsdag voor de rechtbank te 's Bosch terecht stond wegens landlooperij. En nu vroeg de officier van justitie nog twaalf dagen hechtenis tegen hem. Ware nu de uitspraak bepaald op acht dagen, dan had de pechvogel nog drie weken moeten zitten.

Hij was al lang weer met zijn vrouw verzoend, zeide hij. Een allerbeste bleek hij overigens niet te zijn, want zijn strafregister leek wel een rubriek verscheidenheid.

De president echter zeide, dat de uitspraak aan het slot der zitting zou geschieden. En ze luidde zoo, dat het manneke nog denzelfden dag naar zijn vrouw kon terugkeeren, na een scheiding van twee-en-veertig dagen.

Bossche Rechtbank.

Zitting van Dinsdag 7 Oct. 1913.

Uitspraak in zake het O.M. tegen:

G. J. R., zonder bekende woonplaats, beklaagd van diefstal subsidair verduistering, vrij; L. T. de J., wonende te Almkerk, verduistering, veroordeeld tot 6 weken gevangenisstraf; A. W. G. te Gorinchem, overtr. pol. reglement op de wegen in Noord-Br., vonnis Kant. Heusden verniet. f 2 boete subs. 2 dagen hechtenis; H. V. te Lakeij (Bergen), overtr. hondenbelasting, vrij; H. T. te Siebengewald, alsvoor, f 6 subs. 1 d. h.: G. v. d. P. Azn. te Wijk, strooperij, vonnis Kant. Heusden verniet., vrij; A. L. te Kaatsheuvel, mishandeling, P. v. d. H. te Gemonde, eenv. beleed. ambtenaar, en J. B. d. V. te Loon-op-Zand, mish., allen vrij; G. H. J. R. te Maashees, overtr. motor- en rijwielreglement. appèl vonnis verniet. f 0.50 subs. 1 d. h., J. P. R. te Woudrichem, alsvoor, appèl Heusden vonnis verniet. f 25 subs. 30 d. h.; L. R. te Goch, wederspannigheid, 14 d. gev.

Uitspraken der arrondissementsrechtbank van Donderdag.

W. J. Th., Luiksgestel, diefstal f 10 subs. 12 dagen hechtenis.

D. Sch., zwervende, diefstal, 2 jaar gevangenisstraf met aftrek van preventieve hechtenis.

M. W. L, Waalre, mishandeling zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebbende, vrij.

L. J. M. C., Stratum, wedersp. f 40 subs. 60 dagen hechtenis.

J. C. S., Berlicum, jachtdelict, appèl kantongerecht 's Bosch, vonnis vernietigd, ontslag van rechtsvervolging.

Fa. v. d. H., Eindhoven, diefstal f 25, subs. 12 dagen hechtenis.

H. V., Eindhoven, heling, drie maanden gevangenisstraf, met aftr. prev. hechtenis.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

HET FEEST.

Het jaar 1913 kenmerkt zich door een bijzonder druk openbaar leven. Verkiezingen voor de Tweede Kamer enz. kwamen aanhoudend voor; de kermis en andere vermakelijkheden droegen evenals andere jaren het hunne er toe bij om de menschen bij elkaar te brengen; nu staan we aan de vooravond van de herdenking onzer vrijwording in 1813.

Herhaalde malen hoorden we van de voorbijgegane gebeurtenissen opmerken, dat ze zoo goed afgeloopen waren en het deed ons genoegen, dat de gunstige ommekeer van de laatste jaren mede werd toegeschreven aan vermindering van het drankmisbruik. Daaruit blijkt, dat de ideeën over de drinkgewoonten in gunstigen zin gewijzigd zijn; daaruit blijkt, dat men het groote onheil in wil zien, dat door het drankmisbruik veroorzaakt wordt.

En toch, wanneer men b.v. zegt. „De kermis is goed afgeloopen", dan vergeet men nog wat. Men denkt alleen aan geruchtmakende zaken, terwijl er toch zoo heel veel gebeuren kan en werkelijk gebeurt, waar de kranten niet van schrijven, waar de politie zich niet mee bemoeit, maar dat in zijn wezen al even bedroevend is.

Tijd van angst. Zoo zou voor sommige huisgezinnen de tijd genoemd moeten worden, die anderen gegeven is tot ontspanning en genoegen.

Tijd van angst over het lange uitblijven van een vader wiens thuiskomst men toch met angst tegemoet ziet.

Tijd van angst bovendien om het gevaar, waarin de betrekking, de kostwinning gebracht wordt door een niet te vergoedelijken zwakheid van wil.

Van harte hopen we, dat de komende feesten ook in dit opzicht goed zullen afloopen en daarom wekken we bij dezen allen op om de zwakken te steunen door een goed voorbeeld.

Och, matig U eens wat meer dan strikt noodig is, getroost U een klein offer om mede te werken aan de verdrijving van een grooter kwaad dan de Fransche overheersching was, aan de bevrijding uit de macht van het drankmisbruik.

Het Bestuur van het Kruisverbond.

BEKENDMAKINGEN.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente BOXTEL maken door deze bekend, dat de gemeente secretarie en het Bureau van den Burgerlijken Stand bij gelegenheid der onafhankelijkheidsfeesten in deze Gemeente op Maandag 13 October 1913 zullen zijn gesloten.

BOXTEL, 11 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.

De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Waarschuwing vernieling versieringen.

De Burgemeester der Gemeente BOXTEL;

Gelet op de desbetreffende bepalingen van het Wetboek van Strafrecht;

Mede gelet op het verzoek van het Comité ter viering der Onafhankelijkheidsfeesten in deze gemeente op 12 en 13 October 1913;

WAARSCHUWT:

Tegen het opzettelijk vernielen, beschadigen, onbruikbaar maken of wegmaken van de aangebrachte versieringen in de straten en pleinen en langs de huizen der ingezetenen in deze Gemeente.

Boxtel, 11 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.

Boterprijs f 1,48 de K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 10 Oct. f 1.22½ à f 1.40 per K.G.

Op 10 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.50 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 10 Oct. Hoogste prijs f 1.47 Laagste f 1.30 Middel f 1 41 p. KG. Aanvoer 9440 K.G.

MAASTRICHT, 10 Oct. Botermijn. Aanvoer 51660 K.G. Hoogste prijs 1.58, middelste f 1.50, laagste f 1.42 per K.G.

's Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Vrijdag 10 Oct. Aanvoer 22712 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 1,05 tot f 1,12.

ADVERTENTIËN.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Bij **TOESLAG op Dinsdag 21 October 1913** ten huize van Rum. v. d. Ven **ten 4 uur n.m.**

Voor de Erven Joh. van Gestel.

ONDER BOXTEL.

Koop 1. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 801 groot 34,20 Aren, staande met 3 slagen op f 350.—.

Koop II. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel" kad. bek. Sectie B No. 769, groot 48.80 Aren, staande met 8 slagen op f 300.—.

Koop III. Twee perceelen **Bouwland** ter plaatse „de Wielakker", kad. bek. Sectie B No. 761 en 762 groot 36.50 Aren, staande met 8 slagen op f 300.—.

Koop IV. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 1337 groot 30.60 Aren, staande met 2 slagen op f 300.—.

Koop V. Twee perceelen **Heide** ter plaatse „het Laag Eind", kad. bek. Sectie E No. 388 en 925 groot 1.31.20 Hectare, staande met 4 slagen op f 70.—.

Koop VI. Een perceel **Hakhout** ter plaatse „de Groote Beek", kad. bek. Sectie E No. 231 groot 3.15 Aren, staande met 1 slag op f 20.—.

Koop VII. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Kampen", kad. bek. Sectie H No. 216 groot 1,26.50 Hectare, staande met 3 slagen op f 25.—.

Te aanvaarden: het Bouwland te Oogststoppelbloot, en het overige te half Maart 1914.

Lasten vanaf 1 Januari 1914.

Betaling 21 Januari 1914.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Bij **TOESLAG** op **Vrijdag 17 October 1913** ten huize van J. Verbruggen te Gemonde-St. Michielsgestel, ten **4 uur n.m.**

Voor de Erven Everardus de Vroom.

ONDER BOXTEL:

Koop I. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Hobbendonken", kad. bek. Sectie D No. 1228, groot 70.60 Aren, staande met 2 slagen op f 830.—.

Te aanvaarden na betaling.

Koop II. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 922, groot 54.90 Aren, staande met 10 slagen op f 450.—.

Te aanvaarden na betaling.

Koop III. Een perceel **Hooiland**, ter plaatse „de Waaistap", kad. bek. Sectie B No. 178, groot 22.70 Aren, staande met 2 slagen op 350.—.

Verhuurd tot 15 November 1914.

ONDER St. OEDENRODE:

Koop IV. Een perceel **Bouw- en Weiland**, ter plaatse „de Vossenholen", kad. bek. Sectie A No. 367, groot 43.80 Aren, staande met 2 slagen op f 310.—.

Te aanvaarden Oogststoppelbloot 1914.

Grond- en Waterschapslasten vanaf 1 Januari 1914.

Betaling 17 Januari 1914.

GEVRAAGD voor direct:

Een flinke

Werkmeid

bij J. v. d. Meijden-v. d. Pas

Rozemarijnstraat - Boxtel.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van BOXTEL zullen op **Dinsdag** den **21 October 1913**, om **tien uur** voormiddag, ten Raadhuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

Het verbouwen van de openbare School te Gemonde.

Bestek en teekening der te maken werken liggen ter inzage op de Secretariën der gemeenten **Boxtel, Schijndel, St. Michiels-Gestel** en **St. Oedenrode** en zijn tegen betaling van f 0.75 verkrijgbaar ter Secretarie der gemeente **Boxtel.**

Inlichtingen geeft de Heer H. J. DEKKERS, Gemeente-architect te *Boxtel.*

De biljetten op zegel, moeten vrachtvrij zijn ingekomen ten Raadhuize der gemeente **Boxtel,** vóór **tien uur** van den dag der besteding.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

A. GIJSEN.

De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

De Notaris Niemann te Boxtel

zal FINAAL verkoopen

op **Dinsdag 14 October 1913** ten **10½ uur v. m.** precies, in het **„Grand Hôtel"** aan het Station te Boxtel,

HET LANDGOED

HET KINDERBOSCH c.a.

gelegen te BOXTEL

bevattende: Heerenhuis, Boerderij, Schuren, Paardenstal met Koetshuis, Pleiziertuin, Moestuinen, Opzichterswoning, Landbouwers- en Arbeiderswoningen, Stallen, Schuren, Erven, Tuinen, Bouw-, Wei- en Hooilanden, Dennenbosschen, Peppel- en Hakhoutbosschen, Heide, Lanen en Dreven, samen groot 161 Hectaren.

INGEZET en **verhoogd** als volgt:

Koop	Slagen	Bedrag	Koop	Slagen	Bedrag	Koop	Slagen	Bedrag
I	200	f 16000.—	XIX	2	f 60.—	XXXVII	60	f 17300.—
II	100	f 6000.—	XX	1	f 35.—	XXXVIII	200	f 18700.—
III	2	f 250.—	XXI	2	f 60.—	XXXIX	100	f 24500.—
IV	40	f 710.—	XXII	10	f 300.—	XL	1600	f 18000.—
V	50	f 1000.—	XXIII	52	f 1600.—	XLI	200	f 21000.—
VI	140	f 3500.—	XXIV	28	f 1400.—	XLII	20	f 4100.—
VII	100	f 3000.—	XXV	20	f 900.—	XLIII	100	f 26500.—
VIII	60	f 1000.—	XXVI	20	f 250.—	XLIV	2400	f 45000.—
IX	10	f 500.—	XXVII	5	f 175.—	XLV	490	f 39500.—
X	12	f 450.—	XXVIII	5	f 325.—	XLVI	10	f 1700.—
XI	218	f 2400.—	XXIX	5	f 175.—	XLVII	20	f 1200.—
XII	10	f 300.—	XXX	50	f 700.—	XLVIII	22	f 3130.—
XIII	30	f 1450.—	XXXI	32	f 900.—	XLIX	25	f 1825.—
XIV	30	f 770.—	XXXII	10	f 100.—	L	2200	f 53000.—
XV	30	f 900.—	XXXIII	13	f 85.—	LI	2060	f 57300.—
XVI	11	f 495.—	XXXIV	300	f 21500.—	LII	2440	f 60300.—
XVII	50	f 780.—	XXXV	20	f 1510.—	**Stand**: Som der **dik** gedrukte getallen		**f 60.485.—**
XVIII	10	f 680.—	XXXVI	100	f 22500.—			

Betaling 14 Januari 1914.
Lasten van af 1 Januari 1914.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

De Notaris NIEMANN te Boxtel

MAAKT BEKEND:

Dat op **Donderdag 23 October 1913** des **namiddags** van **twee** tot **vier** uur, zijn **kantoor** is **gesloten** wegens **Zitdag te Liempde.**

Witteveen & De Mol
Boxtel

Vergeet vooral niet

ONZE ETALAGES

te bezichtigen.

Van der Velden's FIJNE DEENSCHE BOTERMELANGE

de eenige die ten allen tijde en voor alle doeleinden de natuurboter geheel kan vervangen.

Van der Velden's FIJNE DEENSCHE BOTERMELANGE

geeft eene enorme besparing.

Prijs 55 cent per pond.

10 pCt. korting op alle artikelen.

Henri v. d. Velden & Co.
STATIONSTRAAT - - BOXTEL.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.
Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend.

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL

Gered van kinkhoest.

Moeders, als Uw kinderen dreigen te stikken in kink- of slijmhoest, bedenk dan, dat tijdig aanwenden van de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, Uw kinderen van hun kwaal stellig zal genezen.

Wacht niet tot het te laat is.

De heer E. Eversen, Lange Rozendaal 42 te Utrecht, verklaart gaarne het volgende:

„Mijn jongste kindje van 15 maanden leed aan slijm- en kinkhoest. Haar borstje hijgde en piepte verschrikkelijk. De slijm zat zoo vast, dat de kleine nauwelijks kon ademhalen. Elken middag was het koortsig en gloeide haar hoofdje en 's nachts sliep ze niet en zweette verschrikkelijk. Daar niets hielp meenden wij reeds ons kind te verliezen. Toen dacht ik er aan de ADBIJSIROOP aan te wenden en reeds dadelijk gaf de Abdijsiroop verlichting. De slijm kwam los en net kind ging voortdurend vooruit. Eén flacon Abdijsiroop heeft mijn kind volkomen gezond gemaakt". De

Het kind van den Heer EVERSEN, (volgens portret.)

Abdijsiroop

Klooster Sancta Paulo

is een gezegend middel voor jong en oud, versterkt de luchtpijpen en geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, C. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. V. D. VELDEN-V. D SLOOT *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. V D VELDEN. *Moergestel* Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH V. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Pensionaat
„St. Joseph"
(Broeders Hieronymieten,)
Lokeren (België.)
Lijn Gent--Antwerpen.

Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.

VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart
BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor eene enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen
Anthraciet en Briketten.

COKES.

Adverteert in Centraal Brabant.

THE WHITE BIOSCOPE
MARKT - - BOXTEL.

Vanaf heden: IEDEREN ZONDAG

Bioscoopvoorstelling
AANVANG 4 URE

A. s. ZONDAG

PRACHTPROGRAM.

1813 **Neerland's** 1913
Onafhankelijkheid.

Voor de a.s. feesten ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerland's Onafhankelijkheid zijn alhier verkrijgbaar:

Alle soorten
Feestartikelen,

Lampions met kaarsen, Guirlandes, Vlaggetjes, Mutsen, Vuurwerk, enz. enz.

Beleefd aanbevelend,

C. Steinmann-Pechtold.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

NIEUWE OOGST.

Groene Erwten per liter 13, 15 17 cent.
Kroonerwten „ „ 20 cent.

Gegarandeerd puik kokend.

Vogelliefhebbers.

Ontvangen:

Nieuw wit Zaad prima kwaliteit **22** ct. p. liter.

10 pCt. korting op alle artikelen.

HENRI VAN DER VELDEN & Co.,
STATIONSTRAAT, **BOXTEL.**

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 81. Zaterdag 11 October 1913.

Stratenmest en Ontginning.

In onze groote en kleine steden komt er op de straten veel vuil, dat met het oog op de reinheid en vooral vanwege de hygiëne daar niet kan blijven, want dat vuil kan voor een gedeelte ten minste tot ontbinding overgaan, en verterende en rottende stoffen zijn niet bevorderlijk voor de gezondheid. Vooral in de groote bevolkingscentra moet aan het bevorderen der gezondheid de grootste zorg worden besteed. En dit gebeurt dan ook in alle steden van Midden- en West-Europa. Het vuil der straten wordt overal verzameld. Hierbij wordt aan de burgers tevens de gelegenheid geboden om keukenafval, haardascherij, in een woord, allerlei zaken, die men liever kwijt dan rijk is, op te ruimen. Met de vuilniskarren wordt dan ook velerlei rommel aangevoerd, en het stadsbestuur moet er weder op uit zijn dat zoodje op een of andere wijze op te ruimen.

Onder het verzamelde straatvuil treft men van alles aan, soms zelfs zaken, die nog meer of minder waarde vertegenwoordigen. In de allergrootste steden vindt men dan ook arme drommels, die de bijeengegaarde hoopjes straatvuil nog graag eens omwoelen, om na te gaan of er niets van hun gading in te vinden is. (De voddenrapers van Parijs zijn allerwege, ten minste bij name bekend). Het grootste deel evenwel is oogenschijnlijk waardelooze rommel, waarvan het stadsbestuur zich zoo spoedig mogelijk tracht te ontdoen. Verschillende wegen kunnen hierbij worden ingeslagen. Maar aangezien dat straatvuil voor den landbouw niet zonder belang is, willen we er het een en ander over vermelden.

Het voornaamste bestanddeel van het straatvuil is en blijft aarde, waarvan de waarde grootendeels afhangt van d streek waarin de stad is gelegen. Maar tusschen de aardachtige stof vindt men uitwerpselen van dieren, strooresten en vooral afval van groenten, boombladeren, en andere plantaardige stoffen en veel haardasch, voornamelijk asch van steenkolen. Als dit heele rommelzoodje op een hoop wordt gestapeld, dan treedt al spoedig broeiing in, want de hoop is poreus en tevens vast genoeg. Er wordt bovendien weinig gedaan om den hoop vochtig te houden. De bacteriën hebben vrij spel, de warmtegraad werkt de voortplanting in de hand, en de groote massa organische stikstof, welke in den hoop aanwezig is, wordt in korten tijd omgezet in ommoniak en salpeter.

In de plantenresten komen bovendien kali en phosphorzuur voor en de haardasch bevat nog al aardig wat kalk, zoodat er in dien stratenmest al de plantenvoedingsstoffen voorkomen, die voor den groei noodzakelijk zijn. En dit straatvuil, dat op zichzelf reeds als meststof gebruikt kan worden, zal nog oneindig veel worden verbeterd, wanneer het goed wordt gedrenkt met faecaliën. In de meeste groote steden toch is de afvoer der menschelijke uitwerpselen een onderwerp van de aanhoudende zorg van het bestuur. Op tal van wijzen kunnen die verwijderd worden, maar met het opveegsel der stráten vermengd, vormen zij een meststof, die door den boer gaarne wordt aangewend.

Tegen het gebruik van zulken stratenmest wordt vaak aangevoerd, dat daarin allerlei soort bacteriën en ziektekiemen kunnen voorkomen, die gevaarlijk worden voor mensch en dier Denken we maar eens aan miltvuurbacillen, die erin kunnen voorkomen, en aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van een besmettingshaard.

En erger nog wordt de toestand, wanneer in een stad een epidemie uitbreckt, en de kiemen der kwaal met den stratenmest naar heinde en ver worden verzonden. Uit een algemeen gezondheidsoogpunt is er daarom wel iets voor te zeggen, dat straatveegsel te verbranden. Daarbij toch worden de ziektekiemen en sporen totaal vernietigd. Maar deze verbranding is voor de stad een kostbare liefhebberij, en daarbij gaat voor den landbouw heel wat bruikbaar plantenvoedsel verloren. Wij gelooven altijd, dat de verkoop van den stratenmest meer voordeel zal opleveren dan de overblijfselen, die bij verbranding te gelde gemaakt kunnen worden. Zeker de strijd tegen de bacteriën, vooral tegen de pathogene bacteriën kan in de centra van bevolking niet te streng zijn, maar die kan gevoerd worden door het bouwen van ruime, lichte en luchtige woningen, door den aanleg van breede straten en groote pleinen en parken, door angstvallige reinheid en door zooveel andere middelen, die de hygiëne ons aanwijst.

De werklieden van den reinigingsdienst zullen wel altijd het vuil moeten behandelen zooals ze het vinden in de straten en het aantal lijders aan besmettelijke ziekten is in den regel niet zoo groot, dat door hun aantal het straatveegsel eener heele stad wordt bedorven. Wil men in tijden van epidemie het straatvuil verbranden, goed, wil men dat uit verdachte wijken sterk verhitten om de eventueel daarin voorkomende ziektekiemen en ook het ongedierte te verdelgen, puik, maar het veegsel over het algemeen in normale tijden, is o. i. te goed om het zoo maar door middel van 't vuur ineens te vernietigen. Er komt nog te veel waardevolle organische mest in voor, die in den landbouw op velerlei wijze kan worden benut.

Het is niet mogelijk de waarde van stratenmest in het algemeen onder cijfers te brengen, er zijn te veel factoren, die invloed hebben op de samenstelling. Om een eenigszins nauwkeurige waardebepaling te kunnen maken zou men van een hoop een gemiddeld monster moeten nemen en dan geldt de aangegeven waarde nog slechts voor dien bepaalden hoop. Dit is zeker, dat goed gecomposteerde stratenmest, d. i. zulke, waarin het opveegsel rijkelijk is gedrenkt met faecaliën, veel beter is, dan die, waarbij niets is gevoegd. Wel kan de laatste ook gebruikt worden, maar het blijft de vraag of die de vervoerkosten goed maakt, wanneer hij over groote afstanden verzonden moet worden. Stratenmest is en blijft een meststoort, die aan geringen prijs te krijgen moet zijn. Bij vervoer te water komen de transportkosten niet zoo erg hoog, vooral niet, wanneer hij van de stad wordt weggevoerd in schuiten waarmede een vracht is aangebracht.

Eene zaak is en blijft voor dien stratenmest jammer, er zit te veel ontuig tusschen, gebroken glas, ijzer, schelpen en andere zaken, die men nu liever niet in het land heeft. Het schoonmaken van zulken stratenmest kost op het land nog heel wat arbeid en onkosten. Op de gewone akkers zouden we hun liefst ook niet aanwenden, die liggen wel zoo dicht bij de hofstede, dat men er een weinig stalmest brengen kan, en dan is de rest wel aan te vullen met kunstmest. Op het weiland achten we stratenmest evenmin goed, omdat daar mede soms ziektekiemen aangevoerd kunnen worden, die eventueel hoogst schadelijk worden voor ons vee.

Alleen voor onze ontginningen is stratenmest heel goed te gebruiken. Wanneer een laag stratenmest wordt ondergewerkt, dan blijft deze los en luchtig, er heeft een vrij sterke gisting in plaats, de lucht dringt er gemakkelijk in door, de humusvorming en ook de nitrificatie verloopt er tamelijk snel.

De bacterieën worden in dien stratenmest mede op het land gebracht en door de werking van die kleinwezens komen de bestanddeelen van den mest onder het bereik der planten, terwijl de toegevoegde kunstmest voor de volledige voeding der gewassen zorgen kan.

Worden die afgelegen heidevelden tot bouwland ontgonnen en liggen ze niet al te ver van een waterweg verwijderd dan kan de stratenmest daar gedurende enkele jaren met vrucht worden aangewend. Ja, wij gelooven zelfs, dat op verwijderde bouwlanden het straatvuil der steden voortdurend gebruikt kan worden met het oog op de humasvorming, ten minste wanneer de kostende prijs niet te hoog wordt. We zouden ons ook daar niet op stratenmest alleen willen verlaten, maar tevens gebruik maken van groenmest en kunstmest.

Vooral wanneer uitgestrekte, dorre heidevelden zich bevinden in de onmiddellijke nabijheid der groote steden, kan de stratenmest het best worden benut door ontginning. We hebben allen meer dan eens gezien, gehoord of gelezen, hoe de landbouwers in de Groninger veenkoloniën hunne gronden jarenlang hebben bemest met stadscompost en er de beste resultaten mede verkregen. En zoo worden er in ons vaderland nog meerdere steden gevonden, niet al te ver verwijderd van ontginbare heidestreken. En zelfs wanneer de heigronden geregeld gecultiveerd worden, kan men den goeden stratenmest als natuurlijken mest aanwenden. Onderwerken is daarbij noodig, het is er meer om te doen de goede structuur in den bodem te bewaren, het noodige plantenvoedsel kan met kunstmest heel gemakkelijk worden aangevoerd. Voor steden, die midden in de vruchtbare klei gelegen zijn, zal het wellicht bezwaarlijker gaan den stratenmest aan een loonenden prijs aan den boer van de hand te doen. Misschien zou men hem gratis kwijt kunnen worden, vooral in Nederland, waar haast overal gelegenheid bestaat dat goedje per schuit te vervoeren. Of dit voor het stadsbestuur voordeeliger uitkomen zou dan verbranden laten we hier onbesproken, we hebben dienaangaande zelfs geen berekening gemaakt. Mbd.

De grootste natuurwonderen van België.

VII.

We zijn nu in de Koepelzaal, de grootste ruimte van de geheele grot. Het is moeilijk, ondanks de tallooze gloeilampjes, een overzicht van de geheele holte te krijgen. Er heerscht een schemerdonker, dat hier en daar, juist door de verlichting, een donkeren nacht lijkt en een leger van schimmen wakker roept, die ons van alle kanten aangrijnzen. Deze zaal is nagenoeg vierkant; zij is 140 M. lang en 150 M. breed en het gewelf is ruim 50 M. boven ons. Men stelle zich voor: Hier in den berg een holte zoo groot, dat er een kerk met toren en al in geplaatst zou kunnen worden. Er heerscht een chaostische verwarring: 't Lijkt het verlaten arsenaal der Reuzen uit den voortijd. Overal liggen grootere of kleinere rotsblokken, hier verspreid, als argeloos daar neergesmeten, ginds opgestapeld als ijsschotsen in een kruiende rivier. De sterkste verbeelding is niet in staat zich een tooneel van verwoesting voor te stellen, dat haalt bij deze wild dooreengeworpen rotsenmassa. Zoo iets moet Doré voor den geest gestaan hebben, toen hij de wereldberoemde teekeningen voor Dante's onderwereld op papier bracht.

De geleerden hebben lang getwist over het ontstaan van deze grot. Zij is niet zoo oud als het overige gedeelte en wellicht tot stand gekomen door instortingen tengevolge van ondermijning der leemen grondvesten.

In den berg ligt een anderen berg, die bijna tot aan het gewelf reikt. Na aankomst in de Koepelzaal terwijl de meest vermoeide bezoekers weer een oogenblik uitrusten, draait de gids alle lichtjes uit en steekt een fakkel aan, die een rosachtig schijnsel verspreidt en een akelige gloed over de bezoekers werpt. Men kan zoo een idee krijgen, hoe betrekkelijk weinig vroeger de bezoekers te zien kregen in vergelijking met hen, die na den aanleg van de electrische verlichting de grot betreden. Om een denkbeeld te geven van de ontzettende afmetingen der grot daalt een der gidsen met een zwaaiende, schimmen-wekkende flambouw tot aan den kant van het water, terwijl een andere vlug als een gems van rots tot rots springt tot boven op de pyramide voor ons. Hooger steeds hooger klimt hij met huiveringwekkende gebaren, tot wij niets meer zien, dan een spookachtig kaboutermannetje, dat met zijn zwakke toorts ten slotte den top bereikt. Hij staat enkele meters van 't gewelf, op den Troon van Pluto.

't Is een oogenblik van doodsche stilte, van onbeschrijfelijke spanning. Opeens breken uit die oneindige ruimte twee kreten los, de eene opstijgend uit de diepte en de andere van onder het gewelf. Dat is het sein, waarop de beide gidsen ineens de fakkels met nieuwe kracht doen opvlammen en de heele ruimte als 't ware in lichte laaie zetten. Boven bevestigd de gids de uitstervende fakkel, die nu — en nog lang daarna — als een ster in den nacht ons blijft toelonken.

De Koepelzaal en al de volgende zijn rijk aan druipsteenvormingen, waarvoor de gidsen alle mogelijke en onmogelijke namen en gelijkenissen opgeven. Zij wijzen o.a. op de Tweelingen, de Zwaan, de Bloemkoolen en te midden van een chaostische verwarring op het Boudoir van Proserpine, een geheimvolle plaats, eenige kubieke meters groot, gevormd door de vereeniging van verscheidene, als diamanten glinsterende ijsschotsen. Een kolom lijkt bedekt met een parelgrijs kleed, voorzien van ragfijne franje en bestrooid met glinsterende diamantstof. 't Geheel is zoo fijn als een vlindervleugel.

Aan de andere zijde van de verhevenheid in de Koepelzaal voert een steile trap naar beneden. Daar splitst zich den weg: de een gaat naar de Inschepingszaal, dien zullen we straks volgen, de andere leidt naar de Draperieën-zaal, dien slaan we in. In plaats van dit zoo duidelijk uit te leggen, geeft hier de gids — zoo dunkt me ten minste — heel verwarde verklaringen. Velen — ik ook — meenen dat we naar de bootjes gaan en haasten zich vooraan in de rij te komen om straks een goed uitzicht te hebben. Wij begrijpen niet, dat hij ons beet neemt. Want als we de heerlijke Draperiezaal hebben afgezien en we op een smal dijkje staande, niet verder kunnen, klinkt het plotseling lachend uit den mond van den gids: „Nu terug. Ja, net als in de Schrift: de eersten zullen de laatsten zijn en de laatsten de eersten".

Wij volgen een arm van de Lesse. Deze vormt een langgerekt meer van 80 M. lengte en 8 tot 15 M. breedte. Het strekt zich zonder de minste rimpeling tot onder de Troonzaa uit. Het electrisch licht doet de duizende helderwitte stalactieten van het gewelf in het water weerkaatsen: 't is onvergetelijk schoon, een der aangrijpendste gedeelte van onzen tocht. Een reusachtige stalagniet neigt als een Treurwilg over het water. Wij bewonderen de prachtige draperieën, die zwierig als gouden vellen naar beneden hangen, den Stokvisch, die met z'n staart in 't water hangt, de lange Orgelpijpen enz., enz., vooral de wonderlijke groepeering, stalactieten, die in het water een vrij juist beeld van den Dom van Milaan weerkaatsen. We hebben niet veel tijd dit alles te bewonderen. We moeten op onze schreden terug.

JACQ. HEEREN.

Slot volgt.

Van 's Levens Schaduwkant.

Zielig, met moe-gebogen rug en slap neerhangende schouders stond hij in de beklaagdenbank. Op zijn oud afgeleefd gezicht groeiden wat baardstoppels rondom den ingevallen mond. Onder zijn zware grijzende wenkbrauwen waren zijn oogleden neergelaten en slechts nu en dan hief hij ze op om bij een vraag van den president de rij van rechters langs te zien met een blik die om medelijden scheen te vragen. Zijn magere, knokige handen, blauwveraderd, bewogen onrustig, streken nu en dan langs zijn stoppelige kin, schenen dan weer om steun te zoeken aan de bank voor hem.

Hij was 57 jaar erkende hij.

„Van beroep kantoorbediende ?!" vroeg de president, turende in het dossier voor hem op tafel.

De rechters keken in plotselinge aandacht op uit hun gesocs, de oogen der verslaggevers zochten de ongelukkige figuur in de beklaagdenbank.

De man knikte.

„Ja, edelachtbare", zei hij.

„Maar dat is toch al een heelen tijd geleden, dat je als kantoorbediende bent werkzaam geweest", meende de president.

De man knikte weer.

„Ja, edelachtbare, bijna 7 jaar".

„En wat heb je in dien tusschentijd gedaan ?" vroeg de president verder.

De oude keek den president aan, wist blijkbaar niet wat te antwoorden, schudde dan even het hoofd.

„'k Ben nog bij de belastingen geweest, in den Haag", zei hij zacht.

„Bij de belastingen ?"

„Ja, bij de contrôle".

De president bladerde in het dossier.

De man stond weer met neergeslagen oogen, hield zich vast aan zijn bank.

„Maar hoe kom je dan zoo ?" vroeg de president opkijkende. „Je hebt nu al een tijd lang als landlooper en bedelaar rondgezworven".

De man knikte opnieuw.

„Je bent vroeger eens veroordeeld wegens verduistering", ging de president voort.

„Ja, edelachtbare".

„Ben je toen na je ontslag uit de gevangenis aan 't zwerven geraakt ?"

„Toen eigenlijk nog niet, edelachtbare, maar later. 'k Ben toen nog bij de belastingen geweest".

„Hoe ben je daar weggeraakt ?" vroeg de president. „Weer wegens oncerlijkheid,?"

De man richtte zich plotseling op uit zijn gebogen houding. Zijn hoofd ging met een schok achterover en met iets als fierheid zag hij den president aan.

„'k Ben na dien eenen keer nooit meer oneerlijk geweest, nooit meer", zei hij met hartstochtelijke bitterheid. „Maar de menschen hebben me dien eenen keer nooit kunnen vergeven. Als je eenmaal wat misdaan hebt, ben je voor altijd uitgebannen, moet je wel weer naar beneden, of je wilt of niet".

Hij zweeg. Zijn borst hijgde. De beide magere handen steunden op de bank.

„'k Heb toen genoeg mijn best gedaan, om die fout ongedaan te maken", klaagde hij dan. „Maar ze laten je niet met rust. 't Is, of je een melaatsche bent, die ze wegstooten opdat je anderen niet besmetten zou".

Hij glimlachte even als in droeve herinnering.

„Ben je na je ontslag uit de gevangenis dadelijk bij de belastingen gekomen ?" vroeg de president belangstellend.

De man schudde even het oude hoofd.

„Neen, dadelijk niet", zei hij. „Toen 'k eruit kwam, kon ik eerst geen betrekking krijgen. Overal, waar ik kwam vroegen ze me, waar 'k het laatst geweest was. Dit kon ik niet zeggen, natuurlijk, En dan wouen ze me niet. Toen eindelijk vertelde ik. 't Was aan een goedig uitziende oude heer. Hij deed erg medelijdend, gaf me raad, maar het slot was toch, dat hij me niet hebben kon".

Hij glimlachte weer.

„Och, zoo gaat het altijd", zei hij, „altijd. Ik begon toch al aan 't zwerven te raken. Maar dat wou ik toch niet. 'k Deed mijn uiterste best, om fatsoenlijk in de kleeren te blijven, al sliep ik soms op een bank in het park of buiten in een hooimijt. En eindelijk eindelijk kreeg ik wat. In den Haag kwam ik bij de contrôle van de gemeentebelastingen".

Zijn gelaat verhelderde bij die gedachte.

„O, u weet niet, wat het zeggen wil, wanneer je op het punt voor goed naar beneden te zinken nog plotseling redding ziet en een hand voelt, die je opheft. Ik schreide en lachte tegelijk, toen ik het bericht kreeg, toen ik aangesteld was. Die meneer op 't kantoor had ik wel kunnen kussen van dankbaarheid, ofschoon die er misschien ook maar weinig aan toe gedaan had.

Hij zweeg even en ademde diep. Een blijde glimlach plooide om zijn ouden mond.

Dan begon hij weer.

„Hoe gelukkig was ik, toen ik den eersten dag naar 't kantoor ging. 't Was me of de wereld anders geworden was, mooier, beter".

„Maar dat geluk duurde niet lang" zei hij zacht. „Al gauw begon de vrees me te kwellen, dat 't uit zou komen, dat 'k in de gevangenis gezeten had, en dat ze me daarom zouden ontslaan. Ik deed m'n best zoo goed ik kon. En ze waren over me tevreden. Dat hebben ze meer dan eens gezeid. Maar toen op een morgen...

Een plotselinge schaduw trok over zijn gezicht. Zijn uitgedoofde oogen begonnen opnieuw te flikkeren. „Waarom moest hij het vertellen, die schoelje die schurk ? Wat voor voordeel had hij ervan ? En mij maakte hij er ongelukkig mee voor mijn heele leven. Als ik iemand gehaat heb dan is het die man geweest, die me uit de maatschappij gestooten heeft om niets, omdat hij praten wou zich kwasi verdienstelijk maken".

Even wachtte hij. Zijn oogen keken de rij van rechters langs. Dan begon hij weer met zachte stem:

„Ik zat voor het loket op het bureau. Op een morgen kwam er iemand een man van mijn leeftijd. Hij lei een papier neer en keek toen op en mij aan. En plotseling wist ik het en de hevigheid van mijn schrik dat het uit zou zijn. Het was een kennis van vroeger, die mijn levensgeschiedenis wist. Hij had mij herkend. Ik had hem wel willen smeeken niets te zeggen. Maar ik zag zijn glimlach en ik kon niet... Twee dagen later werd ik bij mijn chef geroepen. Ik moest bekennen... Den anderen dag stond ik weer op straat met enkele kwartjes in mijn zak...

Zijn gestalte had zich dieper, nog gebogen. Zijn hoofd was neergezakt op zijn borst.

„Toen is de strijd nog eens begonnen", fluisterde hij, „maar ik heb het verloren. Een paar weken ben ik nog op een klein kantoor geweest als incasseerder. Toen ze ervan hoorden, moest ik op staanden voet weg".

Zijn stem klonk schor nu; zijn handen, waarmee hij zich aan de bank vastklemde, beefden.

„Toen", zei hij, „toen heeft het niet lang meer geduurd, dat ik... landlooper werd en bedelaar".

Hij bracht haastig de handen voor de oogen.

„De menschen wouen het zoo", fluisterde hij. Omdat ik eenmaal misdaan had, moest ik... moest ik..."

Een snik brak zijn woorden af. Langzaam zonk hij in de bank neer.

Een Gruwelijke Comedie.

Er is een tijd geweest, waarop de beschuldiging van een aandeel aan de vermoording van Richard Downie gehad te hebben, menigen student van de Hoogeschool te Marishalle deed verbleeken en hem nadenkend en angstig naar huis bij zijn boeken deed wederkeeren.

Downie was portier aan de hoogeschool van Marishalle. Een zijner plichten bestond daarin de deuren op een bepaalden tijd te sluiten, wanneer alle studenten in de groote zaal moesten vergaderd zijn. Of Downie in de vervulling van dezen plicht strenger te werk ging, dan zijn voorganger, dan wel of hij zich op zekeren tijd strenger toonde dan hij vroeger geweest was, dit valt niet meer te beslissen, maar zooveel is zeker, dat hij de deur met pijnlijke nauwgezetheid sloot en dat zij, die zich niet op de minuut af in de groote zaal bevonden, buitengesloten bleven en later door de professoren met een strenge berisping en geldboeten bestraft werden. De studenten, door zijn gestrengheid verbitterd, bedachten allerlei kleine middelen, om den portier te plagen; verscheidene plannen ter wraakneming werden uitgedacht.

Toen op een avond Downie omringd van zijn huisgenooten aan de deur zijner woning zat, bracht een bode hem het bericht, dat een heer in een nabijgelegen logement hem verlangde te spreken. Downie gaf gehoor aan de uitnoodiging en begaf zich naar het logement. Hier verwees men hem van de eene kamer naar de andere, totdat hij eindelijk in een ruim zwart behangen vertrek kwam, dat slechts door een kaars verlicht werd. Nadat hij eenigen tijd op deze zonderlinge plaats had vertoefd, traden er ongeveer twintig personen binnen, die ook in 't zwart gekleed waren en zwarte maskers droegen. Zij plaatsten zich als een rechtbank en den van schrik verbleekten Downie werd aangekondigd, dat zijn proces zou worden opgemaakt.

Een rechter nam op den voorzittersstoel plaats; een griffier en een openbare aanklager zaten nevens hem; de gezworenen zaten op een rij stoelen voor hem en de getuigen en toehoorders stonden er om heen. Aanvankelijk beschouwde Downie het als een grap; maar alles geschiedde met zooveel en zoo goed volgehouden ernst, dat er zijns ondanks een ander denkbeeld bij hem oprees. De griffier las de acte van beschuldiging voor, waarbij Downie beschuldigd werd van tegen de vrijheid der studenten te hebben samengezworen. De getuigen werden in behoorlijken vorm gehoord en de rechter resumeerde.

„Mijne heeren! zeide Downie, „nu is het genoeg voor een grap — het wordt laat en mijn vrouw en familie ullen bezorgd over mij zijn. Als ik vroeger te streng jegens u was, dan betuig ik n mijn leedwezen daarover, en geef ik u de verzekering, dat het verder niet gebeuren zal".

„Mijne heeren de gezworenen", zeide de rechter, zonder in het minst op Downie's woorden acht te slaan, gelief de zaak in overweging te nemen en als gij u wenscht te verwijderen, dan geef ik u de vrijheid daartoe".

De gezworenen verwijderden zich. Gedurende hun afwezigheid heerschte de diepste stilte en behalve dat men de kaars, die afgebrand was door een andere verving, bewoog zich niets in de kamer.

De gezworenen traden weder binnen en spraken het schuldig uit.

Met plechtigen ernst zette de rechter zijn zwarte baret af en sprak tot den beklaagde:

„Richard Downie! De gezworenen hebben u eenstemmig schuldig verklaard, van te hebben samengezworen tegen de wettige vrijheden en privilegien der studenten van de hoogeschool te Marishalle. Gij hebt deze onze onschuldige getrouwen maanden lang gekweld en beleedigd. Uw straf zal evenredig zijn aan uw misdaad. Bereid u ter dood! Binnen 15 minuten wordt het vonnis der rechtbank voltrokken".

De rechter legde zijn horloge op de bank. Men bracht een blok, een bijl en een zak met zaagsel in het midden der kamer. Een nog vreeselijker gestalte dan de overigen trad nu vooruit, en maakte zich gereed de rol van scherprechter te vervullen.

Het was reeds na middernacht en behalve het noodlottig getik van het horloge des rechters, vernam men geen geluid. Downie werd al meer en meer door angst overweldigd.

„Ik bid u, mijne heeren", smeekte hij, laat mij naar huis gaan. „Ik verzeker u dat gij nimmer meer reden tot klachten hebben zult."

„Richard Downie!", zei de rechter, „gij verbeuzelt tevergeefs de weinige oogenblikken, welke u nog op aarde overblijven. Gij bevindt u in de macht van hen, die onherroepelijk uw dood besloten hebben. Geen menschelijke

macht kan u redden. Indien gij het beproeft om hulp te roepen, dan wordt gij terstond beet gepakt en zult gij dood zijn, voordat een tweede gil over uw lippen komt. Ieder der hier tegenwoordigen heeft een plechtigen eed gedaan, nimmer te verraden wat hier geschiedt! Niemand buiten ons weet er iets van; en zoodra gebeurd is wat wij besloten hebben, gaan wij onopgemerkt en onbekend weder uit elkaar. Bereid u dus ter dood; nog vijf minuten blijven u over, maar langer niet".

Door doodsangst aangegrepen, gilde de ongelukkige om erbarming, maar de wrekers gaven geen acht op zijn gekerm. Toen bewogen zijn lippen zich tot een stil gebed, want hij gevoelde dat de korte tijd, die hem van de eeuwigheid scheidde, door eenige seconden gemeten werd.

„Het is tijd", sprak de rechter.

Vier personen traden vooruit en grepen Downie aan, op wiens gezicht het doodzweet parelde. Zij ontblootten zijn hals en deden hem voor het blok neerknielen.

„Sla toe!" riep de rechter uit.

De beul sloeg met zijn bijl op den grond, maar tegelijkertijd hief een zijner helpers een natten handdoek op en sloeg daarmede op den hals des geknielden. Een luid gelach gaf te kennen, dat de grap eindelijk gedaan was.

Maar downie stemde niet met deze vroolijkheid in — zij lachten nogmaals — maar hij bewoog zich niet — zij hieven hem overeind, maar... Downie was dood!

De schrik had hem even zeker gedood, als had de bijl des scherprechters zijn hoofd van zijn romp gescheiden.

Het was voor allen een tragedie. De medische studenten trachtten eene aderlating te doen, maar het was gedaan en rechters en gezworenen moesten nu op hun eigen veiligheid bedacht zijn. Zij zwoeren nu werkelijk een eed onder elkaar, namen hunne verkleedingen mede en lieten Downie's lijk in het logement liggen. Een hunner zeide den waard, dat de voorstelling nog niet was afgeloopen en dat de persoon die nog in het vertrek vertoefde in de eerste uren niet moest gestoord worden. Dit deden zij om zich van den noodigen tijd der ontvluchting te verzekeren.

Den volgenden ochtend vond men het lijk. Een gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, dat echter tot geene voldoende opheldering leidde.

Het lijk van den ongelukkigen Downie droeg volstrekt geene sporen van gewelddadigheid. De vijandschap tusschen hem en de studenten was bekend; men wist ook dat de studenten in het logement een kamer voor een tooneelvoorstelling gehuurd hadden en dat zij Downie hadden laten roepen, maar verder wist men niets. Men had geen leven gehoord, en bewijzen voor den moord waren er niet aanwezig. Wie kon onder de 200 studenten der hoogeschool de 50 schuldigen of verdachten opsporen? De studenten waren bovendien door de geheele stad verspreid en de overheidspersonen hadden er vele betrekkingen onder, waarom het niet wenschelijk was, de zaak al te nauwkeurig te onderzoeken. Downie's weduwe en familie werden verzorgd en zijne vermoording bleef een geheim, totdat ongeveer vijftien jaar na het voorval een gewezen student op zijn sterfbed alles ophelderde, en bekende, dat hij een dergenen geweest was, die Downie vermoord hadden.

(D. v. N.-B.)

Over de Bestrijding der Kindersterfte.

Het is onder de groote massa van het volk nog lang niet genoeg bekend, dat een aanzienlijk getal kinderen sterven vóór ze het eind van hun eerste levensjaar bereikt hebben. En die kinderen sterven voor het grootste deel niet aan een ziekte, zooals typhus, longontsteking, een of andere hart- of leverkwaal, waaraan wij den mensch op verderen leeftijd zien overlijden, neen, van een ziekte van deze soort is bij de zuigelingen als regel geen sprake. Zij sterven aan de gevolgen eener ondoelmatige voeding; volgens professor Heubner gaan 2/3 van de kinderen, die binnen het eerste jaar overlijden, hieraan ten gronde. Deze kinderen behoorden dus geen van allen zoo vroeg te sterven; want als hun voeding maar geschikt voor hen was geweest, hadden ze evenveel kans gehad om te blijven leven, als ieder ander kind.

Aan den anderen kant zien we dan ook hoe de kinderen, die gevoed worden op de eenige wijze, die voor het kind altijd goed is, n.l. met de moedermelk, bijna allen het eerste levensjaar voltooien.

Zelfs al geschiedt de borstvoeding slechts tijdelijk dan is toch zeer duidelijk de gunstige invloed daarvan merkbaar. Ten bewijze hiervan wil ik o.a. een statistiek uit München over 16305 zuigelingen aanhalen. *)

Van dezen werden 9812 niet gezoogd; hun sterfte in het 1e levensjaar bedroeg 27.2 %.

De overigen genoten gedurende korter of langer tijd de borstvoeding. Had deze slechts één maand geduurd, dan bedroeg voor deze categorie de sterfte in het 1e jaar 17.2 %; duurde de natuurlijke voeding 1 tot 3 maanden, dan was het sterftecijfer 10.2 %; bij 3 tot 6 maanden 4.4 %; bij 6 tot 9 maanden 2.3 % en bij 9 tot 12 maanden natuurlijke voeding eveneens 2.3 %. Een soortgelijke statistiek, vóór eenige jaren in Den Haag samengesteld, gaf hetzelfde resultaat en met glasheldere duidelijkheid blijkt hieruit niet alleen de groote waarde der voeding door de moeder, maar ook, dat in letterlijken zin elke dag van natuurlijke voeding voor het kind een stijging van zijn levenskans beteekent.

In den zomer van 1910 zijn er in Nederland 2232 kinderen aan maagdarmstoornissen overleden; maar in den warmen zomer van 1911 zijn er niet minder dan 7195 kinderen gestorven!

Een slachting, waarbij de Bethlehemsche kindermoord „humaan" te noemen is! Die ruim 7000 kinderen zijn niet gestorven, omdat ze te zwak waren voor dit leven, ze zijn voor het meerendeel gestorven enkel en alleen, omdat hun moeder aan haar kind niet die voeding kon of wilde geven, die voor het kind geschikt was. Als in den zomer van 1911 eens in plaats van ruim 7000 kinderen, naar evenredigheid evenveel kalveren of veulens gestorven waren, dan zouden er groote vergaderingen belegd zijn, interpellaties tot de regeering zijn gericht om op krachtdadige wijze een dergelijke nationale ramp te bestrijden.

Doch nu het kinderen waren, liep niemand zich er warm voor en de stem van een enkele couranten-redactie of gezondheidscommissie was als de stem van een roepende in de woestijn!

Is het derven der natuurlijke voeding de allervoornaamste reden van het hooge sterftecijfer in den zuigelingenleeftijd, zoo zijn er nog bijkomstigheden, die op dit cijfer van invloed zijn. Volgens de Nieuw-Malthusianen stijgt met het geboortecijfer ook het sterftecijfer. Dit is niet bewezen voor de gezinnen, waar de kinderen goed verzorgd worden en de natuurlijke voeding genieten. Wel is het toe te geven en ook begrijpelijk, voor zoover het kunstmatig gevoede kinderen betreft. Wanneer de moeder haar kind niet zelf voedt, dan zien we, dikwijls, soms reeds na een jaar en dus vooraleer het jongste kind de moederzorg eenigermate ontberen kan, weer een broertje of zusje verschijnen. Komen er op deze wijze een reeks kinderen, allen kunstmatig gevoed, dus allen minder krachtig en dikwijls onvoldoende verzorgd, omdat ze te snel na elkaar geboren worden, dan is het zonder meer duidelijk, dat deze categorie van kinderen een hoog sterftecijfer vertoonen; hetgeen niet het geval behoeft te zijn bij een groote reeks natuurlijk gevoede kinderen, die als regel met grootere tusschenpoozen ter wereld komen en behalve het voordeel der natuurlijke voeding ook het voordeel eener langdurige moederlijke verzorging hebben.

(Centrum). Dr. AUSEMS.

*) Saltet en Falkenburg. Kindersterfte in Nederland (in de jaren 1881—1905).

BEKENDMAKINGEN.

KOEPOKINENTING.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken bekend, dat Dr. Hoek, **Vrijdag 17 October 1913, om twee uur namiddag, gratis** de koepokinenting zal verrichten.

De inenting zal geschieden in een lokaal van het **Gemeentehuis**, ingang naast de gemeentewaag.

Voor het opgeven der juiste namen, worden belanghebbenden verzocht, het trouwboekje mede te brengen.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

WAARSCHUWING.

De Burgemeester van Boxtel waarschuwt de ingezetenen, bij de a. s. viering der Onafhankelijkheidsfeesten in deze gemeente, tegen de praktijken van zakkenrollers.

Boxtel, 8 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

De Burgemeester en Wethouders van Boxtel,

doen te weten,

dat door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van 2 September 1913 is vastgesteld de volgende verordening:

Verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening.

De Raad der gemeente Boxtel,

Gelet op het ingewonnen advies der Gezondheidscommissie, zetelende te Boxtel, van den 1 September 1913 No. 1736;

Gehoord het voorstel van Burgemeester en Wethouders;

BESLUIT:

Vast te stellen de navolgende verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening voor de gemeente Boxtel, vastgesteld bij Raadsbesluit van 23 Mei 1912:

Artikel 1.

De twee zinsnede van art. 51 wordt ingetrokken.

Artikel 2.

Aan de eerste zinsnede van artikel 51 wordt toegevoegd de navolgende nieuwe bepaling:

„De slagers en vleeschverkoopers zijn „verplicht insnijdingen in het vleesch, „ingewanden en alle verdere bewerkin„gen, welke de keurmeester voor de „keuring noodig acht, toe te laten en „hem daarbij de verlangde hulp te „verleenen.

„De ingewanden en de huid moeten „bij de keuring van het geslachte dier „worden vertoond."

Aldus gedaan ter openbare vergadering van den 2 September 1913.

De Raad voornoemd,

(get.) A. GIJSEN, Voorzitter.
„ VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, volgens hun bericht van den 16 September 1913 G No. 67, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 28 September 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De secretaris,
VAN DER MEIJDEN

Wat de stoom is voor de industrie, is het adverteeren voor den handel: de groote beweegkracht! :: :: ::

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Koopt geen breukband

noch breukverband-apparaat aan zeer hoogen prijs, waarmede Uwe breuk **niet** genezen zal. Hecht dus geen geloof aan aanbiedingen waarvan het nut hier te lande niet bewezen is. Indien U mijn advies over breukbehandeling en genezing, zonder verplichting of kosten wenscht te ontvangen, schrijf mij dan en

IK ZEND HET U GRATIS

met vele waardevolle raadgevingen, hoe of U zich **zelf** van Uwe breuk genezen kunt. Ik boek succes waar anderen falen. Over **1200 door een Notaris gecontroleerde dankbetuigingen** van genezenen staven mijne beweringen. Verzuimt niet, omreden een breuk altijd gevaarlijk is, mij p. o. te laten weten waar of U de breuk hebt. Uw eigen belang en gezondheid gaan daarmee gepaard. Schrijf heden nog aan

Dr. REIMANNS, Maastricht No. 33.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—
½ ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N.V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

1912 **Het jaar 1912 heeft ons geleerd een groote omzet te verkrijgen door goede kwaliteit en laagst in prijs.** **1912**

Sumatradek vanaf 60 cts 75 — 85 — 100 — 125 — 150 — 200 per pond.
Vorstenlandendek vanaf 55 — 60 — 80 — 100 — — 110 — 125 per pond.
Seedleafdek prima brand en kwaliteit 45 — 55 — 60 per pond.
Borneodek vanaf 80 — 100 — 125 — 140 — 150 — 175 — 200 per pond.
Braziel vanaf 40 — 45 — 50 — 55 — 60 de twee laatste geschikt. voor opleggers.
Java bin. goed vanaf 14 — 16 — 18 — 20 — 22½ — 25 — 27 30 cts p.p.
Vorstenl. bin. goed vanaf 25 — 27½ 30 cts per pond.
Sumatra omblad, vanaf 30 — 32½ — 35 — 40 — 50 — 60 per pond.
Vorstenlanden omblad vanaf 45 — 50 — 55 — 60 per pond.
Seedleaf omblad vanaf 50 — 55 — 60 cts per pond.
Gemeleerd losblad à 20 cent per pond.
Binnengoed 15 cent per pond. **Concurreeren onmogelijk.**

Alleen verkrijgbaar bij DE GOEDE & LAP, Handel in Tabak
Muiderstraat 8, Amsterdam.

Zendingen onder rembours boven tien Gulden franco
Voor al deze tabakken wordt voor doorbranden ingestaan. Let op het adres. **Telefoon 378 Noord.**

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

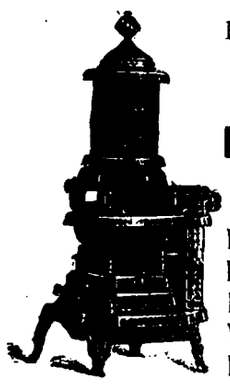

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaarns.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Groote Keuze — Billijke Prijzen

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Centraal-Brabant.

Uitgevers: VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART, Boxtel.

2e BLAD. ZATERDAG 11 OCTOBER 1913. No. 81.

Winterdienstregeling der Spoor- en Tramwegen. Aanvangende 1 October 1913.

Venlo—Rotterdam.

Venlo	V		5 11	7 55	8 48		12 15		4 2	4 14	7 40	7 54
Blerik	„		5 17	door	8 54		12 21		door	4 20		8 —
Horst	„		5 30	„	9 6		12 34		„	4 33		8 12
America	„		5 37	„	9 13		12 41		„	4 40		8 19
Helenaveen	„		5 46	„	9 22		12 50		„	4 49		8 28
Deurne	„		5 55	8 23	9 30		12 59		4 31	4 58		8 36
Helmond	„		6 07	8 33	9 41		1 11		4 42	5 11	8 16	8 47
Nunen	„		6 18	door	9 52		1 23		door	5 22		8 58
Eindhoven	A		6 25	8 46	9 59		1 30		4 56	5 29	8 28	9 04
„	V	5 6	6 28	8 47	10 1	11 25	1 33		5 58	5 34	8 30	9 05
Acht	„	door	6 37	door	door	„	1 42		door	5 43		9 13
Best	„	5 19	6 44	„	10 16	„	1 50		„	5 50		9 20
Bokstel	A	5 30	6 55	9 6	10 27	11 48	2 2		5 17	6 2	8 48	9 31
„	V	5 33	7 06	9 10	10 40	—	2 20	4 6	5 33	6 17	9 —	10 4
Oosterwijk	„	5 44	7 18	9 20	10 51	—	2 32	4 18	door	6 29	9 11	10 15
Tilburg	A	5 54	7 28	9 28	11 —	—	2 42	4 28	5 49	6 39	9 20	10 24
„	V	5 57	7 31	9 30	11 2	12 45	2 48	4 31	5 51	6 41	9 22	10 27
Gilze-Rijen	„	6 10	7 45	9 42	11 14		3 3	4 44	door	6 55	door	10 39
Breda	A	6 22	7 59	9 52	11 25	1 6	3 17	4 56	6 11	7 9	9 43	10 50
„	V	6 28	8 02	9 54	11 27		3 23	5 —		7 12	9 45	10 52
Lage-Zwaluwe	A	6 50	8 21	10 10	11 49		3 43	5 27		7 33	10 2	11 10
„	V	6 55	8 24	10 11	11 50		3 46	5 37		7 36	10 3	11 13
Dordrecht	A	7 17	8 45	10 29	12 08		4 9	5 51		7 54	10 20	11 33
„	V	7 20	8 47	10 31	12 11		4 15	5 57		8 10	10 22	11 35
Rotterdam (B.)	A	7 54	9 16	10 56	12 43		4 43	6 22			10 44	12 08
„ (D.P.)	„	7 59	9 21	11 1	12 48		4 48	6 27		8 33	10 49	12 13

Rotterdam—Venlo.

Rotterd. (D.P.)	V	4 45	6 38	8 07	8 56	11 35	1 —	3 3	4 38	6 10	9 47
„ (Beurs)	„	4 52	6 46	8 14	9 04	11 42	1 7		4 45	6 17	9 54
Dordrecht	A	5 25	7 20	8 36	9 36	12 19	1 42	3 25	5 6	6 49	10 13
„	V	5 27	7 24	8 38	9 39	12 23	1 44	3 28	5 8	6 51	10 18
Lage-Zwaluwe	A	5 49	7 47	8 55	9 59	12 45	2 2	3 44	5 25	7 9	10 40
„	V	5 54	7 49	8 58	10 13	12 51	2 7	3 52	5 26	7 10	10 44
Breda	A	6 14	8 11	9 15	10 35	1 13	2 23	4 14	5 40	7 31	11 4
„	V	6 17	8 14	9 18	10 40	1 16	2 27	4 19	5 42	7 33	11 10
Gilze-Rijen	„	6 30	8 30	door	10 53	1 29	2 42	4 32	door	7 45	11 26
Tilburg	A	6 43	8 43	9 38	11 6	1 41	2 54	4 45	6 2	7 57	11 39
„	V	6 46	8 47	9 41	11 10	1 44	2 56	4 48	6 3	7 59	11 49
Oosterwijk	„	6 57	8 58	door	11 21	1 55	3 7	4 59	door	8 9	12 —
Bokstel	A	7 8	9 8	9 57	11 32	2 5	3 18	5 10	6 20	8 19	12 11
„	V	7 13	9 13	10 5	11 48	2 16		5 22	6 25	8 31	12 19
Best	„	7 26	9 25		12 —	2 28		5 34	door	8 44	12 31
Acht	„	7 33	door		12 7	2 35		5 41	„	door	door
Eindhoven	A	7 41	9 37	10 23	12 14	2 42		5 48	6 45	8 56	12 43
„	V	7 44	9 39	10 25	12 20	2 44		5 53	6 47	8 57	
Nunen	„	7 51	9 46		12 28	2 51		6 —	door	9 5	
Helmond	„	8 4	9 58	10 39	12 41	3 2		6 13	7 2	9 16	
Deurne	„	8 16	10 8		12 53	3 14		6 26	door	9 27	
Helenaveen	„	8 25	10 16		1 2	3 23		6 35	„	9 35	
America	„	8 34	door		1 11	door		6 44	„	9 43	
Horst	„	8 41	10 29		1 18	3 37		6 51	„	9 50	
Blerik	„	8 54	door		1 30	3 50		7 3	„	10 1	
Venlo	A	8 59	10 44	11 13	1 35	3 55		7 8	7 39	10 6	

Bokstel—Tilburg—Utrecht—Amsterdam.

Bokstel	V	Alleen des Zaterdags en alleen derde klasse.	6 45	7 15	9 18	10 42	11 50	2 18		5 30	6 27	7 40	8 52	9 9	10
Vucht	„		6 57	7 29	9 29			2 31			6 40			9 19	10 14
's-Bosch	A		7 4	7 35	9 35	10 55	12 5	2 37		5 44	6 46	7 53	9 —	9 25	10 20
Tilburg	V		6 27	7 21	9 32	11 24	12 9	3 22	3 45	4 58		8 16		8 35	10 13
Udenhout	„		6 35	7 32	door	11 36	door	3 32		5 11		door		8 51	door
Helvoort	„		6 49	7 41	„	11 45	„	3 40		5 20		„		9 2	„
Vucht (halt)	„		door			11 53	„	3 47		5 28		„		9 9	„
's-Bosch	A		7 —	7 52	9 54	12 —	12 31	3 53	4 6	5 34		8 38		9 15	10 35
's-Bosch	V	6 30	7 14	8 —	9 58	11 2	12 35	2 46	4 11	5 54	6 55	8 42	9 10	9 35	10 40
Hedel	„	6 41	7 24	8 10	door	11 12	door	2 56		door	7 6	door	door	9 46	
Zaltbommel	„	6 51	7 33	8 19	„	11 20	12 51	3 5		6 10	7 14	„	„	9 55	
Waardenburg	„	7 2	7 42	door	„	11 29	door	3 14		door	7 23	„	„	10 4	
Geldermalsen	A	7 10	7 49	8 31	10 22	11 35	1 3	3 21		6 23	7 32	„	„	10 12	
„	V	7 13	7 59	8 34	10 24	11 36	1 4	3 28		6 25	7 43	„	„	10 14	
Kuilenburg	„	7 25	8 9	door	10 36	11 46	1 15	3 38		6 36	7 55	„	„	10 25	
Schalkwijk	„	7 36	8 20	„	door	11 55	door	3 47		door	8 6	„	„	door	
Houten	„	7 43	8 27	„		12 1	„	3 54		„	8 13	„	„		
Utrecht	A	7 55	8 38	9 4	10 56	12 13	1 33	4 7	5 2	6 56	8 24	9 30	9 58	10 45	11 35
Amsterdam (Wp.)	„	8 52	9 17	9 45	11 40	1 18	2 13	5 05	5 40	7 38	9 15	10 8	10 36	11 26	12 17

Amsterdam—Utrecht—Tilburg—Bokstel.

Amsterdam (Wp.)	V		5 15	7 35	8 5	8 26	10 37	11 4	11 18	2 15	4 16	5 2	6 25		9 4
Utrecht	„		7 3	8 13	8 50	9 30	11 15	12 22	1 56	3 22	4 54	5 41	7 5		9 40
Houten	„		7 19	door		9 44	door	12 33		3 36		5 52	door		9 55
Schalkwijk	„		7 27	„		9 50	„	12 40		3 42	door	5 59	„		10 2
Kuilenburg	„		7 38	8 33		10 1	11 35	12 52		3 52	5 14	6 10	„		10 13
Geldermalsen	A		7 48		9 16	10 10	door	1 2		4 1	5 23	6 19	7 32		10 23
„	V		7 57		9 17	10 22	„	1 6		4 7	5 24	6 25	7 33		10 25
Waardenburg	„		8 6	door		10 31	„	1 14		4 15	door	6 34	door		10 33
Zaltbommel	„		8 18			10 41	11 55	1 23		4 27	„	6 43	„		10 42
Hedel	„		8 26			10 50	door	1 32		4 36	„	6 52	„		10 51
's-Bosch	A		8 36	9 6	9 42	11 —	12 9	1 42	2 45	4 46	5 50	7 2	7 58		11 —
's-Bosch	V	6 50	8 42	9 11	10 —		12 14	2 —	2 50	5 27	5 55		8 5	8 11	11 10
Vucht (halt)	„	6 57	door	door			door	2 7	door	5 34	door		door	8 18	11 17
Helvoort	„	7 5	8 54	„			12 25	2 15	„	5 41	„		„	8 26	11 25
Udenhout	„	7 14	9 3	„			12 34	2 24	„	5 49	„		„	8 35	11 34
Tilburg	A	7 25	9 13	9 33	10 21		12 43	2 36	3 11	5 59	6 16		8 27	8 47	11 44
's-Bosch	V	6 35	8 10	8 39	9 15	9 46	11 21	1 51	3 16	4 57	5 58		8 2	9 05	11 55
Vucht	„	6 42	8 17	8 46		door	11 28	1 57	3 23	door	6 4			door	12 2
Bokstel	A	6 54	8 28	8 58	9 28	10 --	11 40	2 8	3 32	5 13	6 13		8 15	9 18	12 14

Venlo—Maastricht.

Venlo	V	5 40	9 8	11 18	1 55	4 17	6 22	8 —	10 18
Tegelen	„	5 47	9 15		2 3	4 25	door	8 8	door
Belfeld	„	5 53	9 21		2 9	4 31	„	8 14	„
Reuver	„	5 59	9 27		2 15	4 37	„	8 20	„
Swalmen	„	6 8	9 36		2 26	4 46	„	8 29	„
Roermond	A	6 15	9 43	11 38	2 33	4 54	6 42	8 36	10 38
„	V	6 21	9 46	11 40	2 40	5 1	6 44	8 41	10 40
Maasbracht	„	6 32	9 57		2 51	5 12	door	8 52	door
Echt	„	6 41	10 6		2 59	5 21	„	9 3	
Susteren	„	6 48	10 14		3 6	5 29	„	9 11	door
Sittard	„	6 59	10 25	12 —	3 22	5 47	7 6	9 29	11 3
Geleen	„	7 11	10 35		3 30	5 55	door	9 37	door
Beek-Elsloo	„	7 18	10 42		3 37	6 2	„	9 45	
Bunde	„	7 31	10 55		3 50	6 15	„	9 58	door
Maastricht	A	7 40	11 3	12 22	3 59	6 22	7 26	10 6	11 24

Maastricht—Venlo.

Maastricht	V	5 35	7 28	9 42	1 34	1 43	4 57	6 31	9 18
Bunde	„	5 45	door	9 52	door	1 53	5 7		9 28
Beek-Elsloo	„	6 —		10 7	„	2 8	5 22		9 43
Geleen	„	6 7	door	10 14	„	2 15	5 29		9 50
Sittard	„	6 14	7 50	10 23	1 57	2 24	5 41	6 52	10 1
Susteren	„	6 26	door	10 35	door	2 36	5 53		10 13
Echt	„	6 34	„	10 43	„	2 44	6 1		10 21
Maasbracht	„	6 43	„	10 52	„	2 53	6 10		10 30
Roermond	A	6 53	8 10	11 1	2 17	3 3	6 20	7 12	10 40
„	V	7 —	8 12	11 4	2 20	3 10	6 27	7 15	10 48
Swalmen	„	7 9	door	11 12	door	3 19	6 37		10 56
Reuver	„	7 18	„	11 20	„	3 28	6 46		11 5
Belfeld	„	7 24	„	11 29	„	3 34	6 52		11 11
Tegelen	„	7 30	„	11 35	„	3 40	6 58		11 17
Venlc	A	7 37	8 32	11 42	2 40	3 47	7 5	7 35	11 23

Venlo—Nijmegen.

Venlo	V	5 43	8 37	8 42	11 51	2 46	4 8	7 45	8 38
Blerik	„	5 49		8 48	11 57	door	4 14	door	8 44
Meerlo-Tienraij	„	6 10		9 12	12 19	„	4 35	„	9 6
Venraij	„	6 19		9 22	12 28	3 7	4 44	8 10	9 17
Boksmeer	„	6 40		9 40	12 47	3 22	5 3	8 27	9 39
Kruispunt-Beugen	„	6 52		9 51	12 58	3 29	5 13	8 35	9 52
Kuik	„	7 —		10 —	1 6	door	5 20	8 42	9 59
Mook	„	7 12		10 10	1 15	door	5 31		10 10
Nijmegen	A	7 24	9 30	10 22	1 26	3 48	5 43	8 57	10 22

Nijmegen—Venlo.

Nijmegen	V	6 57	9 46	11 45	12 38	2 22	5 23	5 54	8 57
Mook	„	7 11	door	11 57	door	2 35	door	6 7	9 9
Kuik	„	7 21	10 1	12 7	door	2 46	„	6 19	9 17
Kruispunt-Beugen	„	7 27	10 8	12 15	12 59	2 53	„	6 30	9 30
Boksmeer	„	7 42	10 17	12 29	1 7	3 3	„	6 36	9 38
Venraij	„	8 6	10 33	12 53	1 23	3 27	„	6 54	9 53
Meerlo-Tienraij	„	8 15	door	1 3	door	3 36	„	7 6	door
Blerik	„	8 36	„	1 25	door	3 59	„	7 41	„
Venlo	„	8 41	10 55	1 30	1 43	4 4	6 17	7 46	10 13

's-Bosch—Nijmegen.

's-Bosch	V	7 17	8 13	10 3	12 42	4 18	5 50	6 9	8 48	9 48
Rosmalen	„	7 26			12 51	4 26		6 18		9 56
Nuland-Geffen	„	7 36			1 2	4 39		6 31		10 9
Osch	„	7 47	8 34	10 25	1 11	4 51	6 11	6 41	9 9	10 19
Berchem	„	7 54		10 32	1 19	4 59		6 49		10 27
Ravestein	„	8 1		10 39	1 26	5 6		6 57		10 34
Wijehen	„	8 13		10 51	1 38	5 17		7 8		10 45
Nijmegen	A	8 25	8 58	11 3	1 50	5 29	6 35	7 19	9 33	10 56

Nijmegen—'s-Bosch.

Nijmegen	V	6 45	7 58	9 42	11 20	12 28	4 15	6 35	8 16	9 43
Wijchen	„	6 58	8 11	9 54		12 41	4 27	6 47		9 55
Ravestein	„	7 10	8 22	10 5		12 53	4 38	6 58		10 6
Berchem	„	7 16	8 28	10 11		1 1	4 45	7 5		10 12
Osch	„	7 27	8 35	10 22	11 44	1 9	4 56	7 16	8 41	10 22
Nuland-Geffen	„	7 35	8 42			1 19	5 4	7 24		10 30
Rosmalen	„	7 46	8 52			1 30	5 14	7 35		10 41
's-Bosch	A	7 55	9 1	10 42	12 3	1 38	5 22	7 43	9 —	10 49

Eindhoven—Weert.

Eindhoven	V	5 50	7 55	10 30	2 50	6 53
Geldrop	„	5 58	8 3	10 44	2 58	7 01
Heeze-Leende	„	6 6	8 11	10 57	3 6	7 9
Sterksel	„	6 12	8 17	11 5	3 12	7 15
Maarheeze	„	6 19	8 24	11 17	3 19	7 22
Weert	A	6 30	8 35	11 30	3 30	7 33

Weert—Eindhoven.

Weert	V	6 58	9 10	12 25	4 10	8 5
Maarheeze	„	7 10	9 22	12 43	4 22	8 17
Sterksel	„	7 17	9 29	12 53	4 29	8 24
Heeze-Leende	„	7 23	9 35	1 3	4 35	8 30
Geldrop	„	7 31	9 43	1 16	4 43	8 38
Eindhoven	A	7 38	9 50	1 25	4 50	8 45

Eindhoven—Achel—Luik.

Eindhoven	V	5 54	10 12	1 40	6 18	9 13
Gestel	„	5 59		1 44		9 18
Aalst-Waalre	„	6 5	10 21	1 50	6 27	9 24
Valkenswaard	A	6 11	10 27	1 56	6 34	9 30
„	V	6 12	10 30	1 58	6 36	
Achel	A	6 01	10 20	1 47	6 26	
Neerpelt	A	6 24	10 40	2 6	6 48	
Hasselt	„	7 31	11 21	2 59	7 53	
Luik (Guil	„	9 46	1 2	4 50	10 35	

Luik—Achel—Eindhoven.

Luik (Guil)	V		5 22	8 33	1 14		4 57
Hasselt	„	6 17	7 38	10 22	3 09		7 34
Neerpelt	„	7 14	8 30	11 13	3 52		8 54
Achel	V	7 40	8 43	11 26	4 4		9 05
Valkenswaard	A	8 10	9 13	11 56	4 33		9 35
„	V	8 20	9 19	12 2	4 39	7 50	9 42
Aalst-Waalre	„	8 28	9 26	12 9	4 46	7 58	9 49
Gestel	„	8 35				8 5	
Eindhoven	A	8 40	9 34	12 17	4 53	8 10	9 57

Bokstel—Wesel.

Bokstel	V	6 9	6 30	7 12	9 18	10 05	11 55	3 40	5 20	8 23	9 1	9 12
Schijndel	„			7 29	9 35	10 17	12 14	3 51	5 35	8 38		
Veghel	„			7 42	9 48	10 25	12 28	4 —	5 48	8 50		
Uden	„			7 51	9 57	10 33	12 38	4 8	5 57	8 59		
Mil	„			8 7	10 14	10 45	1 —	4 20	6 13	9 13		
Haps	„			8 16	10 23		1 10		6 22	9 22		
Beugen	A			8 21	10 28		1 15		6 27	9 27		
„	V			8 22	10 29		1 16		6 32	9 29		
Oeffelt	„			8 28	10 35		1 22		6 38	9 34		
Gennep	A	6 51	7 12	8 33	10 40	10 58	1 27	4 33	6 43	9 39	9 45	9 58
„	V	6 54	7 15	8 36	11 08	11 —	1 32	4 35	6 45		9 48	10 1
Hassum	„			9 34	12 10		2 39		7 45	D.		
Goch	A	7 49	8 8	9 49	12 24	11 55	2 54	5 28	7 59		10 42	10 55
„	V		8 44	10 7	12 40	12 12	4 25	5 35	8 11	9 53	11 2	11 17
Wezel	A		9 20	11 19	1 58	12 5[illegible]	5 45	6 19	9 30	11 38	11 44	12 --

Wesel—Bokstel.

Wezel	V	6 55		7 28	7 3	10 55	2 49	4 15	5 50	6 40	8 26	
Goch	A	7 37		8 12	8 5	12 5	3 56	4 59	6 30	7 43	9 6	
„	V	7 42		8 15	9 8	12 40	4 3	5 1	6 40	7 55	9 8	9 22
Hassum	„				9 23	12 55	4 16	door		8 29		
Gennep	A	7 18		7 49	8 51	12 24	3 45	4 36	6 24	7 58	8 42	8 56
„	V	7 28	7 12	7 56	9 3	12 43	3 52	4 43	6 32	8 08	8 52	9 6
Oeffelt	„		7 18		9 9	12 49	3 58	door		8 14		
Beugen	A		7 23		9 14	12 54	4 3	„	6 39	8 19		
„	V		7 38		9 15	1 1	4 4	„	6 40	8 20		
Haps	„		7 44		9 21	1 7	4 10	„		8 26		
Mil	„		7 54		9 31	1 16	4 19	„	6 51	8 35	D.	
Uden	„		8 10		9 49	1 32	4 35	„	7 5	8 51		
Veghel	„		8 19		10 —	1 41	4 44	„	7 14	9 —		
Schijndel	„		8 33		10 17	1 55	4 57	„	7 24	9 13		
Bokstel	A	8 17	8 58	8 42	10 34	2 12	5 14	5 26	7 35	9 30	9 39	9 54

Venlo—Kempen.

Venlo	V	4 34	5 37	6 41	8 2	9 20	11 48	2 2	4 24	7 23	8 39
Kaldenk.	„	5 41	6 41	7 41	9 —	10 22	12 52	3 2	5 23	8 23	9 37
Kempen	A	6 17	7 15	8 13	9 33	10 56	1 26	3 39	5 58	9 —	10 11

Kempen—Venlo.

Kempen	V	6 29	7 47	10 10	11 37	1 38	3 48	6 13	7 14	11 23
Kaldenk.	„	7 —	8 19	10 46	12 11	2 13	4 20	6 54	7 51	11 54
Venlo	A	6 27	7 46	10 13	11 38	1 40	3 47	6 21	7 19	11 20

Venlo—Wesel.

Venlo	V	4 50	6 31	8 20	12 15	4 1	6 32	8 37
Geldern	„	6 8	7 58	9 36	1 50	5 15	7 49	10 2
Wezel	A	6 52	8 42	10 21	2 35	6 1	8 30	10 44

Wesel—Venlo.

Wezel	V	4 40	7 14	9 12	12 7	3 —	6 28	8 44
Geldern	„	5 32	7 58	9 57	12 50	3 47	7 14	9 28
Venlo	A	5 27	7 48	9 44	12 41	3 38	7 5	9 16

Personentarief der Spoorwegen.

Van BOXTEL naar:

	Enkele Reis. I	II	III	IV	Retourkaarten (Buurtverkeer.) I	II	III
Acht	f 50	35	25		f 70	55	35
Amsterdam	3 20	2 40	1 60				
Arnhem	2 50	1 90	1 25				
Best	35	25	20		50	40	25
Beugen (Rijkevoort)	2 60	1 95	1 30				
's-Bosch	45	35	25		65	50	35
Breda	1 30	1 —	65				
Bergen op Zoom	2 50	1 90	1 25				
Culemborg	1 40	1 10	70				
Deurne	1 40	1 10	70				
Drunen (H.)	80	60	40				
Dordrecht	2 25	1 70	1 15				
Eindhoven	65	50	35		1 —	75	50
Elst	2 15	1 60	1 10				
Esch	20	15	10		30	25	15
Geldermalsen	1 15	90	60				
Gilze-Rijen	95	75	50				
Gennep	2 10	1 35	90	60	2 95	2 25	1 50
Den Haag (via Culemborg —Voorburg)	4 —	3 —	2 —				
Den Haag (via Oisterwijk —Langeweg—Delft	3 65	2 75	1 85				
Hedel	65	50	35				
Helmond	1 15	85	60		1 70	1 30	85
Haps	1 80	1 15	80	55	2 55	1 90	1 30
Lage-Zwaluwe	1 80	1 53	90				
Liempde	25	15	10	10	30	25	15
Maastricht	4 65	3 50	2 35				
Middelburg	4 30	3 25	2 15				
Nuenen-Tongelre	85	65	45		1 25	95	65
Nijmegen	1 90	1 40	95				
Oisterwijk	30	25	15		45	35	25
Oss	1 05	80	55				
Oeffelt	2 —	1 30	0 85	60	2 85	2 15	1 45
Ravestein	1 30	1 —	65				
Roosendaal	2 05	1 55	1 05				
Rotterdam (via Oisterwijk —Langeweg)	3 70	2 80	1 85				
Rotterdam (via Culemborg—Vleuten)	2 90	2 20	1 45				
Schijndel	50	30	20	15	70	50	35
Tilburg	60	45	30		90	70	45
Udenhout	85	65	45				
Utrecht (C. S.)	2 —	1 50	1 —				
Uden	1 05	65	45	30	1 45	1 10	75
Venlo	2 35	1 80	1 20				
Valkenswaard	1 25	95	65		1 55	1 15	80
Vlissingen	4 50	3 40	2 25				70
Vlijmen	65	50	35				05
Vught	30	25	15		45	35	25
Veghel	80	50	35	25	1 10	85	55
Waalwijk	1 —	75	50				
Wychen	1 55	1 20	80				
Zaltbommel	85	65	45				

Stoomtramweg-Maatschappij 's BOSCH-HELMOND.

Helmond—'s-Bosch.

Helmond	V		3 45	—	6 02	8 38	10 55	1 17	3 18	5 12	7 08		9 17
Sluis 7	„		4 06	—	6 20	8 59	11 16	1 36	3 39	5 26	7 29		9 38
Aarle-Rixtel	„		4 14	—	6 27	9 07	11 24	1 43	3 49	5 36	7 36		9 46
Beek en Donk	„		4 24	—	6 34	9 17	11 34	1 51	3 59	5 44	7 45		9 56
Drie Ossen	„		4 35	—	6 43	9 27	11 45	2 —	4 08	5 54	7 55		10 06
Gemert	„		4 45	—	6 52	9 37	11 54	2 09	4 17	6 03	8 05		10 16
Koksche brug	„		4 58	—	7 02	9 50	12 5	2 20	4 28	6 14	8 16		10 29
Erp	„		5 19	—	7 21	10 11	12 24	2 38	4 46	6 32	8 34		10 48
Veghel (Heuvel)	„		5 36	—	7 37	10 31	12 41	2 56	5 —	6 44	8 51		11 05
Id. (Gouden Leeuw)	„	4 —	5 45	6 —	7 45	10 40	12 50	3 05	5 09	6 52	9 —	9 04	11 14
Beugt	„		4 19	6 19	8 09	10 59	1 15	3 23	5 24	7 12	—	9 24	
Dinther	„		4 29	6 29	8 20	11 09	1 25	3 33	5 34	7 22	—	9 34	
Heeswijk	„		4 34	6 34	8 27	11 15	1 32	3 38	5 39	7 28	—	9 42	
Middelrode	„		4 50	6 50	8 45	11 33	1 52	3 55	5 55	7 43	—	10 —	
Berlicum (R. K. Kerk)	„		5 —	7 —	8 55	11 43	2 02	4 05	6 05	7 52	—	10 10	
Id. (Gouden Leeuw)	„		5 05	7 05	9 —	11 48	2 07	4 10	6 10	7 57	—	10 14	
Coudewater	„		5 15	7 16	9 10	11 59	2 17	4 21	6 20	8 07	—	10 24	
Rosmalen	„		5 21	7 22	9 15	12 05	2 22	4 27	6 25	8 13	—	10 29	
Hintham	„		5 28	7 30	9 23	12 13	2 30	4 35	6 33	8 20	—	10 35	
's-Bosch (Hinth. uitgang)	A		5 35	7 37	9 30	12 20	2 37	4 42	6 40	8 27	—	10 41	

Alléén op Uden marktdagen. — Alléén op Woensd. Paarden en Veemarkt te 's-Bosch en Oss van 1 April—31 Oct. en op alle Udenm. — Alléén op Zon- en Feestdagen. — Alléén op Zon- en Feestdagen.

's-Bosch—Helmond.

's-Bosch (Hinth. uitgang)	V		4 05	—	6 05	9 —	11 18	1 08	3 08	5 08	7 20		9 42
Hintham	„		4 12	—	6 12	9 08	11 26	1 15	3 16	5 16	7 29		9 50
Rosmalen	„		4 19	—	6 19	9 15	11 33	1 22	3 23	5 23	7 37		9 57
Coudewater	„		4 25	—	6 25	9 20	11 38	1 27	3 29	5 29	7 44		10 3
Berlicum (Gouden Leeuw)	„		4 35	—	6 35	9 30	11 48	1 37	3 40	5 40	7 57		10 14
Id. (R. K. Kerk)	„		4 40	—	6 40	9 35	11 53	1 42	3 45	5 45	8 02		10 18
Middelrode	„		4 50	—	6 50	9 45	12 03	1 52	3 55	5 55	8 12		10 27
Heeswijk	„		5 05	—	7 08	10 03	12 18	2 09	4 13	6 13	8 27		10 42
Dinther	„		5 10	—	7 15	10 10	12 23	2 15	4 20	6 20	8 32		10 47
Beugt	„		5 20	—	7 25	10 20	12 33	2 25	4 30	6 30	8 42		10 56
Veghel (Gouden Leeuw)	„	3 45	5 40	5 50	7 45	10 40	12 50	2 47	4 51	6 52	8 55	9 —	11 13
Id. (Heuvel)	„	3 55		5 59	7 54	10 49	12 59	2 56	5 —	7 01	—	9 09	
Erp	„	4 11		6 15	8 10	11 05	1 15	3 11	5 15	7 16	—	9 25	
Koksche brug	„	4 32		6 36	8 30	11 24	1 36	3 30	5 34	7 35	—	9 44	
Gemert	„	4 45		6 52	8 42	11 35	1 50	3 41	5 45	7 46	—	9 56	
Drie Ossen	„	4 54		7 02	8 51	11 45	2 —	3 50	5 54	7 55	—	10 06	
Beek en Donk	„	5 03		7 11	9 —	11 54	2 10	3 59	6 3	8 04	—	10 16	
Aarle-Rixtel	„	5 11		7 18	9 07	12 02	2 21	4 08	6 11	8 12	—	10 26	
Sluis 7	„	5 19		7 24	9 14	12 10	2 29	4 15	6 19	8 19	—	10 34	
Helmond	A	5 40		7 45	9 35	12 31	2 50	4 36	6 40	8 40	—	10 55	

Alléén op Woensd. Paarden en Veemarkt te 's-Bosch en Oss van 1 April—31 Oct. en op alle Udenm. — Alléén op Uden marktdagen. — Alléén op Zon- en Feestdagen. — Alléén op Zon- en Feestdagen.

Veghel—Oss.

Veghel	V	4 35	5 45	8 15	11 12	1 —	3 05	5 7	7 5	9 05
Uden	„	5 05	6 20	8 45	11 42	1 30	3 35	5 35	7 35	9 35
Nistelrode	„	—	6 45	9 20	12 7	2 —	4 —	5 57	8 —	10 —
Wisselplaats	„	—	6 55	9 30	12 17	2 12	4 10	6 07	8 9	10 10
Heesch	„	—	7 8	9 42	12 32	2 27	4 23	6 17	8 20	10 22
Oss	„	—	7 20	9 55	12 45	2 40	4 35	6 29	8 32	10 34

Alléén op Woensdag en Zaterdag, marktdagen resp. te 'sBosch en Helmond. — Alléén op Zon- en Feestdagen.

Oss—Veghel.

Oss	V	—	6 15	8 50	10 45	1 25	3 25	5 14	7 28	9 20
Heesch	„	—	6 25	9 —	10 57	1 37	3 37	5 27	7 38	9 33
Wisselplaats	„	—	6 35	9 10	11 10	1 50	3 50	5 42	7 51	9 48
Nistelrode	„	—	6 45	9 20	11 20	2 —	4 —	5 57	8 —	10 —
Uden	„	5 15	7 5	9 50	11 42	2 22	4 25	6 19	8 22	10 22
Veghel	A	5 45	7 45	10 30	12 20	2 50	4 53	6 55	8 52	10 52

Alléén op Woensdag en Zaterdag, marktdagen resp. te 'sBosch en Helmond. — Alléén op Zon- en Feestdagen.

Stoomtramweg-Maatschappij „DE MEIERIJ" en „EINDHOVEN—GELDROP".

Eindhoven—'s Bosch.

Eindhoven	V.	4 —	6 15	8 55	11 43	1 50	4 50	6 50
Woensel	„	4 14	6 30	9 18	11 59	2 07	5 05	7 05
Bokt	„	4 26	6 42	9 31	12 12	2 20	5 18	7 17
Son	„	4 38	6 50	9 40	12 21	2 29	5 26	7 25
Wolfswinkel	„			9 47	12 28	2 38		7 31
Nijnsel	„	4 47	7 02	9 52	12 35	2 51	5 40	7 37
St. Oedenrode	A.	5 —	7 15	10 —	12 43	2 59	5 48	7 45
„	V.	5 —	7 20	10 05	12 44	3 05	6 05	7 50
Schijndel	„	5 25	7 41	10 26	1 05	3 25	6 26	8 05
„ v. Oorsch.	„		7 53	10 40	1 18		6 41	
St. Mich.-Gestel	„	5 53	8 08	10 55	1 40	3 55	6 56	8 55
Dungen Goossen	„	6 10	8 21	11 08	1 51	4 10	7 07	9 08
„ Brug	„	6 30	8 32	11 19	2 01	4 21	7 14	9 18
's-Bosch Sluis 0	„	6 40	8 42	11 30	2 11	4 32	7 38	9 28
„ Station	A.	7 08	9 —	11 48	2 25	4 45	7 45	9 40

Alleen op Bossche marktdagen.

's Bosch—Eindhoven.

's Bosch Station	V.	5 38	6 30	9 30	11 50	11 50	12 45	3 05	5 35	8 05
„ Sluis	„	5 50	6 42	9 42	12 02	12 04	12 57	3 19	5 50	8 17
Dungen Brug	„	6 —	6 53	9 53	12 13	12 18	1 10	3 32	6 —	8 28
„ Goossen	„	6 10	7 3	10 8	12 24	12 29	1 21	3 40	6 10	8 37
St. Mich.-Gestel	„	6 18	7 17	10 25	12 37	12 44	1 40	3 55	6 25	8 55
Schijndel v.Oorsch.	„	6 35	7 53	10 40		1 18	1 55		6 41	9 11
„		6 47	8 3	10 52		1 30	2 07	4 17	6 50	9 21
St. Oedenrode	A.	7 07	8 23	11 10		1 50	2 25	4 38	7 10	9 41
„	V.	7 15	8 32	11 15		1 50	2 30	4 40	7 10	9 42
Nijnsel	„	7 22	8 42	11 23		1 58	2 37	4 47	7 20	9 50
Wolfswinkel	„			11 30		2 05	2 44		7 30	9 57
Son	„	7 36	8 58	11 37		2 12	2 51	5 10	7 38	10 06
Bokt	„	7 44	9 05	11 46		2 20	3 —	5 18	7 45	10 14
Woensel	„	7 56	9 18	11 59		2 35	3 15	5 33	7 57	10 26
Eindhoven	A.	8 15	9 38	12 15		2 52	3 35	5 50	8 20	10 42

Alleen op Eindh. marktd. — Niet op Eindh. marktd. — Niet op Zon-, Feest- en Bossche marktdagen. — Alleen op Bossche marktdagen.

St. Michiels-Gestel—Vught.

St. Mich.-Gestel	V.	6 35	8 20	1 10	5 50
Halder	„	6 50	8 35	1 25	6 05
Vught	A.	7 —	8 45	1 35	6 15

Vught—St. Michiels-Gestel.

Vught	V.	7 20	9 35	2 55	7 45
Halder	„	7 30	9 45	3 05	7 55
St. Mich.-Gestel	A.	7 45	10 —	3 20	8 10

St. Oedenrode—Veghel.

St. Oedenrode	V.	5 40	7 15†	10 5	12 45	3 —	6 —	7 50
Veghel	A.	6 05	7 45	10 35	1 14	3 30	6 30	8 20

Veghel—St. Oedenrode.

Veghel	V.	6 35	7 55†	10 45	1 50	4 06	6 35	8 45
St. Oedenrode	A.	7 05	8 20	11 14	2 20	4 36	7 05	9 15

† Alleen op Uden marktdagen.

HELMOND—EINDHOVEN.

Helmond	V	7 2	8 36	10 5	12 10	1 55	3 37	4 45	6 53	8 50	9 22
Mierlo	„	7 25	8 56	10 27	12 32	2 18	4 —	5 7	7 15	9 12	9 44
Geldrop	„	7 51	9 15	10 55	12 53	2 39	4 17	5 30	7 36	9 28	10 01
Eindhoven	A	8 12	9 36	11 15	1 18	3 —	4 37	5 55	8 —	9 49	10 21

Alleen Werkdagen. — Alleen op Zon- en Feestd.

EINDHOVEN—HELMOND.

Eindhoven	V	6 50	8 50	10 30	12 35	1 43	3 25	5 5	7 5	9 10
Geldrop	„	7 9	9 16	10 55	1 5	2 2	3 44	5 24	7 32	9 28
Mierlo	„	7 25	9 34	11 12	1 21	2 18	4 —	5 44	7 47	9 44
Helmond	A	7 49	9 56	11 40	1 45	2 42	4 28	6 8	8 11	10 8

Vertrek trammen van Eindhoven:

Richting Belgische grens:
6.30—9.40—12.27—3.45—7.00.

Richting 's-Bosch:
(4.— alléén op Bossche marktd.) 6.15—8.55- 11.48—1.50—4.50—6.50.

Aankomst trammen te Eindhoven:

Van Richting Belgische grens:
8.30—11.10—3.10—4.44—8.15.

Van richting 's-Bosch:
8.15—9.38—12.15—2.52—3.35—5.50—8.20—10.42.

HELMOND—ASTEN.

Helmond	V	8 10	10 44	1 55	4 45	7 10	8 43	10 10
Asten	A	8 45	11 19	2 30	5 20	7 45	9 18	10 45

ASTEN—HELMOND.

Asten	V	6 15	7 20	8 55	12 —	3 45	6 5	7 58
Helmond	A	6 50	7 55	9 30	12 35	4 20	6 40	8 33

GELDROP—HEEZE.

Geldrop	V	8 —	11 —	2 2	3 15§	5 28	6 40§	7 32	9 30†	9 48*
Heeze	A	8 30	11 30	2 30	3 40	5 58	7 5	8 2	10 —	10 18

HEEZE—GELDROP.

Heeze	V	7 20	8 45	12 25	2 42	3 45D	6 10	7 1	8 58
Geldrop	A	8 50	9 15	12 55	3 12	4 15	6 40	7 31	9 28

* alleen op werkdagen.
† alleen op Zon- en Feestdagen.
§ tot Hotel C. Peters.
D van Hotel C. Peters.
Overige trammen rijden alle door tot de R. K. Kerk.

Abonneert U op „Centraal-Brabant".

No. 83 WOENSDAG 15 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA**
Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Buitenlandsch Nieuws.

Frankrijk.

Valsche postzegels.

Verscheidene groote uitgevers te Parijs ontvingen in den laatsten tijd bestellingen van boeken, die met postzegels voldaan werden. Daar de druk van deze zegels niet erg scherp was, zond men ze aan den directeur der posterijen op. Het bleek, dat de zegels valsch waren. Een dadelijk daarop ingesteld onderzoek leidde Zaterdag tot de arrestatie van een zekeren Lorulet, oud-directeur van de „Anarchie" en „Idée Libre". Bij een huiszoeking werden 30 000 valsche postzegels in beslag genomen.

Ook vond men nog een Belgisch militair zakboekje ten name van Joseph Michaud, uit Lathuy (België). Men verdenkt deze van medeplichtigheid.

Moderne smokkelaars.

Een Parijsch blad weet te vertellen, dat sedert eenigen tijd een uitgebreide smokkelhandel gedreven wordt tusschen Frankrijk en België, waarbij de heeren smokkelaars zich heel modern van een vliegmachine bedienen.

De smokkelaars stijgen op Belgisch gebied, in de buurt van de Fransche grensplaats Ermentières op, de machine beladen met tabak, kant en andere goederen, waarvoor tol betaald moet worden. Ze zweven dan boven Fransch grondgebied, gewoonlijk over het departement Pas de Calais, waar weinig douanetoezicht is. De vlieger daalt niet, maar laat van uit den hooge zijn pakken met smokkelgoed vallen op een te voren aangegeven plaats, waar natuurlijk collega's gereed staan om de goederen verder te expedieeren.

Het eenige middel tegen dergelijke smokkelarij zal wezen douane-vliegmachines in vlucht te brengen en vliegers in de hoogte te controleeren.

Engeland.

Groote mijnramp.

Dinsdagmorgen heeft in de Universalkolenmijn bij Cardiff een ontploffing plaats gehad.

In de schachten bevonden zich 931 manschappen waarvan slechts 511 zijn gered.

Een ander officieel bericht zegt dat alle manschappen uit het Oostelijk gedeelte, 489 in getal, naar boven zijn gebracht, 418 zijn nog in de gangen.

Een reddingsgroep is in een der Westelijke gangen opgesloten.

De laatste telegrammen van Senghendydd meldden, dat feitelijk alle hoop was opgegeven om de ingesloten mijnwerkers te redden. De reddingswerkzaamheden zijn gestaakt totdat het vuur zou zijn gedoofd.

Dinsdagavond om negen uur waren de reddingsploegen nog maar een 50 M. in het Westelijk gedeelte van de mijn, waar de brand woedt, doorgedrongen. De afstand die hen van de opgesloten mijnwerkers scheidt is ongeveer twee mijlen (3200 M.) De overheid heeft de hoop dat men nog een der ongelukkigen levend zal aantreffen, vrijwel opgegeven. Ondanks de heldhaftige pogingen om het vuur meester te worden zal het nog minstens drie uur duren voor men tot hen kan doordringen.

De tooneelen van wanhoop buiten de mijn zijn hartverscheurend. Van een vrouw zijn de man, drie broers en vier zoons in de brandende schacht.

Groote Scheepsramp.

Een schip de „Volturno" met 657 opvarenden in volle zee verbrand.

Vrijdag is in den Atlantischen Oceaan het Engelsche stoomschip Volturno van de Uraniunmaatschpapij dat 2 October van Rotterdam naar Halifan was vertrokken en vandaar op weg was naar New-York in volle zee verbrand.

Op de Volturno waren 657 menschen aan boord, namelijk 24 passagiers 1ste klas, 540 passagiers 3de klas en 93 leden van de bemanning.

Op het voorschip der Volturno was brand uitgebroken, door een hevige ontploffing. De bemanning bleek niet bij machte den brand te blusschen en daarom werd van de Volturno af door middel der draadlooze telegrafie allerwege om hulp geseind.

De Carmanie was een der eerste schepen die het hulpsein opving. Zij vertrok naar aan de N. R. Crt. wordt geseind onmiddelijk met vollen stoom en met extra stokers. Zij maakten twintig knoopen tegen den storm in.

De Camania bereikte de Volturno 's middags om twaalf uur en vond haar met het voorschip in lichte laaie. Het schip rolde zwaar en zijn schroeven waren onklaar geraakt in de takelage die gebruikt was om de booten neer te laten. Slechts twee van die booten konden wegkomen, de andere vier werden door geweldige stortzeeën tegen de zijden van het schip verbrijzeld. De menschen die erin zaten verdronken.

De Carmania trachtte vergeefs een boot naar de Volturno te zenden en manoeuvreerde vervolgens zoo, dat zij binnen honderd voet van het brandende schip kwam. Men zag de passagiers samengedrongen op het achterschip, terwijl de bemannning voor doende was de vlammen te dooven.

In den loop van den middag kwamen nog acht stoomschepen van vaste lijnen De storm nam tegen den avond in kracht af. Alle schepen zetten booten uit, maar zij konden de Volturno niet bereiken.

Toen de duisternis inviel, gebruikte de Carmania hare zoeklichten, die de zee naar worstelende zwemmers en booten afzocht.

De vlammen hadden zich onderwijl een weg naar het midden van het schip gebaand.

Om negen uur volgde een ontploffing. Het schip was nu verloren.

De Volturno was omringd door groote stoomschepen, wier dekken vol met duizenden passagiers waren en die niet bij machte waren, om wegens de toren hooge golven hulp te verleenen.

Om half tien hoorde men kreten in het water bij de Carmania.

Men zag tusschendekspassagiers met reddinggordels om op het water worstelen. Zij werden aan boord gehaald. Andere kreten stierven spoedig weg. De Volturno was bij het aanbreken van den dag nog boven water. De passagiers waren nog op het achterschip tezamen gedrongen. De zee bedaarde nu aanmerkelijk en een flotielje van reddingsbooten verzamelde zich om het achterschip van de Volturno, om de schipbreukelingen te redden.

Volgens ontvangen berichten zouden slechts 19 personen zijn omgekomen.

De laatste berichten maken het meer dan waarschijnlijk, dat het bericht, dat van 19 omgekomen opvarenden van de Vulturno gewaagde, onjuist is geweest. Er moeten volgens de jongste becijferingen van de 657 opvarenden slechts 523 gered zijn, zoodat 134 personen, waarvan 65 leden der bemanning, het leven in de vlammen of in de golven verloren zouden hebben. Een belangrijk aantal, hoewel het ver achter blijft bij het getal van 1605 personen, dat den 15en April van het vorige jaar met de Titanic in de diepte verdwenen is.

De directie van de Uranium Stoomvaartmaatschappij deelt nog het volgende mede.

Op de monsterrol komen de volgende Hollandsche namen voor: Lindberg, matroos; Dobbelaar, lichtmatroos; Stegmeijer, 5e machinist; (laatste door s.s. Kroonland gered); Kaling, timmerman; Kipkens, stoker; Liebrecht, id.; De Bruin, eerste-kok; Mennema, tweede-kok; Keller, eerste-bakker; De Wachter, tweede-bakker; Hoefkens slager; Muller, Blitz en Ballor, hulphofmeesters, (laatste drie gered door de Kroonland); Kraan, Berkemeyer, Kunst, Arrends, De Groot, (laatste gered door de Kroonland; Koster, Huiser, Dijkstra, den Exter, allen bedienden.

Gisterenavond is het stoomschip Czar met 102 geredden te Rotterdam aangekomen. Deze zijn in verschillende hotels ondergebracht.

Het was een treurige aanblik de geredden te zien meestal landverhuizers, beroofd van het weinige dat zij bezaten en sommigen bovendien nog hun kinderen of hun ouders waarmee zij de reis naar Amerika aanvaard hadden voor altijd zullen moeten missen.

De Volturno die in 1909 een groot gedeelte van de bemanning van een Fransch stoomschip, dat in brand was geraakt, opnam, is thans door hetzelfde element totaal vernield. Het schip dat op ongeveer 45.000 pond sterling geschat wordt, is, naar de Uraniummaatschappij ons meedeelt, bij Lloyd verzekerd voor de volle waarde. Omtrent de verzekering der lading is nog niets bekend.

Over de scheepsramp wordt nog nader bericht:

Hart, de technische directeur van de „Daily Mail", is Zondagavond in gezelschap van verschillende andere passagiers van de „Carmania" te Londen aangekomen. Hij geeft in de „Daily Mail" een lang verhaal omtrent de „Volturno"-ramp. Hij wijst er met nadruk op, dat het oordeel omtrent het bericht over de paniek moet opgeschorst worden, tot het rapport van kapitein Inch, die zich aan boord van de „Kroonland" bevindt, bekend is.

Hart zelf heeft geen enkel teeken van paniek gezien, dat toen de booten der verschillende schepen langszij kwamen, de passagiers met bereidwillige handen in de booten werden geholpen. Alleen dit feit, zoo zeide Hart, weerspreekt alle verhalen over paniek en muiterij welke absoluut zonder grond zijn.

Een ander bericht zegt:

De „Carmania" is te Liverpool aangekomen. Bij een interview verklaarde kapitein Barr, dat hij tal van pogingen had gedaan om verbinding met de „Volturno" te krijgen. Hij stuurde zijn schip aan de windzijde. Voor de „Carmania" was het nutteloos, om, gezien haar positie, verdere booten uit te zenden. De „Carmania" hielp met haar zoeklichten de verschillende reddingsbooten. Hij en de kapitein vond het beter daarmee andere booten de richting aan te geven, dan zelf in te grijpen om personen te redden.

Hij vernam van de booten, dat de bemanning van het schip, ofschoon door schrik aangegrepen naar omstandigheden kalm was. De kapitein van de „Volturno" trad zeer moedig op dat nog meer te verwonderen is, wijl men in aanmerking moet nemen, dat hij de eenige was onder zoovele bevreesden.

Een telegram meldt uit New-York aan de Msb

De „Tribune" is Maandagmorgen met een extra-editie uitgekomen. Het blad doet de volgende sensationeele onthullingen: „De directie van de Uranium Company gelooft, dat het ongeluk moet worden toegeschreven aan een duivelsch complot. De heer Tynsly, de manager van de maatschappij verklaart, dat er sedert eenigen tijd door de directie der maatschappij een stijgende verbittering werd waargenomen van de zijde der Hollandsche en Belgische zeelieden. De maatschappij had een dreigbrief ontvangen juist voor het vertrek van de „Volturno", waarin gezegd werd, dat, indien de eischen der zeelieden niet zouden worden ingewilligd, een der schepen in brand zou worden gestoken. De manager schrijft de oorzaak van den brand toe aan het plaatsen van bommen in het ruim van het schip".

De volgende schepen hebben de volgende aantallen opvarenden gered:

Czar (Russisch) 102.
Grosser Kurfürst (Duitsch) 105.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

12

Plotseling kwam er eenige beweging achter de koningin der rhetorica; het was Jacob Weyten, die eindelijk aan den loop zijner aandoeningen den teugel vierde.

Hugo van der Goes snelde naar den grijsaard.

„Ik smeek u, sprak deze, laat mij uitweenen, ik ben zoo gelukkig... Hebt gij het gehoord?... Mijn lief kind slaat de eer af Maria van Bourgondië te volgen, om bij haar vader te blijven wonen..."

„Verwonder u daar niet over, meester Jacob".

„Ongetwijfeld, neen! Zij is een engel, een engel des hemels!..."

„Ja", fluisterde Hugo, de handen van den vader in de zijne drukkende, „gij hebt gelijk, heer Weyten, zij is een engel!"

De kleine Maria had met aandacht het gesprek gevolgd; haar kinderlijk verstand begreep den zin der woorden van Alena.

„Daaraan had ik niet gedacht", zuchtte zij. „Het spijt me erg, maar ik mag het u niet kwalijk nemen... Een verzoek echter, dat gij mij niet moogt weigeren: blijf bij mij, Alena, zoolang mijn vader te Gent vertoeft".

„Dat beloof ik u".

Voor de tweede maal wierp Maria van Bourgondië zich in de armen van Weyten's dochter.

„Wel!" sprak Karel de Stoute, „heeft de koningin der rhetorica uw verzoek ingewilligd?"

„Neen, vader, doch zij heeft mij een voorbeeld gegeven, dat voor mij niet verloren zal zijn... Daarenboven heeft zij beloofd bij mij te blijven, zoolang wij in deze stad verwijlen".

„Uitstekend, mijn kind; doch kijk nu toch naar de gilden van Gent; die van Brussel zijn niet schooner".

Terwijl de geheele stad in feestgewaad was en de prachtige stoet met zijn rijke afwisseling door de straten trok, had aan de kerk van St. Bavo en in de aangrenzende straten een zuiver kerkelijke plechtigheid plaats.

Sinds 633 had men geen enkel jaar verzuimd, uit de St. Bavo-kerk, de reliquiekast van den H. Livinus te nemen en in optocht naar Holtheim, een klein gehucht, op drie kwartier afstand van de stad te voeren, in welk gehucht de H. Livinus het martelaarschap ondergaan had. De reliquiekast zou den nacht te Holtheim overblijven, om den volgenden dag onder plechtigheden naar Gent teruggevoerd te worden. In de eerste tijden hadden de voornaamste personen het zich tot een eer gerekend de heilige overblijfselen te vergezellen, maar langzamerhand was de ijver verslapt en vormden de dorpelingen alleen het gevolg van den eerbiedwaardigen martelaar, en bij des hertogen komst te Gent, dacht bijna geen enkel rijk burger er aan, de vrome bedevaart mede te maken; slechts dorpelingen en mannen uit de geringe volksklasse sloten zich bij den stoet aan.

Indien Hemling en zijn gezellen uit de aan St. Bavo toegewijde kerk de processie hadden zien vertrekken, en daarbij bemerkt, dat dezelfde mannen, die zij twee weken geleden, bij gelegenheid der eerste kennismaking in den kelder van meester Florus, thans met vrome aandacht de overblijfselen van den heilige volgden, zouden zij een keer te meer berouw hebben gevoeld over hun achterdocht, of wel, zij hadden op het denkbeeld moeten komen, dat de witte kaproenen hun misdadig opzet hadden laten varen, want de hoofdgroep, die zich om de reliquiën geschaard had, was uitsluitend samengesteld uit de mannen, die zich op den bewusten avond er op beroemd hadden, den hertog van Bourgondië een onverzoenlijken haat toe te dragen.

Hun gelaat was ernstig, hun samengeperste lippen baden niet mede en telkens als hun blikken elkander ontmoetten, scheen er een onheilspellende bliksemstraal aan te ontsnappen.

De priesters echter zongen, de wierook steeg opwaarts, de reliquiekast van den H. Livinus schitterde in de zon, en in de stad liep het wereldsche feest ten einde, de harten van Karel van Bourgondië en zijn dochter Maria met een zoet geluk overstelpende. Een uur later begon het feestmaal en geen vorst ter wereld was meer gerechtigd zich bemind en aangebeden te wanen door een trouwe, verknochte bevolking, op het oogenblik, dat door de geheele stad de jubelkreet weerklonk: „Leve Bourgondië!"

V.

Nauwelijks bevonden de overblijfselen van den H, Livinus zich in zekerheid onder de hoede van de geestelijkheid te Holtheim en van de monniken, die den stoet gevolgd waren, of de ambachtsgezellen, welke de processie vergezeld hadden, begaven zich naar eene in de streek welbekende herberg. Een verstikkende hitte maakt een vroolijk drinkgelag verschoonbaar; het bier vloeide van de kruiken in de bekers en terwijl de drinkers lustig klonken, wisselden zij ter sluik en met zachte stem enkele woorden, die op hun gelaat een vreemden glimlach brachten. Terwijl men in de herberg dronk en fluisterde, hadden de overige Gentenaars, die, door een godsdienstig gevoel gedreven, de processie gevolgd waren, zich in het open veld, onder inderhaast opgerichte tenten, neergevlijd of wel, zich in groepen vereenigend, onder de schaduw van het geboomte plaats genomen.

De meeste pelgrims waren door vermoeienis overstelpt, op het punt zich aan de zoetheid van een verkwikkenden slaap over te geven, toen de herbergbezoekers de zaal verlieten en zich naar het weiland begaven. Hunne houding was een geheel andere dan bij den tocht naar het dorp, hunne vroomheid en ingetogenheid waren door een zonderlinge uitgelatenheid gevolgd. Toen begreep men spoedig, dat niet de drank aan hun oogen dien vreemden glans, aan hun stem dien doffen toon, aan hun geheel uiterlijk die grenzelooze fierheid en aan hun wezentrekken die onverzettelijke wilskracht verleende. Men kon het hun aanzien dat zij, evenmin als destijds in den kelder van baas Florus, zich aan den drank waren te buiten gegaan. Om hun doel, dat ze zeven jaren lang met onafgebroken ijver hadden nagejaagd, te bereiken, moesten ze helder van geest zijn. Aan het hoofd van de mannen had zich de stoere smid gesteld. Hij bracht zijn bende naar de tent, waar reeds lieden van allerlei slag nederzaten.

„Men zou zeggen, dat het niet meer mode is te groeten als men binnenkomt", merkte lachend Bertol, een houtzager, op.

„Dat ligt eraan", gaf de smid ten antwoord, „men moet eerst even zien, of men met mannen dan wel met kinderen te doen heeft. Met mannen kan men ernstig praten, aan kinderen worden sprookjes verteld..."

„Donder! waarmee moet dan worden bewezen, dat men een man is?"

„Dat is makkelijk te zeggen... Maar kijk me nu dat eens aan, dat zit zich aan bier en wijn te bedrinken op de gezondheid van den hertog... dat juicht en klapt den hertogelijken stoet toe; dat strooit bloemen langs den weg, waar de prinses voorbijrijdt; dat lacht zoetsappig en krabbelt terug, elkander diets makende, dat het niet anders kan, aldus zijn lafheid verbergend".

„Lafheid!" riep de houtzager kwaad uit, „durft gij wegens uw Herculesgestalte ons zulke woorden toevoegen? Wij zouden laf zijn, en wat deden wij anders dan jij zelf! Of hielp je niet mee, eerebogen op te richten? Of sloeg Rubbes zijn handen niet zeer van het klappen, toen de kleine Maria van Bourgondië voorbij kwam. Boven alle anderen schreeuwde Drouot het uit: „Leve Bourgondië!" — Wij deden als iedereen!"

„Was dat alles?" vroeg de smid. „Opnieuw is de gracht gegraven, die gedempt moest worden op bevel van Filips; opnieuw is de weggebroken muur opgebouwd, om het te doen voorkomen, alsof de hertog weer Gent als een veroverde stad binnenkwam. De dappere gesneuvelden rotten in de grachten en bemesten de velden, waarop men gevochten heeft voor Vlaanderens eer en de vrijheid der Gentenaars. Het brandmerk der slavernij voelt gij niet meer branden, doch gij juicht den zoon toe, wiens vader onze vaderen hebben gevloekt. En de vaders zelf willen het zich niet meer in het geheugen terugroepen, dat onze vroede vaderen, onze dekens, onze burgers barrevoets langs Vlaanderen's wegen gegaan zijn, in boetekleed gehuld, als misdadigers en bedelaars!"

Op deze woorden ontstond een dof gemompel.

„Wij waren ook overwonnen", opperde er zachtjes een.

Kroonland (Amerikaansch) 90.
Devonian (Engelsch) 59.
Seydlitz (Duitsch) 46.
Latouraine (Fransch) 40.
Minneapolis (Engelsch) 30.
Narraganset (Engelsch) 29.
Rappohonock (Engelsch) 19.
Carmania (Engelsch) 1.
Tezamen 521 koppen.

Een geredde Duitscher, genaamd Tristepohl, heeft het volgende verhaal over den ramp gegeven.

„Ik had een aanstelling ontvangen uit New-York en ging als 3e klasse-passagier daarheen. Wij verlieten Donderdag 2 October met de „Volturno" de haven van Rotterdam. Alles ging goed tot 1.l. Donderdag 9 October. Op dien dag werden wij 's morgens om 6 uur door brandalarm gewekt, waarop wij de hutten verlieten. Wij moesten ons op dek opstellen. Ons werd toen meegedeeld, dat het vuur niet van belang was en binnen korten tijd wel gebluscht zou zijn.

De kapitein en de officieren zeiden ons, onze reddingsgordels te nemen en deze om te doen. Wij waren geruimen tijd bezig, om deze gordels aan te doen.

De kapitein en de officieren leken niet gerust en hielden zich ook niet goed. Zij liepen heen en weer en schenen hun hoofd verloren te hebben. Zij dachten slechts aan zich zelf en hoe zij het snelste in de reddingsbooten zouden kunnen komen.

De eerste luitenant ging met eenige matrozen de opdracht uitvoeren de eerste reddingsboot te water te laten. Deze boot was voor de vrouwen en kinderen bestemd, die het eerst het schip zouden verlaten. Ondanks dit werd de boot grootendeels door leden der bemanning in beslag genomen. Nauwelijks was de boot van het schip afgevaren, of de reddingsboot werd door den storm en de zware golfslagen tegen het schip geslagen en vernield. Alle inzittenden kwamen in de golven om het leven.

Korten tijd daarna werd de tweede reddingsboot te water gelaten, waarover de steward het bevel op zich nam. Ook deze boot werd nauwelijks nadat zij de „Volturno" had verlaten, tegen het schip geslagen en vernield. Allen, die daarin hadden plaats genomen, verdronken.

Daarop werd de derde reddingsboot van boord gezet. Het bevel hierover voerde de vierde luitenant. Ook in deze boot bevonden zich meest leden van de equipage. Deze reddingsboot met de inzittende onderging tengevolge van het zware weer hetzelfde lot als de twee vorige booten.

Men maakte er Tristepohl opmerkzaam op, dat per draadlooze telegraaf door de „Volturno" was gemeld, dat er zes booten te water gelaten waren. Thristepohl antwoordde hierop: Dat is niet waar; er bevonden zich slechts drie reddingsbooten aan boord.

Tristepohl vervolgde daarop zijn verhaal en zeide: Wij ontdekten de stoomschepen, die ter redding waren opgedaagd, toen het vuur reeds ernstig om ons heen had gegrepen, zoodat de manschappen, op grond van gevaar van hun leven, weigerden het vuur verder te bestrijden. De kapitein dwong echter de matrozen met de revolver in de hand, in het binnenste van het schip terug te keeren, om verder te trachten den brand te blusschen.

Wij hadden ons op bevel van den kapitein op het voordek verzameld. Het dek waarop wij stonden was al erg heet, maar wij letten er niet op. Inmiddels hadden aan boord vreeselijke tooneelen plaats; vele vrouwen kregen zenuwtoevallen, anderen trokken zich uit angst de haren uit het hoofd. De vrouwen en kinderen huilden en schreiden jammerlijk. Na eenigen tijd besloot ik in zee te springen. Ik maakte stevig mijn reddingsgordel vast en sprong te water. Een gehuwd paar volgde mijn voorbeeld.

Ik heb hen echter niet meer teruggezien. Ik ben een goed zwemmer en het gelukte mij dan ook meer dan een uur boven water te blijven, en wel tot het oogenblik, dat ik door den boot werd opgenomen".

Hiermede eindigde het verhaal van den geredde.

Tristepohl is zeer ziek en zal na aankomst van de „Germania" dadelijk in het ziekenhuis worden opgenomen.

Van de Balkanstaten.

De oorlogskosten en verliezen van Bulgarije.

De uitgaven van Bulgarije in beide oorlogen worden op ongeveer 800 millioen francs geschat; namelijk 300 millioen aan requisitie-orders. 360 millioen aan toegestane credieten en 140 millioen aan verbruikt oorlogsmateriaal. In deze ontzaglijke som is niet inbegrepen het verlies aan trekdieren, wat ook een aanmerkelijke som moet bedragen.

Het grootste oorlogsverlies voor Bulgarije is echter de buit, welke Roemenië zich zonder slag of stoot heeft verworven: 7525 vierkante kilometer best bouwland — de korenschuur van Bulgarije — met een waarde van één milliard en een beschaafde bevolking van 286.000 zielen, is aan Bulgarije verloren gegaan, terwijl het nieuwverworven gebied in Macedonië en Thracie niet meer dan drie- à vierduizend vierkante kilometers bebouwbaren grond bevat.

Het verlies aan moreel en politiek prestige, dat de Bulgaren zich door den ongelukkigen oorlog met de bondgenooten op den hals hebben gehaald, is natuurlijk niet te berekenen. Alles bijeen genomen kan men zeggen, dat Bulgarije zichzelf heeft geslacht, opgeofferd om zijn bondgenooten en buren groot te maken.

Dit blijkt wel uit de onderstaande statistiek, welke door den Bulgaarschen generalen staf is uitgewerkt.

Bulgarije.	Oppervlakte in □j K.M.	Inwoners.
Voor den oorlog	99.345	4.329.108
Na den Oorlog	112.077	4.700.150
Servië.		
Voor den oorlog	48.303	2.957.207
Na den oorlog	87.359	4.167.207
Griekenland.		
Voor den oorlog	64.657	2.635.951
Na den oorlog	121.268	4.251.952
Montenegro.		
Voor den oorlog	9.080	275.000
Na den oorlog	14.258	515 000
Europeesch Turkije.		
Na den vrede te Londen	9.168	420.000
Na den vrede van Constantinopel	16.201	725.000
Albanië.	32.000	880.000

Binnenlandsch Nieuws.

Ouderdomstoelage.

Zijn onze inlichtingen juist, dan zal de ouderdomstoelage, die begin December aan 70-jarige oud-werklieden van Rijkswege moet worden uitgekeerd, veel grooter uitgaven vorderen dan waarop is gerekend.

Er moeten tot dusverre bij de verschillende rente-commissarissen reeds meer dan 80,000 aanvragen zijn ingekomen; en al zullen daarvan door de Rijksverzekeringbank nog wel eenige worden uitgeschift, het is nu al zeker, dat er heel wat meer dan 25,000, het cijfer, dat minister Talma door zijn deskundigen is voorgelegd, zullen overblijven.

Aan de Rijksverzekeringsbank wordt iederen avond door tal van ambtenaren eenige uren extra gearbeid om de paperassen te bewerken, die uit het geheele land herwaarts zijn gekomen, en er komen nog handen te kort.

(Tijd.)

De nieuwe Burgemeester van Amerongen.

De nieuwbenoemde burgemeester van Amerongen, jhr. mr. W. van Weede, is in zijn ambt geinstalleerd. Het Nws. meldt er het volgende van:

„Bij het overhandigen van de ambtsketen hield de héer Versteegh, 1e wethouder, slechts een korte toespraak waarop de heer van Weede ook kort antwoordde, daarbij doende uitkomen dat het deelnemen aan de militaire manoeuvres hem eerst veel later dan hij gewenscht had het bericht zijner benoeming had doen ontvangen. Verder nog haalde hij in zijn toespraak de zinspreuken aan: „Doe wel en zie niet om", en „Eendracht maakt Macht", en richtte hij daarna nog bijzonder het woord tot den 1en wethouder en den secretaris.

De heer N. van Os nam nog even 't woord om te doen uitkomen, dat het den raad en den ingezetenen van Amerongen ook aangenaam geweest zou zijn, indien zij met het bericht der benoeming ook hadden mogen vernemen waar de benoemde burgemeester woonplaats of tijdelijk verblijf had.

Hiermede was de plechtigheid afgeloopen, die gevolgd werd door een openbare muziekuitvoering op het Hof.

Een „feestelijke" ontvangst zal misschien nog volgen, als jhr. van Weede hier binnenkort na zijn huwelijk met mejonkvr. van Hardenbroek van Jutphaas zijn intrede doet".

De witte kraai.

Een viertal maanden geleden maakten wij melding van het vangen van een witte kraai te Kerkdriel. Werd aanvankelijk voor het zeldzame diertje f 15 geboden, allengs steeg deze som, totdat zij zelfs f 250 bedroeg, voor welk hoog bedrag het beestje zou worden afgeleverd. Toen echter de nieuwe eigenaar er om kwam, was het dier juist den vorigen nacht overleden. Voor het doode beestje werd echter nog f 40 gegeven, om het te doen opzetten.

In de soep verongelukt.

Zondagmiddag viel het twee-jarige dochtertje van den heer N., te Gendringen, in een pot met kokende soep. Maandag is de arme kleine aan de gevolgen overleden.

Geverfde aardbeziën-jam.

De heeren dr. Van Hamel Roos en Harmsen schrijven in het maandblad tegen de vervalschingen dat zij dezer dagen gelegenheid hadden een monster „aardbeziën-jam te onderzoeken door hetwelk, volgens het zeggen van den verbruiker, zijn geheele familie „rood geverfd" was geworden.

Het bleek ons — schrijven zij — dat inderdaad deze jam, van Nederlandsche afkomst, zoodanig met aniline kleurstof beladen was, dat de geringste hoeveelheid er van voldoende was om de huid intensief rood te kleuren. De vraag werd ons hierbij gesteld: is deze jam als vervalscht te beschouwen?

Wij achten de kwestie uit het oogpunt der volksgezondheid belangrijk genoeg, om op deze vraag eenigzins nader in te gaan.

Wij hebben vroeger eens aan hen die absoluut een sterke kleuring van voedingsmiddelen, zij het ook ten koste van hun gezondheid eischen, schertsenderwijze den raad gegeven.... liever gekleurde brillenglazen te nemen.

In het algemeen kan niet gezegd worden, dat indien een onschadelijke (en wel speciaal een plantaardige) kleurstof, in zeer geringe mate aan een overigens deugdelijk genot- of voedingsmiddel toegevoegd wordt, om dit meer oogelijk te maken, opzettelijke vervalsching plaats heeft gehad. Men zou dan immers b.v. alle azijn- en cognacsoorten, die steeds gekleurd worden, uit den handel moeten weren. De zaak verandert evenwel geheel indien de toevoeging van kleurstoffen in zoodanige mate geschiedt, dat daardoor in eenig opzicht nadeel voor den verbruikers voortvloeit.

En dit nu was zonder twijfel het geval bij de door ons onderzochte waar. De kans bestaat immers dat indien de fabrikant het noodig oordeelt, een zoo sterke kleuring aan te wenden, daardoor allicht bij vruchten minder wenschelijke eigenschappen begin van bederf enz. bedekt moeten worden. Behalve het onaangename van de huid verwijderbare kleurstof, is het buitendien zeer de vraag of de anilinekleurstof in een dergelijke betrekkelijk groote hoeveelheid niet schadelijk zal knnnen werken, vooral bij kinderen, of ook bij volwassenen, indien b.v. de huid eenigzins beschadigd is door kleine verwondingen enz.

Het is o. i. wenschelijk dergelijke met kleurstoffen bedeelde artikelen, die de huid blijvend kleuren, uit den handel te weren, en dergelijke leverantiën onvoorwaardelijk te weigeren.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 15 October 1913.

— Zondag en Maandag is hier ingebroken bij v. d. Heuvel te Lennesheuvel en bij A. Schellen te Kl. Liempde. Op beide plaatsen wordt een en ander vermist. De politie doet onderzoek.

— Verleden week zijn op het R. K. Kerkhof in het dorp door een paar jongens 8 stuks oude zilveren munten gevonden uit de zestiende en zeventiende eeuw. De munten moeten nogal een waarde vertegenwoordigen. Een paar weken geleden vond men in de nabijheid van deze plek een gouden muntstuk uit de 17e eeuw, Fransch ter waarde van tien gulden.

De Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel.

Het eerste feestcomité zag 't wat al te zwart in, toen 't meende, dat Boxtel heelemaal geen onafhankelijkheidsfeest wilde vieren. Dat was 'n beetje vroeg geoordeeld. Je krijgt 'n heele gemeente zoo maar niet in een twee-drie in laaien gloed van feestverlangen. Dat is iets, dat gloeit met den dag, iets, dat van den een overgaat op den ander en na lang genoeg wachten al 't volk heeft aangestoken.

De tweede feestcommissie heeft voor haar plannen allerwege een gunstig oor gevonden. Maar daarvoor is ze dan ook van deur tot deur gestapt om 't halve centje bij den gulden te zamelen.

Zoo is 't dan gekomen, dat Boxtel zijn onafhankelijkheidsfeesten kreeg. En niet zoo ordinairtjes. Naar den rang van de plaats, naar de bevolking gerekend, is er geen plaats in heel Brabant, die zóó iets feestelijks voor den dag heeft gebracht.

De straatversieringen waren algemeen. Enkele zijstraten waar de optocht van Maandag niet door of langs trok, hadden zich tot een heel bescheiden versiering beperkt. Maar de anderen prijkten in vollen dos. Vol afwisseling waren de straten, hier sierde men naar de oude methode met fijnen den, elders met bruine hei, weer elders had men de fraaiste bloemboekets in hondertallen vervaardigd en de straat een allerfijnst aanzien gegeven. Van de eerebogen dienen wij nog te vermelden dien in de Nieuwstraat en op den Bosschen Weg, in ons vorig nummer bij vergissing vergeten.

De winkelversiering stond beslist in 't teeken der reclame.

De manufactuur- en galanteriewinkels hadden eigenlijk geen reclame vandoen. De deuren stonden geen oogenblik stil. Voortdurend was er aan feestartikelen gebrek; 't oranjedoek kon men niet voldoende bijeengesleept krijgen.

Geen wonder, dat Zondag, na de eerediensten in de Kerken, toen de vlaggen aan weerszijden der straten wapperden, zich een drukke, opgewekte menigte door het dorp bewoog om van de eerste feestindrukken te genieten. In den namiddag liep 't storm van vreemdelingen die te voet en per fiets en in grooten getale met den trein arriveerden. En toen 's avonds de lichtstoet begon opgesteld te worden, zag 't op de markt en de aangrenzende straten zwart van de dichte volksdrommen. Hoeveel reclame-transparanten er meegingen, weten we niet, maar 't waren er een heele boel.

In de Nieuwstraat hadden zich, toen de lichtstoet voorbijtrok in een wei tegenover van Boxtel de weesjes met de Zusters van het Liefdehuis opgesteld met lampions, zóó, dat het geheel een W vormde. Dit gaf een prachtig effect.

Toen overal de verlichting was ontstoken, kon men de winkelversieringen en die aan de particuliere woningen eens goed in oogenschouw nemen. Op den Bosschen weg te beginnen, de electrische verlichting aan 't huis van Dr. Hoek, een mooie transparant voor 't raam bij den heer E. Bogaerts, welke firma ook met een ferme transparant aan den lichtstoet meedeed. Op de Markt de gevelverlichting door middel van een groot getal electrische lampjes bij Hotel de Kei en Pieter van de Ven. In de Rechterstraat trok in de étalage van den heer Steinmann een schoon portret van H. M. de koningin de aandacht. 't Was een peinture van de heeren Bogaerts, die algemeen geroemd werd. Niet minder bekijks had de raamversiering van 't Fratershuis. De uiterste ramen vertoonden in forsche lichtlijnen het ruiterstandbeeld van Willem den Zwijger te Delft en 't Haagsche vredespaleis, de middelste, het eerste en tweede couplet van 't oude Wilhelmus. Hier toonde zich weer de smaakvolle hand van den Frater-teekenaar, die naar 't ontwerp van den Wel Eerw. heer Simkens, den, jammer genoeg onbekroonden praalwagen van den Gildenbond (Rerum Novarum) met zooveel zorg had uitgevoerd.

Wijl 't ondoenlijk is bij alle versieringen stil te staan, wijzen we hier met 'n enkel woord op die van de heeren van Dommelen en de Haas, welke laatste de verpleging voor 100 jaar en nu voorstelde, terwijl de heer v. Dommelen met z'n fraaien transparant reeds de heele week veel toeschouwers lokte.

Zelden is er bij zulke feesten zoo weinig met vetpotjes gewerkt als thans. Men zag ze aan 't huis van den heer Velzen, 't postkantoor en „de Ooievaar", die overigens evenals de heeren, Witteveen, Luijcx 'n reclame-étalage had.

Ook de „*Coöperatief*" in de Breukelsche straat vierde onafhankelijkheid; met groote letters prijkte in 't winkelraam: Coöperatie maakt den verbruiker onafhankelijk. 'n Massa eigen artikelen van de Handelskamer prijkten in de étalage, waartusschen hier en daar de kop van 't blad de Coöperator kwam uitkijken.

Als een van de mooiste lichtversieringen mag niet vergeten worden de olielamp en de nieuwe metaaldraadlamp van de Electrische Centrale.

De honderden lampions in de Nieuwe Kerkstraat Molenstraat en Stationstraat leverden een mooien aanblik.

Na afloop van den optocht verzamelde zich het publiek in de café's, ofschoon ook in de straten nog lang een gezellige drukte heerschte. Als er iemand goede zaken gemaakt heeft, dan waren 't wel de kasteleins. Op den druksten dag der kermis kunnen ze geen beteren slag geslagen hebben.

Maandagmorgen om zeven uur blies Boxtel's Harmonie de réveille.

Om half negen arriveerde onder onnoemelijk groote belangstelling de Prins in de tuin van den Heer Hoogerwou.

De vier Engelsche marinematrozen toonden veel stuur- en roeimanskunst, bij het bestijgen van den steilen oever, die in dit opzicht 't Scheveningsche strand veel toegaf.

Bij de landing werd den Prins een bouquet aangeboden en de Nederlandsche maagd begroette hem met de volgende woorden.

Gegroet Gegroet Gij Dageraad.
Naar eindeloos verlangen
Traad op den bodem na rijp beraad.
En och — behartigd ons belangen
Welkom Welkom in ons midden
Wij zullen God den Heer nog bidden
Voor 't heil van 't Vaderland
Waar Oranje zoo nauw is aan verwant.

De Prins antwoordde hierop:

Dankend O Gij Nederlandsche maagd.
Ik zal U alles geven wat Gij vraagt.
Herinnerd aan mijn voorgeslacht
Die groote offers aan U bracht.

Daarop richtte van Hoogendorp (A. J. v. Liempt, Burgakker) het woord tot den Prins.

Met fierheid en trotsch komen wij U begroeten bij het landen aan het vrije strand Uwer Vaderen. Graaf v. Limburg Stirum, Leopold Graaf van Duin van Maasdam en Mr. Gijsbrecht Karel van Hoogendorp, hadden gemeend en meenen nog de tolken te zijn van het Nederlandsche volk om U te verwelkomen. Wij hebben ons herinnerd aan Uw roemrijk voorgeslacht. Aan Prins Willem I, Willem de Zwijger, den Vader des Vaderlands, die goed en bloed en leven en zelfs van zijn broeders opofferde ter afwerping van het Spaansche juk dat zoo zwaar op Neerlandsch vrijheidlievende schouderen drukte.

Na zijn gewelddadigen dood, door een betaald moordenaar toegebracht, trad zijn zoon Prins Maurits op. De groote energieke veldheer die de voetstappen zijns Vaders volgde en Spanje veel afbreuk deed.

Na zijn overlijden kwam zijn broeder Prins Frederik Hendrik de Goede, de Stedebwinger, die den doorslag gaf om het trotsche Spanje, na een tachtigjarigen strijd, ongeëvenaard in de algemeene geschiedenis, te nopen de onafhankelijkheid der Nederlanden te teekenen bij den Vrede van Munster.

Weg was moordpartij, dwingelandij en slavernij. Ons volk ging een gulden tijdperk tegemoet, en kunsten en wetenschappen groeiden en bloeiden tot zoo'n hoogen trap, dat op dezen huidigen oogenblik de kunstenaars dier tijden nog staan aan de spits der natiën. Wij herinneren aan Prins Willem II met zijn kortstondig leven, aan Prins Willem III stadhouder van Holland en Zeeland, Koning van Engeland, Redder des Vaderlands.

Toen vier gecombineerde machten besloten ons land te vernietigen namelijk Frankrijk, Duitschland en de bisschoppen van Munster en Keulen, was het volk radeloos, het vaderland reddeloos. Maar neen Prins Willem III omgordde kalm zijn zwaard, en trok met zijn kloek leger de overmacht tegemoet en sloeg ze met bebloede koppen af. Het vaderland was gered. Herinneren wij ons Prins Willem IV en Prins Willem V Uwen onvergetelijken Vader, die door de kuiperijen der zoogenaamde patriotten ging uitwijken naar Engeland; vrijheidsboomen werden geplant, het volk hoste onbewust daarom henen, en meteen trad de Fransche overheersching in.

Achttien jaren lang heeft ons land enorme schatten moeten betalen aan Frankrijk, de bloem der Nederlandsche jongelingschap moest in de Fransche legers dienen en voor het meerendeel sneuvelen. Maar nu na duren en heeten strijd, werpt de vrijheidzon weder haar gulden stralen op dezen lagen maar vrijen bodem.

En dan Prinselijke Hoogheid hadden wij een voorstel, U niet als Prins, maar als Koning der Vrije Nederlanden te doen proclameeren.

De Prins antwoordde hierop:

Als Jongste telg van Oranje heb ik Uwe roepstem gehoord en aanvaard voor het belang van het land mijner Vaderen.

De vreugde van dit gewichtig moment vond z'n hoogste uiting in het aanbieden van champagne, die fonkelde in de glazen.

De mooi versierde vaartuigen, die de Engelsche koopvaardijvlag voerden, bleven aan de wal gemeerd. De Gildenbonds-Harmonie stond klaar om den Prins met zijn gevolg in blijde tonen te verwelkomen en hem naar den Eindhovenschen Steenweg te begeleiden. De Prins (F. v. d. Linden) Mr. van Hoogendorp, Graaf v. Limburg Styrum (J. v. Liempt, Stationstraat) en van den Duyn van Maasdam, (Th. Beukenex) namen plaats in een landauer met twee paarden bespannen en voort ging 't onder 't gejuich van de toegestroomde menigte.

Op den Eindhovenschen Steenweg, waar om 9 uur de optocht werd opgesteld, was ondertusschen een gewoel en een drukte ontstaan, onbeschrijfelijk. Een voor een passeerden de talrijke praalwagens, versierde heeren- en damesfietsen, enz. enz.

De optocht is ontegenzeggelijk het schitterendst nummer geweest van het heele program.

Aan dezen optocht is er door particulieren en door de verschillende deelnemende gezelschappen veel arbeid en geld ten koste gelegd.

Hoe 't mogelijk is geweest in dezen ganschen stoet te zeggen dat is 't mooist, dàt is minder mooi, is ons een raadsel. Geheel in overeenstemming met de volkssmaak was de groep Zigeuners, van „Spaarzaamheid" uit de ketting.

Uit een historisch oogpunt en bovendien uit een oogpunt van versiering waren voortreffelijk: *Napoleon als overwonnene* bij Jan Zweens, *en de val van Napoleon* van het gezelschap L'Union, bij H. Theulings. Artistiek, zonder overlading, smaakvol, was de wagen van den Gildenbond.

Dat de combinatie van „Rust schenkt nieuwe kracht", de „Vroolijke Katters" bij Jan v. Erp en Spaarzaamheid bij Schoenmakers, geen prijs had viel ook 't publiek tegen.

Die hebben inderdaad veel tot den luister van den optocht bijgedragen.

Het zou een groot verzuim zijn, hier geen melding te maken van den mooien praalwagen van de Liedertafel de Nederlandsche Maagd met de Elf Provinciën.

Culinarisch aangelegde menschen begonnen te watertanden bij 't zien van den Groente en fruitwagen van J. Voets.

Een voornaam onderdeel vormde de bedrijven in actie: slagers, bakkers, metselaars, sigarenmakers der firma's v. d. Meerendonk en van Susante.

De groep van 't spoorwegpersoneel, bij 't Staatspoorjubeleum zeer bewonderd, behoeft thans niet nader vermeld, uitgezonderd de nabootsing van het herstellingsoord, in zijn soort een juweeltje.

Ook de Bond van Oud-leerlingen der Landbouwschool had zijn beste beentje voorgezet en verdiende dubbel en dwars den hem toegekenden prijs.

Verder trokken nog de aandacht: de ouderwetsche herberg van 't kaartgezelschap: „geen moed verloren", „steeds om 't Roosje" met zijn garde-soldaten, „kunst en vriendschap", met kruisboog in actie, de Duiventoren van „De Groene Olijftak", de voetballers van B. F. C.

Naast den Gildenbond waren van de sociale vereenigingen vertegenwoordigd: de R. K. Vereeniging van Post en Telegraafbeambten „St. Paulus" en de R. K. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel „St. Franciscus" beide

met vaandel.

Van de Handboogschutterijen waren er nog „Oefening baart Kunst", „De Vriendenkring van Stapelen", beiden met wagen. „Amicitia" en „Het kaartgezelschap „Onze vrije uren" met wagen. En heelemaal achteraan maar daarom niet 't minst interessant de reuzen-vliegmachine van de Wed. Jac. van Rooij & Zonen.

De optocht trok zonder de minste hindernissen door de straten en werd door duizenden menschen bewonderd en toegejuicht.

In het nieuwe locaal van het raadhuis, dat, ofschoon nog niet geheel gereed, voor 't eerst werd in gebruik genomen, had, nadat de Burgemeester van het balcon van het raadhuis de beslissing der Jury had bekend gemaakt, de prijsuitdeeling plaats, waarbij de Burgemeester tot elk der prijswinnende gezelschappen een toepasselijk, hartelijk woord richtte ter felicitacie en aanmoediging, tevens het bestuur gelukwenschte met het schoone resultaat van den optocht, waarvoor het zich zooveel moeite had getroost, hetgeen Z.Ed. ten zeerste waardeerde; dit ook uitstrekkende tot de verschillende groepen uit den optocht, die door hunne groote deelname tot dit succes hadden meedegewerkt.

Nadat ook onder menige geestige toespeling de prijzen aan fietsrijders en fietsrijderessen waren uitgereikt, zegde de Burgemeester dank aan de leden der Jury.

De prijzen der praalwagens werden behaald als volgt:

1e prijs, „Spaarzaamheid", Ketting, met wagen, waarop voorgesteld werd een zigeunerstroep.
2e prijs, de Liedertafel „St. Petrus".
3e „ het spoorwegpersoneel.
4e „ de leerlingen en oud-leerlingen van den landbouwcursus.
5e pr., de handboogschutterij l'Union gevestigd bij den heer Th. Theulings.

Voor de heerenfietsen werden de prijzen aldus behaald:

1e prijs, P. van Zogchel.
2e „ Adr. v. d. Donk.
3e „ Jan v. d. Broek.
4e „ Chr. v. d. Broek.

Voor de dames:

1e prijs, mej. Liza van Dieten.
2e „ „ Ursula van Erp.
3e „ „ Rika Jillessen.
4e „ „ Maria Theuwkens.

De volksspelen op de markt, die om half drie een aanvang namen, duurden tot donkeravond. Beide Harmoniën, die met deze dagen druk werk hebben gehad, hielden de vroolijke stemming erin.

Ontzaggelijk druk was 't er, toen 's avonds de Christelijke Zangvereeniging „De Lofstem" en daarna de Liedertafel „St. Petrus" een uitvoering gaven op de Kiosk.

Door 't voortdurend geroezemoes, 't hinderlijke lawaaien af en toe, kwam de zang alleen voor de dichtstbijstaanden tot zijn recht.

Wat de eerste Vereeniging betreft, moet 't inderdaad gezegd, dat 't respect afdwingt, dat uit een betrekkelijk klein deel der bevolking zulk een vrij talrijk gemengd koor van jonge krachten te recruteeren is. We hebben van dit jonge koor den zeer beschaafden zang hooren roemen.

Toen de liedertafel zong, was 't rumoer al weer wat grooter en 't zingen voort 'n heel ondankbaar werk. Intusschen zong ook de Liedertafel uitstekend.

Onmiddellijk hierop volgde het vuurwerk aan de Kloosterstraat, dat in één woord prachtig was.

Na afloop van het vuurwerk nam de Burgemeester nogmaals het woord en complimenteerde in hartelijke bewoordingen het Bestuur met den goeden afloop van dit uitstekend geslaagd feest.

Een woord van hulde op de eerste plaats aan den Voorzitter en Secretaris de heeren H. v. Haeren en P. Tielen en aan de verdere bestuursleden voor de moeite en zorgen die zij zich zoo ruimschoots hebben getroost, is hier zeer zeker op zijn plaats.

De Gildenbonds-harmonie blies op de kiosk de taptoe. Met de feestcommissie voorop hostte de volksmenigte over de Markt. Tot laat in de nacht bleven de menschen in jolige stemming bijeen. Van vechtpartijen en dergelijke wanordelijkheden werd niets vernomen. De Rijks- en gemeentepolitie hoefden geen enkel procesverbaal op te maken.

Tot slot zij nog vermeld dat Dinsdag de kinderen van de openbare en bijzondere scholen zoowel te Gemonde als te Boxtel onthaald zijn op chocolade, broodjes, suikergoed en koekjes. Voor dit tractaat had de gemeenteraad f 300 uit de gemeentekas disponibel gesteld.

Liempde. Gistermiddag is tusschen 12 en 1 uur bij Th. v. d. Pas, wonende tusschen Liempde en Boxtel een brutale diefstal gepleegd. De vrouw des huizes was slechts een minuut of tien buitenshuis geweest. In dien tusschentijd is de dief over den stal binnengekomen, heeft de kast opengebroken, daaruit een gouden ketting, een paar gouden oorbellen, een horloge en een spaarpot met inhoud ontvreemd.

Direct werd de politie te Liempde en Boxtel gewaarschuwd. De veldwachter uit Liempde, Daamen uit Boxtel en brigadier Janssen ware spoedig ter plaatse. De hond van Daamen, Flora, werd lucht gegeven en ging het spoor van den dief die met zijn fiets door de bosschen was gevlucht tot bij de Blauwhoef na. Daar raakte de hond wijl daar veel geloopen was, het spoor kwijt. Een zekere W. uit Boxtel is door de politie over dezen diefstal gehoord, doch zonder resultaat.

Hoeven. Vrijdagavond heeft te Hoeven bij Breda een vader zijn zoon doodgeschoten.

Omtrent dezen moord meldt het Dbld. v. N.-Brab., dat de verslagene Jan Lambrechts bekend stond om zijn slecht gedrag. Hij had zijn vader reeds meermalen met den dood bedreigd, gelijk Vrijdagavond weer toen hij dronken thuis was gekomen.

Zij vader had toen den veldwachter te hulp geroepen, maar Jan hield zich bij de komst van de twee mannen slapende. De veldwachter ging weg en de vader nam, daar zijn zoon revolver en mes bij zich op bed had, een geladen geweer mee naar bed.

Nog geen tien minuten daarna kwam de zoon uit bed naar de plaats, waar zijn vader en moeder lagen. De vader greep in zijn angst terstond naar het geweer en schoot den zoon de volle lading in de linkerborst.

De getroffene moet nog tegen zijn moeder gezegd hebben: „dat is mijn dood". De dokter constateerde dat de dood spoedig was ingetreden.

De dader, die in den omtrek goed bekend staat, is te Rucphen in verzekerde bewaring en heeft bekend.

Een eenigzins andere lezing van het geval vinden we in de Tel.:

De vader is een klein grijs mannetje, nogal kribbebijterig van natuur en hard voor zijn vrouw, zooals men vertelde. De vrouw leed daar dikwijls onder, ze mocht zelfs nog geen bakje koffie zetten als hij het wist. Het spreekt vanzelf, dat de zoon meestal de partij van moeder koos en omgekeerd, zoodat de oude Lambrechts zoo zoetjes aan een wrok begon te gevoelen tegen alles wat hem thuis omringde. Altijd plagen en schelden, niets konden ze goed doen, z'n huisgenooten schold hij uit voor luilakken enz.

Was het wonder, dat de eenige zoon, die nog thuis was, zijn genoegen zocht in de herberg? Dat er dikwijls ruzie in huis was? Zoo was het ook Vrijdagavond. Jan was naar Roosendaal geweest met paard en kar en kwam des avonds dronken thuis. Vader speelde op, Jan speelde ook op, sloeg op tafel, sprong zelfs met een getrokken mes voor zijn vader, zoodat Lambrechts de deur uitging en den in de buurt wonenden rijksveldwachter Messink ging waarschuwen.

Deze kwam, doch Jan was reeds naar bed gegaan. Mensink kalmeerde toen den ouden Lambrechts en keerde daarna naar huis terug.

De oude Lambrechts zou zich ook ter ruste leggen, doch hij nam een geladen geweer mee naar bed. De moeder waarschuwde Jan, die nog niet sliep dat vader met het geweer naar bed gegaan was, en maande haar zoon tot kalmte aan. Doch Jan, verhit door den drank, wilde zich niet bang toonen, kwam naar beneden, doch vóór hij de laatste treden bereikt had, klonk een schot en Jan, in de volle borst getroffen, zonk in de armen zijner moeder, met de woorden: „Moeder, hij schiet me dood!"

De vader had Jan naar beneden hooren komen en in zijn woede schoot hij van het bed uit naar zijn zoon.

Direct ging de moeder bij de tegenoverwonende buren hulp halen, doch hulp kon hier niet meer baten; Jan was bijna onmiddellijk een lijk.

Provinciale electriciteit.

Wij lezen in de Avondster.

„De grootsche onderneming, die in onze provincie te verrijzen staat: de provinciale electrische centrale, gedreven door de gassen van een groot cokesovencomplex, schijnt niet tot stand te kunnen komen.

Wij vernamen toch dezer dagen, dat eenige finantieel-technische moeilijkheden waren gerezen.

Geheel op zij gezet is het plan echter nog niet en zoolang er leven is, is er nog hoop.

Het al of niet tot stand komen van deze cokesoven-industrie, doen echter niets af aan de oprichting der electrische centrale, die in alle geval zal komen.

Maar dan met andere wijze van produceeren en allicht niet zoo voordeelig.

Gemengd Nieuws.

In 1972.

Een professor, Noble, aldus schijft het Brusselsche „N. v. d. D." heeft berekend dat in 1972 Europa geheel van de aarde zal verdwijnen, tengevolge van vulkanische uitbarstingen. De Eerw. heer Moreux, de beroemde bestuurder der Sterrewacht van Bourges heeft nagenoeg hetzelfde verklaard, maar zonder den datum vast te stellen. Zouden, in dit geval de geheimzinnige onderaardsche geruchten, die men in ons land hier en daar op de kusten der Noordzee en van het Kanaal hoort in sommige streken van Vlaanderen mistpoeffers geheeten, reeds de voorboden zijn? 1972 is nog ver; wij hebben dus nog al den tijd om een reiskaart voor een der vier andere werelddeelen te nemen.

Het einde van de Visschen.

Men schrijft aan de 's H. Crt.

Het einde van de visschen is nabij!

Wanneer de mededeelingen van een Fransch Visscherij-Weekblad waarheid bevatten, wordt er eerdaags te Boulogne-sur-Mer een fabriek in beweging gezet die „vischlantaarns" vervaardigt. Dergelijke lantaarns, die uit eerste kwaliteit glas bestaan worden door de visschers naar omlaag gelaten. In de duisternissen van de diepten der zee verspreidt zoo'n lantaarn een helder licht. De visschen komen hier op af en worden in de zich onder de lantaarn bevindende netten omhoog getrokken.

Een dergelijke vischmethode is niet nieuw. Ze is o.a. ook in ons land wel toegepast, maar de resultaten waren, als wij ons niet vergissen, nihil. De Boulogne-lantaarn verspreidt echter licht van een bijzondere kleur. De reflecteur draait langzaam. Het is dus een soort onderzeesch draailicht en evenals de vogels tegen het draailicht van den Brandaris te pletter vliegen, zullen de visschen door het onderzeesche zoeklicht worden aangetroffen.

Het licht is electrisch. Aan boord van het schip werkt dus een dynamo. Een kabel doet zijn plicht. De electrische stroom wordt door Geissersche buizen geleid. Zooals men weet, worden deze buizen met een weinig gas gevuld. Van de „ijlheid" van dit gas en het soort hangt het licht-effect af. Een Boulognelantaarn kost 5000 fr.

Zou het einde der visschen nabij zijn?

Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel
op Zondag en Maandag j.l.

Mocht het Comité tot viering van bovengenoemde feesten aan de medewerking en de belangstelling die het van alle kanten ondervond, afleiden, dat een en ander zeer waarschijnlijk goed zou slagen, zooals alles thans echter geslaagd is heeft het Comité zich nooit kunnen voorstellen. Op hem rust nu dan ook een zeer aangename plicht. Het comité brengt door middel van dit blad hartelijken dank aan allen, die tot het welslagen van dit feest hebben meegewerkt. Bijzonder aan onzen geachten Eere-Voorzitter en Eereleden. Verder aan de beide Harmoniën en Zangvereenigingen, die zoo welwillend hare onmisbare medewerking verleend hebben. Een woord van warmen dank vooral ook aan alle gezelschappen en allen, die met versierde fietsen hebben deelgenomen, welke zich zooveel moeite en kosten getoond hebben om een optocht mogelijk te maken waarop Boxtel trotsch kan gaan.

Hulde en lof aan de Rijks- en Gemeente-politie, die aan de vele verzoeken van het Comité zoo welwillend hebben voldaan. Dank en nog eens dank aan alle Buurtcommissiën en allen die met zooveel opoffering Boxtel in feestgewaad hebben gestoken, hetwelk zeer zeker de algemeene feestvreugde in groote mate heeft verhoogd. Welgemeenden dank aan de Damescollectanten, die zoo bereidwillig zijn geweest om, terwijl eenieder genoot van de feestelijkheden, haren tijd beschikbaar te stellen tot het inzamelen van gelden voor de behoeftige menschen van Boxtel. Dank aan de Uitgevers van de beide Boxtelsche Couranten en verder nog eens aan alle inwoners van Boxtel in het algemeen en een ieder afzonderlijk.

Namens het Comité,

HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Secretaris.

Het Comité deelt mede, dat Maandag j.l. ten 1½ uur het volgende telegram werd verzonden:

Aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden.

De inwoners van Boxtel, heden vierende de herdenking van het 100-jarig bestaan van Neerlands Onafhankelijkheid bieden U en Uw Doorluchtig Huis hunne eerbiedige Hulde.

Namens het feest-Comité
H. v. Haeren Voorzitter.

Tot zijn genoegen ontving het Comité ten 5 uur het volgend telegrafisch antwoord:

Hare Majesteit draagt mij op U allen Hoogst Derzelver dank over te brengen voor aangeboden Hulde.

Adjudant van Dienst,
Reigensberg Versluys.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.
van 5—11 Oct.

GEBOREN: Gertrud C. J., d. van Th. van der Eerden en J. van Ham, Zandvliet. — Algonda C. D., d. van W. A. J. Biezen en A. Elsackers, Breukelen. — Berend, z. van B. de Vries en H. Pit, Breukelen. — Marius C., z. van A. G. Smits en J. C. E. Vermeulen, Bosscheweg. — Adriana, d. van J. C. Paulussen en M. van de Keer, Breukelen. — Gerardus J., z. van A. J. van Oirschot en G. van den Tillart, Gemonde.

ONDERTROUWD: Theodorus van Laarhoven, 21 j. St Oedenrode en Petronella van Hamond, 19 j. Nieuwstraat. — Johannes van Abeelen, 31 j. en Barbara H. de Bie, 26 j. Hal. — Theodorus van Lievenoogen, 32 j. en Maria Hurkmans, 31 j. Bosscheweg.

GETROUWD: Hubertus van den Nieuwenhuizen, 29 j. en Johanna M. van der Horst, 27 j. Breukelen. — Johannes Willems, 27 j. Lennisheuvel en Antonia Timmermans, 17 j. Bosscheweg.

OVERLEDEN: Adrianus van Laanen, echtg. van Th. van Wijck, 31 j. Nieuwe Kerkstraat. — Wilhelmina A. G. van Griensven, 20 d. Koppel. — Marinus J. Kerssens, 6 w. Breukelen.

Esperanto contra Ido

II.

«Nu ik hou wel van een duel op de pen, mits.... 't flink en eerlijk gaat».
v. d. W.

De lezer, wien na de vorige „smakelijke en zakelijke" artikeltjes van W. misschien de lust bekruipt, om inlichtingen te gaan vragen bij de Heeren Idisten, betrachte toch de uiterste voorzichtigheid met het vragenstellen aan die lui, want, heusch, hij loopt groot gevaar, als antwoord 'n prospectus thuis te krijgen van een of ander idisten- of krankzinnigengesticht. In ieder geval, als de Idisten gewoon zijn, hunne inlichtingen zóó te geven, dan blijkt er slechts ééne zaak uit: dat zij met vragen, die het hart der kwestie raken, deerlijk verlegen zitten.

Als ik bijvoorbeeld vraag: Is Ido 'n levende taal, dan is 't antwoord: Wat versta je door *levende taal?* Vraag ik: is de ontwikkeling van Ido geleidelijk, dan krijg je: Wat versta je door *geleidelijk.* Maar wat is dat nu anders dan uitvluchtjes zoeken? Ik vraag me af, of iemand, die niet weet wat hij door „levende taal", door „geleidelijke ontwikkeling" op taalgebied verstaan moet, wel bevoegd is, mee te spreken over taalkwesties in 't algemeen, over „wereldtaal" in 't bijzonder. Zeker, men kon er wel 'n heelen boom over opzetten, men kon b.v. wel zeggen: „De meer zakelijke verdediging van Esperanto door de heer S. zou aanleiding kunnen geven tot een reeks beschouwigen over natuurlijke en kunst-talen, over logika, enz. enz", maar dat zijn niets dan fraaie woorden, die volstrekt niet bewijzen, dat men iets degelijks weet aan te voeren. Wijzen op m'n onzakelijk en onsmakelijk begin, staat heel kordaat van je, maar..... *bewijst* ge daar ook iets mee? Of zijn uwe artikels meer „zakelijk" en meer „smakelijk"? Voor wie van „vischmarkttaal" houdt, misschien wel. Ge weest op m'n opvijzeling van het Fundamento met zijn fouten. Goed. Maar waar is uw bewijs, dat ons Fundamento als zoodanig niet deugt, en vooral, — want dàt is de hoofdzaak — dat Ido, zonder Fundament, doch eeuwig veranderend, zonder voldoenden waarborg van degelijkheid, beter is? Ge weest op m'n onbenulligheid, maar heb ik niet *meer* het recht, uwe artikelen voor onbenullig te verklaren, waar ieder bewijs tot nog toe ontbrak voor uwe stelling, dat Ido beter zou zijn dan Esperanto? Ge weest me op m'n redeneeren met vergelijkingen, met groote, holle woorden. Ik vraag u, hebben uwe holle frazen ook één van mijn bewijzen aan 't wankelen gebracht? Of heeft uw eigen onbenulligheid u niet doen spreken van 'n fundament met planken, vloeren, zoldering en dakpannen? Ge weest me op tastbare onwaarheden, maar heb ik niet het recht, u het *bewijs* te vragen, dat ik onwaarheid sprak (geen *schijn*bewijs), of is misschien uw enkel woord **„gelogen"** al genoeg?

't Wordt tijd, dunkt me, dat ge met iets degelijks voor den dag komt. Geen uitvluchten, als: „'k Heb m'n volledige stukken ter inzage liggen." Dat zijn flauwe praatjes. Voor den dag ermee! Laat zien, wat ge te vertellen hebt, en zijn ze het bespreken waard, dan zullen we ze als zoodanig behandelen.

Maar zoolang ge uwe kracht zoekt in uw grooten mond, blijf ik spreken van: „Veel geschreeuw en weinig wol, veel praats en weinig zaaks". Zoolang zal ik 't er voor houden, dat ge niets kunt dan..... blaffen.

Maria-Heide, P. A. SCHENDELER.

Markten.

Donderdag 16 October.
Oudenbosch: jaarmarkt.
Vrijdag 17 October.
Fijnaart: vee.
Vierlingsbeek: vee.
Zaterdag 18 October.
Heusden: vee.
Utrecht: vee.
Maandag 20 October.
Ginneken: jaarmarkt.
Oosterhout: jaarmarkt, beesten.
Waspik: vee.
Tiel: vee.
Dinsdag 21 October.
Cuijk en St. Agatha: jaarmarkt.
Rijen: beesten.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.
Woensdag 22 October.
's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten: vee.
Son en Breugel: jaarmarkt.
Uden: jaarmarkt.
Donderdag 23 October.
Boxtel: jaarmarkt.
Osch: paarden.
Vrijdag 24 October.
Fijnaart: vee.
Werkendam: vee.
Zaterdag 25 October.
Heusden: vee.
Utrecht: vee.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Op 14 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.46, f 1.56 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 14 Oct. Hoogste prijs f 1.45 Laagste f 1.32 Middel f 1.38 p. KG. Aanvoer 9235 K.G.

MAASTRICHT, 14 Oct. Botermijn. Aanvoer 44010 K.G. Hoogste prijs 1.55, middelste f 1.47, laagste f 1.40 per K.G.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

14 Oct. 1913. Kippeneieren f 5.00 7.30. Middenprijs f 6.59 per 100. Eendeneieren f 5.35—f 5.80. Kalkoeneieren 8.50—7.00 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 5.20—5.30. Ganzeneieren f 00.00, alles per 100 stuks. Aanvoer 15.000.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 13 Oct. Aangevoerd 164 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

BEKENDMAKINGEN.

KOEPOKINENTING.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel maken bekend, dat Dr. Hoek, **Vrijdag 17 October 1913**, om **twee uur** namiddag, **gratis** de koepokinenting zal verrichten.

De inenting zal geschieden in een lokaal van het **Gemeentehuis**, ingang naast de gemeentewaag.

Voor het opgeven der juiste namen, worden belanghebbenden verzocht, het trouwboekje mede te brengen.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Wegens mijn vertrek uit Boxtel

zal vanaf heden JAC. VAN ROOI, in het huis, voorheen bewoond door A. de Visser in de Rozemarijnstraat, de

Alleenverkoop hebben

van mijne alom bekende

Beschuiten en Koekjes.

Vertrouwende dat de heer Jac. van Rooi mijne Clientèle zal behouden.

Aanbevelend,

P. BIERMANS.

Allen, die iets te vorderen hebben van het Comité tot viering van de Onafhankelijkheidsfeesten alhier, gelieven te zorgen, dat hunne rekening is ingeleverd vóór VRIJDAGAVOND 6 uur bij den Heer W. PRICK, Penningmeester.

De Stoomwasscherij
„DE LEIJ", Tilburg
vraagt eenige bekwame

Strijksters.

Hoog loon en vast werk.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van BOXTEL zullen op **Dinsdag** den **21 October 1913**, om **tien uur** voormiddag, ten Raadhuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

Het verbouwen van de openbare School te Gemonde.

Bestek en teekening der te maken werken liggen ter inzage op de Secretariën der gemeenten **Boxtel, Schijndel, St. Michiels-Gestel** en **St. Oedenrode** en zijn tegen betaling van f 0.75 verkrijgbaar ter Secretarie der gemeente **Boxtel.**

Inlichtingen geeft de Heer H. J. DEKKERS, Gemeente-architect te *Boxtel.*

De biljetten op zegel, moeten vrachtvrij zijn ingekomen ten Raadhuize der gemeente **Boxtel,** vóór **tien uur** van den dag der besteding.

Boxtel, 8 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Pensionaat
„St. Joseph"
(Broeders Hieronymieten,)
Lokeren (België.)
Lijn Gent--Antwerpen.
Moderne Talen - Wiskunde en Koophandel - Snel- en Machineschrift.
VRAAGT PROSPECTUS.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Firma
v. Moorsel & v. d. Boogaart
BOXTEL
Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij
IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor eene enorme extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknedelmerk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

NIEUWE OOGST.

Groene Erwten per liter 13, 15 17 cent.
Kroonerwten „ „ 20 cent.

Gegarandeerd puik kokend.

Vogelliefhebbers.

Ontvangen:

Nieuw wit Zaad prima kwaliteit **22** ct. p. liter.

10 pCt. korting op alle artikelen.

HENRI VAN DER VELDEN & Co.,
STATIONSTRAAT, BOXTEL.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Verschenen:

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

Gered van kinkhoest.

Moeders, als Uw kinderen dreigen te stikken in kink- of slijmhoest, bedenk dan, dat tijdig aanwenden van de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, Uw kinderen van hun kwaal stellig zal genezen.

Wacht niet tot het te laat is.

De heer E. Eversen, Lange Rozendaal 42 te Utrecht, verklaart gaarne het volgende:

„Mijn jongste kindje van 15 maanden leed aan slijm- en kinkhoest. Haar borstje hijgde en piepte verschrikkelijk. De slijm zat zoo vast, dat de kleine nauwelijks kon ademhalen. Elken middag was het koortsig en gloeide haar hoofdje en 's nachts sliep ze niet en zweette verschrikkelijk. Daar niets hielp meenden wij reeds ons kind te verliezen. Toen dacht ik er aan de ADBIJSIROOP aan te wenden en reeds dadelijk gaf de Abdijsiroop verlichting. De slijm kwam los en het kind ging voortdurend vooruit. Eén flacon Abdijsiroop heeft mijn kind volkomen genezen". De

Het kind van den Heer EVERSEN, (volgens portret.)

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

is een gezegend middel voor jong en oud, versterkt de luchtpijpen en geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS, *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend,* **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

Van der Velden's FIJNE DEENSCHE BOTERMELANGE

de eenige die ten allen tijde en voor alle doeleinden de natuurboter geheel kan vervangen.

Van der Velden's FIJNE DEENSCHE BOTERMELANGE

geeft een enorme besparing.

Prijs 55 cent per pond.

10 pCt. korting op alle artikelen.

Henri v. d. Velden & Co.
STATIONSTRAAT - - BOXTEL.

No. 84 WOENSDAG 18 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentien waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

Een zeer ernstig woord.

Onder bovenstaanden titel lezen wij een zeer actueel artikel in het *Katholiek Schoolblad*.

Deze opwekking is waard ook onder de oogen van niet-onderwijzers gebracht te worden, opdat ook zij het hunne doen ter bescherming der kinderen.

Met dat inzicht bieden wij onzen lezers het artikel aan.

In de laatste maanden is het krantenlezend publiek verschillende malen fel geschokt.

Er zijn ontzettend-gruwelijke moorden gebeurd, waarvoor het gezonde verstand van den normalen mensch stilstaat.

Onschuldige kinderen zijn gevallen in de klauwen van on-menschen, duivelen gelijk.

De politie speurt, doch maar al te dikwijls zonder gunstig gevolg.

De daders loopen langs ons, loeren met brandende blikken op de schuldelooze kleinen.....

Misschien schrikken we morgen weer van een gruwzaam wanbedrijf.

Vele reine kleinen gaan onbeschut over de straten der steden of dartelen zonder de minste bescherming langs de wegen te lande.

Zij moeten worden gewaarschuwd, zonder dat onzegbaar teere in hen te raken of te beroeren.

We leeren onze kinderen vriendelijkheid en behulpzaamheid ook tegenover vreemdelingen.

Onzen jongens zeggen we, dat ze bij een brug een man, die tegen een hol op staat te tornen, niet met de handen in de zakken moeten staan aan te gapen, maar flink-weg een handje helpen op duwen.

In het algemeen moeten we onze kinderen een practische naastenliefde leeren beoefenen en ze als wet des levens medegeven, dat ze niet op aarde zijn, om elkaar het leven zoo zuur en onaangenaam mogelijk te maken, doch veeleer om den naaste in alles behulpzaam te zijn waar dit slechts kan en mag.

Onzen Goddelijken Meester, Die weldoende rondging en tal van Heiligen, wier geheele leven was één dienstbaarheid aan den medemensch, zullen we den kinderen als toonbeelden voorhouden.

Maar scherp moeten we den kleinen inprenten, dat ze nooit en onder geen enkel voorwendsel, hoe verlokkend het ook zijn moge en hoe aantrekkelijk mooi of heerlijk het hun ook voorkome, een vreemdeling of zelfs een niet goed bekende een eindweegs vergezellen.

Doen we dit, dan zullen we verwonderde vraag-oogjes naar ons zien opblikken en het: „Waarom dat?" ligt op het puntje van meenig rap tongetje.

Dan zullen we zeggen, dat er soms heel slechte menschen rondloopen, die zoo gemeen zijn, dat ze graag kleine jongens en meisjes vermoorden. En om de kinderen tegen de lage streken van die individuen te wapenen zullen we er nog bijvoegen, dat ze dan meestal naar den weg vragen en graag hebben, dat de kinderen een eind met hen meegaan.

Doch sterk zullen we de kleinen inscherpen, dat ze dan onveranderlijk beleefd moeten bedanken en weg gaan.

Zoo kunnen we op school met een ernstig woord, misschien een gruwel voorkomen. Zeker zullen we onze kinderen er door leren voorzichtig te zijn, een deugd, die vooral in deze dagen, nu er duivelen in menschengedaante rondsluipen, van veel gewicht moet worden geacht.

Heeft Christus een vloek uitgesproken tegen hen, die de kleinen zouden ergeren, Hij zal zegenen en gelukkig maken, die de onschuldigen beschermen tegen de listige lagen van vuige snoodaards.

Moge dit ernstige woord door onze collega's met dezelfde gevoelens worden ontvangen, als waarmede het werd geschreven.

Fr. W.

Buitenlandsch Nieuws.

De ramp van de Volturno.

Het verhaal van den kapitein.

Het verhaal van kapitein Inch geeft de N. R. Crt. weer:

„De brand werd Donderdagmorgen om 6 u. 50 m. door den eersten officier gerapporteerd in ruim 1. Vijf minuten later sloegen de vlammen reeds door de luiken van het ruim en zetten zij het voorschip en al het gerei aan dek in brand. Wij verminderden de vaart van het schip en hielden het voor den wind, om de stoomblusschers in werking te kunnen stellen in vereeniging met drie dek-brandspuitslangen. De vlammen wonnen snel veld en bereikten de hoogte van het licht aan den voormast. De wacht beneden werd opgesloten en verbrandde.

„In het voorschip vernielde een reeks van ontploffingen het salon en, middenscheeps, het hospitaal, terwijl ook het kompas en het stuurtoestel beschadigd werden.

„Daar het onmogelijk scheen het schip te redden, had ik de reddingsbooten van levensmiddelen laten voorzien en ze voor het strijken gereed doen maken. Het schip slingerde echter zwaar en de booten no. 13 en 5 werden verbrijzeld, doch no. 2 kon met de kajuitpassagiers en de stewards onder den eersten officier Miller te water worden gelaten. Deze boot sloeg om, terwijl de inzittenden in het water vielen. Later richtte zij zich op en verschillende van de bemanning klommen er met den eersten officier weer in.

„Boot no. 6 werd toen gestreken en kwam onder bevel van den vierden officier Langsell met tusschendekpassagiers goed weg. Boot no. 7 werd bij het strijken onder den achtersteven gevangen en geheel stuk geslagen.

„Inmiddels hadden de hoofdmachinist, twee matrozen en ikzelf ons met de bestrijding van den brand bezig gehouden, en toen de vlammen in kracht afnamen, gaf ik, ook omdat ik bericht ontvangen had van de Carmania, dat zij ons om 11 uur in den morgen hoopte te bereiken, bevel om geen booten meer uit te zetten. Reddinggordels werden uitgereikt en alle passagiers er van voorzien. Deze werden nu kalmer.

„Om 9 uur in den morgen kwamen wij tot de ontdekking, dat de bunker in brand stond. Omdat het onmogelijk was het vuur daar te stuiten wegens de aanwezige gassen, werden de waterdichte schotten gesloten en liet men door luik no. 2 water neer op de vlammen, die echter steeds meer vorderden.

„Om 11 uur kwam de Carmania aan. Zij streek een boot, doch deze kon wegens de hooge zee ons schip niet bereiken. Ik verzocht de Carmania toen naar boot no. 2 te zoeken. Daarop kwam de Seydlitz, die booten neerliet, welke evenmin bij ons konden komen.

„Om 3 uur in den middag keerde de Carmania terug en trachtte verbinding met ons te krijgen door middel van reddingvlotten. Zij dreven alle op te grooten afstand voorbij den boeg weg.

„Toen de schemering viel, waren meer stoomschepen aangekomen. De sloepen van de Kroonland deden viermaal een poging om langszij ons schip te komen, doch zij werden steeds weggeslagen.

„Om halftien 's avonds stonden het salon en de kaartenkamer in brand, en ook het dek en de brug en alles voor de stoompijp, bevond zich in een vuurzee. De pompen konden niet meer werken wegens gebrek aan stoom. De Marconi-seiners waren tot 11 uur met accumulatoren bezig, toen de toestellen der draadlooze telegrafie op de brug en in de mast door een ontploffing werden medegenomen. Verschillende reddingsbooten, die in de nabijheid waren, noopten passagiers om overboord te springen, en zij werden gered.

„Omstreeks middernacht, bij bewolkten hemel en buiig weer, werden de werkzaamheden gestaakt, daar het te duister was voor de mannen en voor de booten om voor zich uit te zien. Het vuur had zich intusschen een weg gebaand door het vrouwenlogies aan het tusschendek naar het achtereind van het schip, doch wij hielden dit verborgen voor de passagiers, die zich gedurende het overige gedeelte van den nacht rustig hielden. De hoofdmachinist, de Marconi-telegrafisten, matrozen en ikzelf brachten den nacht door met het maken van kleine vlotten voor het geval het vuur voor het aanbreken van den morgen het dek zou aangrijpen.

„Om 5 u. 15 m. in den morgen kwam de eerste kleine boot langszij. Het weer en de zee waren kalmer geworden en stelden ons in staat de passagiers snel in te schepen. Al de stoomschepen zonden daarop sloepen en wij konden er drie onmiddellijk met passagiers bezetten. Deze verlieten het schip in goede orde. Er was geen paniek. De krachten begaven de vrouwen en zij schreeuwden het uit, toen er hulp langszij opdaagde.

„Om 8 uur hadden allen het wrak, waar ongeveer 400 passagiers waren, verlaten. Ikzelf zocht het schip door en vond niemand meer aan boord, zoodat ook ik besloot heen te gaan, daar het luik van het derde ruim reeds goed en wel in brand stond. Met het overschot van de bemanning kwam ik aan boord van de Kroonland.

„Niets is gehoord van de twee vermiste reddingsbooten. Aan voorbijvarende schepen is verzocht goed uit te kijken".

Kapitein Inch eindigt met zijn dank uit te spreken aan de officieren en verdere bemanning van de schepen, die hulp hebben verleend.

Een Brabanter gered.

De heer Mennema uit Oosterhout die als tweede kok op de „Volturno" dienst deed is volgens een hier ontvangen bericht gered. De heer Mennema was gehuwd en vader van 7 kinderen.

Omtrent het gezin uit Den Haag, dat passage had genomen op de „Volturno", meldt men aan het N. v. d. D.:

Het waren mevrouw A. H. Groeneveld-De Groot met haar vier zoontjes en haar moeder Anna de Groot. De bestemming was Norvay in Mexico, waar de man een betrekking had. Woensdagnamiddag is bij een familielid in Den Haag woonachtig een telegram ingekomen van de Uranium Mij., waarin wordt gemeld, dat de oude vrouw is gered; van de moeder met haar zoontjes resp. 4, 3, 2 jaar en 7 maanden was nog geen bericht ingekomen.

Een onderhoud met een stoker van de „Volturno".

Wij hebben aldus de Msb. een onderhoud gehad met een der geredde stokers van de „Volturno", den Indiër Paul. Na lang gezocht te hebben — niemand kon ons aanvankelijk vertellen waar hij sinds de aankomst van de „Czar" gebleven was, — troffen wij hem in een der schipperscafé's van Katendrecht. In dit zeelieden-milieu van echt goedige, vertrouwelijk sprekende menschen hadden wij Paul spoedig aan het praten. Om te beginnen vertelde de zeeman ons, dat hij in een jaar tijds drie schipbreuken had meegemaakt, van de „Leyttrim" de „Andrea" en thans van de „Volturno", maar telkens ben ik er God dank goed afgekomen, lachte hij, dat zijn mooie witte tanden ons toeschitterden. Alleen dit-

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

13

„Overwonnen! Wie durft dat beweren?" hernam de smid. „Met z'n twaalfduizenden waren wij, maar zij met honderdduizend. Wij vochten met stokken tegen hun lanzen en zwaarden. Zij waren beveiligd achter hun wapenrustingen, doch wij waren geheel ongedekt, aan alles blootgesteld".

„Dat waren nu eenmaal de kansen van den oorlog", hernam de timmerman. „Lieven heeft gelijk: wij waren overwonnen".

„Overwonnen? — Zeg verstrooid, uiteengeslagen, verpletterd, alles wat ge maar wilt, maar het is niet waar, dat men ons met gelijke wapenen overwonnen heeft".

„Goed dan, wat geeft dat — het resultaat is toch hetzelfde", merkte nu Drouot op.

„Waarachtig niet, want het verlangen om ons te wreken is ons bijgebleven".

„Een onvervulbaar verlangen!"

„Waarom?"

„Je hebt het zelf erkend: wij zijn vernederd, verpletterd".

„We kunnen ons weer opheffen!"

„Zonder wapenen zeker?" schamperde de houtzager.

„Bah — alsof er geen smeden waren, die ze voor ons kunnen maken, en alsof de eiken niet voor knotsen zorgen".

„Maar we hebben gezworen, geen ijzeren halsbergen te dragen, gelijk onze vaders".

„Is ijzer dan het eenige metaal, waarvan halsbergen kunnen gemaakt worden?"

„Nu ja, maar allereerst heeft men toch aanvoerders noodig, leiders, die een leger aanvoeren; daarenboven moeten de menschen willen; sterk en onverwrikbaar willen!"

„Daarmee blijven we in een kringetje ronddraaien", hernam de smid; „indien ge wilt, krijgt ge morgen al wat ge noodig hebt, om de beleedigingen van Filips te wreken".

„Je wilt hem toch niet vermoorden", schreeuwde de timmerman.

„Ben je gek", riep Bertol. „Alleen de ondervonden smaad moet uitgewischt".

„Zijn wij daartoe bij machte?" vroegen velen wijfelend.

„Of wij het kunnen?" riepen de aanhangers van den smid; „wij kunnen het, daarop geven we ons hoofd. Karel is thans overtuigd van onzen eerbied en onderworpenheid en heeft daarom geen soldaten willen meebrengen. Hij heeft slechts een statie-lijfwacht bij zich, en de ontvangst, hem door ons bereid, brengt hem heelemaal in de war!"

„Indien we nu in groote getale opstaan en onze privilegiën terugeischen, zal hij, overbluft, onze eischen inwilligen en ons toestaan, weder als onze vaders, den halsberg te dragen en de vaandels onzer ambachten in eere te herstellen".

„Gelooft ge dat, Bertol?" vroeg de timmerman.

„Ik ben er van overtuigd".

„Maar onze vaandels zijn toch weg", merkte Lieven op.

„Onze zusters en dochters hebben nieuwe vervaardigd!"

„Maar dan hebt jelui je al lang voorbereid?"

„Sedert den dag, waarop Filips zijn intrede hier deed. Komt mannen, weest weer eens jezelf en zoekt den ouden moed weer op; als we eendrachtig, moedig allen willen, is alles gereed. IJzer en lood is ons, de banieren zijn klaar... Laten we dan morgen, bij den terugkeer der processie, den jongen hertog onze privilegiën terugvragen; dat zal natuurlijk onmiddellijk geschieden zonder bloedvergieten, en indien bij geval weerstand zou worden geboden, moeten we ons van de kleine Maria als gijzelaarster meester maken".

De woorden van Bertol, zijn beslist optreden, en de aanmoediging zijner gezellen, wisten de bedenkingen van zijn toehoorders te ontzenuwen; op hun beurt zich onder de groepen mengende der pelgrims, die te Holtheim bijeen waren, begonnen zij van opstand te spreken en zetten de witte kaproenen op; zij zochten de stevigste takken der boomen uit, rukten ze af en wapenden zich met zware stokken. Daarenboven hadden de samenzweerders uit den kelder van Florus zich voorzien van een groot aantal zware looden staven, waarmede in den afgeloopen nacht halsbergen waren vervaardigd, die genoeg weerstandsvermogen bezaten om den strijd minder gevaarlijk te doen zijn.

Binnen een uur tijds wist ieder het plan der gildemannen en hun leerlingen; kalmer mannen poogden tevergeefs den vrienden van Rubber aan het verstand te brengen, dat zij op 't punt stonden een groote misdaad te begaan en gevaar liepen, vele vreedzame lieden in het complot te wikkelen, en dus den dood van velen en de verwoesting der stad te veroorzaken. Doch de verstandige raadgevingen werden niet gehoord en weinig scheelde het zelfs, of de ordeminnenden waren mishandeld, ja, zelfs vermoord geworden, uit vrees dat zij alles zouden verraden en aldus de uitvoering van het complot onmogelijk maken. Zij werden daarom gedwongen, te zweren, niets te verklikken en nog bang voor de bedreigingen, welke men hun gedaan had, besloten zij, den volgenden dag niet naar Gent terug te keeren, om den strijd niet bij te wonen, doch voorzichtig te Holtheim te blijven.

Helaas namen echter de meeste pelgrims met geestdrift het voorstel aan, om onder commando van Rubbes en Berthol op te trekken; in den nacht brachten de vrouwen alle stukken wol en laken bijeen, die zij bij mogelijkheid konden vinden, en maakten en witte kaproenen van. Vervolgens overlegde men, welke eischen men den hertog zou moeten stellen, en zocht men naar een voorwendsel om allen schijn van verraad verre te houden.

Intusschen dronk men lustig voort, en men stelde dronken in op Vlaanderens kloeke zonen, die aan het aloude Gent den vroegeren luister zouden hergeven. De krijgsliederen klonken in het rond.

's Anderen daags, in den morgen, bergden de gezellen hun witte kaproenen en looden halsbergen weder op en huichelde aandachtige vroomheid. Zij verlieten het veld en gingen in optocht naar Gent terug, terwijl de priesters de reliquiekast van den heiligen Livinus voorafgingen. Hoe dichter zij de stad naderden, hoe dreigender de gezichten der samenzweerders werden.

Toen de processie de stad bereikte, was het nog zeer vroeg in den morgen, zoodat de meeste inwoners nog sliepen. En zij sliepen vandaag nog iets langer dan gewoonlijk, wijl de feestvreugde van den vorigen dag tot zeer laat had stand gehouden. Zelfs zaten in sommige herbergen nog naplakkers te zingen en te drinken.

Toch waren velen — vooral vrouwen en kinderen — reeds weer op de been, om tegenwoordig te zijn bij den terugkeer der processie in de Bavokerk en er de H. Mis bij te wonen.

Toen de processie de marktplaats overging, stieten de mannen, die de reliquiekast op hun schouders droegen, tegen een kleine houten loods, die men Cueillotte noemde. Deze loods was het kantoor voor de ambtenaren van de belasting, belast met het innen der rechten op het koren, om aan den hertog van Bourgondië de schulden te betalen, door de stad aangegaan, toen zij, na twee jaren oorlogvoeren, vrede sloot met den vorst.

Deze ambtenaren, eensklaps uit de Cueillotte komende, scholden op de dragers van de reliquiekast en geboden hun, het midden van de marktplaats te kiezen.

„Sedert wanneer moet de H. Livinus plaats maken voor de belastinggaarders?" vroeg Rubbes, ruw vooruit stappend. „Moet men het lichaam van onzen patroon schokken en stooten uit eerbied voor dit huis? St. Livinus wil voorbij en zal voorbij".

Wordt vervolgd.

maal was zijn rechteroog door den brand beschadigd, maar de dokter had verklaard, dat dit spoedig hersteld zou zijn.

Paul verklaarde dan, dat hij Donderdagsmorgens, na den geheelen nacht gestookt te hebben, omstreeks 7 uur de mededeeling kreeg, dat er brand was uitgebroken. Ik had nog korten tijd geleden den brand op de „Uranium" meegemaakt en wist wat dit beteekende. Met de heele bemanning en passagiers vlogen wij in de eerste verwarring naar boven. Op het voorschip speelden zich ontzettende tooneelen af. Te midden van deze algemeene opwinding behield kapitein Inch zijn kalmte. Hij stelde de passagiers en de bemanning gerust, zeggende dat er weldra booten zouden komen om allen af te halen. Maar een gedeelte van de bemanning en passagiers schreeuwde dat hij loog en geen redding zou komen. Zij sprongen over boord, maar verdronken.

Wij kregen bevel naar beneden te gaan. Dit was Donderdagmorgen ongeveer acht uur. De kapitein, maar vooral ook de derde machinist traden hierbij krachtdadig op. De laatste stond met de revolver in de hand en verklaarde dat hij iedereen zou neerschieten, die uit de stookplaats zou wegloopen. Toch, niettegenstaande deze bedreiging, sprongen nog enkelen van de makkers over boord.

Wij werkten van 's morgens tot 6 uur 's avonds in een stuk door. Aldoor maar stoken en stoken om de drie stoompompen, waarmee de brand werd bestreden, in werking te houden. Toen bleek het verder nutteloos en ik ging weer naar boven. Ik zag daar den kapitein, die de passagiers steeds maar moed insprak en verklaarde dat de booten van de toegesnelde schepen (6 van onze booten waren uitgezet, maar stukgeslagen of gekenterd) spoedig zouden komen. Maar de kapitein wiens gedrag de stoker niet genoeg kon roemen, stond alleen, want verschillende officieren waren overboord gesprongen Uitgeput van vermoeienis, ik had 24 uur achtereen gewerkt, was ik Donderdagavond om zes uur naar beneden gesukkeld. Van de machinisten zag ik nog alleen de derde, die, gelijk ik reeds zeide, zeer manmoedig optrad. Van wat er verder gebeurde kan ik weinig vertellen, ik ben in slaap gevallen en werd eerst Vrijdagmorgen bij toeval wakker. Ik stormde naar boven en zag daar het reddingswerk in vollen gang. Nog een twaalftal van de bemanning stond op dek, en nadat alle passagiers waren opgenomen, sprong ik over boord en werd door een der reddingsbooten opgepikt.

Dan begon Paul weer met veel lof te spreken over kapitein Inch, maar minder kan hij roepen op verschillende andere hoogere leden van de bemanning.

Wij vroegen hem wat hij dacht van de reddingsmiddelen van de „Volturno". Deze waren in orde, verklaarde de stoker; de booten waren goed, maar tegen den vliegenden storm, die ook het vuur steeds opnieuw aanwakkerde, was niet te kampen. Reddingsgordels en zwemvesten waren voldoende voorhanden en de meesten waren dan ook van deze reddingsmiddelen voorzien.

Paul sloot met te verklaren, dat hij voor de „Uranium" de laatste reis had gemaakt. Ik wil niet langer op dergelijke schepen varen, waar wij niet alleen te laag loon verdienen (bij de „Uranium" betaalt men ons f 53, terwijl we op de schepen van andere maatschappijen f 63 kunnen verdienen) maar ook de verzorging was zeer slecht. Gewoonlijk konden wij b.v. op onze reizen naar Amerika gedurende de laatste dagen niets eens drinkwater bekomen en moesten wij ons tevreden stellen met zout water. Van zout water moesten wij koffie bereiden en dikwijls heb ik het tijdens mijn dienst als stoker bij deze maatschappij meegemaakt, dat wij stokers moesten dreigen met: „geen goed eten, geen stoom". En deze bedreiging hielp wel.

Van andere zeelui, die wij in het schipperscafé aantroffen, kregen wij de bevestiging van deze en andere feiten over wantoestanden op de schepen der Uranium-maatschappij.

De mijnramp in Zuid-Wales.

Er zijn Woensdagnacht om 2 uur nog twintig mijnwerkers levend achter de instorting vandaan gehaald. De brand is nu geblusscht. Men gaat reddingsploegen samenstellen om de mijn te doorzoeken.

Tot Donderdagochtend 10 uur waren er 26 lijken boven gebracht.

Het geheele aantal geredden bedraagt 487. Het lot van 393 is onbekend.

Hoewel de brand in de mijn gedoofd is, zal het nog lang duren voor men de heele mijn zal kunnen doorzoeken, daar de weg overal versperd is door instortingen. De gevonden lijken zijn afgrijselijk verminkt en bijna niet te herkennen.

Het feit, dat nog 21 man levend uit de „Universal"-mijn werden opgehaald, deed de hoop der honderden familieleden die nog altijd vol angst en vrees rond den mijn ingang stonden te wachten, weer ietwat opleven.

Gedurende den nacht van Dinsdag op Woensdag was men het vuur meester geworden en daalden tal van redders, onder leiding van de directeuren in de mijnen af.

Spoedig kwam het bericht, dat een man levend gevonden was. Hij werd bovengebracht en daar herkende men hem als Ewan Moore, mijnwerker en bekend Rugby voetbalspeler en bokser.

De geredde vertelde, dat hij 's morgens even over acht uur een verschrikkelijke ontploffing hoorde. De knal leek wel op een kanonschot en de schok was zoo hevig, dat ik tegen den grond geslagen werd. Een wolk van rook en damp vulde de ruimte. Sinds dat oogenblik herinner ik mij niets meer en ik keerde eerst tot bewustzijn terug, toen mijn redders me oppakten.

Een ander geredde, Sydney Gregory, vertelde het volgende: „Ik werkte van 's morgens vroeg in de mijnen, toen ik om acht uur twee krachtige ontploffingen hoorde. De lucht werd zwaar en moeilijk was het ademen. Een wolk stof, zoo dik als een ondoordringbare mist, omgaf mij opeens en een kleinen jongen, die ik bij me had.

Een poosje later hoorde ik stemmen en kwamen redders aan, die ons zeiden te maken, dat we weg kwamen. Wij gehoorzaamden; terwijl wij voortliepen, hoorden wij het knetteren van de vlammen. Het was verschrikkelijk. Planken kraakten en scheurden en vielen rond ons neer, de warmte was ontzettend en de lucht was niet in te ademen.

Eindelijk kwamen wij op den bodem van de mijnschacht, waar wij ruim twee uren moesten wachten, voor wij met de kooi omhoog gehaald konden worden. Er waren daar beneden verschillende andere mijnwerkers, die te wachten stonden. Het leek wel, of ze zich geen rekenschap gaven van hetgeen zich had afgespeeld.

De kleine jongen naast me was in tranen uitgebroken. Ik gaf hem wat water om te kalmeeren. Eindelijk om 10 uur werden we naar boven gehaald.

Door kolonel Pearson werd Donderdag het volgende officieele rapport van de ramp uitgebracht:

„De oorzaak van de ramp is niet bekend. Men bestrijdt het vuur met water en chemische bluschapparaten. Reddingsbrigaden zijn gekomen van Cramlin, Abesdale en uit de Rhymney- en Rhondda-valleien. Verplegers, Roode-kruis verpleegsters en dokters zijn uit heel den omtrek en van alle deelen van Clamorgan in groot getal toegesneld. Binnen eenige uren hopen wij het vuur meester te zijn; wij kunnen dan het Westelijk deel van de mijn gaan onderzoeken en rekenen daarbij heel wat levenden nog te vinden. Ik geloof niet, dat er nog andere vuurhaarden zijn dan die wij op het oogenblik bestrijden. Ik herhaal met aandrang, dat wij alle hoop hebben om een aantal van de ingesloten mannen te redden".

Men weet intusschen, dat die hoop ijdel gebleken is. Een later ontvangen telegram meldt nog, dat men Woensdagnacht om twee uur den reddingsarbeid heeft onderbroken en dat men maar heel weinig hoop had, dat de begraven mijnwerkers nog zouden leven.

De officieele cijfers van het aantal ingesloten mijnwerkers zijn de volgende: afgedaald in de mijn waren 931 man, gered werden 514, gevonden lijken werden 27, dus blijven nog 390 man ingesloten.

Dit aantal slachtoffers maakt de ramp van Senghenzdd tot een van de zwaarste mijnrampen. die hebben plaats gehad. Een overzicht van de rampen sedert 1860 geeft het volgende beeld.

1860. — Risca, Newport — 145 slachtoffers.
1862. — Hartley, Northumberland — 202.
1866. — Barnsley (Oaks), Yorkshire — 388.
1867. — Ferndale, Glamorganshire — 178.
1875. — Barnley (Swaithe Main) — 140.
1877. — Glasgow (High Blantyre) — 200.
1878. — Haydock — 189.
1878. — Ebbw Vale, Monmouthshire — 268.
1880. — Seaham — 164.
1880. — Risca, Monmouthshire — 120.
1880. — Pean-y-graig, Glamorganshire — 101.
1885. — Cfliton Hall, Lancashire — 178.
1890. — Llanech, Monmouthshire — 178.
1892. — Park Slip, Glamorganshire — 116.
1893. — Combs, Yorkshire — 139.
1894. — Albion, Glamorganshire — 286.
1901. — Senghenydd — 80.
1905. — Clidach Yale, Glamorganshire — 32.
1905. — Wattstown, Glamorganshire 120.
1906. — Courrières, Frankrijk — 1.136.
1908. — Maypole, Lancashire — 76.
1908. — Hamstead, Warwickshire — 25.
1909. — West Stanley, Durham — 168.
1909. — Darran (Bargoed), Monmouthshire — 23.
1910. — Wellington, Whitehaven — 136.
1910. — Pretoria, Little Hulton, Lanes — 344.
1912. — Cadeby, Yorkshire — 87.
1913. — Cadder, Lamarkshire — 22.

Zooals men ziet komt Engeland en vooral Wales het meeste op de lijst voor.

Duitschland.

Door een dak gevlogen

De Duitsche-vlieger Reichelt steeg Donderdagnacht met een passagier te Johannisthal op om naar St. Sebastiaan (Spanje) te vliegen. De machine was zeer zwaar belast, daar hij 300 K.G. benzine bij zich had. Tegen 5 uur in den morgen bleef de motor stilstaan. De vlieger was op een hoogte van 2000 meter.

In een zoo vlak mogelijke vol-plane — vertelde hij aan het BERL. Tagebl. — daalde hij, toen ten einde zoo zacht mogelijk neer te komen. Toen wij nog 30 meter hoog waren moest ik een goede landingsplaats zoeken, maar in de diepe duisternis kon ik niets ontdekken. Plotseling kregen wij een verschrikkelijken schok. Mijn vliegtuig boorde zich diep weg in iets dat krakend in elkaar ging. Het onderstel van de machine brak af en wij lagen stil. Een oogenblik was alles rustig. Dan echter vernemen wij onder ons een aantal schreeuwende en schreiende menschen. Ik wist nog steeds niet waar ik was. En eerst bij het licht van eenige lantaarns zag ik tot mijn ontzetting, dat wij ons op het dak van een boerenhuis bevonden dat onder den geweldigen druk bezweken. Wij waren beiden ongedeerd, bevrijdden ons uit de geheel vernielde machine en bereikten gelukkig den grond. Ook de bewoners van het huis waren met den schrik vrijgekomen.

De L 2 vergaan.

Het marine-luchtschip „L 2" is Vrijdagmorgen kwart over tien, kort nadat het van het vliegveld te Johannisthal was opgestegen, op 300 M. hoogte ontploft.

Alle inzittenden zijn gedood.

Officieel wordt medegedeeld, dat het marineluchtschip Vrijdagmorgen opsteeg om een proeftocht in hoogere luchtlagen te houden. Er waren 28 personen aan boord.

Na drie minuten, toen het schip op een hoogte van 200 M. was, zag men tusschen de voorste gondel en het omhulsel een vlammenbundel. Na twee of drie seconden stond het geheele schip in vlammen. Tegelijkertijd had een ontploffing plaats en viel het schip met den voorsteven langzaam naar beneden, tot op 40 M. boven de aarde. Toen had een tweede ontploffing plaats, waarschijnlijk van het benzine reservoir. Bij den val op den grond had de derde ontploffing plaats; het geraamte bezweek. De pionniers-compagnie, die het terrein afzette, schoot dadelijk toe. Ook geneesheeren waren dadelijk aanwezig.

Twee manschappen werden levend buiten het luchtschip gevonden, doch overleden spoedig; luitenant Jhr. von Bleul ligt zwaar gewond in het ziekenhuis; de overige 25 zijn gedurende den val of bij de ontploffing gedood.

Als oorzaak van het ongeluk, wordt tot dusverre aangenomen een ontbranning in of boven de eerste motorgondel.

Nog meer vlieg-ongelukken in Duitschland.

Een militair vliegtuig met den eersten luitenant Von Freiberg als stuurman en kapitein Heseler van de veldartillerie als begeleider, is Vrijdagnacht om half twee te Döberitz opgestegen om naar Keulen te vliegen. Boven het bosch van Scheinitz waren de luchtschippers echter genoodzaakt te landen. Daarbij is een ontploffing ontstaan, waardoor het vliegtuig in brand is gevlogen. Kapitein Heseler is gedood luitenant Freiberg heeft brandwonden opgeloopen.

Volgens de Kölnische Zeitung heet de gedoode kapitein Hänel.

Vrijdagnacht zijn de militaire vlieger sergeant Mante en de eerste-luitenant Hoch, te een uur te Niedermeierndorf opgestegen, bij Kirchlauter gevallen. Beiden waren terstond dood.

N. R. Crt.

Binnenlandsch Nieuws.

Ouderdomstoelage.

De stroom van aanvragen voor de toekenning van de ouderdomstoelage door 70 jarigen is thans tot boven de 90.000 gestegen. Van deze waren tot Woensdag nog slechts 20.000 door de beoordeelaars, hoofdambtenaren der Rijksverzekerengsbank, behandeld. Het werk, daaraan voorafgaand, vereischt zooveel hoofden en handen, dat het geheele ontslagen personeel der Labouchère Oyens-bank door de directie der Rijksverzekeringsbank tijdelijk te werk is gesteld, terwijl bovendien ook tal van ambtenaren van de Rijkspostspaarbank assistentie verleenen. Daar het gewone werk van de Rijksverzekeringsbank natuurlijk moet doorgaan, wordt vooral des avonds met koortsachtigen ijver gearbeid. Tot de cantine van het bankgebouw is door de tijdelijke helpers bezet.

De Bankdirectie hoopt en legt het er op aan, op den bepaalden tijd met het werk, hoezeer dit dan ook de berekening van prof. Kluyver in de schaduw stelt, gereed te komen. (Tijd).

Restitutie.

De minister van Financiën maakt bekend, dat ten behoeve van 's Rijks schatkist uit Utrecht van een onbekende, is ontvangen f 20 aan bankbiljetten, ter voldoening van te weinig betaalde registratierechten.

Bij het departiment van koloniën is ingekomen, onder den poststempel 's Gravenhage, 11 Oct. 1913, en met de aanwijzing, „Ingesloten voor de O. Ind. Kas", eene som van f 500 in bankpapier.

Aan den afzender van dit bedrag wordt in de „Stct." het verzoek gedaan om, langs denzelfden weg als het geld verzonden is, aan het Departement de oorzaak der betaling te willen aangeven.

De kindermoord te Amsterdam.

Dinsdagavond heeft te Amsterdam een 36-jarig man een in de buurt van de Warmoesstraat surveilleerende politieagent aangesproken en hem medegedeeld, dat hij de moordenaar is van den 6-jarigen Hendrik de Klerk. De man zeide, dat hij door wroeging zoozeer gekweld werd, dat hij het niet langer onder zich kon houden.

Overgebracht naar het politiebureau werd hem onmiddellijk door den commissaris van politie in de 6e sectie, den heer Fundtnerer de Beauchene, een verhoor afgenomen.

Het bleek een losse werkman te zijn, die den kost verdient met het rijden van vrachtje op de groentenmarkt. Vroeger heeft hij in de mijnen gewerkt.

Het verhaal, dat hij deed, stemt volkomen overeen met de mededeelingen van het 7-jarig broertje van het slachtoffer. Echter ontkende de man, dat hij het kind geweld had aangedaan.

Het broertje van het vermoorde knaapje werd Woensdag met hem geconfronteerd, doch heeft hem niet herkend. Hierin behoeft de politie echter h. i. met het oog op de vele confrontaties geen tegenspraak te zien met de verklaringen van den man. De commissaris van politie is er nog niet zeker van, of hij den man au sérieux moet nemen. Hij houdt rekening met de mogelijkheid, dat men hier te doen heeft met iemand, die aan waanvoorstellingen lijdt.

De man is Woensdag ter beschikking van de justitie gesteld.

Ter beslissing van de vraag of Dijkman al of niet de werkelijke dader van den afschuwelijken moord is, deelt het „Hbl." nog de volgende bijzonderheid mee:

Ook waren er kleinigheden waaraan aanvankelijk niemand beteekenis zou kunnen hechten of, anders dan in een heel vaag vermoeden, verband zou zoeken met den geleegden moord. Zoo is b.v. ook omstreeks den dag waarop de moord plaats had, een man per vlet over het IJ gezet. Toen het op betalen aankwam had de man. die onder den invloed van sterken drank was, niet, of niet voldoende geld bij zich. Daaruit ontstond een ruzie met den vletterman, welke ruzie ten gevolge had, dat de bewuste man naar het posthuis werd geleid.

De agenten, die daarbij dienst deden, hebben in Franciscus Dijkman, den persoon herkend, die op den dag van den moord aan het posthuis was geweest.

Nader wordt nog gemeld:

De verdachte F. D., vroeger werkzaam in den groentewinkel in de Wagenaarstraat te Amsterdam, is Woendagmiddag ter beschikking van de justitie gesteld en per celwagen van het bureau Warmoesstraat naar het huis van bewaring vervoerd. Wij vernemen nog, dat hij een geregeld verhaal van het gebeurde heeft gedaan, en toen niet den indruk heeft gegeven, lijder aan waanvoorstellingen te zijn.

N. R. Crt.

Uit de sigarenindustrie.

De staking te Valkenswaard is geëindigd na een conferentie van de hoofdbesturen der arbeiders- en patroonsvereenigingen.

Besloten werd dat handwerk in de eerste klasse zal vallen; dit is geldig tot 1 October 1914. Alle andere merken 1 cent per honderd beneden de eersteklasse looneischen. Het vakpersoneel komt in de eerste klasse, behoudens enkele schikkingen. De R.-K. arbeiders namen de voorwaarden met 265 tegen 65 stemmen aan. De neutralen stemden allen tegen. (Hbd.)

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van Van Der Graaf & Co.'s Bureaux voor den handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 31 faillissementen tegen 31 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 18 October 1913.

— De netto opbrengst van de bij de Onafhankelijkheidsfeesten gehouden collecte „Feestgave voor de armen" bedraagt f 144.09⁵.

Deze gelden zijn het algemeen Burgerlijk armbestuur ter hand gesteld om er op nader te bepalen datum eene groote buitengewone bedeeling van te laten houden.

— De Eerste Boxtelsche Schaakclub had reeds geruimen tijd geleden, besloten een wedstrijd te organiseeren onder hare leden. Welnu morgen begint deze in het lokaal van de wed. van Son en zal verder elken Zondag plaats hebben van 7 tot 11 uur. Er zal gespeeld worden in twee series: serie a voor hen, die reeds het spel beoefenden toen de club opgericht werd en serie b voor de beginners. Ook zal een serie c kunnen gespeeld worden door hen, die buiten de club staan, tegen een inleggeld van f 1. Er is een flink bedrag voor prijzen uitgetrokken.

De wedstrijd heeft in het openbaar plaats, zoodat ieder vrij toegang heeft tot het lokaal.

— Morgen, Zondag om 2½ uur namiddag groote voetbalwedstrijd uitgeschreven door den Brabantsche voetbalbond.

De wedstrijd zal gehouden worden op het terrein even voorbij het gasfabriek.

— Dezer dagen kreeg men hier op het postkantoor te bestelling een viertal kaarten met de volgende adressen: Z. K. H. Prins van Oranje, Kruisstraat, Mr. Karel van Hoogendorp, Burgakker, Graaf van Limburg Styrum, Stationsstraat en Van der Duin van Maasdam, Ossenpad. De post van 1813 zou de bestelling niet prompter uitgevoerd hebben dan de onze van 1913 't deed.

— Dinsdag was het 12½ jaar geleden dat de sigarenfabriek „De Zwaan" van de Wed. M. v. d. Meerendonk werd opgericht.

Dit 12½ jarig bestaan is eenigszins feestelijk gevierd. Op den namiddag werden de werklieden van voornoemde firma onthaald op bier, fijne sigaren en broodjes met ham. Tot laat in den avond bleven patroon en werklieden gezellig bijeen. Er werd muziek gemaakt en gezongen. Sommigen gaven mooie komische voordrachten ten beste.

— Naar wij vernemen heeft het N.B. tooneelgezelschap te Oirschot plan in den loop der volgende maand een tooneelvoorstelling alhier te geven. Waarschijnlijk zal dan worden opgevoerd het blijspel „'t Jonge Weewtje.

's Bosch. Schouwburg Casino, directie L. J. H. de Leijer.

Heden en volgende avonden tot en met Donderdagavond 23 Oct. zal alhier worden opgevoerd, het groote drama uit Nero's tijdperk, getiteld: „Het teeken des Kruises" van Wilson Barett.

Door het Hollandsch Tooneelgezelgezelschap, (Directeur M. Spree) ruim 100 malen opgevoerd in Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam, voor uitverkochte huizen. Dit treurspel is door de Pers, inzonderheid de Katholieke, zeer gunstig beoordeeld. De Maasbode schreef o.m. „van dit drama gaat een opvoedende en verheffende kracht uit."

Wij twijfelen niet, of van deze belangwekkende opvoering, zal ook door de bewoners der omliggende plaatsen een druk gebruik worden gemaakt.

— Examen Pitman's Stenographie gehouden vanwege de Federatie van Nederlandsche Stenographie leeraren Systeem „I Pitman" te Amsterdam op 4 October 1913.

Geslaagd zijn voor Diploma A. (kennis van het stelsel en eenige vaardigheid in de toepassing er van) de heer A. N. A. van Wouden 's Hertogenbosch.

Te Nijmegen op 11 October zijn geslaagd voor Diploma A.:

Mej. A. F. v. Andel en de heer C. v. d. Ham.

Voor diploma B. (Snelheid 80 — 100 woorden per minuut) de dames W. Middendorp en A. F. v. Andel.

Voor diploma C. (snelheid 130 — 150 woorden per minuut) Mej. M. Alewijnse

Diploma Machineschrijven: Mej. M. Spierings 's-Hertogenbosch, W. E. v. d. Pol, G. H. Lubbers, J. W. Fest, en de heeren W. Poos en W. Klaassens.

Rosmalen. *Woonwagenvolk.* Dinsdagavond om 7 uur werd door woonwagenvolk langs den Graafschen weg alhier een formeele slag geleverd. Vijf woonwagens waren langs den weg gelegerd om er te overnachten nabij het buitengoed van den heer v. d. Mortel. Later arriveerden nog twee woonwagens uit de richting Oss. Uit een dezer wagens kwam een man geloopen en begon met een revolver op een anderen wagen te schieten. Uit dezen wagen kwam nu ook een man naar buiten. De eerste loste 5 schoten en liep daarop een eind weg, doch keerde weldra weer terug en loste nog 2 schoten. Vermoedelijk was hij weggeloopen om de revolver weer te kunnen laden. Na deze schoten ontstond een algemeene vechtpartij, waaraan door verschillenden werd deelgenomen. Een der kerels kreeg daarbij een messteek in den rug, toegebracht door een twaalfjarigen jongen. Het mes werd later geheel verbogen op den weg gevonden. De doktoren Heymans uit de plaats en Leuns uit Coudewater waren spoedig ter plaatse om geneeskundige hulp te verleenen. De revolver schoten bleken geen verwondingen te hebben veroorzaakt. Een kogel had een der knoopen van de jas van een kerel verbrijzeld, doch drong niet tot in het lichaam door.

De dader zette het op een loopen in de richting Den Bosch. De veldwachter uit Hees, De Wert, fietste echter onmiddellijk naar het politiebureau in Den Bosch. Een paar agenten togen op onderzoek uit en arresteerden den kerel nabij het station in Den Bosch. De revolver werd nog op hem gevonden.

Dit gevecht had honderden menschen

langs den Graafschen weg doen samenstroomen. (Hgz.)

Roosendaal. *Levensgevaarlijke verwonding.* Te Roosendaal ontstond in een volkslogement tusschen eenige rondreizende personen een vechtpartij.

Een zekere L. V. trok zijn mes en bracht Kelders, sigarenmaker te 's Bosch een levensgevaarlijken steek onder het rechterschouderblad toe. De long werd geraakt, terwijl de man nog een snede over het hoofd en over een arm kreeg. Na voorloopig verbonden te zijn, werd hij in levensgevaarlijken toestand naar het gasthuis overgebracht. De dader Valentijn is aangehouden.

Eerste Bijeenkomst der Gildekamers

in het diocees van den Bosch.

Door het hoofdbestuur van „de Hanze" in het bisdom van den Bosch zullen binnenkort ter Vergadering worden opgeroepen de verschillende *Gildekamers der Bouwbedrijven*, bestaan uit de *Voorzitters* der bij de *Diocesane* Hanze-gilden aangesloten plaatselijke, dekenaats- en districts-gilden der Schilders, Smeden, Metselaars en Timmerlieden.

Op de Vergadering zullen de Statuten ter Bisschoppelijke en Koninklijke goedkeuring worden geteekend en verzonden, terwijl tevens het Huishoudelijk reglement zal worden behandeld.

Ofschoon de *Vier Gildekamers* op eenzelfden dag zullen worden opgeroepen, zal toch eerst elke Gildekamer apart vergaderen, wanneer eene gezamenlijke Bijeenkomst zal worden belegd ter bespreking vooral van het credietvraagstuk in verband met het werk der „Hanzebank", en den gezamelijken aankoop van bedrijfsartikelen of benoodigdheden.

Ook zal worden besproken het houden van Patroonscursussen of leergangen, en zal breedvoerig worden aangetoond hoe door de Ambachtsgilden in het dekenaat van Geertruidenberg in deze is gewerkt, en wat reeds door hen is verkregen.

Binnenkort zullen de ambachtsgilden in de Bouwbedrijven ook georganiseerd worden in de dekenaten Heusden en Oss, zoodat weldra alle R. K. Patroons in de bouwbedrijven in het bisdom van den Bosch zullen georganiseerd zijn.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

20 Oct.	Maandag. Joannes Cantius Belijder. Dubbel. H. Mis: Miseratio; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: voor den Paus: Deus omnium. Indien niet anders wordt aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.	Wit
21 Oct.	Dinsdag. Hilarion Abt. Enkel. H. Mis: Os justi; 2de gebed enz. van de H.H. Ursula en Gezellinnen, Maagden; 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 4de gebed enz. voor den Paus.	Wit
	Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen.	Zwart
22 Oct.	Woensdag. Van den dag. H. Mis: van den vorigen Zondag: Dicit. Geen Gloria; 2de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus. Benedicamus Domino.	Groen
	Vandaag enz. als op 21 Oct.	Zwart
23 Oct.	Donderdag. Als op 22 October.	Groen
	Vandaag enz. als op 21 Oct.	Zwart
24 Oct.	Vrijdag. Als op 22 Oct.	Groen
	Vandaag enz. als op 21 Oct.	Zwart
25 Oct.	Zaterdag. H. Mis van de H. Maagd: Salve S. Parens (van Pinksteren tot den Advent). Gloria, 2de gebed enz. van den H. Geest: Deus, qui.; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus. — Ite missa est. —	Wit
	Vandaag enz. als op 21 Oct.	Zwart
26 Oct.	**24ste Zondag na Pinksteren**; de 5de in October. Halfdubbel. Van den 3den Zondag na Driekoningen. H. Mis: Adorate; 2de gebed enz. van den H. Evaristus Paus-Martelaar; 3de en 4de gebed enz. als op 21 Oct. — Credo. — Prefatie der H.H. Drieëenheid.	Groen

Kerknieuws.

Bedevaart Tienraij.

De reeks van feesten ter viering van het zilveren wijdingsfeest der grot is verleden Zondag op waardige wijze en ten einde toe met druk bezoek gesloten.

Machtig veel is er gebeden: uren lang hoorde men èn het „Gegrüsset seist du Maria" èn het „Wees gegroet" door de voor de grot geknielde scharen herhalen. Talrijke nieuwe ex-voto's spreken luide dat velen hier verhooring hunner beden erlangden. Vele gewijde redenaars hebben door hun welsprekend woord de godsvrucht tot de Moeder Gods in de harten der duizenden pelgrims hooger opgevoerd. Vele harmoniën of fanfares, welke de verschillende processiën begeleidden deden hunne blijdste tonen buiten weerklinken; terwijl binnen allerhande zangers- en zangeressenkoren van parochiën, congregaties en gestichten de plechtige H. Diensten opluisterden. 't Was waarlijk den geheelen zomer in en om Maria's heiligdom een rijke bekoorlijke afwisseling van lofgejubel, de Moeder Gods ter eere.

Wij kunnen niet in bijzonderheden treden, doch één feestmoment willen we weergeven. 't Was 1.l. Zondag 10 Augustus. Welke Maria-vereerder dacht in die dagen niet terug aan het ten vorigen jare gehouden Maria-congres? En wie, die den prachtigen Congresoptocht aanschouwde, ziet niet nog voor zijn geestesoog de palmwuivende maagden vóór het Beeld van de Sterre der Zee en hoort als 't ware nog haar verrukkelijk lied? Dien Zondag 10 Augustus waren diezelfde maagden van de Congregatie „Sterre der Zee" naar Tienraij gekomen om daar nogmaals haar schoonste lied uit te zingen. Toen haar overweldigend „Alleluja" door de Kapel weerklonk werd de herinnering aan de Glorie-volle Congres-dagen levendig gewekt en tevens was die nieuwe hulde aan Tienraij's Lieve Vrouwe een der lieflijkste bloemen welke de Onbevlekte tijdens haar zilveren jubeltij werden aangeboden.

DE WERELDTAAL.

(Vereenvoudigde Schrijwijze.)

Ja!.... ik hou wel van een duel op de pen, mits..... het *flink* en *eerlik* gaat!

* * *

In No. VI had ik geschreven, dat de nieuwe woordvorming (ingevoerd door de *Int. Scienca As.)*, en de nieuwe woordkeuze oorzaak zijn van grote verdeeldheid bij de Esperantisten. S. noemde dat een *onwaarheid* en beweerde, **dat er geen verdeeldheid in het gebruik der taal bestaat.** Van de niet te weerspreken feiten, die ik daarop aanhaalde, zegt hij:

„Zij bewijzen enkel dit: dat er onder „de Esperantisten zijn, die conservatief „en die vooruitstrevend kunnen genoemd „worden."

Nu zijn er slechts twee gevallen mogelik:

1e. De Esperantisten zijn verdeeld in die twee groepen,

2e. Er bestaat nog een derde partij, niet konservatief, niet vooruitstrevend, maar „de partij van het ware midden."

Vrage: In welke van deze twee gevallen is de verdeeldheid, — die gaat over zeer belangrijke kwesties — niet groot?

Bleef het nu nog bij konservatief of vooruitstrevend *denken* en *gevoelen*, dan was het woord „verdeeldheid" niet te rechtvaardigen. Maar de feiten toonden aan, dat er ook naar *gehandeld* wordt en wel zó, dat voor sommigen het besluit van Boulogne-sur-Mer — dat nl. het Fundamento onaantastbaar zou zijn — niet meer schijnt te gelden. (Zie „La Hol. Pioniro" 1913 no. 2.)

't Wordt nog erger door de omstandigheid, dat de Esp. wel het recht hebben, „'n nieuw woord, 'n nieuw „voor- of achtervoegsel te gebruiken „als 't niet bij de „hooge oomes" de „helft + één haalt", m. a. w. doordat er geen leidend gezag is.

Is het nu *flink* en *eerlik*, dat S.— die deze feiten toch ook kent — mij beschuldigt van het schrijven van onwaarheden, als ik gewag maak van grote verdeeldheid bij de Esperantisten?

* * *

Ik was ook nog beschuldigd van „het „uit het verband rukken van iemands „woorden om zoo (schijnbare) tegenspraak „aan te toonen".

Enig bewijs was daar niet bijgevoegd. Wel was een der aanhalingen weggelaten, die klaarblijkelik in strijd was met voorgaande. In m'n laatste verweer bracht ik S. dat even onder 't oog.

Wat doet hij nu? Bewijst hij de gegrondheid van z'n beschuldiging? Of trekt hij ze in? Geen kwestie van!

„Over die internationaliteit behoef „ik niet veel woorden meer te ver„spillen". Dat is alles! Maar is dat ook *flink* en *eerlik*? .... Neen, 't is *min*!

Wel tracht hij (in andere bewoordingen) z'n vroegere beweringen te herhalen: daar kun je dan maar weer over beginnen, als je nog houdt van een duel op de pen!

* * *

Dat het S. onmogelik is, een *flinke* en *eerlike* gedachtewisseling te voeren, bewijst hij nog op andere plaatsen.

1o. In het art. „Leve Esperanto" begon S. over *wetenschappelike terminologie*, maar als ik daarvan ook 'n woordje zeg, dan neemt hij plotseling z'n draai en komt terecht bij „Stadhuiswoorden", die met wetenschappelike terminologie zo wat niets te maken hebben. Hoe hij dat aanlegt? O, allereenvoudigst:

„Ook hier (in Nederland) houden „de geleerden er eene wetenschappelijke „terminologie op na, ook hier worden „die „geleerde woorden" of z.g. „Stad„huiswoorden" wel eens door leeken „gebruikt". — We zijn er, en wie nu nog houdt van een duel op de pen, kan maar weer over „Stadhuiswoorden" beginnen.

* * *

2o. De vorige maal betrapte ik S. op de *leugen* (of onvergeeflike *domheid*), dat ik toegegeven zou hebben, dat de meervoudsvorming in Esperanto gemakkeliker is.

Zegt hij nu; „Ik heb me vergist", „M'n bedoeling was niet zó" — of iets dergelijks. — Geen denken aan! Hij schrijft niets anders dan dit:

„Laat ik nu nog even constateren, „dat W. niet toegeeft, dat de meer„voudsvorming in Esperanto gemakke„lijker is dan in Ido. Voor kennisgeving „aangenomen, maar tevens bewijs ge„vraagd voor het tegendeel".

En als je dan nog houdt van een duel op de pen, dan kun je maar weer van voren af aan beginnen, ter wille van 'n brutale *leugen* (of *domheid*) van je tegenstander. 't Is minnetjes.

In z'n laatste stukje maakt S. 't zonderling.

„Ge weest me op tastbare onwaar„heden", zo schrijft hij, „maar heb ik „niet het recht u het *bewijs* te vragen, „dat ik onwaarheid sprak (geen *schijn*„bewijs), of is misschien uw enkel woord „**gelogen**" al genoeg?"

Neen, dat is niet genoeg, maar ik deed meer. Ik haalde immer uw bewering aan en schreef dan hoe de waarheid was. [1]) Dat is m.i. wel genoeg.

Voor vandaag kan ik het hierbij laten.

(Slot volgt.) P. J. v. d. Wetering.

[1]) In de nos. '59, 64 en 76 van »Centraal-Brabant« staan de voorbeelden, zwart op wit.

Gemengd Nieuws.

Naar de kaartlegster.

In een onzer buitenbuurten vermiste iemand op een morgen een watertonnetje. Men had 's avonds laat volk gehoord, conclusie: het is gestolen.

Wat te doen? Naar de politie. Rijkspolitie doet onderzoek bij een paar buren, doch vindt niets. Buren kwaad, dat ze zoo half en half voor dief worden aangezien. Er wordt gemopperd, gedreigd: wij zullen hem dit en dat.

De man van het tonnetje dacht, wacht maar, het zal er wel uitkomen. Die politie, wat zou ze kunnen, nee ik ga naar de kaartlegster, die zal er beter weg mee weten. Het leer gepoetst en naar den Bosch. In een der bekende buurten gekomen, klopt onze vrind aan, en vertelt aan de vrouwelijke bewoonster de geschiedenis van het tonnetje, zijn vermoeden enz. enz.

Het geslepen vrouwtje ziet, welk vleesch zij in de kuip heeft, begrijpt dat het niet onmogelijk is, dat het tonnetje uit baldadigheid, zooals dat dikwijls gebeurt, een eind ver is meegenomen. De kaartlegster haalt een emmer water, verzoekt haar cliënt, in den emmer te kijken, zich in gedachten heel de buurt voor te stellen, en te probeeren of hij het tonnetje bij zijn buren te zien kan krijgen. De man zag het tonnetje natuurlijk niet. Daarop wezen de kaarten uit, dat hij gevaar liep dat zijn ruiten ingegooid zouden worden (zooiets gebeurt wel meer als de buren achteraf ruzie hebben).

Verder moest hij heel de omgeving afzoeken dan zou het tonnetje beslist terecht komen, meende zij.

De baas komt weer thuis zoekt, blijft zoeken, en vindt in het houtgewas zijn tonnetje. Voor hem staat het nu vast, dat de kaarlegster de diepste geheimen kan onthullen. Hij maakt al propaganda onder zijn buren.

O, die verlichte eeuw!

Boxtel, 17 Oct. 1913.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Berkel c.a.

Van 10—17 Oct. 1913.

Geboren: Franciscus z. v. W. Vugs en A. W. Reijnders. — Joanna M. E. d. v. P. Bergmans en A. v. d. Meijdenberg. — Josephus J. J. z. v. H. C. v, Roestel en J. Claessen.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.

Boterprijs f 1,52 de K.G.

Op 17 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.40, f 1.50 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 17 Oct. Hoogste prijs f 1.44 Laagste f 1.30 Middel f 1.37 p. K.G. Aanvoer 9115 K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 17 Oct. f 1.20 à f 1.32½ per K.G.

MAASTRICHT, 17 Oct. Botermijn. Aanvoer 55120 K.G. Hoogste prijs 1.50, middelste f 1.42, laagste f 1.35 per K.G.

's Hertogenbossche Biervelling V. P. N.

Vrijdag 17 Oct. Aanvoer 19706 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 1,16 tot f 1,18.

Markten.

Dinsdag 21 October.

Cuijk en St. Agatha: jaarmarkt.
Rijen: beesten.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 22 October.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Etten: vee.
Son en Breugel: jaarmarkt.
Uden: jaarmarkt.

Donderdag 23 October.

Boxtel: jaarmarkt.
Osch: paarden.

Vrijdag 24 October.

Fijnaart: vee.
Werkendam: vee.

Zaterdag 25 October.

Heusden: vee.
Utrecht: vee.

ADVERTENTIËN.

Door deze deel ik mede dat **mijne Zaken** niet meer zullen worden gedreven onder Firmanaam

A. van Hooff-Jegen & Co.

doch onder

A. van Hooff-Jegen.

Hoogachtend,

A. van Hooff-Jegen.

Een partij Aardappelen te koop

à 40 ct. per vat à contant aan huis bezorgd.

Te bevragen bij

J. VERHOEVEN,
KAMPINA, BOXTEL.

AGENTEN voor land-, tuinzaden en vruchtboomen **gevraagd** door groote Firma.

Brieven letter **W** Boekhandel F. REEFMAN Fzn., *Almelo.*

Bijverdienste.

Gij kunt op gemakkelijke wijze Uwe inkomsten vergrooten door de waarneming van een

AGENTSCHAP

eener Maatschappij.

Bij geschiktheid kleine vaste toelage.

Brieven: Motto **Bijverdienste** *Seeligsingel* 4, *Breda.*

De Stoomwasscherij „DE LEIJ", Tilburg

vraagt eenige bekwame

Strijksters.

Hoog loon en vast werk.

Onafhankelijkheidsfeest

De verbonden Vereenigingen zullen **OPENBAAR en à CONTANT**

VERKOOPEN

Eene massa Planken, Ribben, Latten, enz.

500 M. Vlaggendoek, Oranjedoek en Touwwerk.

Deze verkooping geschiedt op **Maandag 20 October v.m. om 10½ uur bij de Kom.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel

MAAKT BEKEND:

Dat op **Dinsdag 28 October 1913** des **namiddags** van **twee** tot **vier** uur, zijn **kantoor** is **gesloten** wegens **Zitdag te Liempde**, en dus **NIET** op **Donderdag 23 October 1913**, zooals vroeger is bekend gemaakt.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Bij **TOESLAG op Dinsdag 21 October 1913** ten huize van Rum. v. d. Ven **ten 4 uur n.m.**

Voor de Erven Joh. van Gestel.

ONDER BOXTEL.

Koop 1. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 801 groot 34,20 Aren, staande met 3 slagen op f 350.—.

Koop II. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel" kad. bek. Sectie B No. 769, groot 48.80 Aren, staande met 8 slagen op f 300.—.

Koop III. Twee perceelen **Bouwland** ter plaatse „de Wielakker", kad. bek. Sectie B No. 761 en 762 groot 36.50 Aren, staande met 8 slagen op f 300.—.

Koop IV. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „Munsel", kad. bek. Sectie B No. 1337 groot 30.60 Aren, staande met 2 slagen op f 300.—.

Koop V. Twee perceelen **Heide** ter plaatse „het Laag Eind", kad. bek. Sectie E No. 388 en 925 groot 1.31.20 Hectare, staande met 4 slagen op f 70.—.

Koop VI. Een perceel **Hakhout** ter plaatse „de Groote Beek", kad. bek. Sectie E No. 231 groot 3.15 Aren, staande met 1 slag op f 20.—.

Koop VII. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Kampen", kad. bek. Sectie H No. 216 groot 1,26.50 Hectare, staande met 3 slagen op f 25.—.

Te aanvaarden: het Bouwland te Oogststoppelbloot, en het overige te half Maart 1914.

Lasten vanaf 1 Januari 1914.

Betaling 21 Januari 1914.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Donderdag 30 October 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van Mej. Wed. W. van Eijndhoven te Brukelen

tegen contante betaling:

Een goed onderhouden INBOEDEL

bestaande voornamelijk in: **Antieke Eikenhouten Kast, Mahoniehouten Kasten, Tafels, Stoelen, Trapnaaimachine, Ledikanten, Fornuis-** en andere **Kachels, Koperen Waschketels, Lampen, Beelden, Spiegels** en **Schilderijen.**

Bedden en **Beddegoed. Vloer-** en **Tafelkleeden** en **Gordijnen.**

Potten en **Pannen, Koper-, Glas-** en **Aardewerk** en

DEN INVENTARIS DER WAGENMAKERIJ

als **Draaibank, Werkbank** met ijzeren **Schroef, 1osse** ijzeren **Schroeven** en verdere **Gereedschappen**, een partij droge **Speeken, Vellingplaten** en verder **Geriefhout.**

Eenige nieuwe **Eggen** en **Kruiwagens.**

Een partijtje **Hooi** enz.

Kijkdag daags te voren van 10—12 en van 2 tot 4 uur.

DE OOIEVAAR

BOXTEL

EEN BEKEND FEIT

is

dat „DE OOIEVAAR"

het adres is voor

MANTELS

ENORME VOORRAAD

WINTERONDERGOEDEREN

welke nog ZONDER DE PRIJS-VERHOOGING worden aangeboden

't Goedkoopst doch ook 't voordeeligst adres.

AANBEVELEND.

We ontvingen zoo juist de 4e ZENDING Mantels.

Spoed! MAGAZIJN „DE ZON" Spoed!

BOXTEL, BREUKELEN.

Totale Uitverkoop.

WEGENS VERANDERING van zaken

moeten alle voorradige Winter- en Zomerartikelen tegen ongeloofelijke prijzen ten spoedigste uitverkocht worden.

Ziet étalages. **Beslist uitsluitend à contant.** Ziet prijzen.

Aanbevelend, **Henri Luijcx.**

THE WHITE BIOSCOPE

MARKT BOXTEL

A. S. ZONDAG

De Slag van Waterloo

enz. enz.

AANVANG 5 UUR.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

De grootste sorteering.

Ontvangen eene groote sorteering

Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

De billijkste prijzen.

Wegens mijn vertrek uit Boxtel

zal vanaf heden JAC. DE ROOIJ, in het huis, voorheen bewoond door A. de Visser in de Rozemarijnstraat, de

Alleenverkoop hebben

van mijne alom bekende

Beschuiten en Koekjes.

Vertrouwende dat de heer Jac. de Rooij mijne Clientèle zal behouden.

Aanbevelend,

P. BIERMANS.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking,** zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,** Rechterstraat, BOXTEL.

Eisch vooral merk „Grootendorst."

Firma

v. Moorsel & v. d. Boogaart

BOXTEL

Electrische Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij

IS HET BESTE ADRES VOOR:

Aangiften, Bestekken, Brochures, - Catalogi, Wissels, - Quitanties, Rekeningen, - Nota's, Prijscouranten (al of niet met cliché's in den tekst), Prospecti, Etiquetten, Briefkaarten (naast de gewone soorten ook in blauw en rosé linnen), Labels in alle grootten, Contracten, - Circulaires, Enveloppen in groote keuze en elke afmeting Briefhoofden (hiervoor een een normee extra fijne sorteering Postpapier), Monsterzakjes, Loonzakjes, Berichtkaarten Advieskaarten, Adreskaarten, Verlovingskaarten, - Seizoenberichten, Visitekaartjes Menu's, Kennisgevingen, Reclamekaarten Diploma's, enz. enz.

A. VAN HEESSEL,

BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

BLOEDARMOEDE

en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van

HAEMATOGEENWIJN.

Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. **Prijs per flacon f 1.—.** Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie :

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie :

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

BEENWONDEN

veroorzaken veel pijn. Met beenwonden dient men vooral daarom zeer voorzichtig te zijn, omdat deze nog moeilijker genezen dan andere wonden, spoedig in verettering overgaan en sijfheid van het been tengevolge kunnen hebben. Het is dus dringend noodzakelijk de wonden zoo spoedig mogelijk te verbinden met een zeer krachtig en zuiverend geneesmiddel zooals de KLOOSTERBALSEM, Klooster Sancta Paulo, welke door zijn zuiverende en genezende werking verettering zal voorkomen of tegen gaan en alle ongemakken spoedigst zal doen verdwijnen. Lees onderstaande verklaring:

De Heer Hendrik Vos, 2e Afdraai 447a te Stadskanaal, verklaart ons:

„Eenigen tijd geleden had ik het „ongeluk te struikelen, waardoor „ik mijn been openstiet. Doordat „ik de wond in de eerste dagen „niet behoorlijk verzorgde, begon „zij te ontsteken en werd steeds „grooter en vuriger. Ik leed veel „pijn daaraan en mijn been begon „zoo stijf te worden, dat ik bijna „niet loopen kon. Ik gebruikte van „alles doch niets hielp mij. Op aanraden van vrienden kocht ik den „KLOOSTERBALSEM, waarmede ik de wond regelmatig verbond. „Onmiddellijk verzachtte de Kloosterbalsem de pijn en kon ik de „genezing reeds den tweeden dag bemerken. Nadat ik 2 potjes „Kloosterbalsem gebruikt had, die ik kocht bij J. Martens te „Musselkanaal, was mijn been geheel en al genezen en is de „stijfheid volkomen verdwenen". De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eisch **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*. A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*. H. van BREUGEL en Wed A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS-VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 83. Zaterdag 18 October 1913.

Eerbied voor het Gezag!

Ja Juist !... Caeterum censeo... Eerbied voor het Gezag moet er zijn, onderdanigheid voor allen, die in overigheid gesteld zijn...

Tot zoover is 't in orde. Maar dan lees ik in den Limb. Koerier van Zaterdag 27 Sept. het volgende :

Raadsvergadering. — SCHAESBERG. De raad vergaderde Donderdagnamiddag 5 uur onder leiding van dhr. Quadvlieg, burgemeester. Alle leden waren aanwezig.

PARTIJDIGHEID DER POLITIE.

Na opening deelde de Voorzitter mede, dat het lid Erens in de vorige vergadering ter sprake heeft gebracht dat de gemeente-politie partijdig zou optreden. Spr. heeft dit onderzocht en vooral het feit hetgeen dhr. Erens toen aangewezen heeft. Dit onderzoek heeft spr. overtuigd dat de politie geenszins partijdig is opgetreden.

De agent Sassen heeft aan spr. verklaard, dat hij met den rijksveldwachter 5 processen-verbaal heeft gemaakt tegen personen die in eene weide van Debeij fruit aan 't kapen waren. Dhr. Debeij liet echter die menschen niet bestraffen wijl het Debeij's daglooners waren, zoodat de politie onmogelijk die diefstallen kon tegengaan.

Erens. Het aangehaalde feit neem ik terug, geenszins ben ik echter overtuigd dat de politie onpartijdig optreedt. De partijdigheid der politie wil spr. niet releveeren ; wel wil hij erop wijzen, dat toen Debeij in eene weide een behoefte deed hij een proces-verbaal kreeg. Verder bij de herbenoeming van den burgemeester, toen men hem zoo'n quasie ovatie bracht en iemand daarbij groot spektakel maakte werd deze toch niet geverbaliseerd, omdat hij een vriend van den burgemeester was.

Voorzitter. Ik kan dat geenszins beschouwen als partijdigheid. Wat zou het worden, als in de weide tegenover het raadhuis elkeen zijn behoefte ging doen. Verder moet men in 't oog houden dat als iemand uit kwaadwilligheid spektakel maakt en of er geen kwaadwilligheid in 't spel is ; hierbij moet de politie onderscheid maken.

Voorzitter : Omtrent de centrale verwarming kwamen twee brieven in : een van dhr. L. H. Debeij en een van dhr. Erens.

Wat het lid Debeij meende te moeten mededeelen, wat er nog gedaan moest worden, is reeds lang gebeurd door het Dag. Bestuur.

Verder vroeg spr. aan het lid Erens, aan te toonen in hoeverre de schoollokalen die bijgebouwd worden ondoelmatig zijn. Het dag. bestuur wil zijne wenken, zoo die doelmatig zijn ter harte nemen.

Erens : De schoollokalen vind ik niet ondoelmatig, wel ben ik van meening, dat waar besloten is eene school te Palemig en eene in de Kolonie te bouwen, deze lokalen overbodig zullen zijn. Voorloopig kan men zich bedienen met het gymnastieklokaal te verbouwen als leslokalen.

Voorzitter : Ik merk, dat dhr. Erens niet op de hoogte is. Alleen in principe is besloten in Palemig en Kolonie een school te bouwen.

Erens : Ik achtte het beter eene school te bouwen aan den anderen kant van het dorp ; hiermede waren de kinderen der Kolonie van de Staatsmijnen ook geholpen.

Voorzitter : En dan ook nog eene op Lichtenberg ; ondertusschen hadden wij 5 scholen. Het gaat toch niet elkeen aan zijn deur een school te bouwen.

Erens : Door een groote school te bouwen, komt ook het nadeel, dat, zoodra 7 klassen zijn, het hoofd der school geen les meer behoeft te geven. Ik meen, dat zulks in de wet staat.

Voorzitter : U zegt ik meen. Maar met dat meenen worden iemand zonder het minste bewijs, verwijtingen en beschuldigingen naar het hoofd geslingerd. Die dat doet is volgens een hoogstaand schrijver zelf een schurk ; een bewijs hiervan zit in mijne naaste nabijheid. Ja, lach maar, Debeij ; als ik U zie lachen, denk ik aan den grijnslach des duivels.

(Debreij interrumpeert. Maakt U zich maar eens rein, van wat men U beschuldigt).

INCIDENT.

Voorzitter : Tegenover pamflettenschrijvers behoef ik me niet rein te maken. U Debeij, staat als pamflettenschrijver genoeg bekend. Ik heb nooit noodig gehad, Debeij, een armen boschwachter zijn brood te ontnemen, om de bosschen goedkoop te hebben. Ik heb nooit noodig gehad iemand een blanco papier te laten teekenen. Ik heb nooit noodig gehad een testament van f 2500 door uw manupaleeren 2 keer dienst te laten doen. Ik wil hier verder niet op ingaan, bedenkt alleen dit spreekwoord : „die den duivel bannen wil, moet rein zijn", en dat bent U noch uwe helpers. Ik heb mij gerechtvaardigd voor alle autoriteiten, maar u bent een fitter geweest van uwe voorouders af".

Erens : Acht U de stukken, die aan de leden der Tweede Kamer en aan alle autoriteiten gestuurd zijn, ook pamfletten ?

Voorzitter : Ik heb reeds gezegd, ik acht het schurken, die iets meenen, en iemand beschuldigen, zonder bewijzen te hebben.

Debeij : Hij is een schurk, die geld van de gemeente 4 jaar achterhoudt en als de politie hem op de hielen zit, ze dan heenwerpt. U staat onder hooge bescherming en het schijnt, dat er geen recht bestaat, anders was alles anders uitgekomen.

Voorzitter : Het is een schurk, die het wagen durft de hoogste autoriteiten te beschuldigen ; geen wonder dat diezelfde persoon mij durft te beschuldigen. Debeij, U hebt altijd den mond vol van recht, maar was het recht dat een arm werkman, die u een stukje land verkocht voor 18 gld. hem later 20 gld. deed betalen. Was dit rechtvaardig. Was het eerlijk, iemand een blanco vel papier te laten teekenen ?

Debreij : Ik kan mij rechtvaardigen, haal dien persoon eens dien ik 20 gld. heb doen betalen. Maar U, burgemeester, U kunt zich niet rechtvaardigen.

Voorzitter : Beide personen, zoowel die u 20 gld. liet betalen, alsook die u het blanco papier liet teekenen, wonen op Schaesberg, en tegenover schurken rechtvaardig ik mij niet.

Erens : Wat U aanhaalt, zijn particuliere zaken. Debeij heeft echter in 't openbaar het hoofd der gemeente beschuldigd. U heeft zich dus ook in 't openbaar moeten rechtvaardigen.

* * *

Na dit incident „behartigden" de vroede vaderen van Schaesberg de overige aan de orde zijnde gemeentebelangen.

Opmerkingen behoef ik bij dit stukje niet te maken. Het spreekt voor zich zelf. Alleen dit : Ja wij eischen ook : Eerbied voor het Gezag.

Maar daarnaast : Gezag respecteer u zelf !

Hoe goed moet het in de liefelijke gemeente Schaesberg gaan. Wat zijn de belangen der burgerij daar in veilige handen !

* * *

En dan lees ik in het zelfde nummer van den Limb. Koerier de volgende ontboezeming :

Wantoestand.

Brunssum, 25 Sept. 1913.

Mijnheer de Redacteur.

Heel het dorp spreekt schande over den treurigen toestand hier.

Eenige feiten.

Op 'n Zondagnacht voor eenige weken werd in allerijl geestelijke en geneeskundige hulp ingeroepen voor 'n jongeman, die met 'n mes gestoken was.

Zondagavond ll. liep men weer om priester en dokter voor 'n ander jongeman, eveneens met 'n mes gestoken. De ongelukkige zal waarschijnlijk aan de gevolgen der mishandeling sterven.

Kwajongens al van om de achttien jaar zijn voorzien van dolkmes of gummistok, halen ze ook te voorschijn als ze 't noodig achten en... waar zijn zij die zoo'n persoontje visiteeren ? Want men weet wel gauw, wie zulke voorwerpen bij zich dragen.

Hoe vaak zien we dronken kerels bij dag en avond zwaaiend de heele straat doortrekken.

Wat 'n helsch lawaai zoowat iederen Zondagavond op straat ! En niet 't minst na 10 of 11 uur, 't sluitingsuur, als de café's leeggeloopen zijn en het volk zich op straat verzamelt. Dan zijn de lichten uitgedoofd en 't volk, verhit door den drank, gaat ruzie maken. En dan klinkt niet zelden uit die samengerotte menschengroepen een onmenschelijk geraas, gevloek en gehuil op. En ge ziet ook wel vrouwen zich tusschen de menigte wringen, die haar zoon, haar man of broer naar huis willen hebben.

En dikwijls is 't over middernacht eer de rust weerkeert in 't dorpje.

Hoort men op 'n Maandagmorgen van 'n ongeluk, zijn er ruiten ingesmeten van woningen der ambtenaren der Staatsmijn of van andere menschen, of electrische straatlampen verbrijzeld, dan verwondert men zich niet.

Ook niet als er menschen bijna doodgestoken zijn....

Maar nu vragen wij — en die wij zijn al de fatsoenlijke menschen van Brunssum — wij vragen u allerdringendst, gij burgerlijke overheid, brengt spoedige verandering in dien zeer treurigen toestand en geeft ons politie, geef ons hier kranige politiemannen. C.

* * *

Neen, geachte lezer, Brunssum ligt niet op den Balkan, in Albanië noch in Bulgarije... Het is gelegen in het poëtische Zuid-Limburg en de inwoners zijn geen Dajaks noch Soedannegers, noch Boschjesmannen, het zijn ook beschaafde menschen. We brengen verlichting en beschaving in de donkerste wildernissen van Afrika en Australië. We achten dat onzen plicht. Maar zouden we niet haast met onze broeders in Brunssum, Heerlen, Schaesberg c.a. beginnen ?

OBSERVATOR.

De grootste natuurwonderen van Belgie.

VIII.

Slot.

We beginnen nu aan het laatste gedeelte van onzen tocht.

Door den Duivelsgang dalen we naar de Inschepingszaal af. Hier komen de verschillende onderaardsche stroomingen van de Lesse samen en vormen een meer van zeer ongelijke diepte, die afwisselt tusschen 50 cM. en 36 voet ! Nog eenmaal zien we een chaostische verwarring, veroorzaakt door herhaalde instortingen. We wandelen tusschen reusachtige rotsenmassa's, die vooral in 1828 van het gewelf hebben losgelaten en zich hier opstapelden. Enkele blokken worden op 850 kubieke meters geschat !

Eenige platboomde schuiten liggen gereed, waarin we vier aan vier naast elkaar plaats nemen. Eén der gidsen zet zich met een fakkel aan den voorsteven, de andere aan het stuur. Langzaam glijdt de boot over het onbewogen zwarte water. Een indrukwekkende stilte heerscht onder de phantastisch verlichte gewelven. De weerkaatsing van de flakkerende flambouw op het deinende water, en de weerspiegeling van het grillig verlicht gewelf met al zijn schoonheden, geven den indruk, dat men tusschen hemel en aarde zweeft.

Na waarschuwing van den gids, worden de fakkels uitgedoofd en we glijden eenige oogenblikken door een pikdonkeren nacht... de bewoonde wereld te gemoet. Het is niet te zeggen, wat er gedurende die oogenblikken in den geest der bezoekers omgaat, maar dat allen onder den indruk zijn van de omgeving, blijkt uit de doodsche stilte, waarmee zij den komenden dag verbeiden.

Heel in de verte vertoont zich eindelijk een smal wazig wolkje, dat allengs grooter wordt en kleur krijgt... vaal, geel, rood... 't is het daglicht dat de phantastische omgeving bestraalt, het zwarte water met een blauwe tint kleurt en ten slotte den donkeren nacht en den bleeken maanglans voor het zonlicht wijken doet. Het is als de dageraad, de eerste kus der Natuur bij hare ontwaking uit het nachtelijk duister. Dat is de uitvaart.

Men kan zich niets verhevener, wonderbaarlijker voorstellen op deze aarde: 't is een hoekje van het paradijs gezien van uit het diepste der hel !

Wie men ook over dezen uittocht hoort vertellen, allen verklaren eenparig dat deze het meest indrukwekkende van het heele bezoek is. Verschillenden hebben geprobeerd eenigermate den indruk weer te geven, dien deze overgang van den nacht in den dag op hen maakte, maar moesten, evenals ik, de pen onvoldaan neerleggen. Ter vergoeding van mijn onmacht, bied ik u hier het sonnet aan, dat Jacques Perk over die uitvaart schreef :

„En over 't wak van pek, dat schijnt te [schragen
Het hol gewelf, waarlangs een doodendans
Van fakkelglansen spookt, voel ik mij dragen
Door wagglend hout..... 't licht dooft — 't is duister thans.....

Nu drijft de kiel, waar een albasten trans
Zóó rijst, als zinkt het diep der waterlagen,
En uit de verte lokt een maanlichtglans,
Een troost van medelij voor wie vertsagen.

Een kreet van levenslust dringt uit het hart,
En duizendwerf, tot in het hart der aarde,
Weergalmt hij door het doodenrijk der smart...

Dáár is het licht, het leven, liefde en lust,
't Is, of ik 't alles nooit voorheen ontwaarde,
De traan wordt lach en de onrust zoete rust."

Diep onder den indruk, geheel in extase zijn we door de grootsche wonderwerken der natuur, die hier in prachtige harmonie vereenigd zijn. Nu komt de gids ons uit die vervoering trekken door de mededeeling, dat men een kanon zal afschieten. Wat kan het ons schelen ! Is er een grootschere indruk, een verhevener gewaarwording mogelijk, dan die ons thans beknelt ?

Ja, daar is een andere — van geheel verscheiden aard, vreeselijk, ontzegbaar... Een oorverdoovend gedonder doet heel de grot op haar grondvesten sidderen en rolt, weergalmend in al de holen van de onderaardsche spelonk, voort. Het geluid vermindert, wordt weer sterker, vermindert nogmaals, nadert en sterft eindelijk onder duizende heldere trillingen langzaam weg, telkens nog eens herlevend, maar steeds met minder kracht, totdat het eindelijk alleen nog in onze ooren voortsuist....

Alles is weer stil om ons heen, er heerscht een kalmeerende rust rondom. Met een forschen duw glijdt de boot weer vooruit.

Voor de laatste maal werpen we een blik in het statige gewelf, dat als door tooverkracht op de zwarte wateren gedragen wordt.

Het komt ons nu begrijpelijk voor, dat de vroegere bewoners dezer streken met hare kinderlijke, sterkwerkende verbeelding, getroffen door het gezicht van die reuzengrot, met geheime vrees aan hun kinderen vertelden, dat daar de mond van de hel of het hol van den draak met zeven koppen zich bevond !

Nog eenige oogenblikken en we stappen aan land in een schoone vallei met lachende weiden, en omgeven door kleurige zon-beschenen bosschen. Nooit heeft de schoonheid der natuur een sterker indruk op me gemaakt, dan op dat oogenblik. Na bijna drie uren in de schoone geheimzinnigheden van de onderwereld te hebben rondgedoold, leek me onze wereld het weergevonden verloren Paradijs !

Over een smal voetpad bereiken we na een kwartiertje wandelen het dorp Han weer, waar de hotelbedienden ons van alle kanten als het ware bestormen met adreskaarten en spijslijsten en verzekeringen, dat hun restaurant het beste en geschikste is om vóór het vertrek van de tram te dineeren.

Ongeveer een uur later bevinden wij ons te Rochefort om ook daar de grotten te bezichtigen.

* * *

Gaarne had ik, zooals m'n plan aanvankelijk was, ook daarvan eenige indrukken meegedeeld, maar bezigheden van verschillenden aard roepen mij van dezen aangenamen arbeid.

Afscheid nemend van U, lezer, vraag ik verschooning voor m'n vermetelheid, deze grootsche scheppingen met m'n zwakke pen te hebben willen schetsen. Niemand beter dan ik zelf voel, hoever de gegeven indruk bij den ontvangene achterstaat. En 't zal me daarom ook niets verwonderen noch teleurstellen, wanneer ik hen, die nu reeds, of later deze wonderwerken der natuur zien, zeggen hoor, dat deze schetsen niets zijn, bij hetgeen de werkelijkheid te aanschouwen geeft.

JACQ. HEEREN.

Helmond, 23 Sept. 1913.

Van 's Levens Schaduwkant.

In het onzekere licht der lantaren, die van de straat in haar kamer scheen, was ze voor het raam gaan zitten. Ze kon nooit dadelijk naar bed gaan, zooals haar moeder en haar broer deden. Dikwijls zat ze nog wel meer dan een half uur stil voor het raam te kijken en te droomen, tot ze vaak koud werd en huiverig.

Dat kwam, omdat haar kamer te licht was, had haar moeder al eens gezeid. Ze moest dadelijk de gordijnen neerlaten en er nog een laken voorspelden, dat het licht niet door de kieren drong Maar zij vond het veel te prettig, dat schemerlicht in haar kamer, waarin de dingen zoo vreemd waren en fantastisch, dat ze, op bed liggende, er nog lang naar kijken kon. En ze zat ook wel graag nog 'n beetje te droomen in dat lantarenlicht, terwijl alles stil was in huis en van de straat nog slechts een enkel geluid, een voetstap of het dreunen van een voorbijrijdenden wagen, nu en dan tot haar opsteeg. 't Was goed om kou te vatten, zei haar moeder altijd. Maar ze voelde die kou meestal niet eens, en als het wat erg was, sloeg ze een doekje om.

Ze had nu met het zomersche weer het raam laten open staan, totdat ze naar bed kwam. En met het taschje, dat ze vanavond mee gehad had naar de winkels, nog op haar schoot, zat ze nu te kijken naar den weifelenden schijn van de lantaren op de huizen aan den overkant, waar voor de meeste ramen de rolgordijnen waren neergelaten en maar een enkel meer open stond, dat ze er, turende, de ledikanten zien kon, en het wit van waschtafels. Als de nachtwind naar binnen glipte en langs haar haren streek, hing ze het taschje aan den stoel naast haar, die voor het bed stond en sloot het raam. Dan ging ze zich, als ze meestal deed, bij het licht der lantaren uitkleeden.

In bed bleef ze weer wat liggen kijken naar de schemerige meubelen en de grillige schaduwen op den muur en naar het donker-glanzend spiegelvlak, dat als de ingang scheen van een geheimzinnige grot. Vreemd leek haar alles weer en geheimzinnig. 't Was of er iets bijzonders leefde in de kamer. Uit die grot ginds zag ze vreemde gestalten te voorschijn komen of wegsluipen ginds in het geheimzinnig donker van de diepte der grot. Langs de wanden bewogen wanstaltige schaduwen als van fantastische gedaanten. Om de tafel ginds weifelde een onzeker licht. Was het niet, of de posten bewogen ? Hoorde ze niet het kreunen van de zware kast ginds in den hoek ?

Zij sloot de oogen en huiverde. Ze moest maar gaan slapen, dacht ze. Dat kijken in dat schemerig duister, waarin alles zoo anders leek en geheimzinnige dingen hun leven schenen te beginnen, maakte haar maar zenuwachtig. Ze keerde zich op haar zij, met het gezicht naar den muur, en trachtte te slapen. Een paar maal nog verschoof ze onrustig, opende de oogen. Dan lag ze rustig.

Maar om haar in de kamer begonnen weer geheimzinnige gedaanten te bewegen, vrouwen eerst in lichte sluiergewaden opkomend uit het diepe donker van grotten en achter hen ridders in zilverige harnassen met vervaarlijke groote helmen en kleine sabels aan hun blinkende zijden, groote kerels dan met vreemdsoortige mutsen, zware knotsen over den schouder, die dansend gingen in hun luchtigen pas en daartusschen dwergen en vreemde tronies van zwarte menschengezichten. Zij trokken voorbij in statigen pas of dansten in wijde kringen. Ver weg zag zij ze en dan in eens kwamen ze weer heel dichtbij. Een man hief dreigend den knots tegen haar op, dat ze verschrikt wegvluchtte, tot ze struikelde aan den rand van een afgrond. Daar bleef ze roerloos liggen, bang voor den man.

Maar dicht naast zich zag ze nu een anderen man, die grijnzend zijn gezicht vertrok. Hij kwam nader en nader in sluipende passen. Toen hij dichtbij was, zag ze, dat zijn gezicht zwart was als van een kolenwerker en dat hij een zware muts op het hoofd droeg, die telkens naar omlaag dreigde te vallen. Hij liep nu regelrecht naar de plek, waar zij lag, maar zij durfde zich niet verroeren, bang voor den man en voor den afgrond naast haar. Toen hij voor haar stond, boog hij zich over haar heen. Zijn gezicht kwam al nader en nader. Zij trachtte haar hoofd weg te trekken, maar het gezicht volgde en raakte nu bijna haar gelaat aan.

Het angstzweet brak haar uit. Radeloos keek ze in de wit-omrande oogen van den man, wiens adem haar beroerde. Ze wilde roepen, maar ze kon geen geluid geven. Als ze zich bewegen wilde, zag ze naast zich den afgrond. De man haar machteloosheid bemerkende, grijnsde. Zijn gezicht boog zich nog verder over haar, dat het haar even raakte. Werktuigelijk stak ze de handen uit, en uitte een angstkreet. Maar meteen schrok ze wakker.

Haar open oogen keken nu in een vreemd gezicht, dat zich over haar boog. Haar handen tastten een gelaat. Onwillekeurig duwde ze dat van zich af, maar onmachtig iets te zeggen, bleef ze sprakeloos liggen.

De man die over haar geboven stond richtte zich een weinig op.

„Je geld of ik vermoord je", fluisterde hij.

Zij zei niets, kon niets zeggen, keek met groot-open oogen naar de gestalte voor haar bed. 't Was, of alles aan haar verlamd was.

De man keerde zich langzaam om, ging de kamer in. Haar oogen volgden hem werktuigelijk. Hij zocht blijkbaar overal, opende de kasten, de waschtafelladen, de doosjes, die hij vond, en bekeek alles aandachtig en op zijn gemak, als was hij alleen in de kamer. Zij, starend naar die vreemde gestalte, bleef roerloos. Zij zag niets dan het gelaat van dien man en zijn handen, die voortdurend bezig bleven Haar hart bonsde, in haar hoofd begon het te gloeien, maar haar armen en beenen schenen nog stijf en machteloos. Daar keerde de man zich weer naar het bed. Hij had pas een doosje dat hij had nagezocht, op de tafel neergezet, kwam nu langzaam naar haar bed. Zij zag hem naderen en tegelijk wrong zich een angstige schreeuw uit haar keel.

„Wel jou, vervloekte...", zei de man naar het bed springend. Zij schreeuwde nog eens.

„Wat is er ? klonk een mannenstem van achter uit het huis.

De man luisterde een oogenblik, greep dan het taschje, dat over de stoelleuning hing, en snelde de kamer uit.

Nauwelijks was hij de kamer uit, of de stem van achter herhaalde : „Wat is er ? Schreeuw je Lien ?"

„Jacques", schreeuwde ze.

Dan kwam er gerucht achter in het huis.

En het volgend oogenblik kwam haar broer's stem op het portaal : „Is er wat gebeurd ?" Dan kwam haar moeder binnen in haar witte nachtjapon en daarachter haar man.

„Wat is er toch, Lien ?" vroeg haar moeder.

Zij richtte zich op in haar bed.

„Er was een man in mijn kamer", zei ze. „Hij heeft mijn taschje meegenomen".

„Een man" ? vroeg haar moeder verbaasd.

„Ja, een inbreker", herhaalde ze. „Toen hij Jacques hoorde, is hij weggeloopen".

Plotseling rinkelde het geluid van de huisbel door de nachtelijke stilte.

„Wat 's dat ?" kwam Lien's moeder verschrikt.

„'k Zal wel eens gaan kijken", zei Jacques.

„Voorzichtig, jongen", maande z'n moeder.

Beneden stond een politieagent, die het schreeuwen gehoord had. Lien, het bed uitgekomen, vertelde het gebeurde.

Een kleine Vergissing.

Ze waren verloofd — dat wil zeggen, zonder dat ze nog toestemming hadden van den vader. Marie Mulder's vader was n.l. een zeeman, wiens plicht hem drie jaar in China hield en toen hij Engeland verliet was Marie een meisje van zestien jaar geweest en was er nog geen Adolf Smid komen opdagen om hart en hand der jonge dame te vragen.

Ze had haar vader in China geschreven om hem de menigvuldige deugden van Adolf te schilderen ; maar kapitein Mulder's antwoord was niet sympathiek geweest. Voor hem hadden zijn kinderen nog den leeftijd waarop hij hen verliet. Het is niet gemakkelijk te begrijpen, dat onze kinderen opgroeien en de wereld oud wordt. Maar nu hij thuis was gekomen, had hij er in toegestemd Adolf te ontvangen.

„O, Dolf !" riep het meisje, „ik ben zoo bang, dat papa zijn toestemming niet zal geven. En we zouden toch best van je inkomsten kunnen rondkomen.

Bovendien zul je het natuurlijk verbrengen aan de rechtbank.

Dolf had zelf niet zooveel vertrouwen op de toekomst. Hij lachte dus maar eens en streelde haar hand.

„En als je eens rechter bent", ging het meisje voort, „verdien je nog meer dan papa. Dan kunnen we hen allen vragen om bij ons te komen. Hoe heerlijk".

Dolf betwijfelde dit. „Ja-a, zeker" antwoordde hij aarzelend. Hij geloofde niet veel aan zijn rechterschap.

„Denk er vooral aan, dat je morgen niet te laat komt, Dolf. Je zorgt er dus voor, vent".

En Dolf, die nog nooit ergens op tijd was geweest, beloofde er nu voor te zullen zorgen. Hij meende zijn belofte ernstig want hij verlangde inderdaad den vader te leeren kennen.

Toen Marie afscheid van hem had genomen, deed ze wat ieder meisje in haar geval gedaan zou hebben. Ze vertelde haar vader van Adolf's bezoek en trachtte hem zoo gunstig mogelijk voor den jongen man te stemmen.

Den vastgestelden dag nam de heer des huizes met een zeer rood gezicht en zeer gebiedend in zijn manieren plaats aan de tafel in zijn bibliotheek en klokslag vijf uur kondigde de dienstmaagd aan : Mijnheer Smid.

— Goeden avond, mijnheer, begon de bezoeker.

— Goeden avond, begon kapitein Mulder, tot verwondering van den jongen man hem de hand drukkend. Ga zitten mijnheer Smid.

— Natuurlijk weet u wat ik hier kom doen. Ik hoop...

— Zeker, viel de zeeman hem in de rede, ik weet alles omtrent uw hopen en vreezen, dus kunnen we onnoodige beschouwingen achterwege laten en dadelijk tot de hoofdzaak overgaan. In de eerste plaats zijt ge een man van goed zedelijk karakter ? Geef me eens antwoord op die vraag.

De jonge man was te verbaasd om te spreken.

Toen hij weer wat bekomen was, zeide hij:

— Natuurlijk ben ik dat, anders zou ik mijn tegenwoordige positie niet bekleeden.

— Juist stemde de ander toe. Dat is een goede opmerking.

— Ik heb u niet gehaast, kapitein Mulder, merkte Smid op, maar nu moet u werkelijk niet langer uitstellen. Ik weet zeker, dat u zal zien, dat het bedrag...

— O, juist — het bedrag van uw inkomen; hoe groot is dat? Globaal berekend, bedoel ik natuurlijk.

De heer Smid was blijkbaar ontsteld. Mijn — inkomen zei u? Ik begrijp werkelijk niet, wat u met het bedrag van mijn inkomen te maken hebt.

Toen de kapitein scheen te willen opstuiven, voegde de jonge man er bij:

— Ik zeg dit met allen eerbied voor u, dat verzeker ik u. Het was haast beter om over het bedrag van uw inkomen te spreken.

— Wat bedoelt u mijnheer? vroeg kapitein Mulder. Is u van plan daarvan te leven?

— Dat niet, kapitein, maar toch geloof ik, dat ik recht heb op een klein bedrag en u mij daarover niet zooveel vragen hoeft te stellen. Het is werkelijk onnoodig en ongewoon.

— Onnoodig? Ongewoon? Ik ben het volstrekt niet met u eens mijnheer! riep de ander heftig, ik vindt 't zeer noodzakelijk dat ik het bedrag van uw inkomsten weet. Anders zou ik er niet aan denken afstand te doen van...

— Maar mijnheer, de wet is zoo duidelijk mogelijk op dit punt, als u geen afstand doet, zooals u het eenigszins humoristisch noemt...

— Humoristisch? Wat bedoelt u daarmee? Ik ben dat nooit — haat humor. — Ik houd me altijd alleen aan de feiten. Als u wil dat ik mijn toestemming zal geven.

— Zeker wil ik dat, u zal trouwens wel moeten. Er bestaat een wet.

— Moeten, mijnheer? Er is geen sprake van moeten. Ik weet nog niets van uw karakter en uw finantieelen toestand. Hebt gij iets om van te leven?

— Natuurlijk, antwoordde de ander verontwaardigd, maar ik begrijp niet, waarom ik over deze persoonlijke zaken moet spreken met iemand, dien ik nooit in mijn leven zag.

Kapitein Mulder zuchtte. Toen begon hij.

— Nu moet ik u toch eens vragen, of u overtuigd zijt van de verantwoordelijkheid, die het huwelijk met zich brengt.

— Dat hoop ik mijnheer. Beide mannen waren nu eenigszins opgewonden. Maar wat u daarmee te maken hebt.

— Wat ik daarmee te maken heb! ik mijnheer? Alles! Tegenwoordig schijnen jongelui maar te denken, dat wij ouden — ik bedoel menschen van middelbaren leeftijd bij alle belangrijke zaken genegeerd moeten worden. U, een rechtsgeleerde...

— Ik ben geen rechtsgeleerde, mijnheer.

— Dat is oprecht; ik dacht dat zelf ook al, maar zelfs iemand, die rechtsgeleerde hoopt te worden.

— Maar dat hoop ik niet...

— Dat hoopt u wel. Maak u zelf nu maar niet slechter dan u is. Zooals ik zei, u moet weten, dat als iemand wenscht te trouwen, hij...

— Mag ik nu als 't u belieft eens aan 't woord komen. U is zoo haastig...

— Haastig, mijnheer, haastig? Volstrekt niet! Als zulk een belangrijk onderwerp behandeld moet worden, kan men niet te duidelijk zijn in zijn uitdrukkingen. Ik hoop dat u me volgt?

— Ik moet u eerlijk bekennen dat ik volstrekt niets van u begrijp. De zaak waarover ik kom is zoo'n kleinigheid.

— Kleinigheid! riep nu de woedende vader. Vindt u zoo iets een kleinigheid. Ik geloof dat u met mij den spot drijft en daar ben ik de man niet naar, dat verzeker ik u!

— Een zaak van 43 gld. 45 is toch zeker...

— Wat hebben 43 gld. 45 met mij te maken? U spreekt verward. Er is een onverantwoordelijke lichtzinnigheid in uw gedrag, die mij doet meenen, dat u niet de eigenschappen bezit voor een getrouwd man vereischt. De heer Smid stond op.

— Mijnheer, uw opmerkingen omtrent mijn ongeschiktheid voor het getrouwde leven zijn zeer ongepast. Ik ben getrouwd en ik geloof...

De kapitein sprong op van zijn stoel greep den verbaasden jongeman bij den kraag en schudde hem heen en weer als een terreir een rat.

— U is getrouwd! Schurk! Schandelijke brutale schobbejak! en u durft mijn dochter het hof te maken en komt hier mijn toestemming vragen!

En hij schudde hem duchtig heen en weer.

— Wat bedoelt u toch, hijgde het ongelukkige slachtoffer.

— Bedoelen? Wil u dan geen twee vrouwen? En weer werd de man flink geschud.

— Neen, ik wil uw dochter niet trouwen!

Kapitein Mulder liet plotseling den kraag van den jongen man los. Waarom komt u dan hier op zoo'n zonderlinge wijze mijn toestemming vragen?

— Dat heb ik niet gedaan — het is een vergissing van het begin tot het eind. Het doel van mijn bezoek was niet uw dochter, — die ik nooit gezien heb — ten huwelijk te vragen, maar u te verzoeken, of u de rekening van de waterleiding wou betalen.

Twee minuten lang keken de beide mannen elkaar onnoozel aan. Toen werd er op de deur geklopt en het vriendelijke dienstmeisje kondigde aan:

— De heer Adolf Smid.

(Hgzn.)

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan boven staand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Uitgaven van de
Firma Van Moorsel & Van den Boogaart, Boxtel

„Missionarius Practicus seu 'Elequentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag' 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75; in linnen band f 1.15; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is geïllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs: gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct.; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs: gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0.64.

„De Kwade Geest." — Tooneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven. voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door J. Rutten. Prijs f 0 80, fr. p. p. f 0.82

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus Capucijn. Prijs 30 cts. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche Schoolwereld." — Door H. N. Ouwerling, Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel." Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater ILDEFONSUS, *Capucijn.*

„Als één Man!" Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct. Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

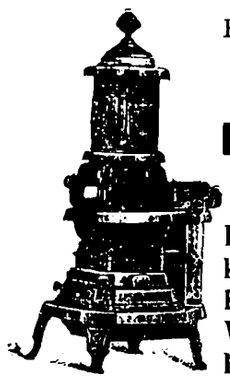

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierscne Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Groote Keuze — Billijke Prijzen

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, BOXTEL B 72.

Verlost van Asthma.

Mej. M. van Ansems, (volgens portret.)

Gij lijders aan Asthma, voor U is het zeker wel een blijde tijding, dat er thans een middel is dat U van Uwe onaangename ziekte kan verlossen, namelijk de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo. Laat onderstaande verklaring U overtuigen.

Mej. Maria van Ansems, wonende te Nuenen (N.-Br.), verklaarde ons het volgende:

„Negen jaren lang leed ik aan **asthma**, waardoor de beste jaren van mijn leven werden vergald. Iedereen, ik zelf niet het minst, dacht dat ik sterven zou. Ik hoestte vreeselijk, vooral in den winter en in het voorjaar. De slijm wilde maar niet loskomen en ik dacht dikwijls te zullen stikken van benauwdheid. Mijn borst, rug en longen deden mij pijn, en dikwijls had ik koorts en koude voeten, terwijl mijn hoofd dan gloeide. Helpen deed mij niets, totdat ik er toe overging de Abdijsiroop te gebruiken. Reeds dadelijk kwam de slijm gemakkelijk los, de benauwdheden verminderden en ik kon weer regelmatig slapen en eten. Ik heb nog enkele flacons Abdijsiroop gebruikt en kan U verklaren, dat ik daardoor geheel en al genezen ben". De

Abdijsiroop **Klooster Sancta Paulo**

geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest, borst- keel- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50 Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat, *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen
Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

No. 85 WOENSDAG 22 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Het lot der Arbeiders-Verzekeringen.

Dr. W. H. Nolens schrijft hierover in de N. V. Ct. het volgende:

„Met veel moeite, arbeid, strijd was het ten slotte toch nog gelukt de Ziektewet en de Invaliditeitswet in het Staatsblad te brengen.

Zoo was een stelsel van verzekeringen tot stand gekomen, tengevolge waarvan de loonarbeiders over een, weliswaar gering, maar zeker inkomen zouden beschikken in die tijden, waarin ze geen of niet voldoenden arbeid kunnen verrichten wegens ongeval, ziekte, invaliditeit of ouderdom.

En wel een stelsel waarin de persoonlijke waarde van de rentetrekkenden volkomen intact wordt gelaten, wijl hun uitkeeringen in verband staan met de betaalde premiën.

Eene regeling, waarvan het in de practijk wel zal blijken dat ze niet vrij is van fouten, maar die dan toch eene belangrijke aangelegenheid, wat de grondslagen betreft, tot afdoening bracht.

Op die grondslagen kon, zoo het noodig mocht blijken, gewijzigd, aangevuld, vereenvoudigd worden.

Bij de verkiezingen was een der hoofdleugens van de linkerzijde: kosteloos staatspensioen.

Dit pensioen zou het deel worden niet alleen van loonarbeiders maar van allen die in gelijke omstandigheden zouden verkeeren als waarin de eersten geacht worden te zijn.

Dit pensioen zou in de plaats treden van de op premiebetaling berustende ouderdoms-verzekering.

De partijen, die in bondgenootschap de rechterzijde uit het bewind verdreven hadden, bleken niet in staat of geneigd om door een parlementair kabinet de belofte te vervullen.

Een zoogen. extra-parlementair kabinet werd gevormd, waarvan natuurlijk verwacht moest worden, daar het in zijn samenstelling uitsluitend links was, dat het rekening zou houden met de eischen en de beloften der linkerzijde.

Wat het staatspensioen betreft, algemeen was de verbazing over het optreden van den heer Treub aan het hoofd van het Departement van Landbouw, waaronder de verzekeringswetten ressorteeren.

De heer Treub immers bestreed wel de wetten-Talma, maar nog feller kantte hij zich tegen het Staatspensioen, en op grond daarvan brak hij zelfs met zijne partij.

Was hij binnen zoo korten tijd van fel bestrijder tot warm voorstander van staatspensioen bekeerd?

Zoo niet, op welke wijze zou dan getracht worden kool en geit te sparen, voorstanders van verzekering en voorstanders van staatspensioen te bevredigen?

Een interview bracht op dat punt niet de gewenschte klaarheid.

In de Troonrede werden de volgende zinsneden aan het gewichtig onderwerp gewijd:

„Indiening van een wetsontwerp tot het kosteloos verleenen van ouderdomsrente aan behoeftige zeventigjarigen, die gedurende een te bepalen termijn geen ondersteuning genoten van eene instelling van weldadigheid, kan in den loop van deze zitting worden tegemoet gezien.

Wetsontwerpen tot vereenvoudiging van de Invaliditeitswet en Radenwet, alsmede tot het toekennen van een recht ook op geneeskundige hulp aan de verzekerden krachtens de Ziektewet, worden voorbereid".

Ook hiermede was de zaak niet opgehelderd.

Eenige nadere mededeeling bevatte de Nota betreffende den toestand van 's lands financiën, de zoogen. millioenennota.

Uit de Troonrede, aangevuld met de millioenen-nota, blijkt thans dat het volgende te wachten is.

Vooreerst uitschakeling van de ouderdomsverzekering uit de Invaliditeitswet.

Voor de ouderdoms-verzekering zal in de plaats komen: kostelooze ouderdomsrente of staatspensioen aan behoeftige zeventigjarigen, ook aan anderen dan loonarbeiders.

Verder zal de ziekteverzekering uitstrekt worden tot geneeskundige behandeling.

Daarbij zal de invaliditeitswet, voor zoover ze op invaliditeitsverzekering betrekking heeft, niet alleen vereenvoudigd worden, maar, naar het schijnt, zullen ook de renten worden verlaagd.

Immers in de Nota wordt gezegd, dat de Regeering zich voorstelt eene regeling te treffen, waardoor de invaliditeitsrenten, rekening houdende met den leeftijd, zich tot een noodzakelijk minimum, dat verband houdt met de ouderdomsrente, zullen bepalen.

Op deze, verlaagde, verplichte invaliditeitsverzekering wordt dan geënt de vrijwillige verzekering, die door de regeering zal worden aangemoedigd, natuurlijk door bijdragen. Maar alvorens deze tot die aanmoediging overgaat, zal eerst de herziening der Invaliditeitswet tot stand zijn gekomen.

Let men nu op de termen waarmee een en ander in de Troonrede vermeld wordt, dan heeft men te wachten achtereenvolgens: 1o. een voorstel tot staatspensioen aan zeventigjarigen, 2o. wijziging van de invaliditeitswet, van de ziektewet en van de Radenwet; 3o. na de wijziging der invaliditeitswet, voorstellen tot aanmoediging der vrijwillige verzekering.

Vooral het tweede punt zal tijd vorderen.

Inmiddels kunnen de belanghebbenden afwachten of de voorstellen, ook wat het eerste punt betreft, door de beide deelen der volksvertegenwoordiging zullen worden goedgekeurd.

Twijfel is zeker gecorloofd of, afgezien zelfs van alle principieele bezwaren, de belanghebbenden er op vooruit zullen gaan.

De arbeidersverzekeringen schenen in veilige haven.

Wat haar lot zal zijn tengevolge van de wisseling van koers, is onzeker".

DE WERELDTAAL.

(Vereenvoudigde Schrijwijze.)

(Slot).

S. vond het jammer, dat ik vroeger enige zeer interessante zaken had moeten opofferen. Eén daarvan — die ik uitgelicht had, omdat ze van weinig belang was in de strijd tusschen Ido en Esperanto — laat ik hier volgen:

Een *derde* beschuldiging aan mijn adres was, dat ik de woorden van S. 'n verkeerde betekenis gaf en daardoor tot de onzin kwam, dat in het fondament van een huis planken, vloeren, zolderingen enz. te herstellen zijn.

Wat was nu 't geval?

't Enige, wat S. vroeger (in no. II) schreef over de verbetering en ontwikkeling van Esperanto, was dit:

„En is het dan niet mogelijk, aan „een gebouw, dat reeds op zijne fon„damenten rust, nog allerlei verbete„ringen en versieringen aan te brengen?"

Is het nu *onzin* te spreken over het herstellen van een ruit aan een gebouw, **dat reeds op zijn fondamenten rust.** Wijst men dan die ruit, enz. aan de fondamenten toe? — Of begreep S. z'n eigen woorden niet en *bedoelde* hij: „.... een gebouw, *waarvan de fondamenten reeds gelegd zijn*". Dat moet wel zo zijn: dàn alleen is te verklaren, hoe S. kon komen tot het volgende:

„Of heeft uw eigen onbenulligheid „u niet doen spreken van 'n fundament „met planken, vloeren, zolderingen en „dakpannen".

De ware betekenis van de aangeduide woorden maakt dezen uitval te schande.

De verkeerde opvatting was bovendien niet de meest natuurlike, omdat Esperanto toch wel beschouwd zal moeten worden als een gebouw, *dat reeds op zijn grondslagen rust.*

Alvorens S. weer eens schrijft van „verkeerde betekenis willen geven", van „onbenulligheid", diende hij zich eens terdege rekenschap te geven van z'n eigen woorden.

* * *

Uit de inlichtingen, door Idisten gegeven, blijkt, dat zij met vragen, die 't hart der kwestie raken, deerlik verlegen zitten, beweert S. En verder:

„Als ik bijvoorbeeld vraag: Is Ido „'n levende taal, dan is 't antwoord: „Wat versta je door *levende taal?* Vraag „ik: is de ontwikkeling van Ido ge„leidelijk, dan krijg je: Wat versta je „door geleidelijk? Maar wat is dat nu „anders dan uitvluchtjes zoeken?"

Ik voor mij heb altijd gemeend, dat het *zeer dom* is, te polemiseren over of met woorden, waarvan de betekenis niet eerst nauwkeurig is aangegeven.

Maar afgezien daarvan, is S. *eerlik* bij deze „beknopte samenvatting" van mijn antwoorden? Ik geef ze hier nogmaals zoals ze voorkwamen in no. 76:

„Is Ido 'n levende taal?" vraagt S. „Dat kan niet beantwoord worden, vóór „we weten, wat onder levende taal te „verstaan is. Dit weet ik: Ido is *niet* „een *levende taal even goed als Frans, „Duits, Engels*, zoals S. van Esperanto „beweerde. — Ido is vatbaar voor ver„betering en ontwikkeling en wil men „het daarom „levende taal" noemen, „mij goed; maar niemand zal het op „één lijn stellen met Frans, Duits, „Engels, enz."

Hierin staat m. i. zéér duidelik, wat Ido is, wat het niet is en hoe het zich verhoudt tot het woord: „levende taal". Maar dan staat het ook vast, dat S. de lezers *bedriegt*, wanneer hij dat alles weergeeft met: „Wat versta je door: levende taal?" en dan uit die „samenvatting" z'n konklusie trekt. — Zou er met zo iemand te redeneren zijn?

Dan schreef ik in no. 76: „Richt „Ido zich naar een *geleidelijke* ontwik„keling?" vraagt S. verder. — Wat be„tekent nu weer dat woord geleidelik? „Wat betekent het in verband met de „ontwikkeling der nationale talen? „En vooral: Wat betekent het in „verband met de verbetering en ont„wikkeling van een *kunsttaal*, die zich „in korte tijd moet kunnen aanpassen „aan het hedendaags verkeer en de „hedendaagse wetenschap? — Het woord „geleidelik" klinkt heel mooi, maar dat „is ook alles".

Daar staat, meen ik, wel wat anders en wat méér dan: „Wat versta je door: geleidelik?" — Maar enfin, als ik bedenk, hoe S. ook eenvoudiger zaken op *zijn* manier begreep (zie no. 76 en hierboven), dan kan ik de opkomende verontwaardiging bedwingen met de gedachte: „Och, 't is hem niet kwalik te nemen!"

* * *

Voor iedereen zal nu wel voldoende gebleken zijn, dat zó geen polemiek te voeren is. Van *dit* duel op de pen hou ik in 't geheel niet en daarom geef ik 't op. Wil S. nog wat schrijven, dat moet hij weten: ik zal er *geen enkel woord* tegen inbrengen. Hij kan dus nu vrij voortgaan met strijdmiddelen als: „groote mond", „idisten-hondje", „idisten- of krankzinnigengesticht". Hij kan voortgaan met het weergeven van mijn woorden op *zijn* manier; met het uiten van beschuldigingen zonder bewijs; ja, met het schrijven van leugens en domheden! En hij mag eindigen, zo hij wil, met een luid: „Hoera! Ik heb 't overwonnen; ik heb 't laatste woord".

P. J. VAN DE WETERING.

N.B. De artt., die ik vroeger terughield om aan de wens der beide redakties te voldoen, zijn nog altijd ter beschikking van een Esperanto-blad, als ik maar weet, wàar ik kans heb ze geplaatst te krijgen. V. D. W.

Buitenlandsch Nieuws.

De „Volturno"-ramp.

Nog steeds worden schipbreukelingen van de „Volturno" te Rotterdam aangebracht.

Zoo werd Maandag uit Havre aangebracht de 3-jarige Verona Burgmon, uit Roemenië, die door de „Touzenne" was gered. De moeder van dat kind, dat nog zwak is, was juist twee dagen geleden uit Liverpool naar New-York vertrokken in de meening, dat haar kind verdronken was.

Met de Grimsby-boot zijn aangebracht 5 Poolsche kinderen die door de „Devonian" te Liverpool waren aan land gebracht.

Deze kinderen zijn geboortig van Kulmsee (West-Pruisen) en dragen den naam Jablonecki. Helene Jablonecki is 11 jaar oud, Pelagia 9 jaar, Valeria 6 jaar, Anton 4 jaar en Roman 2 jaar. Zij vertelden aan pater Mazurowski,

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

14

De zoo grof behandelde ambtenaren werden woedend en poogden de dragers terug te dringen; deze hieven een alarmkreet aan; op hetzelfde oogenblik zag men de hoofden zich dekken met witte kaproenen of lappen stof van deze zelfde kleur; de stokken gingen omhoog en de eerste slachtoffers waren de tolgaarders, die men op de plaats doodsloeg met de stukken van de Cueillotte, welke men spoedig had afgebroken en wier overblijfselen tot wapenen werden in de handen der razenden.

Middelerwijl poogden de priesters, zich te midden van het volk werpend, hen tot hun plicht terug te roepen, maar het was tevergeefs, het teeken was gegeven; de gildemannen verspreidden zich door de stad om wapenen schreeuwend; de leiders voerden de nieuwe samenzweerders naar huizen, reeds lang tot bergplaats dienende voor wapenen, in het geheim gesmeed. Men deed snel de looden wambuizen aan, die lenig genoeg waren om de bewegingen der strijders niet te belemmeren, en terwijl de menschenmassa voort bleef gaan oproer te maken, zag men uit de laag gebouwde huizen der slaapkwartieren mannen te voorschijn komen met een dreigend gelaat, hier de werktuigen van hun ambacht zwaaiende, daar bijlen, ijzeren staven en stokken.

„We moeten den prins voor zijn", riepen zij, „de prins weet, dat wij hem beminden, toen hij graaf van Charolais was; indien hij ons onze privilegiën teruggeeft, zullen wij hem trouw zijn tot den dood. Doch, terwijl de oproermakers Karel den Stoute eerbied en liefde toezwoeren, begroette de geheele bevolking met uitbundige toejuichingen de verschijning der nieuwe vaandels van de corporaties, die in stilte waren vervaardigd en thans op de marktplaats in de zon schitterden. Het gezicht dezer banieren, die men reeds sedert den vrede van Gavre niet meer gezien had, sleepte ook diegenen der inwoners, die nog aarzelden, mede. In een oogwenk was de geheele stad in de wapenen; uit iedere straat en iedere wijk stroomden oproerlingen toe; indien men bij toeval een man zag, die noch wapenen, noch een witte kaproen droeg, bejegende en bedreigde men hem, zoodat, uit vrees van vermoord te worden, hij zich bij de opstandelingen aansloot, die, onder voorwendsel den prins rechtvaardige en billijke eischen te doen, maatregelen namen om het paleis te bestormen. Daarvoor hadden zij echter geen tijd.

Zoodra zich de eerste geruchten van den opstand verspreidden, verwittigden Hugo van der Goes en zijn vrienden, die in hun bezorgdheid voor den hertog geweigerd hadden, rust te nemen, de groep der jongelieden, letterkundigen en artisten, die gezworen hadden, de geheime wacht te vormen van den hertog.

De oproerkraaiers hadden nauwelijks de Cueillotte vernield, of de groep getrouwen bezette de hertogelijke vertrekken.

De hertog werd door het rumoer gewekt, schoot ijlings zich in de kleeren en deed toen Hugo, Hemling en Kasper binnen treden, die reeds met ongeduld toegang gevraagd hadden.

„Wat is er gebeurd?" vroeg Karel. De pretmakers van gisteren zijn in één nacht in oproermakers veranderd".

„Helaas", antwoordde Hugo, „maar gij kunt verzekerd zijn van uwe soldaten en wat ons betreft, wij zijn voor geen klein geruchtje vervaard".

„Denkt gij dan, dat men ons zal durven overvallen?"

„Och", gaf Hugo ten antwoord, „het zijn dezelfde menschen, welke hertog Filips heeft onderworpen".

„God! dan weer opnieuw burgeroorlog?" riep Karel uit. „Welk verschil: gisteren zocht het volk mij te huldigen, thans mij te dooden".

„Sire, het volk heeft zich gewapend", kwam een kapitein van de boogschutters melden; „dat hakt en slaat er maar op los; de Cueillotte is vernield en de geestelijkheid door een hoop woestelingen omsingeld, zoodat zij in de onmogelijkheid verkeert, de reliquiekast van den martelaar, den patroon dezer stad, naar de St. Bavokerk terug te brengen. De oproerlingen zijn zelfs van looden halsbergen voorzien en dragen allerlei soort wapenen; zij eischen uw komst en beloven kalm naar huis te zullen gaan, als gij hun recht laat wedervaren.

„Waarin ben ik dan in recht te kort geschoten? Ik ben nog in rouw over mijn vader; ik kom met de edelste bedoelingen hier naar een volk, voor hetwelk een eens gegeven woord is als een zeepbel. Ik zal hun, die om mij roepen, eens toonen, dat ik hun stokken niet vrees".

Karel greep zijn zwaard, dat veeleer een paradezwaard dan een slagzwaard was, zette haastig een lichten helm op en trad driftig naar buiten.

Op dat oogenblik stormden Hugo van der Goes en diens makkers hem tegemoet.

„Terug, Sire, niet verder", riepen zij hem tegen; „wij zullen u niet alleen laten gaan — eerst over onze lijken zullen zij u bereiken!"

„Ik weet het, Hugo, ik weet het, Hemling, mijn trouwen, ik weet, dat ik op u allen kan rekenen, maar het mag niet gezegd kunnen worden, dat ik mijn boogschutters laat vermoorden, mijn dienaars laat ombrengen, zonder zelf een hand te hebben uitgestoken. Bij God, zij zullen eens zien, of zij hun vorst straffeloos durven vermoorden".

Vervolgens gebood hij den groot-baljuw der stad:

Een paard, Gruythuizen; ik wil bij de opstandelingen gaan hooren, wat zij willen, en hun toonen wie ik ben".

„Doe dat niet, om 's hemels wil!" antwoordde de baljuw met een bewogen stem. Die ellendelingen zijn geen menschen meer. Bij God, prins, bedwing voor een oogenblik uw verontwaardiging; het geldt uw leven en het onze. Eer een uur verstreken is kunnen wij allen vermoord zijn. Laten we ons verstand gebruiken en raad schaften; met lichtzinnig, ijdel, licht ontvlambaar volk, kunt gij doen wat gij wilt, wanneer ge maar weet hen te vangen. Hoe woedend en onhandelbaar deze lieden kunnen zijn, weet gij uit den tijd van den hertog, uw doorluchtigen vader. Zend hen iemand, die hen in uw naam ondervraagt, en hun belooft, dat gij hun klachten zult hooren".

„Neen", zeide Karel, „dan kunnen zij denken dat ik bevreesd ben".

„Gij wilt dan sterven, uw ongeluk tegemoet snellen", zeide Hugo van der Goes, „laat ons dan optrekken".

Op dit oogenblik werd de kamerdeur geopend en de prinses Maria, in haar lang golvend nachtkleed, haar blonde haren los langs haar schouders neerhangende, viel schreiend haar vader in de armen.

„Ik ben bang, vader", riep zij, „ik ben erg bang. Wat schreeuwt het volk vreeselijk in de straat onder mijn vensters. Willen die menschen ons vermoorden?"

„Neen, mijn kind, uw vader is er nog, en zoolang zijn zwaard u beschermt, behoeft gij niets te vreezen".

„Maar u staat toch op 't punt uit te gaan, vader! Blijf, blijf, ik smeek het u. O, Alena, verzoek toch, ons niet te willen verlaten".

„Neen", zeide Alena, „uw vader, de hertog, al vreest hij voor zichzelven niets, zal toch om wille van de veiligheid zijner dochter, hier blijven. Gij zijt mijn liefste schat, edele dochter van Isabella".

„Lieve, kleine koningin", sprak de hertog, Alena opbeurend, die voor hem op den grond geknield, prinses Maria tegen hare borst drukte, „gij hebt mijn dochter niet verlaten?"

„Ik kon het doen gedurende de feesten, sire, maar ik mag het niet, nu er gevaar dreigt".

„Maar uw vader is misschien ongerust".

„Neen, sire, mijn vader staat op wacht voor een der deuren van het paleis, met een troep burgers uit Gent".

„Vader, vader, ga toch niet uit!" smeekte het kind, haar kleine handen samenvouwend.

Wordt vervolgd.

dat hun vader en moeder in een boot waren gesprongen en gered zijn; zij konden met diezelfde boot niet meer mee. Deze kinderen zijn allen voorloopig in Montefiore opgenomen en verkeeren in goede gezondheid.

Verder kwam met deze boot aan Walter Trentepohl, de eenige pasagier die door de „Carmania" gered was, terwijl het stoomschip „Batavier" aanbracht Paul Keller, die door de olieboot „Maragerett" gered was.

Deze beiden zijn opgenomen in het Uranium-hotel.

Eindelijk bracht de Grimsby-boot nog mede den 35-jarigen Oostenrijker Ernst Hermanach, die door tusschenkomst van den Oostenrijkschen gezant de reis direct heeft voortgezet. Onder geleide van dezen Oostenrijker, hebben de kinderen der familie Jablonecki de reis naar Rotterdam ondernomen.

Maria en Bronislow Szymeczekiewiezi uit Galicië afkomstig, Helene, Genoveve en Frans Julkowski en Milikowski, die allen nog in Montefiore worden verpleegd, maken het zeer goed.

De moeder van de kinderen Julkowski is naar alle waarschijnlijkheid gered.

Michael Milikowski, oud 8 jaar, is met een grooteren broer naar Amerika vertrokken.

België.

Een fabriek van valsche munt.

Sedert eenigen tijd waren aan de Belgische politie in alle plaatsen voortdurend klachten ingekomen over het in betaling ontvangen van valsche francstukken met den beeltenaar van Albert I, die inderdaad bij duizenden in omloop bleken te zijn.

Eindelijk is de politie er in geslaagd een achttal valsche munters te arresteeren, die zeer waarschijnlijk schuldig staan aan de uitgifte dezer valsche francstukken. Te Mechelen werden Vrijdag twee vrouwen gearresteerd, die in verscheidene winkels met het valsche geld hadden betaald, op aanwijzing van de bestolen winkeliers. De vrouwen werden op het bureau van politie ondervraagd en gaven daar de namen hunner echtgenooten op. Delvaux en Rouwoes, die te Schaerbeek bij Brussel, woonden. Zij bekenden tevens, dat hun echtgenooten valsch geld maakten en dat zij het vervolgens in de provincie gingen uitgeven.

De politie te Brussel werd telefonisch gewaarschuwd en eenige uren later zaten ook Rouwoex en Delvaux achter slot en grendel. Om zeven uur in den ochtend van Zaterdag had er in hun tegenwoordigheid een huiszoeking in hun woning plaats — de twee echtparen bewoonden hetzelfde huis — waarbij een geheele inrichting voor het maken van valsche francstukken in de keuken werd ontdekt, benevens een groot aantal valsche munten.

Bij het langdurige kruisverhoor, dat hun vervolgens werd afgenomen, bekende Delvaux ten slotte, dat ook zijn broeder en diens vrouw medeplichtig waren. De politie begaf zich naar het opgegeven adres, ontdekte ook daar een menigte valsche francstukken en arresteerde het tweede echtpaar Delvaux. Daar de vrouw ten slotte nog een zekeren V. aanwees als degeen die hun het geheim van de valsche muntfabricage had medegedeeld, werden ook het individu en zijn vrouw gearresteerd, zoodat de politie thans vier echtparen, en daarmede acht gevaarlijke valsche munters in handen heeft.

Tel.

Duitschland.

Vijf leeuwen ontsnapt.

Een wagen van de electrische tram reed Zondagnacht in de Blücherstraat te Leipzich op een naar het station rijdenden dierenwagen van het circus Barnum. De dierenwagen werd verbrijzeld. Vijf leeuwen ontsnapten. Onder het talrijke publiek ontstond een vreeselijke paniek. Een leeuw sprong het Blücher-hotel binnen, liep de hoteltrap op en verspreidde alom onsteltenis. Een Fransche logeergast die zich reeds ter ruste gelegd had, hoorde een hevig krabben. De deur openend zag hij den leeuw tegenover zich. Slaapdronken hield hij hem voor een hond totdat hij tot zijn schrik den leeuw herkende. Een dame, die een schoen voor de deur zette, is door de verschijning van het dier vreeselijk geschrokken. De vijf ontsnapte leeuwen zijn door politiemannen doodgeschoten. Er is niemand gewond.

De ooggetuige van deze tragi-comische leeuwenjacht, vertelt daarvan het volgende:

De wagen met de acht leeuwen van Barnum reed Zondagnacht tegen half een door de Berlinerstraat, gevolgd door een verhuiswagen van de firma Hötzsch en Zoon. Er hing een zeer dikke mist.

Daar het wegens de feestverlichting in de stad nog tamelijk druk op straat was, waardoor een oogenblik het verkeer werd gestremd, bleef de wagen met de leeuwen even stilstaan. Dit had de koetsier van den verhuiswagen door den mist echter niet bemerkt, en zoo ontstond er een botsing tusschen de beide wagens. De boom van den verhuiswagen drong tot in de leeuwenkooi door en wierp deze van den wagen. Op hetzelfde oogenblik kwam een electrische tram aangereden en botste tegen de kooi aan. De acht leeuwen braken los en liepen weg. Gelukkig was de mist zoo dicht, dat slechts weinige voorbijgangers merkten, wat er eigenlijk gebeurd was. Een aantal personen liepen hard weg, terwijl zij om hulp riepen en toen eerst werd het bericht verbreid, dat de leeuwen ontvlucht waren.

Men alarmeerde de politie, en van verschillende bureaux uit werden ongeveer 60 agenten uitgezonden. Deze openden nu in de straat een geregeld vuur, waarbij ze wegens den mist genoodzaakt waren, vrijwel in het blinde weg er maar op los te schieten. Een van de leeuwen, die blijkbaar door de vele revolverschoten bang was geworden, vluchtte in het hotel Blücher. Hij liep, zonder dat het doodsbenauwde personeel hem kon terughouden, naar boven en krabbelde daar aan de deur van een logeerkamer. De gast, een Franschman, die in een diepen slaap gedompeld was, opende de deur en zag plotseling den leeuw staan, die dreigend zijn tanden liet zien. Hij sloeg de deur tegelijk weer dicht en barricadeerde ze. Intusschen had het beest een schuilplaats gezocht in een „toilette". Nadat bedienden van den dierentuin, oppassers van het circus, en brandweerlieden drie uur daar bezig geweest waren, mocht het hun ten slotte gelukken, den leeuw in een kooi te vangen.

Ondertusschen hadden zich op straat allerlei geweldige scènes afgespeeld. Het gerucht, dat leeuwen losgebroken waren, had zich overal verspreid, en het onafgebroken schieten der politie lokte steeds meer nieuwsgierigen naar buiten. De bewoners in de omliggende huizen schrokken wakker, en verschillende vrouwen schreeuwden erbarmelijk om hulp. Daartusschen mengde zich het vervaarlijk gebrul van de woedende en gewonde dieren. Een van de leeuwen had zich op den rug van een paard van een „aapje" geworpen en het dier totaal verscheurd. De koetsier sloeg met zijn zweep, als een krankzinnige op den leeuw, totdat deze ten slotte door een revolverschot werd gedood.

Een andere leeuw sprong over een heg van een tuin en wilde zich daar verschuilen. Eenige politieagenten maakten hem daar echter spoedig van kant. Te zamen losten de politiebeambten meer dan 150 schoten, waardoor 5 leeuwen werden gedood. Een der gedoode dieren was met ontelbare kogels doorschoten.

Het ergste was, dat men na het einde der „slag" niet wist of er nog meer leeuwen ontvlucht waren. De vreeselijkste geruchten deden de ronde, en er bleef niets anders over dan dat overal, waar men leeuwen gezien had of meende gehoord te hebben, patrouilles van politieagenten werden heengezonden. Eerst in den vroegen morgen trad de rust weder in. Op de straat lagen op vele plaatsen groote bloedplassen. De 5 gedoode leeuwen hadden een waarde van ongeveer 100.000 Mark.

De Duitsche vlag beleedigd.

Ter eere van de herdenking van den slag bij Leipzig, had de Duitsche consul te Lausanne Zaterdag de Duitsche vlag uitgestoken en ze ook 's nachts laten uithangen. In dien nacht van van Zaterdag op Zondag is de vlag door onbekenden aan stukken getrokken. Een lid van de regeering van het kanton Waadt heeft zich dadelijk naar den consul begeven, om het leedwezen van de kantonnale regeering te betuigen.

Intusschen is men den daders nog niet op het spoor. Men spreekt op de gebruikelijke manier van een „kwajongensstreek".

Frankrijk.

Charles Tellier, de uitvinder van de conserveeringsmethode van levensmiddelen door bevriezing, is Maandag te Auteuil op 85-jarigen leeftijd en in zeer armoedige omstandigheden, overleden. In de laatste weken hadden eenige van zijn vrienden een inschrijving voor Tellier geopend, welke meer dan 100.000 frs. opleverde, maar deze som was den armen uitvinder nog niet ter hand gesteld.

Engeland.

De mijnramp.

Van de brandende mijn in Zuid-Wales vinden wij weinig nieuws. Zaterdag heette het, dat het vuur gestadig onder den toevloed van water verminderde. De reddingskorpsen — als ze zoo nog heeten mogen, nu het nagenoeg vaststaat dat er geen levende ziel meerin de mijn is — drongen zoover mogelijk in de mijngangen door. Kanarievogels, die waren meegenomen ter waarschuwing voor vergiftige dampen, vielen dood, en herhaaldelijk moesten de moedige mannen terug. Ze zagen lijken van menschen en paarden. Men meende Zaterdag dat het aantal dooden 435 zal bedragen.

Het is al dikwijls opgemerkt dat een mijnontploffing door andere wordt gevolgd, reden waarom men aan atmosferischen invloed heeft gedacht. Zaterdagmiddag is er in Zuid-Wales weer zoo'n ontploffing geweest, in de Glyneamijn te Bynea bij Llanelly. Er waren op dat oogenblik 150 man in de mijn. Acht hunner kregen zware brandwonden. De ontploffing, die niet ernstig was, gebeurde in een gedeelte, waar elf man werkten. Gelukkig was de luchtverversching in de mijn zoo goed, dat een reddingsbrigade aanstonds hulp kon bieden.

In Duitschland is er Zaterdag ook een ontploffing geweest.

Zwitserland.

Spionnage.

De Zwitsersche bondsraad heeft de politie te Genève in kennis gesteld met de handelingen van een voormalig Fransch officier, die zich voor eenigen tijd te Genève vestigde en die een internationaal spionnage-bureau voor Frankrijk er op na houdt. Zijn „arbeidsveld" is voornamelijk Duitschland en Italië.

Denemarken.

Poolprentbriefkaarten.

Roald Amundsen — zoo schrijft men uit Kopenhagen aan de „Frankf. Ztg." — heeft van de overheid verlof gekregen op de Fram een postkantoor in te richten en zelf als directeur daarvan op te treden. Het doel is prentbriefkaarten uit het hooge Noorden, welke Amundsen, door tusschenkomst eener Noordsche uitgeversmaatschappij, in groote getale in geheel Europa en Amerika verkrijgbaar zal doen stellen, mee te nemen, ze op den hoogsten breedtegraad, welke de Fram bereikt, af te stempelen en ze dan bij 't eerste postkantoor, dat de Fram aandoet verder te zenden naar de plaats harer bestemming. Het is wel een omwegje om iemand van Scheveningen naar Rijswijk te schrijven via de Noordpool, maar het komt dan ook niet alle dagen voor.

Bedenkingen, welke men tegen zoo iets buitensporigs mocht hebben, zullen wel verdwijnen als men weet, dat de opbrengst zal strekken om de nog niet gedekte kosten der uitrusting van Amundsens expeditie te helpen bestrijden. Een briefkaart kost f 0 60 een serie der vijf verschillende kaarten f 2.40.

Reeds op haar tocht door 't Panamakanaal zal de Fram de eerste 10,000 stuks ten verkoop meenemen. Amundsen zal een eigen poststempel gebruiken; in het midden is de Fram afgebeeld en als plaats van verzending wordt de Poolzee genoemd. De briefkaarten zelf stellen landschappen van de Pool voor.

Amerika.

Mrs. Pankhurst.

Mrs. Pankhurst, de Engelsche suffragette, is Zondag te New-York aangekomen om in Amerika de noodige dollars voor de strijdkas te verdienen. Groot was echter haar verbazing, toen ze bij het aan wal gaan werd aangehouden en in de „celle de luxe", waar ook Castro en andere bekende personen gevangen zaten, werd opgesloten. De Amerikaansche bladen zijn verdeeld over de vraag of mrs. Pankhurst moet worden toegelaten of niet. Sommigen beweren, dat de Engelsche regeering hare deportatie gevraagd heeft op grond van het feit, dat zij in Amerika de middelen gaat zoeken om den revolutionairen strijd in Engeland voort te kunnen zetten.

Aanslag op een Bisschop.

Te Harborne Grace (Newfoundland) heeft een zekere Hare — waarschijnlijk is de ongelukkige krankzinnig — tijdens de H. Mis twee schoten gelost op bisschop Marck, die de H. Mis opdroeg. Een der kogels trof den bisschop aan het hoofd, doch veroorzaakte slechts een lichte verwonding, de andere kogel miste. De dader werd door de woedende menigte gearresteerd.

Zuid-Afrika.

Bevroren vleesch uit Zuid-Afrika.

De Chartered Company te Rhodesia heeft besloten op groote schaal vee te fokken. De bijzonderheden van het plan zijn nog niet bekend gemaakt, maar het schijnt dat een groote uitgestrektheid land voor de veeteelt zal worden bestemd en dat men verscheidene spoorlijntjes zal aanleggen om het vleesch over Kaapstad en Cairo naar Europa te zenden. Het kan langs dien weg de Europeesche havens zeven dagen eerder bereiken dan het vleesch uit Argentinië. Een maatschappij met een kapitaal van een millioen pond sterling is voor het beoogde doel gevormd. Ook Amerikanen hebben reeds een bod gedaan naar landerijen. N. R. Ct.

Binnenlandsch Nieuws.

Argentijnsch vleesch voor het Nederlandsche leger.

Met ingang van 1 Januari 1914 is aan de firma Wm. H. Müller en Co. te Hoek van Holland, de levering opgedragen van bevroren Agentijnsch vleesch voor het geheele Nederlansche leger.

Handel met België.

Men schrijft aan de N. R. Ct.:

In de vorige maand is onze handel met België bijzonder levendig geweest, zoowel onze uitvoer naar dat land, als onze invoer uit België, was aanmerkelijk hooger dan in de meeste maanden van het jaar. Uit ons land werden in de vorige maand naar België gezonden 202,607,130 K.g. goederen tegen 189,210,616 Kg. in de overeenkomstige maand van 1912. Deze goederen hadden een waarde van fr. 31,776,855 (v. j. fr. 30,050,449). Wij ontvingen uit België 316,435,464 Kg. goederen (v. j. fr. 324,208,642), ter waarde van fr. 30,976,050 (v. j. fr. 31,303,792). De invoer in ons land bestond de vorige maand o.a. uit levend vee (3,103,119 Kg. tegen 2,394,675 Kg. in September 1912) visch (ruim 7 millioen Kg.), groenten, waaronder ook begrepen zijn aardappelen (13 mill. Kg.), granen (28 mill. Kg.), koffie (0,6 mill. Kg.), ijzer en staal (1,5 mill. Lg.), steenkolen (53 mill. Kg.), turf 3,7 mill. Kg.) en aardewerk (5 mill. Kg). Wij ontvingen de vorige maand uit België 12 millioen Kg. granen, 4 mill. Kg. meel, 3,6 mill. Kg. suiker, 1 mill. Kg. brandewijn en likeuren, 28 mill. Kg. steenkolen, 35 mill. Kg. steenen 18 mill. Kg. kalk, 4 mill. Kg. granen en 12,5 mill. Kg. aardewerk.

De geheele invoer van België bedroeg in de 9 eerste maanden van dit jaar 24,235,804 ton tegen 22,733,554 ton in hetzelfde van 1912. De waarde van den geheelen invoer in België was ongeveer fr. 3664 millioen tegen ruim fr. 3586 millioen in de 9 eerste 9 maanden van 1912.

België voerde uit 15,651,657 ton goederen tegen 15,509,317 ton in 1912. Deze uitvoer vertegenwoordigde een waarde van ruim fr. 2657 millioen (v. j. ongeveer fr. 2529 millioen).

Aan invoerrechten werd ontvangen fr. 56,332,446 tegen fr. 53,409,445 in de 9 eerste maanden van 1912, dus een vermeerdering van fr. 2,923,001 of 5,5 pCt.

De ouderdomsrente.

De aandacht van hen, die meenen aanspraak te kunnen maken op een rente krachtens art. 369 der Invaliditeitswet, — dat zijn derhalve zij, die vóór of op 3 December a.s. hun 70ste levensjaar bereikt hebben — wordt er op gevestigd, dat het voor het bekomen der rente met ingang van den eersten betaaldag 9 December a.s. gewenscht is zich vóór den 31sten dezer bij een van de tusschenpersonen aan te melden.

Den personen, die na 3 December a.s. hun 70ste levensjaar bereiken, wordt er aan herinnerd, dat zij zich minstens twee maanden voor den datum, waarop zij 70 jaar worden, dienen aan te melden bij een van de tusschenpersonen, opdat tijdig een aanvraagformulier voor hen kan worden opgezonden.

Een oude grafkelder.

Bij het afbreken der Gereformeerde kerk te Voorhout (bij Leiden) vond men onder den planken vloer een prachtigen grafsteen, die toegang gaf tot den grafkelder van de heeren Van Boekhorst. In dien kelder bevonden zich 6 kisten waarvan de onderste drie bij aanraking ineenzakten. In de andere 3 kisten kan men heele gave geraamten zien. Een er van heeft lange, blonde haren. Deze grafkelder is van het jaar 1642.

Ook vond men, volgens het N. v. d. D., een gedeelte van een onderaardsche gang. Men onderstelt, dat deze gang in dien tijd de kerk verbond met 't klooster dat toen op Boekhorstlaan stond.

Een vreemde vangst.

Een visscher uit Wieringerwaard heeft in de Zuiderzee een zonderling onbekend dier gevangen. Hij heeft 8 lange armen met veel zuigers er aan en leeft uitsluitend van Krabben. Het is opgezonden naar Artis te Amsterdam.

Een kosthare turf.

Men schrijft ons uit Kuinre: Het zal wel niet vaak gebeuren, dat men in een turf wat bijzonders vindt. Eene vrouw in de buurt van Steenwijk had een turf in de kachel geworpen en zag iets glinsteren aan den rand. Toen de turf er weer uitgenomen en gebroken werd, viel er een goudstukje uit. De directeur van 's Rijks Munt- en Penningkabinet te 's Gravenhage, wien het gezonden is, beschrijft het als volgt:

De munt is een goudgulden van Bazel. Voorzijde: „Moneta Nova Basiliensis", staande Maria met het Kind; onder het beeld het wapen van Weinsberg.

Keerzijde: „Fridericus Romanorum Imperator" Rijks appel waarop kruis.

De munt is geslagen in 't einde van de 15de eeuw.

Ondeugdelijke kaas.

In een huizenblok te Wijk, gemeente Maastricht, werden Zondag dertig personen ongesteld door het gebruik van kaas, die gekocht is in een winkeltje in de buurt.

De ziekteverschijnselen zijn krampen en buikloop. De geneesheer constateerde koperzuur in de maag. Drie patiënten zijn zeer ernstig ongesteld.

Melkverbruikersstaking.

Te Delfzijl liggen de huismoeders overhoop met de melkboeren, die den prijs van de melk van 7 op 8 cent den liter hebben gebracht. In een vergadering van de vrouwen, die door een 60-tal bijgewoond werd en waarin het vroolijk toeging, werd besloten de melk te betrekken uit een naburige melkinrichting. Onder gezang ging de vergadering uiteen. Zondagmorgen klopten de melkboeren bijna overal tevergeefs bij hun vroegere klanten aan.

Moordaanslag.

Maandagavond is een moordaanslag gepleegd op den heer L. gérand in de Bodega „Oporto", aan de Hoogstraat hoek Papestraat te 's Hage.

De aanslag werd gepleegd door den 18-jarigen loopknecht, zekeren v. V., die ongeveer anderhalf jaar in dienstbetrekking bij den heer L. is.

Van V. meende, dat zijn patroon hem in den laatsten tijd minder goed gezind was. Daarom had hij een wrok tegen hem opgevat, en Maandagochtend toen hij voor zijn patroon geld moest innen, had hij zich voor een gedeelte van het aan den heer L. toebehoorende geld, een revolver en patronen aangeschaft.

Toen nu zijn patroon gisterenavond in den kelder kwam, waar v. V. werkzaamheden verrichtte, haalde de loopknecht zijn vuurwapen voor den dag en loste op den heer L, toen deze den kelder weer verliet en zich reeds op den keldertrap bevond, een revolverschot, waardoor de heer L. een niet gevaarlijke verwonding aan de linkerheup bekwam.

Op het knallen van het schot, was uit de bodegazaal een kellner komen toesnellen. Deze raapte in den kelder de revolver op die door den dader daar was weggeworpen en waarop zich nog vijf scherpe patronen bevonden, en sloot V. tevens in den kelder op.

Terstond werd de politie van het voorgevallene in kennis gesteld; die spoedig den dader in den kelder arresteerde en naar het commissariaat van politie aan de Riviervischmarkt overbracht.

Naar vernomen wordt heeft v. V. een volledige bekentenis afgelegd, zoowel dat hij uit wrok een revolverschot op zijn patroon heeft gelost, als dat hij voor geld aan zijn patroon toebehoorende, maandagochtend het vuurwapen heeft gekocht.

Een pastoor binnenschipper.

De Limburger Koerier, van Maastricht, schrijft:

Zaterdagnamiddag kwam voor de St. Pieterskade liggen een schuit onder Fransche vlag, die de merkwaardigheid vertoonde, dat een abbé, in bonnet, bel en soutane de roerpen hield en dat een soort van kerkklok in een klokkestoel over het dek stond.

We begaven ons aan boord om dezen vreemdsoortigen stuurman te interviewen. Het bleek te zijn de abbé Platau uit het departement Pas-de-Calais, die zich het missiewerk onder de schippers van Frankrijk en België heeft ten doel gesteld. Hij kwam van Leuven en stevende op naar Luik; tijdelijk kwam hij hier voor den wal, zonder echter hier zijn arbeid te ondernemen, want voor het missiewerk in Nederland heeft hij van de Kerkelijke overheid, naar hij ons vertelde, nog geen verlof bekomen.

Abbé Platau heeft zich geheel gewijd aan zijne stichting „L'oeuvre des mariniers", of, zooals het voor de Vlamingen heet (de abbé spreekt ook 'n paar woorden Vlaamsch); het wederlondsch werk der bootslieden.

Schippers leiden uit den aard van hun beroep een zwervend leven. Niet alleen lijdtdaaronder de schoolopleiding hunner kinderen, die moeilijk een vaste school kunnen bezoeken, maar ook de godsdienstige ontwikkeling wordt vaak verwaarloosd, zoodat het geen zeldzaamheid is, dat overigens goedwillende katholieke schippers als volwassenen nog niet hun eerste H. Communie hebben gedaan. Abbé Platau trekt nu met zijn schuit langs de vaartwegen dier schippersbevolking rond om kinderen en volwassenen lezen, schrijven en den catechismus te leeren. Niet alleen zijn kerkvoogd, den aartsbisschop van Kamerijk, en Paus Pius X keurden dit liefdewerk hoogelijk goed, maar ook de Fransche Académie kende hem, vier jaren geleden voor dezen beschavingsarbeid den prix Montyon toe.

Een comité van aanzienlijke Fransche dames en heeren onder voorzitterschap van mejonkvrouw d'Héricault beschermt dezen missie-arbeid onder eene bevolking van meer dan honderdduizend zielen. Als men echter denkt, dat nu het vaartuig van abbé Platau een sierlijke house-boat is vergist men zich danig: de oude vervelooze schuit is een toonbeeld van armzaligheid. Grootendeels wordt ze ingenomen door een ruimte, die met haar gesierd Mariabeeld boven 'n soort altaartje, wel wat op eene kapel gelijkt, maar die eigenlijk een school- en catechismuslokaal is. Voor het woon- en slaaproefje, waarmee abbé Platau zich tevreden stelt, zou een Hollandsche schipper den neus optrekken, — maar de schipper missionaris stelt er blijkbaar prijs op, zelfs de armsten niet schuw te maken voor een bezoek aan zijn verblijf.

Niet echter het bijeenbrengen van schippers in zijn drijvend lokaal is het doel van abbé Platau, meer nog het bezoek aan boord hunner eigen vaartuigen, en vooral het stichten, in overleg met de pastoors, in de verschillende havensteden van afdeelingen van zijn „Oeuvre". Zelatrices houden zich daar bezig met het bezoeken van de schippers aan boord, waar zij den vaak ongeletterden allerlei diensten bewijzen, hun kinderen naar een vast plan catechismus, lezen en schrijven leeren.

Morgen is de schipper elders, en neemt een andere afdeeling het werk over. Zóó wordt een lang verlaten deel

der bevolking opgeleid tot meerdere ontwikkeling en tot godsdienstige kennis.

Het is een sociaal werk, waaraan Melchior de Vogué eene schitterende rede heeft gewijd.

't Was tot dusver vrijwel onbekend hier te lande. Het kort verblijf der kerkschuit te Maastricht (waar ze van het eerste oogenblik af een overgrooten toeloop van nieuwsgierigen lokte) moge het hier meer bekend maken. Wellicht vertakt het werk zich eenmaal ook over Nederland. Want al is onze schippersbevolking grootendeels protestantsch, een goed deel — vooral uit Brabant en Gelderland — behoort tot den katholieken godsdienst, en ook voor hen zou op dit gebied nog wel wat te verrichten vallen.

Dinsdag is abbé Platau met zijn Etoile du Matin vertrokken, — niet zonder een hulde-telegram aan Koningin Wilhelmina gezonden en het gebruikelijk telegram van antwoord terug ontvangen te hebben.

De abbé verzoekt ons, zijne erkentelijkheid te betuigen aan de Maastrichtsche bevolking voor de zeer groote belangstelling en sympathie, die zij voor zijn werk aan den dag heeft gelegd.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 22 October 1913.

Afloop der Onafhankelijkheidsfeesten te Boxtel.

Het Comité deelt mede, dat in de op Maandag 20 dezer gehouden vergadering met 't Eere-Comité door den Penningmeester rekening en verantwoording werd gedaan van inkomsten en uitgaven voor bovengenoemde feesten.

Het totaal bedrag der inkomsten was	f 691.95
Dat der uitgaven	- 677.55
Aldus een batig saldo van	f 14.40

Gezien en goedgekeurd door 't Eere-Comité in genoemde vergadering.

w g. *A. Gijsen,*
G. A. van Haeren.
H. M. van Elk.
P. M. Hoek.
J. F. van Oerle.
C. M. van Rooijen.
J. H. J. Niemann.

Besloten werd dat het batig saldobedrag, zijnde f 14.40, zal gestort worden in de kas der Dr. Hoeks-Stichting alhier.

Verder kan het Comité tot zijn genoegen mededeelen, dat het Eere-Comité zoo welwillend is geweest het Uitvoerend Comité een feestje aan te bieden.

Onder nogmaals dankzegging aan alle ingezetenen van Boxtel bericht het Comite, dat het hiermede is gekomen aan 't einde van zijne taak.

Namens dit Comité,
HENRI VAN HAEREN, Voorz.
PIETER TIELEN, Secretaris.

— Bij de gisteren gehouden aanbesteding voor het verbouwen van de openbare school te Gemonde is ingeschreven als volgt:

L. van Asperen, Heeswijk	f 2389.—
Gebrs v. d. Laar, Boxtel	- 2230.—
F. v. Heesch, Boxtel	- 2191.—
H. H. Weijts, 's Bosch	- 2150.—
G. v. Bokkel, Boxtel	- 2089.—
L. v. Breugel, St. Mich.-Gestel	- 1977.32
M. de Koning, Boxtel	- 1973.—
M. J. v. Griensven, St. Mich.-Gestel	- 1949.50
A. v. d. Laar, Boxtel	- 1913.—
A. v. Boven, Dungen	- 1875.—
A. J. v. Liempt, Boxtel	- 1792.—

Het werk is gegund aan den laagsten inschrijver.

— Donderdag 30 October zal waarschijnlijk een openbare raadsvergadering worden gehouden, waarin de begrooting 1914 den raad zal worden aangeboden.

— Zooals de lezer weet, is door den raad bepaald, dat alvorens zij besluit, welke verlichting de gemeente de komende 15 jaar zal nemen, gas of electrisch, een proefbranding gehouden zal worden. Dit proefbranden zal a.s. Maandag om 7 uur in de Kloosterstraat beginnen.

— Ter aanvulling van het berricht, voorkomende in het nummer van Zaterdag, over de feestelijke viering van het 12½-jarig bestaan van de „Zwaan" van de Gebrs. v. d. Meerendonk zij vermeld, dat de arbeiders van die fabriek Zaterdag het loon voor den tijd dien zij met het feestvieren verlet hadden ten volle is uitbetaald.

— Zondag is een conducteur gestationneerd te Eindhoven op de hoogte van de Vorst van de treeplank van den trein gevallen, die hier om 11.48 v. m. vertrekt.

Naar men zegt, had de conducteur enkele jongens, die in een coupé niet-rooken hadden plaats genomen, verboden te rooken.

Toen hij even nadien, toen de trein flink in beweging was, ging zien of zij aan dat verbod hadden gevolg gegeven, schoof hij van de treeplank en werd op den grond geslingerd. Een reiziger, die het zag, trok aan de noodrem en bracht zoodoende den trein tot stilstand. Gekwetst aan arm en hoofd, werd de conducteur opgenomen en naar het station gebracht. Met een der volgende treinen kon hij weer naar zijn standplaats vertrekken.

— Gisterenavond ontstond er een begin van brand in de wasscherij van den heer A. A. v. d. Eerden. Met veel moeite wist de heer A. A. v. d. Eerden met zijn beide zoons den brand spoedig te blusschen.

— Morgen, Donderdag wordt de najaarsmarkt gehouden.

Voetbal.

Een slecht begin.

B. F. C. verliest met 8—2.

Zondag j.l. opende B. F. C. haar competitie voor de 1e klasse van den B. V. B. met een een thuiswedstrijd tegen Z. B. V. V. uit Zalt-Bommel en ofschoon deze vereeniging vorig jaar kampioen van haar afdeeling was hadden we niet gedacht, dat de B. F. C.ers zulk een nederlaag zouden boeken.

Om half drie fluit scheidsrechter Floor uit den Bosch beginnen en stelt B. F. C. met een viertal invallers zich als volgt op:

Hartering
v. d. Sande Peeters
A. Otte Lemaire Degger
de Vries Kerkoerle v. d. Krabben J. Otte Sterrenburg

v. d. Sande verliest den toss en B. F. C. moet eerst tegen wind inspelen. Bommel is het eerst aanvallend en het spel is nog geen 10 minuten oud of haar middenvoor doelpunt met een ver onverwacht schot. Dit ontmoedigt den B. F. C.-ers echter niet en de strijd wordt nu zeer spannend.

De B. F. C. achterhoede, waarbij Hartering en Peeters op den voorgrond treden weert zich kranig, doch bij den voorwaarts ontbreekt het samenspel Toch breken ze nu en dan goed door en na algemeen opbrengen wordt onder daverend gejuich van 't publiek (dat dezen middag vrij talrijk was) gelijk gemaakt.

B. F. C. is nu goed op dreef is zelfs gedurende een oogenblik de meerdere. Doch van langen duur is dit niet, want spoedig breekt het Bommel binnen-trio prachtig door en weer is het de midvoor, die zijn club de leiding geeft. In den stand 1—2 komt voor rust geen verandering meer. Gedurende de rust worden de kansen voor B. F. C. druk besproken en het slechtste wordt niet verwacht. Na de hervatting gaat het spel weer gelijk op. Doch wat gaat gebeuren. B. F. C.-'s linkshalve speelt eerst op halve kracht en verlaat daarna het veld, terwijl de linksbinnen tot niets in staat is, zoodat B. F. C. eigenlijk maar met 9 man verder speelt. Bommel weet hier duchtig gebruik van te maken en doelpunt niet minder dan 6 maal, de meeste door haar mid-voor terwijl B. F. C. maar eenmaal tegenscoorde door v. d. Sande. Zoo eindigde dezen voor rust zeer spannenden doch na rust zeer lakschen wedstrijd met een geflatteerde 8—2 overwinning voor Zalt-Bommel.

B. F. C.-ers laat door deze zware nederlaag den moed niet ontnemen, maar laat Zondag a.s. in den Bosch tegen Wilhelmina II (dat eigenlijk eerder in de Zuidelijke 1e klasse thuishoort) zien dat je ook nog voetballen kunt. Op een overwinning rekenen we in 't geheel niet, doch hoe kleiner de nederlaag des te eervoller.

Gemonde. Den 15den December a.s. zal het 50 jaar geleden zijn dat de heer Ant. van Griensven, koster van de R. K. Kerk St. Lambertus alhier, dit ambt aanvaardde. De parochianen willen dit zeldzaam jubilé niet ongemerkt voorbij laten gaan.

Haaren. Zondag maakte onze Fanfare St. Gregorius, begunstigd door het mooie najaarsweer, nog een muzikale wandeling door het dorp en speelde in het Café van A. v. d. Hurk nog enkele mooie nummers.

Oirschot. *Autodienst Tilburg—Oirschot.* Men meldt aan de Msb.:

Reeds eenigen tijd is er sprake om een geregelden auto-dienst in te richten van Tilburg over Moergestel naar Oirschot en Best. Thans is een comité van voorbereiding benoemd bestaande uit de heeren Mr. P. M. Arts, H. v. d. Velden, C. Pierson uit Tilburg en Fick en Appels uit Moergestel ten einde dit plan te verwezenlijken. Vooral voor Oirschot en Moergestel zal zulk een geregelde dienst van groote beteekenis zijn, daar beide gemeenten al jaren naar goede verkeersmiddelen hebben uitgezien en zij hierdoor althans reeds uit hun isolement worden verlost.

Eindhoven. Wegens een loonverschil is op de sigarenfabriek der firma Lurmans & Co., alhier een staking uitgebroken, welke een twintigtal arbeiders omvat.

Geldrop. *Doodelijk rijwielongeluk.* Zondagavond om 7 ure had op den weg tusschen Mierlo en Geldrop een treurig ongeluk plaats. Twee personen komende per fiets in tegenovergestelde richting reden door onbekende oorzaak plotseling tegen elkander met het treurig gevolg dat die komende uit de richting Geldrop op de plaats dood bleef.

Nadere bijzonderheden ontbreken tot op dit oogenblik. 's-H. Crt.

Zeeland. Alhier is de vrouw van A. B. door de koppelstang eener dorschmachine gegrepen, eenige malen rondgeslingerd en zwaar gewond opgenomen. Haar toestand is zorgwekkend.

Hoeven. *Belgische militaire ballons.* Zondagmiddag half vijf daalde op een half uur afstand van hier een Belgische militaire ballon neer bemand met een 1e luitenant en twee minderen. Om 6 u. 51 min. vertrok de ballon weder in de richting Antwerpen. Een andere Belgische militaire ballon dreef af in de richting Breda.

De H. Vincentius-Vereeniging in ons Bisdom.

Aan de statistieke opgaven der Vereeniging van den H. Vincentuis van Paulo in Nederland over 1912, ontleenen wij het volgende betreffende ons Bisdom:

Er waren 51 conferentiën met 558 werkende en 444 honoraire leden en en 2259 inschrijvers en weldoeners. Er werden 1368 behoeftige gezinnen bezocht en ondersteund. De ontvangsten bedroegen f 113563 en de uitgaven f 103267.

Diefstal met inbraak in de kathedraal van St. Jan.

Zondagmorgen verbreidde zich al heel vroeg de mare, dat men in den afgeloopen nacht zich door inbreking toegang had verschaft tot de St. Janskerk en er met brutale hand het wonderbeeld der Zoete Lieve Vrouwe van Den Bosch had beroofd van zijn kostbaarheden.

Toen de koster, de heer A. van Dijck, vergezeld van zijn opvolger, die de bediening leert, des morgens in de Lieve-Vrouwe-kapel licht wilde ontsteken, zag hij terstond aan de in wanorde geworpen stoelen en bloemstukken, dat er iets ongewoons was voorgevallen. Bij nadere beschouwing bemerkte hij tevens dat het wonderbeeld was beroofd van alle kostbare versierselen. Alleen den mantel had men ongemoeid gelaten.

Onmiddellijk werd de politie er van verwittigd, die weldra met den commissaris den heer Van Bunge aanwezig was.

Vermist worden de beide verguld zilveren antieke kronen van de H. Maagd en van het kindje Jezus, benevens de verguld zilveren schepter met gouden appel. Voorts een diamanten broche, een gouden ketting met hart, waarin edelgesteenten, en een gouden kruis, een paar oorbellen van geciseleerd goud, een zilveren hart met gouden stralen en een zilveren rozenkrans.

Uit het onderzoek, dat met behulp van speurhonden der marechausée's plaats vond, blijkt, dat, afgaande op de voetsporen, afgedrukt in het losse zand van het kerkplein, minstens twee individuen aan het werk zijn geweest.

Na over het afsluithek te zijn geklommen hebben de booswichten in den duisteren nacht eerst een poging gewaagd aan den Noord-westhoek, bij het Baselaar-koorke naast het Noorder transept waar zich het zoogenaamd stovenhuisje bevindt. Aan den buitenkant waren althans onder het een tweetal meter hooge kerkraam steenen opgestapeld, terwijl men daarop staande een ruitje heeft ingedrukt. Het binnendringen werd hier echter verhinderd door de ijzeren tralies, die aan den binnenkant zijn aangebracht. De dieven schijnen hiermede onbekend te zijn geweest, waaruit men zou kunnen afleiden, dat zij op dit terrein vreemden waren, ofwel, dat zij zich te voren niet juist van den toestand hebben op de hoogte gesteld.

Na deze mislukte poging is men getrokken naar de oostzijde, waar zich de kapel van het Heilig Sacrament bevind. Aan den buitenkant hiervan staat een steiger voor de restauratie van dit gedeelte. Met behulp van een op het terrein aanwezige dekplank is men tegen de palen en zoo op den steiger geklommen tot men kwam bij het op een hoogte van circa vijf meter gelegen groot gebrandschilderd glasraam. Uit dit raam heeft men een vak stukgeslagen, het lood weggesneden en het ijzeren netwerk omgebogen, om zich vervolgens door de vrij nauwe opening naar binnen te werken en zich langs een steigertouw in de kapel te doen afzakken. Eenmaal in de kerk zijnde, is men geklommen over de eikenhouten afsluiting der Sacramentskapel en vervolgens over het ijzeren hek der Lieve Vrouwe-kapel om hier de wandaad te plegen.

De dieven hebben hierna de kerk langs denzelfden weg verlaten om over het hek van het kerkplein ofwel om de sacristie heen de straat op te gaan.

Een der oorbellen is teruggevonden op een der treden van het altaar in de Sacramentskapel, waar ook een tiptopfoto lag, voorstellende een manspersoon van omstreeks 25 jaar in nette burgerkleeding.

Gelukkig nog is de waarde van het gestolene, in aanmerking genomen de vele kunstschatten in de St. Jan aanwezig, slechts betrekkelijk gering. Het tabernakel der Sacramentskapel, waarin de ciboris voor de dagelijksche H. Diensten geborgen zijn, bleef onaangeraakt, terwijl de kostbare sieraden en vaatwerken, gebezigd bij groote kerkelijke plechtigheden, achter een stevige brand- en inbraakvrije kluis veilig zijn gesloten.

Gepoogd is een offerblok te forceeren, evenwel zonder succes.

Jammer is het, dat het mooie glasraam uit de ateliers van wijlen den kunstbrander Capronier uit Brussel nu geschonden is, alsmede dat bij het uitklimmen een tegen de muur geplaatst Engelenbeeld en een gasarm losgerukt en verbogen zijn.

Begrijpelijkerwijze veroorzaakte de tijding van deze brutale inbraak heel wat opschudding en algemeene verontwaardiging, te meer nog waar het hier geldt de berooving van de beeltenis der hoogvereerde Zoete Lieve Vrouwe. Den geheelen dag stonden in en om de kerk talrijke toeschouwers.

Ondanks de rustelooze nasporing der politie is het tot nu toe niet gelukt in deze zaak eenig licht te verspreiden. Algemeen is het gevoelen, dat we ook hier het slachtoffer zijn geworden van de kerkdievenbende, die reeds zoo vaak op katholieke Godshuizen en kloosters van ons land een aanslag beproefde.

Hgz.

Bekendmaking.

Zondagnacht is door middel van braak en inklimming uit de kathedrale kerk van St. Jan te 's Bosch gestolen:

Een verguld zilveren kroon met diameter van 12 centimeter; een kleinere verguld zilveren kroon met diameter van 6 centimeter, waarop wereldbol met kruisje; een zilveren rozenkrans, lang 62 à 63 centimeter, waaraan 8 gouden medaillons hangen waaronder twee medaillons met twaalf robijntjes. Aan dezen rozenkrans is bevestigd een 14-karaats gouden hart, waarnaast twee gouden ankers, benevens een verguld zilveren kruis; in dit kruis is een reliquie-kastje.

Een gouden halsketting met gouden gedreven kruis en gouden schuifje ter lengte van circa 60 centimeter; één verguld zilveren wereldbolletje waarop een kruisje; één cantille-gouden oorpel; één zilveren hart met vergulde stralen, circa 15 centimeter in diameter, hangende aan een rood koralen snoer, waarvan de koralen met goud gemonteerd zijn; een gouden halssnoer van 4 toeren (strengen) met slot, waarin juweelen van mindere kwaliteit; een gedreven verguld zilveren scepter ter lengte van circa 40 centimeter, waarop een gouden zon met kleine stralen.

De commissaris van politie te 's-Hertogenbosch verzoekt opsporing en inbeslagneming der ontvreemde voorwerpen en aanhouding en voorgeleiding der onbekende daders.

's Bosch, 19 October 1913.

De Commissaris van Politie voorn.
F. H. C. C. VAN BUNGE.

Kerknieuws.

Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, bisschop van 's Bosch, heeft benoemd tot pastoor te Nieuwkuik den Weleerw. heer A. C. van Beek, tot rector der Chanoinnesses de St. Augustin te Beek bij Nijmegen den Weleerw. heer C. A. J. M. van der Heijden en tot kapelaan te Liempde den Eerw. heer M. J. Timmermans, priester van het seminarie.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Geachte Redactie.

Mag ik door middel van Uw geacht blad het volgende onder de aandacht van 't Gemeentebestuur brengen.

Na een paar regenbuitjes staat het voetpad van „den Ossenpad" naar de voetbrug over de Dommel hier en daar vol water. Vele kinderen gaan over dit voetpad naar de verschillende scholen. In regentijd zullen zij dikwijls met natte voeten zitten. Daarom is 't noodig, dat 't gemeentebestuur er voor zorgt, dat dit voetpad wat hooger komt te liggen dan de naastliggende grond. 't Moest er maar eens eenige karren gruis aan wagen. HUISVADER.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

Van 12—18 October.

GEBOREN: Maria A. J., d. van P. A. Buddemeijer en A. M. Noij, Markt. — Lambertus F., z. van M. v. d. Aker en H. de Bie, Lennisheuvel. — Hendrikus en Wilhelmus, zoons van J. J. Dolphin en F. Versantvoort, Breukelen. — Franciscus, z. van M. Voets en M. Vlamings, Langenburg. — Adriana P., d. van W. Slijters en A. v. Kasteren, Kleinderliempde. — Cornelis M., z. van H. van Gurp en H. M. van Pinksteren, Breukelen.

GETROUWD: Nico Otte, 26 j. Hedel en Goverdina de Jongh, 24 j. Breukelen.

OVERLEDEN: Gerardus J. v. Oirschot, 3 d. Gemonde. — Maria C. v. Breugel 7 w. Nieuwstraat. D. en A.

Markten.

Donderdag 23 October.

Boxtel: jaarmarkt.
Osch: paarden.

Vrijdag 24 October.

Fijnaart: vee.
Werkendam: vee.

Zaterdag 25 October.

Heusden: vee.
Utrecht: vee.

Maandag 27 October.

Bergeijk: jaarmarkt.
Bladel en Netersel, beesten.
Cuijk en St. Agatha: paarden.
Geertruidenberg: paarden, beesten.
Herpen: paarden, beesten.
Loon op Zand: jaarmarkt.
Oisterwijk: jaarmarkt, beesten.
Uden: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 28 October.

Aarle-Rixtel: jaarmarkt.
Dongen: beesten, varkens.
Wijchen: paarden, vee.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 22 October.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Leur (N.Br.): vee.
Boxmeer: vee.

Donderdag 30 October.

Mill: jaarmarkt.
Veghel: jaarmarkt.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 31 October.

Fijnaart: vee.
Gorinchem: beesten.
Grave: jaarmarkt.
Megen: jaarmarkt.

BEKENDMAKINGEN.

Hoofdelijke omslag 1913.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL maken bekend, dat het afschrift van het primitief kohier van den hoofdelijken omslag over het dienstjaar 1913, goedgekeurd bij besluit van Heeren Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, van den 16 October 1913, C. No. 147, vanaf heden, gedurende vijf maanden, voor eenieder ter inzage is nedergelegd ter Secretarie.

Binnen drie maanden na de dagteekening der uitreiking van het aanslagbiljet, kan de aangeslagene — op ongezegeld papier — bij den Gemeenteraad, tegen zijnen aanslag bezwaren inbrengen.

BOXTEL, 19 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 20 Oct. Aangevoerd 161 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

Boterprijzen.

Op 21 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.56 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 21 Oct. Hoogste prijs f 1.41 Laagste f 1.30 Middel f 1.36 p. KG. Aanvoer 9180 K.G.

MAASTRICHT, 21 Oct. Botermijn. Aanvoer 45005 K.G. Hoogste prijs 1.46, middelste f 1.39, laagste f 1.33 per K.G.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

21 Oct. 1913. Kippeneieren f 5.50 8.50. Middenprijs f 7.81 per 100. Eendeneieren f 5.50—f 6.50. Kalkoeneieren 8.50—9.00 Parelhoeneieren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 5.05—5.10. Ganzeneieren f 17.00, alles per 100 stuks.

Aanvoer 15.000.

ADVERTENTIËN.

De Stoomwasscherij „DE LEIJ", Tilburg
vraagt eenige bekwame
Strijksters.
Hoog loon en vast werk.

Een partij Aardappelen
te koop
à 40 ct. per vat à contant
aan huis bezorgd.
Te bevragen bij
J. VERHOEVEN,
KAMPINA, BOXTEL.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Beurs-Syndicaat.

Persoonlijke contrôle. **Accountantsonderzoek.**

Nog eenige participaties aangeboden, in bovengenoemd Syndicaat welk ten doel heeft, het opereeren op de Amsterdamsche Effectenbeurs.

Daar de leider van het syndicaat steeds op de hoogte wordt gehouden van de Binnen- en Buitenlandsche koersvariaties (ook der avond-) is hij in de gelegenheid van alle koersschommelingen te profiteeren, en zoodoende op het geschikste oogenblik in te grijpen. Minimum deelname Honderd Gulden; discretie verzekerd. Het verlies blijft beperkt tot het gestorte bedrag, terwijl de winst gelijk is als bij speculatie voor eigen rekening.

Geen tusschenpersonen, daar geen provisie wordt vergoed.

Men vrage inlichtingen of eventueele deelname onder G Z 113 43 Alg. Adv.-Bureau D. Y ALTA, *Amsterdam.*

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

Wegens mijn vertrek uit Boxtel

zal vanaf heden JAC. DE ROOIJ, in het huis, voorheen bewoond door A. de Visser in de Rozemarijnstraat, de

Alleenverkoop hebben

van mijne alom bekende

Beschuiten en Koekjes.

Vertrouwende dat de heer Jac. de Rooij mijne Clientèle zal behouden.

Aanbevelend,

P. BIERMANS.

Verlost van Asthma.

Mej. M. van Ansems, (volgens portret.)

Gij lijders aan Asthma, voor U is het zeker wel een blijde tijding, dat er thans een middel is dat U van Uwe onaangename ziekte kan verlossen, namelijk de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo. Laat onderstaande verklaring U overtuigen.

Mej. Maria van Ansems, wonende te Nuenen (N.-Br.), verklaarde ons het volgende:

„Negen jaren lang leed ik aan **asthma**, waardoor de beste jaren van mijn leven werden vergald. Iedereen, ik zelf niet het minst, dacht dat ik sterven zou. Ik hoestte vreeselijk, vooral in den winter en in het voorjaar. De slijm wilde maar niet loskomen en ik dacht dikwijls te zullen stikken van benauwdheid. Mijn borst, rug en longen deden mij pijn, en dikwijls had ik koorts en koude voeten, terwijl mijn hoofd dan gloeide. Hel pen deed mij niets, totdat ik er toe overging de Abdijsiroop te gebruiken. Reeds dadelijk kwam de slijm gemakkelijk los, de benauwdheden verminderden en ik kon weer regelmatig slapen en eten. Ik heb nog enkele flacons Abdijsiroop gebruikt en kan U verklaren, dat ik daardoor geheel en al genezen ben". De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest, borst- keel- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H A DE HAAS Selhorst Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d VELDEN-v. d SLOOT *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v d. VELDEN. *Moergestel* Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS Vermeulen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Winter — Winter

Witteveen & de Mol

BOXTEL.

Hebben wij U er reeds eenige malen op attent gemaakt dat wij in

Zwarte en Gekleurde DAMES- en KINDERMANTELS

eene sorteering brengen die alles overtreft van wat wij vorige jaren brachten, thans kunnen wij U mededeelen dat wij wederom onze voorraad met VELE NOUVEAUTÉ'S hebben aangevuld.

De prijzen in KINDERMANTELS variëeren van 1.50—12.50, die der DAMESMANTELS van 3.50—35.00.

Dan moeten wij U nog attent maken op onze

GROOTE VOORRAAD in Heeren en Jongeheeren DEMI-SAISONS, WINTERJASSEN en ULSTERS

Solide Stoffen, Prima afwerking, beslist lage prijzen.

Waterdichte Mans- en Jongens Câpes.

Naast dit alles ontvingen wij ook nog eene Enorme Sorteering in

Bonden, Châles, Mutsen, Kapers, Dassen, Handschoenen enz. Gebreide en met Wol Gevoerde Broeken en Borstrokken. Zwarte en Gekleurde Wollen Doeken en Avonddoeken. Mans- en Jongens Truien, en Tricot Pakjes.

Ons succes in WOLLEN-, MOLTON- en WATTEN DEKENS gaat nog steeds voort.

ONZE BEDDEN zijn niet te evenaren.

Wij leveren nog steeds met de grootste voldoening

HET VLOKKEN BEDSTEL à f 8.40

In KAPOK en VEEREN BEDDEN ook zeer voordeelig.

Wij kunnen U dan ook een bezoek aan ons Magazijn ten zeerste aanbevelen.

WITTEVEEN & DE MOL, BOXTEL.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R. het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan boven staand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN HOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts

HELMOND

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:

ingenaaid . . . . f 0.60.

in mooi linnen bandje - 0.80.

No. 86 ZATERDAG 25 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D.|Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit TWEE bladen.

De Toestand in Noord-Brabant in het jaar 1800.

(Vervolg).

Dr. L. v. Nierop bespreekt in de Augustus-aflevering van „De Gids" de enquête in bovengenoemd jaar ingesteld over Handel, Scheepvaart, Visscherij en Nijverheid en geeft eenige beschouwingen over de „Welvaart" in die dagen. We nemen weer uit dit artikel wat vooral op onze streek betrekking heeft:

* * *

Sinds 1780 is de binnenlandsche handel en scheepvaart van Willemstad, Hooge en Lage Zwaluwe geheel verloopen.

Als een merkwaardigheid wordt verhaald, dat de 25 potten- en steenbakkers te Oosterhout, die aan vijf- of zeshonderd menschen werk verschaffen, „bij het vernietigen der gilden, onder elkander hadden besloten hun keuren onderling stipt te observeeren, ten einde elkander in de negotie niet te hinderen of te benadeelen, en dat deze overeenkomst stipt werd nagekomen".

Het inkomend recht van 25 % in Frankrijk geheven belemmert het debiet der textielfabrieken van Eindhoven en Breda. Het sluiken der producten van deze fabrieken naar Frankrijk verhoogt de kosten met 7 tot 10 %.

Door den nood gedwongen hadden Leidsche en Haarlemsche fabrikanten in de 18e eeuw in N.-Br., waar de loonen laag en de belastingen bescheiden waren doen weven, ofschoon men het hun telkens had belet door kleingeestige gilde-reglementen.

Alleen de textielindustrie werd in deze streken aangetroffen, maar in treurigen toestand, vooral ook doordat het hart van N.-Br. geheel van gemeenschapsmiddelen verstoken is.

In N.-Br. wordt deze industrie door de tijdsomstandigheden terneergeslagen; toch werkt zij met de nieuwe Fransche en Engelsche spin- en kaardmachines. Ook hare organisatie is op moderne leest geschoeid. De Eindhovensche baai-, flanel- en broekstreepfabriek verschaft aan 200 mannen, 900 vrouwen en 900 jongens en meisjes — waarschijnlijk huisarbeiders — werk.

Een Noord-Brabantsche wever wint van 6 tot 12 stuivers daags. Het loon der vrouwen in de fabrieken is nog veel lager. In de weverijen van N.-Br. verdienen zij 3 tot 12 stuivers daags. Een kind beurt 1 tot 6 stuivers daags.

Alleen in de N.-Brabantsche steden worden slechts zij ondersteund, die buiten staat zijn te arbeiden. Daar vindt onderzoek naar de armen en toezicht op de bedeeling van gemeentewege plaats.

Om de werkloozen aan arbeid te helpen, den bedelaars het „zalig, wie werken" bij te brengen, en de jeugd in naarstigheid op te voeden zijn werkhuizen opgericht. In de eene stad is het werkhuis een gemeentelijke in de andere eene kerkelijke inrichting. Hier heeft de „Maatschappij Tot Nut van het Algemeen" deel aan de oprichting, daar een particulier persoon met stedelijke subsidie.

Op de inrichting van het Nut te Bergen-op-Zoom werken 130 kinderen. In die te Breda 100 lieden; in Grave 173 waarvan 40 in de fabriek en de overige thuis.

Dr. van Nierop besluit zijn artikel met deze woorden:

Het beeld, dat de enquête van de Bataafsche Republiek geeft, is somber. Naast woeste heidevelden achteruitgaande steden, naast stilstaanden handel vervallen visscherij, naast kwijnende nijverheid toenemende armoede.

Het tegenwoordig geslacht kan zich geen denkbeeld vormen van den staat van verval, waarin het vaderland onder de Bataafsche Republiek verzonken was, en zich gelukkig prijzen, dat, zij het ook slechts na eene lange reeks van jaren, tijden van voorspoed en welvaart zijn teruggekeerd.

J. H.

Buitenlandsch Nieuws.

Frankrijk.

Een wonderdokter gestorven.

August Henri Jacob, bijgenaamd „Zouaaf Jacob", die destijds een zekere vermaardheid genoot als wonderdokter is Donderdag in den ouderdom van 85 jaar te Parijs gestorven. Hij was muzikant bij de zouaven van de garde toen het gerucht zich verspreidde, dat hij zieken genas alleen door de kracht van zijn wil, en in 1866, in het kamp van Châlons, vertelden verscheidene soldaten, dat zij door zijn tusschenkomst genezen waren. Jacob wilde uit zijn magnetische macht geldelijk voordeel slaan, hij verliet het leger en vestigde zich te Saint-Quen, waar hij in een daartoe gehuurde woning consult gaf. De menigte stroomde in zoo groote getale toe, dat de politie een specialen afzettingsdienst moest organiseeren. Jacob behandelde vooral gevallen van gedeeltelijke verlamming, van rheumatisma, van zenuwziekte en verlamming wegens ruggemergstering. Ook maarschalk Canrobert zocht hulp bij hem, doch de zouaaf slaagde er niet in hem te genezen. De overledene heeft verscheidene werken over de natuurlijke geneeswijze geschreven getiteld: „De gedachten van Zouaaf Jacob"; „De hygiëne van Zouaaf Jacob" enz., die op het oogenblik van hun verschijning heel wat nieuwsgierigheid wekten.

Jacob is verscheidene malen met de justitie in aanraking geweest, die hem vervolgde wegens onwettig uitoefenen van de geneeskunde. Tel.

Duitschland.

De losgebroken leeuwen te Leipzig.

Omtrent de paniek, den nacht van ontsteltenis, waarmede te Leipzig de feestdagen geëindigd zijn, lezen we in een schrijven van den Berlijnschen correspondent van het „Hbl." het volgende:

„Leipzig is de drukste stad van het koninkrijk Saksen, een stad vol vertier. Nu, na de feesten, was het er natuurlijk nog woeliger dan anders. Het opgewekte nachtleven werd plotseling gestoord door zeven leeuwen, die uit een beestenwagen van een circus gesprongen waren, nadat deze wagen in splinters gereden was door een tram. Vijf leeuwen zijn er dood geschoten door de tientallen agenten, die aan deze vreemde jacht deelnamen.

„Men stelle zich den schrik voor. Je zit, na een drukken dag van loopen, drinken en eten gemoedelijk in de sjokkende tram te knikkebollen, daar voel je plotseling een schok en je hoort direct daarop iemand brullen: De leeuwen zijn losgebroken!" En voor je eigenlijk beseft wat dit zeggen wil, zie je zoo'n dier voor je. Je beleeft hoe het dier een paard van een aapje aanvalt, in den nek bijt, je hoort het knallen van de revolvers. Het is om dadelijk om te keeren en in den angst boven op het monument te klauteren van honderdduizend kubiek meter cement en vijftienduizend kubiek meter graniet...

„Ze hebben goed geschoten, de agenten. Eén der leeuwen had één honderd en vijftig kogels in het lichaam, was dus veranderd in een zeef.

„Toch wierp de temster zich nog tusschen haar dieren en de agenten. Haar gejammer moet het gebrul van de leeuwen, het knallen van de revolvers, het gillen van de doodsbenauwde menschen nog overstemd hebben. Zij smeekte al brullend op te houden met dit schieten. Doch de agenten bleven hardvochtig.

„En toen er vijf dieren dood lagen op de harde steenen, wierp de temster zich op de bloedende lijken en weende hartverscheurend om haar lievelingen.

„Twee leeuwen hadden onderkomen gezocht in een hotel. Eén der gasten lag reeds te bed, toen hij aan de deur hoorde krabben. Hij dacht, dat de huisknecht er deze vreemde manier van kloppen op na hield, opende de deur op een kier, en zag den kop van een leeuw. Een dame, die juist op dit oogenblik haar schoenen buiten de kamer zette, kreeg een flauwte van schrik, toen zij het monster zag. Het dier kwam ten slotte terecht in de toilette, waar het stevig opgesloten werd. Nummer twee was naar naar den zolder geklauterd. De bewakers van den dierentuin kwamen er bij te pas, vingen de leeuwen met netten, die zij over den kop van de beesten wierpen.

„De temster was niet tot bedaren te brengen. Zij begreep niet hoe de tamme dieren zoo obstinaat konden worden.

„Met dieren gaat het als met menschen. Men denkt dat de dressuur zoo uitstekend geweest is, dat zij uit de hand eten. Plotseling laten ze een verdacht gebrom hooren en de tanden zien".

Slechte tijden.

Te Berlijn en in de voorsteden (Charlottenburg, Wilmersdorf, Schöneberg, Rixdorf, Wedding, Moabit enz) staan, naar de „Germania" meldt, op het oogenblik ongeveer 60.000 woningen leeg. Het aantal werkloozen — vooral in de bouwvakken — bedraagt bijna 50 000. Aan het uitgaan der Berlijners kan men intusschen van slechte tijden niets bemerken.

Een paard gesmokkeld.

De aan de grens wonende Linkweiler begaf zich met een oud paard naar Nederland, kocht daar een nieuw en keerde daarmede naar Duitschland terug zonder het aan te geven en zonder het door den veearts te laten keuren.

De strafkamer te Kleef veroordeelde hem daarvoor — onder verbeurtverklaring van het paard — tot 288 Mark boete.

Italië.

Een onmensch.

Verschikkelijk is hetgeen de bladen te Milaan mededeelen over een viervoudigen moord gepleegd te Provato bij Brescia. Het betreft een viervoudigen moord, gepleegd door den in zijn jeugd tot 25 jaar gevangenisstraf veroordeelden Guiseppe Basetti. Deze had gedurende zijn verblijf in de gevangenis gezworen, zich op zijn familie te zullen wreken, daar deze zich niets meer aan hem gelegen liet liggen. Toen hij eenigen tijd geleden uit de gevangenis ontslagen werd, dreigde hij zijn vader te zullen vermoorden. Daarop werd hij opnieuw in hechtenis genomen en weder veroordeeld. Toen hij ten slotte voor de tweede maal op vrije voeten gelaten werd, trachtte hij bij zijn zwager onderdak te komen en verschafte hij zich later een revolver. Des nachts verliet hij in het geheim het huis van zijn zwager en sloop naar de ouderlijke woning. Zijn zwager die hem had zien vertrekken en een of ander onheil vreesde, riep terstond eenige mannen bij elkander, om met hen naar het huis waar de ouders van Basetti woonden te snellen. Doch zij kwamen te laat. De misdaad was reeds gepleegd en de woning der echtelieden Basetti stond in brand.

De moordenaar had zich in een donkeren hoek verborgen, van waaruit hij het om zich heen grijpen der vlammen gadesloeg. Kort na het uitbreken van den brand verscheen Basetti's zuster aan het venster, die onmiddelijk om hulp begon te roepen. Thans vertoonden zich ook de overige bewoners, allen trachtend zich zoo spoedig mogelijk in veiligheid te stellen. De moordenaar had echter voor de deur een groote hoeveelheid stroo opgehoopt en ook dit in brand gestoken, zoodat zijn familieleden slechts een voor een het huis konden verlaten. De onmensch had nu voldoende gelegenheid, om zijn geheele familie: vader, broeder, zuster en schoonzuster, neer te schieten. Slechts het vijfjarige kind van zijn zuster bleef gespaard. De toegesnelde personen waren zoozeer onder den indruk van het ontzettende schouwspel, dat zich voor hun oogen ontrolde, dat zij het niet waagden Bassetti te naderen en gevangen te nemen. Het eenige wat zij deden was de politie waarschuwen. De moordenaar maakte natuurlijk van de hem geboden gelegenheid gebruik om te ontsnappen.

Portugal.

De revolutie in Lissabon.

De Correspondent van de „Times" te Lissabon geeft omtrent het eerste uitbreken van den opstand te Lissabon de volgende lezing, die waarschijnlijk intusschen onder toezicht van den censor is opgesteld.

Dinsdagmorgen is Lissabon het tooneel geweest van tal van relletjes. Minderwaardige individuen, die door een agent van politie gewaarschuwd waren, gingen hevig te keer en weigerden uiteen te gaan, zooals de agent hun beval.

Deze floot om hulp en spoedig was een afdeeling politieagenten en een troep soldaten ter plaatse. Er volgde een botsing waarbij schoten gelost werden. Verscheidene arrestaties hadden daarna plaats.

Op hetzelfde uur, maar in een andere wijk van de stad, drongen verscheidene personen als politieagent verkleed

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

15

„Neen", antwoordde de prins, „ik zal den raad van dezen edelman volgen en voor uw gebeden wijken. Ga, Gruythuizen; hoor wat deze lieden willen en beloof uit mijn naam, wat redelijk is".

Aanstonds voldeed de baljuw aan dit bevel.

Gruythuizen was een voorzichtig man, door het volk zeer geacht en wiens woord een grooten invloed uitoefende.

„Wat heeft dit te beduiden, goede vrienden?" vroeg hij, zich door de oproerige scharen dringende, die de reliquiekast van Sint Livinus omringden; „gij bezit een nieuwe vorst, die voorzichtig en moedig is, een beschermer der kleinen en geringen, een steun der ongelukkigen. De wijze waarop gij hem gisteren ontvangen hebt was plechtig en waardig en dezen morgen staat ge daar met het zwaard in de hand, in vollen opstand. Dat is niet eerlijk en niet billijk. Gedraagt u met meer waardigheid en wijsheid. Ieder ga naar huis en laat de vrede in de stad hersteld zijn".

Rubbes naderde den baljuw.

„Heer van Gruythuizen, antwoordde hij, wij koesteren in het geheel geen kwade bedoelingen ten opzichte van den prins of zijn trouwe dienaren. Hij is veilig onder ons, en wanneer het zijn moest, waren wij gereed voor hem te sterven. Wij komen alleen in verzet tegen die gemeene kerels, die ons bestelen, ons en ook den hertog, daar zij hem met leugens in slaap wiepen, terwijl ze ons bloed uitzuigen en met onze armoede den spot drijven. De hertog moet ons recht doen en hen straffen. Wij hebben de Cueillotte neergeworpen en zullen niet meer dulden dat zij weer opgebouwd wordt".

De menschemassa toonde luide haar ingenomenheid met deze woorden. Nog trachttte Gruythuizen den menschen te doen begrijpen, dat hun houding onwettig en oneerbiedig was, dat het schandelijk en onchristelijk was, de reliquiekast van den H. Martelaar op te houden te midden van de stukken en overblijfselen van het belastinghuisje. De opstandelingen letten echter niet op de tegenstrevingen van den edelman en zij herhaalden met meer kracht:

„Wij willen den hertog spreken!"

De graaf gaf het ten slotte op en zeide, aan den prins over te zullen brengen, wat hij gehoord had.

Intusschen beproefde Karel van Bourgondië, zijn dochter tot bedaren te brengen, haar verzekerende, dat er niet het minste gevaar bestond.

Daarop wendde hij zich tot Alena, die daar stond, bleek, doch moedig en veel bekoorlijker nog dan gisteren, de oogen stralende van moed en toewijding.

„Bewaak mijn kind", zeide hij. „Had ik gisteren kunnen denken, toen de witte koningin der rhetorica zich te midden van dien schitterenden stoet bewoog, dat zij hier nog bescherming en vertroosting zou komen brengen! Maria", voegde de vorst er bij, „ik verzoek u, dat gij met Alena naar uw kamer terugkeert. Ik zal daar spoedig terugkomen!"

De kleine prinses durfde niet ongehoorzaam zijn; zij sloeg haar beide armen om den hals van haar vader en verdween toen met Alena achter het voorhangsel, dat een page achter haar liet vallen.

Een paar minuten later trad de graaf van Gruythuizen binnen.

„Wel", vroeg Karel, „zijn de muitelingen tot rede gebracht?"

„Zij schreeuwen om u, Sire, en hun eerbied en verknochtheid aan uw persoon betuigende, verlangen zij onmiddellijk de afschaffing der belastingen".

Op het hooren dezer woorden schitterden de oogen van den hertog van Bourgondië van verontwaardiging; hij beet zich op de lippen, en de gedachte van zijn regeering aan te vangen met toe te geven aan onredelijke eischen van een bende oproermakers, maakte hem woedend.

„Ik heb ongelijk gehad met naar uw raad te luisteren, Gruythuizen, en voor de tranen van mijn dochter te wijken. Te paard thans en voornit".

De prins verliet zijn paleis, besteeg zijn paard, dat hij hevig de sporen gaf en vóórdat zijn boogschutters en trouwste dienaren zich bij hem hadden gevoegd, was hij reeds op weg naar de marktplaats.

„Bij St. Georges", riep hij uit, „zij willen mij zien en zij zullen mij ook zien".

Hugo en zijn vrienden voegden zich bij den vorst, voordat hij op het marktveld was aangekomen waar de hoofden van den opstand bijeen waren.

Een akelig en afschrikwekkend tooneel vertoonde zich aan zijn oogen. Op het plaveisel neergeknield, smeekten de priesters den God des hemels, toch het storten van bloed te willen verhinderen en het hart om te keeren van de ellendelingen, zoowel tot moord bereid als tot heiligschennis. Tusschen de overblijfsels der Cueillotte lagen de afschuwelijk verminkte lijken der belastinggaarders, eerste en onschuldige slachtoffers eener woedende en zinnelooze menigte. De reliquiekast van den H. Livinus op den grond neergezet, deed het goud en de edelgesteenten, waarmee zij versierd was, in de zon flikkeren. De koorknapen drongen zich verschrikt om den kruisdrager samen. Breede bloedvlekken waren zichtbaar op de kleederen der priesters, die de stervenden hadden bijgestaan. De opstandelingen bewaakten, met wapenen in de hand, de woede in het oog en bedreiging op de lippen, de toegangen der markt, elkander telkens afvragend, of zij de boogschutters van den vorst zagen aankomen. Het was de reusachtige smid, die het eerst Karel van Bourgondië gewaar werd.

„Daar is hij!" riep hij. „Daar is hij zelf!"

Karel den Stoute drong met moeite door de opeengepakte menigte. De kwaadwilligen en nieuwsgierigen maakten het hem zeer moeilijk, en vele muiters gingen met opzet hem in den weg staan; een van dezen wierp zich op zulk een onvoorziene wijze tegen den borst van het paard van Karel den Stoute, dat deze, woedend, den burger zijn stok ontrukte en hem daarmee een slag gaf. Deze uitte doordringende kreten en maakte veel lawaai, waarop de razende menigte met een vreeselijk geschreeuw antwoordde, en indien zijn verdedigers Hugo, Hemling en Kasper, die de geheele Gentsche jeugd aanvoerden, niet den hertog hadden omringd, dan ware hij misschien vermoord geworden door deze zelfde menigte, die een uur te voren den graaf Van Gruythuizen verzekerden, dat de vorst niets te vreezen had te midden van zijn volk.

Nauw sloten zich de jonge vurige kunstenaars rond Karel van Bourgondië samen en met het zwaard in de vuist vormden zij een zoo ontzaglijk bolwerk, dat de prins daardoor in staat was het huis te bereiken, op welks balcon, ver in de straat vooruitstekend, de graven van Vlaanderen gewoonlijk het volk toespraken.

Karel was door den ondervonden tegenstand ten zeerste verbitterd, maar zijn wil om het storten van bloed te verhinderen, behield de overhand. Hij verscheen dan op het balcon, waardig en kalm.

een politiepost binnen en raadden den agenten aan zich over te geven. Hetzelfde deden zij in een wachthuis van de republikeinsche troepen, waar zij den schildwacht doodden, en vijf soldaten dwongen hen te volgen. Vervolgens begaven zij zich naar den wachtpost te Estrella, doch daar werden zij uiteengejaagd.

Het verluidt hier verder, dat er monarchistische troepen aan de grens zijn waargenomen. Het 13e regiment infanterie is in elk geval van Villa Rela naar Chaves gezonden.

De Noorder-express is niet aangekomen, daar naar men vertelt, de spoorlijn te Entrocamento verbroken is. Verder meldt men nog, dat de telegrafische verbindingen met Oporto verbroken zijn en men slechts door een omweg met deze stad in verbinding staat.

Het gepeupel heeft de bureaux van de monarchistische bladen „Dia" en „Naça" bestormd. Men gelooft evenwel, dat de regeering den toestand meester is.

Later seinde dezelfde correspondent nog het volgende:

De relletjes van Dinsdagmorgen in de verschillende stadswijken uitgebroken, worden beschouwd als een gevolg van den laatsten opstand der monarchisten.

Het is opmerkelijk, dat zich onder de arrestanten ook eenige officieren en manschappen van het leger en de marine bevinden, ofschoon de meerderheid der manschappen aan het tegenwoordige regeeringsstelsel trouw gebleven schijnt.

De regeering was op den opstand voorbereid, maar besloot niet in te grijpen, voordat hij uitgebroken zou zijn. Ze heeft bevel gegeven om de hoofdleiders der monarchisten in hechtenis te nemen, maar de meesten zijn erin geslaagd aan de dreigende arrestatie te ontkomen. Onder degenen, die gearresteerd zijn, bevinden zich een ambtenaar van de vroegere monarchie, twee marine-officieren en een aantal officieren buiten dienst. De treinen vanuit het noorden kwamen al eenige uren te laat aan, omdat een brug vernield was.

De passagiers meldden, dat er te Oporto niets gebeurd was.

De berichten over den toestand in het Noorden zijn tegenstrijdig. De „Mundo" meldt, dat kapitein Conceire zich bij de samenzweerders op de grens bevindt.

De regeering beschouwt den toestand in het Noorden als niet zeer ernstig.

Rusland.

Een Finsch schip met man en muis vergaan.

Het Finsche stoomschip „Vestkusten" is in de nabijheid van Vasa aan den grond geloopen, lek geworden en met de geheele bemanning, van 40 koppen, vergaan.

Het stoomschip Carl von Linné, van de Sveage Stoomboot-mpij. (kapitein Söderström), is hier vanavond met den eenig geredden opvarende van de Vestkusten aangekomen. Het is de veehandelaar Henrikson uit Sundsvall.

Over het ongeluk deelt Söderström mede: Toen de Linné Woensdag tegelijk met de Vestkusten de haven van Vasa uitstoomde, werden beide schepen door een hevige storm beloopen. De Linné ging voor anker doch de Vestkusten voer door. Toen de Linné den volgenden morgen het anker weer had gelicht, zag de bemanning in de scheren van Vasa twee masten uit het water steken. Söderström liet dadelijk stoppen en zond een reddingsboot naar het gezonken schip. Aan de reeling van het wrak vond men alleen nog Henrikson hangen, van den vorigen avond zes uur had hij zich weten vast te houden. Hij was geheel uitgeput toen hij aan boord van de Linné werd opgenomen. Volgens zijn mededeelingen aan den kapitein waren er 29 opvarenden op de Vestkusten, 22 leden der bemanning en 7 passagiers.

Volgens een telegram uit Helsingfors bestond de bemanning van de Vestkusten uit 20 man en waren er 25 passagiers aan boord.

De eenige geredde heeft nog het volgende over de ramp medegedeeld: Toen de Vestkusten door den storm (die met mist gepaard ging) werd beloopen, heeft de kapitein op Rönnskär aangestuurd om daar het anker uit te werpen. Doch bij die vaart is het schip uit den koers geloopen en vlak bij Rönnskär op een klip gestooten, die uit het water omhoog stak. Dat gebeurde tegen zes uur 's avonds, terwijl het schip met halve kracht voer. Op de commandobrug stonden de kapitein, de eerste en tweede stuurman en de twee Russische loodsen.

Het stoomschip liep op de klip vast, doch gleed er later tengevolge van den hevigen golfslag weer af.

De salons en het achterruim liepen toen snel vol water. Beide reddingsbooten werden onmiddellijk in gereedheid gebracht en het gelukte er een te strijken, maar vóór men ook de tweede te water kon laten, kantelde de Vestkusten en alle opvarenden geraakten te water. Het gelukte Henrikson en enkele leden der bemanning zwemmende een der uit het water stekende masten te bereiken.

Tegen middernacht konden de anderen zich niet meer vasthouden en verdronken. Alleen Henrikson hield vol en het gelukte hem in de mastkorf te komen. Daar wachtte hij den morgen af tot de Linné hem redde.

De kapitein en de stuurlui van de Vestkusten hebben hun best gedaan om een paniek te voorkomen en alle passagiers van reddingsgordels voorzien. Het ongeluk speelde zich zeer snel af. Van het loopen op de klip duurde het maar een paar minuten voor het schip zonk.

In het geheel moeten 34 of 36 menschen verdronken zijn en bovendien 41 koeien en 8 paarden. N. R. Crt.

Van de Balkanstaten.

Oorlogsbuit.

De Montenegrijnsche troepen hebben te Skoetari een groote hoeveelheid, meestal zeer oud geschut, buit gemaakt, waaronder zelfs stukken uit de 16e en 17e eeuw, die slechts historische waarde bezitten. Dit materiaal brachten ze bij de ontruiming van Skoetari naar Podgoritza over. De Montenegrijnsche regeering heeft nu op aanraden van erfprins Danilo bevolen, het materiaal als „oud roest" te verkoopen. Verschillende handelaars in oudheden uit Weenen zijn uitgenoodigd en gretig zullen ze zich wel naar Podgoritza begeven, om wat van dat „oud roest" machtig te worden.

Amerika.

Groote mijnramp in Nieuw-Mexico.

Tengevolge van een mijngasontploffing te Dawson zijn 130 à 180 mijnwerkers in een kolenmijn Stageanon begraven. Vijf arbeiders zijn gered. Reddingsbrigades trachten de mijn binnen te dringen. Men meent, dat, daar er voldoende lucht in de afgesloten gangen kan worden gebracht, de levend begravenen nog wel gered kunnen worden. Een dichte menigte vrouwen, kinderen en mannen verdringt zich voor de opening van de mijn.

De reddingsploegen hebben Donderdag uit de mijn Stageanon 23 nog levende mijnwerkers gered. Sommigen waren bewusteloos. Er zijn 14 lijken naar boven gebracht. De groote ventilatoren hebben den geheelen nacht doorgewerkt, men hoopt de lucht voldoende te kunnen ververschen om de opgesloten mijnwerkers in het leven te houden. De deskundigen zijn van oordeel dat een ontploffing van kolenstof de ramp heeft veroorzaakt.

Er is ook brand uitgebroken in een oude, verlaten mijnschacht die in verbinding staat met de schacht, waarin de mijnwerkers zijn opgesloten. Men vreest dat het vuur zich zal uitbreiden.

Uit een andere opgave blijkt, dat 22 mijnwerkers zijn gered en 6 lijken boven zijn gebracht.

Van de 284 opgesloten mijnwerkers zijn er dus nog 256 in de schacht.

Mrs. Pankhurst.

Mrs. Pankhurst heeft weinig succes met haar optreden in Amerika.

In de groote zaal van Madison-square, die 15.000 menschen kan bevatten, waren Dinsdagavond slechts 3000 toehoorders verschenen om haar tweede voordracht te aanhooren.

Mrs. Pankhurst schold als naar gewoonte op het Britsche gouvernement.

Binnenlandsch Nieuws.

Sterkte van de lichting der militie van 1914.

Stct. no. 248 bevat een Kon. besluit, waarbij de lichting der militie van het jaar 1914 wordt vastgesteld op 25.830 man waarvan 500 voor den dienst ter zee zijn bestemd.

Het door elke provincie te dragen aandeel in deze lichting bedraagt voor: Noord-Brabant 2397; Gelderland 2948; Zuid-Holland 5953; Noord-Holland 5692; Zeeland 1055; Utrecht 1192; Friesland 1748; Overijssel 1404; Groningen 1432; Drenthe 824; Limburg 1185.

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co's Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 40 faillissementen tegen 28 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Een aardig buitenkansje.

Door één persoon zijn in 4 weken tijds te Zuid-Scharwoude niet minder dan 450 ratten gevangen en ingeleverd, waarvoor hij f 67.50 ontving.

Een aardig buitenkansje!

Een geheele rijwielzaak in beslag genomen.

Men meldt uit Middelburg aan de Msb.:

Op last van den rechter van instructie bij de Rechtbank te Middelburg is door den inspecteur van politie uit Middelburg te Rotterdam een nader onderzoek ingesteld in verband met de aanhouding van de gebr. V. uit Zaanslag, verdacht van frauduleus bankroet. Dit onderzoek leidde tot de inbeslagname van een geheele rijwielzaak door genoemden inspecteur in perceel 5 aan de Jodensteeg te Rotterdam. O.a. werd in beslag genomen een motorrijwiel, ruim honderd rijwielen, een zeer groot aantal rijwielonderdeelen als spatborden, velgen, banden, sturen, handvaten, lantaarns, kettingwielen. kettingkasten enz. en bovendien een geheele kantoorinventaris. Het inbeslaggenomene werd onder bewaking der Rotterdamsche politie gesteld.

Een man, die in zijn nopjes kan wezen.

Onder dit opschrift schrijft de Vaderlander:

„De gelukkige, die op dezen titel aanspraak mag maken, is mr. H. J. Doude van Troostwijk, te Nieuwersluis, wien, als de Tweede Kamer niet tusschenbeide komt, het bagatel van éénmaal honderdduizend gulden, een tonne gouds, zal uitbetaald worden, voor, ja, waarvoor? Voor iets, wat met een mooi present, van f 500, zeg b.v. een beeld van brons, voorstellende het altruïsme, dubbel en dwars betaald zou wezen.

Wat toch is het geval?

Toen de spoor van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, nu 75 jaar geleden, werd aangelegd, waren de benoodigde gronden van een anderen H. J. Doude van Troostwijk, in de gemeente Loenen, alleen te koop onder het beding, dat alle reizigers-treinen in Nieuwersluis zouden stilhouden en de Spoorwegmaatschappij stemde in dat beding toe, bij acte van 5—6 December 1842 daar zij het achtte vast te staan, dat, zooals het beding zegt, de treinen zich ter plaatse toch zouden ophouden.

Reeds spoedig werd dat beding tot knellenden band, en de Maatschappij zocht daaraan gedeeltelijk te ontkomen door voor den dienst 1869/70 een expresstrein in te leggen, die niet te Nieuwersluis zou stoppen. De toenmalige Minister van Binnenlandsche Zaken, Fock, hechtte zijn goedkeuring aan een desbetreffend voorstel daartoe, maar daarop werd de Maatschappij door des verkoopers opvolger, zijnde W. I. van Beusekom, later genaamd Doude van Troostwijk, te Nieuwersluis, in rechten aangesproken, en in alle instanties tot naleving van het beding en schadevergoeding veroordeeld.

Toen werd er iets anders op gevonden, en in 1873 gelastte Minister Geertsema de Maatschappij een trein te doen doorrijden, en toen ze daarover door den rechthebbende werd aangesproken, beriep zij zich op overmacht, maar het slot van een proces in alle instanties was, dat zij in 1875 weer in het ongelijk werd gesteld.

Toen had de Maatschappij er genoeg van en noch door haar, noch door hare opvolgster de S S., noch door de Regeering, is aan de rechten van H. J. Doude van Troostwijk getornd. Belanghebben bleek voor afkoop niet te vinden, al kwam er dan ook permissie om eenige treinen te laten doorloopen, zoodat er van de 96 treinen, die dagelijks Nieuwersluis voorbijgingen, er nog maar 67 stopten.

Toen nu onlangs door vererving een nieuwe belanghebbende optrad, is de S.S. opnieuw aan het onderhandelen gegaan. En nu zal mr. H. J. Doude van Troostwijk goed vinden, dat van de 94 treinen, 54 door rijden, mits men hem f 100.000 geeft. We hopen van harte, dat hij ze niet zal krijgen, en dat de Tweede Kamer daarvoor zal zorgen, zeker al zou het zijn, dat de S.S. die ton zeer gaarne geeft. Wij achten toch het precedent, dat gesteld wordt, lijnrecht ingaand tegen de belangen der gemeenschap, en de wijze, waarop men in dezen te werk gaat, averechts verkeerd.

Die f 100.000 worden, aldus bij elkaar verkregen. Op iederen trein die doorrijdt, verdient de maatschappij f 0.20 Dat is op 54 voorbijrijdende treinen jaarlijks f 3942, hetgeen gekapitaliseerd à 4 procent, ongeveer een ton bedraagt.

Maar... men heeft hier niet te doen met de vraag, wat de Maatschappij aan het doorrijden verdient maar wat, mr. H. J. Doude van Troostwijk aan dat doorrijden verliest. En dat is nihil en wel om deze eenvoudige reden, dat de 40 treinen, die nu nog stil zullen houden, zeker niet minder in aantal zijn dan die dat in het jaar 182 deden, toen het geding werd aangegaan.

En dan had men met dezen vrijmoedigen vrager niet moeten blijven onderhandelen waar zoo exorbitante som werd gevraagd, maar een ontwerp moeten indienen tot onteigening van het bij het geding verkregen recht, en als dan minnelijke schikking onmogelijk bleek, den rechter moeten laten uitmaken, welke financieele schade mr. H. J. Doude van Troostwijk lijdt. Die deze zeker met een present van f 500 prachtig vergoed zou vinden.

Zooals de zaak nu geregeld is, kan ze slechts leiden tot het zich doen afkoopen van meer stilhoudende treinen door den belanghebbende, waarbij de progressie zeker niet door hem zal worden versmaad en tot aanmoediging van het overvragen in ons goed land, en ook dit laatste is geheel overbodig."

Uitvoer van vleesch naar Zwitserland.

Stct. 249 bevat een Kon. besluit, waarbij is goedgevonden en verstaan Zwitserland aan te wijzen als een van de landen, naar welke het, te rekenen van 1 Januari 1914, verboden zal zijn vleesch, hetwelk niet voorzien is, van één of meer merken als bewijs dat het bij eene van Rijkswege ingestelde keuring voor uitvoer geschikt is bevonden; a. uit te voeren; b. aan eenig middel van vervoer tot uitvoer aan te bieden.

Brutale zakkenrollers.

Woensdag is de markt te Woerden onveilig gemaakt door brutale zakkenrollers. Een der boeren miste plotseling zijn portefeuille met 500 gulden. terwijl een andere boer zijn portefeuille met 2000 gulden zag vallen. Hij bemerkte daarop tot zijn niet geringe verbazing dat de jaszak geheel was opengesneden. Een der omstanders, die hard was weggeloopen, werd gegrepen, maar weer op vrije voeten gelaten. (Msb.)

Een wanhoopsdaad.

Uren ver had hij reeds geloopen over de lange, eindelooze lange Drentsche hei. Steeds was hij maar voort blijven loopen. Hier en daar en overal had hij om werk gevraagd, doch nergens was er voor den ouden zwerver zelfs maar 'n boterham of 'n slok koffie te verdienen. Toen hoorde hij van de landkolonie der wijkvereeniging „Filadelfia" te Tinaarlo. Dáár zou hij zeker vinden hetgeen hij zocht. Werk — en dan eten, drinken, Na dagen en dagen kwam hij eindelijk dood-op bij de Landkolonie aan. Hoop lag er in z'n blikken te lezen toen hij het hek van deze jonge stichting doorging. Moedig stapte hij naar binnen, en vroeg den directeur te spreken. De heer Kuiper stond den man dadelijk te woord, doch moest, toen hij het verzoek hoorde, deze tot zijn spijt teleurstellen. De inrichting is te klein; al de plaatsen zijn er bezet. Onmogelijk was het ook nog dezen man te bergen. Met een dofheid in zijn blik en teleurstelling in heel zijn wezen ging hij.

Eenige uren later verbreidde zich op de Landkolonie het bericht, dat twee schippers 't lijk van 'n ouden landlooper in het kanaal drijvende hadden gevonden.

In verband met dit droevig geval deelt men ons mede, dat de voorzitter van de Landkolonie Woensdag nog tien personen, die opneming verzochten, moest afwijzen. En dat gebeurt bijna elken dag. (N. G. Ct.)

Verklaarbare vrees.

In het Doele-hotel aan de Raambrug te Rotterdam werd Woensdagnamiddag de hulp ingeroepen van de politie. Het betrof den logeergast L. van K., die een bedrag van f 12.50 schuldig was en de rekening niet wilde betalen. Bij de nadering der politie nam K., die uit Hoenderloo afkomstig is, de vlucht. In de St. Jacobstraat passeerde juist een inspecteur van politie, die van een burger diens fiets te leen vroeg, zijn sabel in bewaring gaf en den vluchteling nazette. In de Heerenstraat kreeg hij van K. te pakken.

De aangehoudene werd overgebracht naar het hoofdbureau van politie, en daar kwam uit, waarom K. zoo haastig was gevlucht.

Hij bleek gesignaleerd te staan vanwege de rechtbank te Zutfen, welke zijn arrestatie had bevolen, daar hij verdacht wordt van frauduleus bankroet tot een bedrag van f 6000.

De kerkdiefstallen.

De politie te Roermond heeft twee ongunstig bekende personen, zonder vaste woonplaats, aangehouden, die, naar hare meening, misschien de daders zijn van de in de kathedraal aldaar en elders gepleegden kerkdiefstallen. Het zijn zekere M. S., 38 jaar, bankwerker, en J. K., 41 jaar, venter. Zij zijn voorloopig aangehouden.

Haringvangst.

Men schrijft uit Katwijk aan de Msb:

Woensdag zijn te IJmuiden niet minder dan 27 vaartuigen van de Katwijksche haringvloot binnengekomen. Ze brachten alle prachtige ladingen mede. Er is in 't laatst van de vorige week onder de Engelsche kust zeer veel haring gevangen. Waren de Engelschen de vorige week gelukkig met de visscherij, de Hollanders deelden nog geenszins in dat geluk. Integendeel, er kwamen zeer weinig vaartuigen binnen, die niet te veel aanvoerden. Totdat plotseling deze toestand een wending nam, met het bovengenoemde gevolg. De 27 binnengekomen schepen voerden 540 last haring aan, terwijl de geheele vorige week maar 28 vaartuigen met 570 last binnenvielen. Natuurlijk ondervonden de prijzen al dadelijk een daling. Liepen de prijzen de vorige week al terug, als een gevolg van de groote aanvoeren der Engelschen, begrijpelijkerwijze daalden de prijzen nu nog meer. Zij liepen ongeveer f 1.50 per kantje achteruit. Vergelijken we de vangsten van 1913 met die van vorige jaren, dan zijn we nog maar ruim 40.000 ton achter bij het schitterende jaar 1910 en zijn al bijna 175.000 ton voor bij 1912. Ten slotte deelen wij nog ter vergelijking mede de vangsten over de jaren 1910, 1911, 1912 en 1913 tot aan half October. In 1910 was toen aangevoerd 538.034 ton, in 1911 460.524 ton, in 1912 330.533 ton en in 1913 487.684 ton.

„Prinses Juliana".

Een dezer dagen mochten wij getuige zijn van de overigens in intieme kring feestelijk gevierde opening van het nieuwe kantoor der Naamlooze Vennootschap „Prinses Juliana", Holl. Alg. Exploitatie Maatschappij te Rotterdam, wel bekend door haar uitgifte van 4% Julianaloten, waaraan premiën verbonden zijn volgens aanwijzing der Nederlandsche Staatsloterij.

In een ruim en alleszins naar de eischen des tijds ingericht kantoor vinden wij de jonge Maatschappij geïnstalleerd op een wijze die niet onder behoeft te doen met de eerste hier te lande gevestigde zusterinstellingen. Immers na de officieele opening, waarbij tegenwoordig waren de Directueren der verschillende Bijkantoren, enkele Hoofdagenten en Agenten en het overige personeel werd door den Directeur, den Heer Vermeulen, die in geestige toespraak de groote vlucht, welke, het bedrijf sinds de oprichting der Maatschappij had genomen, in korte trekken weergaf en na een hartelijk wederwoord en eeredronk werden wij allen door den Heer Vermeulen alsmede door zijn Chef de Bureau, den Heer Meeuwig rond geleid, tot bezichtiging van de installatie.

Behalve het keurig ingerichte Privé-Kantoor van de Directie, waar de feestelijke ontvangst plaats had, bezichtigden wij op deze wijze de lokalen voor het personeel bestemd, de ruime wachtkamer voor het publiek en last not least de groote brandkluis, waar de verschillende documenten en waardepapieren der Maatschappij veilig geborgen liggen.

Het geheel gaf den indruk dat hier een, ofschoon jonge toch in alle opzichten solide, degelijke en geheel volgens de eischen der tijds werkende Maatschappij geldt, die wij in haar nieuwe woning voor de toekomst van ganscher harte het beste succes toewenschen.

Armenwetzegels.

De directeur-generaal der posterijen en telegraphie maakt bekend, dat op verlangen van het Departement van Binnenlandsche Zaken de frankeerzegels, dragende den opdruk „Armenwet" in de waarden van 1, 1½, 2, 2½, 3, 5 en 10 cent ten postkantore te Haarlem, tegen betaling der nominale waarde, voor het publiek verkrijgbaar worden gesteld, op daartoe aan den directeur van genoemd kantoor in te dienen aanvragen.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat deze zegels uitsluitend kunnen worden gebezigd voor de frankeering van stukken den dienst der Armenwet betreffende, tot dat doel daarvan alleen gebruik kan worden gemaakt door die ambtenaren en colleges, aan wie ze door de zorgen van het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn verstrekt, en deze zegels mitsdien voor de frankeering van andere dan de bovenbedoelde stukken niet geldig zijn.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

27 Oct.	Maandag. Vigilie voor het feest der H.H. Apostelen Simon en Judas. H. Mis: Iniret; geen Gloria; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: voor de Overledenen: Fidelium; 3de gebed enz. van de H. Maagd: Concede; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. Benedicamus Domino. Indien niet anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.	Paars
28 Oct.	Dinsdag. **Simon** (canon) **en Judas** (canon) **Apostelen.** Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Mihi autem. — Credo — Prefatie der Apostelen.	Rood
29 Oct.	Woensdag. Van den dag. H. Mis: van den vorigen Zondag: Adorate; geen Gloria; 2de gebed tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed naar eigen keus; 4de gebed voor den Paus. — Benedicamus Domino —	Groen
	Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen.	Zwart
30 Oct.	Donderdag. Als op 29 Oct.	Groen
	Vandaag enz. als op 29 Oct.	Zwart
31 Oct.	Vrijdag (Vastendag). Vigilie voor het Allerheiligenfeest. H. Mis: Judicant: geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Geest: Deus qui; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus. Benedicamus Domino.	Paars
1 Nov.	**Allerheiligenfeest.** Dubbel van de 1ste klas met Octaaf. H. Mis: Gaudeamus. Indien het H. Sacrament openlijk ter aanbidding is uitgesteld, 2de gebed enz. van het H. Sacrament. (Zie H. Sacramentsdag). — Credo — Gewone Prefatie.	Wit
2 Nov.	**25ste Zondag na Pinksteren,** de 1ste in November. Halfdubbel. H. Mis van den 4den Zondag na Driekoningen: Adorate 2de Gebed enz. van allerheiligen; 3de gebed enz. voor den Paus. — Credo — Prefatie der H. H. Drieëenheid.	Groen

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 25 October 1913.

— Door B. en W. is tot Volontair ter Secretarie benoemd de heer J. v. d. Weiden, Burgakker, alhier.

— Vrijdagmorgen werd door den HoogEerw. Heer Deken de nieuwe huiskapel der Eerw. Fraters ingezegend.

Zijn HoogEerw. droeg er tevens de plechtige H. Mis op. Het zal voor de Eerw. Fraters een groote voldoening zijn, een eigen huiskapel te bezitten. Iets, wat ook alle ingezetenen hun voor hun moeizamen en opofferende arbeid allang van harte hebben toegewenscht.

— De op Donderdag gehouden jaarmarkt was in aanmerking genomen, het regenachtig weer, vrij druk. Hoornvee was er als altijd, geen. Biggen waren er nog al aangevoerd. De gewone marktkramers verkochten zeer veel.

Witte kool was er nogal, maar niet zoo duur, als andere jaren.

Vechtpartijen hadden niet plaats, wel zag men op den namiddag enkele marktbezoekers die te veel aan bacchus geofferd hadden.

Haaren. De besproken landbouwcursus is opgericht met 33 leerlingen. De lessen worden gehouden in de school van de Eerw. zusters Dinsdags en Vrijdagsavonds, onder de leiding van den Heer van Mensvoort Hoofd der school te Berkel.

— Woensdag had J. M. het ongeluk zich met het stroosnijden zoodanig te verwonden, dat hij voor eerst zijn werk niet zal verrichten.

Veghel. *Ouderdomsrente.* Bij de rentecommissie alhier kwam een aanvrage in van een hotelhouder, die zich tevens onledig hield met baardscheren. Als werkgevers traden op twee personen, die zich door den hotelhouder tweemaal per week lieten scheren en waarvoor hij als loon van ieder f 2.50 's jaars ontving. De man zal nu trachten om voor dat werk f 2 per week pensioen op zijn ouden dag te krijgen.

St. Oedenrode. *De grafzerk van Hildeware.* Men schrijft aan de „Msb."

Niet genoeg, dunkt me, is de attentie van 't publiek gevestigd op de grafzerk, die den 1sten October l.l. in de kerk te St. Oedenrode gevonden is. Vooreerst omdat zij van zoo groote beteekenis is voor St. Oedenrode en voor de vereering van St. Oda en vervolgens omdat de menschen zoo'n verkeerde gedachte over deze zaak hebben. Het is een bekend feit, dat de Graven van Peelland weleer te Rode hun verblijf en hun burcht hadden. Het Hertojaaghuis werd nog als een overblijfsel van dien burcht beschouwd en de gracht daarbij droeg onder de menschen, de oude namelijk, nog den naam van burchtgracht.

Hildeware was een dier edele gravinnen, die dit slot bewoond hebben. Zonder twijfel heeft zij met den godsdienstzin, waardoor zij kerken bouwde, ook de liefde tot de armen vereenigd en blijft zij een voorbeeld van weldadige actie voor de vrouwen van thans. Die liefdevolle geest was een erfdeel van hare voorouders, die de H. Oda in de nabijheid van hun slot beschermden en haar vrijheid gaven, om hare woning daar te houden. In het bouwen van de kerk ter eere van St. Oda kwam die traditie haar heerlijkste vrucht schenken.

Het is wel jammer, dat eene tweede grafzerk van een der graven van Rode, die weleer in de kerk lag niet gevonden is. Wellicht zou door anderen aan deze grafzerk meer waarde worden toegekend. Voor ons echter als vereerders van St. Oda is de gevonden grafzerk van veel grooter waarde.

Immers zij is eene bevestiging van het feit, dat de overblijfselen van St. Oda door den Bisschop van Luik uit het graf zijn verheven, en dat 70 jaar daarna de kerk van St. Oda door Hilware is gebouwd, tegelijk met die van Hilvarenbeek.

Deze grafzerk bevestigt ook de echtheid der H. Overblijfselen van de H. Oda, die nog altijd in bijzondere vereering bewaard worden. Immers na 't bouwen der kerk zijn de H. Overblijfselen daarheen overgebracht en werden zij daar zoo bewaard, dat de schedel afgezonderd bleef van de overige deelen van 't lichaam.

Dit gebruik wordt ook nu nog onderhouden. Vreemde gesprekken deden onder de menschen de ronde na het vinden van het gebeente van Gravin Hildeware. Sommigen beschouwden haar als een heilige, anderen dachten dat het gebeente van St. Oda nu eerst gevonden en weer op den St. Odaberg, waar het vroeger rustte, begraven was.

Een ieder echter kon nu de waarheid lezen in het opschrift, dat onder het oude latijnsche vers is gebijteld: „Deze grafzerk met de overblijfselen van Hildeware, Gravin van Rode, werd den 1en October 1913 onder den vloer der kerk teruggevonden.

's-Bosch. *Zaak contra mr. Ebell.* De zaak contra mr. Ebell zal binnenkort voor het Gerechtshof alhier worden behandeld in hooger beroep. Eerst zou ze op 29 October in behandeling zijn gekomen, doch met het oog op de veranderingen aan het Gerechtshof is ze uitgesteld tot Woensdag 19 Nov. a.s.

De verdediging is, evenals in eerste instantie, ook thans in handen van mr. Holleman, alhier. Er zal geen enkele getuige worden gedagvaard, zoodat de behandeling vrij spoedig zal afloop naar alle verwachting. Hgz.

Hengsten-keuringen.

Bij de Woensdag te Eindhoven gehouden Rijks-najaarskeuringen van hengsten in de provincie Noord-Brabant, zijn de volgende hengsten goedgekeurd:

„Edison" van den heer G. Bekkers, St. Oedenrode.

„Napoléon de Stabroeck", van den heer H. Kuijpers, St. Oedenrode.

„Naturel de Mellemont", van den heer P. J. G. Aarts, Bergeik.

„Orphéon", van den heer P. van den Heuvel, Erp (Keldonk).

„Brisac de Courcelles", van den heer J. Bekkers, Tongelre.

„Gustaaf" van mej. wed. C. Mattheeussons & Zn., Ossendrecht.

„Favori de Valmont", van mej. wed. J. B. Timmermans, Moergestel.

„Hippocrite", van dezelfde.

„Don Carlos", van den heer D. Raaijmakers, Steenbergen.

„Saturne", van den heer W. van den Langenberg, Esch.

„Jules IV", van denzelfde.

„Frans IV", van de heeren Gebr. Oerlemans v. d. Schans, Drongelen.

Deze laatste 3 waren ingeschreven voor de uitgestelde keuring te 's Bosch.

Voorts zijn nog goedgekeurd 3 hengsten, nader aangegeven voor de keuring te Eindhoven.

Rechtszaken.

Het Gerechtshof van 's Bosch deed Donderdag de volgende uitspraken:

J. v. G., 22 j., arbeider te Waspik, met gedeeltelijke vernietiging van een vonnis der rechtbank te 's Bosch, wegens mishandeling veroordeeld tot vijf maanden gevangenisstraf.

J. E., 56 j., houthandelaar te Oirschot met vern. vonnis der rechtbank te 's Bosch, van mish. vrijgesproken, met vergoeding van f 26,62 door den Staat voor gemaakte getuigenkosten.

P. v. d. L., 29 j., sjouwer te Helmond, (gedet.) met gedeelt. vern. van een vonnis der rechtbank te 's Bosch, wegens heling veroord, tot een jaar en zes maanden gev. met imp. voorarrest en bevel tot gevangenhouding.

J. De G., 38 j., huisvr. van A. P., zonder beroep te Beek en Donk, met vern. vonnis der Rechtbank te Roermond, wegens diefstal tot een maand gev.

H. De B., 38 j., arbeider te Roermond, met vern. vonnis der Rechtbank te Roermond, wegens mishandeling tot vier maanden gev.

1. P. W. Sch., 17 j. bakker en 2. M. H., 16 j., metaaldraaiersleerling, beiden te Gelderen (D.l.d.), vonnis der Rechtbank te Roermond vern. en de oorspronkelijke dagvaarding tegen de beklaagden uitgebracht, nietig verklaard.

1. J. v. d. V., 23 J., en 2. J. G. S., 21 j., beiden mijnwerkers te Sittard, met gedeelt. vern. van een vonnis der Rechtbank te Maastricht, wegens mish. veroord. ieder tot veertien dagen gev.

Bossche Rechtbank.

Zitting van Dinsdag 21 Oct. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

A. v. d. O. te Almkerk, beklaagd van melkvervalsching, veroordeeld tot 2 d. gev.str.; Th. M. v. d. H., vernieling, 1 maand gev.st.

Zitting van Donderdag 23 Oct. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

D. J. Q, te Rotterdam, ged., beklaagd van diefstal, veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf m. a. v.; E. R. zwervende ged., alsvoor; W. D. en M. T. te 's Bosch, wederspannigheid in vereeniging, ieder f 10 boete of 20 dagen hechtenis; P. M. K. te Weert, weggeldovertreding, vrij; J. Ch. C. te Nunen, vernieling, vrij; H. V. te Tongelre, vernieling en diefstal, vrij.

Vragenbus over Hoenderteelt.

„Zooals de lezers van Centraal-Brabant" weten kan iedereen bij onze redactie vragen inzenden over Hoenderteelt en wat daarmede in verband staat. Die vragen zullen steeds kosteloos voor de inzenders beantwoord worden door den heer Jos. Boshouwers, hoofd der school te Gemonde.

Wij hopen, dat iedereen, die iets bij zijn dieren bespeurt, een briefje bij ons zal indienen. Hij krijgt dan gratis antwoord en bevorderd daardoor de kippenhouderij in het algemeen.

De Redactie van C.-B.

VRAAG: *Hoe mag men laten paren om bij de kippen uitteelt te voorkomen?*

LIEMPDE. S.

ANTWOORD: Men mag in 't algemeen aannemen, dat een hoen het eerste legjaar goed, het tweede legjaar zeer goed en het derde nog goed of vrij goed zal leggen. *Daarna* zal men de leghoenders opruimen. Om den leeftijd der kippen te weten doet men om de pooten z. g. voetringen, elk jaar van een andere kleur. Bij de firma Steinman-Pechtold te Boxtel heeft men goede soorten tegen beslist lage prijzen.

Wil men zijn stam van nieuw bloed voorzien, dan koopt men òf broedeieren van een goeden fokstam òf wel een nieuwen haan of nieuwe hennen van hetzelfde ras. Men mag ook in *eigen* bloed fokken, doch daarbij moet men oppassen, niet te ver te gaan.

Haan 1 (oud) Hennen 2 (oud)

Haan 3 (jong) Hennen 4 (jong)

Nu mogen paren 1 (vader) met 2 (moeders) en 4 (dochters).

Ook no. 3 (zoon) met 2 (moeders).

Nemen we nu de eerste paring: Haan 1 (oud) Hennen 2 (oud) en 4 (docht)

Hanen 5 Hennen 6

en de tweede paring:

Haan 3 (zoon) Hennen 2 (moeders)

Hanen 7 Hennen 8

Daarna verwijdert men 1, 2, 3, 5, 7 en behoudt enkel 4, 6 en 8 en schaft nieuwe met de hennen onverwante *hanen* aan.

GEMONDE. JOS. BOSHOUWERS.

Laatste Berichten.

Groote kerkdiefstal.

Te Goutroux (België) hebben dieven het venster der sacristie opengebroken en zijn langs daar in de kerk gedrongen, waar zij eerst drie offerblokken ledigden en toen het tabernakel stalen, om het tachtig meters van daar, in het veld open te breken.

Zij roofden er drie ciboriën uit, een gouden, een zilveren en een verguld metaal. Deze laatste hebben zij stuk geslagen en achtergelaten.

De H. Hosties werden over den grond geworpen.

Men volgt een spoor, namelijk van drie kerels, die op den weg van Bergen eenen voorbijganger aangerand en uitgeschud hebben, en die vermoedelijk ook de heiligschennende dieven zijn.

Gemengd Nieuws.

Een Nederlandsch wereldreiziger.

In Fransche bladen vinden we vermeld dat een Hollandsch advocaat, de heer de Weille uit 's-Gravenhage, die voor een weddenschap te voet een reis om de wereld wil maken, te Montpellier is aangekomen. Genoemde heer verliet Den Haag op 23 Augustus 1907 en moet de kosten bestrijden door het verkoopen van prentbriefkaarten, waarop zijn portret en dat van zijn vrouw en zoon, die hem vergezellen. Hij heeft op het oogenblik 31.369 K.M. afgelegd en hij zal er nog 38.631 moeten loopen. Hij hoopt zijn reis over 5 jaar te hebben volbracht en zal daarna een werk uitgeven over de eigenaardigheden, zeden en vermeldenswaardigheden der volkeren welke hij bezocht. De man is thans op weg naar Afrika.

Niets nieuws onder de zon!

Men schrijft van geachte zijde aan het Ctr.:

Uit opgravingen van vondsten uit de Hallstatt-periode (ongeveer 700—400 vóór Christus) blijkt, dat de dames dier dagen (waarschijnlijk Keltische stammen) lange bronzen en ijzeren naalden droegen met..... puntbeschermers. Tegenwoordig zijn politievoorschriften noodig, voordat de dames overgaan tot het dragen van puntbeschermers.

Onder de wetsartikelen van den grooten wetgever Hammoerabi, koning van Babylon (omstreeks 2050 vóór Christus) is er één, dat voorschrijft hoeveel loon 's winters en zomers aan verschillende, afzonderlijk genoemde soorten van werklieden moest uitgekeerd worden. Een dergelijke staatsinmenging behoeft dus niet „modern" te zijn: en ook niet „socialistisch"!

Een ander artikel uit dit hoogst merkwaardig wetboek schrijft voor, dat, zoo een architect door zijn slecht bouwen oorzaak is, dat het gebouwde huis instort, en den eigenaar doodt, alsdan die schuldige architect eveneens moet gedood worden. Zou de zoon van den eigenaar bij het instorten van het huis gedood worden, dan moet ook de zoon van den architect den dood sterven! Dezelfde bepalingen gelden ook voor scheepsbouwmeesters. — Stel u voor, dat in onzen tijd dezelfde wetsbepalingen golden voor de ondernemers van den „revolutiebouw", of ook voor de reeders der zoogenaamde „drijvende doodkisten!"

Het levende lijk.

Het N. v. d. D. vertelt: Een aannemer te Nizza heeft een zoon te Parijs. De zoon meende, dat men te Parijs niet zoo leven kon als te Nizza. Hij leefde anders en het kostte meer. Wanneer men dan te Parijs geen geld heeft maakt men schulden. Zoo deed de zoon, maar de vader moest ze ten slotte delgen. Doch dat stond hem in het minst niet aan. De oude heer besloot daarom, tenminste voor den burgerlijken stand, dood te zijn. Hij liet circulaires met rouwrandjes drukken, waarin hij zijn eigen dood aankondigde en schreef zelf de adressen. Werkelijk had 15 Nov. van het vorige jaar een plechtige en droevige begrafenis plaats. De aannemer zag zijn eigen kist uit huis dragen, terwijl hij op een zolderkamertje verborgen zat. Het moet een buitengewoone gewaarwording zijn. Tot zijn genoegen waren velen zijner verwanten bedroefd. 's Nachts maakte de overledene zich met zijn fortuin uit de voeten. Maar dezer dagen ontmoette een zijner vroegere kennissen hem op den hoek van een straat in eene naburige stad. „Het levende lijk!" kreet de verschrikte vriend, maar het was een lijk dat zich ijlings uit de voeten maakte en zoek raakte in een warnet van straatjes en stegen. Het parket stelt thans een onderzoek in.

Gaaien-schieten.

Een der meest schadelijke vogels in ons land is de Vlaamsche gaai of neerkol (Garrulus glandarius), die in zijn bepaald mooi vederpak, het vooral voorzien heeft op onze zangvogels, wier nesten zij van eieren en jongen berooven; door de jagers gehaat, geven zij niet zoo gemakkelijk gelegenheid tot schieten, omdat zij buitengewoon schuw zijn niet alleen, maar bovendien zich kenmerken door bijzondere geslepenheid, waardoor zij het gevaar weten te vermijden. Het is thans in den trektijd en vele honderden dezer vogels passeeren ons land en wordt er jacht op gemaakt. Hierbij wordt door sommigen een zeer bijzondere methode gevolgd, die in den trektijd September en October niet zelden succes heeft. Een levend gevangen exemplaar of wel een dat licht aangeschoten is, wordt een touwtje aan de pooten gebonden en op een klein schot afstand zoekt de schutter dekking met het touw in de hand. Trekt de jager daaraan, dan begint de lokvogel een geschreeuw aan te heffen, dat onmiddellijk tot gevolg heeft, dat andere gaaien uit den omtrek er op afkomen en dan een zeldzame gelegenheid geven om een aantal te dooden. 't Is wel jammer dat deze fraaie vogel op deze wijze vervolgd moet worden, maar als plunderaars van de nesten van zang- en jachtvogels verdienen zij geen beter lot.

BEKENDMAKINGEN.

Hoofdelijke omslag 1913.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL maken bekend, dat het afschrift van het primitief kohier van den hoofdelijken omslag over het dienstjaar 1913, goedgekeurd bij besluit van Heeren Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, van den 16 October 1913, C. No. 147, vanaf heden, gedurende vijf maanden, voor eenieder ter inzage is nedergelegd ter Secretarie.

Binnen drie maanden na de dagteekening der uitreiking van het aanslagbiljet, kan de aangeslagene — op ongezegeld papier — bij den Gemeenteraad, tegen zijnen aanslag bezwaren inbrengen.

BOXTEL, 19 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

A. GIJSEN.

De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Onderzoek verlofgangers der Landweer.

De Burgemeester der Gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat het onderzoek over de verlofgangers der Landweer dezer Gemeente zal plaats hebben als volgt ten gemeente-huize te Boxtel:

Op Donderdag 6 November 1913.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1913.

Om 2 uur namiddag de lichtingen 1907 en 1908.

Om 3½ uur namiddag de lichting 1909.

Op Vrijdag 7 November 1913.

Om 10 uur voormiddag de lichting 1910.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1911.

Om 1 uur namiddag de lichting 1912.

Omtrent verdere bepalingen betreffende het onderzoek wordt verwezen naar de bekendmaking, aangeplakt in de publicatie-kast ten gemeentehuize, alwaar tevens is opgehangen een lijst, bevattende de namen, voornamen enz. der verlofgangers, die verplicht zijn aan het onderzoek deel te nemen.

Boxtel, 24 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Lijst der in het najaar 1913 goed- en afgekeurde springstieren.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Boxtel maken door deze bekend, dat in het najaar 1913 uit deze Gemeente werden **goedgekeurd** de navolgende stieren:

Zwartbonte stier van Michael van der Meijden, oud 13 maanden.

Zwarbonte stier van Jan van der Meijden, oud 14 maanden.

Roodbonte stier van Martinus Habraken, oud 18 maanden.

Zwartbonte stier van Johannes van Kasteren, oud 17 maanden.

Afgekeurd werden:

Roodbonte stier van Hendrikus van Hal, oud 12 maanden.

Vaalbonte stier van Martinus Timmermans, oud 18 maanden.

Boxtel, 25 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

A. GIJSEN.

De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.

Boterprijs f 1,46 de K.G.

Te TILBURG was de prijs der boter op 24 Oct. f 1.20 à f 1.27½ per K.G.

Op 24 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.30, f 1.46 per K.G.

N-Brabantsch Limburgsche Botermijn.

EINDHOVEN 24 Oct. Hoogste prijs f 1,43 Laagste f 1.30 Middel f 1,37 p. KG. Aanvoer 9200 K.G.

MAASTRICHT, 24 Oct. Botermijn. Aanvoer 54685 K.G. Hoogste prijs 1.46, middelste f 1.38, laagste f 1.30 per K.G.

's Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Vrijdag 24 Oct. Aanvoer 16706 stuks. Inlandsche Hoendereieren per K.G. f 1,17 tot f 1,20.

ADVERTENTIËN.

Een partij Aardappelen
te koop
à 40 ct. per vat à contant aan huis bezorgd.
Te bevragen bij
J. VERHOEVEN,
KAMPINA, BOXTEL.

COKES.
Grove Cokes 55 ct. per H.L.
Geklopte „ 65 „ „ „
Gruis „ 25 „ „ „
Verkrijgbaar bij de GASFABRIEK te BOXTEL van 8—12 en 1½—6 uur.

Op dagen, waarop door Notaris Niemann des **voormiddags Verkoopingen** plaats hebben, **worden** ten zijnen kantore tot des **namiddags 3 uur GEENE** betalingen van **Bamisgelden** aangenomen.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Op **Donderdag 30 October 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van Mej. Wed. W. van Eijndhoven te Brukelen
tegen contante betaling:
Een goed onderhouden INBOEDEL
bestaande voornamelijk in: **Antieke Eikenhouten Kast, Mahoniehouten Kasten, Tafels, Stoelen, Trapnaaimachine, Ledikanten, Fornuis-** en andere **Kachels, Koperen Waschketels, Lampen, Beelden, Spiegels** en **Schilderijen.**
Bedden en **Beddegoed. Vloer-** en **Tafelkleeden** en **Gordijnen.**
Potten en **Pannen, Koper-, Glas-** en **Aardewerk** en
DEN INVENTARIS DER WAGENMAKERIJ
als **Draaibank, Werkbank** met ijzeren **Schroef, losse** ijzeren **Schroeven** en verdere **Gereedschappen**, een partij droge **Speeken, Vellingplaten** en verder **Geriefhout.**
Eenige nieuwe **Eggen** en **Kruiwagens.**
Een partijtje **Hooi** enz.
Kijkdag daags te voren van 10—12 en van 2 tot 4 uur.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
MAAKT BEKEND:
Dat op **Dinsdag 28 October 1913** des **namiddags** van **twee** tot **vier** uur, zijn **kantoor** is **gesloten** wegens **Zitdag te Liempde**, en dus **NIET** op **Donderdag 23 October 1913**, zooals vroeger is bekend gemaakt.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Op **Maandag 3 November 1913** ten **9 uur v.m.** voor en **op de Werf van de Firma Stappaerts & Coenen** aan den Stationsweg.
300 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Rabouwen, Klippels, Kloven** en **Brandhout.**
Geriefhout als: **Eiken Dorpels, Ribben, Balken, Dwarsliggers, Planken** en meer **Timmerhout.**

De Notaris Niemann te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Op **Woensdag 5 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en **op de Werf van** de Heeren **Gebr. Van Lieshout** aan den Watermolen.
Een groote partij gezaagde **Kachelblokken, Kloven** en meer **Brandhout.**
Een partij **Balken, Ribben, Planken, Latten** en meer **Timmer-** en **Geriefhout.**

De Notaris Niemann te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Op **Donderdag 6 November 1913** ten **10 uur v.m.** nabij Michiel v. d. Meijden **in de Groote Vorst.**
Voor den Heer M. A. v. d. Eerden.
150 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gatelnden**, eiken **Knuisten, Rabouwen** en **Klippels**, zeer geschikt voor Bakovens, en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerende prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de beste doofkolen geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

G R

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Roomsch Protest

tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.

door

P. fr. ILDEFONSUS,

Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:

1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:

1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn.**"

En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

THE WHITE BIOSCOPE

ZONDAG 26 OCTOBER

Prachtprogramma

Aanvang 5 uur

De Bioscoopzaal is in de week te huur voor vergaderingen enz.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

Winter Winter

Witteveen & de Mol

BOXTEL.

Hebben wij U er reeds eenige malen op attent gemaakt dat wij in

Zwarte en Gekleurde DAMES- en KINDERMANTELS

eene sorteering brengen die alles overtreft van wat wij vorige jaren brachten, thans kunnen wij U mededeelen dat wij wederom onze voorraad met VELE NOUVEAUTÉ'S hebben aangevuld.

De prijzen in KINDERMANTELS variëeren van 1.50 - 12.50, die der DAMESMANTELS van 3.50—35.00.

Dan moeten wij U nog attent maken op onze

GROOTE VOORRAAD in Heeren en Jongeheeren DEMI-SAISONS, WINTERJASSEN en ULSTERS

Solide Stoffen, Prima afwerking, beslist lage prijzen.

Waterdichte Mans- en Jongens Câpes.

Naast dit alles ontvingen wij ook nog eene Enorme Sorteering in

Bonden, Châles, Mutsen, Kapers, Dassen, Handschoenen enz. Gebreide en met Wol Gevoerde Broeken en Borstrokken. Zwarte en Gekleurde Wollen Doeken en Avonddoeken. Mans- en Jongens Truien, en Tricot Pakjes.

Ons succes in WOLLEN-, MOLTON- en WATTEN DEKENS gaat nog steeds voort.

ONZE BEDDEN zijn niet te evenaren.

Wij leveren nog steeds met de grootste voldoening

HET VLOKKEN BEDSTEL à f 8.40

In KAPOK en VEEREN BEDDEN ook zeer voordeelig.

Wij kunnen U dan ook een bezoek aan ons Magazijn ten zeerste aanbevelen.

WITTEVEEN & DE MOL, BOXTEL.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

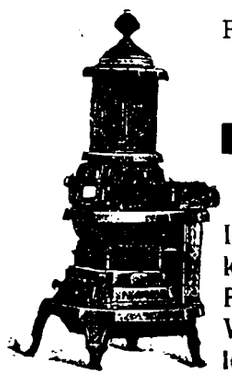

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Iersche Vulkachels. Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan sterk concurreerende prijzen, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Groote Keuze — Billijke Prijzen

Rheumatiek en Jicht

wijkt als bij tooverslag, indien ge de aangetaste lichaamsdeelen met den Kloosterbalsem inwrijft. Deze lichaamsdeelen worden dan weer opnieuw lenig, de pijn verdwijnt en menigeen heeft in stilte den Kloosterbalsem gezegend, toen hij van zijn rheumatiek of jicht verlost was. Waarom aarzelt gij, waar zoovelen duizenden voor U door den Kloosterbalsem genezen zijn. Raadpleeg de vele verklaringen van dankbare genezenen, welke wij voortdurend publiceeren. Wij hebben onze plicht gedaan, voldoet gij thans aan de Uwe.

De heer Pieter Johannes le Feber, te Oostburg, verklaart:

„Tengevolge van jicht aan de voeten leed ik zulke vreeselijke pijnen dat ik op mijn beenen niet kon staan en zelfs mijn voeten niet kon bewegen. 's Nachts kon ik niet slapen en ik had tevergeefs alle mogelijke middelen gebruikt en wanhoopte ooit weer beter te worden. Men raadde mij aan het eens met den KLOOSTERBALSEM te probeeren. Ik kocht bij den heer Risseeuw-Maat alhier een potje van dezen kostbaren balsem en nadat ik mij slechts eenmaal met den Kloosterbalsem had ingewreven, kon ik weer goed op mijn beenen staan. Mijn bezigheden, die ik een tijdlang niet kon waarnemen, kan ik thans weer verrichten en toen ik twee potjes Kloosterbalsem opgebruikt had, was ik totaal genezen". De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde* A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN: *Udenhout* P. L. J. BATS Vermeulen; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Adverteert in CENTRAAL BRABANT.

TWEEDE BLAD van CENTRAAL-BRABANT

No. 86. Zaterdag 25 October 1913.

Uit het Dagboek van een Milicien-Wielrijder

I.

Op Dinsdag, 16 September, 's morgens om half zeven vertrokken we met de 3e Comp. uit Breda. Eerst hadden we nog eens een scherpe inspectie over onze rijwielen gehouden en onzen broodzak ferm gevuld ; want u moet weten, dat we 'n vrij aardig ritje voor de borst hadden en onderweg is men niet altijd in de gelegenheid proviand in te slaan.

Het pas verrezen zonnetje, dat 'n mooien dag beloofde, begon zijn stralen al over de ontwakende velden te zenden en bracht ons in 'n prettige stemming ; zoo bestegen we onze fietsen en in 'n matig tempo van ongeveer 12 K.M. per uur, ging het voorwaarts. Spoedig passeerden we Teteringen en weldra bereikten we Oosterhout, waarvan we den zwaren, hoekigen toren al lang voor ons gezien hadden. Dit oude, grootsche bouwwerk, uit natuur- en baksteen opgetrokken en met een zeer lage kap gedekt, is nooit geheel voltooid geweest, doch 't maakt met de groote, schoone kerk een goed geheel. De gelegenheid, om een en ander eens nader in oogenschouw te nemen, wordt den wielrijder echter maar al te vaak onthouden. Laten we echter ook nog bedenken, dat we niet voor pleizier uit waren en „kilometers maken" hoofdzaak was. Zonder even stil te houden zetten we onzen tocht voort naar Geertruidenberg, waar ik wederom zeer weinig bijzonders opmerkte, daar we er doorheen stoven, om bijtijds het Veer te bereiken, waar de Comp. per pont zou worden overgezet. Toch is in Den Berg op historisch gebied nog al een en ander te zien.

Met inschepen, overvaren en ontladen was zoowat een uur gemoeid en toen we aan land stapten, sloegen we de hand weer aan den teugel van ons stalen ros en trapten op Keizersveer aan. De Nieuwe Maasmond lag weldra achter ons en over den Gorkumschen straatweg ging het in volle vaart heen. Te Sleeuwijk moesten we ongeveer een uur wachten, alvorens we over konden. Jammer genoeg ; anders hadden we in de oude stad, die daar als een half geopend boek vol geheimen voor ons lag, even rust kunnen houden of eens rond kunnen loopen. Nu moesten we ons tevreden stellen met er uit de verte naar te kijken. Heelemaal niets aan te doen ! Loevestein zagen we rechts van ons aan denzelfden oever liggen en onwillekeurig schoten me de bekende versregels van Tollens te binnen :

„Waar Maas en Waal te zamen vloeit
En Gorkum rijst van ver,
Daar heft zich op den linkerzoom
En spiegelt in den breeden stroom
Een slot van eeuwen her.
't Is Loevestein".

Na eindelijk het breede water te zijn over gevaren „vlogen" we als 't ware Gorkum door, waar ik in 't voorbijgaan nog enkele mooie oude geveltjes mocht opmerken. Toen ging het over eenige kleine plaatsen als Ottoland en Goudriaan naar Nieuwpoort, waar we alweer een breed water overmoesten : de Lek : De kleine pont moest hier echter tweemaal op en neer varen, eer ze de heele Comp. aan den overkant had. We waren dan te Schoonhoven en hier kregen we twee uur rust. 't Stadje is niet groot, maar 't is 't bekijken wel waard. Van de Lekzijde kom je er binnen door een fraaie, oude poort. Als je dan verder loopt, krijg je 't antieke stadhuis — mooi ! — en den ouden St. Bartholomeus-toren met de Prot. kerk. Oude geveltjes zijn er nog een menigte. Even dacht ik aan 't vreeselijk tooneel, dat zich hier in een zomernacht van 1421 afspeelde, den dood van Albrecht Beyling, die levend begraven werd.

ALPH. GRONEMAN.

De Rijksseruminrichting.

In de laatste 30 jaren is de kennis van de oorzaken en de wijze van het ontstaan van vele ziekten van het vee, alsmede van de vogels en de konijnen belangrijk toegenomen, zoodat de onderkenning in vele gevallen met veel meer zekerheid kan geschieden, terwijl de bestrijding nu plaats heeft, althans voor sommige ziekten, volgens geheel nieuwe gegevens.

Ingewikkeld scheen de beantwoording der vraag : „Op welke wijze kunnen deze nieuwere en bij uitstek praktische uitvloeisels der veeartsenijkunde rechtstreeks dienstbaar gemaakt worden aan den landbouw ?" De Regeering, in plaats van deze vraag van een theoretisch standpunt te blijven overwegen, heeft de hand aan den ploeg geslagen en tot stand gebracht — 1 Februari 1904 — de Rijksseruminrichting te Rotterdam, waardoor de gewenschte oplossing werd verkregen.

De nieuwere veeartsenijkundige gegevens, voornamelijk met betrekking tot de infectieziekten der dieren, rechtstreeks dienstbaar te maken aan den landbouw, is derhalve het hoofddoel van de Rijksseruminrichting. In verband hiermee geeft deze inrichting aan ieder gratis adviezen met betrekking tot de hygiëne der huisdieren ; zij zoekt naar onbekende oorzaken van ziekten, die onder de dieren voorkomen en stelt entstoffen en sera, die in haar laboratoria bereid zijn, beschikbaar, ten einde veeziekten te voorkomen of te genezen. Hiervan wordt door de landbouwers een ruim gebruik gemaakt.

Was bij de oprichting het voorname doel de verschillende sera en entstoffen zelf te bereiden, grooter werd de beteekenis der inrichting voor de bestrijding der veeziekten, doordat alle onderzoekingen gratis ten behoeve van den veeartsenijkundigen dienst, van de veeartsen en van den landbouw werden verricht.

Nauwelijks was de gelegenheid daartoe opengesteld, of voortdurend werden allerlei zieke dieren of organen van zulke dieren ten onderzoek gezonden.

In vele gevallen is het gelukt, de oorzaak of den aard der ziekte op te sporen en meermalen konden raadgevingen verstrekt worden, welke tot genezing of voorkoming der ziekten aanleiding gaven.

Een niet geringe vooruitgang was het, dat een afzonderlijke afdeeling voor scheikundig onderzoek tot stand kwam, waardoor het mogelijk werd, oorzaken van veeziekten, die langs scheikundigen weg moeten opgespoord worden, aan het licht te brengen. Vervolgens werd de gelegenheid opengesteld tot het doen van onderzoekingen naar de samenstelling van geheimmiddelen, die tegen ziekten van het vee of tegen kreupelheden van paarden worden aangeprezen.

Een afdeeling kwam tot stand, waarin culturen van bacteriën worden gekweekt, die door geheel Nederland ter verdelging van muizen en ratten beschikbaar worden gesteld.

Ook worden onderzoekingen gedaan naar de oorzaken van ziekten bij vischen en bijen.

Sedert haar oprichting heeft de Rijksseruminrichting een gestadige uitbreiding ondergaan. De aanvragen naar de verschillende sera namen zoodanig toe, dat het aantal paarden, benoodigd voor de serumproductie, welk aantal bij de oprichting 15 bedroeg, reeds belangrijk is toegenomen, terwijl bovendien een aantal runderen voor de serumproductie werd aangekocht.

Niet alleen werd het aantal afdeelingen der inrichting vermeerderd, maar in elke afdeeling is een voortdurende toename der werkzaamheden te bespeuren. Dit blijkt vooral ook uit het steeds toenemend aantal dieren, dat elk jaar wordt ingeënt met de stoffen, in de Rijksseruminrichting vervaardigd.

Er werden ingeënt :

In 1904	ongeveer	40.000	dieren.
„ 1905	„	100.000	„
„ 1906	„	200.000	„
„ 1907	„	225.000	„
„ 1908	„	300.000	„
„ 1909	„	300.000	„
„ 1910	„	325.000	„
„ 1911	„	440.000	„
„ 1912	„	406.000	„

C. B.

Over de Bestrijding der Kindersterfte.

II.

Een andere, zeer ongunstige factor is het gemis aan kennis van zuigelingenverpleging bij de moeder.

In den minderen stand en ook voor een groot deel in de betere klassen doet de moeder haar kennis in deze op bij volkomen ondeskundige familieleden en bij de baker, welke laatste uit den overvloed van haar quasi-wijsheid haar onzin debiteert, alsof het evangeliewaarheden zijn.

Er is niemand zoo koppig als een baker en het is eenvoudig niet te gelooven, welk een moeite het kost, haar er van te overtuigen, als ze iets verkeerds doet — de zeer weinigen, waarbij het anders is, niet te na gesproken. In 99 % der gevallen is het boter aan de galg gesmeerd en zoo komt het, dat men in kringen, waar de baker haar scepter zwaait, dag in dag uit moet vechten tegen misbruiken bij de zuigelingenverpleging met de zekerheid, dat men bij een volgende patiente weer van voren af aan kan beginnen. Op dit gebied zijn geen statistieken te maken, anders zouden deze spreken van kindermishandeling zonder weerga!

Wil men het sterftecijfer der kinderen aanmerkelijk zien dalen, dan is het noodig den invloed van al die misbruiken en oude volksoverleveringen te fnuiken en te zorgen, dat aan de jonge moeders gezonde begrippen omtrent de hygiene der zwangerschap en omtrent de kinderverzorging worden bijgebracht en vooral dat zij practisch onderricht worden in de techniek van alles, wat hiermee verband houdt.

Men vindt — dit is een gelukkig feit — tegenwoordig den bodem beter ontvankelijk voor het goede zaad ; het sterftecijfer der kinderen is reeds veel lager dan vroeger en het volk erkent het nut van allerlei sociale instellingen en verbeteringen. Het is alleen zaak rechtstreeks met hen, wien het aangaat, in conflict te komen en te verhinderen, dat door den booze — ik bedoel bakers, grootmoeders, buurvrouwen enz. — onkruid tusschen de tarwe wordt gezaaid.

In deze richting nu wordt op het oogenblik reeds veel gedaan. Ik denk hier aan de vereeniging tot bescherming van zuigelingen, die o.a. te Utrecht door voordrachten in de volkswijken reeds veel goeds heeft gesticht — aan de populaire geschriften, hier en daar verspreid door tusschenkomst van het bureau van den burgerlijken stand — aan de bakercursussen van het Groene Kruis — aan de Mariavereeniging, die op vele plaatsen cursussen en huishoudelijke ziekenverpleging inrichtte en oudersavonden organiseerde.

Vooral deze laatste, de Mariavereenigingen kunnen het nut van haar werk zeer zien toenemen, wanneer ze cursussen geven voor aanstaande en jonge moeders, waarbij al 't gesprokene practisch wordt toegelicht : waar een geneesheer in samenwerking met een verpleegster modellen van kinderkleeding enz. vertoont, en vooral wijst op de fouten, die hierbij gemaakt worden; waar het hoe en waarom van zoovele dingen uit de zuigelingenverpleging wordt verteld en, wat meer waard is, wordt vertoond.

Zou het eigenlijk niet behooren tot de taak van onze modern ingerichte ziekenhuizen, zooals die in grootere of kleinere afmeting tegenwoordig in elke plaats van eenige beteekenis te vinden zijn, dat de geneesheeren, daaraan werkzaam, zich beschikbaar stelden, behalve voor het genezen der zieken, ook voor het verspreiden van kennis omtrent het voorkomen van ziekten en dan natuurlijk een begin maakten met het begin, en door het houden van geregelde kortdurende cursussen o.a. de hygiëne en verzorging van den zuigeling behandelden ?

Ik meen, dat zoo iets wel zou passen in het kader van onze hedendaagsche geneeskunst, waar niet langer het decorum van den deftigen dokter met gekleede jas en hoogen hoed, met veel gewichtigheid en ellenlange recepten aan het woord is, maar veel meer de raadgever in quasties van hygiëne, die den weg wijst om ziekten te voorkomen en een gezond geslacht te helpen vormen.

Dan rijst verder, in verband met het bovenstaande, de vraag, of van hoogerhand, met betrekking tot de zuigelingenverpleging, niet veel meer kon geschieden om het sterftecijfer der jonggeborenen nog omlaag te drukken ?

Ook deze vraag geloof ik bevestigend te moeten beantwoorden en er op te kunnen wijzen, dat ons goede vaderland in deze dingen weer heel gemoedelijk achteraan komt sukkelen.

De voorlichting van den geneesheer, van den enkeling, dringt niet voldoende door, stuit af op allerlei wanbegrippen en bijgeloovigheden. Uitgaande van vereenigingen, van ziekenhuizen, is een krachtige actie mogelijk ; maar nog meer zou dit het geval zijn, als het werk geschiedde systematisch, regelmatig en overal en dan onder de auspiciën van den Staat zelf. Dit toegegeven, zou het dan bijv. niet wenschelijk zijn, dat in onze vier academiesteden onder leiding van een hoogleeraar in de kinderziekten bestond een goed ingerichte kinderkliniek, die, behalve localiteiten en laboratoria voor het onderricht aan studenten, bovendien bevatte de noodige lokalen voor poliklinieken, voor practische cursussen aan moeders en aanstaande moeders, voor melkkeukens, misschien ook voor crèches, kortom voor alles wat met de kinderverzorging in verband staat ? Ik meen, dat de autoriteit van zulk een inrichting, met een hoogleeraar aan het hoofd, groot genoeg zou zijn om diep in te dringen in de geledingen des volks, zoodat van dergelijke centra uit de misbruiken en onvolmaaktheden bij de zuigelingenverpleging met goed gevolg zouden bestreden worden. Naar het voorbeeld van deze model-inrichtingen zouden dan in andere plaatsen kleinere kunnen gesticht worden.

Het onderwijs aangaande de stoornissen van de eerste levensjaren van den mensch, staat hier te lande achter bij de overige onderdeelen van het geneeskundig onderricht. Immers voor al die onderdeelen der geneeskunde zijn — met 'n enkele uitzondering — hoogleeraren belast met het onderwijs. Voor de kinderziekten is alleen te Groningen een hoogleeraar, te Amsterdam en te Leiden een lector en aan onze oude Utrechtsche Universiteit nog minder en wordt het aan het initiatief van een — zij het ook erkend bekwaam — privaat-docent overgelaten den aanstaanden geneesheeren eenige kennis bij te brengen omtrent de ziekten van den kinderleeftijd.

Het ligt in 't allerminst aan de persoonlijkheid en aan de bekwaamheid van de drie laatstgenoemden, dat ook hun niet de eer van het professoraat siert. Ik denk veeleer, dat het een soort egoïsme is, tengevolge waarvan de volwassenen eerst voor zich zelf en hun eigen ziekten hebben gezorgd en waardoor de arme kinders, die hun eigen belangen nog niet kunnen bepleiten, met recht stiefvaderlijk bedeeld zijn. Het zou logischer wezen, juist voor de kinderen veel, heel veel te doen ; des te minder last zou de geneeskunst van hen hebben, als ze eenmaal groot geworden zijn. En al moet het erkend worden, dat de instelling van schoolartsen sedert eenige jaren als een prijzenswaardige afdaling naar het kind te beschouwen is, toch geloof ik, dat een professoraat in de kinderverzorging in haar ruimste geneeskundige en sociale beteekenis in groote mate zal kunnen bijdragen tot bestrijding van de kindersterfte.

(Centr.) Dr. AUSEMS.

Van 's Levens Schaduwkant.

Juffrouw Blest had de bordjes en glazen weer netjes in de kast gezet, deed nu haar hooge schort af en hing die achter de keukendeur, kwam dan met haar voeten een stoof bijschuivende aan tafel zitten, waar haar man onder de lamp te lezen zat.

„Is er wat nieuws ?" vroeg ze, haar brilledoos zoekende uit het diep van haar zak.

Blest keek even op, haalde de schouders op en vouwde langzaam de courant samen.

„Niks bizonders", zei hij, het dichtgevouwen blad over tafel naar haar toeschuivend en zijn hand uitstekend naar een ander blad.

Juffrouw Blest had haar bril uit de brillendoos gehaald, veegde die nu even schoon met de punt van haar zakdoek, schoof ze voorzichtig op haar neus en spreidde de courant voor haar uit. Ze tuurde een tijdje op de dichtgevouwen pagina, keerde dan het blad om en begon de advertenties te bestudeeren. Tegenover haar zat zwijgend, zijn eene elleboog op de tafel geleund, haar man in zijn ouden rieten leunstoel. Op den schoorsteenmantel tikte tusschen twee kleine pulletjes het klokje. In een hoek bewoog in het kleine kooitje nu en dan onrustig de kanarie. En op een stoel ronkte de poes behagelijk spinnend.

Juffrouw Blest keek eens op naar de lamp, of die niet te hoog ging, liet dan haar blik dwalen langs de gladgewreven kast, die zij dien morgen onder handen gehad had en de stoelen aan den wand en boog zich dan weer over de courant.

Maar plotseling hief ze weer het hoofd op en keek naar haar man. Als die bleef doorlezen zei ze : „Zeg Tom, daar moest jij eens op schrijven".

Haar man keerde het hoofd om achter de courant en vroeg :

— Waarop ?

— Hierop zei ze, met haar vinger naar een advertentie wijzend en hem het blad toeschuivend.

Hij bukte zich een weinig, vroeg dan :

— Wat staat er ?

Juffrouw Blest trok de courant weer naar zich toe.

— Gevraagd een incasseerder van gelden, goed bekend staand persoon, las ze, brieven onder no. 2439 bureau van dit blad.

Ze keek op en haar man aan.

— Dat zou net iets voor jou wezen, zei ze. Je hebt nog tijd genoeg over.

Blest trok als nadenkend, zijn wenkbrauwen samen.

— Incasseerder van gelden, zei hij, het blad over de tafel naar zich toetrekkend en zijn eigen blad wegleggend, waar staat het ?

Zijn vrouw wees nog eens met den vinger. En zich vooroverbuigend las hij aandachtig de advertentie. Als hij 't hoofd weer ophief, vroeg zijn vrouw dadelijk : „Nou vindt je niet ?"

— Ja, misschien, zei hij, nog wat onzeker.

— 'k Zou het maar doen, kwam ze aandringend.

— 'k Zal eens kijken, meende hij.

— Neen, als je 't doen wilt, moet je 't dadelijk doen, verklaarde ze, anders is 't natuurlijk weg.

— Ja, ja, zei hij, dat is wel mogelijk. Maar zou je denken...

— Natuurlijk, viel ze in.

— Zoo'n advertentie, kwam hij, er schrijven er altijd zooveel op.

— Eén moeten ze toch nemen, meende ze. Dat kan jij toch ook zijn.

Hij knikte.

— Ja, natuurlijk, zei hij.

— Maar dan moet je 't direct doen. Op z'n ergst is er nog maar een postzegel weg.

— Zijn er postzegels in huis ? vroeg hij.

— Dan kan ik er wel één vragen bij de juffrouw beneden, zei ze, opstaande.

In het kastje zocht ze een velletje papier, een inktpotje en een penhouder.

— Een enveloppe zie ik niet, kwam ze, terwijl ze het voor hem op tafel neerzette ; die zal 'k beneden ook wel vragen.

En terwijl hij aan de pen peuterde streek ze een courant glad, schoof die tot vlak voor hem.

— Daar kan je op schrijven, zei ze.

Hij lei het papiertje voor zich neer.

— Hoe moet ik het schrijven, vroeg hij toen.

— Wel, dat je je aanbiedt naar aanleiding van de gelezen advertentie, legde ze uit en dat je de betrekking graag zou hebben en je goede inlichtingen kunt verschaffen.

Hij knikte. En terwijl zij naar beneden ging, begon hij te schrijven. Als ze met een enveloppe en een postzegel terugkwam, was hij nog bezig en voorzichtig, om hem niet te storen, ging ze tegenover hem aan tafel zitten. Toen hij den brief af had, las hij hem voor, veranderde nog een enkel woord.

— Nou moest je hem nog in de bus brengen, zei ze, toen hij er den postzegel had opgeplakt ; 't is toch vlak bij.

Drie dagen later werd er op een morgen gebeld. Beneden aan de trap stond een meneer.

— Woont hier meneer Blest ? vroeg hij.

— Jawel, meneer, zei juffrouw Blest, een paar treden naar beneden dalende, maar mijn man is niet thuis.

— Niet thuis ? kwam de ander, dat is jammer.

— Over een uurtje zal hij wel thuis zijn, zei juffrouw Blest, wou u hem spreken ?

— Ja, ik kom naar aanleiding van een brief, van uw man. Ik weet niet of u ervan weet ?

Juffrouw Blest kwam haastig nog enkele treden naar beneden.

— Ja, ja ; naar aanleiding van die advertentie ?

— Juist, zei de vreemde.

— Maar kom u boven, noodde juffrouw Blest, dan kunt u zoolang wachten.

— Dat zal ik liever niet doen, verklaarde de ander. 'k Heb nog meer te doen. Dan kom ik over een uurtje maar eens terug.

Een uur later zaten Blest en zijn vrouw met blijde gezichten de komst van den meneer af te wachten.

— Nu is 't wel zeker, dat je het krijgt, meende juffrouw Blest.

— Nou zeker natuurlijk niet, kwam haar man, maar er is toch veel kans.

Toen er een oogenblik later gescheld werd, ging juffrouw Blest haastig opendoen. Ze had voor den meneer al een stoel klaar gezet en het koffieblad stond op tafel.

— U bent zeker meneer Blest, vroeg de vreemde, toen hij boven kwam.

Blest knikte.

— Ik kom naar aanleiding van uw brief op m'n advertentie, zei de ander; ik ben hoofdinspecteur van een te Amsterdam gevestigde verzekeringsmaatschappij.

Blest knikte weer, wat eerbiediger nog.

— Ga u zitten, noodde juffrouw Blest.

De vreemdeling ging zitten, lei zijn hoed naast zijn stoel op den grond.

— Drinkt u een kopje koffie ? vroeg juffrouw Blest.

— Asjeblieft, zei de vreemde, vergenoegd om zich heen kijkend.

— Kijk eens, begon hij tegen Blest, ik heb al naar u geïnformeerd en wij zijn wel genegen u als incasseerder aan te stellen. Maar u begrijpt, het is een post van vertrouwen en de maatschappij moet daarom een borgstelling vragen.

Hij zweeg even en keek beurtelings Blest en zijn vrouw aan.

Toen die bleven zwijgen, ging hij voort :

— Zoudt u bereid zijn die te storten ?

Blest keek zijn vrouw aan en begon dan aarzelend :

— Ja, ziet u, als die borgstelling...

— Hoeveel is het salaris ? viel juffrouw Blest in.

— Het salaris ? kwam de vreemde. Ja, ziet u, daarover zouden we eens kunnen praten. We hadden gedacht, vijftien gulden in de week.

De oogen van juffrouw Blest begonnen te glinsteren.

— Nou, zei ze, mij dunkt, het kon wel iets meer zijn.

— Als uw man bevalt, zien we niet op een kleinigheid, viel de vreemde snel in. Maar eerst moet vaststaan, dat u borgstelling kunt en wilt storten.

— O, wat dat betreft, kwam juffrouw Blest, we kunnen het wel doen, altijd als het niet te hoog is.

— Zestig gulden, zei de vreemde.

Juffrouw Blest keek haar man aan. Ze vond het wel wat hoog. Maar toen ten slotte de vreemdeling een salaris van 18 gulden voor de toekomst in uitzicht stelde werden ze 't over een borgstelling van 50 gulden eens.

— 'k Zal u dan de volgende week uw aanstelling brengen en meteen een pakje kwitanties, zei de vreemdeling, toen hij wegging en krijg dan van u de vijftig gulden.

Den dag, nadat Blest de 50 gulden had afgedragen en met zijn aanstelling de kwitanties in ontvangst genomen, trok hij er op uit. Maar na een uur was hij al terug.

— Wat is dat nou ? vroeg juffrouw Blest, toen in eens haar man in de keuken voor haar stond.

— Ik geloof, zei hij, ik geloof, dat we bedrogen zijn.

— Bedrogen ?

— 'k Ben bij menschen geweest, om de kwitanties te innen, maar ze wisten van niets.

— Maar, kwam juffrouw Blest.

Dan plotseling droogde ze haar handen.

— Daar wil 'k meer van weten, zei ze, 'k ga zelf naar Scheveningen, naar den inspecteur.

Dien avond wist ze er meer van.

Meneer de inspecteur was niet te vinden.

LAND- EN TUINBOUW.

MENGMEST.

Onze ouderwetsche boeren, die nog maar altijd zweren bij stalmest, kunnen of willen niet begrijpen, dat bij het gebruik van kunstmest zooveel verschillende soorten moeten aangewend worden. Met het leven, den groei en de behoeften der planten zijn zij natuurlijk niet op de hoogte, en de waarde van hun stalmest kunnen zij niet beoordeelen naar de samenstelling, al weten zij heel goed, dat die niet altijd even deugdzaam is. Zij zijn er eenmaal aan gewoon hun stalmest in eens over het veld uit te spreiden en onder te werken, en vinden het nu lastig en tijdroovend, als ze de bemesting in twee of driemaal moeten uitvoeren.

Men kan hun wel voorhouden, dat verschillende kunstmeststoffen gemengd mogen worden, maar ook dat werk bevalt hun niet. Zij vinden het heel wat gemakkelijker te spreken van grasmest, havermest, aardappelmest, roggemest, enz. Van phosphorzuur, kali en stikstof hebben ze vroeger nooit gehoord; die woorden klinken hun erg vreemd in de ooren ; dat deze juist de voedingstoffen der planten zijn, begrijpen ze niet.

Wel zijn ze gewoon hun stalmest eenigszins te regelen naar de gewassen. Voor de weide hebben ze graag korten mest, voor de rogge in het najaar kunnen ze zelfs heel verschen gebruiken. Maar vraagt men naar het waarom, dan moeten ze het antwoord schuldig blijven.

Sommige handelaars speculeeren op de onwetendheid der landbouwers en verkoopen in werkelijkheid roggemest, grasmest, enz., alles wat men maar hebben wil. En als de koopman een of anderen mest niet in voorraad heeft, dan zal hij hem wel klaar maken. Het koopen van zulke mengmestsoorten wordt algemeen afgeraden en terecht.

En toch moeten we hierbij eerlijk verklaren, dat de bedoeling van sommige handelaars hierbij niet verkeerd is. Op die manier trachten zij het gebruik van kunstmest ingang te doen vinden.

Wanneer de menging der kunststoffen eerlijk gebeurt naar de behoeften der gewassen, dan kunnen zulke mengsels heel goed wergen. En toch zouden we zelfs zulken mengmest niet aanbevelen aan iemand, die weet wat hij moet gebruiken en mengen kan en wil. In de stad toch, waar de meeste handelaars wonen, zijn de dagloonen hooger dan op de dorpen. Bovendien wil de koopman eenige winst op het loon, dat hij heeft uitbetaald, want ook dat geld is voor eenigen tijd in den handel en moet dus de noodige rente opbrengen. Wil de boer beslist een mengmest uitstrooien, dan zouden we hem aanraden de stoffen afzonderlijk te koopen en die dooreen te zetten, dat zal hem veel voordeeliger uitkomen bij hetzelfde gehalte. Maar erger nog wordt het, wanneer de boer in handen valt van een minder nauwgezetten handelaar. Die vindt juist in die mestmengsels een welkome gelegenheid om naar hartelust te knoeien. En wanneer er werkelijk wordt geknoeid, als er van een der plantenvoedingstoffen te weinig in het mengsel wordt gegeven, dan is de uitwerking gering of nihil, en dit resultaat wordt dan op rekening gebracht van de kwaliteit der meststof. De gebruiker wordt door den minder goeden of totaal slechten uitslag weerhouden van verdere proefnemingen en de kunstmest raakt er door in discrediet.

Velen zullen misschien de opmerking maken, dat zij niet weten wat ze voor hun gewassen noodig hebben en derhalve niet in staat zijn te bepalen, wat ze noodig hebben. Gelegenheid om eenige kennis van kunstmest en zijn gebruik te krijgen is er toch tegenwoordig volop. Aan tal van cursussen wordt daarin onderwijs gegeven en in de meeste bladen is een afzonderlijke rubriek voor land- en tuinbouw. En al zou dat nog niet voldoende zijn, denken we dan maar eens aan het algemeen bekende, practische en uitstekende boekje van pastoor Roes.

Laten onze landbouwers dit werkje, dat bovendien spotgoedkoop is, aanschaffen en ze zullen zich na nauwgezette lezing niet meer door allerlei soorten van mengmest laten bedotten.

* * *

EEN GOED PAARD.

Een goed gebouwd paard is in waarheid een schoon, fier dier, de trots van den bezitter en de lieveling van den verzorger.

Maar als er wordt gesproken van een goed paard, dan is de voorstelling welke men zich van zulk een dier maakt, toch zoo verschillend. We moeten dan ook de deugdelijkheid van een paard beoordeelen naar den dienst, dien men ervan verlangt en onderscheid maken tusschen een rijpaard, een koetspaard en een werkpaard.

Wat ook de dienst van het paard moge wezen, de uitelijke vormen der lichaamsdeelen moeten een harmonisch geheel vertoonen, en wanneer daaraan iets ontbreekt, dan gaat een groot deel den spreekwoordelijke fierheid en schoonheid verloren.

Velen, die dagelijks met paarden omgaan, meenen de dieren met een enkelen oogopslag te kunnen beoordeelen, maar als men hun vraagt naar welken maatstaf hun idee wordt gegeven, dan moeten zij niet zelden het antwoord schuldig blijven. In hun oog monteert een goed bevleesd paard in den regel veel beter dan een eenigszins mager ros, en toch zit de waarde niet in het meer of minder vet, maar veel meer in de onderlinge verhouding van 't geraamte.

Wij gaan bij onze beoordeeling uit van den schouder, dat is onze maatstaf. Die schouder moet lang zijn, maar deze lengte is niet precies in cM. uit te drukken, ze hangt natuurlijk af van de lengte der overige deelen. Een voldoend langen schouder heeft het paard, wanneer die gelijk is aan den afstand van den boeg tot aan de voorknie. In de tweede plaats moet die schouder schuin liggen en met het opperarmbeen 'n hoek vormen van ongeveer 90 graden. De lengte van den hals dient weer ongeveer gelijk te zijn aan die van den schouder en rug en lendenen samen moeten weer even lang zijn als de schouder.

Ook op de breedte moet worden gelet. Een rijpaard moet een breed kruis hebben, maar mag iets enger van borst zijn, dat in die holte voldoende plaats is voor een goed ontwikkeld hart en groote sterke longen, want elk paard moet kunnen beschikken over goede ademhalingswerktuigen. De schouder moet bedekt zijn met droge spieren. Hierin zit de grootste kracht, en de lange spieren op een langen schouder stellen het dier in staat tot een gemakkelijke en ruime beweging der voorpooten.

De rug moet niet te lang zijn ; een korte rug heeft de grootste draagkracht ; hij zal dan ook niet gemakkelijk doorzakken, maar goed recht blijven, iets, dat aan de sierlijkheid van een paard veel afdoet.

De voorwaartsche beweging moet het paard krijgen uit de spieren van het achterstel. Het kruis mag daarom wel groot en breed zijn, de spieren erop vooral ook droog, het mag wel 1/3 van de lichaamslengte vormen.

Voorhand, middenhand en achterhand moeten bij een welgevormd paard ongeveer even lang zijn. Het kruis mag niet te laag liggen, maar ook niet te hoog. Op gelijke hoogte met de schoft of iets lager is wel gewenscht. Ligt het kruis hooger dan de schoft, dan is het paard overbouwd, wat nu voor de kracht en snelheid wel geen nadeel genoemd kan worden, maar waardoor de schoonheid van het paard vaak erg wordt geschaad.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij A. VAN DOMMELEN.

Minzaam aanbevelend.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiak pastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

De Kinkhoest

Van alle middelen, welke tegen den kinkhoest worden aanbevolen, heeft geen enkel zulke snelle en zekere uitslagen opgeleverd als de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, het geneesmiddel bij uitnemendheid voor borst en longen. De kinkhoest is bovenal gevaarlijk door zijne gevolgen. Zeer dikwijls is de kinkhoest de oorzaak van eene longontsteking, welke ziekte jaarlijks duizenden ten grave sleept. De ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, heeft een dubbele werking, daar zij de kinkhoest zelve bestrijdt en geneest en bovendien door haar krachtige werking alle schadelijke gevolgen als **longontsteking, bronchitis, borstbeklemming en dergelijke ziekten voorkomt en geneest.**

Mejuffrouw Joh. Krayenvanger, Gasthuissteeg 65 te Utrecht, verklaart ons het volgende :

„Gedurende vier maanden leed mijn jongste lieveling, thans negen maanden oud, aan een hevige kink- en slijmhoest. Het was zéér ziek en had zulke hevige benauwdheden op de borst, dat wij menigmaal dachten dat wij het verliezen zouden. Elk oogenblik dachten wij dat het stikken zou en het voedsel spuwde het steeds weer uit. Slapen deed het bijna nimmer en het was voortdurend koortsig. Geen enkel middel baatte. Gelukkig kwamen wij op het denkbeeld de ABDIJSIROOP aan te wenden en werkelijk, deze gaf dadelijk verlichting. De beterschap hield gestadig aan en twee flesschen Abdijsiroop hebben onze lieveling volkomen genezen." De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

is door haar ontsmettende en geneeskrachtige werking het aangewezen middel om kinderen te beschermen tegen vele besmettelijke ziekten, welke hen bedreigen. Het is een onfeilbaar middel tegen asthma, influenza, kikhoest, en alle borst- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eische ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST. Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATSVERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

De grootste sortering.

Ontvangen eene groote sorteering

Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

De billijkste prijzen.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

Uitgaven van de

Firma Van Moorsel & Van den Boogaart, Boxtel

„Missionarius Practicus seu Eloquentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag. 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75 ; in linnen band f 1.15 ; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is geïllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87 ; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs: gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct.; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085 ; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs : gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0 64.

„De Kwade Geest." — Tooneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven. voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door Jo Rutten. Prijs f 0 80, fr. p. p. f 0.82.

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus, Capucijn. Prijs 30 cts. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche Schoolwereld." — Door H. N. Ouwerling, Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel" Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater ILDEFONSUS, *Capucijn.*

„Als één Man!" Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

No. 87 WOENSDAG 29 OCTOBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Esperanto.

I.

'k Geloof bepaald, dat W. met al z'n Ido-studie zijn Hollandsch aan 't vergeten is. Hij weet niet meer, wat „levende taal" beteekent, hij begrijpt niet de uitdrukking „geleidelijke ontwikkeling", en nu blijkt hij weer de beteekenis niet te kennen van het woord „verdeeldheid".

Hij zegt o.a. dit:

„Bleef het nog bij konservatief of „vooruitstrevend *denken* en *gevoelen*, dan „was het woord „verdeeldheid" niet „te rechtvaardigen. Maar de feiten „toonden aan, dat er ook naar ge„handeld wordt....."

Neen, W., ook daarmee is nog het woord „verdeeldheid" niet te rechtvaardigen.

Of wordt er in onze Nederlandsche taal ook niet *gehandeld* naar dat conservatief of vooruitstrevend denken of gevoelen? En zoudt gij dus ook zeggen, dat er onder de Nederlanders verdeeldheid heerscht, wat hunne taal betreft?

Of bestaat er onder de drankbestrijders *verdeeldheid*, omdat men er afschaffers en geheelonthouders aantreft? Of *handelen* die misschien niet naar die beginselen? Maar waarom moet dan bij de Esperantisten *wel* van verdeeldheid gesproken worden? Neen, W., het hoofdidée van „verdeeldheid" is: strijd, tweedracht, een niet willen samenwerken wegens verschil van opinie. En daarvan juist beweest ge *niets*.

Of moest daarvoor misschien de verwijziging dienen naar La Hol. Pioniro No. 2?

Ziehier den aanhef van bedoeld stukje, dat handelt over 'n paar achtervoegsels. De schrijver zegt: „Om mis„verstand te voorkomen vind ik het „noodig, vooraf te verklaren, dat de „ideeën en gevoelens, welke ik in deze „rubriek uitspreek, zuiver persoonlijk „zijn, waarvoor *ik zelf* verantwoordelijk „ben [1]). Als ik nieuwe woorden gebruik, „geef ik de vertaling er bij. Ziedaar „een raad, dien ik ook zou willen „geven aan onze medewerkers. *Slechts „het gebruik zal beslissen, of het nieuwe „woord geschikt is, ja of neen* [2])". Welnu, lezer, blijkt daar ook maar eenigszins 'n strijd uit? Of is 't niet veeleer 'n volkomen bevestiging van wat ik zeide in „Esperanto contra Ido I" (2e kolom 13e regel en vlg.)? En op grond nu van dit alles durft W. volhouden, dat er onder de Esperantisten „verdeeldheid" bestaat.

Eerlijk en flink, niet waar?

„'t Wordt nog erger" zegt W., „doordat er geen leidend gezag is". Maar, W., wáár is dan 't gezag op taalgebied in ons land? Wie schrijft u voor dat ge de woorden juist zóó in den zin moet doen volgen, en niet anders? Wie beveelt u, de stof, waarop ge schrijft „papier" te noemen, en niet anders? Bestaat er ook eene „Wet op de Nederlandsche Taal"? Of misschien 'n academie, die bij meerderheid van stemmen zegt, welke vóór- of achtervoegsels ge gebruiken moogt, en welke niet? Neen, ook hier geldt het gezegde uit La Hol. Pioniro: „*Slecht het gebruik zal beslissen, of het nieuwe woord geschikt is, ja of neen.*"

Dit alles weet v. d. W. en toch.....

Eerlijk en flink, niet waar?

Ik was zoo „dom" geweest, in W. zooveel verstand te veronderstellen, dat hij begrijpen zou, dat de meervoudsvorming in Esperanto gemakkelijker is dan in Ido. Mocht ik die veronderstelling maken? Oordeel lezer. In Esperanto is de meervoudsvorming *één*voudig: **altijd** achtervoeging van een **j**. In Ido is de meervoudsvorming *zes*voudig:

1e. de bijvoeglijke naamwoorden hebben geen meervoudsuitgang; 2e. **o** wordt vervangen door **i**: domo, domi; 3e. **u** wordt vervangen door **i**: ulu, uli; 4e. **a** wordt vervangen door **i**: qua, qui; 5e. achter **a** wordt **i** *bijgevoegd*: angla, anglai; 6e. **a** wordt vervangen door **e**: la, le.

Als u nu iemand zegt, lezer, niet te kunnen aannemen, dat drie meer is dan twee, wijst ge naar uw voorhoofd en zegt: „Kerel, heb je 't dáár?" Of: ge neemt z'n praat niet ernstig op, en gaat schouderophalend heen. Ik heb W. nog 'n beetje netter behandeld. Ik liet z'n bewering voor wat ze was, en vroeg naar bewijzen. Maar die mag men van de Idisten niet verwachten. Die „halen uwe beweringen (maar) aan en schrijven dan, hoe de waarheid is. Dat is huns inziens genoeg".

Bewijzen van hunne „waarheden" behoeven ze niet te geven.

Eerlijk en flink niet waar?

Slot volgt. P. A. SCHENDELER.

Maria-Heide.

[1]) Cursiveering van den schrijver.
[2]) Cursiveering van mij.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Storm op de Schelde.

Zondagnacht is bij een hevigen storm een visschersboot vergaan, in den Doel. In het Hondsgat deed een rukwind een tweede boot kantelen, waarbij twee personen verdronken. De bootsman kon zich met behulp van twee riemen redden en de haven bereiken, waar hij in een hospitaal opgenomen is.

De storm op de Schelde heeft een vreeselijk ongeluk veroorzaakt. Een Antwerpsche garnalenvisscher, Staas genaamd, had zich ter hoogte van de Doel, met zijn zoon en een knecht van 18 jaar, wiens naam op het oogenblik nog onbekend is, 's avonds om half negen ingescheept. De storm dwong hen echter een wijkplaats te zoeken, maar het was te laat. Een rukwind deed de boot kantelen en de drie mannen werden in het water geworpen. De schippersknecht verdronk terstond, maar de visscher greep zijn zoon vast en samen slaagden zij er in zich vier uur drijvende te houden. Dit ging natuurlijk met groote inspanning gepaard. Op een gegeven oogenblik moest de zoon den strijd opgeven en verdronk voor de oogen van zijn vader. Deze kon zich nog eenige oogenblikken boven water houden en korten tijd daarna werd hij door de douaneboot opgevischt. Men vervoerde hem naar de Frederikshaven, waar een geneesheer hem onmiddellijk in behandeling nam.

Duitschland.

Gesnapt.

Een 25 jarige Duitscher, Austemberg, die verboden wapens bij zich droeg, werd Zaterdag te Parijs gearresteerd. Bij het onderzoek bleek spoedig, dat Austemberg zich in Duitschland aan verduistering van 50.000 Mark had schuldig gemaakt. De Duitsche justitie werd met zijn arrestatie in kennis gesteld. Een verzoek om uitlevering wordt verwacht.

Frankrijk.

Esperanto.

Dat de Esperanto-beweging in Frankrijk reeds groote vorderingen maakte, moge uit de volgende gegevens blijken. Er zijn nu 124 Esp. vereenigingen wier president- of eere-presidentschap in vele gevallen door den burgemeester dier plaats vervuld wordt; meestentijds vereenigen de leden zich in een der kosteloos daartoe afgestane gemeentelokalen. Van de 371 cursussen die voornoemde vereenigingen geleid hebben werden 46 van officieele zijde samengesteld en wel 6 in normaalscholen. 6 in M. U. L. O.-scholen, 17 in lagere scholen, 10 in lycea of colleges, 7 in ambachtscholen en 15 door schoolvereenigingen. In 45 steden wordt door de gemeente subsidie verleend en in 8 plaatsen geeft de Kamer van Koophandel een geldelijke bijdrage; voorts zijn 19 schoolopzieners in dit land ijverige bevorderaars der Esp.-beweging.

Dat vele onderwijzers het nut eener int. hulptaal beseffen, moge blijken uit het feit, dat 300 hunner reeds lid zijn van de Esp. onderwijzersver. „Esperento à l'Ecole".

Oostenrijk.

Keizer Wilhelm op bezoek.

Keizer Wilhelm heeft vooral Zaterdag op het jachtveld van den Oostenrijkschen kroonprins, een goeden buit gemaakt. Van de 3200 fazanten die geschoten werden, nam de Duitsche monarch er alleen 1100 voor zijn rekening.

's Avonds had op het slot Konopischt een diner plaats, waarbij twintig personen aanzaten. Om tien uur nam keizer Wilhelm afscheid van zijn gastheer en familie en vertrok naar Weenen, waar hij Zondag vertoefde.

Een legaat van 100.000 Kronen afgewezen.

Een zonderlinge Weensche fabrieksdirecteur had in zijn testament een legaat van 100.000 kronen geschonken voor een stichting „tot opleiding van betere eerlijker en plicht-bewuster menschen", doch waarbij „de godsdienstige dogma's en de nationale en economische geschillen absoluut moeten zijn uitgesloten".

Het stedelijk bestuur, wel overtuigd dat de bepaling van het testament onmogelijk was uit te voeren, bedankte natuurlijk voor deze gift. Het geldt komt nu aan de vrijmetselarij.

Msb.

Amerika.

Moderne afzetterij.

Dezer dagen ontving een dame te Chicago, een zekere Frederika Steele, een anoniemen brief. Toen zij dezen geopend had, vond zij er een gelelachtige massa in en bovendien een getypt schrijven, waarop het volgende te lezen stond: „Bij het openen van dezen brief, zult gij twee millioen bacillen, die ik hierin gekweekt heb, de vrijheid geven. Zonder twijfel wordt gij er door aangetast. Maar ik bezit een middel, dat die bacillen in uw lichaam dooden kan, wanneer gij mijn middel binnen negen dagen, nadat gij aangetast zijt, gebruikt." De afzender eischte dan 10.000 Mark voor de verzending van zijn onfeilbaar geneesmiddel.

Ook andere personen moeten een dergelijk schrijven gekregen hebben, van sommigen werd zelfs 100.000 Mark geëischt.

De politie heeft nog geen spoor van den afzender gevonden. Een Amerikaansche dokter, die de bacteriën onderzocht heeft kan het soort niet precies vaststellen. Het schijnt een bacillensoort te zijn, waarvan men nog zeer weinig weet, die echter na eenige weken de of den aangetaste beslist doen sterven.

Een zeldzaam stuk drukwerk en de lotgevallen er van.

Toen Benjamin Franklin, nog bijna een knaap, van Londen naar Philadelphia was gegaan, vond hij daar werk als zetter in een drukkerij. Onder het zetten van Wollaston's „Natuurgodsdienst" rezen in hem zulke ernstige bedenkingen tegen de daarin neergelegde beginselen, dat hij zich verplicht gevoelde, daaraan in een geschrift uiting te geven. En zoo ontstond Franklin's verhandeling over „Vrijheid en Noodzakelijkheid, Vreugde en Smart", een nietig boekske, waarvan hij later, tot eer en roem gekomen, niets meer wilde weten en dat hij daarom aan den handel onttrok en vernietigde. Van de 100 exemplaren, die de destijds 19-jarige zelf had gedrukt, zijn er, voor zoover bekend, slechts twee overgebleven en één daarvan kwam op de veiling van Huth, bij Sotheby, onder den hamer. Ook in een ander opzicht is dit zeldzaam werkje merkwaardig, en wel in de weergalooze stijging van den prijs. Omstreeks 1850 kocht de boekhandelaar Henry Stevens het boekje voor f 1,50. Hij wendde zich tot het Britsch Museum en bood het daar aan voor f 12, welk aanbod echter van de hand werd gewezen. Later werd het voor pl.m. f 235 het eigendom van Hotten die het weer aan Huth overdeed voor f 270. Op de onlangs gehouden veiling was de zoon van den eersten eigenaar tegenwoordig en ter herinnering aan den prijs, vroeger door zijn vader betaald, begon hij met voor het werkje 1.50 te bieden, wat bij de aanwezigen een veelbeteekenenden glimlach te voorschijn riep. Het duurde niet lang, of er werd f 3800 voor ge-

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

16

Hugo, zijn vrienden, de graaf van Gruythuizen en de trouwe edellieden, bleven in de zaal achter het balkon terug. Karel had uitdrukkelijk verboden een der boogschutters te doen aanrukken, zoodat dan ook geen enkele soldaat tegenwoordig was.

Toen hij op 't punt was het volk toe te spreken, rees een nieuwe moeilijkheid voor hem op. Daar Karel den grootsten tijd zijner jeugd in Bourgondië had doorgebracht, kon hij zich slechts gebrekkig in het Vlaamsch uitdrukken.

Op dit oogenblik echter mocht hij geen andere taal gebruiken om tot de menigte te spreken. Zeer moest de vorst zich dit oogenblik geweld aandoen, om niet tegen de oproermakers los te donderen, laat staan om hen woorden van verzoening toe te spreken in een voor hem moeilijke taal. De vaandels der oproerlingen wapperden onder zijn oogen en de reliquiekast van Sint Livinus stond op den grond naast de lijken der tolgaarders en de priesters, die voortgingen met bidden.

„Burgers!" zoo begon hij, „God behoede u! Ik ben uw hertog, uw wettige heer! Ik kom u bezoeken, u door mijn tegenwoordigheid een blijk van mijn sympathie geven. Ik wil u in vrede en voorspoed doen leven en ik bid u, u onderworpen en welwillend te gedragen. Alles, wat ik voor u kan doen, zal ik doen, en ik zal u geven, wat mij mogelijk is".

Hij moest zichzelf geweld aandoen, deze woorden te uiten, want terwijl hij deze woorden op een zachten toon sprak, greep hij zoo heftig het hekwerk van het balcon vast, dat het bijna brak.

„Hoera!" riep het volk.

„Wij zijn uwe onderdanen, wij danken u", voegden eenige stemmen van dichtbij staanden er bij.

„Sire", zoo kwam de graaf Van Gruythuizen nu tusschenbeide, „gij hebt genoegzaam uw grootmoedigheid getoond; veroorloof mij, in uwen naam en in bijzonderheden al uwe goede bedoelingen uiteen te zetten".

„Goed", antwoordde Karel.

Gruythuizen trad vooruit en hield een verstandige en voorzichtige redevoering, het volk aanmanend tot eensgezindheid en goede hoop. Hij ging de weldaden na, die de vorst aan zijn trouw volk van Gent wilde schenken, en verklaarde, redenen te hebben om te gelooven, dat de meerderheid reeds door de grootmoedigheid van den vorst gewonnen was. Op dit oogenblik verliet Rubbes eensklaps zijn plaats, ging het huis binnen, waar Karel zich bevond en sprong op het balcon naast den hertog.

Met kracht liet hij zijn ijzeren handschoen op de balustrade neerkomen en sprak:

„Sire, gij weet niet, wat de eischen zijn der Gentenaars: ik zal het u mededeelen. Bij den vrede van Gavre ontnam uw vader Filips ons het eigen bestuur dezer stad, onze dekens, onzen burgemeester. Hij ontnam ons de banieren onzer corporaties. Wij waren vrije mannen en hij maakte ons slaven. Wij moesten vervolgens om de oorlogskosten te kunnen bestrijden, belastingen betalen op het koren en de Cueillotte, dat wij vernield hebben, oprichten. Wij vragen u, deze belasting af te schaffen, de laatste sporen uit te wisschen van dien oorlog, door ons de banieren te laten houden, ons vrijheid te geven om ijzeren halsbergen te dragen, die men voor onze oogen verbrijzelde, en ons de vrijheid terug te schenken onder uw gezag als graaf van Vlaanderen".

Met moeite kon Karel zijn toorn bedwingen.

„Is dat alles?" vroeg hij eindelijk.

Rubbes keek den vorst onbeschaamd vlak in het gelaat. „Sire", zei hij, „ik heb u alleen overgebracht, wat deze menschen willen, het staat thans aan u, het toe te staan".

„Die oproerlingen", mompelde hij toornig, „durven mij zulke dingen in het gezicht zeggen. Mij bang maken met dergelijke eischen, mij, Karel den Stoute!"

„Gruythuizen", zeide hij, zich tot dezen wendende, „Goddank, dat ik mijn kalmte wist te bewaren".

„Sire", sprak de graaf, „laat het volk over de woorden nadenken, die gij hun gesproken hebt en gaan wij naar het paleis terug!"

„Neen, zoo mag het niet afloopen; het geldt niet alleen mijn persoon, maar ik verlang, dat men God den eerbied bewijst, die Hem toekomt!"

Hij trad daarom weer op het balcon en zeide met sterke stem:

„Burgers! gaat thans vreedzaam naar huis; doch brengt eerst de reliquiekast van den glorierijken Heiligen Livinus naar de kerk van Sint Bavo".

Enkelen wilden op deze woorden de draagbaar opbeuren, maar anderen verzetten er zich tegen en langer dan een kwartier bleef men bij de overblijfselen van den heilige, oneerbiedige aardigheden debiteeren en ruzie maken.

„Sint Livinus zal vertrekken!"

„Sint Livinus zal niet vertrekken".

De priesters lagen nog altijd op de knieën en trachten zooveel mogelijk de reliquiekast te beschermen. Men schreeuwde, men joelde en men vond daardoor een nieuw middel om den hertog van Bourgondië te beleedigen.

„We zullen gaan", zeide hij tot Gruythuizen.

Karel steeg te paard en reed weg. De opstandelingen zwaaiden, ten teeken van triomf, de banieren der corporaties.

Den geheelen dag werd beraadslaagd.

De bezadigde mannen wisten eindelijk te bewerken, dat de priesters de reliquiekast naar de kerk mochten terugbrengen. Zij trachtten daarop de samenzweerders tot rede te brengen. Maar hun verzoeningsgezinde pogingen leden schipbreuk, Rubbes en de zijnen bleven in hun verzet volharden. In de herbergen vonden zij bier en wijn en des avonds liet men de piktonnen branden. Den ganschen nacht door tierden de opstandelingen in de straten, in den omtrek van het paleis van den hertog van Bourgondië, om 't welk zijn vrienden en edellieden trouw en moedig de wacht hielden.

In plaats van de muiters te kalmeeren, werkten de bezadigde woorden van den hertog van Bourgondië niets anders uit, dan dat zij nog driester werden. Had de prins, toegevend aan de natuurlijke drift van zijn karakter, en luisterend naar den raad van zijne meeste edellieden, het marktplein laten omsingelen en de witte kaproenen aan zijne boogschutters overgeleverd, de schrik zou waarschijnlijk de wanordestichters rede hebben doen verstaan. De dood van eenigen, de gevangenneming van anderen zouden de massa het noodige ontzag hebben ingeboezemd. De herinnering, hoe Filips opstanden onderdrukte en de vernederingen, die er gewoonlijk op volgden, bracht de minder onredelijken spoedig tot inkeer. Maar Karel hoorde de schaamtelooze eischen van Rubbes aan en liet hem rustig heengaan. Hij zag de zeventig banieren der ambachten zich vrij op straat bewegen; men brak het tolgaardershuisje op vollen dag af, en hij verbood aan zijne soldaten naar een der opstandelingen de hand uit te steken.

Geen wonder, dat dit de oproermakers deed meenen, dat alles mogelijk was. Overigens moet in dezen Gentschen opstand, als in zooveel andere oproeren, onderscheiden worden, tusschen wie opstoken, schreeuwen en vechten.

Wordt vervolgd.

boden en ten slotte ging de jonge Stevens er mee strijken voor de kapitale som van ruim f 12,000. Het andere exemplaar van het kostbare werk was ook in het bezit geweest van den boekhandelaar Stevens, maar werd in 1881 voor f 1200 verkocht aan de regeering der Vereenigde Staten.

(Het Tarief.)

Binnenlandsch Nieuws.

Poirters-monument.

Onderstaande circulaire is aan een aantal personen verzonden, bij wie men belangstelling voor het Poirters-monument veronderstelt:

L. S.

Een gedenkteeken van Pater Poirters, den schrijver van „Het masker der wereld afgetrokken", den gevierden „vader Cats" onzer katholieke voorouders.

Dat hij een openbare hulde verdiend heeft, weten allen die dezen volksvriend en volksdichter kennen. Een standbeeld voor hem oprichten is het vervullen van een lang verzuimden plicht.

Poirters was een Brabanter. Reden, waarom eenige Brabanters uit Zuid- en Noord-Nederland zich als gerechtigd achten een comiteit te vormen tot oprichting van een eere-monument voor Adrianus Poirters van Oisterwijk, in de plaats zelf zijner geboorte.

De comissieleden rekenen op den zedelijken en stoffelijken steun van geheel het Nederlandsch sprekende volk, en veroorlooven zich een beroep te doen op de eendrachtige samenwerking van stam- en taalverwanten in Noord en Zuid.

EERE-VOORZITTERS:

Z. D. H. Mgr. W. VAN DE VEN, Bisschop van 's Hertogenbosch.

Z. E. Mr. A. E. J. BARON VAN VOORST TOT VOORST, Commissaris van H. M. de Koningin in Noord-Brabant.

EERE-COMITÉ:

H. J. Allard, S. J., Maastricht, Letterkundige.

H. van Beckhoven, Oisterwijk, Oud-Burgemeester van Oisterwijk.

Mej. M. E. Belpaire, Antwerpen, Letterkundige.

Dr. Fr. van Cauwelaert, Antwerpen, Volksvertegenwoordiger.

Mgr. A. J. Diepen, 's Hertogenbosch, Directeur der Bisschoppelijke Kweekschool.

Jhr. P. J. J. M. van der Does de Willebois, 's Hertogenbosch. Lid van de Eerste Kamers der Staten-Generaal.

J. C. de Keyzer, Oisterwijk, Burgemeester van Oisterwijk.

Mr. W. M. van Lanschot, 's Hertogenbosch, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Dr. K. Lecoutere, Leuven, Hoogleeraar aan de Universiteit.

J. v. d. Meyden, Oisterwijk, Pastoor van Oisterwijk.

Dr. J. Muyldermans, Mechelen, Bestuurder der Kon. Vlaamsche Academie.

W. J. H. Prinzen, Helmond, Oud-lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Jhr. Mr. Fr. van Rijckevorsel, 's Hertogenbosch. Bestuurslid van het Genootschap voor K. en W. in Noord-Brabant.

Mr. A. J. M. Smits, Oosterhout, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Jhr. F. X. A. Verheyen, 's Hertogenbosch, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Is. Vogels S. J. 's Gravenhage, Provincaal der Paters Jesuïeten.

UITVOEREND COMITÉ:

Jhr. Mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt, 's Hertogenbosch, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Voorzitter.

Dr. L. J. W. Smit, 's Hertogenbosch, Oud-Rector van het Gymnasium, Onder-Voorzitter.

J. A. C. de Kroon, St. Michiels-Gestel, Professor van het Klein-Seminarie, Penningmeester.

A. B. van Beurden, Roermond, Geschiedkundige.

Dr. J. P. le Blanc, Haaren, Professor aan het Groot Seminarie.

Dr. P. J. M. van Gils, Leeraar aan het R. K. Seminarie en Gymnasium.

W. J. Juten, Bergen op-Zoom, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Archeoloog.

A. N. Mutsaers, Tilburg, Pastoor, Letterkundige.

W. H. A. Smulders, Tilburg, Kapelaan, Letterkundige.

Dr. D. Stracke, S. J. Aalst, Leeraar aan het College.

Dr. X. Smits, Tilburg, Kapelaan, Lid der Koninklijke Academie van Oudheidkunde van België. — Tweede Secretaris.

A. N. J. Huijbers, Oisterwijk, Kapelaan Letterkundige, — Secretaris. Hgz.

Bureau voor de R. K. Vakorganisatie.

Onder voorzitterschap van den heer J. van Rijzewijk werd Maandagmorgen in het Gebouw der St. Jozefsgezellen-Vereeniging aan de Stadhouderskade te Amsterdam een gecombineerde vergadering gehouden van de Hoofdbesturen der bij het Bureau van de R. K. Vakorganisatie aangesloten Vakbonden. Overeenkomstig den wensch der 3e Jaarvergadering, werd deze vergadering gehouden op een werkdag ten einde de Zondagsrust voor hoofdbesturen en journalisten te bevorderen. Slaagt deze proef, dan zullen voortaan de gecombineerde bestuursvergaderingen niet meer des Zondags plaats hebben. Van het slagen dezer proef — aldus de agenda — zal dus afhangen of het voorbeeld der hoofdbesturen den nekslag zal geven aan het overtollig vergaderen op Zondag.

(Voorzeker een prijzenswaardig streven, hetgeen wij hopen, dat slagen moge.)

Te elf uur heette de voorzitter de afgevaardigden welkom, en constateerde, dat de opkomst bevredigend was, zoodat de proef om op een werkdag te vergaderen geslaagd kon worden genoemd. Spr. noemde het voorts, een verblijdend verschijnsel, dat R.K. Vakorganisatie steeds groeiende en bloeiende is. Op den 1en Oct. jl. telden de bij het Bur. aangesl. vakbonden een totaal aantal leden van 25.316. De jongste kwartaal-staten van 6 bonden, waren echter nog niet ingekomen, zoodat men de staten moest nemen met de vermelding van het ledental zooals die het vorig kwartaal was. Daar die bonden in bloeiende omstandigheden verkeeren is hun ledental den laatsten tijd zeer zeker toegenomen en mag men het totaal aantal leden zeker schatten op 26.000. Dit bewijst — aldus spr. — wel ten duidelijkste, dat we met de centralisatie inderdaad op den goeden weg zijn.

Vervolgens werd in behandeling genomen de ontwerp-begrooting in ontvangst en uitgaaf vastgesteld op een bedrag van f 19.953.75. Bij de bespreking van de kosten van de R. K. Vakbeweging" kon worden geconstateerd, dat het blad momenteel ruim 1200 abonnementen heeft, en dit getal iedere maand stijgende is. Met het oog op den overvloed van copy, welke er steeds voor het blad is, werd de vraag gesteld of men het blad niet om de 14 dagen kon doen verschijnen.

De heer Haazevoet zeide, dat hiertegen wel bezwaren waren, aangezien het blad zich momenteel nog niet bedruipen kan. Wanneer het blad 3000 abonné's telt à 30 cent wordt op de exploitatie eenige winst gemaakt. Tegen de jaarvergadering in Februari 1914 te houden hoopt men dit aantal bereikt te hebben. Alsdan kan een voorstel om het blad om de 14 dagen te doen verschijnen in behandeling genomen worden.

Besloten werd aan het Fonds der R. K. Vakbeweging, tot bestrijding der Tuberculose Herwonnen Levenskracht, een subsidie te geven van f 100.—.

Naar aanleiding van den post „Nog te voeren propaganda onder diverse groepen f 500.—" vroeg de heer C. J. Kuiper, hoe het stond met de propaganda onder de landarbeiders en de steenfabriekarbeiders. De voorzitter zeide, dat aan de propaganda in het algemeen voortdurend aandacht geschonken wordt, doch men die propaganda niet zoo planmatig heeft kunnen voeren als was vastgesteld.

De heer Haazevoet merkte op, dat men voor propaganda-voeren onder de steenbewerkers het begin van het jaar moet kiezen. Dan is er drukte in het bedrijf en vreezen de werklieden niet zoozeer voor ontslag, wanneer zij zich organiseeren omdat men hen dan niet kan missen. Onder de landarbeiders en zeelieden is propaganda gevoerd; de eerste zal resultaat hebben, de laatste niet zoozeer. Men heeft over het algemeen te weinig medewerking. In Vlissingen zou b. v. wel een organisatie van zeelieden zijn te stichten mits de K. S. A. en de R. K. Volksbond daar actiever waren. Onder de Curaçao'ers wordt gewerkt en wellicht zal men op Curaçao een zeelieden-organisatie kunnen stichten, hetgeen men ook nog eens te Batavia hoopt te bereiken.

Medegedeeld werd nog, dat in het voorjaar overleg zal gepleegd worden met de glas- en aardebewerkersbond en andere bonden om op een dag hunne vrijgestelden te doen optreden in verschillende plaatsen onder de steenfabriekarbeiders, teneinde afdeelingen te stichten en zoo mogelijk een bond.

Het bestuur zeide nog toe andere bonden te raadplegen over de indeeling van zekere catagoriën van arbeiders.

Nadat nog besloten was den voorzitter en penningmeester een jaarlijksche schadeloosstelling te geven van f 100 voor diensten in het belang der organisatie te verrichten, werd de ontwerp-begrooting onveranderd goedgekeurd.

Vervolgens werd behandeld het Ontwerp-Hoofdstuk VIIIa van het Huishoudelijk reglement betreffende het Tuberculosefonds „Herwonnen Levenskracht".

Besloten werd punt f van art. 53 d. hetwelk de middelen noemt van „Herwonnen Levenskracht" en luidt: boetengelden, uit overtredingen van arbeidsovereenkomsten of fabrieksreglementen of uit vakvereenigingsreglementen voortvloeiende", te veranderen in: „toevallige baten"

Na nog eenige wijzigingen werd dit Hoofdstuk goedgekeurd.

Bij de rondvraag vroeg de Geestelijke-Adviseur, de ZeerEerw. Heer Bulters wat er waar was van de geruchten, dat in Zwolle een typografenvereeniging was opgericht door de K. S. A. in samenwerking met het Bureau van de R. K. Vakorganisatie, welke zou staan buiten de plaatselijke Hoofd-Vereeniging.

Uit volgende discussie bleek, dat het Bureau er absoluut buiten staat en de Graphischen Bond niet verantwoordelijk mag worden gesteld voor het verloop, dat de zaak in Zwolle genomen heeft.

Hierna ging de vergadering in huishoudelijke zitting over.

In de huishoudelijke vergadering werd behandeld het rapport der commissie tot onderzoek naar de mogelijkheid van de exploitatie eener drukkerij van de Ned. R. K. Arbeidersbeweging. De volgende conclusie werd, geamendeerd door den R. K. Bond van Glas- en Aardebewerkers „God en Ons Recht" en de Ned. R. K. Diamantbewerkersvereeniging, en gesteund door het bestuur van het R. K. Vakbureau, aangenomen n.l. om 1e te besluiten tot oprichting eener coöperatieve vereeniging of naamlooze vennootschap tot exploitatie eener eigen drukkerij met een kapitaal van f 100.000. De plaatsing van dit kapitaal zal geschieden naarmate de uitbreiding van drukkerij; 2e. een inschrijving te openen voor de R. K. Vakbonden en andere R. K. Werklieden-organisaties, tot het nemen van aandeelen; 3e. een commissie te benoemen of de bestaande commissie permanent te verklaren tot het ontwerpen van statuten, het opmaken van contracten, het voeren van onderhandelingen inzake het sluiten eener hypotheek en het plaatsen van een obligatieleening en het treffen van alle verdere voorbereidende maatregelen om tot oprichting te geraken.

Blijkens de toelichting in het rapport zal de drukkerij te Amsterdam gevestigd worden. De commissie van onderzoek werd permanent verklaard en bestond uit de heeren: J. van Ryzewyk, Henri Hermans, M. van Poll en P. J. Haazevoet.

Nederl. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel.

Onder voorzitterschap van den heer P. Moltmaker werd Zaterdagavond in café „De Nieuwe Karseboom", te Amsterdam, de algemeene ledenvergadering gehouden der Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel, welke Zondag werd voortgezet.

De voorzitter opende de vergadering met een welkomstwoord te richten tot de talrijke afgevaardigden, inzonderheid tot het Kamerlid A. B. Kleerekoper, die voortaan in het Nederlandsche Parlement de zaken van deze vereeniging zal behartigen.

Het is thans voor de eerste maal in langen tijd — aldus vervolgde spreker — dat wij bijeenkomen, zonder dat er belangrijke kwesties op de agenda voorkomen. Er kan natuurlijk critiek komen op de leiding van het hoofdbestuur, doch feiten, waardoor leden van een organisatie tegenover elkaar kunnen komen te staan, zijn er thans niet.

Spreker wil niet diep ingaan op oude kwesties om geen wonden open te rijten, doch het zou struisvogelpolitiek zijn geen enkel woord te zeggen over het afgeloopen jaar, dat een crisisjaar was.

Spreker herinnerde er dan aan, hoe in Breda en Tilburg een besluit genomen werd, dat niet naar den zin was van een deel der organisatie, waardoor er twee stroomingen ontstonden in de vereeniging, die elkaar fel bekampt hebben. Den tijd, dien we hebben zoek gebracht van Amsterdam tot het congres van Rotterdam met allerlei inwendige kwesties zal niemand echter terug verlangen.

Met vreugde constateerde spreker echter, dat steeds het bewustzijn bij de leden is aanwezig geweest om erger dingen te voorkomen.

Deze jaarvergadering moet geen strijd naar binnen opleveren. Van dit congres moet gezegd kunnen worden, dat het een strijd naar buiten heeft gestreden.

De confessioneel-georganiseerde spoor- en tramwegarbeiders in „St. Raphael" en den Prot.-Chr. Bond toch zullen trachten van het ten dezer vergadering behandelde wapenen te smeden tegen de Ned. Vereeniging. Die gelegenheid moet hun niet geboden worden. Wel brengen deconfessioneel-georganiseerden geen verdeeldheid, zooals de categorische bonden, welke laatste zich helaas te zeer ontwikkelen, maar toch zijn het onze vijanden.

St. Raphaël — aldus spr. — heeft zich reeds er in verlustigd, dat Braambeek als voorzitter was gecandideerd tegen den tegenwoordigen functionaris, maar het was geen minderheids-man, zoodat St Raphaël zich geen illusies behoeft te maken, dat daardoor opnieuw tweedracht zal ontstaan. Het hoofdbestuur heeft een moeilijken tijd doorgemaakt, doch nadat men elkaar in Rotterdam weergevonden had, heeft men eensgezind voortgebouwd.

Spr. wijst er dan op, dat er een geest van reactie heerscht bij de verschillende spoorweg- en tramwegmaatschappijen. Bij de Noord-Brabant-Duitsche Spoorweg Mij. bestaan rotte toestanden. Daar is bijv. een verbod uitgevaardigd om lid te zijn der Ned. Vereeniging. De loonen zijn te laag en de arbeidstijd te lang. De superieuren hebben er vrij spel, omdat men geen organisatie te vreezen heeft. Ook bij de H. S. M. moet men voorzichtig zijn, omdat de Directeur eveneens „de puist" aan de organisatie heeft gezien.

Het scheidsgerecht bij de H. S. M. is een paskwil omdat de scheidsmannen niet vrij staan en rancune-maatregelen te vreezen hebben van de directie. Spreker herinnert hierbij aan het ontslag Snel aan de Maliebaan en het ontslag van mej. van Oogen.

Bij de S.S. is wel vrijheid van beweging, doch ook daar ontstaat een geest van reactie. De directeur generaal doet concessies aan chefs, die hem ongunstig adviseeren.

Aan het mindere personeel weigert men daar verlof om openbare betrekkingen als raadslid e. d. te aanvaarden, doch den hoogeren ambtenaren staat men het wel toe. Spreker noemt in dit verband den naam van den heer Dufour.

Spreker bedankt dan de heeren Troelstra en Duys voor hun werken in het belang der organisatie, den laatsten vooral voor de door hem opgestelde motie, waarin een rechtspositie voor de tramwegarbeiders wordt gevraagd. Dat deze dringend noodig is bewees spreker door eenige feiten te memoreeren, die zich hadden voorgedaan bij de Haagsche Tramweg Mij. en de Westlandsche Stoomtram Mij.

In zake bovengenoemde motie zal het bestuur den 13en November a.s. bij den Minister op audiëntie gaan, om nadere toelichting te geven.

Spreker besloot met te zeggen, dat het ledental sterk groeit. In 1907 toch was het 809, in 1908 1500, in 1909 2700, in 1910 2500, in 1911 2700, in Januari 1912 2700, in Juli 1912 2500, in Maart 1913 1840, terwijl men in deze maand de 2800 heeft gepasseerd.

Hierna werden huishoudelijke aangelegenheden behandeld.

De heer Moltmaker werd bij acclamatie als voorsitter herkozen, nadat Braambeek verklaard had geen candidatuur voor deze functie te willen aanvaarden.

De functies van voorzitter en redacteur zullen voorloopig niet in één hand worden vereenigd.

Als hoofdbestuurders werden gekozen de heeren H. J. van Braambeek, M. J. v. d. Tempel, J. Vaton, mr. J. A. Rosenveldt, W. van Delft, A. v. d. Veen, N. Nathans en H. J. W. van Beugen.

Het hoofdbestuur zal in overweging nemen het voeren eener actie bij de directie der S.S., opdat wagenmeesters na 10 jaren dienst worden aangesteld als eerste wagenmeester, of een gelijke bezoldiging als 1e wagenmeester krijgen. Het hoofdbestuur zal een zelfde actie overwegen ten aanzien van andere functies met klassen.

Eveneens zal het hoofdbestuur overwegen het voeren eener actie voor uitbetaling aan het werkplaatspersoneel van 50 pct. bij overwerk, van 100 pct bij nacht- of Zondagsarbeid (ook aan het personeel van weg en werken); voor het ten volle uitvoeren in eigen beheer door de maatschappijen van de exploitatie van den goederendienst; voor de verhooging van het maximum salaris met f 0.10 per dag voor die leden van het personeel der S.S., die die verhooging op 1 Jan j.l. niet hebben gekregen.

Het hoofdbestuur zal voorts in opdracht van de algemeene vergadering stappen doen bij de regeering om te komen tot de invoering van een maximum diensttijd van 10 uur per dag voor het heele spoorwegpersoneel.

Opgedragen werd nog aan het hoofdbestuur, er voor te ageeren, dat het personeel het recht zal behouden, of voor zoover noodig zal verkrijgen, binnen zekere grenzen boven het reglementaire verlof met bezoldiging, desgewenscht verlof met bezoldiging te verkrijgen. (Dit met het oog op het steeds meer deelnemen aan het openbare leven door de arbeiders. Msb.

Armendokter—Raadslid.

In de gemeente Anloo, gelegen tusschen de Drentsche hoofdstad en de Groninger gemeente Wildervank is, naar het „Hbl." meldt, de verhouding tusschen de bewoners van allerlei gemeentedeelen niet te best. Het veengedeelte en het zandgedeelte hebben verschillende belangen, die zich niet te best met elkaar verdragen. Daarbij komt nog dat in de hoofdplaats van de gemeente, te Annen, zeer dikwijls ongenoegen bestaat tusschen den burgemeester Römelingh en den arts Borema. Beiden zijn ze nog slechts weinige jaren in Annen, doch de dokter is er reeds in geslaagd zich er populair te maken. De gemeente bouwt hem nu een woning.

Wegens het overlijden van een raadslid was er onlangs een tusschentijdsche verkiezing. En het noodlot bracht als candidaten: den burgemeester en den dokter. In het zuidelijke gemeentedeel Elset heeft men warm voor de candidatuur-Römelingh gestreden. Doch de andere dorpen waren machtiger en.... de dokter won het pleit. Op den stemmingsdag kwamen eenige ingezetenen van het veengedeelte vernemen hoe de totaal-uitslag was, maar de burgemeester joeg hen, onder wie een raadslid was, van het gemeentehuis, waarin de burgemeester woont. In de raadsvergadering, die volgde, interpelleerde het raadslid Hiddingh over deze beleediging, doch de burgemeester weigerde zich te verantwoorden en verwees hem naar de Justitie.

De dokter moest nu zitting nemen. Maar hij was gemeentegeneesheer en had een instructie, die hem aan den Raad ondergeschikt deed zijn. Dr. Borema vroeg den Raad al datgene te doen wat noodig was om hem in staat te stellen zitting te nemen. De burgemeester waarschuwde, niet alles op losse schroeven te zetten. De gemeente betaalt f 800 salaris. Maar een der Raadsleden kwam op het idee dr. B. ongevraagd eervol ontslag te geven en de armenpractijk voor f 100 minder aan hem op te dragen". Doodschouw en vaccinatie kan dan voor dat bedrag aan dr. Freie van Zuid-Laren worden opgedragen. En aldus besloot de Raad.

In de gehouden Raadsvergadering werden de geloofsbrieven onderzocht. Een Raadscommissie onderzocht ze en had geen bedenkingen, al verbloemde ze niet dat ze zich niet deskundig achtte. De burgemeester zeide dat hij, indien de Raad tot toelating mocht besluiten, daartegen toch bezwaren bij het college van Ged. Staten zou indienen. Met op één na algemeene stemmen ging de Raad met de conclusie der commissie accoord, waarna de burgemeester zijn voornemen herhaalde.

De dorpsbewoners wachten nu met spanning af wie het pleit zal winnen: hun dokter of hun burgemeester.

Middeleeuwsche overblijfselen.

Men schrijft uit Wierden (Overijsel) aan het „Volk":

In deze gemeente bestaan nog „Hand- en Spandiensten". De gemeentenaren worden telkens opgeroepen tot het verrichten van deze diensten. Zoo ook jl. Maandag. Onder hen die opgeroepen waren, behoorde ook de heer M., onderwijzer aan de Openbare Lagere School te Wierden, Ingevolge de aanschrijving namens de gemeente werd hem bevolen 's morgens in een der buurtschappen aanwezig te zijn, voorzien van een schop of greep. Daar men met straf bedreigd wordt, wanneer men aan de oproeping geen gehoor geeft, meende de heer M. verplicht te zijn aan de oproeping gevolg te geven. Zoo was hij op tijd met zijn werktuig op de aangegeven plaats aanwezig. De opzichter (gemeente-veldwachter) gaf hem als te verrichten werk op het laden van steen en puin. En 't moet gezegd worden, al werd meester's rug wat pijnlijk en deden de blaren in zijn handen pijn, hij deed flink zijn best. Maar daar meester nu niet in school aanwezig kon zijn, werden zijn kinderen naar huis gestuurd, waarover de ouders minder te spreken zijn. Daar ieder ingezetene per jaar acht dagen voor het zoogenaamde „boerwerken" kan worden opgeroepen, kunnen, wanneer ook de overige onderwijzende personen „boerenwerken" gaan, de kinderen heel wat dagen per jaar extra vacantie krijgen.

Het zou goed zijn, wanneer eens precies vastgesteld wordt, of men strafbaar is, wanneer men niet aan het bevel van het gemeentebestuur voldoet. Dit klemt hier nogal, daar het grootste gedeelte der arbeidende bevolking dat in de naburige plaatsen werkt, telkens een heelen dag verzuimen moet en dus loonderving plaats heeft. Men krijgt voor het verrichten der hand- en spandiensten geen vergoeding.

Trage belastingbetalers

Te Utrecht moest in het afgeloopen jaar aan 10.000 van de 18.500 aangeslagenen op de kohieren der inkomstenbelasting eene waarschuwing worden gezonden.

Luchtballon.

Men meldt aan de Msb.

Te Loosduinen werd Zondagmiddag een hevige opschudding verwekt, doordat men met groote snelheid een luchtballon zag komen aandrijven. De tocht ging in de richting van de zee en men vreesde, dat het gevaarte daarin zou terecht komen. Al spoedig bespeurde men echter groote deuken in den ballon en zag men het geheel snel dalen. Op vijf minuten van het strand greep het anker in de duinen vast en kon men landen.

Toen wij aankwamen, waren twee heeren reeds uit de mand gesprongen, maar de derde zat er nog in. De heeren deelden ons mede leden te zijn van de Belgische Luchtvaartvereeniging en 's-morgens te half twaalf met hun luchtschip de „Avis I" op het tentoonstellingsterrein te Gent te zijn opgestegen.

De balloncommandant, de heer Dryghe was vergezeld van den heer Cosijns, aviateur van de Farmanfabriek, en van den heer Deschrijver, secretaris van de Belgische vereeniging voor Luchtscheepvaart.

Bij het neerkomen was de laatste tegen den rand der mand geslagen en had een paar ribben gekneusd. Al spoedig was dr. Boekelman uit Loosduinen ter plaatse, die den gekwetste naar zijn woning wilde brengen. De heer van Waveren uit Leiden, die juist den Strandweg passeerde, stelde aanstonds zijn auto voor het vervoer beschikbaar. De ballon was spoedig ingepakt en werd door een voerman naar het station van de Hollandsche Spoor in Den Haag gebracht. De heeren zelf hoopten 's avonds nog in Brussel te zijn. Men had een hoogte van 1300 Meter bereikt.

Esperanto onder de Katholieken.

In de afgeloopen week is te Roermond eene afdeeling opgericht van den Ned. R. K. Esperantisten-Bond „Nederlanda Katoliko".

De oprichtingsvergadering was bijzon-

der druk bezocht, door volk van alle standen. Leeraren van het College, priesters, broeders, middenstanders, de rechterlijke macht, werklieden, spoorlui waren allen vertegenwoordigd. Van de vergadering gaven er zich 55 als leden van de nieuwe afdeeling op.

Te Utrecht werd de vorige week een Esperanto-cursus voor de leden van de leden van de R. K. Werklieden-Vereeniging „St. Joseph" begonnen met 31 deelnemers.

Een Stroopersschot.

Een bekend wildstrooper C. Z., te Noordwijkerhout die zich Maandagnacht achtervolgd zag, heeft een jachtopziener van gravin van Lynden in het onderlijf geschoten. De dader is daarop gevlucht, doch is spoedig gearresteerd en in verzekerde bewaring gesteld.

Ouderdomsrente.

De Bond voor Staatspensionneering heeft zich met een adres gewend tot den minister van landbouw, nijverheid en handel, waarin waardeering wordt uitgesproken voor diens plannen tot wettelijke voorziening in sociale nooden, speciaal wat betreft het voornemen, om nog in den loop van deze zitting een wetsontwerp in te dienen tot het kosteloos verleenen van ouderdomsrente aan behoeftige zeventigjarigen.

Met leedwezen is echter het voornemen vernomen, om van de toekenning der ouderdomsrente buiten te sluiten degenen, die gedurende een te bepalen termijn ondersteuning genoten van een instelling van weldadigheid.

Adr. teekent hiertegen ernstig protest aan. Een toestand van armoede op hoogen leeftijd, immers grenzende aan het 70e jaar, is, in verreweg de meeste gevallen niet te wijten aan eigen schuld, dus óók niet de noodzakelijkheid van op dien leeftijd tijdelijk of geregeld bedeeld te worden.

Wel is waar zijn in Denemarken de in de laatste 5 jaren bedeelden van het ouderdomspensioen buitengesloten, doch deze uitsluiting komt in een geheel ander licht door den vroegen, immers 60-jarigen, leeftijd van pensioensingang. Ook in Groot-Brittanje en Ierland werden aanvankelijk de vroegere bedeelden buitengesloten, doch dáár met de uitgesproken bedoeling om den uitsluitingsmaatregel zoo spoedig mogelijk op te heffen, hetgeen dan ook 2 jaren na de invoering der wet heeft plaats gehad.

Adr. bepleit reeds dadelijk deze uitsluiting te doen vervallen, en den leeftijd voor toekenning der ouderdomsrente te vervroegen tot op 65 jaar.

In den slaap verrast.

In den nacht van Zondag op Maandag zonk in het Stadskanaal bij Zuidbroek een schip, geladen met suikerbieten, bestemd voor de beetwortelsuikerfabriek te Viervlaten (bij Groningen). Omstreeks 2 uur werd de schipper wakker geschrikt door het binnenstroomen van het water. In allerijl wist hij zich met zijn vrouw en kroost te redden, met achterlating van alles. Slechts enkele kleeren kon ieder meenemen, en tot over de knieën door het water gaande bereikten zij de trap naar het dek. Spoedig daarna was het schip geheel onder water.

Naloting voor de Nationale Militie.

Dinsdag had te Apeldoorn de naloting plaats voor de nationale militie. Er had zich n.l. een onregelmatigheid voorgedaan, hierin bestaande, dat Hendrik Blom, in plaats van vóór na Hijmen Blom had geloot. De Commissaris der Koningin vernietigde daarom de loting gedeeltelijk. Protesten daartegen van twee vaders, wier zonen een vrij nummer hadden getrokken, bij H. M. de Koningin, Gedeputeerde Staten en den gemeenteraad, hadden geen gevolg.

Geredden der „Volturno".

Gisterenmorgen zijn met de „Batavier II" te Rotterdam aangebracht 21 geredden van de equipage der „Volturno", bestaande uit het dek- en machinepersoneel.

Door een der booten, die aan de redding hebben deelgenomen, waren zij te Philadelphia aan land gezet.

De geredden zijn in het Uraniumhotel ondergebracht.

Onder deze geredde leden der bemanning, bestaande uit verschillende nationaliteit zijn de volgende Hollanders: M. Stegmeijer, 5e machinist; H. Pijt, tremmer; J. Funken, magazijnmeester; M. de Groot, steward; J. den Exter, steward; H. L. Schmidt, kwartiermeester; J. B. Mistel, stoker; J. Arends, 2e timmerman; G. Kraan, steward; H. Berkenmeijer, steward en G. J. Willigen., barbier.

R. K. Handelsreizigersvereeniging St. Franciscus.

Men meldt uit Tilburg aan de Msb.

Onder voorzitterschap van den heer Th. de Vreeze had Zondagavond op de bovenzaal van café Marinus de algemeene vergadering plaats van bovengenoemde vereeniging.

Aan de bestuurstafel was eveneens de adviseur de Weleerw. heer De Bruijn gezeten. De opkomst der leden stemde den voorzitter, zooals hij in zijn welkomstwoord getuigde zeer tot tevredenheid en hij hoopte, dat in het nieuwe vereenigingsjaar alle vergaderingen dezelfde belangstelling zouden genieten.

Op de agenda stonden voornamelijk huishoudelijke zaken.

Uit het jaarverslag van den penningmeester bleek, dat de inkomsten het vorig jaar hebben bedragen f 502.04, terwijl de vereeniging eene uitgave van f 422 92 te boeken heeft, zoodat een voordeelig saldo van f 80.13 kon worden genoteerd. Ook de Prop.-kas sloot met een voordeelig saldo van f 14.65.

De heeren Van Loon, Knoopen en v. d. Berg worden belast met het nazien der rekening.

Uit het jaarverslag van den secretaris kan worden opgemaakt, dat de vereeniging sterk in bloei toeneemt. In drie jaren tijd klom het ledenaantal van 54 op 117, terwijl het aantal donateurs steeg van 18 tot 61.

Nadat de heer Bruning had medegedeeld, niet meer als bestuurslid in aanmerking te willen komen, daar hij de vergaderingen niet geregeld kan bijwonen, werden wegens de periodieke aftreding van twee commissarissen de heeren K. Baesjou en Joh. Jurgens in deze functie gekozen. Beide heeren namen hunne benoeming aan.

De voorzitter deed nog enkele mededeelingen omtrent de propaganda-avonden, waarop Mr. Dr. Jan van Best en oud-minister Talma het woord zullen voeren en droeg de definitieve regeling daarvan op aan de Prop.-commissie met den heer P. Smits als voorzitter.

Verder werd medegedeeld en voorlezing gedaan van een request aan H. M. de Koningin met verzoek eene loterij toe te staan ten bate van het reservefonds der vereeniging. De vereeniging stelt zich voor 10.000 loten uit te geven à f 0.50 per lot.

De commissie belast met het nazien der rekening bracht een gunstig verslag uit, waarna de penningmeester onder dank voor zijn accuraat beheer werd gedechargeerd. Ook den secretaris werd een woord van dank gebracht voor zijn keurig jaarverslag.

Nadat nog de mededeeling was gedaan, dat op 16 November voor de leden eene H. Mis zou worden opgedragen en hieromtrent eenige regelingen waren getroffen, nam de adviseur het woord om de vereeniging en bestuur geluk te wenschen met de verkregen resultaten. Deze waren vooral te danken aan den vriendschappelijken geest, die er in deze vereeniging heerscht en aan het beleid en den ijver van het bestuur. Met deze woorden stemden alle aanwezigen luide in, waarna de voorzitter onder dank de vergadering sloot.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 29 October 1913.

— Morgen Donderdagavond om 7 uur openbare raadsvergadering.

AGENDA:

1. Stemmingsnummer.
2. Vaststelling notulen der vergaderingen van 2 Sept. 1913.
3. Ingekomen stukken.

a. Procesverbaal van kasopneming van 7 Oct. 1913 in kas 8792,21½.

b. Schrijven van Ged. S. van 16 Oct. 1913, waarbij wordt toegezonden goedgekeurd kohier hoofdelijken omslag.

c. Adres van Egelina van der Meijden van Oct. 1913 verzoekende vergunning tot demping van ongeveer 25 meter lengte sloot tegen perceel A no. 1506.

d. Adres van onderwijzers van bijstand, verzoekende behandeling van hun adres om salarisverbetering.

e. Adres van het bestuur van het Kruisverbond van 14 Oct. 1913 verzoekende voor het jaar 1914 een subsidie van 150 gulden.

f. Schrijven van Ged. S. van 4 Sept. 1913 inhoudende bedenkingen tegen het goedkeuren van het ingezonden reglement burgelijk armbestuur.

g. Schrijven Ged. S. van 16 Sept. 1913 berichtende de ontvangst van een afschrift der verordening tot wijziging der algemeene plaatselijke politieverordening.

h. Adres van den Nederlandschen Bond van gemeenteambtenaren en van den algemeenen Nederlandschen Politiebond alsmede een schrijven van Ged. S. in zake bijdrage van pensioen van de gemeenteambtenaren met nota van den Burgemeester.

4. Vaststelling besluit tot benoeming van M. J. d. Bont tot onderwijzer te Gemonde.
5. Vaststelling gemeenterekening over 1912. Rapport der commissie van onderzoek. Antwoord van B. en W.
6. Aanbieding begrooting der gemeente voor het jaar 1914.

Voorstel de begrooting in handen te stellen eener commissie van onderzoek.

Volgens rooster aan de beurt A. v. d. Sande, H. G. v. Leeuwen en W. v. Krieken.

7. Goedkeuring armenrekening 1912 en armenbegrooting 1914.
8. Concept besluit tot het in het openbaar verkoopen van Kanadaboomen.

Rondvraag.

— In beide parochiekerken zal te beginnen op Allerheiligendag, ter viering van het jubilé dat Z. H. Paus Puis X voor dit jaar heeft afgekondigd, ter herinnering aan het edict door Keizer Constantijn vóór 16 eeuwen afgekondigd, waardoor de vrede na ruim drie eeuwen van vervolging aan onze H. Kerk geschonken werd, een Triduum worden gehouden.

— *Proefverlichting.* De proefverlichting in de Kloosterstraat is begonnen. Er waren veel toeschouwers. Alle voorzorgsmaatregelen waren genomen.

Beide proeven zoowel van gas als van electrisch voldeden uitstekend.

— Op het Stationsemplacement alhier is dezer dagen een rol fijn koperdraad ontvreemd.

De rijkspolitie doet onderzoek tot heden zonder resultaat.

— Gisterenmorgen arriveerde met den trein van ongeveer 10 uur het lijk van Mevrouw de Baronesse v. Coehoorn. Aan het station stonden opgesteld een prachtige lijkwagen met een 15-tal lijkbezorgers en een paar rijtuigen voor de familieleden.

De lijkbezorgers plaatsten de kist in de lijkkoets en omhingen deze met een 7-tal prachtige kransen.

Vervolgens ging de stoet naar het landgoed Heerenbeek onder Oorschot toebehoorende aan de familie Coehoorn waar het lijk op het familiekerkhof werd begaven.

Haaren. De heer H. Reijnen vollontair der Secretarie alhier is benoemd met ingang van 1 November a. s. tot Ambtenaar der Secretarie te Nuland.

Den Dungen. Het 6-jarig zoontje van M. B., dat Vrijdag onder een tramwagen geraakte waardoor het aan armen en beenen zeer ernstig verwond werd, is aan de gevolgen overleden.

Tilburg. *Bloedige vechtpartij.* In de buurtschap Oerle had Zondagnamiddag een afschuwelijk familiedrama plaats. Een zekere J. S., een 65-jarig man met een zeer bewogen leven achter zich had tijdelijken zijn intrek genomen bij zijn aangehuwden neef K. Den ganschen morgen hadden zij met nog een ander familielid, zekeren R., zeer vriendschappelijk door gebracht onder een matig gebruik van een bittertje. Ook werd de maaltijd nog heel familiair met elkander genuttigd en zelfs niemand hunner had durven vermoeden dat kort daarna de goede harmonie tusschen het drietal in een hevigen twist en bloedig drama zou zijn veranderd. Om een nietigheid van den bejaarden wispelturigen S. ontstond er tusschen dezen en K. een woordentwist die dra zoo hoog liep dat men tot handtastelijkheden overging en K. aan het hoofd verwond werd. S. nam de vlucht doch door den woedende K. achtervolgd, viel hij spoedig in diens handen en werd de oude man beestachtig mishandeld door slaan en trappen en bleef hij daar op de straat als een doode liggen erg bloedend op den rug. Een paar politieagenten schoten toe waarop de beul het hazenpad koos.

De zwaar verwonde S. werd per brancard naar het politiebureau vervoerd waar Dr. Bloemen de eerste hulp verleende. Daarna is de patiënt naar het Gasthuis vervoerd. Naar we hoorden heeft hij een paar ernstige messteken in den rug bekomen doch zou zijn toestand niet levensgevaarlijk zijn.

De vermoedelijke dader K., die in zijn woning op den zolder was verscholen, werd gearresteerd en naar het politiebureau gebracht. Eenige getuigen van het treurig schouwspel werden aan het bureau van politie ontboden.

D. v. N.-Br.

's-Hertogenbosch. Om 8 uur stak Zondagavond boven Den Bosch en omstreken een krachtige stormwind op, die vele boomen ontwortelde. Het zeildoeken dak van het groote circus Hagenbeck werd van twee zijden dwars doormidden gescheurd, hetgeen bij de duizenden bezoekers onrust verwekte, te meer daar de tentpalen begonnen te waggelen. Het gevaar voor kortsluiting der electrische geleiding was tevens niet uitgesloten. Vandaar dat het publiek, op verzoek der directie, de tent om negen uur kalm ontruimde, daarbij een toegangsbewijs ontvangend voor de voorstelling van Maandagavond.

St. Oedenrode. *De kerken van St. Oedenrode.*

Men schrijft aan de Msb.

Naar aanleiding van het bouwen eener nieuwe kerk te St. Oedenrode geven wij hier eene korte vermelding van de kerken, die weleer te St. Oedenrode bestonden:

De oude parochiekerk was de kerk van Eerschot, welks toren nu nog bestaat. In het jaar 1583 brandde zij af en werd kort daarop herbouwd, doch zonder steenen gewelven. Zij bezat 7 altaren. De 12 Apostelen stonden op de 12 pilaren geschilderd. In 1648 kwam zij aan de Protestanten en bleef in hun bezit tot 1794. In 1800 werd een groot gedeelte van de spits met zijn koperen knop door een hevigen storm op het schip der kerk geslingerd dat inviel. Het dak van 't priesterkoor en de zijbeuken bleven staan.

De ruïne der zijmuren, die wij nu nog kunnen zien, is de getuige van het bestaan der oude St. Martinuskerk.

Na den vrede van Munster in 1648 bleef de collegiale of St. Odakerk ledig tot 1741, toen het priesterkoor op kosten van het Rijk werd ingericht voor den eeredienst der Protestanten.

Dit koor was omtrent 14 M. lang. Het oxaal of afsluiting van 't koor, met het gestoelte der Kanunniken werd weggebroken, de vloer der kerk werd opgehoogd en gelijk gemaakt met het priesterkoor. Hierdoor kwamen de oude grafzerken onder den grond. Deze kerk bleef bij de Protestanten in gebruik tot 1801. Zij hadden den eenen Zondag dienst in deze en den anderen in de St. Martinuskerk.

Deze St. Odakerk werd gebouwd door Hildeware, gravin van Rode, 70 jaren na de verheffing der Relekwieën van St. Oda, gelijk blijkt uit het opschrift van de grafzerk, in de kerk neergelegd in 1507. Die verheffing heeft plaats gehad omstreeks het jaar 1100, volgens sommigen in 1103. Op het einde der vijftiende eeuw is het priesterkoor in gothieken stijl herbouwd. De oude St. Odakerk was in Romaanschen stijl geheel van tafsteen opgetrokken. Zij bezat 10 altaren.

In 1662 bouwde pastoor van Heestel, nabij het slotje Emmaus, eene schuurkerk, die in 1710 door pastoor van de Kerkhof op eigen kosten werd vergroot. Deze bleef de kerk van den Katholieken eeredienst tot het jaar 1810 toen de oude St. Odakerk was herbouwd en toegewijd werd aan St. Martinus. Zij was op de oude fundamenten opgetrokken, maar het priesterkoor was 4 M. korter en het schip 6½ M. langer geworden. Dit geschiedde onder 't pastoraat van pastoor Pijnenborgh, die in 1808 den eersten steen legde. Deze kerk is thans geheel afgebroken behalve het oud priesterkoor dat de Sacramentskapel wordt van de nieuwe kerk, waarvan den 15 Oct. l.l. de eerste steen werd gelegd.

Van al deze kerken bestaan nog kenteekenen.

De Inbraak in de Kathedraal.

Sedert Zondagmorgen blijven gelden en geschenken toevloeien om het eerherstel aan de Zoete Lieve Vrouw van Den Bosch zoo groot en innig mogelijk te doen zijn.

Naar ons ter oore kwam werden Zondag reeds een paar oorbellen, halsketting en andere kostbaarheden aan de plebanie bezorgd. Hgz.

Prov. Staten van Noord-Brabant.

In buitengewone zitting kwamen gisteren de leden der Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen om de electriciteitskwestie te bespreken.

De commissie, belast met de voorbereiding der electriciteitsvoorziening van Noord-Brabant bracht haar rapport uit en overlegde het statuten-ontwerp der juridieke sub-commissie in overleg met haren rechtskundigen adviseur Mr. Loeff te 's Gravenhage, betreffende de oprichting eener „Naamlooze Vennootschap Provinciale Noord-Brabantsche Electriciteit-Maatschappij."

Deze stelt zich ten doel, de distributie van electriciteit door geheel de provincie Noord-Brabant en daarbuiten, voor zoo ver haar zulks door het bevoegd gezag wordt opgedragen. Zij tracht haar doel te bereiken: 1e. door overnemen of oprichten en exploiteeren van een of meer electriciteitsfabrieken, eventueel door geheel of ten deele inkoopen van de benoodigde electriciteit; 2e. door het aanleggen en exploiteeren van netten en bijbehoorende inrichtingen voor het geleiden, transformeeren, verdeelen en leveren van electriciteit.

De vennootschap wordt aangegaan voor den tijd van 50 jaren met een maatschappelijk kapitaal van één millioen gulden, verdeeld in duizend aandeelen. Hiervan neemt de provincie deel met 995 aandeelen, terwijl vijf aandeelen, gesplitst in twee gedeelten, elk f 500, door eenige nader aan te wijzen gemeenten worden gestort. Aan den raad van toezicht wordt door Ged. Staten een adviseerend commissaris uit hun college toegevoegd.

Aanwezig was de rechtskundig adviseur, mr. Loeff. Medegedeeld werd dat reeds 183 gemeenten hun antwoorden inzonden en de Regeering het plan goedkeurde. Eerst moeten echter de noodige contracten worden afgesloten.

De heer Bressers uit Dongen, wordt aangewezen als afgevaardigde der Staten in den raad van toezicht, waarin op voorstel van eenige leden ook zitting neemt de Commissaris der Koningin, die deze functie gaarne aanvaardt.

Vervolgens werden tot twaalf uur de statuten punt voor punt behandeld, waarna de zitting tot twee uur werd geschorst.

Nadat de Staten eerst met gesloten deuren hadden vergaderd, werd om half zes de openbare zitting voortgezet.

De ontwerp-statuten werden, behoudens eenige kleine wijzigingen, in zijn geheel aangenomen.

Tot commissarissen der vennootschap werden gekozen de Statenleden, de heeren mr. P. Loeff, R. J. A. Diepen, dr. J. van Loon, J. Verheijen, J. de Vlam, W. C. J. J. Kipp, benevens de griffier, de heer J. Wagenaar.

Besloten werd met de firma De Wit een contract aan te gaan tot voorloopige levering van electriciteit aan de gemeente Helmond.

Vervolgens zal een bureau van advies worden ingesteld, dat met het college van commissarissen zal onderhandelen met de Peel-centrale en met de verschillende gemeenten om contracten af te sluiten. Van deze handelingen wordt rapport gezonden aan de groote electriciteits-commissie, die dit dan aan de Prov. Staten overlegt. Hierna wordt in een vergadering opnieuw een bespreking gehouden en een besluit genomen.

Rijkskeuring van hengsten.

Bij de Vrijdag te Zevenbergen gehouden najaarskeuring van hengsten zijn goedgekeurd:

„Lancier du Fosteau", van den heer Adam Punt, Fijnaart.

„Désiré", van den heer P. Nouws, Zundert.

„Garçon de Cambron", van den heer L. v. Dongen, Langeweg.

„Dragon de Lamourette", van den heer P. A. v. Gestel, Zevenb. Hoek.

„Champagne de Houtain", van den heer J. V. Sprang, Willemstad.

„Leopold", van mej. wed. Jac. Hagens, Standdaardbuiten.

„Omer de Roeulx", van den heer H. C. Neeus, Zevenb. Hoek.

„Réve de Gon", van den heer J. Maris Azn., Fijnaart.

„Mouton de Bu", van den heer J. Akkermans, Zevenb. Hoek.

„Mouton", van de heeren J. Maris Azn. Fijnaart, en L. C. Punt, Klundert.

„Jumbo", van heer B. Wouters, Gilze.

„Gerhart", van de Vereeniging tot verbetering van 't paardenras „Niervaart", Klundert.

„Gardus", van den heer Adr. Tabak, Zevenb. Hoek.

„Martin III", van den heer Adr. Naalden, Hoeven.

„Boer", van den heer B. J. De Deugd, Zevenbergen.

„Sans Peur", van de Hengsten-Vereeniging, Ginneken.

„Perdu", van den heer Van Gastel, Zevenb. Hoek.

„Robert VIII", van mej. wed Kolff, Almkerk.

„Cognac de Brages", van dezelfde.

„Frits VI", van den heer Adr. De Graaf, Babilonienbroek.

„Bertus II ex Malzahn", van de heeren Gebr. Hagoort, Dussen.

„Julian II", van den heer B. Dekker, Sleeuwijk.

„Ehrenknabe", van de Associatie Biesbosch, Werkendam.

„Ruthard", van den heer B. Dekker, Sleeuwijk.

Bruine hengst, van den heer Frits Putters, 's-Bosch.

„Rinaldo"' van den heer A. Verschoor Almkerk.

„Ehrenberg", van de Vereeniging tot verbetering van 't Paardenras" in 't Land van Heusden en Altena, Meeuwen.

De laatste 10 hengsten waren oorspronkelijk aangegeven voor de uitgestelde keuring te 's-Bosch.

Hiermee zijn deze keuringen afgeloopen.

Markten.

Donderdag 30 October.

Mill: jaarmarkt.
Veghel: jaarmarkt.
Waalwijk: jaarmarkt.

Vrijdag 31 October.

Fijnaart: vee.
Gorinchem: beesten.
Grave: jaarmarkt.
Megen: jaarmarkt.

Maandag 3 November.

Hedel: paarden.
Tilburg: jaarmarkt.
Tiel: vee.

Dinsdag 4 November.

Cuijk en St. Agatha: jaarmarkt.
Eindhoven: jaarmarkt.
Gilse: jaarmarkt.
Nijmegen: paarden.
Oirschot: jaarmark.
Oosterhout: beesteu, vee.
Osch: vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 5 November.

's Hertogenbosch: paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Capelle: jaarmarkt.
Etten: (N.-Br.) vee.
Made: paarden, beesten, varkens.
Nijmegen: vee.

Donderdag 6 November.

Rijen: beesten.
Terheijden: beesten.

Vrijdag 7 November.

Fijnaart: vee.
Roosendaal: beesten, vee.

Zaterdag 8 November.

Heusden: vee.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 27 Oct. Aangevoerd 161 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

Rotterdamsche Eiervelling R. E. V.

28 Oct. 1913. Kippeneieren f 5.05 9.05. Middenprijs f 8.— per 100. Eendeneieren f 5.80—f 7.—. Kalkoeneieren 9.50—000. Parelhoeneiren f 0.00—0.00 Handelaarseieren 5.35—0.00. Ganzeneieren f 00.00, alles per 100 stuks.

Aanvoer 6.467.

Adverteert in Centraal Brabant.

BEKENDMAKINGEN.

Onderzoek verlofgangers der Landweer.

De Burgemeester der Gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat het onderzoek over de verlofgangers der Landweer dezer Gemeente zal plaats hebben als volgt ten gemeente-huize te Boxtel:

Op Donderdag 6 November 1913.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1913.

Om 2 uur namiddag de lichtingen 1907 en 1908.

Om 3½ uur namiddag de lichting 1909.

Op Vrijdag 7 November 1913.

Om 10 uur voormiddag de lichting 1910.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1911.

Om 1 uur namiddag de lichting 1912.

Omtrent verdere bepalingen betreffende het onderzoek wordt verwezen naar de bekendmaking, aangeplakt in de publicatie-kast ten gemeentehuize, alwaar tevens is opgehangen een lijst, bevattende de namen, voornamen enz. der verlofgangers, die verplicht zijn aan het onderzoek deel te nemen.

Boxtel, 24 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Lijst der in het najaar 1913 goed- en afgekeurde springstieren.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Boxtel maken door deze bekend, dat in het najaar 1913 uit deze Gemeente werden **goedgekeurd** de navolgende stieren:

Zwartbonte stier van Michael van der Meijden, oud 13 maanden.

Zwarbonte stier van Jan van der Meijden, oud 14 maanden.

Roodbonte stier van Martinus Habraken, oud 18 maanden.

Zwartbonte stier van Johannes van Kasteren, oud 17 maanden.

Afgekeurd werden:

Roodbonte stier van Hendrikus van Hal, oud 12 maanden.

Vaalbonte stier van Martinus Timmermans, oud 18 maanden.

Boxtel, 25 October 1913.

Burgemeester en Wethouders
voornoemd,
A. GIJSEN.
De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

ADVERTENTIËN.

COKES.

Grove Cokes 55 ct. per H.L.
Geklopte „ 65 „ „ „
Gruis „ 25 „ „ „

Verkrijgbaar bij de GASFABRIEK te BOXTEL van 8—12 en 1½—6 uur.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.
Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.
Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds bekende merk dat de beste doofkolen geeft is te Boxtel uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.
Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Roomsch Protest
tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.
door
P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.

1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???

2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?

Prijs van iedere brochure afzonderlijk:

1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De „*Nieuwe Venlosche Courant*" schreef: Anti-drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.

Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn.**"

En „*Het Centrum*" nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen**, waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van elke andere verlichting:

Uitgaven van de
Firma Van Moorsel & Van den Boogaart, Boxtel

„Missionarius Practicus seu Eloquentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag. 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75; in linnen band f 1.15; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is geïllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs: gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct.; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs: gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0.64.

„De Kwade Geest." — Toneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven, voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door Jo Rutten. Prijs f 0.80, fr. p. p. f 0.82

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus, Capucijn. Prijs 30 cts.. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche Schoolwereld." — Door H. N. Ouwerling, Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel." Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater Ildefonsus, *Capucijn.*

„Als één Man!" „Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct. Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL
Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de
Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.
ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.
Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Van alle middelen, welke tegen den kinkhoest worden aanbevolen, heeft geen enkel zulke snelle en zekere uitslagen opgeleverd als de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, het geneesmiddel bij uitnemendheid voor borst en longen. De kinkhoest is bovenal gevaarlijk door zijne gevolgen. Zeer dikwijls is de kinkhoest de oorzaak van eene longontsteking, welke ziekte jaarlijks duizenden ten grave sleept. De ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, heeft een dubbele werking, daar zij de kinkhoest zelve bestrijdt en geneest en bovendien door haar krachtige werking alle schadelijke gevolgen als **longontsteking, bronchitis, borstbeklemming en dergelijke ziekten voorkomt en geneest.**

Mejuffrouw Joh. Krayenvanger, Gasthuissteeg 65 te Utrecht, verklaart ons het volgende:

„Gedurende vier maanden leed mijn jongste lieveling, thans negen maanden oud, aan een hevige kink- en slijmhoest. Het was zéér ziek en had zulke hevige benauwdheden op de borst, dat wij menigmaal dachten dat wij het verliezen zouden. Elk oogenblik dachten wij dat het stikken zou en het voedsel spuwde het steeds weer uit. Slapen deed het bijna nimmer en het was voortdurend koortsig. Geen enkel middel baatte. Gelukkig kwamen wij op het denkbeeld de ABDIJSIROOP aan te wenden en werkelijk, deze gaf dadelijk verlichting. De beterschap hield gestadig aan en twee flesschen Abdijsiroop hebben onze lieveling volkomen genezen." De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

is door haar ontsmettende en geneeskrachtige werking het aangewezen middel om kinderen te beschermen tegen vele besmettelijke ziekten, welke hen bedreigen. Het is een onfeilbaar middel tegen asthma, influenza, kinkhoest, en alle borst- en longaandoeningen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATSVERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 88 ZATERDAG 1 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. & Y. ALTA**
Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

ALLERZIELENDAG.

Wat een lichtgeflakker
Maakt den doodenakker
Bij avond zoo klaar ?*)

Hier mannen en vrouwen,
Die klagen en rouwen
Bij 't licht der flambouwen; —
Daar, handjes gevouwen
Met innig vertrouwen,
Een kinderschaar; —
Hier vrienden en magen,
Die, jong nog van dagen,
Het rouwkleed reeds dragen
En biddende klagen;
Hun blik schijnt te vragen
Aan grafsteen en zerk:
„Ach, houdt gij de dooden,
Die 't stof zijn ontvloden,
Gedekt door de zoden?
Gebeden zijn boden
Van heil voor de dooden....
Volbrengt dan uw werk,
O Tolken van vrede!
Vlieg opwaarts, o bede,
Ter Heilige Stede!
Vloei, tranenvloed, mede,
En brengt voor de trede
Des Godlijken Troons
De zielen der armen,
Die lijdende zwarmen,
En zuchten en karmen,
Tot 't uur van erbarmen
Hen opvoert in de armen
Des Eeuwigen Loons!
O God, die zoo goed zijt,
En van uwe goedheid
Ons iets in 't gemoed leît,
Verkort hunnen boettijd;
Geef hemelsche zoetheid,
Hun deugden ten prijs,
Aan hen, die daar lijden!
Zij zijn de U gewijden
In leven en strijden!
Wil thans hen bevrijden,
En schenk hun verblijden
In uw Paradijs! —
Zij brachten U schoven
Verdiensten naar boven;
Ontsluit hun uw Hoven!...
Hun klachten verdooven....
Hoor, hoe zij U loven
Met 't Englenkoor! —
Stijgt, zielen der braven,
Als wij ook eens slaven,
Ter veilige Haven!
Uw God wil u laven,
Met hemelsche gaven
Heel de eeuwige door!"

Zoo ruischen de beden
Der knielende schaar;
En velen, die leden
En zuchtten tot heden
In 't vuur daar beneden,
Staan reeds voor de treden
Van Gods Troon in 't Eden....
't Is Jubeldag daar.

*) Het is in sommige streken gewoonte op Allerzielendag kaarsen te ontsteken op de graven der overledenen.

Pater Poirters en zijne werken.

De WelEerw. Heer Willem Smulders kapelaan te Tilburg, hield verleden week voor de Vereeniging „Geloof en Wetenschap" te Helmond, over bovengenoemd onderwerp de volgende belangwekkende lezing:

Op het 26e Taal- en Letterkundig Congres in 1901 te Nijmegen gehouden, zei Mgr. Schaepman — aldus ving de Spr. aan — „Ons Volk is geen volk van Standbeelden". Werkelijk, als men Duitschland en België in dit opzicht met ons land vergelijkt, dan is 't of daar de behoefte hun groote mannen door graniet of brons te vereeuwigen sterker gevoeld wordt dan bij ons. Er ligt iets schoons, iets verhevens in de hulde van een standbeeld. Zelfs in dezen gejaagden zenuwachtigen tijd, houdt de taal der monumenten ons altijd eenige oogenblikken staande.

Sinds een jaar is bij een groep Noord-Brabantsche letterkundigen zich het lang gekoesterde plan aan 't verwezenlijken ook voor Pater Adrianus Poirters, in zijn geboorteplaats Oisterwijk, een standbeeld op te richten.

Pater Poirters wordt vaak genoemd onze „Roomsche Cats" en hij is dat ook werkelijk geweest, wat zijn groote populariteit en echte volksgeest betreft, maar wij zouden Poirters onrecht aandoen in zijn litterairen arbeid overeenkomst te zoeken met de langdradige, vervelende, vaak zinnelijke rijmwerken van Cats. Het is bekend dat weinig voortreffelijke passages uit redevoeringen en minwaardige gedichten dikwijls het drukst geapplaudiseerd werden. Evenals bij fragmenten gaat het ook met geheele: De laag-bij-de-grondsche Cats kreeg zijn standbeeld 50 jaar eerder dan onze dichtervorst Vondel!

Dat Poirters zijn standbeeld verdiend heeft is het eerst openlijk beweerd door een niet katholiek Dr. de Jager in de „Tijdspiegel" van 1876, en datzelfde jaar nog eens met nadruk herhaald door den orde-genoot van Poirters, de thans 84-jarige pater Allard. Maar ondanks deze aansporing bleef de zaak rusten, tot kapelaan Huybers uit Oisterwijk een Commissie wist in het leven te roepen, waarvan Z. D. H. Mgr. W. v. d. Ven en Z.Ex. Baron van Voorst tot Voorst welwillend het eerelidmaatschap hebben aanvaard. Jonkheer Sasse v. Ysselt, lid van de Tweede Kamer, is Voorzitter. Kapelaan Huybers, Secretaris en Prof. de Groot, te Sint Michiels-Gestel, Penningmeester.

* * *

Het doel dat Spr. met het houden dezer lezing beoogt, is sympathie te wekken voor het leven en de werken en ook voor het plan tot oprichting van het standbeeld van Poirters.

Adriaan Poirters werd geboren in het Noord-Brabantsche Oisterwijk, waar hij den 2 Nov. 1605 in de doopregisters der Roomsche kerk staat ingeschreven. Hij was de zoon van eenvoudige burgerlieden, somtijds beweren dat z'n vader smid geweest is, steunende daarbij op enkele uitlatingen in z'n werken. Hij studeerde vijf jaren te 's Hertogenbosch, onder leiding van zijn hoogvereerden meester Sidronius Hosschius. Daarna legde hij zich gedurende twee jaren op de wijsbegeerte toe in het College van Machiennes (te Donay) en trad daar op 25 Juli 1625 in de orde der Jezuieten. Den 30 Sept. daarna kwam hij in 't professiehuis te Mechelen, waar hij 1637 tot priester werd gewijd en 23 Dec. 1641 zijn geloften deed. Terstond na de beëindiging zijner studiën werd hij belast met het onderwijs en was weldra de geliefde leermeester van al zijne leerlingen, door zijn lieflijk karakter en zijn levendigen geest. Met nog 13 anderen werd hij eenigen tijd belast met de zielzorg van de zeelieden en was daar onder met groote vrucht werkzaam. Zijne oversten riepen hem echter spoedig uit dezen werkkring, en van dat oogenblik af trad hij voortdurend in verschillende plaatsen, o.a. te Antwerpen, Leuven, Lier en Mechelen, voor een talrijk toegestroomde menigte op, om door treffende aantrekkelijke predikatiën het volk tot een beter leven op te wekken. Tusschen de drukke werkzaamheden van het predikambt vond Pater Poirters nog tijd talrijke werken en werkjes te schrijven, op dezelfde wijze en in denzelfden vorm als hij zijne predikatiën aan het volk voordroeg.

Zijn eerst bekend werk bestaat uit een honderdtal keurige lofgedichten, geplaatst tusschen den tekst van een uit het Latijn vertaald werk, getiteld: Afbeeldinghe van de eerste eeuwe der Societeyt Jesu voor ooghen ghestelt door de Duyts-Nederlantsche provincie der selver Societeyt, in 1640 te Antwerpen uitgegeven. Het meest bekende werk van hem is „Het masker van de wereldt afgetrocken", in 1644 te Antwerpen uitgegeven, dat volgens verschillende letterkundigen ruim vijftig drukken beleefde en o.a. in 1843 nog herdrukt werd.

„Het Masker" is eenig in z'n soort. Om te weten wàt 't is, moet men het geheel doorgelezen hebben. Men vindt er ernstig en geestig proza afgewisseld met verschillende versjes, opgeluisterd door talrijke plaatjes. Die „aanspraacken" aan „de godvruchtige ziel" waaruit het werk eigenlijk bestaat, worden niet zelden gevuld door „toemaatjes", „bijwormpjes", grappen, raadsels, enz.

Behalve dit heeft Poirters nog een twintigtal andere werkjes geschreven, die tot twee groepen kunnen gebracht worden, de louter godsdienstige en de half godsdienstige, half wereldlijke.

Tot die eerste kunnen o.a. gerekend worden: Het Duifken in de steen-rotse; Het leven van de H. Maeghd Rosalia; Het Heylich herte vereert aen alle godvruchtighe herten vor een nieu-jaer; II. Leven van den H. Franciscus de Borgia; Ghebede boecxken oft korte ghetyden ter eeren van den H. Franciscus Xaverius; Christi bloedighe passie; Den Pelgrim van Halle; Het pelgrimken van Kevelaer.

Tot de andere groep behooren naast „Het Masker"; Het daeghelijcks nieuwe jaer spieghelken van Philagie; Den alderheylichsten Naem voor een nieu-jaergift; en Heyligh hof van Keyser Theodosius, dat eerst na zijn dood in 1696 werd uitgegeven voorafgegaan door een levensbeschrijving.

Dan vertaalde hij nog verschillende andere werken, waarvan vele niet met zijn eigen naam zijn geteekend.

Al zijn werken hebben den eigenaardigen volkschen spreektrant gemeen, waarin het ernstige en vroolijke elkaar om beurt afwisselen. Hij giet, zooals hij 't zelf uitdrukt, over alles een sausken om 't wat smakelijker te maken, en strooit over de bitterste spijzen wat suiker om ze nog zoet te doen schijnen.

Van 1640—'60 predikte Poirters te Mechelen en stierf daar 4 Juli 1674. Zijn persoonlijk leven — zegt Dr. Endepols, een niet-kath. — is een leven zonder vlek; 't was iemand die de hoofddeugden van het Christendom zooveel mogelijk in practijk bracht.

Letterkundige roem heeft Poirters nooit beoogd al heeft hij die ook verworven bij zijn tijdgenooten en bij 't nageslacht.

Bij de schitterende vernuften uit den Muiderkring, stond hij ver achter, maar onder de kunstenaars van den tweeden of derden rang mag hij een eervolle plaats bekleeden die hem door onze niet-kath. officieele litteratoren ook wordt aangewezen. Hofdijk, Max Rooses, Snellaart, Prof. J. te Winkel, Prof. G. Kalff spreken allen met lof van hem, waarvan Spr. enkele citaten aanhaalt.

Ook kath. hebben natuurlijk Pater Poirters op den voorgrond trachten te plaatsen. Reeds voor 45 jaar schreef zijn ordegenoot H. J. Allard in de Almanak van Alb. Thijm en verzamelde later die stukken in zijn werkje in 1876 uitgegeven.

Sinds enkele jaren beijveren zich ook de kranten voortdurend om Poirters meer bekend te maken. Er is over hem o.a. geschreven in Het Huisgezin, de Maasbode, de Zuidwillemsvaart. In „Van Onzen Tijd 1911", heeft Pater Allard nog over hem geschreven.

In België ijvert Salzman voor de waardeering van Poirters en heeft het vorig jaar een bundel uitgegeven: „Ernst en Luim", waarin het beste is opgenomen, dat Poirters geschreven heeft. Deze bloemlezing is hier te lande goed ontvangen. Dr. de Voys schreef er zeer waardeerend over in „de Nieuwe Taalgids". Een wetenschappelijke behandeling van Poirters en zijn werken zal van de hand van Salzman het licht zien in de Leuvensche uitgaven.

In het tweede gedeelte der voordracht, las spr. eenige fragmenten voor uit een wees op de overeenkomst tusschen Poirters en den zachteren Franciscus de Sales, op de geestesverwantschap tusschen Poirters en Guido Gezelle. Door de welwillendheid van het gemeentebestuur van Oisterwijk, was spr. in de gelegenheid geweest de volledige verzameling werken van Poirters in te zien, die daar op het raadhuis aanwezig is.

Tijdens de pauze circuleerde een afbeelding van het ontwerp door den kunstenaar de Beule gemaakt voor het Standbeeld van pater Poirters. Naar aanleiding daarvan vroeg de heer Heeren, hoe de kunstenaar tot het ontwerpen van dat beeld gekomen was daar er geen portret van den dichter bekend is: en of 't niet gewaagd was van de commissie een fictief beeld te geven waar nog altijd de mogelijkheid blijft bestaan, dat er een echt portret van Poirters zou ontdekt worden.

Spr. antwoordde hierop, dat de kunstenaar gemaakt heeft een oude man, het type van een Jezuiet met een eenigszins sarcastische glimlach op 't gelaat en dat hij in dien „kop" de karaktertrekken heeft willen leggen die vanzelf uit zijn verzen zijn op te maken. De mogelijkheid, dat er ooit een portret zou gevonden worden, mag het doel niet tegenhouden. Het standbeeld is niet zoozeer een hulde aan de persoon Poirters dan wel een vooruitbrengen en een hulde aan de 17e eeuwsche letterkundige figuur.

J. H.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

17

Met opzet had de hertog zoo groot mogelijken luister bij zijn intrede ten toon gespreid, om aldus de stad alle eer te bewijzen. De heerlijkste edelgesteenten bedekten zijn gewaad, vederen van zeer hooge waarde versierden zijn hoofddeksel. Eveneens bestond zijn halsketen van de orde van het Gulden Vlies uit edelgesteenten van hooge waarde, terwijl hij in een pracht van wapenrusting was gestoken.

Ook prinses Maria was op de meest weelderige wijze uitgedost.

En op al deze kostbaarheden hadden het verscheidene dieven gemunt, die van de algemeene verwarring en het te verwachten oproer wilden gebruik maken om hun slag te staan. In de woede van een gevecht, of zelfs te midden van een opstootje, zou het hun gemakkelijk vallen, de steenen af te grissen en naar den vreemde te vluchten.

De schurk, in wiens brein het plan was gerijpt, had natuurlijk gaarne alles voor zich alleen gehouden, maar dit kon nu eenmaal niet, wijl hij noodzakelijk hulp moest hebben. Hij moest dus wel een troep vastberaden mannen zien bijeen te krijgen om zijn boevenstuk te volvoeren.

De aanvoerder van deze troep was een zekere Jacques, die reeds heel wat kerken en kasteelen, tijdens den eersten Gentschen opstand had geplunderd en wiens rug nog litteekens droeg der geeselslagen, hem door beulshanden toegebracht. In zijn brein vormde zich het brutale plan om het paleis binnen te dringen. Hij twijfelde er niet aan, of de dienaren van den vorst waren uitgeput van vermoeienis en de angsten van den dag en geloofde, dat het gemakkelijk zou zijn, hen dronken en onschadelijk te maken.

Onze Jacques ging dan naar de herberg van Florus. Deze had, vol afkeer van alles wat naar opstand zweemde, en vol angst, zich in een dergelijke gevaarlijke onderneming te zien gewikkeld, zeer gaarne zijn herberg gesloten, maar de witte kaproenen hadden hem gedwongen, gedurende den geheelen nacht drank te blijven schenken.

Vol angst zag hij dat alles in zijn herberg gebeuren.

„Ik stook den opstand onwillens toch aan", zuchtte hij; „er is niets tegen te doen; mijn bier zal hun hersens nog meer van de wijs brengen. God! men zal mij aangeven, en de beul, de rechters, — de beul..."

Florus was geheel van streek, stond waggelend op en begaf zich naar de deur, om te zien te ontkomen. Een troep nieuwe klanten, die juist kwam binnenstormen, dreef hem weer in de herberg terug.

Doch aan alles komt een eind. Eindelijk hadden de klanten van Florus genoeg en rolden onder tafel. Langzamerhand doofden de piktonnen uit; enkele stadswijken werden stil; de allerminst opgewondenen gingen naar huis, wel begrijpende, dat men gedurende den nacht toch niet meer zou vechten.

Florus stond voorzichtig op en trad stil naar buiten. Hij keek door de straat; zij scheen bijna verlaten.

Onze arme Florus slaakte een zucht van verlichting en verwijderde zich zoo snel mogelijk op zijn korte beenen. Op het punt den hoek der straat om te slaan, botste hij eensklaps tegen den aanvoerder Jacques en zijn bende van vijftien man aan.

„Ha, daar is hij juist, dien we hebben moeten!" riep Jacques.

Men greep den armen herbergier beet, draaide hem om en verplichtte hem, weder den weg naar huis in te slaan.

„Wat moet dat?" vroeg Florus jammerend. „Wat wil je? Ik wil geen ruzie; ik ben veel te dik om te vechten".

„Ja, ja, onze kasteleins krijgen dikke buiken".

„Waar wil je met mij heen?"

„Naar huis".

„Ik heb geen bier meer!"

„Des te erger; de knechten van den hertog hebben dorst".

„Wat!" riep Florus.

„Verwondert het u, dat soldaten dorstig zijn?"

„Neen, neen! Maar wat kan ik er aan doen?"

„Wel, uit eerbied voor hertog Karel moet je zijn schutters van den dorst afhelpen! Je zegt: je wilt geen ruzie; nou, om dat te vatten, behoeft men je slechts aan te zien. Indien jij bang bent, gecompromitteerd te zijn geworden door schelmen, die reeds van den morgen af in je kelder hebben gedronken, herstel dan de fout door je beste bier te drinken te geven aan de handboogschutters van Karel. Wij geven je een vriendenraad. en we komen je voorstellen, een handje te helpen met het rollen der vaten".

„In godsnaam", zuchtte Florus; „er moeten in mijn kelder nog eenige vaten best bier liggen, dat de rijke burgers van Gent op feestdagen drinken. Rol ze de straat op en breng ze naar het paleis".

„Neen, kereltje, gij zult de eer hebben, het zelf te brengen; gij zult het bier schenken, dat gij opgestoken hebt en de soldaten zullen „Leve Bourgondië" roepen".

„Ja, leve Bourgondië".

„Stil, gek; de witte kaproenen zouden u beschuldigen van verraad en u uw patriotisme duur betaald zetten!"

Alles liep van een leien dakje. De tonnen werden uit den kelder gehaald en de bandieten, ze door de minst drukke straten voortrollende, brachten ze zonder groot bezwaar naar het paleis van Karel. Indien ze bij toeval een bende oproermakers tegenkwamen, heette het, dat het bier bestemd was voor de verdedigers van Gent. Toen de krijgsknechten hen in het vizier kregen, voegde Jacques, Florus toe:

„Toon thans je trouw en edelmoedigheid; zeg den wachters nu, wat jij hun wilt geven".

Bij het gezicht van Florus verdween zoo onmiddellijk ieder denkbeeld van samenzwering; de soldaten waren zoo afgemat van het gewoel van den dag en het nachtwaken, dat de gedachte, een beker bier te drinken, en dat een troep Gentenaars zich bij hen aansloot ter verdediging des vorsten, hen zeer verblijdde.

Men stak de tonnen open, vulde de kruiken, en de boeven dronken en klonken, terwijl zij tegen den opstand uitvoeren. Men dronk op het herstel der orde, op den hertog, op prinses Maria, op Bourgondië, enz.

Intusschen had Karel er nog niet toe kunnen besluiten, zich ter ruste te begeven. Met groote schreden liep hij zijn kamer op en neer.

„Zij denken, mij wetten te stellen; maar toegeven, nooit! Indien ik mij vandaag al kon inhouden, geloof ik nooit, dat ik het morgen zal kunnen. Morgen geef ik dus deze stad, die reeds zoo dikwijls in verzet is gekomen, over aan het gerecht der magistraten en het zwaard mijner dapperen..."

Buitenlandsch Nieuws.

Duitschland.

Alweer drie leeuwen ontsnapt.

Ook te Heidelberg is een leeuwenjacht gehouden, die echter met veel minder opschudding is afgeloopen dan te Leipzig. Een beestenspel geeft daar voorstellingen, waarbij een nummer van het program, de doodstrijd in de leeuwenkooi, er vooral op berekend is, de menschen te laten griezelen.

Vrijdagavond omstreeks tien uur, toen onder de voorstelling de leeuwen van kooi moesten verwisselen, braken drie volwassen leenwen los en liepen bij den botanischen tuin in de richting van de stad. De oppassers achterhaalden hen gelukkig en dreven hun met groote dapperheid in hun kooi terug.

Het publiek was in den eersten schrik ontzet gevlucht, maar keerde terug, toen alles goed afgeloopen bleek te zijn. De voorstelling ging daarna weer haar gang.

De Leipziger leeuwenjacht.

De leeuwenjacht te Leipzig zal waarschijnlijk eenige processen tengevolge hebben. Verschillende personen toch, wier woningen of etalages beschadigd zijn, hebben een eisch tot schadevergoeding tegen den directeur van het circus Barnum ingediend. Deze evenwel beweert dat er geen schade zou zijn aangebracht, wanneer de agenten en het publiek zich rustiger hadden gedragen.

In een schrijven aan een der plaatselijke bladen, schrijft de directeur Kreiser volgens de Msb. o.m. het volgende:

Mijn vrouw die zelf de dieren gedresseerd heeft en in iedere voorstelling met hen optrad, reed met mij in een rijtuig juist naar het station. Toen wij het geschreeuw der voorbijgangers en het schieten der agenten hoorden, sprongen wij terstond uit het rijtuig en zagen de leeuwen op straat loopen.

Mijn vrouw riep den eersten leeuw dien ze zag, bij zijn naam. Het dier kwam kalm naar haar toe en zij sloeg haar arm om zijn hals.

Ondertusschen schoten de agenten al een leeuw voor onze oogen dood. Toen men zag, dat mijn vrouw den leeuw vasthield, kwamen eenige agenten op haar af. In doodsangst riep zij: „Niet schieten! niet schieten! Het is mijn lieveling!“ Maar niettegenstaande haar smeekbede kreeg het dier een schot in het achterlijf.

Met geweld werd mijn vrouw weggetrokken. Er kwam een man met een ijzeren stang, die uit alle macht op het reeds hulpeloos neerliggend dier sloeg. Mijn vrouw liep hopeloos door de straat en zocht naar de kooi, waaruit de beesten ontvlucht waren. De wagen bleek in een zijstraat te staan.

Vlak er naast lag een leeuw. Het was mijn „Menelick“. Toen ik hem toesprak, lichte hij zijn kop op en lekte mij de handen. Ondertusschen hadden eenige menschen mij gevolgd en zagen me nu naast het dier op den grond zitten.

Als gekken schreeuwden ze: „Hier leeft er nog een! Schiet hem neer!“ Deze leeuw en nog een werden in mijn armen doodgeschoten. Dat ik zelf niet getroffen ben, is een wonder, want de kogels floten mijn vrouw en mij om de ooren; de straat geleek wel een slagveld.

Daarop snelde ik naar het „Blücher“ hotel, waarheen de leeuwin „Polly“ gevlucht was. Ik kwam just op het oogenblik, dat men wilde schieten.

Dadelijk riep ik: „Ophouden, ik zal het dier vangen!“ Een commissaris gaf gelukkig toen bevel, dat er niet zou worden geschoten. Ik overlegde nu hoe ik het dier het beste kon vangen. Ik ontdekte het toilet, opende de deur en de leeuwin ging er terstond in. Zoo ontkwam zij aan den wreeden dood. De deur werd gebarricadeerd en bewaakt.

Een andere leeuw was in een donkeren hoek onder een wagen verborgen. Op dit dier werd driemaal geschoten, ofschoon het toch niet meer kon ontkomen. Toen ik zag, dat het dier niet meer verder kon, ging ik naar den leeuwenwagen. Daar vond ik mijn vrouw, een bezwijming nabij. Met inspanning van al haar krachten verdedigde zij de kooi, waarin zich nog eenige leeuwen bevonden. Zoodra mijn vrouw mij zag, viel zij bewusteloos neer en moest in een huis gedragen worden.

Toen werd ik naar het goederenstation geroepen, omdat daar een leeuw op de rails liep. Bij mijn aankomst vond ik er een commissaris met ongeveer 50 agenten. Het dier moest neergeschoten worden. Door toedoen van een mij bekend heer werd voorloopig van het schieten afgezien. Ik naderde met twee mijner temmers tot dicht bij den leeuw en zag, dat het „Abdul“ was. Ik riep het dier bij zijn naam en bemerkte, dat het zeer opgewonden was. Ik wilde het dier eerst tot kalmte laten komen en ging dus met mijn temmers terug. Ik zond iemand naar den directeur van de diergaarde met het verzoek, een kooi naar het station te sturen. De kooi werd bij den leeuw neergezet, maar toen ik pogingen deed, hem naar binnen te doen gaan, werd een steen naar hem geworpen. De leeuw sprong op en dadelijk begonnen de agenten op het dier te schieten, dat door niet minder dat 165 kogels werd doorboord. Na deze scène ging ik een automobiel naar het „Blücher“ hotel. De kooi werd op de eerste verdieping gebracht en voor de deur van het toilet opgesteld. Dadelijk ging de leeuwin er in. Evenzoo geschiedde met den leeuw, die in den tuin gevlucht was.

De ontploffing van de L 2.

Blijkens de uitkomsten van het officieele onderzoek is de oorzaak der ramp van het marineluchtschip L 2 gelegen in het ontstaan van een luchtverdunning in het voorste schuitje, als gevolg van een voor de eerste maal toegepaste constructie, hierin bestaande, dat aan den voorkant van het schuitje windschermen waren aangebracht. Door die luchtverdunning werd het aan den onderkant van het luchtschip ontsnappende gas in het schuitje gezogen, waar het gasmengsel door vonken uit den motor tot ontploffing gekomen is.

De mogelijkheid van deze noodlottige werking der windschermen hebben noch de ingenieurs van de marine, noch die van de Zeppelin-Mij. voorzien.

In tegenspraak met daaromtrent loopende geruchten is vastgesteld dat de motoren vóór de opstijging uitstekend werkten.

Ook de geruchten dat de Zeppelin-Mij. de grootste bezwaren heeft gemaakt tegen de door het marinebestunr verlangde constructie en met name tegen de verplaatsing van de loopgangen binnenin het schip, zijn blijkens uitdrukkelijke verklaringen dier Mij. onjuist.

De verplaatsingen der gangen is juist op raad der Mij. geschied.

De nu ontdekte bronnen van gevaar zullen voortaan worden vermeden. Het marinebestuur en de Zeppelin-Mij. zijn het volkomen eens over de middelen om daartoe te geraken.

Frankrijk.

De Fransche schoolstrijd.

De „Köln. Volksztg.“ verneemt uit Parijs, dat mgr. Touchet, aartsbisschop van Orleans, te Artenay een rede gehouden heeft, waarin hij verklaarde, dat de bisschoppen, die niet de wereldlijke, maar de atheïstische scholen bestrijden, tegenover het streven van den staat om het monopolie over het onderwijs te verkrijgen, energiek moeten optreden. Het beste antwoord op het drijven der Combisten zou zijn om alle Katholieke bizondere scholen van Frankrijk tegelijkertijd te sluiten.

In onze scholen, zeide de aartsbisschop, worden in vele departementen meer dan de helft der kinderen onderwezen.

Onze onderwijzers en onze scholen kosten den staat niets.

En in plaats ons dankbaar te zijn, heeft de staat ons sinds 30 jaar vijandig behandeld en vervolgd. Als wij hem in eens al onze kinderen overlaten, zullen wij zien, waar de regeering het geld voor onderwijzers en gebouwen vandaan haalt. Wij zullen dit besluit nemen, niet uit machteloosheid, maar uit protest in ons eigen belang. De gelden, die de Katholieken tot dusverre aan de bizondere scholen gaven, zullen dan besteed worden voor de seminaria, de huishoudscholen en voor de Katholieke kiesvereenigingen.

Dit besluit kan echter slechts dan een heilzaam gevolg hebben, als het door allen tegelijk voltrokken wordt; de medewerking van het geheele Fransche episcopaat en van de leiders der Katholieken in alle diocesen is hiervoor noodzakelijk.

Paarlenbedrog.

Parijs heeft een nieuw paarlen-schandaal. Het syndicaat van de Parijsche parelhandelaars heeft bij den officier van justitie een aanklacht ingediend, naar aanleiding van het volgende: Onlangs gaf de juwelier Altschueler aan een pareltaxateur een parel te schatten, en kreeg ten antwoord: „De parel zou 250,000 francs waard zijn, als zij haar schoonheid niet te danken had aan een verdacht vernisprocédé. Ik zie mij genoopt een aanklacht in te dienen“. Inmiddels is gebleken, dat Altschueler de bewuste parel voor 60,000 francs gekocht heeft, en haar daarna „in behandeling“ gegeven heeft bij den parelspecialist Warma een te Parijs wonend Indiër uit Calcutta, die beweert een geheim middel te kennen om de schoonheid en de waarde van parels te verhoogen. Niet altijd lukt dit procédé — waarbij de electriciteit een hoofdrol moet spelen — en soms vermindert de parel aanmerkelijk in waarde. Bij die van den juwelier Altschueler was de proef evenwel uitstekend geslaagd, zegt het N. v. d. D. De Fransche parelhandelaars beschouwen de geheele zaak als een poging om te bedriegen en waardelooze, z.g. Amerikaansche rivierparel, voor echte oesterparel te doen doorgaan. De zaak is nu in onderzoek.

Oostenrijk-Hongarije.

Spionnage.

De „Militärische Rundschau“ te Weenen weet te vertellen, dat den 23sten October te Agram een Rus, een zekere Jan Koop Koet, die daar als spion van Rusland „gewerkt“ had, ter dood veroordeeld is. Uit het onderzoek bleek, dat Koop, die optrad als vertegenwoordiger van een fabriek van chemische artikelen, in relatie stond met den generalen staf te St. Petersburg. Het blad weet voorts nog te melden, dat de legerautoriteiten tijdens het onderzoek op het spoor kwamen van een uitgebreiden spionnagedienst, door de Russische legeroverheid in Oostenrijk georganiseerd.

Koop werd tot den strop veroordeeld, daar zijn misdaad plaats had in een tijdperk, waarin volgens het militaire wetboek van strafrecht, spionnage met den dood gestraft wordt. Het tegen hem uitgesproken doodvonnis zal in Nov. te Agram worden uitgevoerd, indien hij intusschen geen gratie krijgt.

Nederlandsch-Indië.

Olifanten.

Uit Atjeh wordt aan het „Soer. Handelsblad“ o.m. 't volgende gemeld:

Het gouvernement heeft eenigen tijd geleden bekend gemaakt dat het genegen was een veertigtal olifanten te koopen á raison van f 100. De bedoeling is deze dieren te gebruiken voor 't dragen van vrachten. In de buurt van Lam Meulo zijn er reeds drie met succes werkzaam, Deze drie dieren zijn nog zeer jong; 6, 7 en 8 jaar, maar toch verzetten zij al heel veel arbeid.

Zij zijn indertijd te Koeta Radja gedresseerd, wandelen hier nu rustig over wegen en doen door hun snaaksche speelheid de ingezetenen meermalen lachen. De oproep van 't gouvernement heeft dadelijk bij Atjehsche olfantenjagers de begeerte voor de hooge premie opgewekt en er zijn thans een 12-tal dieren gevangen.

Zij werden bij een groote drijfjacht, door de bevolking georgagiseerd, in kuilen gedreven; twee exemplaren zijn daarbij dood gevallen, één werd zwaar gewond en van de overgeblevenen zijn er twee naar Koeta Radja verzonden.

Men heeft echter de bedoeling gehad heel kleine olifanten van jongs af te dresseeren en men dacht hier ook kleine dieren te ontvangen. Deze beide dieren zijn nog jong, maar 't zijn toch reeds kolossen.

De groote moeilijkheid was nu de dieren naar den voor hen bestemden stal te krijgen.

Hiervoor zijn niet minder dan ruim 100 menschen noodig geweest. Drie olifantenjagers, die hen ook gevangen hadden, zijn er voor over gekomen uit Panton Laloe en zijn er in geslaagd de pooten der dieren vast te binden met lange touwen. 50 man zijn toen het dier vooruitgegaan en hielden met de touwen de voorpooten vast, terwijl weer 50 anderen op dezelfde wijze de achterpooten in bedwang hielden.

Bovendien stonden fusilliers met geladen karabijnen klaar, om het beest neer te schieten indien het mocht losbreken. Dit is gelukkig niet noodig geweest, beide zijn veilig in hun stal aangeland.

Aardig was het de vreugde te zien toen de dieren elkaar in den stal terug zagen. Het zijn beesten uit één kudde, mannetje en wijfje. Zoodra ze elkaar bemerkten, begonnen ze te trompetten en toen ze in elkaars nabijheid kwamen omhelsden ze elkaar met hun slurven.

Men hoopt deze dieren tot kalmte te brengen door hen eenige dagen honger en dorst te laten lijden en daarna wil men dan trachten ze als lastdieren te dresseeren.

Binnenlandsch Nieuws.

Voorspraak bij de Post- en Telegraaf.

De directeur-generaal der posterijen en telegrafie heeft aan het personeel meegedeeld, dat het zijn aandacht heeft getrokken, dat vele ambtenaren en beambten tot het bepleiten van hun persoonlijke belangen, zooals tot het verkrijgen van overplaatsing en zelfs ook van hoogere dienstbetrekkingen, die hulp inroepen van personen, buiten het dienstvak der posterijen en telegrafie staande, die voor hun adviezen geenerlei verantwoordelijkheid dragen tegenover de administratie.

Door tusschenkomst van invloedrijke personen, van vrienden, kennissen en familieleden van den directeur-generaal tracht men dikwijls gunsten te verkrijgen, die bij inwilliging schade zouden berokkenen aan anderen.

De directeur-generaal keert deze handelwijze zeer af en meent, dat meer aanbeveling verdient, dat een ieder zijn belangen zelf bepleit, hetzij mondeling dan wel schriftelijk. „H. Ct.“

Zwervende oplichters.

Door de politie van Schoonhoven zijn gearresteerd en Dinsdag naar Beesd overgebracht een zekere Albert de Pruys en Albertha Rijkeboer, gedomiciliëerd te Amsterdam, die zich te Beesd hebben schuldig gemaakt aan oplichterij en diefstal van een trekhond. Na confrontatie zijn ze ter beschikking van den officier van justitie te Tiel gesteld.

Ook te Zijderveld, Schoonrewoerd en Meerkerk hebben zij, onder voorwendsel eene kostelooze goochelvoorstelling aan de schoolkinderen te zullen geven, bij de notabele geld ingezameld, waarmede zij zich uit de voeten maakten.

Pensioen-gerechtigden in het Armenhuis.

Thans schrijft „Het Volk“:

Men verzoekt ons mede te deelen, dat de Rente-commissie nog niet heeft uitgemaakt, of de aanvragen uit het Armenhuis voor het pensioentje zullen worden voorgedragen. Er moet dienaangaande nog een beslissing worden genomen.

Een unicum.

Men schrijft aan „De Stand.“:

Toen de burgemeester van Ambt-Vollenhove Zaterdag j.l. afscheid nam van den Raad en den laatsten keer presideerde, verkreeg een niet-Raadslid, een particulier en dan nog wel iemand buiten de gemeente woonachtig, het woord om den burgemeester toe te spreken. Zeker te curieus, om niet vermeld te worden.

Belangrijke vondst.

In een naar Scheveningen gaand tramrijtuig van de S.S.-stoomtram vond de heer D. Clement, gepensionneerd chef van het personenbureau der S.S. aldaar, onder de banken een pakje, dat bleek in te houden f 1200 aan bankpapier.

Hij deed te Scheveningen aangifte en zeer kort daarop meldde zich een dame aan het S.S.-station aldaar als de eigenares.

Door bemiddeling van den heer C. kreeg de conducteur van het tramrijtuig, waarin het pakje verloren was, van de dame f 25 belooning.

Faillissementen in Nederland.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co's Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 39 faillissementen tegen 26 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

Te zwaar werk.

Naar men aan het N. v. d. D. meedeelt, bestaat bij de directie der Staats- en Centraalspoorwegen het voornemen, eerlang de groote locomotieven met één machinist en twee ondermachinisten (stokers) te doen rijden. Het moet nl. gebleken zijn, dat de bediening van deze groote machines, vooral bij het vervoer van zware sneltreinen, te bezwarend is voor twee man. In den laatsten tijd heeft men als bewijs hiervan geconstateerd, dat een machinist en een ondermachinist, die geregeld zulk een machine reden, aanmerkelijk in lichaamsgewicht waren afgenomen. In één maand viel een van hen 6 pond af.

Openbare zedeloosheid.

Men schrijft uit Breda aan de Tijd.

Het was een uitnemende gedachte van het comité ter bestrijding der openbare zedeloosheid, zooals pastoor Schrauwen in zijn dankwoord zeide, baron Van Wijnbergen uit te noodigen als spreker, om een protest te doen klinken tegen de steeds brutaler optredende zedeloosheid en — het zij tot eere gezegd — katholiek Breda heeft in grooten getale gehoor gegeven aan de uitnoodiging van het comité om door een zeer groote belangstelling blijk te geven van instemming met het schoone streven, de zedeloosheid te willen bestrijden. De groote zaal van den St. Jozefskring was tot in alle hoeken bezet.

Mr. baron Van Wijnbergen begon door geschiedkundige feiten aan te toonen, dat de lage driften in den mensch 't sterkst woeden in godsdienstlooze naturen. Te betreuren noemde hij het, dat in onzen tijd van vooruitgang het godsdienstig gevoel vermindert en de zedeloosheid meer en meer den kop opsteekt. Hij beriep zich op meerdere onzer principieele tegenstanders, die 't verdwijnen van werkelijk geluk en oprechte vreugde toeschrijven aan 't verdwijnen van 't godsdienstig gevoel. Met een toenemen der welvaart zonder godsdienst zien wij geregeld een toenemend zedenbedref en dat komt hieruit voort, dat de moderne beschaving vrijheid en onafhankelijkheid opvordert op elk terrein en vooral op 't gebied der zedenleer. Voor 't lichaam, voor 't uiterlijke getroost men zich zelfs onredelijken dwang, voor de ziel en 't geweten wil men volkomen vrijheid. Wij, Katholieken, erkennen de noodwendige gevolgen van de erfzonden, maar velen meenen, dat alleen intellectueele ontwikkeling die gevolgen kan wegnemen.

Als wij ons afvragen of vroeger geen zedenbederf bestond, moeten wij dit bevestigend beantwoorden. Doch toen erkende men zedeloosheid als iets, dat slecht was. Het karakteristieke van de tegenwoordige zedeloosheid is echter, dat men haar toejuicht en tot maatschappelijke deugd verheft. Als voorbeeld haalt hij aan het N.-Malthusianisme.

Men kent de gevolgen van het zedenbederf niet. Anders zou men weten, dat de verslapping van het zedelijkheidsgevoel gelijken tred daarmee houdt.

In den breede schetst spr. de taak van den Katholiek in den strijd tegen de zedeloosheid en beantwoordt daarbij de vraag of deze strijd noodig is. Hij wijst op de zedeloosheid in den boekhandel, bioscopen, volkszang, prentbriefkaarten en signaleert vooral de slechte pers als voorname bron. Hulde brengt hij daarom aan de redactie van „De Volksmissionaris“, die met forschen greep den waren aard van bladen, als de „N. Rotterd. Courant“ en „De Telegraaf“, leerde kennen.

Spr. is van oordeel, waar de vijand steeds driester optreedt, dat wij daarom voortdurend onze weerbare macht moeten uitbreiden en spoort aan tot stichting van een vereeniging. Hij schetst den werkkring van zoo'n vereeniging en legt er in 't bijzonder den nadruk op, hoe deze meer dan eenige andere moet bestaan uit zedelijk hoogstaande mannen. Slechts dan kan zij een krachtige actie naar buiten ontwikkelen.

Ook weerlegt hij op voorhand verschillende bezwaren, die tegen het lidmaatschap zullen rijzen. zooals b.v. het menschelijk opzicht.

Spr. is van oordeel, dat wij een eereschuld inlossen aan wijlen minister Regout met het voor hem zoo krachtig begonnen werk voort te zetten en te steunen.

De eere Gods en de liefde tot onze H. Kerk vorderen ons op tot strijd en voor wie dit nog niet voldoende motieven zijn, hem zou spr. willen wijzen op de verschrikkelijke gevaren, waaraan de jeugd door de openbare zedeloosheid voortdurend is blootgesteld.

Ten slotte betoogt spr., dat het algemeen belang niet alleen vordert, dat wij zijn een, vlijtig en arbeidzaam, doch vooral een godsdienstig en kuisch volk.

Pastoor Schrauwen brengt spr. hulde voor zijn onvermoeid werken voor de goede zaak en dankt allen voor de betoonde belangstelling.

Aanranding.

Men schrijft ons uit Vlissingen:

Op den Ouden Vlissingschen weg tusschen hier en Oost-Souburg heeft Maandag een zeer brutale aanranding plaats gehad. Een paar honderd meter voorbij wachtpost 66 der Staatsspoor ontmoette de dochter van den machinist een fietser. Toen deze bij haar was, sprong hij van zijn fiets en greep haar onverhoeds aan. Toen de jonge dame om hulp riep, begon hij te vloeken en dreigde hij haar te zullen worgen. Een poging om haar het horloge, dat om haar arm bevestigd was te ontnemen, mislukte, omdat, gelukkig voor de aangerande, een conducteur aankwam, waarop de onverlaat op de fiets sprong en in de richting van Vlissingen vluchtte. De conducteur waarschuwde de politie, die haar onderzoek naar de laffen dader aanving; tot heden echter zonder het gewenschte resultaat. „N. Ct.“

Vleeschuitvoer naar Pruissen.

Over 1912 werden uit ons land naar Pruisen ingevoerd: 7.050,000 kg. rundvleesch tegen 4,280,000 kg. in 1911.

Aan varkensvleesch werd in 1912 5,220,000 k.g. uitgevoerd uit Rusland werd ingevoerd 1,360,000 kg. rund- en 2 millioen kg. varkensvleesch.

Uit Denemarken 1,083,798 kg. rundvleesch tegen 336,087 kg. in 1911.

Bloembollenteelt.

De firma A. Guldemond, welke verscheiden hectaren land aankocht onder Den Helder, zond werklieden daarheen, ten einde de gronden om te ploegen en verder geschikt te maken voor de bloembollencultuur.

Een drama.

Te Kerkrade heeft een mijnwerker getracht zijn kostvrouw met een scheermes den hals af te snijden en heeft zich daarna zelf levensgevaarlijk aan den hals gewond. De dader is naar het ziekenhuis vervoerd.

15 jaar geëischt.

Voor de rechtbank te Maastricht stond heden terecht de 49-jarige grondwerker F. S., beklaagd opzettelijk F. Dekker van het leven te hebben beroofd door hem een mes in het hart te steken en verder L. S. levensgevaarlijk te hebben verwond.

De eisch is 15 jaar.

Liturgische Wegwijzer

(Bisdom 's Bosch).

3 Nov.	Maandag. **Gedachtenis van alle geloovige zielen.** H. Mis: van den dag: Requiem. Indien niet anders staat aangegeven op werkdagen Credo en de gewone Prefatie. Vandaag broodwijding onder inroeping van den H. Hubertus.	Zwart
4 Nov.	Dinsdag. Carolus Bisschop-Belijder. Dubbel. H. Mis: Statuit; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie van alle Heiligen; 3de gebed enz. van de H. H. Martelaren Vitalis e. a.; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium.	Wit
5 Nov.	Woensdag. Odrada Maagd. Dubbel (Diaecesaan-feest). H. Mis: Dilexisti; 2de gebed enz. van alle Heiligen; 3de gebed enz. voor den Paus.	Wit
6 Nov.	Donderdag. Van het Octaaf. H. Mis van alle Heiligen; Gaudeamus; 2e gebed enz. van den H. Geest: Deus. qui; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus.	Wit
	Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen.	Zwart
7 Nov.	Vrijdag. Willibrordus Bisschop-Belijder. Dubbel. (Diaecesaan-feest). H. Mis: Statuit; 2de gebed en 3de gebed enz. als op 4 Nov.	Wit
8 Nov.	Zaterdag. Octaafdag van alle Heiligen. Grootdubbel. H. Mis van Alle Heiligen: Gaudeamus; 2de gebed enz. van de H. H. Vier-Gekroonde-Martelaren; 3de gebed enz. voor den Paus.	Wit
9 Nov.	**26ste Zondag na Pinksteren,** de 3de in November. **Wijding der Basiliek van den Verlosser.** Dubbel van de 2de klas; H. Mis: Terribilis; 2de gebed enz. van den 5den Zondag na Driekoningen; alleen in eene gelezen Mis 3de gebed enz. van den H. Martelaar Theodorus. — Credo — Prefatie der H. H. Drieëenheid. — Laatste Evangelie van den 5den Zondag na Driekoningen.	

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 1 November 1913.

— Op 4 Nov. a.s. zal ten behoeve van het treinpersoneel der N. B. D. S. een cursus in de Engelsche taal worden gegeven.

— Van de gisterenavond gehouden raadsvergadering geven we in 't nummer van a.s. Woensdag een volledig verslag. Nu plaatsen wij slechts het volgende overzicht.

Afwezig de heer Paijmans.

De volgende ingekomen stukken kwamen aan de orde.

Procesverbaal van kasopneming.

De kas en bescheiden in orde bevonden. In kas f 8792,21½.

Schrijven van Ged. St. inhoudende goedkeuring van het kohier van den hoofdelijken omslag, dienstjaar 1913.

Adres van Engelina v. d. Meijden om een sloot te dempen. B. en W. zullen dit onderzoeken, en zien of het gevraagde kan worden toegestaan.

Op een adres van de onderwijzers van bijstand om salaris verbetering wordt na eenige bespreking voorloopig afwijzend beschikt.

Naar aanleiding van een adres van het Kruisverbond om verhooging van subsidie, ontstaat een woordenwisseling tusschen den heer v. Leeuwen en v. d. Horst.

De heer v. Leeuwen meent, dat tot heden het Kruisverbond niet veel afdoet, hij ziet er geen goede resultaten van. Verder zegt hij dat leden misschien wel bestuursleden bedankt hebben om met de verkiezing te kunnen drinken.

v. d. Horst zegt de goede werking van het Kruisverbond wel te kennen, en dat het de drankhandel is die de drankbestrijding het meest in den weg staat.

v. Leeuwen verwijt daarop v. d. Horst dat hij het was die van zijn geloof afviel en bedankt had voor het Kruisverbond om met de verkiezing te kunnen drinken.

v. d. Horst antwoordt daarop, dat dit niet waar is en hij verklaart, dat wat de heer v. Leeuwen zegt brutaal gelogen is.

Ten slotte zal het adres in de begrootingscommissie worden besproken. B. en W. stellen voor de subsidie van 50 op 75 gld. te brengen.

Een schrijven van Ged. St. om wijziging te brengen in het reglement van het armbestuur.

De Voorz. leest dit schrijven voor met concept-besluit tot wijziging.

De benoeming van onderwijzer De Bont te Gemonde wordt vastgesteld.

Over het adres van den Ned. Bond van Gemeenteambtenaren en van den Ned. Politiebond alsmede een schrijven van Ged. St. om bijdrage voor de pensionneering van hen, die in dienst van de gemeenten, wordt door v. d. Horst geopperd om vooral hen, die een bezoldiging hebben van 7 of 800 gld. 's jaars, of minder behulpzaam te zijn, dat zij toe kunnen treden tot het pensioenfonds.

De Burgemeester is ook van dat oordeel en leest hierover een nota, door hem opgesteld.

Weth. v. d. Eerden spreekt namens B. en W. en zegt dat zij die ambtenaren welke geen hooge salarissen hebben, verhooging van salaris willen geven waardoor zij dan in de gelegenheid worden gesteld om tot het pensioenfonds toe te treden.

Hirmede kan v. d. Horst zich zeer goed vereenigen.

Het adres zal bij de begrooting afgehandeld worden.

Gemeenterekening over 1913, armenrekening en armen-begrooting worden voorloopig vastgesteld.

De begrooting voor 1914 wordt ingediend en in handen gesteld van een commissie bestaande uit de heeren v. Krieken, v. Leeuwen en v. d. Sande.

De Voorzitter deelt over de begrooting mede, dat de hoofdelijke omslag blijft zooals het vorig jaar, 10.000 gld; dat verder op de begrooting als buitengewoon werk staat aangegeven rioleering Nieuwstraat vanaf de brug tot een eind in de Onrooische straat en in de Molenstraat. Het verbeteren van den Gestelschenweg en het verbeteren van het fietspad naar 's Bosch.

De begrooting vangt aan met een batig saldo van het vorig jaar van ruim 5000 gld.

Een adres van bewoners der Onrooische straat wordt gelezen en zal behandeld worden bij de begrooting.

Naar aanleiding hiervan vraagt de heer de Haas of B. en W. eenieder kan verplichten aan te sluiten bij de rioleering, hij kent gevallen in dezelfde straat dat de een aansluit de andere niet.

De voorzitter zegt elkeen te kunnen verplichten, maar men is soms niet bij machte om de rioleering te maken en dan wordt er wel eens door de vingers gezien.

Op een adres van de Mariavereeniging om subsidie wordt in zooverre goedgunstig beschikt, dat hun ook eenige subsidie zal worden toegekend.

De heer de Haas wil de school vooral in den strijd tegen den drank betrekken. Bij de jeugd moet men beginnen. [1])

Concept-besluit tot verkoop van canadaboomen wordt gelezen.

Bij de rondvraag merkt v. d. Horst op, dat hij in 't verslag van de gemeente meent gezien te hebben, dat er in staat, dat wij hier geen gebouw hebben voor besmettelijke ziekten, terwijl in de rekening van de gemeente voorkomt dat er een verpleegd is in den besmettelijken bouw bij het Liefdehuis.

De Voorzitter meent, dat dit van v. d. Horst een abuis zal zijn.

De heer v. Leeuwen meent, dat er geen goede besmettelijke bouw is, en zou willen dat het gemeentebestuur eens informeerde of wij geen nieuwen moeten bouwen.

v. d. Horst noemt dit zeer verkeerd men zou, terwijl wij nog een gebouw hebben, gaan vragen om f 20.000 of meer te mogen uitgeven.

De heer van Leeuwen meent de 8000 gld. die indertijd als subsidie gegeven zijn voor dit gebouw terug te kunnen vergen.

De voorzitter meent dat het gebouw nog wel voldoende is, en men op die 8000 gld. geen recht heeft.

De heer v. Lieshout vindt het gebouw ook goed te meer nog, omdat, als er een besmettelijke ziekte van eenige omvang uitbreekt er toch barakken moeten worden opgesteld. Dit is verleden jaar ook gedaan te St. Michielsgestel.

De heer de Haas vraagt nog of het mogelijk zou zijn om voor hen, die arm zijn, doch niet bedeeld willen worden, een leenbank voorschotbank op te richten.

Hierna gaat men over tot geheime zitting om de proefverlichting te bespreken.

[1]) Noot van de Redactie. Wij merken hier op, dat de school niet alleen hier in Boxtel maar op vele andere plaatsen zeer ijverig werkzaam is, om het kind door opwekkende woorden en door 't goede voorbeeld tegen den drank te beschermen. De onderwijzers getroosten zich daarvoor veel moeite. Zij zijn voor 't grootste gedeelte lid van de Vereeniging St. Cassianus. Zij hebben een aparte krant, die voor de alcoholvrije opvoeding der jeugd strijdt. Ook verspreiden zij lectuur, geven prentbriefkaarten uit, hebben mooie wandspreuken, geven hier en daar cursussen, enz.

Het is jammer, dat de gemeentebesturen niet beter met dergelijke werkzaamheid der onderwijzers op de hoogte zijn.

Voetbal.

Wilhelmina II — B. F. C. 5—0

Zondag speelde B. F. C. haar tweeden wedstrijd voor den Brabantschen Voetbalbond en wel tegen Wilhelmina II te Vught. Dit elftal is eigenlijk veel te sterk voor den B. V. B. en zou zeer zeker in de Zuidelijke 1e. klasse van den Nederlandschen Voetbalbond zijn ingedeeld, indien hun 1e. elftal niet in deze afdeeling was gekomem.

Dat B. F. C. geklopt zou worden viel dus niet aan te twijfelen, te meer nog, daar het elftal danig verzwakt was doordat Hartering niet mee kon. Om 2 uur wordt begonnen en komt B. F. C. met het volgende elftal in 't veld.

W. v. d. Krabben.
v. d. Sande Peeters.
Degger Lemaire N. N.
v. Buuren v. d. Krabben Crone Sterrenburg H. v. d. Sande

B. F. C. speelt de eerste helft met den wind in den rug. Direct is Wilhelmina de meerdere, doch de B. F. C. achterhoede is zooals gewoonlijk in goeden vorm. Toch kan zij niet verhinderen dat Wilhelmina's rechtsbinnen na een mooie doorbraak de leiding neemt. De Welhelminianen denken dat 't begin van de inmaakpartij er is, doch dat valt tegen en zij kunnen voor de rust nog maar eenmaal doelpunten, zoodat de rust ingaat met 2—0 in hun voordeel. In de tweede helft is Wilhelmina goed gesteund door den sterken wind bijna gedurig de sterkste en dat er maar 3 maal gedoelpunt is (waarvan eens beslist in buitenspelpositie) dankt B. F. C. aan haar achterhoede, waarin vooral v. d. Sande, Peeters en Lemaire uitmuntten. Als 't einde aangekondigd wordt heeft B. F. C. dus ook haar tweeden wedstrijd verloren.

Liempde. Met genoegen melden wij, dat onze herder na enkele weken van rust wederom zoo goed als heelemaal hersteld is.

Haaren. Donderdagavond werd hier door de Eerw. Paters Capuzijnen een driedaagsche oefening geopend in de Parochiekerk van den H. Lambertus.

's Bosch. Reeds geruimen tijd zijn de goud- en zilversmeden alhier bezig een loonactie te voeren, daar de loonen in gemelde plaats, en dat nog wel voor een kunstvak, veel te laag zijn. Het doel is, meer overeenstemming met de loonen in Amsterdam, Rotterdam, den Haag, Haarlem, Hoorn, Utrecht enz. Dezer dagen hebben de hoofdbesturen van den Ned. R. K. en den Alg. Ned. Bond van Goud- en Zilversmeden de zaak flink aangepakt met resultaat..... ontslag van den plaatselijken penningmeester van de afd. 's Bosch v. d. Ned. R. K. Bond, door den fabrikant van Grinsven aldaar. Het overig personeel der gemelde firma heeft zich nu solidair verklaard, zoodat, in overleg met de beide hoofdbesturen, de staking is uitgebroken, met kans op uitbreiding voor heel 's Bosch. Het is voor de betrokkenen van het grootste belang deze staking tot een goed einde te brengen daar de positie van de edelmetaalbewerkers verre van rooskleurig is.

Eindhoven. *Staking geëindigd.* De staking bij den heer Lurmans, sigarenfabrikant alhier, is opgeheven.

De sigarenmakers hebben allen het werk hervat.

Tilburg. *Gemapt.* Dinsdagnamiddag had hier een ongewone wedloop plaats. Een zekere L. B., een oude bekende van de politie, en die nog een schuld met de justitie te vereffenen had, waaraan hij zich, door de wijk te nemen naar België, had weten te onttrekken, bevond zich aan het station, om, na een bezoek gebracht te hebben aan zijn zieken vader, weder naar het Belgenland te vertrekken. Een agent van politie kreeg nochtans den reuk van den in het politieboek staande B. en stapte op hem af. Maar jawel, met een „dag agent" maakte B. zich uit de voeten, de stad in en de man der wet zette den vluchteling achterna. Na in een flinken wedloop verschillende hoofd- en zijstraten te hebben doorkruist, trachtte B. door in een bakkerij te vluchten, aan zijn onversaagden achtervolger te ontkomen. Maar neen, het Argusoog had hem daar zien binnenloopen en nu werd de vogel gevangen.

Omstuwd door eene menigte nieuwsgierigen moest hij mee naar het politiebureau, om zijne schuld te vereffenen.

— Te ruim zes uur ontstond Dinsdagavond brand in het spiegel- en lijstenmagazijn der firma Van Erp—Broekhans aan de Heuvelstraat. Spoedig was de brandweer ter plaatse en slaagde men er in met een tweetal spuiten, het vuur meester te worden. De schade evenwel, die door het water en het vuur werd aangericht, is niet gering, daar in het magazijn eene groote collectie van kunstplaten en schilderstukken aanwezig was. Door verzekering wordt deze echter gedekt.

Helmond. *Moord.* Men schrijft aan het „Hgz."

Woensdagavond ontstond in het Haagje twist tusschen twee jongens van 18 à 19 jaar, Claassen en Stienen, beiden in dienst bij de firma J. de Rijdt alhier. De ruzie liep zoo hoog dat Claassen het mes trok en Stienen morsdood stak.

Kerknieuws.

Z. D. H. de Bisschop van Den Bosch heeft aan den weleerw. heer G. J. van den Hout, kapelaan te Raamsdonkveer, het adviseurschap opgedragen bij de nieuw opgerichte vier Diocesane Gilden in de bouwbedrijven.

De weleerw. heer L. van Boxmeer, kapelaan te Raamsdonkveer, is benoemd tot adviseur der aldaar bestaande St. Paulusvereeniging.

Rechtszaken.

Poging tot vergiftiging.

In de zaak van Elisabeth Bron, huisvrouw van C. Beverloo, te Vuren, die door de rechtbank te Dordrecht werd veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf wegens poging tot vergiftiging gepleegd op haren echtgenoot, door hem zijn eten met loodwit toe te dienen en in welke zaak het Openbaar Ministerie bij het Gerechtshof te 's Gravenhage vijftien jaar gevangenisstraf eischte, heeft het Gerechtshof heden het vonnis der Rechtbank bevestigd voor wat de straf betreft en voorts de qualificatie gewijzigd in het voortgezet misdrijf van zware mishandeling, gepleegd met voorbedachten rade door de schuldige begaan tegen haren echtgenoot door het toedienen van een voor de gezondheid schadelijke stof.

Boekbeoordeeling.

De Jonge Wacht.

Ons werd toegezonden 't eerste nummer van een weekblad, dat bovengenoemde titel draagt en is uitgegeven door het Centraal Comité tot behartiging der R. K. Patronaatsbelangen in Nederland.

Het uitgevers-adres is van dien aard, dat het blad geen verdere aanbeveling behoeft.

Doch wij vreezen, dat 't zonder bespreking niet voldoende bekend zou worden.

Het is een blad op de eerste plaats natuurlijk voor leden van de R. K. Jongenspatronaten. Doch ook voor andere jongelui van gelijken leeftijd, die niet in de gelegenheid zijn zich bij een R. K. Patronaaat aan te sluiten.

Het geeft verschillende hoofdartikels: Bijbellezing, Uit de geschiedenis der Kerk, met vragenlijsten over wat die stukken bevatten.

Verder opwekkingen tot Katholiek leven, tot deugdelijke levensbeginselen, en ten slotte wat mengelwerk.

Het is niet geschreven in dien vervelenden zoete-kindertjes toon, maar flink en pittig.

Wie zijn kinderen een dienst wil bewijzen, wie hun iets wil geven, wat ze te weinig hebben, goede Katholieke lectuur, bevelen we aan 't blaadje te bestellen. De prijs is 52 cent per jaar. Krijgt men het over de post, dan betaalt men natuurlijk portkosten.

Adres der Administratie:
Steenstraat 111 Arnhem.

Ingezonden stukken.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

Liempde, 30 Oct. 1913.

M. de R. Hadden wij gehoopt, dat onze nieuwe raadsleden het daarheen zouden geleid hebben, dat wij verlaging van den dorpsomslag verkregen, Wij vinden ons thans in hen zeer teleur gesteld; in plaats van verlaging hebben zij ons verhooging bezorgd. Wij willen hopen, dat ze het een volgend jaar beter maken zullen. V.

Bossche Rechtbank.

Uitspraken der arrondissementsrechtbank van Dinsdag.

Chr. Sch. Bergeijk, wederspannigheid, f 15 subs. 30 dagen hechtenis.

G. v. d. B., Woensel, mishandeling, f 10, subs. 20 dagen hechtenis.

1. G. G. en 2 A. G., te Hintham. ieder f 15, subs. 30 dagen hechtenis

J. v. d. D., Strijp, beleediging van een ambtenaar in functie f 5, subs. 10 dagen hechtenis.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.

van 19 — 25 Oct.

Geboren: Willem M., z. van H. Kampert en A. Verwetering, Molenstraat. — Hendrika M., d. van H. van de Langenberg en A. C. van Hamond, Onrooi. — Johannes G., z. van C. Doevendans en M. van Grindsven, Breukelen. — Antonius G., z. van G. Rooijakkers en W. van de Wiel, Breukelsche straat. — Johanna H., d. van J. van Kuringe en M. Veroude, Luissel. — Wilhelmus C. J. H., z. van C. W. C. Steinmann en F. G. H. Pechtold, Rechterstraat. — Johanna F., d. van W. Bekers. en Th. Rosmalen, Onrooi.

Ondertrouwd: Johannes Broeren, 27 j. Lennisheuvel en Martina van der Horst, 22 j. Zandvliet. — Franciscus van Dun, 31 j. Kleinderliempde en Maria Th. Tinnenbroek 21 j. Onrooi.

Getrouwd: Johannes van Abeelen, 31 j. en Barbara H. de Bie, 26 j. Hal. — Theodorus van Laarhoven, 21 j. St. Oedenrode en Petronella van Hamond, 19 j. Langenberg. — Theodorus van Lievenoogen, 32 j. Kleinderliempde en Maria Hurkmans, 31 j. Bossche weg.

Overleden: Gerardus van de Meerendonk echtg. v. A. van de Loo, 43 j. Luissel. D. en A.

Gemeente Oirschot.

GEBOREN: Catharina J., d. van P. Bevers en H. v. Opstal. — Jacobus M., z. van M. Peeters en M. Dirks. — Adriana C., d. van J. Smetsers en M. v. Beers. — Antonia P., d. van A. H. v. d. Schoot en J. M. Smetsers. — Catharina M., d. van G. J. H. v. d. Eijnden en M. E. Philippart. — Johannes A. M., z. van J. J. v. Haaren en H. M. Elderen. — Adrianus, z. van L. Holzken en P. Hertog.

OVERLEDEN: Adrianus M. Willems, 16 m. — Wilhelma C. Vogels, 6 m. — Anna B. v. d. Akker, 1 j. — Theodora J. H. Doorwaard, 47 j. — Petronella Verbeek, 7 w. — Allegonda P. Cox, 1 j. — Petronella v. Kemmenade wed. van Wilhelmus v. Bommel, 70 j. — Wilhelmina Verstede, 3 w. — Hendrica Snits, 5 j.

Gemengd Nieuws.

Een roman.

Een jongmensch in den handel, bij een firma te Soerabaja was geëngageerd met een meisje in Holland, en 't was afspraak tusschen beiden, dat zij den Oceaan zou oversteken, zoodra hij hier voldoende inkomsten zou hebben verworven om de financieele lasten van een huishouden te dragen, zoo lezen wij o.m. in een correspondentie uit Soerabaja aan de „Locomotief".

Gelet echter op de ongepermitteerde duurte van 't leven in onze heerlijke Krokodillenstad was hij allengs tot de overtuiging gekomen, dat er door hem de eerste jaren van een redelijk tractement geen sprake zou kunnen zijn.

Vandaar dat hij nu ongeveer veertien dagen geleden na rijp beraad, ertoe overging, zijn meisje maar liever af te schrijven, daar er toch in lang nog van geen trouwerij zou kunnen komen.

Men verbeelde zich echter zijn verrassing toen hij dezer dagen — de bewusten brief was al lang en breed onderweg — van dezelfde jongedame een telegrafischen postwissel van drie mille ontving met uitnoodiging, om per eerste gelegenheid weer naar huis toe te komen, daar zij door Vrouwe Fortuna begunstigd was met niet meer of minder dan de honderdduizend!

De jongeling haastte zich, aan de vriendelijke invitatie te voldoen, zit op 't oogenblik al aan boord, en hoopt op de een of de andere manier nog gelegenheid te vinden, den heilloozen brief, die hem helaas twee mails vóór is, te doen onderscheppen.

Zal je gebeuren!

Marktberichten.

Boterprijzen.

Fabriek „de Hoop," Boxtel.
Boterprijs f 1,50 de K.G.

Op 30 Oct. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.20, f 1.64 per K.G.

ADVERTENTIËN.

Alleenverkoop

aan particulieren, voor een nieuw goedkoop **Patentartikel** is nog op verschillende plaatsen aan **actieve Agenten** af te geven. Hooge verdienste! Winkel en kapitaal niet noodzakelijk. Brieven fr. onder **A 154** aan de Firma MULLER, *Box* 53, *Nijmegen*.

Op **Donderdag 13 November** hopen onze geliefde Grootouders en Ouders

LAMBERTUS VAN HAMOND

EN

JOHANNA VAN GRIENSVEN

hunne **50-jarige Echtvereeniging** te herdenken.

Hunne dankbare Kleinkinderen en Kinderen.

GEMONDE, 29 Oct. '13.

Direct gevraagd:

Een flinke Dienstbode

en voor den perronwagen

Een flinken Jongen

niet beneden 16 jaar.

Aanmelden bij den

Restaurateur,
Station - Boxtel.

Ondergeteekende bericht bij deze, dat zij zich vanaf heden

tijdelijk gevestigd heeft
bij de

Wed. L. Adelaars

Nieuwe Kerkstraat.

Beleefd aanbevelend,
Marie van Eindhoven,
NAASTER - BOXTEL.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Maandag 3 November 1913** ten **9 uur v.m.** voor en **op de Werf van de Firma Stappaerts & Coenen** aan den Stationsweg.

300 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Rabouwen, Klippels, Kloven** en **Brandhout.**

Geriefhout als: **Eiken Dorpels, Ribben, Balken, Dwarsliggers, Planken** en meer **Timmerhout.**

De Notaris Niemann te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Woensdag 5 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en **op de Werf van** de Heeren **Gebr. Van Lieshout** aan den Watermolen.

Een groote partij gezaagde **Kachelblokken, Kloven** en meer **Brandhout.**

Een partij **Balken, Ribben, Planken, Latten** en meer **Timmer-** en **Geriefhout.**

De Notaris Niemann te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Donderdag 6 November 1913** ten **10 uur v.m.** nabij Michiel v. d. Meijden **in de Groote Vorst.**

Voor den Heer M. A. v. d. Eerden.

150 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gateinden**, eiken **Knuisten, Rabouwen** en **Klippels**, zeer geschikt voor Bakovens, en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Maandag 10 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en op de Werf van den Heer P. J. v. d. Hagen in de Nieuwstraat.

200 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gateinden, Rabouwen,** en **Klippels.**

Een groote partij **Planken** en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 11 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en ten huize van Hends. v. Summeren in Tongeren.

Een gevende **Koe,** (pas gekalfd) een **Maalkalf,** een **Geit, 5 Kippen** en **1 Haan.**

Tob en **Stand, Kafmolen, Kruiwagen** en meer **Landbouwgereedschappen. Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels** en meer **Huisraad.**

Een partij gedorschte **Rogge** en **Haver, Hooi, Stroo, Aardappelen** en **Brandhout.**

Op **dagen, waarop** door Notaris Niemann des **voormiddags Verkoopingen** plaats hebben, **worden** ten zijnen kantore tot des **namiddags 3 uur GEENE** betalingen van **Bamisgelden** aangenomen.

Adverteert in
Centraal Brabant.

Witteveen & De Mol, Boxtel

Manufacturen = Mantels = Mode-Artikelen

Heeren- en Kinderkleeding.

Demi-Saisons, Winterjassen, Ulsters

Bedden, Dekens, Matrassen, enz.

In alle deze artikelen voeren wij **een groote verscheidenheid** naast **zeer goedkoope prijzen** en **degelijke kwaliteiten.**

Aanbevèlend.

COKES.

Grove Cokes 55 ct. per H.L.
Geklopte „ 65 „ „ „
Gruis „ 25 „ „ „

Verkrijgbaar bij de GASFABRIEK te BOXTEL van 8—12 en 1½—6 uur.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

BLOEDARMOEDE
en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van
HAEMATOGEENWIJN.
Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Verschenen

bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:

Handleiding voor Jonge Moeders

door

CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -

Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:
ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

HUIDUITSLAG

Gij lijders, die geplaagd wordt door de ondragelijke jeukingen en pijnen van huiduitslag, ook voor U brengt de Kloosterbalsem redding. De Kloosterbalsem zal onmiddellijk het jeuken stillen en in weinige dagen afdoende en blijvende genezing bewerken. Probeer den Kloosterbalsem eens voor Uwe huidslag, Uw eczeem, baard en dauwworm. De KLOOSTERBALSEM geneest zonder lidteekens na te laten. Laat onderstaande verklaring U overtuigen.

Mej. de Wed. A. Huisman, geb. Mannesen, wonende te Wenum bij Apeldoorn, had uitslag aan de vingers, waardoor als het ware een verettering van de huid plaats had. Werkzaamheden verrichten kon zij niet meer, terwijl geen enkel middel wilde helpen. Het werd steeds erger, waarover zij zich zeer ongerust maakte. Ten slotte wendde zij den KLOOSTERBALSEM aan, welke haar dadelijk verlichting gaf. Gaandeweg trad de beterschap in en na korten tijd was zij volkomen genezen. De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 ct., van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt **ROODEN BAND** met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER. Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothonders,

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—
½ ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

De grootste sortering.

Ontvangen eene groote sorteering
Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

De billijkste prijzen.

Beleefd aanbevelend,
C. STEINMANN-PECHTOLD.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze - Billijke Prijzen

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, BOXTEL B 72.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

Verschenen:

bij VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te HELMOND en in iederen boekhandel verkrijgbaar:

De lamentabele Historie van Tiet Pideman.

Dramatische klucht in 4½ bedrijf.

Antwoord (buiten mededinging) op een prijsvraag, uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad. Ingezonden door Korporaal ACHILLES. Groot kwarto formaat met vele illustraties.

Prijs f 1,—. Franco per post f 1,05.

Adverteert in Centraal-Brabant.

TWEEDE BLAD
van
CENTRAAL-BRABANT

No. 88. Zaterdag 1 November 1913.

Apologie der R. K. Drankweer.

Het is genoegzaam bekend, dat de katholieke drankbestrijding in Nederland in den laatsten tijd herhaaldelijk aanvallen te verduren had, en helaas nog wel van den kant van huisgenooten des geloofs. En de aanvallers laten nog steeds niet af. De laatste beschuldiging, in 't kort saamgevat, luidt nu: „Het profane van hare afkomst is even evident als het zuiver stoffelijke in haar streven".

Men zal 't misschien niet kunnen gelooven, maar het is de volle waarheid. Zoo staat het er letterlijk.

Allerminst ligt het in de bedoeling, hier te gaan polemiseeren. Waar, juist in den allerlaatsten tijd, van onverdacht katholieke zijde de loftuitingen op de Roomsche Drankweer zoo talrijk zijn, en de leiders krachtig worden aangemoedigd om op den ingeslagen weg voort te gaan, kunnen de bedoelde beschuldigingen eenvoudig niet waar zijn.

Wij herinneren er slechts aan, hoe onze H. Vader de Paus, Pius X, niet eens, doch reeds verschillende keeren zijne hooge sympathie voor het werk der drankbestrijding heeft geuit, met woorden niet alleen doch ook door daden, en de Roomsche geheelonthouders heeft geprezen en aangewakkerd. Deden de Bisschoppen van Breda en Roermond in hun voorlaatsten Vastenbrief niet hetzelfde? In den afgeloopen zomer nog ter gelegenheid der feestelijke herdenking van het tienjarig bestaan van Breda's Kruisverbond, toen zelfs speciaal het punt der geheelonthouding aan de orde was, brachten Z. D. H. Mgr. P. Leijten en zijn Vicaris-Generaal aan de drankbestrijders hunne hartelijkste gelukwenschen en spraken de beste verwachtingen uit voor de toekomst.

Reeds driemaal binnen korten tijd kwamen warme adhaesie-betuigingen in van onzen Nederlandschen Kardinaal, Z. Em. W. v. Rossum. Eerst bij het Roermondsche Biercongres, toen bij het tweede lustrum van het Kruisverbond in het Bisdom Breda; en ook nog vlak vóór zijn vertrek uit het Vaderland heeft de Kardinaal het Sobriëtasleger willen huldigen en aanvuren in een hoogstgewichtig schrijven aan den Hoogwelgeb. Voorzitter onzer Roomsche Federatie. Deze, Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, mocht als Voorzitter van den Katholieken Internationalen Bond tegen het Alcoholisme het vorig jaar van Z.Em. Kard. Merry del Val een schrijven ontvangen, waarin hem werd meegedeeld, dat Z. H. de Paus als „een bewijs van bijzondere belangstelling" den Bond heeft willen stellen „onder de hooge bescherming van Zijn Eminentie Kardiuaal Desiderius Mercier, Aartsbisschop van Mechelen", hetgeen volgens de vaste overtuiging van den Kardinaal-Staatssecretaris „krachtig zou bijdragen tot ontwikkeling en vooruitgang" der Internationale Katholieke Vereeniging. In dezelfde hoedanigheid van Internationaal Voorzitter der katholieke drankbestrijding mocht Jhr. Ruys in de laatste dagen nog van twee Kardinalen der Roomsche Kerk een eigenhandig schrijven ontvangen. Een van Z.Em. Kardinaal Mercier, die zijn groote spijt uitdrukte niet te kunnen tegenwoordig zijn op het XIVe Internationale Congres tegen het Alcoholisme te Milaan, en verklaarde er trotsch op te gaan, „dat de Federatie der Katholieke Bonden tegen het Alcoholisme voortdurend voortgang maakt", en zich te verheugen, „dat zij geroepen is een voorname plaats op het Congres in te nemen, en dat zij aan de wereld alzoo een nieuw bewijs zal geven van de levenskracht der Kerk van Christus". Het andere was van Z.Em. Kard. Ferrari, Aartsbisschop van Milaan, die eveneens zijn diep leedwezen te kennen gaf over zijne afwezigheid op het Congres wegens uitstedigheid en „hulde betuigde aan de verheven en heilige onderneming der Congressisten".

Wij zeggen maar op onze beurt: de beschuldigingen, welke onze aanklagers tegen ons inbrengen, zijn zwaar. Doch als ze waar zijn, zouden dan Paus, Kardinalen en Bisschoppen schrijven en spreken zooals zij gedaan hebben? Zouden zij zulks kunnen en mogen doen? — Is het niet opvallend, dat juist nu de katholieke drankbestrijding van zekere zijde een grief wordt gemaakt van alles en nog wat, van het hoogste Kerkelijk Gezag keer op keer de schoonste adhaesie-betuigingen en de hartelijkste opwekkingen inkwamen? In bijna elke aflevering kon het Sobriëtas-maandschrift den laatsten tijd zoo'n adelbrief toonen.

Men staat er dan ook gewoonweg perplex van, hoe onze aanvallers het aandurven en ... kunnen verantwoorden. Met nadruk mag nog wel eens herhaald worden: wat zou hen toch drijven?

Niet minder verwondering echter baart het — en hierop wilden wij door deze regelen in hoofdzaak de aandacht vestigen — dat er, behalve de belanghebbenden bij het alcoholisme, nog zijn, die zich door de aanvallers laten beïnvloeden, met hen meepraten en hen door dik en dun achternaloopen.

Wil men zich aan hunne zijde scharen, goed! Maar dan zal dat toch behooren te geschieden met kennis van zaken en overtuiging. Doch het gebeurt, dat men onze aanvallers gelijk geeft, zonder dat men feitelijk zelf weet waarom. Vraagt men aan zoo iemand, wat hij zoo al van de drankbestrijding heeft gelezen, dan staat hij niet zelden met den mond vol tanden. Studie van het alcoholvraagstuk maken? Zij hebben er nog nooit aan gedacht! Wat hebben zij zoo al voor de drankbestrijding gedaan, of juister gezegd, wat hebben zij ervoor gelaten? Nog bitter weinig of meestal niets.

Het gaat echter niet aan, groote boomen op te zetten over de drankbestrijding, enkel en alleen omdat men zelf nog nooit dronken is geweest, of omdat een tegen-artikel in suggestieven stijl U te pakken heeft. Wanneer men met recht over eene beweging, gelijk de drankweer is, wil meepraten, dan moet men in de zaak inzitten, ze van alle kanten hebben bekeken en de quaestie practisch hebben beleefd. Men moet wèl weten, zooals Dr. Ariëns eens zeer terecht heeft opgemerkt, dat men niet kan meepraten over de electriciteit, omdat men ééns buiten heeft gezeten, toen het onweerde.

In ieder geval meenen wij naar logischen eisch en billijkheid dit te mogen vorderen: nu er van de zijde der katholieke drankbestrijders zoo krachtig is geprotesteerd, mag niemand met de beruchte artikelen meegaan, zonder eerst het „hoor en wederhoor" te hebben toegepast, d.w.z. zonder eerst onbevooroordeeld en onpartijdig kennis te hebben genomen van hetgeen er van onzen kant tegen in is gebracht. Is men het niet met onze weerlegging eens, best! Maar dat men dan bewijze, dat wij ongelijk hebben. Dus niet aankomen met losse praatjes, niet om de quaestie heendraaien, niets erbij halen wat er niet bij hoort, doch zakelijk zijn en met cijfers, feiten en gegevens voor den dag komen, gelijk wij ook gedaan hebben.

Wij durven zoo spreken, omdat wij maar al te goed weten, wat onze Ned. R. K. Drankbestrijding wil, welke geest haar bezielt en waarom zij zich ten strijde heeft aangegord. Wij vreezen een mogelijke tegenspraak niet.

In onze katholieke gelederen is overal een heilige geestdrift te bespeuren. In ons land is men druk aan het ijveren voor afwending van het biergevaar. Langs heel de linie maakt men zich op voor de redding van drankzuchtigen, voor de reclasseering, en de antialcoholische opvoeding van het kind. De Duitsche katholieken verdrie- vierdubbelen de rijen hunner geheelonthouders onder toejuiching hunner Bisschoppen, van wie verschillenden zelf het voorbeeld van geheelonthouding geven. De Belgische Katholieken waren nog kortelings op een nationaal Drankbestrijdings-congres bijeen. In Italië wordt eveneens „de nieuwe kruistocht" gepredikt onder hooge goedkeuring van het Vaticaan. Katholieke drankbestrijders van de geheele wereld baden dezer dagen met den Kardinaal-Aartsbisschop van Milaan op het graf van den H. Carolus Borromeus, opdat God het streven der katholieke drankbestrijding zoude zegenen, en keerden aangemoedigd naar hun vaderland terug om, zooals de Kardinaal in eene gloedvolle toespraak hen op het hart had gedrukt, „zich niet te laten overtreffen in ijver en toewijding door andersgezinde strijdgenooten, en in het belang der H. Kerk en het heil der zielen manmoedig voort te gaan". Tusschen de 4000 en 5000 Priesters beoefenen op 't oogenblik in de verschillende landen de geheelonthouding. De Internationale Vereeniging van katholieke drankbestrijders telt EEN MILLIOEN volwassenen en 500.000 kinderen. De Kardinaal van Mechelen getuigde in een sympathiek schrijven aan de vergadering der Priesters-Geheelonthouders op het Milaneesche Congres: „Het is noodzakelijk dat zij, aan wie onze Goddelijke Meester, de zending heeft toevertrouwd om te waken over de hoogere belangen van Zijn volk, in den strijd tegen het alcoholisme de voorposten bezetten en door hun voorbeeld van onthouding aan de geloovigen leeren met hun lichamelijke gezondheid ook hun zedelijke kracht te bewaren".

Slechts één wanklank wordt bij deze internationale eenstemmigheid van Priesters en leeken in het ijveren voor een waarachtig katholiek belang vernomen.

Hoe jammer!
Hoe treurig!
Hoe ontstichtend!
Hoe lang nog?

P. fr. ILDEFONSUS.
Minderbroeder-Kapucijn.

Helmond.

Pater Noyen
Apostolisch Prefect.

Eenigen tijd geleden brachten de bladen het bericht, van de oprichting eener nieuwe Apostolische Prefectuur in onze Oost. Het gold de Apostolische Prefectuur van de kleine Soenda-eilanden, die de genoemde eilandengroep met uitzondering van Flores, omvat, en waarin de te Uden gevestigde Nederlandsche afdeeling van de Congregatie van 't Goddelijk Woord, het missiewerk leidt.

Deze week werd uit Rome bericht, dat het Zijne Heiligheid behaagd heeft een apostolischen Prefect voor dit missiegebied te benoemen in den persoon van Pater Noyen, den overste der missie op Timor, die gedurende de laatste jaren herhaaldelijk van zich deed hooren.

Naar aanleiding dezer benoeming, worden de volgende levensbijzonderheden van den nieuwen Prefect gemeld:

Petrus Noyen werd in het jaar 1870 te Helmond geboren. Zich tot de apostolische loopbaan getrokken voelende, trad hij in 1883 in het missiehuis te Steil. Na voltooiing der humaniora deed hij zijn hoogere studies te St. Gabriël bij Weenen en werd, na afloop daarvan, naar de Chineesche missie van Zuid-Sjangtoen gezonden. Hier was hij meer dan 14 jaren met onverdroten ijver en algeheele toewijding als missionaris werkzaam. Dat zijne werkkracht hoogo waardeering vond en hij het volle vertrouwen zijner oversten genoot, bewijzen de gewichtige functies, die hij achtereenvolgens bekleedde. Toen de Congregatie in 1911 er toe overging eene Nederlandsche afdeeling te Uden te vestigen en deze eene missie op de kleine Soenda-eilanden zou aanvaarden, moest Pater Noyen zich van zijn geliefden werkkring in China scheiden, om dezen met den nieuwen in Oost-Indië te verwisselen.

Na een paar jaren in het vaderland te hebben doorgebracht, waarvan één als Rector van St. Willibrordus te Uden, ging hij in December 1912 naar Indië scheep, om zijne nieuwe werkzaamheid op Timor te beginnen. 4 paters en 3 broeders volgden hem in den loop van dit jaar naar dat eiland, waar nu zijn installatie als Apostolisch prefect der missie iedereen dag kan worden tegemoet gezien.

Mogen de bekende werkkracht en de rustelooze ijver van den nieuwen Apostolischen Prefect ook op dit terrein zijner werkzaamheid de rijkste vruchten voor het zielenheil der heidenen voortbrengen.

LAND- EN TUINBOUW.

Fabriekmatige Boterbereiding

Nederland met zijn uitgestrekte, malsche en vruchtbare graslanden, is als door de natuur aangewezen op de veehouderij. Ten alle tijde moest de melk der runderen verwerkt worden tot boter en kaas. Het zal dan ook niemand verwonderen, dat deze tak van nijverheid in ons vaderland reeds vroeg eene hooge vlucht had genomen en de Nederlandsche boter sedert eeuwen een goeden naam had op de wereldmarkt.

Hier evenals elders werd eertijds de boter uitsluitend op de boerderij bereid, waar die arbeid een onderdeel vormde van het heele bedrijf. Fabriekmatige bereiding was bij onze voorvaderen ook niet goed mogelijk in een tijd, toen de boter werd gekarnd uit de volle melk. Ja, men kon nergens over voldoende ruimte beschikken, toen de melk volgens het oud Hollandsche stelsel werd ontroomd.

Eerst toen de melk werd gecentrifugeerd, en men slechts bergruimte noodig had voor den room, en hieruit de boter halen kon, werd het mogelijk de boter fabriekmatig te bereiden, en tegenwoordig wordt dan ook een groot deel der Nederlandsche melk in fabrieken tot boter verwerkt. Het is ons meermalen opgevallen, dat in vroegere tijden de boter uit Holland en Friesland, waar men tamelijk groote veehouderijen vindt, zooveel beter was dan op de kleine bedrijven onzer zuidelijke provinciën. Bij nader inzien kwamen we tot de overtuiging, dat op die groote veehouderijen meer zorg aan de bereiding kan worden besteed, dat een bepaald persoon zich grootendeels met de behandeling der melk en het karnen bezig houden kan, en — dat men dagelijks voldoende melk voor een karnsel verzamelt, waardoor men een meer gelijkmatig produkt kreeg.

Het voorbeeld van zulk een groot bedrijf en de voordeelen daaraan verbonden, hebben o.i. veel tot fabriekmatige boterbereiding geleid. En nu is het weder opvallend, dat juist in de zuidelijke provinciën betrekkelijk de meeste zuivelfabrieken zijn verrezen. Daar vindt men haast geen dorp of het heeft zijn boterfabriek, en wanneer een gemeente bestaat uit verschillende kerkdorpen of gehuchten, dan treft men er dikwijls meer dan een van zulke inrichtingen aan. Het moet dan ook gezegd worden, dat een fabriek beter naar de eischen van den tijd kan worden gebouwd dan de karnkamer, waarover men op de boerderij kan beschikken. Men krijgt dagelijks een groot kwantum melk bijeen, zoodat enkele personen den heelen dag daar volop werk vinden voor de behandeling en de verwerking der melk. Deze personen krijgen van zelf door den geregelden arbeid meer inzicht in de zaak en aan het hoofd der inrichting kan een bekwaam man geplaatst worden, die van de zuivelbereiding de noodige studie heeft gemaakt, zoowel practisch als theoretisch.

En nu mogen sommige boeren en boerinnen beweren, dat men de kunst slechts van zijn ouders leeren kan en er niets gaat boven enkele jaren praktijk in het vaderlijk bedrijf, de uitkomsten bewijzen toch maar allerwegen, dat de boter gefabriceerd door geschoold personeel en in goed ingerichte fabrieken, beter gewild en duurder betaald wordt dan de ouderwetsche boter. Op de fabriek kan men de nieuwste vindingen invoeren, daar heeft men door stoomcentrifuges, pasteuriseer- en stereliseer-inrichtingen het in de macht de boter zoo zuiver en duurzaam mogelijk te maken, en door het gebruik van stoom en ijs kan men de zuring regelen naar willekeur en steeds een gelijkmatig product leveren. Door de fabriekmatige bereiding is de boter een handelsartikel geworden voor heel Nederland. En vooral onze arme kleine keuterboeren profiteeren van de stijging der prijzen, omdat nu ook van hun geringe hoeveelheid melk puik beste boter gefabriceerd wordt.

Nieuwe Landbouwmachine.

Van een nieuwe landbouwmachine wordt tegenwoordig in Amerika veel gesproken. Curtis C. Baldwin, uit den staat Kansas, is de uitvinder. Worden de verwachtingen, die men thans van deze machine heeft, verwezenlijkt — aldus lezen wij in de „N. R. Ct." — dan zullen de bedrijfsonkosten bij den graanbouw niet onaanzienlijk verminderen. Baldwin's machine maakt het onnoodig, het graan vóór het dorschen te maaien. De machine is een soort dorschmachine, die door een sterken luchtstroom (door middel van een benzinemotor) tegen de aren van het te velde staand gewas te blazen, de korrels uit de aren haalt, zonder dat de halmen behoeven te worden afgemaaid. In de machine wordt het koren ook gereinigd en in zakken gedaan.

Een der meest tijdroovende bezigheden bij den oogst, n.l. het maaien, zou dan niet meer behoeven te worden gedaan. 4 paarden zijn als trekkracht noodig. Voor de bediening gebruikt men slechts 2 mannen, een voor de paarden, terwijl de ander zorgt voor den benzinemotor en de zakken dicht maakt. Een dergelijke machine zou voldoende zijn om in één week 160 acres — 64 H.A. haver te oogsten, en men hoopt de tegenwoordige kosten voor dorschen en in de zakken doen, die voor de geheele Ver. Staten op pl.m. 525 millioen gulden worden geschat, tot op 75 millioen gulden, dus van 35 tot 5 cent per schepel te doen verminderen. Als voordeelen dezer machine rekent men: 1o. besparing van arbeidskrachten; 2o. vlugger inhalen van den oogst (zoodat in oogsttijd niet onder hoogen druk behoeft te worden gewerkt); 3o. kan het stroo blijven staan om direct te worden ondergeploegd, hetgeen den op zoovele plaatsen in Noord-Amerika slecht bemesten bodem ten goede komt.

Van 's Levens Schaduwkant.

Moeilijk sleepte hij dien avond, als altijd, de trap weer op naar het kleine achterkamertje, dat hij drie hoog bewoonde. In het donker van het laatste portaal rustte hij even. Zijn borst hijgde, hij voelde het kloppen van zijn slapen. Zijn hand steunend op de leuning wachtte hij. Wat hij toch merken kon, dat hij oud werd! Iederen avond kostte hem dat trappen klimmen zoo'n inspanning, dat hij, boven gekomen, eerst een oogenblik op een stoel moest uitblazen, voor hij wat doen kon. En wanneer er geen menschen op het portaal waren, probeerde hij dan altijd even te rusten. Dat had hij vroeger nooit gedaan, nu alleen de paar laatste maanden. Het was soms net, of hij met den dag nu ouder werd.

En toch was hij nog zoo oud niet, nog maar even vijftig. De meeste menschen waren dan nog in de kracht van hun leven; liepen nog en deden wat zij wilden. En hij?

Hij glimlachte even.

De meeste menschen, ja, maar die hadden het ook anders dan hij; die werkten niet meer van 's morgens half negen tot 's avonds negen of tien uur en die kregen genoeg te eten, meer dan hij tenminste; die hadden een vrouw, die voor hen zorgde en kinderen en een eigen thuis. Maar hij...

Achter hem kraakte een deur open en een smalle lichtstreep, zich snel verbreedend, viel over het portaal. Haastig trok hij zijn hand van de leuning, liep door naar den volgenden trap en slofte die op naar boven. Op het portaaltje, waarop maar twee lage deuren uitkwamen, zocht hij den deurknop.

Zijn kamer binnen, liet hij zich even op een stoel zinken, onderwijl in zijn zak zoekende naar lucifers. Dan stak hij de kleine hanglamp aan en legde zijn hoed neer op het kleine onooglijke kastje, dat in den hoek stond. Huiverend keek hij dan even het kleine flauwverlichte kamertje rond. Op de tafel stond een bordje met een paar sneden brood en er naast een kom koffie. Hij lei zijn handen even om de kom, die ijskoud aanvoelde en glimlachte. Natuurlijk als je zoo weinig betaalde, maakten de menschen niet veel drukte met je. Hij mocht nog blij wezen, dat hij zoo laat koffie kreeg.

Hij voelde dan ook de doordringende kou van het kamertje en huiverde. Vlug at hij de paar sneden brood, dronk dan de koffie op. En oogenblikkelijk strekte hij welbehagelijk de beenen uit op een andere stoel, die hij naar zich toetrok. Maar dan liep een koude rilling hem weer langs den rug en vloekend stond hij op. Nog niet eens rustig zitten kon hij, wanneer hij doodop 's avonds thuis kwam. Niets had hij aan zijn leven; niets kende hij dan werk en honger en koude en... zorgen. Ja, natuurlijk, zorgen ook, zorgen niet te vergeten vooral.

Morgenochtend begon het weer, als de juffrouw hem zijn brood kwam brengen, het gezeur over het geld en of ze nou 's avonds het achterstallige ook kreeg. Och, 't mensch kon hij 't niet kwalijk nemen. Die had ook niet te veel en aan zijn vijf vijftig in de week verdiende ze toch al niet veel.

Maar hoe moest hij nou ineens van de f 7.50, die hij morgenavond als weekloon ontving, het achterstallige ook nog betalen.

Zeven vijftig! Ja, 't was me wat, om daar de heele week voor te werken van 's morgens half negen tot 's avonds laat, 10 uur soms. En toch was hij er nog blij mee geweest, toen hij het kreeg.

Hij knikte even een paar maal, als besprak hij iets in zichzelf.

Ja, hij was toen blij geweest. Maanden lang had hij gezworven, toen hij uit de gevangenis kwam, vóór hij op de schrijfkamer terecht kwam. Dat was al een weelde voor hem geweest, na die maanden zwervens. Na een half jaar had hij toen deze betrekking gekregen op het advertentie-bureau. Een daalder verdiende hij er meer dan op de schrijfkamer. Wat had hij zich al voorgeteld van dien daalder te kunnen doen.

Hij glimlachte even.

Nou was hij er twee jaar, gut, gut. Maar eigenlijk was hij nog maar liever op de schrijfkamer met zijn f 6.—. Daar hoefde je tenminste niet zoo te werken en kon je met schrijfwerk des avonds nog eens een extraatje maken.

De menschen vonden, dat hij al blij mocht zijn met deze betrekking. Een ontslagen gevangene kan meestal nergens meer terecht. Natuurlijk niet. Dat had hij zelf ook ondervonden... Maar gemeen was 't. Omdat hij eenmaal vroeger...

Wie zijn schuld was 't eigenlijk geweest. Van zijn vrouw, van zijn vrouw, die alles opmaakte. Zonder haar had hij nooit de handen naar eens anders goed uitgesteken.

Maar hij wou daar nou niet weer aan denken. 't Was al zoo lang geleden en zij had er ook haar straf wel voor gehad. Maar dat de menschen daar zoo misbruik van maakten, dat ze hem voor een hongerloon hard lieten werken, omdat hij toch nergens meer terecht kon, dat vond hij gemeen, dat verbitterde hem telkens weer en joeg een haat in hem op tegen zijn patroon, wanneer hij op 't kantoor zat. Een heelen dag werken tot's avonds laat en dat als je al zoo oud was en nooit genoeg te eten kreeg, dat was niet vol te houden. En toch zou het zoo moeten blijven doorgaan tot hij oud was. Oud was, ja en dan? Dan, als hij niet meer kon, kwam hij in het armhuis natuurlijk. Daarvoor hadt je dan je heele leven gezwoegd. Hij huiverde en trok haastig zijn beenen van de stoel. Hij moest naar bed. Als hij hier kou vatte, werd hij nog ziek ook. En vlug begon hij zich uit te kleeden, onderwijl bedenkend, dat morgen de juffrouw weer zanikken zou over het geld.

Was dat ook een leven, overdacht hij, toen hij in bed lag. Zorgen en honger en het armhuis in 't zicht.

Was het wonder, dat zoovelen maar gingen stelen, maar namen wat hun onthouden wordt. Hij moest het eigenlijk ook doen. Ja, waarachtig hij moest het ook doen. Hij was er voor in de gelegenheid. Den volgenden morgen al als hij wou. Want dan moest hij immers als kashouder weer de uitbetalingen doen. Dan ging weer al dat geld door zijn vingers, waarvan niets voor hem was. Als hij er eens van nam. Maar dan kwam hij met zijn betalingen natuurlijk niet uit. Maar hoe dan?

Eensklaps schoof hij onrustig onder de dekens uit en zat recht overeind in zijn bed.

Het kon toch. Het geld werd altijd op een kwitantie, door den directeur van de bank gehaald. Als hij dat bedrag veranderde, nadat de directeur geteekend had, kreeg hij zooveel meer in kas en dat kon hij 's avonds meenemen. Voordat 't uit kwam, kon hij al ver weg zijn.

Hij legde zich weer neer.

Hij kon het doen, overdacht hij.

Maar hij deed het niet, natuurlijk niet. En toch...

Toen den volgenden morgen de juffrouw hem zijn brood bracht, begon ze dadelijk over 't geld.

— Ik heb het ook zoo hoog noodig, zei ze. Ik kan niet langer wachten, onmogelijk. Zoo kan 'k je niet meer houden.

Hij schrok en keek haar verbluft aan. Niet meer houden. Maar dat beteekende wellicht nieuwe ellende. En eensklaps schoot hem dat plan van gisteravond te binnen.

— Vanavond zal 'k het u betalen, juffrouw, zei hij.

Hij dacht er niet meer aan, dat hij het toch eigenlijk niet meer doen moest. Kalm liep hij naar 't kantoor, kalm veranderde hij de kwitantie van f 140 in f 440. Ze hadden hem altijd tekort gedaan. Was het dan eigenlijk niet zijn geld?

's Avonds betaalde hij de juffrouw. En den volgenden morgen vertrok hij. Toen weken later het geld op was, kwam hij terug en werd gearresteerd.

Een Hoofdprijs uit de Loterij.

Een Russisch verhaal.

Generaal Palkin had zijn pensioen genomen. De dienst zat hem in den weg bij het kaartspelen. Hij hield van gezelschap en was een aartsvijand van geheelonthouders.

Zijn huishoudster was een tweemaal getrouwde boerenvrouw van vijf en vijftig lentens met den zoeten roepnaam „Marassa". Zij was weliswaar vele keeren grootmoeder, maar nog steeds flink van postuur gebleven.

Hare kinderen en kindskinderen woonden in haar veraf gelegen dorpje. Zij kon lezen noch schrijven, maar rekenen voor twee, zoodat zij niet alleen haar verwanten kon ondersteunen, maar ook een duitje voor zich apart leggen. Al vijftien jaar, sinds den dood van haar laatsten man, diende zij bij Palkin. Hij was met haar tevreden, want zij wist regel er in te houden, verzorgde hem goed en bestal hem niet zoo erg, als zijn vroegere huishoudsters er een handje van hadden.

Ze had voor zich ook een premielot gekocht voor 300 roebel, en de generaal die het nummer had opgeteekend zag voor haar telkens de trekkings-

lijst na. Hij had zelfs ook een dozijn van die loten en wachtte al vele jaren op den hoofdprijs : tweemaal honderdduizend roebel.

Wat had Marussa niet dikwijls bij elk der trekkingen gedroomd van die bom maar met de jaren werd ze bedaarder en gaf de hoop op iets te winnen.

Op zekeren dag ging de generaal weer de treklijst na. Plotseling sloeg hij zijn vuist op tafel met een kracht, die het meubel tot in al zijn voegen deed kraken.

— En zoo'n kameel haalt den hoofdprijs ! barstte hij los. Nu kan ik mevrouw de schoenen poetsen. Daarbij was hij opgesprongen en dreunde als een razende de kamer op en neer.

Zoo'n dienstmeid, want meer was ze toch niet, moest zulk een geluk hebben met haar enkel armzalig lotje, en hij haalde nog niets met een heel dozijn.

Zou hij het haar zeggen ? Wat zou ze met zooveel geld doen ? Ze wist het — wedde hij — zelf niet ; hij daarentegen, of hij er weg mee zou weten! Bij hem werd er geen cent groen ; daar zorgden zijn maten aan de speeltafels wel voor... Zou hij haar het lot met geweld afnemen ?... Neen, dat zou gemeen zijn... Het haar handig aftruggelen ?... Abah... 't Haar afkoopen ? Dat ging nog minder... dat moest ge juist met Marussa doen. Die had dan al dadelijk in de gaten, dat er wat op gevallen was.

Geheel uit zijn humeur ging hij naar zijn club en speelde met afgrijselijk veel tegenslag, zoodat een van zijn maten moppig opmerkte.

— Nu, maar, de tegenslag, die gij hebt, kan er alleen centje hebben, die in de liefde geluk heeft ; nu ? zijt ge nog heelemaal vrij ?

— 'k Zou wel eens willen weten wie ik zou moeten nemen ?

— Wel uwe huishoudster, bij voorbeeld !

Bijna had Palkin de kaarten naar zijn maneschijntje gesmeten, maar toch... in het volgend oogenblik zou hij hem bijna om den hals zijn gevallen voor die toespeling. Als eene verlichting kwam het over hem. Hij legde de kaarten neer en ging naar huis. Marussa huwen — 't was nu juist geen blijmakend vooruitzicht, maar de gedachte was uitvoerbaar en ongevaarlijk — doch ze moest er niet den neus van krijgen, dat het om haar lotje was.

O, de gedachte was hem afschuwelijk dat oude boerenwijf tot generaalsvrouw te verheffen, maar per slot van rekening bleef hij er toch generaal bij en kreeg een boel geld, en geld beteekent meer dan generaal. Wat de wereld er ook van zeggen mocht, 't zou hem koud laten.

Met gemengde gevoelens kwam hij zijn kamer in.

— Zeg aan Marussa, dat zij hier komt, beval hij den knecht.

Marussa was hevig onthutst. Wat zou er nu gaande zijn ? Ontslag misschien ?

Schuchter kwam ze binnen.

— Marussa !

Zoo teeder had hij haar naam nooit uitgesproken. Hij zat op den divan.

— Uwe exellentie beveelt ?

— Kom eens hier, Marussa.

Ze meende niet goed te hooren en bleef voor hem staan.

Met open mond, de oogen star op hem gevestigd, schuifelde ze naderbij en bleef staan.

— Ga zitten hier, zeg ik, herhaalde Palkin.

En ze ging op den rand van den divan zitten.

— Luister eens ! Ik wil u wat zeggen, begon de generaal ; ge zijt al vijftien jaar bij mij ; ik heb u als brave huishoudster leeren waardeeren en ben zoozeer aan u gewend, dat ik u voor geen geld ter wereld meer zou willen missen.

Ik wil niet alleen blijven, en daarom heb ik het plan opgevat u te trouwen. Zijn wij het eens, dan vieren wij over een week de bruiloft.

Marussa gaapte hem kalfachtig aan.

— Mijn hemel... Excellentie, waar denkt ge aan ? Gij zijt generaal en ik een boerin ; wij passen heel niet bij elkaar. En een zoo'n oude grootmoeder als ik...

— Ik zie wel, Marussa, dat ge ondankbaar zijt ; ik wilde u tot generaalsvrouw maken, maar nu zal ik wel een andere huishoudster zoeken, en die dan trouwen.

Dat hielp.

— Excellentie, heb ik dat dan verdiend om weggejaagd te worden ? begon ze met huilerige stem.

— Wel zeker niet ! Integendeel !

Daarom wilde ik u juist trouwen !

— Maar wat zullen ze er uit mijn dorp er wel van zeggen.

— Dat ge verstandig hebt gedaan, Marussa !

— En wat gebeurt er met hen ?

— Wel niets. Ik trouw hen toch niet; die blijven waar ze zijn... Dus, als ge zin hebt, vieren we de volgende week de bruiloft en trekken dan naar Moskou.

— Goed, als het zoo moet zijn, Excellentie, dan...

— Dan... geef mij de hand !

En ze stemde toe.

— En hoe moet ik u nu noemen, vroeg ze trouwhartig.

Dat gaf hem een steek in de zijde.

Hij heette George. Het duurde een poosje voor hij van dezen niet vooruit bedachten toestand was bekomen, het lag hem op de lippen haar het woord terug te geven, maar stonden hem de tweemaal honderd duizend verleidelijk eenerzijds en de speelschulden dreigden anderzijds voor oogen, en hij antwoordde :

— George !

— Sjors ! mijn hemel, wat klinkt dat schoon ! En zult gij mij ook trouw zijn Sjors ? vroeg zij weer.

— Wel zeker !... maar ga nu maar slapen.

Den volgenden morgen bracht de knecht zijn laarzen ; zoo glimmend hadden ze er nog nooit uitgezien.

— Excellentie, wel gefeliciteerd !

Hij had het pas gezegd of hij kreeg een laars naar zijn hoofd. Palkin wilde hem de andere nagooien, maar bezon zich bijtijds, en om zijn uit-de-rolvallen te bemantelen, pruttelde hij, dat de eerste laars beter uitgewreven had kunnen zijn.

— Te duivel, nu is het oppassen, bromde hij, toen de jongen de deur uit was ; anders verknoei ik de heele zaak ; dat wijf moest natuurlijk er alles dadelijk maar uitflappen. Ik wed dat ze het allemaal weten. Ik geloof dat het beter zou zijn, als ik mij niet liet zien voor de bruiloft.

Na den knecht bracht Marussa hem zijn koffie met geurige koeken. Bijna zou hij haar niet meer herkend hebben, zoo kwiek, en tien jaar jonger zag ze er uit.

— Nu, zie ik er niet als een generaalsvrouw uit ?

— Warempel !

— Maar luister nu eens naar wat ik zeggen wil : Zondag trouwen we ; ik reis vandaag naar mijn landgoed en ben dan pas weer terug. Maak alles in orde. Pak uw en mijn koffer, en... vergeet geen dingen van waarde, want ge kunt niet weten wat er in onze afwezigheid hier gebeurt.

Palkin sneed er tusschen uit en was den Zondag daarop niet weinig verbaasd, zijn Marussa als een statige bruid terug te zien. Nu was ze wel twintig jaar jonger. Hij begon schik in de zaak te krijgen. Alles vloog van stapel.

's Morgens na het trouwen kwamen de jonggehuwden in Moskou aan en namen hun intrek in een hotel. De oogen der generaalsvrouw glommen van pleizier.

Ook Palkin verkneuterde zich, want nu was zijn doel bereikt, hier kon hij de winst zoo dadelijk van de Staatsbank halen.

— Sjorske ik ben zoo overgelukkig, dat ik naar geen hoofdprijs meer omkijk. Want gij zijt mijn hoofdprijs.

— Ja, goed. Maar het lot hebt ge toch goed bewaard, niet waar ?

— O, dat is goed bij de bank !

— In welke bank ?

— Ik weet niet meer hoe die heette: ik heb het lot al verleden jaar daar verkocht !...

Zonder een kreet te slaken zonk generaal Palkin in de armen van zijn onthutste gemalin.

BEKENDMAKINGEN.

Onderzoek verlofgangers der Landweer.

De Burgemeester der Gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat het onderzoek over de verlofgangers der Landweer dezer Gemeente zal plaats hebben als volgt ten gemeente-huize te Boxtel :

Op Donderdag 6 November 1913.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1913.

Om 2 uur namiddag de lichtingen 1907 en 1908.

Om 3½ uur namiddag de lichting 1909.

Op Vrijdag 7 November 1913.

Om 10 uur voormiddag de lichting 1910.

Om 11 uur voormiddag de lichting 1911.

Om 1 uur namiddag de lichting 1912.

Omtrent verdere bepalingen betreffende het onderzoek wordt verwezen naar de bekendmaking, aangeplakt in de publicatie-kast ten gemeentehuize, alwaar tevens is opgehangen een lijst, bevattende de namen, voornamen enz. der verlofgangers, die verplicht zijn aan het onderzoek deel te nemen.

Boxtel, 24 October 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Lijst der in het najaar 1913 goed- en afgekeurde springstieren.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Boxtel maken door deze bekend, dat in het najaar 1913 uit deze Gemeente werden **goedgekeurd** de navolgende stieren :

Zwartbonte stier van Michael van der Meijden, oud 13 maanden.

Zwarbonte stier van Jan van der Meijden, oud 14 maanden.

Roodbonte stier van Martinus Habraken, oud 18 maanden.

Zwartbonte stier van Johannes van Kasteren, oud 17 maanden.

Afgekeurd werden :

Roodbonte stier van Hendrikus van Hal, oud 12 maanden.

Vaalbonte stier van Martinus Timmermans, oud 18 maanden.

Boxtel, 25 October 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Markten.

Maandag 3 November.

Hedel : paarden.
Tilburg : jaarmarkt.
Tiel : vee.

Dinsdag 4 November.

Cuijk en St. Agatha : jaarmarkt.
Eindhoven : jaarmarkt.
Gilse : jaarmarkt.
Nijmegen : paarden.
Oirschot : jaarmark.
Oosterhout : beesten, vee.
Osch : vee, varkens, biggen, landbouwproducten enz.

Woensdag 5 November.

's Hertogenbosch : paarden, vee, varkens, linnen, laken enz.
Capelle : jaarmarkt.
Etten : (N.-Br.) vee.
Made : paarden, beesten, varkens.
Nijmegen : vee.

Donderdag 6 November.

Rijen : beesten.
Terheijden : beesten.

Vrijdag 7 November.

Fijnaart : vee.
Roosendaal : beesten, vee.

Zaterdag 8 November.

Heusden : vee.

Wat de stoom is voor de industrie, is het adverteeren voor den handel : de groote beweegkracht ! :: :: ::

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"

A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar :

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als :

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles. Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Uitgaven van de Firma v. Moorsel & v. d. Boogaart

„Missionarius Practicus seu 'Elequentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag. 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75 ; in linnen band f 1.15 ; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is gelllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87 ; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs : gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct. ; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085 ; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs : gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0.64.

„De Kwade Geest." — Tooneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven. voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door Jo Rutten. Prijs f 0.80, fr. p. p. f 0.82.

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus, Capucijn. Prijs 30 cts.. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche Schoolwereld." — Door H. N. Ouwerling, Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel" Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater ILDEFONSUS, *Capucijn.*

„Als één Man!" Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct. Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

Borst- en Longziekten van arbeiders

Hoesters, past op !

Vele arbeiders in mijnen, fabrieken en stoffige werkplaatsen lijden aan longziekten, doordien zij voortdurend stof, rook gruis en bedorven lucht inademen. Gewoonlijk begint de werkman eerst aan een geneesmiddel te denken, wanneer de chronische bronchitis, de asthma of de borstziekte de overhand genomen heeft.

Arbeiders, waarom laat gij het juiste oogenblik voorbijgaan, waarom wacht gij tot het te laat is ? Gij zijt het aan U zelve en aan de Uwen verschuldigd uwe borst en longen intijds te beschermen en te genezen door een krachtig geneesmiddel aan te wenden als de Abdijsiroop, welke uwe borst-, keel- of longaandoeningen geneest en ernstiger gevolgen voorkomt. Daar de Abdijsiroop een kiemdoodende en ontsmettende werking heeft, raden wij U dringend aan regelmatig na uw werk uwe keel met Abdijsiroop te gorgelen en deze daarna in te slikken. Laat onderstaande verklaring U overtuigen.

De heer H. Verhoeven, Heerderweg 48 te Heer bij Maastricht, verklaarde :

„Ik ben fabrieksarbeider en mijn longen hebben daardoor steeds veel te verduren. Door het verwaarloozen van eene bronchitis (verouderde verkoudheid) werd ik pleurislijder. Ik was altijd vermoeid, haalde kort en moeilijk adem en had hevige pijn in de borst, in de zijden en tusschen de schouderbladen. 5 Flacons Abdijsiroop hebben mij geheel en al genezen." De

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, hoest, verkoudheid, bronchitis, keelpijn, heeschheid, kink- en slijmhoest en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar : te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 89 WOENSDAG 5 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Te Boxtel in den Raad,

op Donderd. 30 Nov. 's avond half zeven.

Afwezig het lid Paijmans.

De Voorzitter opent de vergadering, trekt als stemmingsnummer 10, en stelt voor de notulen van 2 September goed te keuren.

Wordt goedgevonden.

Ingekomen stukken:

Van een tweetal ingekomen stukken, waarover geen discussies zijn gehouden hebben wij reeds voldoende in het vorig nummer melding gemaakt.

Een adres van Engelina van der Meijden, om toestemming tot dempen van een sloot in de nabijheid van de „Ketting" wordt ter afdoening gesteld in handen van B. en W.

Voorz. Ik stel voor dit verzoekschrift in handen te stellen van B. en W. aangezien dit tot de bevoegdheid van van dit college behoort.

v. Leeuwen. Ik ben het daarmede niet eens, ik heb er den secretaris over gesproken en meen dat over het in gebruik nemen van gemeentegrond de raad moet gehoord worden, het adres bij den raad thuis hoort.

Voorzitter. Dat men bij den gemeenteraad in deze niet te rade moet gaan is juist. Er wordt niet gevraagd gemeentegrond te gebruiken, doch een aangelegenheid betreffende wegen en water, en dat behoort tot de bevoegdheid van B. en W.

Overeenkomstig het voorstel van den Voorz. wordt besloten.

Adres van de onderwijzers van bijstand verzoekende behandeling van hun vroeger adres om salaris verbetering

Voorzitter. Door het bekende toeslagwetje is de positie voor de onderwijzers eenigszins verbeterd. Maar toch heeft dit wetje een moeielijkheid teweeg gebracht, voor de salarisregeling. De toestand is voor Boxtel op 't oogenblik zeer moeilijk, het beste zal zijn te wachten tot de algemeene regeling er is. Duurt dit zeer lang, dan zou ik er voor zijn, dat de gemeente de bestaande salarisregeling voor Boxtel verbetert.

v. Leeuwen. Ik ben het daar tot op zekere hoogte mee eens. Men heeft vroeger ondervonden, dat toen wij een goede salarisregeling hadden, en een wettelijke verhooging kwam, de onderwijzers wilden, dat wij nog hooger gingen. Boxtel zou nu weer voor hetzelfde geval kunnen komen, daarom is afwachten het beste.

v. d. Horst. De heer v. Leeuwen zegt toen vroeger Boxtel een buitengewoon goed salaris gaf en er een wettelijke verhooging kwam de onderwijzers daar extra van wilden profiteeren. Boxtel liet er zich veel op voorstaan, dat 't den onderwijzers goed salaris gaf. Toen van bovenaf verbetering kwam veranderde dat echter en was het heel natuurlijk dat ook hier de onderwijzers er van mee wilden deelen, De Voorz. zegt: „Laat ons wachten", doch dan zal zoo ik meen het lang wachten blijven In Den Haag zijn ze op het oogenblik niet hard van plan de onderwijzers meer te geven.

Het is wel waar dat sommigen door het toeslagwetje er beter van zijn geworden, doch de ongehuwden en zij die geen kinderen hebben, hebben heelemaal niets gehad. Bovendien, de gemeente trok verleden jaar een som gelds uit om de salarissen eenigzins te verbeteren. Ik kan nu dan ook niets anders zeggen als dat de onderwijzers met een kluitje in het riet gestuurd worden.

Voorz. U moet niet vergeten v. d. Horst als de regeering niet gauw komt met een herziening, de gemeente de traktementen zal herzien.

Adres kruisverbond om een subsidie van 150 gulden voor 1914.

Voorz. B. en W. voelen er veel voor om het Kruisverbond subsidie te geven. B. en W. zouden echter gaarne zien, dat door het Kruisverbond rekening en verantwoording werd gedaan van inkomsten en uitgaven. Bleek het dan, dat subsidie verhooging noodzakelijk was, dan stellen wij voor een verhooging van 25 gulden, dus de subsidie op 75 gld. te brengen.

Wij zullen daarom een opgave van de uitgaven en inkomsten van het Kruisverbond afwachten.

v. Leeuwen. Ik ben ook niet tegen het Kruisverbond als ik er maar meer goede resultaten van zag. Er staat wel in 't adres, dat er zooveel gedaan wordt, doch, zooals ik hoor, is dat niet het geval. Dat het drankmisbruik volstrekt niet minder is hebben wij gezien met de verkiezing. Toen zijn er nog veel geweest van het Kruisverbond die om goed te kunnen drinken met de verkiezing bedankten. Wanneer het er zoo naar toe gaat, doet het Kruisverbond meer kwaad dan goed.

v. d. Horst. In tegenstelling met den heer v. Leeuwen, ben ik overtuigd, dat het Kruisverbond veel en nuttig werk doet. Tegenwoordig treft men al meer en meer menschen aan ook in Boxtel, die flink weg zeggen: ik drink geen borrel. De heer v. Leeuwen zegt verder: er zijn leden die hun plicht niet nakomen. Mag daarom het kruisverbond veroordeeld worden, ik meen van niet. Het Kruisverbond heeft zeer veel geld noodig, wil het met eenig succes kunnen werken; Het geld is er zeer nuttig aan besteed. Vooral omdat de drankhandel het Kruisverbond tegenwerkt.

v. Leeuwen. V. d. Horst, gij kaatst, nu moet gij ook maar den bal verwachten. v. d. Horst spreekt over drankhandel, ik ben den eenigsten hier die in drank handelt, dus gij spreekt op mij. Maar gij zelf waart het, die als lid of bestuurslid bedankte voor de verkiezing om maar goed te kunnen drinken.

v. d. Horst. Mhr. v. Leeuwen, ik zal niet zooals U persoonlijk zijn, U kaatst en eerst sloeg ik den bal terug door te zeggen dat de drankhandel het Kruisverbond bestrijdt. Nu zegt mhr. v. Leeuwen, U waart het v. d. Horst, die bedankte voor het Kruisverbond om met de verkiezing eens goed te kunnen drinken. Dat is niet waar wat gij daar gezegd hebt, mhr. v. Leeuwen, en ik verklaar hier in 't openbaar dat het gelogen is, dat ik bedankt zou hebben om met de verkiezing te kunnen drinken.

v. d. Sande. Ik vind het Kruisverbond een mooi iets vooral als men met de jeugd begint.

v. Oerle. Ik ben ook erg voor de drankbestrijding maar de propaganda die het Kruisverbond hier maakt door al dat papier met die spreuken op de muren te plakken is minder naar mijn zin. Dit ontsiert de gemeente.

Voorz. Ik zie er wel eenig nut in.

v. Oerle. Ik vind het bespottelijk.

v. Lieshout. 't Is een schandaal die plakkaten over verkiezingen en drankbestrijding; bij mijn nichtje op de muren wordt alles beklad.

v. Leeuwen. Om misverstand te voorkomen mhr. de voorzitter wil ik nog zeggen dat ik niet tegen het geven van subsidie ben.

Wijziging reglement armbestuur.

Dit is al reeds in 't vorig nummer medegedeeld.

Adres van den bond van Gemeenteambtenaren en van den Ned. Politiebond in verband met de pensioenwet voor de gemeenteambtenaren.

Voorz. B. en W. stellen voor deze stukken in handen te stellen van de begrootingscomissie.

v. d. Horst. Mhr. de voorzitter, ik zou beter vinden, dat deze zaak nu besproken werd, dan kon, het zij hier uit de vergadering of later van de begrootingscommissie een goed voorstel komen. Ik voor mij zou het ambtenaren die 800 gld of minder 's jaars verdienen zoo gemakkelijk mogelijk maken om toe te treden tot het pensioenfonds. Dat is ook in het belang van de gemeente, omdat men anders later de menschen toch gaat pensioneeren, wij hebben dat gezien bij Westerburg, de Klepperman, een gemeentearbeider, vrouw Heeskens en meer anderen.

Voorz. Ten opzichte van de *thans in dienst* zijnde ambtenaren, heb ik een nota opgesteld die luidt als volgt:

Inkoop. Hiervan niets op deze ambtenaren te verhalen. Wenscht men hen toch te laten bijdragen, dan zij dit niet meer dan de helft van het verhaalbare gedeelte en stelle men alsdan vrij van korting de ambtenaren met geringe bezoldiging. Gemeenteveldwachters en arbeiders met geringe bezoldiging, zullen ook dit geringe gedeelte moeilijk, zoo niet onmogelijk, kunnen bijdragen. Dit zou voor gevolg kunnen hebben, dat deze ambtenaren buiten de toepassing der wetten bleven en later toch van gemeentewege zouden moeten worden ondersteund.

Pensioenbijdragen. Hiervan hoogstens de helft van hetgeen als manimum op de betrokken ambtenaren kan verhaald worden, door hen te laten betalen. Ieder bedrag toch dat op hen wordt verhaald, is eindelijk een vermindering van salaris.

Bijdrage voor het weduwen en weezenpensioen. Wanneer men de meening is toegedaan van het recht van verhaal op de tegenwoordige ambtenaren, wegens bijdrage voor weduwen- en weezenpensioen, niet geheel te kunnen afzien, alsdan niet meer op hen te verhalen dan 2% van den pensioensgrondslag. De opmerking betreffende ambtenaren met geringe bezoldiging wordt hierbij nog klemmender.

Weth. v. d. Eerden. De bedoeling van de meerderheid van B. en W. is, om hen, die kleine salarissen hebben hun salaris eenigszins te verhoogen, en hen zoodoende in de gelegenheid te stellen tot de fondsen toe te treden.

v. d. Horst. Daar zou ik mij best mee kunnen vereenigen mhr. v. d. Eerden.

De stukken worden gesteld in handen van de begrootingscommissie.

Rekest der bewoners van de Onrooischestraat.

De Voorzitter leest dit rekest voor waarin wordt geklaagd over het regenwater, dat absoluut geen afvoer heeft, en een zeer onaangenamen reuk verspreid.

De gezondheidscommie is het met dit rekest volkomen eens en meent dat alleen ondergrondsche rioleering een algeheele oplossing is.

Voorz. B. en W. zijn het daarmede eens en willen een ondergrondsche rioleering aanbrengen en daarvoor f 800 op de begrooting uittrekken.

De Haas. Ik meen gelezen te hebben dat de bewoners verplicht kunnen worden om aan de rioleering aan te sluiten. Is dit zoo?

Voorz. Ja.

De Haas. Hoe komt het dan, dat in de Nieuwe Kerkstraat sommige bewoners niet aansluiten?

Voorz. Hoewel het voorgeschreven is, kunnen er omstandigheden zijn dat B. en W. maar niet direct kunnen ingrijpen.

de Haas. Rioleering is altijd dringend noodig, slecht drinkwater is meestal de schuld van slechte afwatering, zoo B. en W, rioleering kan verplichten moet ze het ook doen, de kosten zijn groot niet.

Voorz. B. en W. zullen het onderzoeken. Vaak echter wordt gezegd, dat er geen geld is om die kosten te maken.

Adres van de Maria-vereeniging om f 100 subsidie.

Voorz. Straks heb ik al gezegd, dat ik erg voor drankbestrijding ben, de vrouw kan hierin ook veel goed doen. Ik meen echter dat de vrouwen hun gewoonte van te overvragen ook hier hebben getoond. B. en W. zijn echter wel geneigd eenige subsidie te geven, en wilde het adres in handen stellen der commissie van de begrootingen.

de Haas. Ik heb straks nog iets vergeten ik wilde dat in de bescheiden van de vereeniging voor drankbestrijding zou te zien zijn waarvoor; voor welke propaganda het geld gebruikt wordt. Propaganda in de school is ook zeer nuttig, waarvan ik zelf bij een jongen van me, de goede uitwerking heb gezien.

Voorz. We willen dan als voorwaarde stellen voor het geven van subsidie, dat de raad inzage krijgt waarvoor het geld gebruikt wordt.

Vaststelling van het besluit der betrokken gemeente tot benoeming van den heer de Bont tot onderwijzer aan de school te Gemonde.

Voorz. stelt voor den Heer de Bont te benoemen met ingang van 1 October 1913.

v. Leeuwen. Moet dan het vorige besluit niet ingetrokken worden?

Voorz. Neen dat mag niet ingetrokken worden, de onderwijzer wordt benoemd met meerderheid van stemmen der betrokken gemeenten samen, dus met meer stemmen dan zelfs een onderwijzer die in Amsterdam zou benoemd worden.

Vaststelling der gemeenterekening over 1912.

De voorzitter leest het rapport der

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

18

„Sire", merkte graaf Van Gruythuizen op, die tegenwoordig was, „ik begrijp, dat gij niet voor een oproerige menigte zult vluchten, maar er zijn schatten, welke gij in veiligheid moest brengen, uw dochter..."

„Wat?"

„Ik weet niet, hoever de brutaliteit der woestaards gaan zal", hernam de baljuw; „hun getal gaat dat uwer soldaten echter verre te boven en al willen wij volgaarne ons leven voor u geven, dan is het nog niet zeker, of wij u wel zullen kunnen redden. Uw schat van edelsteenen is wel in staat de begeerlijkheid op te wekken; wie weet of in een dier ellendelingen niet de gedachte kan opkomen om zich van de jonge prinses meester te maken en haar als gijzelaarster te behouden, totdat men van u de concessies gekregen heeft, die men u vraagt!"

„Afperst, zeg liever!"

„Het zij zoo!"

„Denkt gij dan, dat de Gentenaars hier zullen durven binnendringen als roovers?"

„Lieden, die zich op zulk een heiligschennende wijze aan de reliquiekast van Sint Livinus vergrepen, zijn tot alles in staat".

Karel hervatte zijn loop door de kamer. De juistheid van de opmerkingen van den graaf van Gruythuizen, kon hij niet ontkennen; van den anderen kant veroorzaakte hem het denkbeeld, zich in dergelijke omstandigheden van zijn dochter te moeten scheiden, een doodelijke ongerustheid. Zooveel smartelijke verliezen waren reeds in zijn leven opgehoopt, dat hij zelfs schrikte bij het denkbeeld eener tijdelijke scheiding.

Karel de Stoute, wiens eenige fout zijn avontuurlijke driestheid was, was vatbaar voor de teederste aandoeningen en gevoelens; op zijn uitbarstingen van toorn, volgden onmiddellijk de grootste teederheid en een berouw, die hem zwaardere fouten dan de zijne zouden doen vergeven.

Al de geschiedschrijvers, die zijn intiem leven van nabij hebben gadegeslagen, vooral Philippe de Comines, roemen eenparig de gevoeligheid van dezen jongen, vurigen man, die voor een leger niet terugweek, maar dien men kon ontwapenen door een traan. Zijn smart bij den dood van zijn vader was zoo groot, dat zijn dienaren er door werden getroffen. Sedert hij zijn vader verloren had, was prinses Maria het eenige voorwerp zijner teederheid en hij dacht haar nergens beter in veiligheid dan bij zich zelf.

En toch moest een besluit worden genomen. Binnen eenige uren moest de hertog een antwoord zenden op de schaamtelooze eischen, die een gewapende menigte hem door den mond van Rubbes gesteld had.

Op dit oogenblik naderde Hugo den hertog.

„Sire, de tijd dringt, ik ben er vast van overtuigd, dat de boeven op uw kostbaarheden loeren. Geef daarom verlof, dat Hemling en de zijnen ze in veiligheid brengen".

„Goed dan, maak dit met mijn ondergeschikten af, Hemling; gij toont u een trouw vriend en dienaar, maar wees verzekerd, dat gij geen ondankbaren meester dient".

„Sire, gij hebt de eer mijns vaders gered; het is dus niet meer dan mijn plicht, mijn leven voor u op te offeren. De edelgesteenten zal ik redden, of zelf omkomen".

„Sire, dat is nog niet alles wat gedaan moet worden", hernam Van der Goes, „ook de prinses moet in veiligheid worden gebracht. Wij zelf zullen in al onze bewegingen worden belemmerd, wanneer we ook nog voor zulk een kostbare schat moeten waken. De jonkvrouw Alena Weyten, zal de prinses uit de stad brengen; de achting van de Gentenaars voor haar en haar familie, zal de beste waarborg zijn. De prinses zal in het huis van Weyten zelf een schuilplaats voor den nacht vinden en morgen is zij al een heel eind van Gent verwijderd".

„Nu, goed, het zij zoo", sprak de hertog, „doch, Hugo, verlaat gij haar dan niet; indien gij me dit belooft, dan geef ik mijn toestemming".

„Ik zal haar niet verlaten, dat zweer ik u, voor haar in uwe armen te hebben teruggegeven".

„Handel dan volgens uw eigen goeddunken!"

Karel hervatte zijn gejaagde wandeling door de kamer, terwijl Hugo zich naar Alena spoedde. De schoone jonkvrouw was in een fauteuil gezeten en hield de slapende prinses op haar knieën. Zij waren niet ter ruste gegaan om op alles voorbereid te zijn. Beiden waren geheel in het wit en een oogenblik werd de kunstenaar bij het binnentreden door de schoonheid en bevalligheid van deze zoo heerlijke groep getroffen.

Doch aanstonds door het gewicht der omstandigheden tot zichzelf geroepen, begon Hugo:

„Er is geen tijd te verliezen, jonkvrouw. De hertog wil zijn dochter in veiligheid brengen. Ik ben hem borg gebleven voor uw heldhaftigheid; onder de bescherming van uw vader en mij zult gij u met de prinses door de stilste stadswijken naar huis begeven, om dan morgen op de een of andere wijze de stad te verlaten. We moeten de kleine prinses voor morgen in veiligheid hebben, omdat er God weet welke verschrikkelijke gebeurtenissen te wachten zijn. Ik zeg u liever openlijk de waarheid en wil u den ernstigen toestand niet verbloemen. Ik ben verplicht u te zeggen, dat ook gijzelf in groot gevaar verkeert, als beschermster der prinses".

„Onder uwe bescherming zijn we veilig", antwoordde Alena met een kalmen blik.

Een edele trots vervulde op dit oogenblik de borst van den jongen man.

Alena hief de prinses zachtjes op en maakte haar met een kus wakker.

„Prinses", zeide zij, „onze heer, uw vader, verlangt, dat gij onmiddellijk Gent verlaat; zult gij hem gehoorzamen?"

De kleine keek eerst wat verbluft, nog onder den invloed van den slaap, rond zich; toen ze evenwel begreep, wat men van haar wilde, zeide ze:

„Natuurlijk! Gaan we aanstonds vertrekken? Is vader al gereed?"

„Neen, uw vader blijft hier. Hij rekende echter op uw moed en uw vertrouwen op ons, opdat gij onder onze hoede zult vluchten".

„Maar wat is er dan; zullen de Gentenaars ons dooden?" vroeg Maria.

„Er is een opstand uitgebroken!"

„En vader blijft?"

„Ja, dierbare prinses!"

„Maar waarom moet ik dan vertrekken? Ik wil bij vader blijven. Als ze hem dooden, laten ze mij dan ook maar dood maken".

„Maar ik wil niet, dat gij sterft", zeide Karel den Stoute, binnentredend en zijn dochter met teederheid aan zijn hart drukkend. Gehoorzaam me, Maria. Ik zal morgen bij u komen, op zijn laatst overmorgen. Alena Weyten — van wie gij immers zooveel houdt — zal met je medegaan. Men zal zien; morgen zullen de Gentenaars, wanneer ze wat kalmer zijn geworden, weer roepen: „Leve Bourgondië!"

commissie voor, waarin eenige abuizen aangestipt zijn die reeds hersteld zijn en brengt zijn dank aan de heeren, die de gemeenterekening hebben nagezien.

Aanbieding der begrooting over 1914.

Voorz. B. en W. stellen voor de begrooting te stellen in handen van een commissie van onderzoek.

Goedkeuring armenrekening 1912 *en armenbegrooting* 1914.

Concept-besluit tot het in het openbaar verkoopen van Kanadaboomen.

B. en W. stellen voor te besluiten tot verkoop van 22 stuks boomen bij den Oksenwiel, en 25 stuks bij den Veldkamp.

Rondvraag.

v. d. Horst. In het verslag der gemeente, dat gecirculeerd heeft is mij opgevallen, dat er in staat, dat in Boxtel geen gebouw van besmettelijke ziekten is.

Voorzitter. Dat is een abuis.

v. Leeuwen. Wat willen B. en W. doen wanneer er eens besmettelijke zieken komen, Boxtel heeft er geen gebouw voor.

Voorz. Het gebouw voor besmettelijke ziekten dat wij hebben is misschien wel wat ouderwetsch maar we kunnen het er toch nog mede doen.

v. Leeuwen. Het is niet goed genoeg. Boxtel moet een beter hebben. Wij hebben ooit f 8000 gegeven die niet gebruikt zijn.

Voorz. Het is geen bezwaar, dat er menschen boven wonen, wanneer er geen zieken zijn, we kunnen toch over het geheele gebouw beschikken, trouwens we hebben geen geld om een nieuwen bouw te zetten.

v. Leeuwen. Ik zou zekerheid willen hebben of de bouw voldoende is.

v. d. Horst. Als ik van Leeuwen goed begrijp dan zou hij de bouw door deskundigen willen laten onderzoeken en zoodoende gevaar loopen dat hij afgekeurd wordt, we kwamen dan op een kosten van 20 á 30 duizend gulden te staan.

v. Leeuwen. Neen. Neen.

Merks. Ik zou het toch maar niet doen.

Zoo direct is het ook niet noodig.

v. d. Sande. Ja laat ons maar afwachten en geen afkeuren uitlokken.

v. Oerle. Zou U er Dr. Hoek niet eens over spreken, die komt er toch vaak.

v. d. Sande. Ik zou er nergens over spreken en 't maar laten zoo lang het kan.

Voorz. Boxtel kan er slecht een nieuwe bouw gaan zetten, als er geen ernstige zieken komen is deze voldoende, terwijl als er een epidemie uitbreekt geen enkele bouw voldoende is, we moeten dan toch barakken laten komen, die we direct van grootere plaatsen kunnen krijgen.

v. Lieshout. Op den Ruwenberg te St. Michiels-Gestel hebben ze verleden jaar toen daar eene besmettelijke ziekte was uitgebroken, ook direct barakken van andere plaatsen gehad.

v. Oerle. Ik heb inzage van het verslag over Boxtel genomen, en het is mij opgevallen dat er van Handel en Nijverheid zoo weinig gezegd wordt. B. en W. moeten daarover er meer inzetten, er staat nu zoo min mogelijk in, van de veeartsenij staat er een groot verslag in.

Willen B. en W. daar in het vervolg meer werk van maken. Op andere plaatsen gebeurt dat ook en daar werken de industrieelen zelf aan mee.

Voorz. Het doet mij genoegen dat het verslag zoo druk gelezen wordt. B. en W. zullen er rekening mede houden en zeker als de industrieelen willen mede werken.

de Haas. Ik heb in het verslag ook opgemerkt dat er sommige bedrijven niet eens in genoemd worden, b.v. van het gasfabriek staat er niets in, het is zelfs niet eens genoemd.

Voorz. Ik zal er rekening mede houden.

de Haas. Ik heb ook in de commissie er reeds over gesproken; er zijn in Boxtel veel arme menschen die zich schamen om naar de bedeeling te gaan en zoodoende meer armoede lijden dan veel anderen. Ik wilde voor zulke menschen een steunfonds oprichten zoodat ze bij tijdelijke geldverlegenheden zonder rente geld kunnen leenen, ze zouden het dan vrij kunnen vragen natuurlijk met de bedoeling het later terug te geven. B.v. een arbeider krijgt een ongeval of ziekte.

Wat denken de andere heeren daarover zou daar niet iets op te vinden zijn? Zoo'n heel groot bedrag zou er ook niet voor noodig zijn, terwijl als het van een particulier uit zou gaan de gemeente er met een subsidie af zou komen.

Voorz. Het voorstel van mhr. de Haas is tweeërlei; het eerste idée is een leenbank van de gemeente, 't zou een goed werk zijn, zoo 'n soort Boerenleenbank, de boeren hebben al zoo iets; de contrôle is vaak moeilijk; ze zou van den een op den ander moeten gaan. 't Is echter iets geheel nieuws, laat er ons eerst eens over denken, en de volgende keer er eens verder over praten.

v. Leeuwen. Tot mijn spijt heb ik niet aan de proefverlichting kunnen deelnemen, ik was op reis, ik ben nu echter heel nieuwsgierig te weten, hoe het bevallen is.

Voorz. Ik wilde er straks in besloten vorgadoring eerst eens over spreken.

Hierna gaat de vergadering in geheime zitting over.

Esperanto.

II.

Ten laatste begint W. over zijn „fondamento met pannen, enz.", en tracht dan die „onbenulligheid" op mij te schuiven, denkende: „De lezer is dat „toch allemaal vergeten, en als ik nu „maar aanhaal, wat in mijn kraam te „pas komt, dan zal hij dat best slik„ken." Ja, ja, mijn tegenstander is handig en slim!

Ziehier, wat W. zelf in no. III van z'n tweede serie aanhaalde, om tot dat fondament met pannen te komen.

„Wanneer een gevolmachtigd komité „vindt, dat een of ander woord of regel „in onze taal ondoelmatig is, dan kan „het zulke vorm wel is waar niet te „niet doen of veranderen, maar het „kan een nieuwe vorm voorstellen, die „het aanbeveelt naast de oude vorm „te gebruiken. In de loop der tijden „zal de nieuwe vorm langzamerhand „de oude verdringen, die dan een archa„isme wordt, zooals we dat ook in „iedere natuurlijke taal zien. *Maar omdat „zij een deel van het Fundamento uitma„ken* [1]), mogen zulke oude vormen nooit „verworpen, maar altijd in alle leer„en woordenboeken samen met de „nieuwe vormen gedrukt worden."

Ik had in 'n vorig stukje geschreven: „Is het dan niet mogelijk, aan een ge„bouw, dat reeds op z'n fondament „rust, nog allerlei verbeteringen en „versieringen aan te brengen?" waarop W. antwoordt:

„Zeer zeker, als b. v. een ruit, een „dakpan, 'n plank in vloer of zoldering „stuk is, dan herstelt men dat, door „een nieuwe ruit, enz. *over de oude heen* „[2]) aan te brengen".

Welnu, dat oude woord was een deel van het Fundamento, en wil W. nu in navolging van mij dat Fundamento vergelijken met den grondslag, het fondament van een gebouw, dat Esperanto heet, mij goed, maar hij schrijve aan *mij* dan toch niet de domheid toe, die hij zelf verkoopt, door de waarden welke in het Fundamento voorkomen, met ruiten, dakpannen, enz. te vergelijken, daar heb *ik* nog te veel gezond verstand voor.

„Ik heb altijd gemeend", zegt W., dat het *zeer dom* [2]) is, te polemiseeren over of met woorden, waarvan de beteekenis niet eerst nauwkeurig is aangegeven". En toch is W. de polemiek over „levende taal" begonnen zonder te zeggen wat hij, of te vragen, wat ik onder levende taal verstond. Dit is wel jammer, want, afgaande op de redenen, waarom hij Ido 'n levende taal zou noemen, is de onderstelling niet gewaagd, dat hij ook Latijn nog onder de levende talen zou rangschikken — iets, waarover het velen, denk ik, niet met hem eens zijn. Maar neen, zoo dom is W. toch ook niet; dan houd ik mij liever aan mijne eerste veronderstelling, dat hij op m'n vragen maar geantwoord heeft met uitvluchtjes.

En zoo zijn we dan aan 't einde gekomen onzer polemiek.

Of ik er blij om ben? Ja en neen.

Ja, omdat zulk een polemiek eigenlijk dien naam niet verdient. 't Was niet meer dan 'n woordenstrijd, neen, 'n woordenvitterij. De eigenlijke kwestie „Ido of Esperanto" waarvoor ik mijne eerste reeks artikelen schreef, is weinig aangeraakt. 't Geheele antwoord van W. daarop is geweest, het uiteenrafelen van mijne woorden, om er toch maar iets in te vinden, dat niet in den haak was, — hetgeen hem niet is gelukt. Geen enkel positief bewijs is door hem geleverd, en toen ik hem daartoe wilde dwingen door mijn vragen, zocht hij uitvluchten.

Toch had ik zoo graag de beginselen van beide stelsels scherp tegenover elkaar zien staan, en daarom: neen, ik ben er niet blij om, dat mijn tegenstander het strijdperk verlaat. En mocht hij ooit weer de pen tegen Esperanto opnemen, hij zal mij weer gereed vinden, doch dat dan zijn eenig doel zij: eene goede zaak te dienen, opdat ik geen gegronde reden hebbe te spreken van „'n groote mond" en zijn taal niet gelijke op het gekef van 'n hondje. Wij, Esperantisten, *zoeken* den strijd niet, *ons* hoofddoel is: onze taal in praktijk te brengen, want alleen de praktijk is in staat, leven, groei en bloei aan haar te schenken. Zij alleen ook werpt ons nu reeds heerlijke vruchten in den schoot, die voor buitenstaanders onbereikbaar zijn, maar tevens het *beste bewijs* leveren dat de kwestie der wereldtaal *is* opgelost door **Esperanto.**

Maria-Heide. P. A. Schendeler.

N.B. Over den term „idisten- of krankzinnigengesticht" gelieve W. den zetter onder handen te nemen. *Ik* schreef: „idioten- of krankzinnigengesticht". Wij hebben intusschen over deze streek van het drukfoutenduiveltje eens hartelijk gelachen!

[1]) Cursiveering van mij.
[2]) Cursiveering van W.

Buitenlandsch Nieuws.

België.

Een oudje uit Napoleon's tijd.

De oudste vrouw van België, juffrouw Diddens is Zaterdag in het kleine plaatsje Duffel op 103 jarigen ouderdom overleden. Zij was de eenige nog levende Belgische, die nog van den grooten tijd van Napoleon vist te verhalen, en dat ook vaak deed, vooral over den slag van Waterloo.

Redders gehuldigd.

De „Kroonland" die een 100-tal opvarenden van de „Volturno" heeft gered, is weer te Antwerpen aangekomen. Bij deze aankomst is kapitein Kreybohn en de bemanning door den directeur van de „Red Star Line" om hun dapperheid gehuldigd. De directeur bood den kapitein een bronzen beeld aan en de leden der bemanning, die zich in de reddingsbooten waagden, kregen elk een maand loon.

Duitschland.

Groote brand te Lübeck.

De dagbladen publiceeren een telegram uit Lübeck, waarin gemeld wordt dat bij een brand van een houtopslagplaats zes huizen werden verwoest. De schade bedraagt 1,500,000 mark. Men gelooft met kwaadwilligheid te doen te hebben.

De Duitsche bladen bevatten over dezen brand de volgende bijzonderheden: De brandstichter, die, naar men zich herinneren zal, reeds vier maanden geleden een groot aantal hontopslagplaatsen in brand stak, heeft Zondag opnieuw zijn misdadig handwerk opgenomen. De groote houtopslagplaats der firma Bruegmann is thans een prooi der vlammen geworden. Tegen vier uur 's namiddags bemerkten de beide bewakers der houtopslagplaats, benevens een agent van politie, dat in de afdeeling, waar zeer kostbaar hout bewaard werd, brand was ontstaan. Toen de brandweer, die onmiddelijk gewaarschuwd werd, ter plaatse kwam, hadden de vlammen reeds zoo snel om zich heen gegrepen, dat aan redding niet meer te denken viel. Men moest er zich toe bepalen de omliggende houtopslagplaatsen door voortdurend nat houden te beschermen. Om negen uur 's avonds woedden de vlammen nog met volle kracht. De brandstichting is des te raadselachtiger, daar onlangs alle houtbergplaatsen van hooge schuttingen werden voorzien, terwijl ook het aantal bewakers en het politietoezicht versterkt werden. Op het aanhouden van den brandstichter is reeds een belooning van 13,500 mark gesteld. Tel.

Een bom in een klooster.

In den tuin van het Ursulinenklooster C sto Galende" te Posen is een bom gevonden. Uit het door de politie ingesteld onderzoek bleek, dat de bom zeer sterk geladen was, zoodat een ontploffing niet te voorziene gevolgen zou hebben gehad. Men vermoedt, dat de aanslag het werk van een anarchist is.

Zwitserland.

Auto-ongeluk.

Uit Zurich aan de Köln. Ztg.: Op weg naar Leysin is een auto, waarin een Grieksch gezin van zes menschen zat, in een kloof gestort. Twee personen waren op slag dood. De overigen zijn gevaarlijk gekwetst.

Servië.

Brandende petroleumbronnen.

Uit Boekarest aan de Köln. Ztg.: In Moreni, een van de streken die het rijkst aan petroleum zijn, is een vreeselijke brand uitgebroken. Vijftien petroleumbronnen staan in vlam. Aan een beperking van den brand is voorloopig niet te denken.

Van de Balkanstaten.

Nog altijd gruwelen.

De „Agence Bulgare" te Sofia meldt dat talrijke Bulgaarsche families bij de regeering geprotesteerd hebben tegen het optreden der Grieken, die Bulgaarsche kooplieden, op Grieksch gebied reizend, gevangen nemen, op alle mogelijke wijze bemoeilijken, ja zelfs dooden.

Verder meldt hetzelfde bureau: bij de uitwisseling der krijgsgevangenen is het gebleken, dat vele Bulgaren, wier namen op de lijsten der Grieksche regeering voorkwamen, ontbreken. De Bulgaarsche commissarissen wezen hun Grieksche collega's op dit feit, maar deze weigerden ook maar eenige opheldering te geven. Waarschijnlijk zijn de ontbrekende gevangenen om het leven gebracht.

Uit Bergrado wordt tenslotte nog de volgende Bulgaarsche gruweldaad gemeld. Veertig tot vijftig Bulgaarsche comitadjis zijn tusschen Doiran en Strumitza de nieuwe Bulgaarsch—Servinche grens overgetrokken en hebben twintig Turksche families, op den weg naar Strumitza overvallen. Ofschoon de Turken voorzien waren van reispassen der Bulgaarsche regeering richtten de Bulgaren een bloedbad onder hen aan.

Volgens berichten uit Valona zijn gedurende de laatse dagen te Tirana ongeveer 40.000 Albaneesche vluchtelingen uis Dibra en omgeving aangekomen. Het aantal Albaneesche emigranten uit het gebied, door de Serven bezet, zou nu reeds 100.000 man bedragen.

Engeland.

Asquith aangevallen.

De suffragetten hebben Zaterdag den eersten minister weer eens „onderhanden" genomen. Zij vielen de automobiel, waarin Asquith gezeten was, bij Stirling in Schotland aan, strooiden peper in den wagen en poogden den ouden staatsman met een rijzweep te slaan. Eenige detectives, die in een tweede auto volgden, waren dadelijk ter plaatse om hulp te bieden. De dames konechter niet gearresteerd worden. Asquith was geheel ongedeerd, maar zijn dochter, maar zijn dochter, die bij hem zat, was erg onder den indruk.

Des avonds onthulde Asquith te Stirling een standbeeld, dat ter eere van sir Henry Campbell Bannerman was opgericht.

Brand.

Zaterdagnacht brak te Nelson in Lancashire een hevige brand uit, die de voornaamste gebouwen van het plaatsje dreigde te vernielen.

De brand werd door een telefoon-beambte ontdekt in de historische Albert Hall, een gebouw van vier verdiepingen voor eenigen tijd door de Nelson Corporation voor 7.000 pond aangekocht.

Spoedig stonden eenige nabijgelegen huizen in brand en reeds dreigden het postkantoor en het stationshotel in brand te geraken, toen de brandweer tusschenbeide kwam. De Albert Hall en vier naastliggende handelskantoren brandden af. De schade wordt op ongeveer 140,000 gulden geschat.

Begenadigd.

De machinist Chaudle, die, zooals men zich herinneren zal, wegens zijn onvoorzichtige houding bij het spoorwegongeluk te Aisgill, tot twee maanden gevangenisstraf veroordeeld werd, is begenadigd. De veroordeeling had tot groote ontevredenheid onder het spoorwegpersoneel aanleiding gegeven, omdat Chaudle feitelijk meer het slachtoffer geworden was van verschillende ongunstige omstandigheden, dan wel direct van plichtsverzuim. De begenadiging zal in die kringen dus met voldoening vernomen worden. De maatschappij had ook beloofd, den machinist dadelijk na zijn straftijd weer in dienst te nemen, zoodat Chaudle dadelijk weer aan het werk kan gaan.

Vannacht is het station Streatham Hill, in een voorstad van Londen, in brand gestoken. De brandweer bluschte het vuur. Er zijn vrouwenkiesrechtgeschriften gevonden.

Amerika.

Een doodenrit.

Het stoffelijk overschot van den dezer dagen overleden Amerikaanschen millionair Charles Gates, is door diens echtgenoote met een extra trein uit Cody in Wyoming naar New York getransporteerd, en de Amerikaansche bladen weten te vertellen dat haar dat f 18.000 gekost heeft. De trein reed met een snelheid van 130 kilometer per uur, over een traject van 4500 kilometer. Allemaal cijfers die zelfs de Yankees 'n oogenblikje verbluft hebben doen staan.

Smokkelarij op groote schaal.

De Amerikaansche douanen hebben een smokkelhandel op groote schaal ontdekt. De smokkelwaar bestond uit Parijsche dameskleeren van de nieuwste mode. Deze werden naar Nova Scotia verzonden, daar op argeloos uitziende kustvaarders overgeladen en in stille havens aan de Chesapeake baai of de Potomac-rivier gelost.

Tal van groote kleedingmagazijnen moeten erbij betrokken zijn.

Binnenlandsch Nieuws.

Droogmaking der Zuiderzee.

Bij beschikking van den Minister van Waterstaat is een commissie ingesteld, die heeft te onderzoeken welke wijzigingen in de begrootingen, voorkomende in hoofdstuk VII van het verslag der staatscommissie inzake afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee van 14 April 1894 zullen zijn aan te brengen, tengevolge van stijging van arbeidsloonen en van prijzen van materialen, alsmede van toepassing van nieuwe werkwijzen bij de uitvoering van groote werken, en zijn benoemd: tot voorzitter dier commissie de heer H. Wortman, hoofdingenieur-diracteur van den Rijkswaterstaat 1e kl. te Haarlem, tot leden de heeren V. J. P. de Blocq van Kuffeler, ingenieur van den Rijkswaterstaat 3e klasse te Hoorn, tevens secretaris; J. M. W. van Elzelingen, hoofdingenieur van den provincialen waterstaat te 's-Gravenhage; G. A. van Hattem, aannemer te Sliedrecht; L. Volker Azn., aannemer te Sliedrecht.

De ouderdomsrente.

Daar er veel meer rentetrekkers zullen komen dan geraamde 25.000 — minister Treub schat 70.000 — heeft hij voorgesteld het voor het loopende jaar (December) uitgetrokken bedrag tot f 810.000 te verhoogen. Hiervan is — in ronde cijfers — 6 ton bestemd voor de rentetrekkers en 2 ton voor de tusschenpersonen voor hun moeite.

Naar 6 ton per maand gerekend, zal de ouderdomsrente per jaar op 7 millioen en 2 ton komen te staan. Dat is dus een kleinigheid meer dan de twee en een half millioen, waarmee men gerekend had toe te komen.

De oudste rentetrekster.

Maandag is, naar het Volk meldt, aan de rentecommissie te Amsterdam een rente-aanvrage verzonden van waarschijnlijk de oudste rechthebbende. Het is mej. de wed. J. J. Rood—Velman, geboren 5 Augustus 1813, een honderdjarige dus. Zij is van 1850 tot 1888 als schoonmaakster op een diamantslijperij werkzaam geweest, dus van haar 37ste tot haar 65ste levensjaar.

Het oudje voelt zich nog gezond. Toen een der chefs van de fabriek namens de directie op haar 100sten verjaardag haar kwam feliciteeren, herkende zij hem nog goed, hoewel de chef verklaarde haar in 20 jaren niet gezien te hebben.

Het is niet onmogelijk dat zij nog een tijdje van de ouderdomsrente genieten kan.

100.000 lijnkoeken verbrand.

In den nacht van Zondag op Maandag ontstond brand in een der silo's van Bertel's Veekoek- en Meelfabriek „De Hinde" te Amsterdam, waarin ongeveer 100.000 lijnkoeken opgestapeld lagen. De voorraad smeulde langzaam op. De Amsterdamsche brandweer, wier hulp Maandagmorgen werd ingeroepen, kon geen water geven wijl men door het zwellen der koeken voor uitzetting van het monier-gebouw vreesde, doch moest zich beperken tot het uithalen en dooven van de brandende massa. De schade bedraagt ruim f 10.000. De inhoud van den silo was op beurspolis verzekerd. Oorzaak broeiing. Maandagmiddag smeulden de koeken nog voort.

Noodlottige brand, twee slachtoffers.

Men seint ons uit Groningen:

In den manufacturenwinkel van den heer A. Roseboom brak Zondagnacht een ernstige brand uit, welke een paniek onder de bewoners veroorzaakte. De vrouw en het dochtertje van 7 jaar verbrandden. De dienstbode sprong uit de tweede verdieping op straat en bezeerde zich ernstig.

De vader viel van een ladder op een hek, doch kwam er goed af. Het perceel is geheel uitgebrand.

Stijgende vischomzet.

De verkoop van visch in de Rijksvischhal te IJmuiden bedroeg in October f 1.157.332 of bijna f 150.000 meer dan in October 1912, wat van af 1 Januari een verkoopcijfer geeft van 6,4 millioen gulden.

Deze omzet werd nog niet eens in 11 maanden van het vorig jaar bereikt.

R.-K. Platteland.

Naar het „Huisgezin" verneemt, is deze vereeniging door Z. D. H. Mgr. Van de Ven, goedgekeurd.

Tuberculose-bestrijding.

De Vereeniging tot Bestrijding der Tuberculose bereidt een nieuwe propaganda-campagne voor: de verspreiding, in de week van 17 November a.s., van een in 100.000 ex. gedrukte brochure, welke een open brief bevat gericht aan het Nederlandsche Volk, om het meer algemeen nog te doen deelnemen aan den strijd tegen de tuberculose.

De brochure gaat vergezeld van een kaartteekening, welke op frappante wijze door verschillende kleuraanduiding aangeeft de sterfteverhouding in de Nederlandsche gemeenten, voor zoover deze gevreesde ziekte betreft.

Belangrijke papieren.

Door mr. H. graaf v. Hogendorp te 's Gravenhage, zijn, ook namens de verdere kleinzoons van Gijsbert Karel van Hogendorp, ter plaatsing in het Algemeen Rijksarchief aangeboden de papieren afkomstig van den vermaarden staatsman, die nu juist honderd jaren geleden bij het herstel der onafhankelijkheid van Nederland zulk eene op den voorgrond tredende rol gespeeld heeft. De verzameling. die meer dan 130 portefeuilles vult, bevat niet alleen het handschrift der gedrukte gedenkschriften van Gijsbert Karel, maar ook eene uitvoerige correspondentie van hem zoo met zijne familie als met anderen uit de jaren 1772—1834, voorts vele adviezen en opstellen van den staatsman en correspondentie van zijn moeder en van zijn broeders Dirk en Willem. Men vindt in deze hoogst belangrijke verzameling o.a. ook de origineele proclamatie van den souvereinen Vorst aan Zijne waarde landgenooten van November 1813. Aan deze papieren toegevoegd zijn nog twee portefeuilles met brieven afkomstig van professor Van Assen te Leiden.

Aan den schenker is de erkentelijkheid der Regeering voor deze zoo belangrijke verrijking van het Algemeen Rijksarchief betuigd.

Een grensincident.

Men meldt uit Arnhem aan de Msb.

Bij de bevoegde autoriteiten is kennis gegeven van een grensincident. Een Hollandsche kommies bevond zich even over de grens bij Dinksperlo op den uitkijk. Een Duitsche kommies sommeerde hem het Duitsche grondgebied te verlaten, waaraan de Holland-

sche kommies niet dadelijk voldeed. De Duitsche beambte pakte hem toen beet en zette hem de revolver op de borst, waarop de Hollandsche kommies aan de sommatie voldeed.

Telegrafeeren.

Een reiziger beschrijft het volgende tooneel aan het telegraafkantoor van het station te Leiden:

Ambtenaar: „Wat wenscht U?“ — Reiziger: „Te telegrafeeren“ — A. „Waarheen?“ — R.: „Naar Rotterdam“. — A.: Hebt U er haast mee?“ — R.: „Als ik telegrafeer, heb ik er gewoonlijk haast mee“. — A.: Dan kan ik U niet aanraden van hieruit te telegrafeeren“. — R.: „Als het telegram in één of anderhalf uur ter plaatse is, is het tijd genoeg“. — A.: „Zoo gauw is het telegram er stellig niet“. — R.: „Maar mijnheer!“ — A.: „Ja ziet U, de diensttelegrammen gaan voor, is de lijn vrij, dan seinen wij naar Den Haag. Daar wordt gewacht tot een lijn vrij is en dan gaat Uw telegram naar Amsterdam, waar het aan de Rijkstelegraaf wordt overgegeven en zoo komt het ten slotte in Rotterdam“. — R.: „C'est simple comme bonjour!“ Welk een vernuftig in elkaar gezet systeem om spoedzaken langzaam af te doen. 't Is dus stellig beter, dat ik naar Den Haag spoor en daar mijn telegram van uit een Rijkstelegraafkantoor verzend?“ — A.: „Ja, zeer zeker, mijnheer“.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 5 November 1913.

— Verleden Zaterdag slaagde den Heer H. A. van Griensven hoofd aan de school voor M. U. L. O. alhier, te 's Hage voor akte Wiskunde L. O.

Wij feliciteeren den Heer v. Griensven met het behaalde succes.

— Verleden Zaterdagavond omstreeks kwart na elf is er een ruit verbrijzeld bij de Wed. M. v. d. Meerendonk.

Het is te hopen, dat de politie den vernielzuchtigen dader te pakken zal krijgen en hem zijn gerechte straf geworden zal.

Haaren. Dinsdag 4 November vertrokken van hier 20 mannen naar Vucht om aldaar een retraite te gaan houden.

— a.s. Zondag, 9 November, geeft de zang- en tooneelvereeniging „Prinses Juliana“, gevestigd bij den Heer P. v. d. Ven, hare eerste winteruitvoering. Behalve de zangnummers zal worden opgevoerd het blijspel „De gefopte Geestenkloppers“ en eenige comische voordrachten.

Oirschot. Naar het Hgz. uit goede bron verneemt zal 10 Nov. a.s. de firma D. van Kalken in kerkornamenten te Oirschot, haar 75-jarig bestaan gedenken.

Het groote succes en vertrouwen waarop deze firma, de oudste van kerkornamenten in Nederland, zich in dat tijdsverloop beroemen mag, zal zeker eene reden zijn, dezen dag niet ongemerkt te laten voorbijgaan.

's Bosch. *Sigarenmakersstnking.* Men verzoekt aan het Hgz. plaatsing voor het volgende:

Op de fabrieksvergadering van het personeel der firma Goulmy en Baer hier ter stede Maandagavond gehouden, is besloten, dat de sorteerders het werk zullen neerleggen, indien hun de 50 cent, door den patroon ingehouden, niet worden bijbetaald. Ook werd besloten, dat de zoogenaamde „Staalmeesters“-werkers den arbeid zullen neerleggen, indien de patroon de gestelde eischen omtrent dit werk niet ingewilligt.

Bergen-op-Zoom. Daar de sigarenfabrikanten De Went, te Bergen-op-Zoom, weigeren de loonen en arbeidsvoorwaarden aan te nemen, die door de vier werkliedenorganisaties in de tabaksindustrie en door den Zuidelijken Bond van Tabaks- en Sigarenfabrikanten zijn vastgesteld om 1 Augustus in werking te treden, hebben alle werklieden in die fabriek het werk opgezegd.

Kerknieuws.

Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, bisschop van 's Bosch, heeft op voordracht van den Hoogeerw. prelaat der abdij van Berne, benoemd tot pastoor te Bokhoven den Weleerw. heer H. J. van den Acker, tot pastoor te Engelen den Weleerw. heer A. J. van der Meijden en tot assistent te Oudheusden en Elshout den Weleerw. heer M. J. Giezen.

Burgerlijke Stand.

Gemeente Boxtel.
Van 26 — 31 October.

Geboren: Johannes P. M., z. van A. Raaijmakers en M. Kuijpers, Onrooische straat — Cornelia B. M. d. van M. J. van der Vorst en J. M. C. van Noort, Nieuwstraat — Hendrikus M., z. van L. van de Pas en G. Kouwenberg, Breukelen — Petrus, z. van A. van Weert en H. van Helvoirt, Langenberg — Johannes Th., z. van A. M. Verhoeven en A. M. van de Pol, Tongeren.

Overleden: Cornelis H. Rietveld, 1 j. Breukelen. D. en A.

Gemeente Haaren.
over de maand October.

Geboren: Petrus A., z. v. G. van Eindhoven en Cornelia van de Ven. — Catharina N. J. J. M., d. v. A. Roelands en Louise C. J. Hulst. — Johannes C., z. v. J. Vermeer en Ida Coppens.

Ondertrouwd: Martinus Beekman, 21 jaar en Adriana de Greef 26 jaar. Henricus Couwenberg 35 jaar en Adriana Teurlings 34 jaar Udenhout.

Overleden: Petrus A. van de Ven, 2 maanden.

Rechtszaken.

Mishandeling.

Donderdag stond voor de Bossche rechtbank terecht Mart. v. d. B., beklaagd van mishandeling van den gemeenteveldwachter uit Esch.

Op 28 Sept. des avonds laat deed veldwachter v. d. Lee de ronde om de herbergen te doen sluiten, daar het politieuur was. Bij v. Son zaten nog enkele plakkers, waaronder ook v. d. B., die een grooten hond naast zich had liggen. Zoodra de veldwachter de deur opende, sprong de hond op, doch v. d. Lee riep door een kier dat de bezoekers moesten heengaan en de boel gesloten moest worden. De beklaagde kwam naar buiten en gaf den veldwachter in 't voorbijgaan een por tegen zijn ribben.

Op 15 Juli had v. d. Lee den beklaagde reeds bekeurd op een overtreding en sinds was deze nog altijd kwaad. Ook was hij bij den veldwachter aan huis geweest en han hem buiten geëischt, doch de vrouw van v. d. Lee zette den twistzoeker op straat.

De beklaagde zeide niet te weten of hij den veldwachter gestompt had. Wel erkende hij, bij den veldwachter aan huis te zijn geweest, omdat deze de lantaarns had uitgedraaid. Je deedt beter de lampen aan te steken, had hij gezegd, dan iemand van de fiets te stooten, want zoo beweerde hij, de veldwachter had hem van de fiets gestooten, toen hij van Tilburg kwam gereden, waar hij de koningin in oogenschouw was gaan nemen. Hij wilde weten of Hare Majesteit noh frisch en welvarend was.

De officier van justitie eischte, een geldboete van tien gulden.

Hgz.

Gemengd Nieuws.

De ex-politieprefect Lepine bestolen.

De ex-prefect der Parijsche politie heeft aan een medewerker van de „Matin“ uitgelegd hoe hij zijn portefeuille met bankpapier is kwijt geraakt.

Hij was te Esschen uit den trein gestapt, die hem uit Nederland terugbracht, om daar biljetten naar Parijs te koopen voor zijn dochters, die hem van de Belgische grensstad af vergezelden. Bij het betalen van de kaartjes heeft hij, naar hij zeker weet, zijn colbert open geknoopt om zijn portefeuille weer in den binnenzak te steken. Even zeker wist hij een oogenblik later echter, toen hij reeds weder in den trein zat, dat de portefeuille verdwenen was.

Daar Lepine overwoog, dat hij haar wellicht naast, in plaats van in zijn zak had gestoken, verzond hij te Brussel telegrammen aan de Belgische douane en den stationschef te Esschen, in de hoop, dat iemand zijn eigendom misschien gevonden en gedeponeerd had. Men berichtte hem echter, dat de portefeuille niet was gevonden, zoodat hij wel moet aannemen, dat ze hem ontstolen is. Hoe en wanneer, dat kan hij niet zeggen, maar in ieder geval zeer handig. 't Verlies was overigens onbeteekenend, zeide Lepine; een paar honderd francs. Tel.

Adverteerders worden beleefd verzocht voortaan hun inzendingen uiterlijk Dinsdag- en Vrijdagavond te doen.

Van 's Levens Schaduwkant.

Rustig trapten zij samen den stillen landweg langs. Om hen lagen de weilanden in het weifelend licht der late schemering. Uit de tallooze slooten, die de vlakte doorkruisten, steeg een lichte damp op en in de verte nevelden de lichte kimmen weg achter een waas van damp. Koeien plekten overal vreemde kleuren op het schemerig-fletse groen, stonden soms half verscholen, als onwezenlijk, in den damp der slooten. Ginds voor hen schemerden de huizen en torens van de verre, groote stad, een vreemde lijnen-warreling vaag teekenend tegen het lichte blauw van den avondhemel.

In het Oosten, waar het klaarder was, kwam een enkele ster pinken. Maar in het Westen kleurde de lucht nog van brandend geel en oranje en zachter lila. In het donkere silhouet van de stad begonnen hier en daar kleine lichtjes te gloren als gloeiende punten.

Onwillekeurig keek hij nu even achter zich naar zijn meisje, dat wat treuzelde.

— 't Is al laat, Mien, zei hij.

Ze schudde even het hoofd.

— 't Geeft niks, de heele familie is toch uit.

Als ze wat verder gereden waren' sprong hij van zijn fiets, bracht die naar den kant van den weg.

— We moeten de lantaarns aansteken, zei hij, als we een veldwachter tegen komen, zijn we er bij.

Zij sprong ook af en samen staken ze nu de lantarens aan, bleven even nog praten, reden dan verder over den nu duisteren weg, waarover het licht hunner lantaarns een breede, al breeder uitloopende lichtstreep ver vooruit wierp.

Naast hen lagen nu de stille landen in de duisternis weggezonken en uit de zwarte, donkere massa, die de stad was, steeg een lichtgloed op, die den hemel kleurde. Werktuigelijk reden ze harder nu en bleven dicht naast elkaar een enkel woord pratend nu en dan. Maar zoodra ze de stad inreden, minderden ze weer hun vaart, reden voorzichtiger, scherper uitkijkend naarmate ze verder kwamen tusschen menschen en trammen en rijtuigen en auto's. In 't licht der straatlantaarns gaven hun fietslantaarns maar een weifelenden schijn. En toen zij in het drukke stadsgedeelte kwamen, waar hoog stralende lichtbollen hingen die pleinen overschenen met hel-wit licht, leek het licht hunner carbid-lantaarns uitgedoofd en het lampje voor aan hun fiets een vreemd, donker ding met een lichtpuntje daarbinnen.

Zij reden hier langzaam voorzichtig, nu eens achter dan dicht naast elkaar, dan weer op verderen afstand, doorslippend tusschen rijtuigen en menschen snel uitwijkend dan voor auto's of dwars de straat overstekend voor een tram. Gedurig keek hij naar haar om wanneer zij achterbleef en op het helverlichte plein stapte hij even af, toen hij haar niet meer zag.

Uit de drukke straat, waar de trams rinkten en auto's toeterend voorbijschoten, bogen ze nu af op een der stille grachten, waar zware boomen het donkere, glanslooze water overhingen. Het was hier duister en 't licht hunner lantaarns scheen fel uit over de gelijke steenen. Tegen de hooge huizen plekte hier en daar het licht van een gaslantaarn, dat tot boven de vensters opkroop en de omleunde bordessen overspreidde met een bleeke lichtschijning. Geruischloos gleden ze hier onder het loof der boomen, zij samen alleen op de eenzame, verlaten gracht.

Voor een der huizen hield hij stil en stapte af.

— Nog twee verder, Dirk, zei ze.

— Twee verder, kwam hij verbaasd, opkijkend naar de huizen. Ja, verdraaid. Die twee huizen lijken ook precies op elkaar.

Zij was ook afgestapt en stond nu naast haar fiets, waar hij, zijn fiets aan de hand bij haar kwam.

— Lekker gereden, hé? zei hij.

Ze knikte.

— 't Is al laat niet? vroeg ze dan.

Hij stapte een paar passen terug, keek dan bij het licht van een lantaarn op z'n horloge.

— Goed half elf, zei hij.

— O, dat gaat nogal, meende ze.

Met haar fiets naast zich stapte ze naar de deur.

— 'k Vind 't altijd een beetje griezelig 's avonds alleen het huis binnen te gaan, als er niemand thuis is, kwam ze.

— Kom, zei hij.

— Ja, werkelijk.

Ze keek even omhoog naar de gesloten ramen, dan naar de deur.

— Wil je even wachten? vroeg ze dan.

— Ja, dan ga ik eerst even met mijn lantaarn binnen om te kijken.

Hij glimlachte.

— In de gang zal ik even wachten, zei hij.

Ze maakte haar lantaarn los van de fiets.

— Laat mij maar even kijken, zei ze dan en zocht den sleutel in haar zak.

Als ze de deur geopend had, trad ze wat aarzelend binnen, de brandende lantaarn hoog voor zich. Langzaam liep ze de gang in de deur op een kier achter zich open latend, en keek bij het weifelend licht opmerkzaam naar alle kanten.

Plotseling bleef ze als verlamd staan Haar beenen rilden; de lantaarn zwiepte heen en weer in haar bevende handen. Ze wilde schreeuwen, maar er kwam geen geluid uit haar keel. Ginds bij den trap stond een man, met den eenen voet op de onderste trede. Nu hij haar zag in het licht der lantaarn, keerde hij zich naar haar toe, keek haar grijnslachend aan. Langzaam week haar plotselinge verlamming. En zich omkeerend, wilde ze terugloopen naar de voordeur. Maar daar klonk plotseling gebiedend de stem van den man bij de trap:

— Staan blijven. Blijf staan of ik schiet.

Zij bewoog zich niet meer, stond opnieuw als vastgenageld aan den grond. Sprakeloos, met angstige oogen, keek zij naar den man, die met uitgestrekten arm naderde. Zij kon geen geluid geven, durfde zich niet bewegen en wachtte roerloos haar lot af. Maar toen de man haar bij de keel en den arm vattend achterover wierp, dat de lantaarn in de gang neerkwakte wrong zich een rauwe angstkreet los uit haar keel.

Haar vrijer buiten, verwonderd over haar wegblijven was juist op de deur toegestapt. Daar hoorde hij haar kreet en, de deur opengooiend vloog hij naar binnen. Maar de inbreker binnen had het openen van de deur bemerkt en, Mien loslatend, trachtte hij langs den wand de deur te bereiken. Daar bonsde hij tegen Mien's binnenstormenden vrijer aan die hem vastgreep, roepend.

— Wie daar.

De ander had hem ook vastgegrepen en samen worstelden ze nu in den donkeren gang. Maar voor Mien weer op de been was, had de inbreker zich al losgerukt en was de deur uitgevlucht. Achter hem holde Dirk de straat op, roepend: „Houdt den dief en daarachter kwam Mien, die echter al gauw de vervolging moest opgeven. Een agent voegde zich bij Dirk en verder op nog een. En een paar straten verder kregen ze den man te pakken. Uit zijn zak kwamen op het politiebureau een gouden broche, een paarlsnoer, juweelen oorknopjes en een paar armbanden.

Mien durfde dien nacht niet in huis. Ze sliep in het tehuis voor vrouwen.

MENGELWERK.

De bedrieger bedrogen.

Piet Brons had, zooals men dat noemt, een appeltje tegen den dorst bewaard; dat wist heel het dorp, en Piet zelf durfde het tegendeel niet beweren.

Wat echter iedereen niet wist, en wat eerst later is uitgekomen, is, dat Piet een gedeelte van dat appeltje in den grond had geborgen, toen de dagbladen van Juli 1870 hadden rondgebazuind, dat Frankrijk aan Pruisen den oorlog had verklaard.

Het was nu wel zoo goed als zeker dat Piet wegens zijn reeds gevorderden leeftijd de wapens niet meer zou hoeven op te vatten om het lieve vaderland zooveel mogelijk te verdedigen doch alle onzekerheid hieromtrent was in het oog van Piet volstrekt niet uitgesloten, en daarom had hij cenige honderden mark netjes in een ijzeren kistje gepakt, het goed gesloten en het zoo aan den schoot der aarde toevertrouwd.

Als „begraafplaats" had hij een plekje gekozen waar nooit of zelden iemand kwam, en dat Piet alleen wist te vinden, want voorzichtigheidshalve had hij geen sterveling deelgenoot van zijn geheim gemaakt.

Doch na eenige overweging begon hij te beseffen, dat er toch nog een ander moest wezen, die van het kistje afwist, voor het geval, dat hij werkelijk zou moeten opkomen. Immers, kwam hij in den strijd te vallen, dan had er niemand iets aan, want het plaatsje, waar de schat geborgen was, was te eenzaam gelegen, en hij had veel te diep gegraven, dan dat hij veronderstellen mocht, dat de buit bij toeval zou gevonden worden. En werd ze toch ontdekt, God weet dan, — dacht Piet, — wie er mooi weer mee zal gaan spelen.

Aan wie zou hij echter zijn geheim toevertrouwen?

Ja, dat was voor hem een vraagstuk, dat hij zoo terstond maar niet wist op te lossen.

Aan zijn broer Frederik, die bij hem inwoonde? — Die was nu en dan al eens bij hem komen aankloppen, als hij „op zwart zaad zat", dus dien het bakje zoo maar voorzetten, neen, dat was te veel gewaagd.

Zijn oude huishoudster Truitje? — Ja, dacht Piet, ze is wel goed, trouw en eerlijk, maar — ze is 'n vrouw en dus, op het punt van zwijgen...

Enfin, Piet klapte ook tegenover haar niet uit de school.

Eindelijk had hij zijn man gevonden Frits Manner zou zijn schatbewaarder worden, als deze het ten minste wilde zijn.

Frits was reeds jarenlang zijn vriend, zat er zelf warmpjes in, en daar hij ongeveer 11 jaren ouder was dan Piet, kon deze er zeker van wezen, dat Frits zijn erf en goed niet meer behoefde te verlaten, hoe hoog de nood van het vaderland ook zou stijgen.

Vriend Frits nam na eenige bemerkingen van te veel vertrouwen, enz. Piets voorstel aan, en een paar dagen later had de eigenaar nog voor zonsopgang het kistje en zijn inhoud weer opgegraven, het geld opnieuw geteld, weder gesloten en opnieuw geborgen in tegenwoordigheid van Frits Manner.

Van eenig schriftelijk bewijs, dat deze mededeeling of kennis er van betrof, was geen sprake, want... ze waren zoo intiem.

Nu wachtte Piet de dingen af, die komen zouden, doch wat hij zoozeer gevreesd had, gebeurde gelukkig niet; hij werd niet opgeroepen, en zelfs jongere mannen keerden naar hun haardstede terug, zoodat voor Piet alle gevaar geweken was.

Ofschoon nu echter zoo goed als zeker van op zijn dorp te kunnen blijven, dacht hij nochtans geen oogenblik er aan, het kistje terug te halen. 't Ligt er goed, dacht hij, en zoolang ik het geld niet uit kan zetten, komt het er al weinig op aan, of ik het in mijn huis of in mijn grond verberg.

Toch bekroop hem op zekeren avond (hij wist zelf niet waarom), de lust om zijn schat eens te gaan zien.

Reeds den volgenden morgen stond hij bij 't krieken van den dag bij het kostbaar plekje gronds en haalde er na voor de zooveelste maal overal gezien te hebben, of er soms onraad wezen mocht, het kistje uit, opende het en... wie schetst zijn ontzetting en schrik: er was geen enkel muntstuk meer in; een handvol zand deed dienst om de vermoedelijke zwaarte van de verdwenen geldstukken te geven.

„Sapperloot", dacht Piet, toen de eerste schrik en de daaropvolgende aanval van woede voorbij waren; „dat is is een gek geval! Wie heeft me die poets gebakken? Wie is de dief? Frits Manner?" Best mogelijk, zei zijn verstand; onmogelijk, zei hem het vertrouwen in zijn vriend.

Maar wie kan het anders gedaan hebben dan hij? Waren er nog anderen, die van de zaak geweten hadden? Had Frits het soms aan een anderen vriend in vertrouwen verteld? Was men bij het uithalen of verbergen bespied geworden?

Het waren allemaal vragen, welke Piet onmogelijk kon beantwoorden.

Doch zie, op eens scheen hem een licht op te gaan. Hij liet het zand in het kistje, sloot het, begroef het, dekte het putje en ging terug zooals hij gekomen was.

Tegen den avond van dienzelfden dag ging hij naar Frits, toonde hem dezelfde vriendschap als weleer en zei hem met het onnoozelste gezicht van de wereld, dat hij overmorgen (want den volgenden dag moest hij een reisje maken om een neef te gaan bezoeken) nog ongeveer 500 mark bij het reeds geborgen geld ging voegen; hij had er alles eerst niet willen indoen, maar nu was hij van gedachten veranderd: in deze benarde tijden kon men niet te voorzichtig wezen, en eerst als de vrede geteekend was, zou hij het kistje en geld weer in huis halen.

Frits keurde zijn voornemen opperbest.

Inderdaad begaf Piet zich den volgenden dag op reis en bezocht zijn neef.

Den tweeden dag stond hij reeds bij de eerste schemering te spitten, haalde na de ontgraving het kistje er uit, opende het en... zag tot zijn groote voldoening, dat zijn list gelukt was. Hij vond er namelijk al zijn geld in terug, terwijl er geen korreltje zand meer in te bespeuren was.

Nu bleek het, dat Frits de dief was. Want deze, meenende, dat Piet van te voren nog niet naar zijn schat was gaan zien, en hem geloovende toen hij zeide er nog 500 mark bij te zullen gaan voegen, had het noodig geacht, het reeds gestolen geld terug te brengen om ook nog die 500 mark in te kunnen palmen.

Om Frits de gelegenheid te geven het reeds gestolen geld terug te brengen, was Piet op reis gegaan, en zoo was de dief in de val geloopen.

Toen Piet zijn geld weer had, ging hij opnieuw naar zijn „vriend" en vertelde hem, alweer zoo onnoozel mogelijk, dat hij zijn schat weer terug had gehaald: „'t was toen ook niets gedaan, geld in den grond te stoppen; men zou bij het graven of uithalen ooit bespied kunnen worden, in deze bedroefde tijden liep zooveel gespuis rond, enz.

Frits begon door die zoo snelle verandering van gedachten te begrijpen, dat Piet een list had gebruikt om zijn geld terug te krijgen en dat zij volkomen was gelukt. Hij keurde dan ook dit nieuwe voornemen van zijn „vriend" quasi goed, al noemde hij zich zelven ook inwendig een stommen ezel!

Bij het heengaan gaf Piet zijn „vriend" de hand, er bij voegende terwijl hij een oogje knipte: „Nu we blijven toch altoos goede vrienden!"

Of ze later echter ook nog zoo intiem zijn gebleven, vermelden de kronieken niet.

(N. K.)

Markten.

Donderdag 6 November.

Rijen: beesten.
Terheijden: beesten.

Vrijdag 7 November.

Fijnaart: vee.
Roosendaal: beesten, vee.

Zaterdag 8 November.

Heusden: vee.

Marktberichten.

Kalvermarkt te 's-Bosch.

's-BOSCH 3 Nov. Aangevoerd 156 stuks.

Eerste kwaliteit gold van f 0.66 tot f 0.72; tweede kwaliteit van f 0.60 tot f 0.66; derde kwaliteit van f 0.54 tot f 0.60.

Boterprijzen.

Op 4 Nov. was te 's-BOSCH de prijs der boter f 1.13, f 1.40 per K.G.

ADVERTENTIËN.

Een flinke
Dienstbode
direct gevraagd bij den
nieuwen RESTAURATEUR
STATION, BOXTEL.

Op **Donderdag 13 November** hopen onze geliefde Grootouders en Ouders

LAMBERTUS VAN HAMOND
EN
JOHANNA VAN GRIENSVEN

hunne 50-jarige Echtvereeniging te herdenken.

Hunne dankbare Kleinkinderen en Kinderen.

GEMONDE, 29 Oct. '13.

Ondergeteekende bericht bij deze, dat zij zich vanaf heden
tijdelijk gevestigd heeft
bij de
Wed. L. Adelaars
Nieuwe Kerkstraat.
Beleefd aanbevelend,
Marie van Eindhoven,
NAAISTER - BOXTEL.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Uitgaven van de Firma v. Moorsel & v. d. Boogaart

„Missionarius Practicus seu 'Elequentia Sacra" iis, qui exercitiones spirituales instituunt, maxima accommodata auctore P. Florentio ab Harlemo, Ordinis Minorum Capuccinorum Provinciae Hollandicae.

I Volum. 80 pag· 480 pret. fl 3.50 francs 7.50.

„St. Franciscus' Bloemen," geplukt in den hof der Capucijnen-Orde, door p. fr. Jesualdus, Capucijn, (3 deelen.) Prijs per deel ingenaaid f 0.75; in linnen band f 1.15; franco per post 10 cent meer.

Elk deel is geïllustreerd met 6 à 7 platen en bevat pl.m. 250 blz. (formaat 8e royaal).

„Het leven van den H. Antonius van Padua." — Door Pater Jesualdus Capucijn. Ingenaaid f 0.80, fr. p. p. f 0.87; gebonden f 1.35, fr. p. p. f 1.45.

„Het brood der Engelen." — Practische onderrichtingen over de H. Communie, door p. fr. E. J. B. Jansen, Ord. Praed. Inhoud 295 pag. en 8 platen, Prijs: gebrocheerd 65 ct., fr. p. p. 72 ct.; gebonden in linnen band 85 ct., fr. p. p. 93 ct.

„Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — Door W. Schweitz. Pr. Ingenaaid f 0.75, fr. p. p. f 085; gebonden f 125, fr, p. p. f 1.35.

„Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. Prijs Ingenaaid f 0.75

„De Nieuwe Kruistocht." — Drankweergeschiedenis van Roomsch Nederland, door Dr. Gerard Brom. Prijs: gebonden (vroeger f 1.25) thans 50 ct.

„Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — Vertaald door Emile Erens. Ingeleid door Dr. Gerard Brom. Ingenaaid f 0.60, fr. p. p. f 0.64.

„De Kwade Geest." — Tooneelspel (uit de arbeiderswereld) in 3 bedrijven. voor 7 mannenrollen, door G. J. H. Hendriks. Prijs f 0.35.

„Zwabberdoes of De Erfenis der Tante." — Oorspronkelijk blijspel in 4 bedrijven, voor 8 heerenrollen, door Jo Rutten. Prijs f 0 80, fr. p. p. f 0.82.

„Getruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — Door Pater Marcus, Capucijn. Prijs 30 cts.. fr. p. p. 31 cts.

„Het brood van den Dag, enz. Een boekje over sparen." Door Pater Cyrillus, Cap. Prijs 10 cts., fr p. p. 11 cts.

„Uit de Donkere Gewesten."—Door H.N. Ouwerling. Ingenaaid f 1.25.

„ Uit de Oude Brabantsche Schoolwereld." — Door H. N. Ouwerling, Ingenaaid f 1.—.

„Schetsen van over de Peel." Door H. H. J. Maas. Ingenaaid f 0,50 gebonden f 1.—.

„Een serie van 14 Prentbriefkaarten" voorstellende de 14 staties van den Kruisweg in de St. Lambertuskerk te Helmond. Prijs 40 cts.

„Sodom's Val." — Bijbelsch Drama in 4 bedrijven en een Naspel, door J. van Griendt. Prijs f. 0.65. fr. p. p. f. 0.70.

„Gebeden en Ceremoniën bij den Kinderdoop", door P. Pulskens, Directeur van het Groot Seminarie te Haaren. Prijs 6 cts. In linnen rugje 10 cts.

Brochures

op het gebied van Drankbestrijding, van de hand van den WelEerw. Pater Ildefonsus, *Capucijn.*

„Als één Man!" Practisch Handboekje voor alle Roomsche Drankweermannen en Drankbestrijders van Nederland. Prijs 40 ct., fr. p. p. 44 ct. In mooi linnen stempelbandje 60 ct., fr. p. post 65 ct.

„Redt de Drankzuchtigen!" 1 ex. 12 ct., 25 ex. à 10 ct., 50 ex. à 9 ct., 100 ex. en meer 8 ct.

„Coza-zwendel of Houdt uw centen in uw zak!" Een waarschuwend woord tegen Coza-poeder. 1 ex. 2 ct. Bij getallen van 50 en meer 1 cent per ex.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.
Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.
Houtskoolbriketten G. R.

Bruinkoolbriketten
het van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.
lage prijzen.

Verschenen
bij de Firma VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te Helmond, en verkrijgbaar in iederen Boekhandel:
Handleiding voor Jonge Moeders
door
CHR. NUYENS, Arts
- HELMOND -
Een zeer nuttig en practisch boekje voor aanstaande Moeders.

Het Centrum schrijft hierover: „Een zeer eenvoudig en practisch boekje vol goede wenken en raadgevingen, door den schrijver in hoofdzaak uitgegeven als bijdraging totbeperking der Zuigelingensterfte vooral in de Zuidelijke provinciën. Misschien is het als volksboekje niet eenvoudig en beknopt genoeg, maar zonder twijfel zal het in een breeden kring groot nut doen. En het ware te wenschen, dat vele jonge vrouwen het boekje als raadgever gebruikten, in plaats van wijsheid te putten bij geburen en vriendinnen".

PRIJS:
ingenaaid . . . . f 0.60.
in mooi linnen bandje - 0.80.

NIEUWE Vrachtgoed- en IJlgoed-VRACHTBRIEVEN.

Wie deze Vrachtbrieven op naam, woonplaats enz. wil laten drukken, vrage inlichtingen en prijsopgaaf aan de

Electr. Boek- en Handelsdrukkerij van
J. P. Tielen, Boxtel

Bij bestelling van nieuwe vrachtbrieven kunnen de nog voorhanden zijnde oude vrachtbrieven mede aan mij opgezonden worden.
Vraagt ook hieromtrent inlichtingen.

Katholieken!
koopt NIET in winkels, waar onzedelijke of N. Malthusiaansche artikelen worden verkocht of :: voorhanden zijn :: Koopt aan stationsboekenkasten ALLEEN die lectuur, welke ZEKER geen gevaar oplevert.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL
Verkrijgbaar:
Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.
Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.
Verder alle soorten DROP als:
Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.
Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.
Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.
Benzine-Depôt van den A. N. W. B.
Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.
Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.
Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.
Aanbevelend.

ELECTRISCHE VERLICHTING
Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**
Drogisterij „Het Roode Kruis"
Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.
Alleenverkoop van de
Echte Urbanuspillen
De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**
Minzaam aanbevelend.

Borst- en Longziekten van arbeiders
Hoesters, past op!

Vele arbeiders in mijnen, fabrieken en stoffige werkplaatsen lijden aan longziekten, doordien zij voortdurend stof, rook gruis en bedorven lucht inademen. Gewoonlijk begint de werkman eerst aan een geneesmiddel te denken, wanneer de chronische bronchitis, de astbma of de borstziekte de overhand genomen heeft.
Arbeiders, waarom laat gij het juiste oogenblik voorbijgaan, waarom wacht gij tot het te laat is? Gij zijt het aan U zelve en aan de Uwen verschuldigd uwe borst en longen intijds te beschermen en te genezen door een krachtig geneesmiddel aan te wenden als de Abdijsiroop, welke uwe borst-, keel- of longaandoeningen geneest en ernstiger gevolgen voorkomt. Daar de Abdijsiroop een kiemdoodende en ontsmettende werking heeft, raden wij U dringend aan regelmatig na uw werk uwe keel met Abdijsiroop te gorgelen en deze daarna in te slikken. Laat onderstaande verklaring U overtuigen.
De heer H. Verhoeven, Heerderweg 48 te Heer bij Maastricht, verklaarde:
„Ik ben fabrieksarbeider en mijn longen hebben daardoor steeds veel te verduren. Door het verwaarloozen van eene bronchitis (verouderde verkoudheid) werd ik pleurislijder. Ik was altijd vermoeid, haalde kort en moeilijk adem en had hevige pijn in de borst, in de zijden en tusschen de schouderbladen. 5 Flacons Abdijsiroop hebben mij geheel en al genezen." De
Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo
geneest onvoorwaardelijk asthma, influenza, hoest, verkoudheid, bronchitis, keelpijn, heeschheid, kink- en slijmhoest en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering.
Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt ROODEN BAND met de handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, de meeste apothekers en de bekende wederverkoopers.

Verkrijgbaar: te *Beekel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST. Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Roomsch Protest
tegen 4 Drankbestrijdersartikelen van Rector Thompson.
door
P. fr. ILDEFONSUS,
Minderbroeder-Capucijn.
1e Serie:
1. Meer Geheelonthouders! 2. Matigheid door Onthouding. 3. Erger dan Alcohol???
2e Serie:
1. Niet Integraal! 2. Is heel Nederland veralcoholiseerd?
Prijs van iedere brochure afzonderlijk:
1 ex. 10 ct. 25 ex. f 2.—.
50 ex. f 3.—. 100 ex. f 5.—.

De *„Nieuwe Venlosche Courant"* schreef: Anti drankbestrijders vonden de artikelen van Rector Thompson zoo mooi, dat zij deze door den druk vermenigvuldigden en onder het volk verspreiden.
Zie naar uw vrienden! waarschuwde Rector Thompson vaak. Tot hem zelven gesproken kunnen die woorden zelfverwijt worden. Den nieuwen vrienden van Rector Thompson zou wellicht deze raad niet ondienstig zijn: **lees nu ook als tegengif, het Roomsch protest van den Capucijn."**
En *„Het Centrum"* nog: „Zoo is deze uitgave een propaganda-werkje voor de Katholieke drankbestrijding *welke door sommigen nog altijd te weinig of zelfs in 't geheel niet wordt gekend*, **wat o.a. overtuigend blijkt uit de artikelen.** waartegen P. Ildefonsus zijn Roomsch protest richt".

Abonneert U op en Adverteert in Centraal-Brabant

v. Moorsel & v. d. Boogaart, Uitgevers Helmond.

No. 90 ZATERDAG 8 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Telsph. 6229. Rotterdam, [illegible] N.Z. 21, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Een gek idée.

We hebben hier in Boxtel een gebouw voor verpleging van besmettelijke zieken. Het is verbonden aan het Liefdehuis in de Parochie van St. Petrus.

Het ding is oud en voldoet misschien niet in alle opzichten meer aan de moderne eischen.

Doch voor de weinige gevallen van besmettelijke ziekten is 't voldoende, of althans zonder al te groote kosten in behoorlijken staat te brengen. Bij 't uitbreken van 'n epidemie, wanneer er dus op denzelfden tijd veel ziektegevallen zijn, is 't natuurlijk geheel ontoereikend om een behoorlijke verpleging te waarborgen.

Nu, opperde de heer van Leeuwen in den raad het denkbeeld: laat de gemeente eens informeeren of zij niet verplicht is zelf voor een uitstekenden modernen bouw te zorgen.

We vinden dat een zeer buitensporig idée.

Een gebouw dat bij een epidemie aan de eischen voor besmettelijke ziekenverpleging voldoet, zou een aardig sommetje gelds kosten.

Waarom niet liever, zooals de heer van Lieshout terecht opmerkte, als 't noodig blijkt, dus als 't aantal lijders eens talrijk werd, barakken gehuurd?

Men gaat toch geen geld uitgeven voor iets dat alleen van dienst kan zijn in zeer zeldzame gevallen, die we hopen, dat zich nooit zullen voordoen. Terwijl in die zeldzame gevallen enorm veel goedkooper in den nood kan worden voorzien.

De gemeente doet wijs, met de zaken te laten zoo ze zijn. En valt er, naar 't oordeel van deskundigen aan 't bestaande gebouw wat te verbeteren, dat men er dan eens met de Eerw. Zusters over praat.

* * *

Ook was de heer van Leeuwen van oordeel, dat de 8000 gld. subsidie, die de gemeente indertijd voor den bestaanden bouw gaf van 't Kerkbestuur zouden terug te vorderen zijn.

Zooiets gaat toch tegen alle regelen van 't gezond verstand in, afgezien daarvan, dat er contractueel geen dergelijke verplichting van teruggave is aangegaan.

De Landbouwschool, die hier binnenkort gevestigd wordt, heeft van de gemeente 5000 gld. subsidie gekregen. Wanneer deze school na 10, 15, 20 jaren geen levensvatbaarheid zou blijken te hebben, of om welke reden ook zou worden opgeheven, zou de gemeente dan haar 5000 gld. gaan terugvragen?

We gelooven niet, dat er iemand aan zou denken.

En waarom dan wèl de 8000 gld. van den Ziekenbouw?

Men zal toch niet willen zeggen, dat 't bestaande gebouw op kosten van Kerkbestuur of Liefdehuis moet vernieuwd worden, omdat ze er eens 8000 gld. voor gekregen hebben?

We snappen werkelijk niet, hoe iemand van den eenen kant onnoodig geld zou willen uitgeven voor een nieuwen bouw, en van den anderen kant een subsidie willen terughalen, dat de gemeente allang weer teruggenoten heeft?

R.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

VOOR HET REIZEND PUBLIEK.

Vroeger was het voor vreemdelingen en ook voor hen, die weinig reisden, zeer moeilijk om te ontdekken, op welk station zij waren. Op een heel enkele plaats, niet eens in het oog loopend, stond de naam van het station geschilderd.

Thans brengt de Staatsspoor hierin overal verbetering.

Op loodsen, op andere gebouwen in de nabijheid der stations en op meerdere punten van de perrons wordt thans overal de naam van het station geschilderd.

LIJN EINDHOVEN—WEERT.

Hoewel de lijn Eindhoven—Weert 1 Nov. in gebruik genomen is, blijft tot nader order het vervoer van goederen, paarden en vee, via de oude route, n.l. Venlo plaats hebben, indien die zendingen bestemd zijn voor Roermond of voor stations Zuidelijker daarvan gelegen.

LANDBOUWONDERWIJS AAN MILICIENS.

Het aantal deelnemers aan de landbouw-cursussen voor miliciens in garnizoenen te Breda en Bergen-op-Zoom is volgens de Msb. dit jaar zoo groot, dat op beide plaatsen parallelklassen moeten worden opgericht.

DE OPLEIDING DER MILITIE.

Verschenen is het verslag der legercommissie betreffende de opleiding der militie. Het bevat 37 conclusies. Aanbevolen wordt onder meer bespoediging van den aanvang der opleiding; uitbreiding van het aantal gymnastiektoestellen en schietbanen; verbetering en uitbreiding der tirailleer-oefeningen en in verband daarmee verbetering van de oefenterreinen; het opvoeren der marschvaardigheid; het leeren van spijsbereiding te velde aan miliciens; het houden van minder detailoefeningen bij herhalingsoefeningen; opheffing der kleine garnizoenen.

De commissie concludeert eindelijk, dat de geest bij de troepen over het geheel opgewekt, bereidwillig en goed is.

DE VRIJE ZATERDAGMIDDAG.

Aan den minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is door drie Textielarbeidersbonden een adres gezonden waarin zij herinneren aan de toezegging van de ernstige overweging door minister Talma gedaan ter gelegenheid der aanbieding van een adres, waarin gevraagd werd om bij algemeenen maatregel van bestuur den vrijen Zaterdag middag voor te schrijven voor beschermde personen in de textielindustrie.

Nogmaals richten zij daarom met den meesten aandrang thans ook tot minister Treub het verzoek om nu of wel uiterlijk 1 Januari 1915 zulk een maatregel van bestuur te willen uitvaardigen, waarbij de vrije Zaterdagmiddag voor alle beschermde personen in de textielindustrie wordt voorgeschreven.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 34 faillissementen tegen 36 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

DIEF ONTDEKT DOOR VINGERSAFDRUKKEN.

Op de kastdeuren in de villa van mej. Stork, te Hengelo, waar verleden week ingebroken werd, kwamen vingerafdrukken voor, vermoedelijk van den inbreker. Dr. Hesselink, uit Arnhem, heeft er photo's van genomen en nu blijkt het, dat de waargenomen vingerafdrukken dezelfde zijn als die van den verdachte Br. Deze bekende thans, dat hij alleen de inbraak heeft gepleegd.

N. v. d. D.

NEDERLANDSCH VOETBAL-ELFTAL.

De opstelling van het Nederlandsche elftal is thans definitief als volgt: Göbel (doel), Wijnveld (rechts achter), Bosschart (links achter), Boutmy (rechts midden), De Korver (spil), Bouman (links midden), v. d. Wolk (rechts buiten), De Groot (rechts binnen), Buitenweg (midden voor), Jan Vos (links binnen), N. Bouvy (links buiten).

APOLOGETISCHE VEREENIGING „PETRUS CANISIUS".

Het bestuur der Apologetische Vereeniging „Petrus „Canisius meent zijn geloofsgenooten er op te moeten wijzijn, dat niet-Katholieken, die kostelooze inlichting wenschen omtrent de leer en de gebruiken der Katholieke Kerk, zich schriftelijk of persoonlijk moeten wenden tot den Secretaris der Apologetische Vereeniging, Seminarie, Driebergen. Zij worden derhalve vriendelijk verzocht bij voorkomende gelegenheden andersdenkenden naar dit adres te verwijzen.

Het bestuur der Apologetische Vereeniging „Petrus Canisius", D. A. W. H. Sloet, Voorzitter, W. L. S. Knuif, Secretaris.

VERKIEZINGSHARTSTOCHTEN.

Naar aanleiding eener gemeenteraadsverkiezing welke Dinsdag te Hunsel (L.,) heeft plaats gehad, ontstond 's avonds laat twist tusschen eenige mannen, welke zoo hoog liep, dat de 19-jarige H. Cl., landbouwer, den 59-jarigen landbouwer H. Brouns met een spade op het hoofd sloeg, zoodat de schedel gespleten en de hersens zichtbaar werden.

De dader is gevangen genomen en naar Roermond overgebracht.

De toestand van den verwondde was zeer ernstig en men denkt dat hij er het leven niet zal afbrengen.

EEN EERLIJK BELASTING-SCHULDIGE!

In de Dinsdag gehouden vergadering van den Katwijkschen gemeenteraad deelde de voorz. mede, dat was ingekomen een schrijven van een belastingbetalend burger den heer C., dat hij te laag was aangeslagen in den hoofdelijken omslag en verzoekende, hem met f 100 te verhoogen.

IN KOKEND WATER.

Te Vrijhoeven Cappel viel een kind in een ketel kokend water, waardoor het zulke ernstige brandwonden bekwam, dat het Dinsdag aan de gevolgen is overleden.

TREFFENDE DOOD.

Te Verrebrouk predikte de eerw. heer Cooreman, in de Hoogmis van Allerzielen, over het vagevuur, toen hij plotseling doodviel op den predikstoel.

HEVIGE ONTPLOFFING.

In de azijnfabriek van de firma Vermet en Fuchs te Tiel heeft Dinsdagnacht door het uiteenspringen van een distillatie-toestel een hevige ontploffing plaats gehad, waardoor de 42-jarige werkman G. de Leeuw, kostwinner van zijn oude moeder, op slag gedood werd en de werkman J. van Kleef door het 120 gr. heete azijnzuur ernstige brandwonden in het gezicht kreeg. Zijn gezichtsvermogen is hij òf kwijt, òf het heeft zeer veel geleden.

Het dak der afdeeling, waarin het toestel stond, is grootendeels weggeslagen, de buitenmuur is ontzet en vertoont een groot gat.

De werkzaamheden zullen voorloopig moeten stilstaan. Omtrent de oorzaak is niets met zekerheid te zeggen. Het toestel stond niet onder druk.

EEN JONGE DEUGNIET.

De politie te Maastricht heeft aangehouden een 14-jarige knaap, die voor de firma Wijers te Rotterdam, waar hij werkzaam was, een wissel moest innen en met het geld verdwenen is. Zijn verteringen gaven aanleiding tot de aanhouding.

HEIDEONTGINNING OP DE VELUWE.

Het is bekend, dat hoe langer hoe meer op de Veluwe het besef wakker wordt, dat de woeste gronden, hoe mooi en schilderachtig ook, toch nog beter te gebruiken zijn dan enkel om de natuurliefhebbers hun genot te doen smaken.

Een der meest uitgestrekte gemeenten op de Veluwe, de gemeente Ermelo, met haar drie afdeelingen: Nunspeet, Elspeet en Ermelo, is reeds een eind den weg der heide-ontginning ingeslagen en om van het nut der heide-ontginning meer en meer overtuigd te worden, ondernemen de raadsleden en bloc, met den volijverigen burgemeester, baron Mackay, aan het hoofd, tochten naar andere plaatsen om de ontginning praktisch te bestudeeren.

Groote gedeelten heide in die gemeente worden dan ook der woestenij onttrokken en met zorg en moeite bewerkt, omgeploegd ('t gaat per heidestoomploeg soms) en met den bepoot.

KIND VERBRAND.

Te Ede is Dondermorgen brand uitgebroken in de arbeiderswoning van B. Het 7-jarig zoontje, dat op den zolder sliep, kon niet meer gered worden en kwam in de vlammen om.

IN EEN BAJONET GEVALLEN.

Bij de Donderdag te Rijswijk gehouden veldoefeningen van het 4e reg. inf. van Delft is een der manschappen met het onderlijf in een bajonet gevallen. Nadat de eerste geneeskundige hulp was verleend, werd de deerlijk verminkte naar Delft vervoerd.

FEUILLETON.

(Vervolg van het 2e blad.)

De jongelieden gaven hun woord voor de eerlijkheid der bedoelingen van Florus, en de ongelukkige kwam er nog gelukkig met den angst af, maar deze schokte zoo geheel en al zijn denkbeelden en den staat van zijn gezondheid, dat hij nooit meer de blozende kleur op zijn wangen terugkreeg; zijn gezicht was loodkleurig en zijn haren waren in één nacht wit geworden.

De hertog wilde, dat zijn eigen geneesheer onmiddellijk Van der Goes en Jacob Weyten verbond. Alena verbond echter het voorhoofd van vader en keerde vervolgens naar de prinses terug.

Van der Goes, zei de hertog, „binnen twee dagen verlaat ik Gent".

„Sire, u zult toch niet toegeven aan de schaamtelooze eischen?"

„Integendeel! Ik zal toegeven. Men heeft mij dezen nacht willen bestelen, morgen zou men mij vermoorden. Maar heb geen zorg, Hugo; de banieren, die ik aan de Gentenaars ga teruggeven, zullen mij door hen te Brussel worden terugbezorgd!"

Vol angstige spanning werd de nacht verder doorgebracht; de bedienden wischten de sporen van den nachtelijken strijd uit en in den morgen werd aan Gruythuizen opgedragen in de stad eenige notabele burgers uit te kiezen, die de belangen van het volk voor den Raad van Bourgondië zouden bepleiten. De onderhandelingen duurden lang. De fierheid van den prins verzette zich bij iedere concessie, welke men hem wist af te dwingen, maar hij was in de macht der Gentenaars en hij had slechts een nietsvermogend gevolg bij zich, terwijl het volk, gedekt met looden halsbergen, met stokken gewapend als ten tijde van hertog Filips, op de markt rondom de gildevaandels geschaard stond en zich opnieuw dreigend in al de straten der stad verzamelde.

Den derden dag zette de hertog zijn handteekening onder de eischen, die hem op zulk een ruwe wijze op het marktveld waren gesteld geworden.

Hij beloofde, de regenten van Gent te tuchtigen, die beschuldigd werden van hardheid tegenover de muiters, het belasting- en tolgaardershuisje werd afgeschaft; de Gentenaars kregen volmacht hun magistraten te benoemen, hun poorten weer te openen en te sluiten, waarop sedert de gebeurtenissen van Oudenaerde een verbod hing; hun barrière weer te herstellen, hun vlootvoogdijen weer uit te oefenen, hun twee en zeventig banieren weer te voeren, witte kaproenen te dragen; in één woord, opnieuw alle privilegies te genieten, welke door den vrede van Gavre waren afgeschaft.

VII.

Het was een vreeselijk treurige dag, die daarop volgde. Zware, donkere wolken bedekten den hemel en de leiders van den voorgaanden dag schenen zelfs verschrikt over hun overwinning. Wat aan Jacques wedervaren was sloeg hen met schrik. De Gildemannen van Gent, begeerig naar vrijheden en privileges, hadden er niet aan gedacht, dat er ook schelmen, dieven en moordenaars onder hen zouden zijn. De gezellen van Jacques waren op een verraderlijke wijze het huis des hertogs binnengeslopen, na eerst de wachters dronken gemaakt te hebben; zij kwamen er om de diamanten te stelen, zooals bleek uit hun eigen bekentenissen en, wat nog veel ernstiger was, om zich van de jonge prinses Maria als gijzelaarster meester te maken. Deze misdrijven waren gepleegd tijdens de onderhandelingen en de vermelde dieven droegen de witte kaproenen der gildemannen.

De schande van het misdrijf viel dus op het geheele volk terug. Men trachtte zich schoon te wasschen van de blaam der medeplichtigheid, door op de tuchtiging der schuldigen aan te dringen. De dood had voor het meerendeel reeds het strafwerk verricht, de anderen waren stervende. De vorst was zoo goedertieren hun zijn kapelaan te zenden. Hij voelde zich te gelukkig zijn dochter behouden in zijn armen te hebben, om een ernstige wraak te nemen op hen, die gepoogd hadden hem zijn kostbaarste goed te ontnemen. Misschien vermengde zich wel een weinig verachting in deze schijnbare goedertierenheid. Weigerend de dieven te straffen, te beschouwen als het onmiddellijk gevolg van den opstand, dien hij maar niet uit zijn gedachten kon zetten.

Het veeleischende tractaat werd door scheen hij het gebeurde van den nacht hem onderteekend, en hij besloot een stad te verlaten, waarin hij nooit zou terugkeeren en tegen welke zijn dochter gedurende haar geheele leven een afkeer bleef behouden.

Karel gaf bevel zijn vertrek te verhaasten; het scheen hem toe, dat de muiterij van Gent het teeken was van algemeenen opstand van Vlaanderen.

Bij hem bevonden zich op het laatste oogenblik niet slechts de edellieden van zijn hof, maar ook de artisten van Brugge, die hem vooruitgingen, om zijn intocht een artistieke plechtigheid bij te zetten. Hemling had zijn reiscostuum aangetrokken, Kasper Otnuys bevond zich aan zijn zijde. Hugo van der Goes hield zich op een afstand, met de oogen de prinses Maria volgend, die haar armen geslagen had om den hals van Alena, welke haar gered had.

„Verlaat mij niet", zeide zij.

„Ik bid u, lieve prinses, zeg toch zulke bittere woorden niet... laat mij mijn heiligen plicht vervullen. Ik kan mijn vader niet verlaten. Een reis, in den toestand waarin hij zich bevindt, zou noodlottige gevolgen voor hem hebben; begrijp, hoezeer ik mijn vader moet liefhebben.

„Ja, dat begrijp ik", antwoordde Maria, haar tranen afdrogend, „beloof mij echter, aan het hof van mijn vader te komen, wanneer uw vader zal genezen zijn".

„Ook ik verzoek het u op mijn beurt", voegde de hertog er hoffelijk bij: „mijn dochter is zeker omringd door groote en edele dames, maar geene is mij liever dan gij. Ik ben uw schuldenaar voor het leven van mijn dochter".

De hertog legde juist de hand op een koffertje edelgesteenten van een onschatbare waarde. Hij koos een collier paarlen uit en zeide tot de jonge prinses:

„Maria, hecht dezen collier om den hals van uw vriendin; de redenen, waarom zij u niet volgen wil, zijn die van een liefhebbende dochter; indien het mij spijt, dat zij ons niet wil vergezellen, verlies ik echter de hoop niet haar nog eens weer te zien".

En zich tot Jacob Weyten wendend, zeide hij:

„Gij zijt in mijn dienst gewond geworden, en ik zal het niet vergeten. Word spoedig genezen en breng mij dra mijn schoone koningin der rhetorica terug".

De gewonde kuste eerbiedig de hand van den hertog.

Nog een laatste blik liet de hertog van Bourgondië over zijn vrienden gaan. De paarden stonden gereed voor het paleis, het uur van scheiden was gekomen.

Slechts één enkel man onder de vrienden en gezellen des prinsen scheen maar niet te begrijpen, dat hij zich uit Gent verwijderen moest. Hugo, tegen een kruisraam geleund, hield den blik op de dochter van Jacob gevestigd; bewondering, maar ook vereering was leesbaar in de uitdrukking van zijn gelaat; men zag het hem aan, dat hij de trekken van dat schoone gezicht in zijn verbeelding trachtte te griffen om het voor altijd in zijn geheugen te kunnen terugvinden.

„Hugo", zeide de vorst, „wij gaan vertrekken".

De artist scheen als uit een droom te ontwaken.

„Sire, geef mij mijn ontslag".

„Gij gaat mij verlaten?" vroeg de hertog. „Heb ik dan mijn schuldenaar en vriend beleedigd? Na uw gedrag van den vorigen nacht achtte ik mij dubbel aan u verplicht en nauwer aan u verbonden".

Wordt vervolgd.

HET SPOORWEGONGELUK TE MELUN.

(Zie 2e blad.)

Naar wij vernemen is door tusschenkomst van Hr. Ms. gezantschap te Parijs aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te 's Gravenhage bericht ontvangen, dat bij het zware ongeluk te Melun alleen de dood geconstateerd is van den Nederlander van Kervel. Van de elf Hollanders in den trein bleken negen nog aanwezig te zijn en werd nog een vermist.

LANDBOUWERS-COOPERATIE.

In een door 300 landbouwers te Wildervank bezochte vergadering, is besloten tot de stichting van een groote aardappelmeelfabriek te Stadskanaal. De stichtingskosten worden op f 400.000 geraamd. Dit is dan de vijfde nieuwe coöperatieve fabriek die binnen een jaar tijds in de provincie Groningen tot stand komt.

NIEUWE DRAAIBRUG.

Men schrijft uit Weert :

Zaterdag 1 Nov. is de nieuwe draaibrug over de Zuid-Willemsvaart aan de Beekpoort te Weert voor het publiek verkeer opengesteld.

Door de buurmeisjes aan weerszijden van het kanaal was een mooie eerepoort opgericht voor den opgang der brug.

Deze prachtige brug biedt aan beide zijden een doorgang elk van 8½ M. breedte voor vaartuigen en is van voldoende sterkte ingericht om bij eventueele doortrekking van den stoomtram Maeseyck—Weert in de richting Nederweert of Noord-Brabantsche grens te dienen als trambrug. De lengte der brug is 26.40 M., de breedte van het dek 6.50 M. waarvan van weerszijden 1 meter ingenomen wordt door het verhoogd voetpad.

De proefbelasting van 400 Ko. per vierk. M., totaal 48000 Kg. heeft de brug zonder hinder doorstaan. De constructie is behalve voor tramverkeer, berekend op het overtrekken van eene stoomwals van 24000 Kg.

De brug is van Nederlandsch fabrikaat, n.l. van de Koninl. Ned. Machinefabriek v./h. E. H. Begeman te Helmond en werd geheel in elkaar geklonken op 2 vaartuigen hierheen gevoerd en hier in enkele uren op pijler gezet. De scheepvaart is ten behoeve van dit werk niet gestremd geweest.

Het geheele werk werd aangenomen voor f 39.478 door A. W. Groot, aannemer te Hintham en onder diens persoonlijke leiding uitgevoerd.

EEN REUZENVARKEN.

De landbouwer W. B., aan den Sloterweg te Haarlemmermeer, verkocht een varken voor f 170.

Nadat de koop gesloten was, bleek het reuzen-varken te wegen... 625 pond.

Het moet al een flinke koe zijn die dit gewicht oplevert.

STRAATROOF.

In den nacht van 3 op 4 November werd te Nijmegen de kapitein der sleepboot „Gerarda" door 2 personen aangesproken, die hem verzochten ieder een dubbeltje te geven.

Toen de kapitein na eenige tegenkanting aan hun verzoek zou voldoen en eenig geld uit zijn vestzak kreeg, greep een der personen hem vast en ontrukte hem een rijksdaalder en twee guldens, waarna zij het hazenpad kozen.

De kapitein gaf terstond kennis van deze daad aan het politie-bureau en spoedig werden als verdacht van het feit, twee personen gearresteerd.

PENSIOEN OP 100-JARIGEN LEEFTIJD.

Aan de rente-commissie te Amsterdam is een rente-aanvrage verzonden van waarschijnlijk de oudste rechthebbende.

Het is mej. de wed. J. J. Rood—Velman, geboren 5 Augustus 1813, een 100-jarige dus. Zij is van 1850 tot 1888 als schoonmaakster op een diamantslijperij werkzaam geweest, dus van haar 37e tot haar 65e levensjaar.

Het oudje is nog zóó kras, dat zij, naar den mensch gesproken, nog wel een paar jaartjes van haar „pensioentje" kan genieten. Ned.

MARINUS DE VOS.

Volgens de „Tel." is de bekende inen uitbreker Marinus de Vos, die eenige maanden geleden te Parijs heette vermoord te zijn, nog in leven en vertoeft in de Fransche hoofdstad.

In Scheveningen wegens diefstal opgesloten wist hij te ontvluchten en naar Parijs te ontkomen. Hier werd hij herkend en achter slot en grendel geplaatst, maar ook daar wist hij te ontsnappen.

Later kwam het bericht dat hij bij eene nachtelijke vechtpartij vermoord was.

DOODGESTOKEN.

Door de Leidsche politie werd Zondagavond nabij de Oude Vest, een man gevonden, die in beschonken toestand verkeerde. Men bracht hem in het naastbijgelegen politiehuisje. Toen de man zijn roes had uitgeslapen, klaagde hij over pijn in de borst. Bij onderzoek bleek, dat hij een ernstige steekwond in de borst had.

Naar het Academisch ziekenhuis gebracht, bleek het, dat de toestand zeer ernstig was. Deze verergerde dermate, dat de man niet meer in staat was mede te deelen, door wien hem den steek was toegebracht. Dinsdagmorgen is hij overleden.

Volgens nader bericht is de man Zondagavond, bij eene ruzie tusschen polderjongens, door een messteek getroffen.

VLEKZIEKTE EN INENTING.

De vlekziekte onder de varkens in Zuid-Gelderland, welke in die streek dezen zomer duizenden guldens nadeel heeft berokkend aan de varkenshouders, is nu gelukkig aan het verdwijnen.

Over het resultaat der inenting is men niet altijd tevreden geweest.

OUDERDOMSVERZEKERING.

Met de meeste stelligheid kan worden gemeld, dat — geheel in overeenstemming met de voorloopige maatregelen, door minister Talma genomen — aan de 70-jarige pensioensgerechtigden, op 9 December f 2 zal worden uitgekeerd (dus geen f 4 of f 3 gelijk in andere berichten werd verzekerd) en dat in de maand December niet 5 doch 4 uitkeeringen van f 2 zullen plaats hebben.

EERSTE KAMERVERKIEZING VOOR ZUID-HOLLAND.

In de gisteren gehouden buitengewone vergadering van de Staten van Zuid-Holland, werd voor de vacature dr. Vermeulen, met 43 stemmen tot lid der Eerste Kamer gekozen, prof. G. van Swaay (kath.), oud-lid der Staten van Zuid-Holland.

Op den heer A. Plate (liberaal) waren 29 stemmen uitgebracht.

DE „VASTE" SOCIALISTISCHE ZETEL TE AMSTERDAM

blijkt nog zoo heel vast niet te zijn.

Bij de Dinsdag gehouden Tweede-Kamer-verkiezing voor Amsterdam III verkregen de heeren Oudegeest S. D. A. P. 4604, Otto U. L. 3314, Kuiper R. K. 1946, Wijnkoop S. D. P. 180 stemmen, zoodat er een herstemming moet plaats hebben tusschen Otto en Oudegeest. Het geldt hier een socialistische vacature. De heer Polak immers is tot Eerste-Kamerlid gekozen.

Deze verkiezing is een nieuwe terugslag voor de socialisten.

In Juni werd de heer Troelstra, in Juli de heer Polak bij eerste stemming gekozen.

Bij de a.s. herstemming hebben dus de christelijke partijen het heft in handen. Als zij den concentratie-candidaat steunen, gaat de zetel van Troelstra hoogstwaarschijnlijk om.

Het staat intusschen nog te bezien wat deze doen zullen. Misschien wordt er wel geredeneerd, het is gelijk of men van den hond of van de kat gebeten wordt en dat men zoodoende zich onthoudende, de liberalen en socialisten maar alleen om den zetel laat vechten.

LEVENSVERZEKERING EN ELECTRICITEITS-VOORZIENING.

Het wetsontwerp tot regeling van het levens-verzekeringsbedrijf en het wetsontwerp, houdende de regeling inzake electriciteitsvoorziening, zijn, naar wij vernemen, deze week in de afdeelingen der Tweede Kamer zeer ongunstig ontvangen. Tel.

TWEE MAAL ZOMER.

In den tuin van de familie D. te Gennep, werd Woensdag een heel schoteltje lekkere aardbeien geplukt ; wel een sprekend bewijs van de zachtheid van dezen herfst.

LET OP DE KINDEREN.

Woensdag is te Zwolle het 2-jarig zoontje van den slager A. J. v. R. al spelende in een tobbe met weinig water, die bij het slachthuis stond, gevallen en verdronken.

AANGEVALLEN DOOR EEN KOE.

Een paar koeien van den landbouwer J. B., te Havelte, hadden de afsluiting om het land verbroken en liepen onbeheerd rond.

De vrouw van een arbeider, bezig met het aardappelrooien, wilde de dieren terugjagen, waarop zij door een der koeien werd aangevallen en tegen den grond geworpen. Gelukkig waren enkele arbeiders, onder wie ook haar man, in de nabijheid. 't Mocht hun gelukken het woeste dier te verdrijven en de arme vrouw te bevrijden.

Met opengereten arm, enkele kneuzingen en verscheurde kleeren kwam zij thans vrij.

DURE STOELEN.

Dat oudheden vaak een hooge waarde hebben, kan uit het navolgende blijken.

Bij Gebr. v. d. Lely te Rozenburg, zijn 6 stoelen, dateerende van 1648. Hiervoor werd tevergeefs f 600 geboden. De koop werd uitgesloten ; de vraag was f 1000.

TUSSCHEN DE MACHINE.

Donderdag werd in de suikerfabriek te Werkendam een werkman door een machine gegrepen en eenige malen rondgeslingerd. Hij was vreeselijk verminkt. De dood trad onmiddellijk in.

NOG EEN.

Woensdag had de smid C. Barth, te 's-Gravendeel, het ongeluk, in de zwingelarij van B. Koomans door den drijfriem van een motor te worden aangegrepen. Hij werd verscheidene malen rondgesleurd, met het gevolg, dat zijn beide onderbeenen totaal verbrijzeld werden.

IN DE KALK GESTIKT.

Op de kalk- en cementfabriek van H. T. Hoving, te Groningen, had j.l. Zaterdagmiddag een ernstig ongeluk plaats.

De 59-jarige meesterknecht K. Schutter, viel over een steen en kwam ongelukkig terecht in een bak, gevuld met ongebluschte kalk. De ongelukkige heeft waarschijnlijk door den val het bewustzijn verloren, zoodat hij niet bij machte was zich op te richten. Toen men hem vond, was hij reeds gestikt. (Hbl.)

België.

DRAMA IN EEN BRUSSELSCH CAFE

In een café te Brussel bevond zich het echtpaar van Loo met hun 21-jarige dochter, toen een vroegere verloofde van het meisje, Louis Deneve genaamd, naast hun tafeltje kwam zitten.

Daar hij Van Loo op onbeschaamde wijze zat aan te kijken, werd deze kwaad en maakte een opmerking tegen den jongen man. De laatste trok daarop een revolver uit zijn zak, dien hij op het jonge meisje richtte, dat op slag gedood werd.

Onder de omstanders ontstond een hevige opschudding en naar alle richtingen namen zij de vlucht.

De dader loste daarop nog een schot in de richting van den vader, zonder dezen evenwel te treffen. Weer wilde hij zijn wapen laden, toen een der aanwezigen met een hevigen slag den revolver uit zijn hand deed vallen. De algemeene woede keerde zich nu tegen Deneve, die bijna gelyncht werd en zijn leven alleen aan de tusschenkomst der politie te danken heeft. In een taxi werd de dader naar het ziekenhuis vervoerd, waar bleek dat men hem zoo toegetakeld had, dat men voor zijn leven vreest.

Duitschland.

DE NIEUWE KONING VAN BEIEREN.

Beieren heeft een nieuwen koning gekregen. 27 jaar lang is het land, wegens de krankzinnigheid van koning Otto, door een regentschap geregeerd, doch men heeft ingezien dat de mogelijkheid van herstel is uitgesloten, zoodat de wettige opvolger, koning Ludwig III, in overleg met de regeering, den koningstroon heeft aanvaard, en hiervan in eene proclamatie aan het volk kennis heeft gegeven.

Woensdagnamiddag ontving het koninklijk echtpaar de gelukwenschen en huldiging van den kroonprins en alle prinsen en prinsessen van den bloede, van de ministers, de hofhouding en de generaals.

Daarna ontving de kroonprins alle ministers in gehoor.

In de Kamer werd de mededeeling van de troonsbestijging volgens de M. N. Nachr. met gejuich begroet.

De nieuwe koning is in Beieren zeer populair. Dat hij een uitstekend katholiek is, die onverzaard voor zijne overtuiging durft uitkomen, heeft hij reeds vóór zijn regentschap herhaaldelijk bewezen.

De koning heeft een omvangrijke amnestie afgekondigd.

Twee Beiersche afgevaardigden brachten dezer dagen een bezoek aan den krankzinnigen koning Otto. In een donkeren hoek van het vertrek stond de ongelukkige koning, zenuwachtig op en neer loopend en met zijn handen zwaaiend. De koning werd zeer onrustig toen hij de bezoekers zag, waarom de geneesheeren, die zich bij hem bevonden, hun verzochten, heen te gaan. Voor de afgevaardigden de zaal verlieten, greep de krankzinnige koning een vaas en smeet die in een hoek.

Frankrijk.

WEERSVOORSPELLING EEN MAAND VOORUIT.

Met levendige belangstelling volgen de Fransche meteorologen de stoute poging, die de bekende leider van het observatorium te Lyon, Jean Mascart, heeft ondernomen om den landbouwers in de omstreken van Lyon een maand vooruit een juiste weersvoorspelling te geven. Toen het plan bekend werd, ontbrak het niet aan twijfelaars en spotters, maar de resultaten van Mascarts profetieën waren toch verrassend. Voor de maand Augustus kwamen 24 van de 31 voorspellingen uit. Nog verrassender waren die voor September, waarin de aangekondigde veranderingen precies klopten. Zou 't groote raadsel opgelost zijn ?

EEN KIND DOOR EEN KAT GESTIKT.

Een kind van twee maanden uit het armenhuis te Soucelles bij Augers is door een kat gedood, die tijdens de afwezigheid van het meisje, dat toezicht op de kleine moest houden, op de wieg sprong, aangelokt door de melk, die het kind kreeg. De geneesheer, die den dood constateerde, weigerde verlof tot begraven te geven. De lijkschouwing door den gerechtelijke geneesheer wees uit, dat de dood door verstikking was veroorzaakt.

Italië.

REQUIEM-MIS VOOR PAUS LEO XIII.

Woensdag had in de Sixtijnsche kapel een plechtige Requiem-Mis plaats ter nagedachtenis van Z. H. Paus Leo XIII. Z. H. Pius X was er bij tegenwoordig. Het was de eerste maal, dat Z. H. sedert zijne ziekte een officieele plechtigheid bijwoonde. Kardinaal Vanutelli celebreerde de H. Mis, welke werd bijgewoond door 17 kardinalen, het diplomatieke korps, de Maltheserorde, den Romeinschen adel en talrijke genoodigden.

NATHAN AF.

Naar aanleiding van den uitslag der verkiezingen te Rome, waarbij het anticlericale gemeenteblok eene nederlaag heeft geleden, heeft de beruchte burgemeester van Rome, de jood Nathan, bekend als katholieken-hater, zijn ontslag als zoodanig ingediend.

Amerika.

GASVERSTIKKING DOOR EEN KAT VEROORZAAKT.

Te Brooklyn is een 24-jarige vrouw door gasverstikking om het leven gekomen, doordat een kat, vermoedelijk bij zijn jacht op een muis, de gasslang van het keukencomfoor had afgerukt. De andere bewoners van het huis namen een sterke gaslucht waar. Toen zij de deur openbraken, vonden zij de vrouw dood en den man bewusteloos. Bij het gascomfoor lag de doode kat. De toestand van den man is hopeloos.

EDISON ZIEK.

De beroemde uitvinder Edison, die beweert, dat een mensch 150 jaar kan worden bij een arbeid van 17 tot 20 uren daags, ligt te New-York ernstig ziek. Hij lijdt aan zenuwoverspanning. Niettegenstaande het verzoek van zijn vrouw en den raad van zijn doktoren om eenigen tijd rust te nemen, bleef hij even hard werken als vroeger.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 8 Nov. 1913.

De Penningmeester der Dr. Hoeks-Vereeniging te Boxtel, deelt ons mede, dat bij hem op 6 November 1913, voor die Vereeniging is ingekomen eene gift van f 10.—.

— De heer Staalman, het oud-Kamerlid voor Den Helder, die indertijd door Minister Talma werd belast met een onderzoek naar den aard en den omvang der gedwongen winkelnering, heeft deze week in onze gemeente zijn onderzoek verricht.

— Mejuffrouw Schilte, onderwijzeres aan de openbare lagere school in Breukelen, die gedurende eenige maanden wegens ongesteldheid haar schoolwerkzaamheden moest opgeven, heeft deze week weder haar werkzaamheden hervat, zoodat nu des Zaterdags ook weder de lessen in nuttige handwerken in de M.U.L.O. gegeven worden.

— De Christelijke Zangvereeniging „De Lofstem", hoopt Dinsdag 18 en Woensdag 19 Nov. a.s., in de Ned. Herv. kerk, eene uitvoering te geven : Dinsdag voor hare donateurs en, zoover de ruimte toelaat, voor betalenden; en Woensdag uitsluitend voor betalenden.

Programma's verkrijgbaar bij de heeren J. Neele, J. v. Dien en K. Knoops, à 25 cent.

RIJWIELPAD BOXTEL—OIRSCHOT.

Men schrijft aan de B. C. :

Zeker ten genoege van het steeds grooter wordend wielrijdend publiek, deelen wij mede, dat de heer A. van Meersbergen uit Boxtel, begonnen is met den aanleg van een flink fietspad langs den ouden grintweg van hier naar Oirschot. De weg loopt door een schilderachtige landstreek en is van Boxtel uit een verbinding met Oirschot welke ruim 5 K.M. korter is dan die van thans over Best. Vooral voor de Oirschottenaren, die aan het kruispunt Boxtel op den trein willen of 's-Bosch willen bezoeken, is dit een zeer gewenschte verbetering. Bosschenaren, die van werkelijk eenig natuurschoon houden, zullen het pad later wel vaak bepeddelen. Nu is die streek nog te onbekend.

ARRONDISSEMENTS-RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Zitting van Donderdag 6 Nov. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen : B. A. J. te 's-Bosch, beklaagd van overtreding verord. weggeld in Noord-Brabant vrij ; M. v. d. Br. te Boxtel, mish. van ambten. in functie, f 10 sub. 20 d. h. ; W. A. L., zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, wederspannigheid, f 8 sub. 16 d. h. ; P. J. v. d. Br. te Stratum, beleediging van ambt. in functie, f 15 sub. 30 d. h.

STAKING DER GOUDSMEDEN TE 'S-BOSCH.

Omtrent de staking van goud- en zilversmeden te 's-Bosch, meldt het hoofdbestuur van den N. R. K. Bond en Algemeenen Bond van Goud- en Zilversmeden, dat in Den Bosch geen 180 à 190 goud- en zilversmeden zijn. Met polijsters, enz., mee, zijn er hoogstens 120 werklieden in het goud- en zilversmidsvak. Van deze hebben 75 den arbeid onderbroken. De anderen verdienen of meer dan het geëischte minimum of houden zich bezig met reparaties en bijmaatwerk. Er kan dus wel gesproken worden van het vrijwel geheel stop zetten van de 's-Bossche goud- en zilvernijverheid. Hier en daar doch zeer sporadisch, ziet men een werkwillige.

De werklieden zijn vol moed en overtuigd van de rechtvaardigheid van hun eischen.

Uit latere berichten van werkliedenzijde blijkt, dat ook de polijsters zich bij de staking hebben aangesloten.

EEN DURE FLESCH.

Voor de Bossche Rechtbank stond Donderdag terecht Alb. K. V., 51 jaar, vroeger mijnwerker, daarna bleeker, ten slotte zwerver van beroep.

Op Zondag 12 October j.l. om 12 uur kwam de man in den winkel bij v. d. Schoot te Vught, hoek Marktveld en Bokstelsche weg, en vroeg aan de dochter des huizes Maria v. d. Schoot een aalmoes. De juffrouw gaf hem twee centen, maar daarmee was de man niet tevreden. Hij vroeg meer, want hij moest met den trein naar Bokstel. De juffrouw zei, dat hij dan maar naar Bokstel moest wandelen, waarop de kerel begon op te spelen en te vloeken.

Daarna ging hij weg en trad de deur er naast binnen, waar de herberg is gevestigd. Hier gapte hij een flesch klare van het buffet en maakte zich daarmee met versnelden pas uit de voeten in de richting Bokstel.

De tuinman, C. Hoevenaars, die met zijn vrouw voor het raam zat aan den overkant van de straat, had den man de herberg zien ingaan en met iets onder zijn jas geborgen er weer zien uitkomen en haastig den Bokstelschen weg op gaan.

Toen de heer v. d. Schoot in de herberg kwam vermiste hij de flesch waarop de dochter als haar meening te kennen gaf, dat die landlooper het wel gedaan kon hebben.

De politie werd van het geval in kennis gesteld en rende per rijwiel naar de Halsche barier, waar ze den vluchteling arresteerde. De flesch jenever was nog in zijn bezit. Alleen was er een beetje uit.

Of de man er van gedronken had ?

Hij beweerde van niet. Het speet hem zelfs, zeide hij, dat de president de opmerking maakte, dat hij er van gedronken zou hebben. Ook verklaarde hij dat hij de juffrouw heel minzaam en beleefd had bedankt. Het kon wel zijn, dat hij zijn woorden niet juist had gekozen, vertelde hij.

Waarom hij den diefstal had gepleegd ?

Om eenigen tijd van de straat af te zijn, antwoordde hij. Ware ik in een andere zaak gekomen, wellicht had ik dezelfde duivelsche ingeving gekregen, meende hij. Hij had op dat oogenblik geen werk. Uit de mijn was hij vandaan gegaan, omdat zijn gezicht zoo slecht was geworden, dat hij overal tegen aan liep. En met een bril laat men zich in de mijn niet werken.

Toen had hij het zwarte bedrijf verwisseld voor 't witte bleekersvak, doch ook dat scheen hem niet bijzonder te handen.

Op een vraag van den president aan den kastelein, antwoordde deze dat zoo'n flesch jenever f 1.05 kost zonder de flesch, en dat hij ze precies heelemaal gevuld had, voordat de diefstal werd gepleegd.

De officier van justitie, subst. mr. Sluis, vroeg veroordeeling tot een gevangenisstraf van zes maanden met aftrek van voorarrest.

Als toegevoegd verdediger trad op, mr. De Groot, die meende, dat de beklaagde enkel zou kunnen veroordeeld worden wegens diefstal van een flesch daar uit niets gebleken is, dat hij wist, dat er jenever in de flesch was. Hij refereerde zich echter aan het oordeel der rechtbank.

De uitspraak werd bepaald op Donderdag a.s.

PATER ODULPHUS.

Donderdag overleed op de pastorie te Gassel bij Grave, in welke plaats hij op assistentie was, de Weleerw. pater Odulphus, van de Orde der Minderbroeders-Capucijnen, in den ouderdom van 55 jaren, waarvan 33 jaren in het klooster doorgebracht. Het laatst verbleef hij in het Capucijnenklooster te Velp (N.-Br.)

LIEMPDE. Verleden week werden een groote partij canadaboowen verkocht van de gemeente ; vele koopers waren aanwezig, vooral uit Best.

Hooge prijzen werden gegeven, tot een totaal bedrag van ongeveer f 4500.

GEMONDE. In tegenwoordigheid van het bestuur der afdeeling van den boerenbond en den volijverigen adviseur, kapelaan J. van Grevenbroek, werd Dinsdagavond te 6 uur in de meisjesschool alhier, door den heer H. M. van Griensven, uit Boxtel, de eerste cursus in bemestingsleer geopend. De Wel Eerw. heer Kapelaan hield de inleiding en spoorde de ongeveer 40 deelnemers ten krachtigste aan, tot het trouw volgen van den cursus. De leiding is in goede handen ; succes zal dus wel niet uitblijven.

— Donderdagnamiddag was de landbouwerszoon L. v. d. L., met zijn vader een jong paard aan het leeren, waarbij het dier schichtig werd van het geklop op 'n dorschvloer, met het noodlottig gevolg, dat het paard eensklaps op zij sprong en de zoon bekneld geraakte tusschen de kar en een boom. Bewusteloos werd de gelei-der opgenomen en huiswaarts gedragen. Direct werd geneeskundige hulp uit Boxtel ingeroepen, die zal hebben te constateeren, of het ongeval ernstige nadeelige gevolgen na zich zal sleepen. Met veulens kan men toch maar niet zonder gevaar omgaan.

— De volgende week, Donderdag 13 dezer, zullen de echtelieden Lambertus van Hamond en Johanna van Grinsven, alhier, onder groote belangstelling, hun 50-jarige echtvereeniging feestelijk herdenken. De buurtbewoners zullen zorgen, dat die dag voor de jubileerenden en hunne geachte familie, een onvergetelijke wordt B. C.

GEMONDE. Op de vergadering van de Onderlinge Veefonds, die druk bezocht was, werden met overgroote meerderheid van stemmen 16 bestuursleden gekozen. De aftredenden bleken dus ruimschoots het vertrouwen der leden te genieten.

OIRSCHOT. De Dinsdag alhier gehouden jaarmarkt was druk bezocht, biggen waren er in overvloed, doch de handel hieronder niet erg vlug, prijzen varieerend f 7—12, er was verbazend veel hoornvee aangevoerd, de handel vlug vooral voor het slachtvee werden hooge prijzen besteed, met kramerijen was het goed bezet allen maakten goede winsten, vooral de kooplui in winterkleeding hadden grooten omzet.

Ook mogen wij niet vergeten de drukte die er heerscht onder de koolen, want de koolboeren hadden in ruime mate voor de winterprovisie zorg gedragen, deze werden dan ook door velen gretig aangekocht, zoodat iedereen in het zijne goed heeft kunnen profiteeren.

HAAREN. De werkzaamheden aan de verbouwing aan de openbare school beginnen reeds goed op te schieten. Met het stellen der nieuwe ramen heeft men deze week een begin gemaakt. De scholen zijn heden voor een maand gesloten.

— A.s. Maandag houdt onze Fanfare St. Gregorius-vereeniging haar jaarlijkschen teerdag voor de leden en eereleden, in het café van den heer J. van den Broek.

— Zondag a.s. geeft onze zang- en tooneelvereeniging „Prinses Juliana", bij den heer P. van de Ven, alhier, hare eerste winter-uitvoering. Buiten de mooie zangnummers wordt opgevoerd het blijspel „De Gefopte Geestenklopper". Ook eenige comische voordrachten zullen worden gegeven, zoodat in ons landelijk, vreedzaam dorp, den menschen een genotvolle avond te wachten staat. B. C.

VUGHT. Het jaarlijksch onderzoek voor de landweer-verlofgangers wordt gehouden ten raadhuize alhier op Zaterdag den 8 November a.s. en wel :

voor de lichting 1913, voormiddags 9.15 ; voor de lichting 1912, voormiddags 10.15 ; voor de lichting 1911, voormiddags 11.15 ; voor de lichtingen 1910 en 1909, namiddags 12.15 ; voor

de lichtingen 1908 en 1907, namiddags 1.15.

's-BOSCH. De nieuwe troepen van het 17e regiment uit Breda, zijn Woensdag met muziek van het Stedelijk Muziekkorps en der Harmonie van Goulmy en Baar, te 's-Bosch, van het station afgehaald.

Op het perron waren aanwezig de militaire autoriteiten. Om 2 uur werden de officieren officiëel ten stadhuize ontvangen door burgemeester en wethouders, benevens verschillende raadsleden.

Burgemeester, Jhr. Van der Does de Willebois, sprak het welkomstwoord, bezegeld door een glas eerewijn, waarna de commandant, luitenant-kolonel Baron Umphal Muler, dankte.

Donderdag was het feest in de R. K. Militairen-vereeniging der ZeerEerw. Paters Redemptoristen, waarbij ook het Stedelijk Strijkorkest zijn medewerking verleende.

TILBURG. Maandag vonden 2 jongens, in de nabijheid van het Trappistenklooster, waar onlangs door het 2e regiment infanterie oefeningen werden gehouden, een mantel met 5 patronen. Thuis gekomen zijnde hadden de jongens de onvoorzichtigheid, door middel van een lucifer, vuur te brengen aan een der patronen, die met een hevigen knal ontplofte en daarbij den 16-jarigen Smulders aan de hand verwondde, welke later aan het politiebureau werd verbonden. Erger er aan toe is echter de 7-jarige Boezer, die een splinter in het oog kreeg en het daardoor waarschijnlijk zal moeten missen, volgens den geneesheer Dr. Proot, die den jongen in behandeling nam.

ST. OEDENRODE. Het op 28 October j.l. gekozen comité voor de feestelijke herdenking van het 50-jarig bestaan onzer Fanfare hield Dinsdag 4 November de eerste bijeenkomst. Als voorzitter, secretaris en penningmeester zullen optreden de heeren Dr. G. Anderegg, B. Werners en A. Anderegg, terwijl president J. H. M. Kemps en secretaris H. Smits van het feestvierend gezelschap aan het comité zijn toegevoegd, teneinde waar noodig, te dienen van advies. Voorloopig zijn de festivalfeesten vastgesteld op Zondag 12 en Maandag 13 Juli 1914. Uitgebreidheid en aard der festiviteiten zullen afhangen van de financieele omstandigheden en daarom zal reeds de volgende week eene lijst onder de ingezetenen ter inteekening circuleeren.

Aan U dus, inwoners van Rooij, de eer, Nos Jungit Apollo, — die 50 jaren lang onverpoosd werkzaam was tot uw genoegen — in de gelegenheid te stellen haar gouden jubileum grootsch en luisterrijk en prettig te vieren. Door het schenken van bijdragen naar vermogen, moet ieder toonen, zijne goede gezindheid voor onze hooggeschatte fanfare! E. D.

BOKHOVEN. Werd voor enkele dagen onze herder, A. Th. B. van Heijst ons door den dood ontrukt, thans moet onze waarnemende herder, de Wel Eerw. heer M. Giezen, sinds ruim een jaar assistent alhier, door zijn benoeming tot assistent te Elshout, onze gemeente verlaten. Moeten wij onze gemeentenaren feliciteeren met de benoeming van den ZeerEerw. heer Van den Acker, thans pastoor te Engelen, tot pastoor alhier, toch betreuren wij innig het heengaan van den WelEerw. heer Giezen. Ruim een jaar heeft Zijn Eerw. alhier in den tuin des Heeren gearbeid, de harten zijner parochianen vóór zich winnende, door zijn eenvoud, zachtmoedigheid en zijn belangstelling in hunne tijdelijke zaken.

HILVARENBEEK. Op de drijfjacht, die Dinsdag alhier door den WelEd. Gestr. Heer Mr. Tijdeman uit Breda gehouden is, werden door een tiental schutters, 98 stuks wild doodgeschoten.

VEGHEL. — Kippenziekte. Tal van kippen zijn op het oogenblik aangetast door de zoogen. kippenziekte of typhus. De dieren staan een paar dagen lusteloos te kijken, weigeren alle voedsel, laten den kop hangen, om eindelijk dood neer te vallen.

Van bevoegde zijde wordt gewaarschuwd tegen het gebruik van vleesch van zieke kippen, wat voor de gezondheid hoogst nadeelige gevolgen kan hebben.

VEGHEL. Bij den landbouwer V. alhier, groeide een pompoen van 83 pond en twee andere die iets minder wogen. De grootte is ongeveer die van een gewonen waschketel.

OVERASSELT. Verl. Maandag werd op het R. K. kerkhof het stoffelijk overschot ter aarde besteld van een braaf, eenvoudig medeburger, die door zijn stipt en behulpzaam optreden de achting verwierf van zijn dorpsgenooten en van allen met wie hij in aanraking kwam: onze welbekende, hulpvaardige oud-brievengaarder Arn. Vijgenboom, op 70-jarigen leeftijd overleden.

De kanaalstreek in de buurt van Helmond was het eerst getuige van zijn dagelijksche routen, zoo ook later het land van Cuijk, loopdienst Grave—Oeffelt. Een niet minder moeilijke dienst wachtte hem in de uitgestrekte gemeente Overasselt, tegen een destijds lage bezoldiging. Deze man heeft in nederigen stand zijn krachten gegeven in dienst van het rijk en mocht sedert 1904 een welverdiende rust genieten bij het karig pensioen, dat hem werd toegekend in den tijd, dat de traktementen bij de posterijen aanmerkelijk begonnen te verbeteren.

Als stipt en hulpvaardig ambtenaar zal zijn aandenken bij medeburger en superieuren in goede herinnering blijven. God geve hem de eeuwige rust en vrede zij zijner assche!

SON. Woensdag had alhier een droevig ongeluk plaats, dat tot heden toch nog goed is afgeloopen.

De landbouwer Versantvoort was bezig met mest te vervoeren; toen hij zijn kar had geledigd gooide hij den mesthaak op de kar en sprong toen voor op de kar terwijl het paard op eens aanschiet en de landbouwer achterover in den haak viel. Deze drong hem diep in den rug. Met veel moeite trok hij den haak zelf uit den rug.

Ook bracht hij nog zonder veel ongemak te hebben het paard naar huis.

Doch toen hij binnen kwam en te bed wilde gaan, kreeg hij erge pijn aan zijn hart, dadelijk werd geneeskundige en geestelijke hulp ingeroepen en onmiddellijk werden hem de H. Sacramenten toegediend, doch de dokter kon er nog weinig van zeggen.

GELDROP. Naar we uit vertrouwde bron vernemen, zal in onze gemeente een zijdefabriek worden opgericht. Dit beteekent eene aanwinst voor onze gemeente, want aan werkvolk is hier nog geen gebrek. Dagelijks gaan nog een groot aantal arbeiders naar buiten werken, dit wordt nu door deze nieuwe industrie gedeeltelijk verholpen. E. D.

HEEZE. Maandag is alhier door een onbekende oorzaak de woning van den landbouwer G. Gijsbers totaal een prooi der vlammen geworden. Niet alleen is mede de geheele inboedel verbrand, maar ook nog een paard en 3 varkens vonden den dood in het vuur. Het overige vee kon men nog in tijds redden.

Alles was verzekerd.

GEMERT. Door onbekende oorzaak ontstond gisterenavond omstreeks 11 uur brand in de sigarenfabriek der firma Gebr. Verbruggen. Daar de brandweer spoedig ter plaatse was en flink werkte, was men het vuur spoedig meester en bepaalde het ongeluk zich bij het uitbranden van magazijn pak- en droogkamer. Een groote partij sigaren en sigarenvormen zijn vernield, benevens een motorfiets. Assurantie dekt de schade.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)

EERBIED VOOR 't GEZAG!

Er zijn menschen, die daar nog al eens ooit den mond van vol hebben, maar die intusschen zelf het gezag soms zéér raar kunnen behandelen.

Zoo colporteerde dezer dagen iemand het praatje: „Als de Burgemeester niet zorgt, dat de gemeenteraad besluit electrische straatverlichting te nemen, dan zal men daarvoor van hoogerhand hem in zijn verdere loopbaan wel vinden!"

Wat doet die man?

Eerstens stelt hij „de hooger hand" voor als iemand, die van den burgemeester iets onmogelijks vraagt, misschien zelfs iets ongeoorloofds en dien onbillijken eisch nog versterkt met 'n zware bedreiging.

Tweedens tracht hij met het praatje, dat natuurlijk van a tot z verzonnen is, door vreesaanjaging pressie op den Burgemeester uit te oefenen.

De lezer zal het met mij eens zijn, dat een dergelijke handelwijze niet getuigt van eerbied voor 't gezag.

W.

Liempde, 6 Nov. '13.

M. de R.

In de plaats van Bert Verhagen is door het bestuur van 't boterfabriek gekozen, Verstegen uit Best.

Wat moet men van zulke keuze zeggen? Niet dat op den gekozene iets valt aan te merken, maar waarom moet hier een vreemde opgedrongen worden, als er in 't eigen dorp genoeg zijn, die goed zijn en vertrouwd? Kan het voor 't bestuur van 't boterfabriek wel door den beugel, dat het zoo handelt tegenover zijn eigen volk, en door haar goede inwoners voor een buitendorper worden achtergesteld? misschien om een of anderen persoon te believen?

Voor plaatsing dezes mijn dank.

EEN INWONER.

Burgerlijke Stand.

Liempde.

Over de maand October.

GEBOREN:

Lambertus Cornelis, z. van Adrianus Kuppens en Johanna v. Mensvoort. — Johannus Adrianus, z. van Adrianus van Kasteren en Theodora de Beer.

OVERLEDEN:

Johannes Gijsbertus v. d. Boogaard. — Franciscus v. d. Meerakker.

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.50 per kilo.

's-BOSCH, 6 Nov. Heden was de prijs der boter f 1.20, f 1.40 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

FINDHOVEN, 7 Nov. Aanvoer 9365 K.G. Hoogste prijs f 1.45, laagste pr's f 1.38 middelprijs f 1.40

's BOSCH, 7 Nov. Aangevoerd 17489 kilo hoogste f 1.45, laagste f 1.32 middelprijs f 1.41 per kilo.

MAASTRICHT, 7 Nov. Aangevoerd 54650 kilo, hoogste f 1.56, laagste f 1.39 middelprijs f 1.46.

Eier-Veilingen.

AMSTERDAM, 7 Nov. Aanvoer 5187 eieren Kipei 7.00—10.00. Eendei 5.40—5.70 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 8.77.

Advertentiën.

GEBOREN:

Margaretha Maria Catharina,

Dochter van

K. H. WOLLERICH

en

C. HUIJBERS.

Boxtel, 5 November 1913.

Op **Donderdag 13 November** hopen onze geliefde Grootouders en Ouders

LAMBERTUS VAN HAMOND

EN

JOHANNA VAN GRIENSVEN

hunne **50-jarige Echtvereeniging** te herdenken.

Hunne dankbare Kleinkinderen en Kinderen.

GEMONDE, 29 Oct. '13.

Wagenmakerij.

Ondergeteekende maakt het geachte publiek van BOXTEL en omstreken bekend, dat hij zich alhier heeft

gevestigd

als Wagenmaker, enz.

in het huis vroeger bewoond door de Wed. van Eijndhoven te Breukelen.

Hij hoopt door prompte bediening en billijke prijsen de gunst van eenieder te verwerven.

P. J. van Beurden,

Wagenmaker,

Boxtel, Breukelen.

Bekendmaking.

Hiermede heeft ondergeteekende de eer aan het geachte publiek van BOXTEL en omstreken bekend te maken, dat hij voornemens is in de Kerkstr. No 22, op **aanstaanden Donderdagavond 13 dezer,**

eene zaak te openen

in

Koloniale- en Grutterswaren,

annex in **Confectie en Mode artikelen, Costuumrokken en Blousen, ook naar maat.**

Minzaam aanbevelend,

O. van den Bergh.

Ondergeteekende bericht bij deze, dat zij zich vanaf heden

tijdelijk gevestigd heeft

bij de

Wed. L. Adelaars

Nieuwe Kerkstraat.

Beleefd aanbevelend,

Marie van Eindhoven,

NAAISTER - BOXTEL.

Mevrouw Van Rooijen

te Boxtel,

VRAAGT begin December

Eene Dienstbode,

liefst boven de 23 jaar.

Verkooping van

Kanadaboomen, oude Schoolbanken en een Wagen.

Voor de gemeente BOXTEL zullen publiek worden verkocht:

4 koopen (22 stuks) Kanadaboomen

staande nabij den Okseuwiel en

8 koopen (25 stuks) Kanadaboomen

staande in Velddrielskamp.

De boomen worden verkocht in perceelen en daarna in twee Massa's.

Onmiddellijk daarna zullen worden verkocht:

10 koopen oude Schoolbanken en een ouden Wagen,

te bevichtigen op het Gemeente-terrein op den Burgakker.

Inlichtingen geeft de Heer DEKKERS, Gemeente-opzichter.

Deze verkooping geschiedt ten huize van den Heer WOLLERICH (Hôtel „DE KEI") op de Markt te Boxtel, **Dinsdag 18 November 1913,** des namiddags om vier uur precies.

Boxtel, 8 November 1913.

De Burgemeester van Boxtel,

A. GIJSEN.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Maandag 17 November** ten **10 uur v.m.** voor en **op de Werf van** den Heer M. A. v. d. Eerden in de Onrooische Straat.

200 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gateinden, Rabouwen, eiken Mutsaart** en **Klippels,** zeer geschikt voor Bakovens.

Een partij **Planken** en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Maandag 10 November 1913** ten **10 uur v m.** voor en op de Werf van den Heer P. J. v. d Hagen in de Nieuwstraat.

200 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gateinden, Rabouwen,** en **Klippels.**

Een groote partij **Planken** en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 11 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en ten huize van Heyds. v. Summeren in Tongeren.

Een gevende **Koe,** (pas gekalfd) een **Maalkalf,** een **Geit, 5 Kippen** en **1 Haan.**

Tob en **Stand, Kafmolen, Kruiwagen** en meer **Landbouwgereedschappen Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels** en meer **Huisraad.**

Een partij gedorschte **Rogge** en **Haver, Hooi, Stroo, Aardappelen** en **Brandhout.**

Op dagen, waarop door Notaris Niemann des **voormiddags Verkoopingen** plaats hebben, **worden** ten zijnen kantore tot des **namiddags 3 uur GEENE** betalingen van **Bamsgelden** aangenomen.

A. VAN HEESSEL,

BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

De Boekhouder.

Vraagt **Proefnummers** van dit weekblad. Per maand f 0.35. Prachtig voor zelfonderricht, enkel en dubbel Boekhouden, goederenhandel, munten, wissels, effecten, obligaties, certificaten, enz., wordt behandeld. Boeken niet noodig. U bestudeert de les en maakt de opgaven, die in het volgend nummer worden beantwoord. Vraagt ook proefnummers van **De Herhalingsschool,** Nederl. taal, stellen en rekenen worden hierin prettig en gelsidelijk behandeld. De verworven schoolkennis wordt duchtig gerepeteerd en uitgebreid; veel opstellen, lengte en vlaktematen, breuken, oppervlakte en inhoud, enz. enz. Prijs f 0.30 per maand.

A. F. G. LEIDERITZ en D. H. SCHENK,

Hoofdonderwijzers,

De Clercqstraat 34, **AMSTERDAM.**

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

Witteveen & De Mol, - Boxtel.

MANUFACTUREN - MANTELS - MODE-ARTIKELEN.
Heeren- en Kinderkleeding.
Demi-Saisons - Winterjassen - Ulsters.
Bedden - Dekens - Matrassen, enz. enz.

In alle deze artikelen voeren wij **een groote verscheidenheid** naast **zeer goedkoope prijzen** en **degelijke kwaliteiten.**

Aanbevelend.

De Maag- en Slijmpillen
van L. J. GROOTENDORST,
Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking**, zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,**
Rechterstraat, BOXTEL.
Elsch vooral merk „Grootendorst."

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—.
½ ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

Een lichte verkoudheid, een groot gevaar!

indien zij niet tijdig verzorgd wordt. Het lichtste kuchje, de onbeduidendste verkoudheid kan bij verwaarloozing in de ernstigste borst-, keel- of longaandoening ontaarden.

Vraag eens aan lijders aan asthma, bronchitis, influenza of tering: „Hoe zijt ge aan Uw kwaal gekomen", dan zullen ze U antwoorden dat hun ernstige kwaal met een licht kuchje, een eenvoudig hoestje, of eene onbeduidende verkoudheid begon, waarop zij geen acht sloegen. Wees verstandig, doe Uw voordeel met hun antwoord, en zorg er voor op de bres Uwer gezondheid te staan. Gij moet altijd op de bres Uwer gezondheid staan en elken aanval der ziektekiemen met een krachtig geneesmiddel afwenden. Het eenigste middel, dat door zijne veelzijdige werking door U onmiddellijk moet aangewend worden, is de Abdijsiroop, Kloosters Sancta Paulo. Samengesteld uit zeldzame kruiden, heeft de Abdijsiroop een geheel bijzondere werking op de ademhalingsorganen. Zij geneest onmiddellijk Uw hoest, Uw aangedane keel, Uw verkoudheid, Uw heeschheid, doodt de ziektekiemen, lost de slijm gemakkelijk op en versterkt Uw borst en longen. Noch asthma, noch influenza, noch pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest, kunnen aan de al genezende werking van de Abdijsiroop weerstaan. De

ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo,

borstversterkend en ziektekiemdoodend, bevat noch opium, noch andere narcotische bestanddeelen of vergiften. Het tengerste kind, de zwakste grijsaard, kan zonder angst voor schadelijke gevolgen de Abdijsiroop gebruiken. De Abdijsiroop voorkomt de tering en heeft dezelve reeds vele malen genezen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Selhorst. Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d Vel'en-v. d sloot *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. MichielsGestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS Vermeulen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

C. Steinmann-Pechtold
Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

Ontvangen eene groote sorteering

Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

Beleefd aanbevelend,
C. STEINMANN-PECHTOLD.

De grootste sorteering. De billijkste prijzen.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.
net van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan boven staand adres.

Bruinkoolbriketten aan lage prijzen.

Houtskoolbriketten

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Rheumatiek en Jicht

wijkt als bij tooverslag, indien ge de aangetaste lichaamsdeelen met den Kloosterbalsem inwrijft. Deze lichaamsdeelen worden dan weer opnieuw lenig, de pijn verdwijnt en menigeen heeft in stilte den Kloosterbalsem gezegend, toen hij van zijn rheumatiek of jicht verlost was Waarom aarzelt gij, waar zooveel duizenden voor U door den Kloosterbalsem genezen zijn. Raadpleeg de vele verklaringen van dankbare genezenen, welke wij voortdurend publiceeren. Wij hebben onze plicht gedaan, voldoet gij thans aan de Uwe.

De heer Pieter Johannes le Feber, te Oogstburg, verklaart:

„Tengevolge van jicht aan de voeten leed ik zulke vreeselijke pijnen dat ik op mijne beenen niet kon staan en zelfs mijn voeten niet kon bewegen. 's Nachts kon ik niet slapen en ik had tevergeefs alle mogelijke middelen gebruikt en ik wanhoopte ooit weer beter te worden. Men raadde mij aan het eens met den KLOOSTERBALSEM te probeeren. Ik kocht bij den heer Risseeuw-Maat alhier een potje van dezen kostbaren balsem en nadat ik mij slechts eenmaal met den Kloosterbalsem had ingewreven, kon ik weer goed op mijn beenen staan. Mijn bezigheden, die ik een tijdlang niet kon waarnemen, kan ik thans weer verrichten en toen ik twee potjes Kloosterbalsem opgebruikt had, was ik totaal genezen. De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO,

geneest onvoorwaardelijk rheumatiek en alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, wonden van allerlei aard, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 cent, van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening v. d. Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende Depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-Selhorst, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d Sloot; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN: *Udenhout* P. L. J. RATS Vermeulen; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **stark concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, BOXTEL B 72.

Groote Keuze - Billijke Prijzen

TWEEDE BLAD
van
Centraal-Brabant.
No. 90. Zaterdag 8 November 1913.

Liturgische Wegwijzer.
(Bisdom 's-Bosch.)

10 Nov. Maandag. Andreas Avellinus, Belijder. Dubbel. H. Mis: Os justi; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: van de H.H. Martelaren Tryphon e. a.; 3de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Wit.*
Indien niet anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

11 Nov. Dinsdag. Martinus, Bisschop-Belijder. Dubbel. H. Mis: Statuit, 2de gebed enz. van den H. Martelaar Mennas; 3de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

12 Nov. Woensdag. Martinus Paus-Martelaar. Halfdubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis; 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus. *Rood.*

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

13 Nov. Donderdag. Dicacus Belijder. Halfdubbel. H. Mis: Justus; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 12 November. *Wit.*

Vandaag enz. als op 12 Nov. *Zwart.*

14 Nov. Vrijdag. Josaphat, Bisschop-Martelaar. Dubbel. H. Mis: Gaudeamus: 2de gebed enz. voor den Paus. *Rood.*

15 Nov. Zaterdag. Gertrudis, Maagd. Dubbel. H. Mis: Dilexisti; 2de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

16 Nov. *27ste Zondag na Pinksteren*, de 4de in November. Halfdubbel. H. Mis: van den 6en Zondag na Driekoningen: Adorate; 2de 3de en 4de gebed enz. als op 12 Nov. — Credo. — Prefatie der H.H. Drieëenheid. *Groen.*

Christelijke Liefdadigheid.

De winter is nabij, vergeet toch den arme niet.
H. Augustinus.

De donkere trieste dagen komen. De natte koude, het unheimische van den regenachtigen herfstdag is er reeds. De vallende bladeren, het lijdend loover zijn voorboden van den komenden winter.

De koude winter is nabij met zijn korte dagen en lange avonden, de winter met zijn sneeuw en ijs waarbij het schamele kleed zoo spoedig te dun en onmachtig blijkt om de koude te weren, de winter waarin velen gebrek aan werk zullen krijgen. En als er geen werk is, is er geen geld en tengevolge daarvan gebrek aan vuur en licht en warmte. „De winter is nabij, vergeet toch den arme niet". Bereid u voor Christenen, want bij u mogen de armen niet tevergeefs komen. Het pleit voor de armen is bij u reeds gewonnen. Het weldoen immers verschaft u een van de edelste vreugden. De ervaring heeft het u geleerd: „Het is beter te geven dan te ontvangen" en „niets zoo goed is dan goed te zijn". Indien de egoïsten begrepen van welke innerlijke vreugde zij zich berooven, er zou geen egoist meer zijn, zegt Henri Bolo. Men geeft een stuk brood een half versleten kleed, een geldstuk; waarin heeft men zich verarmd? Waaraan zal het u tengevolge van uw aalmoes nu ontbreken? Integendeel, men voelt, dat er een smart is, misschien een nood, dien men heeft gelenigd. Men mag veronderstellen, dat men het voorwerp der zegeningen is van een arm mensch. Het hart verwijdt zich als onder de straal der verkwikkende zon. Men heeft goed gedaan. Als men goed heeft gedaan is men beter. Als men beter is, is men gelukkiger. Het mag zijn dat de armen niet altijd dankbaar zijn. Wat geeft u dat, als in het diepst van uw gemoed uw eigen geweten u een bewijs van dankbaarheid geeft. Wat brengen de menschen een menigte opofferingen om zich eenig geluk te verschaffen waarin ze dan na veel teleurstellingen soms slagen. Dit geluk zouden ze gaan zoeken aan de uiteinden der wereld, indien ze zeker waren het er te vinden en ze zouden het met al hun schatten betalen. Dat is niet alles. Een onzichtbare bescherming rust op den weldadigen mensch. De armen zijn de machtigen bij God. Zij zijn de prinsen van het koninkrijk der hemelen, zegt Bossuet: dit koninkrijk behoort aan hen.

Christus heeft de armen lief. Hij riep ze bij zijne kribbe en bij de stichting van zijn rijk vormden arme mannen de elite der prinsen. De armen onder ons zijn de afgevaardigden van den hemel en ongelukkig die zich een vijand der armen maakt, want zij brengen ons den vrede of oorlog. Wie hard is voor den arme, beleedigt God. Daarom heeft God de zorg om de zaak zijner armen te bepleiten niet aan menschelijke welsprekendheid overgelaten. „Mijn zoon, zegt Hij, onthoud de aalmoes niet aan den behoeftige en keer uw oogen niet af van den arme. Veracht een hongerige ziel niet en verbitter dien arme niet in zijnen nood. Het hart van den behoeftige bedroef het niet en stel uw gift aan den noodlijdende niet uit. De bede van den bedrukte wijs haar niet af en keer uw aangezicht niet af van den behoeftige. Wend uit wrevel uw oogen niet af van den arme en geef hem geen aanleiding u achterna te verwenschen. Want verwenscht hij u in de bitterheid der ziel, dan wordt zijn smeeking verhoord. Maak u dan bemind bij de armen, neig uw oor tot hunne bede en antwoord hem in zachtheid en vrede... En gij zult zijn als een zoon der Allerhoogsten en genadig zal Hij u zijn meer dan eene moeder".

Wanneer een arme bidt voor zijn weldoener is hij van te voren reeds verhoord. Wanneer hij er niet aan denkt om de dankbaarheid van zijn hart in een gebed tot uiting te brengen dan zal zijne dankbare stemming voor een gebed gelden en indien hij ondankbaar is dan zal de aalmoes alleen voor den weldoener tusschenbeide komen bij God. De H. Franciscus van Assisië spoorde daarom zijne broeders aan om zonder schaamte voor de armen te bedelen. „Wees er zeker van, zeide hij, wanneer gij uwe hand uitsteekt geeft gij meer dan gij ontvangt. De grootste edelmoedigheid is van uw kant, want voor een weinig brood dat zij u geven brengt gij hun Gods liefde aan". Zoo kan men dan ook begrijpen, wat vele rijken, weldoeners van kerk en armen niet ophouden te verzekeren, dat hun finantieele voorspoed in verhouding is naar hunne aalmoezen.

Een heerlijke gedachte ligt er verder in de volgende woorden van den H. Leo. „God ziet de schaduw van zijn eigen liefde wanneer hij iemand ontmoet die aalmoezen geeft aan den arme. Clemens van Alexandrië drukt het met bijna dezelfde woorden uit. „Een weldoend mensch is een beeld van God". Het beteekent, dat wij door onze liefde voor de armen een gelijkenis krijgen met God.

Van al de woorden in de H. Schrift die ons tot liefdadigheid aanzetten, is zeker dat van Petrus aan de Corinthiërs het meest troostvolle. De aalmoes bedekt de menigte van zonden. „Hoort dat, gij allen die schreit om de zonden van uw verleden". De H. Augustinus zegt er bij: „Vele zondaars zouden niet gered zijn zonder de aalmoes" zij zijn tenslotte zoo diep gezonken in de zonde en de driften dat zij zich niet van hunne boosheid zouden kunnen ontketenen wanneer de gebeden der armen geen buitengewone genaden voor hun verkregen. In de aalloes licht een acte van liefde tot God die ons door de armen wordt voorgesteld, een acte van nederigheid in dat gevoel van medelijden van solidariteit met de meest ongelukkigen, een verloochening van het zondige wat er zoo dikwijls ligt in het geld.

Dat alles ligt geborgen in de echte Christelijke liefdadigheid. De echte warme liefde waar geen eigen belang in het spel is, geen ijdele pronk en zucht tot genietingen. Er is immers een liefdadigheid die volgens het teekenende woord van den Zaligmaker op de trompet blaast, die van uit de hoogte de goudstukken op de klinkende schalen werpt. Het is die ijdelheid, die menigeen doet teekenen op de lijsten, die circuleeren onder de hoogere standen. Dan gevoelt men zich gelukkig in zulk een hoog gezelschap daar te staan. Er is ook nog een liefdadigheid voor plezier. Het zou natuurlijk niet goed zijn de feesten van liefdadigheid te verbieden, maar echte aalmoezen zijn het niet die bij zulk een gelegenheid meermalen geschonken worden. En wat blijft er voor den arme over van al wat er op die feesten binnenkomt. Zooveel gaat er af voor rijtuigen van het comité, zooveel voor publiciteit en nog veel meer. Meestal blijft er dan nog een pover beetje over voor de armen.

De echte christelijke liefdadigheid is in de Katholieke Kerk geregeld volgens het woord van de H. Schrift: „Hij heeft de liefde in mij geregeld". Wie goed wil doen en in zijn omgeving weinig armen ontmoet, ga tot de vereenigingen waarin de liefde is geregeld. Wij bedoelen de Vincentius- en Elisabeth-vereeniging die hun liefdewerk alom zoo vol zelfverloochening en christelijke liefde verrichten.

De winter is nabij, vergeet toch den arme niet.

(Ons Noorden) STEPHANUS.

Uit het Dagboek
van een
Milicien-Wielrijder.

II.

Te 2 uur verlieten we Schoonhoven en namen onzen weg over Vlist en Haastrecht naar Gouda, waar we in de Infanterie-kazerne zouden overnachten.

Als woonplaats, vind ik, staat Gouda bij vele andere steden van gelijke grootte ten achter. Maar het biedt een menigte merkwaardigheden, waaronder er zelfs tot in den vreemde vermaardheid verworven hebben. 'k Bedoel de geschilderde glazen in de St. Janskerk, van de gebroeders Dirck en Wouter Crabreth, die Vondel zelfs eens als volgt bezong:

Diedricks uurglas is verloopen:
Noch volhart hij met St. Jan
't Volk te leeren en te doopen
Daer het grimmelt om dien man.
Soo vol yver als boetvaerdich
Is die helt geen kunstkroon waerdich?

Offert Wouter met Elias,
Doodze verf schijnt heemels vier
Eet hij 't Paeschlam met Messias,
Syn Penceel vol aert en zwier
Draeft te moediger en stouter
Stel het beelt op 't schilders outer.

Verder zijn het antieke stadhuis, midden op de Markt, en daarachter de Waag, het bezichtigen overwaard. Ook eenige particuliere gebouwen en kerkelijke inrichtingen mogen gezien worden. Tamelijk vermoeid, ging ik des avonds ter kooi om in den slaap versterking te zoeken tegen den volgenden dag.

Woensdagmorgen klonk om 5 uur reeds het reveille-signaal, en te 6.30 waren we weder op weg, steeds verder naar 't Noorden. Beverwijk zou dien dag ons eindpunt moeten wezen. De weg voerde ons over Wadinxveen, Reewijk, Bodegraven en Zwammerdam, (bij welke twee laatste plaatsen de verschrikkingen me te binnen schoten, in 1672 door de Franschen gepleegd), naar Alphen, waar onze voorhoede spoedig op den vijand stuitte, en de 1e comp. wielrijders, uit Nieuwersluis ons tegemoet kwam.

Over de oefeningen wil ik maar niet uitweiden; ze waren toch onregelmatig en gedeeltelijk zijn ze bij me in 't vergeetboek geraakt.

Al spoedig vervolgden we onzen weg over Ter-Aar, Nieuwveen, Aalsmeer, Bennenbroek en Schalkwijk naar Haarlem, waar we in het heerlijk grootsche plantsoen rust genoten, doch dat benam ons weer gelegenheid de stad te zien; want we mochten de wielen niet verlaten. Na eenigen tijd was het weder opstijgen, en reden we Haarlem om naar Velsen, waar we per stoompont over 't Noordzee-kanaal werden gezet. Velsen ligt te midden van een mooie omgeving; veel oude buitenplaatsen deden me denken aan de schoone Vechtsche lusthoven.

Niet lang meer, of we waren voor dien dag op onze bestemming, n.l. Beverwijk. Van Beverwijk valt niet veel te vertellen, 't draagt eigenlijk het karakter van een zoogenaamd wegdorp. Mooie en leelijke huizen aan weerszijden van een breede straat, waarop hier en daar dwarswegen uitkomen, die tot mindere stadsgedeelten toegang verschaffen. De oude, hooge toren, was misschien 't eenige dat me trok, temeer, daar hij voor eenigen tijd is uitgebrand, wat hem de gedaante geeft als van een door den tijd vervallen, aan zich zelf overgelaten slottoren.

Den volgenden morgen te 7 uur werd de reis weder voortgezet. Dien dag ging het over Haarlem terug naar Aalsmeer, en vandaar over Amstelveen, Abcoude, Vinkeveen en Nieuwersluis naar Hilversum, waar we voor dien nacht ons logies zouden vinden. Hilversum is een vriendelijke, nette plaats en hoewel slechts een dorp, kunnen vele steden van ons vaderland er niet bij in de schaduw staan.

Te 7 uur waren we Vrijdagsmorgens weer op pad. Wat is het Gooiland toch mooi! Nu eens reden we door groote lanen en bosschen van eeuwenoude eiken- en beukenboomen, dan weer eindigde links en rechts het geboomte om 't gezicht te openen op een prachtige buitenplaats met bosch- en waterpartijen. Menig schichtige haas of konijn vluchtte dartel voor ons uit, en enkele malen vertoonde zich zelfs een hert, om met groote sprongen echter dadelijk tusschen het geboomte te verdwijnen.

Brieven uit België.

'N POSTPRAATJE.
(Anno 1913.)

Wel ja, 't onderwerp loont de moeite wel. Dit wil ik er even bijzeggen: 'k Weet niet hoe het er overigens in dit land bij de Post naar toegaat. Eén dingetje toch: 'k Heb van de Gentsche Tentoonstelling uit, dit jaar, ansichten verzonden die niet terecht kwamen.

't Zelfde vernam ik van meer andere reizigers. Andere stukken arriveerden eerst dagen na dat ze waren afgezonden.

Maar één Zwaluw maakt nog geen lente nietwaar?

We willen aannemen — en gaarne — dat hier te lande de post evenals alle ondernemingen die de Staat zelf ter hand neemt en behartigt, uitstekend functionneert.

'k Heb 't bij mijn weten maar éénmaal gehad tijdens mijn vierjarig verblijf hier in Esschen dat een brief aan mij geadresseerd, niet is aangekomen.

Een geval is mij bekend dat een facteur (brievenbesteller zeggen ze in Holland), 'n brief, die aan een mijner kennissen was geadresseerd, verloor.

Maandenlang heb ik 't hier gezien hoe 'n brievenbesteller, dagelijks, de bestellingen rondbrengend, te lezen liep, briefkaarten, drukwerken en dergelijke. Iedereen zag 't en iedereen wist het en 't gebeurt nu jaren aan een stuk, dat zoo iemand heel gewoon midden over straat en op klaarlichten dag loopt te lezen terwijl hij aan 't bestellen is. Maar wat is er eigenlijk ook aan gelegen hé! Wie geheimen heeft zette ze in 'n brief en op geen open stuk; is 't niet zoo?

Jawel!

Maar heel dat postbedrijf hier in Esschen is zoo'n leuke geschiedenis.

Als ge van hier 'n brief verzendt, n'importe waarheen, gaat die onherroepelijk eerst naar Antwerpen. Toch hebben we hier geen hulpkantoor. Nee hoor, 'n heusch, echt, volslagen postkantoor. Maar Antwerpen schijnt 'n soort van hoofd of controlestation zijn.

Stel je voor: de reis van 'n brief van hier naar Nispen (op nog geen half uur gaans van hier gelegen). Van Esschen naar Antwerpen (32 K.M.); van Antwerpen naar Rosendaal (40 K.M.); van Rosendaal naar 't hulpkantoor Nispen (6 K.M.). Hoeveel tijd daarmee gemoeid is zullen we maar niet uitrekenen, maar in 24 uur kom je op die manier nog zoo erg ver niet.

Niets geen stukje, hoe klein ook, voor Holland bestemd of 't gaat eerst van hier naar Antwerpen en vandaar weer terug. En dat, niettegenstaande alle treinen zonder uitzondering hier stoppen. In bijna alle treinen naar en van Holland loopen hier postrijtuigen, maar... dat is de Hollandsche post: Lijn Rotterdam—Antwerpen. Eéns Rozendaal voorbij kent die geen station meer vóór Antwerpen; dat is z'n eindstation dat is ook z'n douanestation.

Het stukje lijn Rozendaal—Antwerpen met z'n tusschenstations bestaat voor die lui eenvoudig niet. Met Belgische postzegels kom je bij die lui niet terecht; met Hollandsche evenmin; 't is streng verboden hier of op andere stations eenig stuk aan te nemen en brievenbussen aan die postrijtuigen blijven onverbiddelijk gesloten.

Bijna al die postrijtuigen loopen in de groote expresstreinen. Maar onze postzakken die hier uit Esschen verzonden worden, och, die gaan op 'n sukkeldrafje met de banlieu mee; stoppen overal en hebben steeds tijd genoeg. Slechts ééne zending daags vertrekt van hier met een expres. Voor alle andere zendingen vindt men het onnoodig den tijd van overbrenging met ½ uur te bekorten

't Voorgaande betreft in hoofdzaak de internationale zendingen. Voor de binnenlandsche, vooral die in onderling verkeer tusschen de plaatsen gelegen aan de lijn Esschen—Antwerpen is 't nog 'n haartje erger.

Zoo gaat b.v. een brief van hier naar Wildert (op 7 minuten sporens van hier) niet direct, o neen. Die vertrekt eerst van hier naar Antwerpen met 'n trein die in Wildert stopt en komt daarna van Antwerpen weer lustig terug geboemelen naar z'n bestemming toe, waar hij natuurlijk wel met veel spoed zal worden afgeleverd.

Hier aan 't station, dat 20 minuten van 't postkantoor afligt, hebben we natuurlijk de noodige brievenbussen die — gezien Esschen bijna 't eenige Hollandsch—Belgische grensstation is, voor 't reizigersvervoer van beteekenis, — nog al heel wat te verslinden krijgen.

Duizenden en duizenden brieven worden hier van 't station verzonden, maar die moeten eerst naar 't dorp.

In de week worden de bussen zesmaal per dag gelicht; zoo is de eerste lichting bij aankomst van de eerste boemelpost van Antwerpen 's morgens om 4.56; de tweede om 10.30; de laatste om 8.31 's avonds. Alles wat na dien gepost wordt moet blijven liggen tot daags daarna. Toch komen hier na dien nog vijf groote avondsneltreinen aan, naar en van alle richtingen. 't Doet er niets toe. Alles wat na 8.31 in de bus wordt geworpen, moet blijven liggen tot 's morgens. En als deze dan gelicht wordt gaat de inhoud eerst naar 't postkantoor te Esschen dorp en komt daarna weer terug naar 't station om vervolgens ten 7,35 zijne reis aan te vangen naar Antwerpen. Voor 'n brief met 'n bestemming b.v. naar Rotterdam wordt het dan hoogstwaarschijnlijk namiddag eer deze hier voor de tweede maal, thans in een der Hollandsche postrijtuigen passeert.

De enorme vertraging springt iedereen in 't oog. 't Wordt zoodoende al gauw 24 uur om een brief van Esschen naarRosendaal verzonden te krijgen.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

19)

De hertog legde vervolgens zijn beide handen op haar hoofd.

„Dat God u zegene en beware, mijn kind!"

Alena wikkelde zich in een zwarten mantel; zij nam de prinses in haar armen, wierp de plooien van haar zwart gewaad over haar heen en Hugo van der Goes volgend, trad zij naar de deur. Doch op den drempel gekomen, deinsden zij vol schrik achteruit.

„God!" riep Alena vol schrik, de prinses in haar armen klemmend, op het zien van een hoop mannen die, met de witte kaproenen der opstandelingen op, in de gang stonden".

„Weest niet bevreesd", sprak Hemling zacht, „wij zijn het, de vrienden des hertogs; wij zijn op weg om zijn kostbare edelgesteenten in veiligheid te brengen".

Op dit oogenblik voegde Jacob Weyten zich bij zijn dochter.

Bij het zwakke schijnsel van een schemerlicht daalde men stil en behoedzaam de trappen af.

Men had het onnoodig geoordeeld alle dienaren en evenmin alle wachtposten van het paleis van alles op de hoogte te brengen, uit vrees, dat dezen dan den moed zouden verliezen en zelf vluchten.

Aan het hoofd zijner mannen liep Hemling, terwijl de lieden achter hem de kleinoodiëndoosjes en lederen zakken droegen.

Alena, Maria in haar armen vasthoudende, volgde op hen met Hugo van der Goes en Weyten. Een stuk of drie knechten met witte kaproenen op, vergezelden hen.

Op hetzelfde oogenblik doken plotseling een tien- à twaalftal mannen, ook het hoofd met witte kaproenen gedekt, uit de duisternis op. Zij waren op het punt de trap op te gaan".

„Is 't al in orde, Jacques?" vroeg er een op gedempten toon.

Hugo, Hemling en Weyten grepen instinctmatig het gevest hunner zwaarden. Zonder te weten wat eigenlijk, vermoedden zij iets vreeselijks.

Degeen die had gesproken, drong, ruw stootend tusschen de bedienden, die de schatten droegen, en wilde ze hun ontrukken.

„Gelijk opdeelen", riepen de anderen, „eerlijk deelen!"

Doch bijna op hetzelfde oogenblik verscheen Jacques in de vestibule.

„Herbin, Bavau, Souquennille!" riep hij.

Ineens kwamen allen op dezelfde gedachte:

„Verraad", riepen zij.

In een oogwenk veranderde het tooneel in het halfdonker der trap; de eerste witte kaproenen, inziende dat de dragers niet tot hun bende behoorden, trachtten hen den terugtocht af te snijden, terwijl zij, Jacques en de zijnen ter hulp riepen.

Alena drukte het kind vaster aan haar borst.

Hemling, Hugo en hun vrienden wierpen zich op hun aanvallers, terwijl de bedienden, behoorlijk gewapend, zich verweerden tegen de witte kaproenen.

Niemand schreeuwde, geen mensch riep om hulp. Noch de ellendelingen, noch de vrienden des vorsten wilden de aandacht trekken; de eersten, omdat zij vreesden de soldaten te zien opdagen, de laatsten omdat het hun nutteloos voorkwam, alarm te maken, voordat het hun onmogelijk was geworden, zich te verdedigen.

Hugo van der Goes stond tegen de trap geleund en sloeg onophoudelijk met zijn breed, lang slagzwaard om zich heen.

De bandieten troffen Jacob Weyten aan den linkerarm, maar met een slag van het gevest sloeg hij dengene, die hem gewond had, terneer. Hemling streed met verbittering; vijf witte kaproenen lagen reeds bij de treden van den trap, juist tegenover de deur des ingangs; aan den anderen kant, en bijna gelijkvloers met het trapportaal, nam de strijd censklaps een andere wending. Een der roovers staakte eensklaps den strijd met de soldaten, die de vorstelijke diamanten verdedigden; hij merkte Alena op, die met zorg een last onder haar mantel trachtte te verbergen; de ellendeling rukte met geweld den mantel van het meisje weg, en hij herkende prinses Maria.

„Ha, daar hebben wij, wat we zoeken! Hier jongens..." riep hij, en ruw poogde hij het kind uit de armen van Alena los te rukken.

Dezespande echter al haar krachten in, drukte de prinses nauw tegen zich aan, terwijl ze de anderen ter hulp riep:

„Help, help, Van der Goes!" riep zij wanhopig.

Hugo keerde zich om, zijn zwaard uit het lichaam van een der ellendelingen rukkende, die hij juist doorboord had, en sloeg de hand van den ellendeling af, die reeds de blonde haarlokken der prinses gegrepen had.

Nu kende zijn woede geen grenzen meer; vol verbittering streed hij. Op 't zien, dat Jacob verflauwde, wierp hij zich met een snelle beweging voor hem en bedekte hem met zijn blaksemend zwaard, tot op het laatste oogenblik, waarop de laatste der witte kaproenen, Jacques, op de treden der trap neerstortte, het hoofd tot de kaken gekloofd. Hemling en vier bedienden van den hertog bleven ongedeerd over.

„Waar zijn de kostbaarheden, vroeg de schilder.

„Hier, heer!"

„Voort dan", voegde Hemling erbij.

Behoedzaam gingen de jongeleden over straat verder. De witte kaproenen, deden geen argwaan tegen hen ontstaan, en een uur later bevonden zij zich buiten de stad.

Terwijl Hemling en de zijnen, die met de bewaking der diamanten belast waren, deze in veiligheid brachten, nam Hugo van der Goes, na de deur gesloten te hebben, een der lampen van de trap, en herkende onder de gewonden twee dienaren van den hertog; daarna de hevig ontstelde Alena ondersteunend, ging hij met haar en Jacob Weyten de trap op, die naar de appartementen des hertogs leidde. De strijd was zoo snel en zoo stil toegegaan, dat deze er niets van gehoord had.

„Bij Sint George, wat is er nu gebeurd?" riep Karel op 't zien der binnentredenden. „Uw kleed is met bloed bevlekt, Alena, gij zijt gewond. Over het voorhoofd van uw vader loopt een sabelhouw... Hugo, spreek, spreek! Wat is er gebeurd?"

„Sire", gaf Hugo ten antwoord, „wij zijn door een bende witte kaproenen overvallen. Zij hadden het op uw diamanten en uw dochter gemunt. De meesten zijn dood, de anderen kan men ondervragen. De prinses, die zich zoo dapper als haar edele vader gedragen heeft, is gered; wij hebben God te danken voor onze redding.

Men riep nu de soldaten der wacht, bracht de gewonden in een kamertje beneden den trap, waar de hertog hen ondervroeg.

Jacques, die nog ademde, bekende alles, ook dat Florus onbewust in het komplot was gewikkeld. De ongelukkige, meer dood dan levend, werd met den schelm geconfronteerd.

„God weet, dat ik onschuldig ben!" riep hij. „Ik dacht een daad van vaderlandsliefde te doen. Genade Sire. Denk om mijn dochter; ik ben een vreedzaam herbergier, iedereen kent mij; vraagt u maar aan de heeren Van der Goes en Hemling, mijn klanten".

(Vervolg zie 1e blad).

gen. 't Is belachelijk.

Ook de tweede lichting eerst om 10.30 is immers veel te laat.

Maar vooral : waarom moet toch eerst alles naar Antwerpen ? Is daar geen andere regeling op te vinden ? En als dat gevonden werd dat Esschen zijn brieven rechtstreeks verzond zou 't dan ook niet zóó kunnen dat de brieven van hier (ik bedoel 't station) onmiddellijk in de bussen van postrijtuigen om 't even, Belgische dan wel Hollandsche geworpen worden.

Twee plaatsen die om honderd redenen de beste verbindingen, ook en zeker postverbindingen met elkaar moesten hebben, zijn er nog erger aan toe of ze honderd mijlen uit elkaar lagen.

En dat in 1913 !

Ze zullen 't wel niet doen, maar als ze eens aan 't veranderen, verbeteren gaan : daar is nog iets. Volgens een contract tusschen de Belgische en de Hollandsche regeering betreffende 't grenspost-verkeer is de port voor brieven verzonden van 't eene land naar 't andere mits binnen een kring van 30 K.M. vastgesteld op 5 cent (10 centimes). Alzoo, dat wanneer ik b.v. van Breda uit naar Esschen een brief wil verzenden ik hiervoor 5 cent voor een postzegel moet betalen terwijl, wanneer ik in de plaats een briefkaart wil zenden, ik 5 en een halve cent moet betalen.

Misschien zou dat ook nog „geregeld" kunnen worden.

HENRI ASSELBERGS.

Esschen, 22 October '12.

De Landstorm.

Onder deze benaming, welke verre van duidelijk weergeeft, met welke nieuwigheid het Nederlandsche volk te doen krijgt, heeft de wetgever ingesteld een aanvullingsreserve, bestaande uit vroeger gedienden en arbeidskrachten.

Menigeen denkt, 't is een na-aperij van Duitschland, waar de Landsturm reeds jaren bestaat. Van 1830 tot 1839 bestond hier te lande een landstorm, welke volgens het woordenboek van Van Dale beteekent : algemeene wapening van alle burgers. In vroeger dagen, toen het verreikend geschut in oorlogen niet gebruikt werd, stormden de landverdedigers in hun ontembaren overmoed met getrokken sabel of bajonet op den vijand in, maar in onze dagen is dat anders. De alles verwoestende vuurmonden houden de oorlogvoerende partijen ver uiteen, zoodat het stormloopen op den vijand niet of zelden meer te pas komt.

Maar 't kind moet een naam hebben! En 't zal volgens de laatste troonrede het noodige voor verdere ontwikkeling niet onthouden worden ; daar immers lezen we : „Met de voorziening in de behoeften betreffende de uitrusting en de verpleging van het leger zal worden voortgegaan".

Het groot getal lezers dat reeds landstormplichtig is of in de toekomst wordt, rechtvaardigt volkomen een nadere uiteenzetting van dit gedeelte der levende strijdkrachten.

Om echter geen afkeer voor den landstorm op te wekken, zij voorop gezegd, dat deze legerafdeeling uitsluitend in tijd van oorlog, oorlogsgevaar of ondere buitengewone omstandigheden tot werkelijken dienst kan opgeroepen worden, doch de landstorm reeds in vredestijd wordt gevormd, zonder in dien tijd verplichting te hebben. Zelfs in tijden van oorlog, enz. moeten de jongere volkrachtige mannen voorgaan, en eerst in den meest dringenden nood mag een beroep gedaan worden op de mannen van ouderen leeftijd en met meer verantwoordelijkheid opleggende levensverhoudingen ; (dus de militie en landweer worden eerst opgeroepen.)

* * *

Laat ons eens nagaan waaruit de landstorm in het algemeen zal bestaan of wie landstormplichtig wordt : 1o. de wegens broederdienst, kostwinnerschap, of in bijzonder geval vrijgestelde milicieplichtigen, in hetzelfde jaar geboren broeders of halfbroeders, dus in het algemeen de vrijgestelden van den militiedienst, niet ook de afgekeurden ; 2o. de lotelingen, die buiten oproeping blijven en dat zijn er tegenwoordig niet veel meer ; 3o. de miliciens na het volbrengen van den dienst bij de bereden korpsen, en de landweerplichtigen na ontslag uit den dienst ; 4o. de mariniers en vrijwilligers, doch die vindt men in deze streken weinig, waarom we daarover verder niet meer zullen spreken.

De vorengenoemden worden voor den landstorm ingeschreven, zoo ze na het inwerkingtreden der wet (8 Juli 1913) in een der bovengenoemde gevallen verkeeren. Van de vroegere lichtingen gaan de nog bij de militie of landweer dienenden na ontslag bij de militie of landweer tot den landstorm over, echter niet degenen die tot geen militieplichten gehouden zijn of reeds vóór 8 Juli l.l. zijn ontslagen.

Dit jaar zijn dat op de eerste plaats de militieplichtigen der bereden korpsen geboren in 1885, die op 1 Aug. l.l. in het landstormregister der jaarklasse 1905 zijn ingeschreven. De betrokkenen ontvangen binnen 8 dagen na den overgang bericht van die inschrijving. Ten tweede de landweermannen, geboren in 1878, die anders dit jaar vrij van militaire verplichtingen zouden geworden zijn, doch na ontslag op 31 Juli l.l. bij de landweer, nu tot hun 40ste jaar naar den landstorm overgaan.

Met 1 December a.s. zal een derde categorie landstormplichtig worden : nl. de van den militiedienst vrijgestelden, en die dit jaar geloot hebben, en wegens hun hoog nummer buiten oproeping bleven. Deze zijn geboren in 1894 en worden bij de jaarklasse 1914 voor den landstorm ingeschreven. Zoo zullen voor 't vervolg telken jare op 1 Aug. en 1 Dec. genoemde personen bij den landstorm komen tot 31 Juli van hun 40ste levensjaar.

Ter wille der beknoptheid zullen we van de op een en ander bestaande uitzonderingen geen melding maken.

De landstorm zal zijn samengesteld uit twee groepen n.l. militairgeoefenden, geschikt voor den gewapenden en ongewapenden dienst, en arbeidsgeschikten, waarvan enkel ongewapende dienst wordt gevergd. Tot de militairgeoefenden behooren zeer begrijpelijk al degenen, die gediend hebben, met uitzondering der hospitaal-soldaten en administratietroepen, die uit den aard van hun vervulden dienst in het hanteeren der wapenen niet of onvoldoende geoefend zijn.

Tot de arbeidsgeschikten behooren, behalve de zooeven genoemde twee categorieën, degenen die nooit onder de wapens zijn geweest. De wet waarborgt deze laatsten alzoo, tegen gebruik met wapenen tegenover den vijand. Zieken verzorgen en andere werkzaamheden zullen hun opgedragen worden.

De inschrijving voor den landstorm geschiedt ambtshalve in de woonplaats, dus zonder aangifte van den betrokkene. Ook bij verhuizing is hem geen verplichte kennisgeving, gelijk de manschappen der militie en landweer, opgelegd. Verhuist een landstormplichtige dan ontvangt hij van den burgemeester der nieuwe woonplaats een nieuw bewijs van inschrijving, welk bewijs zorgvuldig moet bewaard worden.

In werkelijken dienst zullen de landstormmannen een uniform, ken- of onderscheidingsteeken dragen, welke hun reeds in vredestijd worden verstrekt, evenals wapens aan degenen, die tevens tot den gewapenden dienst behooren.

Voor zoover geen uniformkleeding kan verstrekt worden, — dit zal uit den aard der zaak op de eerste plaats geschieden aan de militairgeoefenden — zullen ze ken- of onderscheidingsteekens dragen, als een oranje-katoenen band van 4 c.M. breed, voorzien van het in zwart opgedrukt Rijkswapen, dat gedragen wordt om den buitenkant van het om het hoofd sluitend deel van het hoofddeksel en daaraan bevestigd met het Rijkswapen.

Ter aanduiding tot welken werkkring de landstormman behoort of met welken militairen rang zijn positie is gelijk gesteld, zal hij sterren van zilver, biezen van goudgalon, ronde metalen plaatjes van zilver, chevrons van halfgoudgalon en geel kemelsgaren galon dragen op de kraag en op de benedenmouwen van den jas, op dezelfde wijze aangebracht als bij andere dienstplichtigen.

Meent een landstormman wegens ziekte of gebreken afgekeurd te zullen worden, dan zendt hij de aanvrage daartoe aan den Minister van Oorlog onder bijvoeging eener behoorlijk gelegaliseerde geneeskundige verklaring tot staving der gegrondheid der aanvraag.

Bij den landstorm ingeschrevenen, die voor geestelijken, bedienaars van den godsdienst studeeren, enz. kunnen worden vrijgesteld. Toch is het nalaten vrijstelling te vragen van geen belang, omdat enkel in tijden van oorlog werkelijke dienst kan gevergd worden en een betrokkene nog steeds zulk verzoek kan doen, wijl hij aan een oproeping niet behoeft te voldoen zoo hij slechts zorgt dat zulk verzoek bij den Minister van Oorlog is ingekomen.

(Venl. N.) H. K.

Oproep aan de jonge dochters.

Eenige weken geleden sprak ik bij toeval met twee Belgische kloosterzusters, sedert lange jaren werkzaam te Sao-Paulo (Brazilië), die daar zooveel goeds tot stand brengen. Bij het hooren hunner talrijke menschlievende werken, kwamen mij onwillekeurig de woorden der H. Schriftuur te binnen : „God heeft het zwakke der aarde uitverkoren om het sterke te beschamen". De oogst is hier groot, de werklieden zijn echter te klein in getal ; daarom besloot ik een oproep te wagen tot de jonge dochters, hopende dat de goede God aan dit vruchtbaar missieveld zijne arbeiders niet zal weigeren.

Brazilië is eene schoone, bergachtige, warme landstreek, besproeid door groote stroomen en gedeeltelijk bedekt door eeuwenoude bosschen. De voornaamste voortbrengselen zijn koffie, suiker, katoen, rijst, verfhout, goud en diamant. De bevolking is voor het meerendeel beschaafd.

De Zusters van den H. Vincentius à Paulo, wier Moederhuis gevestigd is te Gysegem, bij Aalst, (Oost-Vlaanderen), hebben zich op verzoek van Zijne Heiligheid den Paus aan de Missiën van Brazilië toegewijd.

Nauwelijks hadden zij hunne werkzaamheden begonnen te Olinda, bij Pernambuco, of de bisschop van Sao-Paulo, Mgr. Arcoverde, vroeg Zusters om in zijne residentiestad een weezenhuis te besturen. Op aandringen van dezen wijzen en talentvollen prelaat, die eenige maanden later tot den Aartsbisschoppelijken zetel van Rio-de-Janeiro werd verheven, hebben de Zusters hunwerkzaamheden uitgebreid. Thans bezitten zij vier huizen te Sao-Paulo, enz, behalve het weezenhuis, twee buitenscholen van meer dan 1000 leerlingen. Het ooglijdersgesticht is ook aan hunne zorgen toevertrouwd. Daardoor worden zij in de gelegenheid gesteld veel goeds te doen. Vele personen van het binnenland, door die ziekte aangetast, vinden met het heldere licht der oogen het onschatbaar licht der genade weder.

Aan de kerk der Paters Redemptoristen te Penha wordt een wonderbaar beeld van Maria vereerd. Dagelijks ziet men vele pelgrims neerknielen aan de voeten onzer Hemelsche Moeder, om troost en opbeuring te vinden in de moeilijkheden des levens. Dicht bij dit genadeoord bestaat het Noviciaat der Zusters. Reeds 33 jonge meisjes van deftige familie hebben de Heilige Geloften afgelegd of bereiden zich voor tot die groote genade.

Bij gebrek aan personeel kunnen zij de talrijke huizen niet aanvaarden, welke Z. D. H. de Aartsbisschop hun aanbiedt. Indien zij 100 Zusters meer hadden, zouden zij deze aanstonds kunnen plaatsen.

Voorwaarden tot aanneming : 1. Van deftige ouders zijn ; 2. Getuigschrift van goed gedrag vanwege de geestelijke overheid.

De Z.Eerw. Zusters verblijven tot 3 December in hun Moederhuis te Gysegem, bij Aalst, om met hunne Zeer Eerwaarde Algemeene Overste de belangen hunner Missie te bespreken.

Jonge dochters, die deze roeping in hun hart zouden gevoelen, wenden zich met volle vertrouwen tot de Z.E. Algemeene Overste der Zusters van den H. Vincentius à Paulo, te Gysegem, bij Aalst (Oost-Vlaanderen).

W. H. DE RIDDER,
Kapelaan.

Van 's levens Schaduwkant.

Nieuwsgierig al, of er nu weer iets weg zou zijn was ze dien morgen naar de waschloods gedaan, om rond te kijken over het erf. Ze stond er nu te zoeken tusschen al het drogende goed, de waschlijsten in haar handen en liep dan weer naar buiten, rondzoekende in het goed, dat daar te drogen hing of te bleeken lag. Bedrijvig telde ze af op de lijsten. 't Zou wel wonder zijn, dacht ze, al meer onder aan de lijsten komende, dat het nu zoo afliep. Bijna iedere week miste ze nog wat, dan het een dan het ander. Zou de dief haar nu met rust gelaten hebben ? Want 't was natuurlijk dezelfde, die haar telkens weer bestal; dat kon wel niet anders. Ze las nu, met haar vinger bijwijzend : „een overhemd", zocht dan rond tusschen het verspreide goed, liep dan weer buiten de loods, maar kwam na een oogenblik weer terug.

'k Zie het nergens, mompelde ze en begon opnieuw te zoeken.

Dan trok een glimlach over haar gezicht.

— Daar heb je 't nou weer, bromde ze, natuurlijk gestolen.

Als ze verder zocht, miste ze nog een hemd ook. Om zeker te zijn, zocht ze nogeens alles af, keerde dan naar huis terug. Het overhemd en het hemd waren weg ; daar was niks aan te doen. —

Toen om half één haar zoon thuis kwam, vertelde ze het.

— 't Is alweer zoo, zei ze, het hoofd schuddend, als hij tegenover haar aan de gedekte tafel was gaan zitten.

— We zijn weer een hemd en een overhemd kwijt.

— Deksels nog toe, gromde hij. Wie zou hem dat toch lappen ?

— Ja, vraag nou maar toe, zei ze. Hij legt zijn naamkaartje er niet bij.

— 't Moet een bekende wezen, natuurlijk meende hij, en altijd dezelfde. Dat zou 'k wel durven wedden.

— Natuurlijk, stemde ze toe. Als 'k maar eens een middel wist, om hem te snappen.

— Waarschuw de politie.

— Dat zou net zoo goed zijn, als de dief waarschuwen.

Verwonderd keek hij op.

— Als de dief de politie ziet, zal hij natuurlijk wel wegblijven, meende ze.

— Dan houd je tenminste het goed zei hij. —

— Ja, zoolang als de politie blijft, kwam ze, wat geërgerd, maar 'k zou liever eens willen weten, wie 't is.

Hij haalde even de schouders op. En zwijgend aten ze verder.

Maar toen hij 's avonds thuis kwam glimlachte ze.

— 'k Weet al wat ik doen zal, zei ze.

— Wat dan ? Vroeg hij.

— 'k Ga zelf op de loer zitten.

— Op de loer ? Waar zoo ?

Ze glimlachte weer.

In den kelder, zei ze.

— In den kelder ? kwam hij verbaasd.

— Ja, zei ze, 'k ben er vanmiddag geweest. Je ziet er heel het erf mee door 't raampje.

Hij scheen even na te denken.

— Ja, zei hij, dat kan. Maar laat mij er dan liever gaan zitten.

Zij schudde beslist het hoofd.

— Neen, neen, zei ze, dat doe ik zelf.

— Waarom nou ?

— Wel daarom.

Hij haalde even de schouders op.

— Je moet het zelf weten, zei hij.

Toen ze 's avonds laat den kelder inging, begon hij er nog eens over, wilde dan tenminste ook op blijven.

Maar ze wou er niet van hooren.

— Waarom zou 't noodig zijn ? zei ze.

— Jij moet morgen weer werken. Als ik je noodig heb roep ik je immers wel.

Voor het kleine kelderraampje, dat in het midden van den keldermuur was, had ze een stoel neer gezet. Zoo kon ze op haar gemak zitten uitkijken. 't Was zomer en van de kou zou ze niet veel last hebben. Maar toch had ze haar groote omslagdoek meegenomen. Rustig ging ze daar nu zitten, een stoof onder de voeten, en keek scherp en aandachtig uit naar buiten.

Het eene kwartier verliep na het andere. Het eene half uur na het andere. Ze moest er nu al wel een paar uur gezeten hebben en ze begon zich zelven koud te voelen en onaangenaam. 't Was toch altijd somber in zoo'n kelder en onwillekeurig luisterde ze telkens, of er geen muizen rondliepen. Ze sloeg den doek om en trok die losjes om zich heen, ging dan eens even staan, omdat ze wat stijf werd. Maar haar gelaat bleef vlak bij het raampje en haar oogen bleven zoeken in de duisternis over het leege erf.

Wat was het zoo stil 's nachts ! Ze hoorde buiten ieder geluid, het loopen van een man ver weg, het aanslaan van een hond, het sluipen van een kat die door de heg kroop en boven haar in huis het tikken van de groote klok Ze wou, dat die dief nou maar kwam. Of zou ze hier nou den heelen nacht moeten zitten ?

Ze schoof ongeduldig op haar stoel heen en weer. Een pleizierig werkje was 't zeker niet, zoo'n heelen nacht voor een donker kelderraampje te zitten kijken. En wie weet misschien was alles nog voor niks. Als ze er maar niks van opdeed. Zoo'n kelder is altijd wat vochtig. Ze kon er wel rheumathiek van krijgen.

Daar sloeg de klok één. Zou dat nou half één, of half twee of één uur zijn? zeker wel half twee. Ze was om half elf in den kelder gegaan en ze zat hier toch al uren.

Voor het raampje schoot plotseling een beest voorbij. Heftig verschrikt deinsde ze eerst achteruit, glimlachte dan als ze begreep, wat het was.

Haar oogen begonnen pijn te doen van het strakke staren. Ze kneep ze even dicht, maar sperde ze dan dadelijk weer open. Ze moest blijven 't-kijken. Als ze even niet keek, kon de dief haar ontsnappen.

Weer sloeg de klok één. 't Was dus straks geen half twee geweest. Zou het nu één uur of half twee wezen ? Enfin dat zou ze straks wel merken. Ze zou...

Eensklaps drukte ze het gezicht tegen het raampje. Ginds aan het eind van het erf, bij den weg, zag ze een mannenfiguur, die langzaam, voorzichtig nader kwam. Ze kon hem nog niet herkennen, maar ze zag hem stilstaan en spiedend rondkijken, dan weer behoedzaam verder sluipen. Strak tuurde ze naar de gestalte ; haar oogen spanden zich tot het uiterste. Dan plotseling, als de man afweek naar de waschloods zag ze het. Een onwillekeurige glimlach trok over haar gezicht, terwijl ze terug leunde tegen de leuning van haar stoel. Het was de veldwachter. De veldwachter, neen maar ! Ze tuurde weer ingespannen wat hij doen zou. Ze zag het nu zeker ; er was geen twijfel aan. Hij morrelde aan de deur van de waschloods, keerde zich dan, als hij die gesloten vond, om naar de wagenloods. Zoo'n schoelje ! Maar die zou ze erbij lappen, daar kon hij zeker van zijn.

Eensklaps bedacht ze zich en stond op. Er moest nog een ander zijn, die het getuigen kon, dan zij alleen. Zij zou haar zoon roepen.

Voorzichtig liep ze de keldertrap, tastend, omdat ze geen licht wou maken. Dan klom ze stootend nu en dan tegen deuren en tegen meubelen naar boven, waar haar zoon sliep.

— Henk, zei ze zacht aan zijn oor, Henk wordt eens wakker.

— Hei, kwam hij, verschrikt oprijzend.

— Stil, stil, zei ze, daar is iemand op het erf.

Met een sprong was hij het bed uit, schoot haastig wat kleeren aan.

— Zacht, zei ze, anders hoort hij het. 't Is de veldwachter.

— De veldwachter ? kwam hij verbaasd.

Ze knikte glimlachend.

Voorzichtig sluipend gingen ze samen naar buiten. Maar er was niemand meer. Ze zochten rond. De beide loodsen waren nog gesloten.

— Hij heeft onraad gehoord, zei Henk.

— Jammer, meende ze.

Bij een huiszoeking bij den veldwachter werden het pas vermiste hemd en het overhemd gevonden.

Gemengd Nieuws.

België.

DE WERELDTENTOONSTELLING TE GENT

is Zondag gesloten. 't Is een uitvaart — zegt het Hbd. van Antwerpen — en geen triomfcantate, doch een requiemzang, zal aangeheven worden.

Ofschoon men de balans en de winsten verliesregekening nog niet heeft opgemaakt kan men nu reeds zeggen, dat de tentoonstelling een groote mislukking is geweest.

't Ging ook wel wat straf in België.

„Luik, Brussel, Charleroi, Gent, ze zijn malkander opgevolgd in duizelingwekkende vaart, alhoewel het nieuws er af was ; 't gevolg is dat de menschen er tot over de ooren genoeg van hebben en dat Gent, de laatste aan de beurt, het meest geleden heeft van die vermenigvuldiging.

„Hoe meer 't verandert, het meer 't hetzelfde blijft, redeneert het publiek ; en de stroom van bezoekers vermindert, naar gelang het oord der tentoonstelling meer van het centrum verwijderd is.

„Het is gewaagd en gevaarlijk tentoonstellingen in te richten in plaatsen waar men in de bevolking zelve niet reeds een voldoende element vindt om 't succes gedeeltelijk te verzekeren ; men moet altijd afhangen van de menschen buiten de stad, doch in de stad zelve moet men ook eene vaste kliënteel vinden, die niet alleen naar de tentoonstelling komt, doch die er blijft en er geld verteert.

„Als die kern er niet bestendig is, dan treft de vreemdeling er niemand en hij gaat er ook loopen. Gent miste die kern volslagen en zoo kwam het dat, wanneer de avond ging vallen, de tentoonstelling dikwijls op een verlaten kerkhof geleek".

Een der leden van 't uitvoerend comité der Gentsche tentoonstelling schat het tekort op 2½ tot 3 millioen franken.

SPOORWEGONGELUK BIJ LUIK.

Te Chenée bij Luik zijn Woensdagnacht twee goederentreinen op elkaar gereden. De eene trein stond op het station te wachten op het sein van vertrek toen de andere binnenreed en — waarschijnlijk door niet goed werken der remmen — te ver doorgleed. Een stoker en twee remmers zijn gedood. een machinist is de hand verbrijzeld.

Frankrijk.

ONTZETTENDE SPOORWEGRAMP. RUIM 40 DOODEN.

Dinsdagavond heeft in de nabijheid van Melun een vreeselijk spoorwegongeluk plaats gehad, waarbij een groot aantal slachtoffers gevallen zijn.

De Marseille—Lyon express kwam in botsing met een posttrein uit Parijs. De beide locomotieven reden met volle vaart tegen elkaar in. De paniek, die onder de reizigers ontstond, was ontzettend. Alle elf wagens, van den posttrein, werden vernield en geraakten in brand. Het vuur kon niet geblusch worden.

Direct na het bekend worden van het ongeluk werd van Parijs uit een hulptrein met geneeskundig personeel gezonden. Ongelukkigerwijze had men vergeten de noodige zoeklichten mede te nemen, zoodat de redders in duisternis moesten werken.

In het station te Mélun heerschte groote opwinding. Daar zich ook verschillende beambten in eenige goederenwagens van den posttrein bevonden, vermoedt men, dat hun lijken zich tusschen de versplinterde en verbrandde wagens bevinden. Het aantal gekwetsten moet eveneens aanzienlijk zijn. Volgens een later ontvangen bericht, zouden reeds 45 lijken gevonden zijn.

Omtrent de verschrikkelijke spoorwegramp te Melun worden nog de volgende bijzonderheden gemeld :

De catastrophe gebeurde op slechts vijftig meter van het station Mélun. Sneltrein no. 2 uit Marseille zou juist den wissel passeeren, toen de posttrein no. 11 uit Parijs binnenkwam. Een botsing volgde, waarbij de laatste letterlijk doormidden werd gereden en alle wagens werden vernield. Van den sneltrein werden drie wagons, waarvan twee tweede-klasse, totaal versplinterd. Onmiddellijk na de botsing sprong de ketel van een der machines uiteen en spoedig daarop volgden lichtere ontploffingen van de gashouders voor de verlichting. Binnen enkele oogenblikken stonden de puinen in vlammen en uit de vuurzee stegen hartverscheurende jammerkreten op.

De eerste hulp werd door het stationspersoneel van Melun gebracht, maar ongelukkiglijk ontbrak 't den redders aan brandbluschmiddelen, waarom de brandweer van Melun ter hulp geroepen werd, die het vuur eerst na middernacht, — het ongeluk gebeurde omstreeks 10 uur — meester was.

Dan bleek dat twee postwagens, waarin een twintigtal postbeambten aan het werk was, geheel vernield en verbrand waren. De meeste van deze postambtenaren zijn dan ook omgekomen.

Reeds bij het eerste reddingswerk, dat wegens de duisternis en het slechte fakkellicht, niet wel vlotte, werden een tiental vreeselijk verkoolde lijken van postbeambten uit de puinhoopen gehaald. De redding der gewonden, ongeveer 30, ging eveneens met zeer veel moeilijkheden gepaard. Toen men reeds geloofde dat geen enkel levend wezen meer onder de puinen was, hoorde men plotseling een vrouwenstem roepen : „hulp ! hulp !" Men zag daarop een vrouw, die tusschen de puinhoopen zat opgesloten en toen de redders eindelijk tot haar konden doordringen, moest men eerst heur haren afknippen om de ongelukkige vrij te maken. Met ernstige brandwonden overdekt, werd de vrouw naar het hospitaal overgebracht, waar de arme gewonde het lijk van haar echtgenoot, een kapitein bij de infanterie aantrof.

De post voor Lyon, Marseille, Algiers, Corsica en Tunis is totaal vernield en ook de mail in den trein van Marseille zal wel schade hebben opgeloopen. De mail van den trein bevatte, behalve vele geldzendingen, ook een groote hoeveelheid edelgesteenten uit Indië. Om te verhinderen dat er gestolen werd, liet de plaatselijke commandant een dicht militair cordon rond de plaats des onheils trekken, dat in den morgen nog versterkt werd.

Den geheelen nacht en Woensdag den geheelen dag, heeft men naar de lijken der ongelukkige slachtoffers gezocht. De meesten hunner waren zoo deerlijk misvormd, dat men ze niet kon herkennen. Een telegram van Woensdagmiddag meldt, dat reeds 27 lijken naar het hospitaal van Melun zijn overgebracht, en dat waarschijnlijk nog vijf slachtoffers onder de puinen liggen.

Een ooggetuige van de ramp, een postbeambte, verklaarde, dat de posttrein op het oogenblik der catastrophe een snelheid had van ongeveer veertig kilometer. De wagen, waarin hij zich bevond, werd geheel vernield, en de man kon zich niet begrijpen, hoe hij gered was. Toen hij op de spoorlijn stond, zag hij een verschrikkelijk tooneel. Vele reizigers vluchtten als waanzinnig weg, en anderen, die gewond waren, deden bovenmenschelijke pogingen, om zich te bevrijden. Uit de puinen klonken hartverscheurende hulpkreten, welke nog verschrikkelijker werden, toen enkele ontploffingen volgden en alles in vlammen gehuld werd. De postbeambte vreesde, dat een twintigtal van zijn kameraden was omgekomen.

De machinist Dumaine, van trein no. 2, die aan het hoofd verwond is, werd in hechtenis genomen, omdat hij ondanks het onveilig signaal met een snelheid van negentig kilometer het station binnenreed.

Ofschoon de machinist Dumaine (een der best aangeschreven beambten der maatschappij) zeer onvoorzichtig is doorgereden, schijnt toch ook de mist die er hing voor een deel oorzaak van de ramp.

No. 91 WOENSDAG 12 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Telesph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Een Standbeeld voor Poirters,

den beroemden volksschrijver.

I.

Te Oisterwijk bij Tilburg zal dan 'n standbeeld opgericht worden.

Nou onze goede provincie Noord-Brabant heeft er waarlijk niet te veel.

Te Kuik zag ik er een van 'n ridder voor 't raadhuis staan; te Megen trof ik er een van Karel de Brimeu op 't kerkhof, in de St. Jan van Den Bosch vindt men 'n beeld van bisschop Masius, en op De Leur bij Breda staat 'n standbeeld van den befaamden turfschipper, die zoo'n rol gespeeld heeft bij de verrassing van Breda in 1590. Verder zou men nog kunnen wijzen op beelden van den H. Leoardus v. Vechel, St. Odulphus, etc.

Heel rijk — wat standbeelden betreft — ziet het er dus in Brabant niet uit!

Als men nu evenwel meent, dat er in ons gewest weinig of geen beroemde personen, het licht des levens ontvingen, zou men zich ten zeerste vergissen.

't Is werkelijk 'n heele rij flinke mannen, waarmee we voor den dag kunnen komen, en 't is inderdaad beschamend voor ons volk — hoe goed, hoe eenvoudig, etc. het overigens ook zij — dat er zoo weinig werk wordt gemaakt om de namen van beroemde inboorlingen te doen voortleven bij 't nageslacht.

't Kost toch zoo weinig. Een eenvoudige gedenksteen, geplaatst in 't geboortehuis van den persoon, dien men huldigen wil, is in den regel al iets, dat doel treft. En welke gemeente kan dat niet bekostigen?

Edoch van den grootsten hoop onzer besturen zie ik beter kans, honderd gulden voor 'n springstier los te krijgen dan 'n tientje voor 'n monument.

De's mer vrimdigheid, die nerreges toe dient!

Maar ondertusschen pleit het nou niet erg voor 'n hooge ontwikkeling onzer regenten, dat men de hulde aan groote mannen, zoo maar gewoonweg achterwege laat.

En dat op dit punt van onze burgemeesters zoo weinig initiatief uitgaat, is minstens even treurig.

* * *

Neen, waarlijk, we zijn in ons goede vaderland, waarop zooveel mooie liederen gemaakt zijn, wel 'n beetje te kalm; voor geestdrift voelen we in den regel niet veel; 't is net of 't iets uit den booze is. Aan historie doen we in Brabant zoowat niks. De geschiedenis van ons Bisdom dateert van vóór veertig jaren, is onvolledig, wiemelt van onnauwkeurigheden en is geschreven door iemand, die nu niet precies voor z'n taak berekend was. Sassen's Tijdschrift kon niet blijven bestaan, Taxandria moest zesmaal zooveel inteekenaars hebben.

* * *

Brabant heeft genoeg beroemde mannen voortgebracht, die 'n hulde waard zijn.

Om maar eens in de Meierij te blijven: te Helmond zagen o.a. het levenslicht Willem Herinex, bisschop van Yperen, G. Suykers, een beroemd geschiedschrijver en Lucas Gassel een schilder van naam uit de zestiende eeuw.

Te Mierlo werden geboren de Kardinaal Willem van Enckevoirt en zijn neef Goort van Mierlo, de tweede bisschop van Haarlem.

Son is de geboorteplaats van den beroemden bisschop Franciscus Sonnius;

Breugel van den vermaarden schilder Pieter van Breughel, wiens naam tot ver over de Nederlandsche grenzen bekend is.

Deurne schonk het levenslicht aan J. F. Martinet, die zijn tijdgenooten smaak voor de natuurlijke historie wist in te boezemen.

Gemert aan den bekenden letterkundige uit de zestiende eeuw, Joris van Lanckvelt, meer bekend onder den naam van Marcropaedius.

Schijndel kan trotsch gaan op Jan van Amstel, Vechel op Krayenhof, den ontwerper van het Keizerskanaal in Spanje, enz. enz.

Ik doe hier slechts terloops enkele der beroemde personen wier grepen.

bakermat in onze omgeving lag is vrij aanzienlijk.

H. N. OUWERLING.

Wordt vervolgd.

Herhalingsonderwijs.

Voor hen, die gewoon onderwijs genoten hebben, heeft de wetgever de gelegenheid opengesteld herhalingsonderwijs te ontvangen om het op de lagere school geleerde nog eens te herhalen, opdat 't geleerde beter begrepen en bijgevolg gemakkelijker en zekerder onthouden wordt.

Toch heeft dit onderwijs niet uitsluitend het karakter van herhaling; het kan zich volgens den wetgever ook uitstrekken over andere vakken van gewoon schoolonderwijs, dan waarin op de gewone school wordt onderwezen, mits van de vier vakken, welke dit onderwijs ten minste moet omvatten, er twee zijn der gewone lagere school, zoodat bedoeld onderwijs niet enkel herhalings-, doch tevens voortgezet onderwijs is. Maar onder welken naam, hoe gemakkelijk te volgen en goed verzorgd de herhalings-cursussen ook worden ingericht, het gros van het volk op de dorpen voelt er niets voor.

Hierop wenschten wij eens speciaal de aandacht te vestigen, omdat in de wintermaanden in alle openbare scholen gelegenheid wordt gegeven en moet gegeven worden tot het ontvangen van dit onderwijs, zoo ten minste 6 leerlingen zich daarvoor aanmelden. De bijzondere scholen zijn daartoe niet verplicht, doch het is in overeenstemming met de bestaande onderwijzerswet, dat ook die de gelegenheid geven, zoo meer dan 6 leerlingen daarom te vragen. Hoe goed bedoeld die wetsvoorschriften ook zijn, de gemeentebesturen en ingezetenen voelen er over 't algemeen te weinig voor. Wel wordt sinds 1901, toen de rijkswetgever de herhalingsschool finantieel in beter conditiën bracht, in het meerendeel der Nederlandsche gemeenten 'n cursus geopend, maar zooals we zeiden het getal deelnemers blijft te klein, omdat 't nut van al dat leeren oogenblikkelijk niet wordt gevoeld. Vooral op het platteland waar voor de kinderen niet zooals in de steden gelegenheid bestaat tot het bezoeken van vak- en ambachts- en middelbare scholen, is het van niet te overschatten belang, dat alle kinderen, die de klassen der gewone school doorloopen hebben, eenige winters herhalingsonderwijs ontvangen.

Dat scheelt echter nog veel; en de oorzaak daarvan ligt op de eerste plaats bij de kinderen zelf. Het leeren bevalt de jeugd niet; de kinderen zijn blij, dat ze maar van de dagschool af zijn. Het is begrijpelijk, zij beseffen nog niet, dat ontwikkeling en beschaving van grooten invloed zullen zijn op hun toekomst, dat daarvan grootendeels afhankelijk is, welken graad van welvaart hun in de samenleving zal beschoren zijn. Of zij zullen behooren tot de economisch zwaksten en achterlijken dan wel tot den flink ontwikkelden landbouwers- of arbeidersstand. Die jongelingen, mannen der toekomst, begrijpen nog niet, dat ten huidigen dage reeds voor den minst vernuftigen arbeid theoretische kennis en practische vaardigheid wordt geëischt en de toekomst dit in stijgende mate zal doen; den dag, waarop zij als nuttige leden der samenleving moeten fungeeren! Door ontwikkeling, beschaving en oefening dient voorkomen, dat de maatschappij hen zal doemen tot den zwaarsten, meest vernederenden en onaangenaamsten werkkring.

Wij zuidelijken worden reeds te dikwijls en ten onrechte achtergesteld, omdat onze geestelijke ontwikkeling wordt verkleineerd. Terecht spot men in onzen tijd met een beroep op de betrekking of plaats in de maatschappij door de ouders vervuld.

De ouders zien gaarne, dat hunne kinderen vooruitgaan in de wereld, vooral als ze van akkerman tot een meer intellectueelen werkkring geroepen worden. Daarheen moet echter niet op de eerste plaats het streven gericht worden; wel lijkt die betrekking schooner en eervoller dan dat eenvoudig akkeren; zeker is het echter dat een goed ontwikkeld akkerman en arbeider in onze dagen een ruimer bestaan vindt dan vele heertjes met hooge boorden. Maar dit moet den ouders niet weerhouden veel zorg te besteden aan het onderwijs der kinderen. Al is voor land- en fabriekarbeid geen geleerdheid noodig, toch heeft de maatschappij juist behoefte aan goed onderlegde, beschaafde arbeiders en akkerlieden. Daarom, wenschten zij dat hunne kinderen nuttige leden der maatschappij en geschikte arbeiders voor het bedrijf worden, dat ze dan zorgen voor hunne ontwikkeling, dat bij hen worden aangekweekt maatschappelijke, maar boven al christelijke deugden, daardoor legateeren zij hun de schoonste fortuin, waarvan tevredenheid en geluk afhangen, welke in dezen tijd niet te hoog kunnen gewaardeerd worden.

Het moet den kinderen niet overgelaten worden of zij al dan niet herhalingsonderwijs zullen volgen. Gebiedt het hun, vaders, en spaar bij onwil of verzet de roede niet. Vele kinderen zoeken naar verzinselen om van het leeren af te komen; gelooft hun antipathie tegenover medeleerlingen of onderwijzers niet. Hebt geen ooren voor hetgeen zij inbrengen tegen onderwijzers en druk over deze laatsten, althans nooit in tegenwoordigheid der kinderen, uwe afkeuring uit.

Meermalen hoorden wij: ons kind is dom, het kan niet leeren. Zeker, het eene kind leert beter dan 't ander; het bevattingsvermogen van alle kinderen is niet even schrander, maar als het blijft schoolgaan, zal 't ook leeren, misschien beter naar mate 't ouder wordt. Vermijdt steeds het dom te noemen, daardoor wekt gij bij het kind 't bewustzijn op, dat 't niet leeren kan, het zal zich geen moeite doen, en zonder inspanning komt er in casu zeker niets van. Beter is het, heeft 't iets goeds verricht, daarop te wijzen, opdat het, door aanmoediging geprikkeld, zijn volle kracht ontplooie. Het moet bewust worden met inspanning, goeden wil en volharding iets te vermogen.

Nu personen beneden 17 jaar, volgens de arbeidswet, in fabrieken en werkplaatsen niet den heelen dag mogen arbeiden, is het werk wel te regelen dat ze 's avonds vrij zijn. 't Is betreurenswaardig dat zoo weinigen herhalingsonderwijs genieten doch 't is te vreezen dat daarvan niet meer gebruik wordt gemaakt, zoolang de wetgever zich de zaak niet verder aantrekt en in de leerplichtwet naast het gedwongen schoolonderwijs de verplichting oplegt eenige winters herhalings-, middelbaar- of vakonderwijs te volgen.

Ongetwijfeld kon de over het algemeen nogal sober betaalde positie van onderwijzer, daardoor finantieel verbeterd worden. Het kan immers met 't oog op de werkuren geen bezwaar ontmoeten, zoo de onderwijzers des winters 's avonds bij hun vijf uren dagschool elken avond twee uur herhalingsonderwijs gaven, mits dat flink beloond werd. Misschien zal deze of gene meenen dat 5 werkuren een geringe dagtaak is, doch we moeten niet uit het oog verliezen, dat 't geven van onderwijs groote inspanning vordert. We weten wel, dat de sociale wetten met hun dwangmaatregelen een slijtenden invloed op de vatbaarheid van het sociale gemoed der menschen uitoefent, maar zonder dwang of direct gevoeld voordeel komt weinig goeds tot stand.

N. V. C.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

20)

„Vorst, indien gij wist..." ving Hugo aan.

„Kan ik iets voor u doen?"

„Neen, Sire, behalve dan dat gij mij toestaat wat ik vraag".

„Wees voorzichtig, Hugo van der Goes! Ik ben jaloersch op mijn vrienden. Ik geloof echter, dat ik eenig recht kan doen gelden op alle meesterstukken van uw bekwame hand. Zult gij niet te Gent voor een groot klooster of een kerk gaan werken?"

„Wees gerust, sire! Slechts met één groot werk zal ik me te Gent bezighouden!"

„En welk is dat?"

„Het portret dezer jonkvrouw!" gaf Hugo ten antwoord, terwijl zijn oog naar Alena dwaalde.

„Nu begrijp ik u", antwoordde Karel.

„Maar vergeeft ge 't me ook?"

„Ik hecht er zelfs mijn goedkeuring aan!"

„Heb dank, Sire!"

„Ik stel echter één voorwaarde".

„Mag ik weten welke, sire?"

„Dat gij daarna Alena naar mijn hof te Brussel zult terugvoeren".

„Geen beter meester kan ik dienen dan u!" zeide Van der Goes, de knie buigende.

De vrienden namen vervolgens van elkander afscheid, waarbij werd afgesproken, waar ze elkander zouden terugvinden.

„Ik zal misschien binnenkort van meester veranderd zijn", merkte terloops Ofhuys op.

„Wat? Gaat gij Vlaanderen verlaten?"

„Neen", antwoordde Kasper, „waar ik ben, zult gij mij kunnen vinden".

Zij drukten elkander hartelijk de hand, waarna de heeren de trap afdaalden.

De hertog steeg vlug te paard.

Evenals op den dag van zijn inkomste was er veel volk op de been en waren de daken en vensters allen bezet. In de straten moest hij door de scharen heendringen, en op de markt, welke hij passeerde, hoorde hij „Leve Bourgondië" door de gildelieden roepen, die hun heroverde banieren zwaaiden. Maar de toon der Gentenaars was ietwat spotachtig en alles scheen Karel den Stoute als waren 't beleedigingen toe. Na als overwinnaar de stad te zijn binnengekomen, verliet hij haar als overwonnene.

„Heeren Gentenaars", zeide hij, zich in zijn stijgbeugels opheffend, op het punt de stadspoort uit te gaan, „wij nemen nog niet voorgoed afscheid van elkander".

Ook de edellieden grepen naar hun zwaarden, bij wijze van afscheid of bedreiging, mompelend:

„Wij nemen nog geen afscheid, heeren Gentenaars!"

Jacob Weyten, Alena en Hugo zagen den stoet van uit het paleis langen tijd na, totdat hij uit het gezicht verdwenen was.

De grijsaard, door de voorafgegane spanning overprikkeld, viel thans in een zoo groote flauwte, dat men een draagbaar moest laten voorkomen, om hem naar zijn huis te vervoeren. Alena wendde alles aan om hem bij te brengen. Zij liet Hugo den gewonde vervoeren en toen de mannen, met de draagbaar op hun schouders zich in beweging hadden gezet, leunde Alena op den arm, dien Hugo haar toestak en sloeg met hem den weg naar haar woning in.

Aldaar heerschte groote bezorgdheid. De bedienden waren niet op de hoogte van alles, wat er in de stad was voorgevallen en hun meesters niet ziende terugkeeren, vroegen zij elkaar af, of Jacob Weyten en zijn dochter eenig ongeval was overkomen.

Zij begonnen luid te jammeren, toen zij hun ouden meester in dezen toestand weerzagen.

Hugo deed hen echter zwijgen, zond een van hen naar den dokter en liet de anderen den grijsaard te bed dragen. Hij wiesch zijn wonden, liet de gordijnen vallen, om 't licht te temperen, en liet daarna een versterkenden drank in den mond van Weyten druppelen.

Alena, aan het voeteneinde van het bed staande, zag naar Hugo en scheen een innerlijken troost te putten in de zorgen, welke deze aan den grijsaard besteedde. Men zou gezegd hebben, dat het meisje voor een oogenblik haar rechten aan Van der Goes afstond.

De inmiddels gekomen dokter verklaarde, dat de toestand van Jacob Weyten geen ernstig gevaar opleverde. Alena kon zeker zijn, dat binnen drie weken de wond zou genezen zijn.

Van der Goes kon niet meer van dienst zijn; hij begreep, dat hij zich moest verwijderen; zijn hart dreigde te breken, zijn oogen werden dof; Jacob was juist in een verkwikkenden slaap gevallen, zoodat hij geen afscheid van hem kon nemen; alleen drukte hij den wensch uit, den grijsaard spoedig hersteld te mogen zien.

„Bid voor hem", vroeg Alena bewogen.

Hij wist niets meer te zeggen; de woorden wilden niet over zijn lippen komen en daarom verliet hij haastig het vertrek.

's Anderen daags ging Hugo vroegtijdig naar de Sint Bavo. Hij had Alena beloofd te bidden en hij hield woord! Bad hij alleen zegen en voorspoed af voor de dierbare wezens, die gindsch huis bewoonden? Bad hij den Heer een deel zijner genade en vreugde over hem uit te storten. Dit was het geheim zijner ziel, die zich uitstortte voor zijn Schepper, den goddelijken vertrouwde, den vriend in de uren van beproeving.

De kapel verlatend, merkte hij Alena op.

„Wij hebben samen tot God gesproken", dacht Van der Goes. „Hij zal dan ook wel naar ons hooren". Aanvankelijk wilde hij haar naar den toestand haars vaders vragen, doch hij bedacht zich, toen hij vele armen, die aan den ingang van Gods huis de milddadigheid der geloovigen afsmeekten, Alena zag volgen.

De ongelukkigen gingen hun gewone aalmoes halen.

Als in gedachten verdiept, volgde Hugo hen. Had ook hij een aalmoes te vragen aan het schoone en reine meisje, dat de parel van Gent genoemd werd?

Toen Alena haar woning was binnengegaan, bleef de deur wijd open; de bedelaars wachtten de terugkomst af van het jonge meisje, dat voor een oogenblik verdwenen was. Zij kwam met drie vrouwelijke dienstboden terug, waarvan de eene een korf vol brood, de andere een mand met kleeren en wollen stoffen, de derde een geldbeurs droeg.

Alena ging langs iedere vrouw en reikte haar een brood, stopte haar een stuk zilvergeld in de hand en voegde er meestal nog de gift van een kleedingstuk bij. Hugo sloeg dit tafereel met aandacht gade: „Gezegend zijt gij, engel der barmhartigheid", mompelde hij voor zich.

VIII.

Jacob Weyten behoefde niet voortdurend het bed te houden; er kwam geen wondkoorts bij en zes dagen na het vertrek van Karel den Stoute, zat Jacob weer op in een grooten fauteuil, in twee donzige kussens gedoken. Een zachte schemering hing in de ruime kamer. De gebrandschilderde glazen in het boogvenster, gaven de H. Maagd Maria te zien, op een troon gezeten, omringd door engelen en gelukzalige geesten, die een groo taantal instruGenten bespeelden.

Alena, voor een kunstig orgel gezeten, gehuld in dien feeërieken tooverschijn, welke uit het venster neerdaalde, ontlokte aan het heerlijke instrument de zuiverste en verrukkelijkste accoorden, welke zij met hare klankvolle stem begeleidde.

Het meisje zong eene kerkelijke hymne, want in dien tijd was de muziek nog slechts het orgaan van het godsdienstig gevoel. Hare volle en frissche stem steeg en daalde met de tonen van het orgel; de zoetheid der Latijnsche woorden scheen tot harmonie op hare lippen te smelten.

De oude Weyten gaf zich geheel en al over aan de verrukking van deze harmonie en nooit wist een schilder een verrukkelijker tafereel op het doek te tooveren, dan deze groote en ruime binnenkamer van een oud burger van Gent opleverde. Dit halfdonker, dat de lijnen der voorwerpen in nevelen deed verdwijnen, deze lichtgloed uit het gekleurde venster, betooverende klanken, die kleurige bloemen, de fijne en teedere geuren der gewassen, de gesluierde tonen van het orgel, de figuur van Alena, zich badend in een tooverachtigen lichtgloed, alles stemde samen tot volmaking van het geheel.

Hugo van der Goes, die door de bedienden reeds als vriend des huizes werd beschouwd, stond, onaangediend, plotseling bij den fauteuil van Weyten, zonder dat deze hem had hooren konnen.

De artist drukte de hand van den gewonde, en gaf hem een teeken Alena

KAMERVERKIEZING
AMSTERDAM III.

Alweer is een socialist uitgevallen. Bij de gister gehouden herstemming in Amsterdam III, is gekozen de heer P. Otto (liberaal) met 6715 stemmen. Op den socialist J. Oudegeest waren 6082 stemmen uitgebracht.

KAMERS VAN KOOPHANDEL IN NOORD-BRABANT EN LIMBURG.

Maandag 24 November vergaderen te Eindhoven, ten stadhuize, de Kamers van Koophandel in Noord-Brabant en Limburg. Er zal een feestelijke ontvangst plaats hebben. 's Avonds is er een gemeenschappelijk diner.

LUCHTVAART.

De Luitenant-aviateur Van Steyn, die eenige weken geleden voor het militair brevet vloog en toen boven zeer vele plaatsen onzer provincie gezien werd, heeft op zijn vlucht van Den Haag naar Etampes (Frankrijk) tengevolge van het slechte weer, Zondag een noodlanding moeten doen te Quesnay, op de Belgisch-Fransche grens. Hij werd daar door de douane opgehouden en kon eerst Maandag zijn tocht voortzetten. Bij zijn landing te Péronne was een der draagvlakken van zijn Farman-biplan ernstig beschadigd.

BRIEVENGAARDERS.

Alle beambten der posterijen hebben hun vrijen avond en Zondag, alleen de brievengaarders waren daarvan tot dusver verstoken. Thans is door den directeur-generaal bepaald, dat met ingang van 16 November, alle brievengaarders, die met loopdienst belast zijn, daarvan des Zondags op Rijkskosten zullen worden ontheven.

De administratieve dienst moet evenwel alle Zondagen door hen worden uitgevoerd.

UNIFORMEN VAN POSTADSISTENTEN.

Door den directeur-generaal der posterijen en telegrafie, is opdracht gegeven aan de directeuren, de vraag tot de adsistenten te richten, of zij al of niet voor behoud van uniform zijn. Mocht de meerderheid er tegen wezen, dan zal tot den Minister van Waterstaat een daartoe strekkend voorstel worden gedaan, met dien verstande, dat f 40 per jaar kleedinggeld in de plaats daarvan zal worden gegeven.

VOETBAL.

De Zondag gespeelde oefenwedstrijd te 's Gravenhage had tot uitslag dat het Nederlandsche elftal met 4—3 van De Zwaluwen won. De Groot speelde wegens een ongeval niet mede.

Naar wij vernemen zal hij Zaterdag te Hull weder mede kunnen werken.

Het Engelsch elftal dat tegen de onze zal uitkomen is als volgt samengesteld:

Brebner, doel; Bun en Knight, achter; Littleword, Peacock en Dines, midden; Bateman, Raymond, Woodward, Farnfald en Barlow, voor.

HOEK VAN HOLLAND BIJ ROTTERDAM.

De Tweede Kamer heeft Maandagmiddag met 51 tegen 5 stemmen aangenomen het wetsontwerp tot vereeniging van Hoek van Holland met Rotterdam.

PEGOUD TE ROTTERDAM.

Gisteren heeft de vermaarde vliegkunstenaar Pegoud, te Rotterdam weer eene schitterende vertooning gegeven.

Niettegenstaande den regen waren duizenden en duizenden per trein en andere gelegenheid naar Rotterdam getogen en vormden met de Rotterdammers zelf, op het vliegveld Woudenstein, eene massa publiek, dat op meer dan 100.000 personen geschat werd.

De kleine Franschman had weer een overweldigend succes.

Het weer was intusschen opgeklaard en onder de toejuichingen van de massa toeschouwers, maakte hij zijne bekende toeren, duikelde tot tien maal toe om in de lucht en volbracht tweemaal op groote hoogte de looping the loop, vloog zijwaarts, enz. enz.

Het publiek was enthousiastisch en door het geweldig opdringen, kon de vermaarde vlieger zijn laatste en voornaamste toer niet meer maken. Er was geen plaats meer.

De vliegheld werd enorm gehuldigd.

Heden morgen vertrok hij naar Keulen.

AFSCHAFFING BAKKERS-NACHTARBEID.

In een vergadering van bakkerspatroons te Groningen, is met algemeene stemmen in beginsel besloten den nachtarbeid in de bakkerijen af te schaffen.

Een commissie werd benoemd om met de broodfabrieken en coöperatiebesturen daarover te correspondeeren, om daarna met volledige voorstellen te komen.

---

niet te storen en rechtop, geleund tegen den rug van den stoel van Jacob, gaf Hugo zich geheel over aan de betooverring dezer verrukkelijke stem. Terwijl hij luisterde, was hij als geheel weggevoerd. De stem van Alena daalde langzaam, zich verliezend in den stroom der orgelaccoorden, door hare hand opgeroepen; daarna stond het meisje op en haar instrument verlatend, ging zij naar haren vader.

Toen eerst zag zij, dat Hugo van der Goes aanwezig was.

Een levendige blos bedekte hare wangen.

„Hé! dat vind ik niet aardig, mij niet te waarschuwen, dat er bezoek is..."

„Dan zoudt gij mij beroofd hebben van het genot om u te hooren".

„Misschien zou ik beducht zijn geweest voor uwe critiek", zei ze lachend.

„Alena", zeide Jacob Weyten, „is meester Van der Goes dan niet uw vriend?"

Alena antwoordde niet, maar een fijn doek opnemend, zette zij zich hij het kruisraam neer.

Wordt vervolgd.

INSTORTING VOORKOMEN.

Men meldt uit Nijmegen:

Aan het magazijn van Vroom en Dreesman in de Broerstraat, waar verbouwd wordt, begon Zaterdag jl. plotseling de bovengevel over te hellen, terwijl in den muur een groote scheur ontstond. Daar dit gevaar voor de voorbijgangers opleverde, was men genoodzaakt zoo spoedig mogelijk stutten aan te brengen, om een instorting te voorkomen.

ROEKELOOSHEID MET VUURWAPENS.

Zondagmiddag waren twee jeugdige vrienden te Maastricht een revolver aan 't bezichtigen.

Uit gekheid zei de 18-jarige R. tegen zijn vriend: schiet maar op me. Ze is toch niet geladen. De vriend, evenmin wetende, dat het wapen geladen was, trok af en R. kreeg een scherpen kogel in de linkerzijde. In deerniswekkenden toestand is hij naar het hospitaal gebracht. — De schutter is radeloos van smart.

EEN STAALGIETERIJ IN ONS LAND.

Naar „IJzer en Staalkroniek" vernoemt, zal de firma Muinck Keizer te Martenshoek, die reeds op kleinere schaal dat bedrijf uitoefende, een groote staalgieterij oprichten, die zal worden gevestigd aan het Merwedekanaal bij Zuilen.

Een terrein van ruim 4 hectaren is voor dat doel aangekocht.

PLOTSELINGE DOOD.

Zondagmorgen werd onder de H. Mis van negen uur in de parochiekerk van O. L. Vrouw aan de Spaarne, te Haarlem, een 76-jarige vrouw uit Spaarnwoude onwel.

Terwijl zij uit de kerk naar de pastorie werd gedragen overleed zij.

In de pastorie werd haar nog de H. Absolutie gegeven.

Het tragische van het geval is, dat de vrouw juist in de bruidsdagen van haar gouden huwelijksfeest was. Zij was per rijtuig naar de kerk gebracht en onderwijl zou de woning van haar dochter, waar zij tijdelijk woonde, voor het gouden feest in de bloemen gezet worden. De man was bij het plotselinge overlijden tegenwoordig.

VOORZICHTIG VOOR KINDEREN.

De vorige week dronk een vijfjarig jongetje te Amersfoort uit een flesch azijnessence; de kleine is thans aan de gevolgen daarvan overleden.

DIEFSTAL MET INBRAAK.

Te Heerlen is diefstal met braak gepleegd in de woning van den koopman Kamperman, door het uitsnijden van een ruit. Ontvreemd werden twee gouden kruisen, één gouden halsketting met broche, 6 zilveren horloges en 3 revolvers.

EEN TREINDIEF OP HEETERDAAD BETRAPT.

Sinds geruimen tijd werden er voortdurend goederen gemist uit de treinen die op de Hollandsche spoor rijden tusschen Amsterdam en Utrecht. Uit koffers en pakken ontbraken voorwerpen, zonder dat kon worden uitgemaakt op welke wijze de verdwijning had plaats gehad. Wel werd geconstateerd, dat het feit geregeld voorviel, wanneer een bepaalde hoofdconducteur den trein leidde, zonder dat echter bewijzen konden worden geleverd van zijn schuld. Hij genoot tot dusver het volste vertrouwen, terwijl hij een flink salaris verdiende (f 26 wekelijks).

Toch moest op hem wel verdenking vallen, tot ten slotte de Amsterdamsche recherche aan de onzekerheid een einde heeft gemaakt. Vrijdagavond hadden zich eenige rechercheurs op handige wijze in den goederenwagen van den trein die uit Amsterdam naar Utrecht vertrok, laten insluiten, zonder dat de hoofdconducteur ook maar de minste argwaan koesterde. Op een gegeven moment, — het was op het baantraject tusschen Amsterdam en Weesp — haalde hij een groote bos sleutels uit zijn zak en opende met een daarvan een koffer, die tot de vrachtgoederen behoorde. Hij haalde er een tulband uit te voorschijn. Zijn bespieders namen dit alles zorgvuldig waar en knipten den dief, toen zij de gelegenheid daartoe schoon zagen. De hoofdconducteur werd te Amsterdam in verzekerde bewaring gesteld.

Hij woont te Utrecht en is jarenlang in dienst geweest der H. IJ. S. M.

EEN MOEILIJK GEVAL.

In de gemeente Harderwijk doet zich een niet alledaagsch geval voor.

Tot voor eenige jaren stond op een terrein aan de haven achter de gemeente-gasfabriek een molen. Op een kwaden nacht brandde de molen tot den grond af, hetgeen tengevolge had, dat het terrein, bij uitnemendheid geschikt voor de toen reeds in de pen zijnde uitbreiding der gasfabriek door de gemeente werd aangekocht, nadat den molenaar tegen een minimum prijsje een stuk grond op een andere plaats was toegewezen.

Thans, nu de uitbreiding der gasfabriek is tot stand gekomen, blijkt het, dat het perceel grond bezwaard was met een hypotheek van f 4000 en wil de houder, de heer F. aldaar zijn rechten doen gelden.

Met een overschrijving op den nieuwen molen neemt deze geen genoegen.

In deskundige kringen is men het er niet over eens, hoe deze zaak in het reine is te brengen.

EEN SLACHTING.

Door den laatsten trein van Amsterdam zijn Zondagavond bij het station Hoorn dertien koeien aangereden en gedood. De beesten zijn 's nachts geslacht om ze voor de consumptie te bewaren.

Eigenaars waren de heeren Hoek, van Purmerend, en Koolmees, van Rotterdam.

DOOR BENZINEDAMP GESTIKT.

Maandagnacht is de arbeider J. Kiers te Bovensmilde (Dr.), die belast was met het toezicht op een motor voor waterbemaling, waarschijnlijk door het inademen van benzinedamp gestikt.

DOODSLAG.

De landbouwer H. Broens te Hunsel (Limb.) die eenige dagen geleden bij gelegenheid van de gemeenteraadsverkiezing levensgevaarlijk werd verwond, is aan de gevolgen overleden.

UITSPRAAK VAN HET LATIJN.

Door het Doorluchtig Nederlandsch Episcopaat zijn de volgende besluiten genomen, welke ter kennis der Eerw. Geestelijkheid gebracht zijn:

1. Aangaande de uitspraak van het Latijn werd besloten de Italiaansche uitspraak aan te nemen, en wel met de volgende nadere bepalingen:

a. op de Seminariën en Colleges wordt zij ingevoerd terstond na de aanstaande Kerstvacantie;

b. de priesters aan het altaar en de kerkkoren kunnen deze uitspraak volgen, zoodra zij daarvoor voldoende geoefend zijn; maar zij moeten die volgen van Paschen 1915 af.

2. Aangaande den zang in de kerken werd besloten de authentieke Romeinsche zangboeken in te voeren met dezelfde bepalingen als hierboven onder 1b.

1200 RIJWIELEN GESTOLEN.

Naar Vrijdag ter terechtzitting van de rechtbank te 's Gravenhage werd medegedeeld, zijn er dit jaar daar ter stede reeds 1200 rijwielen gestolen.

89-JARIGE VROUW IN BRAND.

Te Enkhuizen is Donderdagmiddag de alleen wonende 89-jarige weduwe De Groot in brand geraakt, naar men vermoedt doordat zij de kachel wilde aanmaken met den inhoud van een petroleum-theelichtje. Op het hulpgeroep kwamen de buren toeschieten, die de vlammen doofden, welke het onderlijf reeds geheel aangetast hadden en haar boven 't hoofd uitsloegen. In deerniswekkenden toestand werd zij naar het Ziekenhuis vervoerd.

De vrouw is overleden.

EEN 102-JARIGE.

Mevrouw de wed. dr. v. d. Minne te Brielle vierde Maandag haar 102n verjaardag.

Deze krasse vrouw kan nog beschikken over haar volle geestvermogens. Alleen haar gehoor en gezicht zijn aan het minderen.

De jarige ontving vele blijken van belangstelling en talrijke bloemstukken.

Duitschland.

AUTO-ONGEVAL.

De auto van prins Frederik-Leopold, zoon van den gelijknamigen prins, heeft te Potsdam een 4-jarig meisje verpletterd, op 't oogenblik dat de chauffeur een rijtuig wilde ontwijken. Het kind stierf spoedig aan zijne wonden. Volgens de getuigen van het ongeluk heeft de chauffeur zich niets te verwijten, daar het kind letterlijk onder de auto geloopen is.

Frankrijk.

DE SPOORWEGRAMP TE MELUN.

Thans is men eindelijk gereed met de opruiming van de overblijfselen van het spoorwegongeluk, waarbij zeker 40 personen zijn omgekomen, terwijl men van 12 personen, die nog vermist zijn, vreest, dat hun hetzelfde lot heeft getroffen.

Zaterdag heeft de begrafenis plaats gehad van de verongelukte postbeambten, in de hal van het gare de Lyon Den geheelen morgen hingen op last van den minister van Handel, Post en Telegrafie de vlaggen halfstoks van alle postgebouwen te Parijs en in de departementen.

Dumaine, de machinist van den mailtrein, is Vrijdag opnieuw gehoord. Hij herhaalde, dat hij zich bewust was de seinen te zijn voorbijgereden en dus een onherstelbare fout te hebben begaan, maar hij had ze niet gezien door de snelheid van zijn machine of misschien ook door zijn vermoeidheid. Hij heeft geweigerd een advocaat aan te nemen, die hem werd aangeboden door zijn vakvereeniging.

„Ik wil niet dat de politiek er in wordt gemengd, verklaarde hij, ik wil niet dat mijn advocaat, onder voorwendsel mij te verdedigen, de maatschappij aanvalt".

De maatschappij verzekert dat zij wel degelijk rekening houdt met de vermeerderde snelheid der treinen en geleidelijk verbeteringen aanbrengt. Het station te Melun zal ook geheel worden gewijzigd.

De maatschappij houdt vol dat de seinen duidelijk zichtbaar waren.

Men heeft Zondag nog het bovengedeelte van een kinderlijkje gevonden onder de puinhoopen van den verongelukten trein. Het aantal slachtoffers is nu 41.

Dumaine, de machinist van den mailtrein Marseille—Parijs, aan wiens onbegrijpelijke roekeloosheid de ramp te wijten is, bevindt zich nog steeds in de gevangenis te Melun. Hij ligt ziek aan de ernstige kwetsuren, die hij bij de botsing opgeloopen heeft.

De hoofdconducteur van den mailtrein Vernet, behoort onder de geredden. Hij is na de ramp in het ziekenhuis te Melun opgenomen moeten worden, wegens den hevigen zenuwschok, die het ongeluk hem gegeven heeft en dit is, te meer begrijpelijk, daar Vernet het ongeluk om zoo te zeggen heeft zien aankomen. Hij heeft daaromtrent aan den rechter van instructie te Melun het volgende verhaal gedaan:

Ik was, zoo vertelde Vernet, in den eersten goederenwagen, dadelijk achter den tender van de locomotief. Ik keek naar buiten om te zien of de weg vrij was en in de verte zag ik achter elkaar de drie seinen.

Alle drie stonden op onveilig: het ronde sein, het middelste en het vierkante sein. Maar de trein stopte niet. Verschrikt bleef ik in de deur van den bagagewagen staan, verblind door den rook uit de locomotief.

Het eerste sein naderde en we vlogen er met volle snelheid langs.

Wat gebeurde er?

Ik greep naar de noodrem en trok uit al mijn macht.

Toen vloog ik weer naar de deur, die wijd open gebleven was. En intusschen vloog de trein in volle vaart verder. Het licht van het tweede sein vloog als het weerlicht voorbij. Ik rukte voor de tweede maal aan de noodrem. In de verte naderden de twee roode lichten van het vierkante sein, dat onmiddellijk volkomen stoppen beteekent.

De machinist scheen er niets van te zien; wij vlogen er door. Het was gebeurd. Ik begreep dat er een ongeluk moest volgen. Ik dacht er een oogenblik aan uit de wagen te springen, maar ik was bang dat het me mijn leven zou kosten. Ik ging achter in den wagen staan en ik had geen gedachten meer. Toen gebeurde het: een verschrikkelijke schok, het gekraak van wagens, die tegen elkaar verpletterd werden, geschreeuw. Ik verwachtte, dat de bagagewagen, waar ik stond, verbrijzeld zou worden tusschen den tender en de waggons. Als door een wonder werd hij overeind gegooid en een stroom koffers en kisten vielen op mij. Na wanhopige inspanning gelukte het mij er onder uit te komen en me een weg te banen tusschen de omgegooide wagens door, die begonnen te branden.

AUTO-BANDIETEN.

Zondagmorgen, omstreeks half elf, is in de nabijheid van Rijssel, in een put het lijk gevonden van den 20-jarigen chauffeur Dalmar. De ongelukkige was door vijf revolverschoten getroffen.

Des morgens was de jonge man met de auto uitgereden; waarschijnlijk heeft hij onderweg den moordenaar ontmoet en dezen mede laten rijden. Terwijl hij nu een der banden herstelde, werd hij onverhoeds aangevallen en doodgeschoten. Men vermoedt hier met naijver te doen te hebben.

Volgens anderen zou hier smokkelaarswerk in het spel zijn. Men verweet Dalmar, dat hij eenigen tijd geleden een chauffeur, die verboden waar over de grens voerde, zou verraden hebben. De man werd aangehouden op het oogenblik, dat hij een heele lading tabak over de Fransche grens wilde smokkelen. Hij besloot daarop zich te wreken en zou nu zijn voornemen uitgevoerd hebben.

Engeland.

ALGEMEENE STAKING BIJ DE POSTERIJEN.

Zondag zijn over geheel Engeland weer vergaderingen van personeel van posterijen en telegrafie gehouden. De woordvoerders deelden mede, dat de brief van den postmeester-generaal (houdende kennisgeving dat de regeering niet van plan is meer loonsverhooging toe te staan dan is voorgesteld in het rapport der staatscommissie) niet als officieel moet worden beschouwd. De regeering zal eerst Donderdag haar beslissing nemen. Valt deze ongunstig uit voor het personeel, dan zal een staking worden overwogen. Men achtte den tijd van Kerstmis, als er in Engeland millioenen kaarten van gelukwensch worden verzonden, daarvoor het meest geschikte oogenblik.

De door de staatscommissie voorgestelde loonsverhoogingen, bedragen in het geheel ongeveer 12 millioen gulden.

DE STAKING EN UITSLUITING TE DUBLIN

duurde Maandag reeds tien weken en veel hoop op een spoedige bijlegging is er niet. Integendeel achten de Engelsche bladen de spanning na het te werk stellen van „onderkruiers" veel grooter geworden. Maandag is voor het eerst als maatregel van verweer het posten sterk uitgebreid. Tot nu toe stonden voor fabrieken en werkplaatsen waar gestaakt werd, slechts enkele posters, doch voortaan zullen voor elke inrichting alle stakers, die er vroeger werkten, posten. De kans op gevechten tusschen werkwilligen en stakers is daardoor heel wat grooter geworden.

De tegenslag voor de regeeringspartij bij de tusschentijdsche verkiezingen is door de stakers luide toegejuicht. Zij zeiden dat het een goede les is voor „de liberalen, die Larkin gevangen hebben gezet".

Rusland.

HET MOORD-PROCES TE KIEFF.

Beilis is vrijgesproken.

Twee vragen werden aan de jury gesteld: eerstens is de moord in die fabriek van Zaitzeff bewezen; en ten tweede: indien hij bewezen is, is Beilis dan schuldig aan dezen moord en wel om redenen van godsdienstig fanatisme. Op de eerste vraag antwoordde de jury bevestigend, op de tweede ontkennend. Beilis is geheel vrij van schuld bevonden.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 12 Nov. 1913.

In de Zondag j.l. gehouden vergadering van den Boerenbond werd besloten op verzoek der leden een socialen cursus te doen geven.

Onze geachte Burgemeester, Voorzitter van den Bond, verklaarde zich bereid in de eerstvolgende vergadering dit onderwerp in te leiden met een lezing over: „Sociale Rechtvaardigheid", terwijl de WelEerw. Heer Simkens, kapelaan alhier, zich beschikbaar stelde tot het houden van een geregelden cursus.

— In de Katholieke Illustratie van verleden Zondag zijn opgenomen een drietal mooi geslaagde kiekjes van het alhier gevierde onafhankelijkheidsfeest.

— Zondag speelde de voetbalvereeniging B.F.C. I alhier en B.V.V. uit Den Bosch, een wedstrijd op het terrein achter de nieuwe gasfabriek, voor de eerste klasse competitie van den Noord-Brabantschen voetbalbond. Uitgelokt door het heerlijke weer, woonden vele belangstellenden dezen wedstrijd bij. Men kreeg van beide clubs over het algemeen goed spel te zien. De rust trad in met gelijk spel 1—1.

Na de rust scheen B.V.V. sterker aan te pakken en doelpuntte nog driemaal, zoodat deze wedstrijd eindigde in het voordeel van B.V.V. met 4—1.

De scheidsrechter kwam veel te laat op het terrein: eerst vijf minuten over drieën.

De B.F.C. I heeft om eenige gegronde reden tegen het spel van B.V.V. geprotesteerd.

— Door den directeur-generaal der staats-spoorwegen Mij. is een loffelijke vermelding toegekend aan J. Le Cocq, ondermachinist alhier, wegens betoonde oplettendheid.

— De plannen voor de nieuwe Fraterschool hebben thans een vasten vorm aangenomen. De heer Groenendaal heeft deze week de noodige opmetingen gedaan.

Deze school, voor gewoon lager onderwijs, zal gebouwd worden op den zoogenaamden „beemd", achter het „konijnshol". Daartoe zal de beemd natuurlijk heel wat moeten opgehoogd worden. Door het konijnshol komt een uitgang voor de kinderen van de Nieuwstraat, Onrooi, Langenberg, Kleinerliempde, enz. Aan den Burgakker blijft de uitgang voor de andere kinderen. De oude gemeenteschool op den Burgakker zal voor vergaderlokaal bestemd worden. Naar wij vernemen zal de school binnenkort worden aanbesteed.

— Maandagmiddag vloog de militaire vlieger Luitenant Versteegh over onze gemeente.

Betrekkelijk dezen vliegtocht schrijft men uit Soesterberg:

De luitenant-vlieger, W. C. J. Versteegh, heeft Maandag zijn militair brevet als vlieger gehaald, door het per vliegtuig afleggen van den afstand Soesterberg—Ede—Venlo—Gilze-Rijen—Soesterberg, met verplichte landingen te Ede, Venlo en Gilze-Rijen. Versteegh steeg 's morgens ongeveer half negen in het militaire vliegkamp te Soesterberg op, een half uurtje later landde hij op het vliegterrein te Ede, vertrok dadelijk weer naar Venlo, waar hij na daling, eenigen tijd uitrustte. Omstreeks half twaalf steeg hij te Venlo op en omstreeks één uur landde hij te Gilze-Rijen. Na ook hier eenigen tijd in het vliegkamp vertoefd te hebben, vertrok hij voor het laatste stuk van zijn rondvlucht, en precies te twee uur kwam hij weer in het militaire vliegkamp te Soesterberg.

Tusschen Ede en Venlo, ongeveer boven Arnhem en Nijmegen, had Versteegh met hevigen regen te kampen.

NAJAARSZITTING PROVINCIALE STATEN.

De leden der Provinciale Staten van dit gewest zijn door den HoogEdelG. Heer Commissaris der Koningin in Najaarszitting bijeengeroepen op Dinsdag 2 December e.k., 's namiddags 2 uur.

Het ligt in de bedoeling ter voortzetting der werkzaamheden een vergadering te beleggen op Woensdag 3 en Woensdag 17 December d.a.v.

VLIEGEN TE 's-BOSCH.

Ter gelegenheid der onafhankelijkheidsfeesten, georganiseerd door 's Hertogenbosch Belang, komen Henri Bakker en Heinrich van den Burg op het sportterrein te 's-Bosch, vliegdemonstraties houden. De data zijn 15, 16 en 17 dezer.

LICHTING 1914.

Het te dragen aandeel in de lichting der militie van 1914 bedraagt voor de navolgende gemeenten:

Aalst 2, Aarle-Rixtel 9, Asten 12, Bakel c.a. 10, Beek en Donk 10, Bergeijk 7, Berlicum 17, Best 12, Bladel c.a. 9, Boekel 6, Borkel c.a. 2, Boxtel 14, Budel 13, Deurne c.a. 26, Duizel 1, Dungen (den) 5, Eersel 7, Eindhoven 17, Empel c.a. 3, Erp 5, Esch 1, Geffen 7, Geldrop 14, Gemert 9, Gestel c.a. 21, Goirle 14, Heesch 7, Heeze 10, Helmond 60, 's Hertogenbosch 114, Hilvarenbeek 12, Hooge- en Lage-Mierde 8, Hoogeloon c.a. 8, Leende 4, Liempde 5, Lieshout 8, Lith 3, Luijksgestel 6, Maarheeze 1, Megen c.a. 3, Michiels-Gestel (St.) 5, Mierlo 10, Moergestel 7, Nuland 7, Nunen c.a. 9 Oedenrode (St.) 17, Oirschot 13, Oosterbeers c.a. 3, Oss 32, Reusel 2, Riethoven 1, Rosmalen 8, Schijndel 20, Soerendonk c.a. 10, Someren 17, Son c.a. 6, Stiphout 3, Stratum 23, Strijp 18, Tilburg 227, Tongelre 7, Valkenswaard 10, Veghel 17, Veldhoven c.a. 1, Vessem c.a. 6, Vught 32, Waalre 8, Westerhoven 3, Woensel 39, Zeelst 2, Zeegehuchten 3.

HET AANTAL VRIJGESTELDEN LICHTING 1914.

Wij laten hier volgen het aantal lotelingen der lichting 1914 dat ingevolge de plaats gehad hebbende loting van den Militiedienst zal zijn vrijgesteld.

Een vrij: Almkerk, Asten, Baarle-Nassau, Berlicum, Best, Boxtel, Budel, Cuyk, Deurne, Dinteloord, Dongen, Drunen, Dussen, Eindhoven, Fijnaard, Gestel, Gilze, Ginneken, Goirle, Halsteren, Hilvarenbeek, Hoeven, Hooge- en Lage Zwaluwe, Klundert, Loon-op-Zand, Made, Nistelrode, Oirschot, Oisterwijk, Oss, Ossendrecht, Oudenbosch, Oud- en Nieuw Gastel, Raamsdonk, Rucphen, Sprundel, Soerendonk, Someren, Standdaarbuiten, Steenbergen, Stratum, Strijp, Terheijden, Teteringen, Uden, Udenhout, Valkenswaard, Veghel, Vlijmen, Vught, Waalwijk, Waspik, Werken, Woens-

drecht, Woudrichem, Wouw, Wijk, Zundert.

Twee vrij: Bergen op Zoom, Etten, Oosterhout, Princenhage, Woensel, Zevenbergen.

Drie vrij: Helmond, Roozendaal.

Vier vrij: Breda.

Vijf vrij: 's Hertogenbosch.

Zes vrij: Tilburg.

In alle gemeenten, die tien lotelingen en minder hadden, is geen enkele vrij.

In Noordbrabant waren ingeschreven 2494, waarvan geleverd moeten worden 2397.

Over heel het land bedroeg het aantal ingeschrevenen 26871, het te leveren aandeel 25830.

Gezien het povere aantal vrijstellingen door loting is de vraag gewettigd of dit instituut niet zoo spoedig mogelijk moet worden afgeschaft, of voor de ongeveer 1000 lotelingen met al den aanhang van dien nog langer zulk eene verbazend hooge som moet worden uitgegeven. E. D.

ONDERHOUD ZUID-WILLEMSVAART.

Op Woensdag 26 November, ten 10½ ure, zal in het gebouw van het provinciaal bestuur te 's-Bosch worden aanbesteed:

Het onderhoud der werken van de Zuid-Willemsvaart, in de provincie Noord-Brabant, gedurende de jaren 1914, 1915 en 1916, in twee perceelen en in massa.

Raming per jaar perceel I f 21.000, perceel II f 20.000, massa f 41.000.

HET STATION EINDHOVEN.

De uitbreidingswerken, ten behoeve van het station Eindhoven, worden, na de opening der nieuwe lijn Eindhoven—Weert, krachtig voortgezet, want in de naaste toekomst wordt een zeer druk personen- en goederenvervoer van het Noorden naar het Zuiden, en omgekeerd, verwacht.

Dat echter de tegenwoordige toestand reeds uitbreiding noodzakelijk doet zijn, zegt het Hbld., bewijst de overstelpende drukte, die aan het goederenstation te Eindhoven heerscht, zoodat berging en aanneming van goederen grooten last en vertraging veroorzaken.

Eerlang zullen echter de terreinen van het station Eindhoven eene lengte van 15 minuten gaans beslaan; de breedte van het emplacement zal op bepaalde punten minstens 250 meter zijn. Vier hoofdlijnen zullen worden aangelegd, benevens een 26-tal secundaire sporen.

Het tegenwoordige stationsgebouw zal tot dienstgebouw en plaatskaartenverkoop worden ingericht. De nieuwe perrons worden door een 50 meter langen tunnel bereikt.

HOOGE RAAD.

De Hooge Raad deed Maandag o.a. uitspraak in de zaak van:

J. C. de J., te Woensel, door het kantongerecht te Eindhoven tot f 2 of 2 dagen hechtenis veroordeeld wegens het zonder daartoe gerechtigd zijn loopen over eens anders weiland.

Ambtshalve werd het vonnis wegens vormgebrek vernietigd en de zaak ook ten aanzien van den niet in cassatie gekomen medebeklaagde P. H. J., verwezen naar de rechtbank te 's Hertogenbosch.

TWEEDAAGSCHE SOCIALE CURSUS.

Programma van den Tweedaagschen Socialen Cursus van den Bond van R. K. Werkliedenvereenigingen in het Bisdom 's-Bosch, te houden te Raamsdonkveer op 7 en 8 Dec.

Zondag 7 December.

11½—1½ uur. Spreker: de WelEerw. heer L. Poell, Tilburg. Onderwerp: Het verkeerde van het Liberalisme en Socialisme.

3 uur. Lof met toespraak van den Eerw. heer Adviseur.

5—7 uur. Spreker: de WelEerw. heer L. Poell, Tilburg. Onderwerp: Onze Katholieke Maatschappelijke orde.

Maandag 8 December (O. L. Vr. Onbevl. Ontv.)

11¼—1 uur. Spreker: H. Brouwer Hilversum. Onderwerp: De wet op het arbeidscontract en hare praktijk I.

2½—4 uur. Spreker: H. Brouwer, Hilversum. Onderwerp: De wet op het arbeidscontract en hare practijk II.

5—7 uur. Spreker: de WelEerw. heer Poell, Tilburg. Onderwerp: Waarom en hoe onwikkelingscursussen?

Deze Sociale Cursus is toegankelijk voor a l l e Katholieken.

Toegangskaarten voor de vijf vergaderingen recht gevende op een gereserveerde plaats, ook in het Lof, kosten voor de leden van aangesloten vereenigingen 50 cent. Voor niet leden 75 cent.

Toegangskaarten voor één enkele Cursus-Vergadering kosten voor leden 15 cent. Voor niet leden 20 cent.

Programmaboekje met nadere inlichtingen, stellingen der sprekers, vertrek van treinen en tram zijn verkrijgbaar à 5 cent.

De toegangskaarten voor den geheelen Cursus en Programmaboekjes zijn tot 4 December verkrijgbaar tegen inzending van bedrag per postwissel, bij A. van Rijen, Secretaris van den Arbeid te Tilburg.

OIRSCHOT. Zondag werden alhier door de Rijkspolitie een zekere P. v. L. en G. v. d. E., houders van verlof tot verkoop van alcoholhoudenden drank anderen dan sterken drank bekeurd wegens het in voorraad hebben van sterke dranken.

HAAREN. Van de 5 jongelieden die uit onze gemeente deel hebben moeten nemen aan de loting voor de Nationale Militie, lichting 1914, is er niet e e n vrij.

— Het jaarlijksch onderzoek der verlofgangers der Landweer, zal dit jaar plaats hebben voor onze gemeente te Helvoirt, op Dinsdag 25 Nov. a.s.

— De alhier gevestigde R. K. leesbibliotheek, is van af heden weer geopend; met verlangen hebben de inwoners dit zoo nuttig werk, waarvan hier zoo veelvuldig gebruik wordt gemaakt, te gemoet gezien.

— Maandag j.l., des namiddags, passeerde boven onze gemeente een vliegmachine, koers zettende naar de richting Gilze-Rijen.

— Dinsdag j.l. hield de Vereeniging Prinses Juliana haar jaarlijkschen teerdag, in het café van den heer P. van de Ven.

St. MICHIELS-GESTEL. Het 60-jarig huwelijksfeest van Hein Verhagen en zijne gade zal op 20 Nov. a.s. feestelijk worden herdacht.

In de Vrijdagavond gehouden vergadering werd een feestcommissie geconstitueerd bestaande uit de heeren Van den Biggelaar, onderwijzer, W. Koolen, M. van Grinsven, J. M. Knicknie, gem. secretaris en A. Pompen.

Deze commissie heeft zich enkele subcommissies geassumeerd: eene voor de inzameling van gelden, eene voor den te houden optocht en eene voor de versiering. De commissie voor de inzameling van gelden heeft reeds een deel harer taak volbracht en mag nu reeds constateeren dat niet alleen de buurt der jubilarissen, maar alle ingezetenen willen meewerken tot welslagen van dit zeldzaam feest en de namen der feestcommissie zijn borg dat het feest in alle deelen slagen zal.

— Als blijk van tevredenheid heeft de Raad dezer gemeente het salaris van den heer Couwenberg, ambtenaar ter secretarie alhier, verhoogd met f 100.

's-BOSCH. Mejuffrouw Nelly B. M. van Mackelenbergh, alhier, slaagde j.l. Zaterdag 8 November, voor de vrije- en orde-oefeningen der gymnastiek, op het te Breda gehouden examen.

Genoemde Mej. genoot hare opleiding op de R. K. Kweekschool „Mariënburg" alhier.

TILBURG. Zondagavond 11 uur, bevonden zich vier paartjes in de Stedekestraat, toen nog een zekere v. d. R. zich bij hen voegde, waarop spoedig een woordentwist ontstond, die in een vechtpartij overging, waarbij de laatste op het hoofd zoodanige wonden bekwam, dat hij, door bloedverlies uitgeput, op het politiebureau kwam. Per brancard werd hij naar het gasthuis overgebracht, alwaar, bij behandeling door dr. Bloemen, bleek, dat de wonden, hoewel ernstig, niet levensgevaarlijk waren. Onmiddellijk werd door den commissaris van politie een onderzoek ingesteld; het is gebleken, dat de wonden werden toegebraeht door zekeren v. d. V. B. C.

MOERGESTEL. Bij een Zondag alhier gehouden voetbalwedstrijd, kwam een der spelers zoo geweldig met een ander in botsing, dat zijn onderbeen brak. Een geneesheer verleende op het veld de eerste hulp, waarna de gekwetste per rijtuig naar huis werd vervoerd.

ST. OEDENRODE. Zaterdag 8 Nov. hield onze gemeenteraad eene openbare vergadering. Aanwezig alle leden, met uitzondering van De Koning en M. Aarts. Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. Ingekomen stukken.

a. mededeeling opbrengst publieke verkoop canadaboomen. Goedgekeurd.

b. Procesverbaal van kasopneming.

c. Schrijven van A. P. Geurts, houdende dankbetuiging voor zijn benoeming tot onderwijzer met verplichte hoofdakte aan de hoofdschool. Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

d. Schrijven van J. v. d. Laar, hoofd der school Nijnsel, houdende verzoek ontslag onderwijzer voor het herhalingsonderwijs aan de hoofdschool. Op voorstel van den voorzitter wordt met algemeene stemmen ontslag verleend tegen 1 Januari 1914.

e. Schrijven van den Z.Eerw. Heer Van Zeeland, pastoor te Bakel, houdende verzoek om ontslag als lid der commissie tot wering van schoolverzuim. Als voor met ingang van heden.

f. Afschrift besluit Ged. Staten, houdende goedkeuring kohier voor hondenbelasting voor 1913.

g. idem, hoofd. omslag voor 1913. Hierbij merken Gedep. Staten op, dat de vaststelling dezer kohieren vroeger dient plaats te hebben en noodigen het gemeentebestuur uit die maatregelen te nemen, dat de werkzaamheden ter secretarie geregeld kunnen plaats vinden.

Beide besluiten worden voor kennisgeving aangenomen en naar aanleiding der opmerking van Ged. Staten deelt de Voorzitter mede, dat Burg. en Wethouders ter secretarie een ambtenaar hebben bijgeplaatst, waarvoor eerstdaags den Raad zal worden voorgesteld een salaris uit te trekken.

II. Oprichting openbare lagere school Vernhout.

Na eenige discussie wordt besloten alsnog langs officieelen weg het gevoelen van het gemeentebestuur van Best te dezer zake in te winnen.

III. Begrooting Burgerlijk Armbestuur 1914.

De commissie van onderzoek brengt bij monde van het lid De Leijer rapport uit en adviseert tot vaststelling. Met algemeene stemmen wordt deze vastgesteld in ontvangst en uitgaaf op f 4136.—.

IV. Aanbieding gemeentebegrooting 1914 en begrooting Bodem van Elde 1914.

Besloten wordt de eerste in ontvangst en uitgaaf op f 34738,33½ de tweede op f 832,88, 14 dagen ter visie te leggen.

V. Pensioensregeling gemeente-ambtenaren. De voorzitter heeft zich een uitvoerigen staat doen opmaken, houdende opgave der bedragen welke de gemeente zal te betalen hebben ingeval ze alle voor hare rekening neemt en ingeval ze alles wat ze, volgens de wet kan, op de ambtenaren wil verhalen. Hij geeft hiervan voorlezing. Daarna ontspint zich over deze zaak een langdurige discussie, terwijl ten slotte wordt besloten deze aangelegenheid, waarbij de gemeentefinanciën zoo nauw zijn betrokken, tot een volgende vergadering aan te houden.

VII. Vaststelling reglement St. Paulus-Gasthuis.

Ook deze aangelegenheid wordt tot een volgende vergadering aangehouden.

VIII. Uitloting schuldbrieven.

Uitgeloot worden de Nrs. 5 en 8, elk groot f 500.—; de Nrs. 19 en 21 elk groot f 250.—.

IX. Benoeming lid commissie tot wering van schoolverzuim.

Met algemeene stemmen wordt in de vacature Van Zeeland voorzien door benoeming van den weleerw. heer De Bont, kapelaan.

X. Benoeming onderwijzers belast met het geven van herhalingsonderwijs aan de hoofdschool en aan de school Nijnsel.

Voor de hoofdschool wordt benoemd met 6 stemmen de heer Geurts, op de heeren v. d. Velden en Diels werden resp. uitgebracht 2 en 1 stem. Voor Nijnsel wordt benoemd de heer v. d. Laar met 5 stemmen, terwijl op den heer Wegman 3 stemmen werden uitgebracht; 1 stem blanco.

Na nog eenige besprekingen over verkocht en nog te verkoopen hout, sluit de voorzitter de vergadering.

EINDHOVEN. Zaterdagavond vergaderde de gemeenteraad. Eenige ingekomen berichten werden voor kennisgeving aangenomen.

Besloten werd voor f 500 deel te nemen in het kapitaal der te stichten N. V. Prov. Noordbr. Electr. Maatschappij.

De verordening op de gemeentebedrijven werd artikelsgewijze behandeld en vastgesteld.

De begrooting der gemeente en die van het algemeen armbestuur voor 1914 werden aangeboden en in handen gesteld der commissie tot onderzoek.

Een brief van den heer Boland, ingenieur der S.S., over het maken van een tweeden uitweg, werd in handen gesteld der commissie voor de werken voor advies.

Ingevolge een brief van Gedeputeerde Staten, d.d. 2 Oct. 1913, G No. 225, over belasting op het keuren van vee en vleesch, werden de desbetreffende verordeningen gewijzigd overeenkomstig de door Ged. Staten in genoemd schrijven gegeven wenken.

Een brief van den kapitein der maréchaussée, over de verbouwing der kazerne, werd gerenvoijeerd naar de commissie voor de werken.

Punten 12 en 13 in zake pensioenregeling der gemeente-ambtenaren, werden aangehouden tot het rapport van den Pensioenraad zal zijn ingekomen.

Op het verzoek van de heeren Petit & Fritsen te Aarle-Rixtel, om de door hen in 1867 geleverde klokken te mogen onderzoeken, werd overeenkomstig het voorstel van B. en W. afwijzend beschikt.

Naar aanleiding van een verzoek van P. J. H. Basten en anderen, in zake verplaatsing van de fruitmarkt, wordt goedgevonden, dat B. en W. de wenschelijkheid in overweging zullen nemen, een nieuwe Vrijdagsche fruitmarkt in te stellen.

Een adres van L. Keunen en anderen, over verbetering der Volkshuisvesting, wordt aangehouden tot de volgende vergadering.

Het voorstel van B. en W. tot het aangaan eener geldleening, werd aangehouden tot na de behandeling der begrooting.

Als lid der plaatselijke schoolcommissie, vacature-Rijken, werd benoemd de heer Leo Schellens.

Overeenkomstig het voorstel van B. en W., in overleg met den veearts Rijssen, werd besloten eene nieuwe oproeping te doen om een keurmeester voor vee en vleesch op een aanvangsalaris van f 900, hetwelk om de twee jaar wordt verhoogd met f 50, tot een maximum van f 1200. In verband daarmede werd het salaris van den keurmeester, den heer Roemen, ingaande 1 Nov. j.l., verhoogd tot f 1050, hetwelk met 1 April zal worden gebracht op f 1100.

Voorts werd goedgevonden het salaris der keurmeesters te verhoogen met f 40 voor het houden van een rijwiel.

Vermits de heer Vrijdag wegens ziekte zal moeten gepensioneerd worden, werden B. en W. gemachtigd een oproeping te doen voor een havenmeester, tevens belastingcontroleur en bevolkingsagent, op een salaris van f 800.

Aan B. en W. werd een crediet verleend van f 30, voor de ontvangst der gemeenschappelijke Kamers van Koophandel en Fabrieken van Noord-Brabant en Limburg, ten stadhuize alhier. B. C.

EINDHOVEN. Bij het te Rotterdam gehouden examen voor diploma correspondentie stenografie Groote, slaagden o.m. de drie candidaten, opgeleid door het hoofd der R. K. Bijzondere Meisjesschool alhier, de Eerw. Zuster Albertina. Het succes van de eerw. opleidster mag wel groot genoemd worden, wijl van de 32 candidaten slechts 8 het diploma ontvingen.

— Het welbekende „Jantje Vermeulen", in dienst bij de gemeentereiniging, was er Zondagmorgen op uit getogen de nieuwe werken aan het station te inspecteeren, toen hij ter hoogte van de Dommelbrug plotseling door den trein van Weert aangereden en door den schok in de rivier geslingerd werd.

Hoewel de trein onmiddellijk stopte en met behulp van eenige mannen het ongelukkige mannetje direct uit het water kon worden gehaald, bleek hij door den val zoodanige kwetsuren te hebben opgeloopen, dat zijne overbrenging naar het gasthuis te Eindhoven dringend noodig was. Bij onderzoek van den dokter bleek daar dat reeds alle geneeskundige hulp tevergeefs was. Na nog de H. Sacramenten te hebben ontvangen, overleed de ongeveer 70-jarige man, die jarenlang de welbekende Zaterdagsche verschijning met de bel uitmaakte. E. D.

WOENSEL. Vrijdagavond kwam een jong meisje te laat aan den tram naar Son, het was de laatste en zij moest noodzakelijk daar zijn, waarop zij besloot den weg te voet af te leggen.

Omtrent den Boschdijk vroeg zij aan een zekeren v. Sch. den weg, die haar galant aanbood haar te vergezellen, daar hij ook juist naar Son moest. Op een afgelegen plaats randde hij het hulpelooze meisje aan. Gelukkig kwam op haar geroep spoedig een man en een vrouw ter hulpe toeschieten, waarop de aanrander zijn voordeel zocht in een overhaaste vlucht. Evenwel was hij herkend, en werd aangifte bij de politie gedaan, die van Sch. Zaterdag arresteerde en gevankelijk naar Den Bosch transporteerde, waar hij de straf voor zijn brutalen aanslag niet zal ontgaan. E. D.

GESTEL. De Wielerwedstrijd. Zondag had op de Wilhelminabaan alhier de sluitingswedstrijd plaats. Het mooie weer, maar vooral de spannende strijd dien men verwachtte tusschen de vier beste Noord-Brabantsche koppels, had een talrijk publiek gelokt.

Nu toch zou beslist worden wie de sterkste waren Maas—Vlemmix, Tielemans—Dubach, of Verlinden—Althuijzen. Maas, de kampioen en zijn maat Vlemmix waren favoriet en door achtereenvolgens drie manches te winnen hebben zij dat vertrouwen niet beschaamd.

Reeds de eerste manche kregen we een spannenden strijd te aanschouwen. Verlinden—Althuijzen gaven het bij de 24e ronde reeds op, doch de kamp van de beide andere koppels was tot het laatste oogenblik hevig; 't was slechts bij de laatste ronde dat Vlemmix door 'n uiterste krachtsinspanning met een banddikte won van den taaien Helmonder Tielemans.

Over de tweede manche werd veel korter gedaan en Herman Maas bewees hier dat hij zijn kampioenstitel met eere draagt. Vooral in de spurt beslist hij over uitstekende capaciteiten, wat hij liet zien in de laatste 5 ronden door met ¾ baan voorsprong op Tielemans als eerste de eindstreep te passeeren.

Toen kregen we de derde en laatste manche en deze was niet minder belangwekkend. Luide moedigde het publiek zijn favorieten aan, Tielemans vooral verdedigde zich krachtig tegen de onophoudelijke felle aanvallen van Maas en Vlemmix, tot eindelijk de kampioen hem voorbij vloog en in prachtigen sprint voor de derde overwinning zorgde.

Op de eerste plaats hulde aan de beide Woenselsche renners Maas en Vlemmix die hoopvol 't volgend seizoen tegemoet mogen zien. Ook Tielemans die tot het bittere einde zich geheel gaf, mogen we niet vergeten. Zijn maat Dubach was minder goed, sukkelde daarenboven met zijn fiets.

De Lange Bakker reed evenmin zoo als wij van hem verwachtten, zeker door te weinige oefening. Althuijzen daarentegen hield er steeds 'n stevige pace in.

BERLICUM. Zondagavond werd bij de gemeentepolitie aangifte gedaan door H. K., dat bij hem in den nacht van 8 op 9 dezer verschillende kippen waren ontvreemd. De politie ontdekte spoedig, dat de dief een hond was, die getracht had zijn buit in den grond te verbergen.

DINTHER. Zondagnacht werd alhier inbraak gepleegd in de achterhuizen van vier boerenwoningen en in een korenmolen. Voor zoover men heeft kunnen nagaan worden ongeveer drie vaten rogge vermist. Van de daders geen spoor.

Beknopt Verslag der Proefvelden

aangelegd door het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" te Boxtel en Omstreken.

Evenals vorige jaren werden van wege het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" in Boxtel en omstreken wederom eenige proefvelden aangelegd om de gunstige werking van kali, (hier kainiet en patentkali) te laten zien. Van de proefnemingen welke onder toezicht van ondergeteekende werden aangelegd, heb ik de eer de landbouwende lezers van dit blad een verslag aan te bieden.

Van deze proeven werden genomen:

2 met aardappels te Haaren.

2 met voederbieten en 1 met aardappels te St. Michielsgestel.

1 met voederbieten en 1 met aardappels te Schijndel.

1 met rogge te Boxtel.

Er zijn echter nog meerdere proeven genomen, doch deze stonden niet onder toezicht van ondergeteekende.

Vooraleer de verschillende proefnemingen apart te behandelen wil ik eerst een kort overzicht geven betrekking hebbende op de weersgesteldheid in verband met de proefnemingen

Het warme, groeizame weer in de maand Mei werkte gunstig op de verschillende gewassen, de aardappels en bieten kwamen spoedig op, terwijl het hooiland buitengewoon veel beloofde. Deze warmte ging echter gepaard met veel regen en omweersbuien, welke het graan deed legeren en onkruidbestrijding zeer bemoeilijkte, hetgeen nog vergerde toen begin Juni het weer bepaald regenachtig werd. Over sterke vervuiling van verschillende perceelen werd dan ook algemeen geklaagd.

De bieten stonden in het begin zeer ongelijk, terwijl vele velden van ziekten en vreterij hadden te lijden, sommige zelfs zoo erg dat men zijn toevlucht moest nemen tot omploeging, om dan later uit te planten.

Gedurende den geheelen zomer stonden de buitenvelden dan ook maar matig en was het te voorzien dat men eene opbrengst zou krijgen beneden het gemiddelde. De warme dagen in het laatst van Augustus en gedurende de maand September hebben echter aan de bieten nog veel goed gedaan, zoodat men over het algemeen nog al tevreden is.

Door het vroegtijdig optreden der aardappelziekte zijn de meeste velden te vroeg afgestorven, zoodat de oogst erg verschillend is.

En nu ter zake:

Aardappelproef bij M. v. d. Ven, secretaris Boerenbond te Haaren. Ter grootte van 10 are werd het perceel in 4 kleinere perceeltjes verdeeld, n.m.l. 1 van 1 are, 1 van 2 are, 1 van 3 are en 1 van 4 are.

Zie hiernaast de teekening.

Perceel 1 bleef onbemest, terwijl de perceelen 2, 3 en 4 per H.A. ontvingen 900 K.G. Slakkenmeel en 350 K.G. zwavelzure ammoniak. Om de werking van Patentkali te doen zien ontvingen de perceelen 3 en 4 respectievelijk 400 en 600 K.G. Patentkali per H.A. terwijl perceel 2 geen kalibemesting ontving. Uitgenomen het Slakkenmeel hetwelk vroeger werd uitgestrooid, werd de bemesting toegepast op 5 April. Ongeveer half Augustus werd een begin van krulziekte waargenomen, welke echter geen noemenswaardige schade deed. Op 15 September werd gerooid.

Over de opbrengst een volgenden keer.

JAN LEERMAKERS,
Boxtel.

Wordt vervolgd.

Burgerlijke Stand.

Boxtel.

Van 2 — 8 Nov.

GEBOREN:

Hubertus A., z. van A. van der Weide en G. van Deursen, Breukelen. — Willem, z. van J. Ooms en W. Hansen, Breukelen. — Margaretha M. C., d. van K. H. Wollerich en J. C. R. Huijbers, Markt. — Lambertus H., z. van F. van Oorschot en M. Wagenaars, Gemonde. — Cornelia B. J. Th., d. van W. P. G. van Riet en E. Peters, Molenstraat.

ONDERTROUWD:

Christiaan Voets, 26 j., Tongeren en Anna van Esch, 26 j., Breukelen. — Thomas J. M. van der Meijden, 44 j., Rechterstraat en Jozina G. M. Heestermans, 24 j., Leiden.

GETROUWD:

Johannes Broeren, 27 j., Lennisheuvel en Martina van der Horst, 22 j., Zandvliet. — Franciscus van Dun, 31 j., Kleinderliempde en Maria Th. Tinnenbroek, 21 j., Onrooi. —

OVERLEDEN:

Johanna Vos, echtg. van C. van den Boogaard, 49 j., Gemonde. — Johannes W. Heeskens, 4 j., Rozemarijnstraat. D. en A.

Berkel c.a.

Van 31 October — 7 November.

OVERLEDEN:

F. J. Obbens, 62 jaar.

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 11 Nov. Aanvoer 9105 K.G. Hoogste prijs f 1.46, laagste prijs f 1.34 middelprijs f 1.40

's BOSCH, 11 Nov. Aangevoerd 16315 kilo hoogste f 1.45, laagste f 1.32 middelprijs f 1.41 per kilo.

MAASTRICHT, 11 Nov. Aangevoerd 45960 kilo, hoogste f 1.52, laagste f 1.39 middelprijs f 1.45.

Eier-Veilingen.

ROERMOND, 8 Nov. Aanvoer 114730 eieren Hoogste prijs f 8.50, middelprijs f 8.15, laagste prijs f 7.50 per 100.

's-BOSCH, 10 Nov. Aangevoerd 162 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.66 tot f 0.72, 2e kwal. f 0.60 tot f 0.66; 3e kwal. f 0.54 tot 0.60 per K.G.

Advertentiën.

Nederlandsche

Heidemaatschappij

ARNHEM.

Wegens vertrek van den Heer Y. M. DE JONG, opzichter der Maatschappij te Boxmeer, zijn de werkzaamheden in de Provincie Limburg en het oostelijk gedeelte van Noord-Brabant opgedragen: voor wat betreft de ontginningen, enz., bezuiden de Gemeenten Panningen, Kessel en Beesel, aan den heer J. A. VAN NES, Opzichter te Valkenswaard.

Voor wat betreft de ontginningen, enz., ten Noorden van die lijn aan den Heer J. DRIEBERGEN, Opzichter te Boxmeer.

Voor inlichtingen omtrent adviezen, opdrachten voor ontginning, exploitatie, taxatie, e. d. gelieve men zich tot één dezer ambtenaren of tot de Directie te Arnhem te wenden.

BOEKHOUDEN.

Schriftelijke opleiding voor praktijk diploma en akte M. O. f 3.— per maand, prospectus franco op aanvrage. J. VAN DER WEES, Leeraar M. O, Vrouwjuttenland 10, Delft.

In de laatste 2 jaar slaagden 23 leerlingen voor het Mercuriusdiploma.

Bekendmaking.

Hiermede heeft ondergeteekende de eer aan het geachte publiek van BOXTEL en omstreken bekend te maken, dat hij voornemens is in de Kerkstr. No. 22, op **aanstaanden Donderdagavond 13 dezer,**

eene zaak te openen

in

Koloniale- en Grutterswaren,

annex in **Confectie en Modeartikelen, Costuumrokken en Blousen, ook naar maat.**

Minzaam aanbevelend,

O. van den Bergh.

Verkooping van

Kanadaboomen, oude Schoolbanken en een Wagen.

Voor de gemeente BOXTEL zullen publiek worden verkocht:

4 koopen (22 stuks) Kanadaboomen

staande nabij den Oksenwiel en

8 koopen (25 stuks) Kanadaboomen

staande in Velddrielskamp.

De boomen worden verkocht in perceelen en daarna in twee Massa's.

Onmiddellijk daarna zullen worden verkocht:

10 koopen oude Schoolbanken en een ouden Wagen,

te bezichtigen op het Gemeente-terrein op den Burgakker.

Inlichtingen geeft de Heer DEKKERS, Gemeente-opzichter.

Deze verkooping geschiedt ten huize van den Heer WOLLERICH (Hôtel „DE KEI") op de Markt te Boxtel, **Dinsdag 18 November 1913,** des namiddags om vier uur precies.

Boxtel, 8 November 1913.

De Burgemeester van Boxtel,
A. GIJSEN.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

P. J. PEEREBOOM.
Groothandel in
KREUKELS.
WIERINGEN.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

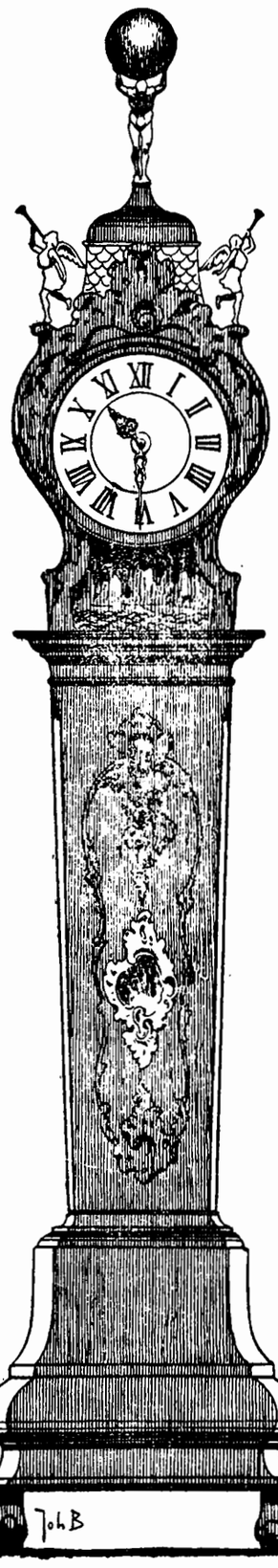

Het beste uur in Kantoortijd voor een kop
Blooker's daalders Cacao

ELECTRISCHE VERLICHTING

Bij gebruik van de nieuwe metaaldraadlampen zijn de kosten lager dan die van : elke andere verlichting :

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
net van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Een lichte verkoudheid, een groot gevaar!

indien zij niet tijdig verzorgd wordt. Het lichtste kuchje, de onbeduidendste verkoudheid kan bij verwaarloozing in de ernstigste borst-, keel- of longaandoening ontaarden.

Vraag eens aan lijders aan asthma, bronchitis, influenza of tering: „Hoe zijt ge aan Uw kwaal gekomen", dan zullen ze U antwoorden dat hun ernstige kwaal met een licht kuchje, een eenvoudig hoestje, of eene onbeduidende verkoudheid begon, waarop zij geen acht sloegen. Wees verstandig, doe Uw voordeel met hun antwoord, en zorg er voor op de bres Uwer gezondheid te staan. Gij moet altijd op de bres Uwer gezondheid staan en elken aanval der ziektekiemen met een krachtig geneesmiddel afwenden. Het eenigste middel, dat door zijne veelzijdige werking door U onmiddellijk moet aangewend worden, is de Abdijsiroop, Kloosters Sancta Paulo. Samengesteld uit zeldzame kruiden, heeft de Abdijsiroop een geheel bijzondere werking op de ademhalingsorganen. Zij geneest onmiddellijk Uw hoest, Uw aangedane keel, Uw verkoudheid, Uw heeschheid, doodt de ziektekiemen, lost de slijm gemakkelijk op en versterkt Uw borst en longen. Noch asthma, noch influenza, noch pleuris, bronchitis, kink- en slijmhoest, kunnen aan de al genezende werking van de Abdijsiroop weerstaan. De

ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo,

borstversterkend en ziektekiemdoodend, bevat noch opium, noch andere narcotische bestanddeelen of vergiften. Het tengerste kind, de zwakste grijsaard, kan zonder angst voor schadelijke gevolgen de Abdijsiroop gebruiken. De Abdijsiroop voorkomt de tering en heeft dezelve reeds vele malen genezen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATSVERMEULEN. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Abonneert U op het

No. 92 ZATERDAG 15 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA**
Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N°. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Waarvoor dient de Spoorwegdienstregeling?

't Is me wèl iets met den treinenloop hier in 't Zuiden. Eerstens is 't aantal personentreinen zoo bijster groot niet. Ten minste niet zóó groot, dat er voldoende rekening gehouden is met de belangen van het reizend publiek.

Maar daarvoor wonen we dan ook in 't Zuiden. Niet, dat we hier in Brabant in 1903 maar slappe stakingbrekers zijn geweest! Integendeel. Brabant en Limburg hebben wel de allerkrachtigste medewerking verleend om de spoorwegstaking den kop in te drukken.

En uit dankbaarheid voor die hulp hebben ze verkregen, dat de verkeerstoestanden zoowat even slecht bleven, als ze vóór 1903 waren.

* * *

Maar nou loopt 't toch onderdehand wat àl te gek. Nu krijgen we nog op den koop toe, dat, om maar niet te praten van de sneltreinen, de gewone personentreinen, bijna zonder uitzondering te laat komen. En niet zoo maar een vijf of tien minuten, neen, dikwijls een half uur en langer.

Dat zomer en winter het werkvolk voor Eindhoven pas 'n kwart voor acht op zijn werk kan zijn, wanneer de eerste trein naar het Zuiden tenminste pront op tijd aankomt, dat is al erg genoeg. Maar den laatsten tijd maakt de Maatschappij 't nog bonter, 't gebeurt, dat de menschen uit de richting Boxtel er om half negen eerst aan den slag kunnen.

Natuurlijk hebben, behalve het werkvolk, zeer veel andere menschen er heel wat hinder van.

* * *

De reizigers, die hun tijd niet voor 't weggooien hebben, zien 't met geen prettige gevoelens aan, dat men overal aan de stations zoo véél tijd noodig heeft voor 't uit- en inladen van goederen. 't Personeel kan daar niets aan doen. Dat moet zich in zulke oogenblikken genoeg afjakkeren om er wat voortgang in te krijgen.

't Moest echter niet mogelijk zijn, dat de personentreinen zooveel goederen te vervoeren krijgen. Waarom geen aparte bestelgoederentreinen? Omdat de spoorwegen er zijn voor de Maatschappij en op de allerlaatste plaats voor het publiek? 't Schijnt haast zoo.

* * *

De menschen hier in 't Zuiden waren blij als kinderen, toen Regout Minister van Waterstaat werd. Doch de heer Regout is een beter Minister gebleken voor de Maatschappij, dan voor 't publiek en 't personeel.

Intusschen moesten de Kamerleden bij dezen Minister krachtig op verbetering aandringen. Zij moesten niet willen dulden, dat 't publiek het slachtoffer wordt van den bezuinigingslust der Maatschappij. 't Personeel heeft er allang onder geleden. En nu 't publiek ook nog?

Men kan onder 't volk geen beter propaganda voor Staatsexploitatie maken, dan met zulke toestanden.

R.

Manifest.

Door het Bureau voor de R. K. Vakorganisatie is, naar aanleiding van de staking onder de Goud- en Zilverbewerkers te 's-Bosch, het volgende Manifest gepubliceerd:

„Ondanks de Nederl. R. K. Goud- en Zilverbewerkersbond alles te 's-Hertogenbosch gedaan heeft, zelfs tenslotte arbitrage heeft voorgesteld, is toch de staking moeten uitbreken, wegens gebrek aan goeden wil bij de werkgevers.

Sinds het landelijk arbeidscontract tot stand kwam, streefde de Nederl. R. K. Goud- en Zilverbewerkersbond er naar, de arbeidsvoorwaarden langs geleidelijken weg in overeenstemming te brengen met de bedoelingen van dit contract. Dit ging in 's-Hertogenbosch vooral zeer moeilijk, omdat aldaar geen fabrikantenvereeniging bestond. Persoonlijk werden daarom alle fabrikanten bewerkt, die daarbij meer dan eens te kennen gaven, dat zij de looneisch wilden inwilligen, indien ook de overige fabrikanten zulks eveneens deden. Maar met dit al, bleef het talmen, met de klaarblijkelijke bedoeling, om het conflict te verschuiven tot na de St. Nicolaasdrukte. Om dit te voorkomen, stelde de Nederl. R. K. Goud- en Zilverbewerkersbond een ultimatum. Dit heeft zeer heilzaam op den organisatiegeest der fabrikanten gewerkt, want plotseling wisten zij elkander te vinden om zonder slag of stoot een fabrikantenvereeniging te vormen. Na eenige vergeefsche moeite, werd een conferentie met deze fabrikantenvereeniging verkregen, waarin te kennen werd gegeven, dat de fabrikanten **voor een volslagen gezel een maximum uurloon van 22 cents wenschten te stellen!!**

In 's-Hertogenbosch wordt een gezel „volslagen" geacht, indien hij den 28-jarigen leeftijd heeft bereikt!

R. K. arbeiders, stelt U eens voor, beoefenaren van een weelde-vak, die werk vervaardigen dat verbiedt en bewondering afdwingt... op 28-jarigen leeftijd hoogstens 22 cents per uur! Zij verdienen thans circa twaalf honderd centen per week... dikwijls als huisvaders van groote gezinnen!!!

Menige losse sjouwerman zou zijn maatschappelijke positie niet willen ruilen met deze kunstenaars.

De Nederl. R. K. Goud- en Zilverbewerkersbond stelt als minimum een uurloon van 24 cents, te verhoogen tot 25 cents op 1 Juni 1914, voor gezellen op 23-jarigen leeftijd.

Een bedrijf dat zulk een loon niet zou kunnen betalen, past asitcert op het maatschappelijk bestaan zijner beoefenaren.

De R. K. Vakbeweging heeft tot taak, dergelijke uitwassen uit te roeien en zulk een nijverheid te dwingen betere banen te betreden. De nijverheid is er voor den mensch, om den mensch op de eerste plaats een middel van bestaan te geven. In 's-Hertogenbosch is in de Goud- en Zilvernijverheid het loon te laag. Zulk een industrie is een sociaal mispunt, waarin de mensch zedelijk en stoffelijk ten onder gaat.

Daartegenover heeft de R. K. Arbeidersbeweging, krachtens haar beginsel, stelling te nemen en den strijd aan te binden. Maar wil dien strijd de overwinning brengen van de christelijke beginselen op maatschappelijk terrein, dan moet die gesteund worden door Uwe krachtige financieele offers.

Bovendien is de Nederl. R. K. Goud- en Zilverbewerkersbond dubbel Uw steun waard, want, ofschoon nog jong, heeft hij reeds menig belangrijk offer gebracht op 't gebied van onze Vakbeweging.

Gij hebt de uitgesloten R. K. Sigarenmakers met 27000 gulden gesteund. Deze staking is even rechtvaardig.

Thans moet er wekelijks **Vijfhonderd Gulden** zijn! **Steunt daarom ook wekelijks met één uur loon!**

In nood en strijd, zijn wij vrienden altijd!

De gelden moeten uitsluitend afgedragen worden aan het R. K. Vakbureau, Spreeuwenpark 10, Amsterdam. Zij worden verantwoord in „De R. K. Vakbeweging", „Het Kath. Volk" en „De Volksbanier".

Gemengd Nieuws.

Nederland.

17 NOVEMBER.

Maandag 17 November a.s. is de eigenlijke dag waarop 100 jaar geleden de groote daad gesteld werd, die aan Nederland de zoo vurig begeerde onafhankelijkheid bracht.

Het was op dezen gedenkwaardigen datum dat Van Limburg Stirum zich openlijk met de Oranje-cocarde op de borst in de straten van den Haag vertoonde en zoo de volksbeweging opriep, die binnen enkele dagen Nederland tot een vrij en onafhankelijk land maakte.

In tal van plaatsen, waar reeds in den loop van het jaar op min of meer luisterrijke wijze het eeuwfeest is gevierd, worden thans opnieuw voorbereidselen getroffen om nog eens afzonderlijk den dag van Maandag 17 November feestelijk te gedenken.

Zoo zullen o.a. den Haag en Rotterdam op dezen dag het groote feit op bijzonder feestelijke wijze herdenken.

Trouwens, ook andere plaatsen zullen wellicht bij deze gelegenheid nog wel op eenigerlei wijze van hun nationaliteitsgevoel doen blijken b.v. door het uitsteken van vlaggen of anderzins.

SOCIALE WETTEN.

Men vroeg in de afdeelingen der Tweede Kamer, bij het onderzoek der Begrooting voor Landbouw, Handel en Nijverheid, of van den Minister te wachten zijn voorstellen tot inperking van den overmatigen arbeidsduur van volwassen arbeiders en zoo ja, of hij daartoe meent te moeten komen langs den weg eener meer algemeene regeling (wettelijke tien-uren-dag), dan wel langs dien van speciale, slechts op enkele bedrijven betrekking hebbende wettelijke maatregelen;

of spoedig te wachten is een w.o. tot regeling van den arbeidsduur en tot afschaffing van bakkersnachtarbeid, zoo neen, op welke wijze hij dan het euvel van den nachtarbeid in de bakkerijen meent te kunnen bestrijden.

of de Minister voornemens is, voorstellen te doen betreffende de werkloosheidverzekering;

of hij denkt voor te bereiden indiening eener wettelijke regeling betreffende de huisindustrie en zoo ja, of hij ten deze vaststelling van landraden wenschelijk acht: eindelijk, of spoedig mag verwacht worden de volgens veler meening dringend noodige verbetering van de Merkenwet.

Waar van andere zijde werd aangevoerd dat de Minister, wat de eerste twee vragen betreft, moeilijk met ontwerpen kan komen, omdat ten aanzien van beide aangelegenheden reeds wetsvoorstellen van Kamerleden zijn ingediend, werd daartegenover opgemerkt, dat deze leden, wanneer mocht blijken, dat de Minister ontwerpen, ongeveer van gelijke strekking, wil indienen, waarschijnlijk gaarne bereid zouden zijn, hun voorstellen in te trekken, en dat in elk geval de Kamer minder geneigd zou zijn, die voorstellen in behandeling te nemen. Daarom is het voor de Kamer van belang te weten, welke 's Ministers plannen zijn.

EXAMEN IN HOEFBESLAG.

De Directeur-Generaal van den Landbouw brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari a.s. op nader te bepalen dagen aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen van het toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag.

Zij, die tot dit examen wenschen te worden toegelaten moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich vóór 20 Januari a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot den directeur van 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, onder overlegging van geboorte-akte, diploma's, (als van ambachtsschool, hoefsmidschool of hoefbeslagcursus), het bewijs van met vrucht de lagere school te hebben afgeloopen en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

STROOPERS GEBOYCOT!

Bij de boschverkoopingen te Oranjewoud en omgeving hebben verschillende eigenaren de voorwaarde gesteld, dat de koopers in geen geval bekende stroopers in dienst mogen nemen voor het hakken of schillen van het hout.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

21)

Nadat het gesprek over verschillende, niets beduidende onderwerpen geloopen had, kwam het gesprek op Hugo zelf.

„Vertel me nu eens wat van uzelf", vroeg de oude man, „niets boezemt mij meer belang in, die zelf door den handel mijn fortuin gemaakt heb dan in het leven van een man de eerste pogingen van zijn roeping te volgen en zijn eerste vorderingen gade te slaan. Ik vraag mij altijd met belangstelling af, welke zijne eerste vorderingen waren, welke zijn moeilijkheden. Ik houd ervan, niet slechts de vorderingen te weten van zijn kunst, maar om zoo te zeggen ook van zijn geest. Vertel mij dus, hoe gij schilder geworden zijt, wie u naar de kunst gedreven heeft, welke vrienden u omringden, welke meester u geleidde..."

„Mijn meester was Jan van Eyck", antwoordde Hugo; „alles wat ik van de groote kunst geleerd heb, heb ik van hem".

„Het was wel gemakkelijk, maar ook streng bij hem. Wij, leerlingen, schenen als tot één gezin te behooren. Uitspanning was er weinig.

„Wij schilderden meestal onderwerpen uit de gewijde geschiedenis. Wanneer wij den tekst niet goed voor onzen geest hadden, dan las Margaretha van Eyck uit den Bijbel voor, om ons de historische gebeurtenissen levendig voor den geest te brengen; daarna legde zij zonder trots, met een welsprekenden eenvoud de plaats uit en lichtte met een enkel woord sommige duistere passages toe.

„Margaretha van Eyck zal u dan wel levendig in herinnering blijven", zeide Alena, terwijl ze voor een oogenblik haar hand bewegingloos zakken liet.

„Zoo is 't, maar deze herinnering komt voort uit een godsdienstige piëteit. Daardoor komt 't ook, dat zij meer als kloosterzuster dan als gewone jonkvrouw voor mijn geest leeft".

„Waarom ging zij naar het klooster?"

„Omdat Margaretha twee zaken hartstochtelijk liefhad: de kunst en haar broeders. De kunst was voor haar een soort gebed. Haar beelden waren figuren van heiligen en engelen. Ik ben zeker, dat de invloed van Margaretha het geheele leven van haar broeders beheerscht. Zij wilde de figuren der gelukzaligen vrijmaken van de Byzantijnsche conventie. Tot nu toe waren de figuren dof en ontnamen aan de gezichten een deel van hun levenskracht. Margaretha droomde het eerst van die wonderbare landschappen, zooals de natuur ze misschien niet oplevert, maar wier aanblik ons in een andere wereld verplaatst. Wonderbare vergezichten deden zich op, hetzij door ruime bogen of door een breed venster. Zij schilderde niet de natuur, maar een geïdealiseerde, een harmonieus kader, verwonderlijk geëigend aan de figuren van engelen, maagden, hertogen, die de bevolking uitmaakten van deze hemelsche landschappen. Ik ging geheel in de school mijner meesters op. Ik leefde met hen mede. Hoevele uren heb ik doorgebracht voor de meesterstukken van hun penseel. De dood mijns meesters deed mij zoo hevig aan, dat mij gedurende verscheidene maanden de moed ontbrak het penseel ter hand te nemen.

„Margaretha stortte mij weer de energie in. Alvorens zich naar het klooster te begeven, waar zij zich aan God ging toewijden, deed ze mij beloven, op mijn beurt het werk harer broeders voort te zetten. Zij deed nog meer en schonk mij twee zaken, die sedert mijn leven beschermd hebben: een brief voor den hertog Filips den Goede en een reliquie, die aan Hubert, den oudsten zoon der familie had toebehoort.

„De vorst ontving mij met die hartelijkheid, welke het hart van alle kunstenaars voor hem deed winnen. Onder Karels edele bescherming begon ik te werken met een ijver, die door het gelukkig succes nog verdubbeld werd.

„In dezen tijd leerde ik Hemling en Kasper Ofhuys kennen: Hemling was even dapper als soldaat, als begaafd als kunstenaar; van Kasper verwondert het mij altijd hem in ons midden te vinden; zonder twijfel zal hij eens het hof verlaten om zich in een kloosterterug te trekken".

„En", vroeg Jacob, „heeft de eenzaamheid u nooit verveeld?"

„Eerlijk gezegd heeft het atelier, waarin ik werk, mij meer dan eens maar al te leeg toegeschenen; somtijds, wanneer de studie mij de oplossing niet wilde geven van het gezochte raadsel, dacht ik dikwijls terug aan dat jonge meisje, dat, gezeten in het atelier, over eenig geleerd handschrift neergebogen, het voorlas en voor ons verklaarde. Maar deze droomen duurden kort, het werk ging weer zijn gewonen gang en ik leefde het gewone leven van iederen dag".

Hugo zweeg een oogenblik.

„Meester van der Goes", zeide Jacob Weyten, „bij het laten bouwen dezer woning, liet ik in deze zaal een groot vak leeg. Ik wilde het later laten beschilderen. Zou daar niet een bijbelsch tooneel, in die breede ruimte, een grootsch effect maken?"

„Dat geloof ik ook", antwoordde Hugo met vuur.

„Ik heb er echter geen haast mee gemaakt om mijn plan ten uitvoer te brengen", hernam Jacob Weyten; „ik wist te Gent geen kunstenaar, bekwaam genoeg om mijn geheele gedachte te bevatten en uit te voeren. Sedert ik u heb leeren kennen, geloof ik, dat gij alleen het bedoelde doek zoudt kunnen schilderen".

„Te veel eer, meester Weyten! Hebt gij het onderwerp voor de schilderij reeds gekozen?"

„Daar komen we juist aan de moeilijkste quaestie".

„Waarom?"

„Wel, elk kunstenaar wil immers zelf zijn personen kiezen en zijn plan opzetten".

„Doch, gij kunt niet toestaan, dat hier in uw huis een alledaagsch tafereel wordt geplaatst; alles in uw huis getuigt van een zeer fijnen smaak".

„Oordeel dan zelf, meester Hugo; ik zag gaarne in het tafereel alle schoonheden vereenigd van een Oostersch landschap en al de rijkdommen van een weelderig gewest; de hoofdfiguren moeten voortreffelijk uitkomen".

„Welke figuren hebt ge u ervoor gedacht?" vroeg Van der Goes.

„Abigaël en David. Abigaël is toch voor mij de vertegenwoordigster van het vrouwelijk wezen. Abigaël is de voorzichtigheid, de geest van vrede en verzoeningsgezindheid, de grootmoedigheid, de bevalligheid. Haar echtgenoot, gierig en brutaal, weigert levensmiddelen aan David en zijn dienaren. De jonge herder van Bethlehem zweert, dat hij zich wreken zal; het verderf en de verwoesting gaan neerstorten op de woning van Nabal. Abigaël richt geen verwijt tot haar echtgenoot, alleen neemt zij een besluit, waarvan zij hulp en uitkomst verwacht. Wat de voorraadschuren, de tuinen, al bevatten, al het opgespaarde gaart zij bijeen; zij hoopt de geschenken op, welke zij den verbitterden overwinnaar zal aanbieden; daarna vertrekt zij, gerust en zeker van het welslagen. Zoodra zij David ziet, valt zij voor hem neder, spreekt hem vriendelijk toe, vraagt genade voor Nabal, en door zachtheid en welsprekendheid redt zij den ongelukkigen echtgenoot en het bedreigde huis van den ondergang".

„Dat is een prachtig onderwerp!" riep Hugo van der Goes met vuur uit. „Op den achtergrond bergen; slanke boomen op zij, wier hooge takken een gedeelte van dit paneel zullen bedekken. Op den voorgrond Abigaël, nedergeknield, nederig, met blik en woord David biddend, wiens toorn langzamerhand bedaart. Achter hen de dienaren van Abigaël, de geschenken van hun meesteres op den grond neerleggende. Aan den anderen kant de dienaren van den door den profeet tot koning gezalfde, wiens hart met een onweerstaanbare kracht tot Abigaël neigde.

„Prachtig", antwoordde Jacob, en...

„En... vroeg Van der Goes, in spanning.

„Als ge dat uitvoert, dan geef ik u..."

„Neen, indien ik mij met de uitvoering belast, dan stel ik als voorwaarde, zelf den prijs van mijn werk te bepalen".

„Goed", antwoordde Weyten; „indien gij mij echter nog een groot pleizier wildet doen, begin dan zoo spoedig mogelijk met het werk; ik ben dan gedwongen rust te nemen, en kan geheel het werk volgen, zoodat ik er spoedig beter door zou worden. Om mooie boomen te bestudeeren, behoeft men het raam slechts te openen... En Abigaël..."

„Heer, wilt gij de schildering nog duizendmaal kostbaarder maken?"

„Hoe dan?"

„Sta mij toe, als model voor Abigaël uw dochter te mogen nemen".

„Mij?" riep Alena afwerend uit.

EXAMEN POSTERIJEN.

De directeur-generaal der posterijen en telegrafie maakt bekend, dat te Amsterdam gelegenheid bestaat tot opleiding van candidaten voor de betrekking van hulptelegrafist of kantoorbediende.

De candidaten mogen niet jonger dan 16 en niet ouder dan 21 jaar zijn en zullen aan de navolgende eischen van ontwikkeling hebben te voldoen :

1. het schrijven van vlug en duidelijk schrift ;
2. voldoende kennis van de Nederlandsche taal om zonder grove taalfouten een dictée te kunnen schrijven en een opstel te maken ;
3. kennis van de vier hoofdregels der rekenkunde, de tiendeelige en gewone breuken en het stelsel van maten en gewichten ;
4. kennis van de ligging der voornaamste plaatsen in binnen- en buitenland en van het spoorwegnet in Nederland ;
5. voldoende kennis van de Fransche taal om een eenvoudig dictée zonder grove taalfouten te schrijven ;
6. eenige kennis van Engelsch en Duitsch.

Zij, die zich aan het examen wenschen te onderwerpen, hebben zich daartoe onder duidelijke opgaaf van naam, leeftijd en woonplaats vóór 23 November e.k. bij den directeur van voormeld kantoor aan te melden.

Daarna zal eene oproeping voor het afleggen van het examen volgen.

Bij slagen voor dit examen worden de belanghebbenden, mits zij tevens aan de geneeskundige eischen voldoen, gedurende eene maand zonder belooning op proef in dienst genomen.

Als zij in dezen proeftijd blijken geven voor opleiding geschikt te zijn, wordt daarna eene belooning toegekend. Deze bedraagt voor de 16-jarigen f 20 en voor de 17-jarigen f 30 per maand en wordt voor de eerstbedoelden tot f 30 per maand verhoogd, zoodra zij 17 jaar oud worden, en voor allen tot f 40 per maand, nadat zij één jaar in bezoldigden dienst zullen zijn.

Na 2 jaar dienst, doch niet vóór den 19-jarigen leeftijd, volgt vaste aanstelling tot hulp-telegrafist op eene jaarwedde van f 400, welke na eene maand verhoogd wordt tot f 600 en geregeld opklimt tot een nader te bepalen maximum, dat waarschijnlijk niet minder dan f 1200 zal bedragen.

VERGOEDING POSTPERSONEEL MET St. NICOLAAS.

De directeur-generaal der posterijen en telegrafie heeft bepaald, dat aan hierna te noemen beambten, die bij gelegenheid van het Sint Nicolaasfeest en de jaarswisseling aan den dienst op een post-, spoorwegpost-, post- en telegraaf-, bijpost-, bijpost- en telegraaf- of hulppostkantoor hebben deelgenomen, ook al zijn zij aldaar tijdelijk met een andere dan hun eigen functie belast geweest, een vergoeding uitbetaald wordt, bedragende :

a. voor adsistenten, hoofdbestellers, conducteurs f 1 ;

b. voor kantoorknechts, schrijvers, zaalwachters, vaste werklieden, bestellers, postboden en jongelieden f 0.75.

Aan beambten, die van 2 tot en met 6 December en van 30 December tot en met 3 Januari, over welke tijdvakken de vergoeding wordt genoten, wegens verlof, ziekten enz., één of meer dagen afwezig zijn geweest, wordt een vergoeding volgens bovenstaanden maatstaf uitgekeerd, evenredig aan het aantal dagen, waarop zij werkelijk dienst hebben gedaan.

BEDWELMD DOOR KOLENDAMP.

Dinsdagmiddag bemerkte men, dat een villa aan de Parklaan te Beverwijk, waarin een huisbewaarster met haar vader woont, den heelen dag gesloten was geweest.

Men waarschuwde de politie, die onmiddellijk een onderzoek instelde, het huis liet openen en beide menschen door kolendamp bedwelmd vond.

Een dokter, die ontboden was, heeft hen met veel moeite bijgebracht.

TWEEMAAL ZOMER.

Dat dit najaar al buitengewoon zacht is, blijkt ook wel hieruit, dat men op verscheidene plaatsen in het Westland rozen ziet bloeien.

Als een bijzonderheid kan worden gemeld, dat door den tuinder M. de Jong, te Krimpen a/d Lek nog prachtige rijpe frambozen werden geplukt, als ware men in 't hart van den zomer.

TE KORT OFFICIEREN INFANTERIE.

Om het tekort aan officieren bij het wapen der infanterie bij den komenden instructietijd op te heffen, heeft de Minister van Oorlog aan reserve- en militieofficieren, die door hun chefs daartoe geschikt werden geoordeeld, gevraagd om onder bepaalde voorwaarden voorloopig voor een jaar in een door den Minister aan te wijzen garnizoensplaats onder de wapenen te komen.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 35 faillissementen tegen 36 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

SCHADEVERGOEDING VOOR PREVENTIEVE HECHTENIS.

Voor het misdrijf, waaraan dezer dagen de terechtgestelde beklaagde uit Castricum voor de Alkmaarsche rechtbank zich schuldig erkende, onderging een ander, dus onschuldig, een preventieve hechtenis van vijf weken. Aan dien ander is, zegt het „Weekblad v. h. Recht", de gemeenschap vergoeding schuldig voor de door hem geleden materieele en moreele schade, „naar onze meening als een rechtsplicht, naar die van vele anderen als een plicht van billijkheid. Onze wet kent dien plicht nog niet. Straks zal de begrooting van justitie aan de orde komen. Wij zouden meenen, dat onze Minister van Justitie eene schoone daad zou verrichten, door op zijne begrooting alsnog een post te brengen, waaruit hij aan den hier bedoelden persoon eene vergoeding in naam der staatsgemeenschap kan toekennen".

VRIJE ZATERDAGMIDDAG.

De Raad der gemeente Enschedé heeft besloten voor de gemeenteambtenaren en -werklieden den vrijen Zaterdagmiddag in te voeren.

Deze stad is de eerste in ons land, waar de gemeentewerklieden den vrijen Zaterdagmiddag hebben.

VERGIFTIGE VISCH.

Tal van personen in den omtrek van Gorinchem, werden de laatste dagen ongesteld, na het eten van visch : er moest geneeskundige hulp worden ingeroepen.

De gebruikte visch heeft kiemen van vergiftiging, tengevolge van waterverontreiniging door fabrieken. De vischen worden in dat besmet water bedwelmd, komen aan de oppervlakte en worden zoo gemakkelijk bemachtigd. De meeste visschen sterven.

Van sterfgevallen heeft men gelukkig nog niet vernomen. N. v. d. D.

OOK EEN STAKING !

In verschillende rookerijen te Huizen (Noord-Holland) is een staking uitgebroken. De stakende „rookers" eischen .....„twee borrels per dag meer", of een loonsverhooging van 50 cent per week. N. Ct.

GROOTE BOERDERIJ AFGEBRAND

Te Beekbergen is Donderdagnacht de boerderij van Pouwels geheel afgebrand, 3 koeien, 3 pinken en 19 varkens kwamen in de vlammen om. Van het huisraad kon niets gered worden. Verzekering dekt de schade.

ONTSPORING.

Donderdagmorgen is te Sliedrecht een goederentrein ontspoord, waardoor de hoofdsporen werden versperd. Persoonlijke ongelukken hadden niet plaats.

DOODGEDRUKT.

De arbeider-remmer H. Wiggemans, uit Winterswijk, is Woensdagnamiddag te Neede, tusschen de buffers van een trein, doodgedrukt. De ongelukkige, gehuwd en vader van één kind, was aanstonds een lijk.

WAARSCHUWINGEN TEGEN NORGE-SALPETER.

In de laatste jaren was een nieuwe stikstofmeststof op de markt gekomen: de Norge-salpeter, welker werking niet minder snel en goed bleek te zijn dan die van Chilisalpeter. Toch kon zij geen ingang vinden bij landen tuinbouwer, omdat zij zeer vochtaantrekkend is en daarom ook in houten vaten is verpakt en steeds met zorg bewaard moet worden.

Den laatsten tijd echter rezen er nog andere klachten, van ernstiger aard, waaruit is gebleken, dat N.-S. gevaar kan opleveren voor de gezondheid en het leven der personen, die er mee omgaan.

Zoo schr „De Veldbode" van 23 Aug. j.l. o :

„Verleden eek werd een jong werkman, woner te Waddinxveen, bij het uitstrooien Norge-salpeter, in hevige mate onpass k ; hij leed aan hoofdpijn en had ist van brakingen. Hij werd bijna usteloos en moest naar huis vervoer worden. Zijn toestand verergerde s ls, waarbij hevige hoofdpijn hem of ldelijk deed lijden. De patiënt is nu enige dagen geleden gestorven".

Een ander pval vermeldt het orgaan van de „Lan ouw-Onderlinge", dat in het Septembe ummer mededeelt :

„Het is, n enen wij, vrij algemeen bekend, dat Norge-salpeter, wanneer het wat voc g is, met groote voorzichtigheid m t worden gebruikt. Het volgende zal antoonen, dat deze meststof, onder paalde omstandigheden zelfs, zeer ge aarlijk voor den arbeider kan zijn. Een dezer dagen werd ons mededeeld g gedaan, dat in een ziekenhuis wa opgenomen een patiënt, wiens beide be enen verbrand waren bij het strooien van Norge-salpeter. De patiënt vertelde den dokter, dat verschillende zijn r kennissen eveneens ernstige brand onden hadden bekomen, bij het gebrui van meerbedoelde meststof..."

Het volgend d nog bericht door dr. D. J. Gra s, arts te Lutten a/d Dedemsvaart a n den heer H. Löhnis, van de firma Krol & Co. te Zwolle :

„Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 10 Aug., waarin U mij verzoekt om inlichtingen, betreffende door mij waargenomen ongevallen, als gevolg van 't zaaien van Norge-salpeter, kan ik het volgende melden :

Bedoelde patiënt had circa den geheelen dag N.-S. gezaaid, op de gebruikelijke wijze ; 't regende dien dag veel. Het eenige wat hij bemerkt had, was een jeuken en prikkelen van de beenen, en dat nog pas tegen 't einde van zijn werk. Thuis gekomen werd hij onwel en werd ik daarop ontboden. Ik vond een paar gruwelijk verbrande beenen in verschillenden graad (1ste, 2de en 3de graads verbranding); vooral ter hoogte van de knieholten waren de huid en, naar later bleek, ook de diepere lagen totaal doorgebrand. Zwarte brandkorsten van meer dan handgrootte, waren zichtbaar. Verder waren beide beenen over hun geheele lengte bezaaid met grootere en kleinere brandwonden. Na afstooting van de doode weefselmassa, ging de genezing langzaam voort ; ook op die plekken, waar de verbranding zich bepaald had tot de oppervlakte, kwamen, na afstooting van de eerste schilferende korsten zich vormen, nog weken daarna. De huid over de geheele lengte der beide beenen had blijkbaar geleden, ook daar waar oppervlakkig geen afwijkingen zichtbaar ware . Mijns inziens was hier de verbrandin een gevolg van de vorming van sa rzuur. Meerdere lichtere gevallen door mij waargenomen. Het zwe is al voldoende om brandwonden veroorzaken, zooals typisch bleek bij een arbeider, die juist in de holte van den elleboog van den arm, wanneer hij gezaaid had, een brandwond had opgeloopen. Omtrent den man, die aan de gevolgen zou zijn overleden, kan ik U niets met zekerheid berichten, daar 't een patiënt was van dr. Van Maanen uit Gramsbergen. Naar wat ik omtrent dien patient heb gehoord, is de man vermoedelijk overleden aan tetanus (klem, Red. V.) een gevolg dus waarschijnlijk daarvan, dat hij met nog niet genezen wonden zijn landarbeid weer heeft hervat en geïnfecteerd is door den tetanusbacil, dus niet als direct gevolg van de werking van de Norge-salpeter. De schrik voor 't „vaatjesgoed" zit er hier bij de arbeiders en ook bij de boeren duchtig in ! wat begrijpelijk is".

Onze boeren (en tuinbezitters) moeten zich dus wijselijk van het gebruik dezer gevaarlijke meststof onthouden, men kan het gelukkig buiten haar stellen. C. B.

Op den Balkan.

DE TEXTIEL-INDUSTRIE EN DE BALKANSTATEN.

De rust, die op het sluiten van den vrede in de Balkan-staten is gevolgd, is voor de Staten, die naar Bulgarije, Servië, Rumenië en Turkije exporteeren, tot dusverre niet van ingrijpende beteekenis geweest. Slechts Rusland schijnt inzoover hiervan te hebben geprofiteerd, dat de Russische textielfabrikanten belangrijke bestellingen van het Rumeensche departement van oorlog ontvangen moeten hebben. Bulgarije doet zijn uiterste best om in zijn behoefte aan producten der weefnijverheid zelf te voorzien en is naar verluidt van plan, dezen tak van nijverheid belangrijk uit te breiden.

De orders voor het Bulgaarsche ministerie van oorlog, worden contractueel aan een Bulgaarsche textielfabriek gegeven. In Servië is het evenzoo gesteld. Zoowel in laatstgenoemd land als in Bulgarije, moeten Engelsche fabrikanten, gesteund door Engelsche kapitalisten, ernstige pogingen in het werk stellen om vaster voet te krijgen.

De door Rumenië en Turkije in Duitschland, Oostenrijk en Engeland geplaatste orders voor producten der textielindustrie zijn opvallend gering. Het heeft den schijn alsof Italië groote bestellingen ontvangt. Mbd.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 15 Nov. 1913.

— Zondag zal de Oisterwijksche Dilettanten-Tooneelclub A.N.T.O.N.I. in de zaal van de Wed. Merkx aan het station eene uitvoering geven. Daar het in Boxtel niet druk is met de uitvoeringen twijfelen wij niet of deze krachtige vereeniging zal een volle zaal trekken.

— Morgen, Zondag, des namiddags om 6 uur, zal in de zaal van den heer F. v. d. Meerendonk alhier, eene groote propaganda-vergadering plaats hebben, uitgeschreven door het R. K. Textiel-arbeidersgilde „St. Severus".

Deze vergadering is vrij toegankelijk voor alle R. K. Werklieden, in 't bijzonder voor de Textielarbeiders en leden der R. K. Tabaksbewerkers- en Kalk- en Steenbewerkersgilden.

Spreker : de WelEerw. Heer L. J. J. M. Poell, Adviseur van den Ned. R. K. Textielbond „St. Lambertus". Onderwerp : „In 't teeken der overwinning".

Werklieden van Boxtel, leest het strooibiljet dezer vergadering.

— Op Zondag 23 en Maandag 24 November a.s. zal de R. K. Gildenbondsharmonie voor heeren eereleden, donateurs en begunstigers, met hunne dames in het patronaat St. Wilhelmus haar eerste winterconcert geven.

— Ruim 500 aanvragen voor ouderdomspensioen zijn alhier reeds behandeld. Er zijn evenwel ruim dubbel zooveel zeventigjarigen. E. D.

— De Eerwaarde Zusters Ursulinen hebben de salarisregeling der leeken-onderwijzeressen van hare inrichtingen geheel en al gewijzigd naar het verlangen van den bisschop, waarmede de dames natuurlijk niet weinig gebaat zijn. E. D.

EXAMENS VRIJE- EN ORDEOEFENINGEN DER GYMNASTIEK.

Deze week zijn o.a. geslaagd de dames C. A. J. A. Verwiel, E. W. Borgelt, P. J. Wijers, J. J. W. Clerkx, A. M. Sicking, F. L. L. Faase, E. J. Boeren en E. M. Vergeer, allen te 's-Bosch ; M. A. C. Linders, Th. M. Esser en P. Koning,; allen te Veghel; J. J. Koning te Tilburg, A. E. Vingerhoets, O. A. W. de Kort en A. M. Geerts, allen te Dongen ; en de Heeren R. P. de Leeuw en H. A. Laurijsen, beiden te St. Michielsgestel ; J. C. Klijn en H. A. Wessels, beiden te 's-Bosch.

R. K. PLATTELAND.

De WelEerw. Heer J. Kitselaar te Berchem, schrijft :

In het Bisdom 's-Bosch, hetwelk op sociaal gebied zeer degelijk en vooruitstrevend werkt, is een organisatie tot stand gekomen, voor de mingegoede plattelanders, die genoemd wordt „R. K. Platteland". Deze organisatie werd 29 October l.l. door Mgr. v. d. Ven goedgekeurd.

Deze vereeniging stelt zich ten doel de godsdienstige, maatschappelijke en stoffelijke belangen te bevorderen der mingegoede Plattelanders, die deze vereeniging vormen.

Zij tracht dit doel te bereiken door :

1o. het bevorderen der godsdienstige en maatschappelijke belangen en de ontwikkeling der leden, door godsdienstige oefeningen, godsdienstige en sociale voordrachten, verspreiding van goede lectuur, bevordering van het Duitsche Missiewerk, enz.

2o. door het krachtig bevorderen van R. K. Standsorganisatie door het Bisschoppelijk gezag erkend, onder de leden en, door de leden afzonderlijk of bij groepsgewijze daartoe te brengen, in zooverre zij voor aansluiting bij deze organisatie in aanmerking komen.

3o. door het oprichten en instandhouden onder de leden van afdeelingen of deelen van afdeelingen ter behartiging van stoffelijke zaken als :

a. Ziekteverzekering ;
b. Geneeskundige behandeling ;
c. Ziekenverpleging ;
d. Geitenfokkerij ;
e. Geitenverzekering ;
f. Varkensfokkerij.
g. Varkensverzekering ;
h. Pluimveefokkerij ;
i. Konijnenfokkerij ;
k. Coöperatieve aan- of verkoop ;
l. Tuinbouw (Floralia) ;
m. Huisvlijt ;
n. Arbeidsbemiddeling en Werkverschaffing.

4o. door het verschaffen van veredelende ontspanning aan de leden ;

5o. door aansluiting bij eene Centrale Diocesane Vereeniging : „R. K. Platteland" ;

6o. door de verdere werken, die aan de bereiking van het doel der Vereeniging bevorderlijk zijn.

De commissie, die voor het bewerken dezer organisatie was ingesteld, heeft hiermede een belangrijken stap gezet tot organisatie onzer dorpsmenschen.

Bovendien verdwijnen daarmede veel namen als „R. K. Geitenfokvereeniging" en komt nu in klaar licht wat eigenlijk bedoeld werd door hen, die soortgelijke organisaties met lofwaardigen ijver op vele plaatsen beproefden.

Het is te hopen, dat in 't Bisdom 's-Bosch, talrijke vereenigingen „R. K. Platteland" worden opgericht en dat men elders dit voorbeeld navolgt.

Zij, die het meest hulpbehoevend zijn, hebben den meesten steun noodig.

Afdalen tot den minderen man uit christelijke liefde verheft.

59 ARBEIDERSWONINGEN.

Bij Kon. besluit van 5 dezer is aan de gemeente Eindhoven verleend een voorschot uit 's rijks kas tot een bedrag van ten hoogste f 100.000, ten einde genoemde gemeente in staat te stellen een voorschot van gelijk bedrag te verleenen aan de vereeniging Volkshuisvesting ten behoeve van den aankoop van grond voor en den bouw van een 59-tal arbeiderswoningen, waaronder één winkel.

DALENDE VARKENSPRIJZEN.

In de Meierij zijn de zware varkens de laatste dagen heel wat in prijs dalende. Op het moment koopt men goede exemplaren van 200 pond gewicht tegen 32 à 33 cent per pond. Toch zijn dat nog heel goede prijzen. B. C.

AANBESTEDING ZUID-WILLEMSVAART.

Woensdag werd in het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's-Bosch aanbesteed :

Het vernieuwen van den linker schutkolkmuur van sluis No. 8 der Zuid-Willemsvaart onder de gemeente Mierlo. Raming f 23.000.

Ingeschreven werd als volgt :

A. W. Groot, Hintham	f 25.514
J. C. Krachten en J. G. Krachten, Utrecht	- 25.452
H. Vriens, Breda	- 24.960
N. V. Industrieele Mpij van F. J. Stulemeijer & Co., Breda	- 21.824

HET VOOGDIJ-GESTICHT VOOR MEISJES TE UDEN.

Naar wij vernemen, zal den 26 November a.s., des voormiddags ten half elf uur, de plechtige inwijding en officiëele opening plaats hebben van het door de Congregatie der Zusters van den H. Carolus Borromaeus te Uden opgerichte voogdijgesticht voor meisjes.

LIEMPDE. Openbare gemeenteraadsvergadering te Liempde, op Vrijdag 14 November, v.m. 10 uur.

Tegenwoordig : allen.

Notulen der twee vorige vergaderingen worden voorgelezen en goedgekeurd.

Komt aan de orde :

1o. Mededeeling der opname der gemeentekas.

Voor kennisgeving aangenomen.

„Ja ! Waarom niet ?" vroeg Jacob ; „ik vind het denkbeeld van Hugo uitstekend. Kind, weiger niet ; denk eens, welk een vreugde moet het mij zijn, u altijd in de groote zaal, waar ik bijna den ganschen dag doorbreng, te kunnen zien".

„Ja, maar..."

„Wat is er voor een maar ?"

„Men moet poseeren", zeide Alena.

„Dat is zoo erg niet !" antwoordde Hugo, „men moet poseeren, dat is te zeggen, een langen sluier aandoen, en zoo blijven als gij zijt, aan de knieën van uw vader. Overigens : ik schilder snel, ik heb een vaste hand, en indien gij doet, wat uw vader wenscht, dan zal ik uw geduld niet te lang op de proef stellen".

„Hé ! vader !" zeide Alena zacht, „wat zijt u in twee weken tijds veranderd. Eerst vondt gij goed, dat ik hier rustig, stil en afgetrokken leefde, doch voor twee weken kwam de intocht. Toen gij er op aandrongt, dat ik in den stoet der rederijkers optrad, heb ik het gedaan ; ik had wel gelijk, tevreesd te zijn ; prinses Maria nam mij in vriendschap aan, ik bleef bij haar, en het scheelde weinig, of gij waart door de witte kaproenen vermoord geworden".

„Maar Hugo van der Goes heeft mij verdedigd, en ik zal er af komen met een litteeken".

„Moet ik mijn plan opgeven ?"

„Ja, vader !"

„Welnu", zei Jacob; „sta op Alena; meester Van der Goes, laat ons niet meer aan Abigaël denken".

De artist boog het hoofd.

Het jonge meisje zag haar vader aan, las op zijn gezicht de uitdrukking van smart en teleurstelling, en zijn beide handen nemend, bedekte zij ze met kussen.

„Heer Van der Goes", zeide zij, „breng morgen uw palet en penseelen mee en schilder, zooals vader het begeert".

Jacob strekte de armen naar zijn dochter uit, drukte haar aan zijn hart, en Hugo, als voorwendsel toebereidselen nemend, die hij nog moest treffen, nam haastig daarop afscheid van Alena en van haar vader.

IX.

's Anderen daags begaf Hugo zich aan het werk. Vol onvermoeiden ijver werkte hij. Het idee, zooals het door Jacob Weyten was uiteengezet, werd uitgevoerd met bezieling, zonder aarzelen of weifelen. Onder het groepeeren en schilderen causeerde Van der Goes met Jacob, nu eens over het hof van vorst Filips den Goede, dan weer over de familie der Van Eycks. Alena vooral bracht het onderhoud elk oogenblik op die Margaretha terug, wier herinnering nog altijd in het geheugen van Hugo voortleefde, alsof hij een zichtbaren engel op zijn weg ontmoet had. Soms zou men gezegd hebben, dat haar die herinnering pijnlijk aandeed. Van der Goes scheen er groot vermaak in te scheppen, telkens het ideale portret van Margaretha te schilderen, en toen Alena hem hier eens opmerkzaam op maakte, antwoordde Hugo :

„U lijkt op haar !"

Dikwijls nam Alena plaats voor haar kleine orgel, en haar zuivere stem deed voor een oogenblik Hugo van der Goes alles vergeten ; op het geluid der stem steeg de geest des schilders naar het rijk der idealen ; voor hem openden zich de blauwe ruimten, door serafijnsche visioenen bevolkt. Voor zijn gezicht ontrolden zich de ideale landschappen, die den achtergrond uitmaakten zijner schilderijen ; hij gaf zich over aan een naamloozen weemoed : of wel, door een wonderbare vervoering aangegrepen, schilderde hij in één streek door, en verrichtte met zijn penseel werkelijk wonderen onder de dubbele inspiratie, waardoor hij zich voelde aangegrepen.

Men kon zich bijna geen klankrijker stem denken, dan die van Alena Weyten. Haar timbre was warm, levendig, zij maakte zich van de geheele ziel meester ; niemand had tot nu toe weerstand kunnen bieden aan de verrukking van dat harmonieus geluid, maar Alena liet slechts weinig vrienden van haar merkwaardig talent genieten. Zij zong slechts voor God, in kloosters, wier religieuzen zij bijzonder liefhad, voor haar vader en voor zich zelve.

De toejuichingen der menigte zocht noch bekoorden de jonkvrouw. Overigens was de aard van haar talent geheel innig. Zij vond slechts inspiratie in haar hart.

Soms, dikwijls zelfs, hetzij ten gevolge van vermoeienis, hetzij zijn geest gedrukt was door een smartelijke gedachte, kwam Hugo bij Weyten, bleek en terneergeslagen, voordat hij nog een penseelstreek gedaan had. Het scheen, dat zijn werk van dien dag niet zou gelukken.

De heer Weyten bemerkte dan spoedig dezen geestestoestand. Maar reeds lang wist hij, door welk middel hij deze neerslachtigheid kon overwinnen.

„Alena", zeide hij, „zing eens een weinig voor ons ; meester Hugo zal zonder dat niets goeds uitrichten".

Alena ging dan voor het orgel zitten en zong een harer schoone liederen ; dan voelde Hugo zijn treurigheid wijken en den moed terugkeeren ; zijn penseel vloog over het groote fresco en Jacob fluisterde, zich de handen wrijvend :

„Dat zal een schooner werk worden, dan Karel van Bourgondië er ooit een zal bezitten".

„Maar het kost mij ook veel", gaf Van der Goes eens ten antwoord.

„Ge denkt toch niet, dat ik gierig ben ?"

Hugo schudde ontkennend het hoofd.

„Neen, doch God alleen weet, wat het mij kost".

„Wees onbezorgd, ik zal alles betalen".

Hugo schudde het hoofd, rangschikte zijn palet, verliet de zaal en ging den tuin in.

De tuin was door de brandende zomerzon onttooid. Hugo vergeleek zijn hart bij dien tuin, waarin de bloemen verwelkt waren door de stralen der zon en de inwendige hitte der aarde. Hij dacht er niet aan, dat de regen aan de planten haar verwelkte frischheid zoude teruggeven, dat andere, niet minder aantrekkelijke bloemen op die van de lente zouden volgen ; de droefheid maakte zich meester van zijn ziel en hij gaf zich geheel aan een groote moedeloosheid over.

Wat wilde hij toch eigenlijk ? Wat deed hij ? Zijn fresco naderde snel zijn einde ; dat vooral maakte hem beangst. Indien hij zijn hart voor Jacob geopend had, zou deze met één enkel woord een geheime hoop misschien hebben vernietigd ; hij besloot daarom, nog te zwijgen, altijd te zwijgen... Dikwijls scheen het hem toe, dat de grijsaard hem met een vaderlijke teederheid behandelde. De vriendelijkheid van Alena deed hem nu en dan glimlachen. Zij wenschten beiden een meesterstuk te bezitten, al kostte het hem ook zijn leven. Hugo van der Goes zou aan den burger van Gent en aan zijn dochter een onvergelijkelijk doek geven. Dan was er weer een oogenblik, waarin hij den ouden man van hardheid, zijn dochter van coquetterie beschuldigde.

2o. Vaststellen armerekening. De commissie van onderzoek heeft geene aanmerkingen, waarna ze met algemeene stemmen wordt goedgekeurd, behalve lid Bakx, als zijnde armmeester.

3o. Armebegrooting; in ontvangsten en uitgaven op f 1612.— wordt goedgekeurd.

4o. Aanbieden gemeentebegrooting over 1914.

Wordt aangewezen een commissie van onderzoek, bestaande uit Avendonks, Abeelen, v. d. Vleuten en v. d. Sande.

5o. Adres : bond van gemeenteambtenaren en Ged. Staten, betreffende de pensioenregeling der gemeente-ambtenaren.

Wordt slechts een enkel woord gesproken over het al of niet verhalen der gemeente op de gemeente-ambtenaren.

De Voorzitter heeft daarna een voorstel wat hij voorleest : „Naar aanleiding het schrijven van den bond van gemeente-ambtenaren en H.H. Gedeputeerde Staten, bied ik den raad het volgend voorstel aan : den inkoop voor alle gemeente-ambtenaren ten laste der gemeente te nemen. Aangezien deze door de gemeente tegen 3½ % in 40 annuiteiten kan betaald worden, is de jaarlijksche meerdere uitgave maar gering voor de gemeente, en wordt daarin door de nazaten ook betaald. De gewone jaarlijksche bijdragen, wat betreft eigen- en weduwen- en weezenpensioen, ten laste der gemeente te nemen voor al die gemeenteambtenaren, wier salaris 500 gld. niet te boven gaat ; daar hun salaris toch niet te hoog is. Voor de gemeente-ambtenaren, wier salaris boven de 500 gld. gaat ; voor eigen pensioen 2 %, en voor weduwen- en weezenpensioen 3 % op de betrokken ambtenaren te verhalen".

Wordt besloten met de begrooting nader te onderzoeken, en daarna beslissing te nemen.

Wordt overgegaan tot vergadering met gesloten deuren.

ESCH. Heden Zaterdag 15 November herdenkt de heer A. v. d. Pas, haltchef alhier, den dag waarop hij voor 35 jaar in dienst trad bij de Maatschappij.

GEMONDE. Donderdag was heel ons dorp in feestdos, omdat het echtpaar L. van Hamond-Van Grinsven als zoodanig zijn gouden jubilé vierde. Alom wapperde het nationale dundoek en waren eerebogen met guirlandes aangebracht. Te half tien werd er een plechtige H. Mis opgedragen en de stoet, die het gouden paar daarheen vergezelde, was vol levendige afwisseling.

Een garde d'honneur, bestaande uit 24 keurig opgetooide ruiters, opende en sloot den optocht. Verder vielen vooral in het oog de wielrijdersstoet en de groep engelachtige bruidjes. Vóór de feestkoets ging de handboogschutterij „Sagittarius" met vaandel en attributen, dan verder de schoolkinderen en de harmonie „Concordia" uit Liempde. Deze laatste corporatie gaf aan het heele feest leven en bezieling. Hare schoone muziek bracht de steeds aangroeiende menigte in enthousiasme. Vele aanspraken vertolkten de gevoelens van familieleden en andere dorpsgenooten. Kortom, het was een algemeen feest.

Moge het goud eenmaal veranderen in diamant.

Als bijzonderheid vermelden we nog, dat de ouders èn van den bruidegom èn van de bruid ook hun gouden huwelijksfeest hebben gevierd. B. C.

HAAREN. Gistermorgen overleed alhier de oudste inwoner, Lambertus Schapendonk, in den hoogen ouderdom van ruim 90 jaren ; de overledene was ook de oudste schutter van de alhier bestaande 3 gilden.

— Met het rooien der suikerbieten is hier een druk begin gemaakt ; hoewel deze teelt hier voor enkele jaren nog niet voorkwam, zijn er thans vele landbouwers die er zich op toeleggen. De uitkomst is dit jaar bevredigend te noemen.

VUGHT. Met leedwezen meldden we, dat de ziektetoestand van den WelEd. ZGel. heer Dr. G. J. G. J. Schouten, 2e geneesheer aan het gesticht „Voorburg" alhier, zoo zeer verergerd is, dat hem de HH. Sacramenten zijn toegediend.

Dat Dr. Schouten geëerd en bemind is hier ter plaatse, bleek uit de talrijken, die Donderdagavond ondanks den regen, den H. Rozenkrans bijwoonden, die te zijner intentie gebeden wordt in de parochiekerk.

Vrijdagmorgen was de toestand iets gunstiger.

SCHIJNDEL. Het percentage, dat onze gemeente moet betalen in de kosten de gemeenschappelijke openbare school te Eerde, is thans vastgesteld op 16 %, terwijl Veghel en St. Oedenrode respectievelijk 60½ % en 23½ % bijdragen.

St. OEDENRODE. — Oude munten. Door den werkman v. S. is j.l. Maandag bij het graven op een oud terrein met walletje, langs den weg naar Schijndel, een steenen pot gevonden, inhoudende een 40-tal gave oude munten. De stukken zullen nader worden onderzocht.

— In de buurt „het Vernhout" alhier, hebben 21 boeren besloten de boterfabriek, die tot nu toe met handkracht werkte, in 't vervolg met een motor te drijven en tevens aan de fabriek een maalderij te verbinden.

's-BOSCH. Een zoo juist verschenen bulletin van het „Huisgezin" deelt omtrent den diefstal in de St. Janskerk alhier het volgende mede :

„Door den inspecteur van Politie, Rulkens, alhier, zijn gister in Amsterdam gearresteerd, twee personen verdacht van den kerkdiefstal in de St. Janskerk.

Een van hen geeft op te zijn, een der firmanten van Meijer en Co., die slechts korten tijd in Den Bosch gewoond heeft en plotseling verdwenen was uit onze stad".

's-BOSCH. — Bloedvergiftiging. — Een meisje, genaamd F., in de Muntelstraat alhier, had door een val de knie gekwetst.

Na een dag, zonder er iets van te zeggen aan de ouders, er mee geloopen te hebben, zwol de knie zoodanig op, dat de geneesheer overbrenging naar het ziekenhuis noodzakelijk oordeelde ; door de kous scheen bloedvergiftiging ontstaan, waaraan de kleine, na een hevig lijden, is overleden.

BERKEL. Naar wij vernemen, zullen de werkzaamheden, voor de ontginning van het groote complex heidegronden, waartoe de Ed.Achtb. Heer Burgemeester het initiatief heeft genomen en waarover onlangs met een enkel woord geschreven is, een aanvang nemen.

De laatste besprekingen zijn gaande.

TILBURG. Woensdagavond te ongeveer 11 uur, bemerkte de landbouwer Th. Mutsaers, wonende Reitsche Hoevenstraat, dat zekere F. van Geloven, wonende Tongerlosche Hoefstraat, een mutserdmijt, staande op zijn erf, met een lucifer in brand trachtte te steken.

Onmiddellijk liep M. op v. G. toe en vroeg hem, wat roekeloos plan hij wilde volvoeren. Als eenig antwoord zette v. G. het op een loopen, doch M. zette den brandstichter na. Toen hij den vluchteling tot op ongeveer 5 pas genaderd was, keerde v. G. zich om en schoot à bout portant een revolver op M. af, gelukkig zonder hem te treffen.

Nog denzelfden avond is v. G. in zijn woning gearresteerd. Het vuurwapen is in beslag genomen en v. G. droeg in zijn vestzak nog enke kogels. T. Ct.

— Bij zekeren V. in de Meerstraat was dezer dagen tijdens afwezigheid der bewoners, ingebroken. De muntgasmeter werd gelicht en andere zaken gestolen. Het door de gemeente-politie ingesteld onderzoek heeft aan het licht gebracht, dat dit brutaal stukje door een paar buurjongens uitgehaald was. Een dezer, zekere J., werd in arrest genomen.

WOENSEL. In de Hemelrijken alhier zullen een 55-tal woningen gebouwd worden. De huurprijs zal zoo laag mogelijk worden gesteld. Door dezen bouw zal eenigszins worden voorzien in den woningnood.

EINDHOVEN. In het Haagsche koffiehuis van den heer P. Feijen, Markt alhier, is opgericht een harmoniegezelschap. Reeds is een groot getal leden toegetreden en stelt men zich voor nog in den loop van dit jaar, een openbare uitvoering te geven.

De nieuwe harmonie heeft zich den ietwat zonderlingen naam gekozen van „Beter Hard Geblazen Dan Den Mond Verbrand".

STRATUM. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben aan J. Brüning & Zoon vergunning verleend tot het plaatsen van 2 waarschuwingsborden op den berm van den provincialen weg Lieshout—Stratum, alsook tot het aanbrengen van een keibestrating op een gedeelte van genoemden weg.

VALKENSWAARD. De bekende valkenier, de heer K. Mollen, heeft dit seisoen reeds 18 valken gevangen.

BERGEIK. Door de landbouwers van Westerhoven, Bergeik en Luiksgestel, zal alhier een stoomzuivelfabriek gebouwd worden. Ruim vierhonderd boeren hebben zich aangesloten met gezamenlijk ongeveer 1500 koeien. Aan de commissie, met de oprichting belast, is een crediet verleend van 45000 gulden. De fabriek zal geplaatst worden op het Loo bij den molen.

NUENEN. Het Bestuur der Harmonie „Oefening en Volharding", Nuenen-Eenheid, besloot in zijne jongste vergadering, in den loop van het volgend jaar, het 30-jarig bestaan te herdenken, door het geven van een groot festival. Voorbereidende maatregelen zijn bereids in werking.

Ook de Fanfare „De Vooruitgang" hoopt alsdan haar 30-jarig bestaan op eenigszins luisterrijke wijze te vieren. 1914 belooft alzoo eenige schadeloosstelling voor het gemis van een onafhankelijkheidsfeest in dit jaar.

MIERLO. De verbouw der openbare school in het dorp is gegund aan den heer H. van Dijk te Helmond voor de som van f 5993, het woonhuis aan de heeren Swets en v. d. Einden te Eindhoven voor f 4950. Met het eerste is men begonnen, met het tweede zal men wachten tot 't begin van 't volgend jaar.

SOMEREN. Bij den Raad van State, afdeeling geschillen van bestuur, is ingekomen een koninklijk besluit, waarbij niet ontvankelijk is verklaard het beroep van J. W. Franssen te Someren, tegen het besluit van B. en W. dier gemeente, waarbij hem voor een proeftijd van drie maanden vergunning is verleend tot uitbreiding zijner bakkerij. (Het besluit van B. en W. was niet afgekondigd en daarom nog niet vatbaar voor hooger beroep.)

GEMERT. Omstreeks 11½ uur ontstond verleden Woensdagmorgen door onbekende oorzaak brand bij W. Scheepers, landbouwer te Mortel, Tereike. Het vee heeft men kunnen redden en ook een gedeelte van den inboedel, maar al de verdere inventaris werd een prooi der vlammen. Doordat de door een fellen wind opgejaagde vonken juist in de richting vlogen van den landbouwer Joh. Slits, wiens boerderij op slechts ongeveer 50 M. afstand van het brandend perceel lag, sloegen ook hier weldra de vlammen op en werd ook hier de geheele inboedel, behalve het vee, een prooi van het vernielend element. Gelukkig dekt assurantie zooveel mogelijk de schade.

BOEKEL.

Denk aan Rijbroek bij 't bestellen
Van een nieuwe fiets
Die verkoopt ze om zoo te zeggen,
Heelemaal voor niets.

HELENAVEEN. De voordracht van den heer Boshouwers uit Gemonde, over de kippenhouderij, is alhier bepaald op Woensdagavond 19 November. Juist 8 dagen daarna krijgen wij eene voordracht op tuinbouwgebied.

Vervolg van het Bekoopt Verslag der Proefvelden

aangelegd door het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" te Boxtel en Omstreken.

Vervolg der proef bij M. v. d. Ven te Haaren.

Laat ik eerst even beschrijven wat de proefnemer in zijn verslag noteerde.

Bij het opkomen was perceel 4 reeds te kennen en bleef steeds no. 1 in groei wegens forscher bladontwikkeling, vooral de scherp groene kleur was te onderscheiden ; was echter hevigst door krulziekte aangetast.

Perceel 3 was iets minder, vervolgens zag men bij No. 2 kaligebrek door zwak loof (wel lang doch tenger).

Perceel 1 scheen in den beginne vrij goed (wellicht oude kracht), doch spoedig was dit op en stak armzalig af bij het overigens prachtige veld. Het geheel was schitterende te noemen. Tot zoover de proefnem .

Perceel I onbemest bracht op 22000 K.G. aardappels.

Perceel II zonder kali bracht op 30800 K.G. aardappels.

Perceel III met 400 K.G. pat. kali 39400 K.G. aardappels.

Perceel IV met 600 K.G. pat. kali 40700 K.G. aardappels.

Voorwaar eene schitterende opbrengst.

Wanneer we de opbrengst van perceel 1 ernstig beschouwen dan zien we al ras dat er nog wel oude kracht in de grond zat, anders kreeg men onbemest niet zulke opbrengst.

Perceel 3, hetwelk 400 K.G. patentkali ontving had eene meer-opbrengst bij perceel 2 hetwelk geen kali ontving van 6600 K.G. aardappels, terwijl perceel 4 hetwelk 300 K.G. patent-kali ontving eene meeropbrengst had dan perceel 2, van 9900 K.G. Wanneer we de aardappels berekenen tegen f 2.50 de 100 K.G. en de prijs van Patentkali op f 6,50 per 100 K.G., zoo kan eenieder bij eene kleine berekening wel eens uitcijferen hoe noodzakelijk het is bij eene stikstof en Phosphorzuur-bemesting eene kali-bemesting toe te passen.

* * *

Aardappelproef bij M. Peijnenburg te Haaren.

Ook dit perceel had eene grootte van 10 aren, terwijl de indeeling en de bemesting overeen kwam met de vorige proef. Deze proef werd sterk door krulziekte aangetast, waardoor de opbrengst dan ook beduidend lager is dan bij de vorige proef. Toch heeft de patent kali gunstig gewerkt gezien de verschillen in opbrengst.

Perceel I onbemest 8600 K.G.

Perceel II zonder kali 11400 K.G.

Perceel III met 400 K.G. pat. kali 21900 K.G.

Perceel IV met 600 K.G. pat. kali 23050 K.G.

Voor 400 K.G. patent-kali is hier eene meeropbrengst verkregen van ruim 10000 K.G. aardappels, terwijl men met 600 K.G. patent-kali eene meeropbrengst verkreeg van 11650 K.G. aardappels.

Hier heeft de laatste 200 K.G. patent-kali de opbrengst niet zoo hoog opgevoerd dan bij de proefneming bij M. v. d. Ven, doch de krulziekte zal waarschijnlijk hier wel de oorzaak van zijn.

* * *

Aardappelproef bij L. Verhoeven te Schijndel.

Wat de grootte van het perceel bemesting en indeeling betreft, was dit hier hetzelfde als bij de twee vorige.

Ook dit perceel werd in hevige mate door krulziekte aangetast.

Over de opbrengst een volgenden keer.

JAN LEERMAKERS

Wordt vervolgd. Boxtel.

Onderwijzerswoningen.

Herhaaldelijk is op de vergaderingen van den R. K. Onderwijzersbond aangetoond, dat de toestand van menige onderwijzerswoning veel te wenschen overlaat. Doch telkens bleek ook, dat vele Hoofden van Scholen vreesden, door de ervaring geleerd, dat het Gemeentebestuur er hun een grief van zou maken, als zij rechtstreeks of middellijk op verbetering zouden aandringen. En vóór alles wenschte men niet de verstandhouding met het Gemeentebestuur te schaden, dewijl dit nadeelige gevolgen na zich zou kunnen sleepen èn voor de betrokken personen èn voor het onderwijs zelf.

Sinds lang werd daarom naar een weg gezocht, waarbij

1e de Hoofden van Scholen geheel buiten de zaak zouden blijven, zoodat het Gemeentebestuur elken grond zou missen hen voor de ondernomen actie aansprakelijk te stellen, en

2e een onpartijdig en betrouwbaar oordeel omtrent den toestand werd verkregen.

Eindelijk meende men dit middel gevonden te hebben.

Op de Algemeene Vergadering van genoemden Bond, gehouden te Nijmegen op 1 Mei 1913, werd de wensch uitgesproken, dat het Hoofdbestuur een deskundige zou aanwijzen om over alle woningen, zonder onderscheid, van gemeentewege aan leden van den Bond verstrekt, een rapport uit te brengen, ten einde, zoo zulks noodig of gewenscht mocht blijken, met een op grond van dat rapport instantie tot elk betrokken Gemeentebestuur het beleefde verzoek te richten, de noodzakelijke of wenschelijke verbeteringen te willen aanbrengen.

Overeenkomstig dien wensch heeft het Hoofdbestuur van den Bond den Heer J. v. d. Berg, architect te 's Hertogenbosch, met het samenstellen van bovenbedoeld rapport belast.

Daarbij is Z.Ed. verzocht, in het oog te willen houden, eenerzijds de billijke eischen, waaraan een onderwijzerswoning in onzen tijd behoort te voldoen, en anderzijds de redelijkheid tegenover de Gemeentebesturen ten aanzien van bestaande gebouwen.

Het Hoofdbestuur heeft zich verheugd in den Heer J. v. d. Berg een man gevonden te hebben, die zeker het volle vertrouwen zal erlangen van de Gemeentebesturen, evenzeer als Z.Ed. dat geniet van Provinciale- en Rijksautoriteiten, blijkens zijn functie van bouwkundige, belast met het dagelijksch toezicht op het onderhoud der Provinciale Gouvernementsgebouwen te 's-Hertogenbosch.

Ten slotte wenscht het Hoofdbestuur ten 1e er nogmaals met nadruk op te wijzen, dat de deskundige geheel zelfstandig de rapporten opmaakt, zoodat èn het betrokken Hoofd èn het Hoofdbestuur geheel daarbuiten staan, en ten 2e dat het Hoofdbestuur hoopt en vertrouwt, dat verbetering van gebrekkige toestanden moge verkregen worden, zonder dat verbroken wordt de goede verstandhouding tusschen het Gemeentebestuur en het Hoofd der School, daar deze zoozeer gewenscht is voor de school en het onderwijs.

Het Hoofdbestuur van den R. K. O. B. in het Bisdom 's Bosch,
De Voorzitter, A. BARON.
De Secretaris, W. v. WOERKOM.
's-Hertogenbosch, 12 Nov. 1913.

Bekendmaking.

Inenting van Varkens tegen de Vlekziekte.

De Burgemeester van Boxtel,

In aanmerking nemende, dat in den laatsten tijd zich gevallen van Vlekziekte in de gemeente voordoen,

Herinnert belanghebbenden, dat aan de Rijksseruminrichting te Rotterdam van Rijkswege entstof tegen de Vlekziekte der Varkens kosteloos ter beschikking staat van in Nederland gevestigde veeartsen, terwijl de voor inentingen met de kosteloos verstrekte stof, door veeartsen niet meer dan dertig cent per varken aan de veehouders in rekening mag worden gebracht.

In het belang van den veestapel wordt aan de belanghebbenden dringend aanbevolen, als voorbehoedmiddel tegen de Vlekziekte, de dieren te doen inenten.

Boxtel, 15 November 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.50 per kilo.

's-BOSCH, 13 Nov. Heden was de prijs der boter f 1.20, f 1.40 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 14 Nov. Aanvoer 9365 K.G. hoogste prijs f 1.47, laagste prijs f 1.35 middelprijs f 1.41

's BOSCH, 14 Nov. Aangevoerd 17785 kilo hoogste f 1.43, laagste f 1.32 middelprijs f 1.39 per kilo.

MAASTRICHT, 14 Nov. Aangevoerd 55820 kilo, hoogste f 1.50, laagste f 1.38 middelprijs f 1.44

Eier-Veilingen.

AMSTERDAM, 14 Nov. Aanvoer 4002 eieren Kipei 7.50—10.95. Eendei 5.80—5.90 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 9.04.

ROTTERDAM, 11 Nov. Aanvoer 4877 eieren. Kippeneieren f 7.00 tot f 10.10. Middenprijs f 8.64. Eendeneieren f 6.00 tot f 6.60. Ganseneieren f 00.00 tot f 0.00. Kalkoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Handelaarseieren f 0.00 tot 0.00. Parelhoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Alles per 100 stuks.

Advertentiën.

Uitloting aandeelen van Geldleeningen,

ten laste der

Gemeente Boxtel.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL maken bekend, dat zijn uitgeloot de volgende aandeelen van geldleeningen der gemeente :

3½ % leening 1893 ad Fl. 7000.— aandeel No. 32 groot Fl. 200.—

3½ % leening 1894 ad Fl. 14000.— aandeel No. 24 groot Fl. 200.—

3½ % leening 1904 ad Fl. 8000.— aandeel No. 30 groot Fl. 250.—

3½ % leening 1905 ad Fl. 6500.— aandeel No. 13 groot Fl. 250.—

Leening 1906 ad Fl. 59500.— EERSTE GEDEELTE tegen 3½ %, aandeelen No. 30, 71, 72 en 78; TWEEDE GEDEELTE tegen 4 %, aandeelen No. 162, 175 en 198, ieder groot Fl. 250.—

4 % leening 1910 ad Fl. 6000.— aandeel No. 5 groot Fl. 250.—

4 % leening 1911 ad Fl. 8000.— aandeel No. 24 groot Fl. 250.—

De aflossing dezer aandeelen, behoort te geschieden op **31 December 1913,** ten kantore van den Gemeente-Ontvanger te Boxtel.

BOXTEL, 15 November 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN, Burgemeester.
VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN :

Op **Maandag 17 November** ten **10 uur v.m.** voor en **op de Werf van** den Heer M A. v. d. Eerden in de Onrooische Straat.

200 koopen **Schabben, Strooken, Spaanders, Gateinden, Rabouwen, eiken Mutsaart** en **Klippels,** zeer geschikt voor Bakovens.

Een partij **Planken** en meer **Timmer-** en **Brandhout.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN :

Op **Donderdag 27 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en ten huize van Corn. v. d. Staak op Jachtrust.

Een best aftands zwart **Ruinpaard,** een gevende en dragende **Koe,** een **Kalfvaars, Hoog-** en **Laagkar, Ploeg, Eggen,** nieuwe **Wanmolen** en **Landbouwgereedschappen, Paardentuig, Kachel,** enz.

ATTENTIE!

Ondergeteekende deelt door deze beleefd mede, dat van af heden zijne zaak in

Confectie, Dames- en Heeren-Modeartikelen annex Koloniale- en Grutterswaren

geopend is.

Hij hoopt door groote keuze, billijke prijzen en uiterst prompte en nette bediening de gunst van eenieder waardig te worden.

Gedurende eenigen tijd krijgt eenieder die voor één gulden aan verschillende artikelen besteedt

een Ontbijtkoek cadeau.

Beleefd aanbevelend,

O. VAN DEN BERGH,
Kerkstraat 22, BOXTEL.

BLOEDARMOEDE
en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van
HAEMATOGEENWIJN.
Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust.
Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

Verkooping van

Kanadaboomen, oude Schoolbanken en een Wagen.

Voor de gemeente BOXTEL zullen publiek worden verkocht:

4 koopen (22 stuks) Kanadaboomen
staande nabij den Oksenwiel en
8 koopen (25 stuks) Kanadaboomen
staande in Velddrielskamp.

De boomen worden verkocht in perceelen en daarna in twee Massa's.

Onmiddellijk daarna zullen worden verkocht:

10 koopen oude Schoolbanken en een ouden Wagen,

te bezichtigen op het Gemeente-terrein op den Burgakker.

Inlichtingen geeft de Heer DEKKERS, Gemeente-opzichter.

Deze verkooping geschiedt ten huize van den Heer WOLLERICH (Hôtel „DE KEI") op de Markt te Boxtel, **Dinsdag 18 November 1913**, des namiddags om vier uur precies.

Boxtel, 8 November 1913

De Burgemeester van Boxtel,
A. GIJSEN.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Steenkolenhandel.
Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerende prijzen.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—.
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

Ontvangen eene groote sorteering

Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

De grootste sorteering. **De billijkste prijzen.**

Beleefd aanbevelend,
C. STEINMANN-PECHTOLD.

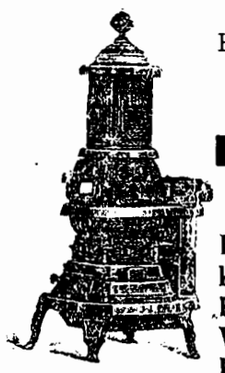

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaarns.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Billijke Prijzen - Groote Keuze

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiak pastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

Geneest uw RHEUMATIEK met den KLOOSTERBALSEM

Beklagenswaardige lijders aan Rheumatiek en Jicht, waarom laat gij U nog langer martelen door uw vreeselijke kwaal? Gij kunt genezen zooals reeds zoo velen vóór U genezen zijn, indien gij slechts den wonderbaren Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, gebruikt. De Kloosterbalsem geneest uw Rheumatiek en Jicht grondig en blijvend, verzacht dadelijk de pijnen en maakt dat ge weder rustig kunt slapen. Daarom noemt men den Kloosterbalsem met recht den Koning der Balsems. Leest onderstaande verklaring:

Mej. M. Kuperus-Hoogeveen, echtgenoote van den Heer J. Kuperus, kaasmaker te St. Nicolaasga (Friesland) verklaart het volgende:

„Ongeveer 2 jaar geleden leed ik aan een verschrikkelijke Rheumatiek in den rug. Ik was steeds zoo pijnlijk, dat ik zelfs mijn gewone huiselijke bezigheden niet kon verrichten. 's Nachts sliep ik niet van de pijn en het ergste was, dat ik niet de minste beterschap bespeuren kon, wat ik ook gebruikte. Zoo leed ik reeds 3 maanden lang, toen men mij den KLOOSTERBALSEM aanried, ik wendde ze aan, al was het in het eerst met weinig vertrouwen, omdat niets mij geholpen had, maar het resultaat was schitterend. Reeds na het eerste gebruik verminderde de pijn. Mijn stijfheid verdween en ik ging weer beter slapen. Vol hoop ging ik dan ook met den Kloosterbalsem voort en toen ik in het geheel twee potjes van dezen heerlijken balsem gebruikt had, behoorde mijn Rheumatiek tot het verleden. Ik gevoel mij weer gezond en wel en nimmer heb ik na dien tijd meer eenige last ondervonden. Met lust kan ik zelve weer al mijn bezigheden verrichten en raad een ieder den Kloosterbalsem, den koning der balsems aan."

De KLOOSTERBALSEM, Klooster Sancta Paulo, geneest onvoorwaardelijk alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, brand- en snijwonden, alle huidaandoeningen, zweren, winterhanden en -voeten en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 cent, van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening v. d. Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende Depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS Vermeulen; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

TWEEDE BLAD

van

Centraal-Brabant.

No. 92. Zaterdag 15 November 1913.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

17 Nov. Maandag. Gregorius de Wonderdoener, Bisschop-Belijder. Halfdubbel. H. Mis: Statuit; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: tot inroeping van de voorspraak der Heiligen: A cunctis, 3de gebed enz. naar eigen keus; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Wit.*

Indien niet anders staat aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

18 Nov. Dinsdag. Wijding der Basiliek van de H.H. Petrus (Canon) en Paulus (Canon). Grootdubbel. H. Mis: Terribilis; 2de gebed enz. voor den Paus. — Credo. *Wit.*

19 Nov. Woensdag. Elisabeth, Weduwe. Dubbel. H. Mis: Cognovi; 2de gebed enz. van den H. Paus-Martelaar Pontianus; 3de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

20 Nov. Donderdag. Felix van Valois, Dubbel. H. Mis: Justus; 2de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

21 Nov. Vrijdag. Opdracht der H. Maagd. Grootdubbel. H. Mis: Salve S. Parens; 2de gebed enz. voor den Paus. Credo. — Prefatie der H. Maagd. *Wit.*

22 Nov. Zaterdag. Caecilia (Canon) Maagd-Martelares. Dubbel. H. Mis: Loquebar; 2de gebed enz. voor den Paus. *Rood.*

23 Nov. *Laatste Zondag na Pinksteren*; de 5de in November. Halfdubbel. H. Mis: Dicit; 2de gebed enz. van den H. Paus-Martelaar Clemens (Canon), 3de gebed enz. van de H. Martelares Felicitas; 4de gebed enz. voor den Paus. Credo. — Prefatie der H. H. Drieëenheid. *Groen*

De Plattelandswoning.

Sedert de inwerkingtreding der Woningwet van 22 Jan. 1901 (S. 158) zijn in tal van gemeenten bouwvereenigingen, uitsluitend in het belang van verbetering der volkshuisvesting werkzaam, opgericht en met den financieelen steun van het Rijk zijn door die bouwvereenigingen in tal van gemeenten gezonde en frissche woningen gebouwd.

Al moge de bestaande Woningwet niet in alle opzichten aan billijke wenschen of eischen voldoen en een wijziging der wet, althans op ondergeschikte punten, waarschijnlijk binnen korten tijd tot stand komen, dat aan de hand van de Woningwet op vele plaatsen een heilzame verbetering van woningtoestanden is tot stand gebracht, zal wel niemand betwijfelen.

Een feit echter is het dat die verbetering van woningtoestanden zich bijna uitsluitend beperkt tot de steden en voor het platteland om zoo te zeggen in dit opzicht nog niets gedaan is. En toch wie hier geen vreemdeling is in Jerusalem zal erkennen, dat het hoog noodig is dat er tot verbetering van de woningtoestanden op het platteland eindelijk ook eens iets gedaan wordt. Dat dit tot nu toe nog niet gebeurd is, is hoofdzakelijk hieraan toe te schrijven, dat op de dorpen geen bouwvereenigingen in den geest der Woningwet zijn opgericht en ook zeer bezwaarlijk kunnen opgericht worden, omdat het op de meeste dorpen ontbreekt aan personen, die daartoe het initiatief kunnen of willen nemen.

Mocht de goede wil in enkele gevallen wel aanwezig zijn dan stuit die meestal nog af op eigenaardige bezwaren, voortspruitend uit plaatselijke verhoudingen, en op het gebrek aan de onmisbare voorlichting en technische hulp voor de uitvoering van doelmatige bouwplannen.

Om aan die verschillende bezwaren tegemoet te komen is voor eenigen tijd opgericht een vereeniging, genaamd „de Plattelandswoning".

De statuten dezer vereeniging zijn goedgekeurd bij Koninklijk besluit d.d. 6 Oct. 1913 no. 54 en opgenomen in de Staatscourant van 31 Oct. no. 255. Nu de eerste voorbereidende werkzaamheden zijn verricht en de Koninklijke goedkeuring is verworven, mogen wij vertrouwen, dat weldra deze Vereeniging haar arbeid zal aanvangen om te bereiken wat zij zich voorstelt: de verbetering der volkshuisvesting in de provincie Noord-Brabant, vooral op de dorpen. Om in breeder kring deze Vereeniging bekend te maken en door die bekendmaking belangstelling te wekken geven wij een kort uittreksel uit de statuten:

De vereeniging staat op Roomsch-Katholieken grondslag; zij strekt evenwel haren arbeid ook uit tot niet-katholieken. Zij tracht haar doel: bevordering van Volkshuisvesting te bereiken door:

a. het stichten van afdeelingen, die ieder voor zich het bouwen en verhuren van woningen in de gemeenten, waar ze zijn gevestigd, op zich zullen nemen, onder leiding van de Vereeniging;

b. het geven van steun op administratief en technisch gebied aan die afdeelingen;

c. het koopen, huren, pachten, en in erfpacht nemen van gecultiveerde of ongecultiveerde gronden, hetzij met of zonder opstallen, teneinde die weder te verkoopen, te verhuren, te verpachten of in erfpacht te geven aan de bij haar aangesloten woningvereenigingen;

d. alle andere wettige middelen, die het doel kunnen bevorderen.

Gewone leden zijn:

a. de oprichters;

b. zij, die door het Bestuur als lid worden toegelaten.

Buitengewone leden zijn:

de op initiatief dezer vereeniging gestichte afdeelingen, als bedoeld in art. 5 sub a.

Begunstigers zijn:

zij, die een of meer rentelooze aandeelen nemen van f 25.—.

zij, die houders zijn van minstens f 300.— 4 pct. obligatiën der Vereeniging.

Als oprichters der Vereeniging worden in de Staatscourant vermeld de heeren J. A. Ardts te Beugen, H. H. Berkvens te Liessel, J. F. Berkvens te Eindhoven, mr. dr. J. van Best te Eindhoven, G. Coovels te Helmond, A. N. Fleskens te Geldrop, V. A. M. van den Heuvel te Geldrop, dr. G. M. Kusters te Tilburg, dr. J. A. van Loon te Steenbergen, H. W. J. Mol te Ginneken, P. J. A. G. Panken te Duizel, Mgr. C. C. Prinsen te 's Bosch, G. J. van Poppel te Gilze, H. Roes te Kessel, J. H. Selten te Druten, L. Festers te Halsteren, dr. P. Woltering te 's Hertogenbosch. (Huisg.)

Uit het Dagboek

VAN EEN

Milicien-Wielrijder.

III.

Vol bewondering voor de schoone streek, passeerden we in vroolijke stemming Baarn, Soestdijk en Soest, reden voorbij het paleis van H. M. de Koningin-Moeder, en kwamen na een poosje te Amersfoort. Van deze oude stad en garnizoensplaats merkte ik slechts eenige aardige oud-Hollandsche gevels en natuurlijk den prachtigen toren op, terwijl we er doorreden. Steeds verder ging het over Hoevelaken en Voorthuizen in de richting van Apeldoorn. De weg voerde ons dikwijls meer dan 100 M. naar boven, zoodat we stevig moesten aantrappen en dan vergaten we wel eens de schoonheid der heerlijke natuur te bewonderen. Doch als we dan weder gemakkelijk en zacht over een goeden weg de helling afreden, waren we onze warme hoofden spoedig vergeten en lieten we verademend den blik rondom ons heengaan. Werkelijk, ik vond dat deze streek mooier was dan menig heuvellandschap in Limburg. In Apeldoorn zouden we dien dag overnachten. 't Is een gezellige en mooie plaats, wat het aan de nabijheid van 't Loo en 't vreemdelingenverkeer wel te danken zal hebben. Hier werden we 's avonds van oorlogsbehoeften voorzien, want we naderden 't begin der manoeuvres, die Maandag 22 September zouden aanvangen.

Zaterdagmorgen verlieten we Apeldoorn weer in de vroegte, om dieper Overijssel in te trekken. We gingen over den IJsel Deventer binnen, waarvan de oude zware toren der St. Lebuinuskerk al dadelijk m'n aandacht trok. Veel zag ik echter weer niet van deze oude stad; we reden Deventer door en aan den anderen kant stegen we af, om op de 1e compagnie te wachten, waarmede we gezamenlijk onze reis zouden vervolgen. Bij hooge uitzondering mocht ik me slechts even verwijderen, om eenige kaarten te koopen. Weldra waren we weer op onze wielen gezeten en nu ging het over Bathmen en Holten naar Rijssen, waar we eenige dagen verblijven zouden. Waren we elders tot nu toe ingekwartierd geweest met nachtlegering en voeding inbegrepen, thans werd ons door de burgerij slechts het eerste verschaft. Het eten ontvingen we thans mit de compagnieskeuken. Wat bij ons de eene dag met den anderen verschillen kan! den vorigen avond logeerden we te Apeldoorn in villa's en hadden alles, wat een soldatenhart maar wenschen kan; nu moesten we bij de koeien en varkens in den stal op stroo slapen. Maar de bewoners waren vriendelijk en gastvrij. Eenige prettige avonden hebben we hier doorgebracht in den boeren-familiekring, terwijl we pannekoeken en pap meeaten en luisterden naar het eigenaardige dialect dat de goede menschen gewoon waren te spreken. We konden elkaar wederkeerig niet best verstaan, en de eenvoudige lieden, die den omgang met soldaten niet gewoon waren, schaterden het dikwijls uit, als een of ander woord verkeerd werd begrepen of opgevat. Vooral de jonge meisjes, die in de mode met hun kleeren als vóór honderd jaar, verre bij onze stadsche juffertjes ten achter staan, waren als dol van plezier. In de stad, grootendeels bestaande uit boerderijen, is niet veel te zien. Rijssen bezit een kerk, die vroeger misschien mooi is geweest; op 't eind der 18e eeuw is het voorste gedeelte, met een houten gevel, er wellicht aangebouwd. De achterste helft lijkt veel ouder.

Den anderen dag was het Zondag en dus rustdag tegelijkertijd. Hiervan maakte ik gebruik door eens naar Almelo te gaan, welke plaats me echter tegenviel.

Maandag, 22 September, waren dan de manoeuvres begonnen. Tot nu toe hadden we 't steeds goed met het weer getroffen, doch terwijl het eigenlijke werk aan den winkel kwam, toonde de natuur op eens haar triestige zijde. De regen viel dien dag in stroomen naar beneden en bedierf grootendeels de aantrekkelijkheid eener mooie streek, die we door moesten.

Met voorzorgsmaatregelen tegen mogelijke vijandelijke ontmoetingen, ging het in langzaam tempo over Enter, Goor en Diepenheim naar Lochem. Talrijke fraaie villa's en trotsche kasteelen, met prachtige bosch- en tuinaanleggingen, gleden ons voorbij, doch alles hulde zich in een grauw waas van sombere regenwolken. Even voorbij Lochem hielden we halt. Een sectie, die zich van ons had gescheiden, doch reeds terug had moeten zijn, liet wat te lang op zich wachten. Ik werd teruggezonden met de opdracht, deze sectie op te sporen en tot spoed aan te manen. Terwijl ik Lochem nu weer binnenreed, ontmoette ik om den hoek eener straat, plotseling een vijandelijke patrouille wielrijders. Als de wind deed ik mijn wiel keeren en wist gelukkig door een zijstraat te ontkomen. In vliegende vaart ging het nu weder terug naar de compagnie om deze het geval te melden. Doch op de plaats gekomen, waar ik mijn makkers even geleden verlaten had, bevond ik, dat ze hun weg al weer vervolgd hadden. Ik reed wat ik rijden kon om hen in te halen, want ik voelde me niets op mijn gemak met den vijand in den rug en wie weet, ook wel op de flanken. Spoedig zag ik de onzen echter weer voor me. Ze hadden de wielen in een zijweg geplaatst om te voet verder te gaan. Tijdens mijn afwezigheid had zich de bewuste sectie langs een omweg bij de comp. aangesloten. Ze kwam juist bijtijds om mee tegen den vijand op te trekken, die door ordonnancen, vóór ons op den weg, was gemeld. Ik meldde mij eerst bij den commandant om hem van mijn wedervaren verslag te doen, waarna ik me weer bij m'n makkers aansloot.

ALPH. GRONEMAN.

(Wordt vervolgd.)

Brieven uit België.

Esschen, 4 Nov. '13.

Weer gaan dezer dagen beteekenisvolle stonden aan België voorbij.

Wat twee- driemaal de partijen ten doode worstelend deed tegen elkander botsen, is dat thans z'n eindphase ingetreden? Niemand die 't zeggen kan; niemand die nog weet, waarop de debatten in de Kamer naar aanleiding van de nieuwe Schoolwet zullen uitloopen.

Tot nu toe zijn die debatten wel wat weinig zakelijk, wel wat veel principiëel geweest. Den eersten dag al, dat Minister Poullet de grondslagen va zijn wetsontwerp uiteenzette, werd doo meer dan één spreker van Links niet zoozeer een nuchtere, zakelijke bestrijding van 't onderwerp gegeven, maar soms écht kwajongensachtig miskend, gescholden, verdacht gemaakt; terwijl de geheele debatten er als 't ware op ingericht waren om de meest uiteenloopende overtuigingen hopeloos star tegenover elkaar te zetten.

Toch kregen we wel curiositeiten ook te hooren zoo af en toe. Zoo b.v. dat volgens de nieuwe schoolwet alle onderwijzers Belg zullen moeten zijn.

Tot nog toe was dat dus niet noodig!

Voor 't overige was 't veelal 'n stormloop tegen de kloosters, die volgens de Heeren van de Oppositie buitengewoon door 't wetsontwerp bevoordeeld zouden worden.

Allengskens werden de debatten wat schriller van kleur. Zoo sprak men ervan, dat 't huidige wetsontwerp beschouwd kon worden als de eerste stap naar den ondergang van België. Zoo praatte men van verzwakking der nationale gevoelens; ja zelfs van de komende mogelijkheid van een burgeroorlog.

In sommige redevoeringen kwamen belangrijke zakelijke punten vóór, als o.a. 't volgende: „volgens 't onderwerp zal 't lager onderwijs thuis mogen gegeven worden en geen toezicht hoegenaamd is er voor ingericht, zoodat een vader, die voor den Vrederechter gedaagd wordt, alle straf zal kunnen ontwijken door te zeggen, dat hij zijn kind zelf onderwijst".

't Was de liberale afgevaardigde Devèze, die dat zei en de Minister antwoordde hierop dat gevallen van dien aard uiterst zeldzaam zijn!

Dan is men begonnen met uittreksels te geven uit schoolboeken. Een staaltje is 't onderstaande:

„De cholera heeft vele menschen gedood en in het graf gesleurd, het socialismus geeft aan velen den doodsteek der ziel; het berooft den mensch van zijnen God, van het geloof, de hoop en de liefde, en het werpt hem zoo in de onrust en in den afgrond van alle wanorden.

„Als de cholera in een streek verschijnt, worden daarvan meest aangetast jeneverdrinkers, vadsigaards en bedorvene menschen; zoo gaat het insgelijks met het socialismus; luiaards, drinkebroers, en in het algemeen tuchtelooze lieden, worden er het eerst mede besmet.

„Wat de kopstukken der partij betreft, zij moeten natuurlijk ter wille van de plaats die zij bekleeden, in de oogen van het volk, den uiterlijken schijn van deftige lieden vertoonen. Doch konden wij het heimelijk gewetensboekje dier gelijkpreekers en volkswrekers eens openslaan, wat al verwoestingen en puinen zouden wij ontdekken in die zielen, door den kanker van het ongeloof doorknaagd en door het vuur der driften verteerd?"

Het boek waar 't bovenstaande in voor komt was volgens den Minister niet een leerboek op de scholen in gebruik, maar was wel 'n enkelen keer als prijs aan de leerlingen uitgedeeld. Overigens erkende hij, dat er niets menschelijks-volmaakt is en dat soortgelijke onvolmaaktheden wel in alle boeken zouden te vinden zijn.

Maar, Lezers, aan dit alles hebt ge vermoedelijk niet veel nietwaar?

'k Zal U eerst nog even in 't kort de vijf hoofdgedachten uiteenzetten, die de ziel vormen van de nieuwe wet.

't Zijn deze vijf:

1o. De wet roept het verplichtend schoolgaan uit.

2o. Zij richt in alle scholen in den 1en graad met beroepsstrekking.

3o. Zij verbetert in groote mate de jaarwedden van 't onderwijzend personeel.

4o. Zij maakt 't kosteloos schoolbezoek algemeen.

5o. Zij maakt het geneeskundig toezicht in de scholen algemeen.

Precies zóó prees de Minister zijn wet aan in de vergaderde Kamer.

Nou op 't eerste gezicht ziet er de wet nog niet zoo kwaad uit. 't Zal er vooral op aankomen welke toepassing bevoegden haar geven zullen en van tijd tot tijd ook: welke uitlegging.

Nochtans is de linkerzijde uiterst fel op 't ontwerp gebeten en waarlijk, wanneer zooals waarschijnlijk gebeuren zal 't ontwerp tot wet zal worden aangenomen zal dit alleen gebeuren omdat de oppositie ondanks inspanning van alle krachten niet sterk genoeg is om 't te doen tuimelen.

Toch geloof ik niet dat de Algemeene besprekingen nog veel interessants zullen opleveren. De rechterzijde-sterke meerderheid wil 't ontwerp. Eerst heeft Minister Poullet 't in den breede bediscusseerd en daarna is staatsminister Woeste, de parlementaire veteraan, de leider der Rechterzijde gekomen en heeft nogeens klaar en duidelijk de strekking van de wet en de basis waarop ze rust uiteengezet. Waaròm de Regeering nu de schoolwet wil en waarom zij ze juist zoo wil.

Deze week zullen van links nog 't woord voeren de Heeren Hijmans en Vandervelde en vermoedelijk zal de Heer Woeste daarop nogmaals antwoorden.

Misschien komt praatlust nog andere sprekers de tong kittelen maar algemeen wordt er geen eindeloos lang debat meer verwacht, zoodat misschien de volgende week al met de bespreking der Artikelen zal kunnen worden aangevangen. En hier wederom laat zich vooràl voor die artikelen die betrekking hebben op de uitvoering en toepassing der wet scherper en bitterder discussie wachten.

Moge hier vooral 't zakelijke niet uit 't oog worden verloren en aan beide zijden alleen 't gezond verstand en de vaste wil tot eendracht die machtig maakt en groot de behandeling van zoo gewichtige zaak beheerschen.

HENRI ASSELBERGS.

Van 's Levens Schaduwkant.

Het was warm broeierig weer dien middag. Van een licht omnevelde lucht scheen de zon haar gloeiend licht uit en deed een drukkende warmte wegen op de stad, waar in de plantsoenen en langs de grachten en straten de grijsstoffige boomblaren roerloos neerhingen en de menschen futloos gingen met krachtlooze passen.

Bakker was zoo even het grachtje afgekomen en stond nu een oogenblik stil aan den ingang van het museum. Hij overzag de straat en het kleine pleintje en hij bedacht, dat het warm zou wezen daar binnen, benauwd en broeiend en dat hij zeker moeite zou hebben zijn oogen open te houden dien heelen langen middag. Dan stapte hij met een slappen groet den portier voorbij en langzaam de trap op naar zijn afdeeling. Vermeulen, die er tijdens zijn schaftuur de wacht gehad had, kwam hem al bij den ingang tegen.

— Niets te doen hoor, zei hij, geen mensch geweest.

't Is te warm, meende Bakker, de menschen hebben gelijk.

De ander knikte.

— Je kunt vanmiddag best een slaapje gaan doen, zei hij weggaande, van bezoek zal je niet veel last hebben.

Bakker glimlachte flauw en knikte. Je moest toch immers wakker blijven, al was er geen mensch.

Haastig liep hij even zijn afdeeling door, liet zich dan in een hoekje op een stoel zakken. Ziezoo, als hij nu maar zorgde, niet in slaap te sukkelen, dan kon hij er zijn gemakje vanmiddag van nemen.

En Bakker sloot de oogen en dommelde soezerig in de broeiende hitte van het zaaltje.

Plotseling opende hij verschrikt de oogen. Op de bovenste treden van de trap stommelden voeten en een meneer kwam over den corridor en het zaaltje ingestapt.

Bakker was recht geschoten uit zijn suffende houding en boog nu even het hoofd voor de sjieke verschijning, toen de meneer hem voorbijstapte. Recht op zijn stoel bleef hij dezen nakijken, stond dan langzaam op en wandelde het zaaltje door en een aangrenzende zaal in. Toen hij even later in de deur van het zaaltje terugkwam, zag hij de meneer de lijst van een der schilderijen betasten. Hij wilde zeggen dat dezelve niet mochten worden aangeraakt. Maar de meneer keerde zich juist om en het was zoo'n sjieke meneer en hij hield zich zoo voornaam. En Bakker zei niets, wandelde weer door naar den hoek, waar zijn stoel stond en ging zitten.

De meneer stapte nu het zaaltje uit naar de aangrenzende zaal. En Bakker bleef op zijn stoel soezen, luisterend naar wat hij ernaast hoorde. Maar plotseling schoof hij recht en luisterde aandachtiger. Hoorde hij daar niet een ijzerdraad knarsen? Hij stond haastig op en liep naar de andere zaal. Daar stond de meneer met de handen op den rug een schilderij te bekijken. Zou hij het zich verbeeld hebben? Met wantrouwige aandacht bekeek hij den meneer. Ja, hij zag er toch werkelijk voornaam uit. Bakker stapte langzaam de zaal in, keek en wandelde er wat rond, nu en dan steels kijkend naar den meneer, die de schilderijen bekeek. Dan ging hij weer terug naar het zaaltje.

Maar nauwelijks zat hij er op zijn stoel, of hij meende weer het knarsend geluid van ijzerdraad te hooren. Snel, maar geruïscloos stond hij op en zag nu, in de deur der groote zal gekomen de meneer weer met zijn nagels aan een schilderij bezig.

— Meneer, zei hij, langzaam naderkomend, de schilderijen mogen niet worden aangeraakt.

De meneer draaide zich langzaam naar hem toe en knikte glimlachend, stapte dan door langs den wand. Bakker keek hem na. Hij begreep het niet. Zou die wat in 't zin hebben met die schilderijen? Hij kon het zich haast niet denken van zoo'n sjieken meneer. Maar je kondt nooit weten. Hij als suppoost was er in elk geval verantwoordelijk voor. En hij zou hem dus in de gaten houden.

Hij bleef nu in de zaal heen en weer wandelen, stond nu en dan eens stil voor een der ramen, maar begluurde telkens den meneer. Die bekeek nu rustig de schilderijen, liep dan terug langs den wand en weer naar het kleine zaaltje, waarheen Bakker hem langzaam zonder bedoeling volgde. Dan stapte hij de groote zaal weer binnen, waar na een oogenblik ook Bakker verscheen en liep, slechts terloops nog even naar een schilderij kijkend, door naar een daaraan grenzende zaal. Bakker aarzelde even, of hij hem ook daarheen zou volgen en wandelde langzaam naar de open deur, maar keerde dan, toen de meneer, zijn volgen blijkbaar merkende, hem barsch aankeek, in de pas verlaten terug. Juist wilde hij weer doorwandelen naar het kleine zaaltje, toen hij een tikken als op glas hoorde. Dadelijk was hij in de open deur en zag nu den meneer, gebogen over een der vitrines waarin kunstvoorwerpen lagen, met zijn vingers op het glas. Besloten stapte hij nu ook deze zaal in. Het was met dien meneer toch niet pluis. Hij zou maar in zijn buurt blijven. En hij bleef hem op een afstand en als ongemerkt volgen.

De meneer wandelde nu de zaal door en nog een klein zaaltje daaraangrenzend, bekeek schilderijen en voorwerpen, keerde dan terug en liep door het eerste kleine zaaltje eindelijk den corridor weer op.

Bakker keek hem nog even na, keerde dan weer het zaaltje terug en ging zitten. Ziezoo, van dien lastigen sinjeur was hij af. In de andere afdeelingen moesten zijn collega's hem maar in de gaten houden. En gemakkelijk begon hij weer te dommelen in zijn hoekje.

Maar na een half uurtje hoorde hij weer stappen over den corridor en daar stapte dezelfde meneer het zaaltje weer binnen. Bakker schoof alleen wat rechtop op zijn stoel, deed verder, of hij van den meneer geen notitie nam. Maar zijn oogen volgden diens bewegingen. En toen hij naar de groote zaal doorliep, richtte hij, zich scherp luisterend op, al gereed om op te staan. Toen hij even later weer wat hoorde, liep hij vlug naar de deur en zag juist de meneer aan een schilderij morrelen. Hij bleef nu in zijn nabijheid, hem overal volgend en hem in stilte verwenschend.

Toen het eindelijk tegen vijven ging, stapte de meneer naar beneden en Bakker, blij, dat zijn dagtaak was afgeloopen, volgde hem, na nog even in zijn afdeeling te hebben rondgekeken. Bij den ingang drongen enkele bezoekers samen. En juist wilde Bakker met den portier een praatje beginnen, toen hij meende boven aan de trap iemand te zien verdwijnen. Hij keek rond naar den meneer, maar zag hem niet. Zou die al weg wezen? Hij luisterde, of hij boven ook iets hoorde. En ja, daar liep iemand op het kleine kamertje naast het zaaltje, waar maar drie schilderijtjes hingen. In een oogenblik was Bakker weer boven en toen hij het kamertje wilde binnen gaan, stapte de meneer er uit. Bakker keek het kamertje in, zag, dat een der schilderijtjes verdwenen was en de lijst ervan op den grond lag en holde naar beneden.

— Niet doorlaten, schreeuwde hij, de trap afstormend tegen den portier, toen hij den meneer in den ingang zag.

De portier keek verbaasd op naar Bakker, dan voor zich naar den meneer en plaatste zich in den nauwen ingang.

— Die meneer heeft een schilderijtje gestolen boven van het kleine kamertje, riep Bakker, naderkomend.

— Die meneer? vroeg de portier ongeloovig.

— Ja, ik heb hem den heelen middag al in de gaten gehad, zei Bakker.

De meneer had zich omgekeerd, glimlachte nu ongeloovig.

— Kom maak geen gekheid, zei hij.

— Dat is geen gekheid, kwam Bakker nijdig.

— Laat me maar door, drong de meneer den portier aankijkend.

— Ja, meneer, dat durf ik niet te doen, kwam die schuchter.

— 'k Moet nog met den trein weg, drong de ander.

De portier haalde de schouders op.

— U moet eerst wachten, besliste Bakker.

Dan boog hij zich naar den portier.

— Ik durf zoo'n meneer niet te fouilleeren, fluisterde die.

— Telefoneer dan de politie fluisterde Bakker terug.

— Nou zei de meneer, als jullie me toch niet willen laten gaan, ga ik 't

museum maar weer in.

Meteen liep hij de gang in en een der kamers binnen, waar de foltertuigen en weeftoestellen en dergelijke stonden. Maar Bakker liep hem na en zag, toen de meneer de weverskamer uitkwam, op een der weefstoelen het vermiste paneeltje.

Toen de politie kwam, werd de sjieke meneer gearresteerd.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

VERLAGING VAN BRIEFPORT.

Gevraagd werd in de afdeelingen der Tweede Kamer dat aan de Nederlandsche gedelegeerden op het in 1914 te Madrid te houden internationaal postcongres, de instructie zou worden gegeven mede te werken tot verlaging van 't internationale briefport tot 5 of 7½ cent.

Op voorstel van Engeland, dat met Duitschland een postverdrag sloot tot invoering van een eenheidsport van 5 cent, beproeve ook Nederland met de omliggende landen verdragen te sluiten tot verlaging van het briefport.

NIEUWE VAANDELS.

De nieuwe vaandels die eerstdaags aan onze nieuwe regimenten infanterie worden uitgereikt, zullen, evenals de reeds bestaande, opschriften dragen van de krijgsverrichtingen waaraan deelen van het regiment, waaruit dit is voortgekomen, hebben deelgenomen.

Zoo zal het nieuwe vaandel van het regiment Grenadiers en dat van het regiment Jagers als opschrift dragen : del „Citadel van Antwerpen 1832" als van de wijze waarop in het bijzonder de bataljons Jagers zich bij verschillende gevechten tijdens dien veldtocht — als 2 Augustus bij Sondereychen, 10 Augustus bij Beeckevoort en 12 Augustus 1831 bij Lubbeck hebben onderscheiden.

Het 12e regiment draagt in het vaandel „Citadel van Antwerpen 0832" als opschrift, omdat het 1e bataljon van dit regiment het oorspronkelijke 3e bataljon is van de 9e afdeeling infanterie tijdens de belegering.

Het 6e regiment infanterie, dat voortgekomen is uit afdeelingen die aan alle Nederlandsche krijgsverrichtingen hebben deelgenomen, is het eenige regiment, dat : „Waterloo, Quatre-Bras, Tiendaagsche Veldtocht en Citadel van Antwerpen", als opschrift op zijn vaandel draagt.

GEWETENSGELD.

Ten behoeve van 's Rijks schatkist is van een onbekende, door tusschenkomst van een R. K. priester, te Breda, f 200 ontvangen als aanvulling van successiegelden.

MOND- EN KLAUWZEER.

Nadat men een heelen tijd van deze vreeselijke plaag bevrijd is geweest, is ze thans in het zuiden van ons land weer op twee plaatsen geconstateerd.

Te Swalmen (Limb.) is in de stallen van den landbouwer J. Lintjens het mond- en klauwzeer uitgebroken.

Ook te Wouw is het mond- en klauwzeer uitgebroken. Deze gevreesde veeziekte is waarschijnlijk uit België overgebracht. Om verdere uitbreiding te voorkomen is al het aanwezige hoornvee afgemaakt en op 'last in den grond gestopt. Dag en nacht wordt de hoeve bewaakt. Hoegenaamd niemand wordt er toegelaten.

ZUID-NED. EIERBOND.

Gedurende het jaar 1 Nov. 1912—31 Oct. 1913 werden aan de mijn te Maastricht aangevoerd 10.348.373 eieren, waarvan de netto middelprijs bedroeg f 4.62.

ONVEILIG AMSTERDAM.

Woensdagmorgen is te Amsterdam een man in een perceel in de omgeving van de Ferdinand Bolstraat, een bedrag van f 165 ontstolen. Men had hem in het bewuste huis dronken gemaakt.

TWEE SLACHTOFFERS.

Ook de werkman J. van Kleef, die bij de ontploffing in de azijnfabriek te Tiel gewond werd, is Dinsdag overleden. Er zijn dus 2 slachtoffers.

GEVAARLIJKE STROOPERS.

Woensdag zijn te Assen gevaarlijk binnengebracht en in het huis van bewaring opgesloten, de stroopers F. S. T. W. te Leggeloërveld, en H. H. te Bellervaart (Dr.) die Zondag den rijksveldwachter Dam en den onbezoldigden rijksveldwachter Jansen te Zorgvlied, hebben gedreigd te zullen doodschieten, wanneer zij een hunner, die in een jachtveld was gearresteerd, niet loslieten. Zij hadden hun geladen geweren op de veldwachters gericht.

PERSDELICT.

De arr-rechtbank te Breda veroordeelde Donderdag J. D., zaakwaarnemer te Bergen-op-Zoom, die in een artikel in „de Avondster" beweerd had, dat de kantonrechter mr. G. J. van Heyst hem voor ..schoft" had gescholden, tot f 50 boete, subs. 50 dagen hechtenis, het vonnis zal openbaar gemaakt worden aan het kantongerecht te Bergen-op-Zoom en bovendien werd de civiele eisch à 50 cents toegewezen.

De eisch was 1 maand gevangenisstraf.

KINDEREN EN LUCIFERS.

Bij de familie B. te Horst had dezer dagen een geval plaats, hetwelk ernstige gevolgen had kunnen hebben. Een klein jongetje was met lucifers aan 't spelen, die hij stilletjes had weten te bemachtigen. Plotseling hoort de moeder geschrei waarop zij toesnelde en den kleinen jongen vond, wiens kleeren reeds flink brandden. Gelukkig wist de moeder het vuur spoedig te dooven. De knaap had brandwonden bekomen, gelukkig niet van ernstigen aard.

BRAND IN EEN BIOSCOOP.

In het bioscoopgebouw „Metropool" te Leeuwarden, brak Woensdagnacht brand uit in de bovenzaal, die totaal uitbrandde. De brandweer, spoedig ter plaatse, wist erger te voorkomen. Het gebouw had veel waterschade.

VUUR EN WATER.

De vrouw van S. E., te Zwaag, wier kleeren door een lichtje in brand geraakten, sprong, om deze te blusschen, in het water en werd levenloos opgehaald.

DE DRANK MAAKT DIEVEN.

De maréchaussée heeft te Stadskanaal 3 beambten der Staatsspoor gearresteerd, onder verdenking van inbraak met poging tot diefstal in het tegenover het station gelegen hotel Poppens.

De beklaagden hebben bekend, dat het hun te doen was om de vaten sterken drank in de kelders. Zij werden door den hotelhouder overvallen.

De hotelhouder vermiste sedert eenigen tijd belangrijke hoeveelheden sterken drank uit zijn keldervaten.

GASVERGIFTIGING !

Te Zutfen is de 28-jarige sleutelbewaarster van het station, mej. H. v. d. V., dood in haar kamertje gevonden. De gaskraan stond open en volgens den dokter was de dood reeds geruimen tijd ingetreden.

DE VEILIGHEID IN DE LIMBURGSCHE MIJNSTREEK.

Men meldt aan den Limb. Koerier :

Gedurende een korte spanne tijds kwam het niet minder dan 4 keer voor dat te Heerlen en naaste omgeving de politie mishandeld of aangevallen werd. De inspecteur van politie werd ernstig verwond. Een brigadier der marechaussee werd zoodanig gewond, dat men elk uur zijn dood verwachtte. Te Voerendaal werd een marechaussee door een steenworp getroffen en ten slotte werden te Heerlerheide niet minder dan 7 revolverschoten gelost en hoorden de politiemannen links en rechts de kogels langs de ooren fluiten. Waar moet dat heen ?

Bijna elke week hoort men dat de politie wapens in beslag neemt en wij zijn er van overtuigd dat bijna elke vreemdeling alhier verboden wapens draagt.

Van welken aard deze wapens soms zijn, hiervan zagen wij een staaltje bij den inspecteur der politie te Heerlen, die er een arsenaal op na houdt van in beslag genomen wapens.

Wij zagen een collectie z.g. ploertendooders. Een dezer ploertendooders is vervaardigd van gevlochten staaldraad, eindigende in een lus ; bovenaan was aangebracht een moerschroef, die een doorsnede had van ruim een halven decimeter. En met zulke wapens in den zak gaat men er op uit, om bij de geringste woordenwisseling er van gebruik te maken.

Zooals de ouden zongen, piepen de jongen. Wij waren er van getuige, dat toen enkele knapen uit de school komende, ruzie kregen, zij fluks hun zakdoek voor den dag haalden en hij nadere beschouwing bleek, dat de jongens een steen geknoopt hadden in den zakdoek.

BEVAARBAARMAKING LIMBURGSCHE MAAS.

Blijkens het afdeelingsverslag in de Tweede Kamer, betrekkelijk de suppletoire waterstaatsbegrooting 1913 (bevaarbaarmaking van de Limburgsche Maas) hebben eenige leden aangevoerd dat het w. o. slechts een principieele beslissing wil uitlokken en strekt om uit te maken, dat de Maas bovenwaarts tot zoo dicht mogelijk bij de Limburgsche kolenmijnen zal worden geopend voor de groote binnenvaart. Het werd echter twijfelachtig geoordeeld, of de omschrijving van art. 19 van het wetsontwerp met dit beginsel overeenstemt.

Naar vernomen was, heeft de eerste ter-visie-legging voor de onteigening ten behoeve van de sluizen bij Linne en Roermond, reeds plaats gehad en zou het de bedoeling der regeering zijn met den bouw dezer sluizen te beginnen. In verband met het régime der Maas, werd de vrees gewettigd geacht, dat men dan zou verkrijgen een bevaarbare Maas boven Roermond, maar eene vrijwel onbevaarbare rivier van Roermond tot beneden Venlo en eene met zeer beperkten diepgang bevaarbare rivier beneden Venlo tot Andel, althans gedurende een zeer groot gedeelte des jaars. Hieraan zal de scheepvaart niet veel hebben. Men meende, dat achteruitgang van de bevaarbaarmaking over zekere lengte, beneden de benedenste stuw, het gevolg der kanalisatie zou zijn.

Voor de scheepvaartgemeenschap komen, naar de meening van deze leden, in aanmerking :

1o. kanalisatie van de Maas in Limburg en Noord-Brabant van Linne tot Mook, met aanleg van een kanaal van Mook naar Nijmegen ;

2o. kanalisatie van de Maas van Linne tot Roermond, met aanleg van een kanaal van dit riviervak naar de Zuid-Willemsvaart bij Nederweert, teneinde verder langs de Zuid-Willemsvaart en het Wilhelminakanaal de groote rivieren en de Noord-Brabantsche centra te bereiken ;

3o. kanalisatie van de Maas in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland van Linne tot St. Andries.

Men gaf den minister in overweging, in afwachting van de verdere voorbereiding van den bouw der stuwen te Linne en te Roermond, een Nederlandsche commissie te benoemen, welke den minister omtrent de aansluiting der gekanaliseerde Maas in midden-Limburg met de Nederlandsche scheepvaartwegen van advies kan dienen. In deze commissie zouden naast ingenieurs ook vertegenwoordigers van den landbouw, de nijverheid en den handel in de aan de Maas gelegen deelen van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, benevens vertegenwoordigers van de mijn-industrie en van de Mij. tot Expl. v. S.S. moeten worden opgenomen. Zij zou dan ook in hare beschouwingen kunnen betrekken de afwatering van N.O. Noord-Brabant, in verband met de Maas-kanalisatie, de afbuiging van het kanaal Mook—Nijmegen enz.

Met de in uitzicht gestelde heffing van sluisgelden op de gekanaliseerde Maas, konden deze leden zich niet vereenigen. Dientengevolge zouden de Limburgsche steenkolen bij vervoer langs de Maas b.v. naar Amsterdam, sluisgelden hebben te betalen ; de Duitsche kolen bij vervoer over de Waal en het Merwede-kanaal en de Belgische bij vervoer over de Zuid-Willemsvaart en het Merwede-kanaal zouden zonder betaling van sluisgeld Amsterdam kunnen bereiken.

Door eenige andere leden werd betoogd, dat het wetsontwerp eene groote teleurstelling is voor hen, die van de Maaskanalisatie den opbloei van de van alle communicatiemiddelen verstoken Maasstreek beneden Gravo verwachtten. Het had verwondering gewekt, dat het ontworpen Maas-Waal-kanaal niet van een zoo laag mogelijk gelegen punt van de Maas uitgaat om ten minste tegenover een zoo groot mogelijk deel van de Geldersch-Noord-Brabantsche streek de billijkheid te betrachten.

Voorts werd betoogd, dat de regeering dit werk niet mag ondernemen, indien niet tevens gelden beschikbaar zijn ter verzekering van een goede afwatering der Geldersch-Noord-Brabantsche streek.

Van andere zijde werd gewezen op de noodzakelijkheid van goede bediening der te bouwen stuwen. Groote onheilen waren te wachten, indien bij plotselingen was op de Maas de stuwen werden geopend en de opgestuwde massa water werd losgelaten.

Nog werd gevraagd, of de minister zijn aandacht wil wijden aan de vraag, of het groote verval van de Maas in midden-Limburg bij de uitvoering der kanalisatie niet tevens dienstbaar is te maken aan de opwekking van electrische energie, door middel van waterkracht.

EEN AAP IN EEN KERK.

Dinsdagmiddag is in de Synagoge te Zwolle jacht gemaakt op een aap, een vrij groot exemplaar, die uit zijn hok ontsnapt was en door een klein raampje de Joodsche kerk was binnengekropen. Nadat men zich van de sleutels der kerk had voorzien, bleek het dier in de bijkerk te zitten. Men deed de deur dicht en een wilde jacht begon.

Het angstige beest vloog radeloos tegen den wand op en over een kast, waarbij het behang deerlijk gehavend en alles overhoop werd geworpen. Eindelijk wist de heer De V. het dier te grijpen, waarbij hij hevig aan de pols werd gekrabd, zoodat 't bloed er uit stroomde en overal sporen achterliet.

België.

ERNSTIG TRAMONGELUK.

Te Herzele, bij St. Lievens-Hauthem, is Woensdag een ernstig tramongeluk gebeurd. In laatstgenoemde plaats werd de jaarmarkt gehouden en wegens de kolossale drukte, waren verschillende extra-trams ingelascht. Twee van deze trams zijn in een bocht bij Herzele op elkaar geloopen. Zeven wagens werden totaal vernield. Er zijn twee dooden en dertig gewonden, waaronder verscheidene zwaar gekwetst. De oorzaak van het ongeluk is nog niet vastgesteld.

Duitschland.

TUNNEL ONDER DEN RIJN.

Sedert lang bestaan te Dusseldorp plannen voor het slaan van een tweede vaste brug over den Rijn. Maar de groote moeilijkheid is, om ruimte te vinden voor den toegangsweg naar de brug. Daarom denkt men er nu aan een tunnel onder den Rijn door te graven, waar de trams en de buurttreinen gebruik van zouden kunnen maken. De brug, die er nu is, kan dan uitsluitend voor voetgangers en wagens dienen. De kosten van den tunnel worden op 4½ millioen mark geraamd.

HEELE FAMILIE VERGIFTIGD.

Te Ottowied in Wurtemberg, waren vier zusters van den landbouwer Völker, bij haar broer op bezoek, om een erfeniszaak te regelen. Zij werden daar plotseling ziek, onder verschijnselen van vergiftiging. Drie van de vrouwen bezweken den volgenden dag. En bovendien zijn een landbouwer, diens broer en een boerenknecht gestorven, naar het schijnt ook aan vergiftiging. Maar aangaande den aard van het vergif verkeert men nog volkomen in het duister.

VREESELIJKE WRAAKOEFENING.

In het Beiersche dorpje Hieflau heeft zich Donderdagnacht een afschuwelijk drama afgespeeld. Een werkman, George Gast, was verloofd met de dochter van zijn meesterknecht. Het meisje had echter de betrekkingen met hem afgebroken, zonder de reden op te geven.

Om zich te wreken, stak de man Woensdagnacht het huis van den meesterknecht in brand. De man kon zich met zijn vrouw en twee dochters juist bijtijds nog uit de vlammen redden, maar twee jongens, van 21 en 11 jaar, kwamen bij den brand om. Na den brand had de dader aan zijn vroeger meisje een brief geschreven, waarin hij meldde, dat hij haar niet had zien ontkomen, want dat hij haar anders had neergeschoten. Gast is gevlucht.

JONGE DIEVEGGE.

Donderdag is te Zehlendorf een 19-jarige dievegge, Else Bartel gehecten, gevangen genomen, die in de laatste weken voor meer dan 50.000 mark aan sieraden gestolen had. Reedslang werd zij door de politie gezocht wegens kleinere diefstallen in de voorsteden en het Westen van Berlijn, waar zij zich als een bezemverkoopster aanbood ; zoodra zij dan binnen was, nam zij mee, wat zij grijpen kon en verdween.

In de laatste weken trachtte zij vooral in de boudoirs der dames door te dringen ; in een villa wist zij zelfs voor ongeveer 10.000 mark aan sieraden mede te nemen.

Reeds eenmaal werd zij gegrepen, doch wist toen te ontkomen door uit den trein te springen. Ditmaal beproefde zij zelfmoord te plegen, doch werd hierin door haar bewakers verhinderd.

Frankrijk.

MILITAIRE VLIEGER DOODGEVALLEN.

Kapitein de la Garde van de vliegafdeeling te Rheims is Woensdag morgen om half twaalf op het vliegveld van Villacoublay doodgevallen. De la Garde maakte aanstalten om te landen en had den motor reeds stilgezet. Hij daalde geleidelijk tot op 5 meter van den grond, toen het toestel, naar men vermoedt, door een rukwind werd gegrepen, want het woei hevig. De machine viel loodrecht naar beneden. De vlieger werd door den motor verpletterd en was onmiddellijk dood.

DUMAINE VRIJGELATEN.

Dumaine, de machinist aan wiens onoplettendheid het spoorwegongeluk te Melun zou te wijten zijn, is voorloopig in vrijheid gesteld. De geneesheeren hadden na een onderzoek verklaard, dat het verblijf in de gevangenis gevaarlijk was voor zijn gezondheid.

VREESELIJK FAMILIEDRAMA.

Op het Noorderstation te Parijs heeft zich Dinsdagavond een verschrikkelijk moordtooneel afgespeeld. Te midden van de groote drukte loste de 71-jarige koopman, Brier, op zijn schoonzoon Ducerf 4 schoten. Ducerf viel dood ten gronde. Brier wilde daarop zelfmoord plegen, maar de menigte wierp zich op den misdadiger, dien zij zeker zouden gelyncht hebben, wanneer de politie niet was komen opdagen.

Naar het politiebureau overgebracht, verklaarde de moordenaar dat een jarenlange familietwist hem tot deze wanhoopsdaad had gebracht. De familie van den ouden man is echter van meening, dat hij in een plotselinge vlaag van waanzin heeft gehandeld.

EEN TELEFOONDRAMA.

Het Parijsche Journal geeft een sensatie-geschiedenis, die zich dezer dagen in Parijs moet hebben afgespeeld en waarvan de macabre bijzonderheden doen denken aan een of andere griezel-roman, meldt de Msb.

In de rue Michel Ange ging de telefoon van den portier over, de portiersvrouw nam den hoorn aan haar oor en hoorde de stem van een vrouw, die schreeuwde en om hulp gilde. „Ik word vermoord, klonk het door de telefoon, gauw, gauw, kom ter hulp". De portiersvrouw riep enkele personen die eveneens het hulpgeroep hoorden.

Een politieagent werd gehaald, die door het toestel vroeg : „Wie is u mevrouw, waar bent u, noem het telefoonnummer maar, wij komen dan dadelijk". De stem bleef echter maar aldoor om hulp roepen, tot ten slotte een rochelen klonk en de val van een lichaam. De politie-agent stelde zich met het telefoon-bureau in verbinding, maar men kon hem het nummer van de aansluiting niet geven. Door de criminele justitie werd een uitgebreid onderzoek ingesteld maar het bleef zonder resultaat.

De personen, die de stem door de telefoon gehoord hebben, verklaren, dat het geen scherts geweest kan zijn, daarvoor was het geschreeuw te ècht en te wild.

OVERSTROOMIOGEN.

Slagregens hebben in het Oosten van Frankrijk overstroomingen veroorzaakt, vooral in de streken van Châlons aan de Saone, Besançon en Briey. Te Laissey bij Besançon, is de brug weggeslagen. De schade is vrij aanzienlijk.

Te Besançon dringt het water de laaggelegen stadswijken binnen.

Turkije.

EINDELIJK VREDE.

De Turksch-Grieksche vrede is thans definitief. Turkije heeft de door de Turksche gedelegeerden te Athene onderteekende voorwaarden aangenomen.

De Turksche regeering zal een algemeene amnestie afkondigen voor allen, die wegens misdrijven gedurende den Balkan-oorlog zijn veroordeeld.

De officieuse „Jeune Turc" zegt : Wij hebben volkomen het recht het in Athene onderteekende protocol aan te nemen, daar we met zekerheid kunnen aannemen, dat het Haagsche scheidsgerecht in alle aan zijn beslissing te onderwerpen punten, ons in het gelijk zal stellen.

Amerika.

SPOORWEGONGELUK.

Een trein van de Central Georgia spoor, vol passagiers, die naar de kermis te Eufala gingen, is bij Clayton door een viaductbrug gevallen. 20 menschen zijn gedood, 250 gekwetst.

DE AARDBEVING IN PERU.

Blijkens officieele berichten, te Lima uit de provincie Aymaraes ontvangen, zijn in de puinhoopen der door de aardbeving verwoeste stad Chalhuanca 250 lijken gevonden.

Advertentiën.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

100 × Neen Leugens.

Leugens zijn het dat gij moet blijven lijden aan uwe borstkwaal.

Leugens zijn het dat gij de kwellingen van uw asthma tot aan het graf moet meesleepen.

Leugens zijn het dat uwe kinderen moeten stikken in slijm- of kinkhoest.

Leugens zijn het dat gij moet blijven voortsukkelen.

Hier is uw geneesmiddel, de wondervolle onfeilbare

ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo.

Gij, lijders aan Asthma, bronchitis, influenza, malaria, gij allen die hoest of aan borst, keel en longen lijdt, gij die alles geprobeerd hebt zonder baat, probeert het nog eens met de **Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo,** het grootste geneesmiddel ter wereld. Wat zijt gij minder dan anderen, de **Abdijsiroop** geneest anderen, waarom U niet? Koopt vandaag nog een flesch **Abdijsiroop,** misschien zijt gij dan morgen reeds genezen. Bedenkt dat de tering en alle borstziekten met een gewonen hoest beginnen. Geneest dien hoest vandaag nog, om erger te voorkomen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.— ; van 550 gram f 2.— ; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

Verkrijgbaar : te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Selhorst, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. sloot. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS Vermeulen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 93 WOENSDAG 19 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Een Standbeeld voor Poirters,

den beroemden volksschrijver.

II.

Te Oisterwijk bij Tilburg zal dan een standbeeld opgericht worden.

Het moet beteekenen een hulde aan den beroemden volksschrijver uit de zeventiende eeuw, Pater Adrianus Poirters S. J. den gevierden auteur van „Het Masker van de Waerelt afgetrocken".

Of Poirters een standbeeld waardig is?

Wie den man en zijne werken kent zal ongetwijfeld, zonder lang na te denken, deze vraag bevestigend beantwoorden.

En toch kan ik mij met het idée standbeeld in deze maar niet vereenigen; ik ben er niet genoeg enthousiast, niet genoeg man van het oogenblik voor.

Ik voel alles voor een Poirters-monument.

Pater Adrianus heeft z'n hulde al lang verdiend. Ik zeg het nogmaals: hij is een standbeeld waardig, maar ik meen, dat wij moeilijk met een standbeeld voor den dag kunnen komen zonder ons min of meer bespottelijk te maken.

Zoover wij weten, bestaat er geen beeltenis van Poirters, hoegenaamd; maar een portret van hem gelijk van zoovele beroemde leden zijner orde uit zijn tijd kan bestaan hebben, kan verloren zijn geraakt en kan teruggevonden worden.

Wanneer dit laatste geschiedt, en Oisterwijk met een Poirters-standbeeld prijkt, dan zal de hulde aan Poirters van haren ernst verloren hebben en blijft er niets anders over dan een nieuw standbeeld op te richten. Dan kan het monument dat men binnenkort denkt te plaatsen niet langer blijven staan, welk product van beeldhouwkunst het ook moge wezen.

Voor het nageslacht zou het niet wezen een rechtmatige hulde aan den Brabantschen Cats, maar een bespotting van de Brabantsche voortvarendheid uit de eerste helft der 20ste eeuw.

* * *

Onder de vele eigenschappen, die ons Meierijsche volk bezit behooren er o.a. drie:

Wij bewijzen graag, wat niet te bewijzen is.

Wij praten graag goed, wat met geen mogelijkheid goed gepraat kan worden.

En wij doen graag dingen, die we niet doen kunnen en die we dus veilig kunnen achterwege laten.

* * *

Wat is dat nou toch voor een Poirters-standbeeld; een Jezuieten-type met een eenigszins ironische glimlach op het gelaat. We weten van Poirters' gelaat absoluut niemandal. 'k Geef toe, dat zijn werken humoristisch, satyrisch, luimig, guitig etc. zijn, maar of al die eigenschappen nu maar direct uit het gezicht blijken, ik weet het niet.

Hildebrand was op z'n 23ste jaar al heel geestig, maar lees nu die geestigheid eens uit z'n portret, overgedrukt, als ik me niet vergis, in de fraai-geillustreerde geschiedenis der Ned. Letteren van Dr. J. ten Brink.

Men denkt heel wat meer aan een prozaïschen kleermaker dan aan den schrijver van een der geestigste Nederlandsche werken uit de negentiende eeuw.

En dan moet Poirters nog als een oud man worden voorgesteld. Waar men aan dit idée komt, gaat mijn Meierijsch verstand te boven.

Landgenooten, wat doede gellie toch? Toen Poirters z'n „Masker van de Waerelt" schreef, was hij achteraan in de dertig! En al had hij niets méér geschreven, dan dat mooie boek, dan stond hij in de letterkunde precies even hoog als nu, want z'n andere werken hoeveel moois en aardigs er ook in voorkomt, kunnen in de verste verte niet in de schaduw treden van het boeksken, dat „vrij uit moest gaen en de menschen moest laten praten".

't Is met hem eeniger-mate gegaan als met Nic. Beets. Het eerste boek dat zij schreven was het beste en hun latere werken hebben geenszins bijgedragen tot verhooging van hun roem als letterkundige.

Laat ik vandaag eindigen met de bekentenis, dat ik uit de heele 17e eeuw geen boek vaker en met meer genoegen gelezen heb, dan dat beroemde werk van Pater Poirters, het onvolprezen „Masker".

H. N. OUWERLING.

Wordt vervolgd.

Per Rijwiel van Breda naar Rotterdam om het wonder-vliegen van den Franschman Pégoud te zien.

Met z'n zessen, vijf onder-officieren en een korporaal, die mijn bescheiden persoon vertegenwoordigde, maakten we Dinsdag, 11 November, per fiets, een uitstapje naar Rotterdam: Pégoud zou daar vliegen! De couranten hadden reeds zooveel over de verbazingwekkende toeren van dezen Franschen aviateur geschreven, dat ook wij, door nieuwsgierigheid aangezet werden om met eigen oogen zijn werk te gaan zien.

Met het weer troffen we het 's morgens echter al bijzonder slecht. Bijna den ganschen nacht had het geregend, en toen we in de vroegte, om zeven uur, onze wielen bestegen, regende het nog. De lucht zag vol gepakt met dreigende grauwe wolkenkoppen, die zich onophoudelijk in de eene bui na de andere, boven onze hoofden ontlasten. Zoo passeerden we Terheijden. Het was „feeist in 't durp"; alles was versierd, doch vlaggen, groen en bloemen hingend druipend slap van regen. Bij het huis van den burgemeester trok een groot wit doek de aandacht, waarop de nieuwe burgervader door de dorpers, in vette letters, met eenige schoone spreuken hulde werd gebracht; het leek veel op het reclamebord van een manufacturenwinkel.

Intusschen reden we verder over Zevenbergschenhoek, en bereikten we weldra Moerdijk, waar de stoompont ons over het Hollandsch Diep zette. Wat een water om ons heen, toen we ons midden op den stroom bevonden! Op eenigen afstand lag de enorme spoorwegbrug voor ons, die langen tijd de grootste brug der wereld is geweest.

We landden te Willemsdorp, waar we dadelijk weer op onze fietsen sprongen, en trapte op Dordrecht aan. Van Breda af hadden we nog geen droog weer getroffen en we waren bijna geheel en al doorweekt, toen we eindelijk den hoekigen toren der Groote Kerk van Dordt in 't zicht kregen. Nauwelijks waren we echter binnen de oude stad, of het hield op met regenen; hier en daar werd het liefelijk blauw van den hemel zichtbaar en weldra konden we onze vochtige ledematen verkwikken aan een vriendelijk najaarszonnetje.

We namen een uur om Dordrecht te bezichtigen, dat heel wat merkwaardigs oplevert. De Groote Kerk, met haar door ouderdom verweerde muren en zwaren, hoekigen toren, maakt een machtigen indruk. Verscheiden oud-Hollandsche gevels, met fraaie ornamenten, verheffen zich naast prachtig gebeeldhouwde, antieke poortjes, meest uit de zeventiende eeuw. Ook het standbeeld van Ary Scheffer, die hier geboren werd en overleed, trok de aandacht.

Te elf uur bracht de pont ons over de Merwede naar Zwijndrecht, waar we dadelijk op onze wielen verder gingen. Tot nu toe hadden we, ondanks den regen, over de wegen vrijwel niet te klagen gehad. Nu kregen we echter een stuk gemeenteweg, van Zwijndrecht naar Rijsoord, dat zoo glibberig was, dat we verscheiden malen kwamen te vallen; gelukkig evenwel met geen noodlottige gevolgen, doch onze kleeren werden er niet mooier door. Een motorrijder was hier niet bij machte verder te gaan; hij moest terugkeeren. Toen we eindelijk weer den Rijksweg onder ons hadden, ging het beter. Voorbij eenige kleine plaatsen, als Wevershoek en Hordijk, bereikten we te half een Rotterdam, de groote wereldstad, en het doel van onzen tocht. Wat een drukte en vertier! Wat een geloop en gerij heen en weer! 't Is bij de beschouwing van zoo'n groote plaats, of men de nijvere bewoners van een mierenhoop voor zich ziet, die onophoudelijk dooreen krioelen. En nu bij de gewone drukte kwam nog deze, veroorzaakt door de duizenden en duizenden, die van heinde en verre toestroomden en zich in dichte drommen naar één punt, Woudensteyn, voortbewogen. En daartusschen door snorden de electrische trams en auto's en rijtuigen met passagiers, die te ongeduldig waren om den weg naar 't vliegterrein te voet af te leggen.

Van fietsen was geen sprake: 't was dan ook van de Voorschoterstraat af verboden. Zoo goed en kwaad als het ging, drongen we ons door het straatgewoel heen, en eindelijk waren we Woudensteyn zoo dicht genaderd, dat we links op het vliegterrein neerzagen. Steeds meer menschen sloten zich achter ons aan en weldra waren we van alle zijden omringd door een dichte haag van kijklustigen, die het ongeduld het oogenblik verbeidden, waarop de luchtheld zijn toeren zou aanvangen. Overal heerschte de vroolijkste stemming en onophoudelijk klonk het geschreeuw der venters, die verschillende sportbladen en entrée-biljetten voor het vliegterrein aanboden, ons in de ooren.

Om 2.40 ging er als 't ware een schok door de menigte. Pégoud steeg de lucht in. Er was vrij veel wind, doch de kleine machine sneed er dwars door heen. Ze steeg tot op 200 M., en daalde toen in zweefval, doch dicht bij den grond gekomen, schoot zij weer omhoog. Er scheen iets aan te haperen, want na enkele minuten landde de Franschman weer. Tot over half vier werd het geduld der toeschouwers op de proef gesteld. Toen steeg Pégoud op voor de tweede maal. Hij bereikte een hoogte van zeker 1000 M. en nu kregen we een opeenvolging in 't maken van scherpe bochten en korte wendingen, die iemand een koude rilling over den rug joegen. Plotseling zagen we de machine duikelen, kopje over, tot enkele malen, 3 keer achtereen. En dan, alsof hij den loop van een spiraalveer volgde, kwam hij, met stopgezetten motor, in zweefval naar beneden.

Iedereen verwachtte nu een landing, doch dicht bij de aarde gekomen, snorde weer de motor en het vliegtuig schoot opnieuw de lucht in. Weer maakte het een duikeling, doch nu lager bij den grond en daarom te beter te zien. Men juichte den koenen Franschman toe, terwijl hij als een adelaar rustig neerstreek.

We hadden nog graag wat gebleven om hier en daar de indrukken op te vangen, die Pégoud op den menschendrom gemaakt had; doch we moesten nog naar huis, en hieraan denkende, vertrokken we dadelijk.

Te 5.30 verlieten we de groote handelsstad en daar het helder maanlicht was, kwamen we vrij vlug vooruit. Hier en daar hadden we met de pont enz. nog wel eenig oponthoud, doch te 10.15, reden we de poort van ons garnizoen weer binnen.

Over 't vliegen konden we niet genoeg onze tevredenheid te kennen geven, doch onze fietstocht heen en weer, meerendeels over slechte wegen, had ons niet weinig vermoeid.

ALPH. GRONEMAN.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

22)

Begrepen zij dan niets van zijn lijden? Ging hij hun het beste van zijn leven geven, om er eenige stukken goud als loon voor te ontvangen?

Bij die gedachte bonsde het hart van Van der Goes in zijn borst; hij stond op en mokte dof:

„Neen, ik wil niet langer blijven, ik maak het werk niet af. Ik vertrek morgen uit Gent en ga naar den prins te Brussel, waar mij Hemling en Kasper wachten. Kasper koos alleen de wijste partij. Als men hem van roem, van menschelijk geluk, van liefde spreekt, wijst hij u op de aarde, waar alles vergaat, waar de graven zich kruisen, de aarde, die nooit het minste raadsel oplost; daarna den hemel, waar alles volmaakt is..."

Juist verhief zich de zachte stem van Alena in de verte. Zij zong het „Ave Maria Stella", en met haar stem vermengden zich de tonen van het orgel.

Hugo hief langzaam het hoofd op; met het gezang van Alena, dat hem van verre tegenruischte, trad de kalmte in zijn ziel. Hij plukte een schoone roos, stak ze op zijn wambuis, ging terug naar de groote zaal, bracht opnieuw zijn palet in orde en bleef zonder spreken tot aan den avond doorwerken.

Eindelijk was het fresco gereed.

Zooals destijds de gewoonte was, gebruikte Van der Goes in zijn stuk de portretten van bijna alle bewoners des huizes. Jacob Weyten's rustige figuur zag men terug in den dienaar van Abigaël, de geschenken van zijn meester uitstallende. Al de bedienden figureerden als gezellen van David. Alena behoefde niet meer dan een- of tweemaal voor den artist te poseeren. De gelijkenis van het meisje was volmaakt en echter verklaarde zich Hugo niet voldaan.

Nu eens ontbrak er uitdrukking aan haar blik, dan weer gaf de mond niet de geheele zachtheid terug; de handen van Alena waren kleiner, de haren golvender.

Het jonge meisje legde niet het minste ongeduld aan den dag. Zij was in het werk evenzeer belang gaan stellen als haar vader.

Eens op een avond zeide zij hem, na lang het fresco aanschouwd te hebben:

„Heer Van der Goes, dat is een volmaakt werk".

„Een wonder", voegde Jacob Weyten er bij.

„Hadt gij iets veel beters verwacht?"

„Wel neen, zoo iets had ik zelfs niet durven hopen!"

„Ja, het schikt", antwoordde Hugo aarzelend, „het is wel goed!"

„Kom als 't u belieft mede naar mijn kabinet?" vroeg Jacob.

Hugo schrok; hij begreep, dat Weyten zijn meesterstuk wilde betalen, en dat het beslissende uur gekomen was. Hij volgde Weyten.

Intusschen zette zich Alena voor haar klein orgel en begon een onbestemde, droefgeestige melodie te spelen.

Weyten opende de geheime lade van een ebbenhouten meubelstuk, nam er een witzijden geborduurden zak uit en zeide tot Hugo van der Goes:

„Ik denk volstrekt niet, uw werk te kunnen betalen. Mijn geheele leven zal ik mijn schuld niet kunnen afdoen. Maar ik verzoek u, deze drie duizend dukaten aan te nemen".

„Ja", zeide Hugo met een gevoel van bitterheid, „ik heb gewerkt, gij betaalt mijn arbeid. Ik moet het bekennen, heer, gij toont u grootmoedig als een koning. En echter, God weet het, indien ik geweten had, wat dit werk mij zou kosten, ik zou uw woning als een leprozenhuis ontvlucht hebben".

„Wat?" riep Jacob.

„'t Is niets! Vergeet wat ik zeide; ik ben krankzinnig, waarlijk, ik ben gek".

„Gij bezit uw volle verstand, maar gij schijnt te lijden".

„Ja, ik lijd, ik lijd veel!"

„En kan ik dan niets voor je doen?"

Haast had Hugo uitgeroepen: „Gij kunt mij het geluk en het leven wedergeven". Hij durfde niet. Het scheen, dat een ijzeren hand zijn hart dichtkneep; hij verbleekte, en schoof den zwaren zak met dukaten verre van zich.

„Mijn dochter heeft hem voor u geborduurd, zei Jacob.

Hugo keerde zich om zonder te antwoorden.

Een oogenblik daarna zei hij:

„Ik heb te lang reeds mijn werk uitgesteld; ik verlaat Gent binnen twee dagen; ik vraag u als een laatste gunst, mij morgen alleen in de groote zaal te willen laten werken. Hetgeen ik niet durf zeggen, zal mijn penseel u misschien vertolken".

„Gij zijt de meester", antwoordde Jacob.

„Tot morgen dan! zei Hugo.

„Gij vergeet iets", zei Jacob, hem den zak toonend.

„Wees gerust".

Hugo drukte de hand van Jacob en verliet het huis.

„Ik heb me dus blijkbaar bedrogen", Mompelde Weyten in zich zelven; „ik geloofde, dat hij voor Alena liefde had opgevat en ik hoopte... maar dat was een droom. Van der Goes keert terug naar het hof van Karel, hij is eerzuchtig. Karel zal nog eens een ambassadeur van hem maken, zooals Van Eyck het was van Filips; het is een groot talent en een edel hart.

Alena zal nog voor het orgel, toen Jacob Weyten de zaal binnentrad.

„Wel?" vroeg het meisje levendig.

„De zaak is geregeld".

„Wat heeft meester Hugo gezegd?"

„Hij vertrekt binnen twee dagen!"

De hand van Alena bleef plotseling rusten. Zij zag haar vader strak aan, daarna haar gezicht in haar handen verbergend, weende zij.

Des anderen daags sloot zich Hugo in de groote zaal op en werkte tot den avond. In dien tijd speelde Alena op haar instrment, dat zij naar de andere kamer had laten overbrengen.

Toen Alena, na een slapeloos doorgebrachten nacht, den anderen morgen opstond, scheen zij nog schooner dan op den dag, toen zij in al den glans van haar bevalligheid bij de toejuichingen der menigte, den scepter droeg van koningin der rhetorica. De vrouw had in haar geleden, maar de Christin behield de kracht om te overwinnen. Alena begaf zich op het gewone uur naar Sint Bavo en bad met meer vurigheid dan anders; daarna, alsof het gezicht van die voorbijgingen en haar groetten, haar hinderde, verhaastte zij den stap, óm spoediger de woning te bereiken, waar haar armen reeds stonden te wachten.

De giften, welke zij voor hen bestemde, waren talrijker dan op een anderen dag.

Zij omhelsde de kleine kinderen met een hartstochtelijke teederheid.

„Vergunt gij mij, mijne weldaden bij de uwe te voegen?" zeide Hugo, die juist binnenkwam, vriendelijk tot haar.

„Zeker! zeker!" antwoordde zij gejaagd.

Hugo legde den zak met dukaten op den vensterbank, telde de bedelaars, stak zijn hand in den geborduurden zak en wierp een handvol zilverstukken in den schoot van een jonge moeder, die twee kinderen in haar armen droeg. Elk ontving een aanzienlijke som, maakte een kruisteeken en verwijderde zich, God lovende en den edelmoedigen kunstenaar een lang leven toewenschend.

Voor den laatsten arme ledigde Hugo den zak in de kaproen van den ongelukkige; daarna zich tot Alena wendende, die hem aanzag, zeide Hugo, den met zijn naam geborduurden zak op zijn borst bergende:

„Dit is mijn goed, dat ik bewaar".

Zonder een woord meer te zeggen, verliet hij den hof en zocht Jacob op, dien hij in den gang tegenkwam.

„Heer Weyten", zeide hij, „wilt gij met uw dochter voor de laatste maal het fresco komen zien?"

„Niets liever", antwoordde Jacob; „ik zal Alena gaan halen".

Het eerst trad Van der Goes de groote zaal binnen. De zon straalde met tooverachtigen glans op het breede paneel, waarop de kunstenaar de ontmoeting van David en Abigaël had voorgesteld. Den dag te voren had hij nog een gewichtige verandering in zijn werk aangebracht; in het gelaat van den jongen koning herkende men thans zijn eigen beeld. Daarom was de uitdrukking vol eerbied en bewondering, waarmee David Abigaël beschouwde, voor Alena een gemakkelijk te begrijpen taal. Maar om te bewijzen, dat hij zich geheel en al onderwierp aan den wil van den grijsaard en de beslissing van het meisje, hernam Hugo opnieuw zijn palet en zijn penseelen, en wachtte zoo de komst van Weyten af. Een woord, een blik van dezen zou voor Hugo volstaan hebben, om het nieuwe portret, in het fresco aangebracht, uit te wisschen, en het eerste hoofd, waarvan Hugo de teekening bewaard had, te herstellen.

Alena, nog onder den indruk van

wat er in den hof was voorgevallen, nam zonder te spreken den arm van haar vader. Zij bedacht, hoe de grootmoedigheid, waarmede Hugo de drie duizend ducaten, den vorigen dag ontvangen, had uitgedeeld, evenzeer een bewijs van teederheid kon zijn, als een blijk van versmading. En daarom sidderde zij. Alena had er een voorgevoel van, dat haar leven op een keerpunt was gekomen. Zij volgde haar vader, maar, door vrees teruggehouden, vertraagde zij haar stap. Eindelijk een besluit nemend, overschreed zij den drempel der zaal en bleef onbeweeglijk staan voor het fresco, Abigaël en David voorstellende.

De angstige blik van Hugo ondervroeg beurtelings Weyten en Alena.

Het hoofd leunend op den schouder van haar vader, bracht zij een der handen van den grijsaard aan haar lippen. En Jacob riep met bewogen stem :

„Mijn zoon ! Hugo, mijn zoon !"

De artist liet penseelen en palet uit de vingers vallen en, het hart vol blijdschap, antwoordde hij :

„Vader !"

Wordt vervolgd.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

ENGELAND—NEDERLAND.

Engeland wint met 2—1.

Van Hollandsche zijde was de belangstelling voor dezen wedstrijd buitengewoon, want het is gebleken, dat ongeveer een honderd supporters de reis naar Hull hadden ondernomen. Tegen den tijd dat de strijd een aanvang moet nemen, ziet de lucht grijs en het dreigt te gaan regenen.

Even voor het aanvangsuur komen beide elftallen in het veld. Eerst de onzen met de Korver voorop, gekleed in de bekende Oranjetruien en witte broeken. Het publiek juicht hen geestdriftig toe, speciaal onzen doelverdediger Göbel. Kort daarna brengt Woodward zijn mannetjes binnen de krijtlijnen. De Engelschen zijn gekleed in hun gewone witte shirt en zwarte broeken.

De fotograven brengen hun toestellen in werking en in een oogenblik zijn de spelers gekiekt.

De beide elftallen stellen zich op als volgt :

E n g e l a n d.

Brebner.
Knight. Burn.
Dines. Peacock. Littlewort.
Farnfield. Woodward. Raymond.
Barlow. Bateman.

Bouvy. v. d. Wolk.
Vos. Buitenweg. de Groot.
Bosschart. de Korver. Boutmy.
Bouman. Wijnveldt.
Göbel.

N e d e r l a n d.

Scheidsrechter : Nunnerley (Engeland).

Als grensrechter voor Engeland treedt op de heer Coverdale en voor Nederland de heer van Bel.

De Korver wint den toss, doch er staat weinig wind en ook de zon is verborgen, Woodward trapt dan om 2.36 af.

Even brengt Engeland den bal op doch het eerste schot gaat hoog over. Dan komen Vos en Woodward in botsing en blijkt dat Vos gewond is. Hij moet het veld verlaten, zoodat Holland slechts met 10 man verder speelt, hetgeen een geduchte handicap is. De Engelsche voorhoede weert zich nu verbazend, en worden verschillende schoten op het Hollandsche doel gelost, echter zonder resultaat. Na een minuut of vijf komt Vos weer in het veld, doch hij kan moeilijk loopen en passagiert op den linkervleugel al hinkende mee. Hij doet wel zijn best, doch het is hem goed aan te zien, dat de pijn hem het spelen zeer bemoeilijkt. Göbel keert, bij een snellen aanval, een fraai schot van Farnfield op onvoldoende wijze, doch op het juiste oogenblik redt Bosschart en slaagt erin den bal nog juist corner te trappen, die evenwel niets oplevert. De Engelschen zijn wel iets in de meerderheid, doch het overwicht is van weinig beteekenis. De Korver werkt zich eens door de Engelsche verdediging heen doch hij schiet den bal jammer genoeg over. Onze backs werken intusschen hard. Als de Engelschen eenige oogenblikken daarna in snellen ren komen opzetten, loopt Wijnveldt, Woodward nogal stevig onderst boven en kent de scheidsrechter den Engelschen een strafschop toe die door Knight in een doelpunt wordt omgezet, en heeft Engeland alzoo de leiding na 20 minuten spelens.

1—0.

De Nederlanders verslappen niet en de Groot en Buitenweg lossen op verren afstand schoten. Het blijkt dat Vos niet in staat is langer verder te spelen en verlaat hij het veld, zoodat met 10 man verder gespeeld moet worden. De Korver speelt in deze periode beter dan ooit, hij is overal en op elk punt waar gevaar dreigt. Göbel heeft het hard te verantwoorden, doch hij handhaaft zijn reputatie. Bij een worsteling voor doel wordt hij gewond aan zijn neus, maar na kort onderzoek speelt hij verder en blijkt het niet van ernstigen aard te zijn, want kort nadien stopt hij een gevaarlijk schot van Woodward. Farnfield en Woodward werken uitstekend samen maar onze verdediging slaagt er in alle aanvallen af te slaan. Onze tot 4 man gereduceerde voorhoede slaagt er intusschen niet in de Engelsche achterhoede te passeeren.

Rust

gaat alzoo in met 1—0 in het voordeel der Engelschen.

Gedurende de pauze betracht Woodward de sportiviteit door toe te staan dat Vos vervangen wordt door een andere speler en zoo komt Westra van Holthe in de tweede helft in zijn plaats uit.

Na den aftrap treedt Engeland nu overdonderend op, maar de onzen houden dapper vol. Een vrije schop wordt tegen Engeland gegeven, de bal wordt hard op het verlaten doel gelost, maar het leder vliegt juist naast. De Engelsche voorhoede valt herhaaldelijk flink aan maar Wijnveldt en Bouman houden hun terrein zuiver. Farnfield breekt plotseling door onze verdediging heen en komt vlak voor Göbel te staan. Op 2 meter afstand lost hij een enormen kogel, maar onbegrijpelijkerwijze krijgt Göbel den bal in handen en onder donderend gejuich werkt hij hem weg. Dan komt Holland weer opzetten. Westra loopt toe, maar wordt binnen het strafschopgebied op onbehoorlijke wijze omgeloopen wat tengevolge heeft dat de onzen een penalty te nemen krijgen.

Boutmy plaatst zich achter den bal, schiet... en de stand is gelijk.

1—1.

Na den aftrap komt Engeland weer overdonderend opzetten, maar de onzen houden stand. Als eerst aan Holland een hoekschop is toegekend, komt Engeland aan de beurt. Dan bemachtigt Barlow het leder, zet het over naar Woodward, deze schiet, doch Göbel stopt den bal. Voor het Engelsche doel krijgen wij dan een wanhopige worsteling te zien, iedereen denkt, dat de bal reeds zit, maar Brebner stompt alles weg, en dan trapt Buitenweg den bal juist over de lat en is een prachtkans verloren.

Na een half uur spelens gelukt het Woodward bij een worsteling voor het Nederlandsche doel, den bal in het net te jagen en is de stand

2—1.

In de laatste minuten krijgt Göbel nog veel werk, maar betrouwbaar in zijn doel als hij is, weet hij doelpunten te voorkomen. Nadat Bosschart belet heeft, dat Bateman doelpunt komt het einde met een 2—1 overwinning voor Engeland.

* * *

Wij kunnen met dit resultaat ruimschoots tevreden zijn. Voor een groot gedeelte slechts met 10 man spelende en dan met slechts 1 punt verschil verliezen van het sterkste elftal dat Engeland op de been kon brengen, is een flinke prestatie. Wie weet wat de uitslag zou geweest zijn als Vos den geheelen wedstrijd medegespeeld had, zijn afwezigheid is geducht gevoeld. Deze nederlaag is dan ook eervoller dan de overwinning, die de Nederlanders op Houtrust op de Engelschen wisten te behalen.

Het loffelijke oordeel van de Engelschen over het Hollandsche elftal is volkomen terecht.

Onze spelers hebben onze reputatie als een der sterkste voetbal-landen van het continent dan ook kranig opgehouden.

HERHALINGSOEFENINGEN.

De lichtingen 1909 en 1910 van het wapen der infanterie komen in 1914 voor herhalingsoefeningen onder de wapenen van 21 Aug. tot en met 15 September.

VRIJSTELLING LANDSTORMDIENSTEN.

De minister van oorlog heeft de commissarissen der Koningin in de onderscheidene provinciën gemachtigd, vrijstelling of voorloopige vrijstelling te verleenen van opkomst voor den werkelijken dienst bij den landstorm aan de landstormplichtigen die deel hebben aan het bestuur van een provincie of van een gemeente en voor dat bestuur onmisbaar zijn, voor zoover deze personen niet reeds krachtens het landstormbesluit zijn vrijgesteld, en aan hen, die werkzaam zijn bij een provinciale of gemeentelijke instelling, in een positie, waarin zij onmisbaar en niet te vervangen zijn en waarin zij in het algemeen belang gehandhaafd moeten blijven.

POSTZEGELNIEUWS.

De frankeerzegels van 1½ cent zullen voortaan in meer donkerblauwe kleur dan die der tegenwoordige worden gedrukt en de zegels van 50 cent zullen in lila-kleur met grijze omlijsting uitkomen.

Met de verstrekking aan de postkantoren van genoemde zegels in de nieuwe kleuren zal worden aangevangen, zoodra de voorraad van de oude kleuren is uitgeput.

Ook de zegelopdrukken van 1½ cent op de enkele en dubbele briefkaarten zullen in donkerblauwe kleur worden opgedrukt.

JUBILEUM-ZEGELS.

De directeur-generaal der posterijen en telegraphie maakt bekend, dat de jubileumzegels, bedoeld bij het Kon. besluit van 23 November 1912, te rekenen van 20 November a.s. aan de kantoren der posterijen voor het publiek verkrijgbaar zullen zijn. Stct.

WAARSCHUWING.

In den laatsten tijd is onder de landen tuinbouwers hier te lande verspreid eene circulaire onder het hoofd : Het Nederlandsche Landbouwkantoor te Rotterdam, waarin van eene nieuwe aardappelsoort, genaamd „Oogst Eie", pootaardappelen te koop worden aangeboden. Alvorens op dit aanbod in te gaan worden belanghebbenden aanbevolen zich te wenden tot den Rijkslandbouwleeraar of den Rijkstuinbouwleeraar in wiens ambtgebied zij wonen. Stct.

IN 'T LIEFLIJKE ZUIDEN.

Maandagavond heeft te Kerkrade weer eene vechtpartij plaats gehad, waarbij het mes als hoofdwapen diende. De mijnwerker V. werd door tal van messteken zeer ernstig gewond. Bovendien kreeg hij een snede door zijn wang, waardoor zijn tong mede werd doorgesneden.

De dader is gepakt.

ONDER DEN TREIN.

Zondagmorgen is te Wageningen door de Oostersche stoomtram, die 10.20 uit Arnhem aankomt, op den Wageningschen Berg de 63-jarige fruitkoopman W. Nagel overreden. De man stond bij zijn kar en daar hij zeer doof is, hoorde hij de tram niet aankomen. Hij werd door de machine gegrepen en vermorzeld, zoodat hij terstond dood was.

NOG EEN.

Zaterdagavond is de 36-jarige veedrijver C. V., vader van vier kinderen, nabij Alkmaar door den laatsten sneltrein Alkmaar—Haarlem overreden en gedood.

FEEST IN DE GEVANGENIS.

Ook de gedetineerden in de strafgevangenis wilden het feest van Neerlands' onafhankelijkheid vieren.

Ze zouden hun feestvreugde uiten in een nationaal lied.

Wat dat zou zijn ?

„Wij leven blij, wij leven vrij,
Op Neerlands' dierbren grond".

Neen, dat ging toch niet goed, 't klonk zoo ironisch.

Dan was toch beter :

„In naam van Oranje doet
open de poort!"

Maar daar had de directeur toch wel ernstige bezwaren tegen.

Toen werd tot aller tevredenheid het oude vertrouwde lied gezongen :

„Wij gaan nog niet naar huis,
Nog lange niet", enz....

STRAATROOVERS.

Eene brutale aanranding had Vrijdagavond plaats. Toen schipper Kooyman zich van het Piet Gijzenbrugstation naar Noordwijk wilde begeven, werd hij onverhoeds door eenige kerels aangevallen, van zijn rijwiel geworpen en van zijn welvoorziene geldbeurs beroofd.

MOORDAANSLAG.

Maandagnacht heeft de arbeider W. K. te Dinxperlo, een moordaanslag gepleegd op den koopman D. W., door 5 revolverschoten op hem te lossen, nadat hij eerst de ruiten van zijne woning had stuk geworpen. W. werd echter niet getroffen. De dader is gearresteerd.

HET VREDESPALEIS.

In de afgeloopen week werd het Vredespaleis bezocht door 1500 personen.

Het gebouw is te bezichtigen des namiddags van 2 tot 4 uur, tot 1 Mei a.s.

Des Zaterdags en Zondags is het Paleis voor het publiek gesloten.

VERBINDING WEERT—ECHT.

Naar we vernemen, staat het met de kansen eener lijn Weert—Echt niet gunstig.

Daardoor zou het vervoer Brabant—Zuid-Limburg vice-versa met behulp der nieuwe lijn Eindhoven—Weert geheel over de richting Eindhoven—Sittard—Maastricht worden geleid met uitschakeling van Roermond. Financieel kan de Staatsspoor op deze trajecten het aandeel, dat Roermond aan reizigers levert, niet missen, terwijl ze ook groot bezwaar maakt om 'n drie millioen uit te geven (de weg zou bruggenaanleg van beteekenis eischen) om slechts 12 K.M. uit te winnen.

SLUIT SCHIEDAM ? ?

Naar de „N. Sch. Ct." vernemt, zullen de branderijen van de Fa. Kranen, Kethelstraat, Vellevest, 's-Gravenland en Noordvestsingel te Schiedam, te zamen een 6-tal fabrieken, stopgezet worden.

DRANKELLENDE.

Uit Amersfoort wordt gemeld :

Maandagochtend vond men den alleenwonenden H. deed in zijne woning. De ongelukkige, een bekend drinker, is blijkbaar in den jenever gestikt.

NOODLOTTIGE VAL.

Zaterdagmiddag is de vrouw van den landbouwer B. T. te Wachtum (gem. Dalen) bij het schoonmaken van een stoel gevallen en zoo ongelukkig op een emmer terecht gekomen, dat ze bijna onmiddellijk een lijk was.

VERGIFTIGD DOOR LEVERWORST.

In het gezin van den timmerman Oosterloo te Apelscha deden zich na het eten van leverworst, zoodanige verschijnselen van vergiftiging voor, dat geneeskundige hulp werd ingeroepen. Thans is de toestand van alle patiënten bevredigend.

HOE OUD WORDEN DE BOOMEN.

Daar zijn boomen, waarvan de overlevering zegt dat ze duizend en meer jaren oud zijn. Gezonde, flink gekruinde boomen soms, die nog niet hol zijn van binnen en waarvan de stam door eenige menschen amper ontspannen kan worden en waarvan men zegt, dat ze voor ettelijke eeuwen in een slotpark geplant werden door een romantische edelvrouwe uit de Middeleeuwen.

Een Duitsch opper-houtvester, die zoo wat alle wouden en parken van het Duitsche rijk kent en een nauwkeurige studie van de beroemde oude boomen die daarin zijn, heeft gemaakt, zegt in een artikel in een Duitsch tijdschrift, dat de duizendjarige ouderdom van de boomen een sprookje is en dat een boom zelfs na zeven of achthonderd jaar niet meer in gezonden staat is. Boomen van zeer hoogen ouderdom zijn altijd hol en vegeteeren nog slechts als ruïnen. De gezondheidsgrens van den boom is zeer wisselvallig en hangt niet alleen af van de soort waartoe ze behoort, maar ook van het klimaat en van den bodem. De boomen die in gezonden toestand den hoogsten ouderdom bereiken zijn niet de loofboomen, doch de naaldboomen. Door het tellen van de jaarringen is gebleken, dat de hoogste leeftijd van de boomen 500 tot 575 jaar is en dat die ouderdom wordt bereikt door de pijnboomen in de wouden van Bohemen en de denneboomen in Finland en Zweden. De hoogste ouderdom die dan volgt is die van de witte den, die het ook al in het Boheemsche, kon brengen tot 429 jaren. De lorkeboom bereikt in Beieren een leeftijd van hoogstens 274 jaar.

Van de loofboomen, schijnt de berg- of steeneik het langst gezond te kunnen leven ; het oudst bekende gezonde exemplaar telt 420 jaren. Blijkens mededeelingen van de fokmenschen bereikt de gewone eik die leeftijd lang niet : exemplaren van 315 tot 320 jaar begonnen in den kern reeds te rotten. De beuken worden nog minder oud, de hoogste leeftijd van de roode beuk is tusschen de 225 en 245 jaar. De gezondheidsgrens van andere boomen is: de esch 170 jaar, de olm 130 jaar (in Silizië) de berkeboom 160 tot 200 jaar (in Finland) en de bergahorn 225 jr. de iep 200 jaar, de elzeboom 145 jaar (in Beieren). De beroemdste onder de historisch bekende lindeboomen is die van Neustadt in Würtemburg, waarvan de ouderdom op hoogstens 730 jaren mag geschat worden. Deze boom voert evenwel al een heel jammerlijk bestaan. De oude heer is heelemaal hol en zelfs heeft men in zijn binnenste steenen muren moeten bouwen om hem overeind te houden. Hij groeit nog, maar naar hoe moet men niet kijken. Zoo zijn de meeste oude boomen. Ze moeten gesteund worden om ze overeind te houden. Deed men dat niet, ze zouden bij den eersten harden windruk neerstorten en heelemaal wegrotten. Intusschen behooren de boomen nog steeds gerangschikt te worden onder de bekende levende wezens die den hoogsten leeftijd bereikten. Vijf of zes eeuwen te leven is een tijd waartegen wij menschen met respect opzien.

België.

EEN BOND VAN... WILDSTROOPERS.

Ja, de wildstroopers van Namen hebben eene beroepsvereeniging gevormd, onder den titel „De Vrije Jagers".

Of zij ooit de wettelijke erkenning met de daaraan verbonden Staatsvoordeelen hebben bekomen, is te betwijfelen.

Hun voorzitter is Desiré Collard, van Malonne.

Deze Collard was voor de rechtbank van Namen gedaagd, wegens verschillende overtredingen als, weigering om zijn wapen af te geven, vervoer van verboden jachttuig, verzet, opstand, bedreigingen tegen gendarmen en wachters, enz., te zamen 14 feiten.

Hij kreeg hiervoor eene lange reeks gevangenisstraffen en te zamen voor bij de 700 fr. boete, plus onmiddellijke aanhouding.

Maar toen men het vonnis ten uitvoer wilde brengen, had hij reeds het justitiepaleis den rug toegekeerd. Denkelijk is hij de grenzen over.

Engeland.

NOG EEN NAVOLGER VAN PEGOUD.

De Engelsche vlieger Hicks maakte Vrijdag te Buc twee vluchten, waarbij hij twee keer een omwentelende beweging maakte en talrijke wendingen deed in verticalen stand.

Zondagmorgen maakte hij wederom dezelfde toeren. Hij liet het toestel tweemaal kopduikelen en vloog gedurende 30 minuten met het hoofd omlaag, niettegenstaande het hard regende en het weer een stormachtig karakter had.

NOORDPOOL-EXPEDITIE VERGAAN ?

Berichten uit Seattle melden, dat er groote vrees wordt uitgesproken over het verloop der Noordpool-expeditie van Steffanson. Zijn schip Karluk verliet Esquimaalt in het laatst van Mei. De expeditie werd het laatst gerapporteerd op 14 Aug., toen het schip bij het Flarman-eiland was gesignaleerd. Daarna heeft er zeer ruw weer geheerscht.

De walvischvaarders brengen het bericht dat zij vreezen, dat de Karluk is vergaan.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 19 Nov. 1913.

Zaterdag werden hier en aan het station een drietal kwartjes-vinders gesignaleerd. Op den voormiddag kwamen ze hier aan, doch vertrokken weer met een volgenden trein en keerden des namiddags alhier terug. De politie werd ervan in kennis gesteld. Deze hield de heeren in de gaten, totdat zij met den trein van omstreeks half zes weer vertrokken. De dienstdoende chef plaatste, wellicht tegen hun zin, de heeren in een aparte coupé, en waarschuwde al de reizigers, ook de bewuste personen, dat er kwartjesvinders in den trein zaten. De heeren hebben dus in Boxtel, dank zij de activiteit van het stationspersoneel en politie, hun slag niet kunnen slaan.

— Zondagmorgen werd van den kansel in de kerk van het H. Hart medegedeeld, hoeveel geld de parochianen, H. Familie en Congregatie hadden bijeengebracht voor het cadeau dat a.s. Maandag bij gelegenheid van het 12½-jarig herderschap van den Zeer Eerw. Heer Eras, dezen zal worden aangeboden.

Bij de parochianen is opgehaald ruim 1600 gld., de H. Familie heeft ruim 45 gulden bijeengebracht en de Congregatie 35 gulden.

Het cadeau bestaat uit een marmeren Communiebank en is reeds in de kerk aanwezig. Tegen Maandagmorgen zijn al de parochianen uitgenoodigd tot de H. Tafel te naderen ; om 9 uur zal een plechtige H. Mis worden opgedragen. Vervolgens zal de Z.Eerw. Heer Eras, op de Pastorie receptie houden.

— De heer J. Hendriks, machinist 1ste klasse der Noord-Brabant-Duitsche spoorweg Mij. alhier, vierde Zaterdag, onder vele blijken van belangstelling, zijn zilveren ambtsjubileum. Door de Directie werd hem eene gratificatie toegekend en zijn collega's offreerden hem, als bewijs van belangstelling, een zilveren horloge met inscriptie.

B. C.

— In de goed bezette zaal van Mej. Merks, gaf A.N.T.O.N.I. uit Oisterwijk het blijspel „Jan Ongeluk".

De verschillende rollen waren, geen enkele uitgezonderd, in goede handen. Bovenal muntten uit de vertolkers van de hoofdfiguren : Jan Ongeluk en zijn schoonpapa.

Het publiek heeft 't wèl gewaardeerd eens een gelukkig gekozen stuk te zien, dat in zijn spel ver boven het gewone dillettantisme uitstak. Het publiek is er dankbaarder voor dan voor die voornaame klassieke stukken, die ook in deze streken in zoo menig gezelschap zonder eenig begrip of gevoel gespeeld worden, met 't gevolg, dat er een belachelijke carricatuur voor den dag komt. Men ziet er vaak echte kunstrollen in handen van menschen, die 't in spreken en lezen niet verder gebracht hebben, dan een schooljongen.

Dat was met dit gezelschap, Goddank eens niet het geval.

— Den laatsten tijd zijn in deze gemeente onder de varkens, eenige gevallen van vlekziekte voorgekomen. In het belang van den veestapel laten velen reeds hun dieren als voorbehoedmiddel tegen die ziekte, inenten met entstof van de rijksseruminrichting te Rotterdam.

E. D.

— Verslag der propaganda-vergadering van het Textiel-arbeidersgilde St. Severus in de zaal van Fr. v. d. Meerendonk, verleden Zondag om 6 uur.

De voorzitter Jan v. d. Biggelaar opent op de gebruikelijke wijze de vergadering, waarna de WelEerw. Heer Simkens het woord neemt, om den nieuwen president, die voor de eerste maal in een openbare vergadering optreedt, voor te stellen. Z.Eerw. is overtuigd dat de nieuwe president is een flink man, die voor zijn overtuiging durft uit te komen, die zich reeds lang heeft doen kennen als een trouw en ijverig lid der organisatie, en van wien verwacht mag worden, dat hij zijn best zal blijven doen voor de vereeniging, waardoor de hoop gekoesterd mag worden, dat onder zijne leiding de vereeniging zal bloeien. De Eerw. adviseur stelt voor een driewerf hoera aan te heffen ter eere van den nieuwen president.

Daarna deelt de voorzitter mede, dat het doel van deze vergadering is, meer leden bij de organisatie te krijgen om vervolgens de vereeniging meer werkzaam te doen optreden. Om dit doel te bereiken hebben wij den WelEerw. Heer Poell uitgenoodigd om het nut van de organisatie nog eens uiteen te zetten.

Hierna werd door alle aanwezigen het St. Severuslied gezongen, waarna de Weleerw. heer Poell het woord nam, en zijn rede begon met te zeggen dat wij dit jaar 2 feesten vierden, als katholiek de Constantijnfeesten, en als Nederlander de onafhankelijkheidsfeesten.

De Constantijnfeesten vierden wij, omdat het 1600 jaar geleden is, dat er een edict werd uitgevaardigd waardoor alom bevolen werd den R. K. Godsdienst evenveel rechten toe te kennen als den Heidenschen. Dat was nog wel niet veel, dat is waar, maar de Katholieken hadden de eerste 300 jaar zooveel te verduren gehad. Velen waren voor hun geloof gedood en daarom mocht men zeggen dat het al veel was, zooveel vrijheid te krijgen, als de heidenen.

Vanwaar verleende Constantijn deze gunst aan de Katholieken.

Constantijn was in oorlog, kreeg in zijn droom het teeken des Kruises te zien, later zag hij hetzelfde teeken in de lucht. Dat teeken werd, toen hij met zijn leger ten strijde ging, vooruit gedragen, en Constantijn overwon, wat ten gevolge had, dat hij de katholieken daarvoor die vrijheid verleende.

Het andere feest de onafhankelijkheidsfeesten vieren wij omdat het 100 jaar geleden is, dat ons land verlost werd van het Fransche juk, waardoor wij onze vrijheid herkregen en weer een eigen regeering.

In den oproepingsbrief tot deze vergadering staat alleen dat ik spreken zou over : In 't teeken der overwinning ; doch ik voeg hierbij : door het Geloof.

Velen van ons hebben wel eens het boek gelezen „De Negerhut" over den slavenoorlog. De apostel Paulus is er mee begonnen de slavernij af te schaffen. Destijds mochten in Rome de slaven niet geteld worden, omdat men bang was, dat hun groote meerderheid in 't oog zou loopen, en zij zoodoende in verzet zouden komen. Met het verhaal wat Paulus gedaan had om de slavernij af te schaffen, toonde de Eerw. spreker aan, dat onze H. Kerk het geweest is, die tegen de slavernij opkwam en de menschen vrij maakte.

Onze organisatie van werklieden staat ook in 't teeken van den godsdienst in het teeken van het Kruis.

Onze organisatie is Roomsch ! Daar wordt tegen gestreden. Er zijn er die bang zijn met het „Roomsche" voor den dag te komen, ze betwijfelen of het Roomsche wel „waschecht" is. Ze gaan liever met het wereldsche mee en spotten met de Roomsche organisatie door te zeggen, dat het materiaal, dat voor de verschillende doeleinden verwerkt wordt, toch niet Roomsch kan zijn.

Ze noemen ons spelbrekers.

Wij hebben 2 soorten van organisaties, Standenorganisaties of Gildenbonden en Vakorganisaties. De Standenorganisatie heeft ten doel door het geven van verschillende fondsen de arbeiders in 't algemeen godsdienstig zedelijk en stoffelijk te verheffen.

Deze standenorganisatie moet Roomsch zijn, anders is er geen sprake van zedelijke verheffing. Wij zien dit aan de diamant-bewerkers. Deze menschen genieten van de wereld, bezoeken des avonds de theaters, enz.

Doch laat ons de keerzijde nu eens zien.

Een diamant-bewerker, die 120 gulden per week verdiende, zei tegen zijn patroon, dat het nog geen droog brood was, dus met al dat geld bleef hij nog ontevreden.

Op zedelijk gebied is het ook slecht met hen gesteld, als men er 2 huishoudens op na houdt, kan er ook geen sprake zijn van zedelijke verheffing. Zij doen niets voor de eeuwigheid.

Zonder Roomsch is geen beschaving. Deze diamantbewerkers zijn meestal rooden. Zij hebben hun mond vol van broederschap, doch wij kennen dit. Spreker is ook wel eens op zoo'n vergadering geweest van deze broeders, in burgerpakje, want als zij een toog zien, dan houdt de broederschap op, dan beschouwen ze elkaar niet als kinderen van éénen Vader.

Standsverheffing! Wij moeten Roomsche scholen hebben en goede, ik bedoel hier, dat er degelijk en veel onderwezen moet worden, goede couranten niet alleen dat ze Roomsch zijn, maar ze moeten als courant en nieuwsblad degelijk zijn. Bij zulk een beweging tot standsverheffing hoort geld, dat moeten wij er voor over hebben

Boxtel zal ook niet vrij blijven van de socialisten. In Tilburg zijn ze weer druk aan het werken. In Eindhoven hebben de rooden dezer dagen een weversvereeniging gesticht. Daarom moet er gewerkt worden. Standsorganisaties moeten sterk gemaakt worden onder het devies: „met het Kruis in top voeren wij den hemel op".

Onze vakorganisatie moet ook Roomsch zijn. Er zijn er die met g e w e l d den toestand willen verbeteren. Doch geweld mag niet boven recht gaan. Wij kennen de organisatie met directe actie. Deze handelen niet volgens Roomsche beginselen en tegen de natuur in. Op geweld en het recht van den sterkste kan de maatschappij niet gegrondvest zijn of blijven.

Wij erkennen geen klassenstrijd, wij willen een blijvende verbetering die voortkomt uit beginsel, en dat kan niet anders dan dat de Roomsche beginselen in praktijk worden gebracht. Het is niet genoeg, dat patroons en werklieden buiten de fabriek Roomsch zijn, door Kerkmeester of trouw lid van de H. Familie te wezen. Doch de arbeidsvoorwaarden moeten ook Roomsch zijn.

De socialisten roepen ons naar zich toe, maar de arbeiders behoeven nog niet tot de socialisten te gaan uit dankbaarheid, dat is voldoende bewezen.

Beloften doen de socialisten genoeg, maar daar hebben wij arbeiders niets aan.

Beloven zegt niet veel.

Toen ik voor jaren terug adviseur werd en ik vaak bij Mgr. den Bisschop kwam, heeft hij mij meermalen gezegd, belooft liever de arbeiders als gij ze twee dingen kunt geven één, dat is beter als dat ge ze 9 dingen kunt geven en 10 beloven, beloof nooit meer, wel minder dan ge kunt geven.

Beloven doen de socialisten genoeg, zelfs zéér veel, doch geven, ho maar.

En nu zeggen de socialisten wel, jullie Roomsche arbeiders wordt weggezet met een wissel op de eeuwigheid, doch die wissel zal ons ook worden uitbetaald en zoodoende hebben wij toch zeker iets.

Doch de Kerk doet en heeft meer gedaan voor de arbeiders dan hun een wissel op de eeuwigheid geven. Zij heeft hen verlost van den gruwel der slavernij.

Andere hebben ook de slavernij bestreden maar hoe. Met den slavenoorlog in Amerika schreven de Hollandsche kapitalisten aan de Amerikaansche heeren, dat zij de slavendiensten af moesten schaffen, omdat het voordeeliger was vrije arbeiders te hebben dan slaven, omdat men de slaven moest houden, en de arbeiders, wanneer men ze niet noodig had, weg kon zenden.

De Katholieken maakten de slaven niet vrij om de kapitalisten te bevoordeelen, maar door de liefde in Christus werden de slaven in beteren toestand gebracht.

De R. K. Kerk heeft den arbeidersstand verheven, evenals zij de vrouw verheven heeft en nu nog doet in den vreemde waar de vrouw hoegenaamd geen rechten heeft en haar als mensch het grootste onrecht wordt aangedaan. Het kind heeft de R. K. Kerk geadeld.

En omdat onze kerk den arbeidersstand in zijn geheel verheven heeft moet onze organisatie ook Roomsch zijn. Dan behoeven wij ook niet voor de toekomst te vreezen omdat het Hoofd van de Kerk, de Paus van Rome, over ons waakt.

Diezelfde Paus waarschuwt ons nu voor het socialisme, omdat daarvan voor ons geen heil te verwachten is, maar zegt ons meteen, dat wij onze Stands- en Vakorganisatie sterk moeten maken, opdat zij op zal kunnen treden als echte, sterke vakorganisatie.

Daarom moeten wij op de eerste plaats onze organisatie sterk maken. Wij staan als a r b e i d tegenover o n d e r n e m i n g, niet als a r b e i d e r tegenover o n d e r n e m e r. De ondernemer kan een of meer arbeiders missen, maar niet den arbeid. Daarom allen vereenigd en eensgezind voor onze rechten opgetreden.

De Eerw. spreker behandelt daarop nog een en ander over betaling van contributie, vergaderen en actie voeren.

Gelukkig zijn er een niet gering aantal arbeiders, die de R. K. Vakorganisatie hebben blijven handhaven. Treffend is het wat hier het Patroonsblad van 14 Nov. over schrijft:

En de hoogere standen, die over het algemeen zich nog maar steeds al te afkeerig toonen van de actie ten gunste eener goede maatschappij-verhouding, moeten het, willens of niet, aanhooren, dat van dezen modernen kruistocht tegen de bestrijders van christelijk Europa, de arbeiders genoemd mogen worden de dapperste ridders. Zooals in de middeleeuwen de vazallen, die het kruis aannamen, tot vrije mannen werden, zoo zal ook thans de arbeidende stand zich loswerken door de verdediging van het kruis.

Dat mogen wij, willen wij rechtvaardig zijn, wel eens bedenken, wanneer wij, ontstemd over fouten, door de vakorganisatie begaan, een algemeen veroordeelend vonnis mochten willen uitspreken.

Evenmin als de middeleeuwsche kruisvaarders zijn de vakvereenigingsmannen zonder feilen. Maar over het algemeen moet men toch toegeven, dat zij voor den godsdienst en voor de wering van het Socialisme groote verdiensten hebben.

Doordat de arbeiders in de R. K. Vakorganisatie, niettegenstaande de vele bestrijding die zij hebben ondervonden, hebben stand gehouden, heeft vooral hier in N.-B. het socialisme geen vasten voet kunnen zetten.

Zijn er dus onder u die nog geen lid zijn eener Roomsche vakorganisatie sluit u aan in het belang van onze Kerk en ook voor uw stoffelijk belang.

Wij zijn zeker van de overwinning, want het staat geschreven. „In het teeken van het Kruis zult gij overwinnen".

Achtien jaren na Constantijn wilde een ander keizer, een afvallige, het heidendom herstellen. Het heidendom bracht het volk niets, evenmin als het moderne socialisme. Ik heb nog nooit gehoord dat het socialisme een ziekenhuis bouwde, en wat teekenend is, toen de geredden van de „Volturno" in Rotterdam aankwamen waren het de katholieken, protestanten en joden die menschen holpen doch de socialisten deden niets. De opvolger van Constantijn speelde voor opperpriester om invloed te hebnen, maar zijn liefde was erg matig; hij verbood den R. K. eeredienst.

Maar toen hij gewond werd op het slagveld door een lanssteek moest hij het bekennen. Voor hij stierf stak hij zijn hand ten hemel en riep: „gij hebt mij overwonnen, Galileër!"

Zoo zal het nog eenmaal gaan; al meer en meer komt de scheiding tusschen geloof en ongeloof, doch wij zijn overtuigd dat de zegen ons zal zijn, want Christus heeft gezegd: „In het teeken des Kruises zult gij overwinnen".

Hiermede eindigde de WelEerw. Heer Poell zijne rede waarop een daverend applaus volgde.

De WelEerw. Heer Simkens bracht den WelEerw. Heer Poell een woord van dank en zei, dat deze vergadering was opgezet als een groote propagandavergadering, die helaas inderdaad klein is geweest.

Vervolgens zei hij, dat de arbeiders hier nog echt roomsch genoemd kon den worden, en het socialisme hier niet makkelijk voet zal krijgen; maar er moet meer gebeuren, wij moeten zorgen voor actie er moet werk gemaakt worden van standsverheffing. Ik hoop dan ook dat de woorden van den spreker verwezenlijkt zullen worden.

De president dankte eveneens den spreker en hoopte dat de leden van St. Severus eendrachtig samen zullen blijven werken tot heil van Huisgezin, Kerk en Maatschappij, en dat de onvereenigden spoedig zullen besluiten als lid toe te treden.

Hierop werd de vergadering gesloten.

Noord-Brab.-Duitsche Spoorweg-Mij.

	1913	1912
Vanaf 1 Jan. tot ult. September	f 973,796.12	f 900,441.88
over October	f 114,910.87	f 109,829.80
Totaal	f 1,088,706.99	f 1,010,271 18
Per dagkilometer	f 88.51	f 25,61½

ESPERANTO.

Z. D. H. Mgr. W. van den Ven, bisschop van 's-Bosch, heeft benoemd tot Directeur van de uitgaven der internationale naamlooze vennootschap E s p e r o K a t o l i k a (waarvan de zetel te Schijndel), den WelEerw. Heer Lambert Poell, Kapelaan te Tilburg.

Ook is benoemd tot President-Commissaris dierzelfde Vennootschap door het hoofdbestuur der I. K. U. E., de Heer Paul Schendeler te Mariaheide, bij Veghel.

Zoo staat het kleine Nederland in de Katholieke Esperanto-beweging weer vooraan.

DE BOSSCHE VLIEGDEMONSTRATIE

die blijkens advertentie bij iedere weersgesteldheid gehouden zou worden, heeft op de aangekondigde dagen: Zaterdag, Zondag en Maandag n i e t plaats gehad.

't Is zeer goed te begrijpen dat de vliegers bij den heerschenden wind hun leven niet in de waagschaal stelden, doch men had de advertentie's niet zoo moeten opschroeven, waarvan het gevolg geweest is dat Zondag een groot aantal personen de reis naar 's Bosch te vergeefs gemaakt hebben.

HET GROENE KRUIS IN NOORD-BRABANT.

Op 28 Nov. e.k. zal de Prov. Noord-Brabantsche Groene-Kruisvereeniging, haar jaarlijksche algemeene vergadering houden te 's-Bosch. Behalve de gewone werkzaamheden zullen o.m. de volgende bestuursvoorstellen worden behandeld: Aansluiting bij de Alg. Ned. Ver. „Het Groene Kruis" en bij het „Oranje-Kruis"; instelling eener commissie voor de Moedercursussen, die tot taak zal hebben het geven van cursussen in de behandeling van den zuigeling krachtig te bevorderen, onder andere door het beschikbaar stellen van een verzameling leermiddelen; voorts oprichting van een provincialen ontsmettingsdienst; aangaan van een overeenkomst met de provinciale vereeniging tot het bestrijden van tuberculose om gezamenlijk een stelselmatige propaganda in de provincie te gaan voeren; het ter hand nemen van den verkoop der Emma-bloem op alle plaatsen in Noord-Brabant, waar daarvoor nog geen organisatie bestaat; de uitzending van kinderen naar vacantie-kolonies voor de opbrengst daarvan; het houden van een provincialen gezondheidsdag in 1914 ter bespreking van de belangen van den gezondheidstoestand en der ziekenzorg in de provincie.

RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Uitspraken der arrondissements-rechtbank van 's-Bosch.

A. B., zonder bekende woon- of verblijfplaats, vernieling, 8 dagen gevangenisstraf.

Th. J. A., Mullem, vernieling, f 25 sub. 50 dagen hechtenis.

P. v. V., Uden, mishandeling, f 50 sub. 60 dagen hechtenis.

C. B., Elshout, overtreding visscherijwet, vonnis kant. Heusden, bevestigd f 1 sub. 1 dag hechtenis.

O. J. J., Reek, mishandeling, 4 m. gevangenisstraf.

T. H. v. H., Gestel, beleediging ambtenaar, verzet, vonnis bekrachtigd.

T. H. S., Woensel, wederspannigheid, verzet vervallen verklaard.

H. D., Herpen, jachtdelict, verzet, vonnis bekrachtigd.

Zitting van Donderdag 13 Nov. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen:

A. K., V., zwervende, beklaagd van diefstal, veroordeeld tot 6 m. gev. met aftr. prev. hecht.; M. v. G. en A. v. G., beiden te Boxtel, mish., de 1ste f 15 sub. 30 d. h., de 2de 1 m. tuchtschool; P. J. H. Sch., te Luiksgestel, diefstal, f 10 sub. 12 d. h.; J. L. te Woensel, overtr. plaatsel. hondenbel., f 5 sub. 1 d. h.

HET RIJKSKRANKZINNIGEN-GESTICHT TE WOENSEL.

Op Vrijdag 28 Nov. ten 10½. ure zal in het gebouw van het provinciaal bestuur te 's Bosch worden aanbesteed:

Het maken van gebouwen ten behoeve van een Rijkskrankzinnigengesticht op een terrein in de gemeente Woensel en aan den Rijksstraatweg Boxtel-Eindhoven.

Raming f 990.000.

Zaterdagmiddag had de officieele aanwijzing plaats voor den bouw der grondwerken voor het nieuwe rijkskrankzinnigengesticht te Woensel. Vele rijksambtenaren, groote aannemers en steenfabrikanten waren tegenwoordig. Om half drie begaven allen zich naar het gemeentehuis, waar verdere mededeelingen werden verstrekt.

'n LEUKE RECLAME.

De Singer-Maatschappij verspreidt dezer dagen 'n leuke reclame, die, als wij ons niet vergissen, zelfs in dezen tijd, waar men als het ware met reclames overstelpt wordt, bepaald zal inslaan.

De plaat stelt voor 'n naaischool, waar 'n zevental meisjes, achter Singer-machines gezeten, het onderricht eener leerares volgen. Deze leerares staat in eene houding, alsof ze iets verklaart en wijst daarbij met de rechterhand op eene opening in de kaart. Verschuift men nu geleidelijk 'n cartonnen schijf, die op een metalen asje binnen in de plaat kan draaien, dan komt, versje voor versje, voor die opening een berijmde aanbeveling van de nieuwste Singer-naaimachine voor huishoudelijk gebruik, t.w. de Singer No. 66 naaimachine, te voorschijn.

ESCH. Donderdag hield hetveefonds „St. Willibrordus" hare verplichte halfjaarlijksche vergadering bij den heer J. v. Exsel. Slechts enkele leden waren afwezig, een bewijs, dat men belang stelt in deze nuttige vereeniging. Uit de mededeeling door den geachten voorzitter, den heer Joh. van de Laak, bleek, dat het fonds een gelukkig half jaar beleefd had, wijl in dien tijd geene uitkeeringen noodig waren geweest.

Verder werd medegedeeld, dat van Juni '12 tot Juni '13 door de commissarissen waren geschat 110 koeien op 22150.50 gulden.

De vier aftredende commissarissen werden met overgroote meerderheid herkozen. B. C.

GEMONDE. Reeds nu bespreekt men hier druk de plannen voor het feest op 15 Dec. a.s., wanneer de heer Ant. van Griensven 50 jaar lang onafgebroken koster geweest is. Het zal den man, algemeen bemind en hooggeacht, niet aan blijken van belangstelling ontbreken. B. C.

HAAREN. Onze dorpsgenoot, J. van der Bruggen, is benoemd met ingang 25 November, als onbezoldigd rijksveldwachter-jachtopziener te Hilvarenbeek.

— Bij de Zaterdag gehouden raadsvergadering alhier is benoemd tot lid van het Oude Mannenhuis, G. van de Ven, in de plaats van H. van den Berk, overleden.

's-BOSCH. — Nieuwe kerk. — Zondag werd in de Parochiekerk van St. Catharina, in de verschillende H. Diensten, medegedeeld, dat er besloten is eene nieuwe parochiekerk te bouwen, daar de oude kruiskerk niet meer aan de eischen voldoet.

— D i e f s t a l S t. J a n s k e r k. Het bericht omtrent de arrestatie der dieven van de St. Janskerk, is wel wat voorbarig geweest.

De politie heeft de twee te Amsterdam gearresteerde mannen op vrije voeten gesteld, na confrontatie met de personen, die den avond vóór den nacht, waarin de kerkdiefstal in Den Bosch werd gepleegd, mannen op verdachte wijze in de buurt van de kerk hadden zien loopen. De gearresteerden waren volgens de getuigen beslist niet degenen, die zij bij de kerk hadden gezien.

TILBURG. Op Vrijdag 21 November hoopt, de Eerw. Broeder Theodorus, Minderbroeder-Capucijn te Tilburg, zijn gouden kloosterfeest te vieren.

Broeder Theodorus (Petrus Derks), is geboren te Neerbosch in 1840. Reeds meer dan 20 jaar is deze nog kranige grijsaard portier van het Capucijnenklooster te Tilburg.

UDENHOUT. De Raad dezer gemeente besloot in zijne openbare vergadering van Zaterdag, met algemeene stemmen, inzake de wet, houdende pensioenregeling voor de gemeenteambtenaren en hunne weduwen en weezen:

1. Op de tegenwoordige gemeenteambtenaren niets te verhalen wegens inkoop van pensioen;

2. Wegens bijdrage van eigen pensioen op de gemeenteambtenaren te verhalen 2%, voor het weduwen- en weezenpensioen 3%. B. C.

St. OEDENRODE. De teelt van bieten, waarop men zich pas in den laatsten tijd is gaan toeleggen, schijnt dit jaar niet zonder resultaat te zijn; tenminste èn per tram èn vanaf het spoorstation Best, worden talrijke karrevrachten vervoerd, en — wat 't voornaamste is — ook van financieel standpunt bezien, is deze nieuwigheid in 't Rooijsche landbouwbedrijf lang niet te versmaden.

— Ten nadeele van den landbouwer Vorstenbosch, in den Haag, zijn in den laten avond van 14 November j.l. een zevental vaten rogge ontvreemd. De ledige zakken werden den volgenden dag in een nabij gelegen mastbosch weer teruggevonden. De politie stelde een ernstig onderzoek in, waarvan de uitslag nog niet bekend is.

— Het plan onzer fanfare N. J. A. om in den zomer 1914 een groot muziekfeest te organiseeren, mocht zich op de vergadering der afdeeling Noord-Brabant van den Bond van Fanfare- en Harmoniegezelschappen in Nederland in eenen algemeenen bijval verheugen, en zelfs van de beste gezelschappen kwamen bereids voorloopige toezeggingen in. E. D.

— Dinsdag werd alhier de St. Maartenmarkt gehouden. Deze markt wordt, evenals de „Baomis-mert", doorgaans druk bezocht, daar ook de veldarbeid voor een groot gedeelte stil ligt in dezen tijd.

VALKENSWAARD. — Miltvuur. — Bij den landbouwer L. onder deze gemeente, is een geval van miltvuur geconstateerd bij een koe van flinke waarde. Het dier is afgemaakt en verbrand, terwijl op last van den veearts ook de ontsmettingsmiddelen toegepast werden.

VEGHEL. — Ook een record. — Ons dorp is het centrum van den varkenshandel voor deze streken. Wekelijks worden hier honderden varkens geleverd. Door den koopman A. Aarts op het Middegaal, werden Maandagmorgen niet minder dan 100 varkens ontvangen. Dat de levering van zoo'n aantal beesten heel wat beweging en levendigheid meebrengt, behoeft niet gezegd.

De prijs der varkens is thans 25 à 27 cent per vuil pond. E. D.

OSS. Met grooten luister is Zondag in onze parochiekerk het feest gevierd van het 50-jarig bestaan onzer nog steeds bloeiende aartsbroederschap der H. Familie. Dit feest werd voorafgegaan door een triduum, onder leiding van den ZeerEerw. Pater Redemptorist Van Dam. Zoowel des morgens als des avonds was de kerk gevuld met mannen, die naar het welsprekend woord van den Pater kwamen luisteren.

Zondagmorgen gingen alle leden ter H. Communie en 's avonds werd de plechtigheid besloten door de aanneming van 50 nieuwe leden en de bekroning met de gouden medaille van 52 oude leden, die vanaf de oprichting onafgebroken lid der aartsbroederschap zijn geweest.

BEEK EN DONK. Zondag werd alhier eene vergadering gehouden van de R. K. Drankbestrijders-vereeniging „St. Michael". Aan de leden werden de nieuwe statuten voorgelegd, welke algemeene goedkeuring verwierven. Besloten werd hierop de bisschoppelijke en koninklijke goedkeuring aan te vragen. Verschillende personen gaven zich tevens als nieuw lid op. De begeerte naar meer kennis en voorlichting in zake de bestrijding van het drankmisbruik, bleek uit het ruime gebruik dat gemaakt werd van de inteekening op het maandblad „De Kruisbanier". Met belangstelling namen de leden kennis van de toelichting op het schrijven van Kardinaal van Rossum, die de drankbestrijding zoo hoogelijk heeft geprezen als een werk der Katholieke Charitas.

Moge de vereeniging steeds toenemen in omvang en vele nieuwe medestrijders vinden!

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)

Liempde, 18 Nov. 1913.

Mijnheer de Redacteur.

In uw veel gelezen blad van verleden Zondag acht dagen, las ik, dat een zegere Verstegen uit Best, door het bestuur van 't boterfabriek is gekozen in de plaats van L. Verhagen, die met ingang van 1 Januari 1914 zijn ontslag heeft genomen. Of die keuze al dan niet lof verdiend, blijf ik buiten; maar nu wordt verteld, dat over die bekendmaking in uw blad de directeur gebelgd is. De man zal toch niet meenen, dat de menschen er te voren niets van weten mogen, en hun een geheim moet blijven, dat door het bestuur inwoners achter een buitendorper gesteld worden? Het zou er haast op gaan lijken; doch wij komen hierop later nog eens terug.

E e n b e l a n g h e b b e n d e.

ZUID-NED. EIERBOND.

't Was een kort, maar veelzeggend berichtje in Centr.-Br. van Zaterdag 15/11 „Van 1 Nov. '12 tot '13 totaal 10.348.373 eieren à gemiddeld f 4.62 netto". Bravo! 't Vorig jaar was het 8.839.637 stuks, gemiddeld à f 4.75. De aanvoer is dus gestegen met 17%, de middelprijs echter gedaald met 2¾%.

Dit laatste is onbegrijpelijk, vooral, daar alle andere veilingen dit jaar een hoogeren middelprijs maken. Of zou toch nog den 't vorig jaar opgegeven middelprijs van f 4.75 werkelijk opgeschroefd zijn geweest?

Mijn dank voor de opname.

E e n l e v e r a n c i e r t e M a a s t r i c h t.

S. 18/11 '13.

Burgerlijke Stand.

Boxtel.

Van 9 — 15 Nov.

GEBOREN:

Johanna W., d. van M. de Bresser en C. van der Velden, Gemonde. — Marinus G., z. van J. Hazenberg en Th. van de Laak, Breukelen. — Gijsbertus J., z. van W. de Bresser en H. W. van de Loo, Langenberg. — Francisca G., d. van P. Peijnenburg en G. Valks, Kleinderliempde. — Aloysius P., z. van F. S. van den Brandt en J. A. M. van Oerle, Stationstraat. — Wilhelmus F. J. en Josephus A. G., zonen van J. van de Loo en H. van Oorschot, Molenwijk. — Johannes H., z. van A. Mandos en A. M. de Koning, Breukelen. — Christiaan H. H., z. van H. J. van de Pas en A. van den Brand, Breukelen. — Cornelis G. J., z. van F. Paijmans en A. van Doorn, Breukelen. D. en A.

Uitloting aandeelen van Geldleeningen,

ten laste der

Gemeente Boxtel.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL m a k e n b e k e n d, dat zijn uitgeloot de volgende aandeelen van geldleeningen der gemeente:

3½% leening 1893 ad Fl. 7000.— aandeel No. 32 groot Fl. 200.—

3½% leening 1894 ad Fl. 14000.— aandeel No. 24 groot Fl. 200.—

3½% leening 1904 ad Fl. 8000.— aandeel No. 30 groot Fl. 250.—

3½% leening 1905 ad Fl. 6500.— aandeel No. 13 groot Fl. 250.—

Leening 1906 ad Fl. 59500.— EERSTE GEDEELTE tegen 3½%, aandeelen No. 30, 71, 72 en 78; TWEEDE GEDEELTE tegen 4%, aandeelen No. 162, 175 en 198, ieder groot Fl. 250.—

4% leening 1910 ad Fl. 6000.— aandeel No. 5 groot Fl. 250.—

4% leening 1911 ad Fl. 8000.— aandeel No. 24 groot Fl. 250.—

De aflossing dezer aandeelen, behoort te geschieden op **31 December 1913,** ten kantore van den Gemeente-Ontvanger te Boxtel.

BOXTEL, 15 November 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

A. GIJSEN, Burgemeester.

VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

Bekendmaking.

I n e n t i n g v a n V a r k e n s t e g e n d e V l e k z i e k t e.

De Burgemeester van Boxtel,

In aanmerking nemende, dat in den laatsten tijd zich gevallen van Vlekziekte in de gemeente voordoen,

Herinnert belanghebbenden, dat aan de Rijksseruminrichting te Rotterdam van Rijkswege entstof tegen de Vlekziekte der Varkens kosteloos ter beschikking staat van in Nederland gevestigde veeartsen, terwijl de voor inentingen met de kosteloos verstrekte stof, door veeartsen niet meer dan dertig cent per varken aan de veehouders in rekening mag worden gebracht.

In het belang van den veestapel wordt aan de belanghebbenden dringend aanbevolen, als voorbehoedmiddel tegen de Vlekziekte, de dieren te doen inenten.

Boxtel, 15 November 1913.

De Burgemeester voornoemd,

A. GIJSEN.

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 18 Nov. Aanvoer 9070 K.G. Hoogste prijs f 1.47, laagste prijs f 1.38 middelprijs f 1.40

's BOSCH, 18 Nov. Aangevoerd 16974 kilo hoogste f 1.46, laagste f 1.33 middelprijs f 1.40 per kilo.

MAASTRICHT, 18 Nov. Aangevoerd 47100 kilo, hoogste f 1.58, laagste f 1.41 middelprijs f 1.45.

's-BOSCH, 17 Nov. Aangevoerd 132 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.66 tot f 0.72, 2e kwal. f 0.60 tot f 0.66; 3e kwal. f 0.54 tot 0.60 per K.G.

Eier-Veilingen.

's-Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Op de j.l. Vrijdag gehouden veiling werden aangevoerd 13608 gegarandeerd versche inl. hoender-eieren, waarvoor werd besteed van f 1.28 tot f 1.30 per K.g.

ROERMOND, 15 Nov. Aanvoer 72930 eieren Hoogste prijs f 8.70, middelprijs f 8.50, laagste prijs f 7.70 per 100.

Advertentiën.

Verloren:

een Gouden BROCHE

met Paarlen.

Eerlijke vinder zal goede belooning hebben.

Terug bezorgen Advertentie-Bureau TIELEN, Boxtel.

ATTENTIE!

Ondergeteekende deelt door deze beleefd mede, dat van af heden zijne zaak in

Confectie, Dames- en Heeren-Modeartikelen
annex Koloniale- en Grutterswaren
geopend is.

Hij hoopt door groote keuze, billijke prijzen en uiterst prompte en nette bediening de gunst van eenieder waardig te worden.

Gedurende eenigen tijd krijgt eenieder die voor één gulden aan verschillende artikelen besteedt

een Ontbijtkoek cadeau.

Beleefd aanbevelend,

O. VAN DEN BERGH,
Kerkstraat 22, BOXTEL.

ADVERTEERT IN
Centraal-Brabant.

HET IS SPECIAAL DE Café Noir VAN **VERKADE** DIE ZOO GOED IS.

Let er dus op bij het bestellen, dat U werkelijk **VERKADE'S Café Noir** en in het algemeen **VERKADE'S** Biscuits ontvangt.

De naam **Verkade** staat in elk biscuitje gestempeld.

Zaandam. Verkade's Biscuitfabriek.

A. van Dommelen Rechterstraat **Boxtel**

Drogisterij ✚ **„Het Roode Kruis"**

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de
Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

N.V. Astensche IJzer- en Metaalgieterij
(v.h. Firma R. van der Weij & Co.)
ASTEN (N.-Br.) Telef. Inter. no. 9.

Prima zacht gietijzer voor het machinevak en alle voorkomende gietstukken in brons of geel koper, ruw, gedeeltelijk of geheel bewerkt. Reparatie, frais en draaiwerk. **Billijke prijzen en vlugge levering.**

A. J. Colen-Frunt,
HANDELAAR
IN
GRANEN EN MESTSTOFFEN
GEMERT.

Noteer heden vrijblijvend
Contant.

Puike Bakrog	f	6.25
Laplata Mais	-	6.75
Gerst	-	7.00
Boekweit	-	11.00
Tarwebloem	-	12.00
Patentbloem	-	14.00
Eigengebuilde Roggebloem	-	10.50

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Groote Afslag Spek!

Vet spek gerookt	f 0.69	p. Kg.
Vet spek gezouten	- 0.67	„ „
Mager spek gerookt	- 0.80	„ „
Mager spek gezouten	- 0.78	„ „

Gesmolten Reuzel,
bij 25 kg. f 0.70; bij 10 kg. f 0.72
Prima gesmolten Rundvet, in bus van 25 en 10 kg. ook in blokken v. 3 kg. f 0.58 p. Kg.
Fijne Zultworst minstens 3 Kg. - 0.60
Zending geschiedt: *„Af Utrecht."*
Onbekend „rembours" met 1% korting

Egberts en Zoon, Utrecht.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

KASDORP & GOOSSENS - VENLO.
Electrische Installaties
voor Licht en Kracht.

---

100 × Neen Leugens.

Leugens zijn het dat gij moet blijven lijden aan uwe borstkwaal.

Leugens zijn het dat gij de kwellingen van uw asthma tot aan het graf moet meesleepen.

Leugens zijn het dat uwe kinderen mooten stikken in slijm- of kinkhoest.

Leugens zijn het dat gij moet blijven voortsukkelen.

Hier is uw geneesmiddel, de wondervolle onfeilbare

ABDIJSIROOP, **Klooster Sancta Paulo.**

Gij, lijders aan Asthma, bronchitis, influenza, malaria, gij allen die hoest of aan borst, keel en longen lijdt, gij die alles geprobeerd hebt zonder baat, probeert het nog eens met de **Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo,** het grootste geneesmiddel ter wereld. Wat zijt gij minder dan anderen, de **Abdijsiroop** geneest anderen, waarom U niet? Koopt vandaag nog een flesch **Abdijsiroop,** misschien zijt gij dan morgen reeds genezen. Bedenkt dat de tering en alle borstziekten met een gewonen hoest beginnen. Geneest dien hoest vandaag nog, om erger te voorkomen.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apotheker

---

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

No. 94 ZATERDAG 22 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Proclamatie van H. M. de Koningin.

Gisteren, 21 November, zijnde de datum waarop in 1813 door Van der Duyn en Van Hogendorp het bewind werd aanvaard, is eene Proclamatie verschenen van H. M. de Koningin aan Haar Volk, ter herdenking van het Eeuwfeest onzer Onafhankelijkheid.

De Proclamatie, die in alle gemeenten des lands wordt afgekondigd en aangeplakt, luidt als volgt :

PROCLAMATIE.

Aan Mijn Volk.

Het is Mij een behoefte Mij op dezen gedenkwaardigen dag te wenden tot het Nederlandsche Volk.

Heden voor 100 jaren was het oogenblik geboren, waarop de Vereenigde Nederlanden hun nationaal bestaan hernamen.

Ik herdenk met dankbaarheid de woorden, waarmede Van der Duyn van Maasdam en Gijsbert Karel van Hogendorp den 21 November 1813 het bewind hebben aanvaard :

„Wij voldoen aan den wensch van alle onze Bondgenooten, wanneer wij, in afwachting van de komst van Zijne Hoogheid den Heere Prinse van Oranje en in Zijnen Naam, dezen dag ons stelden aan het hoofd der regeering ; wij namen die taak op ons, met vertrouwen op de hulp der Goddelijke Voorzienigheid, wier hand de aanstaande verlossing van ons verguisde vaderland zoo zigtbaar bestuurt ; maar wij deden het ook met vertrouwen op den bijstand, op de hulp van elk Nederlander, die zonder herinnering aan het verledene, zonder onderscheid van rang of staat of van Godsdienstige gezindheid, met ons de behoefte gevoelt van nog eenmaal te herwinnen dat Vaderland, dat op de elementen, op Philips en Alba veroverd, van den moed onzer voorvaderen zoo heerlijk getuigde, doch met smaad en schande te lange bezoedeld werd".

Dat vertrouwen is niet beschaamd. Het Vaderland is herwonnen.

De gewesten van Nederland zijn saamgegroeid tot onverbreekbare nationale eenheid.

Moederland en koloniën zijn nauw verbonden.

De vrijheden en het zelfbestuur der bevolking zijn gestadig uitgebreid.

's Lands welvaart, begunstigd door een opgewekten ondernemingsgeest en verbeterde arbeidsvoorwaarden, is belangrijk toegenomen.

Een krachtig streven naar zedelijke en geestelijke verheffing heeft zich baan gebroken.

In wetenschap en kunst dingt Nederland met andere volken om den voorrang.

Het is Mijn innige wensch, dat onder Gods zegen vrede, vrijheid en voorspoed mogen bewaard blijven.

De eendracht van alle Nederlanders „zonder onderscheid van rang of staat of van Godsdienstige gezindheid" zij ook in de toekomst de hechte grondslag der nationale onafhankelijkheid.

Met het Nederlandsche Volk hoop ik samen te werken tot geluk van het Vaderland.

WILHELMINA.

Treurige toestanden.

In 't laatste Zondagnummer las ik het ingezonden artikel van het Hoofdbestuur van den R. K. Onderwijzersbond in 't Bisdom 's-Bosch, dat aanvangt met deze alinea :

„Herhaaldelijk is op de vergaderingen van den R. K. Onderwijzersbond aangetoond, dat de toestand van menige onderwijzerswoning veel te wenschen overlaat. Doch tekens bleek ook, dat vele Hoofden van scholen vreesden, door de ervaring geleerd, dat het Gemeentebestuur er hun een grief van zou maken, als zij rechtstreeks of middellijk op verbetering zouden aandringen. En vóór alles wenschte men niet de verstandhouding met het Gemeentebestuur te schaden, dewijl dit nadelige gevolgen na zich zou kunnen sleepen èn voor de betrokken personen èn voor het onderwijs zelf" en eindigt met de volgende :

„Ten slotte wenscht het Hoofdbestuur ten 1ste er nogmaals met nadruk op te wijzen, dat de deskundige geheel zelfstandig de rapporten opmaakt, zoodat èn het betrokken Hoofd èn het Hoofdbestuur geheel daarbuiten staan, en ten 2de dat het Hoofdbestuur hoopt en vertrouwt, dat verbetering van gebrekkige toestanden moge verkregen worden, zonder dat verbroken wordt de goede verstandhouding tusschen het Gemeentebestuur en het Hoofd der School, daar deze zoozeer gewenscht is voor de school en het onderwijs".

* * *

't Is waar dat sommige kleine plaatsen, maar ook wel in groote, de woningen der schoolhoofden veel, ooit zéér veel te wenschen overlaten. Het duurt ooit jaren, eer de vroede vaderen zich eens over 't hart strijken en enkele guldens aan reparatie besteden.

Dat is hoogst treurig. Maar het allertreurigst is de wijze, waarop menig hoofd blijkbaar aan de kleinzieligheid en bekrompenheid van zijn gemeentebestuur is overgeleverd. Klinkt 't niet een beetje bar, dat men een schoolhoofd benadeelt, wijl hij zijn best doet, zijn gebrekkige ambtswoning wat gerepareerd te krijgen. Dus een schoolhoofd moet maar stilletjes met zijn woning tevreden zijn, al heeft die dan 'n lekkend dak, 'n rotten vloer, vervelooze vensters en deuren ! Hij moet zich maar heel gedwee en lijdzaam houden, om niet de wraak of de booze luim van het dorpsbestuur te ondervinden. 't Lijkt haast iets uit de Russische binnenlanden.

* * *

Het Hoofdbestuur noemt zulk een verstandhouding tusschen hoofd en gemeentebestuur een goede, die niet verbroken mag worden.

Dàt een goede verstandhouding ? Hoe komen de heeren van dat Hoofdbestuur erbij een verstandhouding goed te noemen, waarbij de een zich alles moet laten welgevallen uit vrees voor de wraak van den ander !

Neen, zulk een verstandhouding moet verbroken worden. Niet alleen in 't belang van de betrokken schoolhoofden, maar vooral ook in 't algemeen belang.

Wij wilden wel eens een school zien van een hoofd, dat niet durft vragen om 'n nieuw dak of 'n nieuwen vloer etc. Zal die man durven vragen om de noodige leermiddelen ? Zal daar in die school niet van alles en nog wat te kort komen ? Zal daar het onderwijs niet vreeselijk onder lijden ?

Onzes inziens ware het veel beter, dat zulke hoofden doortastend optraden en zoodoende voor zichzelf recht verkregen en in de school niet met ouwe versleten leermiddelen zaten te sukkelen. Laat dan een paar dorpsbestuurders eens wat zuur kijken. Dat leeren ze wel weer af. En ten slotte hebben ze meer respect voor iemand, die ferm voor de rechten van zijn school, zijn kinderen en zich zelf optreedt, dan voor dengene, die ook bij de onbillijkste en voor 't algemeen belang schadelijke toestanden, geen vin verroert en alles maar laat, lijk 't was.

* * *

Ook buiten de kringen van onderwijzers mogen deze dingen wel eens gehoord worden. En 't is te hopen, dat flinke, ontwikkelde menschen, die er toch op de dorpen ook wel zijn, zich eens goed afvragen of dergelijke toestanden zich met 't algemeen belang en met gezonde rechtsopvattingen verdragen. En dat zij overal, waar zij daartoe in staat zijn, met kracht er tegen opkomen.

R.

Gemengd Nieuws.

NIEUWE WETSONTWERPEN.

Aan de betrokken departementen zijn in voorbereiding : een regeling van de paardenfokkerij, een herziening van de Jachtwet en eene van de wet op de Veeartsenijkunde.

TOONEEL-ELLENDE.

Men schrijft uit 's-Bosch dato 16 November, aan het D. van N. :

Tragisch was het slot der tooneelvoorstelling, door het Ned. Tooneelgezelschap, directie Fr. Hart uit Amsterdam, hedenavond in het Concertgebouw alhier gegeven. Opgevoerd werd „Genoveva, Paltzgravin van Trier", het bekende drama naar het Duitsch van Carl Busch.

Toen na de pauze nog een paar tafereelen waren gespeeld, werd 't gordijn opgehaald en deelde een der spelers mee, dat het stuk niet verder ten einde kon gespeeld worden, omdat de artist, die de hoofdrol van Siegfried vervulde, en nog tot aan de pauze had meegespeeld, de heer Th. Hart uit Amsterdam, een telegram had ontvangen, dat zijn kind in het ziekenhuis te Amsterdam stervende was.

Des middags om twee uur had hetzelfde gezelschap in het Concertgebouw opgevoerd „De twee Weezen".

Zoodra het telegram het gezelschap bereikte, trok de heer Hart over zijn tooneel-kostuum zijn gewoon pak aan, greep een rijwiel en rende naar 't station om nog den trein van 10.40 uit Den Bosch naar Amsterdam te halen, hetgeen hem mocht gelukken. Het kind had, naar men zegt, bloedvergiftiging gekregen.

Het publiek was zeer onder den indruk van dit tragisch incident.

ZIEKTE ONDER DE HAZEN.

Zoowel in Noord-Brabant als in het aangrenzende Zuid-Gelderland, zijn dit jaar zeer weinig hazen. Meende men aanvankelijk, dat dit moest worden toegeschreven aan den natten voorzomer, waardoor vele jonge hazen niet tot volle ontwikkeling konden komen en ontijdig stierven. Thans is men tot de ontdekking gekomen, dat er naar het schijnt, een ernstige besmettelijke ziekte onder de hazen is ontstaan, waardoor vele dieren zijn gedood en nog dagelijks sterven. Algeheele vermagering is het kenmerk der zieke hazen.

N. v. d. D.

BLOEDVERGIFTIGING.

De 20-jarige B. de Ligt, te Vlaardingen, had een puistje aan de kin. Bij het scheren haalde hij dit open, waarna zeker een of ander vuil in het wondje is gekomen. Spoedig althans zwol zijn gezicht op volgens de Tel. en bleek bloedvergiftiging ontstaan te zijn. Geneeskundige hulp mocht niet meer baten. De jonge man is onder hevig lijden in het ziekenhuis overleden.

De arbeider C. T. onder Kruiningen kreeg bij het bieten rooien een onbeduidend wondje aan de hand. Thans is de man aan bloedvergiftiging overleden.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

23)

X.

Reeds lang vroeg Hugo zich af, of God hem op zijn levensweg geen vrouw zou doen ontmoeten, waardig, zijn gezellin te zijn, zoowel in zijn goede als kwade dagen ; een schepsel, edel genoeg, om met hem het gewicht van een grooten roem te dragen ; verstandig genoeg om zijn strevingen, zijn droomen en de vlucht van zijn geest te begrijpen. Hugo, zonder zich door trots te laten verblinden, zonder zich te laten meeslepen door de inblazingen der ijdelheid, schatte zichzelven op de juiste waarde. Hij behoorde tot die klasse van artisten, die in Vlaanderen de „goddelijke kunst" zoo vruchtbaar maakten, een periode, waarin de groote kunstenaars hun penseelen wijdden aan de godsdienstige tafereelen. Hun geest zwierf in hoogere kringen en hun talent, steunend op hun geloof, bracht die werken voort, die nog lang het voorwerp van bewondering en van eerbied zullen uitmaken.

Van der Goes, opgegroeid en gevormd in de school der Van Eycks, had het huisgezin bestudeerd in een familie, door de kunst en de deugd dubbel geheiligd ; de vriendschap, die hij voor Margaretha gevoed had, maakte hem streng in zijn oordeel over andere menschen.

Hugo droomde zich als echtgenoot een vrouw, die hem herinnerde aan de zuster zijns meesters. Hugo had er aan getwijfeld, ooit haar te ontmoeten, tot den dag, waarop hij met Alena kennis maakte. Maar eigenaardig : hoe meer de dochter van Jacob Weyten hem voor zich innam, verbleekte het beeld van Margaretha, zonder daarom uitgewischt te worden en een inwendige stem fluisterde hem in : Daar ligt mijn geluk !

Doch, welke moeilijkheden deden zich aan hem voor. Hij wist, dat Alena de rijkste partij van Gent zou geweigerd hebben ; een der rijkste edellieden van hertog Karel's gevolg, had zij juist als koningin der rethorica zelfs afgewezen. Jacob Weyten was rijk, en de volksstem telde de dukaten van den burger van Gent bij tonnen. Deze rijkdom, welks oorsprong een eerlijke handel geweest was, bleef niet alleen geëerd, maar ook gezegend. De armen kenden het huis van Jacob nog beter dan de rijken.

Alena werd de parel van Gent genoemd, zij was gevierd om haar schoonheid, maar nog meer om haar karakter. Zij was waarlijk de kroon van den ouderdom haars vaders. Van het oogenblik, dat Hugo van der Goes haar in den tuin zag, nam zijn droom een vorm aan en hij kon een naam geven aan het lieflijke beeld zijner droomen. Na zich de moeilijkheden te hebben voorgesteld, welke hij zou te overwinnen hebben, was hij besloten den strijd op te geven, waaruit hij, naar hij meende, slechts overwonnen en verslagen zoude te voorschijn komen. Tot het oogenblik, dat bij den nachtelijken aanval Alena in een dreigend gevaar, hem ter hulpe riep, was Hugo besloten de neiging te overwinnen, die hem tot het jonge meisje trok en spoedig, tegelijk met den hertog, Gent te verlaten.

De omstandigheden deden echter, zooals we gezien hebben, zijn besluit veranderen. Hij trachtte zichzelf te overtuigen, dat zijn tegenwoordigheid onmisbaar was, dat het verkeerd van hem zou zijn, Alena alleen te laten bij den zieke.

„Het is mijn plicht te blijven", zei hij tot zichzelf.

Van der Goes zette zich bij dit alles echter niets in het hoofd. Maar hij gevoelde in dit huis een groote zielerust over zich komen. Gedurende de twee eerste weken, dat hij David en Abigaël ontwierp, werkte Hugo onder den invloed eener gelukkige inspiratie, later, naarmate het einde van zijn werk naderde, gevoelde hij zijn moed en hoop verminderen. Hij was nu overtuigd, dat hij niet zonder leed het huis van Jacob Weyten kon verlaten ; hij wist wel, dat zijn hart er zou blijven. En nu...

Al deze verwachtingen, al die droomen, waren thans door de werkelijkheid nog overtroffen. Hij zou de echtgenoot zijn van Alena, de parel van Gent !

Door haar en om haar zou hij groot worden, en hij was er zeker van, hij zou zich in zijn kunst hooger verheffen, dan al de kunstbroeders, wier talent op het oogenblik aan het zijne gelijk was.

Voor den ouden Weyten was het geluk der jonge echtgenooten een nieuw leven ; hij verlangde niets meer in deze wereld, sedert hij het lot van zijn dochter verzekerd zag. Hij was trotsch op den roem en de gunst, die Hugo aan het hof van den hertog van Bourgondië genoot ; Weyten spoorde, in plaats van Alena bij zich te willen houden, zijn schoonzoon aan, naar Brussel te vertrekken.

„Ik kom bij jullie, om je dan niet meer te verlaten", zei hij. „Ik moet echter eerst mijn zaken in orde brengen. Als ik alles zal hebben geregeld, zal ik een plaatsje aan uw haard komen vragen. Ge hebt aan Karel beloofd, niet te lang te wachten om bij hem te komen ; houd uw woord ! Zijn gunst is veel waard".

Van der Goes raadpleegde met Alena die echter met alles instemde. Men reisde dan naar Brussel af, alwaar de hertog Hugo zoo hartelijk mogelijk ontving, en de kleine prinses Maria verzocht haar vader, aan Alena, die zij nog altijd haar dierbare koningin der rhetorica noemde, een plaats in haar huis aan te wijzen. Wel verre van het groote talent van Hugo van der Goes te verzwakken, deed het groote geluk het nog meer ontwikkelen. Vroeger was hij onder zijn vrienden de gelijken van Hemling, thans was hij diens meerdere.

Hugo was het voorbeeld van een gelukkig man. Niets ontbrak hem : zijn fortuin veroorloofde hem een vorstelijk leven te leiden ; zijn vrouw beminde hem, zooals hij haar beminde ; ieder hof noodigde hem uit, maar standvastig bleef hij bij Karel den Stoute.

Ja, Hugo van der Goes was gelukkig ; hij genoot het geluk met volle teugen.

Van der Goes was gelukkig. Hij dacht er niet aan, dat er zulk een geluk in de wereld bestond. Na God gebeden te hebben, het hem te geven, vergat hij te vragen, dat hij het mocht behouden. Hij stortte er zich in ; hij vergat zichzelven in de bedwelming, die liefde, roem en weelde hem schonken, en als hij zich in tegenwoordigheid van de vrienden zijner jeugd bevond, kende hij geen grooter vreugde, dan hen van datzelfde geluk te spreken.

„Draagt gij een ring ?" vroeg hem Hemling eens.

„Waarom ?"

„Werp hem dan in het water".

„Neen, ik ben er zeer op gesteld, omdat ik hem van Alena kreeg".

„Een reden te meer ; het is dikwijls goed, de ouden na te volgen, al dat geluk is niet natuurlijk ; geloof mij, werp uw ring in den vloed".

Hugo wendde zich tot Kasper Ofhuis. „En wat raadt gij mij ?"

„Ik dank God voor je geluk, maar bedenk dit woord : „God leent het geluk aan de menschen ; Hij geeft het nooit".

Hugo's gelaat betrok.

„Gij zijt zwartgallig", merkte Hugo hem op.

„Dat ben ik niet ; het leven is echter wisselvallig".

„Moet ik leven om op beproeving te wachten ?"

„Gij moet gereed zijn om haar te kunnen doorstaan".

„Wees nu geen ongeluksprofeet".

„Dat weet ge beter", antwoordde Kasper ; „je weet, dat ik je steeds zeer genegen ben, en ik bid dikwijls, dat God je het geluk laat behouden".

De woorden van zijn vriend gingen Hugo eenige dagen niet uit de gedachte, tot weer de verstrooiing hem medesleurde. In het paleis van Karel den Stoute werd een schitterend feest gegeven ; op een gegeven oogenblik werd de deur eener galerij geopend, en op het einde der galerij zagen de hovelingen een schilderij, geplaatst op een stelling en omgeven door fluweelen gordijnen en verlicht door fakkels. Het was het laatste werk van Hugo : een heerlijke schildering.

Allerwege hoorde men kreten van wondering en, opdat niets zou ontbreken aan zijn geluk, klonk uit de andere zaal, wier deuren door een page waren geopend, de zuivere stem van Alena. De schoone, slanke gestalte der jonkvrouw stond daar in al haar gratie.

DRANKWET.

Verscheidene Tweede-Kamerleden zouden 's Ministers oordeel willen vernemen over de wenschelijkheid van een herziening der Drankwet. Met behoud van het stelsel, zouden, naar sommigen opmerkten, talloozo onbillijkheden, waartoe de wet leidt, kunnen worden verwijderd.

TIENJARIG BESTAAN VAN DE KATHOLIEK SOCIALE ACTIE.

Den 8sten Januari 1914 zal het tien jaren geleden zijn, dat in een te Utrecht gehouden vergadering de Statuten van de Katholieke Sociale Aktie, zooals deze kort daarna door het Doorluchtig Episcopaat werden goedgekeurd, werden vastgesteld. Deze dag moet dus beschouwd worden als de wezenlijke stichtingsdag van de K. S. A.

In de jongste vergadering heeft daarom de Centrale Raad besloten, dezen dag te herdenken door het houden van eene grootsche bijeenkomst in het Gebouw Tivoli te Utrecht. Z. D. H. de Aartsbisschop van Utrecht heeft de groote welwillendheid gehad, reeds nu toe te zeggen, op den dag, waarop deze feestvergadering zal gehouden worden, eene Pontificale H. Mis te zullen opdragen.

Deze vergadering zal niet op den dag zelven, doch twee dagen tevoren gehouden worden, nl. op den H. Driekoningendag, den 6en Januari a.s.

Spoedig zal het uitvoerig program van deze feestviering worden gepubliceerd.

Voorshands kan worden meegedeeld, dat na afloop van de Pontificale II. Mis een gemeenschappelijk ontbijt zal plaats hebben, waarna van 2 tot 5 uur feestvergadering in de groote zaal van Tivoli, (1500 zitplaatsen). Daarna een eenvoudige gemeenschappelijke maaltijd. 's Avonds ten 8 ure voortzetting der Feestvergadering.

Op deze wijze wordt gehoopt, dat een waardige herdenking van het tienjarig bestaan der K. S. A. zal worden bereikt.

SERGEANTEN TE KORT.

Volgens de Avondpost is uit een bij de korpsen ingesteld onderzoek gebleken dat thans bij de infanterie 177 sergeanten aan de organieke sterkte ontbreken.

ZAKKENROLLERS.

Tijdens het onafhankelijkheidsfeest te Rotterdam hebben zakkenrollers volgens de Tel. hun slag geslagen vooral in het gedrang bij den ingang der café's. Alleen bij het café Coomans misten 5 personen hun horloges met kettingen. Tal van aangiften zijn gedaan.

RIJWIELDIEVEN.

Hoe brutaal de rijwieldieven te werk gaan, is Maandag weer eens gebleken te Well. Op klaarlichten dag werd bij café J. een fiets ontvreemd, die even onbeheerd aan de deur stond. De dochter des huizes, die toevallig buiten kwam, bemerkte den diefstal en waarschuwde den eigenaar. Deze zette de dieven na, ze waren met tweeën, een stond achterop. Hij wist dezen te pakken te krijgen, de eigenlijke dief echter moest het rijwiel in den steek laten en vluchtte de bosschen in.

Uit het verhoor van den aangehoudene bleek, dat beide knapen ontvlucht waren uit het opvoedingsgesticht te Heer.

BRAND IN TWEE FABRIEKEN.

Dinsdagavond half negen brak brand uit in het nieuwgebouwde kantoor der ijzergieterij van den heer B. van den Berg te Blerick. Waarschijnlijk door het uitvallen van gloeiende cokes geraakte de vloer in brand, die echter door hulpvaardige buren spoedig geblusscht was.

Een half uurtje later brak door onbekende oorzaak een felle brand uit in de ijzergieterij van de firma Joh. Hillen, aldaar. Door den sterken wind scheen het dat ook de belendende gebouwen in brand zouden raken; doch door het krachtdadig optreden der brandweer werd grooter onheil voorkomen. De gieterij brandde echter totaal uit. De brandweer van Venlo gealarmeerd, behoefde echter geen hulp te verleenen. Talrijke militairen stonden de brandweer flink ter zijde door het aandragen van water.

EEN KANNIBAAL.

Te Deurningen gemeente Weerselo heeft bij een vechtpartij in een herberg zekere W. zijn tegenstander een stuk van den neus gesneden en den baard uitgetrokken.

WITTE SPREEUW.

Deze week is in Putten (Gelderland) een spierwitte spreeuw gevangen, met roode oogen, gelen snavel en gele pooten, — een albino, die voor hoogen prijs — albino's zijn zeldzaam — gekocht werd door een verzamelaar.

HUN KIND VERMOORD.

De Rechtbank te Leeuwarden deed Woensdag uitspraak in zake het echtpaar, dat beschuldigd was hun éénjarig kind vermoord te hebben door het vitriool en zwavelzuur te laten drinken.

De man kreeg 12 jaar gev.-str. (de eisch was levenslang); de vrouw werd overeenkomstig den eisch wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken.

DOOR EEN MOLENWIEK

Zondag is het 2½-jarig dochtertje van den molenaar Vermey te Oudade door een molenwiek getroffen en terstond gedood.

BRANDKAST GESTOLEN.

Woensdagnacht is er ingebroken in het kantoor van de Delftsche melkinrichting van de firma B. Veth & Co. te Delft. De dieven zijn aan de achterzijde de fabriek binnengekomen. Een ingemetselde brandkast is uit den muur gehaald en aan de achterzijde geopend. Er wordt ongeveer f 150 vermist. Een tweede brandkast is zwaar beschadigd, maar hebben ze niet open kunnen krijgen.

STAATSBURGERSCHAP VOOR DE VROUW.

Daar de Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht er prijs op stelt authentieke verklaringen van staatshoofden te kunnen toonen, betreffende de werking van de toekenning van het staatsburgerschap aan de vrouw, heeft het hoofdbestuur der Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht een schrijven gezonden aan alle staatshoofden van de landen en staten, waar het vrouwenkiesrecht is ingevoerd.

Van verschillende staatshoofden zijn de antwoorden reeds ingekomen, die zonder uitzondering gunstig luiden.

HONGERKUNSTENARES.

Midden September had de landbouwer Maas onder de gemeente Rozendaal een stroomijt gemaakt. Daar was een kip onder geraakt, niemand wist waar zij gebleven was. Toen nu Dinsdag de stroomijt werd opgeruimd, kwam moeder kip waggelend te voorschijn.

Het dier had alzoo bijna twee maanden zonder eten of drinken doorgebracht.

ONGELOOFLIJK.

Door den heer Frans Metselaars te Gennep werd deze week op zijn land nog ruim een pond heerlijke asperges gestoken.

SCHANDELIJKE DIERENVERMINKING.

L. Dorsman Czn., schrijft in de „Levende Natuur":

„Onlangs vernam ik van geloofwaardige zijde het volgende:

Er zijn in onze duinstreken stroopers, die in het voorjaar en den voorzomer de nesten gaan opzoeken der wilde konijnen. Dan halen ze de jongen er uit, breken dezen de pootjes en leggen de aldus gruwelijk verminkte dieren weer in hun oorspronkelijke verblijfplaats. De oude gaat dan voort, de kleintjes te voeden; deze worden spoedig, doordat ze zich niet kunnen bewegen, dik en vet, de strooper komt na eenige weken terug en neemt zijn, nu zeer gemakkelijk te bemachtigen prooi mee".

GEBREK AAN BOERENARBEIDERS.

Het gebrek aan boerenarbeiders doet zich niet enkel in de mijnstreek en omgeving gevoelen. Volgens de Rsb. zullen vele in den zuidoosthoek van Friesland wonende landbouwers zeer waarschijnlijk het volgende jaar meer rogge en minder aardappelen verbouwen. En wel niet alleen wegens de huidige lage prijzen der laatstbedoelde vruchten, maar ook ter oorzake van hun dikwerf vergeefsche pogingen, om zelfs door middel van hooge loonaanbevelingen de voor het wieden, schoffelen en rooien noodige werkkrachten te krijgen. De meeste boerenknechten trekken nl. tegenwoordig naar de Friesche kleistreken, waar zij per jaar f 350 boven kost en inwoning verdienen kunnen.

In het „Kath. Soc. Weekblad" schrijft de heer Bon uit Den Haag, artikelen over „De economische toestand onzer landarbeiders". Hij doet dat aan de hand van gegevens en grafieken, die hij aantrof op de groote landbouwtentoonstelling, dezen zomer in Den Haag gehouden. Uit opgaven van alle provinciën blijkt, dat in Noord-Holland voor volwassen landarbeiders de loonen 't hoogst zijn (f 586 — f 613). Voor de mannelijke inwonende dienstboden geeft daarentegen Zuid-Holland de hoogste cijfers (f 313 — f 201) en voor de vrouwelijke inwonende dienstboden Limburg (f 140 — f 232). De laagste loonen voor arbeiders en inwonend vrouwelijk personeel geeft Drente, voor de knechts Gelderland.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co's Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 33 faillissementen tegen 30 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

DOOR EEN SCHOMMEL GETROFFEN.

Zekere A., Arkel, werkzaam aan den luchtschetel op de Gorkumsche kermis, werd door een schommel aan het hoofd getroffen. De man is in het ziekenhuis overleden. —

TUSSCHEN DE MACHINE VERMORZELD.

In een strofabriek te Winschoten werd een werkman door eene machine gegrepen en nagenoeg geheel vermorzeld.

DE HOOGSTE SCHOORSTEEN IN NEDERLAND.

Donderdag is volgens de „Prov. Gron. Cl." de hoogste schoorsteen van Nederland klaar gekomen. De schoorsteen der Provinciale Electrische Centrale te Helpman verheft zich 70 M. boven het terrein, terwijl de fundamenten tot 3 M. diep gronder gaan.

Het bouwwerk rust op 144 heipalen en op een 1½ M. laag beton, 11 M. in het vierkant.

De doorsnede der schacht beneden bedraagt 6.30 M.; boven 2½ M. De inwendige diameter beneden is 3.62, boven 3 M.

Een deel van den schoorsteen is met sponnen gemetseld.

SCHIP GEZONKEN.

Het schip de vijf gebroeders, geladen met steenen voor Amersfoort, is Donderdagmorgen tegenover de Kluit te Gameren aangevaren door een afvarende sleep; het schip is onmiddellijk gezonken; de opvarenden zijn gered.

ALS 'T OM DE CENTEN TE DOEN IS.

Het spreekwoord komt al veelal uit: „wanneer men ziek of zuchtig is, trekt de familie zich meestal niets van je aan, met het sterven zijn ze er spoedig bij om te zien of er wat te halen is".

Dit werd Zaterdag ook te Amersfoort weer bewezen. Een oude heer was na een langdurig lijden gestorven en werd naar zijn laatste rustplaats gebracht. Tijdens zijn ziekbed had men niet naar hem omgezien en den ouden man aan de zorgen van zijn huishoudster overgelaten.

Zaterdag waren een vijftal familieleden van den overledene uit Rotterdam overgekomen om hem „de laatste eer" te bewijzen.

Zooals gebruikelijk is, ging men na de begrafenis naar het sterfhuis terug. De notaris las hier het testament voor en de „belangstellende" familieleden moesten tot hun groote teleurstelling vernemen, dat aan de huishoudster de geheele nalatenschap vermaakt was.

Nu begonnen de poppen te dansen. De familie wilde de huishoudster de deur uitzetten en de huishoudster wilde de familie er uit hebben.

De familie beweerde, dat de overledene huurder van het huis was en de juffrouw op haar beurt gaf zich als huurster op.

Dat liep zoo ver, dat de hulp van de politie werd ingeroepen, die na de zaak onderzocht te hebben, de huishoudster als huurster van het huis bevonden had en de Rotterdamsche rustverstoorders de deur uitwees. U. D.

VEREENIGINGS-PLICHTEN.

Wij bedoelen eigenlijk de plichten der leden van sociale vereenigingen, in het bijzonder van arbeiders-vereenigingen, ten opzichte der vereeniging. Plichten dus welke voortspruiten uit het feit, dat men lid eener vereeniging is.

Zoo gemakkelijk dikwijls is de toetreding tot een vereeniging. Men geeft zich op, betaalt zijn contributie, komt meer of minder geregeld op de vergaderingen — en klaar is Kees.

Wanneer gij zoo denkt, moet gij eens lezen wat Adolf Kolping, de beroemde vader der St. Josephsgezellenvereenigingen in het derde gedeelte van zijn veel en toch weinig bekenden kanon of levensregelen voor de gezellen, daarover heeft geschreven. Het is de moeite van het vertalen en zeker de moeite van het lezen wel waard.

Een flink vereenigingslid, zegt hij, moet er met ijver op bedacht zijn het welzijn der vereeniging te bevorderen.

De vereeniging moet beschouwd worden als een gezin. Ieder lid der familie heeft den plicht de eer en de welvaart van het gezin te bewaren en te bevorderen.

Gij moet er met ijver op uit zijn, met al uwe krachten, van de vereeniging verre te houden, alles, wat haar schaden kan en nadeel berokkenen.

De eer der afzonderlijke leden maakt de gezamenlijke eer uit van de vereeniging. Daarom mag geen eerloos lid geduld worden. Gij zijt verplicht den huichelaar bij het bestuur aan te wijzen.

Ziet gij een medebroeder vallen, vermaan hem dan in stilte met vriendelijke woorden. Luistert hij naar u, hebt gij uw broeder gewonnen, dan zal hij u dank weten. Luistert hij niet naar u, wijs hem dan aan een bestuurslid aan opdat deze de eer van het vereenigingsgezin kan hoog houden.

Waar zich aanleiding tot strijd vertoont, raad daar den vrede aan. De eendracht is het eeretecken onder broeders.

Het bestuur is het vredesgerecht onder de leden der vereeniging.

Wie zich aan dit vredesgerecht. niet onderwerpt, moet de vereeniging verlaten. Trek u het lot van uwen vereenigingsbroeder aan met alle kracht, waar hij ook slechts uw hulp en zorg noodig heeft. Wie zich echter zelf helpen kan, mag zich ook niet verlaten op de hulp van anderen.

Laat u de deelname aan de vereeniging aan haar onderrichtingen, aan feesten, vreugde en lijden waarlijk ter harte gaan. Het is u een voordeel en geeft aan de anderen een goed voorbeeld.

Ziet gij in de vereeniging iets; dat nadeel of schade zou kunnen brengen, wijs het dan terstond aan dengene aan, die hier helpen kan. In het vereenigingsleven mag geen kwaal verouderen. Verzwijg nooit rechtmatige klachten.

Uw persoonlijke wenschen moet gij aan het algemeen belang onderwerpen. De vereeniging is er niet alleen voor u maar ook voor de anderen. De kinderen van hetzelfde huis hebben gelijke rechten en plichten.

Ga in de vereeniging met alle leden even hartelijk om. Gij zult er uwen broeder niet minder op aanzien omdat hij misschien een slechtere jas draagt dan gij. Zijn hart is misschien des te beter. Het christendom kijkt niet naar de schaal maar naar de kern.

Win door een eerbaar gedrag en door christelijke vriendelijkheid andere gezellen voor de vereeniging, maar breng alleen zulke personen aan, waarvan gij hopen kunt, dat zij de vereeniging tot eer zullen strekken. Zoolang iemand het betere niet wil is het vergeefs het hem te willen opdringen.

Verloochen uw lidmaatschap nooit, waar men het recht heeft ernaar te vragen; maar gedraag u overal zoo, dat eerlijke lieden in u de vereeniging moeten eerbiedigen. N. T. C.

Frankrijk.

PRIESTERNOOD IN FRANKRIJK.

Een droeve toestand in de Kerk van Frankrijk wordt geschapen, door het tekort aan jongelieden, die zich voor het priesterschap willen voorbereiden. Mgr. Nègre, aartsbisschop van Tours, heeft daarover een herderlijk schrijven uitgevaardigd. Wij zijn geen alarmisten, zegt Z. D. H., zuchten en onvruchtbaar klagen behaagt ons niet, maar we verlangen een onmiddellijke actie: zonder een oogenblik te verliezen moet 't getal leerlingen der Seminaries worden verdubbeld en verdrievoudigd. Op 't oogenblik zijn er in het bisdom 50 parochies zonder pastoor en aan welke, wegens gebrek aan priesters, geen pastoor kan worden gegeven. In tal van plaatsen vraagt men om kapelaans, die er ook niet zijn. Op het groot-seminarie zijn niet meer dan 40 leerlingen, op het klein-seminarie 60, zoodat volgens den gewonen loop er niet meer dan vier of vijf priesters per jaar zullen komen. En het dubbele getal wordt door den dood weggenomen, zoodat over tien jaren niet minder dan 100 parochies zonder herder zullen zijn!

Amerika.

DE HOOGE C ALS GELDWINNING.

Men weet — of weet niet, dat de vermaarde tenorzanger Caruso te New-York voor een enkele voorstelling 12.500 lire ontvangt. Wanneer men dit niet weet, zal men zeker niet weten, dat de beroemde tenor 60.000 lire per maand verdient met het zingen voor openstaande gramafonen. Caruso heeft het onlangs zelf aan een van zijn vrienden, die redacteur van de „Tribuna" is, verteld.

Het grootste gedeelte van zijn ontzaglijke verdiensten gebruikt hij om landhuizen en domeinen aan te koopen. Een van zijn laatste aankoopen is het landgoed Belosquardo bij Siëna. Het is een prachtige bezitting, waarvan het huis omgeven is met een reusachtig park, eeuwenoude boomen, waterpartijen en marmeren kunstwerken.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 22 Nov. 1913.

Openbare raadsvergadering op Dinsdag 25 November, 's avonds om half zeven.

Agenda:

1. Stemmingsnummer.
2. Goedkeuring notulen der vergadering van 30 October 1913.
3. Ingekomen stukken.
4. Vaststelling gemeentebegrooting voor 1914.
5. Goedkeuring verkoop Kanadaboomen.
6. Reclames hoofdelijken omslag.

— Uitvoering van de Christelijke Zangvereeniging „de Lofstem".

Dinsdag- en Woensdagavond gaf bovengenoemde zangvereeniging een uitvoering in de Kerk der Ned. Herv. Gemeente. Den eersten avond hoofdzakelijk voor Donateurs en ouders der leden, den tweeden avond tegen betaling van entrée.

Het succes der laatste uitvoering in de Kerk, scheen hier wel eenigszins na te werken, want de belangstelling was ditmaal nog enorm veel grooter dan toen. Beide avonden was het kerkgebouw stampvol. Hoe het zij, de grootere opkomst was reeds bij voorbaat een belooning voor de hoogere prestaties der jonge vereeniging. Na het openingsgebed werd direkt begonnen met de afwerking van het rijke programma, dat, buiten de viool- en orgelmuziek, die als toegift het gehoor een verrassing bereidden, uit 15 zangnummers bestond. Het is niet doenlijk alle stukken afzonderlijk te vermelden, temeer, omdat alle, zonder uitzondering, uitstekend gezongen werden.

No. 9, Looft den Heer en 13, Werkmanslied, met toonzetting van Gläser en Abt, verdienen een aparte vermelding.

Drie solonummers, „Geduld" en „Zonnelied", beide van Catharina van Renesse en „Het Uurwerk" van C. Loewe, werden zeer verdienstelijk gezongen door Mej. Cath. Kuiper en Mej. M. Buitenheb. Alle drie nummers werden geaccompagneerd door Piet van Dun, die evenals vele blinden het zeer ver in het pianospel gebracht heeft. De beide dames en hun accompagnateur verwierven een allerhartelijkst applaus.

Tusschen de nummers van 't officieele programma door gaven de jongeheer J. Kuiper en Mej. Chr. Neele een samenspel van Viool en Orgel. Voor den jeugdigen leeftijd der beide debutanten was, hetgeen zij ten gehoore brachten, boven aller verwachting. Zij gaven: „Der vogelen Avondlied" van Rigaus, „Ave Verum" van Mozart en „Gebed" van Abt.

Wij mogen niet eindigen, alvorens een woord van lof te hebben gebracht aan den bekwamen en volijverigen directeur, den heer Onsterk van Eindhoven, die in samenwerking met zijn leden in korten tijd een vereeniging heeft opgewerkt, die niet alleen aan de Ned. Herv. Gemeente, maar heel Boxtel tot eere strekt.

ARRONDISSEMENTS-RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Zitting van Dinsdag 18 Nov. 1913.

Uitspraak in zake het O.M. tegen:

J. L., wonende te Heesch, beklaagd van mishandeling, veroordeeld tot 10 maanden gevangenisstraf; J. v. d. L. te Oss, alsvoor, 1 j. tuchtschool; M. H. V. te Boxmeer, vernieling, f 15 sub 30 d. h.; J. C. J. en A. S., beiden te Lith, strooperij in vereeniging, ieder f 5 sub. 10 d. h.; G. K., te Vlijmen, wederspannigheid, 14 d. gev.; C. v. R., te Berchem, alsvoor, verzet vonnis bekrachtigd; P. M. M., te Gennep, brandstichting, verzet vervallen verklaard.

KAMERS VAN KOOPHANDEL IN N.-BRABANT EN LIMBURG.

Op de vergadering van afgevaardigden van de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Limburg en Noord-Brabant, op Maandag 24 November te Eindhoven te houden, komen o.a. de volgende voorstellen aan de orde:

Een voorstel van de Kamer te Bergen-op-Zoom, om de wenschelijkheid uit te spreken, dat in het vervolg de kosten van oprichting van telegraaf- en telefoonkantoren en de bezoldiging van de ambtenaren voor rekening van het Rijk en niet zooals tot nu toe voor rekening van de gemeenten zullen worden gebracht; een voorstel van de Kamer te Breda, om krachtige pogingen aan te wenden tot het doen vervangen van het voorschrift tot het stellen van twee borgen bij openbare aanbestedingen, ten behoeve van ministeriën en andere publieke lichamen, worde ver-

---

Een lang wit satijnen kleed, versierd met gouden bloemen, golfde langs haar mooi gevormde leden.

„O, mijn heilige Cecilia", mompelde Hugo opgetogen.

En in een edele opwelling nam hij den zwaren gouden keten van zijn hals en wierp deze door het venster op de binnenplaats, waar talrijke armen stonden.

„Ik ben te gelukkig", zuchtte hij; „Ofhuys heeft gelijk, ik ben te gelukkig".

Karel de Stoute had deze handeling van Hugo opgemerkt en lachtte half spottend:

„Wat nu, wil men zonder halsketen verschijnen aan mijn hof? Of was de keten, die gij droegt, te min voor u. Ge zult een andere hebben. Neem deezen als een gedachtenis aan mij; het slot draagt mijn wapen en bevat een mooi devies".

Karel nam een met kostbare steenen ingelegde keten van zijn hals en hing hem op dien van Van der Goes.

's Anderen daags werd den rentmeester gelast, dat een rijk jaargeld zou worden uitbetaald aan Hugo, wiens meesterstukken hij allen wenschte te behouden.

Niettegenstaande de woorden van Ofhuis en de vriendelijke plagerijen van Hemling, gaf Hugo zich thans geheel over aan zijn geluk. Indien er ooit een mensch gelukkig is geweest, dan was het Van der Goes. En meer dan eens, de hand van Alena in zijn handen houdend, riep Hugo uit:

„Ik ben te gelukkig! ja, ik ben te gelukkig!"

En toch was al dat geluk nog niet volmaakt: diep in zijn ziel koesterde hij nog éénen, éénen grooten wensch. Hij wenschte zich zoo gelukkig te zien als zijn meester — niet in heerschappij of rang, maar in het bezit van een even groote schat, als Karel in prinses Marie bezat.

En die wensch werd vervuld.

Een prachtige gebeeldhouwde wieg, een mand met het schoonst geborduurde kindergoed — alles stond gereed en niets scheen schoon genoeg voor den verwachte. En toen eindelijk de dag kwam, waarop Alena den kleinen engel aan haar hart drukte, kende haar blijdschap geen grenzen.

Hugo van der Goes was buiten zichzelf van geluk. Hij beminde zijn vrouw des te vuriger, sedert zij hem dat lieve kind had geschonken. Toen het uit de kerk kwam, zuiver gewasschen als de engelen, droeg Alena het kleine scheepsel op aan Onze Lieve Vrouwe ter Sneeuw, onder welken titel de H. Maagd door geheel België hoog vereerd wordt. Zij beloofde er een pelgrimstocht heen te doen met Hugo en Hubert.

Spoedig volbracht Alena haar belofte en op een schoonen lentedag zou het huisgezin van Hugo van der Goes, waarbij zich Jacob Weyten aansloot, op weg gaan naar het heiligdom der H. Maagd, toen ook Kasper Ofhuys verschoen.

„Ik ga met u mede", zeide hij, toen hij vernam, waar de reis naar toe ging, „doe een paard voor mij zadelen; wanneer gij van de kapel van O. L. Vrouw ter Sneeuw komt, zult gij in betere stemming zijn, om mijn plannen te hooren".

„Dat schijnen heel ernstige te zijn; je kijkt ten minste zoo ernstig".

„Zeker, zeer ernstig", antwoordde Kasper.

Gezamenlijk ging men dan op weg. Alena zat zeer behaaglijk in een draagstoel, met het kind in haar armen, dat zij onder bescherming wilde stellen van de goddelijke moeder.

Welk een gloed van teederheid voelde Hugo in zijn hart. Met welk een kracht had hij die twee wezens lief, waarvan het eene nog niet kon begrijpen, hoezeer het bemind werd. Vreugde en trotsch tegelijk vervulden het hart van Van der Goes en voor de duizendste maal riep hij uit:

„Ik ben gelukkig! ik ben gelukkig!"

Toen men eindelijk het doel had bereikt en de kapel binnengetreden was, was Hugo getroffen door de stichting van Kasper Ofhuys. Hij had hem altijd als zeer godsdienstig gekend, maar in den laatsten tijd was de vroomheid van den jongen man veel inniger geworden, hoe meer hij zich uit de wereld terugtrok, des te meer wendde hij zich tot God. Omdat Hugo in den laatsten tijd te veel door de vreugde van den huiselijken kring was in beslag genomen, had hij niet dag voor dag de veranderingen kunnen volgen, die in den makker zijner jonge jaren hadden plaats gegrepen.

Na de H. Mis verlangde Alena eenigen tijd in de vrije natuur door te brengen; het weer was mooi, de bloemen geurden, de zilveren klank der klokken vervulden de lucht en beneden zag men de pelgrimsscharen zich naar O. L. Vrouwe ter Sneeuw begeven.

Alena, twee van haar dienstboden en haar vader, zetten zich in de schaduw der groote eiken neder, om volop van de natuur te genieten. Middelerwijl nam Kasper Ofhuys zijn vriend geheel in beslag en dwaalde met hem af door het bekoorlijk landschap. Het eenige geluid, dat men in de verte hoorde, was het psalmengezang en de toon der klokken; maar verre van de gedachten van deze twee vrienden af te leiden, schenen deze gezangen en melodieën veeleer een accoord hiervan te zijn.

Wordt vervolgd.

anderd in het verplichten van den aannemer tot het stellen van een caution, gelijkstaande met tien ten honderd van de aannemingssom.

De Kamer te Roermond stelt voor te trachten een permamente commissie in het leven te roepen ter behartiging van tentoonstellingsbelangen in Limburg en Noord-Brabant. De Kamer te Sittard bepleit de invoering van postcheque en circonto en van kwitantieboekjes bij de posterijen. Ten slotte stelt de Kamer te Venlo voor een commissie te benoemen, wier taak het zal zijn, een proeve te ontwerpen van een regeling bij de wet van de Kamers van Koophandel en Fabrieken. Maasb.

VEREENIGING VAN LEERAREN IN BOEKHOUDEN.

Voor het op het laatst dezer maand te houden examen van de Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden, te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Arnhem, Eindhoven, Meppel, Groningen en Utrecht, hebben zich 708 candidaten aangemeld.

BEST. De vraag naar klompen blijft nog steeds verbazend druk aanhouden. Groote partijen gaan dagelijks naar hare bestemming boven den Moerdijk, terwijl mede veel platwerk gaat naar de Limburgsche steden, waar men ook de Bestsche klompen meer en meer boven andere prefereert.

— A.s. Zondag zal de St. Paulusvereeniging alhier eene algemeene vergadering houden in het St. Odulphushuis. Door de propagandaclub zal bij die gelegenheid worden opgevoerd het prachtige drama „Brancomir", in vier bedrijven.

— Dat hier tegenwoordig druk wordt gebruik gemaakt van de teelt van suikerbieten, blijkt vooral uit de ontzaglijke hoeveelheden, welke hier in den laatsten tijd per wagonlading zijn verzonden. Hen schijnt dan ook een aardig duitje te kunnen opleveren.

— Woensdagmiddag hield de Mariavereeniging eene algemeene propagandavergadering, waarin als spreker optrad de WelEerw. Heer W. Smulders, kapelaan te Made, met het onderwerp: de taak der vrouw bij de drankbestrijding. De vergadering was zeer druk bezocht en verschillende nieuwe leden traden tot de vereeniging toe.

OIRSCHOT. A.s. Zondag, 23 November, zal de derde serie voetbalwedstrijden plaats hebben op het mooie veld onzer club „Victoria".

Aan dezen seriewedstrijd nemen deel: Union, Oisterwijk; B.V.V., Bladel; Quick, Eindhoven; Hercules, Tongelre.

— Maandag 24 Nov. a.s. zal in het Patronaatsgebouw een belangrijke bijeenkomst worden gehouden, waar de heer M. Verberk, directeur der Hanzebank, de belangrijkheid en werking der Hanzebank zal uiteenzetten.

— Door de vereeniging „Non Plus Ultra", is in hare jongste vergadering besloten, wederom voor het St. Nicolaasfeest in optocht te collecteeren, teneinde de arme kinderen van Oirschot een klein klompje te bezorgen.

Plannen bestaan, ook buiten de kom der gemeente te collecteeren, op nader te bepalen dagen.

De optocht in het dorp zal plaats hebben Zondag 30 Nov. a.s.

— Bij de deze week te Venlo gehouden examens voor de acte Vrije- en Orde-oefeningen der Gymnastiek, zijn de volgende dames uit Oirschot geslaagd: A. M. Motmans, A. Z. M. Franken, A. M. Tennis, J. W. van Delft, H. M. Brekelmans, J. A. van Boort, A. Beijers en J. A. van den Akker.

OISTERWIJK. In de Woensdagavond gehouden algemeene vergadering van de leden onzer harmonie Asterius, werd in plaats van den heer A. Berkelmans, die bedankt had, als medelid van het bestuur gekozen de heer C. v. Hamond, die mede als werkend lid een goede reputatie heeft. Wij hopen, dat onder zijn medebestuur, onze harmonie, die, dank de ijverige bemoeiingen van haren talentvollen directeur, den heer Wierts uit 's-Bosch, zulke vorderingen heeft gemaakt, meer en meer moge bloeien. B. C.

TILBURG. In district II had Donderdagavond de stemming plaats door de R. K. Kiesvereeniging voor een candidaat voor den gemeenteraad, vacature Arts.

Uitgebracht werden 15 blanco stemmen, terwijl de heer Mr. P. M. Arts 44 stemmen verwierf, welk getal niet voldoende is om door de vereeniging te worden gecandideerd. B. C.

SCHIJNDEL. Eene ongewone bedrijvigheid heerscht dagelijks aan ons station. Niet alleen uit Schijndel, maar ook uit verschillende omliggende dorpen worden dagelijks vele karrevrachten suikerbieten aangevoerd om ingeladen en naar de respectieve stations gezonden te worden.

De opbrengst is voor de meeste verbouwers zeer loonend en geeft hoop, dat de bietenteelt hier eene toekomst te gemoet gaat. B. C.

St. MICHIELS-GESTEL. Donderdag werd alhier het buitengewoon zeldzame feest gevierd, dat de echtelieden Hein Verhagen en Johanna van Berkel, voor 60 jaren door den band des huwelijks waren vereenigd.

Dit diamanten feest is op schitterende wijze herdacht. Er werd o.a. een groote optocht gehouden, die na de plechtige H. Mis het geheele dorp doortrok, en ward opgeluisterd door het Stedelijk Muziekkorps van 's-Bosch.

* * *

Betrekkelijk dit zeldzame feest schrijft men aan „Het Huisgezin" het volgende:

„Sint Michiels-Gestel was Donderdag in feestelijke stemming.

Van nagenoeg alle woningen wapperden de vlaggen en de bewoners waren op hun Zondags uitgedost. Groot en klein, oud en jong, allen hadden zich opgemaakt om het zeldzame feest te vieren, de herdenking van het feit, dat het heden zestig jaar geleden was, sinds het gevierde echtpaar Hein Verhagen en Johanna van Berkel in het huwelijk was getreden. Een diamanten bruiloft hoort zeker tot de hooge uitzonderingen, en geen wonder dan ook dat de inwoners van Sint Michiels-Gestel dezen dag niet ongemerkt wilden laten voorbijgaan, doch een luisterrijk feest wilden organiseeren, het brave echtpaar ter eere.

Reeds vroeg in den morgen heerschte er allerwege een groote bedrijvigheid. Overal was men druk in de weer met het maken van toebereidselen voor het feest. Prachtig opgesmukte rijwielen, vol bloemen en levend groen, werden door het dorp geleid; ruiters in livrei reden op hun keurig versierde paarden aan en af; praalwagens en eerewachten waren in de weer, om den kleurigen stoet te gaan formeeren, die het diamanten paar ter kerk zou geleiden.

Aan den ingang van den Hondsklauw of de Spuit, de straat waar de jubilarissen wonen, was een fraaie ereboog met toepasselijke opschriften opgeslagen, terwijl de woning der jubilarissen in feestelijk groen was gestoken, en guirlandes van groen en bloemen zich slingerden van boom tot boom.

Om ongeveer 10 uur kwam de stoet langs den breeden omweg naar de woning der jubilarissen gereden. Voorop reed de eerewacht te paard. Vroolijk trompetgeschal weerklonk en deed tal van belangstellenden naar het huis der jubilarissen begeven om getuige te zijn van den optocht. Ook langs de straten stonden rijen van menschen saamgeschaard.

De jubilarissen werden aan hun woning verwelkomd door de feest-commissie en reden, voorafgegaan en gevolgd door ruiters, rijtuigen, versierde rijwielen en praalwagens naar de parochiekerk, alwaar eene plechtige H. Mis van dankbaarheid werd opgedragen door den ZeerEerw. Heer pastoor Wolters.

De jubilarissen namen in 't priesterkoor plaats, op de zetels, die onder fraaie waaierpalmen waren opgesteld. De familie nam op gereserveerde stoelen plaats. Het zangkoor voerde, na het Gregoriaansch introitus „Justus ut palma floribit", „de rechtvaardige zal bloeien als een palm", op zeer verdienstelijke wijze een meerstemmige Mis uit.

Na de H. Mis, die door tal van belangstellenden werd bijgewoond, nam de ZeerEerw. Heer pastoor het woord, om de jubilarissen in eene schoone toespraak geluk te wenschen met dit zeldzame feest.

Toen de H. Dienst was afgeloopen stelde zich de stoet bij de kerk wederom op.

Hij was uit een zevental fraaie groepen als volgt gevormd:

Eerewacht te paard, afd. versierde rijwielen, praalwagen voorstellende de wasscherij, afd. versierde damesrijwielen, harmonie van het Bosch Stedelijk Muziekkorps, rijtuig met feestcommissie rijtuig met bruidjes, twee gardes d'honneur, rijtuig met de jubilarissen en eerewacht, twee gardes d'honneur, twee rijtuigen met familieleden, praalwagen van het boogschuttersgezelschap „Rozenjacht", praalwagen van het kruisboogschuttersgezelschap St. Michaël, afdeeling versierde rijwielen, gardes d'honneur.

Toen de jubilarissen in den stoet kwamen gereden, hief de muziek fanfares aan, waarna onder belangstelling van honderden door verschillende straten der gemeente werd gereden.

Ten huize van den heer Theod. Spierings werd den jubilarissen, met een konte toespraak van den heer Spierings, door een der zoontjes een prachtig bouquet chrysanten aangeboden.

Er werd gereden naar Ruwenberg, Seminarie en verder langs verschillende straten naar de woning der oudjes, waar de jongejuffrouw Maria v. d. Oetelaar, onder een lieve toespraak het diamanten paar een mooi bouquet aanbood.

Nadat zij de woning waren binnengetreden, hield de eerevoorzitter van het feestcomité, de Heer G. Kauling, een allerhartelijkste toespraak, waarin hij de jubilarissen gelukwenschte met het zeldzame feest, dat zij mochten vieren, daarbij de hoop uitsprekend dat zij hun overige levensdagen steeds in geluk mogen doorbrengen.

Thans werd het den oudjes in den familiekring recht gezellig gemaakt. Van alle kanten kwamen gelukwenschen in. De geestelijkheid, de fraters, de notabelen, allen kwamen hun felicitaties aanbieden en menig hartelijk woord werd gewisseld.

Dezen namiddag van twee tot vier uur werd in het dorp 'n wedstrijd gehouden der versierde rijwielen, opgeluisterd door muziek. Voor dezen wedstrijd werden verschillende prijzen uitgeloofd.

Heel den dag werd verder gezellig feest gevierd in heel het dorp.

Wij kunnen dit verslag niet eindigen, zonder een woord van welverdiende hulde te brengen aan het feestcomité, dat zich zoo schitterend van zijn taak heeft gekweten. Het bestond uit de heeren: G. Kauling, eere-voorzitter, leden: J. Knicknie, M. v. Griensven, W. Koolen, P. v. d. Biggelaar, A. v. Engelen en C. Pompen. Het comité heeft eer gehad van zijn werk.

Bij de vele gelukwenschen, den jubilarissen geboden, voegen wij gaarne de onze, met de hoop, dat hun levensavond vriendelijk en gelukkig zij.

— Achter de brouwerij de Kolk wilde Woensdagmorgen een meisje waschgoed spoelen, doch had het ongeluk voorover in het water te vallen. De toesnellende Maria en Adriana v. d. Biggelaar slaagden er nog net in, haar op het droge te trekken, anders ware het meisje zeker verdronken. B. C.

St. OEDENRODE. Zondagavond 7 uur geeft de tooneelvereeniging Thalia uit Best, eene uitvoering in de concertzaal van den heer A. van de Rijt, alhier.

KAATSHEUVEL. Woensdagmiddag brandde alhier de leerlooierij van den heer W. v. Disseldorp af. Een waarde van c.a. f 16.000 aan huiden werd een prooi der vlammen. Een en ander is, hoewel laag, verzekerd. Oorzaak onbekend.

BEEK EN DONK. In de Staatscourant No. 271 zijn opgenomen de statuten der N.V. Van Thiel's Draad-Industrie alhier. Duur tot 30 Juni 1938. Kapitaal f 500.000, waarvan f 250.000 volgestort door inbreng. van fabrieken, woningen, bouwland enz. Voor de eerste maal zijn tot directeuren benoemd de heeren W. G. en G. H. Van Thiel alhier.

GEMERT. Wie nu op aangename wijze kennis wil maken met de drankbestrijding, heeft daarvoor een zeldzaam schoone gelegenheid. Op Vrijdag 28 November, 's avonds om half acht, komt Pater Borromeus de Greeve O.F.M., Neerlands grootste redenaar, in het Patronaat eene propagandarede voor de drankbestrijding houden. Ter afwisseling worden twee zangnummers gegeven. Deze vergadering is zonder entree toegankelijk voor alle Gemertsche mannen en jongens boven de 16 jaar. Jammer dat de vrouwen den Pater niet zullen hooren!

Een woord van hulde aan het Bestuur van het Kruisverbond, dat dezen eminenten redenaar wist te engageeren.

Op dan, Gemertsche mannen, in dichte drommen naar het Patronaat. Niemand zal u dwingen lid te worden. Komt allen maar gerust hooren wat deze beroemde spreker u zal vertellen. Na de rede hebt ge nog net zooveel vrijheid om er centje te pakken als nu.

— Onze brigade-commandant, de heer Adam, ontving deze week bericht zijner overplaatsing naar Waalwijk.

Wars van alles wat naar partijzucht zweemt, eerlijk en stipt in dienstaangelegenheden, zonder nochtans streng te zijn, voorkomend en gedienstig in den omgang, heeft hij zich in de zeven jaren, dat hij in ons midden als hoofd der rijkspolitie is werkzaam geweest, doen kennen als een degelijk ambtenaar en een rechtschapen burger. Noode zien Gemert's ingezetenen hem heengaan.

— Tot brigadier-commandant alhier is, in plaats van den heer Adam, aangesteld, brigadier Croes, thans gestationeerd te Etten-Leur.

— Onze vroegere dorpsgenoot, maréchaussée Kuijper, thans gestationeerd te Eindhoven, is bevorderd tot brigadier. Een mooie promotie voor den jeugdigen ambtenaar, die nog pas twee jaar bij het wapen is.

BOEKEL.

Denk aan Rijbroek bij 't bestellen
Van een nieuwe fiets
Die verkoopt ze om zoo te zeggen,
Heelemaal voor niets.

Vervolg van het Bekoopt Verslag der Proefvelden

aangelegd door het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" te Boxtel en Omstreken.

Vervolg der aardappelproef bij L. Verhoeven te Schijndel.

Perceel I, onbemest, bracht op 11500 K.G. aardappelen.

Perceel II, zonder kali, bracht op 19100 K.G. aardappelen.

Perceel III, met 400 K.G. pat. kali, bracht op 23200 K.G. aardappelen.

Perceel IV, met 600 K.G. pat. kali, bracht op 28000 K.G. aardappelen.

Al werd op dit perceel reeds vroegtijdig krulziekte geconstateerd, de opbrengst is desniettegenstaande zeer mooi te noemen. Hier is ook duidelijk aangetoond, zooals trouwens reeds lang bekend is, dat aardappels echte kalivreters zijn. Immers, zooals we hier zien, verkreeg men door eene gift patent-kali van 400 K.G. per H.A. eene meeropbrengst aan aardappels van 4100 K.G. of ruim 54 mud, terwijl men door toevoeging van 600 K.G. patentkali, 8900 K.G. of ruim 118 mud aardappels meer oogstte.

* * *

Aardappelproef bij J. Kapteins te St. Michielsgestel.

Dit perceel is, wat grootte, indeeling en bemesting betreft, volkomen gelijk aan de hiervoor behandelde. En ofschoon de proefnemer zijn beste krachheeft aangewend, zoo heeft hij toch niet kunnen verhinderen, dat de proef mislukt is. Nauwelijks waren de planten boven den grond, of de vorst vernielde grootendeels het geheele perceel, terwijl eenige dagen later, het overgeblevene het nog moest ontgelden. Vooral het sterkst met patent-kali bemeste perceel had veel van de vorst geleden, alles zag zwart.

De perceelen „onbemest en zonder kali" gaven nog eene matige opbrengst deze hadden dan ook het minst van de vorst geleden.

Perceel I, onbemest, bracht op 22500 K.G. aardappels per H.A.

Perceel II, zonder kali, bracht op 22200 K.G. aardappels per H.A.

Perceel III, met 400 K.G. pat.-kali, bracht op 21300 K.G. aardappels per H.A.

Perceel IV, met 600 K.G. patent-kali bracht op 19200 K.G. aardappels per H.A.

Van deze proef is geene conclusie te trekken, daar de proefneming geheel mislukt is.

* * *

Voederbietenproef bij Jos. van Boxtel te St. Michiels-Gestel.

Dit proefveld ter grootte van 10 are werd in Januari bemest met 1500 K.G. kalk en 1000 K.G. slakkenmeel over het geheel (1 are onbemest buiten rekening gelaten). Als kalibemesting werd kainiet gegeven, waarvan de perceelen 3 en 4 ieder groot vier are respect. 1500 en 2000 K.G. per H.A. ontvingen. Perceel 2 van een are ontving ter controle geen kalibemesting. Zooals gebruikelijk werd de chili gegeven in 2 maal, de eerste helft bij het opkomen der bieten, de rest bij het opéén zetten en wel 500 K.G. per H.A.

De bieten kwamen vrij regelmatig op, leden weinig van vreterij, zoodat reeds in het begin, de proef er goed voor stond. Ook de proefnemer zette zijn beste beentje voor, door het perceel goed zuiver te houden. Het geheel was een mooi bietenveld en met veel genoegen was het, dat ik dikwijls ging kijken, te meer nog daar de verschillen in de perceelen onderling zoo groot mogelijk waren.

JAN LEERMAKERS.

Wordt vervolgd. Boxtel.

* * *

VERBETERING.

In het nummer van 11. Zondag zijn een paar fouten geslopen. Zoo staat o.a. over de opbrengst bij M. v. d. Ven, perceel III 39400 K.G. dit moet zijn 37400 K.G.

Als opbrengst bij M. Peijnenburg staat voor perceel I aangegeven 8600 K.G., dit moet zijn 9800 K.G., perceel III aangegeven 21900 K.G., dit moet zijn 21700 K.G. J. L.

Bekendmaking.

Inenting van Varkens tegen de Vlekziekte.

De Burgemeester van Boxtel,

Gelet op de ontvangen ambtsberichten;

Maakt bekend, dat het in het belang van den veestapel dringend wordt aanbevolen, als voorbehoedmiddel tegen de vlekziekte, de dieren te doen inenten.

Met intrekking der bekendmaking van 15 November 1913, wordt er tevens de aandacht op gevestigd, dat entstof tegen de vlekziekte der varkens sedert eenigen tijd niet meer kosteloos wordt verstrekt en door de veeartsen dan ook voor inenting met serum tegen de vlekziekte, een hooger bedrag dan dertig cent aan de veehouders in rekening mag worden gebracht.

Boxtel, 22 Nov. 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Uitloting aandeelen van Geldleeningen,

ten laste der

Gemeente Boxtel.

Burgemeester en Wethouders van BOXTEL maken bekend, dat zijn uitgeloot de volgende aandeelen van geldleeningen der gemeente:

3½ % leening 1893 ad Fl. 7000.— aandeel No. 32 groot Fl. 200.—
3½ % leening 1894 ad Fl. 14000.— aandeel No. 24 groot Fl. 200.—
3½ % leening 1904 ad Fl. 8000.— aandeel No. 30 groot Fl. 250.—
3½ % leening 1905 ad Fl. 6500.— aandeel No. 13 groot Fl. 250.—
Leening 1906 ad Fl. 59500.— EERSTE GEDEELTE tegen 3½ %, aandeelen No. 30, 71, 72 en 78; TWEEDE GEDEELTE tegen 4 %, aandeelen No. 162, 175 en 198, ieder groot Fl. 250.—
4 % leening 1910 ad Fl. 6000.— aandeel No. 5 groot Fl. 250.—
4 % leening 1911 ad Fl. 8000.— aandeel No. 24 groot Fl. 250.—

De aflossing dezer aandeelen, behoort te geschieden op **31 December 1913,** ten kantore van den Gemeente-Ontvanger te Boxtel.

BOXTEL, 15 November 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN, Burgemeester.
VAN DER MEIJDEN, Secretaris.

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

De prijs der boter is f 1.50 per kilo.

20 Nov. was de prijs der boter te 's-Bosch f 1.20, f 1.36 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 21 Nov. Aanvoer 9130 K.G. Hoogste prijs f 1.47, laagste prijs f 1.36 middelprijs f 1.41

's BOSCH, 21 N v. Aangevoerd 17547 kilo hoogste f 1.47, laagste f 1.34 middelprijs f 1.42 per kilo.

MAASTRICHT, 21 Nov. Aangevoerd 53565 kilo, hoogste f 1.53, laagste f 1.42 middelprijs f 1.48.

Eier-Veilingen.

's-Hertogenbossche Eierveiling V. P. N.

Op de j.l. Vrijdag gehouden veiling werden aangevoerd 12703 gegarandeerd verschc inl. hoender-eieren, waarvoor werd besteed van f 1.30 tot f 1.33 per K.g.

ROTTERDAM, 18 Nov. Aanvoer 5800 eieren. Kippeneieren f 5.05 tot f 10.30. Middenprijs f 8.93. Eendeneieren f 6.00 tot f 6.50. Ganzeneieren f 00.00 tot f 0.00. Kalkoeneieren f 10.00 tot f 0.00. Handelaarseieren f 0.00 tot 0.00. Parelhoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Alles per 100 stuks.

Advertentiën.

St. Nicolaas-Geschenken.

Groote keuze,
Billijkste prijzen,
in

Horloges, Klokken, Regulateurs,
Gouden-, Zilveren-, Diamant- en Parelwerken.

Beleefd aanbevelend,

Alphons van Vlerken,
HORLOGER,
BOXTEL, Kruisstraat.

TE KOOP:
Een volslagen Trekhond met Wagen.
Te bevragen bij H. v. WOENSEL, nabij Electrische-Centrale, *Boxtel.*

De Notaris NIEMANN te Boxtel
zal PUBLIEK VERKOOPEN:
Op **Donderdag 27 November 1913** ten **10 uur v.m.** voor en ten huize van Corn. v. d. Staak op Jachtrust.
Een best aftands zwart **Ruinpaard,** een gevende en dragende **Koe,** een **Kalfvaars, Hoog-** en **Laagkar, Ploeg, Eggen,** nieuwe **Wanmolen** en **Landbouwgereedschappen, Paardentuig, Kachel,** enz.

C. STEINMANN-PECHTOLD,
Rechterstraat, BOXTEL.

ST. NICOLAAS. **Onze St. Nicolaas-Etalages** ST. NICOLAAS.
zijn gereed,
en houden wij ons voor een bezoek beleefd aanbevolen.

Wij ontvingen eene mooie collectie artikelen
zeer geschikt voor
St. Nicolaas-Cadeaux.

Verder eene groote sorteering in
Speelgoederen, Galanteriën en Huishoudelijke Artikelen.

Alles aan billijke prijzen.
Ziet onze Etalages.
Aanbevelend,
C. Steinmann-Pechtold.

ATTENTIE!

Ondergeteekende deelt door deze, beleefd mede, dat van af heden zijne zaak in

Confectie, Dames- en Heeren-Modeartikelen annex Koloniale- en Grutterswaren

geopend is.

Hij hoopt door groote keuze, billijke prijzen en uiterst prompte en nette bediening de gunst van eenieder waardig te worden.

Gedurende eenigen tijd krijgt eenieder die voor één gulden aan verschillende artikelen besteedt

een Ontbijtkoek cadeau.

Beleefd aanbevelend,

O. VAN DEN BERGH,

Kerkstraat 22, BOXTEL.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.30. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.50
1 „ „ 50 „ „ 2.10. 1 „ „ 200 „ „ 6.—.
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 10.75.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N.V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

VERKADE'S SPECULAAS

25 CT. PER BLIKJE

Fa VERKADE & COMP. - ZAANDAM

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij „Het Roode Kruis"

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen der **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking**, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,** Rechterstraat, BOXTEL.

Eisch vooral merk „Grootendorst."

P. J. PEEREBOOM.

Groothandel in

KREUKELS.

WIERINGEN.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

A. J. Colen-Frunt,

HANDELAAR
IN
GRANEN EN MEESTSTOFFEN

GEMERT.

Noteer heden vrijblijvend

Contant.

Puike Bakrog	f 6.25
Laplata Mais	- 6.75
Gerst	- 7.00
Boekweit	- 11.00
Tarwebloem	- 12.00
Patentbloem	- 14.00
Eigengebuilde Roggebloem	- 10.50

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nooties, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerende prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Groote Afslag Spek!

Vet spek gerookt	f 0.69 p. Kg.
Vet spek gezouten	- 0.67 „ „
Mager spek gerookt	- 0.80 „ „
Mager spek gezouten	- 0.78 „ „

Gesmolten Reuzel, bij 25 kg. f 0.70; bij 10 kg. f 0.72

Prima gesmolten Rundvet, in bus van 25 en 10 kg. ook in blokken v. 8 kg. f 0.58 p. Kg.

Fijne Zultworst minstens 8 Kg. - 0.60

Zending geschiedt: *„Af Utrecht."*

Onbekend „rembours" met 1% korting

Egberts en Zoon, Utrecht.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs. Petroleumkachels, Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote Keuze

Groote keuze Tegelplaten

in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Billijke Prijzen

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen,** wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,

BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Geneest uw RHEUMATIEK met den KLOOSTERBALSEM

Beklagenswaardige lijders aan Rheumatiek en Jicht waarom laat gij U nog langer martelen door uw vreeselijke kwaal? Gij kunt genezen zooals reeds zoo velen vóór U genezen zijn, indien gij slechts den wonderbaren Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, gebruikt. De Kloosterbalsem geneest uw Rheumatiek en Jicht grondig en blijvend, verzacht dadelijk de pijnen en maakt dat ge weder rustig kunt slapen. Daarom noemt men den Kloosterbalsem met recht den Koning der Balsems. Leest onderstaande verklaring:

Mej. M. Kuperus-Hoogeveen, echtgenoote van den Heer J. Kuperus, kaasmaker te St. Nicolaasga (Friesland) verklaart het volgende:

„Ongeveer 2 jaar geleden leed ik aan een ver„schrikkelijke Rheumatiek in den rug. Ik was „steeds zoo pijnlijk, dat ik zelfs mijn gewone „huiselijke bezigheden niet kon verrichten. 's Nachts „sliep ik niet van de pijn en het ergste was, dat „ik niet de minste beterschap bespeuren kon, wat „ik ook gebruikte. Zoo leed ik reeds 3 maanden „lang, toen men mij den KLOOSTERBALSEM „aanried, ik wendde ze aan, al was het in het „eerst met weinig vertrouwen, omdat niets mij „geholpen had, maar het resultaat was schitterend. „Reeds na het eerste gebruik verminderde de pijn. „Mijn stijfheid verdween en ik ging weer beter „slapen. Vol hoop ging ik dan ook met den „Kloosterbalsem voort en toen ik in het geheel „twee potjes van dezen heerlijken balsem gebruikt „had, behoorde mijn Rheumatiek tot het verleden. „Ik gevoel mij weer gezond en wel en nimmer „heb ik na dien tijd meer eenige last ondervonden. „Met lust kan ik zelve weer al mijn bezigheden „verrichten en raad een ieder den Kloosterbalsem, „den koning der balsems aan."

De KLOOSTERBALSEM, Klooster Sancta Paulo, geneest onvoorwaardelijk alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, stramheid, brand- en snijwonden, alle huidaandoeningen, zweren, winterhanden en -voeten en aambeien.

Prijs per pot van 50 gram 75 cent, van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening v. d. Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende Depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOM. JOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout*. P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Bij R. de Haas-Selhorst BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

TWEEDE BLAD
van
Centraal-Brabant.
No. 94. Zaterdag 22 November 1913.

Liturgische Wegwijzer.
(Bisdom 's-Bosch.)

24 Nov. Maandag. Joannes van het Kruis, Belijder. Dubbel. H. Mis: Os justi; 2de gebed en gebed na de Communie van den H. Martelaar Chrysogonus (Canon), 3de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Wit.*
Indien niet anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

25 Nov. Catharina, Maagd-Martelares. Dubbel. H. Mis: Loqueba; 2de gebed enz. voor den Paus. *Rood.*

26 Nov. Woensdag. Silvester, Abt. Dubbel. H. Mis: Os justi (van Abten); 2de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

27 Nov. Donderdag. Oda, Maagd. Dubbel (Diocesaanfeest). H. Mis: Vultum; 2de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

28 Nov. Vrijdag. Van den dag. H. Mis van den vorigen Zondag: Dicit. Geen Gloria; 2de gebed enz. voor de Overledenen: Fidelium, 3de gebed enz. tot inroeping van de voorspraak der Heiligen, A cunctis; 4de gebed enz. voor den Paus. — Benedicamus Domino. *Groen.*
Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

29 Nov. Zaterdag. Vigilie voor het feest van den H. Apostel Andreas. H. Mis: Dominus; geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Martelaar Saturninus; 3de gebed enz. van de H. Maagd; 4de gebed enz. voor den Paus. — Benedicamus Domino. *Paars.*

Begin van het Kerkelijk Jaar.

30 Nov. 1ste Zondag van den Advent. (1ste klas-Zondag). Halfdubbel. H. Mis: Ad te levavi; geen gloria; 2de gebed enz. van de H. Maagd: Deus qui; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers of voor den Paus: Ecclesiae of Deus omnium. — Credo. — Prefatie der H.H. Drieëenheid. Benedicamus Domino. *Paars.*

Nieuwe uitspraak van het Latijn.

De meesten, die er belang bij hebben, zullen door het algemeen verspreide blauwe boekje van „Romanus", reeds kennis genomen hebben van de nieuwe Romeinsche uitspraak van het Latijn, zooals die van Paschen 1915 af in de kerken verplichtend zal zijn.

Toch meenen we velen geen ondienst te bewijzen, wanneer we hier eens in 't kort aangeven hoe de verschillende letters dan moeten worden uitgesproken,

* * *

A klinkt *altijd* kort, als in ons woordje *kat*; dus ook de a van pater, Maria.

E klinkt altijd als de zoogenaamde wijde-e, zooals wij die hooren in mili*tair* of in het op z'n Helmondsch uitgesproken *v*erken, b.v. erat, terra, bene. Ook de toonlooze laatste e van dit woord moet als wijde-e klinken.

I en **Y** als onze ie bijv. iste Kyrie.

O klinkt altijd (ook op 't eind van een lettergreep,) als de zoog. wijde o, die wij hooren in *pot*, bijv. domino, noster.

U klinkt als onze oe, bijv. dominus, tu-us.

OE en **AE** juist als bovengenoemde *e*, bijv. poena, stellae.

U in verbindingen au en eu klinkt als onze w, doch men zorge dan deze klank te vormen met de beide lippen en er de tanden niet bij te gebruiken, b.v. autem, neuter.

Ook in de verbinding gu en qu etc. b.v. quis (uitgesproken: kwies), sanguis, suadeo.

EI, die practisch bijna niet anders voorkomt, dan in de uitroep *hei*, klinkt als bij ons ei, doch iets wijder en zonder aan 't slot zoo'n soort j te laten hooren.

* * *

Bij de **medeklinkers** gaan deze opmerkingen vooraf.

1o. Waar een dubbele medeklinker geschreven staat, wordt maar eene klank uitgesproken, doch iets langer gerekt. Er is dus verschil hoorbaar tusschen *errat* en *erat*, imminio.

2o. De zachte medeklinkers b. d. x blijven altijd zacht, waar ze ook staan (dus ook aan het eind) behalve natuurlijk voor een scherpe medeklinker (s f enz.)

C klinkt als tsj (sj is de eigenlijk gehoorde klank, t dient alleen voor den aanzet,) vóór een lichte klinker, dus vóór e, oe, ae, i, ij; alleen wanneer twee cc bij elkaar staan, krijgt de t van tsj een duw, bijv.: ecce.

In alle andere gevallen klinkt de c als k. De verdubbelde cc is ook hier een gerekte of aangehouden k, bijv. peccatum.

CH is altijd k, bijv. Christus, cherubin.

SC is sk bijv. scanda, maar **SC** is sk als c isk, bijv. als c is-tsj dan vervalt de t en sc is als sj; b.v. ascendo, noscis.

G klinkt als dzj (met dezelfde opmerking als bij tsj, wat de aanzet betreft), voor e en i, bijv. angelus, gero, regina.

GN klinkt als nj in magnifiek, bijv. dignus.

In alle andere gevallen wordt de G uitgesproken als de Fransche g of als de eerste k in *zak*doek.

H wordt *nooit* uitgesproken behalve tusschen twee i's wanneer ze als k klinkt, (waaronder practisch alleen mihi en nihil vallen), bijv. Abraham.

J klinkt als de i van zaaien b.v. justus.

S is altijd scherp behalve tusschen klinkers en vóór *m* en *r*, dan klinkt ze als z bijv. *mensa* (s) rosa (z) bapt*is*mus (z) Israël (z).

Ook met klinkerverbingen op 't eind blijft de s, bijv..: Deus est, klinkt dus alsof er stond Deu sest.

T klinkt als t behalve tusschen klinkers en achter n; dus juist eender als bij de tegenwoordige uitspraak van 't Latijn.

V blijft v, maar uit te spreken met de beide lippen, zonder gebruikmaking van de tanden. Ze lijkt veel op bovengenoemde tweelippige w.

X klinkt als gz. Tusschen twee klinkers altijd zacht, behalve bij een scherpe medeklinker, lex, lex ista, lex tua. Ook aan 't begin is ze zacht.

Z klinkt als dz, b.v. zelus, zenonia.

De letters, waarvan de uitspraak niet is opgegeven, klinken als in 't Nederlandsch.

H.

Uit het Dagboek
VAN EEN
Milicien-Wielrijder.

IV.

De gedeeltelijk droge bedding van een beekje dat den weg bijna rechthoekig sneed en op welke plaats een brug was geslagen, vormde een natuurlijke loopgraaf. Daarin wisten de wielrijders zich zoodanig te nestelen, dat geen vijand er hen gemakkelijk uit had kunnen verdrijven.

Intusschen waren er enkele verkenningspatrouilles het voorterrein ingezonden, om den vijand ongezien gade te slaan. Weldra kregen we bericht dat we met een sectie Infanterie te doen hadden. Zij had zich echter in een zijweg teruggetrokken en wilde het schijnbaar liever niet op een treffen met ons laten aankomen. Wij maakten een omweg om den vijand zoo mogelijk te achterhalen, doch werden hem niet gewaar.

Tegen den middag bereikten we Vorden. Dit dorp hielden we eenige uren bezet. Intusschen had het opgehouden met regenen. Langzamerhand scheurde het wolkenfloers vaneen en kwam een warm zonnetje over den Achterhoek kijken. In de schaduw van 't aardig, oude dorpskerkje gebruikten we ons middagmaal. Met verbazing zou menigeen aanschouwd hebben, hoe een hongerige wielrijder met zijn boterham weet om te springen.

Vorden en zijn omgeving bieden nog wel eenige merkwaardigheden. In deze mooie streek schijnt vroeger het ridderwezen nogal een voorname rol te hebben gespeeld. Ik wil de aandacht vestigen op eenige oude burchten uit het grijs verleden, die hier voor 't nageslacht zijn bewaard gebleven. Het zijn o.a. de kasteelen Vorden en Wildenborg. Ook landhuizen uit lateren tijd mogen gezien worden, zooals Huize Hackfort, enz.

Dien middag hadden er geen vijandelijkheden meer plaats. Te 6 uur waren we 's avonds weer te Rijssen, waar we voldoende konden uitrusten tegen den volgenden dag.

Dinsdag 23 September waren we weer vroeg uit de veeren. We gingen dwars door de hei naar Laren en namen onderweg een vijandelijke wielrijder gevangen. Terwijl we Laren aan de eene zijde binnenreden, naderde van den anderen kant een vijandelijke sectie Inf. Het kwam midden in 't dorp tot een treffen met 't gevolg, dat de vijand moest wijken. De commandant der tegenpartij, een oude sergeant-majoor, wilde zich echter niet gewonnen geven. Later leek me een en ander toe, meer een krijgslist te zijn geweest.

Terwijl de bevelhebbers der beide partijen n.l. nog stonden te redetwisten, viel ons plotseling een heele comp. Inf. op 't lijf. Nu hadden wij op onze beurt het pleit verloren. Voor de overmacht wijken, is echter geen schande. We moesten hals over kop „de beenen nemen", anders was zeer waarschijnlijk onze heele comp. den vijand in handen gevallen.

Op de wielen gezeten, lieten we echter onze vervolgers spoedig een groot eind achter ons. Op dien terugtocht moesten we verscheidene bruggen passeeren. Met schijnbewegingen liet men deze in de lucht vliegen, om den vijand de achtervolging zooveel mogelijk te bemoeilijken.

Natuurlijk moest de vijand voor deze bruggen zóólang stand houden, als er in werkelijkheid noodig was geweest om den overgang te herstellen.

Terwijl we dien avond in het open veld ons avondmaal nuttigden, kwam een drietal vijandelijke vliegtuigen, op een hoogte van ongeveer 400 M., onze stelling verkennen. Dadelijk werden er eenige mitrailleurs opgericht, die in enkele minuten honderden schoten losten. Was alles werkelijkheid geweest er zou van de koene aviateurs en hun machines zeker niet veel meer terecht gekomen zijn.

Dien nacht hadden we voorpostendienst. We moesten helpen tot het vormen van een groote postenketen, die het leger rondom zich wilde trekken, om voor vijandelijke verrassingen beveiligd te zijn. Ter sterkte van ongeveer een sectie betrokken we een veldwacht, die op een hooizolder werd ondergebracht. Van hieruit werden er posten uitgezet. Men kon dien nacht volstaan met dubbelposten en op méer belangrijke punten korporaalsposten te plaatsen.

Juist had ik m'n vermoeide leden behagelijk in 't welriekende hooi uitgestrekt en zweefde al zoowat tusschen waken en droomen, toen ik me opeens onzacht bij de beenen voelde trekken. Jawel, m'n rust was van korten duur! Ik moest op korporaalspost. 't Was vrij koud en huiverend hulde ik me in mijn mantel. Ik greep vlug de wapens en ging den steilen trap af naar beneden.

Na eenige borden warme soep te hebben naar binnen gespeeld, voelde ik me weer langzamerhand behagelijker worden. Weldra toog ik met den korporaal van aflossing en zijne manschappen op weg, om mijn post te gaan betrekken. Niemand sprak een woord, terwijl we in den donkeren nacht, op onze fietsen zonder licht, als schimmen voortgleden.

ALPH. GRONEMAN.

Wordt vervolgd.

Brieven uit België.

XX.

Esschen, 18 Nov. '13.

't Is gegaan zooals ik in m'n vorige correspondentie schreef. Veel animo is er bij 't behandelen van 't nieuwe schoolwetsontwerp nog niet en zal er ook niet komen. Te velen zien de nutteloosheid hunner pogingen in. Na de spreekbeurten van de voormannen der linkerzijde, de heeren Hijmans en Van der Velde, waarvan de laatste ditmaal nog meer dan gewoonlijk uitmunte door 'n buitengewone lijnheid van zeggen, door ironische manier, van de zaken eenvoudigweg bekijken en vooral door 'n bijna nauwelijks van hem verwachte kneedbaarheid in heel de ontplooiing van zijn plan de campagne — prijkte nog steeds de lijst der ingeschreven sprekers met 'n niet onbelangrijke rij namen. Ik noem er maar eenige op: na den afgevaardigde Buyl, wiens woordenvloed onder een werkelijk minder dan slappe belangstelling nu eindelijk is uitgeput en die ons letterlijk niets nieuws bracht, komen nog Gielen, Berloz, Golaert, Nolf, Feron, Geroul Troclet, Debunne, Terwagne, Camille Huysmans, Mansart, Brongaart, Grafé, Ason, Paulin Angastegros, Louis Huysmans en Fraeys. Zoodoende zal 't waarschijnlijk niet veel moeite kosten om toch nog 't einde der algemeene debatten te verschuiven tot einde dezer maand. 't Wordt aldus een nieuwe obstructie voeren der linkerzijde. Nutteloos, geheel nutteloos zou men op 't eerste gezicht zoo zeggen; toch is er 'n soort van belang bij voor de tegenstanders der wet, zooals bij nadere beschouwing blijkt. Dit namelijk: In 1914, 't volgend jaar dus, zullen wederom periodieke verkiezingen plaats vinden. Nu hoopt men door de debatten steeds te verlengen en zoodoende de definitieve afhandeling van 't wetsontwerp zoolang uit te stellen, tot in 't voorjaar 1914 de Regeering vlak zal staan voor de verkiezingen en dan allicht ietwat scheutiger gestemd wezen ten opzichte van amendementen, komende van de linkerzijde en misschien, wie weet... misschien zijn er nòg altoos wel die hopen, dat de kiesstrijd in 1914 nòg eens om de schoolwet zal gaan. Zoover zal 't evenwel niet licht komen. Want dit is nu eenmaal een feit, groot enthousiasme bij de bestrijding zooals in 1911 bestaat er nergens, noch in 't land, noch in de Kamer en ondanks de wanhopig taai aangehouden obstructie zal er de Schoolwet tenslotte tòch komen.

Er is... eigenlijk niets dat ze tegen kan houden.

Maar hoe is dat eigenlijk te verklaren, gezien 't wetsontwerp zelf velen allerminst behaagt.

Waarom is er niet meer dat élan van 1911 onder de Linkschen? Waarom trekt men niet meer als één man op? Waarom is zelfs 't contract tusschen de partijen soms verbroken?

Misschien is 't volgende eene verklaring:

In 1911 ging het om de school. Door vereend samenwerken van Liberalen, Socialisten enz. kortom van alle anti-Clericalen èn tevens omdat ook onder de aanhangers der Regeering er verschillenden scholen die geen vrienden waren van 't ontwerp-Schollaert — ja daarom stonden in 1911 ten slotte de partijen zóó, dat de Koning tusschenbeide moest komen met als gevolg: 't ontslag van 't Ministerie.

Toen kwam 'n tijdelijke wapenstilstand — of neen, ook dat niet, want feller bestrijding-in-'t-geniep zag ik nooit — de voorbereiding van de algemeene verkiezingen in 1912.

Deze verkiezingen stonden weer in 't teeken, niet alleen van 't algemeen enkelvoudig kiesrecht maar ook en wel degelijk van 't onderwijs.

Liberalen en Socialisten sloten een verbond — 't Cartel — om in èlk geval de rechtsche meerderheid te niet te doen, om de regeering te doen tuimelen. Van beide kanten werd 't een krachtsinspanning tot 't alleruiterste. 'k Herinner me die dagen nog zoo goed. Je voelde 't; 't zat in de lucht; 't moest: er op of er onder. Den 2 Juni kwam de slag. De Regeering won 't pleit. De meerderheid die eerst groot was werd nu verpletterend. Gansch 't land voelde 't als een electrischen schok.

't Pleit voor 't S. U. was verloren en ook dat voor 't neutraal onderwijs. Olschoon dat eenigszins op den achtergrond was gedrongen: later zou t terugkomen. Eerst moest de ontroering, de opwinding over 't verloren stemrecht bedaren. We kregen de staking die er nòg niet uit is en nu in awachting van nieuwen strijd om t S. U., zooals ze hier kort en goed 't algemeen enkelvoudig stemrecht noemen, dat tòch eens komen zal, is Minister Poullet aan komen dragen met z n nieuw Schoolwetsontwerp.

Welk is nu 't verschil tusschen 1911 en 1913?

In de verklaring van den uitslag der stembus, triomfantelijk voor rechts, ondanks de reuzenkrachtsinspanning van links, ligt ook de verklaring van het bovenvermelde feit; 't gebrek aan enthousiasme met als gevolg gebrek aan krachtvol optreden, aan elan, aan wederzijdsch vertrouwen soms.

Hoe is 't gekomen dat verleden jaar, ondanks de grootste verwachtingen de stembus-uitslag voor de oppositie zoo'n nederlaag werd?

Hoe kwam het, dat de kracht van 't Cartel faalde? De verklaring is betrekkelijk eenvoudig. Men heeft hier te lande iets verder gekeken dan een jaar later in Holland. Een groot deel der liberale fabrikanten, handelaren, grootindustrieelen, was min of meer huiverig voor alles wat Socialist was. Die lui voorzagen de mogelijkheid van iets wat op een rooden springvloed kon gaan lijken. En daarvoor hadden ze een heiligen afschrik. Ze zaten niet graag onder 't juk van de Kerk, maar t juk van de Socialisten stond ze nog minder aan en daarom hebben massa's Liberalen, ontrouw aan t parool van hun partij en hun leiding òt in t geheel niet gestemd, òf gestemd op een candidaat der rechterzijde. Dat is de oorzaak geweest waaraan de Regeering te danken had, verleden jaar dat ze de baas bleef. De partijen zijn elkaar niet ontrouw geweest, ze hebben elkaar gesteund en de leiding was van goeden wil en in haar streven boven alle verdenking verheven, maar de organisatie bleek bij de Liberale partij ondeugdelijk.

Een merkwaardig bewijs hoe slappe organisatie haar doel mist. De afzonderlijke leden der georganiseerde Liberale partij hebben zich niet gehouden aan het consigne hunner partij en hebben los van die partij op eigen houtje gehandeld. Hier was 't tekortschieten der organisatie oorzaak van 't niet bereiken van 't doel.

't Gevolg van dezen uitslag in 't linksch kamp is achtereenvolgens geweest: verslagenheid, verbittering, aminositeit met als einde blijvende wantrouwigheid. 't Cartel is weg en kans op eenig nieuw overeenkomen bestaat nog weinig.

De Socialisten voelen dat ze door de Liberalen verraden zijn. 't Is waar, den leiders treft geen directe schuld, maar de oorzaak zit bij de afzonderlijke Liberalen of juister bij de te weinige organisatie-vastheid der Liberale partij.

Kort en goed: er heerscht geen eenheid van overeenstemming en dientengevolge ook geen eenheid van optreden meer. Dit zal dan ook de oorzaak worden, dit en de numerieke overmacht der rechterzijde, dat tenslotte de Schoolwet intijds en heelhuids zal worden binnengehaald.

HENRI ASSELBERGS.

De Noord-Brabantsche Archivaris-kwestie.

Woensdag werd door het gerechtshof te 's-Bosch de strafzaak behandeld tegen mr. C. C. D. Ebell, rijksarchivaris te 's-Bosch.

De dagvaarding bevat 14 bladzijden druks. Beklaagde is gedagvaard voor het feit, dat hij, onder declaraties van de firma Van de Veerdonk & Zoon, te 's-Bosch, ten laste van den Nederlandschen staat en bestemd om ter vereffening aan den minister van Binnenlandsche Zaken te worden ingezonden, de valsche verklaring heeft gesteld of doen stellen, dat 't in gemelde declaratie gestelde geleverd en gedaan is op zijn mondelingen last ten behoeve van het Rijksarchief, en dat deze declaraties door hem als echt en onvervalscht werden gebruikt, of die hij als zoodanig heeft doen gebruiken, waaruit nadeel kon ontstaan.

Deze declaraties, die betroffen leveringen enz. voor het Rijksarchief te 's-Bosch, in de jaren 1906, 1907, 1908 en 1909, heeft de archivaris, ofschoon hij wist, dat ze ondeugdelijk waren, als echt en onvervalscht erkend. Van het totaal bedrag van elke declaratie was n.l. volgens de dagvaarding, een gedeelte door den Staat ter zake van eenige niet verschuldigd, doch moest gedeeltelijk dienen tot betaling van het totaal beloop van een met den declarant over het bedrag van meerdere aan het archief of aan den archivaris, door hem gedane voorschotten van geld, overeengekomen rente of provisie van 5%. Deze rente of provisie is bij meerdere der op de declaraties voorkomende posten, onder de daarbij opgegeven bedragen, telkens door een gedeelte 50, 40 of 30% mede in rekening gebracht, behalve eenige posten, in werkelijkheid niet gedaan of verricht als opgegeven. In de declaratie over 1906 was op deze wijze aan provisie of rente f 32.67 verrekend, door den staat niet verschuldigd; verder twee declaraties 1907, f 15.62½ en f 20.16½, idem 1908 f 8.82½ en f 12.71½, en over 1909 f 15.03, een totaal van f 105.04 In de declaratie van 1909 was bovendien nog f 16.92½ inbegrepen, hetgeen diende tot betaling van een door den archivaris met den declarant overeengekomen rente of provisie van 2½% van f 667, waarvoor, boven het totaal van diens berekening over 1909 was gedeclareerd ten behoeve van door derden gedane leveranties, welker bedrag van pl.m. f 677 door den staat niet aan declarant verschuldigd was.

Door de arrondissements-rechtbank te 's-Hertogenbosch is beklaagde bij vonnis van 12 Juni 1913 veroordeeld wegens het opzettelijk gebruik maken van vervalschte documenten, als waren zij echt of waar, waaruit nadeel zou kunnen ontstaan, tot zeven dagen gevangenisstraf. Eisch off. van justitie was een maand gevangenisstraf.

Overeen werd gekomen tusschen het Hof en beklaagde met zijn verdediger dat de zaak voor het hof op dezelfde wijze zou worden behandeld als in den eersten aanleg. Na voorlezing van de ambtelijke stukken, verklaarde beklaagde op een desbetreffende vraag, dat hij bij zijn vroeger gedane verklaringen blijft persisteeren, en verklaart nog, dat, als hij zich vroeger in dien zin zou hebben uitgelaten, als zoude mr. Bondam precies hetzelfde gedaan hebben, wat hij deed, zulks in zooverre onjuist was, dat mr. Bondam hem indertijd, jaren geleden, eens gezegd heeft: „Dat betaalt v. d. Veerdonk"; die rekent daarvoor 5% en dat hem nu pas gebleken is, dat deze, als regel alleen bij aankoopen van auctie aldus handelde zooals hij, beklaagde, iets, wat nu onlangs bij een aanschrijving van de Rekenkamer als de juiste wijze van declareeren is erkend.

Beklaagde stelt er prijs op, dit te zeggen, omdat zijne uitlatingen in eersten aanleg tot verkeerde gevolgtrekkingen ten aanzien van mr. Bondam hebben aanleiding gegeven. Beklaagde verzoekt of hiervan akte is genomen in het audiëntieblad. Hierna handhaaft beklaagde zijn vijf middelen van verweer, in eersten aanleg en laat de andere toelichting er van over aan zijn raadsman.

Hierna worden door schriftelijke ondervragingen den beklaagde verschillende vragen gesteld, betreffende zijn vijf middelen van verweer, waarna de advocaat-generaal, mr. S. van Geuns, zijn requisitoir aanvangt:

Alvorens in deze zaak zijn opvatting omtrent het vonnis der rechtbank uiteen te zetten, zegt het O.M., geheel en al vrij en onbevangen tegenover deze zaak te staan. Eerst voor enkele weken heeft spreker zijn functie als advocaat-generaal aan dit hof aanvaard, en is hem deze zaak, evenals andere burgers in Nederland, uit de nieuwsbladen bekend geworden. Vandaag ziet hij dan ook den beklaagde voor het eerst. Overigens is hem de zaak ambtelijk geheel vreemd. Onder deze omstandigheden is het mij een voorrecht, zegt het O. M., vooral een oordeel uit te spreken over de juridische standpunten in deze kwestie en ik vlei mij, aan de hoofdpunten recht te zullen laten wedervaren. Spreker wil art. 225 W. v. S. ontleden, teneinde een overzichtelijk geheel te kunnen gevn, en daarbij wil hij o.a. gebruik maken van het minitieus gedetailleerd onderzoek van den rechter-commissaris en het deskundig rapport van mr. Duparc. En dan verklaart hij met den beklaagde, dat de zaak in alle atoom is onderzocht.

Met art. 225 W. v. S. voor zich, verdeelt het O. M. de materie als volgt:

1e de valschheid, de objectieve valschheid of den opzet van beklaagde; 2e of er nadeel kon ontstaan en 3e den aard van het geschrift, is de meest moeilijkste kwestie. Alvorens deze drie punten te bespreken, maakt spreker vooraf twee opmerkingen, 1e over de straf en het moreele der zaak en 2e de kwestie der dagvaarding, nl. zal het hof op deze dagvaarding recht doen?

Aan het einde van het vonnis der Bossche rechtbank vindt de advocaat-generaal de motiveering der strafmate, door deze rechtbank noodig geoordeeld in deze zaak, die in geheel ons vaderland belang heeft gewekt. De officier van justitie heeft een maand gevangenisstraf geeischt. Dit is geen zware straf. Maar de rechtbank gaat verder en komt van een maand op zeven dagen gevangenisstraf, terwijl het maximum voor valschheid in geschriften is vijf jaar. Dan is hier zeker een minimum straf opgelegd. En bovendien acht de rechtbank deze straf van 7 dagen op verschillende gronden voldoende.

Als ik mag trachten, de gedachten van de rechtbank weer te geven, dan stel ik de vraag: Heeft die man zich willen bevoordeelen? Het antwoord der rechtbank is ontkennend. Het motief, om geld in den zak te steken, is hier niet aanwezig. Ik stel er prijs op dit te onderschrijven. Dit is voor het moreele der zaak van hoog belang. En met nadruk zegt het O. M. verder: Er is niets gebleken van een kwadertrouw in dien zin en dus verwerp ik de kwader trouw.

Het rapport van mr. Duparc gaat het O.M. na, dat een schets geeft van beklaagde en hij zegt o.a., wij hebben hier te doen met 'n naïef man, die dan soms toch zeer ingenieus te werk is gegaan. Door zijn goedhartigheid, om zijn vroegeren chef en leermeester geen nadeel te bezorgen, heeft beklaagde zich laten leiden, om grenzeloos dom te handelen. Dergelijke practijken heeft beklaagde uitgeoefend in het belang van den Staat. Ook mr. Duparc zegt in zijn rapport, dat er van kwader trouw geen sprake is geweest. En dit heeft de rechtbank voorzeker willen uitdrukken in de minimumstraf van 7 dagen. Van zelf doet de vraag zich voor: Heeft de rechterlijke macht nu nog verder te gaan: op te leggen een minimum-straf of de minimum-straf van een dag? Uit het stellen van deze vraag blijken mijnerzijds in ieder geval geen termen te bestaan de straf van 7 dagen te bezwaren.

Kan uw Hof op deze dagvaarding recht doen? Hierbij gaat de advocaat-generaal twee arresten van den Hoogen Raad na, en concludeert, dat op

deze dagvaarding het Hof inderdaad recht kan doen.

't Wil het O. M. ten slotte voorkomen, dat wij in deze geheele kwestie hier te doen hebben met den ambtenaar aan het departement, die niemand anders kan zijn dan de secretaris-generaal.

Waar dit zoo is, kan men nu nog spreken van art. 225 ?

De adv.-gen. antwoordt : ja.

Uit art. 28 der Rekenkamerwet vloeit voort, dat de Rekenkamer vrij is, als bewijsstuk aan te nemen.

Daarbij vestigt de adv.-gen. de aandacht op de zaak „Middelburg".

Aan het slot zijner beschouwingen stelt het O. M. de vraag : kunnen wij de straf van 7 dagen handhaven of niet ? En dan stel ik de vraag : verdient verlaging tot de minimum-straf van één dag aanbeveling ?

Twee redenen voert de adv.-gen. hiervoor aan.

Ten slotte zegt hij : Het Hof staat hier tegenover de publieke opinie. Hier is inderdaad een groote massa van verzachtende omstandigheden. Deze gaat het O. M. nog eens alle na. Dit alles bij elkaar genomen, zult gij zeggen : indien gij straffen moet, kies dan het minimum.

Dit is mijn antwoord, dat ik geef tegenover het geheele Nederlandsche volk, dat met belangstelling den uitslag dezer procedure wacht.

Daarna stelt het O. M. bevestiging van het vonnis van den eersten rechter, doch vermindering der straf tot één dag gevangenisstraf.

Na de pauze begon de verdediger mr. S. W. Holleman zijn pleidooi.

De behandeling dezer zaak in eerste instantie heeft den bekl. in zijne eer hersteld, het publiek ziet in hem nog slechts een slachtoffer en een martelaar ; een slachtoffer van kwaadsprekerij en wraakzucht, een martelaar van een verouderd comptabiliteitsstelsel, zei pleiter.

De Justitie heeft tot dusver in beklaagde gezien een soort van staatsgevaarlijk individu, dat ten exempel dient te worden gesteld voor de velen, die op het stuk van comptabiele zaken zich niet rechtzinnig gedragen.

Daarom is het nuttig te doen uitkomen, dat dit in elk geval niet de opvatting is geweest van de hoogere administratieve en rechterlijke machten en daartoe veroorlooft pleiter zich den loop der zaak nog eens in herinnering te brengen, hetgeen hij uitvoerig doet.

Hoe het zij, het was hard voor bekl., zei pleiter, dat hij nu om redenen, die met zijne zaak niets te maken hadden, opnieuw in de ellende van een gerechtelijk onderzoek werd teruggestooten.

Alsof er niets was gebeurd, ging het parket thans uit eigen beweging over tot vervolging, nu alleen ter zake van valschheid.

Pleiter betoogde nu, dat, wat bekl. wordt ten laste gelegd, beoordeeld moet worden naar de begrippen, die op Rekengebied officieel als gangbaar worden aangemerkt. Als gij dit doet, dan mag een vrijspraak worden tegemoet gezien.

Na re- en dupliek bepaalde het Hof de uitspraak over 14 dagen.

Tel.

Van 's levens Schaduwkant.

„Nou Leen, jij moet het weten, maar als ik jou was, liet ik Arie alleen gaan".

Juffrouw Verners stond, toen ze na deze woorden Leen nog eens ernstig en aandachtig had bekeken en bedenkelijk haar hoofd had geschud, langzaam op en liep door de kleine, smalle deur het gangetje op, naar de keuken.

Leen, voor het raam, bleef nadenkend naar buiten zitten kijken. Zijn zuster had gelijk. Arie was een lastige vent ; gevaarlijk was hij zelfs. Maar je kondt hem daarom toch maar niet heelemaal aan zijn lot overlaten. Hij had al zoo weinig menschen met wie hij omging. De familie had al zooveel last van hem gehad, dat ze hem liever niet meer zag en hij eigenlijk bij niemand meer in huis mocht komen. En kameraden had hij ook zoo goed als niet. Zoo als hij er een had, was hij hem weer kwijt, zoodra ze maar eens een avond samen uit waren geweest.

Want dat was Arie's ongeluk, hij kon niet tegen drank. 't Was geen kwade jongen, wat lobbesachtig zelfs en sullig vaak. Maar als hij wat gedronken had, was 't net, of hij gek werd. Hij, Leen, geloofde bepaald, dat die drank hem ook gek maakte, dat hij dan niet meer wist, wat hij deed en allerlei gekke voorstellingen had en vreemde dingen zag. Dat noemden de menschen dan een kwaden drank en vonden zoo iemand gemeen. Maar 't zat hem in je hersenen, niet in je hart. Je hersenen konden er niet tegen en 't eenige was, dat je den drank liet staan.

Hoe vaak had hij daarover niet met Arie gepraat. Want 't was toch zijn broer, al was hij dan wat vreemd en lastig ook soms, als hij niet gedronken had. Hier, Klaar, kan er zich wel makkelijk afmaken. Die stond natuurlijk onder invloed van haar man, die Arie heelemaal niet mocht. Maar hij voelde zich als oudere broer toch altijd een beetje verantwoordelijk voor Arie, nu niemand van de familie zich meer wat aan hem liet gelegen liggen. Natuurlijk, hij moest oppassen met hem. Als hij wat gedronken had, was hij in staat je om het minste een mes tusschen je ribben te steken. Maar daarvoor zorgde hij dan ook altijd. Zonder revolver ging hij nooit met hem uit. Niet, dat hij op hem schieten wou, maar hij moest hem in bedwang kunnen houden. Want zoo gek was Arie toch nooit, of hij had voor zoo'n ding respect. Hij, Leen, had dat al vaak gemerkt en daarom droeg hij het ding ook bij zich. Hij had het nou immers ook. Werktuigelijk tastte hij in zijn zak en glimlachte even. Dan keek hij op zijn horloge. 't Werd tijd. Als hij niet opstapte, zou Arie hem hier komen halen. En dat moest niet. Dat gaf maar scènes met Klaar.

Hij stond op en liep naar de gang.

„Klaar", riep hij.

Uit het keukentje kwam juffrouw Verners naar voren.

— Ga je al ? vroeg ze, de kamer binnenkomend, terwijl hij terugweek uit de deur.

— Ja, 'k zou Arie treffen om...

— Arie ? Dus ga je toch met hem mee ?

Hij knikte.

— En als ik het niet doe, zei hij, en hem met anderen laat gaan, wie weet wat er dan weer gebeurt. Hij loopt natuurlijk zoo'n Zondag in de kroegen en je weet, hoe hij dan is.

— Als hij met jou gaat net zoo goed, kwam juffrouw Verners, en dan wordt jij nog het slachtoffer.

Hij haalde de schouders op.

— Ik kan nog een beetje met hem omspringen en oppassen, dat hij niet te veel drinkt.

— Ja, dat heb je 3 weken geleden gezien. Toen had je bijna...

Leen tastte in zijn zak en trok de revolver een eind te voorschijn, dat de blinkende loop zichtbaar werd.

— Daar heb 'k op gerekend, zei hij, hij zal mij niet...

Juffrouw Verners was onwillekeurig een stap teruggeweken.

— Gut Leen, kwam ze verschrikt, pas toch maar op met dat ding.

Hij had de revolver al weer in zijn zak laten glijden, glimlachte even en stak haar de hand toe.

— Wees maar niet bang, zei hij. Nou dag. Doe de groete aan Kees.

Juffrouw Verners liep tot de trap toe mee, keerde dan hoofdschuddend in de kamer terug.

Op straat dacht Leen nog even aan de woorden van zijn zuster terug. Ja, 't was wel gevaarlijk met zoo'n ding in je zak. Maar hij kon er toch zijn eigen leven niet aan wagen.

Vlug liep hij nu de Zondagsche straten door. Dicht bij zijn kosthuis kwam hij Arie al tegen. Die scheen al wat gedronken te hebben, want z'n oogen stonden niet heelemaal gewoon meer.

— 'k Heb al op je loopen wachten, zei hij norsch.

— Ja, 'k ben even bij Klaar geweest, vertelde Leen.

— Bij Klaar ? Wat doe je daar ?

Leen zei maar niets, wandelde nu rustig met hem op. Maar al gauw wou Arie naar de kroeg.

— Laat ons nou maar bij het bier blijven, zei Leen, toen ze wat bestelden.

Arie knikte, bestelde ook bier en later nog een glas. Maar in een volgend café, waar ze gingen biljarten, nam hij een klare.

— Jij betaalt zeker wel hé ? kwam hij glimlachend, ik ben al platzak.

Leen knikte.

— Dat 's goed, zei hij, maar drink dan bier.

— Dat zal 'k zelf wel weten, norschte Arie.

Zij bleven daar een tijd en Arie dronk er drie borrels. Toen Leen er wat van zei, stoof hij op. Zijn oogen begonnen ook al vreemd te staan en telkens ruziede hij.

— We moesten maar naar huis, gaan, meende Leen, toen ze het café uitkwamen.

— Naar huis ? Waarom ?

— Nou ja, kwam Leen voorzichtig, je weet ook wel, dat het voor jou...

— Bemoei je met je eigen zaken vent, bromde de ander.

Leen zei niets meer, stapte weer een ander cafétje met hem binnen. Maar hij werd hoe langer hoe lastiger en zijn oogen rolden wild door zijn hoofd.

— Ik ga naar huis, zei Leen eindelijk beslist opstaande.

— Dat moet jij weten bromde de ander.

— Ga nou ook mee, vermaande Leen.

Maar de ander sloeg met de vuist op het tafeltje, dat het wankelde.

— Ik doe het niet, bulderde hij.

Toen Leen bij de deur was, kwam hij hem achterop.

— Zeg eens, zei hij, zou ik dat nieuwe pak van je aan mogen hebben. 'k Zie er zoo uit.

Leen aarzelde, keek even langs de gestalte voor hem en over de kleeren, die met bier en sigarenasch bemorst waren.

— Doe je het niet? schreeuwde Arie.

— Kom maar mee dan, zei Leen, plotseling besloten.

Op den weg naar huis trachtte hij den ander te overreden niet meer naar de kroeg te gaan. Maar die werd steeds nijdiger. En zwijgend klommen ze eindelijk in Leen's kosthuis de trap op naar zijn zolderkamertje. Daar zocht Leen in de kast zijn nieuw pak kleeren uit.

— 'k Kan de broek maar niet vinden, zei hij eindelijk zich afkeerend.

De ander keek hem spottend aan.

— Zeg, m[illegible]een smoesjes.

— Waarachtig niet, verklaarde Leen.

— Denk je, dat 'k je niet snap, kwam de ander nijdig. Maar zeg het dan liever. Met die smoesjes houd ik me niet op.

Hij kwam naast hem staan voor de kast. Toen Leen terzijde keek, schrok hij van den vreemden glans in zijn oogen en onwillekeurig tastte hij naar de revolver. Arie zoekend in de kast, vloekte binnensmonds.

Maar eensklaps keerde hij zich naar Leen. Zijn handen tasten in zijn zak.

— Wou je wat ? vroeg de ander, terugwijzend.

— Ja, grijnslachte hij en kwam een stap naar hem toe.

Maar Leen had zijn revolver al te voorschijn gehaald.

— Als je niet staan blijft, schiet ik, dreigde hij.

— Durf eens, brulde de ander, zijn hand uitstekend.

— Arie.

Leen had de revolver gericht. En toen de ander hem naderen wou, trok hij af.

Geruischloos zakte Arie op den grond neer.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

STAATSCOMMISSIE EVENREDIG KIESRECHT.

Bij Kon. besluit is :

1o. Een staatscommissie ingesteld tot onderzoek van de vraag, welk stelsel van evenredig kiesrecht voor onze vertegenwoordigende lichamen het verkieslijkst is ;

2o. aan deze commissie opgedragen dit stelsel in een of meer wetsontwerpen, voorzien van de noodige toelichting, te belichamen ;

3o. bepaald, dat de commissie nopens alle zaken, waaromtrent zij niet eenparig oordeelt, bij meerderheid van stemmen zal beslissen, doch dat het den leden vrijstaat hun gevoelen, van dat der meerderheid afwijkend, in een afzonderlijk advies tegelijk met dat der commissie aan Ons te doen kennen ;

4o. aan de commissie de bevoegdheid verleend, zich door deskundigen te doen voorlichten en dezen als adviseerend lid tot hare vergaderingen toe te laten.

MEISJE AANGERAND.

Men schrijft uit Horst :

Toen de jongedochter S. zich dezer dagen over den weg naar Tienray begaf, kwam plotseling een man uit het struikgewas op het meisje af. Gillend liep het kind den weg in waar ze een arbeider had bezig gezien. Deze, met een riek gewapend, ging met het kind wederom in de richting van den verdachten persoon, doch hij maakte zich vlug per fiets uit de voeten.

DE CHOC-JES-CLUB.

Er is een Choc-jes-club opgericht. In Amsterdam natuurlijk ! Alleen daar kan een Choc-jes-club succes hebben.

Wat, geachte lezer, weet gij niet, wat een Choc-jes-club, wat de Choc-jes-club is ? Denkt u eens goed na. De Amsterdammer snoept graag, en... de Amsterdamsche zakenman is handig. Het doel van de Choc-jes-club kan natuurlijk enkel en alleen zijn, de chocolaad nog populairder te maken, dan ze al is. Het idee tot de oprichting van de club ging uit van een paar leuke koekebakkers. Zij verzonden een circulaire, waarin men kon lezen, dat het fooitjesgeven de eerste halve eeuw de wereld nog niet uit is. Maar het is voor kellners, conducteurs, dienstmannen, politieagenten, enz. dikwijls bijna een beleediging, wanneer hun een stuiver of een dubbeltje wordt aangeboden. Geeft men ze een sigaar, dan is hun dat veel aangenamer (wij hebben wel anders gehoord van de betrokkenen !). Een sigaar kost echter spoedig drie cent, en voor vele kleine diensten is dit... een te hooge belooning. De Choc-jes-club stelt zich nu ten doel, het „chocolaadje" als betaalmiddel te doen circuleeren, om de „platte" fooi te vervangen. Voor heeren, die niet rooken, en die dus gewoonlijk geen sigaren bij zich hebben, is het choc-je een ware uitkomst. Ook hun vrienden zullen zij gaarne eens de choc-jes-koker voorhouden. De dames kunnen niet meer de afternoon-tea gebruiken zonder hun choc-jes-étui. Kortom, de choc-jes-beweging voorziet in een behoefte, en er valt niet aan te twijfelen — alles natuurlijk volgens de oprichters van de club, de koekebakkers, die de „presenteer-chocolaadjes" verkoopen ! — of spoedig zal het moderne choc-je precies zoo populair zijn, niet alleen bij de baarddragende helft, maar ook bij het zwakkere geslacht, als de sigaar of de dames-cigaret.

Lach er niet om, lezer. Zeker, de „leden" van de club zullen niet de Koninklijke goedkeuring op hun vereeniging vragen. Het voorloopig comité zal wel een voorloopig comité blijven. Maar er zijn enkele duizenden circulaires in zee gestuurd, en wanneer ge meent, dat iedereen zich over het idee van de koekebakkers — maar dat de oprichters koekebakkers zijn, zeggen wij hier in vertrouwen — zal verwonderen, zijt gij al te naïf.

GEEN MELK MEER.

Te Hengelo werd Maandagavond een vergadering gehouden van ongeveer 1000 melkgebruikers om te beraadslagen, wat er gedaan kan worden om den prijs der melk op 8 cent per liter terug te brengen. Besloten werd geen melk, noch eenig ander product der melkinrichting te nemen, zoolang de verhoogde prijs gehandhaafd blijft. Verder werd een comité van actie benoemd dat met den directeur der coöperatieve melkinrichting een bespreking zal houden om den vroegeren prijs terug te krijgen.

BETER LAAT ALS NOOIT.

Te Oostwold is een paartje in ondertrouw opgenomen, waarvan de bruidegom 72 en de bruid 59 jaren telt.

Hij waagt het voor den 3en, zij voor den 2en keer. Pr. Gr. Ct.

DOLLE KOE.

Zaterdag zou de landbouwer J. Verkerk te Strijen zijn vee naar den stal halen. Op de werf gekomen, scheen een der koeien plotseling razend te worden wierp zich door de heining en rende den polder in. Pogingen om het dier te vangen, waren vruchteloos. Toen ontstond er een wilde jacht op het dier, dat gevaar voor de omgeving kon opleveren. Na door 12 schoten getroffen te zijn, stortte het in een sloot, waar het werd afgemaakt.

ZWARE MISHANDELING.

Te Hengelo, Overijsel, werd de fabrieksarbeider E. Dinsdagavond op een afgelegen voetpad door twee manspersonen aangevallen, die hem zoodanig met een gummistok sloegen, dat een zijner beenen brak.

De daders maakten zich daarna uit de voeten.

Met moeite wist E. kruipende den straatweg naar Borne te bereiken, waar hij door een voorbijganger werd opgemerkt.

De politie zoekt ijverig naar de daders.

België.

HOOG WATER IN BELGIE.

De Maas is tengevolge van de ontzaglijke watermassa's, welke uit Frankrijk afkomen, op verschillende plaatsen buiten hare oevers getreden.

In de stad Luik was het waterpeil Woensdag 1.07 meter boven zijn normale hoogte.

De brug aan de industriekade, staat dan ook gedeeltelijk onder water. De vloed stijgt nog steeds en men vreest, dat de val nog wel eenige dagen zal uitblijven, daar ook de zijrivieren van de Maas voortdurend wassen.

Duitschland.

HOOG WATER.

Uit Dusseldorf komt het bericht, dat de waterstand van den Rijn, in den nacht van Maandag op Dinsdag nog voortdurend steeg. De weilanden zijn over een groote uitgestrektheid overstroomd.

Aan de Lahn zijn twee personen, tengevolge van het stijgen van het water, om het leven gekomen. Te Diez verdronk een kind ; bij Baldminstein kwam een arbeider om het leven.

Frankrijk.

PEGOUD REEDS OVERTROFFEN.

Chevillard is er te Buc in geslaagd de „looping" te volbrengen in gezelschap van een passagier.

Perreyron — de houder van het hoogte-wereld-record — en Domenjoz hebben beiden eveneens te Buc „kopje geduikeld". 't Wordt een algemeene liefhebberij !

ADVERTENTIËN.

Als uw kind hoest!

het stemmetje heesch is, de oogjes tranen, en het kind klaagt over keelpijn en hoofdpijn, weet dan, Moeders, dat Uw kind zwaar verkouden is, dat misschien wel een hevige kinkhoest in aantocht is? Weet, dat snelle hulp thans dubbele hulp is. Verzacht het lijden van Uw kleinen, voorkomt de ernstige ziekten, welke Uw kinderen bedreigen, door onmiddellijk de Abdijsiroop toe te dienen. De Abdijsiroop bevat beslist geen schadelijke bestanddeelen, verzacht onmiddellijk de pijnlijkste keel en den scherpsten hoest, vernietigt de ziektekiemen en werkt versterkend op borst en longen en geneest alle borst-, long- en keelaandoeningen. Ziehier weder een bewijs uit velen.

Mevrouw H. Larmené, Jacob Cremerstraat, 33, te Arnhem, verklaart ons :

„Mijn zoontje Charles erfde, toen hij 5 jaar oud was, van andere kinderen kinkhoest over welke ziekte zich zoo ernstig liet aanzien, dat wij dag en nacht aan zijn bedje moesten waken. Hij hoestte hartverscheurend, de slijm wilde maar niet loskomen en dan was hij zoo benauwd, dat mijn arme jongen soms blauw zag. Soms dreigden de hoestbuien hem te doen stikken, en wat ook werd aangewend, niets gaf verlichting. Gelukkig gingen wij er toe over de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo aan onzen lieveling te geven, en het succes hiervan was buitengewoon. Reeds de eerste flesch deed zooveel slijm loskomen, dat de benauwdheden en de hoestbuien verminderden. Hoopvol gingen wij met de Abdijsiroop voort; en inderdaad, toen onze lieveling 3 flacons Abdijsiroop gebruikt had, was hij grondig genezen en heeft nergens last meer van."

Deze overtuigende verklaring bewijst weer, dat de

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

een uitstekend middel is, dat jong en oud geneest van asthma, pleuris, catarrh, bronchitis, influenza, slijm- en kinkhoest, de hevigste verkoudheid, den hardnekkigsten hoest, heeschheid, keelpijn en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering!

Prijs per flacon van 230 gram f 1.— ; van 550 gram f 2.— ; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

AKKER GESCHUTTERD

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. P. KONINGS. *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D. SLOOT, *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, A. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

C. Steinmann-Pechtold

Rechterstraat - Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen - IJzerwaren - Galanterien.

Ontvangen eene groote sorteering

Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels, Geëmailleerde Fornuizen.

Verder een mooie collectie Tegelplaten, Kolenbakken met deksels, Gruisbakken, Vulemmers, Kolenschoppen, Poken, Vuurtangen, Vuurschoppen.

Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns.

Hanglampen, Ganglampen, Looplampen, Muur- en Nachtlampjes.

VLEESCHHAKMACHINES en alle onderdeelen.

Waschmachines, Wringmachines, Mangels.

BASCULES, MATEN en GEWICHTEN.

Koperen en tinnen Bedkruiken en Stoven.

Beleefd aanbevelend,

C. STEINMANN-PECHTOLD.

De grootste sorteering. De billijkste prijzen.

No. 95 WOENSDAG 26 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Voor de onderwijzers alleen is geen geld.

Erckmann en Chatrian hebben ergens geschreven: Er is altijd geld geweest voor koningen, generaals, professoren, rechters, vestingen, kanonnen, enz. enz. maar als de onderwijzer, de opvoeder des volks om een behoorlijk salaris komt dan zijn altijd de kassen ledig.

't Is zoowat een jaar of zestig geleden dat dit over de wereld geklonken heeft, doch deze oude geschiedenis blijft nog immer waar.

Er is ook in ons land nog geen geld te vinden tot verbetering van de positie der onderwijzers.

Onder het vorig christelijk ministerie was er geen geld en onder dit vrijzinnig ministerie zal er wederom geen geld zijn.

In den onderwijzersstand heerscht dan ook volstrekt geene tevredenheid, tenminste wat de salarisregeling betreft. En in onderwijsbladen van onderscheidene richting wordt dat „geen geldhebben" nog al vrij scherp gecritiseerd.

O.

* * *

De Katholieke School, het orgaan van de R.-K. openbare onderwijzers, geeft in zijn nummer van 9 Oktober een lijst van drie kolommen met op de begrooting voor 1914 voorgestelde salarisverhoogingen, tezamen voor 34 groepen van ambtenaren.

Dat gaat als volgt — wij doen maar een greep:

Hoofdstuk III. Buitenlandsche Zaken.

1. Een bedrag van f 1000 wordt aangevraagd, om het aanvangstraktement van den chef van het Kabinet van den Minister te brengen van f 5000 op f 6000.

2. Het traktement van den tweeden kanselier bij het gezantschap te Parijs wordt met f 600 verhoogd.

3. De jaarwedde van den secretaris tolk met den persoonlijken titel van Gezantschapsraad te Tokio, wordt gebracht van f 7000 op f 8000.

4. Zoowel te Rio de Janeiro als te Melbourne is de duurte van het leven in sterke mate toegenomen. De verblijfsvergoeding der titularissen aldaar wordt mitsdien voor ieder hunner met f 2000 verhoogd.

Hoofdstuk V. Binnenlandsche Zaken.

14. Kunsten en Wetenschappen. Gelden zijn uitgetrokken voor de herziening van de regeling en verdere beloonigen der ambtenaren enz. bij 's Rijks archieven. Het komt den Minister voor, dat de nieuwe regeling de volgende zoude zijn:

Algemeene Rijksarchivaris f 3700—4500 in 8 jaren; Rijksarchivarissen in de provincie en archivarissen aan het Algemeen Rijksarchief f 2800—3600 in 8 jaren; Hoofdcommiezen f 2400—2700 in 4 jaren; commiezen f 2000—2300 in 4 jaren; adj. commiezen f 1300—1900 in 8 jaren; klerken amanuensissen en binders f 600—1000 in 8 jaren; concierges, portiers, stokers en verdere bedienden f 600—1000 in 8 jaren.

Het ligt in de bedoeling de nieuwe regeling te doen ingaan met 1 April 1914.

Hoofdstuk VI. Marine.

18. De traktementen van de commiezen en adjunct-commiezen, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, bereikt hebben, en die — hetzij wegens het niet bestaan van vacatures, hetzij omdat de hun opgedragen taak hen niet in aanmerking doet komen voor bevordering — in hun rang gehandhaafd moeten blijven, indien hun ijver en hunne toewijding niets te wenschen laten, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging te verhoogen met f 100 en na nogmaals drie jaar met f 100, tenzij, naar de hierboven gestelde regelen, aanspraak bestaat op de extra periodieke traktementsverhooging.

Enz. Enz.

In het No. van 16 Oktober schrijft nu een der redakteuren het volgend stuk naar aanleiding van bovengenoemde lijst:

*** Getuigt!

Het artikel De Staatsbegrooting, door Joh. de Zwarte, geplaatst in 't laatste nummer van de Kath. Sch., was wel leerzaam, al viel het moeilijk onder 't leven altijd zijn ziel in lijdzaamheid te bezitten.

Leerzaam, want:

Een Nederlandsch onderwijzer honoreert de Nederlandsche Staat met f 500. en nog voor zijn 64e levensjaar brengt hij 't tot f 825.— met hoofdakte zelfs tot f 925.—. Maar..... een Nederlandsch portier bij Marine begint met f 600.— en haalt in acht jaar f 1000.—. Conclusie: Collega's, laat je jongens „studeeren" voor Marine-portier!

* * *

Alle departementen vragen geld, hier meer, daar minder, voor positie-verbetering van ambtenaren. Lettend op den duur der periodieke verhoogingen, zien we dan, dat geen hunner 't 20 jaar heeft uit te zingen, voor hij aan zijn maximum geraakt.

Acht, tien, elf jaar, maar nooit 20. Alleen de onderwijzers, wijl men ze zoo'n geweldig goed hart toedraagt, behoedt men 20 jaar lang voor de gevaarlijke weelde van een maximum-salaris! Zeker, wij schoolmeesters hebben er beslist de beentjes niet naar, om reeds op den aanvalligen leeftijd van 35 jaar onze maximum-wedde te kunnen dragen, zeggen ze op 't Binnenhof!

* * *

De meeste verhoogingen komen los om de 2 — 4 — 6 jaar, dikwijls al met 1 — 2 — 3 dienstjaren. En door verhoogingen van in doorsnee 100 pop. Maar..... de onderwijzers moeten telkens vijf jaar wachten en krijgen dan 75 of 50 gulden, één keer slechts f 100. Alles uit loutere liefde voor 't veel geprezen en nog meer gesmade paedagogendom!

* * *

Men leze al die positie-verbeteringen nog eens na en zegge ons dan, hoeveel „kindertoeslagen" er bij zijn.

Geen enkel, hè? Alleen een onderwijzerspositie wordt „verbeterd" met een kindertoeslag. Om de telgjes van andere functionarissen bekreunt de onbarmhartige Nederlandsche Staat zich niet. Zijn liefde „treft" enkel de wurmpjes, die uit een schoolmeester geboren worden!

* * *

Leerzaam! Want uit deze dingen blijkt nogmaals, hoe men in Den Haag hardnekkig in ons ziet een zeer bijzonder slag van individuen, met andere ambtenaren in geenen deele op een lijn te stellen. Een schoolmeester, een Nederlandsche schoolmeester, is nu eenmaal een middelpuntig creatuur, hè, en moet dienovereenkomstig behandeld worden.

Vandaar, dat voor ons aan de Nederlandsche Munt geen nieuwe stuivers worden geslagen, laat staan gouden vijfjes. Wij worden betaald met oratorische dubbeltjes en lyrische rijksdaalders!

Maar aan onze opleidingsscholen, waar zoo geestdriftig pleegt geboomd te worden over methodiek, leert, helaas, niemand ons volgens welke methode men voor kletsmunt bij den bakker een brood of bij den kleermaker een nieuw jasje loskrijgt! Da's ook een tekort in onze opleiding! En niet het minste!

Wij zijn nu eenmaal de beurtelings met lof omkranste en met steenen gegooide Nederlandsche volksopvoeders, die 't kunstje van den mulder moeten leeren: om te leven van den wind.

* * *

Cort v. d. Linden: In 1914 krijgen jullie... niets. In 1915 krijgen jullie... nog niets. In 1916... Nu ja, dat zal mijn opvolger je wel zeggen. Maar hoogstwaarschijnlijk neemt die voor zich ook wel weer een paar jaartjes uitstel...

En dan verbaast men zich, dat de onderwijzerspers in gloeiende verontwaardiging soms grijpt naar woorden, die snijden als scheermessen en er in hakken als slagzwaarden? Alsof we inderdaad pédant genoeg waren, om ons gevleid te voelen door complimenten zonder centen! Alsof we naïvelingen waren, die zich door de slimmelingen der politiek met een fopspeentje den mond lieten stoppen!

Collega's! Als het Alg. Salaris-Comité de banieren ontplooit en de krijgstrompet steekt, dan hopen wij u gerced te vinden! Allen.

Waar eenmaal honderden in Baron's rede als in een lied van leed, hoorden uitklagen hun lange ellende, daar zullen nu even zoovele duizenden getuigen, nogmaals getuigen, van hun nijpenden nood en hun grievende verwaarloozing!

Zoo zij 't.

* * *

De Regeering en de Tweede Kamer kunnen uit de teleurstelling en de verontwaardiging die uit bovenstaand stuk spreken, en die in de onderwijzerswereld algemeen zijn, besluiten, dat de Nederlandsche onderwijzer niet zal aflaten, vóór hij een behoorlijk salaris ontvangt.

Wordt vervolgd.

Voor liefhebbers van Land- en Tuinbouw.

STAATSZORG:
ZUIVELCONSULENTEN.

Onze medewerker C. B. schrijft ons:

Ter gelegenheid van de Nationale en Internationale Landbouwtentoonstelling in Sept. j.l. te 's Gravenhage heeft de directie van den Landbouw, evenals in 1907, een geschrift gepubliceerd, waarin een overzicht wordt aangeboden van den tegenwoordigen stand der Regeeringsbemoeiingen met betrekking tot den landbouw. Wij willen in de volgende artikelen een en ander daaruit mededeelen, opdat onze lezers zich ten naastebij een voorstelling kunnen maken van de Staatszorg voor den Landbouw waaromtrent bij zeer velen nog zoo groote onkunde bestaat. Wij gaven reeds een en ander daarover in onze stukjes over den Phytopathologischen Dienst te Wageningen en de Rijksseruminrichting te Rotterdam. Nu willen we iets schrijven over de Zuivelconsulentschappen; vooraf echter, ter korte inleiding, dient de lezer te weten, wat men eigenlijk onder de Directie van den Landbouw verstaat.

De directie van den Landbouw, zijnde een onderdeel van het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel, is een samenvoeging van de afdeelingen van dat Ministerie, waar de landbouwaangelegenheden worden behandeld, en van het centrale beheer van eenige diensttakken op landbouwgebied welke buiten dat Departement liggen, namelijk van: den dienst van het landbouwonderwijs (vee-artsenijkundig onderwijs inbegrepen); idem van de Rijksland- en tuinbouwleeraren en de aspiranten alsmede van de veeteelt-consulenten; idem van de veeartsenijkundigen dienst, waaronder begrepen de keuring van voor uitvoer bestemd vee en vleesch; idem van het Staatsboschbeheer; idem van de zuivelinspectie en de zuivel-consulenten met hun assistenten; idem van de Rijkslandbouwproefstations en het Rijkszuivelstation.

Aan het hoofd der Directie, bij welke voor zoover zulks wenschelijk blijkt, de Inspecteurs, hoofden van de takken van dienst, geplaatst zijn, staat de directeur-generaal van den Landbouw.

De Directie is gesplitst in een bureel van den Algemeenen Dienst en zeven afdeelingen, welke zijn: Afd. I Onderwijs, Afd. II A. Veeteelt, Akkerbouw en Tuinbouw. B. Uitvoering van verschillende Wetten. Afd. III Veeartsenijkundige dienst. Afd. IV A. Algemeene Landbouwwetgeving. B. Boschbouw en Domeinen. Afd. V Zuivelbereiding en Laboratoria. Afd. VI Verslagen en Statistiek. Afd. VII Secretarie en Expeditie. Na deze inleidende regelen komen we tot de Zuivelconsulentschappen.

De instelling daarvan dagteekent van het jaar 1889, toen de Friesche Maatschappij van Landbouw een vasten ambtenaar benoemde, die zich als consulent geheel zou wijden aan de bevordering van de belangen der zuivelbereiding; de Regeering steunde met een subsidie van f 1000. Dat voorbeeld werd in 1893 gevolgd in de provincie Zuid-Holland, in '95 in Noord-Holland, en achtereenvolgens werden in alle provinciën zuivelconsulenten aangesteld, het laatst, in 1900, in Groningen en Overijsel, omdat men weldra inzag de gunstige gevolgen van de aanstelling van een dergelijk ambtenaar voor een gezonde ontwikkeling van het zuivelbedrijf.

In bijna alle provinciën ging 't ini-

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

24).

Langzamerhand vertraagden zij hun stap. Eensklaps stond Kasper stil, legde zijn hand op den arm van Hugo en zeide:

„Hier is het de plaats om afscheid te nemen".

„Wat? Ga je Brussel verlaten?"

„Ik trek mij uit de wereld terug", antwoordde Ofhuys.

„Is je iets tegengeslagen?"

„Neen".

„Dan begrijp ik er niets van".

„Ge zult me spoedig genoeg begrijpen".

„Neen", zei Hugo, „ik zal het nooit kunnen begrijpen, dat een jong man, wiens roem iederen dag grooter wordt, zijn jeugd en zijn talenten in een klooster gaat begraven. Wat ontbreekt je? Ge verheugt je in de gunst van den vorst. Je bezit meer inkomsten, dan je kunt verteren; je bent eerzuchtig. Wat wil je nog meer?"

„Veel, oneindig veel meer; doch luister. Ik weet, dat ik je kan vertrouwen. Je bent mijn vriend. Het is iets heel intiems, dat ik je ga verhalen. Jij hebt gelijk, ik ben eerzuchtig. Reeds als kind vroeg ik mij dikwijls af: „Wat zal ik worden?" Ik gevoelde, ik vermoedde, dat ik een bestemming had.

„Het leek me onmogelijk, dat ik mijn geheele leven een gewoon leven zou leiden. Ik geloofde, dat ik een bijzondere roeping had, dat God iets bijzonders van mij verlangde. Waarom, weet ik niet, ik voelde het. En toch dacht ik over meer dingen na, dan andere kinderen op dien leeftijd. Hetgeen er in mij omging, kwam zelden aan het licht. Ik had een teruggetrokken natuur, mijn binnenste legde ik voor niemand open en ik zocht meestal de eenzaamheid op.

„Ik weet niet, wanneer de poëzie voor mij begon; ik geloof, altijd dichter geweest te zijn, niet door den vorm maar door het gevoel. Mijn studiën waren, zonder me erop te beroemen, mooi, je weet het, en ik werd dan ook voor de loopbaan der letteren bestemd. Mijn hoogste eerzucht was welsprekendheid en de woorden van Gregorius van Nazianze kan ik tot de mijne maken, dat zij mijn hart heeft bezeten. Juist in dezen tijd kwamen wij met elkaar in kennis en je weet nog wel, hoe gejaagd ik werkte om een schitterend succes te behalen.

„Ik maakte mysteriespelen, redevoeringen en gedichten. Ik moet het eerlijk bekennen, mijn eerste succes bedwelmde mij een weinig, en van lieverlede verflauwde de godsdienst mijner kindsche jaren. Waarvoor ik den hemel niet genoeg danken kan, is, dat noch mijn tooneelarbeid, noch het gezelschap der jonge lieden mij konden meeslepen op den weg der genotzucht. Ik weet niet, of het uit eerbied was voor mijn ziel, of wat gij mijn genie noemt, maar mijn jeugd bleef vrij van die gebreken, waarvoor men zoo gemakkelijk vergeving over heeft. Ik bewaarde mijn lichaam rein, minder uit zucht om braaf te blijven, dan om groot te worden. Ik wilde mijn geest slechts met grootsche gedachten en mijn hart met vriendschap doen bezighouden".

De stem van Kasper daalde.

„Nooit zult gij beseffen, hoe dierbaar gij mij zijt", zeide hij, de hand van Van der Goes drukkend, „nooit".

„Maar", antwoordde Van der Goes, „die vriendschap betaal ik u terug".

„Vier jaren lang", hernam Kasper, „leefde ik in een bedwelming. De roem der menschen, welken ik zoozeer gewenscht had, betaalde mijn arbeid en beantwoordde aan mijn verwachtingen. Karel de Stoute schonk mij zijn gunst; ik was de gelijke van de hoogste edellieden. Eens had ik lust mijn handschift van den „Leliënhof" door de handen van een monnik van het Roode klooster te laten corrigeeren, wiens bekwaamheid als zoodanig van algemeene bekendheid was. Ik begaf mij naar het klooster; ik gaf mijn gedicht aan een der broeders, en na hem verklaard te hebben, wat ik van zijn talent verlangde, verzocht ik hem, mij de abdij te laten zien. De bekoorlijkheid dezer eenzaamheid boeide mij en ik bracht er verscheidene dagen door. Ik zag van nabij mannen, veel geleerder dan ik en toch veel nederiger. Ik vergeleek de grootheid mijner verwachtingen met de kleinheid van mijn eerzucht. Het kloosterleven greep mij aan, sleepte mij mede; het scheen mij plotseling, of ik voor de eerste maal helder in mijn ziel zag.

„Het kloosterleven, — is het niet het ideaal der menschelijke volmaaktheid en het laatste woord van het geluk? In welk een kalmer en grootscher atmosfeer zou ik ooit mijn gedichten kunnen samenstellen? Wat zou na dezen arbeid, waarvan mij alleen de zoetigheden kennen, mijn belooning zijn? Hier geen toejuichingen, die zoo spoedig verstommen; van roem, door een broos en wankelbaar geluk — maar hier zou ik een hemelsche verwachting, een vreugde zonder schaduw ondervinden; van dit werk, voor God ondernomen, zou God de belooner zijn. Op den dag, dat deze gedachte in mijn geest opkwam, maakte zij zich geheel van mij meester. De wereld kwam mij leeg voor en ik zwoer, mij in een woestijn te zullen opsluiten, om mijzelven weer terug te vinden".

„Dus is het daaraan te danken", vroeg Hugo van der Goes, „dat uw nieuwe werken zooveel schooner zijn dan uw oude".

„Ja", gaf Kasper ten antwoord.

„Bleeft gij lang in het klooster?"

„Ik had er mij slechts voor twee dagen heen begeven, en bleef er drie maanden".

„En de superior spoorde u zeker aan".

„Hij liet mij een proeftijd doorstaan".

„Welke?"

„Hij verplichtte mij om opnieuw zes maanden in de wereld te verkeeren".

„En gij hebt gehoorzaamd?"

„Ja; omdat ik zeker van mijzelven was. Ik maakte voortdurend mijn opwachting bij den hertog van Bourgondië; men vertoonde mijn drie laatste mysteriespelen. Ik zag mij toejuichen, met eer en roem overladen; de hand van een der rijkste erfgenamen van Brussel werd mij aangeboden. Al het aardsche stelde zich onder duizenderlei vormen aan mijn oog voor, en toch verlangde ik vurig naar de stille kloostercel terug".

„Zulk een onthechting..."

„Is zoo erg niet als zij lijkt; wij moeten alles toch eens verlaten. Waarom ons hart aan iets te hechten, wanneer dit hart door één woord kan breken, door één voorval kan gebroken worden? Gij zult mij tegenwerpen, dat ik toch een offer doe. Maar zou God eens geen grootere offers vragen, wanneer ik geen gehoor gaf aan Zijn roepstem? Ik zal mij blijven wijden aan de letteren; ik zal blijven schrijven. Mijn ideaal is te zuiver, dan dat de liefde van een schepsel mij zou kunnen tevredenstellen. Ik geef mij over aan de onsterfelijke waarheid, aan de eindelooze liefde".

Kasper hield eensklaps stil; hij sprak met een bewogen stem en een heilig enthousiasme schitterde op zijn gelaat.

„Ik zal uw gemis erg gevoelen", zeide Van der Goes, „maar ik zal u niet betreuren".

„Het Roode Klooster is niet ver van Brussel; gij kunt er komen en in de kalmte, die ieder daar omringt, edele inspiratiën vinden".

Hugo wees plotseling naar de Kapel van Onze Lieve Vrouw ter Sneeuw.

Alena, verwonderd, dat zij haar echtgenoot niet zag terugkeeren, was hem tegemoet gekomen, met haar kind op den arm.

„Daar", zeide Hugo, op haar wijzend, „daar zie je mijn inspiratie".

Men voegde zich weer bij elkaar en een half uur later sloegen zij weer den weg naar Brussel in.

„Vaarwel dan, vriend!" zuchtte Van der Goes.

„Neen, tot weerzien! Ik verlang van je een belofte".

„Wat dan?"

„Ge moet me beloven, bij mijn intrede in het klooster tegenwoordig te zijn!"

„Dat zal ik".

En tot in zijn diepste binnenste geroerd, wendde de schilder zich af, om zijn ontroering te verbergen.

XI.

Hugo was weder in zijn atelier gezeten, terwijl zijn vrouw met haar kind voor hem poseerde als Madonna met het Goddelijk Kindje. De groep moest dienen voor een schildering die de „rust op de vlucht naar Egypte" moest voorstellen. Een prachtige lelie was naast de jonge moeder geplaatst, volgens de gewoonte der meesters van dien tijd, die hunne madonna's door de

tiatief tot de aanstelling uit van de bestaande landbouworganisaties, gesteund met subsidie van het Rijk; evenwel waren de consulenten niet te beschouwen als direct ondergeschikte ambtenaren van die organisaties. Zij bezaten een groote mate van vrijheid om in overleg met een zuivelcommissie, aangewezen door de betrokken landbouworganisaties en in sommige provinciën mede door 't Provinciaal bestuur, de belangen van de zuivelindustrie en de veeteelt te behartigen.

In bijna alle provinciën heeft dus de aanstelling der zuivelconsulenten plaats gehad op initiatief van de bestaande landbouworganisaties, met steun van het Rijk. De ambtenaren zijn echter gehouden aan een door de Regeering goedgekeurde instructie, welke hun voorschrijft zich uitsluitend te wijden aan de belangen van zuivelbereiding en veeteelt en al, wat daarmee in verband staat. De inlichtingen over zaken, het zuivelbedrijf rakende, worden gratis verstrekt, en de door den zuivelconsulent te houden voordrachten zijn kosteloos voor ieder toegankelijk.

Bezwaren, voornamelijk van financieelen aard, deden zich voor. De uitgaven voor het zuivelconsulentschap, gingen de draagkracht van sommige organisaties te boven, provincie, zuivelfabrieken, enz. moesten bijdragen, dientengevolge gevoelde de consulent zich niet onafhankelijk genoeg. Ook ontbrak een goede pensioenregeling.

De Regeering besloot daarom in 1912 de zuivelconsulenten geleidelijk in 's Rijks dienst over te nemen, in Gelderland en Overijsel waren ze reeds provinciaal ambtenaar geworden. Dat geschiedde allereerst in Noord-Brabant Noord- en Zuid-Holland, in dit jaar ook in Groningen, Drente en Zeeland, terwijl Utrecht wel spoedig zal volgen.

Men heeft nu 12 zuivelconsulenten: 1 in iedere provincie, behalve in Noord-Brabant, waar er 2 zijn aangesteld. De meesten beschikken over één of meer assistenten, werkzaam in de laboratoria voor melkonderzoek.

Het volgende moge een denkbeeld geven van de bemoeiingen dier ambtenaren.

Zij geven allereerst onderwijs en voorlichting aan: cursussen in veekennis, idem in melken, aan Rijkslandbouwwinterscholen, aan cursussen voor onderwijzers ter bekwaming voor de akte Landbouw L.-O., aan huishoudcursussen voor boerinnen.

Voorts werden door hen lezingen gehouden, in de jaren 1907—1911 totaal 807, voor totaal 51000 toehoorders.

Het geven van voorlichting, mondeling en schriftelijk, ten opzichte van de zuivelbereiding, behoort voorts tot een van de meest belangrijke onderdeelen van de taak der zuivelconsulenten. Ter bestrijding van bedrijfsstoringen worden herhaaldelijk nauwkeurige onderzoekingen op de bereidingsplaatsen ingesteld en middelen ter verbetering aangewezen. Middellijk wordt getracht de kwaliteit van het zuivel te verbeteren o.a. door het organiseeren of door 't steunen van boter- en kaaskeuringen, stalwedstrijden, melkcursussen en melkwedstrijden. Aan de inrichting van zuivelfabrieken wordt ook voortdurende zorg gewijd, de oprichting van nieuwe en verbetering van bestaande fabrieken bevorderd.

Tal van onderzoekingen verrichten de zuivelconsulenten, als: onderzoek van melk op deugdelijkheid voor de boter- en kaasbereiding; op vervalsching; op samenstelling, ten behoeve van contrôle- en fokvereenigingen of ter contrôleering van zuivelfabrieken; onderzoek van boter en kaas; van water; contrôleeren van instrumenten en chemicaliën, benoodigd voor 't onderzoek van melk of zuivelproducten.

Tot vele organisatie's als boter- en kaascontrôle-stations, zuivelbonden, stierhouderijen, fok- en contrôle-vereenigingen, enz., gaven de zuivelconsulenten den eersten stoot, in vele dezer hebben zij een werkzaam aandeel.

Ook voor de totstandkoming der contrôle op het gehalte der melk is zeer veel aan de zuivelconsulenten te danken.

Vertellen we ten slotte nog, dat de ambtenaren herhaaldelijk deel uitmaken van examen-commissies, dan zal wel ieder overtuigd zijn, dat we in de zuivelconsulentschappen een uiting hebben van staatszorg, welke groote waardeering verdient.

---

een of andere bijzonderheid uit de schilderij, aanduidden, betitelden Hugo zijn groot doek reeds vooruit „de H. Maagd met de leliën".

Midden in zijn arbeid werden twee boden aangediend, dte Hugo onmiddellijk liet binnentreden.

„Van den hertog, Karel van Bourgondië", sprak de een, onder het overreiken van een brief, door een rood zijden koord dichtgebonden.

Ook de ander had een brief bij zich, een perkament: „Van broeder Othuys, novice der abdij „Het Roode Klooster".

Hugo gevoelde een hevige lust om het eerst den brief van Kasper te openen; de etiquette echter verbood hem dit. Den bode van den hertog mocht hij niet laten wachten en dus opende hij het eerste diens brief.

De lippen van Hugo krulden zich tot een trotschen glimlach.

„Breng aan den hertog mijn nederige groeten over en zeg, dat ik er hoogen prijs op stel zijne uitnoodiging aan te nemen".

De page ging het antwoord aan zijn meester brengen.

„Wat is het?" vroeg Alena.

„Hij zegt ons een adellijken titel toe en noodigt ons uit tot een feest op de Senne. Er worden waterfeesten gehouden, schitterende illuminatie ontstoken, enz., enz., het geheele hof zal tegenwoordig zijn".

Wordt vervolgd.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

JUBILEUMZEGELS.

De directeur-generaal der posterijen en telegraphie maakt bekend, dat de jubileumzegels, bedoeld bij Koninklijk besluit van 23 Nov. 1912 (Staatsblad no. 353), te rekenen van 29 Nov. a.s. aan de kantoren der posterijen voor het publiek verkrijgbaar zullen zij.

De ingevolge de aankondigingen in de Nederlandsche Staatscourant van 25 Sept. en 10 Oct. 1913, nos 224 en 237, bij het hoofdbestuur der posterijen en telegraphie aangevraagde hoeveelheden kunnen door belanghebbenden van genoemden datum af aan het postkantoor of het hulppostkantoor, waaronder hunne woonplaats behoort, in ontvangst worden genomen, tegen betaling van het verschuldigde bedrag.

DE OUDERDOMSRENTE.

Naar het „Hbl." verneemt, bedraagt het aantal aanvragen om ouderdomsrente, ingevolge artikel 369 der Invaliditeitswet, tot heden 95.000. De groote stroom der aanvragen heeft thans opgehouden. Naar schatting zullen op 3 December a.s. ongeveer 80.000 aanvragen worden toegewezen. Dit aantal is niet met juistheid op te geven, daar het aantal afwijzingen toeneemt.

VERLEENEN VAN VERLOF AAN MILICIENS.

Omtrent het verleenen van verlof werd, naar de Avp. meldt, door den minister van oorlog o.a. bepaald:

1e. eenmaal per maand zal aan alle militairen verlof worden verleend van Zaterdag n.m. tot Maandag v.m.;

2e. aan hen die zich onderscheiden door gedrag en ijver en door den graad hunner geoefendheid zal meermalen deze gunst worden verleend;

3e. in sommige tijdperken van het jaar, wanneer de oefeningen later aanvangen, kan aan hen, die in of in de nabijheid van het garnizoen wonen, de gunst om op Maandag vóór den aanvang van den dienst van verlof terug te keeren, in ruime mate worden verleend.

In onderscheiden garnizoenen worden verloven, gevraagd om de onder 2 en 3 genoemde reden, in den regel niet verleend.

De minister van oorlog heeft thans van de korpsen mededeeling gevraagd in hoeverre de bestaande bepalingen omtrent het verleenen van verlof worden in acht genomen.

DOOR DE MIST VERDRONKEN.

Zondagavond is de 18-jarige K., houtdraaier te Bodegraven, met zijn fiets te water geraakt. Zijn lijk is later opgehaald.

IN EEN CAFE GESTORVEN.

Zondagavond werd een bezoeker van een café aan de Mariënbrugstraat te Arnhem door hartverlamming getroffen

GASBEDWELMING.

Maandagavond zijn te Amsterdam, tengevolge van het ontsnappen van gas uit den muntgasmeter, in een perceel in de Ratelwachtsteeg, tijdens absentie der ouders, een 5- en een 2-jarig kind bewusteloos geraakt. De buren brachten de kinderen naar buiten, alwaar zij het bewustzijn herkregen. Het oudste kind is ter verpleging in het Wilhelminagasthuis opgenomen.

VOORZICHTIG MET VUURWAPENS.

Op de steenfabriek te Tankbergen bij Oldenzaal heeft Maandag de arbeider A. op een medearbeider geschoten. De kogel trof dezen in het bovenheupbeen, de dader werd gearresteerd, doch later weer in vrijheid gesteld, omdat gebleken was, dat alléén het onvoorzichtig omgaan met het wapen de oorzaak was.

ONVOORZICHTIG.

Zondagavond wilde te Gennep een vrouw onder het rijden uit de stoomtram stappen. Zij geraakte daardoor onder de tram en bekwam zwaar inwendig letsel.

DOODRIJDERS.

Zaterdagavond tusschen 5 uur en half zes, is een 19-jarige wielrijder, die van Den Haag naar Delft reed, op den Rijswijkschen weg, tusschen Rijswijk en de Hoornbrug, aangereden door een naar Den Haag rijdende automobiel.

De jongeman werd tengevolge van den hevigen schok op de rails van de stoomtramlijn Den Haag—Delft geworpen, juist op het oogenblik dat een van Delft komende stoomtram daar zou passeeren. Hij geraakte onder de tram en werd vreeselijk verminkt. De dood moet terstond zijn ingetreden. Het lijk werd naar het politiebureau te Rijswijk vervoerd.

De automobiel reed in volle vaart naar Den Haag door. Het nummer der auto is echter bekend.

REVOLVER OP ZAK.

Den 18-jarigen matroos v. Duyn te Katwijk aan Zee, trof Zaterdagmiddag een ongeluk. Hij had in zijn zak een geladen revolver, die, toen hij door het verzwikken van een voet, kwam te vallen, afging. De kogel drong hem in den buik.

KERKDIEFSTAL.

Te Amby, nabij Maastricht, is Maandagmorgen na de H. Mis, terwijl de pastoor nog in de kerk was, het offerblok gestolen met het daarin aanwezige geld. Van den dader geen spoor.

ONZE NED. VLIEGERS IN ACTIE.

Profiteerend van den bijzonder fraaien najaarsdag, hebben een tweetal onzer Nederlandsche aviateurs, Henri Wijnmalen en luitenant Versteegh, Zondag zeer mooie vluchten volbracht.

Luitenant Versteegh maakte Zondagochtend met z'n Farman tweedekker een mooie overlandvlucht van Soesterberg naar Den Haag en terug naar Soesterberg. Zondagmiddag werd door denzelfden aviateur een schitterende vlucht gemaakt, waarbij hij eene hoogte van 3000 meter bereikte. Door zijn prachtige verrichtingen, schaart deze militaire vlieger zich tegenwoordig onder de bekwaamste Nederlandsche luchtvaarders.

Henri Wijnmalen is bezig zijn vroegere vermaardheid glansrijk te herwinnen. Zondagochtend steeg hij om 8.15 te Soesterberg op, volbracht een tocht over Kampen, Lemmer, Stavoren, Enkhuizen, Amsterdam en kwam, na deze fraaie verrichting, te 10.15 weder te Soesterberg terug.

Te 2.15 vertrok hij opnieuw. De luchttocht ging thans over Amsterdam, Haarlem, Scheveningen, Den Haag, en werd te 4.15 te Soesterberg geëindigd. Wijnmalen, die vliegt met een eendekker-Deperdussin, vertelt van zijn aviatische plannen weinig meer dan zijn stellig voornemen, om de volgende dagen groote vluchten boven ons land te maken. Het eigenaardig toestel, dat door vorm en kleur, veel aan 'n reusachtige katuil doet denken, zal dus zeker nog wel op vele plaatsen in ons land waargenomen kunnen worden.

Zaterdag had Wijnmalen een vliegtocht gemaakt van Genck (Luik) naar Soesterberg, welken tocht hij in zeven kwartier volbracht.

DE MOORD TE AMSTERDAM.

Het N. v. d. H. verneemt, dat Dijkman, de man die indertijd zichzelf beschuldigd heeft de dader te zijn van den moord op het jongetje De Klerk, al zijn daaromtrent afgelegde bekentenissen heeft teruggenomen. Hij zegt nu, alles maar te hebben verteld om in de gevangenis te komen.

Eerstdaags zal waarschijnlijk een beschikking van de rechtbank worden uitgelokt om een onderzoek naar zijn geestvermogens te doen instellen en hem daarvoor in een observatieinrichting te plaatsen.

D. is sedert 15 October opgesloten in het huis van bewaring.

100-JARIG BESTAAT VAN HET 2e REGIMENT INFANTERIE.

Het 2e regiment infanterie te Venlo vierde Maandag zijn eeuwfeest. Des morgens werd een miliatire marsch met muziek door de straten gemaakt.

In den middag had er een feestelijke bijeenkomst plaats in de nieuwe kazerne, waarbij de regimentscommandant een rede hield. Er werd een exercitie en muziekuitvoeringen uit 1813 gegeven.

Des avonds hielden de onderofficieren en minderen een feestmaal, waarna concert op het Marktplein.

Dinsdag werd het feest voortgezet met wedstrijden, muziek en een bioscoop-uitvoering.

Vrouw Majoor, oud-marketenster bij de troepen te Venlo, was Maandag de gast van het feestvierend regiment.

TRAMVERBINDING IN NOORD-LIMBURG.

Naar de „Nieuwe Venlosche Courant" verneemt, zou het bestuur van de tram-maatschappij Venlo—Maasbree—Helden, gisteren de betrokken gemeentebesturen bezoeken, teneinde te vernemen of er voldoende belangstelling voor de tramverbinding Maasbree—Sevenum—Horst—Meerlo—Wanssum, met zijtak Venray, bij de gemeentebesturen zelve is, om vervolgens tot benoeming eener commissie te komen.

TRAM ROERMOND—PRUISISCHE GRENS.

De gemeenteraad van Vlodrop besloot voor een bedrag van f 27.500 deel te nemen in het aandeelenkapitaal der tram Roermond—Pruisische grens, waardoor de totstandkoming van deze tram verzekerd kan worden geacht.

BRANDSTICHTING IN DE KAZERNE TE EDE.

Zondagavond is er wederom een begin van brand uitgebroken in het kazernement voor de infanterie te Ede; dat is in één jaar tijd voor de vijfde maal.

Den eersten keer, ongeveer een jaar geleden, is een kast op een rustkamer uitgebrand; de tweede maal was 12 September, toen er brand ontstond in eenige stroozakken, op een bovenportaal geborgen; veertien dagen later in een mand met vuurmakers in den kelder der onderofficierskeuken; drie weken daarna in een paar kisten op een bovenportaal, waarbij resten van papier, kaarsvet en plankjes van sigarenkistjes werden gevonden.

Thans voor de vijfde maal in de wapenkamer. De schildwacht, die om 10 uur 's avonds wordt verplaatst van het voorhek naar achter de kazerne, bemerkte bij zijn op post komen vuur en rook in het gebouw, waarschuwde den wachtcommandant en met een slang op de waterleiding was men spoedig den brand meester.

Hoe de brandstichter — want men vermoedt misdaad — te werk is gegaan, is een raadsel; de buitendeur was gesloten; niemand is op de wapenkamer geweest na Zaterdagnamiddag vier uur, en de brand moet ontstaan zijn aan den binnenkant van een binnendeur.

Een ingesteld onderzoek heeft weer geen resultaat opgeleverd. Hdbl.

Frankrijk.

DE ACHTURENDAG IN DE MIJNEN.

Met algemeene (569) stemmen heeft de Kamer Maandag de geheele wet op den arbeid in de mijnen goedgekeurd.

Volgens den nu vastgestelden tekst, treedt de wet binnen 6 maanden na haar afkondiging in werking en wordt de werkdag der mijnwerkers bepaald op 8 uur.

Intusschen kan gedurende twee jaren na afkondiging der wet een werkdag van ten hoogste 8½ uur worden geëischt voor de arbeiders die bij het opladen en 't vervoer der kolen werken.

Het geheel der toegestane afwijkingen mag per jaar niet meer dan 60 uren bedragen. Facultatieve afwijkingen mogen niet meer dan 2 maal daags voorkomen.

In buitengewone gevallen tengevolge van gebrek aan brandstof of wanneer de landsverdediging er mee is gemoeid zal de regeering een hooger aantal overuren kunnen gelasten, mits de duur daarvan wordt vastgesteld.

Oostenrijk.

EEN KAPITEIN DOOR EEN SOLDAAT GEDOOD.

Volgens een bericht uit Innsbrück in Tirol, aan de Berlijnsche bladen, heeft een soldaat een kapitein met kolfslagen gedood, terwijl een troep infanterie op weg was, om de wacht voor de kazerne Sas Casseano te Riva af te lossen. De moordenaar sloeg op de vlucht, doch werd spoedig gearresteerd.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 26 Nov. 1913.

— In het nummer van Zaterdag geven wij het volledig raadsverslag van gisteren (Dinsdagavond). Voorloopig slechts de volgende beknopte mededeelingen.

Met kennisgeving was afwezig de heer van Leeuwen. De notulen werden goedgekeurd, nadat de heer v. Lieshout verzocht had een kleine wijziging aan te brengen. Over de aanplakbiljetten sprekende had hij niet het oog gehad op die van Sobriëtas.

Het subsidie aan de Dr. Hoeksvereeniging wordt met algemeene stemmen van 50 op 150 gld. gebracht.

Bij de bespreking van de schoolgeldheffing wil de heer van Oerle het schoolgeld niet met zoo'n groote som (600 gld.) verminderen. Het lid van Krieken pleit daarentegen krachtig voor vermindering. Gewone kostwinnende menschen, die niet aan den arme zijn, voelen het hooge schoolgeld als een heele last. Hij komt veel liever zulke menschen tegemoet dan in de pensioenpremie voor de hoogere gemeenteambtenaren meer te betalen, dan men moet.

In deze laatste kwestie wilde de heer van Oerle voor alle ambtenaren de inkoopsom plm. 3% voor eigen pensioen betalen.

Op voorstel van den heer van Elk wordt echter aangenomen voor alle ambtenaren, werklieden, enz. beneden 800 gld., salaris te betalen; de inkoopsom, 2% voor eigen pensioen en voor weduwen en weezenpensioen dezen zelf 2% te laten betalen. De burgemeester heeft met alle kracht voor alle gemeenteambtenaren gestreden.

Het Kruisverbond krijgt 75 gld. subsidie, vroeger 50 gld. De heer van Oerle protesteert tegen een stuk over hem in de Kruisbanier. 't Lijkt wel, zegt hij, of men in een socialistisch getint vakblad een werkgever eens à faire heeft willen nemen.

De Mariavereeniging krijgt 25 gld. subsidie. Beide voor één jaar.

Over 't Smal Water werd in besloten vergadering gesproken.

De oud-gemeentearbeider behoudt voorloopig zijn toelage van f 104.— De Molenstraat zal vooreerst nog niet geriolеerd worden. Wel de Onrooische straat en een deel der Nieuwstraat. In de Molenstraat vraagt men er zelf niet om, ja er zijn verschillende bewoners, die verzoeken, niet ondergronds te rioleeren.

De v. Os en v. Leeuwenstraat wordt beklinkerd. De zware vrachten zullen verboden worden.

De Gestelsche Weg zal verder hersteld worden en het rijwielpad vernieuwd.

De heer van Oerle meent, dat belastingverhooging noodzakelijk is, gewone inkomsten en gewone uitgaven houden geen evenwicht.

De Voorzitter is 't hiermee niet eens. Het batig saldo bestaat niet geheel uit buitengewone inkomsten en er is ook een groot deel van voor buitengewone werken besteed. Verder worden verschillende buitengewone werken voor een gedeelte uit gewone middelen bekostigd. Zoolang men dat doet is belastingverhooging niet noodig.

Het lid v. d. Horst wijst erop, dat niet, zooals de heer van Oerle zegt, de laatste jaren de schulden der gemeente zijn gestegen. Integendeel zijn onder dit bestuur de schulden verminderd.

In 1906 bedroegen ze f 52000 en daarop zijn in 1906 de groote leeningen voor de wegen van Mevr. Mahie gekomen. Het lid v. d. Horst kan, in tegenstelling met den heer v. Oerle niet over 't financieel beleid van 't vroeger bestuur roemen. De schulden liet 't flink stijgen en den hoofdelijken omslag hield 't laag. Ook heeft de gemeente eenige jaren van den boomenverkoop afgezien.

Het lid van Oerle blijft bij zijn meening, dat er nieuwe bronnen van inkomsten uit belastingen gezocht zullen moeten worden, zooals 't vorig bestuur deed, met 't voorbereiden der straatbelasting.

De heer Ribbe vraagt of 't geoorloofd is Nederlandsche werkelijke schuld uit 't legaat van Van Cooth te verkoopen om de 5000 gld. voor de R. K. Landbouwschool te kunnen storten. 't Is wel veruit 't voordeeligst. Doch de vraag is, of 't mag.

De Raad zal Ged. Staten laten beslissen.

In 't vervolg zal de raad ontheffing kunnen verleenen Kanadaboomen te planten buiten het bebouwde deel der gemeente, bijvoorbeeld langs den Bosschen Weg.

Vervolgens gaat de Raad in geheime zitting tot behandeling van Reclames over den Hoofdelijken Omslag.

— Het concert van de Bondsharmonie, op Zondag en Maandag in het Patronaat, was beide dagen zeer druk bezocht. Het publiek heeft van de muziek, alsmede van de komische voordrachten, werkelijk genoten.

Werden alle muziekstukken even verdienstelijk uitgevoerd, in het bijzonder dient vermeld te worden „Andante et Ronde", waarin de heer M. Stoffels de solopartij bijzonder mooi ten gehoore bracht.

Ook beide komieken, de heeren Machielsen en v. d. Boogaard, komt een woord van lof toe, voor de aardige stukjes, waarmede zij dit concert opluisterden.

Afgaande op het drukke bezoek van dit concert, komt het ons voor, dat de Bondsharmonie zich nog meer dan voorheen in de belangstelling van het Boxtelsche publiek mag verheugen.

HET 12½-JARIG FEEST IN DE PAROCHIE VAN 't H. HART TE BREUKELEN.

De Parochie van 't H. Hart heeft verleden Maandag oprecht feest gevierd. Het gold het 12½-jarig bestaan der Parochie en tevens 't 12½-jarig Herderscnap van den ZeerEerw. Heer Pastoor, J. M. F. Eras.

In alle straten der Parochie wapperde de nationale driekleur. Om negen uur werd er een plechtige H. Mis van dankzegging opgedragen. Daartoe begaf zich om half negen de ZeerEerw. Heer Pastoor, in superplis, gevolgd door de heeren kerkmeesters, verschillende heeren geestelijken en familieleden en omgeven door bruidjes van uit ZijnEerw. woning door het plantsoen naar de kerk, waar eerst 't Veni Creator gezongen werd. De H. Mis werd opgedragen door den ZeerEerw. Heer Eras zelf, geassisteerd door zijn beide heerbroers en zijn neef Dr. Bernard Eras. De WelEerw. Heer Nuyens, kapelaan, fungeerde als ceremoniarius. Frisch en heerlijk klonken de lieve kinderstemmen door het fraaie kerkgebouw, dat voor deze gelegenheid er bijzonder schoon uitzag. Na de H. Mis sprak de WelEerw. Heer Nuyens een kort, kernachtig woord van felicitatie.

Na de H. Mis werd om half elf een bezoek gebracht aan de dagscholen der Eerw. Zusters Ursulinen, die fraai versierd waren en aan de kweekschool St. Ursula. Zeer velen maakten gebruik van de receptie, die van 12 tot 2 uur gehouden werd. Boxtels Harmonie bracht haar Beschermheer een serenade. Na het Lof sprak de Jubilaris zijn Parochianen in hartelijke woorden toe, die tot ieders ziel moeten hebben doorgedrongen. Hij betuigde zijn innigen dank voor de ondervonden belangstelling. Hij zou blijven arbeiden aan den luister zijner Parochie, aan den zedelijken en stoffelijken vooruitgang zijner parochianen, die hem allen, arm of rijk, jong of oud, even lief waren.

De Kerkelijke plechtigheid werd met het „Te Deum" en den zegen van het Allerheiligste, gesloten.

Van de fraaie cadeaux noemen wij de prachtige marmeren communiebank, met twee engelen met luchters aan de uiteinden; een volledig stel miskleeren met groen en wit kasuifel; een wierookvat met standaard; een Misboek met toebehooren; een stel Misstoelen met roode trijpzittingen; een fijngeborduurd Communiekleed; twee wijwatersvaten en bellen; twee draagbellen met Kruisbeeld; Zilveren Kruis; Vingerdoekjes; twee Kandelabres; een Albe. Ook was er een teekening van een Remonstrans, die eerstdaags wordt verwacht.

Wij wenschen op onze beurt den Zeer Eerw. Heer Eras van harte geluk met zijn koperen feest, dat bewezen heeft hoezeer zijne parochianen aan hem gehecht zijn.

De ZeerEerw. Heer Pastoor heeft in de 12½ jaar van zijn Herderschap zeer veel voor zijne Parochie gedaan. Zij bezit een kerk, die menig Herder in 't Bisdom haar benijden mag. Behalve voor het geestelijk welzijn, heeft Zijn Eerw. ontegenzeggelijk veel gedaan voor den stoffelijken bloei zijner Parochie, die er de laatste jaren heel wat op vooruit is gegaan, door den aanleg van straten, aanbouw van mooie huizen, de stichting der Zusterschool en Kweekschool en toekomstige Landbouwschool.

Moge de ZeerEerw. Heer Eras nog lange jaren te midden zijner Parochianen, streven en arbeiden tot heil zijner kudde, ja, indirekt in 't belang onzer heele gemeente.

VOOR DE MISSIE DER WITTE PATERS TE BOXTEL.

Men schrijft ons uit Helmond:

Zondagavond ondervonden we, welk een verheffend genot het Roomsche Tooneel kan schenken.

Onze gunstig bekende Meisjes-Tooneelvereeniging voerde op: de dramatische legende in drie bedrijven „Maria's Hemelvaart of Maria's laatste levensdagen".

De opbrengst dezer opvoering was bestemd voor de Missie der Witte Paters van Boxtel.

Wanneer we bedenken, dat deze actricen meisjes zijn uit den werkenden stand, die enkel hun vrijen tijd beschikbaar hebben voor tooneel-studie, dan mag onze critiek allergunstigst zijn. Er is wezenlijk zeer goed spel geleverd; er zit tooneelbloed in deze actricen. Treffend gaf Cleona, de dochter van Caiphas, het ongelukkig meisje weer, dat na veel ellende het geluk vindt bij Jezus' Moeder. Een waardig, zich zelf beheerschend spel gaf de H. Maria te aanschouwen.

Mirjam, Maria's dienstmaagd, Martha, Magdalena en Claudia, de vrouw van Pilatus toonden, dat zij zich trachtten in te leven in den uit te beelden persoon. Dymne met haar dochtertje Lydia gaven het beeld weer van een bezorgde moeder met haar kind, terwijl een woord van lof toekomt aan de engelengroep, waarvan Gabriël en Ariël, de Doodsengel zeer goed in haar rol waren. Indien we hier een wensch mogen uiten, dan is het deze, dat zij een volgenden keer nog meer werk maken van samenspel, van het weergeven van

verschillende gevoelens b.v. van angst, van schrik, bewondering, enz. door gelaatsuitdrukking en gebaren.

De costumes waren mooi en een passend décor gaf een harmonisch geheel. Maria's graf was heel aardig gedacht, toch zou dit nog meer effect gemaakt hebben, indien er meer rekening was gehouden met de historische werkelijkheid.

Een woord van hulde aan deze meisjes-tooneelvereeniging, die toonen te begrijpen, dat tooneelspelen niet alleen dient om aangenaam den tijd door te komen, maar ook, om een edel, verheffend genot te smaken.

Het tooneel in den R. K. Gildenbond is praktisch en flink ingericht, toch zal een zorgvuldig onderhoud hieraan nog veel goed kunnen doen. Wellicht ook, dat een of andere weldoende hand deze meisjes in staat stelt om in het vervolg wat meer werk te kunnen maken van de tooneel-requisieten en van het décor.

In de pauze wist de Z.Eerw. Heer pastoor Rath het juiste oogenblik te kiezen, om te spreken over het doel dezer uitvoering, n.m. de ondersteuning der arme missie in Afrika en leidde pater de Louw, van de witte paters van Bokstel in, die daarna vertelde van hun werk onder de zwarte negers.

Tot slot kregen we een enorm lachsuccès: „De wonderbare Leuningstoel", blijspel in één bedrijf. Hier was het spel buitengewoon levendig en het samenspel was uitmuntend.

We hebben Zondagavond ondervonden dat het Roomsch Tooneel een machtige factor ten goede is en wij hopen, dat deze meisjes-tooneelvereeniging door hun prachtig spel altijd stampvolle zalen zal trekken.

E.n tooneelvriend.

DISTRICTS-SCHOOLOPZIENER.

Bij Kon. Besluit is, met ingang van 16 December, benoemd tot schoolopziener in het district 's-Bosch, de heer dr. A. H. J. V. M. Desertine, schoolopziener in het district Eindhoven, met toekenning van gelijktijdig eervol ontslag uit laatstgemelde betrekking.

KAMERS VAN KOOPHANDEL.

Maandag had te Eindhoven de vergadering plaats van afgevaardigden der K. v. K. in Noord-Brabant en Limburg. Eerst had ten stadhuize de officieele ontvangst plaats, waarbij toespraken werden gehouden door de heeren van Mens, burgemeester van Eindhoven, L. v. d. Putt, voorzitter der K. v. K. te Eindhoven en Everwijn, vertegenwoordiger van den minister.

In de vergadering werd een voorstel Bergen-op-Zoom, dat kosten van oprichting van telegraaf- en telefoonkantoren en de bezoldiging van de ambtenaren voor rekening van het Rijk en niet voor rekening van de gemeenten zullen worden gebracht, met 11 tegen 5 stemmen verworpen.

Aangenomen werd een voorstel Breda om borgstelling bij aanbestedingen te vervangen door cautie van 10% aannemingssom. Eveneens werd aangenomen een voorstel om verlenging te krijgen van den lostijd bij de S.S.

Naar aanleiding van een voorstel Roermond werd een commissie benoemd voor tentoonstellingsbelangen.

Aangenomen werd een voorstel-Sittard in zake postcheque en giroconto.

Het volgend jaar wordt de vergadering te Venlo gehouden.

HET STATIONSEMPLACEMENT TE EINDHOVEN.

Met de werkzaamheden voor de uitbreiding van het stations-emplacement der S.S. te Eindhoven gaat het goed vooruit. Sinds eenigen tijd is de fundeering al gereed voor de nieuwe spoorbrug en is gedeeltelijk reeds de brug voor den geregelden treinenloop in gebruik genomen. Thans heeft men de laatste hand gelegd aan het graven van een zijtak voor verlegging der Dommel. Wanneer de Dommel verlegd is, kan men met heiwerken en fundeeringen voor de andere helft der overbrugging van ruim 200 M. beginnen. Een en ander brengt heel wat bedrijvigheid, die de belangstelling van het wandelend publiek trekt. Tevens zijn ontgravingen gedaan voor het maken van een tunnel voor personenverkeer ten behoeve van het station, dat omgebouwd wordt tot eilandstation.

PROVINCIALE ELECTRISCHE CENTRALE.

Naar de „Avondster" verneemt heeft het College van Commissarissen voor de Electrische Centrale benoemd tot zijn voorzitter de heer Mr. P. H. Loeff en tot zijn secretaris de heer Wagenaar, griffier der Staten.

De raad van beheer werd samengesteld uit de Commissarissen R. Diepen (Tilburg), J. A. van Loon (Steenbergen) en J. Verheyen (Roosendaal).

TE DEUM.

Zondag werd volgens voorschrift van Z. D. H. den Bisschop van 's-Bosch, in alle parochiekerken van ons Bisdom, na de Hoogmis, het „Te Deum" gezongen, om God te bedanken voor al de weldaden en zegeningen, in den loop van deze eerste eeuw onzer nationale onafhankelijkheid van den Hemel ontvangen.

EEN NUTTIGE UITVINDING.

Door een telegrafist der Staatsspoor te Helmond, (de heer F. Gelderman), is een toestelletje uitgevonden waarmede het telegrafisch oproepen van een station automatisch kan geschieden.

Het zeer vernuftig uitgedachte toestel bestaat uit een soort uurwerk, waarbij, evenals bij een wekkerklokje, een wijzer op een bepaalden stationsnaam moet worden geplaatst, waarna door inschakeling aan een morsetoestel, het gewenschte station automatisch wordt opgeroepen.

De uitvinder heeft zijn apparaat voor den directeur-generaal der S.S. gedemonstreerd, met het gevolg dat door de S.S. reeds een aantal dezer hoogst nuttige en tijdbesparende toestellen zijn besteld. (Huisg.)

CENTRALE RAAD VAN BEROEP.

In de Vrijdag te Utrecht gehouden openbare terechtzitting had o.m. de uitspraak plaats in de navolgende zaak:

Hooger beroep van de Rijksverzekeringsbank tegen de uitspraak van den Raad van Beroep te 's-Bosch, houdende 1o. bevestiging der beslissing van de Bank waarbij aan A. J. N., fabricksarbeider te Helmond, ingaande 3 Febr. 1313, voorloopig eene rente is toegekend van f 0.26½ per werkdag, naar 30 pCt. invaliditeit; 2o. vernietiging van een andere beslissing van de Bank, waarbij die rente ingaande 3 Maart 1913 is teruggebracht op f 0.18 per werkdag naar 20 pCt. invaliditeit, en toekenning aan den getroffene met ingang van 3 Maart 1913, eene voorloopige rente van f 0.26½ per werkdag naar 30 pCt. invaliditeit, een en ander ter zake van een ongeval, tengevolge waarvan van de rechterhand de wijsvinger afgesneden werd en de duim en andere vingers verwond werden. De Centrale Raad bevestigde de uitspraak.

OIRSCHOT. Voor de betrekking van onderwijzer aan de O. L. School in deze gemeente (Straten,) hoofd de heer P. van Heeswijk, hebben zich zes sollicitanten aangemeld n.l. de heeren P. A. v. d. Broek te Geldrop, G. R. J. Geubel te Breda, N. W. Gies onderwijzer aan de St. Josephschool te Naarden, J. L. de Nijs te Breda, F. J. L. Vincken onderwijzer aan de O. L. School te Soerendonk en J. L. de Vries, onderwijzer aan de O. L. School te Maren bij Lith.

HAAREN. Maandag j.l. vierde ons schuttersgezelschap St. Catharina en St. Barbara, gevestigd bij den heer A. Stokkermans, zijn jaarlijkschen teerdag. Des morgens werd er eerst een H. Mis opgedragen voor de overledene leden dier gilde, en verder werd de dag onder gepaste vroolijkheid doorgebracht.

— Woensdag a.s. zal onze Fanfare „St. Gregorius" in het café van J. van den Braak hare eerste winteruitvoering geven. Behalve de muzieknummers komen nog een blijspel en enkele comische voordrachten op het programma voor.

OISTERWIJK. Miltvuur. Bij den landbouwer W. V. alhier is een paard gestorven, dat aan miltvuur leed. Het cadaver is op last der gemeentelijke overheid verbrand en worden de noodige maatregelen tot verbreiding dezer gevaarlijke en besmettelijke ziekte genomen. Dat dit wel noodig is zegt de 's-B. C. moge daaruit blijken, dat nog slechts kort geleden bij een anderen landman in de buurt eene koe aan dezelfde ziekte is gestorven.

TILBURG. Door een vergissing liep Maandagavond op het stationsemplacement een machine, die enkele wagens moest uitzetten, op een anderen rangeertrein. Een der locomotieven ontspoorde en werd aan de buffers beschadigd.

EINDHOVEN. — Uit de tabaks-industrie. — Daar de sigarenfabrikanten te Eindhoven niet willen toegeven aan den eisch der arbeiders, om het loon voor imitatiewerk met 2½ cent te verhoogen, is door de werknemers tegen December a.s. staking aangekondigd. Hierbij zullen een honderdtal personen betrokken zijn bij een achttal fabrikanten.

Bij Mignot & de Block heerscht ontevredenheid onder de plakkers. Ook hier is een loonkwestie de oorzaak.

SON. Bij den landbouwer M. van de Ven is eene koe verkocht voor de kolossale som van f 306.50.

Voorwaar wel iets bijzonders in deze streek.

ROSMALEN. Maandagmiddag ontstond tusschen enkele inspectiemakers der landweer een oneenigheid, welke twist zoo hoog liep, dat een hunner, J. H.... uit Nuland, een drietal steken met een bajonet ontving: een in den linkerschouder, een in den rug en een ter hoogte van de heup. De onmiddellijk ontboden geneesheer Dr. Heijmans achtte de wonden niet levensgevaarlijk.

De dader is door den brigadier C. v. Rossum onmiddellijk gegrepen en in verzekerde bewaring gesteld. Hij zal aan de justitie te 's-Bosch worden uitgeleverd. B. C,

UDEN. Zondag middag, ongeveer 12 uur, brak bij den landbouwer Ant. Vissers op de Hoogstraat, brand uit. Het heele huis met schuur brandde totaal af. Inboedel en landbouwgereedschappen, alsmede een vet kalf en een varken, kwamen in de vlammen om. Assurantie dekt de schade.

BREDA. Maandagavond 8 uur geraakte door een stoof met vuur, de kleederen van de 57-jarige weduwe W. Frérejean, wonende aan het Nonneveld te Breda in brand.

Op haar hulpgeroep kwamen de buren toesnellen, doch konden niet meer beletten, dat zij over het geheele lichaam brandwonden bekwam.

Per brancard is zij naar het Diaconessenhuis gebracht.

MIERLO. Onze parochie zal eene zeer nuttige inrichting rijker worden. Want onze Z.Eerw. Heer Pastoor heeft besloten, een patronaat te bouwen waar onze jongelingen hun vrije uren in pleizier en uitspanning kunnen doorbrengen.

Het terrein daartoe is reeds aangewezen en zal binnenkort een aanvang worden gemaakt.

Van harte juichen wij het plan toe en hopen dat onze jongelingen tot eigen welzijn trouwe leden zullen worden.

DEURNE. Met ingang van 1 December is de heer H. J. M. Reesink, onderwijzer aan de Fratersschool alhier, benoemd tot onderwijzer aan de R. K. Jongensschool te Zeist en is in diens plaats aan de Fratersschool alhier benoemd de heer G. A. F. Jans uit Roosendaal.

LIEROP. Zondag landde op de hoeve Oeienbraak onder Lierop, wederom een luchtballon. Het schuitje bevatte vier heeren uit Bonn, alwaar zij te elf uur waren opgestegen. Door eene der Zusters van de Landbouwschool, die juist met de leerlingen in den omtrek op wandeling was, werden aan de reizigers de noodige inlichtingen verschaft, zoodat zij spoedig over Helmond de terugreis konden aanvaarden. De door de landing aan een korenveld toegebrachte schade, zoomede de transportkosten, werden ruimschoots vergoed. Geen wonder, dat bij het afscheid een „tot wederziens" werd uitgesproken.

— Door den raad onzer gemeente werd met ingang van 1 Febr. 1914 eervol ontslag verleend aan den heer G. A. J. Vugts, onderwijzer aan de openbare school.

Gedurende het zestal jaren, dat de heer Vugts in onze gemeente is werkzaam geweest, heeft hij zich doen kennen als een ijverig plichtgetrouw ambtenaar en het onderwijs verliest in hem daarom een uitstekende leerkracht.

Toch zij hem zijne promotie van harte gegund.

De heer Vugts is benoemd tot 1sten onderwijzer aan de Openbare School te Best.

Vervolg van het

Beknopt Verslag der Proefvelden

aangelegd door het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" te Boxtel en Omstreken.

Vervolg der bietenproef bij Jos. v. Boxtel te St. Michielsgestel.

Eind October werden de bieten gerooid. De opbrengst was als volgt:

Onbemest 13000 K.G. per H.A.

Zonder kali 34000 K.G. per H.A.

Met 1500 K.G. kainiet 56100 K.G. per H.A.

Met 2000 K.G. kainiet 86800 K.G. per H.A.

Voorwaar eene schitterende uitkomst ten gunste van het kainiet. Deze cijfers leeren ons niet te karig te zijn met deze meststof, te meer nog wat door den eersten oogst niet verbruikt wordt, zit pasklaar voor den volgende en spoelt niet uit. Voor de 500 K.G. kainiet welke hier op perceel 4 meer gegeven zijn dan op perceel 3, oogste men ruim 30000 K.G. bieten meer. Wat deze 30000 K.G. bieten voor het vee beteekenen, laat ik aan den belangstellenden lezer over.

* * *

Voederbietenproef bij Marinus van Gestel te St. Michielsgestel.

Ook dit proefveld hadt eene grootte van 10 are en werd op dezelfde wijze ingedeeld en bemest als het vorige. De bieten kwamen vrij slecht op (naar mijne meening was eene te diepe zaaiing hier grootendeels de oorzaak van), terwijl door vreterij nog al schade werd aangericht. Dientengevolge moest onderplant worden tot tweemaal toe, wijl van de eerste planting veel gestorven waren omreden juist een paar dagen felle zonneschijn op de eerste planting volgde. Geen wonder dat dit bietenveld ver achter was bij het hierboven behandelde. De opbrengst viel echter nog mee, het mooie weer in Augustus en September deed hier veel goed aan, terwijl het verschil in de perceelen onderling op het veld sterk afstak. Op het eerste gezicht moest het den bezoeker ook dadelijk opvallen dat de bieten welke na het opkomen geen last van vreterij, enz. hadden zoo ver boven de andere uitmunten. Een bewijs (ongelukkige toevallen buiten rekening gelaten) dat het op de plaats zaaien ver te verkiezen is boven te planten. Begin November werd gerooid. De opbrengst was als volgt:

Onbemest 5900 K.G. bieten.

Zonder kali 30200 K.G. bieten.

Met 1500 K.G. kainiet 41800 K.G. bieten.

Met 2000 K.G. kainiet 53800 K.G. bieten.

Hoewel de opbrengst hier beduidend minder is dan bij de vorige proef (hetgeen aan het vele onderplanten moet toegeschreven worden) zijn de verschillen ten gunste van het kainiet uitgevallen.

* * *

Suikerbietenproef bij Adrianus van Boxtel te Schijndel.

Op aanraden van hun onderwijzer namen eenige leerlingen van den landbouwcursus te Schijndel het besluit een perceeltje land te huren en hierop voor gezamenlijke rekening suikerbieten te verbouwen. Het bedoeld perceel zou dan in een proefveld herschapen worden op naam van A. van Boxtel. Bedoeld perceel was 10 are groot en werd verdeeld in 2 perceeltjes van een are en 2 van 4 are.

JAN LEERMAKERS,

Wordt vervolgd. Boxtel.

ERRATA.

In het artikel „De nieuwe uitspraak van het Latijn", geplaatst in ons vorig nummer, kwamen eenige fouten voor.

Men gelieve den zin beginnende met den 7en regel van onder te lezen als volgt:

„SC is sk als c is k, bijv. scanda, maar als c is tsj, dan vervalt de t en sc is dan sj, bijv. ascendo, noscis".

Bekendmaking.

Inenting van Varkens tegen de Vlekziekte.

De Burgemeester van Boxtel,

Gelet op de ontvangen ambtsberichten;

Maakt bekend, dat het in het belang van den veestapel dringend wordt aanbevolen, als voorbehoedmiddel tegen de vlekziekte, de dieren te doen inenten.

Met intrekking der bekendmaking van 15 November 1913, wordt er tevens de aandacht op gevestigd, dat entstof tegen de vlekziekte der varkens sedert eenigen tijd niet meer kosteloos wordt verstrekt en door de veeartsen dan ook voor inenting met serum tegen de vlekziekte, een hooger bedrag dan dertig cent aan de veehouders in rekening mag worden gebracht.

Boxtel, 22 Nov. 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 25 Nov. Aanvoer 9360 K.G. Hoogste prijs f 1 51 laagste prijs f 1 40 middelprijs f 1 46

's BOSCH, 25 N v. Aangevoerd 15075 kilo hoogste f 1.50, laagste f 1.35 middelprijs f 1.45 per kilo.

MAASTRICHT, 25 Nov. Aangevoerd 44525 kilo, hoogste f 1.55, laagste f 1.44 middelprijs f 1 50.

Eier-Veilingen.

ROERMOND, 22 Nov. Aanvoer 69230 eieren Hoogste prijs f 9.90, middelprijs f 8.95, laagste prijs f 8.40 per 100.

AMSTERDAM, 21 Nov. Aanvoer 5244 eieren Kipei 8.05—10.40. Eendei 5 60—6.6 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Midden prijs 9.14.

's-BOSCH, 24 Nov. Aangevoerd 152 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.68 tot f 0.74; 2e kwal. f 0 62 tot f 0.68; 3e kwal. f 0.56 tot 0.62 per K.G.

Advertentiën.

Ontvangen:

eene ruime keuze

Klokken met gongslag, Regulateurs,

Wekkers, Horloges, Barometers, Goud en Zilver,

vanaf de goedkoopste tot de fijnste soorten.

Zeer geschikt voor

St. Nicolaas-Cadeaux.

Alles met garantie.

Beleefd aanbevelend,

Wed. N. C. de Jong,

Horlogerie.

Rechterstraat, BOXTEL.

Atelier voor alle voorkomende reparatie aan Uurwerken alsmede aan alle Gouden en Zilveren Werken.

ST. NICOLAAS-CADEAUX.

Suikerwerken.

Chocolade Letters p. ons 18 ct.
„ **Figuren** „ „ „ „

Suikerfiguren 10 cts. per ons.
Borstplaat 8 cts. per ons.

Taai-Taai per pond 35 cts.

Speculaas 25, 30, 40, 50 cts. p. pond.

Boterletters (Marsepein)
50, 60, 80 cts. p. pond.

Surprises.

Nieuwste sorteering.

Diverse Chocolade-Tabletten
van de meest bekende fabrieken.

Rechterstr. A 220.

ONTVANGEN:

Eene ruime keuze Speelgoederen.

POPPEN (gekleed en ongekleed),

Poppenwagens (met en zonder kap). Sportwagens, Trekwagens, Kruiwagens, Hobbel- en Duwpaarden, Paarden met karren, **KINDERSTOELTJES**, Serviezen, Keukens, Winkels, Fornuizen enz., Tooverlantaarns, Stoommachines (met daarbij behoorende figuren), Sporen op rails, Mechanische figuren, Automobielen, Blokken- en Bouwdoozen, Gezelschapspelen, Springtouwen, Geweren en Pistolen, Ballen,

PRENTENBOEKEN, SCHOOLBORDEN, DAMBORDEN, ALBUMS.

Huishoudelijke Artikelen in de ruimste sorteering.

Aanbevelend,

A. v. DOMMELEN, Boxtel.

Lederwaren.

Damestasschen.
Handtasschen.
Portefeuilles.
Sigarenkokers.
Portemonnaies.
MUZIEK- en BOEKEN-TASSCHEN, enz. enz.

Galanteriën.

BEELDEN:
Religieuze en andere.
Medaillons.
Vazen, Bloemen en anderen in porcelein en koper.

Pijpen, Messen, Horloges en Kettingen. Colliers.

Luxe Flacons, Eau de Cologne en Odeurs.

Rechterstr. A 220.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

HET IS SPECIAAL DE Café Noir VAN

VERKADE

DIE ZOO GOED IS.

Let er dus op bij het bestellen, dat U werkelijk **VERKADE'S Café Noir** en in het algemeen **VERKADE'S** Biscuits ontvangt.

De naam **Verkade** staat in elk biscuitje gestempeld.

Zaandam. Verkade's Biscuitfabriek.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

A. J. Colen-Frunt,

HANDELAAR

IN

GRANEN EN MESTSTOFFEN

GEMERT.

Noteer heden vrijblijvend

Contant.

Puike Bakrog	f	6.25
Laplata Mais	-	6.75
Gerst	-	7.00
Boekweit	-	11.00
Tarwebloem	-	12 00
Patentbloem	-	14 00
Eigengebuilde Roggebloem	-	10 50

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

A. VAN HEESSEL,

BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

VERKADE'S SPECULAAS

25 CT. PER BLIKJE

Fa VERKADE & COMP. - ZAANDAM

A. van Dommelen Rechterstraat Boxtel

Drogisterij ✚ **„Het Roode Kruis"**

Alleenverkoop van de artikelen van Dr. Lamers & Dr. Indemans.

Alleenverkoop van de

Echte Urbanuspillen

De ECHTE Urbanuspillen, vroeger verkocht door den Heer Theodorus van Asveld, zijn nu verkrijgbaar bij **A. VAN DOMMELEN.**

Minzaam aanbevelend

Als uw kind hoest!

het stemmetje heesch is, de oogjes tranen, en het kind klaagt over keelpijn en hoofdpijn, weet dan, Moeders, dat Uw kind zwaar verkouden is, dat misschien wel een hevige kinkhoest in aantocht is? Weet, dat snelle hulp thans dubbele hulp is. Verzacht het lijden van Uw kleinen, voorkomt de ernstige ziekten, welke Uw kinderen bedreigen, door onmiddellijk de Abdijsiroop toe te dienen. De Abdijsiroop bevat beslist geen schadelijke bestanddeelen, verzacht onmiddellijk de pijnlijkste keel en den scherpsten hoest, vernietigt de ziektekiemen en werkt versterkend op borst en longen en geneest alle borst-, long- en keelaandoeningen. Ziehier weder een bewijs uit velen.

Mevrouw H. Larmené, Jacob Cremerstraat, 38, te Arnhem, verklaart ons:

„Mijn zoontje Charles erfde, toen hij 5 jaar oud was, van andere kindereu kinkhoest over welke ziekte zich zoo ernstig liet aanzien, dat wij dag en nacht aan zijn bedje moesten waken. Hij hoestte hartverscheurend, de slijm wilde maar niet loskomen en dan was hij zoo benauwd, dat mijn arme jongen soms blauw zag. Soms dreigden de hoestbuien hem te doen stikken, en wat ook werd aangewend, niets gaf verlichting. Gelukkig gingen wij er toe over de Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo aan onzen lieveling te geven, en het succes hiervan was buitengewoon. Reeds de eerste flesch deed zooveel slijm loskomen, dat de benauwdheden en de hoestbuien verminderden. Hoopvol gingen wij met de Abdijsiroop voort; en inderdaad, toen onze lieveling 3 flacons Abdijsiroop gebruikt had, was hij grondig genezen en heeft nergens last meer van."

Deze overtuigende verklaring bewijst weer, dat de

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

een uitstekend middel is, dat jong en oud geneest van asthma, pleuris, catarrh, bronchitis, influenza, slijm- en kinkhoest, de hevigste verkoudheid, den hardnekkigsten hoest, heeschheid, keelpijn en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering!

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

AKKER GEDEPOTEERD

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

JURGENS' PLANTA

FIJNSTE PLANTENBOTER

42 CT. PER POND.

OVERAL VERKRIJGBAAR.

ADVERTEERT IN

Centraal-Brabant.

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

No. 96 ZATERDAG 29 NOVEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA**
Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Telsph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Met twee maten.

In de meeste gemeenteraden zit men tegenwoordig te haspelen met de pensioenregeling der gemeenteambtenaren.

Deze kunnen voor zich, hunne weduwen en weezen in een pensioenfonds gaan, als ze genegen zijn jaarlijks een veel te hooge premie te betalen en verder nog in eens of in 10 jaartermijnen 8% van het totaal der jaarwedden, die ze na hun achttiende jaar genoten hebben.

Sommige gemeentebesturen begrijpen echter den geest der wet, handelen naar den raad van Gedeputeerde Staten en verleenen de ambtenaren financieele hulp, door geheel of gedeeltelijk hunne premie en geheel of gedeeltelijk de 8% van alle jaarwedden te betalen.

Hier en daar doet men echter niets, zoo dat de pensioenwet voor ambtenaren, die niet hoog bezoldigd zijn of er niet warmpjes in zitten een doode letter blijft.

* * *

Ook in onze gemeente heeft men hulp verleend. Men heeft besloten de heele 8% der genoten jaarwedden en verder de helft der overige, voor de ambtenaren verplichte premies, voor rekening der gemeente te nemen ; dit geldt echter alleen voor hen, die thans minder dan 800 gld. salaris genieten.

Een uitstekende sociale bedoeling heeft bij het nemen van dit besluit voor gezeten : den zwakke steun te verschaffen. Nochtans lijkt 't besluit zelf minder gelukkig.

Want de financieele zwakte van den ambtenaar wordt niet in de eerste plaats bepaald door zijn salaris.

Iemand, die een gemeente-postje heeft met f 500 traktement, kan overigens een zeer vermogend man zijn.

Een besluit, dat b.v. rekening houdt met den aanslag in den hoofdelijken omslag, ware billijker geweest, althans meer volgens de bedoeling, die tot 't besluit geleid heeft.

Intusschen zouden wij het billijker hebben gevonden een regeling, die de laagste inkomens geheel vrij stelt, om maar iets te noemen tot 500 gld. En voor de rest op de ambtenaren weer verhaalt, naarmate hun salaris grooter is.

Wanneer Ged. Staten de regeling niet goedkeuren, wat onzes inziens zeer goed mogelijk is, dan hopen we, dat de raad een voorstel op dezen grondslag overwege.

* * *

Maar wat we eigenlijk in 't algemeen wenschten te zeggen :

In tal van gemeenten pleiten Burgemeesters en secretarissen ervoor, dat de gemeente toch maar veel voor hen betalen zal. Terwijl ze kort te voren, of in dezelfde gemeenteraadszitting op den slechten toestand der gemeente-financiën wezen, als 't uitgaan betrof voor andere menschen in gemeentedienst.

Als dat nu geen brutaal eigenbelang, geen grove baatzucht is, dan begrijpen we er niets van. 't Zou interessant zijn, daarvan een lijstje aan te leggen.

R.

Gemengd Nieuws.

INVALIDITEITSWET.

De Eerste Kamer heeft Donderdag goedgekeurd zonder hoofdelijke stemming het ontwerp tot uitvoering der artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet.

Minister Treub verklaarde dat hij de uitvoering der artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet geheel aan de Rijksverzekeringsbank wenscht over te laten.

De minister is niet voornemens eenigerlei wenk te geven om niet met den meesten spoed de bedoelde artikelen tot uitvoering te brengen.

Voor het oogenblik worden geen maatregelen beraamd tot uitvoering der overige artikelen der Invaliditeitswet op de gronden door den minister in de Tweede Kamer ontwikkeld.

VOGELWET.

De Vogelwet 1912 treedt, met uitzondering van het tweede lid van art. 2, in werking 1 Januari 1914.

DE ZIEKTEWET.

Een vergadering van besturen van ziekenfondsen, aangesloten bij de landelijke federatie ter behartiging van het ziekenfondswezen, heeft het bindend besluit genomen, dat plaatselijk niet meer met doktoren mag worden onderhandeld, maar dat dezen moeten worden verwezen naar de federatie, die dan voor de betreffende vereeniging de onderhandeling zal voeren.

en was op slag dood.

HET BIOSCOOP-GEVAAR.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft een schrijven gericht aan de Gedeputeerde Staten der verschillende provinciën. Daarin wordt volgens het „Hbld." gezegd :

Naar aanleiding van het onderzoek, dat door de Commissarissen der Koningin, ingevolge de circulaire van mijn ambtsvoorganger, dd. 8 Mei, werd ingesteld betreffende uitwassen op het gebied van bioscoopvoorstellingen, heb ik de eer er de aandacht van uw College op te vestigen, dat de Gemeentewet niet alleen door de bevoegdheid, den burgemeester bij art. 188 toegekend, een wapen biedt ter bestrijding van bedoeld kwaad, maar tevens door middel van art. 135 gelegenheid schenkt om de noodige regeling te treffen.

Bij plaatselijke verordening kan de toegang voor jeugdige personen tot bioscoopvoorstellingen worden verboden of aan voorwaarden gebonden en kan men voorts niet alleen meer of minder onzedelijke voorstellingen weren, maar ook paal en perk stellen aan het geven van bedenkelijke sensationeele voorstellingen, die tot misdrijf prikkelen, de toeschouwers vertrouwd maken met immoreele toestanden of op andere wijze verderfelijken invloed uitoefenen. Als voorbeeld wordt hierna de inhoud medegedeeld van bepalingen, vastgesteld door den gemeenteraad van Rotterdam en door dien van Sittard.

VRIJWILLIGERS RESERVEKADER.

De minister van oorlog brengt ter kennis van belanghebbenden, dat het eerstvolgende examen van hen, die wenschen te worden toegelaten tot de verbintenis als vrijwilliger voor het reservekader bij de cavalerie, zal plaats hebben op 13 Januari en zoo noodig op een of meer volgende dagen zal worden voortgezet, en dat het toelatingsexamen wordt gehouden in de plaatsen, waar de staven der korpsen cavalerie zijn gevestigd, te weten : Amersfoort voor het 1ste, Tilburg voor het 2de, 's-Gravenhage voor het 3de en Deventer voor het 4de regiment huzaren. (Voor bijzonderheden zie men de St.ct. no. 277.)

KANTOORKLEEDING POSTERIJEN.

Het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie heeft bepaald, dat aan de vast aangestelde schrijvers linnen kantoorjassen, en aan de schrijfsters linnen schorten zullen verstrekt worden, en wel één per jaar.

De eerste maal zullen zij twee van deze kleedingstukken ontvangen.

VOORZICHTIG MET SCHIETWAPENS.

Zekere R. te Huisen wilde een geweer schoonmaken, dat dezen zomer in den boomgaard gebruikt was en waarin zich, buiten weten van den eigenaar, nog een gevulde huls bevond. Niet vermoedende, dat het geladen was, sloeg hij op de patroon om ze te verwijderen. Hierdoor ontplofte deze en kreeg de ongelukkige de lading in het gezicht. Wenkbrauwen en oogharen verschroeiden en hij kreeg daarbij een paar lichte wonden aan voorhoofd en wang. Het gezicht is gelukkig behouden.

STROOPERSLISTEN.

In de bosschen bij Osterterp had een strooper strikken gezet. In een ervan zat een haas. Daarbij had een opziener zich verdekt opgesteld om den strooper te betrappen. Deze kwam, bemerkte den opziener en ging heen. Hij wendde zich tot een anderen strooper in de buurt en verzocht hem een schot te lossen. De opziener, het schot hoorende, ging er op af om dezen jachtovertreder te snappen. Echter zonder succes. In dien tijd nam de eerste strooper het haasje weg.

SCHIETOEFENINGEN.

Van 23 tot en met 31 Maart zullen volgens de N. R. C. in de legerplaats bij Harskamp gevechtsoefeningen worden gehouden door de bataljons van de IIe en IIIe infanterie-brigade uit Maastricht, Venlo, Bergen op Zoom en Vlissingen, waarbij een najaarsploeg is ingedeeld.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 39 faillissementen tegen 28 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

EEN DUBBEL EI.

Als een bijzonderheid kan worden vermeld, dat bij Jac. Both, te Besoyen, een jonge kip een ei heeft gelegd, dat ongeveer een ons zwaar woog. Het merkwaardigste is echter, dat dit ei twee gewone dooiers bevatte, terwijl binnen in zich nog een ei bevond, ter grootte van een duivenei, dat geheel gaaf was en met harde schaal. B. C.

STROOPERSWRAAK.

De jachtopziener G. J. Teunissen te Wekerom, gemeente Ede, is Woensdagnacht door twee wildstroopers, die hij had vastgegrepen, mishandeld geworden. Nadat zij hem tegen den grond hadden geslagen, hebben zij hem een gat in het hoofd getrapt.

Een der stroopers is door den koddebeier herkend.

SMOKKELARIJ VAN HOLLANDSCHE MARGARINE.

Het „Handelsblad van Antwerpen" bevat de volgende mededeeling uit de „Gazette de Liège" :

De heer De Behr, rechter van instructie, is begonnen met het onderzoek van een smokkelzaak, die denkelijk niet weinig gerucht zal maken.

Hollandsche margarine schijnt beter geschikt dan de Belgische om boter te vervalschen, omdat men die bij onderzoek minder ontdekken kan.

En men zond die naar Luik onder den naam van groenteconserven, in zoo groote hoeveelheid, dat er sedert de laatste maanden meer dan 100.000 kilo's binnen kwam.

De zaak werd ontdekt door eene aanklacht van de Hollandsche regeering zelf. En de politie van Luik ontdekte den voornaamsten schuldige, een zekeren S., van Aubel.

Een Hollander V. K., thans voortvluchtig, heeft geen spoor in zijne schriften nagelaten, omdat hij gewoon was verzendings- en entrepotkosten dadelijk te betalen.

GEEN WINTER.

Op het eiland IJselmonde loopen nog melkkoeien in de weide en zij hebben meer gras dan in October.

Op de aardappelvelden, welke gerooid zijn en waar nog knollen zijn blijven zitten, staat het loof wel een voet hoog, alsof het midden in den zomer was.

EEN ACHTERBLIJVER.

Trots het feit, dat de ooievaars sinds ongeveer 3 maanden naar elders vertrokken zijn, vertoeft onder Dordrecht nog altijd een exemplaar, dat in hooge mate de aandacht trekt. Nog dagelijks wandelt hij statig door de weiden bij den Noordendijk.

Zondag had hij weer veel bekijks, toen hij langs greppels en slooten in den Windhondpolder een en ander aan 't zoeken was van zijn gading. Bij een zekeren M., aldaar, zoekt hij, als het hem behaagt, zijn vertier en loopt vertrouwelijk tusschen de eenden en kippen op het erf.

De man schijnt met dezen gast hoog lijk ingenomen, althans, wanneer het in den winter voor den ooievaar niet meer mogelijk is, zijn kostje op te scharrelen, wordt hem dit in den vorm van vischjes welwillend verstrekt.

IN EEN CAFE GESTORVEN.

Zondagavond werd een bezoeker van een café aan de Mariënbrugstraat te Arnhem door hartverlamming getroffen

VOORZICHTIG MET VUURWAPENS.

Op de steenfabriek te Tankbergen bij Oldenzaal heeft Maandag de arbeider A. op een medearbeider geschoten. De kogel trof dezen in het bovenheupbeen, de dader werd gearresteerd, doch later weer in vrijheid gesteld, omdat gebleken was, dat alléén het onvoorzichtig omgaan met het wapen de oorzaak was.

OOK EEN DRANKWET-OVERTREDING !

Op die manier brengt men zachtjesaan iedereen met den strafrechter in aanraking.

In de Lange Nieuwstraat te Utrecht is een melkvrouw bekeurd, die daar melk had verkocht voor direct gebruik. Dit is in overtreding met de drankwet, daar hiervoor verlof moet zijn verleend.

U. D.

EEN LEVEND LIJK.

Dinsdag vervoegde zich de 35-jarige varensgezel J. A. P', zonder vaste woonplaats, aan het Bureau van den Burgerlijken Stand te Rotterdam, om een bewijs van overschrijving. Tot zijn groote verwondering vernam de man daar dat hij zulk een bewijs niet kon krijgen en wel daarom tot zijn nog grootere verwondering... omdat hij dood was.

Hoe hij ook verklaarde, dat hij niet gestorven was, hij kreeg het bewijs niet.

De „doode" verliet teleurgesteld het gebouw, om eenig licht in deze duistere zaak te bekomen. En wat bleek nu ? aldus vertelt de „Maasbode".

Donderdag der vorige week was in de Koningshaven een lijk in verren staat van ontbinding gevonden. Dit lijk was door de echtgenoote en door twee zusters van den „overledene" herkend als dat van den 35-jarigen varensgezel J. A. P., zonder vaste woonplaats. De vergissing was ontstaan doordat het opgehaalde lijk hetzelfde litteeken vertoonde als J. A. P.

Door de echtgenoote van P., die bij dit vreugdevolle bericht begrijpelijkerwijs verheugd is, zullen bij de Rechtbank stappen worden gedaan om dit „misverstand" uit den weg te ruimen.

REVOLVER OP ZAK.

Den 18-jarigen matroos v. Duyn te Katwijk aan Zee, trof Zaterdagmiddag een ongeluk. Hij had in zijn zak een geladen revolver, die, toen hij door het verzwikken van een voet, kwam te vallen, afging. De kogel drong hem in den buik.

EEN WITTE MUSCH.

Door W. de Bruin, te Krimpen aan de Lek, is een geheel witte musch gevangen.

DE LOCOMOTIEF VOORHEEN EN THANS.

In 't nationaal museum te Washington is een der oudste Amerikaansche locomotieven te zien. De machine „John Bull" die afkomstig is uit den eersten tijd der Amerikaansche spoorlijnen, dus omstreeks 1830. Tegenwoordig zijn het de Amerikanen, welke de grootste locomotieven bouwen en een vergelijking dezer oude locomotief met een moderne reuzenlocomotief is merkwaardig. John Bull heeft met kolen en water een gewicht van elf ton. De moderne locomotieven der Vereenigde Staten, wegen met kolen en water ongeveer 200 ton. Bij „John Bull" hadden de raderen een doorsnee van 1.35 M. bij de moderne locomotieven 2 meter of meer.

„John Bull" en zijn tijdgenooten hadden ketels van 2.30 M. lengte, en een verhittingsvlak van 22 vierkante meter. De moderne reuzenlocomotief heeft ketels van 7 meter lengte en beschikt over verhittingsvlakken van meer dan 400 vierkante meter.

Duitschland.

BRUTALE SPOORWEGDIEFSTAL.

Woensdagavond is in den passagierstrein op de lijn Brieg—Neisse (Pruisen), een brutale diefstal gepleegd.

Tusschen het dorp Poesdorf en Neisse werd er aan de noodrem getrokken. Toen nu de conducteurs en andere spoorwegbeambten de wagons doorzochten, wie aan de noodrem getrokken had, zijn dieven erin geslaagd den bagagewagen binnen te dringen en hebben daar vijf brievenzakken gestolen met een inhoud van 500 mark. De brutale dieven, die ook de noodrem hadden overgehaald, konden ontkomen.

Frankrijk

VLIEGERS DOODGEVALLEN.

Deze week heeft de vliegsport weer enkele slachtoffers geëischt.

Te Rheims is een militaire tweedekker bemand met twee sappeurs uit de lucht gevallen. Het benzine-reservoir ontplofte en beide vliegers zijn verbrand.

Ook de bekende hoogte-record-man Perreyon is Woensdag op het vliegveld van Buc doodgevallen. Als chefpilote van de Bleriotschool te Buc, was hij bezig een nieuw toestel voor het leger in te vliegen. Plotseling op ongeveer 20 meter hoogte stortte de machine naar beneden. Toen eenige soldaten op de plaats des onheils aankwamen, vonden zij den armen vlieger onder zijn motor verpletterd. Perreyon was houder van het hoogte-record met 5880 meter. Hij was 31 jaar oud. Perreyon oefende zich in den laatsten tijd ook in het kopjeduikelen.

DUIKELEN TEGEN WIL EN DANK.

De Fransche vlieger Roost was Dinsdag te Etampes opgestegen met het plan het hoogtewereldrecord te slaan. Toen hij op ongeveer 1500 meter hoogte gekomen was, werd zijn toestel door een hevigen wervelwind gegrepen, de staart werd in de hoogte geslingerd, zoodat het toestel omduikelde tien, twintig maal. Tot op 100 meter gedaald zijnde kon Roost zijn machine weer in normalen stand brengen en kalm landen. De vlieger was niet weinig verbaasd dat hij zoo, zonder te willen, tien of twintig maal kopje was geduikeld.

EEN PRIESTER AANGERAND.

Dinsdag hebben twee roovers den Eerw. heer Ravel, pastoor van Versilhac, in het departement Haute-Loire, aangerand en gepoogd hem alles te ontnemen. Gelukkig werden de deugnieten door een landbouwer op de vlucht gedreven.

WAT EEN MENSCH IN ZIJN LEVEN CONSUMEERT.

Twee Fransche artsen, Landouzy en Labbé, hebben uitgerekend wat een mensch in z'n leven consumeert. Een arbeider eet dagelijks 500 tot 600 gram brood, dat is dus 400 pond in het jaar ; iemand van 70 jaar zou dus 28000 pond brood gegeten hebben. Als men deze brooden aan elkaar legde, zou men een lengte van 3½ K.M. krijgen. Verder gebruikt men volgens de beide dokters per dag 180 gram vleesch, dat zou in 70 jaren 7000 pond zijn, of wel het gewicht van 3 ossen, 15 schapen, 5 kalveren en 3 varkens. Dan eet men dagelijks 350 gram aardappelen, dat is 16000 pond in de 70 jaar of wel 175 groote zakken. In Frankrijk drinkt de bevolking veel goedkoopen wijn ; een 70-jarige heeft in z'n leven 120 H.L. opgedronken. Volgens Landouzy en Labbé gebruikt een mensch per dag 2850 gram voedsel. Op 70-jarigen leeftijd heeft men dus meer dan 140000 pond voedsel gebruikt, zonder nog wijn, suiker, enz. te rekenen.

Engeland.

HET ONDERZOEK NAAR DE VOLTURNO-RAMP.

Een particulier telegram uit Londen aan de „N. R. Ct." meldt :

De commissie, bestaande uit lord Desart (president) en vier assessoren, heeft Woensdag in opdracht van het ministerie van handel, het onderzoek naar de omstandigheden, waaronder de ramp der „Volturno" heeft plaats gegrepen, geopend. Advocaat Acland, optredende voor het ministerie, schetste de gebeurtenissen op het brandende schip en wees daarbij op enkele nog onopgehelderde omstandigheden, alsmede op het feit, dat, ofschoon de „Volturno" genoeg scheepsbooten had om 150 menschen meer te redden dan er aan boord waren, er in het geheel slechts zeven opvarenden met eigen booten zijn gered. Het is, in verband met de schipbreuk der „Titanic", wel opmerkelijk, dat het verlies aan menschenlevens kleiner zou geweest zijn, indien de „Volturno" in het geheel geen booten had gehad. De lading der „Volturno" bestond uit vaten teer, olie, turf, lompen en met stroo omhulde flesschen.

De kapitein en de bemanning hebben zich moedig gedragen ; de kapitein, de hoofdmachinist en twee matrozen zijn den geheelen nacht bezig geweest met het maken van vlotten, waarop, zoo noodig, de opvarenden een toevlucht hadden kunnen vinden, als het schip gezonken was. Toen de reddingbooten der te hulp gesnelde schepen verschenen, heeft de kapitein de landverhuizers aangemoedigd in zee te springen. Toen zij dat weigerden hebben verscheidene leden der bemanning hun het voorbeeld gegeven om te laten zien, hoe zij het moesten aanleggen.

Lord Desart, de president, constateerde ook, dat de bemanning zich moedig en voorbeeldig heeft gedragen.

Te Boxtel in den Raad.

Op Dinsdag 25 Nov. 1913, 's avonds om half zeven uur.

De Voorz. opent de vergadering en deelt mede, dat de heer Van Leeuwen bericht van verhindering heeft gezonden.

De Voorz. stelt voor de notulen der verg. van 13 Oct. goed te keuren.

Het lid Van Lieshout wenscht op te merken, dat hij naar aanleiding van de woorden van den heer Van Oerle over de aanplakbiljetten alleen gesproken heeft over verkiezingsbiljetten aan den muur bij zijn nichtje. Hij heeft volstrekt niet gesproken over de biljetten van Sobriëtas en dat was ook heelemaal zijn bedoeling niet. In dezen geest wenscht hij de notulen gewijzigd te zien.

v. Oerle. — Ik geloof, dat de heer Van Lieshout spreekt, naar aanleiding van een stuk in 't bijblad van „De Kruisbanier". (De heer v. Oerle haalt dit blad voor den dag.)

Voorz. — Ik kan niet toelaten, dat U daar nu over spreekt; 't gaat over de notulen. Straks kunt U er op terugkomen.

Is de raad 't er mee eens de notulen te wijzigen?

Paymans. — Als 't gezegd is, ben ik er tegen.

Voorz. — De heer Van Lieshout, dat hoort U, heeft 't niet gezegd en niet bedoeld.

Het lid de Haas vindt goed, dat het incident tusschen de heeren Van der Horst en Van Leeuwen erg beknopt in de notulen is opgenomen. Doch dan moet dat als regel gelden. Dan moet 't niet van den een er in komen en van den ander niet.

Het lid Ribbe is van oordeel, dat persoonlijke dingen, die in 't vuur van 't debat gezegd zijn, liever uit de notulen moeten blijven. Geen mensch leest dat naderhand nog eens graag terug in de notulen, waar 't op die manier vereeuwigd wordt.

De Haas. — Van welken kant 't ook komt, dan moet 't er altijd uitblijven en niet van den een er in, en van den ander niet, dat is mijn bedoeling.

Het lid Van der Horst is met den heer Ribbe van meening, dat ze er uit moeten blijven, doch dan moet van den regel niet worden afgeweken.

* * *

Ingekomen Stukken.

a. Schrijven van Ged. Staten, inhoudende goedkeuring van 't besluit tot verkoop van 22 kanadaboomen aan den Oksenwiel en 25 stuks in Veldrielskamp.

b. Idem goedkeuring van 't nieuwe reglement voor 't Armbestuur.

c. Adres van de bewoners der Nieuwstraat om rioleering; met adhaesiebetuiging der gezondheidscommissie.

d. Idem van Dr. Hoeksvereeniging om verhooging van subsidie. Over het vorig jaar was er een tekort van 430 gulden. Dit jaar komt de Vereeniging weer voor een tekort te staan.

Voorz. — Bij de vele adressen om subsidie enz., die er inkomen, slaat B. en W. de schrik weleens om het hart. Dat is echter niet 't geval bij dit adres. B. en W. stellen gaarne voor 't subsidie te verdubbelen.

Het lid v. Lieshout zegt, dat f 100 subsidie wel wat weinig is. Ze vragen wel geen bepaalde som, maar er is een tekort van f 430, dat zegt genoeg. Er zijn bovendien veel armen zeer mee gebaat. Hij zou 't subsidie hooger nemen dan f 100.

v. d. Horst. — Ik heb mee de rekeningen en bescheiden nagezien, in de kranten heeft men alles gepubliceerd. Iedereen weet dus, dat 't hier een schoone zaak geldt. 't Is de ziekenverpleging, de melkverschaffing, die, gezien de groote kindersterfte, van zeer groot belang is, de verstrekking van verplegingsartikelen, dat alles is een hooger subsidie dan 100 gld. dubbel en dwars waard.

Ook 't lid Van Krieken wil meer dan f 100 geven.

't Lid Paymans stelt voor f 150.

't Lid de Haas wenscht overlegging van rekening en verantwoording, evenalsbij 't Kruisverbond.

Voorz. — Ik heb in 't voorstel van B. en W. de volgende eischen staan: a. de overlegging van rekening en verantwoording en b. elk jaar moet het subsidie opnieuw worden aangevraagd.

Allen voor 150 gulden te verleenen.

e. Schrijven van Gedeputeerde Staten, over 't afschaffen der oude en 't instellen van nieuwe markten te Oirschot.

Voorz. — Wij kunnen er geen bezwaar tegen hebben, wijl 't aan onze markten geen schade doet.

* * *

Behandeling der Begrooting voor 1914.

Rapport der commissie van onderzoek der gemeentebegrooting. De commissie bestaat uit de heeren v. Leeuwen, v. Krieken en A. v. d. Ven.

Uwe commissie in wier handen enz. heeft de eer te rapporteeren:

Ontvangsten

De commissie wijst er op, dat het groote voordeelig slot der rekening 1912 ten bedrage van f 5333.04½ in zijn geheel verbruikt wordt tot dekking van gewone uitgaven. Hoewel wordt erkend dat de posten der begrooting flink zijn geraamd, meent de commissie toch in overweging te moeten geven, om te zien naar versterking der gewone inkomsten.

Antwoord van B. en W. op het rapport der Commissie van onderzoek.

Naar aanleiding van het rapport der commissie van onderzoek der gemeentebegrooting voor het jaar 1914, hebben B. en W. de eer Uwen raad, als antwoord op de bemerkingen, het navolgende mede te deelen:

Ontvangsten:

Het goed slot der rekening over 1912 heeft het mogelijk gemaakt verschillende posten van uitgaaf der begrooting te ramen op een bedrag evenredig met de uitgaven der laatste jaren.

De uitkomsten van het jaar 1913 zullen van dien aard zijn, dat ook dit dienstjaar een beduidend overschot zal geven.

Gestreefd zal er na worden door zuinigheid ook voor 1914 een batig saldo te verkrijgen.

Naar versterking der ontvangsten om te zien. Die alleen zijn te verkrijgen door belastingen, achten ondergeteekenden daarom voor de eerste jaren niet noodig.

De Voorzitter wijst er verder op, dat 1120 gld. van 't overschot is overgeschreven op buitengewone uitgaven in 1913. Dat het goed slot ook ten deele van gewone inkomsten voortkomt, en dat men met gewone inkomsten buitengewone werken heeft uitgevoerd.

Schoolgeldheffing:

Onderzoek Rapport der Commissie.

Uwe commissie vestigt er de aandacht op, dat voor opbrengst schoolgeld f 800 minder is geraamd dan 't vorig jaar. Een dergelijke vermindering komt haar hoog voor en gevraagd wordt of bij de herziening van de schoolgeldheffing de tarieven niet zoodanig kunnen worden ontworpen, dat een hoogere heffing gewaarborgd is.

Antwoord van B. en W.

Schoolgeldheffing:

Erkend wordt, dat door een gewijzigde schoolgeldheffing, waarvan de plannen in bewerking zijn, de opbrengst belangrijk minder zal worden. Waar echter bij de herziening van de verordening hoofdzaak moet zijn, te beoordeelen of het resultaat van de heffing goed of slecht is, stellen B. en W. voor de post voor opbrengst van schoolgeld niet hooger te ramen.

Voorz. — Ik moet hier nog aan toevoegen, dat volgens de voorloopig ontworpen regeling de opbrengst niet 800, doch slechts 600 gld. minder zal zijn. We moeten niet op de eerste plaats er op letten, hoeveel de opbrengst verminderen zal, maar of we een goede, billijke regeling krijgen, die degenen met geringe financieele draagkracht wat ontlast. Ik geef den Raad in overweging af te wachten, tot de commissie met haar voorstel gereed is. Misschien zal de nieuwe opbrengst ook wel minder dan 600 gld. met de oude verschillen.

De Haas. — Er is al zoo dikwijls over het onbillijke en drukkende van de bestaande regeling gesproken, dat men op een beetje niet moet kijken. In veel huishoudens wordt dit schoolgeld met groote moeite opgebracht.

v. Oerle. — 't Onderwijs kost 10000 gld. (*) Het schoolgeld brengt slechts 14 à 1500 gld. op, dat is veel te weinig. De laatste jaren is er voor den minderen man toch al veel gedaan, zooals kinderaftrek bij den hoofdelijken omslag en meer progressie.

Voorz. — Laat ons eerst eens zien, hoeveel de opbrengst minder zal zijn, dat staat nog niet vast.

v. d. Eerden. — Ik ben 't met den heer v. Oerle eens, we moeten nu niet nog lager gaan, als de bestaande regeling.

v. . Horst. — Wat U zegt, berust op een misverstand, Mhr. v. d. Eerden. B. en W. hebben zelf 600 gld. minder uitgetrokken en daar zal de commissie niet boven gaan. U kunt dus gerust zijn.

Voorz. — 't Is vrij onvruchtbaar er nu over te spreken. We zullen echter in ons oor knoopen, dat sommige leden zeggen: maak 't schoolgeld niet al te laag.

Bijdrage pensioen gemeenteambtenaren.

Onderzoek Rapport der Commissie.

De commissie wenscht de regeling van hetgeen op de gemeenteambtenaren verhaald zal worden over te laten aan het oordeel van den raad.

Antwoord van B. en W.

Bijdrage pensioen gemeenteambtenaren.

De meerderheid van B. en W. wenscht voor de ambtenaren in dienst der gemeente met een bezoldiging van niet hooger dan 800 gld. toetreding tot het pensioenfonds zoo gemakkelijk mogelijk te maken door ofwel hunne bezoldiging te verhoogen, ofwel slechts een gering bedrag op hen te verhalen. De minderheid van B. en W. zou voor alle ambtenaren eene regeling willen maken, zooals is neergelegd in de nota van den Burgemeester, in de vorige vergadering aan den raad aangeboden.

Bij het debat dat over deze zaak volgt, scheen de raad bij menig punt over deze pensioenzaak in 't duister rond te tasten. En 't is dan ook een moeilijk werk van de soms verwarde discussies een goed verslag te geven.

Voorz. — Voor inkoop moet 8% van de genoten jaarwedde betaald worden, waarvan de gemeente 5% moet betalen en 3% kan op de ambtenaren verhaald worden. Jaarlijks moet voor pensioen 7% premie worden betaald, waarvan 3% verhaald mag worden op de ambtenaren. Voor weduwen en weezenfonds moet 5% worden betaald. Deze 5% mogen in zijn geheel op de ambtenaren verhaald worden. Toetreding tot het weduwen en weezenfonds is niet verplichtend.

Ik kan mijn spijt niet verhelen, dat de commissie haar gevoelen niet gezegd heeft, dan had de raad een leiddraad gehad voor zijn besprekingen.

Vervolgens leest de Voorz. een zinsnede voor uit de circulaire van den Bond van Gemeenteambtenaren, die hoopt, dat de gemeentebesturen de ambtenaren niet onbillijk zullen treffen, wat geschieden zou, indien men op den ambtenaar verhaalde, zooveel men dat binnen de grenzen der wet kan. Er is een groot verschil tusschen de positie van de tegenwoordige en de toekomstige ambtenaren. De laatsten weten, wat zij van hun salaris moeten afstaan, de eersten wisten dat van te voren niet.

v. Elk. — Als U volledig had willen zijn, dan had U ook moeten lezen wat er volgt, dat de ambtenaren voor 't verkrijgen van hun pensioen ook wel een offertje mogen over hebben.

v. Oerle. — Kunnen B. en W. nagaan, wat 't de gemeente kost, in eens en in 40 annuïteiten?

Voorz. — In 40 jaar globaal 400 gld. per jaar.

v. d. Horst — Er ligt een lijstje bij de stukken. Dit geeft op voor ineens: f 10887.

Ribbe. — Dat is in 40 jaar slechts f 275 per jaar.

v. d. Horst. — U vergeet den interest er bij te doen. Die moet de gemeente ook betalen.

v. Elk. — In Vught hebben ze het naar mijn inzien heel billijk gedaan. Zoo kunnen wij 't ook doen. Vught is in veel beter conditie dan Boxtel, maar als wij 't nu toch navolgen, geloof ik, dat dat heel loffelijk is. Daar wordt voor ambtenaren beneden 600 gld. salaris, de heele inkoopsom door de gemeente betaald. De gemeente verhaalt 2% voor eigen- en 2% voor weduwen- en weezenpensioen. Ik veronderstel dat hooger gesalarieerden geen aanspraak zullen maken op steun der gemeente. De hoogere ambtenaren zijn toch al bevoorrechte kinderen, dat we hun nog niet meer behoeven toe te duwen. 't Zou water naar de zee dragen zijn. Maar de lagere, die voor hun salaris brood moeten koopen, die er zonder gemeentehulp niet in zouden kunnen gaan. De onderwijzers en de ambtenaren der Staatsspoor moeten ook zelf betalen. Veghel doet ook in denzelfden geeft.

Ribbe. — Ik heb van den heer Van Elk Veghel hooren noemen, doch ik heb vandaag gehoord, dat Veghel alles betaalt.

v. Elk. — De hoogere ambtenaren doen er afstand van.

Voorz. — De onderwijzers en de ambtenaren van de Staatsspoor wisten van te voren, dat ze de premie moesten betalen.

De heer De Haas deelt een en ander mede, hoe of de pensioen-regeling is ingericht bij de S.S.

v. d. Horst. — Ik kan 't niet van me verkrijgen, om voor de hoogere ambtenaren meer te betalen, dan waartoe de wet verplicht.

Ribbe. — Ik hoor hier spreken van hoogere ambtenaren. Bij een salaris van 1500 gld. zooals dat van den secretaris, kan daar toch geen sprake van zijn.

v. d. Horst. — Die verdient er nog 3 à 400 gld. bij.

Ribbe. — Ik heb hier staan 1500 gld.

v. d. Horst. — Op de uren, dat de secretarie open is, verdient hij als ambtenaar van den Burgerlijken Stand nog 300 gld.

v. Elk. — Bijna 300 gld.

v. Lieshout. — Ik ben 't met wethouder van Elk eens. Als we handelen, volgens Vught, is 't mooi. Daar zitten menschen met heel wat grootere kapitalen als hier.

Voorz. — U ziet, dat die niet altijd 't scheutigst zijn.

v. Lieshout. — Maar men moet zich toch ergens aan houden. Hoe 't zij, de cijfers, die ik hoor kloppen ook al niet.

v. Oerle. — Mhr. de Voorz., als er een sterft, moet dan de gemeente voor den nieuwen ambtenaar blijven doorbetalen?

v. d. Eerden. — Wanneer de financiën roskleuriger waren, konden we misschien wat scheutiger zijn. Doch met 50 opcenten naast den hoofdelijken omslag, kan ik er niet aan meedoen.

v. Krieken. — Om den minderen man te steunen, daar ben ik voor. Een werkman, die niet aan den arme is, die zit er hard voor. Daar komen de flinke menschen uit voort. Die menschen klagen hard en dat heeft grond. Voor zulke menschen zou ik 't schoolgeld willen verlagen, en ze helpen met de pensioenen ook.

v. Oerle. Met al die hulp wordt de toestand ook al niet veel beter. Ik zou willen zorgen, dat de menschen zelf hun premie voor 't weduwen- en wezenpensioen konden betalen. Ik zou voor alles de inkoopsom overnemen en de 3% voor eigen pensioen.

v. d. Eerden. — Daar zouden de weduwen en weezen der ambtenaren met minder dan 800 gld. door getroffen worden.

v. Oerle. — Het klinkt zoo aangrijpend te spreken van weduwen en weezen.

v. d. Eerden. — Als er voor vrouw Heeskens een weduwen- en weezenfonds was geweest, dan had de gemeente zooveel niet hoeven te betalen.

(Wordt vervolgd.)

(*) Noot van de redactie. 't Onderwijs in Boxtel kost veel meer: 't Openbaar onderwijs alleen al meer. En dan komt er voor 't Bijzonder onderwijs nog anderhalf maal zooveel bij. Dat de kosten niet uit schoolgeld te halen zijn, spreekt vanzelf. De rest wordt uit Rijksbelastingen en voor zooveel 't een deel van 't openbaar onderwijs betreft, uit 't legaat Van Cooth bekostigd.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 29 Nov. 1913.

— Zondag na de Hoogmis houdt het Kruisverbond „Pius X" een huishoudelijke vergadering in de Torenschool. Op de agenda staat onder meer: Bestuursverkiezing.

— De heer Antoon van Schaik, briefbesteller alhier, is door den Minister van Waterstaat belast met het verzamelen van gegevens over den levensstandaard in de verschillende plaatsen van 't district 's-Bosch, waar postkantoren gevestigd zijn. In 't vervolg zal dus de duurte van 't leven in een plaats van belang zijn bij de vaststelling der salarissen.

— Maandag vierde het Zangkoor in de Parochie van 't H. Hart, en Woensdag 't Zangkoor van St. Pieter het Caeciliafeest. Er heerschte een prettige stemming, zooals er bij een uitstekenden maaltijd en, nou ja, een goede flesch nog al licht heerscht.

— Het Bestuur der Dr. Hoeks-Vereeniging ontving dezer dagen van den ZeerEerw. Heer Pastoor Eras alhier, een gift van f 50.— ten bate dier Vereeniging.

RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Uitspraken der arrondissementsrechtbank van Donderdag 27 Nov.

B. B., zwervende, diefstal, 6 mnd. gev.-str.

A. V. en C. v. d. H., beiden te Tilburg, beschadiging en vernieling 4 mnd. gev.-str.

J. K. Woensel, diefstal, f 10 sub. 12 d. hechtenis.

F. H. v. D., Nijmegen, verduist., 2 mnd. gev.-str.

M. d. B., Schijndel, mishandeling, f 15 sub. 30 d. hechtenis

A. M., 's Bosch, mishandeling, f 10, sub. 20 d. hechtenis.

A. v. d. B., Herven, mishandeling, f 50 sub. 60 d. hechtenis.

ELECTRICITEITSVOORZIENING IN NOORD-BRABANT.

Gedep. Staten deelen aan de Prov. Staten mede in verband met het voorstel tot samenstelling en inrichting van een advies-bureau, hetwelk zal dienen om de gemeentebesturen voor te lichten over de afsluiting der definitieve contracten met de N. V. Provinciale Noordbrabantsche Electrische-Maatschappij tot afneming en levering van electrischen stroom — dat aan het adviesbureau, dat onder de leiding van Prof. G. J. van Swaaij, Hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, voorloopig gevestigd zal zijn te Delft, reeds aanstonds moeten verbonden worden een ingenieur en een schrijver-teekenaar. De kosten van dit bureau, met inbegrip van locaalhuur, reis- en verblijfkosten, worden geraamd aanvankelijk op f 300 per maand, welke niet onwaarschijnlijk nog wel zullen stijgen, waarom Ged. Staten voorstellen hun een crediet te openen van f 6000 voor het jaar 1914 en van f 1000 voor het jaar 1913, welke voorbereidingskosten te zijnen tijd behooren te worden gebracht ten laste van het provinciaal electrisch bedrijf en derhalve in de prociale kas zullen worden teruggestort.

B. C.

VROUWELIJKE SCHOOLOPZIENER.

Bij Kon. besluit van 24 dezer is met ingang van 16 December, benoemd tot schoolopziener in het arrondissement 's-Hertogenbosch, mejuffrouw F. W. M. Jansen, te 's-Bosch.

AANBESTEDING ZUID-WILLEMSVAART.

Woensdag is door het Provinciaal Bestuur te 's-Bosch aanbesteed:

Het onderhoud der werken van de Zuid-Willemsvaart in de provincie Noord-Brabant, gedurende de jaren 1914, 1915 en 1916, in twee perceelen en in massa.

Raming per jaar, perc. I: f 21.000; perc. II: f 20.000; massa f 41.000.

Ingeschreven werd door de heeren:

Perceel I.

L. van Drunen, Hintham en Ph. van der Heijden, Boxtel	f 20330

Perceel II.

Th. A. v. d. Pluijm, Dussen	f 21360
P. v. d. Straaten, Hansweert	- 19250
L. van Drunen, Hintham	- 18960

Massa.

Th. Blijlevens Azn., Made	- 43000
L. van Drunen, Hintham en Ph. van der Heijden, Boxtel	f 39380

RIJKSKRANKZINNIGENGESTICHT.

Gistermorgen werd onder nadere goedkeuring, door den commissaris der koningin van Noord-Brabant, in bijzijn van den rijksbouwkundige voor de gebouwen van onderwijs enz., in het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's-Bosch aanbesteed:

Het maken van gebouwen ten behoeve van een rijkskrankzinnigengesticht op een terrein in de gemeente Woensel en aan den rijksstraatweg Boxtel—Eindhoven.

Raming f 990.000.

Ingeschreven werd als volgt:

H. H. Martens, Oosterhout	f 1191600
K. A. v. Rijswijk, Heusden	- 1190000
A. J. Aangenendt, 's Bosch	- 1189000
Wijnand en Willem van Leeuwen, Rotterdam	- 1185450
J. P. Broekhoven, Hengelo	- 1148000
C. ter Horst, Zwolle	- 1145000
H. v. Dongen, Dordrecht	- 1145000
J. H. de Wilde, Gouda	- 1143000
A. v. Slingerland, Bussum	- 1138000
J. W. v. d. Schoot, Tilburg	- 1122220
C. A. Willemse, Vreeswijk	- 1116600
G. J. v. Slingerland, Haarlem	- 1116000
fa. J. Kraaij & Co., Hillegom	- 1113300
L. Raaijmakers, Wouw	- 1113000
J. Gelens Czn., Amsterdam	- 1110318
J. W. Kocken, Tilburg	- 1096900
B. Groenewegen, Haarlem	- 1080000
A. L. v. Gestel, Zesgehuchten Dirk v. Mameren, Buren en M. v. Ooyen, Eindhoven	- 1063000
fa. J. H. Jansen, Velp (Gelderland)	- 1047500
P. J. Vaessen, Vught	- 1030000
W. A. G. Jansen, Utrecht	- 1018000

HET AANSTEKEN DER LANTAARNS

voor rijwielen, motorrijwielen en automobielen, moet deze week geschieden om 4.17 uur

HET VOOGDIJGESTICHT TE UDEN.

Woensdagmorgen is te Uden het nieuwgebouwde Voogdijgesticht „St. Agnes", plechtig ingewijd en ingezegend. Deze stichting is tot stand gebracht door de ijverige bemoeiingen der algemeene commissie voor kinderverpleging en kindervoeding te 's-Bosch, in samenwerking met de Zusters van de orde van den heiligen Carolus Borromeus, die te Uden een klooster bezitten en waarvan het Moederhuis te Trier in Duitschland is gevestigd. Het gebouw, dat tot verblijf kan dienen van 53 kinderen, herbergt er thans 34.

Er werd bij de plechtigheid gesproken door mgr. Pompen, vicaris van het bisdom Den Bosch; den heer J. F. A. Wagenaar, voorzitter van den Voogdijraad en griffier der Provinciale Staten te 's-Bosch, en mr. L. Basquin, vertegenwoordiger van den minister van justitie.

GEMONDE. Naar wij vernemen, heeft de heer A. van Griensven die op 15 December vijftig jaar lang onafgebroken met eere de functie van koster in de R. K. kerk verricht zal hebben, aan de parochianen beleefd verzocht alle uiterlijk vertoon achterwege te laten. Aan dat verzoek van den bescheiden jubilaris zal voldaan worden, desniettemin zal het hem op dien zeldzamen dag niet aan bewijzen van hoogachting en erkentelijkheid ontbreken. Met meer dan gewonen ijver en voorkomendheid heeft hij zijn plicht steeds verricht. Wat in den loop der tijden ook veranderde, onze koster bleef immer dezelfde trouwe dienaar der parochie. B. C.

HAAREN. Bij het verbouwen der openbare school alhier had Woensdag een ongeluk plaats, dat waarschijnlijk goed zal afloopen. Terwijl de timmerman J. P. bij het plaatsen van kozijnen bezig was met het gieten van lood, sprong eensklaps een gedeelte van het gesmolten lood in zijn linkeroog. Ofschoon de toestand zich aanvankelijk erg liet aanzien en de man zeer veel pijn had, zal het ongeluk naar het oordeel van den dokter geen erge gevolgen hebben.

— Alhier heerscht onder de kippen de zoogenaamde snotziekte.

VUGHT. Donderdag is alhier in den ouderdom van 70 jaren overleden de WelEd. Z.Gel. Heer Dr. G. J. G. J. Schouten, geneesheer aan het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen „Voorburg", alhier.

De overledene was een braaf mensch en vervulde sinds 1888 zijne betrekking met liefde en toewijding; bovendien was hij in Vught om zijne edele hoedanigheden van iedereen ten hoogste geacht en bemind.

's-BOSCH. Door de patroonsfabriekanten-vereeniging in het goud- en zilversmidsbedrijf alhier is, na gehouden conferentie met den voorzitter-patroon en den secretaris der Kamer van Arbeid voor de bouwbedrijven ook de aangeboden tusschenkomst dier Kamer aanvaard.

De zaak is reeds door genoemde Kamer van Arbeid ter hand genomen.

SCHIJNDEL. In de Woensdagmiddag gehouden vergadering van den gemeenteraad werd medegedeeld, dat de rekening der gemeente door Ged. Staten van Noord-Brabant is goedgekeurd in ontvangst op f 47,136,03½ in uitop f 35,587,92½.

In zake de pensioenregeling voor gemeente-ambtenaren werd besloten van de ambtenaren, die thans in dienst zijn niets te verhalen. Een uitzondering wordt gemaakt voor den burgemeester, den dokter, belast met de armenpraktijk, den geneesheer-accoucheur, den veearts-keurmeester en den gemeenteontvanger, op wie verhaald zal worden wat te verhalen is, daar zij allen in goeden doen zijn en hun betrekking als gemeente-ambtenaar qua betrekking feitelijk een bijzaak is. Voor het weduwenfonds werd besloten voor de bestaande ambtenaren alles voor rekening der gemeente te nemen, behalve voor de vijf bovengenoemde functionarissen.

Vervolgens werd de gemeente-begrooting voor 1914 vastgesteld op een bedrag van f 65,151,01. De armbegrooting werd vastgesteld op een ontvangst van f 5771.50½, op een uitgaaf van f 5771,40. Zoodat er een saldo zal zijn van 10½ cent vermoedelijk.

Tot leden van het burgerlijk armbestuur werden benoemd de heeren J. v. Liempt en P. v. Lieshout. Tijd.

VEGHEL. Maandag was het opening van het verbouwde winkelhuis van J. Winters, Hoogstraat. Te oordeelen naar den stroom van menschen, die zich naar de Hoogstraat begaven, kon men afleiden, dat zij verwachtten iets moois en prachtigs te zien, waarin zij niet werden teleurgesteld. Iedereen riep er over dat de verbouwing prachtig en schoon was en de verlichting eenig, terwijl de etalage's aan de strengste eischen van den tijd voldoen.

Het geheel, een sieraad voor Veghel en de Hoogstraat in het bijzonder, getuigt van ondernemingsgeest der firma en doet den architect den heer Elbers te Boxmeer, en den aannemer den heer Joh. Olyslagers alhier alle eer aan.

EINDHOVEN. De onderwijzeressen van „St. Catharina" vierden Dinsdagavond het feest van haar Patroonheilige. Dit had plaats in het Vincentiusgebouw te Eindhoven. De geestelijke Adviseur en een groot aantal leden waren aanwezig, waaronder verschillende, die een aardige voordracht, een mooi lied of eenige toepasselijke coupletten ten beste gaven. 't Ging er, evenals verleden jaar, weer echt gezellig toe. Allen, die dit feest hebben meegemaakt hopen dan ook, dat dit gebruik nog lange jaren zal blijven bestaan!

VALKENSWAARD. Naar wij vernemen, worden door het gemeentebestuur alhier ernstige pogingen aangewend om een geschikte landingsplaats voor vliegers te verkrijgen op de daarvoor

zeer geschikte gemeente-heide. Een hangar zou alsdan gebouwd worden, terwijl op korten afstand de aanwezigheid van een benzinedepot zeer bevorderlijk zou zijn voor de beoefenaars der vliegsport. Een alleszins geschikt landingsstation wordt gevonden tusschen de vliegkampen van Gilze-Rijen en Kiewit-Hasselt in België.

NUENEN. Naar wij vernemen hebben zich voor de vacante betrekking van hoofd der openbare school alhier 5 candidaten aangemeld.

GERWEN. In de nabijheid zijner woning is Donderdagmorgen verdronken gevonden de 53-jarige H. D., ongehuwd, inwonend bij zijn ouders. De man leed sedert eenigen tijd aan zwaarmoedigheid.

Als een bijzonderheid kan vermeld worden, dat de broeder van den overledene, een leidekker, voor eenige jaren in de Zuid-Willemsvaart verdronk.

LIESHOUT. J.l. Donderdagavond werd door den WelEerw. Heer v. d. Dungen, alhier, de Sociale Cursus voor de boeren geopend, in de school van het Liefdegesticht. Een 60-tal personen hebben zich reeds aangemeld om dezen cursus te volgen. Wel een bewijs dat onze jongelui nog al belangstellen in de sociale kwestie van onzen tijd.

MIERLO. Een der oudste en schoonste huizen uit onze gemeente, n.l. de woning van het tegenwoordige hoofd der school te Mierlo-Dorp, zal binnenkort gesloopt en door een nieuw vervangen worden. Dit ruime en schoone woonhuis, gebouwd door Hendrik Deenen, genaamd „Baar Deen" in 1760 en wiens naam als bekwaam bouwmeester nog bij het nageslacht voortleeft, heeft vroeger gediend als pastorie der Ned. Herv. gemeente alhier. De laatste predikant van Drongelen vertrok omstreeks het jaar 1800 naar Nuenen, zoo werd ons vroeger door oude lieden verzekerd. De Hervormden hadden hun kerkgebouw, waar thans de brouwerij van den heer Branten staat.

In 1905 werd het tegenwoordige schoolhuis tijdelijk bewoond door den zeereerw. herder onzer parochie. Behalve dit heeft het nog verschillende aanzienlijke inwoners huisvesting verschaft en is nog een der fraaiste en sterkste huizen onzer gemeente.

LIEROP. Door den rijksveearts, den heer Bierman uit Helmond, is een geval van miltvuur geconstateerd bij een rund van den landbouwer P. van Kol.

Het kadaver is onder rijkstoezicht verbrand en stal enz. ontsmet.

— Op de boerinnenschool werd het vee gekeurd door den Districts-veearts uit 's-Bosch, naar aanleiding van vermoedelijke tuberculose bij een rund.

ASTEN. Op het rustoord „Huize Steenwijk" der Eerw. Fraters te Vught is deze week overleden, onze ouddorpsgenoot de ZeerEerw. Pater M. E. Bouwmans, laatstelijk Rector in genoemd rustoord, vroeger op het instituut Ruwenberg te St. Michiels-Gestel.

De overledene werd op 12 Maart 1855 te Asten geboren, deed zijn lagere studiën op Ruwenberg, de hoogere te Tilburg en werd op 11 Juni 1881 in Den Bosch priester gewijd. Geheel zijn priesterleven was gewijd aan de opvoeding der jeugd. Jaren lang was hij met heldhaftige liefde werkzaam te Maeseijk, België, aan de opvoeding en het onderwijs der ongelukkige doofstommen en blinden. Later werd hij naar Tilburg geroepen en stortte als novicenmeester in velen zijner medebroeders den geest van liefde en offervaardigheid over, die hem zelf bezielde.

Nadat hij van 1901 tot 1910 rector van Ruwenberg geweest was, werd hij leider van het Fratershuis en pensionaat van Reuzel waar hij ruim één jaar bleef, toen werd hij overgeplaatst naar huize Steenwijk te Vught. Een hartkwaal maakte een einde aan zijn leven

404e Staatsloterij.

1e Klasse. — Trekking van 24 Nov.

Prijs van f	1500	No.	9060 20484
" " "	1000	"	4496
" " "	200	"	4805 18580
" " "	100	"	2729 8366 8794 12974 13843 20844

1e Klasse. — Trekking 25 Nov.

Prijs van f	5000	No.	12161
" " "	2000	"	4501
" " "	400	"	8078
" " "	200	"	913
" " "	100	"	15860 18022 20859

1e Klasse. — Trekking 26 Nov.

Prijs van f	20000	No.	19690
" " "	1000	"	1471 4070 7474
" " "	400	"	7588 11861 16042 18876
" " "	200	"	13227
" " "	100	"	1397 4191 9442 9974 13012

1e Klasse. — Trekking 27 Nov.

Hooge Prijzen.

Prijs van f	1000	No.	6108
" " "	500	"	15583
" " "	100	"	19496

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.50.

27 Nov. was de prijs der boter te 's Bosch f 1.20, f 1.38 per K.G.

'S-HERTOGENBOSSCHE EIERVEILING V. P. N.

28 Nov. Aangevoerd werden 13604 eieren. Prijs: kippeneieren f 1.28 tot f 1.30, per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 28 Nov. Aanvoer 9140 K.G. Hoogste prijs f 1.57, laagste prijs f 1.45 middelprijs f 1 50

's BOSCH, 28 Nov. Aangevoerd 17075 kilo hoogste f 1.58, laagste f 1.44 middelprijs f 1.49 per kilo.

MAASTRICHT, 28 Nov. Aangevoerd 55010 kilo, hoogste f 1 61, laagste f 1.46 middel prijs f 1 54

Eier-Veilingen.

ROTTERDAM, 25 Nov. Aanvoer 6600 eieren. Kippeneieren f 6.50 tot f 10.85. Middenprijs f 8.91. Eendeneieren f 5.00 tot f 6.65. Ganzeneieren f 00.00 tot f 0.00. Kalkoeneieren f 10.00 tot f 0.00. Handelaarseieren f 0.00 tot 0.00. Parelhoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Alles per 100 stuks

AMSTERDAM, 28 Nov. Aanvoer 5186 eieren Kipei 4.75—9.85. Eendei 4.85—5.5 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Midden prijs 9.14.

Advertentiën.

BLOEDARMOEDE
en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van
HAEMATOGEENWIJN.
Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

De Ontvanger van 's Rijksbelastingen te Boxtel, vraagt
een mannelijke Klerk
niet beneden 18 jaar. Salaris nader overeen te komen. Opleiding tot rijksklerk.

St. Nicolaas. St. Nicolaas.

„De Ooievaar",

MANUFACTUREN- en MODEMAGAZIJN, - BOXTEL.

Evenals vorige jaren, geven wij heden en gedurende de St. Nicolaasweek **10% korting** op al onze artikelen. Alles wordt tegen **de bekende lage prijzen** verkocht en bovendien krijgt iedere kooper voor **elken** gulden, welke hij besteedt 10 cent terug of een cadeau daarmee gelijk staande.

Doet dus **Uw voordeel** en gaat Uwe St. Nicolaascadeaux en andere inkoopen doen in „DE OOIEVAAR".

Prachtige sorteering in Tafelkleeden, Tafelloopers, Kleedjes, **Damesblousen,** Rokken in satinet, laken, flanel en tricot, Handschoenen, wollen en flanellen Doeken in gekleurd en zwart, Boa's, Kragenschoners, Jabots, Huishoud- en Fantaisie-schorten, **witte Fantaisieschortjes met en zonder banden,** Dienstbodenschorten, Fantaisie-zakdoekjes.

Voor heeren: **Heerendassen** in de grootste verscheidenheid **steeds 't nieuwste,** Zijden Foulards en Cachenez, Autofjaals, **Heerenhandschoenen,** Bretels, Sportriemen, witte en gekleurde Overhemden, Manchetten, Boorden, Zakdoeken, Petten.

Voor kinderen: Kinderjurkjes, Hoedjes, Mutsjes, Barrets, Manteltjes, Rokjes, Schortjes, Bavets, Dassen, Kraagjes, Handschoentjes, Wantjes, Sokjes, Doeken en Capes.

Alle soorten Truien en Tricotpakjes, Petjes.

De grootste sorteering Dames-, Heeren- en Kinder-parapluies.

De allernieuwste Stokken. De laagste prijzen.

ZIE DE ÉTALAGES.

Aanbevelend,

A. P. v. d. Boomen.

WITTEVEEN EN DE MOL, BOXTEL.

Voor de a.s. St. Nicolaas.

Grootste sorteering. Laagste prijzen.

Handschoenen, in stof en gebreid.
Kousen.
Sokken.
Boordbeschermers.
Zakdoeken.
Astrakan-Bonten.
Gebreide Jurkjes en Lijfrokjes.
Auto-Châles.

Dames-, Heeren- en Kinder-parapluies.
IJsmutsen.
Kapers.
Gebreide Mutsen.
Bouffanten.
Polsjes en Moffes.
Alle soorten Wollen Doeken.
Sanella en Laken Rokken.

Heerendassen en **Zelfbinders.**
Lavallières.
Boorden, Fronts en Manchetknoopen in Linnen, Papier en Litholin (afwaschbaar.)
Bidelo's.
Front- en Manchetknoopen.

Schorten in alle soorten.
Tafellakens en Servetten.
Hand- en Theedoeken.
Stofdoeken.
Pluche-, Wollen- en Waschechte Tafelkleeden.
Tafelloopers en Antimacassars.
enz. enz. enz.

Mans- en Jongens-Truien en Tricot-Pakjes.

Geven wij in onze Etalages reeds een zoo duidelijk mogelijk overzicht van bovengenoemde artikelen, wij moeten U evenwel doen opmerken dat wij buitendien nog vele, ook zeer geschikte Cadeaux in den winkel hebben, en raden wij U derhalve aan een kijkje te nemen, overtuigd als wij zijn dat U iets naar Uw zin zult vinden.

Witteveen & De Mol, - Boxtel.

ST. NICOLAAS-CADEAUX.

Suikerwerken.

Chocolade Letters p. ons 18 ct.
„ **Figuren** „ „ „ „

Suikerfiguren 10 cts. per ons.
Borstplaat 8 cts. per ons.

Taai-Taai per pond 35 cts.

Speculaas 25, 30, 40, 50 cts. p. pond.

Boterletters (Marsepein)
50, 60, 80 cts. p. pond.

Surprises.

Nieuwste sorteering.

Diverse Chocolade-Tabletten
van de meest bekende fabrieken.

Rechterstr. A 220.

ONTVANGEN:

Eene ruime keuze Speelgoederen.

POPPEN (gekleed en ongekleed),

Poppenwagens (met en zonder kap). Sportwagens, Trekwagens, Kruiwagens, Hobbel- en Duwpaarden, Paarden met karren, **KINDERSTOELTJES**, Serviezen, Keukens, Winkels, Fornuizen enz., Tooverlantaarns, Stoommachines (met daarbij behoorende figuren), Sporen op rails, Mechanische figuren, Automobielen, Blokken- en Bouwdoozen, Gezelschapspelen, Springtouwen, Geweren en Pistolen, Ballen.

PRENTENBOEKEN, SCHOOLBORDEN, DAMBORDEN, ALBUMS.

Huishoudelijke Artikelen in de ruimste sorteering.

Aanbevelend,

A. v. DOMMELEN, Boxtel.

Lederwaren.

Damestasschen.
Handtasschen.
Portefeuilles.
Sigarenkokers.
Portemonnaies.
MUZIEK- en BOEKEN-TASSCHEN, enz. enz.

Galanteriën.

BEELDEN:
(Religieuze en Fantaisie.)
Medaillons en Hangkruizen.
Bloemvazen en koperen Bloempotten.
Horlogekettingen. Colliers.
Tabak- en Sigarenpijpen.
Zakmessen.
Eau de Cologne en Odeurs.

Rechterstr. A 220.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,
Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking,** zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit *Fabrieksmerk.*

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,**
Rechterstraat, BOXTEL.
Eisch vooral merk „Grootendorst."

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster.

VERKADE'S
SPECULAAS
25 CT. PER BLIKJE
Fa VERKADE & COMP. - ZAANDAM

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan boven staand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater. Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : : BOXTEL.
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,

Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

Verwaarloost nooit eene verkoudheid.

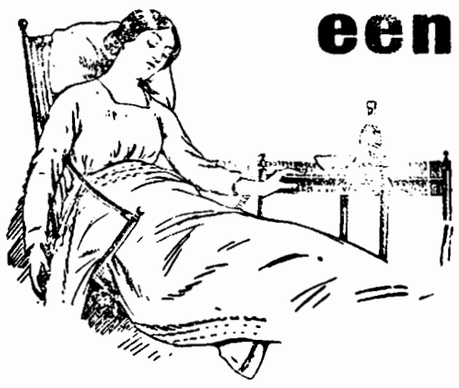

Niest gij, kucht gij, hoest gij, fluimt gij, loopt Uw neus: verwaarloost dan Uwe verkoudheid niet en pas op!

Bedenk, dat gij daarmede de deuren opent voor de tering, dien vreeselijken geesel van het menschdom, welke jaarlijks meer slachtoffers ten grave sleept, dan de moorddadigste oorlogen ooit deden. Het is Uw plicht bij het minste kuchje, bij de minste verschijnselen eener verkoudheid, dadelijk de krachtig werkende Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, te nemen, waardoor gij ernstiger gevolgen voorkomt. Onderstaande verklaring is daarvan wederom een bewijs.

Mejuffrouw Maria Wilhelmina Vrancken, wonende Wijngaardsberg bij Ulestraten (L) verklaart ons: Sedert langen tijd leed ik aan de gevolgen van een verwaarloosde verkoudheid, welke allengs in een borstlijden en een begin van tering ontaardde. Vreeselijke hoestbuien vergalden mijn leven en dreigden mijn borst te verscheuren. De slijm wilde maar niet loskomen. Ik had steken in borst en longen, en daar niets mij wilde helpen, begon ik het ergste te vreezen. Ten einde raad, kocht ik bij den drogist L. Dirix van Aubel te Maastricht een groote flacon Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, en deze hielp direct. Groote brokken verouderde slijm kwamen gemakkelijk los en deden mijn borstbenauwdheden verdwijnen en de hoestbuien wegblijven. Ik ging met het gebruik der Abdijsiroop voort, en toen de flacon leeg was, was ik geheel en al van mijn borstlijden genezen. Ik weet niet meer wat hoesten is; ik slaap, eet en drink weer goed, heb nergens pijn meer, en ben gezonder als ooit te voren. Deze wonderbare genezing door de

Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo

is weder een onweerlegbaar bewijs van haar ongeëvenaarde geneesknacht, welke asthma, pleuris, influenza, catarh, bronchitis, kink- en slijmhoest, den hardnekkigsten hoest, de hevigste verkoudheid en alle borst-, keel- en longaandoeningen onmiddellijk doet verdwijnen en tering voorkomt. Borstversterkend, zuiverend en onschadelijk zelfs voor 't kleinste kind.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

AKKER GEDEPONEERD

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde* P. THOMASSEN en JOS. P. v D. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*. H. VAN BREUGEL en Wed. A VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

KLOOSTERBALSEM

Klooster Sancta Paulo

Onfeilbaar middel tegen rheumatiek, rheumatische aandoeningen, oude en nieuwe wonden, zweren, huidaandoeningen en aambeien.

Kloosterbalsem verzacht onmiddellijk en geneest blijvend bij voortgezet gebruik: rheumatiek, podagra, alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, enz. enz.

Kloosterbalsem stilt onmiddellijk het ondragelijk jeuken en geneest zonder litteekens na te laten, ring-, baard- en dauwworm, natte en droge uitslag, zeer hoofd, uitslag aan mond, neus en lippen, klieren, enz.

Kloosterbalsem geneest onvoorwaardelijk oude en nieuwe wonden, brand- en snijwonden, zeere beenen, bloedbleinen, kneuzingen en winterhanden en -voeten.

Kloosterbalsem verhelpt onmiddellijk de ongemakken van aambeien, zoowel droge als bloedende.

Kloosterbalsem kost per pot van 50 gram 75 cent, van 100 gram f 1.20 en van 250 gram f 2.50. Eischt ROODEN BAND met handteekening v. d. Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende Depothouders.

De KLOOSTERBALSEM
moet in elk gezin aanwezig zijn.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. D. VELDEN v. D SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v D VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

TWEEDE BLAD

van

Centraal-Brabant.

No. 96. Zaterdag 29 November 1913.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

1 Dec. Maandag. *Andreas* (*Canon*), *Rood. Apostel.* Dubbel van de 2de klas (zie 30 November). H. Mis: Mihi autem; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: van den vorigen Zondag. — Credo. — Prefatie der Apostelen.
Indien niet anders staat aangegeven, op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

2 Dec. Dinsdag. Bibiana, Maagd-Martelares. Halfdubbel. H. Mis: Me expectaverunt; 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. van de H. Maagd: Deus qui de B.; 4de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*
Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

3 Dec. Woensdag. Vastendag. Franciscus Xaverius, Belijder. Groot-dubbel. H. Mis: Loquebar; 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. voor den Paus. *Wit.*

4 Dec. Donderdag. Petrus Chrysologus, Bisschop-Belijder en Kerkleeraar. Dubbel. H. Mis: In medio; 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. van de H. Maagd en Martelares Barbara; 4de gebed enz. voor den Paus. — Credo. *Wit.*

5 Dec. Vrijdag (Geen *Vasten-* alleen Onthoudingsdag). Van den dag. H. Mis van den vorigen Zondag: Ad te levavi; geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Abt Sabbas; 3de en 4de gebed enz. als op 2 Dec. *Paars.*
Vandaag enz. als 2 Dec. *Zwart.*

6 Dec. Zaterdag. Nicolaus, Bisschop-Belijder. Dubbel. H. Mis: Statuit 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. van de Vigilie van het feest van O. L. Vr. Onb. Ontv. waarvan ook het laatste Evangelie. *Wit.*
Vandaag mag ook *gelezen* worden de H. Mis van genoemde Vigilie: Venite; geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Nicolaus; 3de gebed enz. van den vorigen Zondag; 4de gebed enz. voor den Paus. Benedicamus Domino. *Paars.*

7 Dec. *2de Zondag van den Advent.* (2de klas-Zondag). Halfdubbel. H. Mis: Populus; geen Gloria; 2de gebed enz. van den H. Bisschop-Belijder en Kerkleeraar Ambrosius; — Credo. Prefatie der H.H. Drieëenheid. Benedicamus Domino. *Paars.*

Uit het Dagboek

VAN EEN

Milicien-Wielrijder.

V.

Geheimzinnig klonk bij wijlen in de duisternis het aanroepen der onzichtbare posten, die we ter oflossing naderden. Vlug werden de manschappen verwisseld en kort en zakelijk de consignes overgegeven. Spoedig had ik mijn plaats bereikt. Met een drietal manschappen had ik tot taak een viersprong te bezetten, waar een straat- en een zandweg elkander kruisten. De mannen zouden elk om de beurt de wacht houden. Zij, die voorloopig niets te doen hadden, konden zich naar een nabijstaande schuur begeven. Een dezer mannen viel echter weldra in slaap en snurkte zoo hard, dat men het op grooten afstand reeds kon hooren. Eenige varkens, die tevoren door luid geschreeuw hun aanwezigheid hadden te kennen gegeven, zwegen verschrikt; ze hadden schijnbaar hun baas gevonden. Voortdurend vreesde ik, dat het verraderlijk „gezaag" van den schijnbaar vermoeiden soldaat de opmerkzaamheid van den vijand tot zich zou trekken, zoo deze in de nabijheid mocht zijn. Er had dien nacht bij onzen post echter niets bijzonders plaats. Alleen joegen we een boertje bijna den doodschrik op het lijf, door hem het gebruikelijke — Halt! Wie daar? — toe te roepen.

Woensdagmorgen, ongeveer te 6 uur werden de posten weder ingetrokken. Weldra zaten we bij de veldkeuken, om een lekker knappend vuurtje, ons ontbijt te gebruiken. Veel tijd werd ons echter niet gelaten; we moesten spoedig opstijgen.

't Was nu de laatste dag der manoeuvres en meteen de aardigste dien we meemaakten. Juist waren we van plan te vertrekken, toen H. M. de Koningin ons in een auto passeerde. We stonden nog niet in 't gelid, doch alles sprong in de houding, terwijl de commandant salueerde tot H. M. voorbij was. Toen traden we in 't gelid en werd het sein tot den opmarsch gegeven. Wat was het overal een drukte, de wegen wemelden van marcheerende en rijdende troepen, in opmarsch naar het oorlogsterrein. 't Was een bonte dooreenmengeling van verschillende uniformen, waarvan de blinkende uitmonsteringen schitterden in de stralen der morgenzon. We hadden veel bekijks. Behalve duizenden burgers, die van heinde en verre waren toegestroomd om den uitslag der oefeningen bij te wonen, telden we verscheiden buitenlandsche officieren. Bijna alle Europeesche mogendheden waren vertegenwoordigd; Frankrijk, Duitschland, België, Italië en Rusland. Zelfs een Indischen vorst mochten we opmerken.

Tot 's middags hadden we niet veel te doen. Doch toen was het aanpakken.

Om de tegenpartij op een dwaalspoor te brengen namen wij een list te baat. Vóór onze eigenlijke stelling werd een schijnstelling aangebracht, die door poppen en slechts een klein deel onzer troepen bezet werd. De 3e comp. wielr. en nog eenige kleine onderdeelen van andere wapens, kregen nu tot taak, zoodanig te manoeuvreeren, dat de vijand in den waan werd gebracht, onze heele strijdmacht hier vereenigd te zien. Dus de voorste stelling vormde het lokaas van de val, waarin we den vijand dachten te vangen.

Alles liep van stapel gelijk we gewild hadden. We wisten werkelijk de algemeene aandacht der tegenpartij op 't gewenschte punt te vestigen, en trokken toen hierop terug, om den vijand nog meer te overtuigen. Sectiegewijze maakte deze telkens een sprong voorwaarts, terwijl ze hun vuurwapenen geducht lieten werken. Om geen argwaan op te wekken, deden wij ons best het vuur zoo warm mogelijk te beantwoorden. Toen onze tegenstanders dicht genoeg genaderd waren, maakten we allen regelmatig keert en de vijand, meenende dat we aan den haal gingen, attaqueerde op ons met den looppas.

Wij maakten dat we bij de hoofdstelling kwamen, die door struikgewas tot nu toe aan het oog van den vijand was onttrokken geweest.

Hier hielden we stand. Men had slechts op onze komst gewacht om het algemeen vuur te openen, en weldra brandde het op den verbaasden vijand los, die deerlijk bij den neus was genomen. Nu was het pleit spoedig beslist. De Oostpartij verliet dien dag als overwinnaar het slagveld.

De 3e comp. wielr. had zich kranig gehouden, en onze commandant prees de goede houding zijner soldaten, die met zooveel beleid aan den strijd hadden deelgenomen.

ALPH. GRONEMAN.

Wordt vervolgd.

Drankmisbruik en Huisgezin.

Zij staan tegenover elkaar als een grijpende wolf en een weerloos schaapje. Die vijand, geboortig uit Schiedam, heeft al wat vrouwen en kinderen laten schreien, en zelfs honger laten lijden! Die heeft menig huwelijksleven verwoest!

In een onzer fabrieksteden werd ik eens geroepen bij eene zieke vrouw. Het was juist in de kermisweek. Op mijn terugweg kwam ik bij een klein kind, dat speelde voor een vervallen werkmanswoning oftewel een krot. Die kleine keek mij aan met oogen vol onschuld, zooals kinderoogen dat kunnen.

Ik zei: dag kind.

Dag Pater, zei ze netjes terug, en ik keek weer in die oogen en ik las daarin gebrek en droefheid, zoo mat waren die kijkers. En al, wat ik toen verder zag, was gebrek: een jurkje, dat haar niet paste, het was gekregen en twee- driemaal gelapt, twee verschillende schoenen aan de voeten. Eéne hand hield zij onder haar schort en ik durfde vragen:

— Kleintje, wat hebt gij in die hand?

Zij liet een snee roggebrood zien, zonder boter er op.

— Gij hebt zeker eerst het witte brood opgegeten, dat smaakt beter, is niet?

Zij werd wat verlegen en zeide weemoedig:

— Moeder heeft geen wittebrood en ook geen boter.

— Niet? En hoe komt dat?

Toen begon ze te schreien en woord voor woord kwam het er uit: „Ik heb moeder gevraagd... en die zegt... zij krijgt geen geld van vader... die drinkt" en zij wees naar een kroeg.

Ik maakte het kort en zeide:

— Gij wilt toch wel bidden voor vader, niet waar? dan zal vader niet meer drinken en dan krijgt moeder weer geld en gij krijgt weer lekkere boterhammen met boter er op.

Vertrouwende op dat kindergebed, overlegden wij verder, wat er nog kon gedaan worden, om dien drinker te redden.

De drank brengt ellende in de arbeiderswoningen, maar evenzeer in de huizen van den gegoeden stand.

Op een bloeiend dorp trok een vroolijke hoeve aan den grooten weg het oog van ieder vreemdeling. Men moest op den eersten aanblik denken, dat daar geluk woonde. Maar gissen bleek missen. Laten wij de geschiedenis eens nauwkeurig vertel

Bij de hoef was 80 gemeten besten grond, als erfenis het eigendom van den boer, die nu ongeveer 40 jaren telde. Daarbij had hij nog een flink stuk grond in pacht. De boerin had bij den trouw 30.000 gulden meegebracht. Doch helaas! de man begon te drinken, vrienden, die hem niet pasten, dronken mee op zijn geld. Ieder jaar schoten zij er geld bij in, duizenden guldens verdwenen; op de vroolijke hoef lag zelfs een niet-onbeduidende hypotheek.

De rente moest betaald worden, het geld was wederom niet in huis. Een prachtig stuk vee werd uit den stal gehaald, om het op de markt tot geld te maken. Laat in den avond kwam de man thuis, helaas beschonken. De vrouw zocht in zijne kleeren naar het geld... en vond niets. Had hij alles verkwist? Was hij het verloren? Had iemand het hem ontstolen? De angst van de lijdende vrouw is bijna niet te beseffen.

Zij zocht nog troost in den godsdienst; met haar geloovig hart zag zij vertrouwvol op tot den H. Antonius, den terugbezorger van verloren en ontvreemd goed. Des anderen daags ging zij naar de kerk, om eene kaars te laten ontsteken voor het Antoniusbeeld, om te bidden voor haar ongelukkigen man. Och, als hij mocht veranderen, kon alles nog gered worden, ... op de boerderij was geld genoeg te verdienen om de kinderen nog tot stand te brengen.

We verhalen de geschiedenis niet verder. Ieder kan de les verstaan. Houdt den vijand van het drankmisbruik buiten uw huis.

Van 's levens Schaduwkant.

Altijd Zaterdags- en Woensdagsmiddags, als ze in het Vondelpark fietste of wandelde, zag ze hem. Hij zag er uit als een echte sportsman, droeg een sportpet, dikke donkere gekleurd-wollen kousen onder zijn korte broek en een wit-wollen trui onder zijn jas en reed op een race-fiets. Zijn haar was licht krullend en bruin en hij had een klein, bruin jongenssnorretje over zijn open, regelmatig gevormd gezicht. Als hij haar zag, lachte hij en zijn oogen glinsterden. En zij merkte wel, dat hij omdraaide op zijn fiets om haar achterna te zien en dat hij dan snel een zijpad inreed, om met een bocht, haar weer tegen te komen.

Ze vond het wel aardig en voelde zich gevleid door die attentie.

Maar ze werd er toch ook wel een beetje verlegen onder, als hij haar zoo lachend aankeek. En eens toen ze knikte, had ze snel het hoofd omgedraaid.

Op een middag was hij haar achterop gefietst en naast haar gebleven, had wat gezegd, dat zij niet verstaan had. Maar zij had weer haar hoofd omgedraaid en was een zijpad ingereden, zonder verder op hem te letten. En toen hij haar een tijd later weer voorbijreed, had ze niet naar hem gekeken.

Maar een volgenden Zaterdag lachte hij weer en sportte een zijweg in, om haar nog eens tegen te komen. En zij glimlachte onwillekeurig terug, denkend aan 's Woensdags.

Toen den volgenden Woensdag sprak zij hem. Het was maar even. Zij stond gebogen naast haar fiets, kijkend naar de ketting, die wat ratelde. Plotseling was hij naast haar gekomen en had gevraagd, of hij haar soms helpen kon. En zij, zonder erbij te denken, had vragend naar hem opgezien en gezegd, dat ze niet begreep wat er aan mankeerde. Toen had hij zijn fiets tegen een boom gezet en had zich naast haar gebogen, was een sleutel uit zijn tasch gaan halen, nadat zij zich had opgericht en had na een tijd zich weer oprichtend, glimlachend gezegd, dat het in orde was. Zij had hem bedankt en hij had ook nog wat gezegd.

Maar zij was weer op de fiets gestapt en met een nieuw: „dank je wel" doorgereden.

Dien middag had ze hem nog een paar maal gezien en hij had haar gegroet. En den Zaterdag daarop, had hij weer gegroet en naast haar achterop komende, naast haar gebleven, pratend, zoodat ze wel iets terug zeggen moest.

Na dien Zaterdag hadden ze mekaar nog enkele malen gesproken. Hij had zijn naam genoemd en zij de hare. En hij was al eens met haar meegereden tot vlak bij haar huis en eenmaal hadden ze zelfs, van de fiets afgestapt, loopen praten. Hij had haar gezegd, dat hij haar al zooveel weken bewonderd had, wanneer hij haar fietsen zag en dat hij zoo gehoopt had eens kennis met haar te kunnen maken. En zij had geglimlacht en erin toegestemd, dat ze mekaar eens meer zouden spreken en samen zouden wandelen.

Toen, den Zaterdagmiddag daarop, wandelden ze samen. Hij hield zijn fiets aan de hand en pratend liepen ze langs de kleine paadjes tusschen de heesters en aan den rand der grasperken. Op een bankje gingen ze zitten. Hij nam haar hand, zei wat van haar zachte huid en haar vingers, schoof dan een beetje nader en bewonderde, zich buigend, den gouden armband, dien ze aan de pols droeg. Spelend haakte ze den armband los, liet hem zien. En hij nam dien in zijn hand, woog hem als keurend, zei, dat het een mooie was en een kostbare zeker.

Zij glimlachte en knikte en gespte den armband weer vast.

Toen ze een tijd later opstonden, nam hij opnieuw haar hand en tastte naar den armband.

— 'k Zou je zoo gaarne een souvenir geven aan dezen heerlijken middag, Marie. Aan dien armband van je zou een gouden munt zoo mooi staan. Zou je dat goed vinden?

Ze glimlachte en schudde het hoofd.

— Maar dat is heelemaal niet noodig, Coen, zei ze.

— Noodig niet, meende hij. Maar 'k zou het zoo aardig vinden.

Ze keek hem aan en glimlachte weer.

— 'k Zal hem vanavond voor je meebrengen, hoor, zei hij, als ik bij jullie kom.

— Ja, zei ze, kom je dan?"

— Natuurlijk, kwam hij.

— Dan zeg ik het tegen pa en moe, fluisterde ze.

Hij boog weer tot haar over en greep dan haar pols.

— Weet je wat? zei hij, den armband bekijkend. Je moest hem mij zoo lang meegeven, dan zoek ik er een mooie munt bij uit en breng hem dan vanavond terug. Vind je dat goed?

Ze knikte en haakte den armband los.

— Ja, best, kwam ze, hem den armband overgevende. Maar pas op, dat je hem niet verliest.

— Verliezen? lachte hij, een armband van jou.

Dan borg hij hem weg in zijn vestjeszak. En zijn fiets nemende, wandelde hij weer naast haar mee het Vondelpark uit tot dicht bij haar huis. Daar op den hoek der straat namen ze afscheid.

— Kijk, zei ze wijzend, daar wonen we: nummer 18.

— Ja, ja, kwam hij knikkend.

— Dus om goed 8 uur kom je? vroeg ze nog eens.

Hij knikte.

— Voor half 9 in elk geval, zei hij.

Ze keek nog eens om, terwijl ze wegliep en wuifde. Ze voelde zich zoo gelukkig. Vanavond nog zou hij bij haar ouders komen, om kennis te maken. Als die nou maar niet vonden, dat ze nog te jong was. Ze was nogmaar net 18 immers.

Dien avond toen ze gegeten hadden, vertelde ze het haar moeder.

— Maar kind, kwam die verbaasd, zoo'n vreemde man.

— Hij komt toch vanavond lachte ze.

— Dan mag je 't nog wel aan je Pa zeggen.

Marie kleurde even.

— Zou u het niet willen zeggen?

Haar moeder glimlachte en zei niets. Maar toen haar man de kamer inkwam en Marie wegliep, vertelde ze.

— Hoe komt het kind erbij? Zoo jong nog. En wie weet, wat voor een jongen...

— Dat kunnen we straks nog zien, viel haar moeder in de rede. En als het wat lijkt, kunnen we eens naar hem toe gaan.

De vader haalde de schouders op en bromde wat van kinderspel. Maar van 8 uur af wachtte hij toch net, als zijn vrouw en eenige dochter nieuwsgierig op de komst van den schoonzoon in spe.

Met zijn drieën zaten ze om de tafel, waarop het theegoed glinsterde onder het lamplicht. Marie had een andere japon aangedaan en haar haar opnieuw opgemaakt. Toen de pendule half 9 sloeg, keek ze angstig om. Haar vader zag haar ongeloovig glimlachend aan.

Het werd 9 uur, half 10, het werd 10 uur, maar er kwam niemand.

— Ik begrijp het niet, zei Marie verlegen.

— Laten we er maar niet meer over praten, kind, zei haar vader.

Maar Marie tastte naar haar pols.

— Er is zeker wat tusschenbeide gekomen, zei ze, hij zal morgenavond wel komen.

Maar toen hij er den volgenden avond nog niet geweest was, vertelde ze voor het naar bed gaan haar moeder van den armband.

— Maar kind, kwam die verschrikt, hoe kom je erbij?

— Ik dacht... begon Marie, maar

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

25)

In plaats van zich verheugd te toonen, teekende zich op het bekoorlijke gelaat der jonge vrouw zorg en droefheid af. Een oogenblik scheen zij op het punt te staan, haar echtgenoot haar gedachten bloot te leggen, doch zij zweeg.

Van der Goes brak het andere schrijven open en reikte het aan Alena over.

„Of ge bij de intreding van Ofhuys in het klooster zult tegenwoordig zijn?"

„Natuurlijk nemen we deze uitnoodiging aan", riep Alena. „Antwoord uit naam van mijn echtgenoot en mij", voegde zij er bij, „dat wij met groote stichting die vrome plechtigheid willen bijwonen".

De jongen, die door Ofhuys was gezonden, verwijderde zich en Hugo nam zijn palet weer ter hand en vroeg:

„Zal de reis naar het Roode Kloos-ter u niet vermoeien?"

„Wel neen", antwoordde Alena, „ik stel er zeer veel prijs op aan je vriend dit bewijs van onze vriendschap te geven".

„Maar vergeet vooral niet: na ons bezoek aan de abdij zult gij je onmiddellijk moeten gaan kleeden voor het hoffeest".

„Wat?" zeide Alena, „is de invitatie van den vorst voor denzelfden dag?"

„Ja, maar als je vreest, al te vermoeid te worden, zal ik alleen wel gaan. Ofhuys weet, hoe zwak je gezondheid is na de geboorte van Hubert; hij zal je zeker verontschuldigen".

„En ik zou het mijzelf nooit vergeven. Geloof mij, Hugo, ik zal van het Roode Klooster duizendmaal meer vertroostende gedachten en veel dierbaarder herinneringen meebrengen dan van het feest van Karel. Ik houd niet aan al die praal en pracht. Bij jou, mijn vader en mijn kind gevoel ik me volmaakt gelukkig. Gij weet het, Hugo, toen gij mij in het huis te Gent voor het eerst aantroft in den tuin, vol rozen en vogels, kende ik geen andere vreugde, dan 's morgens naar de kerk van St. Bavo te gaan en aalmoezen uit te deelen. De vermaken hadden geen aantrekkelijkheid voor mij".

„Hoe!" riep Hugo van der Goes uit, „gij gevoelt u dus niet gelukkig?"

„Leg nu niet mijn woorden verkeerd uit; ik ben er je dankbaar voor, dat je die afleidingen voor mij zoekt, maar meer dan die feesten treft mij je liefdevolle bedoeling; te midden van al die schitterende partijen op deze feesten vind ik er mijzelven toch alleen. Mijn gedachten worden somber, wanneer ik in de bedwelming van vermaak anderen zie meesleepen. Hugo, vergeet het nooit! Jou Alena is de Abigaël gebleven van het huis te Gent".

Van der Goes nam de handen van zijn vrouw in de zijne.

„Waarom zegt ge mij deze dingen eerst nu?"

„Ik was bang je te bedroeven, en deed mij daarom zelf geweld aan".

Hugo schudde het hoofd.

„Ik heb mij vergist", zeide hij; „ik heb mij vergist".

„Ik verbeeld me ook, dat de jonge Hubert sterker zou worden in onze velden te Gent; de lucht is daar zoo zuiver", vervolgde Alena.

„Wil je dan Brussel verlaten?" vroeg Van der Goes.

„Ik wil, wat jij wilt".

„Ik weet het; maar zoudt gij dus gelukkig zijn, met naar Gent terug te keeren?"

„Ja!" antwoordde zij.

„Dan zullen wij gaan", antwoordde hij. „Toen ik je hand aan jou vader vroeg, stelde ik mij verantwoordelijk voor jou geluk, en ik houd altijd het gegeven woord".

„Ik wist wel, dat je alles voor mij zoudt doen", riep de jonge vrouw uit. „Ik wil het je nu wel zeggen: de lucht van Brussel is mij drukkend. Ik had niet meer mijn grooten tuin; ik vond mij niet pleizierig in mijn eigen huis. O, Hugo, wat ben ik blij. Ik zal de versierde, de voor mijn oogen verrijkte woonkamer wederzien, de schoone kerken, waarin ik als kind bad, het fresco van Abigaël en David, waaraan ik een echtgenoot en den engel, die op mijn knieën slaapt, verschuldigd ben. Vader, hebt gij 't gehoord?"

Jacob Weyten drukte de hand van Van der Goes.

„Dank", zeide hij, „dank".

„Dit vertrek verheugt u dus?"

„Meer dan ik je zou kunnen zeggen".

„Dus, beiden waart ge droefgeestig, en ge zeidet me er niets van".

Jacob Weyten fluisterde:

„Mijn Alena werd zoo bleek..."

Daarna de hand drukkende van zijn schoonzoon, zeide hij:

„Je bent een goed zoon... Ik zal niet tegenwoordig zijn bij de feesten, die op de Senne door onzen genadigen hertog zullen gegeven worden. Daar je nu toch binnenkort naar Gent terugkeert, ga ik maar alvast vooruit".

„En binnen acht dagen volgen wij", zeide Van der Goes; „ik heb thans evenveel haast als Alena en gijzelf".

Binnen weinig tijd was alles voor 's heeren Weytens vertrek gereed gemaakt en tegen den avond vertrok hij.

Alena was den gehcelen avond buitengewoon opgeruimd, zoodat Van der Goes aan haar blijdschap begreep, hoeveel smart zij doorstaan had. Het vertrek van haar vader ging het hare zoo kort vooraf, dat zij zich er niet over kon bedroeven. Indien Van der Goes haar niet bewezen had, dat zij nog al den tijd had, zou zij onmiddellijk haar toebereidselen voor de reis gemaakt hebben.

„Ik heb je nu een groot pleizier gedaan", zeide Hugo tot haar, „nu zou ik ook gaarne iets van jou verkrijgen".

„En dat is?" vroeg Alena.

„Misschien is het de laatste keer dat je bij een hoffeest tegenwoordig bent; welnu, kleed je dan nu zoo prachtig mogelijk. Je moet je een costuum laten teekenen, hetwelk uw schoonheid je alleen veroorlooft te dragen onder al de jonge vrouwen van Brussel. Je moet al uwe diamanten aandoen, en ik heb bijna lust om nieuwe te koopen... Wilt ge?"

„Ik kan niet anders, akelige tyran", lachtte zij. „Ik wilde het feest bijwonen in een rose kleed, met zilver, dat ik nog maar tweemaal heb aangehad... jij staat mij echter zooveel toe, dat ik je nu het genoegen niet kan weigeren aan allen te bewijzen, hoe dierbaar je jouw vrouw is".

„Dierbare", riep Van der Goes uit, „daarmede is niet alles gezegd; jij zijt mijn leven, mijn ziel".

„Pas op!" zeide Alena ernstig. God leent mij aan u, verkies mij nooit boven Hem. Maak van je liefde geen afgodendienst, dat zou mij ongeluk kunnen berokkenen".

„Is het mijn schuld, dat jij zoo schoon zijt?"

„Bah! Hugo! een ziekte kan haar mij ontrooven".

„Maar je verstand gaat deze schoonheid te boven; dan ben ik daar toch trotsch op".

„Hugo, Hugo! dat verstand is toch ook vergankelijk!..."

„Mijn nederige en goede Alena!" riep Van der Goes uit, „ben je nu eigenlijk niet te volmaakt voor deze aarde?..."

„Neen, neen", zeide Alena, „ik ben geen heilige. Maak uw hart niet los van mij, Hugo, maar stel boven mij, God, Die mij je gegeven heeft en Die het recht heeft mij weer te nemen".

„Zwijg", riep Hugo uit, zacht met zijn hand haar mond docht drukkend; „stil! Indien ik u verloor..."

„Gij zoudt er in moeten berusten".

„Ik zou sterven", zeide Hugo somber. „Ik ben zoo lijdzaam en vroom niet als gij. Ik gevoel, dat zooiets het levenselement in mij zou verbrijzelen. Sterven, gij sterven, Alena. Zeg mij nooit meer zulke dingen; de vrees alleen zou mij krankzinnig maken".

„Stil", zeide Alena zacht, maar ernstig, „kom, zie eens naar den hemel. De aarde is schoon, Hugo, maar de hemel is nog schooner. De vorm der aarde is bepaald; wij volgen er gemakkelijk de grenzen van; ik stel den

barstte dan in tranen uit.

Haar vader voer hevig tegen haar uit.

— Dien armband zien we niet terug, zei hij tegen zijn vrouw, toen ze samen waren.

Den volgenden dag gaf hij het aan bij de politie. Die loerde iederen dag in het Vondelpark. En een week later werd het jonge mensch met de sportpet, de sporttrui en de sportkousen geknipt. Den armband had hij niet meer. 't Meisje had hem die cadeau gegeven, vertelde hij.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

OUDERDOMSRENTE AAN BEHOEFTIGEN.

Bij den Raad van State is Dinsdag aanhangig gemaakt de overweging van het wetsontwerp tot verleening van ouderdomsrenten aan behoeftigen.

Dit wetsontwerp houdt o.m. in, dat recht op een ouderdomsrente heeft ieder, die aannemelijk maakt, dat hij :

a. zeventig jaar is of ouder ;

b. behoeftig is ;

c. niet na het bereiken van den leeftijd van vijf en zestig jaar onderstand heeft genoten van een gemeente of van een instelling van weldadigheid, voorkomende op de lijst, in art. 3 der Armenwet bedoeld, en

indien hij gehuwd is,

d. dat ook zijn echtgenoot behoeftig is ;

zulks behoudens eenige in de wet genoemde uitzonderingen.

De rente gaat in op den dag, waarop de aanspraak op rente is verkregen, doch niet vroeger dan drie maanden vóór den dag, waarop de renteaanvrage bij het gemeentebestuur inkwam.

Van het recht op ouderdomsrente wordt uitgesloten hij, die,

a. na het bereiken van den leeftijd van zestig jaar bij een vonnis, dat onherroepelijk is geworden, is veroordeeld tot gevangenisstraf of tot plaatsing in een rijkswerkinrichting, een en ander voor een jaar of langer ;

b. misbruik van drank pleegt te maken of op andere wijze een bekend slecht levensgedrag leidt.

Mede worden uitgesloten :

a. Nederlanders of Nederlandsche onderdanen, die niet gedurende de laatste vijf jaren vóór hun rente-aanvrage onafgebroken in Nederland hun hoofdverblijf hebben gehad ;

b. anderen dan Nederlanders of Nederlandsche onderdanen, die niet gedurende de laatste twintig jaren vóór hun rente-aanvrage onafgebroken in Nederland hun hoofdverblijf hebben gehad.

Zij, die gedurende zes maanden onmiddellijk voorafgaande aan den dag van aanvrage van de rente onafgebroken in Nederland hun hoofdverblijf hadden, worden geacht, gedurende het hiervorenbedoelde tijdvak van vijf, resp. twintig jaren, onafgebroken in Nederland hun hoofdverblijf te hebben gehad, als zij in dat tijdvak niet gemiddeld een maand per jaar of langer hun hoofdverblijf buiten Nederland hadden.

Voorgesteld wordt het bedrag van de ouderdomsrente te bepalen op f 104 per jaar, doch voor ieder der echtgenooten, aan wie beiden een ouderdomsrente is toegekend, f 78 per jaar.

De ouderdomsrente wordt gebracht ten laste der gemeente, waar de rechthebbende zijn hoofdverblijf had op het tijdstip van de aanvrage.

Kan geen gemeente worden aangewezen, waar de rechthebbende op het tijdstip van aanvrage van de rente zijn hoofdverblijf heeft of wordt geacht te hebben, dan komt de rente ten laste van de gemeente, waar hij na het bereiken van den leeftijd van 65 jaar het laatst zijn hoofdverblijf heeft gehad. Kan ook zoodanige gemeente niet worden aangewezen, dan komt de rente ten laste van het Rijk.

Het rijk verstrekt aan de gemeenten een vergoeding van f 50 per hoofd voor ieder, die op 31 December van het afgeloopen jaar in de gemeente hoofdverblijf had en den leeftijd van 70 jaar had bereikt of overschreden, behoudens eenige uitzonderingen.

Aan gemeenten, welker kosten voor de uitvoering der wet over het afgeloopen kalenderjaar niet worden gedekt door die vergoeding, kan door de Kroon een toelage uit 's rijks schatkist worden toegekend.

De uitbetaling van de rente geschiedt eenmaal per week.

Ingeval de betrokkene in een krankzinnigengesticht, gevangenis of rijkswerkinrichting verblijft, of zich door vlucht aan de gevolgen van een veroordeeling heeft onttrokken of zijn hoofdverblijf buitenslands heeft, wordt de rente tijdelijk niet uitbetaald.

Voorts worden nog bepalingen voorgesteld omtrent verjaring van de uitbetaling (na 1 jaar), omtrent beroep van de beslissing van het gemeentebestuur over de al of niet uitbetaling bij Ged. Staten en verder bij den Centralen Raad van Beroep, bedoeld in de Beroepswet, enz.

KOMENDE CRISIS.

Men schrijft uit Enschedé aan het „Volk" :

In Twenthe is het in 't machinebedrijf ongekend slap geworden. Op de Enschedesche Machinefabriek is reeds de arbeidsdag van 10 uur tot 8 uur teruggebracht, wat vanzelf een evenredige loondaling tengevolge heeft. Ook de andere bedrijven in dezen tak van industrie deelen in dezelfde malaise. Zoo deelde men ons o.a. mede, dat ook bij de firma Stork te Hengelo en bij de firma Tattersail & Hoidsworth te Enschedé de vooruitzichten donker zijn.

TREINBOTSING.

Maandagavond is te Ede de locaaltrein Arnhem—Nijkerk, die te 8.47 uur daar aankomt, door verkeerden wisselstand geloopen op den stilstaanden goederentrein Ede—Wageningen. De machinist van den laatstgenoemden trein, Griffioen, die de botsing zag aankomen, sprong bijtijds van de machine. Door den hevigen schok braken in den locaaltrein tal van ruiten en vielen de passagiers door elkaar ; velen kregen een buil of schram, maar niemand werd ernstig gekwetst. De trein kon de reis vervolgen. De machine van den goederentrein werd zóó beschadigd, dat ze buiten dienst moest worden gesteld. De materieele schade is vrij aanzienlijk.

Tel.

ZIJN VROUW VERWOND.

Dinsdagnacht heeft de sergeant J. te Gorinchem, in een huiselijken twist, zijn vrouw twee messteken in den buik toegebracht. De vrouw is naar het ziekenhuis overgebracht, waar zij onmiddellijk geopereerd is. De dader is gearresteerd.

B. C.

DOOR DEN TREIN GEDOOD.

Men meld uit 's-Gravenhage.

Door den trein, welke gisteren het Hollandsche Staatsspoor verliet in de richting naar Rotterdam, werd nabij Delft het 9-jarig zoontje van een overweg-wachter overreden en gedood.

DOOR DEN MIST.

Te Nieuw-Amsterdam zijn, naar aan het „Hdbl." wordt gemeld, Dinsdagavond door den mist de arbeiders Passtoors en Timmer te water geraakt en verdronken.

BEGRAFENIS VAN EEN ZIGEUNER-HOOFDMAN.

Te Winschoten had Zaterdag een ongewone begrafenis plaats. Daar overleed een Zigeuner-hoofdman. Bij den woonwagen werd de kist overeind gezet, het deksel er af genomen en van het lijk, waarbij aan de eene zijde een sabel, aan de andere een pistool lag, met een krans op de voeten en medailles op de borst, door vrouw en kinderen afscheid genomen ; allen reikten den doode de hand. Daarna werd een photo van kist en lijk genomen en nad de begrafenis plaats. 'n Zestal muzikanten gingen voorop en maakten muziek. De begrafenis had op het R. K. kerkhof plaats.

OMGEVALLEN LAMP.

Woensdagavond is de manufacturenzaak van den heer Hofstee, te Didam, door het omvallen van een lamp, totaal afgebrand. Huis en inventaris waren verzekerd.

BANKBILJET DOOR DE MUIZEN OPGEGETEN.

Vóór eenige dagen vervoegde zich ten postkantore te Hoogkerk schipper P. Bosma, uit Akkrum, met een bankbiljet van f 25, dat zoodanig door de muizen was beschadigd, dat het oogenschijnlijk zijn waarde had verloren.

Het gelukte echter den heer P. Scharringa met veel moeite het verbeten papier zoo samen te voegen, dat nummer en letter van het biljet weer te onderscheiden waren. Daarna zond hij alles op aan de directie der Nederl. Bank te Amsterdam met 't gevolg, dat Bosma een nieuw biljet werd toegezonden.

EEN MEEVALLER.

Door de Directie der Staatsspoorwegen is alsnog aan de stationskruiers, de zgn. witkielen, en eenige andere losse arbeiders, hoewel niet tot het personeel behoorende, naar aanleiding van het 50-jarig jubileum der maatschappij, 'n gratificatie verleend. Voor de betrokkenen, die hierop al lang niet meer hadden durven hopen, een aardige verrassing.

DERDE VREDESCONFERENTIE.

De Nederlandsche commissie tot voorbereiding van de 3e Vredesconferentie, is dezer dagen meermalen in vergadering bijeen geweest.

DE VLIEGKUNSTENAAR CHANTELOUP.

Chanteloup, die Zaterdag en Zondag te Amsterdam zijn looping-the-loop-kunsten komt vertoonen, heeft, naar wij in de „Maasb." lezen, op het vliegterrein van Issy-les-Moulineaux prachtige vertooningen gegeven, waarbij hij zelfs Pégoud overtrof. Chanteloup steg op zijn Candron-tweedekker in minder dan 70 seconden tot 400 meter hoogte. Hij maakte eerst de bekende S om daarna een reusachtige looping the loop uit te voeren. Hierin overtrof hij Pégoud. Terwijl zijn voorganger slechts eenige seconden met het hoofd omlaag vloog, bleef Chanteloup langer dan een minuut in die positie vliegen. Dan steeg hij weer op tot ongeveer 800 meter hoogte en liet zich als een steen naar beneden vallen, aldoor maar kopjeduikelend. De toeschouwers meenden dat hij het stuur kwijt was of zich wilde zelfmoorden, maar op 50 meter boven den grond gekomen zette de vlieger zijn hoogte-stuur op en schoot regelrecht naar boven. Nogmaals kwam hij kopjeduikelend naar beneden om dan rustig en kalm op den grond neer te strijken. De toeschouwers waren een en al vol van verbazing over Chanteloup's ontzettende toeren.

Ondervraagd hoe hij zich wel gevoelde bij het uitvoeren van zijn looping the loop, antwoordde Chanteloup: „Ik vind het een groote grap. De meeste sensatie ondervindt men, als men op het hoogste punt van de „loop" gekomen is. De montagnes russes zijn er niets bij. Toch is het heel gemakkelijk om een dergelijken toer uit te voeren. Zij-waarts naar beneden vliegen is veel moeilijker, omdat de machine dan voortdurend[illegible] gewonen stand wil terugkeeren ; als men op den rug vliegt heeft men dat niet."

Duitschland.

ERNSTIG SPOORWEGONGELUK.

Bij het station Karlshorst, een voorstad van Berlijn, is Maandagochtend, even over tienen, een proeftrein in een uit 15 man bestaande groep spoorwegarbeiders gereden. Zes man waren onmiddellijk dood ; twee werden zwaar gewond.

Het ongeluk gebeurde, terwijl een buurttrein voorbijkwam, waarvan de neerslaande rook den arbeiders het uitzicht benam. Door het geratel van dien trein hoorden zij ook het hoornsignaal niet, dat hen voor den buiten den dienst rijdenden trein moest waarschuwen. Toen zij dezen eindelijk zagen, konden de meesten door den voorbijrijdenden buurttrein niet uit den weg.

Engeland.

DE KIESRECHTFURIES.

Zondagnacht hebben de kiesrechtvrouwen te Bristol het gemeentelijk schuitehuis in brand gestoken. Het gebouw werd geheel vernield. De schade beloopt f 36.000.

ADVERTENTIËN.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.25. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3 25.
1 „ „ 50 „ „ 2 —. 1 „ „ 200 „ „ 5 75.
½ ton inhoudende 400 haringen f 10.50.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

C. STEINMANN-PECHTOLD,

Rechterstraat, BOXTEL.

Onze St. Nicolaas-Etalages

zijn gereed,

en houden wij ons voor een bezoek beleefd aanbevolen.

Wij ontvingen eene mooie collectie artikelen **zeer geschikt voor**

St. Nicolaas-Cadeaux.

Verder eene groote sorteering in

Speelgoederen, Galanteriën en Huishoudelijke Artikelen.

Alles aan billijke prijzen.

Ziet onze Etalages.

Aanbevelend,

C. Steinmann-Pechtold.

ST. NICOLAAS. ST. NICOLAAS.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs Petroleumkachels Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten

in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,

BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Billijke Prijzen - Groote Keuze

---

hemel hooger, die mij het beeld van het oneindige geeft. Wij spraken daar juist van den dood. Zeker, de dood is verschrikkelijk, maar wel beschouwd bestaat er geen dood voor ons. Het is een opstanding ten eeuwigen leven ; de ziel straalt in geluk en glorie ; uit den schoot der eeuwige gelukzaligheid buigt zij zich voorover naar den vriend, van wien zij gescheiden werd, zij troost hem, zij trekt hem naar zich toe. De dood is een korte scheiding, kort voor de snelheid des levens. Men vindt elkander weer, Hugo ; men bemint elkander nog duizendmaal meer in den hemel".

„Zwijg toch, gij wordt wreed !" zeide Van der Goes.

Alena verliet het venster ; daarna voerde zij haar echtgenoot naar de wieg van den kleinen Hubert.

„Bidden wij voor hem", zeide zij.

En samen knielden zij met ineengestrengelde handen bij de wieg van den kleine neder en baden.....

XII.

Eertijds moet ten Zuiden van Brussel zich een onmetelijk bosch hebben uitgestrekt, waarin een reeks prachtige meren lagen. Vanaf de eerste eeuwen werden deze streken uitgekozen tot verblijfplaats door hen, die zich geheel van de wereld wilden afzonderen. Zij bouwden zich daar een hut, leefden van hetgeen hun handen verbouwden en dienden God in eenzaamheid en nederigheid des harten. En zij waren het, die in die beboschte streken het eerst het zaad des geloofs en de beschaving brachten. Dikwijls gebeurde het, dat een arme pelgrim zulk een heilig kluizenaar smeekte, een cel naast de zijne te mogen bouwen, waarbij zich veelal nog meerdere voegden, waardoor de kloosters ontstonden. En hoe meer kloosters er verrezen, hoe meer de omgeving van gedaante veranderde. In plaats van woesten grond kwamen er bloeiende akkers ; in hun nabijheid vestigden zich verschillende lieden, die voor de kloosters werkten en daarvan leefden. De vorsten begiftigden de kloosters in den loop der tijden met verschillende goederen, zoodoende groeiden hun rijkdommen aan en konden zij de armen en behoeftigen bijstaan en den reizigers, die aan de kloosterpoort klopten, ter wille Gods, gastvrijheid verleenen.

De edellieden wenschten gaarne in de nabijheid der zegenrijke kloosters te wonen ; zij bouwden dus hun kasteelen in de nabijheid ervan en hun gebeente vond na hun dood een rustplaats in de schaduw van het heiligdom.

Saint-Gery, door den heiligen Magneric, prelaat van Trier, tot bisschop benoemd, had 't eerst het Evangelie gepredikt in België. In een kleine kapel, gebouwd op een eiland, door de armen der Senne gevormd, vereenigden zich de eerste Christenen, door den ijverigen apostel tot het geloof bekeerd ; later offerde de edele Vincent Magdelaire van moederszijde uit het koninklijk bloed van Frankrijk gesproten, de eerste missionarissen van België te hulp komende, zijn onmetelijk fortuin ter stichting van verschillende abdijen, die in het uitgestrekte bosch van Soignes verrezen.

De hertogin Johanna van Brabant, stond ter stichting van het Roode Kloos-

ter, een strook gronds af, in hetzelfde bosch gelegen, op voorwaarde, dat de monniken er op hun eigen kosten woningen en hutten zouden bouwen. Een kapelaan van St. Gudula werd belast met het opzicht over de werkzaamheden, en een kluizenaar over die van het land. De edelmoedige hertogin bepaalde zich niet tot deze fondatie ; de Zeven Fonteinen verrezen op een grond, in 1280 door haar ten geschenke gegeven, en Gilles Brodeyck, priester en kapelaan van Anderlecht, mocht dit werk voltooien ; Groenendaal eindelijk werd opgericht in 1383 door twee kapelaans van Sint Gudula en dank zij de zorgen van Joannes Ruysbroeck, priester in dezelfde kerk, wiens boeuen een grooten opgang maakten en die zijn leven eindigde in hetzelfde klooster, dat hij had helpen stichten.

Om nu op Kasper Ofhuys terug te komen : reeds jong gevoelde hij zich tot het kloosterleven aangetrokken ; zijn moeder verzette er zich echter tegen en zijn eerste letterkundige triumfen deden hem een oogenblik zijn droomen van eenzaamheid en afzondering vergeten. Na zijns moeders dood maakte zich het gevoel van zijn roeping met nieuwe kracht van hem meester. Hij had echter nog veel met zichzelf te strijden. Hij streed tegen den engel ; hij werd getemd onder zijn overwinnende knie gehouden, en toen hij eindelijk begreep, wat God wilde, antwoordde hij, het hoofd buigend : „Het zij zoo !"

Gedurende een maand regelde hij zijn zaken, verkocht zijn goederen, bracht zijn talrijke handschriften in orde en deelde zijn besluit mede aan Van der Goes, op den dag van de bedevaart naar Onze Lieve Vrouw ter Sneeuw. Denzelfden avond vernam hij, dat zijn vriend zich ging aansluiten bij de talrijke en geleerde familie der reguliere kanunniken van den H. Augustinus.

Hij wilde den prior van het Roode Klooster niet van zijn aankomst verwittigen en aan zijn intrede in het klooster niet den schijn geven van een gebeurtenis ; hij verliet Brussel op een schoonen zomerdag en ging bij pater Saint-Gery de gastvrijheid inroepen.

Destijds bestond het klooster van Johanna van Brabant uit twee afgescheiden deelen : het eigenlijk gezegde klooster, door kanunniken bewoond en de gebouwen, voor de vreemdelingen bestemd. Zij bevonden er zich altijd in groot aantal.

Op het hooren van het besluit van Kasper, scheen de prior, in plaats van zich te verheugen over een verovering, waarvan de eer groot voor de kerk kon zijn, bijna verschrikt over het besluit van den jongen man.

„Vriend", voegde hij hem toe, „wanneer een jong mensch aan de deur van het Roode Klooster klopt, en er het behoud van zijn jeugd komt zoeken, dan ben ik daarover zeer verheugd. Ik weet vooruit, dat het vreedzame geluk van het kloosterleven hem nooit zal vervoorloven, zijn blikken naar de wereld terug te wenden, waar de gevaren hem verschrikken. Maar met u, mijn zoon, is dit geheel anders. Tot nu toe hebt gij genoten van alles, wat de wereld kan bieden en ik vraag mij met angst af, of gij nooit een grooten naam zult betreuren".

„Neen, vader".

„Gij hadt zonder twijfel vrienden !"

„Ik kan ze nog altijd liefhebben, niet waar, vader ?"

„Maar gij zult allen roem moeten verzaken".

„Ik aanvaard vooruit de nederigste werken en verzaak mijzelven, om slechts God te zoeken".

De prior leidde hem door de lange gangen en hem de deur van zijn cel openende, zeide hij :

„De vrede zij met u, mijn zoon !"

Den volgenden dag werd Kasper voorgesteld aan de paters en novicen van het Roode Klooster.

Na het officie zeide de abt tot een monnik :

„Broeder, gij zult in het vervolg tot helper in uw tuinarbeid den nieuwen gast krijgen, dien God ons zendt".

En den geheelen dag werkte Kasper als een daglooner, het gewicht des dags dragende en geheel en al vergetend, dat hij de meest toegejuichte dramaschrijver was van Brabant, de geschiedschrijver van een vorst, de vriend van Philippe de Commines, de gezel van Hemling en van Hugo van der Goes, de grootste kunstenaar van dien tijd.

En in hem werd vervuld de heerlijke hymne : „gij zult uitgaan met vreugde en in vrede wandelen ; de bergen en de heuvelen zullen voor u zingen en al de boomen zullen u toejuichen ; de ceder zal bloeien op de plaats van het riet ; de myrte zal bloeien op de plaats van den distel en gij zult overal den naam van den Heer doen weergalmen, als een eeuwig teeken, dat niet meer zal zwijgen".

Wordt vervolgd.

No. 97 WOENSDAG 3 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Te Boxtel in den Raad.

Op Dinsdag 25 Nov. 1913, 's avonds om half zeven uur.

(Vervolg.)

v. Oerle. — 't Komt maar aan op 't princiep. Als men de ambtenaren zelf helpt, kunnen ze hun 5% voor weduwen- en weezenpensioen zelf wel betalen.

v. d. Eerden. — Als die beneden 800 gld. 5% moeten betalen, zal dat voor hen nog al zwaar zijn.

v. Oerle. — 't Is een bagatel.

v. d. Eerden. — Als de reclames van schoolgeld en hoofdelijken omslag komen, dan blijkt, hoe moeilijk 4 of 5 gld. soms betaald worden. En dan strijken we de hand al eens over 't hart.

Voorz. — U zegt dat U met 't eerste deel van den heer v. Oerle kondt meegaan?

v. d. Eerden. — Ja, beneden 800 gld.

de Haas. — Wanneer de gemeente steunt, zou ik er de conditie bij willen maken, dat ze er ook bestist ingaan.

v. Oerle. — Mhr. de Voorzittrr, kunnen ze aan 't eigen pensioenfonds deelnemen en aan dat voor weduwen en weezen niet?

Voorz. — Ja, ze kunnen voor 't eene bedanken.

Voorz. — Ik zal 't voorstel van den heer v. Oerle om voor allen de inkoopsom en 3% voor eigen pensioen te betalen in stemming brengen.

de Haas. — Moet er dan ook voor de heeren Hagens en Vekemans betaald worden.

Voorz. — Die zal men moeilijk kunnen uitschakelen.

v. Elk. Ik wil nog eens terugkomen op hetgeen de heer Ribbe zei voor hoogere ambtenaren. Ik vind 't wat erg om te betalen voor personen, die voor een inkomen van 10.000 gld. zijn aangeslagen. En Mhr. de Voorz. is ook voor ruim 4000 gld. aangeslagen. Ik vind heel mooi wat Vught doet.

Voorz. — Ik pleit volstrekt niet voor me zelf, doch voor de overige ambtenaren, die ik onbillijk getroffen acht door uw voorstel.

De heer de Haas merkt nog op, dat 't salaris van f 1635 van den gemeentegeneesheer niet moet opgevat worden als uitsluitend bestemd voor dr. Hoek. Deze moet er heel wat van uitkeeren aan anderen, b.v. aan de vroedvrouw 300 gld.

Er wordt gestemd; alleen de heeren v. Oerle, Ribbe en Paymans zijn er voor de inkoopsom voor allen te betalen. Evenzoo de 3% voor eigen pensioen.

v. Elk. — 't Voorstel van de meerderheid van B. en W. is: Voor ambtenaren beneden 800 gld. salaris betaalt de gemeente de geheele inkoopsom, verhaalt slechts 2% op hen voor eigen pensioen en eveneens 2% voor weduwen en weezenpensioen.

v. Oerle. — Wanneer nu iemands salaris hooger wordt?

Voorz. — Dan blijft de gemeente betalen.

Paymans. — En de onderwijzers?

v. Elk. — Die vallen er vanzelf buiten, die hebben reeds lang hun pensioenfonds.

Het voorstel Van Elk wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Uit de verdere discussie blijkt, dat 't voorstel betrekking heeft op 't totaal salaris, niet op 't salaris van elke betrekking afzonderlijk.

Advertentiën.

Onderzoek Rapport der Commissie.

De commissie vindt deze raming hoog en zou bij plaatsing van advertentiën zuinigheid betrachten. Eene vermindering der uitgaven is mogelijk door de advertentiën in kleiner formaat op te geven.

Antwoord van B. en W.

Advertentiën.

De zuinigheid bij adverteeren zal zooveel mogelijk worden betracht. B. en W. wijzen er op, dat, alhoewel in 1912 deze post eveneens op 200 gld. was geraamd, de werkelijke uitgaven slechts f 100,27½ hebben bedragen.

Voor het jaar 1913 is voor dezen post 250 gld. uitgetrokken. Met het oog op de noodige advertenties voor oproeping onderwijzers en dergelijke is een goede raming gewenscht.

Voorz. — Wanneer men 't geld niet noodig heeft, wordt 't ook niet verbruikt, dat spreekt vanzelf.

Straatverlichting:

Onderzoek Rapport der Commissie.

Uwe commissie herinnert er aan, dat bij een voeger raadsbesluit is goedgevonden eene lamp bij te plaatsen aan het Ossenpad. Gevraagd wordt, waarom deze lamp niet is bijgeplaatst. Tevens wenscht de commissie er op te wijzen, dat met het oog op het nieuw af te sluiten contract voor straatverlichting deze post vermoedelijk te laag is geraamd.

Antwoord van B. en W.

Straatverlichting:

Met het bijplaatsen der gloeilamp op het Ossenpad is geen spoed gemaakt, in verband met den afloop van het contract der straatverlichting. Bovendien was tengevolge van de gevoerde onderhandelingen over de betaling der te maken leidingen, het winterseisoen verstreken. B. en W. stellen voor thans af te wachten het nieuwe contract der straatverlichting.

Wat betreft de bemerkingen der commissie over te lage raming van dezen post, wijzen ondergeteekenden erop, dat het bestaande contract voor straatverlichting eerst in Juli 1914 afloopt. Mocht tengevolge van de nieuwe overeenkomst verhooging van dezen post noodig zijn, dan kan deze post in den loop van het dienstjaar worden aangevuld.

De Haas. — Is de bedoeling met het plaatsen te wachten, tot 't nieuwe contract in werking treedt, of tot we weten wie de straatverlichting heeft?

Voorz. — Zoodra we dat weten wordt ze geplaatst.

v. Oerle. — Wanneer wordt dat uitgemaakt?

Voorz. — Ik ben van plan na deze vergadering spoedig daarover den raad bijeen te roepen.

Subsidie Kruisverbond:

Onderzoek Rapport der Commissie.

Aangezien de rekening en verantwoording der ontvangsten en uitgaven van het Kruisverbond, die tengevolge het besluit der vorige vergadering zou worden opgevraagd, aan de Commissie niet is overlegd, kan niet worden behandeld, of toekennen van hooger subsidie wenschelijk is.

Antwoord van B. en W.

Subsidie Kruisverbond:

De rekening en verantwoording der ontvangsten en uitgaven van het Kruisverbond wordt hierbij overgelegd. Hoewel B. en W. niet ongenegen zijn een hoogere subsidie te geven, wenschen zij hieromtrent geen voorstel te doen, doch dit over te laten aan het oordeel van den raad.

Voorz. — Er is een tekort van 23 gld. Ik voor mij zou wel 25 gld. meer willen geven.

Ribbe. — Er wordt niet meer dan 30 gld. contributie opgebracht. Ik wil daar beslist niet meer dan 50 gld. subsidie bijgeven. Het particulier initiatief moet gesteund worden, meer niet.

Paymans. — Mij dunkt, dat 25 gld. nog te veel is. 't Is belachelijk.

v. Elk. — 't Zijn over 't algemeen menschen, die geen hooge contributie kunnen betalen. En ze betalen dat geld niet voor hun eigen pleizier, maar in 't belang van 't algemeen. We moeten op de eerste plaats vragen of 't doel schoon is. En dat is hier.

v. d. Horst. — Vroeger betaalde de St. Paulusvereeniging maar 10 cts. contributtie en die kreeg 't subsidie toch.

v. d. Sande. — Ze mogen geen hoog subsidie eischen, dan schrikken ze den minderen man af er bij te gaan.

v. Oerle. — De St. Paulusvereeniging is afgemaakt, die deed meer, dan het Kruisverbond doet; 50 gld. is meer dan genoeg. Hier heb ik de Kruisbanier; dat is een propagandablad. Ik wordt daarin aangevallen, omdat ik die aanplakbiljetten leelijk vindt. En al is 't nu nog zoo'n grootheid, die ze ontworpen heeft, ik blijf erbij, ze hebben dikwijls een averechtsche uitwerking Ik protesteer tegen zulk een stuk en ik vraag U, Mhr. de Voorz., of dat ook propaganda is? 't Is precies of men een werkgever in een socialistisch getint vakblad eens à fair wil nemen.

Als der nu eens meerdere vereenigingen komen, de St. Paulusvereeniging, een Christelijke enz., ontvangen die dan ook f 75?

v. d. Eerden. — Ze zullen toch wel allen hetzelfde doel nastreven en elkaar in de hand werken, zoodat ze gezamenlijk de 75 gld. kunnen gebruiken.

v. Oerle. — Vroeger werkten ze elkaar tegen.

v. d. Horst. — We hebben nu slechts met ééne te maken; als er meerdere komen, moeten ze maar deelen.

Ribbe. — Er is overal zoo'n sympathie voor 't Kruisverbond. Maar dan begrijp ik niet, dat er maar 20 gld. inkomsten zijn. In 't adres van de Mariavereeniging lees ik zelfs, dat de contributie niet hooger mag zijn dan 25 cts. Dat ontgaat mijn gedachtengang heelemaal.

Wordt besloten alleen voor dit jaar f 75 toe te kennen. (Paymans, Van Oerle en Ribbe tegen.)

Subsidie Mariavereeniging:

Onderzoek Rapport der Commissie.

Naar aanleiding van een ingekomen adres der Mariavereeniging, stelt uwe commissie voor aan deze vereeniging voor het jaar 1914 een subsidie toe te kennen van 25 gulden.

Antwoord van B. en W.

Subsidie Mariavereeniging:

B. en W. kunnen zich vereenigen met het voorstel der commissie, om aan deze instelling een subsidie van 25 gld. te verleenen.

Uit 't adres blijkt, dat er inderdaad staat, zooals de heer Ribbe zegt, doch volgens het lid v. d. Sande zal de bedoeling wel zijn, [illegible] meer dan 25 ct. kon geëischt worden. Wie meer wil geven, mag 't gerust doen.

Wordt besloten 25 gld. toe te staan.

Jaarwedden gemeenteopzichter en teekenonderwijzer:

Onderzoek Rapport der Commissie.

De commissie kan zich vereenigen met de voorgestelde schaal der periodieke verhoogingen der jaarwedde van dezen ambtenaar.

(Deze regeling is 't gevolg van een besluit van 't vorig jaar, waarbij 't salaris van genoemden ambtenaar verhoogd werd. Verslagg.)

Onderhoud waterleidingen:

Onderzoek Rapport der Commissie.

De commissie heeft met genoegen gezien, dat de post voor onderhoud en zuivering der waterleiding ruim is en hoopt dat deze dan ook goed zullen worden onderhouden. Gevraagd wordt, of van de geraamde som niet een gedeelte kan worden besteed om een onderzoek in te stellen, op welke wijze de afvoer van het Smalle Water op deugdelijke wijze is te verbeteren.

Antwoord van B. en W.

Onderhoud waterleidingen:

B. en W. zullen nogmaals overleg plegen met andere betrokken gemeenten, om, zij het dan op kleiner schaal, tot verbetering van het Smalle Water te geraken.

Voorz. — Ik wenschte straks in besloten vergadering de heeren over deze kwestie een en ander mede te deelen.

Toelage aan den gewezen gemeentearbeider Van den Boogaard.

Onderzoek Rapport der Commissie.

De Commissie wijst er op, dat deze arbeider wederom voor de gemeente werkzaam is. In verband hiermede wordt gevraagd, of het niet noodig is de toelage in te trekken.

Antwoord van B. en W.

Toelage aan den gewezen gemeentearbeider Van den Boogaard.

B. en W. deelen mede, dat de oudgemeentearbeider Van den Boogaard niet voor rekening van de gemeente werkzaam is.

Intrekking der toelage zal bezwaarlijk gaan, daar deze als pensioen is toegekend.

Voorz. — Ik heb de zaak nog eens onderzocht, maar 't is geen pensioen dat de man geniet, doch 'n toelage. 't Zal bezwaarlijk zijn ze nu in te trekken. Op bewijs van Dr. Hoek, dat de man onherstelbaar was, hebben we 't gedaan. Nu is hij weer opgeknapt, doch voor maar een kwart werkman. Ik zou hem voorloopig de 110 gld. laten.

Buitengewone Werken:

Onderzoek Rapport der Commissie.

Uwe commissie kan zich vereenigen met de geraamde som voor het maken eenen rioleering in de Onrooische straat, daar zij deze verbetering noodig acht.

Rioleering Molenstraat.

Uwe commissie vindt deze rioleering niet spoedeischeind en stelt voor, met het oog op de kosten, dit werk een jaar uit te stellen.

Keibestrating in de Van Osch en Van Leeuwenstraat.

De commissie stelt voor dezen post van de begrooting af te voeren en acht de bestrating van dit gedeelte weg niet gemotiveerd. Naar de meening der commissie is het weggedeelte met kolengruis in voldoenden staat te houden. Gevraagd wordt, of de weg niet voor het verkeer met zware vrachten kon worden afgesloten, daar er gelegenheid is langs andere wegen goederen te vervoeren. Naar de meening der commissie zou het beoogde doel worden bereikt door op den hoek van de Electrische Centrale een of meer palen in den weg te plaatsen.

Verbetering weg St. Michielsgestel.

Uwe commissie kan zich vereenigen met het voorstel om de verbetering aan dezen weg voort te zetten.

Kosten Rijwielpad.

Ook met dezen post kan de commissie zich vereenigen.

Overigens heeft de commissie geen bedenkingen tegen de geraamde posten.

In verband met de hierboven voorgestelde wijzigingen in de posten der begrooting stelt de commissie voor de geraamde som voor geldleening te vermeerderen met f 36.00.

De voorgestelde subsidie aan de Mariavereeniging wenscht de commissie te vinden door van de post voor onvoorziene uitgaven een bedrag van 25 gld. af te schrijven.

Antwoord van B. en W.

Buitengewone Werken:

Rioleering Molenstraat.

Wanneer de raad dit verlangt, kunnen B. en W. zich vereenigen met uitstel dezer werkzaamheden, omdat de rioleering niet zoo urgent is, om daartoe dadelijk over te gaan.

Keibestrating in de Van Osch en Van Leeuwenstraat.

B. en W. blijven er bij, dat, indien deze weg voor het verkeer met zware voertuigen blijft opengesteld, de voorgestelde verharding dringend noodig is. Wordt de weg echter afgesloten, zooals de commissie voorstelt, dan erkennen zij, dat keibestrating op den weg niet noodzakelijk is.

B. en W. kunnen zich vereenigen met het voorstel der commissie, om de voorgestelde bijdrage van 25 gulden aan de Mariavereeniging te vinden door vermindering van de post voor onvoorziene uitgaven; terwijl de post geldleening zal behooren te worden verminderd in evenredigheid van de besluiten van den raad, omtrent het al of niet uitvoeren der buitengewone werken die op de begrooting voorkomen.

v. Oerle. — Ik zou de heeren der commissie wel eens willen vragen of zij den toestand goed kunnen beoordeelen. In de Onrooische straat hebben ze geen achteruit, 't menagewater moet allemaal vooruit. Nu heeft men in de Molenstraat wel een achteruit en aan de andere zijde de Dommel. Doch ik weet uit eigen aanschouwing, hoe ellendig de toestand daar is. De heer v. d. Horst zal dat wel met mij eens zijn.

Voorz. — Ik zou er ook voor zijn en 't verheugt mij, dat er uit de Raad stemmen omgaan, om de post te handhaven.

v. d. Horst. — Mijn inziens is rioleering daar al jaren noodzakelijk. Voor 3 jaren werd er een goede welput bedorven door het vuile menagewater. De rioleering is er even noodzakelijk als in de Onrooische straat. Men heeft er een achteruit, dat is waar, maar toch is de toestand er slecht. Ik weet het uit ervaring.

De Haas. — Er zal veel gebroken moeten worden, velen zullen niet aansluiten, als ze niet verplicht worden. Ik ben er dus voor, als B. en W. kunnen verplichten tot aansluiting. Kunnen ze dat niet, dan is 't geld voor niks weggeworpen.

v. d. Horst. — Ik zou B. en W. als bemiddelaars laten optreden. Dwingen om op te breken is al het laatste middel, dat liefst vermeden moet worden. Wanneer B. en W. de menschen tot samenwerking kunnen brengen, dan wordt 't werk gemakkelijk.

Voorz. — En als dat mislukt, zouden we van het tweede middel kunnen gebruik maken.

v. Oerle. — Ik wenschte wel, dat B. en W. wat sneller werkten met zulke zaken. De menschen vragen mij ooit hoe 't komt, dat zoo'n vuile boel nog altijd bestaat, enz. En dan heeft de commissie B. en W. allang geschreven.

Voorz. — B. en W. zetten er genoeg spoed achter, maar we komen ooit voor lastige gevallen te staan. Bemiddelde lui zijn zelfs niet altijd genegen. In de Stationsstraat hebben we dat meermalen ondervonden.

De Haas. — Ik zou eerst eens vragen, wie er wil aansluiten, want 't opbreken zal wel een heel bezwaar zijn.

Voorz. — Nu spreekt u precies andersom. Zooeven wou u alle lui verplichten.

v. Oerle. — De eigenaars zijn er in den regel tegen, arme huurders worden de dupe. Ik zou niet zoo heel zoetsappig zijn.

Voorz. — Er zijn ook gevallen, dat de huurder slecht betaalt, maar des te harder klaagt, 't is voor B. en W. ooit heel moeilijk.

v. Lieshout. — We zijn daar allemaal goed bekend. Aan den eenen kant hebben ze een grooten achteruit, zooals nergens in Boxtel en aan den anderen kant de Dommel. Ik vind daar de rioleering zoo hard niet noodig. Ik zou in ieder geval maar eens wachten.

v. Elk. — Ik ben bij twee eigenaars geweest, daar zag 't er achter zeer zindelijk uit. En ze zeiden: laat ons in de Molenstraat maar met rust als we wat noodig hebben, zullen we er wel om vragen, zoo verlegen zijn we niet. Als u maar zorgt, dat de hoofdelijke omslag niet te zwaar wordt.

De Haas. — Ik geloof, dat in de Molenstraat de huishuur nogal tamelijk laag is, die zal hooger worden, daar zullen ook veel menschen bang voor zijn.

v. d. Horst. — Wanneer er gelegenheid is om 't vuile water te loozen, dan grijpen de menschen die terstond aan. Voor eenigen tijd werd er een zinkput gelegd. Daar werd direct van geprofiteerd. Iemand legde zelfs een tamelijk lange buisleiding. Waar is Mr. van Elk geweest. Ook in de rij van van Oerle tot de Kort?

v. Elk. — Ik ben geweest bij Willaert en van Duren.

v. d. Horst. — Dat is een breed perceel, soms zitten ze met driën voor eenzelfde breedte. Ik begrijp niet, een nieuwe straat moet altijd direct gerioleerd worden en in eenbestaande straat wordt 't niet noodig geacht. Dat gaat boven mijn begrip.

v. d. Sande. — Men moet de omstandigheden in aanmerking nemen. Men heeft niet overal zoo'n grooten achteruit en de Dommel dichtbij.

v. d. Horst. — Dat is zoo.

v. Lieshout. — In de Kerkstraat en waar ik vroeger woonde zouden ze met 'n verplichting niets in hun schik zijn. Ze zouden zeggen blijft er asjeblieft af, laat 't maar zoo.

Voorz. — Dan zullen we 't een volgend jaar op de begrooting brengen.

v. Elk. — Neen, ook dat niet, met de gegevens, die ik gekregen heb, zou 't gek zijn om 't te doen. Als 't noodig wordt, zullen de menschen er zelf wel om vragen.

Voorz. — Nu krijgen we de van Osen v. Leeuwenstraat, B. en W. zijn niet voor afsluiting een keibestrating is daar noodig.

v. Krieken. — Ik ben er voor zooals de commissie in overweging geeft, de straat voor de meeste voertuigen af te sluiten. Men heeft daar aan een nette begaanbare straat een goed voetpad genoeg. Dat al die zware vrachten er door rijden is niet noodig. 't Is ook niets gericht.

v. Oerle. — Afsluiten zal moeilijk gaan. 't Is en blijft een belemmering in iemands nering of handel. In 't midden is de weg enorm slecht. Ik heb gezien, dat een rijtuig over de stoepen reed.

Voorz. — B. en W. zijn daarom van oordeel gebleven, dat verharden noodzakelijk was.

Ribbe. — Geen weg in heel Boxtel is zoo slecht als deze. Er moet iets gedaan worden. Verharden of afsluiten een van beiden. Misschien is hij af te sluiten.

Het lid v. Elk geeft in overweging, 't kolengruis er uit te halen, 't puin van den Gestelschen weg er in te doen en dan flink te walsen. Een bestrating zou 2300 gld. kosten.

Ribbe. — De weg is zeer slecht. Lapmiddelen helpen niet; er zal wel niets anders opzitten dan afsluiten.

v. d. Eerden. — De weg is omgewoeld met 't boomen rooien. Hij is los geworden. Uitgraven, steenpuin erin en dan walsen, was niet slecht.

Ribbe. — Maar welk ernstig bezwaar is er dan tegen afsluiting.

Paymans. — Voor bakkers, groenten- en fruithandelaren zal 't heel erg zijn.

De Haas. — 't Vorig jaar is besloten te verharden. Al 't geld, dat men voor iets anders uitgeeft is weggegooid geld.

Ribbe. — Dit ben ik met den heer de Haas volkomen eens. Wanneer 't wegen en rioleering betreft, moet men niet te karig zijn. Die zijn in iedere flinke gemeente noodzakelijk.

v. Lieshout. — Ik begrijp niet, hoe men van keien op klinkers komt.

De Haas. — De Electrische Centrale rijdt er met zware vrachten. Een wagon kolen wordt ooit in 4 keer gelost.

v. Oerle. — Mijn inziens zijn keien niet noodig. Ze zouden toch van de keien op de klinkers komen. De Nieuwe Kerkstraat blijft toch ook wel goed en daar komen heel wat vrachten door.

v. Lieshout. — Laat 't zitten. 't Kost 2300 gld. dat is aan interest alleen 100 gld.

Merks. — Puinslag erin brengen zal maar half werk zijn. We moeten beklinkeren anders zit er niets op. En dan zou ik willen voorstellen, de zwaarste vrachten van 3000—4000 pond te verbieden.

Paymans. — Waarom wordt 't niet verboden in andere straten.

Voorz. — De bedoeling is slechts om enkele al te zware vrachten te weren.

Wordt in omvraag gebracht het voorstel om een keibestrating aan te leggen.

Voor: van Oerle, Ribbe, v. d. Horst, Paymans, de Haas. Alzoo met 5 tegen 6 stemmen verworpen.

Nu komt het voorstel om een klinkerbestrating te maken.

Hier merkt de heer van Lieshout op, dat de gevolgde manier van stemmen een valschen uitslag geeft. Als men eerst gestemd had over de vraag voor of tegen bestrating, dan had ik tegen bestrating gestemd. Doch als er dan toch bestrating zou komen, had ik voor keibestrating gestemd, omdat ik die de beste vind.

Het lid v. d. Horst is 't op dit punt met den heer v. Lieshout eens, terwijl de Voorz. meent, dat, wanneer men anders gestemd had, men voor gelijke moeilijkheden had komen staan.

Voor klinkerbeslag stemmen:

De Haas, Ribbe, v. d. Horst, van Oerle, v. d. Eerden, Paymans en Merks.

Vóór er over de begrooting gestemd wordt verklaart

het lid van Oerle, dat de eerste bemerking der Commissie over de versterking der middelen juist is. Met de f 5000 overschot, springt dat dadelijk in 't oog. De vraag moet zijn: houden met de stijgende gewone uitgaven de gewone inkomsten gelijken tred. En dat is niet het geval. Met een batig saldo uit verkoop van gemeenteeigendommen kan men de begrooting sluitend maken. De heer v. Oerle noemt 't tegenwoordige beheer verkeerd.

Van 1906 tot 1913 is de schuld der gemeente van 52000 tot 94.000 gld. gestegen. De wijze van werken is daarvan de oorzaak. Wanneer de overschotten er niet geweest waren, wat had u dan moeten doen. 't Vorig bestuur zag de grootere uitgaven aankomen en streefde naar versterking der middelen, b.v. door een straatbelasting.

De Voorz. — is met den heer van Oerle eens, dat gewone inkomsten en gewone uitgaven met elkaar moeten kloppen, dat is een oude, bekende theorie. Doch overigens weerlegt hij den heer van Oerle op verschillende punten. Op de eerste plaats is het batig saldo van 5000 gld. niet alleen van buitengewone inkomsten genomen. Zijn van deze 5000 gld. er 1000 onder buitengewone uitgaven gebracht. Verder zijn voor het rijwielpad en wegenaanleg ten deele gewone inkomsten besteed, die men anders uit buitengewone inkomsten zou bestreden hebben. Wanneer dus de heer van Oerle er bezwaar tegen maakt, dat de opbrengst van gebouwen als kazerne en school gedeeltelijk voor gewone werken wordt verbruikt, dan zeggen wij: goed, maar dan gebruiken we ook geen gewone inkomsten meer voor buitengewone werken, dat valt tegen elkaar weg.

De heer Van Oerle blijft zulk een manier van doen struisvogelpolitiek noemen, die op den duur tot een katastrofe moet voeren.

Het lid v. d. Horst zegt, dat in 't betoog van den heer van Oerle slechts een schijn van waarheid zit. Doch de heer van Oerle heeft de zaken verkeerd voorgesteld. Het is niet waar, dat de schulden van 1906 tot 1913 van f 52000 tot f 94000 gestegen zijn. In 1906 bedroegen ze 52000 gld. En toen zijn de nieuwe wegen in de terreinen van Mvr. Mahie gelegd. Daarvoor is veel geld geleend. Dat was alles onder 't oud bestuur. Juist onder het nieuwe bestuur zijn de schulden verminderd, dat kan de heer v. Oerle in zijn begrooting zien. Ook het ander verwijt van struisvogelpolitiek treft niet het nieuwe, maar het oude bestuur. Dat bestuur zag de schulden enorm toenemen en hield den hoofdelijken omslag laag. Ook heeft de gemeente een paar jaar den boomenverkoop gestaakt.

v. Oerle. — Nu wordt 't eenigszins partijdig.

v. d. Horst. — Dan is u toch de schuld ervan.

Het lid v. Elk merkt op, dat 't vorig jaar voor 2700 gld. buitengewoon werk niet geleend is. En ook nu zijn verschillende posten te hoog geraamd. ook bij gewone werken. Het overschot daarvan komt ook bij 't batig saldo. Wanneer echter 't batig saldo niet gebruikt mag worden voor gewone werken, zullen wij in 't vervolg de posten niet te hoog meer ramen.

Voorz. — Het is duidelijk, we hoeven de belasting nog niet te verhoogen. De noodzakelijkheid is er niet.

Ten slotte wordt met algemeene stemmen de begrooting goedgekeurd.

* * *

Bij de rondvraag vestigt het lid Ribbe er de aandacht op, dat B. en W. ter betaling van het subsidie aan de R. K. Landbouwschool voor 5000 gld. Ned. Werkt. Schuld willen verkoopen van Van Cooth. In gewone omstandigheden was dat goed gezien van B. en W., want 't is wel 't voordeeligste. Doch hij meent, dat de gelden van Van Cooth, die alleen voor 't openbaar onderwijs bestemd zijn, niet mogen besteed worden aan 't bijzonder onderwijs.

De heer v. Oerle zegt, dat alleen de revenus mogen besteed worden. 't Is wel de beste manier die B. en W. voorstellen, doch we zouden tegen de lamp kunnen loopen.

Voorz. — Wat de heer Ribbe zegt is niet zonder grond. We hebben echter als cisch gesteld, dat jongelieden van elke richting moeten toegelaten worden. 't Bezwaar is dus slechts formeel. 't Bezwaar van den heer Van Oerle is denkbeeldig, want we hebben 't kapitaal ook wel gebruikt voor den bouw der Muloschool.

Ribbe. — Dat iedere richting toegelaten moet worden, stemt de school nog niet tot een openbare.

Voorz. — 't Is ons eender wat we doen, leenen of verkoopen. We kunnen 't aan Ged. Staten overlaten en er bijvoegen, dat we ook wel genegen zijn te leenen.

De Haas. — Nu staan de 5000 gld. op de begrooting, Weet U iets meer van de Landbouwschool af? de een zegt ze komt, de ander zegt van niet.

Voorz. — Men zegt van 1914. Ik weet 't ook niet.

De Haas. — Toen 't subsidie verleend is, is besloten daarvoor 't fonds van Van Cooth aan te spreken.

Voorz. — We zullen openlijk de bezwaren aan Ged. Staten voorleggen.

Verder deelt de Voorzitter nog mede, dat hij, naar aanleiding van opmerkingen in de vorige vergadering, over drankbestrijding onder de jeugd, aan de onderwijzers gevraagd heeft, wat zij daarvoor in de school doen. Hij kon nu reeds mededeelen, dat er zeer bevredigende antwoorden zijn ingekomen. De onderwijzers beijveren zich zooveel mogelijk het kind tegen den drank te beschermen.

De antwoorden zullen voor de raadsleden worden ter inzage gelegd.

* * *

Als laatste punt is aan de orde een voorstel van B. en W. om de politieverordening zoodanig te wijzigen, dat B. en W. toestemming kunnen verleenen om, binnen de groote kom der gemeente, nochtans ver genoeg van de huizen, kanadaboomen te plaatsen.

De heeren v. Oerle en Paymans willen den Raad die ontheffing laten verleenen.

De heer Ribbe daarentegen zou liever de verordening maar onveranderd laten. Daar kan men nu eenmaal toch niet buiten, dat eenige personen door uitvoeren van nuttige maatregelen benadeeld worden. Het recht om ontheffing te verleenen staat nagenoeg gelijk met intrekking. Naderhand zullen we blij zijn als men van dat leelijke goed, waarvoor men ramen en deuren sluit, geheel bevrijd is. Hij zou er maar niet aan tornen.

De heer Paymans zegt, dat elk geval op zich zelf te beschouwen is.

De heer v. Elk meent, dat kanada's meer voordeel opleveren.

De heer v. Lieshout daarentegen, zegt, dat wilg evenveel opbrengt.

Tenslotte vereenigt ook de heer Ribbe er zich mede, dat de Raad in zeer bijzondere gevallen ontheffing verleenen kan.

De Raad gaat over in geheime zitting, ter behandeling der reclames van den hoofdelijken omslag.

Voorz. voort met te vragen, wat de heeren dan willen.

De commissie van onderzoek vraagt, het gedane voorstel van den Voorz. in stemming te brengen.

Voorzitter vindt zulks niet noodig, als iemand een ander voorstel heeft.

Niemand doet een voorstel en wordt gestemd over het voorstel: „Van den inkoop niets te verhalen: op eigen- en weduwen- en weezenpensioen, niets te verhalen op de ambtenaren, wier salaris niet boven de f 500.— is; en 2% op eigen- en 3% op weduwen- en weezenpensioen te verhalen op ambtenaren, wier salaris boven de f 500 is.

Wordt met algemeene stemmen verworpen; de Voorz. onthoudt zich van medestemmen.

Lid v. d. Vleuten acht nu den tijd gekomen een voorstel te doen, wat hij ook doet, n.l. „den inkoop niet te verhalen op ambtenaren met een salaris niet boven f 500.—; op de overige ambtenaren alles te verhalen; op de ambtenaren met een salaris beneden f 500.— voor eigen- en weduwenpensioen eveneens alles te verhalen".

Wordt met algemeene stemmen aangenomen; de Voorzitter onthoudt zich van medestemmen.

Lid v. d. Vleuten merkt op, dat er voor pensioensbijdrage niets op de begrooting is uitgetrokken.

Voorzitter zegt, dat deze post voor memorie is uitgetrokken, wijl de raad dienaangaande nog geen besluit genomen had.

Lid v. Abeelen vraagt, waar die ontvangsten dan zullen geboekt moeten worden?

Voorzitter antwoordt: op den daartoe bestemden post. De begrooting is door ons sluitend gemaakt. De omslag zou er nog mee verlaagd kunnen worden, wat door lid v. d. Vleuten enz. wordt goed gevonden.

3o. Geldleening ontginning.

De Voorzitter deelt mede, dat in Februari 1912 besloten is voor de ontginning een leening te sluiten van f 3000.—. Dat destijds het besluit niet geformuleerd is, maar gewacht tot de leening noodig was. Dat hij het besluit nu gereed heeft. Wordt voorgelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

4o. Ingekomen stukken:

a. Adres C. Goossens, hoofd der school, houdende verzoek om zijn salaris op denzelfden voet geregeld te krijgen, als de andere onderwijzers.

Wordt gevraagd wat hij hiermede bedoelt?

Voorzitter zegt, dat hij daarmede bedoelt, zijn salaris even als van de andere onderwijzers, f 50.— boven het minimum te stellen (wat ook billijk is.)

Wordt aangehouden.

b. Adres Harmonie, om door de gemeente in staat te worden gesteld een muziektent te koopen, waaraan groote behoefte is; dat er op het tentoonstellingsterrein te Tilburg, een goedkoop is te krijgen.

De Voorzitter deelt mede zijn bevinding, en geeft den raad in overweging gunstig te beschikken.

Lid v. Abeelen vraagt, of er verplichtingen aan wilk[illegible], want anders heeft het algemeen niets aan de harmonie.

Voorzitter zegt, dat juist daarom een tent behoorde te zijn, dan is de harmonie in staat van haar muziek het publiek te laten profiteeren.

Lid v. Abeelen vindt, dat de gemeente er tot nu weinig van geprofiteerd heeft; dat het spelen met de kermis, om de drukte, iets van niets is.

Lid v. d. Vleuten merkt op, dat de gemeente er wel van geniet, dat ze altijd gereed staat voor de gemeente; men behoeft slechts te spreken en als er feest is, komt ze aanstonds gratis.

Voorzitter zegt, dat het zoo altijd geweest is en nog, en hij het gezelschap zou willen helpen, nu er zoo'n mooie gelegenheid is.

Na eenige discussie stelt het lid v. d. Sande voor 1/2 of 2/3 der kosten toe te zeggen, dan kunnen ze verder komen.

Wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Wordt overgegaan tot geheime vergadering.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

DE JUBILEUMZEGELS.

De vraag naar de jubileum-postzegels is zoo groot geweest, dat reeds Zaterdag, den eersten dag dat ze verkrijgbaar waren gesteld, op een aantal kantoren, vooral in de groote plaatsen, de zegels waren uitverkocht. Sommige soorten waren al in een vroeg morgenuur niet meer verkrijgbaar.

Het „Hbld." deelt mee, dat te Amsterdam al heel vroeg in den ochtend, geen enkel zegel van 3 en 5 centen meer te krijgen was, terwijl omstreeks 12 uur de voorraad beneden 20 cent, uitverkocht was. 's Middags was beneden de gulden haast geen zegel meer te bekomen.

De „Maasb." verhaalt, dat te Rotterdam, Zaterdagmorgen om half zeven, toen het hoofdpostkantoor aan het Beursplein werd geopend, reeds een massa speculanten, die er de lucht van gekregen hadden, dat de aanwezige voorraad betrekkelijk gering was, voor de loketten stonden. De één bestelde 200 van 2½ cent, 3 cent en nog eenige andere lage waarden; een tweede 2000 exemplaren dito, dito; een derde een nog grooter aantal. Gelukkig waren de dienstdoende ambtenaren zoo verstandig, deze speculanten slechts een klein gedeelte van de aangevraagde en niet vooruit bij het hoofdbestuur der posterijen bestelde zegels te verstrekken. Dit kon intusschen niet verhinderen, dat successievelijk de lagere waarden geheel uitverkocht waren, waarvan de speculanten gebruik maakten om de zegels met 25, 50, zelfs 100 percent boven de nominale waarde te koop te bieden.

Den Haag heeft in het geheel een half millioen postzegels ontvangen (er zijn er in totaal een groote 12 millioen gedrukt), waarvan vooraf 367.900 stuks besteld waren.

Aan verschillende kantoren zullen nog kleine hoeveelheden jubileumzegels worden nagezonden.

MOORD TE AMSTERDAM.

Zaterdagavond is de portier J. de Ruijter, van de diamantslijperij der firma Eweg, vermoord. Toen de man 's nachts laat nog niet thuis was, ging men op de fabriek kijken, en vond men zijn lijk badende in het bloed liggen, vlak bij de brandkast. De ongelukkige was met twee hamerslagen op het hoofd, gedood. De brandkast was niet geopend, doch later is gebleken, dat voor een waarde van ongeveer 300 gulden aan geld en in bewerking zijnde diamanten was gestolen.

Van den moordenaar werd geen enkel spoor ontdekt.

NAAR DE OOST.

In de afgeloopen maand hebben zich bij de Koloniale reserve 71 personen voor vrijwillige dienstneming aangemeld.

ARGENTIJNSCH VLEESCH IN HET LEGER.

De proef met de levering van Argentijnsch vleesch aan de menages der soldaten, zal tot 1 Juli worden voortgezet.

BIOSCOOPVERORDENING.

Door den Gemeenteraad van Maastricht is thans ook eene Bioscoopverordening vastgesteld. Onder meer andere beperkende bepalingen komt voor, dat kinderen beneden 10 jaar zelfs onder geleide van ouderen niet mogen worden toegelaten. Verder heeft de burgemeester het recht om voorstellingen te verbieden en desnoods den bioscoop te doen sluiten.

CHANTELOUP TE AMSTERDAM.

Chanteloup heeft Zaterdag- en Zondagmiddag te Amsterdam gevlogen en de prestaties van Pégoud te Rotterdam overtroffen. Zaterdag voormiddag, om half twaalf, deed Chanteloup met zijn Caudron-tweedekker een proefvlucht, die uitnemend slaagde, maar eerst na drieën deed hij zijn eigenlijke vluchten voor het publiek.

De eerste duurde maar drie minuten, doch de tweede was een pracht-prestatie. Hij steeg tot ongeveer 800 meter en liet zich toen vallen, al sneller en sneller, tot hij de machine weer in haar gewonen stand bracht, om op nog geen 50 meter hoogte het toestel weer te kiepen en zoo opnieuw te vallen. Tien meter van den grond wierp hij de machine weer in haar normalen stand en een paar seconden later stond de Caudron veilig op den grond.

Na deze tweede gaf Chanteloup nog een derde en een vierde vlucht. Zes à zevenhonderd meter hoog, dreef de machine, met den kop naar beneden naar onder. Als een baksteen viel ze, om vlak bij den grond, met een ruk, weer recht gezet te worden en kalm neer te strijken.

Den koenen luchtvaarder werden geestdriftige ovaties gebracht.

Zondag heeft Chanteloup zijn demonstraties herhaald. Op zijn tweede vlucht vloog hij zelfs zonder het stuur vast te houden. Daarna duikelde hij weer eenige keeren. Daarmee waren de demonstraties geëindigd, die wegens het slechtere weder echter niet zoo mooi waren als Zaterdag.

De opkomst van het publiek was zeer slecht. Duizenden en duizenden profiteerden van de gratis gelegenheid op een dijk, nabij het vliegterrein, waar men het schoonste gezicht had op de demonstratie.

Chanteloup vliegt heden Woensdag, te Helpman, bij Groningen, Zaterdag en Zondag op Duindigt onder Den Haag. Einde Januari gaat hij voor een jaar naar Amerika en krijgt daarvoor 252.000 gulden.

NIEUW KRANKZINNIGEN-GESTICHT.

Door de Vereeniging der Broeders van Liefde, die het vermaarde reusachtige Krankzinnigengesticht te Venray bestiert, zal eene dergelijke inrichting worden daargesteld in de gemeente Noordwijkerhout (Z.-H.)

OP DE TRAM SPRINGEN.

Vrijdagmiddag sprong de 10-jarige scholier Th. Janssen, te Gennep, op de tram, om een eindje mee te rijden. Hij viel er af en werd een eind medegesleept, waardoor hij een arm brak en zeer ernstig aan het hoofd gewond werd. Nadat door den dokter geneeskundige hulp was verleend, werd het kind naar 't ziekenhuis overgebracht. Men vreest voor zijn leven. Moge het een waarschuwing zijn, opdat aan de gewoonte van het meerijden een einde kome.

EENE GIFT VAN Z. H. DEN PAUS.

Kardinaal Van Rossum heeft volgens den „Tijd", namens Z. H. den Paus, 4000 francs (f 2000) gezonden aan den heer J. Dupont, te Heerlen (Limburg) penningmeester der R. K. schoolvereeniging „Onze Mijnstreek", voor het bouwen van R. K. scholen.

Duitschland.

IN DEN ELZAS

is het den laatsten tijd aan het gisten, tengevolge van het onhebbelijk optreden van een Duitschen officier, Von Forstner. Aanhoudend hebben er opstootjes en manifestaties plaats, waarbij militairen de orde moeten herstellen.

De gemeenteraad van Zabern (de plaats waar de opstootjes plaats vinden) heeft reeds bij de verschillende Duitsche hoogste autoriteiten geprotesteerd tegen het ongemotiveerd optreden der militairen.

De Elzassers schijnen van den Duitschen geest nog niet geheel en al doordrongen.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 3 Dec. 1914.

— De St. Nicolaasdrukte is in vollen gang. Het krioelt er 's avonds van de talrijke kijklustigen, die zich voor de mooie étalages verdringen.

De speelgoedwinkels vooral zijn uitstekend gesorteerd, evengoed als in den Bosch, Eindhoven en Tilburg.

Een mooie vooraad speelgoed en galanteriewaren vindt men in de winkels van Van Dommelen, Geurts, Steinmann, en van Hooff.

Ook gebak, chocolade en suikerwerken zijn er te kust en te keur.

Als andere jaren, zal ook dit jaar St. Nicolaas een bezoek brengen aan de scholen der Eerwaarde Zusters en ongetwijfeld de jeugd rijkelijk onthalen. Moge ook thans St. Nicolaas een ware vriend der armen blijken.

— Verschillende oudjes ontvingen gisteravond en vandaag per aangeteekenden brief een vroege St. Nicolaasverrassing; het bericht namelijk, dat ze de volgende week hun eerste uitkeering der ouderdomsrente (f 2 per week) op het postkantoor kunnen afhalen. De overige zullen ook eerstdaags bericht ontvangen.

— Zondagavond hield de bond van wisselwachters en rangeerend personeel bij P. Theeuwkens, een propagandavergadering. De opkomst was zeer matig. Behalve een 20 personen uit Boxtel waren en twee personen uit Breda, een uit Eindhoven, een uit 's-Bosch en een uit Tilburg aanwezig. De voorzitter van de afd. Boxtel, de heer v. Houten, opende de vergadering,, sprak zijn teleurstelling uit over de slechte opkomst en leidde verder den spreker van deze vergadering, den bondsvoorzitter uit Utrecht in, door een en ander over de werking van den bond van wisselwachters en rangeerend personeel mede te deelen.

Daarna kwam de bondsvoorzitter aan het woord. In den breede zette hij uiteen, hoe men er toe gekomen was, dezen catagorischen bond te stichten.

De hoofdreden daarvan was, volgens spreker, dat hun belangen door de andere bonden, zoowel door St. Raphaël als door de Ned. Vereeniging, steeds over het hoofd waren gezien. Na dit met feiten te hebben aangetoond, en de aanwezigen aangespoord te hebben om te werken voor hun bond, eindigde spreker zijn met vuur uitgesproken rede.

Daarna werden door de aanwezigen, vooral van buiten Boxtel, verschillende vragen gesteld.

De aanwezigen uit Eindhoven, Tilburg en 's-Bosch, waren het met spreker eens en vroegen om ook bij hun ter plaatse de propaganda spoedig ter hand te nemen. In Den Bosch is dit reeds geschiedt.

Die uit Breda meende, dat het verkeerd was in catagorische bonden te gaan en dat hun belangen beter behartigd zouden worden in de Ned. Vereeniging, en verzocht den spreker om eens met den voorzitter der afd. Breda van de Ned. Vereeniging te komen debatteeren.

De Voorzitter beantwoordde de verschillende sprekers en zegde toe om zoo spoedig en uitgebreid mogelijk de propaganda ter hand te nemen, en was genegen om met den voorzitter van de Ned. Vereeniging afd. Breda wel eens over hun vereeniging van gedachten te wisselen. Daar door de verschillende sprekers persoonlijkheden werden aangehaald, nam de heer van Houten, voorzitter der afd. Boxtel het woord, en verzocht dringend persoonlijkheden achterwege te laten, anders moest hij de sprekers het woord ontnemen.

Na nog wat over en weer gepraat te hebben, sloot de heer v. Houten met een opwekkend woord om te werken voor den bond, de vergadering.

— Zondagavond is in de Nieuwstraat in eenige woningen het bovenlicht verbrijzeld. De politie zoekt de(n) dader(s). Tot heden, helaas zonder succes.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

Aan het postkantoor Boxtel en de daaronder ressorteerende hulppostkantoren werd gedurende de maand November 1913, ingelegd f 20296.56½, terugbetaald f 21957.25.

Het laatste door dat kantoor uitgegeven boekje draagt het nummer 7395.

BELOONINGEN SPOORWEGPERSONEEL.

Door den Directeur-Generaal der S.S. is eene loffelijke vermelding toegekend aan:

A. A. G. Beekmans, aansluitingswachter aan de Maasbrug bij Hedel, wegens betoonde activiteit.

M. G. van der Heijden, machinist 2e kl. te 's Bosch, A. G. Meesters en P. H. de Beer, machinisten 2e kl. te Tilburg, M. H. N. Heerius en E. v. Rooy, machinisten 2e kl. te Boxtel, wegens betoonde oplettendheid.

H. A. Crone, adjunct-commies te Boxtel, D. de Haas, telegrafist te Oisterwijk, A. B. Vlak, contrôle-beambte te Roosendaal, A. Jooren, poetser te Lage-Zwaluwe, wegens betoonde eerlijkheid.

VERG. VAN HET KRUISVERBOND.

(Zondag 30 Nov.)

Te ruim half twaalf opende de Voorz. de verg. met den Chr. groet en welkom aan de aanwezigen. Na mededeeling van een verkiezing van een bestuurslid en van de periodieke aftreding van twee andere leden, sprak hij als volgt:

„Een paar weken geleden hoorden we, dat er nog altijd personen zijn, die beweren, dat ze veel voelen voor de drankbestrijding, maar die toch heel wat tegen hebben op het Boxtelsch Kruisverbond. De reden, daarvan is, dat ze zich een heel verkeerd denkbeeld gevormd hebben over onze aktie tegen het drankmisbruik bij de laatste verkiezingen voor den gemeenteraad. Het bestuur wordt nl. beschuldigd van par-

---

OPENBARE

Raadsvergadering te Liempde,

op Zaterdag 29 November, voorm. 9½ uur.

Allen tegenwoordig.

Voorz. opent de vergadering, waarna de notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

Komt aan de orde:

1o. Vaststellen gemeentebegrooting 1914.

De Voorzitter verzoekt de commissie van onderzoek rapport uit te brengen.

Bij monde van lid v. d. Vleuten wordt medegedeeld, dat de commissie geen aanmerkingen heeft, dat men echter wenscht, dat de memorie van toelichting nog eens worde voorgelezen, wat door den Voorzitter wordt gedaan, waarna met algemeene stemmen de begrooting over 1914 wordt goedgekeurd en vastgesteld in ontvangst en uitgaaf op f 11.738.83.

2o. Regeling pensioen gemeente-ambtenaren.

Voorz. vraagt hoe de heeren er over gedacht hebben.

Door niemand wordt hierop een afdoend antwoord gegeven.

Voorz. vraagt of niemand een voorstel heeft.

Niemand antwoord gevende, gaat de

tijdigheid bij die actie, omdat het een ingezonden stuk in een der plaatselijke bladen niet voor zijn rekening kon nemen.

We zijn er zeker van, dat die beschuldiging alleen kan voortkomen uit partijzucht of uit een verkeerd inzicht in hetgeen er gebeurd is.

Ik stel er prijs op te kunnen verklaren, dat het Bestuur van de oprichting af met groote zorg ervoor gewaakt heeft het Kruisverbond buiten de dorpspolitiek en omgekeerd de dorpspolitiek buiten onze drankbestrijding te houden.

Ook bij de laatste gemeenteraads-verkiezingen heeft het bestuur al z'n kracht aangewend om het drankmisbruik tegen te gaan, maar het heeft er tevens op gelet, dat de strijd tusschen de bestaande plaatselijke partijen niet aangewakkerd werd door zijn actie tegen het drankmisbruik. Daarvoor moest het niet naar één, maar wel degelijk naar twee kanten kijken, want zoowel van de eene als van de andere zijde heeft men onze onpartijdigheid aangevallen.

We zullen het nu laten bij een krachtig protest tegen die beschuldiging en mocht er soms nog iemand zijn, die aan onze volstrekte onpartijdigheid zou twijfelen, dan wordt hij dringend verzocht bij het Bestuur inlichtingen te vragen, die hem volgaarne zullen worden verstrekt".

—Als nieuw bestuurslid (in de plaats van de heer Eijkemans), werd gekozen de heer E. Klomp, waarna de afgevaardigde een kort verslag gaf van de Alg. Verg. van den B. D. D.

Bij de rondvraag ontspon zich een levendige discussie naar aanleiding van de boven aangehaalde verklaring van den Voorz.

DE NED. R. K. BOND VAN SPOOR- EN TRAMWEG-PERSONEEL „St. RAPHAEL"

is reeds de 5000 leden gepasseerd. Zijn Spoor", dat door de Redactie, met hulp ledental bedraagt thans 5042. Daarmede is deze Bond niet alleen de sterkste van de Katholieke organisaties, doch behoort hij tot de vier sterkste organisaties in het geheele land.

Ter gelegenheid van dit heuglijk feit gaf de Bond het nummer van Woensdag j.l. van zijn orgaan „Het Rechte van de vaste medewerkers speciaal werd verzorgd voor de propaganda, uit in een oplaag van 13000 exempl.

Wie had dit succes kunnen verwachten in Februari 1903, toen — bij de geboorte — door neutrale en „moderne" profeten werd gesproken van „een dood geboren kindje".

„Semper avanti !" blijve ook in de toekomst het wachtwoord van den Bond.

NAJAARSZITTING DER PROVINCIALE STATEN.

Gisternamiddag ten 2 uur werd de Najaarszitting der Provinciale Staten namens H. M. de Koningin geopend door den Commissaris der Koningin Mr. A. E. J. Baron Van Voorst tot Voorst.

Als oudste lid in jaren betuigde het lid Van Kemenade van Gemert, namens de vergadering den Voorzitter deelneming in het smartelijke verlies dat zijn familie heeft getroffen, door het overlijden der moeder van Mevr. de Baronesse van Vrorst tot Voorst, en verzocht den Voorzitter die deelneming ook over te brengen aan zijn, hooggeachte Echtgenoote. (Algemeene instemming.)

De Voorzitter dankte den spreker en de vergadering voor hunne deelneming, die hij zal overbrengen aan zijne Echtgenoote en zeker ook haar een groote troost zal zijn in het zware verlies dat hen heeft getroffen.

Lezing werd daarna gegeven van de lijsten van nieuw ingekomen en aangehouden stukken, die ten onderzoek naar de afdeelingen zijn verzonden.

De vergadering werd daarop verdaagd tot heden Woensdagnamiddag 2 uur als wanneer de voorzitter ook aan de orde zal stellen, in geheime zitting, de voorstellen, betreffende de tijdelijke exploitatie van een turbo-installatie in de fabriek der firma De Wit & Co. te Helmond. B. C.

ELECTRICITEITS-VOORZIENING.

In „Eindhovensch Dagblad" lezen wij het volgende :

Het gerucht, volgens hetwelk de Peelcentrale hare exploitatie te Helmond, zoowel als te Eindhoven zal voortzetten, vindt nadere bevestiging.

Men zal zich herinneren, dat in de laatste buitengewone zitting der Provinciale Staten besloten werd tot het bouwen van eene provisorische installatie door de Provincie op het terrein van de firma de Wit & Co. te Helmond.

Als eenig uitsluitend motief daarvoor werd aan de Staten medegedeeld, dat de Peelcentrale vermoedelijk na 1 Februari 1914 de stroomlevering te Helmond zou moeten staken, waardoor verschillende firma's te Helmond van electriciteit verstoken zouden zijn.

Nu de Peelcentrale echter haar bedrijf zal doorzetten, is het motief voor die provisorische installatie dus vervallen, want nu dreigt niet meer het gevaar, dat op genoemden datum een acht- of tiental fabrieken en nog enkele andere inrichtingen van electrischen stroom verstoken zouden zijn, nu is geen gevaar voor een groote ramp meer aanwezig.

Verwondering moet het wekken, dat de Provincie besloten heeft tot de provisorische installatie zonder zich vooraf besliste zekerheid omtrent de plannen der Peelcentrale te verschaffen.

Het zou nu voor de hand liggen, dat de provincie het plan van de provisorische installatie ter zijde zette.

Ons komt echter ter oore, dat de Provincie toch haar plan doorzet, niettegenstaande het motief vervallen is.

In herinnering zij gebracht, dat die installatie zal kosten volgens begrooting f 116.000.—.

Uit bovenstaande volgt duidelijk, dat de Provincie eene ongemotiveerde uitgave van f 116.000.— wil handhaven.

Om echter eenigen schijn van motief daarvan te geven, wordt nu volgens de loopende geruchten voorgesteld, het provisorium te laten dienen tot stroomvoorziening van Mierlo en Geldrop.

Hoeveel zullen de kosten bedragen, nu de verbinding naar die plaatsen er bij komt ? Volgens de geruchten reeds circa twee ton.

Hoe zal de rentabiliteitsrekening uitvallen, nu geen stroomafgifte te Helmond mogelijk is ?

Is het te motiveeren, dat de Provincie nu nog eene „provisorische" installatie maakt ?

Is het te motiveeren, dat de aanstaande naamlooze vennootschap Provinciale Electrische centrale met zulke ongemotiveerde onnoodige, overbodige uitgaven belast wordt ?

En waarom moet die provisorische installatie gemaakt worden, voor Mierlo en Geldrop alleen ?

Waarom niet of ook niet voor 's-Hertogenbosch, Breda en andere plaatsen ?

Het provisorium geldt immers niet meer voor fabrikanten en afnemers, die gedupeerd zouden kunnen worden, maar voor geheel nieuwe afnemers.

Iedere gemeente, iedereen die behoefte heeft aan electriciteit, kan met recht vorderen, dat de Provincie voor zijne gemeente met nog eene naburige gemeente twee ton disponibel stelt voor eene provisorische installatie.

Waar moet zulk beleid heen voeren?

Het is te hopen, dat, bijaldien werkelijk een voorstel in bovenstaanden zin aan de Staten wordt voorgedragen, de meerderheid der Statenleden de aangelegenheid met een koel hoofd zullen bekijken en niet zullen nalaten de zaak in het ware licht te zetten.

Het wil er bij ons niet in, dat het bouwen van een provisorium eenige kans van succes heeft, waar toch elk motief daarvoor is komen te vervallen.

UITSLUITING VAN 2000 SIGARENMAKERS TE EINDHOVEN.

Zooals men weet werd door de Besturen van den Ned. R. K. Tabaksbewerkersbond en den Ned. Sigarenmakersbond tegen 28 en 29 November 1913 de staking aangekondigd van een aantal sigarenmakers te Eindhoven, die het werk in 5 of minder vormen maken, welke staking bereids is ingetreden.

Naar aanleiding dezer handelwijze hebben een 20-tal groote sigarenfabrikanten met acht dagen ingaande Vrijdag 5 Dec. 1913 ; die op Vrijdag betaten, en tegen Zaterdag 6 Dec. bij hen die op Zaterdag betalen, het werk opgezegd aan alle sigarenmakers, sigarenmaaksters, poppenmakers en poppenmaaksters, die op hunne fabrieken werken en lid zijn van den Ned. R. K. Tabaksbewerkers- of den Ned. Sigarenmakersbond, echter met dien verstande dat, indien vóór Vrijdag 5 Dec. a.s. genoemde werkstaking zal zijn opgeheven, deze dienstopzegging niet zal worden gehandhaafd.

Bij deze uitsluiting zijn voorloopig ongeveer 2000 werklieden betrokken, doch ze zal bij niet-oplossing der kwestie later nog uitgebreid worden.

De correspondent der Prov. 's Hert. Ct. schrijft naar aanleiding van bovenstaand bericht, dat bij de arbeiders de meening heerscht, dat de patroons niet tot de uitsluiting zullen overgaan.

Hierbij komt nog dat de Neutrale bond van Sigarenfabrikanten aldaar geheel buiten dit geschil staat en verschillende fabrikanten meerdere arbeidskrachten kunnen gebruiken.

Treedt de uitsluiting in, dan nog zal dit niet van groot gevolg zijn voor de arbeiders te Eindhoven, aangezien deze gemakkelijk werk zullen vinden in Holland of om bovengenoemde reden, velen thuiswerk voor Holland zullen verrichten, zoodat de Werklieden-organisaties niet voor groote uitgaven uit hunne strijdkas zullen komen te staan.

Nog zij opgemerkt, dat de bondskas te Eindhoven beschikt over een flink kapitaal, dat door verhoogde contributie van de leden gedurende de laatste jaren aanmerkelijk is versterkt.

STROOPERSONGELUK.

Maandagmorgen is op het weiland van den heer Janssen te Bavel, met doorboorden schedel, gevonden het lijk van den strooper Jac. Geerts.

Naar men vermoedt is de man over een sloot gesprongen en is daarbij het geweer afgegaan, waardoor hij een schot in het hoofd kreeg. G. laat een weduwe met drie kleine kinderen achter.

BEST. Zondagmorgen kwam hier zekere M. v. Arkel tot de minder aangename ontdekking, dat zijn pas geslacht varken, zoo goed als geheel uit den kelder was weg genomen ; een paar stukjes had men laten liggen. Ook een paar kluiten boter had men ingerekend. De dieven hadden zich toegang verschaft door het wegbreken der keldertralies. Niet het minste onraad had men echter vernomen. Door de politie is een ijverig onderzoek ingesteld, doch tot heden zonder resultaat.

HAAREN. De bode-dienst van Haaren op Tilburg en 's-Hertogenbosch, welke altijd werd waargenomen door A. van de Ven, is door deze opgeheven ; thans is deze taak overgenomen door P. Heesters, die reeds deze week hiermede begint.

SCHIJNDEL. Zaterdag ontving de familie De Vries alhier de treurige tijding van het overlijden van hun zoon den WelEerw. pater Gijsbertus de Vries, missionaris in Noord-Kansoe (China).

Twee jaar geleden trok de jeugdige missionaris vol goeden moed naar het hem aangewezen missieveld. Vele ontberingen op reis en bij aankomst heeft hij te doorstaan gehad. De revolutiedagen werd hij gevangen genomen en had veel lijden te verduren. En nu het Missiewerk in vollen gang was komt de verraderlijke typhuskoorts en maakt een einde aan dit arbeidzaam leven van nog maar 27 jaren. Voorwaar een zware slag voor zijn ouders, broers en zusters. Eere den jeugdigen missionaris. Zijne ziel ruste in vrede.

St. OEDENRODE. Door de tooneelclub van den Sint Paulusbond, zal eerlang worden opgevoerd „De triumph des Kruises", terwijl de tooneelclub der Maria-Vereeniging in studie heeft genomen het mysteriespel „Maria's laatste levensdagen".

Gelet op de gunstige reputatie der beide clubs, kan de Rooijsche drankweer een paar schittereende uitvoeringen tegemoet zien !

— Eene zandtram derailleerde op het bouwterrein der nieuwe kerk, en reed daarbij een stuk van den ouden schansmuur, nabij hotel „De Keijzer" omver, terwijl het opzetten wegens de duisternis met heel wat moeilijkheden gepaard ging.

Gelukkig verwekte het ongeval, dat gebeurde op eene zijlijn, geen vertraging in het verkeer.

Het publiek wordt er tevens op attent gemaakt, bij 't passeeren der zijlijn, goed uit te kijken, daar vaak zandtrams en losse machines, deze lijn over den provincialen weg kruisen.

E. D.

EINDHOVEN. Voor de betrekking van havenmeester, belastingcontroleur en bevolkingsagent, hebben zich ruim 50 sollicitanten aangemeld. B. C.

GELDROP. Zondagavond had alhier een treurig ongeval plaats, dat als eene waarschuwing voor anderen kan dienen. Een oude man genaamd J. v. d. Broek, die met de tram van half 6 van de richting Helmond kwam, beging de onvoorzichtigheid nabij zijne woning aan Klein-Braakhuizen uit den in volle vaart zijnden tram te springen. De ongelukkige viel zoo hevig, dat hij bewusteloos bleef liggen. Direct werd geneeskundige hulp verleend, doch de toestand bleek zoo erg, dat hij van de laatste H. Sacramenten moest worden voorzien, waarop hij nog denzelfden avond is overleden.

LIEROP. Maandagavond brandde alhier een boerderijtje af, toebehoorende aan het Burgerlijk Armbestuur en bewoond door Ant. Koolen. Al het vee en een gedeelte van den huisraad werden gered.

GRAVE. Vrijdagmiddag bracht een 7-jarige knaap zijn medescholier v. d. P. met een scherp voorwerp zulk een hevige wonde aan het oog toe, dat een inwendige verbloeding ontstond en voor het behoud van het oog wordt gevreesd.

B. C.

Burgerlijke Stand.

BOXTEL.

Van 23—29 Nov.

GEBOREN :

Lambertus J., z. van J. van der Meijden en C. Heesemans, Tongeren. — Johanna C. J., d. van H. van Summeren en P. J. Bergmans, Breukelsche straat. — Johanna A. M., d. van C. J. van Dongen en A. F. Goijaerts, Eindhovensche steenweg. — Cornelis A., z. van A. C. van Oers en H. Brouwers, Nieuwstraat.

GETROUWD :

Christiaan Voets, 26 j. Tongeren en Anna van Esch, 26 j. Breukelen. — Thomas J. M. van der Meijden, 44 j. Rechterstraat en Jozina G. M. Heestermans, 24 j., Leiden.

OVERLEDEN :

Wilhelmina van den Langenberg, wed. van C. van Berkel, 52 j., Selissen. — Petronella A. van Geffen, 2 m., Nieuwstraat. D. en A.

BEST.

Over de maand November 1913.

GEBOREN :

Cornelis, z. van Jac. J. Molenaar-Smits. — Josephus, z. van Mart. Merks-v. d. Heuvel. — Gerard Johannes, z. van Ant. Vogels-v. d. Aker. — Bernardus Johannes Antonius, z. van Adr. v. d. Vleuten-Brox. — Johannes Henricus Antonius, z. van Adr. v. d. Vleuten-Brox. — Johannes Cornelus, z. van J. Bogers-Schepens. — Anna Maria, d. van H. van Tartwijk-van Rooy.

GETROUWD :

Cornelus Smits, jm. oud 28 j., wonende te Veldhoven en Adriana van den Nieuwenhuisen, jd. oud 25 j., wonende te Best.

OVERLEDEN :

Cornelis Hendrikx, echtg. van Cornelia Schoepens, oud 72 jaren. — Johanna Maria Klompers, wed. van Gerardus Wijnands, oud 81 jaren.

HAAREN.

Over de maand November 1913.

GEBOREN :

Maria, E. C., d. van A. C. Vissers en Philomena van de Wouw.

OVERLEDEN :

Hendrik van den Berk, wed. van M. van Baast, 84 jaar. — Lambertus Schapendonk, wedn. van M. van der Loo, 90 jaar. — Martinus Schuurmans, wedn. van D. Remie, 80 jaar.

GETROUWD :

Francis Vissers, 42 jaar en Anna C. van Esch, 35 jaar. — Antonius A. Smulders, 29 jaar en Maria van Esch, 37 jaar.

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn.

EINDHOVEN, 2 Dec. Aanvoer 9270 K.G. Hoogste prijs f 1.51, laagste prijs f 1.41 middelprijs f 1.46

's BOSCH, 2 Dec. Aangevoerd 16294 kilo hoogste f 1.50, laagste f 1.40 middelprijs f 1.46 per kilo.

MAASTRICHT, 2 Dec. Aangevoerd 45350 kilo, hoogste f 1.58, laagste f 1.46 middelprijs f 1.51.

Eier-Veilingen.

ROERMOND, 29 Nov. Aanvoer 70450 eieren Hoogste prijs f 9.10, middelprijs f 8.75, laagste prijs f 7.80 per 100.

's-BOSCH, 1 Dec. Aangevoerd 158 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.68 tot f 0.74 2e kwal. f 0.62 tot f 0.68 ; 3e kwal. f 0.56 tot 0.62 per K.G.

Advertentiën.

Te koop bij inschrijving

Circa 7250 stuks

Bouw- of Mijnhout

op Stam,

te wassen staande in het bosch van den Heer W. Maessen-Timmermans, Tilburg en gelegen onder de Gemeente **Mül-Bracht** bij Kaldenkirchen, Duitschland, op 10 minuten afstands van de ladingsplaats der Kleinbahn **Kaldenkirchen-Brüggen.**

Inschrijvingsbiljetten in te dienen **van 30 November tot en met 15 December,** 's namiddags **2 ure** bij den Heer GERARD STOX te Reuver bij Venlo (Limburg) of aldaar op den dag der opening zijnde 15 December in het Café SANDERS, bij Station Reuver, alwaar de biljetten zullen geopend worden.

Aanwijzing zal geschieden door H. NIESSEN te Reuver-Kievit en door H TRIENES te **Mül-Bracht**

De toeslag zal bij voldoende inschrijving **direct bekend gemaakt worden.**

Restauratie Station Boxtel.

Van af heden

Maltzbier,

uit de

Erste Kulmbacher Actien-Exportbier Brauerei.

Beleefd aanbevelend,

G. H. PLANK Pachter.

ST. NICOLAAS-CADEAUX.

Suikerwerken.

Chocolade Letters p. ons 18 ct.
„ **Figuren** „ „ „ „

Suikerfiguren 10 cts. per ons.
Borstplaat 8 cts. per ons.

Taai-Taai per pond 35 cts.

Speculaas 25, 30, 40, 50 cts. p. pond.

Boterletters (Marsepein)
50, 60, 80 cts. p. pond.

Surprises.

Nieuwste sorteering.

Diverse Chocolade-Tabletten
van de meest bekende fabrieken.

Rechterstr. A 220.

ONTVANGEN:

Eene ruime keuze Speelgoederen.

POPPEN (gekleed en ongekleed),

Poppenwagens (met en zonder kap), Sportwagens, Trekwagens, Kruiwagens, Hobbel- en Duwpaarden, Paarden met karren, **KINDERSTOELTJES**, Serviezen, Keukens, Winkels, Fornuizen enz., Tooverlantaarns, Stoommachines (met daarbij behoorende figuren), Sporen op rails, Mechanische figuren, Automobielen, Blokken- en Bouwdoozen, Gezelschapspelen, Springtouwen, Geweren en Pistolen, Ballen,

PRENTENBOEKEN, SCHOOLBORDEN, DAMBORDEN, ALBUMS.

Huishoudelijke Artikelen in de ruimste sorteering.

Aanbevelend,

A. v. DOMMELEN, Boxtel.

Lederwaren.

Damestasschen.
Handtasschen.
Portefeuilles.
Sigarenkokers.
Portemonnaies.
MUZIEK- en BOEKEN-TASSCHEN, enz. enz.

Galanteriën.

BEELDEN:
(Religeuze en Fantaisie.)
Medaillons en Hangkruizen.
Bloemvazen en koperen Bloempotten.
Horlogeketttingen. Colliers.
Tabak- en Sigarenpijpen.
Zakmessen.
Eau de Cologne en Odeurs.

Rechterstr. A 220.

Abdijsiroop

Kloosterer Sancta Paulo

is weder een onweerlegbaar bewijs van haar ongeëvenaarde geneeskracht, welke asthma, pleuris, influenza, catarh, bronchitis, kink- en slijmhoest, den hardnekkigsten hoest, de heftigste verkoudheid en alle borst-, keel- en longaandoeningen onmiddellijk doet verdwijnen en tering voorkomt. Bestrevenste arbeid, zuiverend en onschadelijk zelfs voor 't kleinste kind.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 660 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50.
Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Slecht rooken baud met bandteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

AKKER

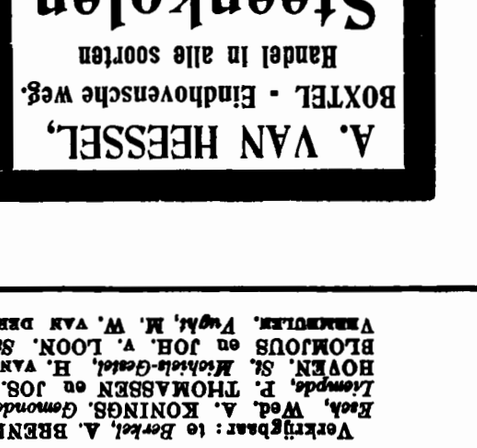

Verwaarloost nooit eene verkoudheid.

Niest gij, kucht gij, hoest gij, fluimt gij, loopt Uw neus: verwaarloost dan Uwe verkoudheid niet en pas op! Bedenk, dat gij daarmede de deuren opent voor de tering, dien vreeselijken geesel van het menschdom, welke jaarlijks meer slachtoffers ten grave sleept, dan de moorddadigste oorlogen ooit deden. Het is Uw plicht bij het minste kuchje, bij de minste verschijnselen eener verkoudheid, dadelijk de krachtig werkende Abdijsiroop, Kloosterer Sancta Paulo, te nemen, waardoor gij ernstiger gevolgen voorkomt. Onderstaande verklaring is daarvan wederom een bewijs.

Mejuffrouw Maria Wilhelmina Vranckeu, wonende Wijngaardsberg bij IJsselstein (L.) verklaart ons: Sedert langen tijd leed ik aan de gevolgen van een verwaarloosde verkoudheid, welke allengs in een borstlijden en een begin van tering ontaardde. Vreeselijke hoestbuien vergalden mijn leven en dreigden mijn borst te verscheuren. De slijm wilde maar niet loskomen. Ik had steken in borst en longen, en daar niets mij wilde helpen, begon ik het ergste te vreezen. Ten einde raad, kocht ik bij den drogist L. Dirix van Aubel te Maastricht een groote flacon Abdijsiroop, Kloosterer Sancta Paulo, en deze hielp direct. Groote brokken verouderde slijm kwamen gemakkelijk los en deden mijn borstbenauwdheden verdwijnen en de hoestbuien wegblijven. Ik ging met het gebruik der Abdijsiroop voort, en toen de flacon leeg was, was ik geheel en al van mijn borstlijden genezen. Ik weet niet meer wat hoesten is; ik slaap, eet en drink weer goed, heb nergens pijn meer, en ben gezonder als ooit te voren. Deze wonderbare genezing door de

Kloosterer Sancta Paulo

Abdijsiroop

bare genezing door de

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

Steentabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt onze prijzen met gratis monster

---

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.
Noötjes, Anthracites en Briketten.
Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

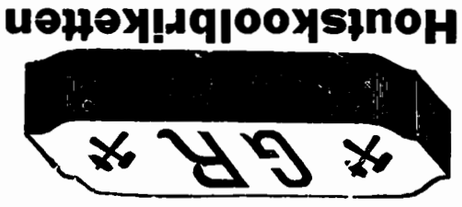

het van ouds bekende merk dat de **beste doorkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.
Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.
Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaakloze levertraan in flacons.
Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Ijzerstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.
Hoestabletten, Menthol pastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborstdonir, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Pelitzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Salhorst, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. D. VELDEN v. d. sloot. *Haaren*, J. BOONS. *Lieuwde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michielsgestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATS. VAN KEMENADE. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

WITTEVEEN EN DE MOL, BOXTEL.

Voor de a.s. St. Nicolaas.

Grootste sorteering. **Laagste prijzen.**

Handschoenen, in stof en gebreid.	**Dames-, Heeren- en Kinderparapluies.**	**Heerendassen** en **Zelfbinders.**	**Schorten** in alle soorten.
Kousen.	**IJsmutsen.**	**Lavallières.**	**Tafellakens en Servetten.**
Sokken.	**Kapers.**	**Boorden, Fronts en Manchetknoopen** in Linnen, Papier en Litholin (afwaschbaar.)	**Hand- en Theedoeken.**
Boordbeschermers.	**Gebreide Mutsen.**		**Stofdoeken.**
Zakdoeken.	**Bouffanten.**	**Bidelo's.**	**Pluche-, Wollen- en Waschechte Tafelkleeden.**
Astrakan-Bonten.	**Polsjes en Mofjes.**	**Front- en Manchetknoopen.**	**Tafelloopers en Antimacassars.**
Gebreide Jurkjes en Lijfrokjes.	**Alle soorten Wollen Doeken.**		**enz. enz. enz.**
Auto-Châles.	**Sanella en Laken Rokken.**		

Mans- en Jongens-Truien en Tricot-Pakjes.

Geven wij in onze Etalages reeds een zoo duidelijk mogelijk overzicht van bovengenoemde artikelen, wij moeten evenwel doen opmerken dat wij buitendien nog vele, ook zeer geschikte Cadeaux in den winkel hebben, en raden wij derhalve aan een kijkje te nemen, overtuigd als wij zijn dat U iets naar Uw zin zult vinden.

Witteveen & De Mol, - Boxtel.

No. 98 ZATERDAG 6 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Schoolgeld.

We hebben kort geleden in eenige artikelen verlaging van 't schoolgeld bepleit.

Wie het laatste raadsverslag met zorg gelezen heeft, zal bemerkt hebben, dat er in den raad nogal tegenkanting is, om het schoolgeld met zulk een bedrag te verlagen, als 't raadslid v. d. Horst dezen zomer heeft voorgesteld en waar de EdelAchtb. Heer Burgemeester ook veel voor blijkt te voelen.

Dat door een schoolbevolking van 'n goeie vierhonderd kinderen (de niet-betalende daaronder begrepen) 'n 1500 gld. schoolgeld wordt betaald, vinden wij nog zoo'n kleinigheid niet. Zeker, 't onderwijs kost veel meer dan 1500 gld. Maar wat is dat voor een argument? Dat was zelfs geen argument, wanneer er geen leerplichtwet bestond, wanneer ieder ouder vrij was zijn kind zoovéél, of misschien beter gezegd, zoo weinig mogelijk van 't onderwijs te doen genieten.

Maar nu bestaat er een leerplichtwet. De wetgever heeft 't in 't algemeen belang, voor 't welzijn van staat en maatschappij, noodzakelijk geacht, dat ieder kind een minimum van onderwijs ontvangt.

Nu kan 't aan onze kortzichtigheid liggen, maar we hebben nooit een geldigen rechtsgrond voor een algemeene schoolgeldheffing kunnen ontdekken. En zoo zijn er meer.

We hebben vroeger reeds opgemerkt, dat 't in 't belang van 't bijzonder onderwijs, dat geen subsidie ontving, te billijken viel, dat de algemeene wetgever de gemeenten tot schoolgeldheffing verplichtte. Maar nadat onder de laatste Christelijke regeeringen de subsidies aanmerkelijk zijn verhoogd, had 't schoolgeld ook aanmerkelijk kunnen verlaagd worden, en moest eigenlijk bij financiëele gelijkstelling voor openbaar en bijzonder onderwijs geheel worden opgeheven.

Maar dat de gemeentebesturen nog ver boven 't wettelijk verplicht schoolgeld uitgaan, kunnen we ons alleen verklaren uit een zucht om op een gemakkelijke manier veel geld binnen te krijgen. En wanneer nu 't verlaagde schoolgeld een toestand van bevoorrechting voor sommige ouders schiep, viel er nog iets tegen te zeggen, doch 't geldt voor allen, zonder uitzondering. Alleen de jonggezellen en de kinderlooze gezinshoofden betalen 'n cent hoofdelijken omslag meer. Doch dat is voor zulke menschen toch waarachtig geen bloedgeld. Wij vinden 't niets meer dan billijk, dat de huisvaders, met een kroost ter hunner verzorging, niet te zwaar den belastingdruk gevoelen. Zeker niet diegenen, die, zonder iemand lastig te vallen, fatsoenlijk door de wereld komen, maar ook niet meer. En dat geldt voor drie kwart en meer van de Boxtelsche schoolgeldbetalers.

Ons dunkt, dat deze gezinnen met kinderen in ander opzicht zóóveel tot den bloei en de ontwikkeling der maatschappij bijdragen, dat ze in financiëel opzicht flink ontlast mogen worden. En dat 't een eisch des tijds is, dat de zorgen, die een talrijk gezin zoo overvloedig met zich brengt, niet door een beduidend schoolgeld worden vermeerderd.

Het strekt het raadslid Van Krieken tot eer, dat hij voor deze menschen, die in hoofdzaak de levenskern onzer maatschappij vormen, met warmte opkwam.

R.

Sint Nicolaas.

Als dit nummer onder de oogen onzer Lezers komt, is ieders hoofd en hart vervuld van één gedachte: de gedachte aan den Kindervriend St. Nicolaas.

Geen heilige is in onze streken zoo populair, zelfs bij hen, die van geen heiligen willen weten.

Reeds in de 14e eeuw wordt melding gemaakt van de viering van dit kinderfeest. Evenals nu werd de avond vóór den grooten dag door de kinderen in spanning doorgebracht. Met vader en moeder zaten de kleinen stil om het haardvuur en wendden angstig het hoofd om, zoo dikwerf verdacht geritsel gehoord werd, want men wist, dat dien avond de heilige Bisschop met zijn zwarten knecht zou verschijnen om brave kinderen te beloonen en stoute te bestraffen.

Dikwerf trok de H. Man reeds eenige dagen voor den 6ën December door stad en dorp om te informeeren of de kinderen in den loop des jaars braaf waren geweest. Gewoonlijk kondigde het rammelen van ketenen of het bonzen op de deur 's avonds laat zijn komst aan. De zwarte tronie van Pieter den knecht grijnsde angstwekkend naar binnen. En dan zongen de kinderen met van angst bevende stemmetjes:

Sinterklaasje bisschop
Zet je hooge muts op!
Trek je beste tabbert aan
Rij er mee naar Amsterdam
Van Amsterdam naar Spanje
Appeltjes van Oranje!

Het „klompzetten" op den vooravond van Sinterklaas is een zeer oud gebruik. En het hooi, brood of wortelen in de klomp onder den schoorsteen ontbrak nooit „voor het paard van Sinterklaas."

In den nacht van 5 op 6 December kwam dan Sint Nicolaas uit Spanje en reed op zijn wit paard over de huizen van schoorsteen tot schoorsteen, gevolgd door zijn zwarten Piet, die in elken schoorsteen afdaalde, het hooi en brood nam uit de klompen en er geschenken neerlegde, naargelang de kinderen braaf waren geweest.

O wat angst 's nachts voor menig kind! En dan 's morgens, blootvoets, hollen de kleinen naar de mooie kamer, waar Sinterklaas had neergelegd, wat het kinderhartje al weken tevoren met de lieve ouders had bepraat.

O wat genot dan voor de ouders, in vele huisgezinnen. Jammer dat we niet zeggen mogen in alle gezinnen. En waarom?

Vooreerst zijn de kinderen te „wijsneuzig" tegenwoordig. Als men van St. Nicolaas (gest. 6 Dec. 326 te Myra) vertelt, halen velen al gauw de schouders op en lachen met je. Die vroege wijsneuzigheid neemt veel van het naieve van het kinderfeest weg. Het is nu maar om wat te krijgen en een verderfelijk kindergebrek in de hand te werken... snoepen.

Dan is de geest van Sint Nicolaasdag op zeer vele plaatsen verbasterd, ja geheel ontaard. — Men vergeet, dat dit feest van godsdienstigen oorsprong is, — dat deze dag eene herinnering is aan de medelijdende en milddadige liefde van den H. Bisschop, die in zijn leven geen grootere voldoening kende, dan droefheid in blijdschap, vertwijfeling in hoop te veranderen. Verschillende gebeurtenissen uit het leven van den Heilige bewijzen dit. Zijne aanzienlijke goederen deelde hij aan de armen uit, om zelf arm te worden naar het voorbeeld van zijn Goddelijken Meester!

Als de heilige man wist, dat zijn hulp ergens noodzakelijk was, snelde hij er henen en waar Sint Nicolaas verscheen, wist men, dat redding nabij was. Is het wonder, dat Sint Nicolaas, die door zijn edele milddadigheid in zoovele huisgezinnen geluk en voorspoed bracht, de harten van allen won?

De naam van Sint Nicolaas verbreidde zich over geheel de wereld en zoo hechtten zich duizende en duizende harten aan dien edelen menschenvriend.

Er zijn nu bijna 1600 jaren voorbijgegaan, sinds de Heilige dit tranendal met de vreugde van het Paradijs verwisselde, en toch zijn roem leeft voort in godsdienstige huisgezinnen, waar op zijn feest een blijde stemming heerscht, waar ouders en kinderen in een zoet, huiselijk geluk vereenigd zijn en onder eenige versnaperingen lachen en schertsen.

Gelijk voor 1600 jaren terug de heilige Bisschop door zijne milde giften vooral het huiselijk geluk verhoogde, zoo moet nu nog de 6 December de huiselijke vreugde bevorderen.

Maar wat ziet men gebeuren?

De gezellige oogenblikken, die men zoeken moest binnen den huiselijken kring, worden daarbuiten gezocht. Komedies en bals, drink- en slempartijen dwaze, ontuchtige voordrachten in bierhuizen, café's en kroegen lokken de huisgenooten naar buiten, bedwelmen hen door een schijnvreugd, waarvan alleen schande en bederf overblijven. En zoo wordt door de schuld van zeer vele ouders, van grootere zoons en dochters de reine Sint Nicolaasvreugd bezoedeld en wordt de gedachtenis aan dien Heilige misbruikt tot de laagste uitspattingen.

O mochten toch alle ouders, die liefde en achting voor hun godsdienst bewaard hebben, zich beijveren, om dien verkeerden geest op 6 December te bestrijden!

Ouders, berooft toch door uwe schuld uwe kinderen niet van dat aangenaam en huiselijk geluk, dat het kenmerk moet wezen van dezen dag! Neemt een ontspanning en eenige versnapering, die u op dezen algemeenen vreugdedag toekomen, doch thuis, in het gezelschap van al de uwen.

Z. v. h. K. H.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

HET POLITIEK DEBAT IN DE TWEEDE KAMER.

In de Tweede Kamer is jl. Maandag de parlementaire strijd begonnen.

Al wat er gebeurd is in de verkiezings-campagne, en wat er gevolgd is na de overwinning der verbonden liberale en socialistische partijen, leverde stof te over tot belangrijke beschouwingen.

Volgens gebruik opende de oppositie het vuur.

Eerst kwam de grijze staatsman Lohman aan de beurt als woordvoerder der christelijk-historische partij. De valsche verkiezingsleuzen der concentratie werden naar waarde gebrandmerkt; de oneerlijkheid van den strijd tegen de christelijke partijen in het volle licht gesteld. Fel geeselde hij de liberale partijen, die evenmin als de socialistische de verantwoordelijkheid van haar daden durfden te dragen. Want er kwam noch een Ministerie van Links noch een concentratie-Kabinet, maar een extra-parlementair Ministerie, dat zich tracht los te maken van de verkiezingen.

Namens de katholieke partij voerde Baron van Wijnbergen het woord. Het aandeel, dat de vrijmetselarij in den verkiezingsstrijd heeft gehad, werd uiteengezet, en zal velen de oogen openen over den waren geest, dien de bestrijders der rechtsche partijen bezielt.

Vooral behandelde de Katholieke woordvoerder de grievende bejegingen van de katholieken in de dagen der verkiezingen; zij werden opgesomd die lage beschuldigingen, niet in obscure blaadjes, maar door mannen met klinkende namen geuit.

En nu hadden de liberalen wel gaarne gehad, dat er maar gezwegen werd over de verkiezingspraktijken en door enkelen werd gezegd dat er ook door

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

26)

Nooit kwam een klacht over de lippen van Ofhuys, terwijl hij zijn lichaam met den zwaren arbeid vermoeide; het meerendeel der monniken kende zijn naam niet.

De prior, pater Saint-Gery, wilde hem in niets voortrekken. Deze begreep te goed, welke verantwoordelijkheid op hem drukte, om de roeping van een postulent-enthousiast niet te influenceeren. De waardige abt gaf de novices over aan de eenzaamheid, en indien Satan hen bekoorde, bad pater Saint-Gery voor hen, zonder hen te vertroosten, wijl hij geloofde, dat gedurende den strijd, waarvan de hemel de belooning is, God genoeg is om zijn heiligen te versterken. Pater Saint-Gery wilde den geest en de ziel der monniken niet door vertroostingen verweken; hij wilde hen krachtig en sterk maken; weinig bekommerde hij er zich over, of de slag zwaar was, indien zij er maar als overwinnaars uitkwamen.

Weken en maanden verliepen; de dag kwam dan, waarop Ofhuys de eer waardig bevonden was, met het habijt der reguliere kanunniken bekleed te worden. Toen pater Saint-Gery hem dat nieuws bracht, riep de dichter uit:

„Ik ben zulk een groote eer niet waardig".

„Vader", vroeg hij vervolgens, „ik heb in de wereld talrijke vrienden gelaten, waarvan Hemling en Hugo van der Goes mij het dierbaarste zijn; mogen zij tegenwoordig zijn op het feest, dat mij een nieuwen mensch zal maken?"

„Ja, mijn zoon, morgen zal een bode hen namens u uitnoodigen".

XIII.

In een draagstoel gezeten, reisde Alena naar het klooster; naast het portier reed Hugo, dicht genoeg om een gesprek met haar te kunnen voeren. Plotseling op een man wijzend, riep Alena uit:

„Hugo, zie eens dien man daar met 'n kaproen op, die denzelfden weg volgt als wij".

De artist volgde met zijn oogen de richting die zijn vrouw aanwees.

„Herkent gij hem?" vroeg Alena.

„Het is Rubbes".

„Wat zou hij te Brussel doen?"

„Niets kwaads, vermoed ik. De Gentenaars zijn thans tevreden, nu hun privilegies hersteld zijn".

„Je hebt gelijk", zeide Alena, „toch zou het niet kwaad kunnen, de lijfwacht des hertogs te waarschuwen".

„Goed! Om je gerust te stellen zal ik dat doen!"

Waarschijnlijk had Rubbes an zijn kant de koningin der rethorica en den verdediger van Karel den Stoute ook herkend: hij keerde zich ten minste tweemaal om en keek hen lang na.

In waarheid was Van der Goes, die gepoogd had Alena gerust te stellen, toch niet gerust.

Zoodra echter de abdij voor hem oprees, kwamen andere gedachten over hem.

De gedachte aan zijn vriend, en het feest dat hij ging bijwonen, namen hem geheel en al in beslag.

In de sacristie bracht men de wierookvaten in orde, honderden waskaarsen brandden en de menigte begon de kapel binnen te dringen.

Op de eerste rij hadden Hugo en zijn vrouw plaats genomen; ook Hemling, die een dag vroeger was gekomen, was mede aanwezig.

Hij was met Casper Ofhuys een geheel uur samen geweest en scheen zeer aangedaan; hij sprak slechts gebroken volzinnen, toen hij de hand van Hugo drukte.

De kanunniken traden de hel verlichte kapel binnen.

Een vreemde gewaarwording greep allen aan. De meeste aanwezigen hadden geloof genoeg om den jongen man niet te beklagen, maar het denkbeeld, dat Kasper Ofhuys, wiens roem zoo groot was, zijn jeugd en zijn genie in dit klooster ging begraven, maakte een sterken indruk. Kasper, met een uitdrukking van innerlijke vreugde, die moeilijk weer te geven is, ging plaats nemen in het koor.

Zijn bleek gelaat stak scherp af tegen zijn rood fluweelen kleeding, en een zware gouden keten, het koninklijk geschenk van den hertog Filips den Goeden, zette nog meer rijkdom bij aan den luister van zijn kostuum.

Het „Veni Creator" werd aangeheven, het klonk zeer plechtig.

Toen Hemling zijn vriend zag verschijnen, dien hij nooit meer in zijn wereldsche kleeding zou weerzien, begon hij te weenen en verborg zijn gelaat in zijn handen.

Toen Ofhuys terugkwam, droeg hij reeds het kleed van de reguliere kanunniken van den H. Augustinus. Het offer was gebracht, het Roode Klooster telde een nieuwen monnik, en het „Te Deum" klonk juichend onder de gewelven der abdijkerk.

Nadat de plechtigheid was afgeloopen, verzamelde men zich in de spreekkamer, waar Ofhuys spoedig verscheen.

Na allen bedankt te hebben, die de plechtigheid met hun tegenwoordigheid hadden vereerd en door hun gebeden hadden geheiligd, nam Ofhuys zijn vrienden, Hemling en Van der Goes, ter zijde.

Toen hij hun de communiteitszaal, de refectoire: en de met zorg en kunst bebouwde tuinen had laten zien, voerde hij zijn vrienden naar de bibliotheek. Zij was van hoog belang voor dien tijd. Vanaf de stichting van het Roode Klooster hadden de geletterde monniken voor eenige bezigheid, de geleerde en heilige werken te copiëeren. De Zeven Fonteinen en Groenendaal volgden daarin het Roode Klooster en terwijl de zorg voor het bebouwen der akkers aan minder geletterde broeders was opgedragen, belastte men degenen, die bedreven waren in de oude talen, met de werken der heiligen, der geschiedschrijvers en der dichters af te schrijven. Naast de bibliotheek lag een groote zaal en een groot gedeelte van den dag lagen zij op hunne tafels gebogen, de meesterstukken der oudheid of de werken der tijdgenooten copieerende.

Nadat de drie vrienden nog de binderij-zaal bezocht hadden, keerden zij naar de spreekkamer terug, waar Alena hen wachtte.

Na gemeenschappelijk nog het ontbijt te hebben gebruikt, namen de vrienden van elkander afscheid; de een bleef in het Godshuis van rust en kalmte des harten, de anderen keerden terug in de wereld vol vreugde en... leed.

XIV.

Er was een klein opstootje voor het logement van Bavo. Een troep Zigeuners stonden met den herbergier in woordenwisseling voor de herberg. De groote kar, die op het voorplein nog ingespannen stond, behoorde aan hen en diende hen tot vervoermiddel. Het waren een aantal mannen, drie à vier vrouwen en eenige kinderen. Deze troep wilde bij meester Bavo een onderdak bekomen, maar deze wantrouwde zijn bezoekers en scheen niet veel zin te hebben hen te herbergen.

„Voor den duivel", riep een der zigeuners uit, „gij kunt toch niet weigeren ons te logeeren?"

„Waarachtig heb ik er alle recht toe", antwoordde Bavo. Of denkt jelui, dat ik een deel van mijn huis aan vagebonden als jullie wil afstaan? Ik ken je streken, vriendjes van den duivel; ik ben een braaf mensch en wie weet, indien ik je toestond wat gij vraagt, of ik morgen niet een bezwerings-formulier noodig had, om den boozen geest uit mijn huis te verdrijven".

„Draai hem z'n nek om, Zanka", riep een der zigeuners.

„Daar hebben we nog al den tijd voor", antwoordde de ander.

„Begrijpt gij dan niet, herbergier, dat wij morgen meer ducaten zullen hebben dan noodig is om uw brood, uw spek en uw hooi te betalen?" vroeg Huned.

„Wie bewijst met dit?"

„Weet gij, wat morgen te Brussel zal voorvallen?" hernam Zanka.

„Dat behoef ik van jullie niet te leeren; onze hertog geeft een prachtig nachtfeest op de Senne".

„Juist", zeide Huned.

„Nu wat zou dat?"

„Wij komen voor het feest, uitgenoodigd door den graaf Van Groothuyzen".

„Mooie minnestreelen voor zulk een feest", lachte Bavo en sloeg met verachting zijn oogen op het opzichtige maar gescheurde toilet der vrouwen.

„Men moet de menschen nooit naar het uiterlijk beoordeelen", hernam Zanka, „onze mooie zigeunerkleeren zijn in de koffers; morgen zullen onze meisjes en vrouwen meer gesteenten in heur haren hebben, dan jij dukaten in je zak. Wat stel je dus in de waagschaal? Een maaltijd, wat voeder voor de paarden, meer niet".

„En de goede naam van het huis", antwoordde de herbergier; „ik wed, dat nooit meer een adellijke familie bij mij wil logeeren, indien ik zulk schoelje zou herbergen".

„Pas op", siste Zanka; „ons wil je niet opnemen, maar die twee ruiters die daar aankomen, zeker wel, al weet je niet, of zij geld hebben".

„Weg, canaille", riep Bavo, wiens verontwaardiging nog grooter werd bij

de rechtsche partijen gezondigd was, zoodat men over en weer diende te vergeten ; maar de heer van Wijnbergen kon slechts „schuldvergelijking" aanvaarden, als er van beide zijden dezelfde schuld was ; maar dat leek er niet naar. De schuld der linksche partijen was te reusachtig groot.

De anti-revolutionaire partij had den nieuwe voorzitter harer club, den heer van der Voort van Zijp als eersten redenaar. Ook deze behandelde de oneerlijkheid der verkiezingsleuzen, en toonde duidelijk aan, hoe het nieuwe Ministerie niet in staat zal zijn, iets van belang voor het volk tot stand te brengen.

De Rechtsche partijen hebben den strijd ingezet ; het zal er nog warm toegaan ; maar nu reeds is onomstootelijk aangetoond, dat de linksche partijen bij de verkiezingen een strijd gevoerd hebben, die alle redeneerkunst niet zal kunnen goedpraten.

Dinsdag en Woensdag kwam de heer Troelstra aan het woord, uit wiens rede wij een heel kort overzicht geven.

De voorganger der socialisten beschreef de redenen, waarom de rechterzijde z. i. is gevallen : de tariefwet de voor de middenstof onaangename sociale wetten, de zucht naar afzondering der katholieken, de strijd tegen de openbare school.

De heer Troelstra betoogde verder dat er een andere partij-groepeering diende te komen ; conservatief tegen democraat.

Het optreden van het ministerie-Cort van der Linden acht hij de best mogelijke oplossing van de crisis en hij begrijpt niet, waarom men het den socialisten kwalijk nam, dat zij geen minister wilden zijn.

Het Zwolsche congres werd uitgeschreven, om te verkrijgen, dat de socialisten in de toekomst ministerportefeuilles zouden kunnen aannemen. Dit zou een veiligheidsklep zijn, en zou b.v. rechts tegenhouden, om het ministerie Cort van der Linden te laten vallen.

De liberalen verweet hij het aanbod der portefeuilles aan de socialisten, omdat zij wisten, dat zij niet zouden worden aangenomen en omdat het parlementaire stelsel eensgezindheid eischt in een ministerie.

De vrijzinnige democraten vormen een partij, die z. i. geen reden van bestaan meer heeft.

Hij zeide ten slotte aan de regeering steun toe. Tegen het militairisme zal de S.D.A.P. echter blijven optreden met denzelfden strijdlust als vroeger, doch de regeering kan rekenen op steun bij de oorlogsbegrootingen, als zij om bezuiniging last krijgt van rechts en ook als de regeering wil in de richting van een volksleger.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 35 faillissementen tegen 38 faillissementen in dezelfde week van het vorige jaar.

HOUTSNIPPEN.

Het is opmerkelijk, dat er dit jaar zooveel houtsnippen zijn. In de omstreken van Breda worden er zooveel geschoten en bij de poeliers gebracht, dat er slechts de helft van den gewonen prijs voor gegeven wordt.

FAMILIEDRAMA.

Te Lekkerkerk heeft de landbouwer A. de V., zijn zoon bij een twist zoo ernstig met een mes verwond, dat in allerijl doktershulp moest worden ingeroepen. De getroffene is niet buiten gevaar.

ONDER DE TRAM.

Op den Haagweg, onder de gemeente Rijswijk, is Dinsdagavond door de stoomtram Den Haag—Delft, de 40-jarige G. Visscher, uit Vlaardingen, overreden en gedood.

VOOR HET BOUWEN VAN ARBEIDERSWONINGEN.

Bij Kon. besluit is aan de gemeente Tegelen verleend een voorschot uit 's rijks kas tot een bedrag van ten hoogste f 50,000, ten einde genoemde gemeente in staat te stellen een voorschot van gelijk bedrag te verleenen aan de Tegelsche Bouwvereeniging, ten behoeve van den aankoop van grond voor en den bouw van 31 arbeiderswoningen.

---

de gedachte, dat de tegenwoordigheid der Zigeuners hem een aardig winstje kon doen verliezen.

Juist kwam een nieuw-aangekomene het voorplein op. Hij had het verzoek van den Zigeuner en de scheldwoorden van Bavo gehoord, ging naar hem toe, legde zijn zware hand op den schouder van den herbergier en zeide:

„Wat beteekent dat ? Ontvangt men hier zoo de lieden, die morgen de dames en heeren van het hof van Karel den Stoute moeten vermaken ?"

„Zij liegen", antwoordde de herbergier, „en het bewijs hiervan is, dat zij mij crediet vragen".

„Nu heet ik op mijn beurt u liegen; zij kunnen betalen en zij zullen betalen, omdat de hertog mij belast heeft hun twintig ducaten vooruit te betalen".

„Twintig gouden ducaten", riep Bavo uit.

Daarna zich tot dengene wendend, die den hoofdman van dezen troep scheen, zeide de vreemdeling :

„Hier hebt gij het geld, maar als ik u raad verschuldigd ben, laat dezen herbergier loopen ; ik ken meer dan één herberg, waar men u met genoegen zal ontvangen".

„Wat !" riep Bavo, „zouden deze reizigers mijn herberg verlaten ? Het rijtuig is in den stal gebracht, de haver in den bak gedaan en het eten al besteld. Ik duld niet, dat de spelers van onzen genadigen hertog..."

Wordt vervolgd.

GOUDEN BRUILOFT.

Men schrijft uit Nederweert :

De echtelieden H. Caris-Baeten herdachten dezer dagen den dag, waarop ze voor een halve eeuw door den band des huwelijks werden vereenigd.

Door den molenaar H. Hobus werden de jubilarissen met een mooi versierden wagen aan de woning afgehaald en in het gehucht Strateris wachtte hen de fanfare St. Lambertus, waarna de jubilarissen met familieleden onder de vroolijke tonen der muziek kerkwaarts werden begeleid.

Hier werd eene plechtige H. Mis, Gode ten dank, opgedragen. De zeereerw. heer pastoor Pijls hield eene treffende feestrede, waarin Z.Ew. de gelukkige oudjes, die in vrede en eenvoud des harten hun Heer hebben gediend en ofschoon ver van de Kerk verwijderd wonende, trouw hun godsdienstplichten hebben vervuld, hun kinderen in de vreeze des Heeren hebben opgevoed, van harte gelukwenschte en God bad, dit voorbeeldig echtpaar in den avond des levens te zegenen, vrede en gezondheid te schenken, tegen de rampen en wederwaardigheden te vrijwaren. In feestelijk en genoegelijk samenzijn werd deze merkwaardige dag verder doorgebracht.

België.

DE BELGISCHE SCHOOLWET.

De Kamer heeft met algemeene stemmen artikel 1 van het schoolwetsontwerp, betreffende de invoering van leerplicht aangenomen.

350.000 MARK GESTOLEN.

Woensdag heeft men bij de aankomst van den trein uit Brussel te Verviers ontdekt dat er een zak was verdwenen welke een waarde van 350.000 mark bevatte, afgezonden door de Nationale Bank te Brussel aan een bank te Keulen.

De dieven hebben den achterwand van de kast, waarin de geldswaardige papieren waren opgeborgen, uitgezaagd. Uit den Belgischen trein, die volgde op den posttrein en twee uren later te Verviers aankwam, mist men een groot aantal paketten met geldswaardige papieren.

POSTBEAMBTEN AANGERAND.

Twee postboden, die Maandag aan het grenskantoor Montzen een pak poststukken in ontvangst hadden genomen werden op hun terugweg naar Verviers in de nabijheid der stad aangevallen, door twee onbekenden, die hun peper in de oogen wierpen, de paketten uit de handen rukten en de vlucht namen.

Ze wisten met hun buit van ongeveer 10.000 francs te ontkomen.

Later heeft men de pakketten echter ongeschonden langs den weg teruggevonden.

Duitschland.

ZABERN IN DEN RIJKSDAG.

Woensdag heeft in den Rijksdag het debat plaats gehad over het schandelijk en onwettig optreden der militairen in het Rijksland, inzonderheid te Zabern, Metz en Dettweiler.

Men had verwacht van den Rijkskanselier, dat hij voldoening zou schenken aan het beleedigde volk en het gekrenkte burgerlijk gezag in den Elzas, maar de Rijkskanselier von Bethmann Hollweg en de nieuwe minister van oorlog von Falkenhayn hebben Woensdag in den Rijksdag het onwettig optreden der militaire autoriteiten goedgekeurd.

Het heeft er geweldig gespannen, en schier alle partijen protesteerden tegen den Rijkskanselier, tegen wien een motie van wantrouwen werd ingediend.

D. v. N. geeft van het geval de volgende lezing :

Men weet, wat er in Zabern gebeurd is.

Er was daar een luitenant Von Forstner, die de Elzassers geregeld uitschold voor „Mackes"; hij kende het beleedigende van dit woord en toch is Woensdag in den Rijksdag gebleken, dat hij in strijd met het reglement niet alleen dit woord gebruikte en Elzasser rekruten zich liet melden met den zin : „Ik ben een Wackes", niet alleen een premie op het doodsteken van een Wackes uitloofde, doch dat hij in zijn chauvinisme zoo ver ging, dat hij zelfs een menu, waarop het Fransche woord „poularde" stond, aan den degen priemde. Van zoo'n man zal het niet verbazen, dat hij in een restauratie eet met de revolver naast het bord, dat hij inkoopen doet met een escorte van vier soldaten en een bulldog, en dat hij jacht maakt op kinderen, die hem uitlachen, en op kreupele schoenmakers, uitdrukkingen gebruikt die, al is de kazerne geen kostschool voor jonge meisjes, polderjongens zouden doen blozen.

Die man is Woensdag door den Rijkskanselier verdedigd.

En nog erger, door den Minister van Oorlog.

Deze sprak volgens het Hbl. met zoo'n „Schneid", zoo'n aplomb, op zoo'n toon alsof hij in de kazerne stond voor de rekruten. Hij legde het er dik op, dat hij nu den heeren van den Rijksdag eens zou leeren wat discipline beteekent. En hij begon dadelijk met te praten over „schandaalmakers, belhamels" (hiermede het volk van Zabern bedoelend), over „ophitsende persorganen".

En toen na deze woorden een leven ontstond alsof de wereld vergaan zou, herhaalde hij het woord met emphase, hetgeen opnieuw een heidensch lawaai deed ontstaan. Zijn motief was : Het leger had gelijk met de straten af te zetten, de burgers gevangen te nemen. Want een officier mag zich niet laten uitschelden. Beter gevangen nemen dan een scheldende jongen een sabel door het lichaam prikken. Een officier mag zoo'n beleediging niet op zich laten zitten.

Het leger mag zich niet laten influenceeren door buitenlandsche machten, anders wordt de discipline ondermijnd.

De minister bracht het nog zoo ver, dat hij nog al zijn aanteekeningen in zijn redevoering verwerkte.. Doch dit was ook het eenige bewonderenswaardige in zijn speech, die den indruk maakte van een provocatie, van een gewilde bruskeering van den Rijksdag en het volk. Er was niet alleen opwinding in de zaal en op de tribunes, doch ook verontwaardiging. En deze uitte zich in een aanhoudend gesis na de redevoering. De conservatieven juichten niet eens. Zoo'n optreden had niemand verwacht. Zelfs niet de meest verstokte militairisten.

De redenaar, die na den minister kwam, zeide het onmiddellijk. De Centrum-afgevaardigde Ferhenbach betoogde, dat na deze redevoering de kloof tusschen dezen minister en het Centrum niet te overbruggen was, dat een dergelijk stuk herinnerde aan de middeleeuwen. Hij hoopte niet, dat zulke woorden het gevolg waren van een gesprek, dat de minister onlangs had met een hooggeplaatste in den lande. Bedoeld was met den Keizer in Donaueschingen.

De Regeering krijgt een motie van wantrouwen thuis.

En er is alle kans, dat de Begrooting wordt afgestemd.

Donderdag werd de beraadslaging over de groote kwestie in den Rijksdag voortgezet.

De Rijkskanselier verdedigde nogmaals zijne houding, doch was aanmerkelijk kalmer.

Zijne nederlaag tegenover den Rijksdag is echter volkomen, want de motie van afkeuring over de houding van den Rijkskanselier werd aangenomen met de verpletterende meerderheid van 293 tegen 54 stemmen.

Naar de National Zeitung verneemt, zal von Bethman Hollweg de stappen, die hij nu doen zal, afhankelijk maken van de beslissing van den Keizer in den strijd tusschen de militaire en burgerlijke overheid in den Elzas. Als de keizer generaal von Deimling geheel in het gelijk stelt, zal dat den rijkskanselier nopen zijn ontslag in te dienen. Mocht de keizer echter beide partijen veroordeelen, dan zal von Bethman Hollweg dit als een voldoende genoegdoening beschouwen.

Intusschen het geval heeft enorme gevolgen gehad, en 't is te hopen dat de regeering met den keizer tot inkeer komt.

Zoo niet, dan zijn waarlijk de gevolgen van de incidenten te Zabern nog niet te overzien.

ZICH DOODGELACHEN.

Te Wolfenbüttel heeft de vrouw van den ketelsmid Schacht zich letterlijk doodgelachen.

De vrouw was getuige, hoe een andere, zeer dikke vrouw, die omkeek, over den trottoirband struikelde en als een sneeuwbal over de straat rolde.

Dit schouwspel bracht haar lachspieren zoo in werking, dat zij niet tot bedaren kon komen, zelfs niet, toen zij haar huis al bereikt had. Plotseling viel ze dood neer. Een bloeduitstorting in de hersenen had een eind aan haar leven gemaakt.

Frankrijk.

HET FRANSCHE KABINET GEVALLEN.

In de Fransche Kamer bestreed de oud-minister-president Caillaux Dinsdag in een heftige redevoering, de immuniteit der rente, welke hij onvereenigbaar verklaarde met de belasting op het inkomen. Minister Dumont verklaarde de verantwoordelijkheid voor de leening niet op zich te willen nemen, wanneer de immuniteit der renten niet van te voren vaststond.

Afgevaardigde Delpierre trachtte door een amendement de reddende hand toe te steken, die door Barthou werd aangenomen, daarbij de kwestie van vertrouwen stellende.

Indien het amendement mocht worden verworpen, zou het kabinet aan anderen de zorg overlaten, om de leening te verzekeren.

Het amendement-Delpierre werd in stemming gebracht en verworpen met 290 tegen 265 stemmen.

De ministers verlieten de zaal en begaven zich naar het Elysee om hun ontslag aan te bieden. Poincaré heeft dit ontslag aanvaard.

DROEVIG.

Te Mialet, in het Fransche departedepartement Garel is de kerk, een gebouw uit de veertiende eeuw, ingestort. Het prachtige altaar en verschillende oude beelden van groote waarde, werden onder de puinen vernield.

Sinds de scheidingswet had de Fransche staat al het geroofde geld „opgeslokt" en was de kerk van Mialet, evenals zoo vele andere, niet voldoende onderhouden.

Engeland.

SPOORWEGSTAKING.

In Wales is weer een spoorwegstaking uitgebroken, naar aanleiding van het ontslag van een machinist, die weigerde een goederentrein te rijden, waarmede goederen uit Dublin moesten vervoerd worden.

Het bestuur der Great Western spoor heeft den eisch der stakers in Zuidelijk Wales, om de ontslagen treinmachinisten weer in dienst te nemen, onvoorwaardelijk afgewezen. Op grond van die weigering heeft de staking zich aanmerkelijk uitgebreid. Duizenden mijnwerkers moeten onvrijwillig meestaken en de treinendienst naar Londen begint onder de staking te lijden.

Het goederenvervoer staat nagenoeg stil.

Het vervoer van reizigers is op de meeste lijnen beperkt, op de hoofdlijnen gaat het nog gewoon door.

3500 mijnwerkers in de kolenmijnen zijn in staking gegaan, uit sympathie met het spoorwegpersoneel.

Amerika.

GRATIS SCHOENEN.

Onlangs verdrongen zich te New-York weer duizenden kinderen voor het huis van den senator Sullivan, om de uitdeeling van schoenen en kousen bij te wonen, die Sullivan elk jaar ter herinnering aan zijn treurige jeugd houdt. De millionair was voor vijftig jaar een arm verlaten weeskind. Menigen kouden nacht heeft hij barrevoets door de straten van New-York moeten zwerven. Toen legde hij een eed af, dat hij een weldoener der armen zou zijn, wanneer het hem ooit goed zou gaan. Deze eed heeft hij zijn geheele leven gehouden.

Brieven van een Boxtelschen Landbouwer.

Meneer de Redakteur.

Ik heb de lesten tijd weinnig van mijn laote heure. Mer zoo es ze wel is zegge : gin neis is goed neis, dè waor nou krek mee mij nie 't geval. Thuis ging 't me niks veur de wijnd. Ons Micke is heel lang nie goed gewist. Die zaot mee die leellike inflewensing te kijken. En dè weete me allemaol wel, lang ziek zen zit er veur et vrouwvolk nie aon. Veural bij ennen boer nie. Dan ligt den errebeid in huis en op stal, daolek in de war.

Mar ik mag nou toch nie langer klaoge, (ik heb et al genog gedaon, dè begrijpte ge). Nee, want ons Mie is van de week nao 't durrep gewist. Ze is weze Sinterklaoze zok denke. Nou, es ie dan ok mer is goed veur men gezurregd hee, want de lesten tijd is er weinig aon Toone gedocht.

Ge zult misschien bij ouw eige zegge, meneer de redakteur, wè is diejen Toon veraanderd. De kèl denkt nerreges mer aon, es aon zen eige. En dan hedde ge wel 'n bietje gelijk, mer dè wordt wel wer better, nou ik mer is goed en wel uit al diejen trubbel uit ben. 't Is anders vort veul zoo in de wèrreld, dè de meense op de uurste en op de twidde en ook op de derde plaots aon der eige denke, en as der tijd veur is en 't gao nie te diep in de beurs, dan op de leste plak aon 'n aander. Den Boxtelsche raod hee dè evenwèl nie gedaon. Die begos al mee de Dokter Hoeks Vereeniging honderd gulde meer subsidie te geve. En dè wier noodig ook, want 'n schuld van 430 gld. des gin kleinigheid. 't Is wel zoo, det de muize der nog nie dood veur de kast ligge, nee ze doen altijd eve hard er best, geld of gin geld. Mar dè duurt nie lang. Geld moet er zen, met 'n goei hart en 'n vriendelijk gezicht kunde de meense alleen ok nie hellepe. Mar wa'k zegge wou, op en aander jaor moet die vereeniging mar is krek zegge wa ze hebbe moet, want aon die honderdvijftig gulde hee ze op gin stukke nao genoeg. En dit is nou ook is en Vereeniging waor de particuliere heel veul aon doen. Dus daor kan de raod gerust is veur in den buil taste.

Meneer de redakteur, wè is der in de raod wer iets afgepraot. Hoe haawe ze 't toch vol, zon uur of vier aon 'n stuk. Ruzie schijne ze gin mer te wille maoke, 't gaot er zoo heel fesoendelijk nao toe. Op 't lest begon van Oerle nog is over de schuld, det die van 1906 tot 1913 van 56000 op 94000 gld. gekommen waor. Mer dè wist van der Horst em aanders aon 't verstaand te brenge. Van 1906 toe 1909 is ze erg opgeloope, mar nao diejen tijd is 't er stilstand gekomme en is ze zelfs aon 't vermindere. En daor zee van Oerle mer niks tege. Naor mijn opvatting gaot et tiggesworrig nog nie slecht. 't Briefke van den durpsumslag, de'k ieder jaor krijg, dè is er nog nie hooger op geworre, der kumt nog ginne cent bij. En wa d'er in de geminte gedaon moet worre, dè gebeurt zeker zo goed as vruuger.

Een ding uit deez' vergaodering staome bezunder goed aon. Zoo ik geleze heb, is der en flinke som veur de waoterlossingen uitgetrokken. Dè komt den boer in hoofdzaok ten goeie. En es dan de geminte de kerkpaoje, die ze de leste jaore aongeleed hee, goed onderhaawt, dan kan den boer veurloopig tevreeje zen.

Meneer de redakteur, ge heurt nog wel is van me.

Tot ziens. TOON.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 6 December 1913.

Vrijdag had, zooals andere jaren ter gelegenheid van het St. Nicolaasfeest, de prijsuitdeeling ten behoeve der arme kinderen plaats, in het Liefdegesticht.

Aan 80 meisjes en 23 jongens werden gezamenlijk 400 stuks kleeren uitgereikt.

Wegens lichte ongesteldheid kon de HoogEerw. Heer Deken slechts korten tijd tegenwoordig zijn .

De prijsuitdeeling werd opgeluisterd met een 11-tal nummers, bestaande uit zang, voordrachten en gymnastiek.

De verschillende nummers werden zeer correct uitgevoerd, sommige zelfs gingen ver boven de verwachting der aanwezigen.

De WelEerw. Heer Simkens bracht een woord van dank aan allen, die medegewerkt hadden tot het slagen van dit feest, in het bijzonder de leden van de Elisabeth-vereeniging, omdat men door hun zorg in de gelegenheid was gesteld ruim 100 arme kinderen een of meer kleedingstukken te verschaffen.

Mogen de Eerw. Zusters ook andere jaren in de gelegenheid gesteld worden, den kinderen zulk een blij St. Nicolaasfeest aan te bieden.

Ook in de Bijzondere Meisjesschool te Breukelen, de Christelijke Bewaarschool, de Openbare Jongensschool te Breukelen en de Fraterschool op den Burgakker, heeft St. Nicolaas de jonge harten gelukkig gemaakt.

N. B. D. S.

Naar wij vernemen zal ook op het Hollandsch gedeelte van de N. B. D. S. dus op het traject Boxtel—Gennep, de contrôle op de treinen uitgeoefend worden door de zoogenaamde „Zwarte Bende" van de S.S. Met 1 Januari a.s. moet een geheele reorganisatie te verwachten zijn. E. D.

DE BOSSCHE ARCHIEFKWESTIE.

Woensdag deed het gerechtshof te 's Hertogenbosch uitspraak in de strafzaak van mr. C. C. H. Ebell, rijksarchivaris aldaar, door de rechtbank aldaar veroordeeld tot één week gevangenisstraf ter zake van : het opzettelijk gebruik maken van een valsch geschrift, als ware het echt en onvervalscht, uit welk gebruik eenig nadeel kon ontstaan.

Het Gerechtshof bevestigde het vonnis der Rechtbank, doch verminderde de straf tot het minimum, dat de wet toelaat. Overwegende dat beklaagde nimmer eenig persoonlijk voordeel heeft genoten van zijne handeling vond het Hof de straf te zwaar en veroordeelde beklaagde tot 1 dag gevangenisstraf.

Mr. Ebell is tegen dit vonnis in cassatie gegaan.

RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Zitting van Dinsdag 2 Dec. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen :

D. Th. W. te Heesch, beklaagd van diefstal, veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf met aftrek voorarrest ; L. v. d. B. te Veghel, wederspannigh., 3 weken gev.,; W. M. te Uden, diefstal, vrij ; M. v. d. B. te Oss, wedersp., 10 dagen gev.; G. C. D. te Waalwijk, openb. dronkenschap, vonnis Kant. Waalwijk vernietigd 3 d. h. en 6 m. R. W. I.; G. C. D. te Waalwijk, alsvoor, vonnis Kant. Waalwijk bevestigd, doch 3 w. h.

Zitting van Donderdag 4 Dec. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen :

H. G., wonende te Bergeijk, beklaagd van diefstal, gesteld ter beschikking der Regeering ; H. V. te Luijksgestel, mishandeling, veroordeeld tot f 25 boete subs. 50 dagen hechtenis ; J. W. W. te Eindhoven en L. d. G. te Gestel, mish. en vernieling, de 1e f 20 sub. 40 d. h., de 2e f 30 sub. 60 d. h.; F. Ph. J. te Woensel, mish. 2 maanden gevangenisstraf ; L. A. S. te Woensel, wederspannigheid, 1 m. gev.; J. C. M. V. te Vught, overtr. plaatselijke hondenbelasting Vught, vrij ; P. H. F. te Eindhoven, idem Woensel, f 6 sub. 1 d. h.; J. H. v. G. te Eindhoven, wederspannigh., 3 weken gev.; F. M. te Woensel, overtr. plaatsel. hondenbel. Woensel, 2 × f 5 subs. 2 × 1 d. h.

DE GEESTELIJKHEID EN DE PERS.

Z. D. H. Mgr. P. Leyten, Bisschop van Breda, heeft het volgende verbod uitgevaardigd :

Wij verbieden aan onze onderhoorige Geestelijkheid, om artikelen, beschouwingen, beoordeelingen, ingezonden stukken, van welken aard dan ook, in de bladen te schrijven, anders dan met hun naam onderteekend. Eenvoudige berichten of verslagen van openbaar plaatselijken aard vallen niet onder dit verbod.

RETRAITENHUIS TE UDEN.

Het nieuwe retraitenhuis voor vrouwen en meisjes te Uden, dat nog niet geheel is voltooid, werd Dinsdag door Mgr. Pompen, vicaris-generaal van het bisdom Den Bosch, plechtig ingezegend.

Deze inrichting wordt bestierd door de Eerw. Zusters van Steijl, die daarin ook een noviciaat hebben gevestigd.

De plechtigheid werd aangevangen met het opdragen van een H. Mis in de kapel der stichting door den Hoogeerw. pater N. Blum, generaal-superior van het missiehuis der Eerw. paters van het Goddelijk Woord te Steijl, welke H. Mis werd bijgewoond door tal van genoodigden, waaronder de Hoogeerw. heer Wouters deken van Gennep, de Zeereerw. heer A. van Mil, prior der Kruisheeren ; de Zeereerw. heeren Pastoors van Veghel, Erp, Vorstenbosch, Boekel, Volkel, Mariaheide en Uden, de Zeereerw. heeren directeuren der retraitenhuizen te Vught en Venlo, benevens tal van andere Eerw. heeren geestelijken.

Na het „Veni Creator" sprak Mgr. Pompen de Eerw. zusters en de genoodigden in treffende bewoordingen toe, daarbij de beste wenschen uitende voor deze stichting, waar het heilzaam werk der retraite wordt beoefend.

LIEMPDE. In de op Donderdag urgent belegde openbare gemeenteraadsvergadering, werd met algemeene stemmen besloten 150 gld. te geven aan de Harmonie „Concordia" tot aankoop van een muziektent, te koop op het tentoonstellingsterrein te Tilburg. Een mooie aanwinst voor onze Harmonie en tevens een sieraad voor de gemeente tekom.

HAAREN. Donderdagmorgen ontving de Familie Vermeer alhier de droeve tijding, dat hun broeder de WelEerw. heer H. Vermeer, na eene kortstondige ziekte, in het gasthuis te 's-Bosch was overleden.

De ontslapene ontving in 1909 de H. Priesterwijding en was thans kapelaan te Reek.

Heden, Zaterdagmorgen, werd het stoffelijk overschot van den overleden priester per lijkwagen van 's-Bosch naar hier vervoerd, en na den plechtigen lijkdienst, om 10 uur ter aarde besteld. R. I. P.

OIRSCHOT. Met genoegen kunnen wij melden, dat bij het examen staatsinrichting, m.o. te 's-Hage, heden slaagde, onze dorpsgenoot, de heer A. F. M. Van Haaren.

— Bij de Woensdag gehouden vergadering van de Hanze, alwaar als spreker optrad, de heer Verberk, di-

recteur der Hanzebank, werd alhier een dusdanige bank opgericht. Reeds hebben zich vele handelaars en neringdoenden als lid aangemeld. Wij hopen dat deze nuttige instelling met succes zal werken tot bloei van den middenstand. B. C.

SCHIJNDEL. Het feest der smidsgilde van den H. Eligius had Maandag een prachtig verloop. Begonnen met eene H. Mis voor de overleden gildebroeders, eindigde het met 'n Duettenavond. De groote zaal van den heer P. v. d. Ven bleek nog te klein om het talrijke publiek naar wensch te herbergen, dat was opgekomen om te genieten van het keurige program dat de heeren L. van de Waarsenburg en Fr. van Oorschot uit Helmond geven zouden.

Het Hollandsch karakter-duo „Max" heeft getoond over uitstekende talenten te beschikken en heeft hier ongewonen bijval gevonden. Wij durven het dan ook een „tot weerziens" toeroepen. B. C.

Bij de deze week te Breda gehouden examens voor de acte Vrije- en Ordeoefeningen der Gymnastiek zijn geslaagd de dames: H. A. Martens, H. M. Haerkens, C. J. E. Spijkerman. F. J. H. Wessels, P. H. M. Kievits, C. M. C. Hölscher, W. A. M. van Abeelen, M. E. van Leeuwarden, A. M. M. Verheijen, M. F. A. Cranen, Th. Tanis, allen van Schijndel.

VUCHT. Tot Rector aan het St. Joachimgesticht (Steenwijk) alhier is benoemd de WelEerw. Pater M. H. J. Princen, Rector van het St. Franciscus Salesiusgesticht te Goirle.

OISTERWIJK. Daar er hier ter plaatse reeds lang geklaagd is over de slechte straatverlichting, kunnen wij tot ons genoegen melden, dat in de j.l. Dinsdag gehouden raadsvergadering, op voorstel van den heer Bogaers, besloten is, de lantaarns voortaan iederen avond aan te steken, ook bij maanlicht wat vroeger niet het geval was.

Daarenboven iederen avond een half uur vroeger de verlichting te ontsteken en geheel den nacht de lantaarn aan het station te laten branden.

TILBURG. Bij de Donderdag alhier gehouden stemming voor leden van den gemeenteraad bekwamen:

District II. Mr. P. M. Arts 615, S. v. Mourik 328, A. v. d. Ven 147 stemmen, zoodat werd gekozen de heer Arts.

District III. J. W. C. Kocken 450, W. Appels 202, F. Smulders 110, A. v. d. Veen 86, J. Raaijmakers 62 stemmen. Herstemming tusschen de heeren Kocken en Appels.

EINDHOVEN. — De staking. — Naar men meldt is de staking in de sigarenindustrie geëindigd, zoodat de uitsluiting van zelf vervalt.

Het loonverschil zal aan eene commissie van arbitrage worden onderworpen.

GELDROP. Dinsdag is de groote vracht-auto van de firma Vlijmincx-de Vocht van Eindhoven, komende uit Asten, ter hoogte van de Barier bij Geldrop, tegen een boom gereden.

De auto werd zoodanig beschadigd, dat hij zijn weg niet meer kon vervolgen.

Aan de voorzijde was een diepe deuk toegebracht, wel een bewijs dat de botsing van het zware gevaarte tegen den boom, geen onzachte is geweest.

De chauffeur kwam er nog al gelukkig af, daar hij slechts weinig beteekenende kwetsuren opliep aan hand en hoofd.

Later is de zware wagen door twee paarden getrokken, toch weer op de plaats van bestemming aangekomen.

Men ziet, ook reuzen doen wel eens een misstap.

SON. Als een bijzonderheid kan worden gemeld, dat bij den landbouwer Hurks op het gehucht Aanschot, een appelboom begin October gebloeid heeft, welke boom nu ook voor de tweede maal appels draagt, nu ter grootte van een goeden knikker; voorwaar iets vreemds.

LIESHOUT. Dinsdag vergaderde in hotel Brox de feestcommissie tot viering van Neerlands Onafhankelijkheid.

Door den heer Johan van den Acker penningmeester, werd rekening en verantwoording gedaan der inkomsten en uitgaven. De ontvangsten bedroegen f 269.36½; de uitgaven f 251.58½, zoodat de rekening sloot met een batig slot van f 17.78.

De voorzitter, de heer C. v. d. Wiel dankte den heer Jan v. d. Acker voor zijn accuraat beheer.

Hij bracht nogmaals in herinnering, het gunstig verloop van het gevierde feest, dat in alle opzichten is geslaagd. Hij dankte verder de leden der feestcommissie voor de gezellige samenwerking, waarna de feestcommissie werd ontbonden.

Naar wij vernemen zal het batig slot der rekening der feestcommissie worden besteed tot tractatie van oude mannen en vrouwen in het liefdegesticht, dat hun een prettige St. Nicolaas zal geven.

— Van welingelichte zijde verneemt men, dat de breedte tusschen de leuningen van de vaste brug over het te leggen Wilhelmina-kanaal in den provincialen weg van Lieshout naar Aarle-Rixtel, ruim 5.50 M. zal bedragen. Er is dus nog al plaats om te passeeren.

UDEN. Dinsdagnacht is inbraak gepleegd in het kantoor van den gemeente-ontvanger den heer H. v. Sleeuwen. Het raam was geforceerd en opengeschoven. De dieven hebben echter niets van hun gading kunnen vinden, want de geldlade waarop het gemunt was, was ledig, zoodat er niets wordt vermist.

BREDA. Dinsdag is op de markt alhier procesverbaal opgemaakt tegen den bekenden Amsterdamschen kwakzalver Jacob Hollander, wegens het onbevoegd uitoefenen der geneeskunde. De politie verrastte hem toen hij bezig was een meisje een tand te trekken.

Vervolg van het

Bekoopt Verslag der Proefvelden

aangelegd door het „Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht" te Boxtel en Omstreken.

Vervolg der bietenproef bij Adr. v. Boxtel te Schijndel.

Als bemesting werd gegeven op het geheel (1 are bleef onbemest) 1500 K.G. kalk, 1000 K.G. slakkenmeel en 600 K.G. chili per H.A. Perceel 2 van een are ontving geen kainietbemesting, terwijl de perceelen 3 en 4, ieder groot 4 are, respect. 1500 en 2000 K.G. kainiet ontvingen. De kalk en kalifosfaatbemesting werd gegeven begin Februari, de helft der chili bij het opkomen der bieten, de rest op 29 Juni. Heel slecht opgekomen, hadden de bieten direct van ziekte of vreterij te lijden en in zoo'n erge mate, dat ik adviseerde het perceel om te ploegen en er voederbieten op te planten, zoodoende was er dan toch kans een oogst van het land te halen. Bij de planting der bieten trof men juist een paar dagen betrokken lucht, zoodat de planten direct aan den groei waren en uitstekend doorgroeiden. Spoedig was echter het verschil te zien in de perceelen onderling; stonden de perceelen welke eene kalibemesting ontvangen hadden zeer mooi, de perceeltjes zonder kali en de onbemeste staken hierbij zeer treurig af. Tot eere der leerlingen van den landbouwcursus moet gezegd, dat ze hun land goed zuiver hielden van onkruid. Eind October werd gerooid. De opbrengst was als volgt:

Onbemest 24200 K.G. bieten.

Zonder kainiet 65600 K.G. bieten.

Met 1500 K.G. kainiet 81000 K.G. bieten.

Met 2000 K.G. kainiet 98000 K.G. bieten.

Voorwaar, eene zeer mooie opbrengst. De bieten zijn door de gezamenlijke bebouwers verkocht geworden en brachten hun op f 60.43½, waarmee ze aardig in hun nopjes waren. Men ziet hier: bij eene oordeelkundige bemesting kan heel wat van het land gehaald worden.

* * *

Roggeproef bij F. van Blanken, Kinderbosch, Boxtel.

Het vorig jaar als bietenproef gediend hebbende, werd dit perceel in 1913 aangehouden om de nawerking der kalibemesting te onderzoeken en tevens om ook dit jaar de werking der nu gestrooide kainiet na te gaan. Als proefvrucht werd rogge genomen. Door de vele zware regenbuien in Mei en Juni ging jammer genoeg de rogge vroegtijdig legeren, waardoor de proef geheel mislukte en dus geene cijfers konden worden vastgesteld. En zoo ben ik gekomen aan het einde van mijn verslag over de proefnemingen, aangelegd van wege het Lanbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat te Utrecht.

De aandachtige lezer zal wel gemerkt hebben dat op onze landbouwgewassen eene kalibemesting onontbeerlijk is, de cijfers hebben dit voldoende aangetoond.

Mogen deze proeven navolging vinden in het belang van iederen landbouwer, dan kan de Directeur van het Landbouwkundig Bureau van het Kalisyndicaat gerust zijn in de overtuiging een goed werk gedaan te hebben.

JAN LEERMAKERS.
Boxtel.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)

Geachte Redactie.

U zult me wel willen toestaan, door middel van uw geacht blad, de aandacht te vestigen op een treurig feit, dat niet alleen mij, maar ook vele anderen meer dan eens pijnlijk heeft getroffen. Ik zal er maar geen doekjes omwinden en 't ding bij zijn naam noemen: 't zijn de smerige, bepaald zedelooze uitroepen, die men jongelui, jongens en meisjes in de volle straat hoort toe- en naroepen. Ik weet wel, de politie kan er in den regel niet veel tegen doen. Maar een beschamende terechtwijzing voor de minder doortrapte broekjes, die zich pas op dat slecht pad begeven, kon misschien zijn goede uitwerking hebben.

Ik hoop, dat niemand dit stukje van overdreven preutschheid zal beschuldigen. Want 't is erg, wat men soms hoort.

Met beleefde dank voor de verleende plaatsruimte.

Uw lezer,
A.

Burgerlijke Stand.

LIEMPDE.

Over de maand November.

GEBOREN:

Anna Maria, d. van J. v. Dooren. — Johannes Cornelis, z. van W. v. d. Pasch. — Gerarda Johanna, d. van J. v. d. Heiden.

GETROUWD:

Adrianus Kleijsen met Geertruda Lepelaars.

BERKEL c.a.

Van 21 Nov. tot 5 Dec.

GEBOREN:

Henriette A. J. M., d. van A. J. v. Mensvoort en H. M. Simkens. — Martinus G., zoon van A. Weijtmans en W. Oerlemans. — Henricus J. W., z. van J. Brekelmans en J. Mutsaards.

OVERLEDEN:

P. Boers, wed. Verhoeven, 74 j. — G. P. Beerens, 20 m.

GETROUWD:

P. C. Torremans, 20 j. en A. C. A. Bombay, 21 j.

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.56 per kilo.

's-BOSCH. Op 4 Dec. was de prijs der boter f 1.20 f 1.38 per Kilo.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 5 Dec. **Aanvoer 9315 K.G. Hoogste prijs f 1.51, laagste prijs f 1.42 middelprijs f 1.46**

's BOSCH, 5 Dec **Aangevoerd 18770 kilo hoogste f 1.50, laagste f 1.38 middelprijs f 1.46 per kilo.**

MAASTRICHT, 5 Dec. **Aangevoerd 53190 kilo, hoogste f 1.59, laagste f 1.46 middelprijs f 1.51.**

Eier-Veilingen.

's-HERTOGENBOSSCHE EIERVEILING V. P. N.

5 December. Aangevoerd 12446 versche inl. hoender-eieren, waarvoor werd besteed van f 1.28 tot f 1.30 per K.G.

ROTTERDAM, 2 Dec. Aanvoer 10020 eieren. Kippeneieren f 5.15 tot f 9.50. Middenprijs f 7.95. Eendeneieren f 5.00 tot f 6.85. Ganzeneieren f 12.00 tot f 0.00. Kalkoeneieren f 10.00 tot f 0.00. Handelaarseieren f 5.15 tot 6.50. Parelhoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Alles per 100 stuks

AMSTERDAM, 5 Dec. Aanvoer 5598 eieren Kipei 5.20—9.40. Eendei 0.00—0.00 per 100 Kalkoenei 0,00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 7.32.

Advertentiën.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Woensdag 10 December 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van Mej. Wed. J. Knoops aan den Ossenpad:

tegen contante betaling:

Kasten, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Fornuis- en Kookkachel, Kinderwagen, Bedden en **Beddengoed, Vloer- en Tafelkleeden, Matten, Gordijnen. Pendule** met coupes, **Lampen, Spiegels** en **Schilderijen.**

Theeservies, Glas- en **Aardewerk, Potten** en **Pannen** en meer **Keukengeriet.**

Waschtornuis, Kuipen en **Manden, Kruiwagen, Tuingereedschap. 6 Kippen,** een partij **Hout** enz.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Provisioneel ten huize van Mej. Wed. M. F. v. d. Meerendonk „in de Zwaan", op **Vrijdag 12 December 1913.**

Finaal ten huize van den Heer F. J. v. d. Meerendonk te Breukelen op **Vrijdag 19 December 1913,** telkens **ten 4 uur n.m.**

Voor de Erven van Mejuffr. van de Sande.

Onder Boxtel.

Koop I. Eene **Landbouwerswoning** met **Stal** en **Schuur, Bakhuis, Erf, Tuin** en **Bouwland,** ter plaatse „Selissen", sectie A Nos. 1511, 265 en 286, ter gezamenlijke grootte van 53 Aren.

Koop II. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Rulle", ter plaatse „Selissen", sectie A No. 250, groot 70 aren 50 centiaren.

Koop III. Twee perceelen **Weiland** genaamd de „Koeweiden" ter plaatse „Selissen" sectie A Nos. 297 en 298, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 3 aren 30 centiaren.

Koop IV. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Bocht" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 243, groot 46 aren 60 centiaren.

Koop V. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Stok" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 295, groot 16 aren 40 centiaren.

Koop VI. **Massa** van koop I tot en met V.

Koop VII. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Heiveld" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 247, groot 12 aren 20 centiaren.

Koop VIII. Een perceel **Weiland** genaamd „het Maalte" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 224 groot 23 aren 80 centiaren.

Koop IX. Een perceel **Bouwland** ter plaatse de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 410, groot 12 aren 10 centiaren.

Koop X. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 408, groot 17 aren 40 centiaren.

Koop XI. **Massa** van koop I tot en met V en koop VII tot en met X.

Koop XII. Drie perceelen **Bouwland** genaamd „de Schild" ter plaatse „de Hooge Wal Akkers", sectie A Nos. 387, 388 en 389, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 12 aren 20 centiaren.

Koop XIII. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Molenweiden", sectie B No. 1043, groot 56 aren.

Koop XIV. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Hobbendonken" sectie D No. 1233, groot 63 aren.

Koop XV. Alle de voorschreven goederen in **Massa.**

Koop XVI. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Heide, sectie I No. 1222, groot 2 Hectaren 10 aren 43 centiaren.

Te aanvaarden: Het Bouwland No. 286 in koop I en de perceelen in koop II, IV, V, VII, IX, X en XII te oogststoppelbloot 1914, gebouwen en al het overige land na betaling.

Betaling 19 Maart 1914.

Grond- en andere **lasten** van af 1 Januari 1914.

De **geteekende Boomen** worden **gereserveerd** en dadelijk **na de Finale Verkooping publiek verkocht.**

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 16 December 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van de Wed. C. v. Berkel op Selissen.

Een **4 jarig** bruin **Ruinpaard 5** gevende en dragende **Koeien, Kalfvaars, Trekvaars, Hokkeling, Mestkalf, Schaap, 25 Kippen** en een **Hond.**

Hoog- en **Laagkar, Ploeg, Eggen, Tob** en **Stand, Kafmolen, Baktrog, Kruiwagen** en **Landbouwgereedschappen.**

Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels, Bedden en meer **Huisraad.**

Een partij **Hooi, Stroo, Toemaat, Rogge** en **Haver, Aardappelen, Mangelwortelen, Boekweit, Mest, Mutsaard,** enz.

Neemt een abonnement op

„CENTRAAL-BRABANT."

Prijs per drie maanden 65 cents,
franco per post 75 cents.

Te koop bij inschrijving

Circa 7250 stuks

Bouw- of Mijnhout

op Stam,

te wassen staande in het bosch van den Heer W. Maessen-Timmermans, Tilburg en gelegen onder de Gemeente **Mül-Bracht** bij Kaldenkirchen, Duitschland, op 10 minuten afstands van de ladingsplaats der Kleinbahn **Kaldenkirchen-Brüggen.**

Inschrijvingsbiljetten in te dienen **van 30 November tot en met 5 December,** 's namiddags **2 ure** bij den Heer GERARD STOX te Reuver bij Venlo (Limburg) of aldaar op den dag der opening zijnde 15 December in het Café SANDERS, bij Station Reuver, alwaar de biljetten zullen geopend worden.

Aanwijzing zal geschieden door H. NIESSEN te Reuver-Kievit en door H. TRIENES te **Mül-Bracht.**

De toeslag zal bij voldoende inschrijving direct bekend gemaakt worden.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.
Handel in alle soorten
STEENKOLEN
en Houtskoolbriquetten
van Bergen-op-Zoom.

De Maag- en Slijmpillen

van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij werken uit door hunne **zachte werking**, zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,**
Rechterstraat, BOXTEL.
Eisch vooral merk „Grootendorst."

BRANDWONDEN.

De Heer Ernest Slenter, machinist aan de limonadefabriek te Aubel en wonende te Ter Linden-Noorbeek (L.) roemt den Kloosterbalsem als een uitstekend geneesmiddel bij hevige brandwonden. Hij verklaart:

Innig dankbaar ben ik voor de wonderbare genezing door Uw onschatbare Kloosterbalsem van vreeselijke brandwonden, bekomen bij het schoonmaken der vuren van een stoomketel, door het terugslaan der vlammen. De linkerzijde van mijn gelaat en mijn linkerhand waren ernstig met brandwonden overdekt en zaten vol brandblaren. Ik kocht een pot Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, bij den winkelier P. J. Strijthagen. De brandende pijn verzachtte dadelijk en deze ééne pot Kloosterbalsem bleek voldoende mijn brandwonden volkomen te genezen, zonder een enkel litteeken over te laten. Wel een bewijs dat de:

Kloosterbalsem

Klooster Sancta Paulo,

een prachtvol geneesmiddel is en in iedere machinekamer aanwezig dient te zijn. De Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, heeft bewezen een uitmuntend middel te zijn tegen: brand- en snijwonden, oude en nieuwe wonden, winterhanden en -voeten, alle rheumatische aandoeningen, huidaandoeningen, spit in den rug, zweren, spierverrekkingen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gr. 75 cent, van 100 gr. f 1.20, van 250 gr. f 2.50, Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depothouders.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. d. VELDEN-v. d. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout* P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers

---

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.
Handel in alle soorten
Steenkolen
Anthraciet en Briketten.
COKES.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.25. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.25
1 „ „ 50 „ „ 2.—. 1 „ „ 200 „ „ 5.75.
½ ton inhoudende 400 haringen f 10.50.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

J. M. HANEGRAAF,

Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL
beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen.

Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en herstel van reeds bestaande geleidingen

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz.

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL

Let er dus op bij het bestellen, dat U werkelijk **VERKADE'S Café Noir** en in het algemeen **VERKADE'S** Biscuits ontvangt.

De naam **Verkade** staat in elk biscuitje gestempeld.

Zaandam. Verkade's Biscuitfabriek.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierschе Vulkachels. Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plattebuis-kachels in elke prijs Petroleumkachels Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Billijke Prijzen - Groote Keuze

PEINTURE „SUPERBE".

Kunst-inrichting der Ligue des Peintres français à Paris.

In Olieverf geschilderde Portretten.

Sprekende gelijkenis. — Keurige afwerking.
Onvergankelijk. — Uiterst lage prijzen.

Uitstekend geschikt voor Verjaardag, St. Nicolaas, Bruiloft, Sterfgeval, Vertrek, etc.

Ondergeteekende stelt zich gaarne ten dienste, een ieder, op verzoek, met meerdere portretten, persoonlijk te komen bezoeken, terwijl een ieder beleefd wordt uitgenoodigd bij hem aan huis eene collectie portretten te komen bezichtigen. Noch persoonlijk bezoek, noch bezichtiging bij hem aan huis geeft aanleiding tot eenige verplichting.

PRIJSCOURANT OP AANVRAAG GRATIS.

Vertegenwoordiger voor Holland:

A. J. S. A. van der Putten,
Veestraat A 53, Tel. Int. No. 213, HELMOND.

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,
te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN

in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis-monster

TWEEDE BLAD
van
Centraal-Brabant.
No. 98. Zaterdag 6 December 1913.

Liturgische Wegwijzer.
(Bisdom 's-Bosch.)

8 Dec. Maandag. *Feest der Onbevlekte Ontvangenis van O. L. Vrouw.* Dubbel van de 1ste klas met Octaaf. H. Mis: Gaudens; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie: van den vorigen Zondag; indien het H. Sacrament openlijk ter aanbidding is uitgesteld, 3de gebed ens. van het H. Sacrament. (Zie H. Sacramentsdag). Vandaag en op de werkdagen dezer week Credo en Prefatie der H. Maagd. *Wit.*

9 Dec. Dinsdag. Van het Octaaf der Onb. Ontv. Halfdubbel. H. Mis: Gaudens; 2de gebed ens. van den vorigen Zondag; 3de gebed ens. van den H. Geest: Deus qui corda; 4de gebed ens. van den Paus. *Wit.*

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

10 Dec. Woensdag. (Vastendag). Van het ens. als op 9 Dec.; 3de gebed ens. voor den H. PausMartelaar Melchiades; 4de gebed ens. voor den Paus. *Wit.*

Vandaag ens. als 9 Dec. *Zwart.*

11 Dec. Donderdag. Damasus Paus-Belijder; Halfdubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed ens. vanhet Octaaf; 3de gebed ens. van den vorigen Zondag; 4de gebed ens. voor den Paus. *Wit.*

Vandaag ens. als op 9 Dec. *Zwart.*

12 Dec. Vrijdag. Vast. Als op 9 Dec. *Wit.*

Vandaag ens. als op 9 Dec. *Zwart.*

13 Dec. Zaterdag. Lucia (Canon) Maagd-Martelares. Dubbel. H. Mis: Dilexisti; 2de, 3de en 4de gebed ens. als op 11 Dec. *Rood.*

14 Dec. *Zondag Gaudete* (2de klas-Zondag). Halfdubbel. H. Mis: Gaudete; geen Gloria; 2de gebed ens. van het Octaaf; Credo. Prefatie der H.H. Driëenheid Benedicamus Domino. *Paars of Roze-rood.*

Uit het Dagboek
VAN EEN
Milicien-Wielrijder.

VI.

Over dien slag van Woensdag nog een enkele toelichting.

Wij, de derde compagnie met een Comp. Inf. en een paar escadrons huzaren en artillerie hadden een schijnstelling ingenomen, om den vijand op een dwaalspoor te brengen. Zoodra onze kleine troepen waren teruggedreven en de vijand onze stelling reeds bereikt had, viel hem plots onze hoofdmacht op 't lijf, die zich tot nu toe onzijdig had gehouden, voor 't oog van den vijand verborgen; deze vermoedde natuurlijk zoo iets niet.

De 3e Comp. wielrijders had een zeer goed figuur op 't oorlogsveld geslagen en de kapitein prees onze goede handeling.

In den namiddag reden we naar Lochem, waar we met legering en voeding werden ingekwartierd. Van Lochem een aardig stedeke, valt heel wat te vertellen. De slanke, antieke toren, van een fraai klokkespel voorzien steekt hoog boven zijn omgeving uit en is heel ver zichtbaar; 't is als om met trotsch te kunnen verkondigen, dat ook de plaats, waarop hij neerblikt een meer of minder belangrijke rol in onze geschiedenis heeft gespeeld. Zooals algemeen bekend is, was 't aan een knaap te danken dat Lochem eens voor een verraad der Spanjaarden behoed werd. De knaap immers wilde een pluk hooi van een wagen nemen, die juist onder de poort door kwam rijden. En wat wil het geval? Hij voelt een laars en krijgt dadelijk 't idee, dat er soldaten onder 't hooi verborgen liggen. Hij begint alarm te maken en op dat geroep wordt de poort gesloten voor de andere wagens, die nog buiten stonden. De aanslag werd verijdeld. De Geldersche dichter Staring heeft op deze voor Lochem, zoo merkwaardige gebeurtenis 'n aardig gedicht gemaakt.

Donderdagmorgen keerden we Lochem den rug toe en vertrokken in de richting Arnhem. We reden langs Ruurlo, Hengelo en Hoog-Keppel naar Doesburg, een aardig stadje. De kerk hier moet oud zijn en de slanke toren is heel ver te zien. Een mooi gezicht heeft men van de brug over den IJsel op het omliggende landschap. Diep ziet men hier neer op het traag vloeiende water en daarnaast liggen, zoo ver men zien kan, malsche groene weiden met grazende koeien en paarden. 't Geheel maakt een vreedzamen, lieflijken indruk.

Verder ging het over De Steeg en Velp naar Arnhem. We reden door prachtige beukenlanen met boomen van kolossale afmetingen langs villa's, buitenplaatsen en vriendelijke landelijke dorpen. Te Arnhem werden we voor dien nacht in een inkwartieringslocaal onder dak gebracht.

Wat Arnhem 'n mooie stad is. Zoo'n ferme straten en zoo'n schitterende winkels; in onze steden vindt men ze niet mooier. De markt, waar ik Vrijdag eens overliep is druk en gezellig. Aan monumenten ontbreekt het in Gelderland's hoofdstad niet. De Groote Kerk met den zwaren toren is een oud monument en bergt binnen hare muren de beroemde graftombe van Gelders laatsten hertog, Karel. De R. K. St. Walburg-kerk met hare twee torens, is mede een oud middeleeuwsch gebouw. En laten we niet vergeten te vermelden het zoogenaamde Duivelshuis, waar eenmaal de geduchte veldoverste Maarten van Rossum verbleef. 't Is sinds langen tijd ingericht voor stadhuis en de laatste jaren keurig gerestaureerd. Ook vele particuliere gebouwen zijn de aandacht van den oudheidminnaar ten volle waard.

* * *

Hier zal ik mijn schetsen eindigen. Lezer, neem ze voor wat ze zijn. 't Zijn geen letterkundige producten, aanvaard ze als eenigszins uitgewerkte schetsen uit het dagboek van een milicien-wielrijder, die deelnam aan de jongste manoeuvres en in dien tijd een merkwaardig deel van Nederland doorkruiste.

Tot later.

ALPH. GRONEMAN.

Brieven uit België.

XXI.

VAN DE VOORGESCHIEDENIS DER ONDERWIJSWET.

Esschen, 2 December '13.

Misschien kan ik de lezers van „De Zuidwillemsvaart" van dienst zijn, met in 'n enkel woord even de vóórgeschiedenis na te gaan van de huidige schoolwet-in-wording.

Eerst 'n opmerking vooraf: 't komt me onbegrijpelijk voor, telken keer weer opnieuw, wanneer ik er over nadenk, hoe in 'n rijk land als België, met 'n compacte bevolking, die wereldhandel drijft en die zich in weinige jaren 'n industrie opbouwde, welke hare plaats op de wereldmarkt steeds grooter worden en meer naar voren schuiven ziet — 'n bevolking, die op gebied van kunst voortdurend en hoe langer hoe meer mannen voortbrengt, die onder de grootste kunnen gerekend worden; hoe in dat, in dit eigen zelfde land nog heden ten dage geen belangrijke schoolwet bestaat.

Er is iets in dit verband van zaken, dat mij ontgaat. En nu weet ik wel, tot voor korten tijd stond 't hier te lande voornaam er de meening op na te houden, dat voor Belgenkinderen geen verplichting tot schoolgaan noodig was. Niet, omdat ze er tòch wel heen zouden gaan, neen, zóó redeneerde men hier: de Belg in 't algemeen heeft veel zin voor practisch aanpakken; voor velen mag schoolgaan onontbeerlijk zijn, mits er maar niet te veel worde geleerd; voor velen ook integendeel is 't volstrekt niet noodig, dat ze eenige jaren van hun leven zoek brengen op school. Wetenschap, ontwikkeling, boekengeleerdheid is voor de groote meerderheid heelemaal niet noodig om in 't leven te slagen. Hun practische zin is in hun later leven een betrouwbare leermeester.

Zoo redeneerde men hier, o lezer, tot voor nog betrekkelijk weinige jaren.

En de gevolgen zijn niet uitgebleven. Op wetenschappelijk gebied komt België in de volkerenrij heelemaal niet vóóraan!

Intellectueel ontwikkelde menschen te ontmoeten is betrekkelijk een zeldzaamheid!

In geen land ter wereld wordt per hoofd méér bier en sterken drank gedronken.

België is een Katholiek land, nietwaar? Jawel, de helft gaat niet naar de kerk.

Geen dag gaat er voorbij, of wanneer je de kranten openslaat, grijnst het je met vette letters tegen: (*) moord hier, doodslag daar. Vaak zijn ouden van dagen of jonge kinderen de slachtoffers.

Ga verder, vooral in de beide Vlaanderen, eens zien, hoe de menschen met kleine loonen er moeten wonen en zich behelpen, hoe ze zich voeden. Terwijl 't toch zoo heel anders wezen kon!

Juist hier is voor 't onderwijs het minste gedaan. Hier drong de redeneering van boven, dat er voor 't volk geen school noodig was, 't beste door.

In Walenland, waar 't onderwijs altoos beter was, daar zijn de loonen hooger, daar wonen de menschen beter. Ook de groote steden hebben anders ingezien; vandaar de schrille tegenstelling tusschen 't onderwijs in de steden en op 't platte land.

De groote steden, die hun eigen, dikwijls zeer onafhankelijke gemeenteraden kozen, waren daardoor ook veel meer onafhankelijk van de regeering, dan de tallooze kleine gemeenten, waar men meer aan 't gouvernement gebonden was.

Sedert enkele jaren evenwel is in dezen gang van zaken verandering gekomen.

In alle landen is het Socialisme opgestaan. Een macht, waartoe men zich te wapenen had. Dit meende men aanvankelijk te doen door zoo weinig mogelijk werk van onderwijs te maken. In Walenland, waar de socialisten eigen scholen hadden, (had de Staat gezorgd dat zijn onderwijs goed was, dan waren er geen socialistische scholen gekomen) in Walenland, zeg ik, daar was 't te begrijpen, dat de Soci's aanhangers kregen, zij 't dan ook veel meer dan iemand ooit te voren vermoedde.

Maar in Vlaanderen... ja, van Vlaanderen werd er gesproken; wat gebeurde daar?... als een kanker vreet de rooie ziekte ook daar om zich heen. Als paddenstoelen zijn de socialistische organisaties uit den grond gerezen.

En dat is het wat men, zij 't wat laat, eindelijk heeft ingezien: dat men 't volk, door 't dom te houden, niet in tucht houdt, veeleer integendeel. Dat is men eindelijk in gaan zien, Goddank voorwaar, en als er nu in dit land niet iets was, wat men noemt „politiek," ja, wie weet, welk een zegenrijk tijdperk België dan misschien te gemoet ging. Maar die politiek, die ergerlijke aartsdomme, allerongelukkigste politiek — moeder van alle rampen.

Maar laat ik kalm blijven; alleen 'n enkel woordje ter typeering.

In een mijn vorige brieven gaf ik een uittreksel uit een leerboek, zooals dat heette gebruikt te worden op de Katholieke scholen.

Iedereen zal 't met mij eens zijn, dat de inhoud van zoo'n boek lijnrecht in strijd is met ons gebod van naastenliefde en om 't in 't kort te zeggen, voor de jeugd allerminst dient.

Maar wat te zeggen van 't volgende?

Door den heer Dr. van de Perre, een Katholiek volksvertegenwoordiger, werd dezer dagen, naar aanleiding van eene door hem in de Kamer gebruikte uitdrukking — waartegen geprotesteerd werd — een nauwkeurig onderzoek ingesteld naar toestanden van 't personeel der gemeente Antwerpen (wier gemeenteraad, zooals allicht u bekend is, liberaal-socialistisch is.)

Als vrucht van dat onderzoek maakt Dr. v. d. Perre onder meer 't volgende in de pers bekend: 't Is gebleken dat bij benoemingen van personeel, waarin door den raad voorzien wordt, uitsluitend menschen genomen worden die niet naar de kerk gaan. De meesten, die van vroeger her eenige positie van de gemeente afhankelijk, bekleeden — gaan eveneens niet naar de kerk. De weinigen, die 't wel doen, worden bij bevorderingen regelmatig overgeslagen. Zelfs de verschillende hoofden van bestuur vinden gelegenheid, alleen door 't feit dat ze niet naar de kerk gaan, zich gunstig te onderscheiden.

Eigenaardig is in dit opzicht eene zinsnede uit „Le Mercure" van 6 November l.l. deze n.l.: „Een schepen van Handel moet zich niet alleen onderscheiden door zijne afwezigheid in de kerk."

Wat 't onderwijs betreft, zegt Dr. v. d. Perre: Tegenover 't onderwijzerscorps worden er zulke maatregelen en voorzorgen genomen, dat er geen Heeren ondersluipen, die naar de kerk gaan. Eenigen zijn er nog altoos onder die 't wel doen, maar daarom werden de maatregelen den laatsten tijd verscherpt.

Daarom, schrijft v. d. P., werden er indertijd door de stad Antwerpen normaalscholen opgericht die uitsluitend 't onderwijzend personeel voor de stadsscholen in Antwerpen zouden leveren.

In 't reglement dier Normaalscholen komt o.a. voor: „Geen leerling in de Normaalschool wordt aanvaard, dan die gedurende tenminste twee jaren de gemeentescholen der stad hebben gevolgd," en „De leerlingen, om tot de normaalscholen toegelaten te worden, zullen: eene schriftelijke aanvraag doen vergezellen van een bewijs afgeleverd door het schoolhoofd, waarin de leerling ter school ging en waarin deze verklaart dat de leerling ontslagen was van de lessen in godsdienst en zedeleer. Een afschrift van eene publieke aankondiging doet Dr. v. d. Perre er ook bij. Het luidt woordelijk als volgt:

„Ambtelijke stukken. — Gemeentebestuur van Antwerpen. — 3de bureel. — Stedelijke normaalscholen.

„Bericht.

„Het ingangsexamen voor het eerste „studiejaar zal plaats hebben in het „begin der maand Juli. De aanvragen „tot aanneming moeten schriftelijk bij „het Gemeentebestuur worden ingediend „voor den 1 Juni a.s., en vergezeld „zijn van desgevallend een bewijs af„geleverd door dit schoolhoofd betref„fende de ontslaging der lessen van „godsdienst en zedenleer.

„Antwerpen, den 23 April 1912.

„De Schepen van Onderwijs,
„V. DESGUIN.

Wie durft na dit alles nog staande houden dat de politiek zulke menschen geen parten speelt. 't Klinkt kort en goed ongelooflijk voor iemand die niet met de toestanden een beetje op de hoogte is.

Maar om tot het eigenlijk onderwerp terug te keeren. Men is (hier in België) eindelijk in gaan zien dat meer dan ooit voor 't volk noodig is: onderwijs!

Daar is maar een middel meer om de massa van 't socialisme af te houden en dat is: goed en degelijk onderwijs, natuurlijk in katholieken zin.

HENRI ASSELBERGS.

Wordt vervolgd.

(*) Over de menschonwaardige manier, waarop hier te lande de couranten, zaken als hierbedoeld, haarfijn uitvezelen en ze dan met groot spektakel dikwijls ergerlijk dik gesausd 't op sensatie beluste publiek voorzetten, ware een artikel te schrijven.

Van 's levens Schaduwkant.

Ze hadden samen zitten praten in de leege hotelkamer. Het was wat moeilijk gegaan, omdat hij niet zoo vlot Fransch sprak en de ander er ook telkens nog Italiaansch tusschen door goolde. Nou was de Italiaan naar boven, naar kamer no. 43, waar hij, als hij verteld had, logeerde. En alleen keek hij nog even rond in de half-duistere zaal, waar de kellner, die naar bed verlangde, al de lichten al had uitgedraaid, slechts dat eene boven de middentafel nog had laten doorbranden.

Dan stond hij langzaam op en liep nadenkend de trap op.

Nummer 43, vroeg hij zich zelf af, waar zou dat zijn? Dat moest hij weten. En zoekend ging hij niet rechtstreeks naar zijn eigen kamer, maar liep even de gangen door, snel kijkend naar iedere deur. Toen hij eindelijk nommer 43 zag, glimlachte hij en liep nu vlug verder. 't Was op zijn verdieping, dat trof. Maar het was beter dat niemand hem hier zag.

In zijn kamer ontstak hij het licht, schoof de gordijnen vast dicht en nam een stoel bij de tafel. Hij moest wachten, nog wel een uur zeker, tot alles stil was in het hotel.

En aandachtig luisterde hij nu naar al de geluiden. Beneden werd blijkbaar alles weggeruimd, om den volgenden morgen gauw de boel klaar te hebben. Over de gangen kwam nog nu en dan een stap. Zachte stemmen fluisterden nog even. Een deur kraakte. Een slot klikte. Dan als de stilte een tijd geduurd had, kraakte nog soms een trap, werd ergens een deur dichtgetrokken. Tot ten slotte alles ingeslapen scheen en geen geluid meer in zijn kamer doordrong dan dat van het snorken uit de kamer naast aan.

Hij keek op zijn horloge. Neen 't was nog wat te vroeg. En opstaand begon hij de kamer wat op en neer te loopen. 't Was net, of hij zich zenuwachtig voelde vannacht. Wat deksel hij had het toch al vaak genoeg bij de hand gehad. Zeventig jaar was hij nou bijna en al van zijn 40ste jaar af had hij met kortere of langere tusschenpoozen in hotels zijn slag weten te slaan op nachtelijke tochten. 't Ging immers zoo gemakkelijk. En den volgenden morgen reisde je met het kalmste gezicht ter wereld weer weg. Niemand die er erg in had. Waarom zouden ze ook? Er logeerden er zooveel in zoo'n hotel. Dat was immers niet na te gaan. Hij was er wel eens ingeloopen, zeker; maar dat was zijn eigen onvoorzichtigheid geweest. Daar had hij dan ook zijn straf voor opgeloopen. Ja, hij had bij mekaar al menig jaartje in gevangenissen doorgebracht. Maar wie weet daar hier wat van. Al tien jaar lang nou had hij ongestoord zijn werk kunnen doen, was hij er altijd netjes tusschen door geloopen. Hij dacht niet meer aan betrapt worden.

Maar waarom was hij dan vannacht juist zoo zenuwachtig? Was dat een voorgevoel? Zou het niet goed afloopen?

Hij stond stil, keek werktuigelijk weer op zijn horloge.

Zou hij maar liever naar bed gaan, overdacht hij. Maar dat zou toch jammer zijn. De kans was nu zoo mooi. Die Italiaan had heel wat geld bij zich, dat had hij gezien. Hij wist nu waar hij sliep en dat hij — dat had de man hem zelf verteld — vast sliep en nooit 's nachts de deur op slot deed. 't Zou dus zonde zijn, om van zoo'n kans geen gebruik te maken.

Hij luisterde. In het hotel was nu alles stil. Opnieuw keek hij op z'n horloge. Als hij gaan zou, werd het nu tijd. En natuurlijk zou hij gaan.

Maar terwijl hij zijn hand uitstak om het licht uit te draaien, aarzelde hij weer. Hoorde hij daar niet wat? Hij trok zijn hand terug, luisterde weer. Maar hij hoorde niets. Het was natuurlijk verbeelding geweest. Zou dat de ouderdom zijn, die hem zoo bang maakte.

Hij glimlachte, draaide met een resolute beweging het licht uit en liep naar de deur. Maar als hij de deurknop aanvatte, voelde hij, hoe z'n hand beefde. Hij stond even stil, om rustiger te worden, draaide dan langzaam de deur open en stapte op de gang. Maar als hij de deur achter zich dicht trok, bleef hij verschrikt staan. Achter hem kraakte z'n kamerdeur onheilspellend. Een oogenblik overwoog hij, of hij maar niet terug zou gaan. Maar dan zag hij weer die goed gevulde portefeuille van den Italiaan en bedacht, dat hij zelf nauwelijks geld meer had, om zijn hotelrekening te betalen. En besloten draaide hij zijn deur dicht en liep behoedzaam de gang op.

Maar na een paar stappen stond hij weer stil. Nu hoorde hij toch beneden beslist wat. Hij luisterde. 't Was blijkbaar de nachtportier, want hij hoorde de deur van zijn hokje gaan. Daar was dus geen gevaar bij. Maar toch zou het voor alle zekerheid verstandiger zijn, niet regelrecht naar kamer no. 43 te gaan meende hij. De nachtportier mocht eens boven komen. Rustig liep hij daarom door naar het einde van de gang, waar de hoek om de W.C. was.

Toen hij er na een oogenblik uitkwam, meende hij aan het andere eind van de gang in de schaduw van een portiek iets te zien bewegen. Hij liep daarom eerst kamer no. 43 voorbij, doende als zocht hij het nummer, maar in werkelijkheid spiedend naar de portiek ginds.

Toen hij er niets meer zag en ook niets hoorde, liep hij terug, weer zoekend naar de nummers. Voor 43 stond hij even stil, rondspiedend naar alle kanten, draaide dan uiterst behoedzaam de deur open en glipte binnen. Zoodra hij de deur achter zich gesloten had, haalde hij 'n electrische zaklantaarn te voorschijn, liet even het licht uitschijnen in de kamer. Daar zag hij vlak bij het bed, waarop de Italiaan te ronken lag, daarnaast over een stoel gehangen een jas en vest en aan de deur een pantalon.

De lantaarn weer wegbergend, terwijl hij een paar stappen naar de stoel deed, tastte hij naar de jas. Maar als hij 'm den zak greep, trok hij zijn hand verschrikt terug. Het bed kraakte plotseling vervaarlijk en een diepe zucht kwam van onder de dekens. Hij wachtte even, zijn hart bonsde. Als het stil bleef stak hij opnieuw de hand uit, greep nu uit den binnenzak de portefeuille en liet die in den zak glijden. Dan schoof hij behoedzaam terug naar de deur, zocht uit de broekzakken de portemonnaie en borg die ook in zijn eigen zak. Toen hij weer de deurknop omdraaide om weg te gaan, hoorde hij opnieuw het bed kraken. En het zuchten, dat opnieuw begon, hield aan.

Het angstzweet brak hem uit. Zou de man nu wakker worden? Met de deurknop in de hand bleef hij roerloos. En als het zuchten ophield, trok hij de deur op een kier open en glipte naar buiten. Daar op de gang liep hij, angstig nog dat de man wakker zou geworden zijn, zoo vlug mogelijk weg. Toen hij voor de trap stond, keek hij rond. Was hij nu verkeerd geloopen? Hij daalde een paar treden de trap af. Ja, die ging naar de vestibule.

Hij keerde terug. Maar daar hoorde hij wat beneden zich en met 'n paar haastige sprongen was hij de trap weer op, liep snel de gang in. In zijn haast bemerkte hij eerst niet, dat hij te ver doorliep. Als hij terugkeerde, zag hij plotseling den nachtportier voor zich. Hij wilde langs hem heenglijden. Maar de man greep hem vast.

— Zeg, kwam hij.

— Wat beteekent dat meneer? vroeg de portier.

— Wat moet dat? kwam hij op hoogen toon. Ben je...?

Maar ginds op de gang kraakte een deur open. Hij keek om. Daar kwam de Italiaan aanstappen half gekleed en met verschrikt gezicht.

— 'k Ben bestolen, zei hij.

De portier glimlachte.

— 'k Dacht het wel, zei hij. Kamer no. 43, hé?

Handweven een winstgevend bedrijf?

Een commissie, samengesteld uit de dames Marg. Verwy, E. Nierstrasz, M. A. Faddegon; de heeren A. P. Smits en R. W. P. de Vries Jr., heeft in opdracht van de Ned. Ver. voor Amb., Nijv. en Kunst een antwoord gezocht op de volgende vragen:

I. Heeft het weven als huisvlijt tot heden resultaten opgeleverd, waardoor een bevordering daarvan in de toekomst wenschelijk kan worden geacht? Zoo ja, welke middelen zijn dan tot die bevordering dienstig?

II. Neemt het weven heden ten dage in de kunstnijverheid eene dusdanige plaats in, dat aan bekwame werksters de mogelijkheid geopend is, daarin voldoend loonenden arbeid te vinden? Zoo niet, a. hebben dan pogingen om dien tak van kunstnijverheid tot zulk een bloei te brengen, dat genoemde mogelijkheid daardoor kan worden geopend genoegzame kans van slagen? en b. welke pogingen zijn daartoe dienstig en gewenscht?

III. Is het aan te nemen, dat personen zonder grondigen aanleg, kunstweefwerk zullen produceeren, hetwelk van waarde is voor de Nederlandsche kunstnijverheid op dat gebied?

Als huisvlijt, meent de commissie, zou het handwerk van aesthetische, ethische en finantieele beteekenis kunnen zijn; volgens dezen gedachtengang biedt zij een mogelijkheid tot tijdverdrijf en vulling van ledige uren en zou door een bijverdienste ook economisch voor de volksklasse van belang kunnen zijn. Te vreezen is echter, dat men in dit opzicht geen groote illusies hebben mag. In de stad is het hernemen van de weverij als huisarbeid buitengesloten; op het land heeft zij haar reden van bestaan vrijwel verloren.

Een kunstmatig gekweekte huisvlijt schijnt ons even onmogelijk als ongewenscht. Een traditie van goed weefwerk uit vervlogen tijden bestaat hier in Holland vrijwel niet — 't importeeren uit landen, waar deze nog in leven is gebleven is af te raden. Of het handweven als kunstnijverheid op den duur een nieuwen vorm van moderne huisvlijt zou kunnen doen ontstaan, laten wij in 't midden. In elk geval zou dan een sterkere ontwikkeling van de kunstnijverheid daaraan moeten voorafgaan.

Van de resultaten van huisvlijt zoowel in aesthetischen als financieelen zin, kan dus in gegeven omstandigheden moeilijk sprake zijn.

Vragen II en III, die te zamen genomen worden, geven aanleiding tot o. a. deze beschouwingen:

„Sedert de laatste vijftien jaren heeft de kunstnijverheid zich met handweven bezig gehouden en als wij ons afvragen hoe het staat met de geldelijke resultaten, dan zijn deze in alle opzichten ontmoedigend. Wij hebben bovendien van een zestal leerlingen van de school voor handweven in den Haag (directrice mevr. Boon-Clemens) schriftelijk getuigenis dat het weven tot op heden hun geen of nauwelijks eenige tegemoetkoming in de gemaakte onkosten opbracht. Wij hebben gevraagd aan dames, die sedert jaren les geven, en onder wie meer dan eene in 't bestuur van den Ned. Bond van handweefkunst (directrice mevr. Boon) zitting heeft of er eenigszins loonende arbeid in te vinden is, doch de antwoorden luidden eenstemmig, dat het afzetgebied voor 't handweefsel zóó klein is dat het nauwelijks de gemaakte onkosten aan materiaal kan vergoeden; dat het weven zelfs als bijverdienste voor de vrouwen uit gegoeden stand twijfelachtig aan te bevelen is, en dat het zeker in die omstandigheden gewetenloos is, om meisjes, die hun brood moeten verdienen, het handweven als loonenden arbeid aan te prijzen en dat het als bron van inkomste niet sterk genoeg kan worden afgeraden.

„'t Nationaal Bureau voor Vrouwenarbeid wiens advies wij inwonnen, spreekt zelfs een vernietigend oordeel uit over het plan, om scholen of cursussen speciaal voor handweven op te richten: dit kan, ook zonder dat er pressie wordt uitgeoefend of te schoone voorspiegelingen worden gedaan, niet nalaten de indruk te wekken, dat hier

een nieuw vak wordt geschapen, eene nieuwe toekomst wordt geopend voor de arbeidende vrouw. Ook onbemiddelde meisjes zullen de lessen volgen en zoodra zij het geleerde productief willen maken, zich teleurgesteld zien. Geld en tijd zij dan weggegooid aan een schijnberoep. Dat hetgeen wij u uit eigen ervaring te vertellen hebben en waarom wij de oprichting van nieuwe scholen of cursussen voor de handwevers op hoe goede basis ook gevestigd, met alle kracht moenen te moeten ontraden".

„Niettegenstaande dit", meent de commissie, „zou het toch zeker te betreuren zijn, als op kunstnijverheidgebied de handweeftechniek verloren ging en wel, om dat de handweefstoel open staat voor het maken van mooie dingen en dus daarom zij behoud al te verdedigen is en ook met 't oog op het machinale weven.

„Zoo zouden we dus met kracht pleiten voor het plan, dat ons in een schrijven van den heer Maassen gewerd om te trachten aan de textielschool in Enschedé, de gelegenheid te verkrijgen, naast de weverij op de machine ook de handweverij te kunnen bestudeeren, waartoe eenige handweefstoelen en benoodigde materialen daar ter plaatse zouden moeten zijn. Ook zou een leeraar de noodige kennis van machine- en handweven moeten kunnen bijbrengen. Deze zou niet in de eerste plaats een gediplomeerd onderwijzer(es) moeten zijn maar een ontwerper(ster), uitvoerend kunstenaar. Niet in de machine ligt de fout van zooveel leelijks wat van haar tot ons komt, doch wel in het feit dat wij haar nog niet volkomen beheerschen en wij nog moeten leeren, haar juist te gebruiken. Alles dient er op gericht, dat op de desbetreffende onderwijsinrichtingen de gelegenheid wordt geboden, zich te bekwamen in het maken van goede patronen, zoowel van compositie, kleur, als van techniek, ten dienst der Groot-Industrie ; deze toch is op haar beurt, alleen in staat op groote schaal en tegen niet te hoogen prijs, goede voortbrengselen te geven onder het bereik van het massa-publiek en zoodoende opvoedend te werken.

„Het kunstmatig bevorderen der huisvlijt" herhaalt de commissie nog, „het stelselmatig aankweeken van bekwame werksters, hetzij als ontwerpsters, hetzij als werksters, met de verwachting, dat door deze personen een bijverdienste of zelfs een behoorlijk loon verdient zou kunnen worden, moeten wij ten zeerste afraden. Het onderwijs in het handweven aan te raden en te rechtvaardigen wanneer men niet het oog heeft op de financieele resultaten maar op het handweven als kunsttechniek".

Wij meenen de commissie hulde te mogen brengen voor haar flink rapport dat zonder schroom de feiten aanvaardende gelijk ze zijn, voos idealisme en stokpaardruiterij kan keeren, die reeds menige vrouw bij de keuze van beroep of bezigheid op een dwaalspoor hebben gebracht. T. C.

Wetenschappelijk allerlei.

HET OUDSTE PAPIEREN GELD.

Het papieren geld, dat volgens Goethe een uitvinding van den Duivel is, werd reeds ongeveer 225 jaar voor Christus in China gebruikt. De banknoten, die omstreeks het einde van den 2den Punischen oorlog in Carthago werden uitgegeven, schijnen niet lang in omloop te zijn gebleven. In ons werelddeel is eerst in 1482 sprake van papieren geld, toen Spanje bij gebrek aan specie, zijn soldaten, die tegen de Mooren vochten, met banknoten betaalde. Deze banknoten zijn later weer voor geld ingewisseld. In 1720 werd door den bekenden Schotschen „financier" John Law, voor 3 milliard bankbiljetten in omloop gebracht. Toen zijn bank sprong, ontstond er een paniek door heel Europa.

* * *

DE ACHTERUITGANG DER ZEILSCHEPEN.

Volgens het Bureau Veritas te Parijs is de tonneninhoud der wereld-handelsvloot in de laatste tien jaren sterk toegenomen, de zeilschepen zijn echter in grootte en in aantal afgenomen. In 1901 waren er 27854 zeilschepen met een inhoud van 8 millioen ton, tegen 12702 stoomschepen met een tonneninhoud van 14 millioen. In 1911 waren er 23277 zeilschepen, te samen 6 millioen toen metende, tegen 15825 stoomschepen met 22 millioen ton inhoud. Men ziet dat de inhoud der stoomschepen vrij wat grooter is dan die der zeilschepen. Rekent men dan nog, dat een stoomschip in denzelfden tijd driemaal zooveel lading kan vervoeren dan een zeilschip, dan begrijpt men, dat een stoomschip veel voordeeliger vaart dan een zeilschip.

* * *

EEN NIEUWE THEORIE.

Het is algemeen bekend, dat twee lichamen, die met glad gepolijste vlakken tegen elkaar gedrukt worden, aan elkaar vastblijven en slechts te scheiden zijn als ze langs elkaar geschoven worden. Volgens Budgett verdwijnt dat verschijnsel als men de vlakken eerst met alcohol schoongemaakt heeft. Hieruit volgt, dat dit hechten niet toegeschreven moet worden aan de adhesie der lichamen, zooals men tot nu toe dacht, maar aan de kohesie van een dunne laag vloeistof, die steeds op de vlakken is. Bij stalen voorwerpen bestaat deze laag uit vet, waarmee men het metaal insmeert, om roesten te voorkomen, de alcohol lost het vet op en daardoor verdwijnt het hechtvermogen. Ook water is in staat de lichamen bij elkaar te houden.

* * *

VOEDSEL EN GROEI.

Hans Aron constateert in „The Philipping journal of Science" dat als men een dier in zijn groeiperiode onvoldoende voedt, het skelet zich ten koste der andere lichaamsdeelen ontwikkelt. De organen blijven dan op dezelfde hoogte, en de hersenen ontwikkelen normaal. Een hond, die men gedurende een jaar zulk een behandeling doet ondergaan, blijft gezond, doch zijn gewicht is slechts een derde van het normale gewicht. Gaat men het dier vervolgens overvloedig voeden, dan wordt het wel dik, maar het krijgt nooit de afmetingen van een dier, dat altijd gevoed is. De groei, die gestuit is door gebrek aan voedsel, gaat dan niet meer door.

* * *

HET NIEUWSTE BOUWMATERIAAL.

De huizen van gewapend beton zijn reeds lang niet meer up-to-date. Thans zijn huizen van katoen het modernst. Zij kosten maar een derde van een gewoon huis. Meestal gebruikt men groene Egyptische katoen van mindere kwaliteit. Alles, wat tot nog toe als afval weggeworpen werd, wordt thans zorgvuldig verzameld en tot een steenharde massa verwerkt. Dit bouwmateriaal wordt in platen gevormd, die tegen vuur bestand zijn, en met een ondoordringbare laag bedekt zijn. De proefnemingen hebben bewezen, dat deze huizen van katoen in ieder opzicht stevig zijn. Ongetwijfeld zullen zij een mooie toekomst hebben.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

INBRAAK TIJDENS DE FEESTEN.

Terwijl Maandagnamiddag de landbouwer C. de M., met zijne huisgenooten de onafhankelijkheidsfeesten te Brielle meemaakte, is er in zijne woning, gelegen nabij Brielle bij de R. K. Kapel, ingebroken, en heeft men een som van pl.m. 280 gulden en eenige gouden en zilveren sieraden meegenomen. Van de daders nog geen spoor.

VAN DE TRAM SPRINGEN.

Zondag is te 's-Gravenhage de heer De La Cour, 37-jarig beambte der gasfabriek, bij het springen van de Westlandsche Stoomtram er onder geraakt. Beide beenen werden afgereden. Nadat hij ter plaatse verbonden was, werd hij naar het gemeentelijk ziekenhuis overgebracht, waar hij is overleden.

EEN REUZENVARKEN.

In den stal van den landbouwer A. Piels te Kerkdriel, is een krulstaart aanwezig, die naar schatting het respectabele gewicht van 650 à 700 pond haalt ! Het dier is betrekkelijk jong en van superieure kwaliteit. B. C.

GEVAARLIJKE STROOPERS.

Rondom Barneveld is men bar aan het stroopen. De jachtopziener J. van Voorst greep in een der jongste nachten achtereenvolgens twee wildstroopers en nam een fietslantaarn, die als lichtbak dienst had gedaan, in beslag. De jachtopziener Teunissen greep er elders in het veld twee tegelijk beet, doch de kerels smeten den jachtopziener op den grond en mishandelden hem deerlijk, door hem een gat in het hoofd te trappen. Toen de man zijn revolver wilde grijpen, trapten de kerels hem zoodanig op den arm, dat hij het wapen liet vallen. Hij herkende echter een der stroopers en maakte proces-verbaal op.

ZOMER OF WINTER.

De tuinman A. v. Drongelen, te Strijen, plukte Maandag 1 December, in zijn tuin nog heerlijke rijpe frambozen.

EEN NIEUWE TRAMWEG-VERBINDING.

Door de directie van de tramwegmaatschappij Venlo—Helden, is concessie aangevraagd voor den aanleg van een tramweg in aansluiting aan hare bestaande lijn, van Maasbree over Sevenum—Horst — Meerlo — Tienraai en Wanssum met een zijtak naar Well—Venray—Deurne—Zeilberg—Liessel — Helenaveen—Helden.

EEN MUZIKALE GEMEENTERAAD.

Behalve de gewone subsidie van f 1000.— verleende de gemeenteraad van Roermond aan de Kon. Harmonie aldaar, eene extra-bijdrage van f 500 voor het aanschaffen van instrumenten.

PERSPROCES.

De Arr. Rechtbank te Maastricht, deed Woensdag uitspraak in zake de vervolging, ingesteld op verzoek van het Tweede Kamerlid, den heer Beckers, tegen J. P. v. T., hoofdredacteur van de „Limb. Koer.", wegens het opnemen van een aan hem toegezonden bericht, dat ten aanzien van genoemden heer Beckers werd geacht smadelijk te zijn.

De rechtbank heeft beklaagde ontslagen van alle rechtsvervolging, op grond van art. 261 al. 3 W. v. S., alzoo aannemende dat bekl. gehandeld heeft niet met het doel om te smaden maar om redenen van algemeen belang ; — ofschoon, gelijk het vonnis uitdrukkelijk constateert, wettig en overtuigend bewezen is, dat de inhoud van het gewraakte bericht feitelijk onjuist was.

VOLKSZANG IN LIMBURG.

Door het hoofdbestuur der Diocesane Vereeniging van den Volkszang in Limburg, is besloten, ter wering van schunnige en den volkssmaak bedervende liederen, aan de burgemeesters van alle Limburgsche gemeenten een circulaire te richten, waarin hun verzocht wordt, gedurende den loop des jaars en vooral bij kermissen en openbare feestelijkheden, de straatzangers het venten en zingen van liederen lang den weg te verbieden.

VROUWENKIESRECHT.

Het hoofdbestuur van de vereeniging voor Vrouwenkiesrecht, heeft zich met een breed gemotiveerd adres tot de Regeering gericht, met het verzoek, bij de a.s. Grondwetsherziening, over te gaan tot volkomen grondwettelijke gelijkstelling van man en vrouw, bij de regeling van het kiesrecht.

SLAKKENPLAAG.

Een leger van slakjes richt een ware verwoesting aan op sommige akkers winterkoren te Herpt.

PRIKKELLECTUUR.

In den nacht van Zaterdag op Zondag j.l. gelukte het aan de politie te Sneek, om de hand te leggen op een jeugdig persoon, G. S., oud 17 jaar, die onder invloed van het lezen van een detectieve roman, heeft getracht om van den heer de J. een geldswaardig bedrag van f 100 à f 150 te krijgen.

Een dag tevoren had hij aan genoemden heer een brief geschreven, met aankondiging van een voorgenomen inbraak door andere personen. In gemelden nacht schoof hij een enveloppe onder de deur en verwachtte, dat daarin het bedrag kort daarna door hem teruggehaald kon worden.

Bij zijne terugkomst gelukte het aan de politie, die uit voorzorg, in overleg met den heer de J. zich in diens huis bevond, om hem te vatten.

Na de overbrenging naar het bureau van politie bekende hij en verklaarde, dat hij door het lezen van een detectieve-roman dit plan had opgevat.

België.

HET ALCOHOLGEBRUIK IN BELGIE.

Dezer dagen vergaderde de afdeeling voor het onderzoek van de Staatsbegrooting.

Er werd in de afdeeling geklaagd over het feit, dat het alcoholverbruik is toegenomen. Men beweerde dat de schuld daarvan ligt in de afschaffing van het vergunningsrecht. Er werden maatregelen aangekondigd om het alcoholverbruik tegen te gaan, o.a. de beperking van het getal herbergen.

NIEUWE POSTZEGELS.

De regeering is van plan, nieuwe postzegels uit te geven, welke veel kunstvoller zullen zijn dan de zegels, die thans in omloop zijn. De stempels der zegels zullen voortaan schilderachtige plekjes van Belgie te zien geven, gelijk dit reeds in andere landen gebeurt. Het plan is voorzeker toe te juichen, want het is een goede propaganda om vreemdelingen en Belgen de schoonste streken van België te leeren kennen, zegt een Brusselsch blad.

Vervolg Provinciaal Nieuws.

DE BEGROOTING VAN WATERSTAAT EN ONZE PROVINCIE.

Aan de Memorie van antwoord van minister Lely op het Voorloopig Verslag over de begrooting van Waterstaat is, in verband met onze provincie, het volgende ontleend :

Treinverkeer.

De sneltreinverbindingen Holland—Limburg en terug worden thans in verband met de opening van de lijn Eindhoven—Weert aan een algemeene herziening onderworpen. Het voornemen bestaat, om met ingang van 1 Mei 1914 die sneltreinen over genoemde lijn te doen rijden.

Van een voornemen om in het algemeen aan de treinen grootere snelheid te geven, is den minister niets bekend.

Tot invoering van vacantiekaarten, geldig op alle lijnen der vier spoorwegmaatschappijen, kan wegens overwegende bezwaren daartegen bij de maatschappijen, vooralsnog niet worden overgegaan.

Loonregeling Spoorpersoneel.

Ten aanzien van de loonen voor het personeel der Noordbrabantsch—Duitsche Spoorw. Mij. wordt meegedeeld, dat met de invoering der nieuwe pensioenregeling de bezoldiging van het personeel met 5 pCt. zal worden verhoogd.

Wilhelminakanaal.

Naar aanleiding van de klacht over den tragen gang van den aanleg van het Wilhelminakanaal wordt opgemerkt, dat er naar gestreefd wordt, het geheele kanaal in 1918 gereed te hebben en het gedeelte Oosterhout—Tilburg met zijkanaal naar de Mark een jaar vroeger.

Zuid-Willemsvaart.

Het aantal der boven Helmond bij sluizen en bruggen te plaatsen wachthuisjes bedraagt zeven. De mededeeling in den uitgewerkten en toelichtenden staat behoorende bij de ontwerp-begrooting, dat deze wachthuisjes te Helmond zouden worden opgericht, berust op eene misstelling.

Met de verlegging van de Zuid-Willemsvaart om 's-Hertogenbosch zou niet eene het algemeene verkeersbelang dienende verbetering van deze scheepvaartweg worden verkregen van zoodanige beteekenis, dat de belangrijke uitgaaf die dit werk zou vorderen, daarvoor gerechtvaardigd geacht zou kunnen worden.

De gevorderde kosten zouden toch f 800.000 moeten bedragen. Aangezien de gemeente 's Hertogenbosch mag geacht worden meer belang bij die omlegging te hebben dan het Rijk, is in 1911 overleg met haar gepleegd en daarbij is gebleken, dat ook zij dat werk niet van zoodanig belang acht, dat zij tot het verleenen van eene belangrijke bijdrage in de kosten van uitvoering bereid zou worden bevonden.

KERKNIEUWS.

Z. D. H. Mgr. W. van de Ven, Bisschop van 's Bosch, heeft benoemd tot kapelaan te Oploo, den Eerw. Heer J. P. F. Smijers, priester van het Seminarie.

VARKENS.

De prijzen der varkens in de Meierij zijn nog dalende. Voor zware besteedt men 62 à 66 cent per K.g., voor lichtere, zoogenaamde exportvarkens, 66—70 cent per K.g. De vraag is groot en de handel op Engeland en Duitschland zeer levendig.

Katholieken, :-:

koopt **niet** in winkels, waar onzedelijke of N. Malthusiaansche artikelen worden verkocht of voorhanden zijn; :-: :-

koopt aan stations-boekenkasten **alleen** die lectuur, welke **zeker** geen gevaar oplevert.

ADVERTENTIËN.

Deze bekende pastoor is vol lof over de ABDIJSIROOP

De Eerwaarde Heer Pastoor GUÉRIN.

Lijders aan asthma, borst-, keel- of longaandoeningen, leest de getuigenis van dezen geestelijke; neemt den raad ter harte, welke deze man van vertrouwen U allen geeft: gebruikt de **Abdijsiroop**, en Uw asthma, borst,- keel- of longaandoening, zal weldra grondig en blijvend genezen zijn.

De eerwaarde heer Elie Guérin, kanunnik van Satrou, en pastoor van Cheneché (Frankrijk), schrijft ons:

„Ik ben zeer gelukkig de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, te hebben leeren kennen, omdat ik hieraan mijn gezondheid dank. Ik leed aan eene chronische bronchitis, waar voor geen enkel middel wilde helpen. De slijm zat mij zeer vast op de borst, mijn keel was opgezwollen en ik werd gekweld door een pijnlijk hoesten. Gelukkig raadde men mij de Abdijsiroop aan, welke ik voor mijn lijden aanwendde. Het resultaat was verrassend. De slijm kwam gemakkelijk los, mijn keel genas en het hoesten verminderde gaandeweg. Na eenige flacons Abdijsiroop gebruikt te hebben was ik totaal genezen. Sindsdien raad ik de Abdijsiroop iedereen aan bij chronische bronchitis, den hardnekkigsten hoest en alle borst- en longaandoeningen en steeds met verrassend resultaat. Ik ben verrukt over de wonderbare geneeskracht van de Abdijsiroop en geef U gaarne het recht mijn verklaring met mijn portret af te drukken."

Hoest gij, niest gij, kucht gij, loopt Uw neus, gebruik dan onmiddellijk de **Abdijsiroop** Klooster Sancta Paulo. Morgen reeds kunt gij genezen zijn. Indien gij de Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo niet gebruikt, kunt gij morgen reeds aangetast zijn door een bronchitis, influenza of tering, welke alle met een lichten kuch beginnen. De Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo, doodt de ziektekiemen, zuivert en versterkt borst- en longen en is een krachtig geneesmiddel voor asthma, influenza, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering.

Prijs per flacon van 280 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, en van 1000 gram f 3.50. Eischt rooden band met handteekening van den Gen. Agent L. I. Akker, Rotterdam. Verkrijgbaar bij de bekende wederverkoopers alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS *Gemonde*, A. v. d. VELDEN v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATSVERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers : N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

No. 99 WOENSDAG 10 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Voor de onderwijzers alleen is geen geld.

II.

Lieten wij in ons vorig artikel *De Katholieke School* aan 't woord, thans willen wij ook eens de stem hooren uit het andere kamp.

De Bode schrijft onder den titel: Wachten maar weer? ongeveer het volgende:

Het algemeen Comité voor salarisactie is bij den Minister van Binnenlandsche Zaken op audiëntie geweest. Het is vriendelijk ontvangen. Dat werd het door Minister Heemskerk ook.

De Minister is overtuigd van de wenschelijkheid eener verbetering van de onderwijzerssalarissen, vooral ten platten lande.

Dat was Minister Heemskerk ook, en nagenoeg de heele Tweede Kamer met hem.

De Minister draagt de onderwijzers een goed hart toe.

Dat zal met z'n voorganger waarschijnlijk ook wel 't geval geweest zijn, al heeft die z'n liefde, voor zoover we weten niet zoo openlijk aan den dag gelegd.

Maar waar beiden het roerend over eens zijn: de onderwijzers moeten wachten, tot de Regeering niet meer zal staan „voor andere uitgaven, die dringend noodig zijn".

„Bij de beperkte middelen, die de Regeering ten dienste staan, moet ten slotte daaruit een keuze worden gedaan".

De armoedlijdende Nederlandsche onderwijzer, de hooggeschatte volksopvoeder, het zoogenaamde troetelkind van alles — hij moet alweer wachten; er is geen geld, nu niet, in 1915 niet, maar dan..., dan ja, dan... zal Z.E. zien „wat hij doen kan".

Intusschen zal Z.E. — zooals hij 't vriendelijk uitdrukte — met het Comité samenwerken.

Gelukkig Comité!

Zoo'n samenwerking met een minister, die voorloopig niets doen kan, die over een paar jaar eens zal zien, wat hij wel kan doen, maar die „vooralsnog niet kan denken" aan een belangrijke verbetering, dat is een duizendje uit de loterij, neen, dat is de honderdduizend.

Wij benijden het Comité, niet aan successen gewoon, zulk een overbluffende overwinning.

Immers, de schoolmeester kan nu weer wachten, hem is de toekomst.

Het wachten is hem niet vreemd. Hij is er mee geboren; hij kan er mee sterven ook.

Zal de Tweede Kamer een dergelijk spel dulden?

Zal zij evenals de minister, die goede gezindheid toonen, door een platonische liefdesverklaring, en een wissel op de toekomst, op een verre en onzekere toekomst? Zal hij er in berusten, dat weder millioenen worden weggesmeten in den ondempbaren poel van 't militairisme, en de volksopvoeder en onderwijzer laten voortploeteren in armoede en ontbering, tot schande van geheel beschaafd Europa?

Wij zullen 't niet gelooven, voor wij 't zien.

Wij willen hopen, dat wij niet opnieuw onze nijpende armoede moeten demonstreeren, gelijk wij het 't vorige jaar deden, op onze meeting te 's-Gravenhage. Komt, gij vrienden der volksontwikkeling in ons parlement, toont nu eens met de daad, dat ook gij dat gesol moede zijt,

Kiest nu eens, onderwijs boven oorlog.

Wij wachten!

* * *

In heel de onderwijzerswereld dus een roep om verbetering van salaris. En werkelijk hier klinkt niet de stem der ontevredenheid in den ontevreden mensch; maar..... de klacht is alleszins gegrond. Verbetering mag niet uitblijven.

Een mooie Rede.

Op Vrijdag 28 Nov. j.l., hield het Kruisverbond te Gemert eene propaganda-vergadering, waarin als spreker optrad de bekende redenaar Pater Borromeus de Greeve O. F. M.

Aanwezig waren naar schatting een 400-tal personen, waaronder wij verschillende geestelijken, vele niet-leden, en ook een aantal inwoners van omliggende dorpen opmerkten.

De Voorzitter, de heer W. v. d. Meeren, wees er in zijn openingswoord vooral op, dat het Kruisverbond nog veel versterking en steun noodig heeft, ook van de hoogere standen.

Nadat een lied gezongen was, begon Pater Borromeus.

Hij zegt, de uitnodiging van 't Bestuur gaarne te hebben aanvaard, omdat propaganda nog zoozeer noodig is door de onwetendheid en de vooroordeelen van velen. Hij vergelijkt de maatschappij bij een blind, doofstom kind, dat zeer veel zorg vereischt voor zijn opvoeding. Hij teekent den drank als machtig, als een wreede tiran, als een sluwaard, die zich anders toont dan hij is, die evenals een dierentemmer eerst verdooft en dan bindt. Hij toont aan dat hetgeen hij vanavond doet een echt priesterwerk is, en zegt, dat hij met vreugde gekomen is, al was het alleen maar om die trouwe propagandisten een riem onder 't hart te steken. Hij weet, dat hij een moeilijke taak heeft. Een applaus is met Gods hulp nog wel te krijgen; maar tot daden te brengen en daden om te zetten in gewoonten, dat is heel wat moeilijker. Toch komt hij met moed. Hij denkt niet alle aanwezigen drankbestrijders te maken, maar hoopt toch zoover te komen, dat allen de drankbestrijding zullen gaan waardeeren en zullen ophouden met haar te bespotten en te belachen; wellicht is er dan nog wel een kleinere of grootere groep, die door daden wil gaan meewerken.

De Pater meende in het R. K. Brabant niet beter te kunnen spreken dan over het godsdienstig element in de drankbestrijding. Vooraf zegt de spreker echter, dat onder alcoholisme veel meer moet worden verstaan, dan de 22000 drinkebroers, de paar honderd deliriumlijders, de paar duizend krankzinnigen, de paar honderd kinderen, die met blauwe striemen naar bed worden gezonden. Dit zijn allemaal maar uitersten. Er moeten bij begrepen worden de velen, die hun fortuin zagen verminderen, hun lichaam verzwakken, hun verstand, wilskracht en plichtsbesef verdwijnen, hun huiselijk geluk door gekrakeel verstoord en verder het geheele geslacht, dat met het gif der overerving in 't bloed, het geheele leven moet boeten voor de uitspattingen van zijn voorouders.

De spreker vond de beeldspraak uit de H. Schrift, van de kameel door het oog eener naald, niet sterk meer, sinds hij gezien had, dat fortuinen, huizen, fabrieken zelfs, door het keelgat konden verdwijnen. Er zijn er veel, die op finantiëel gebied hun hoofd niet boven water kunnen houden, omdat ze hun neus te veel boven het glas houden.

De spreker noemt nu eenige kardinalen, die op bijzondere wijze voor de drankbestrijding hebben geijverd, n.l. de kardinalen Manning, Mercier en v. Rossum, wier uitspraken over drankbestrijding echter van zekere zijde tegengesproken werden. De Pater noemde nog meer hoogstaande geestelijken, waaronder het Nederlandsche Episcopaat en de drie laatste Pausen, die allen door hun uitspraken de drankbestrijding steunden. Het is duidelijk dat de drankbestrijding dus een Katholieke zaak moet zijn. Als er een nieuw serum tegen de kanker wordt uitgevonden, verblijdt ieder zich daarover, maar geen Paus of bisschop hecht daar zijn zegel aan, omdat er niets Roomsch aan is.

Ach, hoe velen, ook van de Brabantsche jongens en meisjes, zijn er, die door den drank verhit, de eerste groote zonde doen, van het geloof afdwalen, gaan meedoen aan het nachtleven, dat in groote steden bestaat. In de laatste 10 jaren zijn de misdrijven tegen de publieke onzedelijkheid in ons vaderland met drie kwart, het aantal zelfmoorden met de helft vermeerderd. Zeker, de alcohol is niet de eenige schuldige. Er zijn meer kwalen, maar velen zouden nooit zoover gekomen zijn, als ze niet gedronken hadden. Vele herbergen zijn de tempels van den drankgod, waar ieder zich met alcohol in plaats van met wijwater teekent en waar de psalmen en hymnen onzer kerken door vloeken en godslasteringen worden vervangen. (Applaus.)

Sprekend over den invloed van den alcohol op het huisgezin, merkte de Pater op, dat bijna ieder huisje zijn kruikje heeft en dat kruikje is dikwijls het groote kruis. Van hoeveel vrouwenlee en kindertranen is het vaak de oorzaak! Hoe dikwijls wordt de verzuchting geuit: „Ik heb een beste man, of een beste jongen, zoolang hij niet drinkt." Nog eens wees de spreker op het verkeerde idee dat iemand geen drinker is, zoolang hij niet zwaaiend langs den weg wordt gezien. Als de vader de eenige in huis is die een gemeubileerde boterham eet, terwijl vrouw en kinderen zich met een onbedekte boterham moet vergenoegen, vindt ieder dat egoistisch; wanneer diezelfde man echter wekelijksch zóóveel aan sterken drank besteedt, keurt niemand het af. Ik vind dat een christelijk schandaal, zeide de spreker. Die man drinkt te veel voor zijn beurs.

Als iemand thuis komend uit de sociëteit, tengevolge van den drank, fitterig wordt op alles, zonder evenwel beschonken te zijn, dan drinkt hij te veel voor zijn humeur.

Zoo kan men ook te veel drinken voor de maag, voor de zeden enz. Wanneer komen b.v. de onzedelijke gesprekken, de schuine moppen los? Het is meestal na het gebruik van drank. Hoeveel moeten verder de kinderen van drinkers missen aan brood, spel en liefde? Hoe treurig was niet de vraag die een 11-jarig ventje in den biechtstoel aan den Pater deed, n.l. of hij den rijksdaalder, die hij wekelijks verdiende, wel aan zijn vader moest geven, als deze hem besteedde aan jenever! Hoevelen zijn er niet, die uit werken moeten, omdat vader of broer de verdiensten voor een goed deel opmaakt! Teekenend was ook het woord van den drankbestrijder, die zeven redenen had om niet te drinken, n.l. zijn zeven kinderen.

De Pater herinnerde verder aan de plaat van de levensverzekering, waarop een engel, voorstellende de verzekering een beschermend schild over een weduwe met haar kind houdt. Zoo zag de spreker in zijne verbeelding de Christelijke naastenliefde met het kind, terwijl de drankbestrijding de engel was die beiden beschermde.

Nu kwam ter sprake het openbare Kath. leven. Ons geloof is een heerlijk geestdriftig enthousiast geloof. Veel heeft men ons reeds ten laste gelegd, maar aan onze naastenliefde heeft nog niemand getornd. Daarin zijn wij eenig. Ziet de tempels door onze voorvaderen gebouwd. In de Reformatie werden ze bijna alle van de Katholieken afgenomen; wij hebben echter honderden nieuwe gebouwd. Moeten we nu echter ook niet zorgen dat die kerken vol blijven? Er zijn helaas maar al te velen die hun plaats in de kerk ruilen voor die in de herberg, of zoo ze misschien toch nog in de kerk komen, er niets doen (applaus.) Men praat van sociale actie. Goed; de leuze „Vereenigt U" door Paus Leo XIII aangeheven, wordt, God zij dank, overal begrepen. Wat zal het echter baten, dat men een arbeider meer laat verdienen, als hij ook meer drinkt! Wat, dat men hem korter werktijd geeft, als hij langer in de kroeg zit? Wat baten sociale cursussen, voordrachten enz., als de lust daartoe door den drank wordt weggenomen! Wat baat het, dat wij het volk trachten te verheffen, als de drank het weer omlaag trekt?

Ziedaar mijn betoog, vervolgt de spreker. Wat nu te doen? Zoo ge applaudiseeren wilt, dan dank ik U daar nu reeds voor. Ik bid en smeek U echter, op te houden met ons te bespotten en uit te lachen. Denkt ge dat we voor ons pleizier ons binden? Wij waren ook liever vrij! Wij zouden ook wel matig zijn! Onze eenige drijfveer is echter de naastenliefde. Weet ge wat ik belachelijk vindt? Dat men over drankbestrijding spreekt zonder haar te kennen; dat men 's morgens wel water mag drinken om den nadorst van den vorigen avond te verdrijven, maar 's avonds geen water mag drinken om 'smorgens geen nadorst te hebben! Vrijheid, blijheid! Maar die is er alleen voor den waarlijk matige. We winnen echter reeds veld. We tellen reeds

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

27)

„En de bezweringen van morgen?"

„Bah, gij zult den satan dezen avond niet oproepen.

„En ben je nu niet bang voor den slechten naam, dien onze tegenwoordigheid aan de herberg kan geven?"

„Jullie zijt geen duivels, al ziet ge er zwak uit; de vrouwen zingen zeer goed zelfs; en de kinderen zullen misschien Christenen worden".

„Goed dan", zeide de vreemdeling, „ziehier drie dukaten voor het souper, den nacht en het verblijf van morgen; toon uw eerbied voor onzen meester".

De herbergier ging naar de keuken om op alles nauwlettend toe te zien.

Zanka naderde den vreemdeling.

„Is het waar, wat gij gezegd hebt?"

„Volstrekt niet; ik heb u een dienst willen bewijzen, dat is alles".

„Dank je", zeide Zanka, „wij zullen je het geld later teruggeven, maar de diensten worden betaald; wat vraagt gij er voor?"

„Heel weinig", antwoordde de reiziger.

„Maar toch".

„Ik ben te gering van geboorte om op het feest genoodigd te worden; toch zou ik gaarne morgen het concert op de Senne willen bijwonen".

„Niets gemakkelijker", antwoordde Zanka; „gij zult met ons gaan".

„Maar ik heb nog twee broers".

„Dat is niets. Drie van onze gezellen zijn verleden jaar gestorven en hunne kleeren zullen u wel passen. Overigens zullen wij u tamboerijnen geven; dat is nu een instrument, dat iedereen kan bespelen".

Bavo verscheen weer.

„Het bier is getapt, het eten is al klaar", zeide hij.

De mannen gingen snel aan tafel; de vrouwen zetten haar vreemd gezang voort: zij mochten slechts na de mannen eten.

Toevallig was Hugo van der Goes, die juist van zijn bezoek van het Roode Klooster terugkeerde, van een en ander getuige geweest.

„Hemling", zeide hij tot zijn makker, „hebt gij de vier reizigers opgemerkt, die bij meester Bavo zijn binnengegaan?"

„Ik zag ze", zeide de artist.

„Drie zijn Zigeuners", voegde Hugo er bij, maar de vierde..."

„Wel, die was Rubbes!"

„Ik weet niet, waarom de tegenwoordigheid van dien man te Brussel mij zoo beangstigt".

„Och, hij zal toevallig hier zijn!"

„Indien ik belast was met het politietoezicht der stad..."

„Nu, wat zoudt gij dan doen?"

„Ik zou bevel geven om hem te arresteeren".

„Dat zou misschien niet kunnen; er zou bovendien een beter middel zijn om te vernemen, wat wij willen weten".

„Welk?"

„Indien wij meester Rubbes zelven eens ondervroegen?"

„Jawel, denk je, dat hij ons zou antwoorden?"

„Maar uit zijn houding zouden wij genoeg kunnen afleiden".

„Jij hebt gelijk, Hemling! Maar we moeten eerst in 't oog houden om Rubbes alleen te spreken te krijgen".

„Hoe zul je dat aanleggen?"

„Jij zult zien".

Van der Goes ging naar den draagstoel van zijn vrouw.

„Alena", zeide hij, „van die Zigeuners daar zou ik gaarne een schets willen nemen. Indien jij het goedvindt, blijf ik hier een uurtje met Hemling, terwijl gij rustig naar huis gaat, waar onze kleine engel je wacht".

„Hugo", vroeg Alena, „kun je deze vrouwen niet in het atelier laten komen?"

„Neen, de omgeving is hier veel schilderachtiger".

„Doe zoo gij wilt, Hugo", antwoordde Alena; „vergeet echter niet, dat ik je met ongeduld wacht".

„Binnen twee uren ben ik weer bij je".

Alena glimlachte. Van der Goes gaf bevel en de draagstoel zette zich in beweging.

Zonder een der bedienden van de herberg te roepen, zetten zich de twee artisten op een grooten steen neer en namen uit hun tasschen papier en potlood, die zij altijd bij zich hadden en begonnen de groep Zigeuners te schetsen.

Deze merkten de artisten op: over haar gebronsd gelaat vloog een glimlach en zonder haar dansen te staken, wierpen zij haar tamboerijnen weg en vingen een harer eigenaardige gezangen aan.

„Wij hebben hier een geschikte plaats gevonden om een oog te houden op deze herberg", zeide Hugo; „indien Rubbes er uit komt, zal hij verplicht zijn, ons voorbij te gaan; indien hij binnen blijft, zullen wij wel een middel vinden om hem te doen bespieden".

„Maar", zeide Hemling, „als straks de zon ondergaat?..."

„Bah", zeide Hugo, „waarom zouden wij niet bij meester Bavo kunnen soupeeren?"

Zooals Hemling voorzien had, ging de dag voorbij, zonder dat de mannen hun maaltijd geëindigd hadden.

De twee vrienden sloegen hun teekenboeken dicht, de zigeuner-vrouwen, vermoeid van het dansen, begonnen te bemerken, dat de kinderen veel leven maakten en gingen de groote zaal in.

De artisten traden eveneens de herberg binnen, sloegen met den knop van den degen, die aan hun zijde hing op de tafel en bestelden een souper.

Aanstonds zagen zij, dat Rubbes niet aanwezig was.

„Zouden we ons vergist hebben?" vroeg Hemling.

„Ik geloof het niet", antwoordde Van der Goes; „een man van zijn gehalte is niet licht met een ander te verwisselen".

Maar indien zij zich al niet vergist hadden, moest Hugo voor het minst toegeven, dat hun hoop, om den smid terug te vinden, verijdeld was, want hij bemerkte spoedig, dat het huis een tweeden uitgang had en Rubbes het reeds lang verlaten had.

Zij wilden nu beproeven, de Zigeuners aan het praten te krijgen, maar dezen schenen volstrekt niet geneigd om zich te laten uithooren en zich bij hun rijke buren aan te sluiten, die zij integendeel met wantrouwen gadesloegen.

Hugo richtte zich tot de jongste der zigeunermeisjes.

„Wil je morgen een ducaat verdienen?" vroeg hij haar.

„Natuurlijk, ik wil altijd een dukaat verdienen. Moet ik uw horoskoop trekken, of uit de lijnen van uw hand uw toekomst lezen?"

„Neen", antwoordde Hugo.

„Wilt gij je dan op een vijand wreken of een jong meisje trouwen?"

„Ik heb de beste der vrouwen, en ik ken geen vijanden", antwoordde Hugo.

„Maar wat wilt ge dan, in 's hemelsnaam?"

„Dat jij en je vriendinnen morgen in mijn atelier komen; indien één dukaat u niet genoeg is..."

„Het loon zou op een anderen dag voldoende zijn", antwoordde het zigeunermeisje; „maar morgen hebben we geen tijd, want dan moeten we op het feest van den hertog dansen en zingen".

„Zoo", antwoordde Hugo verrast, „en wie heeft u daartoe uitgenoodigd?"

„De graaf Van Groothuyzen", antwoordde het jonge meisje.

„En indien gij er aan twijfelt", antwoordde Zanka, op een weinig aanmoedigende wijze opstaande, „kunt gij u er morgen van verzekeren".

„Ik geloof toch, dat men u bedriegt".

„Wilt ge een bewijs, dat de graaf van Groothuyzen ons ontboden heeft?"

„Ja", antwoordde Hugo.

„Wel, kijk, we hebben reeds ons geld ontvangen".

„Betaald door den graaf Van Groothuyzen?"

„Ten minste door een man, die namens hem kwam".

„En heeft die bode van den graaf u het geld overhandigd?"

„Hij ging juist heen, toen gij binnenkwaamt".

„Als alles zoo is, dan heb je gelijk. Goed geluk, kameraden, ik zal u morgen met genoegen hooren".

Hemling en Hugo stonden op en verlieten de herberg. Zij sprongen op hun paarden en reden weg.

„Meer dan ooit", zei Hugo, „wantrouw ik die kerels".

„Maar", gaf Hemling ten antwoord, „het zou niet voor het eerst zijn, dat Zigeuners op een hoffeest spelen".

„Dat weet ik, maar niemand zal mij uit het hoofd kunnen praten, dat Rub-

82000 R. K. drankbestrijders (applaus). De ideeën beginnen te veranderen ; in 40 jaar wordt er de helft minder alcohol gedronken. Iedereen kan onze beweging steunen, van den burgemeester tot den kraanenpoetser toe. Een mensch is maar een druppel ; goed, maar zonder druppel geen regen, zonder regen geen vruchtbaarheid.

Mogen deze woorden de oude leden sterken. Mannen, broeders, zoo vervolgt de Pater, ik ben er zeker van dat ge eens hier boven uw belofte van onthouding zult kunnen inwisselen. Wij doen zooveel kwaad in ons leven ; laten we ook wat goeds doen. Wie een andere ziel redt, redt licht zich zelf. En laat ik nu alles nog eens samenvatten in mijn laatste beeld : Ik zag laatst een spotplaat ; aan de eene zijde stond de Czaar van Rusland op een platform ; het Russische volk lag er voor in aanbidding neergeknield. Daaronder stond : Door den wil van God. Aan de andere zijde stond het volk er op, terwijl de Czaar er afgesmeten was; daar onder stond : Door den wil van het volk. Met verwerping van de anarchistische bedoeling neem ik het beeld over. Ik zie dan in de toekomst het Nederl. volk op het platform, koning alcohol er af gesmeten en als onderschrift : „Door den wil van God !"

Raadsvergadering te OIRSCHOT.

Verslag der raadsvergadering, gehouden te Oirschot, op 9 December, 's morgens half elf.

Tegenwoordig alle leden.

De Voorzitter verzoekt den Secretaris voorlezing der notulen van 11 October, die onveranderd worden goedgekeurd.

* * *

Benoeming onderwijzer aan de school in Straten, hoofd de heer P. v. Heeswijk.

Voorz. — Oorspronkelijk waren er 8 sollicitanten ; daarvan zijn er door den schoolopziener, in overleg met B. en W., drie op de voordracht geplaatst en wel : P. A. v. d. Broek, J. A. de Vries en T. J. S. Vinken. Van deze drie heeft nummer één, de heer v. d. Broek, zijn stukken terug gevraagd en wil bijgevolg niet in aanmerking komen om benoemd te worden. Het hoofd der school recommandeert nu den heer de Vries aan, als een uitstekend onderwijzer, die hem in zijn school zeer geschikt voorkomt. Volgens informatie voldoet de onderwijzer Vinken ook zeer goed.

Wij zullen tot stemmen overgaan.

Benoemd wordt met 7 tegen 4 stemmen de heer Vinken.

* * *

Ontslag-aanvrage van den onderwijzer J. P. v. Rooij, aan de school te Straten.

Voorz. — Hoe denken de heeren daarover ?

Verschillende leden antwoorden: Daar kunnen wij niets aan doen.

Voorz. — Jawel, maar wij staan, nu Vinken aan die school benoemd is, voor een moeilijk geval. Vinken zal niet aanstonds in dienst kunnen treden, hij moet eerst zijn ontslag ook aanvragen en eer hij dan hier in dienst treedt, zal er heel wat tijd over heengaan.

Was de Vries benoemd, dan konden wij v. Rooij onmiddellijk zijn ontslag geven, omdat de Vries aanstonds in dienst kan treden.

Ik zou nu den uitersten tijd nemen om het ontslag te verleenen, dat is 6 weken na de aanvraag. De aanvraag dateert van 1 December, dus wij zouden den heer v. Rooij tegen half Januari ontslag kunnen verleenen.

v. Baar. — Ik ben er voor het ontslag tegen 1 Januari te verleenen ; door hem langer te houden zullen wij er niet veel aan hebben.

Voorz. — Het is een bijzonder goed onderwijzer. Ik mis hem noode ; hij zal zijn plicht wel blijven doen. Er is echter niets tegen hem tegen 1 Januari eervol ontslag te verleenen.

Wordt goedgevonden.

* * *

Voorpoting.

Voorz. — De commissie belast met het onderzoek van de aanvragen om de voorpoting, adviseert aan de aanvragers toestemming te verleenen, volgens gewone condities.

* * *

Pensioensbijdragen gemeente-ambtenaren.

Voorz. — De onkosten voor dit pensioen moet de gemeente betalen. Deze kan echter op de ambtebaren verhalen 3 % van de inkoopsom, van de premie voor eigen pensioen ook 3 % en voor weduwen- en weezenpensioen 5 %.

Ik stel voor de behandeling hiervan aan te houden tot de volgende vergadering.

* * *

Overdracht Toren.

Voorz. — Ik stel voor om ook dit punt aan te houden tot de volgende vergadering.

Dit wordt goedgevonden, en de openbare vergadering wordt gesloten om over te gaan in geheime zitting, ter behandeling van het supletoir kohier van den hoofdelijken omslag en kohier hondenbelasting.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

ART. 360 INVALIDITEITSWET.

Naar het „Vad." meldt, zijn tot nu toe voor het geheele land 81.000 renten van twee gulden 's weeks door de rijksverzekeringsbank betaalbaar gesteld. De kosten zullen dus voor 1914 ongeveer 8½ millioen bedragen.

DE OUDERDOMSRENTE VAN PERSONEN, DIE VERMOGENSBELASTING BETALEN !

Dat zich zelfs aangeslagenen in de vermogensbelasting of daaronder behoorende hebben opgegeven, om in het genot te treden van de ouderdomsrente en een bewijs van toekenning dier rente te hebben ontvangen, komt werkelijk in het ressort Dordrecht voor.

Aan de Dordt. Ct. is een 3-tal gevallen van dien aard bekend : een gepensioneerde, een boer, die een paar weken geleden voor f 12.000 aan paarden gekocht had en een juffrouw, die het lastig vond, zelf de uitkeering in ontvangst te komen nemen en vroeg of zij haar dienstmeisje mocht zenden !

EXAMEN POSTERIJEN.

De directeur-generaal der posterijen en telegrafie brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in Augustus 1914 een vergelijkend examen zal plaats hebben voor de betrekking van surnumerair der posterijen en telegrafie.

Nadere bijzonderheden bevat Staatscourant 288.

WIELRIJDERS LICHTING 1914.

De Minister van Oorlog heeft bepaald dat bij de compagnieën Wielrijders zullen worden ingedeeld in de eerste plaats zij, die lid zijn van het Vrijwillig Militair Motorrijderskorps en van degenen, die goed kunnen wielrijden en 1.65 M. lang zijn, komen verder het eerst in aanmerking, die bedrevenheid bezitten als chauffeur, motorwielrijder of rijwielhersteller, terwijl de provinciale-adjudant er zoo mogelijk bij moet indeelen de voorgeoefenden volgens art. 70 Militiewet.

SINT NICOLAAS OP HET LOO.

St. Nicolaas heeft Zaterdag ook een bezoek gebracht aan de Koninklijke Familie. Terwijl het vorstelijk gezin zich te ongeveer 11 uur in het Chalet van de Prinses in het Koninklijk Park bevond, kwam plotseling de goede Sint in de verte op zijn schimmel aanrijden. Met eerbied wachtte het Prinsesje zijne komst af en begroette hem vriendelijk, waarna zij hem heel lief een versje toezong. Hierin beloofde zij ook het volgend jaar weer heel zoet te zullen zijn. Opgetogen aanvaardde zij nu de prachtige geschenken, die St. Nicolaas voor haar had meegebracht.

GRATIFICATIE AAN HET PERSONEEL DER STAATSSPOOR.

Zooals indertijd bij de viering van het 50-jarig jubileum van de S.S. bekend gemaakt is, zal aan het personeel dier Maatschappij, dat 25 jaar bij haar in dienst is, eene extra-gratificatie worden toegekend. Deze zal bestaan in dertig dagen extra-salaris, waarvan de uitkeering in de tweede helft dezer maand zal plaats hebben.

SPOORWEG ROERMOND—KESSENICH.

Een wetsontwerp is ingediend ter verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Roermond naar de Belgische grens in de richting van Kessenich.

INVAL IN EEN SPEELHOL.

De politie te Amsterdam heeft Zaterdagnacht een inval gedaan in perceel 55 van de Jan Steenstraat aldaar, waarin een speelhol gevestigd was. Er waren nl. aan het politiebureau Stadhouderskade klachten gekomen van personen, die, zooals zij zeiden, door valsch gedobbel, zeer aanzienlijke bedragen hadden verloren. Zoo schijnt het, dat dobbelsteenen gebruikt werden, die van onderen met lood waren gevuld, zoodat de zijde, met een laag aantal oogen steeds boven kwam. De politie heeft aan den achterkant van het huis eenige ruiten moeten inslaan om zich toegang te verschaffen. Intusschen hadden eenige bezoekers de vlucht kunnen nemen, doch anderen werden genoodzaakt mede te gaan naar het bureau. O.a. twee mannen en een vrouw, die vermoedelijk de ondernemers waren. Kaarten en dobbelsteenen werden in beslag genomen.

ELECTRISCHE VOORZIENING.

De Nijmeegsche gemeenteraad heeft aan B. en W. een crediet van f 400.000 toegestaan, teneinde kabels te leggen naar de naburige dorpen, om deze van electriciteit van uit Nijmegen te kunnen voorzien.

EEN OUD, MAAR GEVAARLIJK MIDDEL.

Bij het reinigen van karnvaten, kreeg de wed. S. te Waspik, een wondje aan den arm. Om dit spoediger te doen heelen, werd er fluks een papiertje van een tabaksbuil opgelegd. Weldra zwol de arm op en moest de dokter gehaald worden. Deze constateerde zeer ernstige bloedvergiftiging.

ONDERWIJZERSSALARISSEN.

Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen 30 adressen, houdende verzoek om verbetering van de salarissen der onderwijzers.

ONDEUGDELIJKE WORST ?

De geheele familie D. Maurits in de afdeeling Randburg onder Reeuwijk, uit 10 personen bestaande, is Maandagmorgen ongesteld geworden.

De ziekte openbaarde zich in pijn in den buik, diarrhee en brakingen.

Dr. Tak uit Boskoop, verleende geneeskundige hulp.

Aan het licht kwam, dat de familie Zondagmorgen bij het ontbijt worst had gegeten, afkomstig van een door de familie geslacht schijnbaar gezond varken, door welke worst evenwel, in opdracht van de familie, door een slager, vier halve K.G. rundvleesch moest worden gemalen, wat ook is geschied.

De oorzaak der ziekte wordt nu gezocht in het gebruik van deze worst, (bij het middagmaal en ook bij het avondmaal hadden verschillende andere, niet tot het gezin behoorende, personen meegegeten van het vleesch, enz. van het varken, welke personen niet ongesteld zijn geworden).

De in militiedienst zijnde zoon van Maurits, in garnizoen te Delft, had Zondagmorgen ook meegegeten van de worst en Dinsdag gevoelde hij zich eveneens onwel. Onder dezelfde verschijnselen is hij in het militaire hospitaal aldaar opgenomen.

Dr. Tak zal de worst en ook het spek van het varken en uitwerpselen der ongestelden scheikundig doen onderzoeken.

NAAR AMERIKA !

Wat het zeggen wil, op goed geluk naar Amerika te gaan.

Nog niet zoo heel lang geleden vertrok een jongmensch, oud-Dordtenaar, naar Amerika. Niet met een „dol" hoofd, maar enkel en alleen, om zijn best doende, zich wat op te werken. Hij had goed onderwijs genoten, correspondeerde in de drie moderne talen, wist wat van de boekhouding en met een weinigje geld, toog hij naar het land van belofte. Te New-York aangekomen vond hij niet dadelijk wat hij zocht en zoo was het kleine bedrag spoedig verteerd.

Om niet van gebrek om te komen, ging hij, al spelende op een dwarsfluit, door de straten der groote stad, en verdiende daarmede tenminste iets. Daarna koos hij het nederige beroep van straatveger om vervolgens bij een boer terecht te komen. Het werken op het land ging hem niet te best af en zoo kwam hij na eenigen tijd in een hotel als „bordenwasscher" en bracht het zoover, dat hij het verheven ambt van „bijkok" kreeg. Door een puur toeval werd hij makelaar in huizen en toen hem dit niet meer genoeg opleverde, kwam hij zoowaar terecht op een kantoor als boekhouder. Nu gaat het hem goed en verdient hij ruim zijn brood.

Door lijden tot verblijden !

DE BLIKSEM.

Donderdagavond om 7 uur ongeveer werd de spits van den toren der R. K. kerk te Loenen, op de Veluwe, door den bliksem getroffen. De hierdoor ontstane brand werd reeds in den aanvang door de bewoners van 't dorp geblusscht, waardoor de aangerichte schade betrekkelijk niet groot is.

FRIESCH FOKVEE NAAR ZUID-AFRIKA.

Dat het Friesch fokvee meer en meer ingang vindt in Zuid-Afrika — schrijft de te Pretoria verschijnende Spectator — blijkt wel hieruit, dat sedert de laatste drie maanden, nu Nederland weer vrij is van mond- en klauwzeer en dus weer vee mag uitvoeren, niet minder dan drie groote zendingen naar Zuid-Afrika werden verscheept.

De eerste zending, die reeds landde, bestond uit 118 stuks vee. De tweede zending per stoomschip „Colmas", van Rotterdam einde September vertrokken, bestond uit 103 stuks Friesch stamboekvee, terwijl op 10 October een derde zending van 140 stuks werd verscheept. Buitendien vonden nog verscheidene kleinere zendingen vee haar weg naar Zuid-Afrika.

EEN ARME MET GELD.

Te Zuilichem is dezer dagen de armlastige Chr. B. overleden. Onder een tegel verborgen vond men in zijn woning f 213.

EEN OUDE OMROEPER.

De oudste ingezetene van Lemmer, de heer A. Riemersma, viert heden zijn 97en geboortedag.

De oude heer is nog zeer kras en heeft nog bijna het volle gebruik van al zijn zintuigen, hij is reeds 48 jaar dorpsomroeper en dagelijks hoort men zijn nog vrij heldere stem langs de straten.

Als touwslager werkt hij sedert 86 jaar, waarvan de laatste 48 jaar als patroon, in een lijnbaan, waarin hij als leerlino is begonnen.

GEVECHT MET STROOPERS.

Terwijl de onbezoldigde rijksveldwachters tevens jachtopzieners, Van Vossen en De Wit, beiden van St. Annaland Zondagnacht op surveillance waren, bespeurden zij personen, bezig met een lichtbak jacht op wild te maken.

Zij wisten de 3 mannen tot op enkele meters afstands te naderen. Toen echter werden zij opgemerkt en kozen de jagers het hazenpad, doch tegelijk wendde de geweerdrager zich om en loste een schot, waardoor de jachtopziener v. Vossen aan de hand getroffen werd en ook zijn jaspand doorgeschoten werd.

Ook door een der jachtopzieners werd daarop een schot gelost.

Een der vluchtenden liet zich toen in een greppel vallen en werd door de jachtopzieners gevangen genomen.

De gevangene verklaarde een jongeling uit St. Maartensdijk te zijn. In verband met deze verklaring en uit verdere herkenning werd des morgens te St. Maartensdijk gearresteerd en gevankelijk naar Zierikzee gebracht een 19-jarige jongeling J. S. onder verdenking het schot te hebben gelost op de jachtopzieners.

WATERVLIEGTUIG.

De Hollandsche vlieger Van Meel heeft Zaterdag te Tiel geslaagde proeven genomen met zijn watervliegtuig. Hij zal er van de week ook nog mee vliegen en denkt over een vlucht Tiel —Nijmegen—Rotterdam.

LASTIGE DUITSCHERS.

Den laatsten tijd zijn er te Culemborg nu en dan kleine ordeverstoringen voorgekomen, verwekt door Duitsche arbeiders, werkzaam aan de versterking van de spoorbrug aldaar. Ook Zondagavond verwekten eenige Duitsche arbeiders, onder invloed van sterkedrank, weer ordeverstoringen. De politie hield één hunner aan en bracht hem naar het politiebureau.

Deze arrestant is later door een aantal Duitsche arbeiders, die daartoe het politiebureau binnendrongen, ontzet geworden, waarbij een politiebeambte werd mishandeld met een wapenstok ; hij werd daarmee zoodanig op het hoofd geslagen, dat hij bewusteloos bleef liggen. Van te voren had een andere Duitscher hem met een revolver bedreigd, die daarmede eenige schoten loste.

In den loop van den nacht heeft de politie drie Duitschers, onder wie de man met de revolver, gearresteerd.

De mishandeling van den politieman bleek bij medisch onderzoek niet van ernstigen aard te zijn.

EEN VERSTOKTE SMOKKELAARSTER.

Te Dinxperlo hielden de Rijksambtenaren zekere wed. A. wegens smokkelarij van jenever aan.

's Avonds werd dezelfde vrouw weer door de ambtenaren opgemerkt, terwijl zij opnieuw jenever wilde smokkelen. Geen weg wetende met de Duitsche jenever dronk zij deze op Pruisisch gebied uit. Op Hollandsch gebied gekomen, moest de vrouw wegens erge dronkenschap in arrest worden genomen.

UIT HET RAAM DOODGEVALLEN.

Het gezin van den heer A., hoofd der M.U.L.O.-school te Maassluis, werd Zaterdagmorgen, volgens de „Tel.", plotseling in diepen rouw gedompeld. 's Morgens om 8 uur werd er gebeld. Mevrouw A. wilde even kijken, wie er was en boog zich boven uit een dakraam, daarbij steunende op de dakgoot. Plotseling brak deze af en mevrouw A. viel naar beneden op straat. Zij was terstond een lijk.

EEN RATTENPLAAG.

Te Dalen (Drente) is een big van een landbouwer door ratten doodgebeten en half opgevreten.

Bij een anderen ingezetene werden in één nacht 42 kuikens doodgebeten.

De man — hoenderfokker en klompenmaker — brengt nu 's avonds zijn overige kuikens in kisten naar het woonvertrek en zet ze daar voor zijn bed neer. Dat is het eenige veilige plekje in heel zijn huis.

België.

TREIN ONTSPOORD.

Bij Chenée is een trein van Luik naar Verviers ontspoord. Twee rijtuigen zijn omgevallen ; er zijn 30 gewonden.

Duitschland.

DE KWESTIE ZABERN.

De hevige opgewondenheid over de kwestie Zabern is nu voor een groot gedeelte bedaard. De Regeering heeft door den terugtocht te nemen de wijste partij gekozen ; de hooghartige houding van den Rijkskanselier en den Minister van Oorlog is echter sinds de eindbeslissing van Keizer Wilhelm, heel wat gedaald.

De keizer op wien aller oogen gevestigd waren om te zien, welken indruk de motie van wantrouwen in den Rijksdag op hem had gemaakt, heeft na de besprekingen in Donauschingen een beslissing genomen.

Hij bepaalde, dat het garnizoen van Zabern voorloopig naar de exercitieterreinen te Hagenau zal worden gezonden en dat de behandeling der Zaberner zaken vóór den Krijgsraad zal bespoedigd worden. Deze bepaling is zonder twijfel voor de militairen als een straf te beschouwen. Men is zeer verlangend om te vernemen, hoe het nu met de arme recruten zal afloopen, die, onervaren als zij zijn, zich aan een zoo licht vergeeflijke fout tegen de discipline hebben schuldig gemaakt, door hun grieven buiten de kazerne bekend te maken.

De keizer gaat naar Stuttgart en de Rijkskanselier keert naar Berlijn terug.

In den Rijksdag maakte de onderstaatssecretaris Wahnstaffe de leiders der partijgroepen bekend met de maatregelen, die de keizer heeft genomen.

Officieus wordt gemeld, dat de Rijkskanselier niet bij den keizer was ontboden, doch uit eigen beweging naar Donauschingen gegaan is.

Von Wedel, de stadhouder van het Rijksland, en generaal v. Deimling, de militaire gouverneur van Straatsburg, die inzake Zabern overhoop heetten te liggen, zijn samen in één rijtuig uit Donaueschingen naar Straatsburg teruggekeerd.

De Kölnische oordeelt, dat de keizer het vertrouwen, dat in hem gesteld is ten volle gerechtvaardigd heeft, Het blad betreurt, dat de keizer niet te Berlijn was, en dat de beslissing niet twee dagen vroeger is gekomen.

Zaterdagmiddag om vijf uur heeft, onder regenbuien en stormwind de uittocht plaats gehad van het beruchtgeworden 99ste uit zijn garnizoenstad Zabern. Talrijke menschen woonden de haast historische „plechtigheid" in de straten en op het station bij en konden zien, hoe de groote sabelman, luitenant Freiherr von Forstner, de man, die het grootste deel van de Zabern-crisis op zijn geweten heeft, niet zooals zijn wapenmakkers den helm droeg, maar een muts, daar hij zich sedert enkele dagen ziek had doen verklaren.

Wat men eerder even goed had kunnen bereiken, door luitenant v. Forstner bijtijds op verlof te sturen, is nu verkregen door de wegzending van het heele garnizoen uit Zabern. Men wilde den luitenant niet verwijderen, om niet den schijn te wekken, dat men voor de verontwaardiging onder de burgerij zwichtte ; maar nu is een veel omvangrijker maatregel noodig geweest, om de verontwaardiging van den Duitschen Rijksdag eenigszins tot bedaren te brengen. Wel is dadelijk officieus verklaard, dat hier geen sprake kan zijn van een bestraffing van het garnizoen, maar slechts van een voorzorgsmaatregel tot verhoeding van nieuwe onaangename voorvallen. Dit neemt echter niet weg, dat er aan de militaire dictatuur te Zabern een einde is gekomen en dat het grootste gedeelte van het garnizoen toch het gevoel moet hebben, dat het bij wijze van straf naar het kamp is gezonden.

MIJNONGELUK.

Vrijdagnacht om 3 uur, is door mijngasontploffing brand uitgebroken in een 200 meter diepe schacht van de Emmamijn. Dertien personen zijn gedood en drie worden vermist.

Frankrijk.

NIEUW MINISTERIE.

Frankrijk heeft weer een nieuwe Regeering. Na veel moeite is het den heer Doumerque gelukt het volgende Ministerie samen te stellen :

Doumerque, minister-president en buitenlandsche zaken ; René Renoult, binnenlandsche zaken ; Bienvenu Martin, justitie ; Caillaux, finantiën ; Meunier, arbeid ; Noulens, oorleg ; Monis, marine ; Viviani, onderwijs ; Malvy, openbare werken ; Fernand David, handel ; Reynauld, landbouw ; Lebrun, koloniën.

Péret wordt onder-minister van binnenlandsche zaken ; Maginot van oorlog ; Ajam, van koophandel. Het onderministerschap van finantiën vervalt.

DE ZIEKENZUSTERS.

De Parijsche gemeenteraad heeft j.l. Maandag, naar de „N.R. Ct." meldt, met 39 tegen 37 stemmen een verzoek om de ziekenzusters weer in de stedelijke ziekenhuizen toe te laten, verworpen.

Een voorstel-Galli, om particuliere ziekenhuizen, waar zusters in dienst zijn, voor subsidie van gemeentewege in aanmerking te doen komen, werd na zeer heftige debatten, met 41 tegen 35 stemmen aangenomen.

Tijdens de bespreking werden de raadsleden Michaux (socialist) en Robaglia, handgemeen.

Michaux heeft voldoening in een tweegevecht geëischt.

Engeland.

AL MAAR STAKING !

In de Engelsche arbeiderswereld verwacht men deze week zeer belangrijke beslissingen.

Dinsdag vergaderde de Nationale Arbeidsraad, om te bespreken, welke houding de Engelsche vakvereenigingen zullen aannemen tegenover de Dublinsche uitsluiting.

Woensdag en Donderdag zullen de mijnwerkers een nieuwe agitatie beginnen voor loonsverhooging, waaruit mogelijk een nieuwe nationale staking zal volgen.

En op Vrijdag en Zaterdag zullen de post- en telegraafbeambten bepalen, of zij al dan niet het werk zullen neerleggen.

Italië.

KARDINAAL OREGLIA.

Zaterdag 6 December, is te Rome in den ouderdom van 85 jaren, overleden, Zijne Eminentie Kardinaal-Bisschop Aloysius Oreglia di Santo Stefano, bisschop van Ostia en Velletri en deken van het H. College der Kardinalen.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 10 Dec. 1913.

— Zondag na de hoogmis bracht Boxtelsch Harmonie aan haar secretaris, den heer Th. v. d. Meijden, vanwege zijn huwelijksfeest een serenade.

ROOMSCHE CULTUUR.

Het Bestuur van bovengenoemde vereeniging brengt het volgende ter algemeene kennis :

Op Donderdag 11 December a.s., 's avonds om 8 uur, zal weder eene algemeene Bijeenkomst worden gehouden in de zaal van Mej. de Wed. Merks, bij 't Station alhier.

Als onderwerp voor dezen avond is gekozen de Pers, en wel in 't bijzonder de Dagbladpers.

Het onderwerp zal worden behandeld in drie gedeelten :

Na de opening der vergadering door den Voorzitter, krijgen we achtereenvolgens eene korte inleiding door een der Eerw. Heeren Geestelijken uit de Parochie van het H. Hart alhier, en eindelijk een slotwoord van den Heer Thijssen, Journalist te 's Bosch.

Hoewel men dagelijks haast kan constateeren de treurige gevolgen, — gevolgen, welke zich vertoonen in allerlei vorm : onverschilligheid op 't punt van godsdienst, lichtzinnigheid, overgang tot het socialisme, enz. enz. — blijkt nog een groot aantal katholieken niet in te zien het gevaar, verbonden aan het steunen der slechte pers, door abonnementen enz.

---

bes hier te Brussel veel goeds in den zin heeft. Ik verheugde mij gisteren bij de gedachte, tegenwoordig te zijn bij het waterfeestje, maar ik vraag mij op dit uur af, of het niet verstoord zal worden door een onverwacht voorval".

„Kom, haal je niets in je hoofd", gaf Hemling ten antwoord ; „we zullen echter meer dan ooit over den hertog waken ; wij hebben zijn dochter te Gent gered ; wij zullen hem ook wel te Brussel verdedigen".

Onderweg praatten zij nog veel over het Gentsche oproer, tot zij zich voor de woning van Van der Goes bevonden. Deze noodigde zijn vriend uit om binnen te komen, maar Hemling weigerde en beloofde alleen Hugo voor het feest te komen halen en drie schilders mee te brengen van zijn vertrouwdste vrienden, onder hun feestcostuum voldoende gewapend.

De huiselijke gezelligheid deed Hugo's opwinding eenigszins bedaren, maar toch bleef hij onder zijn sombere voorgevoelens terneergedrukt.

Wordt vervolgd.

Anderen, wel overtuigd van dat gevaar, begrijpen weer niet, dat alleen eene negatieve daad, een negeeren van de slechte pers niet voldoende is, begrijpen niet, dat ze positief de katholieke pers moeten steunen, zooveel in hun vermogen is.

Om zooveel mogelijk de goede pers te steunen, houden wij — geheel in de lijn van het streven onzer vereeniging — de boven aangekondigde vergadering.

Alle Katholieken hebben vrijen toegang. Aangezien de ruimte tamelijk beperkt is, raden wij het publiek aan, zich tijdig van plaatsen te voorzien.

Er bestaat gelegenheid tot plaatsbespreking op den dag der vergadering in de zaal, ad 10 cent per plaats.

Men kan zich dien avond als Lid of Donateur opgeven.

Het lidmaatschap kost per jaar f 1.20 het donateurschap f 2.50. Iedereen wordt natuurlijk vrijgelaten om meer te geven!

Dames uit het gezin van een Lid of Donateur kunnen steeds worden geïntroduceerd.

ONDERSCHEIDING.

Het heeft Z. H. den Paus behaagd den heer Joh. H. Schoenmakers, ondervoorzitter van de Hanze, in het Bisdom van 's-Bosch, te begiftigen met het gouden kruis „Pro Ecclesia et Pontifice."

DE OUDERDOMSRENTE.

Wij vestigen er de aandacht op, dat degenen, wier aanvrage om een ouderdomsrente door het bestuur der Rijksverzekeringsbank is afgewezen, binnen een maand na de afwijzing, van deze beslissing in hooger beroep kunnen gaan bij den Raad van Beroep voor de Ongevallenverzekering.

VARKENSPRIJS.

Terwijl men in begin November te Nieuwkuik voor vette varkens 37 cent per pond betaalde, kan men nu geen 32 cent meer maken. De prijzen der vette kalveren en vette beesten blijven echter nog steeds bevredigend. B.C.

DOODSLAG TE HELMOND.

Gisteren kwam voor de Rechtbank te Roermond in behandeling de zaak van J. F. K., oud 19 jaar, arbeider te Helmond, beklaagd van doodslag op Th. Stienen, gepleegd te Helmond op 29 October l.l.

Er werden 4 getuigen gehoord, terwijl de heer Dr. Ledel van Helmond als deskundige voorkwam.

De beklaagde bekende volmondig en op zeer onverschillige wijze zijn misdrijf.

Het O.M. achtte het feit wettig en overtuigend bewezen, doch erkende dat er provocatie had plaats gehad, terwijl uit de verklaring van getuigen bleek, dat de dader als het ware tot zijne misdaad was uitgenoodigd.

Met het oog hierop eischte het O.M. slechts eene gevangenisstraf van 3 jaar.

BEST. In 't gesticht „Nazareth" alhier is op 63-jarigen leeftijd overleden de Eerw. Zuster Modesta, in de wereld Mej. Henrica van de Ven, van de Congregatie der Zusters van Maria en Joseph (Choorstraat 's Bosch).

St. MICHIELS-GESTEL. Onze Vincentiusvereeniging hield Maandag haar openbare jaarvergadering. Het verslag over 1912 werd uitgebracht en daaruit bleek: dat de uitgaven ruim 2300 gld. bedroegen, met een batig saldo van 82 gld.; dat het aantal werkende leden 19 is, dat der honoraire 134. Een zestigtal leden en niet-leden, waaronder geestelijken der Gestichten en der parochie — woonden deze vergadering bij.

HAAREN. Maandagavond gaf onze Fanfare „St. Gregorius" onder de keurige leiding van den bekwamen Directeur, den heer J. J. Schijvens, een concert in het café van den heer Stokkermans. Alle muzieknummers werden krachtig uitgevoerd en getuigden van degelijke studie onder flink beheer. Het publiek was ten zeerste voldaaan over het genotene, en een herhaald applaus was het welverdiend loon voor het flinke gezelschap.

SCHIJNDEL. Maandag was het juist 25 jaren geleden, dat de Weled.Z.gel. heer Dr. Koolen promoveerde. Aan bewijzen van belangstelling ontbrak het niet, de buurt was in vlaggentooi; waardevolle geschenken en bloemstukken vertolkten de gevoelens van familieleden en buren.

Na den middag brachten de harmonie „Cecilia" en de zangvereeniging „De Dageraad" verdienstelijke serenades en in eene korte, warme toespraak werden de verdiensten van den jubilaris herdacht.

Moge het den bekwamen dokter gegeven worden nog tal van jaren tot heil der lijdende menschheid werkzaam te zijn. B. C.

ST. OEDENRODE. In den nacht van Zondag op Maandag is onder deze gemeente proces-verbaal opgemaakt tegen een drietal stroopers met lichtbak, die zich in de heide in het jachtveld bevonden. De arrestatie ging met verzet gepaard.

OLLAND (gem. St. Oedenrode). De heer Hart uit Langendijk, N.-Holland, die van de gemeente St. Oedenrode in de Ollandsche heide zooveel gronden gehuurd heeft, is voornemens reeds zeer spoedig de perceelen bij gedeelten in cultuur te gaan brengen, om weiland en tuingrond te krijgen. Het plan bestaat, vooral voor het buitenland, op groote schaal groenten te gaan kweeken. De grond is er o.i. wel geschikt voor.

Het is onze vaste overtuiging, dat de Brabanters later spijt zullen hebben, dat zij de ontginning zelf niet ter hand namen. Waarom moeten dat hier steeds Hollanders en Zeeuwen doen?

TILBURG. Naar men verneemt, heeft het Z. H. Pius X behaagd onzen stadgenoot, den heer Willem Bergmans, te begiftigen met het gouden eerekruis „Pro Ecclesia et Pontificie."

Voorzeker een mooie belooning voor hem, die meer dan 60 jaren zijne diensten heeft bewezen in de parochiekerk 't Heike alhier.

— Zondagnamiddag is de sigarenfabriek van de firma Sala & Koopmans afgebrand. Voor eene aanzienlijke waarde aan tabak verbrandde. De oorzaak is onbekend. Verzekering dekt gedeeltelijk de schade. B. C.

DEN DUNGEN. Zaterdagmiddag om ruim één uur, had op het Maaslandje, grensscheiding Den Dungen, een ernstig ongeluk met doodelijken afloop plaats.

Zekere Jan Boogaards zou in gezelschap van zijn knecht, met zijn kar, bespannen met een vurig jong paard, op zijn land groen gaan halen nabij den windgraanmolen. Aldaar aangekomen schrok het paard en sloeg op hol. Boogaards bleef het dier vasthouden en geraakte onder de kar. Het karrad ging over zijn lichaam en kreunend van pijn bleef hij op den grond liggen. Inmiddels toegeschoten helpers brachten hem in de woning van den heer Corn. v. Thiel, alwaar geneeskundige hulp werd ingeroepen.

Boogaards werd daarna voorzien van de H. Sacramenten der stervenden en was om 5 ure reeds overleden.

De man stond hier bekend als een oppassend landbouwer en laat een vrouw met een jeugdig kind na.

VEGHEL. De schildersknecht v. H. reed Maandag bij ongeluk met zijn fiets tegen een paal, kwam te vallen en brak zijn been. Een ongeluk ligt op een klein plaatsje.

EERDE. Ten nadeele van J. H. alhier is ontvreemd een bedrag van f 80.— uit een lade in de kast. Allen waren buiten werkzaam, zoodat men omtrent den dief of de dieven niets kan mededeelen. De zaak is in onderzoek.

BEUGEN. — In de kerk gestorven. — Een zeer droevig geval speelde zich hier Maandagmorgen in de kerk af. Terwijl L. Basten zich voorbereidde tot de nadering van de Tafel des Heeren, werd hij door een hartverlamming getroffen en was plotseling dood. Men begrijpt de ontsteltenis van het publiek, maar nog meer die van zijn vrouw en kinderen, toen de overledene naar huis werd vervoerd.

BREDA. Zondag is van Dinteloord naar Breda gevankelijk overgebracht S. G., verdacht van het schieten op twee jachtopzieners, die hem wilden arresteeren, toen hij in den Mariapolder (Kroondomein) met den lichtbak aan 't stroopen was. Een der jachtopzieners heeft vervolgens op den strooper een schot gelost, dat hem heeft getroffen, maar toch was G. nog ontkomen.

OSS. Zaterdagmiddag was de machinist v. d. H., aan de kapokfabriek der Gebr. v. d. Bergh, bezig een kapokmolen te repareeren, toen de werkman v. E. deze in beweging bracht, om v. d. H. vol te doen stuiven met kapokvlokken. Daar v. d. H. een brandende lamp bij zich had, vatten de ronddwarrelde vlokken vlam, waardoor in minder dan geen tijd die afdeeling in brand stond. Dank zij het directe en krachtdadige optreden van eigen personeel, hetwelk met een slang van de fabriek het vuur bestreed, werd erger voorkomen en den brand in den aanvang gesmoord. Twee werklieden bekwamen aan hun gelaat brandwonden. De schuldige werd door de firma op staanden voet weggejaagd. Van een en ander werd door de politie procesverbaal opgemaakt.

MAARHEEZE. — Nog nooit een trein gezien. — Een boerenvrouwtje zou voor het eerst met het spoor naar Eindhoven rijden. Toen de trein voorreed werd haar beduidt, dat zij in zou stappen. En tot verbazing van conducteurs en verdere aanwezigen, deed zij dat op dezelfde manier als men wel eens een boerenkar heeft zien beklimmen: eerst met de eene knie en toen met de andere op de treeplank en zoo op handen, knieën en voeten waggelde zij binnen. Dat er een hoeraatje aan te pas kwam, kan men wel begrijpen.

LIESHOUT. Raadsvergadering op 5 December, 10 uur v.m.

Aanwezig alle leden.

De vergadering wordt op gebruikelijke wijze geopend; de notulen worden voorgelezen en goedgekeurd. Daarna wordt behandeld:

I. Pensioenregeling der gemeenteambtenaren.

Deze regeling is in de laatste vergadering zoo vastgesteld, dat door de gemeente 5% wordt betaald. Dit is niet goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten. In plaats van 5% zou 7% voor rekening der gemeente komen. Volgens het eerste besluit zou de gemeente moeten pl.m. 103, volgens dit laatste pl.m. 180 gulden. Burgemeester en Wethouders laten de beslissing aan den raad over, daar zij zelf niet gaarne een besluit nemen, omdat zij er zelf invallen.

Het lid Kusters vindt het onbillijk om dit geld toch op de gemeente te brengen, daar het over het algemeen lui zijn, die er met hun salaris goed kunnen komen, doch als het voor de andere, die niets hadden, alleen was, zou het anders zijn, en stelt voor het eens genomen besluit te blijven handhaven. Hieraan geven alle leden hun goedkeuring. En als het anders moet zijn, dan hebben ze er niets op tegen om het anders te doen.

II. Ingekomen de goekeuring der geldleening van f 2500.— tegen 4%.

Sluiting der vergadering.

BEEK EN DONK. Voor haar 2de uitvoering in dit seizoen heeft onze gunstig bekende Tooneelvereeniging „Kunst na Arbeid" gekozen het prachtige drama „Neo of de Martelaar der Catecomben," hetwelk zij voornemens is op te voeren op Vrijdag 26 December (tweede Kerstdag) voor de heeren en op Zondag 28 December 1913 voor de dames, nadere wijziging wegens onvoorziene omstandigheden, welke kunnen voorkomen, voorbehouden.

Er valt niet aan te twijfelen of deze vereeniging zal zich weder van hare taak weten te kwijten, zooals vorige malen en staat ons dus weder een prachtigen avond te wachten. Ook zijn wij er van overtuigd, als er sprake is, dat „Kunst na Arbeid" zal optreden, een ieder zich vast voorneemt bij deze uitvoering tegenwoordig te zijn, want het mag gezegd worden: „Kunst na Arbeid" geeft iets schoons, iets degelijks. Ook ditmaal raden wij iedereen liefhebber van tooneel aan bij deze uitvoering tegenwoordig te zijn, daar het aangekondigde stuk werkelijk iets degelijks, iets schoons te zien geeft. Wat het opvoeren van het stuk zelf betreft, dit vertrouwen wij met gerustheid aan „Kunst en Arbeid" toe.

DEURNE. Gisternamiddag brandde de kapitale boerderij, toebehoorende aan Freules de Maurissens en bewoond door de Wed. A. van Bussel op Vreekwijk totaal af.

Het vee kon nog gered worden, maar de inboedel ging grootendeels verloren.

Alhoewel gevaar dreigde voor de tegenover gelegen boerderij, van Mevr. de Wed. F. W. van den Dungen, bewoond door G. Klaassen, is deze gelukkig gespaard gebleven.

Naar we vernemen, is alles verzekerd.

Onze brandspuit schitterde natuurlijk weer door afwezigheid.

Voor liefhebbers van Land- en Tuinbouw.

DENK OM UW VRUCHTBOOMEN.

Menige lezer weet niet, dat het nu ook de tijd is voor de hoofdbemesting der vruchtboomen; velen toch wachten hiermee tot het voorjaar.

Thans evenwel, nu de boomen kaal staan en de sapstroom tot rust is gekomen, moet gezorgd worden, dat straks, in Februari reeds, als de werkzaamheid der wortels weer begint, deze de tafel gedekt vinden. Zal dit zoo zijn, dan mag men, indien het weer het toelaat, de bemesting niet langer uitstellen, daar de aan te wenden meststoffen tijd behoeven om op de plaats te komen, waar de wortels zich bevinden. Vroeger bemestte men met stalmest, indien men al mestte. Want het is nog niet zoo lang, dat meer algemeen de vruchtboom verzorgd, bemest wordt, en nog worden er menschen gevonden, die verklaren: „Dwaasheid, om een vruchtboom te bemesten, hij draagt toch maar om het andere jaar."

De meesten weten nu wel beter, maar niet allen weten nog, dat stalmest, gier, compost, beer, niet de meststoffen zijn, waarmee een vruchtboom geregeld tot een behoorlijk vruchtdragen gebracht kan worden. Vaak hoort men — en vele brieven ontvingen we in dien geest: „Ik begrijp niet, dat ik zoo weinig vruchten krijg van dien boom, hij staat midden in het vette land, is ook verbazend weelderig, en toch draagt hij niet."

Die weelderigheid getuigt dus wel van weelde, een gevolg echter van rijken stikstoftoevoer, maar waaraan niet gepaard ging een voldoende gift van minerale voedingsstoffen. En hieraan heeft de vruchtboom bizonder groote behoefte. „Spaart geen kalk of kali!" schreef reeds eenige jaren geleden Dr. J. Th. Cattie, in leven Directeur der Rijkstuinbouwschool te Wageningen, in een open brief aan de fruittelers.

In die behoefte aan mineraal voedsel kan geen bemesting met natuurlijke meststoffen voorzien, of men zou tevens een overdaad krijgen van stikstof welke den boom ziek zou maken. Nevens stalmest, enz. moet dus in ieder geval kunstmest worden aangewend. Volgens de onderzoekingen van prof. dr. Barth en Dr. Steglich heeft een vruchtboom jaarlijks per vierk. Meter beschaduwde oppervlakte noodig; 20 gram kalk, 15 gram kali, 10 gram stikstof en 5 gram phosphorzuur.

De heer Camman, Rijkstuinbouwleeraar, voor Zeeland en het W.-deel van N.-Brabant gaf als algemeene bemesting van Zeeland's proeftuin per H.A.: 300 K.G. chili, 800 K.G. super en 500 K.G. patentkali. Op één perceel, een voormaligen boomgaard, waar de appels zeer slecht groeiden, werd door hem de kaligift verhoogd tot 1000 K.G. patentkali, verdubbeld dus. De heer Camman zegt hiervan: „Deze grootere kaligift heeft prachtige resultaten gegeven, de appelstruiken, die eerst niet wilden groeien, maken thans gezonde, krachtige loten en zullen den achterstand spoedig hebben ingehaald." (Verslag 1907).

„Boomgaarden hebben dikwijls" — zegt Prof. Ritzema Bos — „gebrek aan kalk of aan kali, of aan deze beide stoffen. De kerseboom heeft onder al onze ooftboomen de grootste behoefte aan kalk; geen wonder, dat hij in de oude Zeeuwsche polders niet welig tiert, terwijl hij in de meer kalkhoudende jonge polders beter groeit en minder aan ziekten onderhevig is."

Slot volgt. C. B.

Burgerlijke Stand.

BOXTEL.

Van 30 Nov. — 6 Dec.

GEBOREN:

Joanna C., d. van W. Voets en J. C. van Kollenburg, Breukelen.

OVERLEDEN:

Martinus W. van Esch, 1 j., Lennisheuvel. — Adriana Strijb, wed. van J. J. Knoops, 59 j., Ossenpad.

D. en A.

404e Staatsloterij.

2e Klasse. — Trekking van 8 Dec.

Prijs van f 1000 No. 3940 11238 20107
„ „ „ 400 „ 188 6716 8440 15311 15444
„ „ „ 200 „ 4979
„ „ „ 100 „ 1319 5080 8475 18731 16428 18214

2e Klasse. — Trekking 9 Dec.

Prijs van f 5000 No. 7125
„ „ „ 1500 „ 16046
„ „ „ 1000 „ 4008 12874
„ „ „ 200 „ 2410 17400
„ „ „ 100 „ 7307 16202

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 9 Dec. Aanvoer 9112 K.G. Hoogste prijs f 1.57, laagste prijs f 1.46 middelprijs f 1.51.

's BOSCH, 9 Dec. Aangevoerd 14620 kilo hoogste f 1.53, laagste f 1.43 middelprijs f 1.49 per kilo.

MAASTRICHT, 9 Dec. Aangevoerd 42355 kilo, hoogste f 1.63, laagste f 1.48 middelprijs f 1.55.

Eier-Veilingen.

ROTTERDAM, 9 Dec. Aanvoer 10485 eieren. Kippeneieren f 5.70 tot f 9.00. Middenprijs f 7.71. Eendeneieren f 5.15 tot f 6.50. Ganzeneieren f 12.00 tot f 0.00. Kalkoeneieren f 00.00 tot f 0.00. Handelaarseieren f 4.85 tot 5.75. Parelhoeneieren f 0.00 tot f 0.00. Alles per 100 stuks.

's-BOSCH, 9 Dec. Aangevoerd 148 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.68 tot f 0.74; 2e kwal. f 0.62 tot f 0.68; 3e kwal. f 0.56 tot 0.62 per K.G.

Neemt een abonnement op „CENTRAAL-BRABANT."

Prijs per drie maanden 65 cents,
franco per post 75 cents.

Te koop bij inschrijving

Circa 7250 stuks

Bouw- of Mijnhout

op Stam,

te wassen staande in het bosch van den Heer W. Maessen-Timmermans, Tilburg en gelegen onder de Gemeente **Mül-Bracht** bij Kaldenkirchen, Duitschland, op 10 minuten afstands van de ladingsplaats der Kleinbahn **Kaldenkirchen-Brüggen.**

Inschrijvingsbiljetten in te dienen **van 30 November tot en met 15 December,** 's namiddags **2 ure** bij den Heer GERARD STOX te Reuver bij Venlo (Limburg) of aldaar op den dag der opening zijnde 15 December in het Café SANDERS, bij Station Reuver, alwaar de biljetten zullen geopend worden.

Aanwijzing zal geschieden door H. NIESSEN te Reuver-Kievit en door H. TRIENES te **Mül-Bracht.**

De toeslag zal bij voldoende inschrijving direct bekend gemaakt worden.

H. THEULINGS

BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

A. J. Colen-Frunt,

HANDELAAR

IN

GRANEN EN MESTSTOFFEN

GEMERT.

Noteer heden vrijblijvend

Contant.

Puike Bakrog	f 6.25
Laplata Mais	- 7.25
Gerst	- 7.50
Boekweit	- 11.00
Tarwebloem	- 12.00
Patentbloem	- 14.00
Eigengebuilde Roggebloem	- 10.50

A. VAN HEESSEL,

BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

Steom-Biljartfabriek

A. P. C. Roodhaert, Tilburg.

Levert onder strengste keur BILJARTS van de nieuwste modellen, in vele houtsoorten. Gemakkelijke betaling. — Volledige garantie.

Vraagt teekeningen en prijsopgave.

DE VROUW IN 1913

DRINKT ALLEEN

VAN HOUTEN'S RONA CACAO

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Deze bekende pastoor is vol lof over de ABDIJSIROOP

De Eerwaarde Heer Pastoor GUÉRIN.

Lijders aan asthma, borst-, keel- of longaandoeningen, leest de getuigenis van dezen geestelijke; neemt den raad ter harte, welke deze man van vertrouwen U allen geeft: gebruikt de **Abdijsiroop**, en Uw asthma, borst,- keel- of longaandoening, zal weldra grondig en blijvend genezen zijn.

De eerwaarde heer Elie Guérin, kanunnik van Satrou, en pastoor van Cheneché (Frankrijk), schrijft ons:

„Ik ben zeer gelukkig de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, te hebben leeren kennen, omdat ik hieraan mijn gezondheid dank. Ik leed aan eene chronische bronchitis, waarvoor geen enkel middel wilde helpen. De slijm zat mij zeer vast op de borst, mijn keel was opgezwollen en ik werd gekweld door een pijnlijk hoesten. Gelukkig raadde men mij de Abdijsiroop aan, welke ik voor mijn lijden aanwendde. Het resultaat was verrassend. De slijm kwam gemakkelijk los, mijn keel genas en het hoesten verminderde gaandeweg. Na eenige flacons Abdijsiroop,gebruikt te hebben was ik totaal genezen. Sindsdien raad ik de Abdijsiroop iedereen aan bij chronische bronchitis, den hardnekkigsten hoest en alle borst- en longaandoeningen en steeds met verrassend resultaat. Ik ben verrukt over de wonderbare geneeskracht van de Abdijsiroop en geef U gaarne het recht mijn verklaring met mijn portret af te drukken."

Hoest gij, niest gij, kucht gij, loopt Uw neus, gebruik dan onmiddellijk de **Abdijsiroop** Klooster Sancta Paulo. Morgen reeds kunt gij genezen zijn. Indien gij de Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo niet gebruikt, kunt gij morgen reeds aangetast zijn door een bronchitis, influenza of tering, welke alle met een lichten kuch beginnen. De Abdijsiroop Klooster Sancta Paulo, doodt de ziektekiemen, zuivert en versterkt borst- en longen en is een krachtig geneesmiddel voor asthma, influenza, bronchitis, kink- en slijmhoest en alle borst-, keel- en longaandoeningen. Voorkomt de tering.

Prijs per flacon van 280 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, en van 1000 gram f 3.50. Eischt rooden band met handteekening van den Gen. Agent L. I. Akker, Rotterdam. Verkrijgbaar bij de bekende wederverkoopers alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. BATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers

---

Bij R. de Haas-Selhorst

BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op. de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

PEINTURE „SUPERBE".

Kunst-inrichting der Ligue des Peintres français à Paris.

In Olieverf geschilderde Portretten.

Sprekende gelijkenis. — Keurige afwerking.
Onvergankelijk. — Uiterst lage prijzen.

Uitstekend geschikt voor Verjaardag, St. Nicolaas, Bruiloft, Sterfgeval, Vertrek, etc.

Ondergeteekende stelt zich gaarne ten dienste, een ieder, op verzoek, met meerdere portretten, persoonlijk te komen bezoeken, terwijl een ieder beleefd wordt uitgenoodigd bij hem aan huis eene collectie portretten te komen bezichtigen. Noch persoonlijk bezoek, noch bezichtiging bij hem aan huis geeft aanleiding tot eenige verplichting.

PRIJSCOURANT OP AANVRAAG GRATIS.

Vertegenwoordiger voor Holland:

A. J. S. A. van der Putten,

Veestraat A 53, Tel. Int. No. 213, HELMOND.

No. 100 ZATERDAG 13 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN:

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*.

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Die zich vóór 1 Januari op Centraal-Brabant abonneeren, ontvangen de tot dien datum verschijnende nummers

Gratis.

Het Christenhart spreke!

Waar men ook komt, 't is over het ouderdomspensioen, dat men hoort.

Er is vreugde en blijdschap bij duizenden arme stakkers, die op hun ouden dag zoo plotseling, zoo onverwacht de vrije beschikking krijgen over een som van twee gulden in de week.

Maar buiten die duizenden, staan er andermaal duizenden te mopperen, die 't smart, dat ook menig goedgezeten burger, die zonder 't pensioen op een rijke manier door 't leven kon komen, zich de ouderdomsrente ziet toegewezen; die 't hoogst onrechtvaardig vinden, dat er zoovelen zijn, die, hoewel niet in loonarbeid, hun heele leven hebben getobd en gezwoegd, en 't toch niet verder konden brengen, dan een kommervollen ouden dag, maar desniettegenstaande geen aanspraak op 't pensioen kunnen doen gelden.

De nieuwe regeering zal binnen zeer korten tijd de wet trachten te wijzigen. Over die voorgenomen wijzigingen is reeds een en ander uitgelekt. En dat ziet er lang niet naar uit, dat we inderdaad veel verbetering mogen verwachten. Als 't waar is, dat in de toekomst de gemeentebesturen zullen te beslissen hebben, wie recht heeft op pensioen, dan noemen we dat een enorme verslechtering.

Dan zullen er naast de flinke, warmvoelende besturen ook zulke zijn, waarbekrompenheid en kortzichtigheid, gierigheid en hartelooosheid, ten troon zitten. Dat klinkt weinig vertrouwvol; maar 't is de zuivere waarheid. Wat ziet men nu reeds gebeuren? Uit alle hoeken van 't land komen de berichten, dat gemeente- en armbesturen besluiten de bedeelden de twee gulden geheel of gedeeltelijk af te trekken.

Dat zooiets door oprechte Christelijke liefde wordt ingegeven,, kunnen wij ons kwalijk voorstellen. Evenmin als 't naar den geest zal zijn, van den Christelijken bewindsman, wien de gelukkige pensioentrekkers in hun groote vreugde niet zullen vergeten in stille hartelijk te danken. Oud-minister Talma wordt in deze dagen een hulde gebracht, die niet naar buiten klinkt, maar die warmer is en krachtiger, dan de luidruchtigste openbare hulde zijn kan.

Wat zijn er niet een oude stumpers, die, door hun kinderen en naaste verwanten met ondank en liefdeloosheid bejegend, ten slotte het bittere brood der bedeeling moeten eten. Wat zullen die zich hebben verheugd in 't vooruitzicht, met twee gulden in de week zich 'n beetje vrijheid, wat onafhankelijkheid te kunnen koopen.

En nu zien sommige die laatste hoop opeens den bodem ingeslagen. De eenen, omdat ze hun twee gulden heelemaal moeten afgeven, de anderen, omdat ze nu niets of maar heel weinig meer krijgen van de bedeeling.

Ziet, dat kunnen wij niet goedvinden. Dat is hard voor de oudjes; dat is kwetsend voor 't gevoel van allen, die weten, dat mildheid en goedheid jegens den onverzorgden ouderdom een der schoonste daden van Christelijke liefde is.

Met koude redeneering kan men wellicht de daad der bovengenoemde armbesturen een heel eind goed praten. Waarom niet!

Maar jegens menschen, die zóó na met de wereld hebben afgerekend, kon men 't goed hart toch ook weleens den vrijen teugel laten.

Laat er dan een enkele onder loopen, die 't misschien niet waard is. En laat 't inkomen dan ook eens een beetje boven de maat der bedeeling uitsteken. Overdaad zullen ze er waarachtig toch ook niet mee plegen.

R.

Voór liefhebbers van Land- en Tuinbouw.

DENK OM UW VRUCHTBOOMEN.

(Slot.)

Wij zagen uit ons vorig artikel de groote behoefte, die vruchtboomen vooral aan kalk en kali hebben. Op kalkarme gronden zijn de klachten omtrent het niet gedijen, ziek worden en sterven van de appelboomen veelvuldiger dan die omtrent het niet gedijen en doodgaan van perebroomen. Dit staat stellig daarmee in verband, dat de appelboom meer behoefte aan kalk heeft dan de peer en minder diep wortelt dan deze, zoodat hij minder goed nog kalk uit de diepere bodemlagen kan putten.

Alle ooftboomen hebben behoefte aan tamelijk veel kali, de kerseboom meer dan de pruim en de peer en meer dan deze nog de appelboom. Inzonderheid ook de kruis- en aalbessen ontnemen veel kali aan den grond; en bij de onvoldoende bemesting, welke maar al te vaak wordt toegepast, lijden de bedoelde boomen en struiken dikwijls aan kali-armoede: de bladeren worden veel te vroeg geel, zij vallen af en worden in 't zelfde seizoen vervangen door andere, veel kleinere bladeren, die spoedig alweer hetzelfde lot deelen.

Zoodanige kali-arme boomen en bessenstruiken zijn zeer vatbaar voor allerlei parasitaire ziekten. Soms ziet men, dat appelboomen, die door kanker waren aangetast, na een doelmatige bemesting van den bodem zich langzamerhand herstellen; en dat bessenstruiken, welker bladeren jaar op jaar door Cercospora, Clocosporium en andere zwammen worden aangetast, van dergelijke bladziekten verschoond blijven, wanneer ze een flinke bemesting hebben ontvangen, en met name zoodra zij niet meer verstoken zijn gebleven van de voor hen zoo noodige kalibemesting.

Aldus was de ondervinding van Prof. Ritzema Bos, die nog verklaarde: Vatbaarheid voor vorstbeschadiging en voor ziekten wordt nog in 't bijzonder in de hand gewerkt door ondoelmatige bemesting, n.l. door overmatige stikstofbemesting, terwijl de grond maar al te vaak gebrek heeft aan minerale stoffen. Deze overdreven stikstofbemesting heeft vooral plaats in de kweekerijen, maar ook in de boomgaarden."

Merkwaardig is, in dit verband, merkwaardig en zeer belangrijk, een mededeeling van den heer Camman, Rijkstuinbouwleeraar. Deze schrijft: „In Augustus 1910 kreeg ik een schrijven van den heer C. Vis, fruitplantage „De Dolfijn" te Dirksland, waarbij mij werd medegedeeld, dat reeds sedert jaren ongeveer 400 boomen van Zoete Ermgaarde aangetast waren door z.g. honigdauw, zoodat de laatste jaren de boomen geregeld reeds met Augustus bijna bladerloos waren." Van alles heeft de heer Vis geprobeerd: bespuiting met kopervitriool, bemesting met stalmest, compost, kalk, superphosphaat en chilisalpeter, doch niets baatte.

„Kali, werd mij gezegd" — aldus schreef de heer Vis, „had mijn grond niet noodig, trouwens op suikerbieten en aardappelen bleef een flinke kalibemesting zonder uitwerking."

Verleden jaar (1900) omstreeks Februari, besloot ik tot een laatste poging. Een gedeelte heb ik toen flink bemest met zeer puiken stalmest, waarin veel bloed zat en ander slagersafval, en het andere gedeelte gaf ik kali en Chili. Per boom 1½ K.G. patentkali en 1 K.G. chilisalpeter. Verleden jaar merkte ik hier al eenige verbetering, doch thans zien de boomen, die kali gekregen hebben, er bijna normaal uit. Mij is dan eindelijk gebleken, dat de partij Ermgaarde behoefte heeft aan kali en stikstof. Ik wenschte wel, dat u ze eens zag."

Bij dit schrijven teekent de heer Camman aan: „Om het groote belang van kali voor onze vruchtboomen ben ik hierbij wat uitvoeriger blijven stilstaan."

C. B.

Landbouw-huishoudschool voor meisjes te Lierop.

Dinsdagavond trad de Z.Eerw. Heer Offermans, pastoor te Lierop, in de zaal van „de Beurs" te Oosterhout op om te spreken over de „Boerinnenschool." De zaal was goed gevuld met landbouwers uit Oosterhout en omgeving. Ook verschillende Eerw. Heeren en Dr. van Liebergen, Voorz. der K.S.A., waren aanwezig.

Doch niemand zal zich beklaagd hebben over genoemde inrichting wat meer gehoord te hebben en dat niet alleen op echt leerzame, doch ook leuke wijze, want zelden hoorden wij een spreker, die zoo op gepaste wijze zijne voordracht met luimige gezegden wist te kruiden, doch ook te verduidelijken.

Spreker gaf in de eerste plaats een overzicht, hoe genoemde school er met behulp van rijks- en provincie-subsidie gekomen is. En dat heeft nog al heel wat ingehad. Ook over het inwendige er van, de stallen, lokalen, keukens, enz. enz. werd een en ander medegedeeld. De rooster van lesuren, vooral het practisch gedeelte is nog al uitgebreid. Er is plaats voor 30 leerlingen, die gemiddeld 1 à 2 jaar blijven, naar gelang haar aanleg en ontwikkeling. De leeftijd van aanneming is bepaald op 14 jaar minstens.

De kosten zijn gering: per jaar f 135 leergeld, een f 15 aan leermiddelen en wat uitzet, dat is alles. En pastoor noemt als voorbeeld een landbouwer, die, (met inbegrip van de huur eener dienstbode, welke zijn meisje moest vervangen op de boerderij) wel f 300 opgeofferd had voor zijne dochter. Maar nadat het meisje de Inrichting verlaten had, beweerde de vader: „zij is wel f 1000 meer waard geworden."

Het is bekend, hoe te Lierop de boerenmeisjes onderricht ontvangen omtrent alles, wat op de boerderij, in het huishouden te pas komt of kan komen, dat zij ook in Godsdienst en zeden goed onderlegd worden en dat vooral aan het practische gedeelte de meeste zorg wordt besteed.

Doel der lezing was vooral: meer meisjes te trekken uit Noord-Brabant, waar de inrichting hoofdzakelijk voor is gebouwd. Er komen leerlingen in overvloed, doch Noord-Brabant is nog niet voldoende vertegenwoordigd.

In duidelijke, eenvoudige taal, zooals de landbouwers behoeven, wist de ZeerEerw. Heer Offermans ruim een uur zijn gehoor te boeien en wij sluiten ons volkomen aan bij de woorden van dank, Z.Eerw. door den geestelijken Adviseur van den Boerenbond gebracht. Zij waren welverdiend.

Willen de landbouwers van andere plaatsen meer van deze echt nuttige en tevens prettige lezing weten, de Pastoor van Lierop stelt zich gaarne voor de Boerenbonden beschikbaar, om een en ander omtrent de Landbouwhuishoudschool voor meisjes te komen mededeelen. Onkosten zijn aan deze lezing niet verbonden.

Wij hebben er met zeer groot genoegen naar geluisterd, en raden belanghebbenden aan ten minste een geïllustreerd prospectus aan te vragen.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

REIZEN DOOR MILITAIREN.

Door de verschillende spoorwegmaatschappijen is bepaald, dat thans militairen beneden den rang van officier, die voorzien zijn van een verlofpas, in alle klassen kunnen reizen tegen het vastgesteld militair tarief.

Deze bepaling gold tot nu alleen bij vervoer in een rijtuig 3e klasse.

Avp.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

28)

XV.

Het was een heerlijke avond. De stad was geheel in duisternis gehuld, maar de Senne straalde van licht. Ontelbare verlichte barken dreven op het water, dat de verschillend gekleurde lichten fantastisch weerkaatste. De hofdames lagen sierlijk op prachtige kussens, de minnestreelen deden hun liederen over het water weerklinken... het was als een sproke van licht en kleur en zang, als een tooverland, een feeënfeest...

En langs de oevers stond het volk dicht opeengepakt van het schitterend schouwspel te genieten en het luide toe te juichen.

Onder de talrijke booten viel voornamelijk die der kunstenaars uit Brussel in het oog. De beroemdste kunstenaars hadden zich daarin vereenigd. Een ontbrak er aan: ver verwijderd van al dit feestrumoer lag Karel Ofhuys in zijn cel geknield en bad.

Maar op het water duurde het feest onvermoeid voort.

Nauw had men zich aan het schoone schouwspel, welke de boot der kunstenaars opleverde, verzadigd, of een andere trok aller aandacht. Het was de boot der zigeuners. De bark stelde een grooten draak voor, wiens hoofd kon bewegen en die met stompe vleugelen en hoornen voorzien was. De bark zelf was in duister gehuld, maar uit de oogen muilholten werd vuurwerk afgestoken en nu en dan werd een soort bengaalsch licht ontbrand, waardoor het geheel een duivelsch aanzien kreeg. Dit werd nog versterkt doordat mannen, als duivels verkleed, aan de roeiriemen zaten.

De verschijning van den draak, de zangen van de zigeuner- mannen en -vrouwen, wekten tegelijkertijd nieuwsgierigheid en enthousiasme op. De hertog beloofde een groote belooning aan dengene zijner vrienden, die op de gedachte was gekomen, hem deze verrassing te bezorgen. Prinses Maria, die tusschen haar twee eeredames stond, verzocht haar vader, den gang van de hertogelijke boot te vertragen, om den draak in de gelegenheid te stellen dichterbij te komen.

De roeiers van die vreemde boot begrepen den wensch van het kind, want de draak, vuur spuwende en uit zijn oogen duizend vonken spattende, dreef snel en bevond zich spoedig bij de boot van den prins.

De zigeunermeisjes, met het gezang der mannen instemmende, begonnen dansen uit te voeren op het dek der boot. Maar eensklaps en terzelfdertijd hielden hun zangen en hun dansen, evenals de vuurbaakingen van den draak, op. Men zou gezegd hebben, dat een scherm viel voor dit tooverachtig schouwspel. De menigte, betooverd door de muziek der Zigeuners, juichte sterk toe en Hugo van der Goes, bij wien de liefde voor de kunst zijn zorg scheen te overwinnen, riep uit:

„Wat heerlijk schouwspel!"

De prinses Maria was vol verrukking. Haar vader naderende en haar armen om zijn hals slaande, vroeg zij hem:

„Vader, vraag nu ook Alena om te zingen; ik heb een koor duivelen hooren zingen, laat mij thans een engelenstem hooren!"

„Dat gaat niet", antwoordde de hertog van Bourgondië. „Ik kan toch de gemalin van Van der Goes niet op één lijn stellen met deze zigeunermeisjes!"

„Och vader; de schoone koningin der rhetorica kan het mij niet weigeren".

„Ik zal het eerst eens aan Hugo van der Goes vragen".

De hertog riep den artist.

De boot der schilders, onder wie zich Hugo en Hemling bevonden, gleed naast die van den hertog van Bourgondië. Het was den prins gemakkelijk tot zijn gunsteling te spreken.

„Hugo, mijn vriend, gij zoudt een groot genoegen kunnen verschaffen aan uw hertog en zijn dochter".

„Spreek, heer!"

„Ja, het is een gekke vraag; ik durf er eigenlijk niet mee aan te komen!"

„Gij weet, dat gij mijn leven kunt vragen, sire!"

„Welnu, in dezen schoonen nacht, de laatste misschien, dien wij samen zullen doorbrengen, zou ik nog eens gaarne de zachte stem van Alena willen hooren".

„Van avond, heer?"

„Aanstonds Hugo, zonder orkest!"

„Aan uw verlangen zal gehoorzaamd worden, sire", zeide Hugo.

De artist was niet ver van de boot verwijderd, waarin Alena rustig nederzat. De jonge vrouw was met haar gedachten ver weg, zeer verre; zij hoorde vaag de tonen van het orkest en der koren, de harmonie vergezelde haar droomen. Toen Hugo zich tot Alena wendde, scheen zij uit een droom te ontwaken.

„Is het feest afgeloopen?" vroeg zij. „Ik geloof van wel, niet?"

„Het zal gauw gedaan zijn; verveel jij je?"

„Neen, maar ik zou Hubert gaarne omhelzen".

„Indien gij wilt, zullen wij vóór het einde het feest verlaten. Eerst zou ik echter gaarne wenschen, dat je me een groot pleizier deedt".

„Nu?"

„Karel de Stoute en zijn dochter zouden je gaarne hooren zingen!"

Hugo vreesde een weigering en was daarom zeer verrast door het antwoord van Alena.

„De hertog van Bourgondië en zijn dochter Marie zijn goed voor mij geweest. En nu ik hen morgen ga verlaten, stem ik toe om hen vaarwel te zeggen. Ik zal zingen, Hugo, en ik hoop, dat mijn stem nooit inniger en vroolijker zij geweest. Laat een der muzikanten mij een instrument geven; ik zal mijzelven wel accompagneeren."

Alena begeleidde haar gezang met een citer. Haar slanke gestalte stond rechtop in de boot; zij leek een tooverfee, gehuld als zij was in den tooverachtigen schijn van het bengaalsch vuur.

En haar stem klonk zilverrein over het water, dwingend een ieder tot luisteren en bewonderen; zij zong een lied vol mysterie, heimwee en verlangen:

Verlangen klaagt in mij zoo telken (keer
Zijn al-oud, zijn al-oud lied...
Onze vreugde en grootheid zijn broos (en teer,
Zij vlieden en keeren niet.

Niet naar rijkdom, naar schoonheid (of wijdsch verstand
Haakt mijn ziele in droef geween;
Naar een land van geluk, naar een (droomenland
Gaan zuchten en zangen heen.

En in mij leeft vreugde en leeft ver- (driet:
Zij voeren den ouden strijd,
Ruw worstelend steeds om mijn ziels- (gebied,
Terwijl ik wacht en lijd!

Verlangen klaagt in mij zoo telken (keer
Zijn al-oud, zijn al-oud lied...
Onze vreugde en grootheid zijn broos (en teer;
Zij vlieden en keeren niet.

Toen de laatste klanken over het water wegstierven, bleef toch nog alles zwijgen, aangegrepen door een niet te zeggen ontroering... Alena stond daar nog recht in de boot... de laatste woorden waren juist van haar lippen gevloeid... toen opeens... een schok, een gil... de lichte boot kantelde en de ongelukkige jonge vrouw verdween in de diepte.

Onbeschrijfelijk was de ontsteltenis, die ieder aangreep... een panische schrik beving de menigte... een paniek dreigde uit te breken... Zonder na te denken... zonder te weten bijna, wat hij deed, stortte zich Van der Goes, brullend van wanhoop, in het water.

De oorzaak van het ongeval was de Draak, die opzettelijk met kracht tegen de ranke boot was aangevaren. De lichten werden plotseling op den draak uitgedoofd; een sein weerklonk; de boot schuurde rakelings langs het her-

ZIEKTEWET.

Op een, tot hem gericht adres, heeft de minister van landbouw, nijverheid en handel geantwoord, dat hij, bij de opneming van de verplichte geneeskundige behandeling in de Ziektewet, met de bestaande ziekenfondsen rekening zal houden.

NACHTARBEID IN BAKKERIJEN.

Een wetsontwerp tot regeling van den arbeidsduur en tot afschaffing van den nachtarbeid in het bakkersbedrijf, zal, naar de Minister van Landbouw mededeelt, bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Daarbij zal rekening worden gehouden met het beginsel, dat de ontwikkeling voor groot bedrijf met continucelen arbeid onder voorwaarden, welke ten aanzien van de arbeidstijden door elkander genomen, tenminste even gunstig zijn als de arbeidsvoorwaarden bij de kleine bedrijven niet zal worden onmogelijk gemaakt.

De Minister merkt op, dat hij gunstig denkt over een regeling van den bakkersarbeid in den geest van het amendement Snoeck Henkemans-Bos.

LOODWIT EN 10-URIGE WERKDAG.

De Minister van Waterstaat heeft in de Tweede Kamer medegedeeld, dat voortaan in de bestekken voor Rijkswerk het gebruik van loodwithoudende verven verboden is, terwijl tevens de 11-urige werkdag is vervangen door een 10-urige.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 35 faillissementen tegen 42 faillissementen in de zelfde week van het vorige jaar.

INDEELING MILITIE.

De Minister van Oorlog heeft de indeeling van de militie openbaar gemaakt. Uit den daarbij gevoegden indeelingsstaat blijkt, dat in Januari en October 1914 in het geheel 25.830 jongelieden worden ingelijfd, waarvan 500 bij de zeemilitie.

Bij de infanterie met uitzondering van de regimenten Grenadiers en Jagers, worden de jongelieden uit een district bij eenzelfde regiment ingedeeld, dat in het district gelegen is of zoo dicht mogelijk erbij.

Bij de regimenten Artillerie en Cavalerie worden ze uit 't geheele land gehaald maar toch waar mogelijk, uit het naastbijzijnde district.

Verder is bepaald dat Israëlitische lotelingen, die daartoe tijdig het verlangen te kennen geven, zooveel mogelijk zullen worden ingedeeld bij de korpsen of onderdeelen daarvan in de groote garnizoensplaatsen. M.

OUDHEDEN GEVONDEN.

Men meldt uit Cuijk :

De laatste dagen hebben hier wederom opgravingen plaats onder leiding van Prof. Holwerda uit Leiden. Verscheidene oude munten, urnen, schalen, hoofdsieraden enz. zijn reeds gevonden.

EEN HOLLANDSCHE VLIEGKUNSTENAAR ?

Donderdag heeft Van Bussel op het vliegveld de Molenheide te Gilze-Rijen met het toestel van Chanteloup een vlucht gedaan. Hij heeft het voornemen zich dagelijks bij alle weersgesteldheid te oefenen in kopjeduikelen en andere kunsten.

STROOPERS-BRUTALITEIT.

De Veluwe met zijn boschrijke gronden is een prachtig jachtterrein. Geen wonder, dat het er wemelt van stroopers en jachtopzieners, die elkander alle mogelijke moeilijkheden in den weg leggen. De macht is evenwel aan de jachtopzieners, die het recht aan hunne zijde hebben en menig strooper voor den rechter brengen, die hun dan de voordeelen van het stroopen afhandig maakt, door hen een boete op te leggen. Om nu die schadeposten voor ieder zoo klein mogelijk te doen zijn, hebben zij zich georganiseerd in een vereeniging, die zij den naam hebben gegeven van stroopersbond „Draagt elkanders lasten". De leden gaan nu, volgens de Tijd, gezamenlijk er op uit en na een gehouden jacht- of strooptocht doen zij net als de groote heeren en maken openlijk bekend hoeveel wild zij bemachtigd hebben. Zoo ook in de afgeloopen week, toen zij bekend maakten niet minder dan 44 hazen, 23 konijnen, 8 patrijzen, 7 fazanten, 5 korhoenders en 1 houtsnip te hebben geschoten. Van zoo iets staat men paf !

---

togelijke vaartuig en te midden der verwarring sprongen zes krachtige mannen daarin over.

„Den hertog !" klonk het donderend.

Karel den Stoute had in een oogwenk geheel den toestand overzien ; hij stond daar in de voorste rij, in de eene hand het zwaard, in de andere zijn dolk. Een vreeselijk gegil en angstgeschreeuw stieten de vrouwen uit ; de mannen echter herkregen gelukkig zeer spoedig hun koelbloedigheid en het eerst snelden de Vlaamsche kunstenaars met Hemling aan het hoofd, hun vorst ter hulp.

In de boot des hertogs vloeide het bloed... Vervaarlijk om aan te zien, stond daar Rubbes, de reusachtige smid, een ijzeren knots als een voorhamer hanteerende. Toen hij Karel den Stoute in het oog kreeg, wilde hij op dezen losstormen, maar Hemling plaatste zich voor den vorst, terwijl een ander, het gevaar ziende, met kracht toesloeg en de hand, die reeds met het ijzeren wapen was opgeheven, afsloeg.

Krankzinnig van pijn, brullend als een bezetene, loeide hij als 't ware zijn makkers toe : „Op, grijpt dien ellendeling, grijpt den hertog !"

Wordt vervolgd.

HET EERSTE STAATSPENSIOEN EN DE LAATSTE SNIK.

Aan het hulpkantoor Prins Hendrikkade te Amsterdam heeft zich een tragisch incident voorgedaan.

De 74-jarige L. Lioni, wonende Plantage-Kerklaan 8, had reeds zijn handteekening gezet op het voor hem zoo gewichtige papier ter verkrijging van zijn pensioen.

In afwachting van het oogenblik, dat hem de twee gulden ter hand gesteld zouden worden, nam hij op een bank plaats, om... nimmer meer op te staan.

Een beroerte had in enkele seconden een einde aan zijn leven gemaakt.

Het stoffelijk overschot van dezen oude, voor wien de zegeningen van 't staatspensioentje niet meer waren weggelegd, werd naar het Israëlitisch ziekenhuis vervoerd.

WIE WORDT BURGEMEESTER VAN ROOD ZAANDAM.

Naar het N. v. d. D. uit goede bron verneemt, komt het sociaal-democratische Tweede-Kamerlid voor Den Haag, de heer K. Ter Laan zeer ernstig in aanmerking voor den 1 Januari a.s. te bezetten burgemeesterszetel te Zaandam.

EEN VERKIEZINGSDRAMA.

Voor de rechtbank te Roermond is Dinsdag behandeld de zaak tegen H. H. C., oud 19 jaar, landbouwer te Hunsel, gedetineerd, beklaagd dat hij in den nacht van 4 op 5 November te Hunsel, bij gelegenheid van de gemeenteraadsverkiezing aldaar, Hendr. Brouns moedwillig en gewelddadig met een schop op 't hoofd heeft geslagen, waardoor diens schedel gekliefd werd en de hersenen zwaar gelaedeerd werden, tengevolge van welke verwonding Brouns na korten tijd is overleden.

Er werden 8 getuigen gehoord, onder wie twee deskundigen.

Het O. M. eischte tegen beklaagde 2 jaar gevangenisstraf.

BEGRAFENIS-VERHINDERING.

Terwijl de koster der parochie „St. Martinus", te Doesburg, zich gereed maakte, om een overledene naar zijn laatste rustplaats te brengen, bleef hij plotseling dood. Aan het sterfhuis was alles geregeld en wachtte men op zijn komst. Ten einde raad bracht men het lijk grafwaarts, doch op het kerkhof aangekomen, weigerde de doodgraver het lijk ter aarde te bestellen, omdat hij geen bewijs had. Nadat ook dit bezwaar opgeheven was, had de begrafenis plaats.

Dit is het derde plotselinge sterfgeval binnen 14 dagen. Geld.

INCIDENT IN DE RECHTZAAL.

Toen Vrijdagmiddag voor de rechtbank te Middelburg tegen een drietal personen respectievelijk twee, twee en een maand gevangenisstraf was geëischt wegens mishandeling van en wederspannigheid tegen een agent van politie, stormde een der beklaagden, zekere J. V., op den agent, die als getuige was opgetreden, af, pakte hem beet en wierp hem tusschen de getuigenbanken, welke alle omvielen. Slechts met behulp van eenige toegeschoten politiemannen gelukte het den woesteling buiten de zaal te brengen.

Deze zelfde beklaagde heeft, volgens de „N. T. C." eenige jaren geleden, toen hij wegens poging tot moord tot drie jaar gevangenisstraf werd veroordeeld, ook de geheele rechtbank in opschudding gebracht.

WEES STEEDS BEREID !

Terwijl de 60-jarige A. v. d. Steeg, te Haarlemmermeer, bij een smid in diens smederij een kachel stond te koopen, werd hij plotseling onwel en zakte dood ineen, vermoedelijk door hartverlamming.

PROVINCIALE STATEN DISTRICT WEERT.

Donderdag heeft in het district Venlo de stemming plaats gehad voor een lid der Provinciale Staten van Limburg in de vacature wijlen den heer Vogels. Uitgebracht werden 4762 stemmen, waarvan 103 van onwaarde. Geldig aantal stemmen 4759. Hiervan verkregen de heeren E. P. J. Berger te Venlo 2288, F. H. H. Heldens te Beesel, 1181 en dr. C. A. v. d. Weyden te Blerick 1296 stemmen. Herstemming moet dus plaats hebben tusschen de heeren Berger en v. d. Weyden.

EEN St. NICOLAAS-SURPRISE, DIE NIET NAAR DEN ZIN WAS.

De heer en mej. G. W. v. Kl., te Hendrik-Ido-Ambacht, hebben den rijksveldwachter Fierloos aldaar verzocht een ernstig onderzoek in te stellen inzake een St. Nicolaas-surprise, door hen Zaterdagavond per postpakket uit Dordrecht ontvangen.

De inhoud bleek te bestaan uit eenig houtwol, waaruit een levende muis te voorschijn sprong !

LOODS INGESTORT.

Dezer dagen was men te Buggenum bezig een paar wagons cement te lossen in een loods, gebouwd bij de spoorbrug aldaar. Op een gegeven oogenblik stortte de geheele loods, met een 10-tal dragers en cement en al naar beneden van den spoordijk af. Het was een ware chaos van planken, stof, cementzakken en van... sjouwers, die gelukkig, behoudens enkele schrammen en kleine verwondingen, allen met den schrik vrijkwamen.

BIJNA GESTIKT IN KOLENDAMP.

Het echtpaar S., te Aalsmeer, is bijna door kolendamp gestikt :

Toen zij des morgens wakker werden, vielen zij bewusteloos neer.

Na eenigen tijd werd S. gelukkig wakker en had de tegenwoordigheid van geest om een raam open te schuiven. Met behulp van een geneeskundige werd de vrouw nu ook bijgebracht.

De gassen schijnen in de kachel ontstaan te zijn.

DE PLANNEN VAN DEN MINISTER VAN OORLOG.

De Minister van Oorlog zou er niet aan denken het jaar-contingent van 23.000 man te verminderen, zelfs al ware hij de meening toegedaan, dat de wet tot die verlaging de vrijheid gaf. In de wet, zooals die thans luidt, is juist het streven belichaamd om door contingentsuitbreiding een zoo groot doenlijk deel der mannelijke bevolking te laten mededragen aan den druk, dien de weerplicht oplegt.

Evenmin laat, naar de meening des Ministers de wet een inkrimping van den eersten oefentijd toe. Doch ook hiertoe zou de Minister, zelfs al liet de wordingsgeschiedenis der wet deze interpretatie toe, niet wenschen over te gaan. Men zou er een weg mede betreden, — hij moge dan in de richting van „een volksleger" voeren — onvoldoende gefraceerd, onvoldoende geëffend.

TAMELIJK ONVOORZICHTIG.

Eenige werklieden van den heer Kokée, die een koperslagerswerkplaats heeft aan de Frederikstraat in Den Haag, vonden een heetwaterstoof op straat liggen. De stoof die met een vloeistof gevuld was, zetten ze op een kachel.

Even daarna sprong de stoof met een hevigen knal uiteen, waardoor twee werklieden, 20 en 21 jaar oud, ernstig werden verwond door de naar alle kanten heenvliegende stukken koper.

Nadat een dokter hen voorloopig verbonden had, werden de verwonden per auto naar het Gemeente-Ziekenhuis vervoerd.

De vloeistof bleek pikrinezuur te zijn.

Een begin van brand werd geblusscht.

LIEFHEBBERS GENOEG.

Voor de betrekking van directeur der Gasfabriek en Waterleiding te Oudewater, hebben zich 41 sollicitanten aangemeld.

MET EEN DOZIJN KINDEREN ACHTERGEBBLEVEN.

Te Dubbeldam is de werkman I. Moret, op weg naar zijn werk aldaar, neergevallen. Toen men hem opnam, was hij reeds een lijk. Een hartverlamming had een einde aan zijn leven gemaakt.

De ongelukkige laat een weduwe met 12 kinderen in hulpbehoevende omstandigheden achter.

LIEVE KINDEREN.

Tegen een ruim 70-jarig landbouwer te Barneveld is door zijn kinderen een klacht bij de Justitie ingediend wegens verduistering. Het oudje, wiens vrouw onlangs is overleden, zou namelijk bij de opgave voor de successierechten een spaarpotje met ongeveer f 800 vergeten hebben. Thans echter hebben diezelfde kinderen den Officier van Justitie verzocht, de klacht maar te willen intrekken.

ANIMO GENOEG.

Te Almelo had gisterdag de officieele candidaatstelling plaats voor den raad der nieuwe gemeente Almelo. Er zijn 19 zetels te bezetten, waarvoor 53 candidaten zijn ingediend.

EER RAAR HUISHOUDEN.

Een paar weken geleden vestigde zich te Zevenhuizen (bij Gouda) een jong echtpaar met één kind. De luidjes huurden een woning, doch hadden hoegenaamd geen meubelen. Menschlievende ingezetenen leenden en schonken de meest noodzakelijke dingen, als beddegoed, stoelen, een tafel, een kachel, enz. Toen de echtelieden genoeg in huis hadden, hebben zij al de geleende en gekregen goederen verkocht en daarna stilletjes de plaat gepoetst.

TEGENVALLERS.

De bedeelden van het gemeentelijk armbestuur in Tietjerksteradeel hebben, volgens het Hbl., bericht ontvangen, dat de ouderdomsrente ten volle van de wekelijksche bedeeling zal worden gekort.

DRANKWET-AANGELEGENHEID.

Het O. M. bij de rechtbank te Alkmaar eischte de vorige week in hooger beroep bevestiging van het vonnis van den kantonrechter te Helder, waarbij een vergunninghouder aldaar tot f 10 boete sub. 10 dagen hechtenis werd veroordeeld wegens het in een lokaliteit boven de vergunning, welke lokaliteit hiermede in gemeenschap stond, gelegenheid geven tot het uitbetalen van arbeidsloonen. De deur was echter afgesloten geweest met latten en spijkers — van de straat kon men de bovenlokaliteit bereiken en omgekeerd. De gevolmachtigde van bekl., de heer A. Staalman, adviseur van den Bond van Vergunninghouders, betoogde, dat door de afsluiting van de deur met latten en spijkers de gemeenschap in den zin der wet niet bestond met de bovenlokaliteit.

De Rechtbank sprak Woensdag den vergunninghouder vrij.

OM AAN JENEVER TE KOMEN.

Twee ruw uitziende jonge mannen slenterden te Groningen langs de straat, toen het de aandacht trok hoe één hunner een droge spons door den nauwen hals van een aarden kruik duwde.

Ze stapten een kroeg binnen en vroegen een halven liter jenever.

De waard gaf het gevraagde, maar toen ze zouden betalen bleek het, dat ze het geld thuis hadden vergeten.

De kroegbaas, ook niet dom, had al gauw in de gaten, dat van betalen nooit sprake zou zijn en goot na woordenwisselingen onder protest der heeren de kruik in den grooten reservoir leeg.

Met schijnledige kruik vertrokken de gasten en toen... werd de hals van de kruik geslagen, de geheel met drank verzadigde spons in de kapotte kruik uitgeknepen en daarna dronken ze één voor één met smachtende lippen en draaiende oogen het lekkere kostel(ijke) ooze vocht.

Belangrijk Bericht.

Aan ieder abonné wordt begin Januari **een zeer duidelijke Wandkalender** aangeboden.

Iedere vooruitbetaler ontvangt **een flink Boekwerk cadeau.**

DE UITGEVERS.

DE „MONA LISA" TERUGGEVONDEN.

Uit Rome komt het verrassende bericht, dat de vermaarde schilderij de „Joconde" of Mona Lisa, te Florence is teruggevonden.

EEN REUZENVARKEN.

Te Gennep is bij den landbouwer Th. Laemers, een varken gefokt, dat het kolossale gewicht van 700 pond bereikt heeft.

EEN TREK-MACHINE.

Het komt heel dikwijls voor, dat kachels niet willen trekken. Men heeft thans een machine geconstrueerd, om dit gebrek te verhelpen. Door een electro-motor wordt lucht in de kachel geblazen, en de kachel brandt zoo lustig mogelijk. Dit apparaat wordt ook al in fabrieken gebruikt. Zooals men weet, worden gewoonlijk andere methoden aangewend, om het trekken der fabrieksvuren te bevorderen.

Duitschland.

WEER EEN VLIEGSLACHTOFFER.

De Duitsche vlieger Schutzenmeister, die vloog boven het vliegkamp van Leipzig, is op 80 meter hoogte gevallen met zijn machine. De ongelukkige werd zoodanig gewond, dat de dood spoedig intrad. Het toestel was vernietigd.

BESCHIETING VAN EEN FRANSCH DORP DOOR DUITSCHE SOLDATEN.

Een te Metz verschijnend dagblad deelt, volgens de „Tel." mede, dat j.l. Dinsdag het 130ste reg. infanterie schietoefeningen hield en daarbij schoot in de richting van het dorp Marieulles. De inwoners bemerkten dat een ware hagelbui van kogels op de daken hunner woningen neerkwam. Verschrikt vluchtten zij in de kelders. De burgemeester van het plaatsje telefoneerde onmiddellijk naar een postkantoor, dat zich in de nabijheid van het schietterrein bevond, vanwaar men den kolonel waarschuwde, die daarop bevel gaf het vuren te staken. Het bleek, dat de soldaten te hoog gericht hadden, zoodat de kogels over den heuvel, waarachter het dorp ligt, heen vlogen. Twee jaar geleden deed zich een dergelijk geval voor bij Jouy, waarbij een knaapje ernstig gewond werd.

Frankrijk.

KOPJEDUIKELEN MET EEN PASSAGIER.

Pégoud heeft Donderdag te Bruce voor een talrijk publiek, vijfmaal kopje geduikeld met een passagier, den heer Guyon van l'Auto.

EEN EENVOUDIG REDDINGSMIDDEL.

Mercier, een Franschman, heeft een eenvoudig reddingsmiddel bedacht. Het bestaat uit een platte centuur van ondoordringbaar linnen, die iedereen gemakkelijk onder zijn kleeren aan kan hebben. In die ceintuur is een glazen buisje, dat calciumcarbonaat bevat. Het wordt vastgehouden door een metalen tangetje, waarvan de twee beenen uitgaan van den onderkant der uiterste einden van de ceintuur. Die einden zijn aan de tang vastgemaakt door een klontje suiker. Komt de persoon, die zoo'n apparaat draagt, in het water, dan smelt de suiker, het tangetje breekt het buisje, en het calcium-carbonaat komt in aanraking met eenige druppels water, die in een ruimte voor in de ceintuur zijn, deze vult zich dadelijk met gas, en zwelt op. De proeven met dezen nieuwen reddingsgordel hebben zeer voldaan.

Engeland.

EEN NIEUW GAREN.

In Engeland brengt men thans „zeegaren" (Marine Tibre) in den handel. Dit wordt bij het baggeren in de ondiepten van de Spencei-Golf (Zuid-Australië) gevonden. Het is waarschijnlijk ontstaan uit vlas van Nieuw-Zeeland, dat in de zee gedreven is en hier jaren lang gelegen heeft. Dit zeegaren bestaat uit lignocellulose. Het is door het hooge zoutgehalte zeer ontvlambaar. Verder kan het door basische kleuren geverfd worden en met wol en kunstwol vermengd, kan het ook gesponnen worden. De prijs is f 60 per 1000 K.g.

Italië.

EEN PRIESTER GEDOOD.

In de kerk van El Femina, zoo wordt uit Rome gemeld, bevindt zich een groot wonderdoend kruisbeeld, versierd met talrijke ex-voto's, van groote waarde. Woensdag waren er dieven in de kerk gedrongen, die zich wilden meester maken van die juweelen. Op 't oogenblik, dat zij het kruis wilden afnemen, werden zij door den pastoor verrast. Tijdens de hevige worsteling, die nu volgde tusschen den priester en de misdadigers, geraakte het groote kruis los en viel op het hoofd van den priester. Zijn schedel werd gebroken, en hij stierf kort daarna.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 13 Dec. 1913.

— Bij den Penningmeester der Dr. Hoek's-Vereeniging is ten bate dier Vereeniging op 6 December, van een onbekende eene gift van f 10.— ingekomen.

— Algemeene vergadering van de Boxtelsche R. K. Esperantisten-Vereeniging op Zondag 14 December halfzes bij de wed. Merks.

Agenda :

1. Openingswoord door den Voorzitter.
2. Notulen.
3. Voordracht door den heer B. v. d. Wiel, „Dat hebben wij."
4. Verslag Penningmeester.
5. Rede van den ZeerEerw. Pater Linnebank : „Esperanto en Wereldvrede."
6. Mededeelingen door den Voorzitter.
7. Voordracht door B. v. d. Wiel: „'t Kon nog erger zijn."

Pauze.

8. Voordracht door B. v. d. Wiel : „Meerenberg en Medemblik."
9. Jaarverslag.
10. Voordracht door B. v. d. Wiel: „Liefde en Huwelijk."
11. „Nivolas Dion", te zingen door de leden.
12. Rondvraag en Sluiting.

N.B. De leden hebben recht tot introductie.

ROOMSCHE CULTUUR EN DE R. K. DAGBLADPERS.

Donderdagavond belegde Roomsche Cultuur in de zaal van Mej. de Wed. Merks, een goed bezochte propagandavergadering, voor de Roomsche dagbladpers in 't algemeen.

Onder de aanwezigen bevonden zich, behalve de Boxtelsche parochie-geestelijken, voor zooven zij niet verhinderd waren, nog verschillende Eerw. Heeren Geestelijken uit andere plaatsen.

De vergadering werd door den Voorzitter, den heer Hendriks, geopend met den Chr. groet. Hij heette alle aanwezigen van harte welkom en verleende het woord aan den WelEerw. Heer Simkens, die in een vurig en klemmend betoog het groot belang der Kath. Dagbladpers uiteenzette. Hij wees er op, dat de zedelijke- en godsdienstige achteruitgang in Frankrijk vooral aan den invloed van de slechte en de verwaarloozing der Katholieke pers te wijten is.

Met dit droevig beeld voor oogen spoorde hij alle aanwezigen aan, behalve de groote dagbladen als Maasbode, Katholieke gewestelijke dagbladen krachtigen steun te verleenen.

De WelEerw. Heer Nuyens besprak meer in 't bijzonder de noodzakelijkheid van het steunen der gewestelijke Katholieke pers.

Beide sprekers oogstten een hartelijk applaus, terwijl de ZeerEerw. Heer Eras wees op het talent der beide sprekers, die het overbodig maakten vreemde redenaars hier te doen optreden. Hij vertelde hoe Pius X, als Patriarch van Venetië, uit alle kracht vooral één Katholiek dagblad steunde.

Ten slotte sprak de heer Thijssen, direkteur van het Huisgezin, die natuurlijk meer speciaal voor zijn eigen blad sprak, daarvan de voordeelen uiteenzette en 't aanbeval.

Twee aanwezigen gaven wenschen te kennen ten aanzien van Het Huisgezin. 1)

Ook wij sporen dringend aan tot steun van de Katholieke pers, zonder nochthans 't eene boven 't andere te trekken.

De Heer Hendriks sloot, met een opwekkend woord de vergadering.

---

1) Waarmee redaktie en directie zooveel mogelijk rekening zouden houden.

RECHTBANK TE 's-BOSCH.

Zitting van Donderdag 11 Dec. 1913.

Uitspraak in zake het O. M. tegen : J. J. A. P. te 's Bosch, beklaagd van overtr. waarborgwet, veroordeeld tot 3 × f 50 boete ; E. v. d. H. te 's-Bosch, jachtdelict, appèl vonnis Kanton. 's-Bosch vernietigd vrij ; L. P. te 's-Bosch, diefstal, 8 dagen gev. ; M. T. te 's-Bosch, beleed. ambt. in functie, 8 d. gev. ; H. v. d. F. en J. F. H. B. te St. Michiels-Gestel, de 1e mish. ambt. in functie en de 2e mish., ieder 3 m. gev.; H. H. J., W. J. en J. C. de J. te St. Michiels-Gestel, loopen over verboden grond, allen vrij.

CENTRALE RAAD VAN BEROEP.

In de gisteren, Vrijdag, te Utrecht gehouden openbare terechtzitting, had o.m. de uitspraak plaats in de navolgende zaak :

Hooger beroep van de Rijksverzekeringsbank tegen de uitspraak van den Raad van Beroep te 's-Bosch, waarbij met vernietiging eener beslissing van de Bank, aan P. v. d. B., sjouwer te Helmond, eene rente is toegekend naar 30 % invaliditeit, ter zake van een ongeval, tengevolge waarvan hij aan den rechtervoet mist den grooten teen en

het grootste deel van het eerste middenvoetsbeen, waardoor de voet een minder goeden steun voor 't lichaamsgewicht biedt. De Centrale Raad vernietigde de uitspraak en bevestigde de beslissing der Bank, waarbij aan getroffene, ingaande 7 April 1913, eene rente is toegekend van f 0.25 per werkdag, naar 20 % invaliditeit. P. C.

WILHELMINAKANAAL.

Op Woensdag 24 Dec., ten 10½ ure, zal in het gebouw van het provinciaal bestuur te 's-Bosch, worden aanbesteed:

Het maken van de gekoppelde schutsluis No. 1 met ophaalbrug en bijkomende werken, bezuiden den Koningsdijk onder de gemeente Oosterhout, behoorende tot de werken van het Wilhelminakanaal.

Raming f 650.000.

TRAM 's-BOSCH—HELMOND.

Men schrijft uit Veghel:

Naar wij vernemen zou binnenkort bij de Tramwegmaatschappij 's-Bosch—Helmond een heele reorganisatie te verwachten zijn. Zelfs loopt er gerucht, dat het personeel gedeeltelijk zal verplaatst worden naar Vught, dat in verband met een nieuw te exploiteeren lijn. Wat hiervan waar is, zal de toekomst leeren.

EEN ZOELE WINTER.

Als er niet spoedig verandering komt, zal de winter voorbij zijn, voor wij het weten. We zijn nu in December, de maand van duisternis en nacht. Nog één week en we hebben al de korste dag. Dan beginnen de dagen te lengen, maar zal de kou, volgens de Enkhuizer-Almanak, gaan strengen.

Een barometrisch hoog (goed-weergebied) ligt in Zuid-Europa. Het brengt in Frankrijk en Midden-Europa kalm en rustig weer. Veel zonneschijn veroorzaakt het niet. Ook ons land ligt in dit hooggebied. Hier heeft het weer een rustig karakter.

Maar de luchtdrukverdeeling is hier niet regelmatig: kleine barometrische inzinkingen brengen stortingen, de opklaringen zijn slechts van korten duur. Ook de eerstvolgende dagen blijft het wel Westenwindweer.

VREESELIJK FAMILIEDRAMA.

Voor de rechtbank te Breda heeft Woensdag terecht gestaan de 76-jarige M. L. te Hoeven, beklaagd zijn 34-jarigen zoon met opzet te hebben doodgeschoten.

De zoon een slecht befaamd individu, was op 10 October 's avonds dronken thuis gekomen. Om een geringe aanleiding ontstond tusschen hem en zijn vader, die reeds te bed lag, twist, waarbij de zoon den grijsaard dreigde hem te zullen „kapot maken."

De oude man, in doodsangst, vluchtte in zijn onderkleeren op bloote voeten naar buiten en ging hulp halen bij den rijksveldwachter M. Toen deze aan de woning verscheen, lag de zoon reeds te bed en de politieman, meenende, dat er nu geen gevaar meer dreigde, ging weer naar huis.

De vader, die door zijn zoon reeds meermalen was mishandeld, nam, toen hij zich weer ter ruste wou begeven, een geladen geweer mee in de bedstede.

Even later kwam de zoon de kamer weer binnen, en de oude man, bevreesd voor zijn leven, schoot op hem, waardoor de zoon zoo zwaar werd gewond dat hij na enkele oogenblikken den geest gaf.

Uit het getuigenverhoor bleek, dat de zoon zijn ouders door zijn drankzucht en liederlijk gedrag had geruïneerd.

De vader was een oppassend man, die heel zijn leven hard had gewerkt.

Het O. M., rekening houdende met de reputatie van den verslagene en van den beklaagde, meende een geringe straf te moeten eischen. Van noodweer was in deze wel geen sprake, doch het geval grensde aan noodweer en daarom eischte het O. M. niet meer dan 6 maanden gevangenisstraf.

De verdediger, mr. Kat, van Bergen-op-Zoom, meende, dat hier wel degelijk sprake was van noodweer en vroeg ontslag van rechtsvervolging en directe invrijheidstelling.

Dit laatste werd door de rechtbank geweigerd.

De uitspraak in deze zaak is bepaald op 22 dezer.

GEMONDE. Ruim 20 rentetrekkers zijn er op 't oogenblik in ons dorp. Eene er van kwam voor de rente in aanmerking, omdat ze bij een buurvrouw geregeld de geit gemolken heeft. Een ander trekt f 104 pensioen voor den loondienst, die met f 25 betaald werd. Het pensioen dus 4 maal zoo groot als het salaris zelf.

ST. MICHIELS-GESTEL. Naar wij uit goede bron vernemen, zal a.s. Zondag 14 Dec. de algem. jaarvergadering van ons kruisverbond gehouden worden.

Na een gezamenlijke H. Communie op dien morgen, zal des avonds half 6 de feestvergadering beginnen. O. m. staan het uitbrengen van het jaarverslag en verkiezing van drie bestuursleden wegens periodieke aftreding op het programma. De tooneelclub zal met eenige mooie nummers de vergadering opvroolijken.

— Door het gemeentebestuur worden krachtige pogingen in 't werk gesteld om te geraken tot oprichting van een hulp-telegraafkantoor alhier met, zoo mogelijk, aansluiting aan het interlocaal telefoonnet. Velen zullen dat pogen van harte toejuichen, omdat het gemis dezer inrichting maar al te vaak reeds is gevoeld.

ST. OEDENRODE. Op de Eindhovensche markt had hij twee biggen gekocht zoo groot en zoo schoon als hij ze maar krijgen kon; de biggetjes plaatste hij in een mand, de mand op de kar, en dan beklom hij zelf 't voertuig, welgemoed op huis aan, benieuwd wat moeder de vrouw wel zou zeggen van z'n ferme „baggen". Onderweg keek hij nu en dan nog eens in de mand, maar van lieverlede bekoelde z'n belangstelling voor 't gekochte en was ongeveer tot nul gedaald, toen hij bij de vrouw thuis kwam. Toen moesten de varkentjes bekeken, en zelfvoldaan tilde hij van de wagen de mand, die niet zoo zwaar meer was als te Eindhoven.

O schrik, het biggenpaar was onderweg uitgestapt, en heeft zich niet meer aangemeld bij den eigenaar.

EINDHOVEN. Woensdagavond was 't voortzetting van den Apologetischen cursus voor de onderwijzeressen van Eindhoven, Helmond en omstreken. Jammer, dat niet alle leden aanwezig waren! Pater Wouters hield eene hoogst belangrijke lezing, waarin als hoofdpunten behandeld werden:

1. De voorbereiding tot de komst van Christus of de Advent.
2. De menschwording van Christus, of de Kersttijd.

Na de lezing werd de vragenbus behandeld, wat aanleiding gaf tot het bespreken van verschillende kwesties op Apologetisch gebied. Hierna werd de bijeenkomst op de gebruikelijke wijze gesloten.

UDENHOUT. Dinsdagmiddag kreeg de heer M. Broeders op het postkantoor, waar hij voor den eersten keer zijn pensioen van ouderdomsrente hoopte te ontvangen, een beroerte en zakte in een. Dokter Lobach, die in een paar minuten aanwezig was, kon slechts den dood constateeren. Dus de man heeft niet meer van zijn ouderdomsrente kunnen profiteeren.

DEURNE. In de l.l. Maandag gehouden algemeene vergadering van den Boerenbond, kon het kiezen van twee bestuursleden niet doorgaan, daar ingevolge de statuten, niet voldoende leden aanwezig waren.

Naar we vernemen stellen beiden aftredende bestuursleden — A. Nooijen, Voorzitter, en L. v. d. Eijnden — zich niet meer herkiesbaar.

— Aan het jaarverslag van onzen Boerenbond (boekjaar 1 Juli 1912 — 30 Juni 1913), ontleenen wij de volgende cijfers:

Aangekocht:

Voederartikelen	2.294.000 K.G.
Meststoffen	3.199.000 K.G.

Verkocht voor f 315.768.19.

Na aftrek van salarissen, loonen, enz., onderhoud van gebouwen en machineriën, pl.m. f 1000 reserve voor onvoorziene voorvallen, samen tot een bedrag van f 11.569.52½, bleef er een beschikbaar winst-saldo van f 4269.07.

Uit dit resumé blijkt genoegzaam, welken omvang de zaak van onzen boerenbond gekregen heeft.

— Meldden wij voor een paar weken het ongeluk dat J. Goossens van alhier te Bakel overkwam, toen hij, werkzaam aan de nieuwe Provinciale wegen aldaar, door het onvoorzichtig omgaan met de keepwagentjes, zijn been brak en het heeft moeten laten amputeeren, zoo overkwam Woensdag H. v. d. Kerkhof, eveneens hier woonachtig, op ongeveer gelijke wijze eenzelfde ongeluk.

Moge dit voor anderen in de toekomst een waarschuwing zijn.

— Heden Zaterdag vernemen wij het derde ongeval, dat aan genoemd tramlijntje te Bakel plaats had; en het opmerkelijkste is, dat het weer een ingezetene van Deurne overkwam. J. van Bommel passeerde gisteren aldaar met paard en kar. Het paard schrok van het gerammel der keepwagentjes, zoodat v. B. onder de kar geraakte en zijn been brak. Hij is naar het gasthuis te Helmond overgebracht.

ASTEN. Maandagavond sloten een paar grappenmakers bij een glas bier, een koopje over een geit, wat tengevolge had, dat de geit gehaald werd en in de herberg verscheen, waar ze door deskundigen gekeurd moest worden. Of ze nu niet aan de gestelde eischen voldeed, of welke andere reden is niet bekend, doch een feit is het, dat de geit later onbeheerd op straat werd gevonden, en als gevonden voorwerp moet zijn aangegeven.

AARLE-RIXTEL. J.l. Dinsdag herdacht de Eerw. Zuster Caspara in het klooster der Eerw. Zusters alhier, den dag waarop zij voor 25 jaren de plechtige kloosterbelofte had afgelegd. Moge de Eerw. Zuster nog vele jaren haren zegenrijken arbeid verrichten tot heil van het klooster en tot het „steeds hooger" voor het bloeiende Pensionaat.

— Ons zoo prachtig in- als uitwendig kerkgebouw is weder een sieraad rijker geworden. Het bestaat uit eene kaarsentafel en is een geschenk der parochianen aan hunnen Herder op zijn 40-jarig Priesterfeest, welk feest dezen zomer met zooveel luister gevierd is. J.l. Maandag, feestdag der Onbevl. Ontvangenis van Maria werd de kaarsentafel versierd met een 20-tal kaarsen voor het eerst in gebruik genomen. Op hooge feestdagen zal dit zeker veel bijdragen tot verhooging der kerkelijke plechtigheden en getuigt mede van de liefde der parochianen voor hunnen hooggeschatten Herder.

ERP. Bij Kon. besluit is aan den EdelAchtb. Heer A. B. H. Otten, op zijn verzoek, met ingang van 1 Januari, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Erp.

Beknopt Verslag der Proefvelden

in 1913 aangelegd van wege de „Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili".

Zooals vorige jaren werden ook wederom dit jaar van wege bovengenoemde Délégation eenige proefvelden aangelegd om de landbouwers (speciaal degene welke van het nut eener stikstofbemesting nog niet overtuigd zijn) de gunstige werking van Chilisalpeter te laten zien. Werden vorige jaren nog al vele proefvelden geexploiteerd, dit jaar waren er maar 4 in getal, (althans onder toezicht van ondergeteekende).

Met het oog op de Haagsche landbouwtentoonstelling werden dit jaar meerdere betoogveldjes aangelegd, welke echter wat doel betreft met de proefvelden vrij wel overeenkwamen, maar om niet te veel hooi op mijn vork te nemen waren dientengevolge de proefvelden ingekrompen. Zooals boven omschreven waren de betoogveldjes alleen aangelegd om de landbouwtentoonstellingbezoekers in den Haag eens duidelijk te laten zien wat men met eene bemesting met chilisalpeter verkrijgen kan, wanneer de kalifosfaat-bemesting met oordeel is toegepast. De resultaten waren schitterend, zoowel op kleials op zandgrond. De Délégation hadt op de tentoonstelling eer van haar werk. Niets was aanschouwelijker voorgesteld als de inzendingen van het paviljoen van het chilisalpeter, de bezoekers denken maar eens aan de 52 bakjes met groenten, welke niet alleen een keurige verzameling waren van verschillende groenten, maar ook tevens een duidelijk beeld gaven van de onmisbaarheid van chilisalpeter. In de veronderstelling dat de belangstellende landbouwers deze gewassen goed gezien hebben, stap ik van de betoogvelden af, om de proefvelden te behandelen. In het geheel werden onder mijn toezicht aangelegd 4 proefvelden, n.m.l. 1 bij hooiland, 1 bij aardappels, 1 bij suikerbieten en 1 bij voederbieten.

* * *

Hooilandbemestingsproef bij Th. Timmermans te Schijndel.

Vroeger werd wel eens beweerd dat eene stikstofbemesting op hooiland verkwisting was. De klavers welke in het grasland voorkomen zouden wel zorgen voor de stikstof. Zoo redeneerde men voor eenige jaren. Ofschoon men door ondervinding al reeds wist dat dit niet geheel opging, werd ten overvloede nog eens eene proef genomen te Schijndel. Het perceel had eene grootte van 10 are en ontving in den winter 1000 K.G. kainiet en 800 K.G. Slakkenmeel per H.A.

Verder werd het proefveld in 4 perceeltjes verdeeld, n.m.l. 1 van 1 are en 3 van 3 are.

Perceel 1 van 1 are ontving geen chilisalpeter, terwijl de overige 3 perceeltjes respectievelijk 100—200 en 300 K.G. chili ontvingen.

En nu de resultaten:

Zonder Chilisalpeter bracht op 4800 K.G. hooi per H.A.

Met 300 K.G. chilisalpeter bracht op 11000 K.G. hooi per H.A.

Met 200 K.G. chilisalpeter bracht op 8500 K.G. hooi per H.A.

Met 100 K.G. chilisalpeter bracht op 6500 K.G. hooi per H.A.

Dit resultaat is zeer zeker enorm.

Wanneer ik niet persoonlijk bij het wegen was tegenwoordig geweest, zou ik haast niet kunnen denken aan zulke hooge opbrengst. Honderden landbouwers en belangstellenden hebben het perceel bezocht, terwijl er maar één roep over was.

JAN LEERMAKERS,
Wordt vervolgd. Boxtel.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

15 Dec. Maandag. Octaafdag van het feest der Onbevl. Ontv. der H. Maagd. Grootdubbel. H. Mis: Gaudens; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. voor den Paus. — Credo. — Prefatie der H. Maagd. *Wit.*
Indien niet anders staat aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie

16 Dec. Dinsdag. Eusebius, Paus-Martelaar. Halfdubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. van den H. Geest: Deus qui corda; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Rood.*
Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

17 Dec. Woensdag. Quatertemper-Vastendag. Van den dag. H. Mis: Rorate; na Kyrië wordt eene Prophetie gelezen; 2de gebed enz. van den H. Geest; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus. *Paars.*
Vandaag wordt gezongen de z.g.n. Gulden Mis: Rorate (Votiefmis van de H. Maagd tijdens den Advent) Gloria; 2de gebed enz. als op 16 December. 3de, 4de gebed enz. als op 16 Dec.; Credo. — Prefatie der H. Maagd. Laatste Evangelie van St. Jan.

18 Dec. Donderdag. Van den dag. H. Mis van den vorigen Zondag: Gaudete; 2de 3de en 4de gebed enz. als op 17 Dec.; bij het Graduale worden Alleluia en volgende Vers weggelaten; geen Credo. *Paars.*
Vandaag enz. als op 16 Dec. *Zwart.*

19 Dec. Vrijdag. Quatertemper-Vastendag Van den dag. H. Mis: Prope; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 17 Dec. *Paars.*

20 Dec. Zaterdag. Quatertemper-Vastendag. Van den dag. H. Mis: Veni; na Kyrië 5 Prophetieën en Hymnus: Benedictus; 2de gebed enz. van de Vigilie voor het feest van den H. Apostel Thomas; 3de en 4de gebed enz. als op 16 Dec. *Paars.*

21 Dec. *4de Zondag van den Advent,* (2de klas-Zondag). Halfdubbel. H. Mis: Rorate; geen Gloria; 2de gebed enz. van de H. Maagd: Deus qui de B.; 3de gebed enz. als op 17 Dec. — Credo. — Prefatie der H.H. Drieëenheid. Benedicamus Domino. *Paars.*

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.60 per kilo.

's-BOSCH, 11 Dec. Prijs der boter f 1.26, f 1.44 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 12 Dec. Aanvoer 9470 K.G. Hoogste prijs f 1.54 laagste prijs f 1.45 middelprijs f 1.49

's BOSCH, 12 Dec. Aangevoerd 19400 kilo hoogste f 1.52, laagste f 1.40 middelprijs f 1.49 per kilo.

MAASTRICHT, 12 Dec. Aangevoerd 54100 kilo, hoogste f 1.57, laagste f 1.48 middelprijs f 1.53.

Eier-Veilingen.

's-HERTOGENBOSSCHE EIERVEILING V. P. N.

12 Dec. Aangevoerd 13714 eieren. Prijs f 1.25 tot f 1.28 per K.G.

ROERMOND, 29 Nov. Aanvoer 70450 eieren Hoogste prijs f 9.10, middelprijs f 8.75, laagste prijs f 7.80 per 100.

AMSTERDAM, 12 Dec. Aanvoer 6184 eieren Kipei 5.20—9.20. Eendei 5.15—6.05 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 6.96.

Bekendmaking.

LANDWEER.

Nader onderzoek.

De Burgemeester der gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat de hieronder vermelde verlofgangers der Landweer dezer Gemeente, op Zaterdag 20 December 1913, des voormiddags om 10 uren, te Tilburg, Bredasche weg 19a, bij het nader onderzoek voor den Landweerdistricts-commandant moeten verschijnen in uniform gekleed en voorzien van de hem uitgereikte kleedingen uitrustingstukken en van zijn zakboekje met daarin gehechten verlofpas.

Rooij van A. J. A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Heesemans Chr., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Voets A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Gudde H. Th., lichting 1911, Landweer-Infanterie.

Hooff van A. J. L., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Oirschot van A. J., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Sande van de J., lichting 1909, Landweer-Artillerie.

Boxtel, 10 December 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Advertentiën.

Hiermede betuigen wij onzen hartelijken DANK voor de deelneming ondervonden bij 't overlijden onzer dierbare Echtgenoote en Moeder.

J. Essers,
en Kinderen.

BOXTEL, 13 Dec. '13.

Aanbesteding ophalen van Straatvuil te BOXTEL.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel zullen op **Dinsdag** den **23 December 1913, om tien uur voormiddags,** ten gemeentehuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

in twee perceelen:

Het ophalen en wegvoeren van vuil en vuilnis binnen de kom der gemeente Boxtel en in Breukelen, gedurende het jaar 1914.

De voorwaarden van aanbesteding liggen ter inzage op de gemeente-secretarie, alwaar nadere inlichtingen worden gegeven, alsmede door den Heer H. J DEKKERS, gemeente-opzichter.

De op zegel geschreven biljetten moeten zijn ingeleverd ter Secretarie, **vóór tien uur v m.** op den dag der aanbesteding.

BOXTEL, 13 December 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.

De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Bij inschrijving te huur:

Een Boerderij,

thans bewoond door de Kind. VAN DEN BERSSELAAR Te aanvaarden Pinksteren 1914 Inlichtingen geeft het Armbestuur. Op zegel geschreven biljetten met de daarop vermelde 2 solide borgen komen in aanmerking en worden ingewacht **vóór 23 December e k.** bij ondergeteekende, Armmeester te Boxtel.

A. C. van Kleef.

Jonge Nagelkaas vanaf **f 36.—.**
Beste Nagelkaas f 34.50.
Fijne Gruière Kaas 70 cent per pond.
Prima fijne vette Leidsche 20 cent per pond.
Beste Gouda 15, 18 en 20 cent.
Fijne Gouda 22 en 25 cent.
Edammers allerfijnste soort f 1.25, 3¾ à 4 p. zwaar.
Beste kwaliteiten 60, 75, en **f 1.-.**
Zendingen onder rembours.

S. F. Bruinsma, Leeuwarden

BLOEDARMOEDE

en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van

HAEMATOGEENWIJN.

Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 16 December 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van de Wed. C. v. Berkel op Selissen.

Een **4 jarig** bruin **Ruinpaard 5** gevende en dragende **Koeien, Kalfvaars, Trekvaars, Hokkeling, Mestkalf, Schaap, 25 Kippen** en een **Hond.**

Hoog- en **Laagkar, Ploeg, Eggen, Tob** en **Stand, Kafmolen, Baktrog, Kruiwagen** en **Landbouwgereedschappen.**

Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels, Bedden en meer **Huisraad.**

Een partij **Hooi, Stroo, Toemaat, Rogge** en **Haver, Aardappelen, Mangelwortelen, Boekweit, Mest, Mutsaard,** enz.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal FINAAL VERKOOPEN:

Op **Vrijdag 19 December 1913, ten 4 uur n.m.** ten huize van den Heer F. J. v. d. Meerendonk te Breukelen.

Voor de Erven van Mejuffr. van de Sande.

Onder Boxtel.

Koop I. Eene **Landbouwerswoning** met **Stal** en **Schuur, Bakhuis, Erf, Tuin** en **Bouwland,** ter plaatse „Selissen", sectie A Nos. 1511, 265 en 286, ter gezamenlijke grootte van 53 Aren, staande met 15 slagen op f 725.—.

Koop II. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Rulle", ter plaatse „Selissen", sectie A No. 250, groot 70 aren 50 centiaren, staande met 30 slagen op f 450.—.

Koop III. Twee perceelen **Weiland** genaamd de „Koeweiden" ter plaatse „Selissen" sectie A Nos. 297 en 298, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 3 aren 30 centiaren, staande met 30 slagen op f 450.—.

Koop IV. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Bocht" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 243, groot 46 aren 60 centiaren, staande met 10 slagen op f 150.—.

Koop V. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Stok" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 295, groot 16 aren 40 centiaren, staande met 12 slagen op f 110.—.

Koop VI. **Massa** van koop I tot en met V, staande met 32 slagen op f 1860.—.

Koop VII. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Heiveld" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 247, groot 12 aren 20 centiaren, staande met 10 slagen op f 100.—.

Koop VIII. Een perceel **Weiland** genaamd „het Maalte" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 224 groot 23 aren 80 centiaren, staande met 20 slagen op f 150.—.

Koop IX. Een perceel **Bouwland** ter plaatse de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 410, groot 12 aren 10 centiaren, staande met 2 slagen op f 40.—.

Koop X. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 408, groot 17 aren 40 centiaren, staande met 2 slagen op f 60.—.

Koop XI. **Massa** van koop I tot en met V en koop VII tot en met X, staande met 20 slagen op f 2300.—.

Koop XII. Drie perceelen **Bouwland** genaamd „de Schild" ter plaatse „de Hooge Wal Akkers", sectie A Nos. 387, 388 en 389, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 12 aren 20 centiaren, staande met 10 slagen op f 600.—.

Koop XIII. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Molenweiden", sectie B No. 1043, groot 56 aren, staande met 35 slagen op f 635.—.

Koop XIV. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Hobbendonken" sectie D No. 1233, groot 63 aren, staande met 8 slagen op f 1100.—.

Koop XV. Alle de voorschreven goederen in **Massa,** staande met 60 slagen op f 4500.—.

Koop XVI. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Heide, sectie I No. 1222, groot 2 Hectaren 10 aren 43 centiaren, staande met 3 slagen op f 185.—.

Te aanvaarden: Het Bouwland No. 286 in koop I en de perceelen in koop II, IV, V, VII, IX, X en XII te oogststoppelbloot 1914, gebouwen en al het overige land na betaling.

Betaling 19 Maart 1914.

Grond- en andere **lasten** van af 1 Januari 1914.

De **geteekende Boomen** worden **gereserveerd** en dadelijk **na de Finale Verkooping publiek verkocht.**

Abonneert U op Centraal Brabant.

het grootste deel van het eerste middenvoetsbeen, waardoor de voet een minder goeden steun voor 't lichaamsgewicht biedt. De Centrale Raad vernietigde de uitspraak en bevestigde de beslissing der Bank, waarbij aan getroffene, ingaande 7 April 1913, eene rente is toegekend van f 0.25 per werkdag, naar 20 % invaliditeit. P. C.

WILHELMINAKANAAL.

Op Woensdag 24 Dec., ten 10½ ure, zal in het gebouw van het provinciaal bestuur te 's-Bosch, worden aanbesteed:

Het maken van de gekoppelde schutsluis No. 1 met ophaalbrug en bijkomende werken, bezuiden den Koningsdijk onder de gemeente Oosterhout, behoorende tot de werken van het Wilhelminakanaal.

Raming f 650.000.

TRAM 's-BOSCH—HELMOND.

Men schrijft uit Veghel:

Naar wij vernemen zou binnenkort bij de Tramwegmaatschappij 's-Bosch—Helmond een heele reorganisatie te verwachten zijn. Zelfs loopt er gerucht, dat het personeel gedeeltelijk zal verplaatst worden naar Vught, dat in verband met een nieuw te exploiteeren lijn. Wat hiervan waar is, zal de toekomst leeren.

EEN ZOELE WINTER.

Als er niet spoedig verandering komt, zal de winter voorbij zijn, voor wij het weten. We zijn nu in December, de maand van duisternis en nacht. Nog één week en we hebben al de korste dag. Dan beginnen de dagen te lengen, maar zal de kou, volgens de Enkhuizer-Almanak, gaan strengen.

Een barometrisch hoog (goed-weergebied) ligt in Zuid-Europa. Het brengt in Frankrijk en Midden-Europa kalm en rustig weer. Veel zonneschijn veroorzaakt het niet. Ook ons land ligt in dit hooggebied. Hier heeft het weer een rustig karakter.

Maar de luchtdrukverdeeling is hier niet regelmatig: kleine barometrische inzinkingen brengen stortingen, de opklaringen zijn slechts van korten duur. Ook de eerstvolgende dagen blijft het wel Westenwindweer.

VREESELIJK FAMILIEDRAMA.

Voor de rechtbank te Breda heeft Woensdag terecht gestaan de 76-jarige M. L. te Hoeven, beklaagd zijn 34-jarigen zoon met opzet te hebben doodgeschoten.

De zoon een slecht befaamd individu, was op 10 October 's avonds dronken thuis gekomen. Om een geringe aanleiding ontstond tusschen hem en zijn vader, die reeds te bed lag, twist, waarbij de zoon den grijsaard dreigde hem te zullen „kapot maken."

De oude man, in doodsangst, vluchtte in zijn onderkleeren op bloote voeten naar buiten en ging hulp halen bij den rijksveldwachter M. Toen deze aan de woning verscheen, lag de zoon reeds te bed en de politieman, meenende, dat er nu geen gevaar meer dreigde, ging weer naar huis.

De vader, die door zijn zoon reeds meermalen was mishandeld, nam, toen hij zich weer ter ruste wou begeven, een geladen geweer mee in de bedstede.

Even later kwam de zoon de kamer weer binnen, en de oude man, bevreesd voor zijn leven, schoot op hem, waardoor de zoon zoo zwaar werd gewond dat hij na enkele oogenblikken den geest gaf.

Uit het getuigenverhoor bleek, dat de zoon zijn ouders door zijn drankzucht en liederlijk gedrag had geruïneerd.

De vader was een oppassend man, die heel zijn leven hard had gewerkt.

Het O. M., rekening houdende met de reputatie van den verslagene en van den beklaagde, meende een geringe straf te moeten eischen. Van noodweer was in deze wel geen sprake, doch het geval grensde aan noodweer en daarom eischte het O. M. niet meer dan 6 maanden gevangenisstraf.

De verdediger, mr. Kat, van Bergen-op-Zoom, meende, dat hier wel degelijk sprake was van noodweer en vroeg ontslag van rechtsvervolging en directe invrijheidstelling.

Dit laatste werd door de rechtbank geweigerd.

De uitspraak in deze zaak is bepaald op 22 dezer.

GEMONDE. Ruim 20 rentetrekkers zijn er op 't oogenblik in ons dorp. Eene er van kwam voor de rente in aanmerking, omdat ze bij een buurvrouw geregeld de geit gemolken heeft. Een ander trekt f 104 pensioen voor den loondienst, die met f 25 betaald werd. Het pensioen dus 4 maal zoo groot als het salaris zelf.

ST. MICHIELS-GESTEL. Naar wij uit goede bron vernemen, zal a.s. Zondag 14 Dec. de algem. jaarvergadering van ons kruisverbond gehouden worden.

Na een gezamenlijke H. Communie op dien morgen, zal des avonds half 6 de feestvergadering beginnen. O. m. staan het uitbrengen van het jaarverslag en verkiezing van drie bestuursleden wegens periodieke aftreding op het programma. De tooneelclub zal met eenige mooie nummers de vergadering opvroolijken.

— Door het gemeentebestuur worden krachtige pogingen in 't werk gesteld om te geraken tot oprichting van een hulp-telegraafkantoor alhier met, zoo mogelijk, aansluiting aan het interlocaal telefoonnet. Velen zullen dat pogen van harte toejuichen, omdat het gemis dezer inrichting maar al te vaak reeds is gevoeld.

ST. OEDENRODE. Op de Eindhovensche markt had hij twee biggen gekocht zoo groot en zoo schoon als hij ze maar krijgen kon; de biggetjes plaatste hij in een mand, de mand op de kar, en dan beklom hij zelf 't voertuig, welgemoed op huis aan, benieuwd wat moeder de vrouw wel zou zeggen van z'n ferme „baggen". Onderweg keek hij nu en dan nog eens in de mand, maar van lieverlede bekoelde z'n belangstelling voor 't gekochte en was ongeveer tot nul gedaald, toen hij bij de vrouw thuis kwam. Toen moesten de varkentjes bekeken, en zelfvoldaan tilde hij van de wagen de mand, die niet zoo zwaar meer was als te Eindhoven.

O schrik, het biggenpaar was onderweg uitgestapt, en heeft zich niet meer aangemeld bij den eigenaar.

EINDHOVEN. Woensdagavond was 't voortzetting van den Apologetischen cursus voor de onderwijzeressen van Eindhoven, Helmond en omstreken. Jammer, dat niet alle leden aanwezig waren! Pater Wouters hield eene hoogst belangrijke lezing, waarin als hoofdpunten behandeld werden:

1. De voorbereiding tot de komst van Christus of de Advent.
2. De menschwording van Christus, of de Kersttijd.

Na de lezing werd de vragenbus behandeld, wat aanleiding gaf tot het bespreken van verschillende kwesties op Apologetisch gebied. Hierna werd de bijeenkomst op de gebruikelijke wijze gesloten.

UDENHOUT. Dinsdagmiddag kreeg de heer M. Broeders op het postkantoor, waar hij voor den eersten keer zijn pensioen van ouderdomsrente hoopte te ontvangen, een beroerte en zakte ineen. Dokter Lobach, die in een paar minuten aanwezig was, kon slechts den dood constateeren. Dus de man heeft niet meer van zijn ouderdomsrente kunnen profiteeren.

DEURNE. In de l.l. Maandag gehouden algemeene vergadering van den Boerenbond, kon het kiezen van twee bestuursleden niet doorgaan, daar ingevolge de statuten, niet voldoende leden aanwezig waren.

Naar we vernemen stellen beiden aftredende bestuursleden — A. Nooijen, Voorzitter, en L. v. d. Eijnden — zich niet meer herkiesbaar.

— Aan het jaarverslag van onzen Boerenbond (boekjaar 1 Juli 1912 — 30 Juni 1913), ontleenen wij de volgende cijfers:

Aangekocht:

Voederartikelen	2.294.000 K.G.
Meststoffen	3.199.000 K.G.

Verkocht voor f 315.768.19.

Na aftrek van salarissen, loonen, enz., onderhoud van gebouwen en machinerieën, pl.m. f 1000 reserve voor onvoorziene voorvallen, samen tot een bedrag van f 11.569.52½, bleef er een beschikbaar winst-saldo van f 4269.07.

Uit dit resumé blijkt genoegzaam, welken omvang de zaak van onzen boerenbond gekregen heeft.

— Meldden wij voor een paar weken het ongeluk dat J. Goossens van alhier te Bakel overkwam, toen hij, werkzaam aan de nieuwe Provinciale wegen aldaar, door het onvoorzichtig omgaan met de keepwagentjes, zijn been brak en het heeft moeten laten amputeeren, zoo overkwam Woensdag H. v. d. Kerkhof, eveneens hier woonachtig, op ongeveer gelijke wijze eenzelfde ongeluk.

Moge dit voor anderen in de toekomst een waarschuwing zijn.

— Heden Zaterdag vernemen wij het derde ongeval, dat aan genoemd tramlijntje te Bakel plaats had; en het opmerkelijkste is, dat het weer een ingezetene van Deurne overkwam. J. van Bommel passeerde gisteren aldaar met paard en kar. Het paard schrok van het gerammel der keepwagentjes, zoodat v. B. onder de kar geraakte en zijn been brak. Hij is naar het gasthuis te Helmond overgebracht.

ASTEN. Maandagavond sloten een paar grappenmakers bij een glas bier, een koopje over een geit, wat tengevolge had, dat de geit gehaald werd en in de herberg verscheen, waar ze door deskundigen gekeurd moest worden. Of ze nu niet aan de gestelde eischen voldeed, of welke andere reden is niet bekend, doch een feit is het, dat de geit later onbeheerd op straat werd gevonden, en als gevonden voorwerp moet zijn aangegeven.

AARLE-RIXTEL. J.l. Dinsdag herdacht de Eerw. Zuster Caspara in het klooster der Eerw. Zusters alhier, den dag waarop zij voor 25 jaren de plechtige kloosterbelofte had afgelegd. Moge de Eerw. Zuster nog vele jaren haren zegenrijken arbeid verrichten tot heil van het klooster en tot het „steeds hooger" voor het bloeiende Pensionaat.

— Ons zoo prachtig in- als uitwendig kerkgebouw is weder een sieraad rijker geworden. Het bestaat uit eene kaarsentafel en is een geschenk der parochianen aan hunnen Herder op zijn 40-jarig Priesterfeest, welk feest dezen zomer met zooveel luister gevierd is. J.l. Maandag, feestdag der Onbevl. Ontvangenis van Maria werd de kaarsentafel versierd met een 20-tal kaarsen voor het eerst in gebruik genomen. Op hooge feestdagen zal dit zeker veel bijdragen tot verhooging der kerkelijke plechtigheden en getuigt mede van de liefde der parochianen voor hunnen hooggeschatten Herder.

ERP. Bij Kon. besluit is aan den EdelAchtb. Heer A. B. H. Otten, op zijn verzoek, met ingang van 1 Januari, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Erp.

Beknopt Verslag der Proefvelden

in 1913 aangelegd van wege de „Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili".

Zooals vorige jaren werden ook wederom dit jaar van wege bovengenoemde Délégation eenige proefvelden aangelegd om de landbouwers (speciaal degene welke van het nut eener stikstofbemesting nog niet overtuigd zijn) de gunstige werking van Chilisalpeter te laten zien. Werden vorige jaren nog al vele proefvelden geexploiteerd, dit jaar waren er maar 4 in getal, (althans onder toezicht van ondergeteekende).

Met het oog op de Haagsche landbouwtentoonstelling werden dit jaar meerdere betoogveldjes aangelegd, welke echter wat doel betreft met de proefvelden vrij wel overeenkwamen, maar om niet te veel hooi op mijn vork te nemen waren dientengevolge de proefvelden ingekrompen. Zooals boven omschreven waren de betoogveldjes alleen aangelegd om de landbouwtentoonstellingbezoekers in den Haag eens duidelijk te laten zien wat men met eene bemesting met chilisalpeter verkrijgen kan, wanneer de kalifosfaat-bemesting met oordeel is toegepast. De resultaten waren schitterend, zoowel op kleials op zandgrond. De Délégation hadt op de tentoonstelling eer van haar werk. Niets was aanschouwelijker voorgesteld als de inzendingen van het paviljoen van het chilisalpeter, de bezoekers denken maar eens aan de 52 bakjes met groenten, welke niet alleen een keurige verzameling waren van verschillende groenten, maar ook tevens een duidelijk beeld gaven van de onmisbaarheid van chilisalpeter. In de veronderstelling dat de belangstellende landbouwers deze gewassen goed gezien hebben, stap ik van de betoogvelden af, om de proefvelden te behandelen. In het geheel werden onder mijn toezicht aangelegd 4 proefvelden, n.m.l. 1 bij hooiland, 1 bij aardappels, 1 bij suikerbieten en 1 bij voederbieten.

* * *

Hooilandbemestingsproef bij Th. Timmermans te Schijndel.

Vroeger werd wel eens beweerd dat eene stikstofbemesting op hooiland verkwisting was. De klavers welke in het grasland voorkomen zouden wel zorgen voor de stikstof. Zoo redeneerde men voor eenige jaren. Ofschoon men door ondervinding al reeds wist dat dit niet geheel opging, werd ten overvloede nog eens eene proef genomen te Schijndel. Het perceel had eene grootte van 10 are en ontving in den winter 1000 K.G. kainiet en 800 K.G. Slakkenmeel per H.A.

Verder werd het proefveld in 4 perceeltjes verdeeld, n.m.l. 1 van 1 are en 3 van 3 are.

Perceel 1 van 1 are ontving geen chilisalpeter, terwijl de overige 3 perceeltjes respectievelijk 100—200 en 300 K.G. chili ontvingen.

En nu de resultaten:

Zonder Chilisalpeter bracht op 4800 K.G. hooi per H.A.

Met 300 K.G. chilisalpeter bracht op 11000 K.G. hooi per H.A.

Met 200 K.G. chilisalpeter bracht op 8500 K.G. hooi per H.A.

Met 100 K.G. chilisalpeter bracht op 6500 K.G. hooi per H.A.

Dit resultaat is zeer zeker enorm.

Wanneer ik niet persoonlijk bij het wegen was tegenwoordig geweest, zou ik haast niet kunnen denken aan zulke hooge opbrengst. Honderden landbouwers en belangstellenden hebben het perceel bezocht, terwijl er maar één roep over was.

JAN LEERMAKERS,
Wordt vervolgd. Boxtel.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

15 Dec. Maandag. Octaafdag van het feest der Onbevl. Ontv. der H. Maagd. Grootdubbel. H. Mis: Gaudens; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. voor den Paus. — Credo. — Prefatie der H. Maagd. *Wit.*
Indien niet anders staat aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie

16 Dec. Dinsdag. Eusebius, Paus-Martelaar. Halfdubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de gebed enz. van den vorigen Zondag; 3de gebed enz. van den H. Geest: Deus qui corda; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Rood.*
Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

17 Dec. Woensdag. Quatertemper-Vastendag. Van den dag. H. Mis: Rorate; na Kyrië wordt eene Prophetie gelezen; 2de gebed enz. van den H. Geest; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus. *Paars.*
Vandaag wordt gezongen de z.g.n. Gulden Mis: Rorate (Votiefmis van de H. Maagd tijdens den Advent) Gloria; 2de gebed enz. als op 16 December. 3de, 4de gebed enz. als op 16 Dec.; Credo. — Prefatie der H. Maagd. Laatste Evangelie van St. Jan.

18 Dec. Donderdag. Van den dag. H. Mis van den vorigen Zondag: Gaudete; 2de 3de en 4de gebed enz. als op 17 Dec.; bij het Graduale worden Alleluia en volgende Vers weggelaten; geen Credo. *Paars.*
Vandaag enz. als op 16 Dec. *Zwart.*

19 Dec. Vrijdag. Quatertemper-Vastendag Van den dag. H. Mis: Prope; 2de, 3de en 4de gebed enz. als op 17 Dec. *Paars.*

20 Dec. Zaterdag. Quatertemper-Vastendag. Van den dag. H. Mis: Veni; na Kyrië 5 Prophetieën en Hymnus: Benedictus; 2de gebed enz. van de Vigilie voor het feest van den H. Apostel Thomas; 3de en 4de gebed enz. als op 16 Dec. *Paars.*

21 Dec. *4de Zondag van den Advent*, (2de klas-Zondag). Halfdubbel. H. Mis: Rorate; geen Gloria; 2de gebed enz. van de H. Maagd: Deus qui de B.; 3de gebed enz. als op 17 Dec. — Credo. — Prefatie der H.H. Drieëenheid. Benedicamus Domino. *Paars.*

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.60 per kilo.

's-BOSCH, 11 Dec. Prijs der boter f 1.26, f 1.44 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 12 Dec. Aanvoer 9470 K.G. Hoogste prijs f 1.54 laagste prijs f 1.45 middelprijs f 1.49

's BOSCH, 12 Dec. Aangevoerd 19400 kilo hoogste f 1.52, laagste f 1.40 middelprijs f 1.49 per kilo.

MAASTRICHT, 12 Dec. Aangevoerd 54100 kilo, hoogste f 1.57, laagste f 1.48 middelprijs f 1.53.

Eier-Veilingen.

's-HERTOGENBOSSCHE EIERVEILING V. P. N.

12 Dec. Aangevoerd 13714 eieren. Prijs f 1.25 tot f 1.28 per K.G.

ROERMOND, 29 Nov. Aanvoer 70450 eieren Hoogste prijs f 9.10, middelprijs f 8.75, laagste prijs f 7.80 per 100.

AMSTERDAM, 12 Dec. Aanvoer 6184 eieren Kipei 5.20—9.20. Eendei 5.15—6.05 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 6.96.

Bekendmaking.

LANDWEER.

Nader onderzoek.

De Burgemeester der gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat de hieronder vermelde verlofgangers der Landweer dezer Gemeente, op Zaterdag 20 December 1913, des voormiddags om 10 uren, te Tilburg, Bredasche weg 19a, bij het nader onderzoek voor den Landweerdistricts-commandant moeten verschijnen in uniform gekleed en voorzien van de hem uitgereikte kleedingen uitrustingstukken en van zijn zakboekje met daarin gehechten verlofpas.

Rooij van A. J. A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Heesemans Chr., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Voets A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Gudde H. Th., lichting 1911, Landweer-Infanterie.

Hooff van A. J. L., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Oirschot van A. J., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Sande van de J., lichting 1909, Landweer-Artillerie.

Boxtel, 10 December 1913.

De Burgemeester voornoemd,
A. GIJSEN.

Advertentiën.

Hiermede betuigen wij onzen hartelijken DANK voor de deelneming ondervonden bij 't overlijden onzer dierbare Echtgenoote en Moeder.

J. Essers,
en Kinderen.

BOXTEL, 13 Dec. '13.

Aanbesteding ophalen van Straatvuil te BOXTEL.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel zullen op **Dinsdag** den **23 December 1913, om tien uur voormiddags,** ten gemeentehuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

in twee perceelen:

Het ophalen en wegvoeren van vuil en vuilnis binnen de kom der gemeente Boxtel en in Breukelen, gedurende het jaar 1914.

De voorwaarden van aanbesteding liggen ter inzage op de gemeente-secretarie, alwaar nadere inlichtingen worden gegeven, alsmede door den Heer H. J DEKKERS, gemeente-opzichter.

De op zegel geschreven biljetten moeten zijn ingeleverd ter Secretarie, **vóór tien uur v m.** op den dag der aanbesteding.

BOXTEL, 13 December 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.

De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Bij inschrijving te huur:

Een Boerderij,

thans bewoond door de Kind. VAN DEN BERSSELAAR Te aanvaarden Pinksteren 1914 Inlichtingen geeft het Armbestuur. Op zegel geschreven biljetten met de daarop vermelde 2 solide borgen komen in aanmerking en worden ingewacht **vóór 23 December e.k.** bij ondergeteekende, Armmeester te Boxtel.

A. C. van Kleef.

Jonge Nagelkaas vanaf **f 36.—.**
Beste Nagelkaas f 34.50.
Fijne Gruière Kaas 70 cent per pond.
Prima fijne vette Leidsche 20 cent per pond.
Beste Gouda 15, 18 en 20 cent.
Fijne Gouda 22 en 25 cent.
Edammers allerfijnste soort f 1.25, 3¾ à 4 p. zwaar.
Beste kwaliteiten 60, 75, en **f 1.-.**
Zendingen onder rembours.
S. F. Bruinsma, Leeuwarden

BLOEDARMOEDE
en al de bekende gevolgen daarvan worden het best bestreden door 't gebruik van
HAEMATOGEENWIJN.
Het is aangenaam om in te nemen, versterkt de zenuwen en bevordert den eetlust. Prijs per flacon f 1.—. Alom verkrijgbaar en bij den Fabrikant J. SOL, Apotheker, Amst.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Dinsdag 16 December 1913** ten **10 uur v.m.** ten sterfhuize van de Wed. C. v. Berkel op Selissen.

Een **4 jarig** bruin **Ruinpaard 5** gevende en dragende **Koeien, Kalfvaars, Trekvaars, Hokkeling, Mestkalf, Schaap, 25 Kippen** en een **Hond.**

Hoog- en **Laagkar, Ploeg, Eggen, Tob** en **Stand, Kafmolen, Baktrog, Kruiwagen** en **Landbouwgereedschappen.**

Kasten, Kisten, Stoelen, Tafels, Bedden en meer **Huisraad.**

Een partij **Hooi, Stroo, Toemaat, Rogge** en **Haver, Aardappelen, Mangelwortelen, Boekweit, Mest, Mutsaard,** enz.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal FINAAL VERKOOPEN:

Op **Vrijdag 19 December 1913, ten 4 uur n.m.** ten huize van den Heer F. J. v. d. Meerendonk te Breukelen.

Voor de Erven van Mejuffr. van de Sande.

Onder Boxtel.

Koop I. Eene **Landbouwerswoning** met **Stal** en **Schuur, Bakhuis, Erf, Tuin** en **Bouwland,** ter plaatse „Selissen", sectie A Nos. 1511, 265 en 286, ter gezamenlijke grootte van 53 Aren, staande met 15 slagen op f 725.—.

Koop II. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Rulle", ter plaatse „Selissen", sectie A No. 250, groot 70 aren 50 centiaren, staande met 30 slagen op f 450.—.

Koop III. Twee perceelen **Weiland** genaamd de „Koeweiden" ter plaatse „Selissen" sectie A Nos. 297 en 298, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 3 aren 30 centiaren, staande met 30 slagen op f 450.—.

Koop IV. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Bocht" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 243, groot 46 aren 60 centiaren, staande met 10 slagen op f 150.—.

Koop V. Een perceel **Bouwland** genaamd „de Stok" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 295, groot 16 aren 40 centiaren, staande met 12 slagen op f 110.—.

Koop VI. **Massa** van koop I tot en met V, staande met 32 slagen op f 1860.—.

Koop VII. Een perceel **Bouwland** genaamd „het Heiveld" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 247, groot 12 aren 20 centiaren, staande met 10 slagen op f 100.—.

Koop VIII. Een perceel **Weiland** genaamd „het Maalte" ter plaatse „Selissen" sectie A No. 224 groot 23 aren 80 centiaren, staande met 20 slagen op f 150.—.

Koop IX. Een perceel **Bouwland** ter plaatse de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 410, groot 12 aren 10 centiaren, staande met 2 slagen op f 40.—.

Koop X. Een perceel **Bouwland** ter plaatse „de Hooge Wal Akkers" sectie A No. 408, groot 17 aren 40 centiaren, staande met 2 slagen op f 60.—.

Koop XI. **Massa** van koop I tot en met V en koop VII tot en met X, staande met 20 slagen op f 2300.—.

Koop XII. Drie perceelen **Bouwland** genaamd „de Schild" ter plaatse „de Hooge Wal Akkers", sectie A Nos. 387, 388 en 389, ter gezamenlijke grootte van 1 Hectare 12 aren 20 centiaren, staande met 10 slagen op f 600.—.

Koop XIII. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Molenweiden", sectie B No. 1043, groot 56 aren, staande met 35 slagen op f 635.—.

Koop XIV. Een perceel **Hooiland** ter plaatse „de Hobbendonken" sectie D No. 1233, groot 63 aren, staande met 8 slagen op f 1100.—.

Koop XV. Alle de voorschreven goederen in **Massa,** staande met 60 slagen op f 4500.—.

Koop XVI. Een perceel **Heide** ter plaatse „de Tongersche Heide, sectie I No. 1222, groot 2 Hectaren 10 aren 43 centiaren, staande met 3 slagen op f 185.—.

Te aanvaarden: Het Bouwland No. 286 in koop I en de perceelen in koop II, IV, V, VII, IX, X en XII te oogststoppelbloot 1914, gebouwen en al het overige land na betaling.

Betaling 19 Maart 1914.

Grond- en andere **lasten** van af 1 Januari 1914.

De **geteekende Boomen** worden **gereserveerd** en dadelijk **na de Finale Verkooping publiek verkocht.**

Abonneert U op Centraal Brabant.

TWEEDE BLAD
van
Centraal-Brabant.
No. 100. Zaterdag 13 December 1913.

De Plattelandswoning.

Wat is dat?

Dat is eene vereeniging, koninklijk goedgekeurd, die ten doel heeft de landarbeiders, in de Provincie Noord-Brakant beter, gerieflijker, gezonder en niet te duur gehuisvest te krijgen. Een mooi doel! Geen wonder dat Mgr. van de Ven, de sociaal voelende Bisschop van 's Hertogenbosch het streven dier vereeniging goedkeurde en aanmoedigde. Is 't dan eene Roomsch-katholieke vereeniging? Eigenlijk wel. Zij staat ten minste op Roomsch-katholieken grondslag. Zij strekt echter haren arbeid ook uit tot niet-katholieken. Zij wil alle goede staatsburgers op gelijken voet, waar mogelijk, helpen om in het bezit of het gebruik te komen van een geschikte woning. Waarlijk 't is een kostelijk doel, want hij, die ten platte lande bekend is, weet dat de woningvraag daar dringend is. Nog maar al te weinig woningen zijn er beschikbaar voor de landarbeiders, de zich opwerkende keuterboerkes, en ook voor de ten plattelande wonende fabrieksarbeiders. Het is vooral te doen om de twee eerste categorieën te helpen, die op gezondheids-, zedelijkheids- en economisch gebied vaak minder goed gehuisvest zijn dan hun vee; en om zóó het sterfte- en ziektepercentage te doen dalen, de zedelijkheid te bevorderen en de te dure en ongeriefelijke brakken van huizen ten plattelande weg te krijgen.

Uitstekend! Maar hoe zal dat kunnen? Wie speelt dat klaar? Ja wie?

Het bestuur bevat vele namen van mannen, die op velerlei gebied zich een naam hebben gemaakt, voormannen gekend bij boer en burger als kloeke mannen van de daad, en mannen die den boerenstand een goed hart toedragen.

Zij zullen wel weten hoe het k a n gaan.

Ja, maar daar zijn we er niet mee! Volkomen waar. En ook die bekwame mannen kunnen niet zonder geld, zonder steun van de Regeering, Provincie en Gemeente. Er moet dus geld komen! Hoe? Door contributies, schenkingen, legaten, het nemen van rentelooze aandeelen en het nemen van 3 % obligatiën der vereeniging.

De steun van de Regeering is noodzakelijk, de financieele steun, doordat de Regeering voor de belangelooze woningbouwvereeniging de voorschotten, langs den weg der Gemeente geve.

De steun van de provincie, doordat Gedeputeerde Staten der Gemeente, die bereid is mee te werken geen moeilijkheden in den weg leggen, eerder helpen en aanmoedigen.

De steun der gemeente, die bereid moet zijn goedgelegen en geschikte perceelen tegen matige koopsom of tegen kleinen canon als huursom in erfpacht op langen termijn af te staan. Het moet voor de Gemeenteraadsleden en voor het Dagelijksch Bestuur duidelijk zijn, dat hier voor de Gemeente groote en zwaarwichtige belangen op het spel staan; dat er voor eene Plattelandsgemeente alles aan gelegen is een goeden, ijverigen vooruitstrevenden kleinen boerenstand in staat te stellen zich tot bezitters van een bescheiden bedrijf te kunnen opwerken. De Regeering, de Gemeenten hebben aan den woningbouw, uit gezondheidsoverwegingen en andere motieven, e i s c h e n gesteld, die voor de allerkleinsten van den boerenstand het gewoon onmogelijk maken om te bouwen. De kosten van nieuwbouw loopen zóó hoog, dat slechts heel enkelen er aan durven om nieuw te bouwen, wijl zij zeker weten hun heele lange leven te moeten zweeten onder een niet te dragen schuldenlast. Het gevolg is, dat op het platteland aan bestaande krotten van huizen zoo lang gerepaneerd en gepeuterd wordt totdat zij invallen of afbranden; dat er niet gebouwd wordt en de woningnood tot gevolg heeft dat er niet getrouwd wordt, waardoor de plattelandsbevolking minder sterk toeneemt dan wenschelijk is. De billijkheid vordert, dat R i j k en G e m e e n t e, die ten algemeenen nutte zulkdanige maatregelen nemen, van den anderen kant ook de behulpzame hand bieden om de euvelen, die uit zulke bepalingen voortvloeien te helpen bezijdigen.

En dat doet het Rijk. Hoe? Door aan de Gemeenten voorschotten te verstrekken, welke deze aan daartoe expresselijk opgerichte woningbouw-vereenigingen onder zekere condities overdragen. De Gemeenten, die daartoe g e n e i g d zijn k u n n e n dus aan zulke woningvereenigingen hulp bieden, en zullen het bij goed inzicht ook gaarne doen, hoewel ze door niemand kunnen gedwongen worden. 't Is een kwestie van beleid en doorzicht in de Gemeente-politiek.

Kan zoo'n vereeniging al spoedig iets uitvoeren? Spoedig en spoedig zijn twee. De voorbereidende werkzaamheden hebben een vol jaar geduurd. Maar nu brachten de kranten van einde November het heugelijke nieuws eerst van de koninklijke goedkeuring, daarna van de Bisschoppelijke aanmoediging. Vervolgens van het heele Bestuur en nu weer de verkiezing van het Dagelijksch Bestuur van de vereeniging: De Plattelandswoning. Dat Dagelijksch Bestuur klinkt als een klok: Voorzitter het Tweede Kamerlid Fleskens, Ondervoorzitter Mgr. Prinsen, Secretaris-Penningmeester J. F. Berkvens, de bekende Directeur der Coöperatieve Centrale Boerenleenbank. Als dat niet trekt, trekt niemandal.

Er zal dus wel spoed gemaakt worden. Doch haastige spoed is zelden goed. En haastige spoed is van zelf uitgesloten waar eene zaak over de langzaam wentelende rollen van Rijk, Provincie, Gemeente, Gezondheidscommissie enz. moet loopen. Doch met bekwamen, betrekkelijken spoed zal gewerkt worden. Dat zijn de mannen van het Dagelijksch Bestuur aan hun naam verplicht en daarvoor staat ons borg hunne bekende activiteit en hun blakenden ijver voor deze zaak in het bizonder

* * *

Met groote belangstelling wachten wij op nader nieuws aangaande deze veel belovende vereeniging. Wij zijn nieuwsgierig naar de wijze van werken, naar het eerste begin, naar hun optreden naar buiten. Zoo iets nieuws ons bereikt zullen we het spoedig melden.

B.

De Maas bevaarbaar!

Onlangs lazen wij een artikel in het bekende landbouwblad „Rust Roest", van pastoor Roes te Kessel, waarin de Eerw. Redacteur wijst op de ongelukkige toestanden, die door de gedeeltelijke kanalisatie der Maas en het ontworpen kanaal van Heumen naar de Waal, voor de Noordbrabantsche Maasdorpen zouden geschapen worden. Die dorpen, niet beschermd door dijken tegen het verwoestend rivierwater: de Beersche Maas, waarvan ze de ellende al eeuwen lang hebben ondervonden, zouden in nog treuriger omstandigheden geraken. We zijn het met dat artikel ten volle eens: Kanalisatie der Maas, verbetering der economische toestanden in Limburg mag niet met zich voeren ondergang van dorpen in een ander gewest. Dat moet voorkomen worden. E n d a t k a n! Dat men niet verzuime in Noord-Brabant deze kwestie onder de aandacht der Regeering te brengen. De zaak warm te houden, tot men zekerheid heeft, dat in den nood wordt voorzien.

* * *

Voor Limburg is kanalisatie der Maas een levenskwestie. Geen wonder dan ook, dat in den laatsten tijd, vooral, nu men onbekend is met het juiste standpunt, dat de nieuwe Regeering in deze inneemt, er telkens luider stemmen opgaan, die aandringen op spoedige Maasverbetering. Nu het nieuwe liberale Ministerie in de troonrede wel aankondigt een ontwerp tot gedeeltelijke droogmaking der Zuiderzee, Minister Lely's lievelingsdenkbeeld, maar ons in het onzekere laat omtrent de Maaskanalisatie, vraagt men zich niet zonder reden bezorgd af: Zal de nieuwe Minister, evenals al zijne liberale voorgangers, wederom Limburg vergeten? Zal hij dezelfde liberale politiek voortzetten, waaraan ons Zuiden reeds gewoon geraakt is en die we al hebben geleerd te dulden zonder morren: Holland begunstigen ten koste van het Zuiden. In Holland heeft men jaren lang gedecreteerd: Het land moet bloeien door zijn handel, dat alleen is de Nederlandsche welvaartsbron; al het andere is en blijft bijzaak. De Hollandsche groote koopsteden, het Hollandsche groot-handelskapitaal beheerschten de politiek. Wat heeft men in Holland ooit voor het Limburgsche mijnveld gevoeld? En wat voelt men er nog voor?

* * *

Limburg bezit een opbloeiend mijndistrict, waar duizenden arbeiders in de toekomst een bestaan zullen kunnen vinden. Maar dat mijndistrict wordt in zijn opkomst ten zeerste belemmerd, kan zich niet naar behooren ontwikkelen, omdat het niet beschikt over een goeden en goedkoopen verkeersweg te water. Ook de overige verkeersmiddelen zijn onvoldoende. Ons mijngebied is in een uithoek des lands gelegen, ver van onze groote bevolkings- en industrie centra. Daarom t e m e e r zijn goede verkeersmiddelen een gebiedende eisch. Jaren lang ontbrak alle spoorverbinding. Toen kwam pas in 1899 het lijntje Sittard—Heerlen—Herzogenrath. En welk een verkeersmiddel! Veel is hieraan verbeterd, wat waarlijk wel noodig was, maar nog is en blijft de toestand onvoldoende. Zelfs de groote spoorverbinding Noord—Zuid door Limburg, heeft niet eens dubbel spoor; het getalm met den aanleg der lijn Eindhoven—Weert ligt nog versch in ieders geheugen, van doortrekking tot Echt schijnt wel niets meer te komen en daarmee de snelle verbinding van het mijngebied met Holland op de lange baan geschoven.

Aller wenschen concentreeren zich thans op de bevaarbare Maas. We behoeven het groote belang dezer kwestie wel niet meer uiteen te zetten. Iedereen in onzen tijd is wel overtuigd, dat alleen een streek met goede verkeersmiddelen tot bloei kan geraken. De ondervinding heeft het den starsten conservatief in deze wel geleerd!

* * *

De Limburgsche Maasvereenigingen! Men heeft er vaak, vooral in het begin, den spot mee gedreven. Enfin, spot is goedkoop en een beetje critiek maakt gezond. Ze hebben deze verdienste: de belangrijke zaak der Maaskanalisatie, die langzamerhand door onverschilligheid en sleur dreigde vergeten te worden, warm te hebben gehouden. Het ware te wenschen, dat thans, nu achterstelling van het Zuiden weer dreigt, de Maasvereenigingen nog eens optraden. Er is voor Limburg t e veel aan gelegen. Ja, we zingen in ons Limburgs Volkslied zoo gaarne: „Waar de breede stroom der Maas, statig zeewaarts vloeit," maar is die „statige rivier" geen droevig beeld van de verwaarloozing, waaronder ons gewest jaren lang heeft geleden?

* * *

Het Limburgsche mijndistrict. Limburg kan in de toekomst een onzer bloeiendste gewesten worden. Wie het Zuiden een paar jaren niet bezocht, staat verstomd over de geweldige ontwikkeling, den reusachtigen vooruitgang van enkele plaatsen. Het gaat als bij tooverslag. Een kleine uiteenzetting over ons mijngebied moge volgen: De Limburgsche steenkolen liggen ten Noorden der Geul, tusschen deze rivier en Sittard. Verder Noordwaarts zijn ze niet voor ontginning vatbaar; ze zijn verzonken. Het minst diep liggen ze bij Kerkrade en Heerlen; dan neemt de diepte naar het Noorden toe. In de Peel boorde men kolen aan op een diepte van ongeveer 1000 M. Alleen kolenlagen op een diepte minder dan 1200 M. zijn in het algemeen ontginbaar. Wat dieper ligt wordt voorloopig voor de toekomst gereserveerd. De Limburgsche steenkolen zijn ongeveer geheel op geringere diepte aangeboord. In 1901 besloot onze regeering het geheele, toen bekende, mijngebied (behalve de „domaniale mijn" en een 3-tal particuliere mijnvelden) zelf in exploitatie te nemen. Ze liet het zoogenaamde Staatsmijnveld afbakenen, hetwelk bijna het geheele gebied ten Noorden der Geul, omvat. Verschillende Staatsmijnen zijn reeds in exploitatie. In de Limburgsche mijnen werken thans al ruim 8000 personen, meerendeels Nederlanders. De productie bedraagt jaarlijks ruim 1½ millioen ton (ton — 1000 K.G.) ter waarde van ongeveer 9½ millioen gulden. Men heeft nu uitgerekend, dat, wanneer de mijnvelden in Z. Limburg en de Peel volledig zijn ontgonnen, de productie jaarl. ongeveer 20 millioen ton kan bedragen en er dan nog voor 225 jaren voorraad genoeg aanwezig is. Waarlijk geen kleinigheid! Wanneer men nu bedenkt, dat Nederland jaarlijks ongeveer 7½ millioen ton steenkolen gebruikt, komt men tot de slotsom, dat de Limburgsche mijnen ons dan niet alleen geheel van steenkolen kunnen voorzien, maar nog het dubbele getal ton ongeveer kunnen uitvoeren. Thans wordt het tekort hoofdzakelijk aangevuld door Engeland en Duitschland. De cijfers toonen ten duidelijkste aan, dat ons Zuiden in de toekomst op mijnbouwgebied wel een rol kan spelen. Mits — en dit brengt ons op de Maas terug — alles gedaan wordt om het mijndistrict uit zijn isolement op te heffen. De middelen daartoe zijn in de allereerste plaats een: bevaarbare Maas en in de tweede: betere spoorverbindingen met Holland.

* * *

Maar niet alleen voor het mijngebied is een bevaarbare Maas de belangrijkste kwestie; de gekanaliseerde „hoofdader" van Limburg zou tevens een uitstekende scheepsvaartweg zijn van Rotterdam naar het Luiksche industriegebied. Rotterdams handel is hoofdzakelijk t r a n s i t o h a n d e l. Jaarlijks bezoeken 150.000 binnenvaartuigen Rotterdam. Het drukste verkeer te water in de binnenvaart heeft Rotterdam met Rijnland: een der grootste industriegebieden der wereld. Dan komt het Luiksche. Dit gebied heeft behoefte aan steenkolen, thans uit Engeland ingevoerd over Rotterdam en de Zuid-Willemsvaart. Jaarlijks wordt dit kanaal bevaren door ongeveer 12000 schepen. De Maaskanalisatie zou ook hier een belangrijke verbetering geven. Thans betrekt Luik de meeste steenkolen en ertsen over Antwerpen. Het groote belang der Maaskanalisatie in dit opzicht blijkt wel hieruit, dat België, vooral de stad Antwerpen, deze plannen zeer tegenwerkt.

* * *

De tegenwoordige minister van Waterstaat, Lely, schijnt de Zuiderzeedroogmaking urgenter te achten dan de Maaskwestie. Gelukkig zijn daartegen in den laatsten tijd talrijke protesten opgegaan. En niet alleen uit Limburg. Terecht wordt beweerd, dat Nederland geen behoefte heeft aan cultuurgrond. Nog duizenden hectaren woeste grond wachten op ontginning. En waarom de Zuiderzeevisscherij te vernietigen? De Zuiderzee is een der vischrijkste wateren der wereld: ruim 7000 menschen vinden er hun brood, terwijl jaarlijks voor ongeveer 1½ millioen gulden visch wordt gevangen. Door de kanalisatie der Maas wordt niemand in zijn bestaan bedreigd; wel wordt een zeer belangrijke provincie uit haar isolement bevrijd, de thans meerendeels kwijnende Maasdorpen uit hun verval opgeheven, het mijngebied in zijn ontwikkeling gesteund en handel en nijverheid van een groot deel des lands tot bloei gebracht.

Het Maas-vraagstuk is geen „politieke kwestie." Gelukkig! Reden te meer, om de zaak spoedig voor goed aan te pakken. Ook wij zouden het meer in 's lands belang geacht hebben als de Maaskanalisatie ware voorgegaan aan het ontwerp tot droogmaking der Zuiderzee. Dr. Nolens schreef reeds voor eenige jaren: Eerst de Maas en dan de Zuiderzee.

Blijve in de toekomst in Limburg steeds krachtiger en dringender de eisch weerklinken: de Maas bevaarbaar!

Maas-vereenigingen: Weest werkzaam! Limburgsche afgevaardigden: Kent uw plicht! Nederland heeft als mijnbouwstaat een toekomst!

OBSERVATOR.

Naschrift: Blijkens het afdeelingsverslag in de Tweede Kamer, met betrekking tot de suppletoire waterstaatsbegrooting 1913 (Maasverbetering) heeft de eerste ter visielegging voor de onteigening, ten behoeve der sluizen bij Linne en Roermond, reeds plaats gehad. Hiermee wil men beginnen. Gevreesd wordt echter, dat men daardoor een voor 't grootste deel des jaars onbevaarbare Maas zal krijgen beneden Venlo. Het kanalisatieplan omvat:

1o. Kanalisatie der Maas van Mook tot Linne. Bij Mook een kanaal naar de Waal. (Verbinding Maas—Waal.)

2o. Maaskanalisatie Linne — Roermond. Uit dit Maasvak een kanaal naar de Zuid-Willemsvaart bij Nederweert. (Verbinding Maas—Zuid-Willemsvaart—Wilhelminakanaal: Kolengebied met Brabantsche industrie-centra.)

3o. Kanalisatie der Maas van Linne tot St. Andries.

Op de gekanaliseerde Maas zouden sluisgelden geheven worden. Dit vond ernstigen tegenstand. En terecht. De Limburgsche steenkolen voor Holland bestemd, zouden bij vervoer over de Maas sluisgelden moeten betalen. Buitenlandsche: Engelsche, Duitsche of Belgische bij vervoer over Waal, Merwede, Kanaal of Zuid-Willemsvaart, wat zelfs hoofdzakelijk t r a n s i t o - v e r v o e r is, zouden vrij zijn.

Het verheugde ons de aandacht gevestigd te zien op wat we in het begin van dit stuk schreven: de toestand der Brabantsche en Geldersche Maasdorpen bij de Maas-kanalisatie. Noodzakelijk werd geacht daarmede een goede afwatering te verzekeren.

Nog werd de vraag opgeworpen, of de groote waterkracht der Maas door het sterke verval veroorzaakt, niet dienstbaar zou kunnen gemaakt worden aan de opwekking van electrische energie.

De plannen kunnen ons uitstekend voldoen. Ze lijken ons breed opgevat en zeer practisch. Alleen hopen we, dat de papieren weg spoedig verlaten worde en het groote werk beginne, waarnaar een sterk vooruitgaand deel des lands reeds jaren hoopvol uitziet.

OBSERVATOR.

Brieven uit België.

Esschen, 9 December 1913.

Aan uwe mededeeling van Woensdag 3 December betreffende nieuw uit te geven postzegels, waarop vignetten zouden voorkomen van schilderachtige plekjes in België, ben ik in staat 't navolgende toe te voegen.

Het is niet de bedoeling der Regeering nieuwe postzegels van verschillende waarden, waarop de bedoelde vignetten zouden voorkomen, te gaan uitgeven binnen een zeker tijdsverloop. Wel heeft Minister Seegers ten einde dit plan te bestudeeren eenigen tijd geleden een bezoek gebracht aan de Zegeldrukkerijen in Mechelen. 't Is echter gebleken, dat eene eventueele uitvoering van 't nieuwe plan op niet onbelangrijke vooral technische moeilijkheden zou stuiten. 't Volgende bezwaar schijnt wel 't voornaamste: dat n.l. bedoelde werkplaats te Mechelen die thans dagelijks ongeveer twee millioen zegels levert, onmogelijk in staat zou zijn een nog grooter aantal zegels te fabriceeren. Met andere woorden: wil men nieuwe zegels gaan uitgeven zal men gedwongen worden de werkplaatsen om te bouwen of te vergrooten.

Tenzij men de fabricage der nieuwe zegels aan particuliere industrieën zou willen toevertrouwen; en dan blijft het de vraag of een afdoende controle mogelijk zou zijn teneinde eventueele fraude tegen te gaan.

Nog eene reden tot bezwaar schijnt gelegen in de scrupules die er bestaan ten opzichte van 't feit de beeltenis des Konings te vervangen door bedoelde beeltenissen van natuur- en ander schoon.

Op 't oogenblik wordt wèl op 't Ministerie overwogen of van sommige (drie à vier) postzegels alleen de heele hooge waarden en die betrekkelijk weinig gevraagd worden, de teekening zou kunnen veranderd worden in de meer besprokene.

Er is evenwel nog een ander plan in studie bij 't ministerie van posterijen. Door de verschillende Kamers van Koophandel in België is bij herhaling aangedrongen op het verkrijgen van een postzegel ad 15 centimes voornamelijk ten dienste der internationale correspondentie.

Wanneer het vervaardigen van dat postzegel een feit wordt zal dan hiervoor waarschijnlijk ook als teekening een Belgisch landschap worden genomen.

HENRI ASSELBERGS.

Van 's levens Schaduwkant.

„Je kunt Corrie wel even meenemen", had moeder gezegd.

Ze had toen, bedrijvig en zorgzaam, als ze voor haar jaren al was. Corrie's gezichtje wat afgeveegd en haar aan de hand genomen. En samen stapten ze nu door de Zaterdagsche drukke straten van de stad. In haar vrije hand hield Bettie de portemonnaie geklemd met het geld voor de boodschappen. „Goed uitkijken als je geld terugkrijgt", had moeder gezegd en daar dacht ze nu al den tijd aan. Het kleine boodschappenmandje had ze aan Corrie te dragen gegeven. En telkens keek ze nu, of Corrie het wel goed vast hield en het bij het voorbijgaan nergens tegen aan slingeren liet. Voorzichtig week ze uit voor de menschen, die in de straat rumoerden, trok haastig Corrie nog wat verder naar den kant der huizen als een wagen of een handkar aanratelde.

„Uitkijken Corrie", vermaande ze dan telkens. „'t Is zoo druk nou met den Zaterdagavond". Want Corrie parmant stappend met haar kleine beentjes, het boodschappenmandje in de hand keek nieuwsgierig telkens de winkels binnen, waar het druk was van de koopers. Ze kwam Zaterdagavond nooit op straat, bleef dan meestal dichtbij huis, nadat moeder haar verschoond had. Maar moeder had het te druk gehad vandaag, was nu nog in de weer omdat morgen tante Anna kwam met Oom Dirk en Arie en Piet en de kleine Corrie; die net heette als zij.

„Hoe laat komen ze dan morgen?" vroeg ze, opkijkend naar de grootere naast haar.

Maar Bettie schudde het hoofd.

„Tien uur immers", zei ze kort, „maar je moet nou niet praten".

„Waarom niet?" vroeg Corrie verbaasd.

Bettie haalde ongeduldig de schouders op. „Om daarom niet", zei ze.

Ze voelde altijd sterk haar verantwoordelijkheid als hulp van moeder. Zaterdagsavonds en deed dit ernstig en gewichtig. Aandachtig keek ze nu de huizen langs, trok dan Corrie haastig mee een winkel binnen. Er stonden wat menschen aan de toonbank en ze zette Corrie met het mandje in een hoek bij een paar groote bussen.

„Blijf hier maar zoolang staan", zei ze en drong zich tusschen de groote menschen door naar de toonbank. Als ze besteld had, zocht ze het geld uit haar portemonnaie, telde het dan uit, als de pakjes voor haar lagen. En zich buigend over de toonbank keek ze dan aandachtig toe bij het teruggeven, telde een voor een de dubbeltjes en kwartjes en centen na.

In het mandje van Corrie borg ze de boodschappen en samen stapten ze behoedzaam de straat op naar een anderen winkel. Daar was het stil. En Corrie en zij voor de toonbank zagen toe naar het wegen. legden dan de pakjes een voor een in het mandje, dat op de bank stond. Als ze naar buiten stapte droeg zij het mandje onder haar arm. De portemonnaie hield ze stijf in een hand geklemd.

Ze moesten nu nog in een winkel zijn. De pakjes, die ze er mee namen, kreeg Corrie te dragen, die ze onhandig in haar kleine knuistjes klemde.

Voorzichtiger nog dan ze gekomen waren, liepen ze nu de straten door naar huis. Het begon te schemeren en meerdere menschen, arbeiders, netjes aangekleed, vrouwen met schoone voorschoten, dienstmeisjes met witte boezelaars en kokette mutsjes op de blonde en donkere haren en opgeschoten jongens, vulden de straten. Bettie kon Corrie geen hand geven, voorzichtig als ze zijn moest, met het mandje met boodschappen. Maar ze had Corrie gezegd vlak naast haar te blijven en haar jurk vast te houden. Dicht langs den huizenkant liepen ze langzaam en telkens uitwijkend.

Maar Corrie begon te klagen, dat haar handen zeer gingen doen van de pakjes. Ze kon ze nauwelijks omklemmen met de kleine knuisjes, die moe werden van het ingespannen vasthouden.

Bettie keek eens in het mandje. Er kon nog wel een pakje bij, misschien wel twee. Dan zou Corrie er maar een meer te dragen hebben.

„Wacht eens even", zei ze stilstaande bij een vensterbank.

Ze waren nu in een stillere straat gekomen, dicht bij huis. En even angstvallig om zich heen kijkend, zette ze het mandje in de vensterbank, legde de portemonnaie er naast en nam dan de pakjes van Corrie over, ze voorzichtig in het mandje leggende.

„Hè", kwam Corrie, de handjes schuddend en langzaam wegloopend.

„Wacht even", waarschuwde Bettie nu haastig achter haar aankomend, het mandje met boodschappen als een schat onder den arm.

Maar toen ze haar huis binnengingen, schrok ze eensklaps, keek dan onderzoekend in het mandje.

„De portemonnaie", zei ze verbleekend.

Maar Corrie luisterde niet, was al vooruitgeloopen.

„Moeder, ik heb de portemonnaie niet meer", klaagde Bettie, de keuken inkomend en het mandje met boodschappen voorzichtig op tafel zettend.

„De portemonnaie niet meer? Maar Bettie, hoe kan je zoo dom zijn?"

„Ze ligt in de vensterbank, hier vlak bij, moeder", verklaarde Bettie.

„In de vensterbank?"

„Ja, toen ik de pakjes van Corrie overnam, heb ik ze laten liggen".

„Maar loop dan gauw terug", kwam haar moeder.

Op een drafje liep ze de deur uit. Van verre zag ze de vensterbank al. Ja, daar was het, dat huis met die gele deur.

Vlak bij het venster zag ze nu een oude man. Kijk, die boog zich naar de vensterbank. Ze liep nog een stapje harder. Toen ze bij de deur was, zag ze den man wat in zijn zak steken, en, naar de vensterbank kijkend, merkte ze, dat de portemonnaie er niet meer lag.

„Dat 's mijn portemonnaie", zei ze tegen den man.

Die keek haar even aan.

„Jou portemonnaie? Wat is jou portmonnaie?"

„Die je daar in je zak steekt. 'k

Heb ze daar net laten liggen".

De man haalde de schouders op.

„'k Heb maar één portemonnaie, en dat 's mijn eigen", zei hij wegstappend.

Maar ze liep hem achterna en wachtte voor de kroeg, waar hij inliep, tot hij terugkwam. Dan volgde ze hem, tot waar hij een agent aansprak en praten bleef. Kordaat stapte ze nu op de twee toe.

„Die man heeft een portemonnaie van me meegenomen, agent", zei ze, „'k had ze in de vensterbank laten liggen".

De agent keek den man aan.

„'k Weet niet, wat dat kind zanikt", zei die, „'k heb maar één portemonnaie en dat is mijn eigen".

„Nietwaar", kwam Bettie, „die is van mij. Er zat nog f 1.07 in, maar nou is hij in de kroeg geweest, en een bonnetje van De Gruijter".

De agent keek onderzoekend den man aan.

„Nou", zei hij, „laat dan maar eens kijken dan weten we 't meteen".

„Jawel", lachte de man, „'k zal om zoo'n nest m'n portemonnaie laten kijken".

Toen begreep de agent...

„Ga dan maar eens mee naar 't politiebureau", zei hij; „dan zullen we daar kijken".

De man sputterde tegen, maar ging ten slotte.

„Ga jij ook maar mee, kind", kwam de agent tegen Bettie.

Op het bureau werd de portemonnaie geopend.

De bon van De Gruijter bleek er in te zitten. Toen bekende de man ten slotte. En laat in den avond, terwijl het al lang donker was, kwam Bettie eindelijk weer met haar portemonnaie thuis.

De Onafhankelijkheidsfeesten te Boekel.

Men schrijft ons uit Boekel:

Door een aantal Oranjelievende inwoners is, zoals in bijna alle plaatsen van ons land, ook in onze gemeente de Honderdjarige Onafhankelijkheid feestelijk herdacht.

Gesteund uit eigen beurs, en de dankbare offers van eenige weldenkende hooggeachte heeren in Boekel en daarbuiten, is op waardige wijze feest gevierd, dat den leiders tot eer en hulde strekt.

Zondagmiddag te 1 uur werd nabij het Liefdegesticht een mooie optocht georganiseerd, bestaande uit: een heraut te paard, prachtige praalwagen met schildersvak, versierd met verschillende mooie schilderstukken, eigenproduct van den schildersgezel B. v. d. Boogaard, zooook de portretten van Koning Willem I en Koningin Wilhelmina; de 3 knechts van den Heer F. van Maren oefenden tijdens den optocht hun vak op den wagen uit; hierachter volgde een rijtuig met bruidjes; rijtuig met Bestuur; praalwagen met het timmermansvak; groep arbeiders van de Broekontginning der firma van Hout, Schipstal, de Valk; Muziekanten; Landauer met den Prins en zijn Adjudant; praalwagen met bruidjes, voorstellende „De Vrede"; Zigeunerswagen; comisch rijtuig met bruidjes; praalwagen met kaartgezelschap „de vroolijke tikkers"; Mechelke aan het spinnewiel; rijtuig met Commissie; versierde fiets met spijlewagen de Boekelsche bezembinder; rijwiel met snijdersvak; wagen met Boerenkooplui met de zinspreuk „Boekels Belang."

Nadat de optocht was geformeerd, kwam „de Prins" te voorschijn onder een luid hoerageroep en werd bij zijn verschijning het eerste toegesproken door het bruidje Dina v. d. Kerkhof, waarna hem een prachtigen bloemenruiker werd aangeboden, onder de volgende woorden:

„Wij roepen U als Oranjeprins
Het van harte welkom toe,
Schaart U als Vorst en Koning, daar-
(ginds
Naar onze gelederen toe,
Om daar te ontvangen het Huldebetoon
Zooals elk Nederlander is gewoon,
Ten dank voor Uwe vrijgevigheid,
Aan onze dierbare Katholiciteit
Vooral in 't Land van Ravenstein,
Alwaar wij feestelijk vereenigd zijn.
Kom Prins! treed voorwaarts met ons
(saam
En neem deez' bloemruiker uit aller
(naam,
Leve de Prins van Oranje.

Hierna zette de stoet zich in beweging met muziek en zang, onder een toeloop van een massa belangstellenden, de breede straten waren nog zelfs te smal en velen baanden zich een weg achter boomen en slooten.

Aan het woonhuis van den Edel-Achtbaren Heer Burgemeester werd even stil gehouden en het volkslied aangeheven, daarna trok de stoet ten Noorden van ons dorp tot bij het café „station", hier omgekeerd volgde men denzelfden weg tot bij het raadhuis, alwaar de officiëele begroeting zou plaats hebben. Een groep lieve bruidjes schaarde zich op de trappen van het raadhuis waarvan Hanneke Althuizen den Prins ongeveer als volgt toesprak:

Z. K. H. Prins van Oranje, en gij allen hier vereenigd;
Hier aan de pui van 't Raadhuis ge-
(komen,
Begroeten wij U uit naam van Boekel
(saam,
Zweren, liefde en trouw zonder schromen
Aan heel 't Oranjehuis.
Al worden onze lasten zwaar
Door 't dure onderwijs en te vele sol-
(daten,
Voor hooge tractementen en nuttelooze
(granaten,
Toch willen wij niets van 't socialis-
(tengespuis,
Want die brengen Land en Godsdienst
(in gevaar,
Daarom roepen wij om u te loven
't Is Oranje, 't blijft Oranje, 't is
(Oranje boven.

Luide hoera's weerklonken, en fanfares werden aangeheven; de Prins sprak een kort woord van oprechten dank en wees met vreugde op de aangeplakte Proclamatie van H. M. de Koningin.

Door een der bestuursleden werd ook hier het bereids verzonden telegram aan H. M. voorgelezen luidende als volgt:

Aan Hare Majesteit
Koningin der Nederlanden.
Mevrouw!

Heden feestelijk vereenigd, ter herdenking aan Hollands Onafhankelijkheid brengen wij Uwe Majesteit eerbiedige hulde, liefde en trouw aan geheel uw Vorstelijk huis.

Boekel, 7 Dec.

ALTHUIZEN, Voorzitter.

De stoet trok een weinig verder tot voor de Pastorie, om den Z.Eerw. heer Pastoor, Ridder van Oranje Nassau te huldigen, en werd alhier door de muziek het Volkslied aangeheven.

Na een korte pauze trok de stoet verder, tot café Dekkers, ten Zuiden van ons dorp,. Aldaar werd tijdens het Lof in de Kerk rust genomen en werd aan de bruidjes warme koffie aangeboden. Daarop trok het geheel naar „Berg en Dal", voortdurend gevolgd door een massa volk.

Hier werd een ontvangen telegram van H. M. voorgelezen, dat luidt als volgt:

Althuizen, Voorzitter, Boekel.

Hare Majesteit draagt mij op U dank te zeggen voor uitgebrachte goede wenschen.

Hooft Graafland, Adjudant.

Hoera's en fanfares weerklonken door de donkergroene bosschen, over bergen en dalen.

In de zaal, bij een warme kachel, ontloken de rillende bruidjes van de kou, als zomervogels of beter als lijsters, en zongen samen het „Wien Neerlandsch bloed" en werden tevens hun en alle aanwezige kinderen versnaperingen van St. Nicolaas aangeboden, en aller vreugde steeg ten top over den mooien afloop en het zeldzaam gunstig weer, op dezen dag genoten.

Na den optocht ontbonden te hebben, toog alles naar de Kerkstraat, doch wegens het al te vroeg invallen van den avond, moesten de verdere kindervermakelijkheden worden uitgesteld tot den volgenden dag na het Lof.

Hierbij werden uitgereikt 18 prijzen voor de bruidjes, 5 prijzen voor mastklimmen, 16 voor zakloopen en 30 prijzen voor hardloopen; ook werden nog toegezegd een 7-tal prijzen voor de deelnemers aan den optocht, bestaande in vergulde Medailles, welke nog gegraveerd moesten worden.

Hierbij moet nog worden vermeld, dat op St. Nicolaasdag, daags voor het feest, namens dezelfde commissie, de goede Sint per landauer door de straat reed en overal kleintjes bedeelde met speculaas en andere versnaperingen.

Met zoo weinig financieele steun is alhier een feest gevierd (op touw gezet en uitgevoerd door eenige gewone burgers), dat werkelijk onze bewondering afdwingt en een eeresalut zij daarom hier gebracht aan het Bestuur en Commissie, zijnde de heeren: J. Althuizen, H. J. Rijken, M. Reijbroek, G. de Bie, F. v. d. Kerkhof, M. v. Lierop en A. Berens.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

VERBETERING DER VOLKSHUISVESTING.

Bij Kon. besluit is aan de gemeente Amsterdam verleend een voorschot uit 's rijks kas tot een bedrag van ten hoogste f 310,000, ten einde genoemde gemeente in staat te stellen een voorschot van gelijk bedrag te verleenen aan de R.-K. Woningbouw-vereeniging Het Oosten, ten behoeve van den bouw van 123 arbeiderswoningen op van de gemeente in erfpacht te verkrijgen terreinen, gelegen aan de Balistraat, de Eerste Atjehstraat, de Madurastraat en de Smitstraat.

Ook aan de Vereeniging „Eigen Haard" te Amsterdam is eene som van f 210.000 verleend voor den bouw van 84 woningen op den Zeeburgerdijk.

DURE FOKHENGST.

De fokvereeniging te Rijkevoort heeft van die te Cuijk een rashengst aangekocht voor f 2200. B. C.

België.

OOK DAAR IS VERMINDERING!

Het alcoholgebruik in België is sterk aan het afnemen. Het was per inwoner van 1890 tot 1894 gemiddeld 10 liters; van 1895 tot 1897, 9 liters; van 1898 tot 1902, 8 liters; van 1903 tot 1907, 5 liters; van 1908 tot 1912, 4 liters.

STROOPERSDRAMA IN DE ARDENNEN.

Een schrikkelijk drama had Dinsdagavond, volgens het „H. v. A." plaats, in het bosch van Sorneve, te Deulin, gemeente Frouville, bij Marche-et-Famenne.

Ridder Leon de Theux, werd rond 11 ure 's avonds gewekt door revolverschoten, die gelost werden in het naburig bosch.

Hij riep zijne twee wachters op, Mechelens en Desy geheeten. Zij trokken het bosch in, op den rand van hetwelk een schot gelost werd, waarvan de lading hem in het volle gelaat trof.

De wachters schoten terug en doodden een der stroopers, zekeren Chabotier, 27 jaar, wonende te Sommeleuze. De tweede strooper heet Damoiseau en werd insgelijks getroffen.

Men bracht ridder de Theux in een naburig huis, waar hem de noodige zorgen werden toegediend. Men heeft weinig hoop hem te redden.

De gekwetste strooper werd in een naburige herberg verzorgd. Zijn toestand is eveneens zeer erg.

Nader bericht:

Het stroopersdrama heeft thans, volgens het „H. v. A.", drie menschenlevens geëischt. De gekwetste wildstrooper stierf Woensdagmorgen aan zijne wonden.

Ridder de Theux, dien men eerst niet doodelijk gekwetst meende, stierf eveneens Woensdagvoormiddag.

Ridder de Theux heeft, alvorens te sterven, nog bij volle kennis de H. Sacramenten ontvangen.

Alleen de jachtwachter is levend uit den strijd gekomen.

SPOORWEGBOTSING.

LANDEN, 11 December. Door verkeerden wisselstand is een rangeertrein op een passagierstrein, die voor het station stond, geloopen. Er zijn 13 menschen gewond, waarvan 2 zwaar.

DOOR DEN VLOER GEZAKT.

Te Mechelen bood Zondagavond de tooneel-vereeniging De Vriendenschaar haar leden den jaarlijkschen feestmaaltijd aan. Na afloop besloot men nog een rondgang met muziek door de stad te maken, waartoe men zich in de herberg van den herbergier Wernaerts, die lid der vereeniging is, vereenigde. De zaal was te klein om al de aanwezigen te bergen, waarom slechts een 50-tal naar binnen ging.

Plotseling deed zich een ontzettend gekraak hooren en zakte de vloer in. De bezoekers kwamen met het meubilair in den kelder terecht. De gekwetsten slaakten hartverscheurende kreten. Men snelde te hulp en haalde twintig personen te voorschijn, die allen licht gekwetst waren. Later bracht men nog den 40-jarigen Van Turenhout, uit Mechelen boven, die zoodanig gekwetst was, dat men voor zijn leven vreest.

MOEDER EN DOCHTER VERMOORD.

Het Vlaamsche dorp Bellinghen, op 10 K.M. afstands van Hal gelegen, is het tooneel geweest van een dubbelen moord.

Daar woonden mevr. Branquart, een 81-jarige weduwe, en haar 60-jarige dochter, Eudoxie. De dames, die in goeden doen waren, bewoonden een alleenstaand huis, dat geheel door een tuin was omgeven, welke door een muur was afgesloten. Zaterdagmorgen kwamen zij niet te voorschijn en de buren, die ongerust werden, waarschuwden de politie, Toen men op zijn bellen geen gehoor kreeg, sloeg men een ruit in en drong zoodoende in huis. In de gang vond men de oude vrouw liggen, wie met een zwaar voorwerp de hersens ingeslagen waren.

Alles was overhoop gehaald, alle kasten opengebroken, zoodat diefstal de drijfveer tot de misdaad moet zijn geweest. Eudoxie werd niet in huis gevonden, maar men vond haar in den tuin, achter het huis liggen, met messteken doorboord. Van den dader is nog geen spoor gevonden. Men vermoedt, dat hij een bekende moet zijn geweest, die Vrijdagavond den ouden dames een bezoek gebracht heeft, want er zijn geen sporen van braak aan het huis waarneembaar.

Frankrijk.

WISSELLOOPER AANGERAND.

Woensdagmorgen om 11 uur is in de rue Belleport te Parijs een aanslag gepleegd op een wisselloper, zekeren Bonnaud. Twee jonge apachen gooiden hem peper in het gezicht, en wierpen hem tegen den grond. Tegelijk trachtten zij hem van zijn portefeuille te berooven. Burgers schoten echter te hulp en de aanranders sloegen op de vlucht.

Bonnaud heeft een ernstige hersenschudding bekomen. In zijn portefeuille zaten slechts 2000 francs, maar tien minuten, voordat de aanranding plaats had, was een andere wisselloper met effecten ter waarde van één millioen door de zelfde straat gepasseerd.

404e Staatsloterij.

2e Klasse. — Trekking 10 Dec.
Hooge Prijzen.

Prijs van f 20000 No. 16991
„ „ „ 1500 „ 15518
„ „ „ 200 „ 13098 15738
„ „ „ 100 „ 7608 8641 9238 11177 14763 16671

2e Klasse. — Trekking van 11 Dec.
Hooge Prijzen.

Prijs van f 2000 No. 18029
„ „ „ 100 „ 16068

Scheepvaartberichten.

Ingezonden door
GEBROEDERS SCHEUER,
Expediteurs, Cargadoors.
Rotterdam, Amsterdam, Zaandam.
Harlingen, Londen.
Telegram-Adres: SCHEUER) Rotterdam.
Telefoon Nos.: 8699 & 8700)

Eerstvolgende afvaarten van Rotterdam naar:

Constantinopel	25 Dec.
Bourgas, Varna	24 „
Bushire, Bussorah, Bagdad en Mohamra	29 „
Colombo, Calcutta en Madras	24 „
Durban, Delagoa Bay en Beira	27 „
Penang, Singapore, Hongkong, Yokohama en Kobe	16 en 20 „
Batavia, Samarang, Soerabaja en verder Oost-Indië	20 „
Paramaribo en Curaçao	30 „
Buenos-Aires, Montevideo, Rio de Janeiro en Santos	29 „
Londen	Elken dag.
Kopenhagen, Christiania, Chistianssund, en Bergen	Elke week.
Glasgow en Leith	2 × per week.
Hamburg	Woensdag en Zaterdag.
Antwerpen	Elken dag.

Visitekaartjes.

Zeer groote keuze

(waaronder de nieuwste soorten.)

Prachtige Lettersorteering.

Billijke Prijzen.

Electrische Boek- en Handelsdrukkerij

van

J. P. TIELEN, - BOXTEL.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Steom-Biljartfabriek
A. P. C. Roodhaert, Tilburg.
Levert onder strengste keur **BILJARTS** van de nieuwste modellen, in vele houtsoorten. Gemakkelijke betaling. — Volledige garantie.
Vraagt teekeningen en prijsopgave.

Nieuwe Hollandsche Volle Haring!

1 vaatje inhoudende 24 haringen f 1.25. 1 vaatje inhoudende 100 haringen f 3.25.
1 „ „ 50 „ „ 2.—. 1 „ „ 200 „ „ 5.75.
1/2 ton inhoudende 400 haringen f 10.50.

Levering tegen vooruitzending van postwissel of op rembours.

N. V. Zeevischhandel „BATAVIER", IJmuiden.

De Influenza

besluipt U overal.

De influenza is een sluipmoordenaar, welke U overal en onder allerlei gedaanten aantast: Uw keel is ontstoken, gij hebt een onbehaaglijk gevoel, hoofdpijn boven Uw oogen; Uw ledematen doen pijn; wellicht hoest gij, niest gij, zijt koortsig en rillerig, terwijl gij denkt: „ik ben maar een beetje verkouden."

Mis! Het is geen onschuldige verkoudheid, het is de influenza, welke U aangrijpt, die gevaarlijke moordenaar van den laatsten tijd, die duizende jonge levens verwoest, en kinderen noch grijsaards ontziet.

Gij, lijders aan influenza, weet gij wel hoe gevaarlijk de kwaal is, welke Uw geheel gestel aangrijpt en ondermijnt? De influenza (invloed beteekent het woord) is van invloed op alle organen van uw lichaam, en bij verwaarloozing staat gij bloot nierziekte, hartaandoening, asthma of tering te krijgen. De gevolgen der influenza zijn veel erger dan de influenza zelf. Alleen door een krachtig geneesmiddel zult gij kunnen voorkomen dat gij uit uwe influenza geen andere ziekte overhoudt.

Zulk een krachtig geneesmiddel is de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, omdat deze om zoo te zeggen de ziektekiemen in het hart aangrijpt en ze door hare ontsmettende eigenschappen vernietigt.

De krachtige werking der ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, verwoest de influenza vóór dat deze in de gelegenheid is geweest zich in het lichaam vast te nestelen. Gij, lijders aan influenza, asthma, pleuris en alle borst-, keel- en longaandoeningen en malaria, uw redmiddel is de onovertroffen

ABDIJSIROOP

KLOOSTER SANCTA PAULO.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt rooden band met handteekening van den Gen.Agent L. I. Akker, Rotterdam Verkrijgbaar bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS Selhorst. Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN v. d. sloot. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. van VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. van BREUGEL en Wed. A. van GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. Verkuijlen. *Vught*, M. W. van der HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 101 WOENSDAG 17 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend. Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger condities. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur.

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gerechtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau D. Y. ALTA Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6329. Rotterdam, Wijnhaven N.Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Belangrijk Bericht.

Die zich vóór 1 Januari op Centraal-Brabant abonneeren, ontvangen de tot dien datum verschijnende nummers

Gratis.

Aan ieder abonné wordt begin Januari een zeer duidelijke Wandkalender aangeboden. Iedere vooruitbetaler ontvangt een flink Boekwerk cadeau.

DE UITGEVERS.

Onderwijswaardeering.

Voor een paar weken bevatte De Zuidw. een hoofdartikel, waarin de voor de onderwijzers grievende en vernederende woorden van Venlosch burgervader, gesproken in de Raadsvergadering van 20 November j.l. scherp werden becritiseerd.

Het verheugt ons ten zeerste, dat de Venlosche onderwijzers den smaad niet op zich laten zitten, maar ten krachtigste protesteeren tegen die krenkende uitlatingen en ze afdoende weerleggen. Venlo's hoogste autoriteit kan het er voorloopig mee doen. Met volle instemming nemen we die verweer-artikelen over. Wij doen dit nog te eerder, daar menig dorps-autocraatje bij het lezen er van wellicht een anderen kijk krijgt op onderwijzers en onderwijs. Er is voor onze edelachtbare gemeentebelangen-behartigers veel uit te leeren. Bij onze vroedschappen ten platten lande, schout en schepenen inclusis, zijn nog heel wat schots en scheeve onderwijsideeën recht te zetten. Dat zij er hun voordeel mee doen!

Vooral de Jan Raupen onder hen mogen hun ooren wel eens wagenwijd openzetten.

Hier volgen de artikelen.

I.

Van een Burgemeester en het Onderwijs.

Blijkens de officieele Handelingen in 't Gemeenteblad van Venlo no. 430, werden in de Raadsvergadering van Donderdag 20 Nov. '13, door den Voorzitter de volgende algemeenheden gedebiteerd aan het adres van de onderwijzers:

1. Spreker kent geen betrekking, waarvoor zoo weinig gevorderd wordt;
2. Hij kent geen betrekking, waaraan zoo weinig verantwoordelijkheid verbonden is;
3. Ze werken slechts 200 dagen per jaar en 5 uren per dag;
4. Spreker kan zich niet voorstellen, dat er nog studie noodig is, om het gewone onderwijs te geven;
5. Het is niet juist, dat de onderwijzers een hongerloon verdienen; sommige hebben zelfs een zeer ruim salaris.

't Is precies geen nieuwigheid wat deze autoriteit op zoo gezaghebbenden toon decreteert. Immers reeds in 1901 schreef diezelfde Voorzitter in een advies aan den Gemeenteraad letterlijk volgens den officeelen tekst:

„De klasse-onderwijzer toch werkt hoogstens 200 dagen van 5 uur in het jaar;
— zijn dagtaak uitoefenende in door de wet gewaarborgde gunstige hygiënische omstandigheden;
— is onafhankelijk en zoo goed als onafzetbaar;
— heeft noch zorg, noch verantwoording;
— geschikt of niet geschikt, neemt zijn jaarwedde toe;
— is op alle denkbare feestdagen vrij;
— is steeds verzekerd van zijn Zondags- en nachtrust;
— ziek of gezond, zijn jaarwedde gaat altijd door;
— gemotiveerd gevraagd verlof wordt hem niet geweigerd;
— behoeft zelfs geen plaatsvervanger te stellen;
— geen vrees voor den ouden dag kan hem kwellen, daar het Rijk hem een behoorlijk pensioen waarborgt;
— velen hebben nog bijverdiensten van herhalingsonderwijs, avondscholen, particuliere lessen enz.

Na dit alles in één adem te hebben opgesomd, komt Zijn Edelachtb. dan tot de allesverpletterende conclusie:

„uit dat alles volgt, dat een onderwijzer, die leeft naar de wetten der natuur, die niet hooger wil vliegen, dan zijn vleugels gedoogen,
die wil aannemen, dat de wereldorde eischt, dat er onderscheid in standen zij en tegreden is met den stand, waarin hij behoort, zich in een van de gelukkigste standen der samenleving bevindt.

Bijlage Gemeenteblad 1901, No. 40 blad. 16.

We kunnen ons voorstellen, dat iemand, die zulk een advies in een vergaderzaal met pathos voorgelezen heeft, zelfvoldaan is gaan achterover leunen op zijn zachten voorzittersstoel met een gezicht van: „Ziezoo, nou weten jelui het! Gij allen, die mij aanhoort, zegt mij, straalt er geen levenswijsheid uit deze woorden, die de beste filosoof mij benijden moet? Blijkt er geen redenaarstalent uit, dat stoenen week maakt, dat bergen verzet, dat dondert en bliksemt en knettert dat..."

Maar neen, laat ons voorloopig geen woorden verspillen aan gezegden, waarover in stomme verbazing reeds 12 jaren zijn heengegaan. — L'histoire se repète.

Het banvonnis werd opnieuw geveld. Men kan het den onderwijzer,den democratenzoon, niet vergeven, dat hij zich opgewerkt heeft en opwerken wil tot een stand, die moetelt in ontwikkeling, tot een stand, die om zijn maatschappelijke verdiensten aanspraak maakt op erkentelijkheid. Door die woorden, voor de tweede maal gesproken in de raadsvergadering van 20 Nov. j.l. ten aanhoore van 13 raadsleden en vele toehoorders, door de courantenverslagen verbreid, opgenomen in het Gemeenteblad, door die woorden, voelt zich beleedigd de grieksd een breede schare van mannen en vrouwen, die hun beste krachten wijden aan de verheven taak, de opvoeding en het onderwijs der Nederlandsche jeugd. In naam der waarheid wenschen wij te protesteeren tegen die uitlatingen, die duizenden religieuzen en leeken, kleineeren in hun werkkring, die hen knakken in hun prestige, die hen worden in het heiligste hunner overtuging: „een strenge verantwoording verschuldigd te zijn over die kleinen, die aan hunne zorgen worden toevertrouwd."

Doch niet alleen wenschen we te protesteeren, we wenschen ook te ontzenuwen de kracht van die los daarheen geworpen phrasen — alias dooddoeners — die moesten neerhalen, wat nog oprecht stond in de harten der welmeenenden en van de mogelijke voorstanders eener salaris-herziening.

Een voor een zullen we ze onder de oogen zien, die argumenten en ze toetsen aan de ervaring en de uitspraken van opvoedkundigen, schoolautoriteiten, schrijvers en sprekers van naam. Zoo zullen we trachten op te bouwen, wat gesloopt werd en de achting te herwinnen, die ieder onderwijzer noodig heeft, om met vrucht zijn taak te vervullen.

Intusschen gaat door heel het onderwijzerscorps, bijzonder en openbaar, deze eene klacht: „Zetelt er dan in heel de Vroedschap niet één man, die, na deze algemeenheden, den handschoen opneemt voor een klasse van stads- en staatsburgers, die naar plicht en geweten zich wijden aan hun grootsche maatschappelijke taak? Getergd slaken zij de verzuchting:

„N'y-a-t-il plus de juges en Berlin?"

DOOR WAARHEID TOT RECHT.

Een Brabantsch Boek.

Onze litteratuur is niet rijk aan letterkundige voortbrengselen over deze streken.

In de negentiende eeuw bood H. F. Chappuis ons zijn Nol Giele en andere Noord-Brabantsche schetsen. H. Hollidee gaf zijn Etsen naar het leven, waarin o.a. de zeer geprezen novelle De Pruuvers voorkomt; en Sönghen verrijkte onzen novellenschat met zijn schetsen: Uit de Meierij. Toen deze dorpsnovellenmode, die over ons heele land heerschte, weer had afgedaan, leverden onze streken in langen tijd aan geen enkel letterkundige stof voor eenig uitgebreid werk, tot eindelijk H. H. J. Maas in 1909 „Het Goud van de Peel" de wereld inzond, een roman, die de veenexploitatie in onze omgeving behandelt, en waarin de schrijver met onmiskenbaar kunstenaarstalent de toestanden schildert, doch zóó hardhandig allen aanpakt, dat velen er voor terugschrikken dit boek om zijn inhoud en strekking met een guitartig: „neem en lees!" bij het groote publiek aan te bevelen.

Het doet ons daarom genoegen weer een Brabantsch werkje te kunnen aankondigen, dat direct bij zijn verschijning, talrijke gunstige beoordeelingen mocht ontvangen. De Tijd, Het Centrum, Boekenschouw, De Limb. Koerier, en mogelijk nog wel andere bladen of tijdschriften spraken er met grooten lof over, prezen de juiste levensuitbeeldingen en roemden ook den durf van de schrijfster om gedeeltelijk het Brabantsche dialect te gebruiken, waardoor de waarde der schetsen in hooge mate stijgt.

Ik bevind me dus in heel goed gezelschap als ik over dit boekje spreek. Ik behoef daarom niet bang te zijn, op m'n vingers getikt te worden, als ik den novellenbundel „Uit het Hart van Brabant" met warmte ter lezing aanbeveel en ik zal er dus niet schuin of minachtend op aangekeken worden, wanneer ik zeg dit boek met groot genoegen gelezen te hebben en sommige schetsen met eenige discretie echte juweeltjes noem.

De schrijfster, Marie Gijsen, heeft den Brabantschen bodem en zijn bewoners lief. Ze toont ons beide in hun landelijke kalmte en stillen eenvoud. 't Is haar aan te zien: ze zou o zoo grag van dit oord een idyllisch plekje maken, bevolkt met lieve, aardige menschjes, als waar onze achttiende eeuwsche Arcadia's van wemelen. Maar met zulk een al te groote verkrachting van de waarheid komt haar rechtvaardigheidsgevoel in botsing.

Door den strijd tusschen liefde voor haar land en liefde voor de waarheid heeft juffr. Gijsen een boek geleverd, dat door het oppervlakkig-lezend publiek met beide handen zal worden aangegrepen en hemelhoog geprezen, om het juiste en schoone beeld, dat zij geeft van het echt-katholieke, brave, eenvoudige Brabantsche volk. Maar

---

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

28)

Deze echter had al zijn zelfbeheersching teruggekregen en stond nu rustig de aanvallers af te slaan. Gelukkig was de hertogelijke boot breed en groot, anders ware zij reeds lang door het geweld van het gevecht, omgekanteld.

In minder dan geen tijd waren de aanvallers afgeslagen: enkele lagen dood of zwaar gewond op den bodem van het schip; de anderen zochten hun heil in de vlucht.

Alles was het werk van enkele minuten geweest, en voor de lieden op de verder afliggende booten wisten, wat er voorviel, was de strijd reeds beslist.

„Goddank!" riep Karel uit, zijn zwaard en dolk weer in den gordel stekende, „ik moet de heeren om verschooning vragen, dit feest zoo te hebben moeten ontluisteren, maar het kon niet anders, mijn schuld is het niet!"

Op het verzoek van Hemling verliet Karel nu zijn met bloed bespatte boot en ging in die der kunstenaars over. Met zorg monsterde hij de zijnen, of niemand ontbrak, of in den strijd was omgekomen.

„God, waar is Hugo van der Goes," riep hij opeens uit, toen hij dezen miste.

Eerst nu dachten ook de anderen weer aan den vriend. Alles was zoo snel en zoo overweldigend in zijn werk gegaan, de paniek was zoo verschrikkelijk groot geweest, dat men zich eerst nu weer het ongeluk van Alena herinnerde.

„Alena van der Goes, waar is Alena?" vroegen velen tegelijk.

„Van der Goes!" riep de hertog. „Van der Goes!"

Een ontzettende angst greep allen nu aan.

De ongerustheid van Hemling deelde zich aan Karel van Bourgondië mede; men zag op zijn schoon gelaat, dat de schrik nog niet had doen verbleeken, de uitdrukking van een diepe smart, toen hij vernam, dat men onder de booten die van Van der Goes niet had teruggevonden en dat zonder twijfel de omgekantelde boot diegene was, waarin eenige oogenblikken voor de misdaad van Rubbes, den vorstenmoordenaar, Alena zong, stralende van jeugd, bezieling en schoonheid.

„Hugo! Hugo! een groote beloonning voor wie den grooten kunstenaar zal redden, wie mij mijn vriend zal teruggeven!" herhaalde de hertog.

In een oogenblik waren de booten aan land; de menigte verstrooide zich, beangstigde familieleden vonden elkander weder; alleen Hugo kon men niet vinden. De twee Zigeuners werden aangehouden, waarin de vorst de oproermakers van Gent herkende; de jongleurs en hun gezellen werden voorloopig gevangen genomen tot nader onderzoek.

Weldra verspreidde zich te Brussel het bericht van de samenzwering en van het ongeluk. De inwoners, voor het grootste gedeelte op de boorden der Senne gebleven, om de terugkomst der booten af te wachten, gingen den prins tegemoet en brachten hem en zijn dochter Marie een hartelijke ovatie.

Maar Karel beantwoordde slechts als ware hij er zelf niet bij, al die huldiging. Zijn geest was bij Hugo... was deze verdronken... gered... maar waar was hij dan?...

Helaas, even later zag men de boot van Alena omgekeerd op het water drijven... zij werd opgelicht... maar zelfs het lijk van Alena vond men niet...

XVI.

Op het oogenblik, dat Hugo van der Goes zich in het water storte, letde er, door het tumult bij de boot des hertogs, niemand op hem. Vol vertwijfeling schoot hij vooruit om Alena bij haar kleeren te grijpen, maar slechts luchtloos sloeg hij in het water, zonder iets te vatten. Door het gewirwar der booten kon de zwemmer niet zien; hij raakte buiten adem, wilde naar de oppervlakte terug en stiet toen plotseling tegen de kiel van een boot. Half bedwelmd door de stoot, stortte Hugo terug en slechts aan zijn taaie wilskracht en physiek uithoudingsvermogen was het te danken, dat hij ten slotte zich weer herstelde en regelmatig de zwemoefeningen verrichtte. Hij zocht, zocht, maar al zijn zoeken was vruchteloos; Alena scheen voor immer in den vloed verdwenen.

Zijn energie verlamde door het vreeselijk begrip der werkelijkheid, die tot hem doordrong.

Een oogenblik rees in hem de gedachte, zich eveneens aan het water ten prooi over te geven,, maar gelukkig behield het christelijke gevoel in Hugo de overhand. Na een oogenblik kwam hij aan de oppervlakte terug om adem te scheppen. Daarna op het punt weer te duiken, zag hij plots voor zich een witte massa. Hugo greep en vatte het kleed van Alena. Goddank, nieuwe krachten schenen hem te doordringen. Met forsche slagen stuwde hij landwaarts, maar de stroom was krachtig en het lichaam, dat hij boven het water wilde houden, zwaar. Hij vreesde ten laatste te zullen bezwijken... maar eindelijk toch bereikte hij den oever.

Behoedzaam legde hij het bewegingloos lichaam zijner Alena op den grond neer, streek de natte haren van het liefelijke gelaat en riep:

„Alena, dierbare Alena!"

Maar uitgeput door de vermoeienissen en de overspanning zijner zenuwen, zonk hij bewusteloos naast het koude lichaam neder.

Hoe lang het duurde, wist hij niet... toen hij weer bijkwam, waren zijn armen om de reeds verstijfde vrouw geslagen en omhulde hem rondomme de geheimzinnige nacht.

De booten waren weg, alle leven scheen uitgestorven. Wat moest hij doen, den morgen afwachten? Natuurlijk niet, want dan kon Alena reeds gestorven zijn. Maar hij bevond zich aan den verkeerden oever en om de stad te bereiken, moest hij den stroom over.

Er stond hem echter niets anders te doen dan de Senne over te zwemmen. Hij begaf zich dan opnieuw te water. Hij gevoelde zich krachtiger dan bij gedacht had; de hoop op redding en behoud verdubbelde zijn krachten; hij bereikte den oever in een kwartier uurs, laadde zijn dierbare vracht op de schoudersen begon te loopen.

De huizen schenen verlaten. Grijsaards en kinderen waren alleen in de woningen achtergebleven.

Het lichaam der jonge vrouw woog altijd zwaarder op zijn schouders; haar koud gelaat ontsteld hem, haar armen hingen naar beneden en de lange haarvlechten golfden langs een gezicht, zoo wit als haar witte kleederen. Hugo dacht er niet aan, hulp te zoeken in de verlaten woningen. Een gloed, nog zwak, maar altijd voller wordende, deed hem den weg sneller vinden dan hij gedacht had.

Een venster werd plotseling boven het hoofd van Hugo geopend en een gebroken stem, een stem van een grijsaard, riep eenskaps:

„Brand! Brand!"

Spoedig was de buurt in rep en roer. Hugo snelde voort als een krankzinnige; zich rekenschap gevende van de richting van den gloed, die van minuut tot minuut grooter werd, begreep hij, dat de brand in een der huizen van zijn wijk woedde; eene groote menigte bewoog zich nu langs de straten, luid roepende:

„Brand! Brand!"

De ongelukkige Van der Goes voelde zich door een nieuwe schrik aangegrepen. Het verstijfde lichaam van zijn vrouw aan zijn hart drukkende, dacht hij aan zijn kind, dat alleen met de bediening in zijn woning was achtergebleven. Wie weet, of dit huis, dat in brand staat, niet het zijne is? Hugo steekt het plein over en werpt een blik in de straat. Hij deinst van schrik terug, niet in staat om het gezicht te verdragen van het schouwspel, dat zijn blikken treft, niet bij machte langer het lijk van zijn vrouw te torsen.

Toen Alena en Van der Goes hun woning verlieten, om zich naar het feest te begeven, bleven vier bedienden in het huis van den artist achter. Zij hadden orders op hun meesters te wachten. Maar nauwelijks hoorden zij het leven op de straat, nauwelijks verlieten de inwoners de stad om aan de oevers der Senne het grootsche, verrukkelijke schouwspel aan te staren, of de twee mannen, zonder de vrouwen van hun vertrek te verwittigen, verwijderden zich langs een geheime deur. Een oogenblik later kwam een dienstmeisje de kamenier van Alena afhalen en Goertruide ging voort, met den jongen Hubert te wiegen.

voor hem, die zich wat dieper in deze levensbrokjes indenkt, die zich in het leven der geschetste personen verplaatst en die door alle mooie vernisjes heen, het werkelijke leven ziet, zooals ook de schrijfster dat heeft waargenomen, voor hem is dit boek een aanklacht tegen de onontwikkeling, het beschavingsgebrek, de domheid, de armoede en de ellende, welke in die lieflijke, zon-beschenen, met goud-gloed-overstraalde hutten heerschen. Voor hem geeft dit werk één brok levensellende, met moeite — doch gelaten — getorscht, door de zich-afbeulende, allelevensgenot-missende zwoegmenschen en tobbers, die deemoedig den knie buigen om kracht te vragen van Boven, wanneer zij onder den last dreigen te bezwijken, en met een nederig : „'t Is Gods wil", eenvoudig het hoofd neigen, als de felste striemen van het lot hun somber leventje nog zwarter maken.

Deze uitbeelding van het leven in onze binnenlanden, wordt in de Kath. pers geprezen om hare echtheid en waarheid, en daarom is aan juffr. Gijzen de verdienste een vorm gevonden te hebben, waarin de ellende van deze streken kan tentoongesteld worden, zonder dat hiermee het Zuiden een klap in 't gezicht gegeven wordt.

Het is daarom te hopen, dat zij op deze wijze zal voortgaan en dat allen, die kunnen medewerken aan de verheffing en beschaving van ons volk, haar werk met aandacht zullen lezen en, wakker geschrikt door zooveel verborgen-ellende-gekreun, met alle macht zullen meewerken, om het Brabantsche volk, dat toch zooveel goeds in zich bevat, op te voeren tot een meer menschwaardig bestaan !

* * *

Wat de inhoud van het werk betreft, deze heeft m'n volle instemming. Maar op den vorm zou hier en daar naast veel moois wel wat af te dingen zijn. Vooral over het dialect, dat door schrijfster gebruikt wordt, zouden heele artikelen geschreven kunnen worden.

Ze geeft slag op slag blijk de Brabantsche taal niet te kennen : de woordenkeus is dikwijls glad mis, de kernachtige uitdrukkingen en zetten, die den Brabanter in den mond bestorven liggen, ontbreken geheel of zijn verwaterd ; van de geslachtsonderscheiding, de verbuigingen en de klankveranderingen bij de vervoegingen, van het heele raam waarop ons dialect geborduurd is, heeft ze blijkbaar geen helder beeld.

Haar dialect-gebruik maakt daardoor den indruk, alsof ze een in zuiver Nederlandsch geschreven boek, door de vervanging van enkele woorden en zinnen, een Brabantsch aanzien heeft willen geven.

Hoe er die recensenten op komen de schrijfster om dit dialect-gebruik te prijzen, snap ik niet.

't Spijt mij in deze laatste regelen juffr. Gijzen onaangenaam te zijn geweest, maar onze typische Brabantsche taal dwong me als bewoner dezer streken een protest te doen hooren tegen zulk een taalverknoeiing — een zwak tegenwicht voor de lofprijzingen, die schrijfster hiervoor van buitenmenschen geheel ten onrechte, ontvangt.

JACQ. HEEREN.

OPENBARE
Raadsvergadering te Oirschot,

op 15 December 1913, des voormiddags 10 uur.

Aanwezig alle leden.

De notulen van de vorige vergadering, die op verzoek van den voorzitter door den secretaris worden voorgelezen, stelt de raad onveranderd vast.

* * *

Pensioenregeling Gemeenteambtenaren.

Voorz. — Wie van de heeren verlangt hierover het woord ?

v. d. Steen. — Ik dacht dat eerst het voorstel van B. en W. besproken zou worden.

v. d. Heuvel. — Ik had een andere vraag. Zouden de leden met die zaak wel voldoende op de hoogte zijn ?

v. d. Schoot. — Ik geloof het niet, ik voor mij ben er niet mee op de hoogte.

De Secretaris licht toe, hoe de wet in elkaar zit, wat de gemeente m o e t bijdragen en welk gedeelte de gemeente kan verhalen op de ambtenaren.

v. d. Schoot. — Hoeveel zal het voor de gemeentekas jaarlijks beloopen?

Voorz. — Zoowat 200 gld.

De secretaris zegt verder nog, dat de meeste gemeenten de inkoopsom geheel voor zich nemen. Dat Oirschot in gunstige conditie is, doordat de dokter en de armmeester te kennen hebben gegeven, dat zij niet toetreden tot het pensioenfonds.

v. d. Steen. — Het voorstel van Weth. Nooien hier de vorige keer in geheime vergadering medegedeeld, staat mij wel aan, vooral omdat het gunstig is voor de lagere ambtenaren. Doch er is een circulaire aan de raadsleden toegezonden, waarin er op aangedrongen wordt de ambtenaren op gelijken voet te behandelen. Voor ambtenaren, die niet gefortuneerd zijn, is het te veel om te betalen, wat er verhaald kan worden. Al heeft zulk een ambtenaar een tamelijk salaris, wanneer hij geen geld van zich zelf heeft en hij zijn stand, die zijn betrekking meebrengt, ophoudt, kan hij ook nu al met moeite rond komen.

Nu in onze gemeente 2 hoogere ambtenaren niet in aanmerking willen komen voor de pensioenwet en in het voorstel Nooien de veldwachters van betalen worden vrijgesteld, zou ik een stap verder willen gaan en voor die paar hoogere ambtenaren ook alles betalen. Doen wij dat niet en de hoogere ambtenaren treden om financieele redenen niet toe, dan komen wij later misschien voor een lastig parket staan, zooals vroeger ook al eens gebeurd is.

v. Hersel. — Ik vind het voorstel van Nooien het beste, de veldwachters niets laten betalen en de andere de helft.

v. d. Ven. — Ik heb een kleine aanmerking op hetgeen v. d. Steen gezegd heeft. G. S. zullen een milde toepassing wel op prijs stellen, maar het is niet noodzakelijk, dat wij allen op gelijken voet behandelen.

Door verschillende leden wordt nog het een of ander omtrent deze zaak gevraagd, waarna de Voorz. nog doet uitkomen, dat hij, omdat het zijn persoon ook betreft, niet veel er van wil zeggen, doch hij zal het voorstel van v. d. Steen in omvraag brengen.

Dit voorstel wordt verworpen.

Het voorstel Nooien, dat inhoudt om al de kosten van het pensioenfonds voor de veldwachters geheel voor rekening van de gemeentekas te nemen, en voor de andere ambtenaren de helft, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

* * *

Overdracht van den toren.

De secretaris leest het concept-contract voor, waarvan de voornaamste inhoud is :

Dat het gemeentebestuur den toren aan het kerkbestuur overdraagt met inbegrip van de 4000 gld. die ten behoeve van den toren op het grootboek zijn geplaatst.

Het gemeentebestuur behoud het recht om ook op andere tijden de klokken te luiden, en de vlag op den toren uit te steken, en om verder den toren zoo noodig ten algemeene nutte te gebruiken.

De kerk moet zorgen, dat de alarmklok in den toren aanwezig, ten allen tijden gebruikt kan worden. Het terrein langs den Bleekkuil wordt door de kerk aan de gemeente afgestaan.

Voorz. — Zou er niet bijgevoegd moeten worden, dat wij een sleutel moeten hebben om, zoo noodig, b.v. bij brand, op den toren te klimmen, ten einde te kunnen zien waar de brand is.

v. d. Heuvel. — De sleutel van de brandklok blijft toch steeds onder onze berusting.

Voorz. — Dat is iets anders dan de sleutel om boven te gaan zien of er brand is.

v. d. Steen. — Het terrein langs den Bleekkuil, daar hebben wij niets aan. Een weg daar te maken is niet noodig. Gaan wij daartoe over, dan is het nadeel voor de gemeente.

De secretaris brengt in het midden, dat de aldaar bestaande weg verbetering behoeft, waarmee v. d. Steen accoord gaat.

Daarna worden de condities onder welke de toren aan het kerkbestuur wordt overgegeven, met algemeene stemmen goedgekeurd.

De voorzitter sluit de openbare vergadering om over te gaan in geheime zitting.

Gemengd Nieuws

Nederland.

VIERKANTE STUIVER.

De nieuwe vierkante stuivers zullen bij het begin van het jaar 1914 in omloop worden gebracht.

ONTGINNING VAN HEIDEGROND.

Dezer dagen werd door het gemeentebestuur van Venray een verkoop gehouden van 232 H.A. heidegrond, welke dooreen opbracht ruim f 27.000.

Eene mooie gelegenheid voor boeren die ontginners zijn mits zij eigen werkkrachten hebben om den grond te bewerken.

De gemeente Venray heeft nog pl.m. 7000 H.A. heidegrond, (in de Peel) liggen, welke later zullen verpacht worden.

f 500 BELOONING.

Door den Minister van Justitie is f 500 belooning uitgeloofd voor hem, wiens mededeelingen aanleiding zijn tot het arresteeren van dengene, die de branden in het infanteriekazernement te Ede heeft gesticht. Hbl.

DE OUDERDOMSRENTE.

De Armenraad te Amsterdam heeft het initiatief genomen tot het houden van een bijeenkomst van besturen van oude-lieden-gestichten, ter bespreking van verschillende moeilijkheden van practischen en theoretischen aard, in verband met de uitkeering der ouderdomsrente aan oude verpleegden in bedoelde gestichten.

Overeenkomstig het verzoek van het bestuur bepaalde de kantonrechter te Amsterdam de vergoeding voor de Diaconie Oude Vrouwen-, Mannen en Bestedelingenhuizen der Ned. Herv. Gemeente van de verpleegden die staatspensioen ontvangen, op f 1.30, zoodat voor deze verpleegden f 0.70 zakgeld overblijft.

DE DRIEDUBBELE MOORD TE KOEKANGEN.

Omtrent het te Meppel hardnekkig loopende gerucht, dat men den dader van den voor ruim twee jaar in het Koekangerveld gepleegden driedubbelen moord op het spoor is, verneemt de Msb. het volgende :

De bij dat gerucht als dader genoemde persoon V. N. was vroeger buurman van den vermoorden schapenkoopman Bakker en diens huishoudster en herder. Reeds kort na den moord werd hij verdacht en ook verhoord. Bewijzen waren er toen niet. V. is later naar Duitschland vertrokken, waar zijn vrouw, altijd volgens de geruchten, hem den moord moet verweten hebben. Om haar mond voor altijd het zwijgen op te leggen, zou hij haar daarom vergeven hebben. Voor dit laatste misdrijf zou hij thans in Duitschland gevangen zitten.

In hoever dit een en ander waar is, zal spoedig blijken.

KUNSTKENNIS

Als bewijs, hoeveel het publiek en misschien de kunstenaars zelf, van „m o d e r n e s c h i l d e r s k u n s t" snappen, meldt de „Tel." het volgende :

Op Vrijdag 28 Nov. l.l. besloten eenige bezoekers der tentoonstelling, „De Onafhankelijken" om een schilderijtje van den schilder Alma (Den Haag), onderst boven te keeren en zóó weer op te hangen. Alzoo geschiedde ! En ziet, heden ten dage hangt het er nog in dezen toestand, — en het publiek bewondert de gedachten, door den kunstenaar in beeld gebracht.

DOODRIJDERS.

Zaterdagmiddag is op den Utrechtschen weg bij Amersfoort een wielrijder overreden door een automobiel. Buiten kennis werd hij in bedenkelijken toestand naar het ziekenhuis te Amersfoort overgebracht.

GEVAARLIJE LUI.

Toen de heeer E., sdent in de medicijnen, Maandagavond te Zwolle van den trein kwam, werd hij onverhoeds door eenige dronken kerels aangevallen en mishandeld. De heer E. kreeg twee sneden over het hoofd en gezicht. De daders zijn opgesloten.

65000 GULDEN VERLOREN.

Een met de Harwichboot te Hoek van Holland aangekomen reiziger vermiste bij zijn aankomst te Utrecht zijn portefeuille met f 65.000. Hij keerde dadelijk naar Hoek van Holland terug waar het geld aan boord was teruggevonden. De vinder kreeg een ruime belooning.

VROUW IN BRAND.

Maandagavond halfacht raakte op het eerste bovenhuis van perceel Barndesteeg 3 te Amsterdam de 32-jarige schoonmaakster M. van Leeuwen in brand, doordat zij in abnormalen toestand tegen de tafel aanliep waardoor de brandende petroleumlamp op haar viel. Een andere vrouw, die met haar het bovenhuis bewoonde wierp een deken over haar heen. Brandende liep de vrouw naar het portaal, waar zij ineenzakte. Door een buurvrouw werden een paar emmers water over haar heen geworpen, doch het was reeds te laat. Toen de brandweer verscheen, was de vrouw reeds overleden ; haar geheele bovenlichaam was verbrand. Hdbl.

België.

LIBERALE BETOOGING TE BRUSSEL.

In de twee laatste maanden hebben de Belgische liberalen, gelijk men weet, gepoogd in alle provinciale hoofdsteden betoogingen te organiseeren tegen de nieuwe schoolwet. Deze manifestaties hebben haar uitwerking gemist.

Ook de betooging van Zondag in het liberale Brussel, die de kroon op het „werk" moest zetten, heeft het fiasco volledig gemaakt.

Het doffe gerommel der trommen in de kille, verlaten straten van de hoofdstad, heeft geen geestdrift vermogen te wekken.

In Luik, Gent of Bergen hadden de betoogingen weinig om het lijf, maar zij maakten toch niet zoo'n poover figuur als de „nationale manifestatie" te Brussel, waaraan zelfs burgemeesters en schepenen deelnamen.

Volgens Belgische bladen liepen in den stoet hoogstens 3500 menschen mee, 3500 betoogers, en dat als vrucht van een maandenlange voorbereiding en ophitsing !

EEN LIEFDEZUSTER VERMOORD.

De gemeente Moerbeke (Waas) werd Donderdagmorgen door een ongewoon drama in rep en roer gebracht.

Sedert eenigen tijd was eene geestelijke zuster als verpleegster in dienst bij mevrouw Thuysbaert, die onlangs eene operatie had ondergaan en nu aan de beterhand was. Donderdagmorgen waren mevrouw Thuysbaert en de meid naar beneden gegaan en op een gegeven oogenblik riep mevrouw de Zuster, die boven was gebleven, naar beneden.

Geen antwoord bekomende, ging mevrouw Thuysbaert naar boven en zag de Zuster midden in een bloedplas liggen. Zij dacht dat de non eene bloedspuwing had gekregen en riep de meid naar boven. Naderbij tredend, zagen zij tot hare onbeschrijfelijke ontsteltenis, dat de Zuster dood was en dat uit twee gapende wonden aan de keel het bloed wegvloeide.

Onmiddellijk ging men een priester en een geneesheer halen en werd de overheid verwittigd, doch alle zorgen waren overbodig. Het parket van Gent werd verwittigd.

Wat er voorgevallen is kan men niet uitleggen. De Zuster is slechts 22 jaar oud.

Duitschland.

KEVELAER.

Volgens officieele cijfers is Kevelaer in het afgeloopen pelgrimsseizoen door 600.000 bedevaartgangers bezocht, die in 600 extra-treinen kwamen. Bovendien zijn er nog minstens 150.000 per fiets, wagen, auto of te voet geweest. Samen dus ruim 750.000 bedevaartgangers.

ERNSTIG SPOORWEGONGELUK.

Zondagavond heeft bij Braunsdorf in den tunnel, die naar Harresfelsen leidt, een zeer ernstig spoorwegongeluk plaats gehad. De trein, die om 10.44 aan het hoofdstation in Chemnitz moest aankomen, is namelijk nagenoeg vernield toen de trein door den tunnel stoomde. De locomotief en twee volgwagens waren reeds gepasseerd, toen de tunnel plotseling ineenstortte, met geweldige kracht en onder donderend geraas. Er ontstond een vreeselijke paniek. Hevige scènes speelden zich af. Tot nu toe zijn 10 lijken geborgen, terwijl 8 zwaar gewonden te voorschijn zijn gehaald.

Frankrijk.

DE „JOCONDA" TERUGGEVONDEN.

In ons vorig nummer berichtten wij reeds in het kort dat de „Joconda" of „Mona Lisa", het beroemde vrouwenportret van Leonardo de Vinci, dat een paar jaar geleden spoorloos uit het Louvre-museum te Parijs verdwenen was, teruggevonden is.

Nader meldt men, dat een te Parijs wonende Italiaan, Vincenzo Perugia, het doek ten verkoop aanbood aan den antiquair Geri te Florence. Deze kreeg argwaan en waarschuwde in het geheim den directeur van het museum van Florence, Poggi. De directeur meldde nu de tijding aan Ricci, den directeurgeneraal van Schoone Kunsten, die onmiddellijk naar Florence spoorde, de schilderij bezichtigde en aan den minister van onderwijs, Credaro, telefonisch zijne meening meldde, dat hij het ongetwijfeld voor het gestolen origineel van Lionardo's vrouwenportret hield.

De dief is natuurlijk aangehouden en naar Rome gebracht, waar hij ter beschikking van de Fransche regeering gehouden wordt.

Het motief, dat Perugia voor zijn diefstal opgaf, is al heel zonderling : hij zou de „Joconda" uit de Louvre gestolen hebben om zich te wreken op Napoleon, die zooveel kunstschatten uit Italië geroofd heeft.

De brief, welke hij aan Geri gezonden had, luidde als volgt : „De „Joconda" is in mijn bezit : ik geloof, dat dit werk aan Italië toebehoort, wijl het door een Italiaan geschilderd is. Mijn streven is altijd geweest om dit werk aan het vaderland terug te schenken."

Intusschen had hij voor het gestolen stuk een half millioen gevraagd, hetgeen meer wijst op winstbejag dan op vaderlandsliefde.

In Parijs is de terugvinding van het meesterstuk met geestdriftige blijdschap begroet.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 17 Dec. 1913.

Maandagmorgen werd Kleinder Liempde in opschudding gebracht door het gerucht, dat de 17-jarige v. G. uit uit Kl. L. des nachts niet was thuisgekomen. Hij had Zondagavond, in gezelschap van eenige kameraden, verschillende herbergen bezocht. Het laatst heeft men hem gezien in een café in de Nieuwstraat. Na dien tijd moet hij van het gezelschap zijn afgeraakt en van zijn verder verblijf is niets met zekerheid te zeggen. Wel beweert men, dat een paar personen hem later nog op den Eindhovenschen weg gezien hebben, doch zeker is dat niet.

Aanvankelijk maakte men de veronderstelling, dat hij naar Duitschland zou zijn getrokken, om te ontkomen aan een straf van een maand plaatsing in een tuchtschool. Wijl dit echter slechts een vermoeden was, en 't even goed mogelijk was, dat hij in 't Dommeltje of in den sloot aan weerszijden van den Eindhovenschen weg zou zijn gevallen en verdronken, heeft de politie die watertjes zeer nauwkeurig afgedregd, doch zonder eenig resultaat. Ook heeft men vruchteloos op enkele plaatsen in de groote Dommel gezocht. Daar heeft men de pet van den vermiste gevonden. Heden morgen heeft de politie het dreggen voortgezet.

Inmiddels had men de vader in Duitschland telegrafisch gewaarschuwd die gisteravond overkwam, doch ook over zijn zoon niet de minste opheldering wist te geven. Helaas, hier zal wel geen andere mogelijkheid bestaan, dan dat de jongen van den weg af in de Dommel is geraakt en verdronken. Bij den tegenwoordigen hoogen waterstand is 't zoeken hoogst moeilijk.

Een zware slag voor de diepbedroefde ouders.

— Zondagavond vergaderde de Afd. Boxtel van den R. K. Esperantistenbond. De vergadering was zeer druk bezocht. Het glanspunt van den avond was de rede van Pater Linnebank uit Uden over het Esperanto en den wereldvrede.

De heer Bart van de Wiel, de bekende karakterhumorist gaf eenige stukjes ten beste, en Secretaris en Penningmeester brachten beiden een keurig jaarverslag uit.

DE STAKING DER GOUD- EN ZILVERSMEDEN TE 's-BOSCH.

Door de Kamer van Arbeid te 's-Bosch is van de patroons in het goud- en zilversmeedbedrijf een antwoord ontvangen, waarin genoegen wordt genomen met de bemiddelingsvoorstellen dier Kamer. Evenwel behouden de patroons zich het recht voor, om werklieden, die thans staken, al of niet in dienst terug te nemen.

Ook het antwoord der werklieden kwam bij de Kamer in. Het luidde, dat zij op de bemiddelingsvoorstellen niet kunnen ingaan.

De staking wordt derhalve voortgezet.

ELECTRICITEIT IN NOORD-BRABANT.

Wij lezen in het D. v. N. B. :

Naar wij vernemen is de technische commissie uit de Staten in onderhandeling met de Staatsmijnen in Zuid-Limburg voor levering van electriciteit in Noord-Brabant.

De stroom zou door twee kabels naar onze provincie geleid worden.

Indertijd hebben wij meegedeeld, dat de Staatsmijnen hadden aangeboden stroom te leveren tegen 1.2 cent per K.W.U. plus f 2.— per maand en per K.W.U. van elke K.W. afgegeven maximum belasting per maand.

Dat zou, volgens berekeningen van deskundigen, worden 1.412 cent per K.W.U.

Wij weten niet of op den grondslag van deze aanbieding onderhandeld wordt, maar er wordt onderhandeld en de besprekingen zijn al ver gevorderd.

Dan zou er dus geen electrische centrale komen in onze provincie.

En ware met de mogelijkheid van aansluiting bij de mijn-industrie, welke na 10 of 15 jaren in onze provincie zal ontstaan zijn, rekening te houden

KERKELIJK NIEUWS.

Z. D. H. de Bisschop van 's-Bosch, heeft benoemd tot rector der rectorale hulpkerk van de H. Familie te Langenboom (gemeente Escharen) den Wel Eerw. Pater J. H. van Gent.

Z. D. H. de Bisschop van 's-Bosch heeft te Biest-Houthakker, gemeente Hilvarenbeek, een nieuwe parochie opgericht en heeft benoemd tot pastoor aldaar den weleerw. heer F. A. J. Boelaars ; tot kapelaan te Tilburg, parochie O. L. Vrouw van Goeden Raad, den eerw. heer A. F. W. Verwiel, en tot kapelaan te Reek den eerw. heer J. Nabuurs, de beide laatsten priesters van het Seminarie.

KERSENCULTUUR.

Te Oeffelt begint men zich, in navolging van Uden, waar, zooals bekend is, de kersenteelt zulk eene belangrijke bron van inkomsten vormt, meer en meer op deze ooftteelt toe te leggen. Verscheidene grondeigenaren zijn bezig groote kersenboomgaarden aan te leggen. Tel.

DE ROGGE IN DE MEIERIJ.

De winterrogge komt in de Meierij buitengewoon mooi op. De ondervinding heeft geleerd, dat men met zeer vroeg zaaien, waarop de boeren zich overal meer gaan toeleggen, de beste uitkomsten krijgt. De landbouwers plukken reeds de goede vruchten van de landbouwcursussen. B. C.

EEN GOEDE VANGST.

Een dame, die op den Zijlweg te Haarlem kamers verhuurt, deed bij de politie aangifte, dat de ingenieur Van der H., kamers met pension had genomen voor f 90 per maand, doch dat zij haar nieuwen huisgenoot niet erg vertrouwde. De politie deed een onderzoek en het bleek, dat de man geen ingenieur was, doch machine-bankwerker. Hij heette C. A. v. d. S., en was uit Tilburg afkomstig.

De politie bleek een goede vangst gedaan te hebben, want v. d. S. werd door de politie te Helmond en te Eindhoven gezocht wegens oplichting en verduistering.

De gearresteerde is dezelfde persoon die alhier voor eenigen tijd een rijwiel verduisterd heeft, ten nadeele van den heer Johan Sprengers, terwijl hij zich te Eindhoven schuldig had gemaakt aan verduistering van een paar nieuwe jassen.

LIEMPDE. Door de landbouwvereeniging alhier zijn aangekocht, 2 wagons slakkemeel en kaïniet.

De prijs van 't slakkemeel is f 2,10 per 100 K.G., tegen 16.2 % gehalte ; van de kaïniet f 1.87 per 100 K.G., tegen 14.6 % gehalte.

— Is benoemd tot controle-werkman bij het stoomroomboterfabriek alhier, Van Haaren.

GEMONDE. Vrijdagavond vergaderde de onderafdeeling Gemonde van de V.P.N. en benoemde tot afgevaardigden naar de Algemeene Vergadering, die in Januari te 's-Bosch gehouden wordt, de heeren Th. J. Maas en W. Habraken. Deze laatste bekleedt naast de functie van secretaris voortaan ook die van penningmeester. Tot bestuurslid vacature W. F. Riele, koos men den heer M. den Otter. Eenige nieuwe leden traden toe. B. C.

HAAREN. Bij de gisteren gehouden stierenkeuring werd de premie voor het aanvoeren van den besten stier, toegekend aan den landbouwer M. Verstijnen.

's-BOSCH. Door B. en W. werden Maandagmorgen aanbesteed het bouwen van een ketelhuis c.a., ten behoeve van het gemeente-slachthuis.

Ingeschreven werd als volgt :

H. W. P. Venrooij, 's-Bosch	f 19600
W. M. v. Beckum, 's-Bosch	- 16400
Gebr. v. d. Laar, Boxtel	- 16350
A. de Vroom, 's-Bosch	- 16130
P. J. Vaessen, Vught	- 16050
H. Hermans, Vught	- 15900
M. de Koning, Boxtel	- 15850
J. H. v. d. Bouwhuijzen, 's-Bosch	- 15820
A. v. Hezik, 's-Bosch	- 15795
Jac. v. Rooij, 's-Bosch	- 15775
H. Weijts, 's-Bosch	- 15650
G. v. Bakel, Boxtel	- 15444
A. J. Aangenendt, 's-Bosch	- 15240
H. Timmermans, 's-Bosch	- 14958
Ch. v. d. Heuvel en J. W. v. Oers, Vught	- 14852
J. v. Dun, Vught	- 14245

TILBURG. In de vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, welke Vrijdag werd gehouden, had eene bespreking plaats met den heer Van Lanschot, regeeringscommissaris der commissie van advies over spoorwegaangelegenheden.

De voorzitter meende dat het noodig was hier een mailtrein te doen stoppen teneinde verbinding te krijgen met Duitschland en verder gelegen landen.

De heer Van Lanschot meende echter dat het beter ware een verzoek te richten om een sneltrein in te leggen tot Boxtel, daar een voorstel om een mailtrein hier te doen stoppen, zonder resultaat zoude blijven, wegens den beperkten tijd.

Na breedvoerige besprekingen werd het voorstel van den regeeringscommissaris aangenomen.

SCHIJNDEL. Alhier is overleden de Z.Eerw. Heer J. van de Kromvoort, oud-pastoor van Gassel bij Grave.

De overledene werd in het jaar 1866 priester gewijd, was daarna kapelaan te St. Michiels-Gestel en rector van het gesticht Reinier van Arckel te 's-Bosch van waar hij in 1886 als pastoor werd overgeplaatst naar Gassel, in de plaats van den ZeerEerw. Heer J. v. Brussel, overleden. Als pastoor van Gassel

maakte Z.Eerw. ook deel uit van het bestuur van het Blindengesticht te Grave.

Eene doofheid dwong hem zijn pastoraat neer te leggen (1908) en sindsdien vestigde Z.Eerw. zich hier-terplaatse bij zijne zuster, terwijl hij dagelijks de H. Mis opdroeg in de kloosterkapel van O. L. Vr. v. Altijddurenden Bijstand en bij ontstentenis onzer parochiale geestelijkheid de H. Diensten deed. Pastoor Van de Kromvoort was een vader voor de armen, die in hem zeer veel verliezen.

ST. OEDENRODE. Het is hier Zondag een echte propagandadag geweest. In de H.H. Missen sprak de bekende Capucijnerpater Ildefonsus over de bestrijding van het drankmisbruik en in de H. Familie hield de ZeerEerw. Heer Pastoor een rede tot aanbeveling van de vereeniging voor Eer en Deugd 's Avonds om 5 uur was het St. Martinushuis gevuld met een talrijke schare belangstellenden, die wederom kwamen luisteren naar pater Ildefonsus, die in een boeiende rede de oorzaken en de gevolgen van het alcoholisme besprak. Daarna hield de WelEerw. Heer C. van Oerle een voordracht, waarin hij de noodlottige gevolgen besprak, welke de lezing van de slechte dagbladpers overal heeft aangericht en nog veroorzaakt.

De ZeerEerw. Heer Pastoor, die beide sprekers had ingeleid, dankte hen voor hun verrichte taak en beval èn de drankbestrijding èn de katholieke pers met warmte aan.

VEGHEL. Een paard van den heer V., dat 's morgens nog gezond in de kar liep, viel 's namiddags dood neer. Het dier vertegenwoordigde een waarde van 500 gld.

WOENSEL. De prachtige nieuwe toren in de parochie St. Petrus nadert zijne voltooiing. Boven den ingang aangebracht het prachtige beeld van Petrus, met daarnaast twee engelen. Deze groep is vervaardigd door den beeldhouwer J. Kusters te Stratum.

EINDHOVEN. De Oratorium-Vereeniging alhier, zal dezen winter in studie nemen het oratorium „Franciscus" van Edgar Tinel, den bekenden Directeur van het Brusselsche Conservatorium.

GELDROP. Onze burgemeester de edelachtb. heer A. N. Fleskens, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft met ingang van 1 Febr. a.s. ontslag ingediend als secretaris onzer gemeente.

SON. Deze week zal de Stoomzuivelfabriek in werking gaan. Het gebouw is een prachtstuk voor onze gemeente. De aannemer, de heer Van der Heiden uit Boxtel, heeft eer van zijn werk, dat hij hier voor het eerst levert.

Het zal voor de boeren heel wat gemakkelijker zijn, daar zij niet meer met hun melk behoeven te rijden over de des winters slechte wegen. Wij hopen nu maar dat het goede winst geeft.

VESSEM. Door de firma Eijsbouts uit Asten zal in onzen toren een nieuw uurwerk worden geplaatst.

HELMOND. Blijkens advertentie in de bladen roepen Burgemeester en Wethouders van Helmond, sollicitanten op naar de betrekking van Gemeente-Geneesheer alhier. De jaarwedde bedraagt f 3000, te verdeelen onder 4 artsen.

In Helmond zijn thans 3 Artsen gevestigd de gemeente telt circa 17000 inwoners; de omliggende gemeenten, waarin geen Arts woont en waar door Artsen uit Helmond praktijk wordt uitgeoefend, hebben gezamenlijk 8500 inwoners.

Sollicitatiën in te zenden voor 15 Januari a.s. aan den Burgemeester, die bereid is verdere inlichtingen te geven.

— Op den grooten Internationalen Zangwedstrijd van Kanarievogels op 11, 12, 13 en 14 Dec. te Brussel gehouden, werd in de stamklasse van 4 vogels, waarin 254 stuks waren ingezonden, den 3den prijs behaald door L. v. Aerle, alhier, lid der Kanarievereeniging „Onze gevleugelde vrienden" te Mierlo-Hout, met slechts een gering aantal verschil in punten met den 1sten prijswinner.

MIERLO. Zondagmorgen werd in de eerste H. Mis door onzen Eerw. herder bekend gemaakt, dat binnenkort begonnen zal worden met den bouw van het patronaat. De pastoor deelde mede, dat hij tot de stichting er van in staat gesteld is door een milde gift van mevrouw douairière gravin d'Alcantara-Scherpenzeel Heusch, weduwe van den onlangs overleden heer van Mierlo, graaf d'Alcantara, te Gent in België.

De pastoor verzocht den parochianen der milde schenkster in hunne gebeden indachtig te zijn en hoopte dat vele ouders hunne kinderen naar het patronaat zouden zenden, waar behalve godsdienstig ook maatschappelijk onderwijs gegeven wordt.

Ook wij brengen der hooge vrouwe onzen hartelijken dank voor haar aanzienlijke gift, waardoor in een dringende behoefte voor onze parochie voorzien wordt. Door haar edelmoedigheid heeft de milde schenkster de tradities van haar roemrijk voorgeslacht Scherpenzeel Heusch, een adellijke familie, afkomstig uit Belgisch Limburg en bezitter der heerlijkheid Mierlo, in eere gehouden. Ook haar doorluchtige gemaal Stephanus Marie Justinus Florimond Sanche, graaf d'Alcantara, geboren te Gent, 3 Juni 1840, uit een Spaansch-Portugeesch geslacht, en aldaar overleden 6 Decembrr 1912, was een voorbeeld van godsvrucht en liefdadigheid. Hij was Commandeur in de orde van den H. Gregorius den Groote, Commandeur van de orde van het H. Graf, ridder in de Pius-orde, enz.

Voegen wij er nog bij, dat het nieuwe patronaat zal gesteld worden onder de bescherming van de H. Lucia, de patrones onzer parochie, opdat door haar machtige voorspraak de stichting moge bijdragen tot het godsdienstig en maatschappelijk welzijn van Mierlo's dierbare jeugd.

AARLE-RIXTEL. A.s. Zaterdag zullen uit ons dorp een 23-tal meisjes zich naar Tilburg begeven, om in het Retraitehuis aldaar eene driedaagsche geestelijke oefening te gaan bijwonen.

— Maandag moesten 2 koeien, toebehoorende aan de landbouwers Van Oorschot en Van Lierop, beiden woonachtig op Croij, uit nood geslacht worden. De cadavers werden voor de consumptie goedgekeurd. De koeien waren verzekerd bij de Onderlinge Veeverzekering alhier.

GEMERT. De windgraanmolen met stoomgemaal plus woonhuis met erf en tuin Maandag gehouden, bij den heer Colen-Frunt, was zeer geanimeerd. Den eersten dag werden de prijzen behaald door de heeren W. v. Kemenade en Joh. v. Asseldonk; den tweeden dag door de heeren Fr. Colen en Jos. v. Elten en Maandag door de heeren G. Hendriks, W. Verbakel, C. v. d. Boom P. de Vries, Fr. Rademakers en v. d. Zanden uit Erp.

HEEZE. Tusschen Zaterdag en Zondag ontmoette de jachtopziener H. d. W. terwijl hij in het jachtveld op surveillance was een wildstrooper gewapend met 'n geweer. —

Zoodra de strooper den jachtopziener die een hond bij zich had gewaar werd, legde hij onmiddellijk zijn geweer aan en schoot den hond pardoes neer, terwijl hij den jachtopziener waarschuwde geen stap meer te naderen daar hij anders hetzelfde lot als de hond zou ondergaan. De jachtopziener scheen hier echter niet veel zin in te hebben, en maakte zich uit de voeten.

De strooper werd zoo men zegt, niet door den oppasser herkend.

ASTEN. Zondag werd alhier in de zaal van het patronaat een vergadering gehouden voor drankbestrijders en belanghebbenden.

Als spreker trad op de heer Jos. v. Wel, uit Helmond.

In goedgekozen woorden zette spreker uiteen de slechte gevolgen van de drankpraktijk bij den boer en den middenstander, en hoe deze laatste vooral de drankbestrijding nog veel te weinig genegen is, daar het vooral in het belang van dezen zou komen, wanneer hij wat meer aan dezelve meewerkte. Spreker toont dit duidelijk door verschillende voorbeelden aan, zoodat we hierin ten volle met hem instemmen.

Een daverend applaus volgde op het einde van zijn mooie rede.

De zaal was buitengewoon goed bezet.

OSS. Verschillende ziektegevallen met doodelijken afloop zijn den laatsten tijd onder de kleinen in onze gemeente voorgekomen. Eerst krijgen de kinderen de mazelen, waarna zich een nasleep der ziekte openbaart, die dikwijls het ergste doet vreezen. Trouwens, het ongezonde natte jaargetijde doet ook vele ouden van dage ten grave dalen.

B. C.

Beknopt Verslag der Proefvelden

in 1913 aangelegd van wege de „Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili".

Vervolg der hooilandproef bij Th. Timmermans te Schijndel.

Het spreekt wel van zelf dat niet altijd zulke hooge opbrengsten kunnen worden verkregen, de grond was hier bepaald goed en in goeden bemestingstoestand, hetgeen men wel zien kan aan de opbrengst van het zonder stikstof bemeste perceel. Wanneer we de overige cijfers eens goed gadeslaan dan valt het direct op de enorme hooge opbrengst hier verkregen met 300 K.G. chilisalpeter. Dit perceel bracht 6200 K.G. per H.A. meer op dan het zonder chili bemeste perceel.

Ik zal hier niet verder op ingaan, de aandachtige lezer kan met een kleine berekening zelf uitmaken de geldelijke meeropbrengst hier verkregen.

* * *

Aardappelproef bij Adr. Timmermans te Schijndel.

Ook dit proefveld had eene grootte van 10 are en werd zooals het vorige in 4 perceeltjes verdeeld, n.m.l. 1 van 1 are en 3 van 3 are. Het geheel ontving 700 K.G. patent-kali en 700 K.G. superphosphaat per H.A. Het perceeltje van 1 are ontving geen chili, de 3 andere daarentegen respectievelijk 200—300 en 400 K.G. chili per H.A. De kalifosfaatbemesting werd gegeven 27 Maart, terwijl de chili in eens gegeven werd en wel op 13 Mei. Gedurende den geheelen zomer stonden de aardappels er flink voor, ook het zonder chili bemeste perceel, de grond schijnt ook hier in goede bemestingstoestand verkeerd te hebben. Op 20 September werden de aardappels gerooid. De opbrengst was als volgt:

Zonder chili 21.350 K.G. aardappels.
Met 200 K.G. chili 23.220 K.G. aardappels.
Met 300 K.G. chili 26.140 K.G. aardappels.
Met 400 K.G. chili 28.400 K.G. aardappels.

Ofschoon hier het zonder chili bemeste perceeltje ook een heel aardige opbrengst gaf, heeft de chili zich toch ruimschoots betaald gemaakt, ja zelfs nog een mooi duitje winst gegeven.

* * *

Suikerbietenproef bij Joh. v. d. Broek te Schijndel.

Nu de suikerbietencultuur hier in den omtrek zich meer en meer uitbreid, zoo was het van de Délégation goed gezien eens te laten zien dat op het zand ook bij deze gewassen met voordeel een flinke gift chili kan aangewend worden. Te dien einde werd bovengenoemde proef genomen. Het geheel ontving 1500 K.G. kainiet en 1000 K.G. slakkenmeel per H.A.

Dit werd in den winter ondergeploegd.

In het voorjaar werd het proefveld verdeeld in 1 perceel van 1 are en 3 perceelen van 3 are. Het perceel van 1 are ontving geen chili, de overige respect. 200—400 en 600 K.G. per H.A., waarvan de helft gegeven werd bij het opkomen, de rest bij het op één zetten der bieten. Zooals overal dit jaar het geval was, had men ook hier te kampen met slecht opkomen en vreterij, terwijl door de vele regens het schoonhouden erg bemoeilijkt werd.

JAN LEERMAKERS.

Wordt vervolgd. Boxtel.

Burgerlijke Stand.

BOXTEL.

van 7 — 13 Dec.

GEBOREN:

Henricus S. G. M., z. van A. C. Bullens en J. Bruijns, Stationstraat. — Adrianus, z. van J. C. Boor en J. Blankestijn, Nieuwstraat. — Helena C., d. van A. Drijvers en H. Dominicus, Molenstraat. — Johannes L., z. van W. Willems en D. van Breugel, Lennisheuvel. — Maria J., d. van M. van Esch en B. Hensen, Breukelen. — Hendrika Th., d. van J. Leijten en H. Schellekens, Lennisheuvel. — Petronella M., d. van A. van den Heuvel en G. van Hommel Lennisheuvel.

OVERLEDEN:

Josephus A. G. van de Loo, 3 w., Molenwijk. — Theodora Toonen, echtgenoote van J. Essers, 59 j., Nieuwe Kerkstraat. — Jan J. van der Pas, 2 m., Langenberg. D. en A.

SCHIJNDEL.

Van 23 Nov. tot 13 Dec.

GEBOREN:

Marinus, z. van W. v. d. Dungen en H. Pijnenburg. — Hendrika Christiana, d. van A. v. d. Steen en A. M. v. Ballekom. — Adrianus, z. van J. J. Heesakkers en J. van Liempd. — Antonius Johannes, z. van F. M. Rijkers en A. van Bilsen. — Berdina Johanna, d. van J. v. d. Bergh en W. van Dijk. — Petrus Johannes, z. en Petronella Martina, d. van A. v. Oirschot en C. Vogels. — Petronella Johanna, d. van J. Koolen en L. M. v. Ballekom. — Adrianus Lambertus, z. van J. v. d. Oetelaar en B. H. v. d. Oever. — Johannes, z. van F. v. Oirschot en C. v. Kaathoven. — Maria, d. van G. v. Liempd en A. A. Heesakkers. — Henrikus, z. van A. Steenbakkers en J. M. Steenbakkers.

OVERLEDEN:

A. Spiering, 2 w. — M. Smits, echtgenoot van W. M. Rijkers, 31 j. — G. Hanegraaf, 13 m. — A. v. d. Westelaken, 6 m. — A. G. Reijs, echtgenoot van Th. G. Heesters, 55 j. — A. v. d. Laar, 64 j. — J. v. d. Kromvoort, 71 j.

Bekendmaking.

LANDWEER.

Nader onderzoek.

De Burgemeester der gemeente Boxtel maakt door deze bekend, dat de hieronder vermelde verlofgangers der Landweer dezer Gemeente, op Zaterdag 20 December 1913, des voormiddags om 10 uren, te Tilburg, Bredasche weg 19a, bij het nader onderzoek voor den Landweerdistricts-commandant moeten verschijnen in uniform gekleed en voorzien van de hem uitgereikte kleedingen uitrustingstukken en van zijn zakboekje met daarin gehechten verlofpas.

Rooij van A. J. A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Heesemans Chr., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Voets A., lichting 1913, Landweer-Infanterie.

Gudde H. Th., lichting 1911, Landweer-Infanterie.

Hooff van A. J. L., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Oirschot van A. J., lichting 1910, Landweer-Artillerie.

Sande van de J., lichting 1909, Landweer-Artillerie.

Boxtel, 10 December 1913.

Marktberichten.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 16 Dec. Aanvoer 9400 K.G. Hoogste prijs f 1.55, laagste prijs f 1.45 middelprijs f 1.51

's BOSCH, 16 Dec Aangevoerd 15500 kilo hoogste f 1.54, laagste f 1.40 middelprijs f 1.50 per kilo.

MAASTRICHT, 16 Dec. Aangevoerd 45295 kilo, hoogste f 1.58, laagste f 1.49 middelprijs f 1.50.

Eier-Veilingen.

ROERMOND, 13 Dec. Aanvoer 12119 eieren Hoogste prijs f 7.80, middelprijs f 7.40, laagste prijs f 6.80 per 100.

's-BOSCH, 15 Dec. Aangevoerd 166 vette kalveren. Prijs 1e kwaliteit f 0.68 tot f 0.74 2e kwal. f 0.62 tot f 0.68; 3e kwal. f 0.56 tot 0.62 per K.G.

Advertentiën.

Bij inschrijving te huur:

Een Boerderij,

thans bewoond door de Kind. VAN DEN BERSSELAAR Te aanvaarden Pinksteren 1914 Inlichtingen geeft het Armbestuur. Op zegel geschreven biljetten met de daarop vermelde 2 solide borgen komen in aanmerking en worden ingewacht **vóór 23 December e.k.** bij ondergeteekende, Armmeester te Boxtel.

A. C. van Kleef.

Aanbesteding ophalen van Straatvuil te BOXTEL.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel zullen op **Dinsdag** den **23 December 1913, om tien uur voormiddags,** ten gemeentehuize aldaar,

in het openbaar

aanbesteden:

in twee perceelen:

Het ophalen en wegvoeren van vuil en vuilnis binnen de kom der gemeente Boxtel en in Breukelen, gedurende het jaar 1914.

De voorwaarden van aanbesteding liggen ter inzage op de gemeente-secretarie, alwaar nadere inlichtingen worden gegeven, alsmede door den Heer H. J. DEKKERS, gemeente-opzichter.

De op zegel geschreven biljetten moeten zijn ingeleverd ter Secretarie, **vóór tien uur v.m.** op den dag der aanbesteding.

BOXTEL, 13 December 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Metaaldraaier.

Wordt gevraagd:

een Metaaldraaier

of aankomend Draaier, liefst ongehuwd en met vooruitzicht op vaste betrekking Brieven franco onder **No. 466**, Bur. dezer courant.

De Notaris van de Mortel te 's-Bosch,

BERICHT:

dat de **groote**

Jaarlijksche Houtverkooping

op den Eikenhorst **te Boxtel**

zal gehouden worden op **Woensdag 7 Januari 1914,** des morgens ten **9 uren,** ten herberge van J. VAN EXEL te Esch.

Biljetten op aanvrage ten kantore van bovengenoemden Notaris.

IK GENEES DOOFHEID IN 30 DAGEN

Mijn Nieuwe Vinding Veroorzaakt Groote Beweging Onder Specialiteiten.

F. 5,000 BELOONING.

Wordt 14 dagen op Proef gezonden.

Mr. ELMER SHIRLEY.

IK wensch u mijn behandeling te laten beproeven voor de genezing van Doofheid. Is u genegen te bewijzen dat u genezen kan worden? Zoo zeker ben ik van mijn geneesmiddel dat ik u een 14 daagsche proef wil geven. Ik zou deze annonce kunnen vullen met overtuigenden *bewijsgrond* betrekkelijk de verdiensten van mijn geneesmiddel. Ik zou het eene adjektief voor en het andere na kunnen gebruiken om te beschrijven wat het doen kan, doch ik ben zeker dat u met mij zal instemmen dat alle bewijsgronden ter wereld u niet zoo zullen overtuigen als de verrassende getuigenis van hen wier getuigschriften voorkomen in deze annonce en de honderden andere die ik ten mijnent heb.

Gelieve wel te noteeren dat de door mij gepubliceerde brieven zoowel den naam, als het adres bevatten van den genezen patient die mij zijn dankbare getuigenis zendt, en ik ben bereid F. 5 000— te verbeuren aan eenig iemand die bewijzen kan dat een enkel door mij gepubliceerd getuigschrift niet echt is in alle bizonderheden. Ik genas hen en honderden anderen. Ik kan u genezen in uw eigen woning, gemakkelijk, zonder verlies van tijd, en ik zend u mijn behandeling 14 dagen op proef *om het te bewijzen.* Indien u aan Doofheid lijdt, of aan oorsuizen, kan ik niet inzien waarom u zou nalaten deze advertentie te beantwoorden. Ik wensch dat een ieder lijdende aan Doofheid of Oorsuizen mij schrijve. U moge zeggen: „Ja, hij heeft misschien honderden anderen genezen, doch ik ben bang dat mijn geval hopeloos is." Mijn antwoord daarop is eenvoudig: „Schrijf mij een briefkaart ter verkrijging der 14 dagen proef behandeling." Ik wensch insonderheid met die gevallen in aanraking te komen waarin alle behandeling heeft gefaald. Indien u een diergenen is die elk ander geneesmiddel beproefd hebben, maak dan gebruik van dit ongewoon aanbod. Indien u lijdt aan Doofheid, Oorsuizen, Oorvloeiing of Oorpijn, van korten of langen duur, mijn Methode geneest en al dat ik u vraag te doen is ieder woord te bewijzen door mij in deze annonce gezegd.

Ik wensch niet dat u zich laat leiden door een der *bewijsgronden* die ik gebruik om u voor mijn nieuwe vinding te interesseeren. Ik wensch dat u de hier gedrukte getuigschriften leze. Indien een dezer genezen patienten in uw omgeving woont, vraag hem wat ik voor hem gedaan heb en ik ben zeker dat u geen oogenblik zal aarzelen mij te schrijven en deze behandeling te beginnen. Onverschillig of uw geval van korten of langen duur is, *schrijf mij heden.* Voorzeker, ten einde van Doofheid of Oorsuizen verlost te worden, weder goed te kunnen hooren — van de lastigste ziekte van onzen tijd genezen te worden — de preek, het spel, den zanger, of het gebabbel der kinderen weder te kunnen hooren, rechtvaardigt iets zoo eenvoudig als het schrijven van een 5 cent's briefkaart om mijn 14 dagen proef. Stel het geen minuut langer uit. Geniet dezelfde voordeelen als uw vrienden en verwanten wier gehoor volkomen is. Al dat ik u vraag te doen is mij een 5 cent's briefkaart te schrijven, en het *nu* te doen alvorens u het vergeet. Indien u het afstelt zal u iederen dag slechts tot zichzelven zeggen: „Waarom heb ik niet aan Mr. Elmer Shirley geschreven?" Als u dat niet morgen wil zeggen en elken dag, schrijf mij dan *heden.* Adresseer uw 5 cent's briefkaart aan

Mr. ELMER SHIRLEY,

6, Great James Street (Kamer 507), Londen, W. C., Engeland.

N.B. Het porto voor brieven is 12½ cent.

Dr. J. KIMMEL, Arts, Villapark 8, Hilligersberg, bij Rotterdam, schrijft: „Tot mijn genoegen kan ik u thans melden dat mijn rechter oor zoo ver normaal is dat ik weder een gewoon gesprek kan volgen. Mijn patienten staan verbaasd dat zij weder gemakkelijk, op gewonen toon, met mij kunnen spreken. De uurwerken in mijn huis, welke ik voorheen niet kon hooren slaan, hoor ik nu zelfs weder tikken. Naast God, mijn oprechten dank aan u; ik ben zeer tevreden."

Mej. W. G. LINDEMAN, Hotel Industrie, Enschede, schrijft: „Gaarne meld ik dat uw systeem mij zeer gebaat heeft. Ik kan veel beter hooren, en de verstopping in neus en keel is aanmerkelijk verminderd. Met genoegen sta ik u toe mijn naam te noemen terwijl het mij steeds aangenaam zal zijn uw systeem, waar ik kan, aan te bevelen."

Mej. H. TYBOSCH, Parkdwarsstraat 6, Nijmegen, schrijft: „Het is mij aangenaam u te kunnen melden dat ik mij veel beter voel sedert toepassing van uw systeem. De doofheid en oorsuizingen hebben mij geheel verlaten en neus en hoofd voelen veel ruimer, Ik zal niet vergeten uw behandeling waar ik kan aan te bevelen."

De Heer MARCEL PRIMS, Thielen (Turnhout), Belgie, schrijft: „Het is mij volstrekt onmogelijk door woorden uit te drukken hoezeer mijn toestand is verbeterd sedert ik uw geneesmiddelen gebruik. Mijn zenuwen zijn gansch gestild en het gehoor is mij gansch teruggekomen. Aanvaard mijn innigen dank".

Abonneert U op het

Oplage 20.000.

Uitgevers: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond" v.h. Van Moorsel & Van den Boogaart.

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,

Rechterstraat, BOXTEL.

Steenkolenhandel.

Nootjes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.
het van ouds beknede merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend.

Visitekaartjes.

Zeer groote keuze

(waaronder de nieuwste soorten.)

Prachtige Lettersorteering.

Billijke Prijzen.

Electrische Boek- en Handelsdrukkerij

van

J. P. TIELEN, - BOXTEL.

ADVERTEERT IN

Centraal-Brabant.

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

Uilenspiegel.

De bekende grappige almanak **Uilenspiegel** is weer verkrijgbaar bij **HENRI MICHIELSEN Lzn.,** Sigarenmagazijn, Stationsplein te Helmond.

Prijs slechts 6 cent.

De Almanak wordt op verlangen ook franco per post naar andere plaatsen gezonden, doch *alléén* na ontvangst van **8 cts. per stuk.**

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen
Anthraciet en Briketten.

COKES.

Boekhandel van

J. P. TIELEN

Rechterstraat, BOXTEL.

Groote voorraad

KANTOORBOEKEN,

in alle liniaturen, dikten en kwaliteiten.

Alle Registers kunnen ook naar elk model extra gedrukt en gelijnd worden,

tegen zeer voordeelige prijzen.

Kantooragenda's, Scheurkalenders.

Verder **alles** op 't gebied van Kantoorbenoodigdheden.

Aanbevelend.

Moeders geeft uw kinderen dagelijks

VAN HOUTEN'S

RONA CACAO

te drinken, dat is gezonder voor hen en voor hunne zenuwen dan welke andere drank ook; maar let er op dat ge van deze krachtige pittige cacao niet veel noodig hebt voor de bereiding, dan zult ge ondervinden dat ge hun voor uiterst weinig geld het gezondste te drinken geeft dat maar te bedenken is.

De Influenza

besluipt U overal.

De influenza is een sluipmoordenaar, welke U overal en onder allerlei gedaanten aantast: Uw keel is ontstoken, gij hebt een onbehaaglijk gevoel, hoofdpijn boven Uw oogen; Uwe ledematen doen pijn; wellicht hoest gij, niest gij, zijt koortsig en rillerig, terwijl gij denkt: „ik ben maar een beetje verkouden."

Mis! Het is geen onschuldige verkoudheid, het is de influenza, welke U aangrijpt, die gevaarlijke moordenaar van den laatsten tijd, die duizende jonge levens verwoest, en kinderen noch grijsaards ontziet.

Gij, lijders aan influenza, weet gij wel hoe gevaarlijk de kwaal is, welke Uw geheel gestel aangrijpt en ondermijnt? De influenza (invloed beteekent het woord) is van invloed op alle organen van uw lichaam, en bij verwaarloozing staat gij bloot nierziekte, hartaandoening, asthma of tering te krijgen. De gevolgen der influenza zijn veel erger dan de influenza zelf. Alleen door een krachtig geneesmiddel zult gij kunnen voorkomen dat gij uit uwe influenza geen andere ziekte overhoudt.

Zulk een krachtig geneesmiddel is de ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, omdat deze om zoo te zeggen de ziektekiemen in het hart aangrijpt en ze door hare ontsmettende eigenschappen vernietigt.

De krachtige werking der ABDIJSIROOP, Klooster Sancta Paulo, verwoest de influenza vóór dat deze in de gelegenheid is geweest zich in het lichaam vast te nestelen. Gij, lijders aan influenza, asthma, pleuris en alle borst-, keel- en longaandoeningen en malaria, uw redmiddel is de onovertroffen

ABDIJSIROOP

KLOOSTER SANCTA PAULO.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—, van 550 gram f 2.—, van 1000 gram f 3.50. Eischt rooden band met handteekening van den Gen. Agent L. I. Akker, Rotterdam Verkrijgbaar bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. v. d. VELDEN v. d. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. d. VELDEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

No. 102. ZATERDAG 20 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG EN ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

Tot de plaatsing van Advertentiën en Reclames in dit blad is buiten Boxtel uitsluitend gemachtigd Het Algemeen Binnen- en Buitenlandsch Advertentie-Bureau **D. Y. ALTA** Warmoesstraat 76-80 te Amsterdam, Interc. Teleph. 6229. Rotterdam, Wijnhavenkade Z. 91, Teleph. 7181. 's-Gravenhage, Kettingstraat 21, Teleph. Interc. 5311.

Belangrijk Bericht.

Die zich vóór 1 Januari op Centraal-Brabant abonneeren, ontvangen de tot dien datum verschijnende nummers

Gratis.

Aan ieder abonné wordt begin Januari een zeer duidelijke Wandkalender aangeboden.

Iedere vooruitbetaler ontvangt een van onderstaande Boekwerken cadeau, naar keuze.

„Het Leven van den H. Antonius van Padua." — „Het Brood der Engelen." — „Levensschetsen van godvruchtige Vrouwen uit de vorige eeuw." — „De Nieuwe Kruistocht." Drankweergeschiedenis van Rooms Nederland, door Dr. Gerard Brom. — „Dom Desiderius Lenz' Esthetiek van Beuron." — „Dagboek van mijn Roomsche Reis," door H. Linnebank, Kruisheer. — „Gertruda Angerer, de Martelares der Kuischheid." — „De lamentabele Historie van Tiet Pideman."

DE UITGEVERS.

Dit nummer bestaat uit Twee Bladen.

EERSTE BLAD.

Nieuwjaarswenschen.

Evenals vorige jaren stellen wij in het No. dat op 31 December 1913 zal verschijnen, voor belanghebbenden de gelegenheid open tegen den prijs van

25 Cent

hun NIEUWJAARSGROET aan familie, vrienden en begunstigers aan te bieden.

Let wel!

Wegens het Hoogfeest van **KERSTMIS** zal ons blad de volgende week slechts **éénmaal** verschijnen en wel op

WOENSDAG.

In die uitgave zullen de gewone advertenties van het Zaterdagnummer worden opgenomen.

Heeren Notarissen en andere adverteerders gelieven er dus nota van te nemen, dat de volgende week Zaterdag **geen courant** verschijnt; wij noodigen hen derhalve uit om hunne annonces te plaatsen in het nummer van a.s. Woensdag en de copie daarvoor **uiterlijk Dinsdagmiddag** in te zenden.

DE ADMINISTRATIE.

Nog eens de twee gulden.

Een onzer lezers, die met de algemeene strekking van ons vorig artikel, waarin wij er op aandringen, dat men arme, bedeelde oudjes die pensioen krijgen, hun twee gulden niet zal afrekken, goed kan meegaan, heeft nochtans een kleine bedenking.

Het zou volgens hem kunnen gebeuren, dat de oudjes hun twee gulden voor 't grootste deel moesten afgeven, zonder dat echter het belang der pensioentrekkers werd geschaad of de Christelijke liefde op zij geduwd.

Hij wijst op de oude-mannen- en vrouwenhuizen. of allerlei gestichten, waar pensioentrekkers op kosten der publieke liefdadigheid worden verpleegd.

Hij haalt gevallen aan, dat bepaald is, dat zulke personen slechts twee kwartjes van hun weekpensioen mogen behouden, terwijl de rest zoodanig aangewend wordt, dat de verpleging van allen, pensioentrekkers of niet, ermee verbeterd wordt.

Ieder lezer zal begrijpen, dat wij een dergelijke manier van handelen allerminst als laakbaar wilden voorstellen. Hier is het niet de schrielheid, de gierigheid, die tot dezen maatregel aanspoort, wij stellen ons voor, dat door zulk een maatregel getracht wordt de gestichtssamenleving niet aan allerlei gevaren bloot te stellen. Gevaren, die heusch niet denkbeeldig zijn. En van den anderen kant komt het geld, dat de oudjes moeten afstaan, hun zelf en nog andere verpleegden ten goede.

Zooiets moet iedereen goedkeuren niet alleen, er ligt zelfs iets sympaticks in.

Als men echter de gestichtsverpleegden hun laatsten cent afnam, maar hen in geen enkel opzicht liet profiteeren zouden we 't toch zéér bejammeren.

R.

OPENBARE

Raadsvergadering te Liempde,

op Woensdag 17 December 1913, voormiddags 10 uur.

Aanwezig allen.

Notulen der twee vorige vergaderingen worden gelezen.

Lid v. d. Vleuten merkt aan, dat in de notulen 29 November is opgenomen, dat de meerderheid tegenstemde, wat niet zoo is (volgens hem), dat allen tegenstemden, (d.w.z. op één na, want de Voorz. stemde niet mee, zoodat de meerderheid der stemmen tegen was.)

Lid. v. Abeelen merkt op, dat de notulen op 3 December inhouden, dat de muziektent, in overleg met den raad zal geplaatst worden, wat zoo niet is; er is besloten de muziektent op het Wilhelminaplein te plaatsen. (Het raadslid schijnt geen verschil te maken tusschen praten en besluiten.)

Verder geen aanmerkingen, worden de notulen goedgekeurd en geteekend.

* * *

Komt aan de orde :

1o. Benoeming Armmeester wegens periodiek aftreden van J. Schoenmakers ; deze wordt met alle stemmen herkozen. De voordracht was van J. Schoenmakers en C. v. d. Laar.

Wegens overlijden van den armmeester H. v. d. Sande, is een voordracht door B. en W. opgemaakt van M. van Eindhoven en J. v. Abeelen. Wordt gestemd : 3 op M. v. Eindhoven, 3 op J. Welvaarts en 1 op J. v. d. Vleuten De meerderheid niemand verkregen. volgt een tweede stemming : 4 op J. Welvaarts en 3 op M. van Eindhoven.

* * *

2o. Huurcontract met Gerritzen.

Voorzitter deelt onder anderen mee, dat Gerritzen nog twee zaken in het contract wenscht opgenomen.

a. Het recht om fruitboomen te planten.

Voorzitter ziet daartegen geen bezwaar, en stelt voor in art. 4 op te nemen : tuinbouw en fruitteelt.

De meeste leden keuren die opname goed.

Lid v. Abeelen zou beter vinden, dat bepaald werd, hoeveel grond hij mocht beplanten ; want als hij den heelen plak met fruitboomen beplantte, werd de gemeente er slechter van, b.v. een hectare.

Voorzitter vindt er veel tegen te bepalen, hoe groot de boomgaard maar zijn mag. Wil hij een boomgaard aan 't huis hebben, dan zal de oppervlakte zoo groot niet zijn. Wil hij een hoofdbestaan maken van een boomgaard, dan zou zoo'n bepaling lastig voor den man zijn.

Lid v. d. Vleuten vindt er niets tegen 3 hectaren te nemen voor ieder perceel ; waartoe de meerderheid besluit.

b. Voorzitter deelt wee, dat Gerritzen ook in het contract wenscht opgenomen, dat hij bij het eindigen der huur de voorkeur heeft op nieuw te huren.

Niemand heeft hiertegen bezwaar.

* * *

3o. Voorzitter deelt mede, dat naar aanleiding het genomen besluit een muziektent te koopen voor „Concordia," de begrooting 1913 moet gewijzigd worden, en stelt voor Ged. Staten machtiging te vragen om Hoofdst. 8 afd. 3, art. 8 met f 150.— te verhoogen, als buitengewoon subsidie en zulks te vinden op art. 5 van Hoofdst. 2, verkoop boomen, daar deze aanmerkelijk boven de begrooting hebben opgebracht.

Wordt goedgevonden en daartoe besloten :

* * *

4o. Ingekomen en gelezen goedkeuring van Ged. Staten een onderhandsche leening van f 3000.— te sluiten à pari tegen 3½ %.

Voor mededeeling aangenomen.

b. Ingekomen en gelezen nota van aanmerking van Ged. Staten op het raadsbesluit der regeling der pensioenbijdrage der gemeente-ambtenaren en hun weduwen en weezen. Zij achten gelijke gunstige toepassing voor alle gemeente-ambtenaren.

Zij achten het mede bezwarend in dien op eigen pensioen 3 % en op weduwen en weezen 5 % verhaald wordt, en daarenboven nog 3 % wegens inkoop. Zij wenschen van den inkoop niets, en van de overige samen 5 % slechts te verhalen.

Voorzitter. — Wat zeggen de heeren er van ?

Lid v. d. Sande kan zich niet vereenigen met het voorstel.

Lid v. d. Vleuten blijft aan het genomen besluit.

Avendonks en van Abeelen eveneens, waarbij de anderen zich aansluiten, zoodat bij meerderheid van stemmen wordt besloten het genomen besluit te handhaven.

Waarna de vergadering wordt gesloten.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

WAARSCHUWING VOOR WERKZOEKENDEN.

Blijkens van den directeur der Ned. Arbeidsbeurs te Oberhausen ontvangen bericht, is het op het oogenblik zeer moeilijk in Duitschland geschikte arboidsgelegenheid te vinden.

Mitsdien is het aan Nederlanders sterk te ontraden zich thans naar Duitschland te begeven, zonder de zekerheid te hebben door genoemde beurs te Oberhausen geplaatst te kunnen worden en zonder voldoende middelen om eventueel de terugreis te kunnen aanvaarden.

FEUILLETON.

De Waanzinnige.

Verhaal uit den Bourgondischen tijd.

30)

Geertruide was een getrouwe dienstbode, die niet gaarne in haar plicht zou te kort schieten en veel van den kleinen Hubert hield ; maar zij was jong en na lang gezongen en de wieg van Hubert geschommeld te hebben, gevoelde zij zich door slaap overvallen en spoedig viel zij in een grooten fauteuil in slaap. Met een schrik, door een droombeeld waarschijnlijk veroorzaakt, was zij wakker geworden en had door haar onvoorziene plotselinge beweging de lamp, die op een tafel naast de groote fauteuil stond, omver geworpen. Het vuur greep snel om zich heen. Thans geheel wakker, stond Geertruide verschrikt op, zag de wieg reeds door de vlammen aangegrepen. Zonder op zichzelven te letten, ijlde zij naar het kind, dat vreeselijk huilde. Zijn nachtkleertjes hadden reeds vlam gevat ; de kleine aan haar hart drukkende, deelde Geertruide het vuur aan haar eigen kleeren mee. Toen maakte haar de schrik krankzinnig en deed haar zelfs het gevoel van zelfbehoud verliezen. Zij opende het venster en, voorover buigende, riep zij op een wanhopige wijze om hulp. Terwijl zij in naam der Heilige Maagd en van alle heiligen hulp afsmeekte, bereikten de vlammen de deur, en sneden de ongelukkige den terugtocht af.

Een geweldige kreet van schrik en medelijden steeg uit de naburige huizen op, maar, zooals reeds gezegd, waren de meeste gezonde lieden naar buiten, naar het feest gegaan, en ouden of zieken, afgeschrikt door den kreet van „Brand ! Brand !" konden weinig of niets uitrichten.

Geertruide nam Hubert in haar armen en riep :

„Redt het kind ! Redt het kind !"

De groep van het half krankzinnige meisje en het kind stak als een donker schaduwbeeld af tegen den gloeienden achtergrond van den brand.

Juist op dit oogenblik bereikte Hugo de straat.

„Hubert !" riep hij, „Hubert !"

Voorzichtig legde hij het lichaam van Alena, dat steeds zwaarder en zwaarder begon te worden, in het voorportaal van een huis neer en smeekte den armen bewoners, die op de drempels hunner woningen begonnen te verschijnen :

„In naam van den Heiland, breng mijn vrouw tot het leven terug ; ik zal pogen mijn kind te redden."

En Hugo van der Goes stiet met een ruk de deur open en ijlde den gang in.

Het vuur had reeds het portaal der woning bereikt. Hugo klom zonder gevaar het eerste twintigtal treden van den trap op; hij hoopte de kamer van het kind te bereiken, welker deur reeds bijna verteerd was, toen hij zich eensklaps voor een gloeiende vlammenzee bevond ; de dood dreigde hem daar, maar het kind bevond zich in de vlammenzee en Hugo stortte er zich in.

Hij voelde de vlam zijn haren zengen en zijn kleeren verbranden, maar week echter niet terug ; snel greep hij Geertruide bij den schouder, sleepte haar mede en verborg Hubert aan zijn borst. Hugo schreed opnieuw de vlammen door en met den eenen arm Geertruide steunende, in den anderen den kleinen Hubert houdende, verscheen hij op den drempel zijner woning.

Intusschen hadden twee oude vrouwen, gezusters, Alena met groote behoedzaamheid opgenomen en haar te bed gelegd. Vuur was spoedig in den haard ontstoken, middelen ter opwekking had men gelukkig bij de hand. De oudste der twee zusters, Gudula, deed moeite, de jonge vrouw haar feestgewaad uit te trekken.

„Gerechte hemel !" riep zij, „zij is al geheel koud. Ik zal haar zijden corset moeten doorsnijden. Arme schoone mevrouw Van der Goes ; zij ging zoo vroolijk dezen morgen uit, en thans !"

Met zorg wreef men de verstijfde leden van Alena, goot eenige druppels opwekkend vocht in den opengebroken mond... maar niets hielp.

Ontsteld zag Gudula Lisba aan.

„Is er geen hoop meer ?"

„Het is gedaan !"

Kort daarna kwam Hugo met het kind in zijn armen de kamer binnenstormen.

„Slaapt zij ?" vroeg hij gejaagd aan de oude vrouwen.

Gudula beefde over al haar ledematen... zij wist niet, wat te zeggen ?

„Ja, zij slaapt !" stotterde zij.

Verward staarde Hugo het lichaam van Alena aan ; dan legde hij voorzichtig den kleinen Hubert naast haar neder. De kleine hield de oogjes gesloten, zijn ledematen echter hadden, tegen het lichaam van Van der Goes gedrukt, hun veerkracht en lichaamswarmte behouden. En toch was er iets...

„Moeder", smeekte Hugo zacht tot Alena, „moeder, daar is je kindje !"

Dan plotseling de bewegingloosheid en koude van Alena's lichaam ziende, riep hij :

„God, zij is dood !... Een dokter, om Godswil, een dokter !"

Het duurde niet lang, of een dokter, die dichtbij woonde en van den brand gehoord had, kwam toegesneld om mogelijk hulp te bieden.

„Kom dan toch, dokter ; kom dan toch !" riep Hugo hem toe. En den geneesheer naar het bed trekkende, hijgde hij : „Zie, zij ligt zoo koud, zoo stil ; in godsnaam, maak haar wakker..."

De dokter onderzocht de jonge en bleeke vrouw, voelde haar pols...

„En... ?"

De geneesheer gaf geen antwoord, maar zette nauwkeurig zijn onderzoek voort. Doch hoe meer dit vorderde, hoe ernstiger en droeviger de trekken van den geleerde werden...

„Om Godswil, dokter, roep haar dan toch tot het leven terug," bad Hugo den dokter, en zich voor het lijk op de knieën werpend, snikte hij :

„Alena, hoor je dan niet, Alena ; ik ben het, jouw Hugo, ik... Hubert is gered, dat heb ik gedaan... hij ligt naast je, zie dan toch eens naar hem! Alena... hoor dan toch eens, Alena !"

Dan sprong hij vertwijfelend en dreigend op :

„Dokter, zeg me... is ze dood ?"

Regmaldus, de geneesheer, kende Van der Goes sinds lang ; hij wist, met welk een bijna afgodische liefde deze zijn vrouw beminde, hij aarzelde daarom een oogenblik :

„Van der Goes, wees kalm, gij zijt Christen, toon u thans ook Christen... voor het oogenblik kan ik niets... maar God kan alles... God alleen kan haar doen ontwaken... !"

Een oogenblik stond Hugo versuft, niet begrijpend, niet beseffend den inhoud dier woorden... toen opeens, tot het begrip gekomen, wat zij eigenlijk wilden zeggen, gilde hij :

„Dat kan niet, dokter, dat kan niet! ik heb haar te lief, ik kan haar niet missen ; zij mag me niet verlaten... het kan niet... het kan niet ! En dan haar kind... onze Hubert, daarvoor moet ze toch zorgen ! dien mag ze niet verlaten... het kan niet... !"

„Wees sterk, Hugo, de moeder heeft haar kind ook niet verlaten ; zij heeft het meegenomen..."

Als een prooi der wanhoop stond Van der Goes daar. De ongelukkige begreep niet onmiddellijk het geheele gewicht van het gezegde ; hij bracht de hand aan zijn voorhoofd en trachtte zijn gedachten te verzamelen. In de laatste twee uren was er zooveel voorgevallen, dat het hem was, alsof hij droomde. Alles vloog vliegensvlug nogmaals zijn geest voorbij. Zijn slapen klopten tot berstens toe ; het was hem of hij zou stikken, of ijzeren klemmen zijn keel toeschroefden, of met mokers op zijn hersens werd gehamerd. En inwendig scheen er iets gebroken. Als waanzinnig wierp hij zich vol vertwijfeling op het bed :

„Alena, Hubert, de dokter liegt ; toe, laat me nu zien, dat hij liegt ; wordt nu toch wakker, Alena ; Alena, ga nu toch niet heen. Waarom neem je me dan niet mee ; je wist toch, dat ik ertoe bereid was. Waarom ga je nu van me heen, Alena ? Ik heb je toch in alles je zin gegeven. Ik beloofde je toch, naar Gent te zullen gaan. Je vader is er al ; Alena... !"

Tevergeefs trachtte de geneesheer Hugo van het doodsbed weg te brengen ; tevergeefs poogde hij hem te troosten. Woede gloeide in de vreemd schitterende oogen van Hugo v. d. Goes.

„Stil, ga weg, Alena behoort mij, mij alleen, hoort ge ! Als ze wakker wordt, zal ze weer voor mij zingen... ja, zingen... toe Alena... zing nu weer dat lied...

PRINSES JULIANA.

Donderdagmorgen heeft Prinses Juliana in gezelschap van freule v. d. Pol, op het Voorhout te Den Haag bij een koopman in dennenboomen eenige kerstboomen gekocht. Daarna wandelde zij naar het paleis van de Koningin-Moeder.

NIEUWE PERRONKAARTEN.

De H. IJ. S. M. zal een nieuw soort perronkaarten invoeren, waar op de voorzijde staat aangegeven: „Geldig voor het éénmaal betreden van het perron te ..... prijs f 0.05," en vakjes waarin de uren van 6 uur 's morgens tot 11 uur 's avonds voorkomen.

Vóór het betreden van het perron zal de kaart door den contrôle-beambte worden geknipt op het streepje, tusschen het uur van aanbieding en het daarop volgende, zijnde de beide uren gedurende welke de perronkaart geldig is.

Aan de achterzijde is vermeld: „Deze perronkaart is slechts geldig gedurende de twee uren, waarin het knipteeken van den dag voorkomt en moet bij het verlaten van het station worden afgegeven. Ongeknipte perronkaarten ongeldig."

STAATSCOMMISSIE-ONDERWIJS.

Naar wij vernemen, zal Mgr. W. H. Nolens, lid der Tweede Kamer en Voorzitter van de R. K. Kamerfractie, zitting krijgen in de staatscommissie voor de oplossing van de onderwijs-kwestie.

BUITEN DE KAZERNE OVERNACHTEN.

De minister van oorlog heeft bepaald, dat de gunst betreffende overnachten buiten de kazerne, ook kan worden verleend aan het voor oefening onder de wapenen komende personeel der landweer.

RIJKSVELDWACHT.

Onder het korps rijksveldwachters is volgens de „Pr. Gr. Ct." een beweging op touw gezet, om een billijke salaris-verhooging te verkrijgen.

Gewezen wordt daarbij op de bij herhaling verhoogde salarissen der gemeentelijke politiedienaren, die nu ook nog bij de jongste regeling der pensioensbijdrage in een betere conditie zijn gekomen dan de rijksveldwachters, wier salarissen niet overeenkomstig de eischen van dezen tijd zijn.

TWEEDE KERSTDAG EN DE ONTHOUDINGSWET.

Z. D. H. de Bisschop van Haarlem heeft in de bijzondere omstandigheden die thans aanwezig zijn, krachtens apostolische faculteit, vervat in het decreet der Congregatie van het H. Concilie van den 3 Mei 1912, dispensatie verleend in de onthoudingswet voor het geheele bisdom Haarlem op Vrijdag 26 December a.s., tweeden Kerstdag.

Volgens een nader bericht is ook in het Aartsbisdom Utrecht dispensatie verleend voor het onthoudingsverbod op den Tweeden Kerstdag.

WERKLOOZENFONDS.

Door den R. K. volksbond te Roermond is indertijd aan den Gemeenteraad aldaar het verzoek gericht een werkloozenfonds te stichten. Door den gemeenteraad werd in deze zaak een commissie benoemd tot het uitbrengen van rapport. Deze commissie acht de oprichting van een dergelijk fonds aanbevelenswaardig, volgens het Gentsche stelsel.

Volgens dit stelsel moet de vereeniging zelf een werkloozenfonds hebben voor ze aan het door de gemeente te stichten kan deelnemen. De toeslag der gemeente zal niet meer bedragen dan die der vereeniging en nooit meer dan 50 cent per persoon.

HET OUDERDOMSPENSIOEN VOOR DEN WERKGEVER.

Een firma in de gemeente Schoterland heeft het weekloon van twee harer werklieden, die f 2 ouderdomsrente hebben gekregen, met hetzelfde bedrag verlaagd.

SLACHTOFFERS DER OUDERDOMSRENTE.

Een 70-jarige man te Wolfaartsdijk die zijn ouderdomsrente ging halen, zakte ineen, en werd in een naburige woning gebracht, waar de ter hulp geroepen geneesheer slechts den dood kon constateeren.

FAILLISSEMENTEN IN NEDERLAND.

Volgens mededeeling van Van der Graaf & Co.'s Bureaux voor den Handel zijn over de afgeloopen week in Nederland uitgesproken 29 faillissementen tegen 33 faillissementen in de zelfde week van het vorige jaar.

TWEE BEENEN AFGEREDEN.

Op de lijn Sittard—Herzogenrath gebeurde Woensdag een treurig ongeluk. Nabij het station Spaubeek geraakte de remmer C. uit Heerlen, onder een in beweging zijnden trein, met het noodlottig gevolg, dat hem beide beenen werden afgereden.

EEN STROOPERS-GESCHIEDENIS.

Van de Veluwe, een waar dorado van de Geldersche stroopers, wordt, naar wij in de „Geld." lezen, de volgende stroopersgeschiedenis vermeld:

De vorige week werden te Bennekom een drietal stroopers door zes boschwachters verrast. Deze beambten bleken een zeer gevaarlijken politiehond bij zich te hebben, die een der stroopers in een zeker lichaamsdeel heeft gebeten. Tegen dezen, die niet ontvluchten kon, werd proces-verbaal opgemaakt. De andere twee waren ontvlucht.

Het slachtoffer van den hond liet het er evenwel niet bij zitten en heeft tegen de jachtopzieners een klacht ingediend, omdat zij een gevaarlijken hond ongemuilkorfd op de stroopers hadden aangehitst, met het voor den eene noodlottige gevolg.

HET EERSTE LANDELIJKE ARBEIDSCONTRACT.

In de Woensdag te Utrecht gehouden vergadering van den Ned. Bond van Boekdrukkerijen, die den geheelen dag geduurd heeft, is des avonds met 114 tegen 56 stemmen besloten, de collectieve overeenkomst met de gezellenvereenigingen aan te gaan. Onder de tegenstemmers behoorden voornamelijk de Brabantsche patroons.

De ontwerp-overeenkomst is tot stand gebracht door het hoofdbestuur van den Ned. Bond van Boekdrukkerijen en een loontariefcommissie uit dien bond eenerzijds en de typografenorganisaties anderzijds. Slechts enkele wijzigingen van ondergeschikten aard werden in het ontwerp aangebracht.

Naar aanleiding van dit besluit zal de Algemeene Nederlandsche Typografenbond 25 en zoo noodig 26 December een huishoudelijk congres houden.

DE BURGEMEESTER VAN ROOD ZAANDAM.

Er doen geruchten de ronde, dat voor het ambt van Burgemeester van Zaandam, een socialist gekozen zal worden. Zoo werd de heer Vliegen aanvankelijk genoemd. Met meer zekerheid wijst men thans den heer K. ter Laan als a.s. burgemeester aan. Zelfs wordt beweerd, dat hij zijn sollicitatie heeft ingezonden.

De „Tel." heeft zich tot den heer Ter Laan gewend om inlichtingen, doch doch deze verklaarde, geen mededeelingen te kunnen doen. Van andere zijde, waar men het weten kan, vernam het blad, dat een aanstaande benoeming van den heer K. ter Laan echter zeer waarschijnlijk is.

DE HEER DUYS TE BERLIJN.

De Zaandamsche wethouder, de heer J. E. W. Duys, lid der Tweede Kamer, was verleden week met de leden der gascommissie der gemeente Zaandam en den directeur der gasfabriek aldaar, te Berlijn, om in de Duitsche hoofdstad de systemen der gemeentelijke gasproductie te bestudeeren.

De heer Duys zou zijn medereizigers, ten getale van vijf, in het Rijksdaggebouw introduceeren, om op de tribune een der zittingen bij te wonen.

Zoo gezegd, zoo gedaan.

Het gezelschap trok naar het trotsche parlementsgebouw, en kwamen ten slotte bij iemand terecht, aan wien de heer Duys vroeg, hem bij het bekende soc.-dem. Rijksdaglid Scheidemann aan te dienen. Mocht de heer Scheidemann niet kunnen komen, zoo verzocht de heer Duys door zijn bemiddeling een zestal kaarten voor de tribune.

Doch noch de heer Scheidemann, noch de zes kaarten kwamen.

Verbazing en verontwaardiging bij den heer Duys!

En de heeren werden verzocht het gebouw te verlaten.

KAZERNEBRAND TE HAARLEM.

't Is opvallend dat in den laatsten tijd zoo dikwijls brand is geweest in soldatenkazerne's. Te Ede heeft men zelfs door de herhaalde branden zulk een gegrond vermoeden van brandstichting, dat de Minister van Justitie eene belooning van f 500 heeft uitgeloofd voor de ontdekking van den dader.

Dinsdagavond heeft het vernielend vuur ook voor den tweeden keer gewoed in de groote infanterie-kazerne te Haarlem.

Omstreeks 8 uur brak de brand uit in den noordelijken vleugel in of bij de rustkamer van de derde compagnie tweede bataljon 10e regiment. De vlammen hebben zich uitgebreid over een groot gedeelte van den noordelijken vleugel, waarin het geheele 2e bat. en een gedeelte van het 3e bat. is gehuisvest. Het door het vuur aangetaste gedeelte ligt naast den vleugel, die het vorige jaar door brand vernield werd. De geheele Haarlemsche brandweer nam deel aan het blusschingswerk.

Al de pogingen voorkwamen echter niet dat de brand steeds meer in omvang toenam. Weldra stonden alle rustkamers in vlam en ontploften de scherpe en losse patronen met geweldige salvo's.

Na den vorigen brand, had men weliswaar de meeste voorraden kogels naar het terrein van de cavaleriekazerne overgebracht, maar toch waren er nog genoeg, om bij de ontploffing groot geweld te maken. Weldra zag men van de rustkamers niets meer dan wat knetterende kapspanten. De vlammen vernielden de zolderingen van de ondergelegen vertrekken en tasten deze aan. Van West naar Oost liggen op de tweede verdieping het tweede bataljonsbureau, het arrestantenlokaal, de onderofficierskamers en soldatenkamers van de 3de compagnie. Wat daaruit gered kon worden werd gered, maar veel eigendommen van onderofficieren en soldaten werden 'n prooi der vlammen. Het geredde boeltje, o.a. papieren uit het bataljonsbureau, was in veiligheid gebracht.

's Avonds tegen 11 uur was men den brand vrijwel meester. Driekwart van het gebouw is vernield. De schade is belangrijk en alleen aan uitrustingstukken is voor ongeveer f 30.000 verbrand.

Een streng onderzoek is ingesteld.

De Haarl. Ct. meldt, dat een dag of 14 geleden reeds een begin van brand in de kazerne te Haarlem ontdekt werd. Nog tijdig werd toen erger voorkomen.

DE KAZERNEBRANDEN TE EDE.

Men meldt uit Ede aan de „Geld.": Alhier gaan zeer vreemde geruchten over de branden, in de kazernes der infanterie. De commandeerende officier zou een brief ontvangen hebben, dat de kazernes vóór Nieuwjaar de lucht in zouden gaan. Dit wordt wel beschouwd als een misplaatste grap, maar toch worden alle pogingen in het werk gesteld om de(n) dader of daders bij een eventueele brandstichting op heeterdaad te betrappen.

KAZERNEBRANDEN.

Men meldt uit Ede aan de „Msb.": Donderdagavond tusschen 10 en 11 uur bemerkte de schildwacht, die met de bewaking van het wapenmagazijn belast is, dat op het zich in de nabijheid bevindende hek, een als heer gekleed persoon zat, welke op het commando „aan vlug in de duisternis verdween en daarna niet meer was op te sporen. Toen men vroeger van meening, dat de vermoedelijke brandstichters onder militairen gezocht moesten worden, thans is men van meening veranderd.

Een plakkaat, waarop een belooning werd uitgeloofd van f 500 aan den ontdekker van den brandstichter, werd half afgeschenrd en in brand gestoken.

DE BARBIERS EN DE ARBEIDSWET.

Te Delft is volgens de Tel. door de politie proces verbaal opgemaakt tegen een barbier, wegens het niet hebben van een arbeidskaart, -lijst en -register voor een ediende beneden den leeftijd van 17 jaar.

Daar de meeningen, omtrent het al of niet vallen van het barbiersbedrijf onder de arbeidswet, verdeeld zijn, zal op meerdere plaatsen de uitspraak van den kantonrechter in deze met belangstelling worden tegemoet gezien.

ONGELUKKIGE VAL.

Te Tiel is de zevenjarige G. Fobbe aan het station H. IJ. S. M. van een daar staanden bloemwagen met zijn hoofdje op de buffers van het stootblok gevallen. Hij was onmiddellijk dood.

EEN 17-JARIGE BRANDSTICHTSTER.

De 17-jarige dienstbode A. de W., van den landbouwer E. den Hartog te Kesteren, wiens huis met inboedel enz. j.l. Vrijdagavond in vlammen opging, heeft bekend den brand te hebben aangestoken, als beweegredenen tot haar daad opgevende... omdat ze niet langer wilde dienen en niet bij haar moeder thuis mocht komen. Bij het uitbreken van den brand, moet zij at het haar toebehoorende goed te voren in veiligheid hebben gebracht. Zij was alleen thuis. De berokkende schade wordt door den eigenaar op meer dan f 8000 geschat. Daarbij komt, dat ook een bedrag van f 800 aan bankpapier geheel verkoold, in de brandkast werd teruggevonden, dat misschien nog door de Ned. Bank wordt vergoed.

België.

OLIESLAGERS KOPDUIKELAAR.

De Antwerpsche vlieger Olieslagers seint uit Buc, dat hij Donderdag op het vliegveld van Blériot, zes maal kopje geduikeld heeft.

Duitschland.

KERKDIEFSTAL.

Te Kleef is Woensdagnacht ingebroken in een R. K. kerk. Er zijn drie gouden kelken gestolen. De daders zijn vermoedelijk naar Nederland getrokken.

Frankrijk.

VREESELIJK AUTO-ONGELUK.

Op den weg van Compiegne naar Soissons, heeft Zondagavond een verschrikkelijk automobielongeluk plaats gehad. Toen een auto, waarmee de heer Van Dooren uit Soissons met zijn familie een uitstapje gemaakt had, voor een voorbijganger uitweek, nam de chauffeur den bocht te kort, zoodat de auto omsloeg. Van Dooren, zijn vrouw en zijn zoon werden uit de auto geslingerd en op slag gedood. De twee andere inzittenden liepen levensgevaarlijke verwondingen op.

Rusland.

ONTZETTENDE MOORD.

In Kieff is, in de voorstad, waar Beiliss woont, een nieuwe vreeselijke moord gepleegd. Een kind van twaalf jaar is door een boer met messteken gedood. Het slachtoffer heeft 53 wonden, waarvan zes gelijk zijn aan de verwondingen op het lichaam der kleinen Joutchinsky. De moordenaar is aangehouden.

Italië.

KARDINAAL RAMPOLLA.

Binnen den tijd van veertien dagen heeft het H. College plotseling twee harer eminentste leden verloren; na kardinaal Luigi Oreglia di Santo Stefano, die 6 dezer plotseling overleed, komt de even plotselinge en onverwachte tijding van het overlijden van kardinaal Rampolla.

De vroegere staatssecretaris van Paus Leo XIII is Woensdagnacht overleden.

Kardinaal Rampolla was een der invloedrijkste en meest begaafde leden van het H. College.

Mariano Rampolla, markies van Tindaro, werd den 17den Augustus 1843 te Polizzi geboren, en bereikte dus den leeftijd van 70 jaren.

Men zal zich herinneren dat de overledene, die in 1887 door Paus Leo XIII tot Kardinaal was verheven, en tevens benoemd werd tot Staats-Secretaris, toen algemeen beschouwd werd als den opvolger des Pausen, en dan ook bij de eerste stemmingen van het conclaaf in 1903 het meeste aantal stemmen bekwam voor het Pausschap.

Kardinaal Rampolla smeekte toen echter de leden van het H. College om niet op hem te stemmen, waarop in de zevende zitting Kardinaal Sarto, de tegenwoordige Paus Pius X werd gekozen.

Omtrent het overlijden wordt gemeld dat Kardinaal Rampolla, die Dinsdag nog aan een godsdienstig feest had deelgenomen, 's nachts plotseling ernstig ziek werd, en ondanks alle zorgen, spoedig daarop omstreeks half een overleed.

Brieven van een Boxtelschen Landbouwer.

Meneer de Redakteur.

Toen ik ouw menne lesten brief schreef, heb ik eigelik nog 'n puntje vergete. Ook in den Boxtelsche raod hebbe ze druk derre snaoter geruurd over 't pesjoen veur de gemintesambtenaore. Ik zeg mer zoo, pesjoen krijge, des 'n schon ding. Ennen boer die zwit en zwoegt zen heel leve en as ie dan aawd en versleten is, moet ie mer zien, det ie er komt, want niemes brengt em iets. Pesjoen dè geve ze ennen boer zo hendig nie.

Mer, wak ook zegge wo, as ge nie onder et pesjoen kunt komme veur dè ge 'n paor honderd gulde betaolt ineens en dan nog alle jaor ennen hoop van ouw traktement, dan is zo'n wet ook al nieveul werd.

Ik zal nie zegge, veur ennen Burgemister, enne sikkretaoris en zoo'n sort lui, die 't geld van der eige mar veur et vatten hebbe, of op 'n aander menier veul intrekke, is 't wel um te doen, mer veur enne gemintes-errebèjer, enne veldwachter enne gewone klerk is 't nie um aon te beginne, as de geminte ook nie en hendje helpt. Affijn, dè hebbe ze in Boxtel wel gedaon, mer zo ik heur, dan zal 't veur sommige lui nog erg bezwaorlijk zen.

Gij hed et al is geschreeve, meneer de redakteur, en 't is waor, me zoj et haost nie geleuve, as et in de kraante nie keer op keer te leeze stond, dè de gemintes veur dè pesjoen volop geld hebbe. Ook veur heere, die 't best zelf kosse betaole. En der zen der onder die gemintes wel onder, waor 't uurst is, wa ennen boer te heure krijgt, as ie um en waoterlossing of ennen bettere karweg vraogt, det er gin geld is, de geminte is te errem. Jao, jao, ze weten 't wel.

Tot ziens.

TOON.

Tweede Kerstdag geen Onthoudingsdag.

In „Het Huisgezin lezen wij het volgende officieele bericht:

Wij deelen mede langs dezen weg aan onze Diocesanen, dat wij krachtens de macht, ons door den H. Stoel verleend bij Besluit van 3 Mei 1912, dit jaar voor ons Bisdom, op Vrijdag den 2en Kerstdag hebben gedispenseerd in de onthoudingswet, om wille van de feestelijke viering.

De Bisschop van 's-Bosch
† W. VAN DE VEN.

Provinciaal Nieuws.

BOXTEL, 20 Dec. 1913.

— Nadat in de eerste dagen der week de politie verschillende waters heeft afgedregd, zijn Donderdag en Vrijdag en ook heden de buurlieden aan 't werk geweest. Doch zonder resultaat. Men heeft enkel de pet van den vermiste gevonden, zooals wij verleden Woensdag nog melden.

Wanneer men vandaag even vruchteloos zoekt, zal men morgen in grooten getale gaan zoeken. Moge de vermiste spoedig worden teruggevonden om de ongelukkige ouders en familieleden uit hun smartelijke onzekerheid te verlossen.

— Toen vrouw de Kort uit de Molenstraat gistermorgen het bed verliet, kwam zij te vallen en brak haar pols. Een ernstig ongeval, als men weet, dat het hier een vrouw betreft van over de zeventig.

— De vliegmachines worden al minder zeldzaam. Ook gisteren kwam er hier weer eentje oversnorren.

Waarschijnlijk was het Luitenant Verschaeven een Belgisch officier die met 2 passagiers naar het militair vliegkamp vloog.

— De heer H. Hendriks, Directeur der R. K. Kweekschool alhier zal Maandag 29 December te 's Bosch, op de jaarvergadering der Vereeniging van Kweek- en Normaalschoolonderwijzers behandelen: Het lezen op de Kweek- en Normaalscholen en op 't examen. Hij zal dat onderwerp inleiden namens eene commissie, bestaande uit de heeren Baron te Hintham, Clerx te Breda, Prinsen te Haarsteeg en Weyten te Tilburg.

AUTOBUS-DIENST TILBURG—BEST.

De correspondent van de P. 's-H. Ct. te Tilburg meldt het volgende:

In de vergadering van de Handelsvereeniging Tilburg had eene bespreking plaats van den autobusdienst Tilburg—Best. Door den secretaris van het autobus-comité werd een verslag uitgebracht over den stand van zaken.

Uit de vereeniging tot bevordering van Moergestels verkeersbelangen ontsproot de idee om Moergestel uit zijn isolement te verlossen. Hoewel eene verleende tramconcessie hoop heeft gegeven hierin te voorzien, verwacht men dat het lang zal aanloopen, eer deze tram tot stand komt, en het is daarom dat getracht zal worden een autobusdienst totstand te brengen.

Een comité heeft zich gevormd, bestaande uit de heeren: Mr. P. M. Arts, voorzitter; Johan Bressers en C. Pierson, secretaris, Tilburg; H. v. Gemert en F. v. d. Boomen, Best; Breton van Lith, burgemeester en Nuijens, gemeente-secretaris, Oirschot; Appels en Fick Moergestel, terwijl ook de heer Ant. Somers te Oirschot, die met zijne omnibusdienst tusschen Oirschot en Best de post vervoert, zijne medewerking toezegde.

Eene Naamlooze Vennootschap zal worden opgericht, waarvan de statuten reeds ter Koninklijke goedkeuring zijn opgezonden. De zetel zal te Tilburg worden gevestigd; het bedrijfskapitaal zal f 30.000 bedragen. Er zullen aangeschaft worden twee personenwagens en een goederenwagen, terwijl het in de bedoeling ligt vier ritten per dag te maken.

Het tarief van Tilburg naar Best zal bedragen 50 cts. voor de eerste en 35 cts. voor de tweede klasse.

Met grond mag worden verwacht, dat verschillende subsidies zullen worden verleend, terwijl van verschillende zijden toezegging werd gedaan tot het nemen van aandeelen, zoodat geen twijfel bestaat of 't aandeelenkapitaal zal gemakkelijk bijeen gebracht kunnen worden.

De voorzitter kon daarom mede deelen, dat de zaak reeds zoover is gevorderd, dat de dienst einde Januari kan worden geopend.

STOOMTRAM TILBURG—'s-BOSCH.

In de namiddagzitting der Prov. Staten kwam Woensdag in behandeling het ontwerp-besluit tot toekenning eener provinciale bijdrage van 10 pCt. in een bedrag van hoogstens f 21.400 per kilometer tot een maximum van f 55000, voor een stoomtramweg van Tilburg over Berkel, Oisterwijk, Haaren, Helvoirt en Vught naar 's Hertogenbosch.

Het voorstel van G. S. werd aangenomen.

RECHTBANK TE 's BOSCH.

Uitspraken.

Zitting van Dinsdag 16 Dec. 1913.

D. Th. W. te Oss, beklaagd van diefstal, veroordeeld tot 2 maanden gevangenisstraf; M. R. te Capelle, mish., f 150 boete sub. 1 m. tuchtschool; P. J. v. d. B. te Capelle, diefstal, geschorst tot 23 Dec. a.s.; A. L. E. te Kaatsheuvel, mish., f 3 sub. 6 d. h.; Chr. d. M. te Veghel, als voor; 1 W. K., 2 A. C. K. te Loon-op-Zand, overtreding veldpolitie, no. 1 vonnis Kant. Waalwijk niet ontvankelijk, no. 2 vonnis Kant. Waalwijk vern., vrij.

Zitting van Donderdag 18 Dec. 1913.

W. v. L., sigarenmaker te Reusel, J. v. d. H. metselaar te Stratum, W. D. sigarenmaker te Reusel, wegens huisvredebreuk no. 1 f 10 of 20 d. h.; no. 2, f 15 of 30 d. h.; no. 3, f 25 of 50 d. h.; J. H. N. Sigarenmaker te Stratum wegens mishandeling en vernieling 14 d. gev.; P. D. arbeider te Luiksgestel wegens diefstal, 1 w. gev.; W. V. en H. V. grondwerkers te Nieuwkuik, wegens mishandeling ieder f 15 of 30 d. h.; H. H. koopman te Helmond wegens mishandeling, 6 md. gev.

PATERS CAPUCIJNEN.

De HoogEerw. Pater Provinciaal der Capucijnen heeft op diens verzoek wegens ziekte ontslag gegeven aan den ZeerEerw. Pater Gaudentius, als Gardiaan van het Capucijnenklooster te Tilburg en in diens plaats benoemd den ZeerEerw. Pater Eustachius, die Gardiaan was in Handel. Tot Gardiaan van Handel is aangesteld de ZeerEerw. Pater Philippus, die als Vicarius te Velp woonde, in welk ambt de HoogEerw. Pater Alphonsus hem opvolgt.

ELECTRICITEITS-VOORZIENING.

Van wege het Provinciaal Bestuur is samengesteld een adviesbureau, hetwelk zal dienen om de gemeentebesturen voor te lichten over de afsluiting der definitieve contracten met de N. V. „Provinciale Noordbrabantsche Electriciteits-Maatschappij" tot afneming en levering van electrischen stroom.

ELECTRICITEIT IN NOORDBRABANT.

Naar aanleiding van het ook door ons overgenomen bericht van het Dgb. v. Nbr. schrijft de Grondwet:

Na ingewonnen informatie blijkt ons echter dat deze uiteenzetting beslist bezijden de waarheid en van onderhandelingen met Staatsmijnen in Zuid-Limburg geen sprake is. Wij vermoeden dat de oorsprong van dit bericht moet gezocht worden in het feit dat de leden van den Raad van Toezicht der opgerichte N. V. de vorige week een bezoek gebracht hebben aan de electriciteitsinrichting van de Emmamijn; dit bezoek was echter niets anders dan een studiereis waarbij geen onderhandelingen met welke inrichting ook gevoerd zijn.

VOETBAL.

Het wedstrijd-programma voor het Zuiden ziet er voor morgen als volgt uit:

1e Klasse:
Venlo: V. V. V.—M. V. V.

2e Klasse:
Maastricht: M. V. V. II—M. S. V.
Valkenburg: Valkenburg—V. V. V. II.

3e Klasse:
Eindhoven: Eindhoven—De Valk.

ONDERWIJZERSVEREENIGING „St. CATHARINA."

Op de gisteren, Vrijdagavond gehouden vergadering te Helmond, hield Mej. A. van Bakel eene lezing over: „Moderne Poëzie." Spreekster behandelde in keurige taal de beteekenis, den aard en de voortbrengselen dezer Poëzie, afgewisseld door eene mooie keuze van moderne gedichten.

Tot Bestuurslid werd gekozen Mej. Waterreus, onderwijzeres te Gestel.

Hierna deelde de Presidente mede, dat voortaan de vergadering ook van tijd tot tijd op Zaterdagmiddag zal gehouden worden, ter wille van de dames, die te ver af wonen, om nog na schooltijd naar Eindhoven of Helmond te gaan.

Op de gebruikelijke wijze werd nu de bijeenkomst gesloten.

HET AANSTEKEN DER LANTAARNS

voor rijwielen, motorrijwielen en automobielen, moet deze week geschieden om 4.13.

ONBEZOLDIGDE RIJKSVELDWACHTERS.

In de Woensdag gehouden zitting der Tweede Kamer heeft de heer Fleskens, afgevaardigde voor het district Helmond, eene bespreking gehouden over de instelling van onbezoldigde Rijksveldwachters. Dat deze instelling niet populair is, acht spreker niet verwonderlijk, met het oog op het optreden van deze menschen tegenover de landelijke bevolking b.v. bij jachtwetovertredingen. Zeer slecht werkt het middel van premietoekenning door jagers. Zooiets moet wel tot misbruiken aanleiding geven. Hij verdedigt de stroopers niet, maar vaak wordt bekeurd voor een overtreding, welke alleen in de verbeelding van den jachtopziener bestaat.

Heel het instituut van onbezoldigd rijksveldwachter moet verdwijnen en worden vervangen door bezoldigde Rijksveldwachters, die ambtenaren zouden zijn en blijven, doch waarvan de kosten overigens zouden worden gedragen door belanghebbenden.

VOLKSPETITIONNEMENT VOOR PLAATSELIJKE KEUZE.

Het Bestuur van Sobriëtas heeft in zijne den 17 December gehouden Vergadering, zijn houding in zake het verder meedoen aan de beweging voor Volkspetitionnement voor Plaatselijke Keuze besproken.

Na overweging van het vóór en tegen is het Bestuur tot de slotsom gekomen dat Sobriëtas verdere medewerking aan die beweging moet onthouden, zulks op grond, dat:

bij verdere medewerking, de zoo noodzakelijke eendrachtige samenwerking onder de Katholieke Drankbestrijders, nog meer dan thans 't geval is dreigt verloren te gaan.

KAOL.

Met het Kerstfeest is iedere huisvrouw er op bedacht alle huishoudelijk metaal te doen blinken en schitteren.

Tot dit doel is „Kaol" onovertrefbaar.

STOOMTRAM BUDEL—HEEZE.

Woensdag kwam in de namiddagzitting der Provinciale Staten in behandeling het ontwerp-besluit tot het verleenen aan het Comité ter bevordering van de tot-stand-koming van eene stoomtramwegverbinding tusschen de gemeenten Budel en Heeze van een bijdrage van 10 pCt. in een bedrag van hoogstens f 21.600 per K.M. doorgaande lijn tot een maximum van f 45.287, in de kosten van aanleg en in exploitatie brengen van een stoomtramweg van Budel over Soerendonk, Leende en Heeze naar Geldrop.

Het voorstel van Ged. Staten werd zonder stemming aangenomen.

SUIKERBIETEN IN DE MEIERIJ.

De teelt van suikerbieten in de Meierij is uitstekend geslaagd. Vroeger meende men, dat de zandgronden er niet geschikt voor waren, doch de veranderde bemestingsmethode heeft het anders doen zien. De teelt zal 't volgend jaar zeer worden uitgebreid.

B. C.

LIEMPDE. Naar wij vernemen heeft onze harmonie „Concordia" de muziektent der Tilburgsche tentoonstelling aangekocht en zal die plaatsen nabij het raadhuis. De gemeente gaf f 150 subsidie.

GEMONDE. Onze boeren bewijzen weer hand- en spandiensten. Thans aan het R. K. parochiaal armbestuur. De afbraak van onze oude pastorie wordt naar het gehucht Berselaar vervoerd om aldaar mede te dienen bij den bouw eener nieuwe boerderij met model-Hollandschen stal. Dit laatste bewijst, dat ons armbestuur met z'n tijd meegaat. Moge het goede voorbeeld weldra navolgers vinden. Dit is de eerste Hollandsche stal in ons dorp.

E. D.

HAAREN. Gisteren middag, circa 2 uur, passeerde boven onze gemeente een vliegmachine, koerszettend naar de richting Gilze-Rijen.

ST. MICHIELS-GESTEL. Zondag hield ons Kruisverbond zijn jaarvergadering. Uit het jaarverslag bleek ons, dat deze vereeniging 147 leden telt, terwijl zich nu wederom verschillende nieuwe leden opgaven. In de door 't Kruisverbond opgerichte spaarbank waren van 12 Jan. tot 7 Dec. ingelegd f 5324,82 terugbetaald f 334,25. Alzoo een mooi saldo.

De drie periodieke aftredende leden werden met zoo goed als algemeene stemmen herkozen, nl. de heer Th. Spierings, voorzitter, A. van Pinxteren, penningmeester en W. Coolen, commissaris.

Tijdens de vergadering mochten we meenig mooi lied uit „De Leeuwerk" hooren van onze jongens, terwijl de twee nummers der tooneelclub aan alle aanwezigen goed bevielen.

St. OEDENRODE. Bij B. en W. te St. Oedenrode waren voor den verkoop van het gemeentebosch „Hazenput" 3 inschrijvingsbiljetten ingekomen, n.l. van G. van Houtum te Boxtel à f 505, H. van den Berk te Best à f 503 en J. van der Meyden (Ketting) te Boxtel à f 415. Gegund aan den heer G. v. Houtum te Boxtel. B. C.

TILBURG. Bij herstemming is Dinsdag in district III tot lid van den gemeenteraad gekozen voor de vacature-Cools de heer C. Koeken met 696 stemmen tegen 232 op den heer W. Appels.

EINDHOVEN. Woensdagavond kwamen twee kerels in den winkel van den horlogiemaker Nieuwhof, en vroegen een horloge, waarmede de eene op de vlucht ging. Het doel van den diefstal bleek later alleen een middel te zijn om gedurende de barre winterkoude in de gevangenis onder dak te komen.

— Door de politie is alhier eene ware dievenbende ontdekt, een aantal jongens van 14—17 jaar, die er hun werk van maakten om zich op sluwe wijze meester te maken van sigaren, portemonnaie's, snoepgoed, flesschen drank en dergelijke zaken.

Er zijn reeds verschillende deugnieten in verhoor genomen, terwijl de bende ongeveer 50 diefstallen heeft gepleegd.

UDEN. In verbinding met het telegraafkantoor alhier, werd 10 dezer te Volkel een hulp-telegraaf- en telefoonkantoor geopend. Het verlaagde interlocale tarief is van toepassing op het verkeer met Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Beers, Boekel, Gemert, Grave, Heeswijk, Lieshout, Mill, Uden, Veghel, Wanroij en Zeeland. B. C.

GEMERT. Naar men ons mededeelt, waren er dezer dagen niet minder dan zestig gegadigden komen opdagen, om een door sterfgeval opengevallen ambachtswoning te huren. Als de helft overdreven is, is het nog een feit, dat wel degelijk de groote behoefte te kennen geeft, welke hier aan woningen bestaat.

— De rentetrekkende verpleegden in het mannenhuis alhier mogen van hun pensioen 40 ct. per week voor eigen gebruik houden. Voor die menschen voorwaar een aardig snoepduitje.

BEEK EN DONK. Door Z. D. H. den Bisschop is benoemd als adviseur der Vereeniging tot Drankbestrijding St. Michaël in de parochie Beek, de WelEerw. Heer P. Hoekx, kapelaan, alhier.

— J.l. Zaterdag werden reeds vroeg in den namiddag de fabrieken van de N. V. van Thiel's Draad-Industrie en P. van Thiel & Zonen, stop gezet, teneinde het betrokken personeel een aangenamen en genotvollen avond aan te bieden.

De WelEd. Heer G. H. van Thiel-Minke, een der directeuren van de reeds boven genoemde N. V., vierde in Augustus j.l. zijn zilveren huwelijksfeest en werd hem bij die gelegenheid door het personeel der beide fabrieken, een prachtig geschenk aangeboden.

De goede verstandhouding, die in onze gemeente tusschen werkgever en werklieden bestaat, is dan ook van dien aard, waar beiden trotsch op kunnen gaan en niet alleen een voorbeeld doch voor velen benijdenswaardig mag genoemd worden.

Uit blijk van dankbaarheid voor het huldebetoon hem door het personeel der fabrieken bij zijn zilveren huwelijksfeest bewezen, bood Z.Ed. hun dezen gezelligen en prachtvollen avond.

Behalve het gulle onthaal, had de heer G. M. van Thiel-Minke geëngageerd den beroemden Nederlandschen karakter komiek, den heer Abr. de Winter, uit Breda, die tijdens het onthaal bij afwisseling met de harmonie „Oefening en Uitspanning" alhier, het gezellige van den avond zoo schitterend deed slagen.

Een woord van dank en lof moet op de eerste plaats gebracht worden aan den heer de Winter, alsook aan de Harmonie „Oefening en Uitspanning", voor 't aangename, dat zij op dien avond de toehoorders hebben verschaft.

Ten slotte mag een woord van dank niet onthouden worden aan den heer G. H. van Thiel-Minke, die dezen avond heeft gearrangeerd en daardoor de goede verstandhouding tusschen patroon en werklieden op hooger peil bracht, hetgeen zoo niet direct dan toch indirect ten goede komt aan een ieder ingezetene van Beek en Donk.

ASTEN. Bij Kon. besluit is met ingang van 18 December benoemd tot voorzitter der plaatselijke commissie voor de ongevallenverzekering te Asten, de heer L. W. G. Hoefnagels, te Asten, onder toekenning van eervol ontslag als plaatsvervangend voorzitter dier commissie; en benoemd tot plaatsvervangend voorzitter dier commissie, de heer P. N. Leenen, koopman te Asten.

— In de Dinsdag gehouden vergadering van de Harmonie „St. Cecilia" alhier is besloten deel te nemen aan het Festival te Someren, te geven door de Fanfare „Someren's Lust" aldaar op Zondag 28 Juni 1914.

— Gisteren Vrijdag had in de uurwerkfabriek van de Firma B. Eijsbouts & Zonen alhier een ongeluk plaats, dat echter boven verwachting nog al vrij goed afliep. De werkman Th. Poulussen kwam door onvoorzichtigheid te kort bij het drijfwerk eener machine, waardoor zijne kleederen aan eene as vastraakten en hij werd medegesleurd. Nadat hij eenige malen was rondgeslingerd kon men de machine stil zetten, en werd de man voor dood opgenomen. Spoedig werd geneeskundige hulp verleend, waarna bleek dat zijn toestand niet zoo heel gevaarlijk was. Hij is ter verdere behandeling in het Liefdegesticht opgenomen.

Naar wij nader vernemen heeft hij een arm gebroken en is zijn schouder ontwricht, terwijl hij bovendien een vinger heeft verloren.

Burgerlijke Stand.

BERKEL c.a.

Van 12 — 19 December 1913.

GEBOREN:

Joannes P., zoon van F. van Gorp en D. M. van Laarhoven.

Marktberichten.

ROOMBOTERFABRIEK „DE HOOP" BOXTEL.

Boterprijs f 1.58 per Kilo.

's-BOSCH, 18 Dec. Prijs der boter f 1.30, f 1.50 per K.G.

Noord-Brab. Limb. Botermijn

EINDHOVEN, 19 Dec. Aanvoer 9825 K.G. Hoogste prijs f 1.57, laagste prijs f 1.47 middelprijs f 1.52

's BOSCH, 19 Dec. Aangevoerd 16800 kilo hoogste f 1.58, laagste f 1.45 middelprijs f 1.50 per kilo.

MAASTRICHT, 19 Dec. Aangevoerd 52880 kilo, hoogste f 1.61, laagste f 1.49 middelprijs f 1.56.

Eier-Veilingen.

's-HERTOGENBOSSCHE EIERVEILING V. P. N.

19 Dec. Aangevoerd 12610 eieren. Prijs f 1.24 tot f 1.27 per K.G.

AMSTERDAM, 19 Dec. Aanvoer 6719 eieren Kipei 5.05—8.85. Eendei 4.90—5.75 per 100 Kalkoenei 0.00—0.00. Kievitsei 0.—0. Middenprijs 6.61.

Advertentiën.

Aanbesteding ophalen van Straatvuil te BOXTEL.

Burgemeester en Wethouders van Boxtel zullen op **Dinsdag** den **23 December 1913, om tien uur voormiddags,** ten gemeentehuize aldaar,

in het openbaar aanbesteden:

in twee perceelen:

Het ophalen en wegvoeren van vuil en vuilnis binnen de kom der gemeente Boxtel en in Breukelen, gedurende het jaar 1914.

De voorwaarden van aanbesteding liggen ter inzage op de gemeente-secretarie, alwaar nadere inlichtingen worden gegeven, alsmede door den Heer H. J. DEKKERS, gemeente-opzichter.

De op zegel geschreven biljetten moeten zijn ingeleverd ter Secretarie, **vóór tien uur v.m.** op den dag der aanbesteding.

BOXTEL, 13 December 1913.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. GIJSEN.
De Secretaris,
VAN DER MEIJDEN.

Bij inschrijving te huur:

Een Boerderij,

thans bewoond door de Kind. VAN DEN BERSSELAAR Te aanvaarden Pinksteren 1914 Inlichtingen geeft het Armbestuur. Op zegel geschreven biljetten met de daarop vermelde 2 solide borgen komen in aanmerking en worden ingewacht **vóór 23 December e.k.** bij ondergeteekende, Armmeester te Boxtel.

A. C. van Kleef.

De Notaris NIEMANN te Boxtel

zal PUBLIEK VERKOOPEN:

Op **Vrijdag 2 Januari** ten **10 uur v.m.** ten huize van Mej. Wed. B. H. v. d. Sande te Liempde.

Voor den Heer C. v. Claarenbeek.

14 koopen **Schaarhout** in de Prinsbunder.

7 dito **dito** in de Oijendonksche straat.

Voor den Heer E. Maijer.

5 koopen **Schaarhout** in de Zorten.

4 dito 6-jarig **Schaarhout** in de Scheeken.

2 dito **dito** aan de Vleutstraat.

Voor Mej. Wed. B. v. d. Sande.

2 koopen **Schaarhout** in het Mortelke.

5 dito 7-jarig **Schaarhout** in Rouwbommel.

Voorts: **Planken.**

De Notaris van de Mortel

te 's-Bosch,

BERICHT:

dat de **grioole**

Jaarlijksche Houtverkooping

op den **Eikenhorst te Boxtel**

zal gehouden worden op **Woensdag 7 Januari 1914,** des morgens ten **9 ure,** ten herbergе van J. VAN EXEL te Esch

Biljetten op aanvrage ten kantore van bovengenoemden Notaris

Het beste adres voor

Puik zuiver Wortelzaad

is

de Boerenbond Wessem

Monsters en Prijsopgave gratis bij

W. BRENTJENS,
Secretaris Boerenbond, Wessem.

Metaaldraaier.

Wordt gevraagd:

een Metaaldraaier

of aankomend Draaier, liefst ongehuwd en met vooruitzicht op vaste betrekking. Brieven franco onder **No. 466,** Bur. dezer courant.

TE KOOP:

een roodbonte Stier

oud 18 maanden, van stamboekouders bij

Piet Nabben te Sevenum.

Bureau tot Publiciteit van Wetenschappelijk Nieuws,

gevestigd te AMSTERDAM.

Afdeeling: Schriftelijke Cursussen,

onder leiding van DR. P. BRANDSEN, leeraar aan de Handelsschool te Amsterdam; MR. W. VAN DELDEN, procuratie-houder eener Bankinstelling, te Amsterdam; DR F. H. FISCHER; DR A A FOKKER, privaat-docent aan de Universiteit en leeraar aan de Handelsschool te Amsterdam; W. C. DE GRAAFF, lector aan de Universiteit te Leiden; DR. J. M. HOOGVLIET, privaat-docent aan de Universiteit te Utrecht; DR. DAN. DE LANGE, privaat-docent aan de Universiteit te Groningen; DR. H. A. NABER, leeraar aan de H. B. S 5 j. c. te Hoorn; MR. CH. THORS, advocaat en procureur te Amsterdam en andere bevoegde docenten.

Wij organiseeren de volgende schriftelijke cursussen: Nederlandsche Handelscorrespondentie; Fransch (voor beginners), Fransch (voor eenigszins gevorderden), Fransch (voor meer gevorderden), Fransch (voor de acte L. O.), Fransche Handelscorrespondentie (voor beginners), Fransche Handelscorrespondentie voor (meergevorderden; examen cursus); Duitsch (voor beginners), Duitsch (voor eenigszins gevorderden), Duitsch (voor meergevorderden), Duitsch (voor de acte L. O.), Duitsche Handelscorrespondentie (voor beginners), Duitsche Handelscorrespondentie (voor meergevorderden; examen-cursus); Engelsch (voor beginners), Engelsch (voor eenigszins gevorderden), Engelsch (voor meergevorderden), Engelsch (voor de acte L. O.), Engelsche Handelscorrespondentie (voor beginners), Engelsche Handelscorrespondentie (voor meergevorderden; examen-cursus); Boekhouden (voor menschen uit de praktijk), Boekhouden (voor eenigszins gevorderden; examen-cursus), Boekhouden (voor acte M O. K 12); De Techniek der Administratie; Warenkennis; Handelskennis; Handelsrecht; Handelsaardrijkskunde; De Techniek der Bedrijfsreclame; Stenografie (systeem Groote); Machineschrijven; Algemeene Litteratuurgeschiedenis; Italiaansch (voor beginners), Italiaansch (voor meergevorderden); Spaansch; Deensch-Noorsch; Zweedsch; Russisch; Maleisch; Latijn; Esperanto; Natuurkunde (voor meergevorderden); Scheikunde (voor beginners); Dierkunde en Physiologie; Weer- en Sterrekunde; Wiskunde (voor beginners); Wiskunde (examen-cursus voor de acte L. O.) Psychologie; Algemeene Ontwikkeling; Schrijven zonder Fouten; Een goede Stijl.

Een cursus duurt minstens 3 maanden, hoogstens 1½ jaar. Het lesgeld is in het algemeen f 5.— per kwartaal. Er bestaat persoonlijk contact tusschen docent en cursist.

Wekelijks wordt den cursist een les toegezonden. Iedere les bevat de stof voor de week. De opgaven, enz. worden beantwoord en uitgewerkt in de eerstvolgende les: hiermee hebben de leerlingen dus hun werk te vergelijken. De leerlingen hebben het recht van vragen stellen. Is dit een absolute noodzakelijkheid, dan wordt het werk persoonlijk door den docent gecorrigeerd.

Velen hebben onze cursussen reeds met succes gevolgd, en hebben aan onze schriftelijke cursussen een mooie positie te danken gehad.

Ieder, die zich voor onze schriftelijke cursussen interesseert, vrage dadelijk ons gratis-prospectus aan, hetwelk alle verdere inlichtingen bevat. De Administratie van het Bureau is gevestigd: Singel 276, Amsterdam. Telefoonnummers: Noord 10789, 10148.

Afgescheiden van deze cursussen wordt door ons een schriftelijke cursus gepubliceerd, die bestemd is voor vrouwen, die, zonder Fröbel onderwijzeres te zijn, onze kleintjes moeten bezighouden. De cursus is dus niet voor kinderen bestemd, maar voor jonge moeders en onderwijzeressen,

BUREAU TOT PUBLICITEIT VAN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS.

Joh. Göbel Jr., Directeur.

GEEN WONDER DAT JANTJE LACHT!

H. THEULINGS
BOXTEL-Breukelen.

Handel in alle soorten

STEENKOLEN

en Houtskoolbriquetten

van Bergen-op-Zoom.

De Maag- en Slijmpillen
van L. J. GROOTENDORST,

Apotheker -:- UTRECHT,

zuiveren het **bloed**, verdrijven **gal** en **slijm** en bevorderen den **goeden stoelgang**; zij munten uit door hunne **zachte werking**, zonder kramp of eenige nadeelige gevolgen, zoodat men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten. Prijs per doos met gebruiksaanwijzing **27½ ct.**

Eisch dit Fabrieksmerk.

Alleen verkrijgbaar bij **M. Oostelbos,**
Rechterstraat, BOXTEL.
Eisch vooral merk „Grootendorst."

J. VAN DER MEIJDEN-VAN DE PAS,
Rechterstraat, BOXTEL

STEENKOLENHANDEL.

Noo'jes, Anthracites en Briketten.

Levert aan huis tegen sterk concurreerde prijzen.

Bruinkoolbriketten G. R.

met van ouds bekende merk dat de **beste doofkolen** geeft is te *Boxtel* uitsluitend verkrijgbaar aan bovenstaand adres.

Houtskoolbriketten aan lage prijzen.

Spek! Reuzel! enz.

Vet spek gerookt	f 0.68 p. Kg.
Vet spek gezouten	- 0.66 „ „
Mager spek gerookt	- 0.80 „ „
Mager spek gezouten	- 0.78 „ „
Prima zuivere Reuzel.	
In bus van 25 à 28 Kg.	f 0.70 p. Kg.
In bus van 10 à 14 „	- 0.72 „ „
Fijn Braad Rundvet	- 0.58 „ „
Fijne Zultworst	- 0.60 „ „
Fijne Rookworst	- 1.10 „ „
Magere Rolhammetjes	- 1.35 „ „
Fijn Koe Rookvleesch	- 1.80 „ „

Prima kwaliteit verzekerd en van inlandsch geslacht. Onbekend „rembours" met 1% korting. *„Af Utrecht."*

Vraag prijscourant.

G. J. Egberts en Zoon, Utrecht.

A. VAN HEESSEL,
BOXTEL - Eindhovensche weg.

Handel in alle soorten

Steenkolen

Anthraciet en Briketten.

COKES.

P. J. PEEREBOOM.
Groothandel in

KREUKELS.

WIERINGEN.

A. J. Colen-Frunt,
HANDELAAR
IN
GRANEN EN MESTSTOFFEN

GEMERT.

Noteer heden vrijblijvend

Contant.

Puike Bakrog	f 6.25
Laplata Mais	- 7.25
Gerst	- 7.50
Boekweit	- 11.00
Tarwebloem	- 12.00
Patentbloem	- 14.00
Eigengebuilde Roggebloem	- 10.50

Ondergeteekende bericht door deze aan het geachte Publiek van **Boxtel** en **Omstreken** de ontvangst van

een prachtige collectie

KACHELS

voor het a.s. seizoen, waaronder de laatste modellen Ierssche Vulkachels, Salamander-, Vaas-, en Nummerkachels. Gegoten Belgische, Nikkelen en Brabantsche Plaatbuis-kachels in elke prijs Petroleumkachels Venlosche Pot- en Kolomkachels. Gegoten en Geëmailleerde Keukenfornuizen in elke grootte.

GAS- EN VULHAARDEN in elk systeem.

Groote keuze Tegelplaten
in 50 verschillende dessins en prijzen.

Vulemmers, Kolenbakken, Vuurschoppen, Tangen, Pooken en Roosters. Verder alle Kacheldeelen.

Varkensvoedermolens, Varkens- en Koebakken, en Veevoederketels.

Lampen, Kar-, Borst- en Stormlantaars.

ASPHALTPAPIER, TOUW, CARBOLINEUM, TEER, PIK.

Ledikanten, Matrassen, Matrasveeren en Zeegras

en verder alle

Huishoudelijke Artikelen.

Wie zich wil verzekeren van eene **PUIKE BAKOVEN** aan **sterk concurreerende prijzen**, wende men zich tot ondergeteekende.

Onder beleefde aanbeveling,

G. J. GOOSSENS-HERMSEN,
BREUKELEN, **BOXTEL B 72.**

Billijke Prijzen - Groote Keuze

Bij R. de Haas-Selhorst
BOXTEL

Verkrijgbaar:

Emulsie (of witte levertraan), gewone levertraan verpakt in flesschen, ook bij de maat. Gestoomde of smaaklooze levertraan in flacons.

Staalpillen à 1 gld. per 1000 stuks. Staalwijn, Kruienwijn, Eiwitstaal.

Verder alle soorten DROP als:

Cassans Longo, St. Franco, Muzie- en Anijsdrop, Salmiakpastilles, Katjesdrop, Jujubes gecandeerd, enz.

Hoesttabletten, Mentholpastilles, Emserpastilles, Gerandelpastilles, Pastilles Poncelet, Goudronpastilles, Chlonkalipastilles, Formanwatjes, Emserwater, Frans Jozef Bitterwater, Vichywater, Teppelitzwater, Druivenborsthoning, Rheumatiekwatten, Thermogène, Honingrozentabletten en Crème Peltzer, speciaal voor springhanden en wintervoeten.

Depot der ECHTE ABDIJSIROOP en KLOOSTERBALSEM.

Benzine-Depôt van den A. N. W. B.

Zware en lichte benzine in bussen à 10 liter tegen marktprijs.

Zij, die een contract willen sluiten van 1000 L. in een jaar af te nemen, genieten 5 gld. reductie.

Concurreerende prijzen. Let vooral op de goede kwaliteit, waarvoor steeds ingestaan wordt.

Aanbevelend

Visitekaartjes.

Zeer groote keuze

(waaronder de nieuwste soorten.)

Prachtige Lettersorteering.

Billijke Prijzen.

Electrische Boek- en Handelsdrukkerij

van

J. P. TIELEN, - BOXTEL.

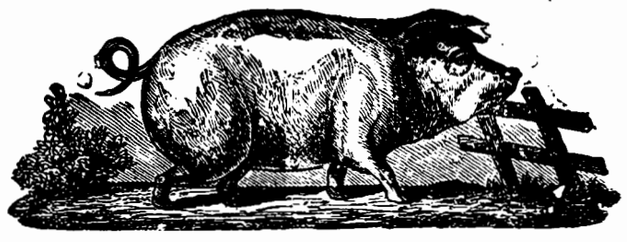

Eigengeslacht Spek!

DIK en MIDDELDIK SPEK

offreer ik steeds aan Soliede Winkeliers op gunstige conditiën tegen lage prijzen!! Adres:

Fred. van Sloten Rz.,
En Gros-slachterij, **AMSTERDAM.** **Intero. Teleph 7500.**

Steenfabriek „DE LEEUWERIK"
A. DE WERT-Strijbosch,

te BEST.

ALLE SOORTEN METSELSTEENEN
in uitstekende kwaliteit.

Alvorens elders te bestellen vraagt **onze prijzen** met gratis monster

---

C. Steinmann-Pechtold,
Rechterstraat, Boxtel.

Huishoudelijke Artikelen. - IJzerwaren. - Galanteriën.

Wij ontvingen nog eene mooie Collectie:

Hanglampen, Ganglampen, Looplampjes, Muur- en Nachtlampjes. — Alle soorten Stal-, Hand-, Rijtuig- en Karlantaarns. — Koperen en Tinnen Bedkruiken, IJzeren Briketstoven. — De beste Vleeschhakmachines en alle onderdeelen. — Waschmachines, Wringmachines, Mangels. — Veevoederketels, Voedermolens, Varkensbakken. — Kinderstoelen in verschillende soorten.

Wegens het vergevorderd Seizoen

grooto Opruiming

van de nog voorradige Vulkachels, Salamanderkachels, Calorifères, Vaaskachels en Tegelplaten. — Tevens opruiming van Kinderwagens aan zeer billijke prijzen.

Beleefd aanbevelend,

C. Steinmann-Pechtold.

J. M. HANEGRAAF,
Eindhovensche Steenweg : : : : BOXTEL.

beveelt zich beleefd aan tot het leveren van

Machinerieën en Onderdeelen
Electro-Motoren.

Het inrichten van **ELECTRISCHE INSTALLATIES** en hetrepareeren van reeds bestaande geleidingen.

Het aanleggen van Telefonen, Schellen, Bliksemafleiders enz

Hoogachtend,

J. M. HANEGRAAF,
Machine-Reparateur en Electro-Monteur, BOXTEL.

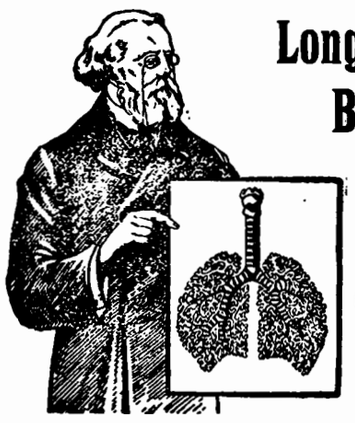

Longlijders
Borstlijders
Asthmalijders

wanhoopt niet!

Gij kunt genezen, verklaart de bekende dokter SURER van de geneeskundige Faculteit te Parijs.

Dokter Surer verklaart :

„Ik heb de ABDIJSIROOP aangewend in verschillende gevallen van asthma, bronchitis en van tuberculose zooals tuberculose der longtoppen in den eersten en tweeden graad, en heb altijd een zeer merkbare verbetering waargenomen, welke zich kenmerkte door de snelle verwijdering van de ontsteking veroorzakende slijm, het wegblijven van de koorts en het zweeten, terwijl eetlust en de krachten terugkwamen. Ik aarzel dan ook niet uitdrukkelijk te verklaren, dat de ABDIJSIROOP het aangewezen middel is ter genezing van long- en luchtpijpkwalen."

Deze belangwekkende verklaring van een bekend dokter der Medische Faculteit te Parijs bevestigt de geneeskundige waarde van de alom geprezen

ABDIJSIROOP Klooster Sancta Paulo

tegen **alle aandoeningen van borst, keel of longen, asthma, bronchitis, influenza, catarh, kink- en slijmhoest, den hardnekkigsten hoest en de verwaarloosde verkoudheid. Voorkomt de tering.**

De ABDIJSIROOP, borstversterkend en ziektekiemdoodend, bevat geen enkel schadelijk bestanddeel, noch voor kinderen, noch voor grijsaards.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

AKKER GEDEPONEERD

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel* A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat *Esch*, Wed. A. KONINGS. *Gemonde*, A. V. D. [illegible]DEN V. D SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. V. D. [illegible]DEN. *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. V. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

TWEEDE BLAD

van

Centraal-Brabant.

No. 102. Zaterdag 20 December 1913.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

22 Dec. Maandag *Thomas* (Canon) *Apostel.* **Dubbel van de 2de klas (zie 21 Dec.) H. Mis: Mihi; 2de gebed stil gebed en gebed na de Communie van den H. Belijder Petrus Canisius (Diocesaanfeest, vroeger gevierd op 27 April); 3de gebed enz. van den vorigen Zondag. — Credo. — Prefatie der Apostelen.** *Rood.*

Indien niet anders staat aangegeven op werkdagen geen Credo en de gewone Prefatie.

23 Dec. Dinsdag. Van den dag. H. Mis van den vorigen Zondag: Eorate, met weglating van Alleluia en vers na Graduale; 2de gebed enz. van de H. Maagd: Deus, qui de B.; 3de gebed enz. tegen de kerkvervolgers: Ecclesiae; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Paars.*

Vandaag mag ook de dagelijksche Mis voor Overledenen worden gelezen. *Zwart.*

24 Dec. Woensdag. Vastendag. Vigilie voor Kerstmis. H. Mis: Hodie; geen Gloria; Benedicamus Domino. *Paars.*

25 Dec. Donderdag. *Hoogfeest der Geboorte Onzes Heeren.* **Dubbel van de 1ste klas met Octaaf. 1ste H. Mis: Dominus; wanneer onder deze of de laatste H. Mis het H. Sacrament openlijk ter aanbidding wordt uitgesteld, telkens 2de gebed enz. van het H. Sacrament (zie H. Sacramentsdag;) 2de H. Mis: Lux; 3de gebed enz. van de H. Martelares Anastasia (Canon) 3de H. Mis: Puer. Laatste Evangelie van H. Driekoningenfeest. In alle H. H. Missen Credo, Prefatie en Communicantes (gebed uit den Canon) van Kerstmis evenals de volgende dagen.** *Wit.*

26 Dec. Vrijdag. *Stephanus 1ste Martelaar* **(Canon) Dubbel. Van de 2de klas met Octaaf. H. Mis: Sederunt; 2de gebed enz. van de 3de Kerstmis. Wanneer het H. Sacrament. openlijk ter aanbidding is uitgesteld; 3de gebed enz. van het H. Sacrament.** *Rood.*

27 Dec. Zaterdag. *Joannes, Apostel en Evangelist* **(Canon). Dubbel van de 1ste klas met Octaaf. H. Mis: In medio; 2de gebed enz. van de 3de Kerstmis; 3de gebed enz. van den H. Stephanus; wanneer het H. Sacrament enz. zie 26 Dec.** *Wit.*

28 Dec. Zondag. *Feest van de H.H. Onnooszle Kinderen, Martelaren.* **Dubbel van de 2de klas met Octaaf. H. Mis: Ex ore. Gloria; 2de gebed enz. uit de 3de Kerstmis; 3de gebed enz. van den H. Joannes; 4de gebed enz. van den H. Stephanus. Na Graduale Alleluia met vers in plaats van Fractus. — Ite missa est.** *Rood.*

Schetsen uit de Nieuwe Wereld.

I.

Geachte Redactie.

Bij mijn terugkeer naar Amerika hebt u mij verzocht „Amerikaansche brieven" voor uw blad te schrijven. Volgaarne voldoe ik aan dit geacht verzoek en zal ik naar mijn beste weten en kunnen u van tijd tot tijd „brieven" over menschen en toestanden in Amerika zenden.

Mijn langjarig verblijf in Amerika heeft mij een weinig kijk op dingen en zaken hier gegeven en ik behoef mij dus niet aan overdrijvingen enz. schuldig te maken, als vele reizigers bij een kortstondig bezoek zoo veelvuldig doen, waardoor men zoo dikwijls lang geen ware en zeer ridicule beschrijvingen in Hollandsche dagbladen kan aantreffen.

Hoewel de beschrijving van een zeereis lang niet nieuw is, heb ik vermeend daarmee toch te moeten beginnen, speciaal om de formaliteiten van het binnenkomen te kunnen omschrijven.

* * *

En zoo had het uur van vertrek dan weer geslagen, signaalvlaggetjes zwaaiden, Commandofluitjes gilden, matrozen schreeuwden en klots-draafden over de dekken, meertouwen werden gevierd en gangplanken rommelend op den wal neergelaten. Voor eenige oogenblikken was het een geroesmoes van geluiden, toen nog even een dreunend brommen van de stoomfluit, een dreunen, dat vele van de vertrekkenden en van hunne bekenden op den wal pijnlijk door hun ziel voelden gaan,... maar daarna werd het stil en schoof het reusachtig schip langzaam van den wal af, meer en meer naar het midden der rivier toe. Afstand tusschen schip en wal werd grooter, passagiers en hun kennissen op den wal wisselden hun laatste groeten met wuiven van handen, zakdoeken en hoeden; eenigen wien de emoties van het oogenblik te sterk werden gebruikten hun zakdoeken, zoowel om te wuiven als om hun tranenstroom te bedwingen, maar intusschen was het schip langzaam in beweging gekomen en zijn tocht rivier-afwaarts begonnen. Bekenden of familieleden smolten in een met de menigte op den wal en werden onherkenbaar tot ten laatste bij een wending der rivier de geheele vertrekplaats uit het gezicht verdween.

Weemoedig richtten velen het oog voor het laatst nog eens op de voorbijschuivende huizen der stad. Rotterdam was spoedig verdwenen, Schiedam daagde op aan den gezichtskring, maar was spoedig weer achter den rug, evenals Vlaardingen en Maassluis. Soms zag men bij het passeeren van zoo'n plaats een paar menschen zwaaien, die bekenden aan boord hadden; passagiers of leden der bemanning. Eenige inkomende schepen voeren voorbij. Na twee uur stoomens was de Hoek van Holland bereikt. Nog eens voor het laatst, nu men zoo weldra in zee zou zijn en het vaderland weer voor langen tijd verlaten, nam men alles nog eens terdege op, wat van Holland nog zichtbaar was; de rivier, de groene weiden die men zoo zag over den dijk henen, het Station waarvoor de Harwichboot gemeerd lag, de huisjes van het dorp, den vuurtoren, het seintoestel, etc. Toen kwam nog een blik op de duinen en daarna liep het schip tusschen de lange pieren door in zee.

Met een groote bocht draaide het naar het zuiden, koers zettend door de Noordzee. Holland verdween spoedig al in de nevelen van den Novembermorgen. Het verwaasde en verijlde voor het oog, maar velen voelden in hun hart nu pas, wat Vaderland beteekent, hoe lief zij onbewust Holland hadden en met wat weemoed zij van Holland en toestanden en kennissen scheidden.

En onder den indruk van dien weemoed en pijn van het scheiden grepen velen naar pen, postkaart en papier om familie en vrienden in 't schoone land nog een laatst vaarwel te doen toekomen, te meer daar er gelegenheid was deze brieven en kaarten in een postzak te doen, die dan nog van boord gaat bij Boulogne, een plaats op de Fransche kust, waar nog passagiers ingescheept worden. Des avonds was Boulogne bereikt en ging het schip ten anker achter het breakwater, een steenen wal om de golven te keeren. Een stoomboot kwam langszij, die de passagiers en de bagage aanbracht en na een goed uur oponthoud stoomde het schip weer in zee.

De twinkelende lichtjes der stad verdwenen weer, ook de vuren der kustlichten werden kleiner, geleken heel kleine priemende puntjes en nog voor een wijl verbleven zij de eenige kenteekenen, dat er nog meer bestond dan de zee en een donkere nacht.

Den volgenden morgen was aan den horizon de Engelsche kust zichtbaar; 's namiddags werden de scilly-eilanden gepasseerd, op wier rotsachtige kusten men de golven hoog op, schuimspattend zag breken. In de schemering werd de vuurtoren der scilly-eilanden voorbij gevaren, door de zeelui „Lange Jan" genaamd. Het is een hooge witte toren op een stuk rots midden in zee en het was het laatste wat van Europa zichtbaar zou zijn. Lang, heel lang tuurde men naar dat licht in het vallende duister, vol van weemoed. Velen toch, sloten hier bij het verdwijnen van dit laatste punt van Europa een hoofdstuk uit hun leven om straks in de nieuwe wereld een nieuw te beginnen en daarom ook toen het licht eenmaal geheel verdwenen was, richte men zich op, alsof men alle weemoedige gedachten en herinneringen uit het verleden van zich wilde afschudden, en met hoop staarde men naar voorwaarts over den boeg van het schip, of men er Amerika nog niet reeds zag opdagen en met Amerika het nieuwe leven, maar het was een met wolken overtogen hemel, die den nacht duister maakte en van Amerika noch van toekomst was iets zichtbaar.

* * *

Het leven aan boord gaat monotoon voorbij. Men praat wat met deze of gene, of zittend aan dek droomt men over het nieuwe leven in het nieuwe land.

Eindelijk na 9 dagen kwamen er kenteekenen van naderend land. Zeemeeuwen en andere zeevogels zwermden rondom het schip. Men zag vele passeerende stoomschepen en ook vele kleine zeilschepen. Eindelijk daar rechts over den boeg daar was het land, voor velen het beloofde land.

Een juichkreet steeg op onder de landverhuizers van de derde klassen. Hun gezichten staalden van blijdschap. Het beloofde land!!! was daar. Nu zouden vele zorgen vergeten worden.

Daar, blinkend in het zonlicht van den vroegen morgen was inderdaad land zichtbaar, de kust van Long Island, zooals de Engelsche naam aanduidt een langwerpig eiland op de kust van Amerika.

Na eenige uren was het land nader gekomen en duidelijker zichtbaar, tot men ten laatste zelfs huizen en boomen kon onderscheiden. Later was men het land nog dichter genaderd en voer men naar een nauwen doorgang toe, de „Narrows" genaamd, gevormd door de Zuidkust van Longeiland en een vooruitstekend punt van het vaste land. Op dat vooruitstekend gedeelte land Soudy-Hook genaamd was een fort, in welks nabijheid het schip ten anker ging.

Een klein bootje bracht toen den quarantaine-dokter aan boord benevens de emigratie beambten die de papieren en opgaven van een ieder der passagiers onderzoeken.

Dokter en beambten namen daartoe plaats in het salon. Eerst gaan de Amerikaansche burgers dan naar binnen, daarna de overige passagiers. Een voor een passeert men daartoe eerst den dokter, daarna gaat men naar een der emigratie-beambten en vertoont men de kaart met zijn naam er op, die men te voren van den purser van het schip gekregen had.

De beambte zoekt dan onder de scheepspapieren de opgaven van den desbetreffenden persoon op en stelt hem daarna de volgende vragen: tot welke nationaliteit men behoort, waar men het laatst gewoond heeft, waar men naar toe gaat in Amerika, hoe lang men zal blijven en of men het bij de wet gevorderde bedrag aan geld bij zich heeft,

Dit wordt gedaan opdat de overheid zou weten dat men niet direct na landing ten laste van den staat of de stad zou komen. Zijn de inlichtingen, die men verstrekt heeft aan den beambte voldoende, dan wordt op de kaart een stempel gezet, dat men deze inspectie gepasseerd heeft en deze kaart moet men bij het van boord gaan weder aan een beambte afgeven. Zonder zulk een kaart wordt men niet van boord gelaten. Zijn b.v. de gegeven inlichtingen niet voldoende, dan mag men zelfs het salon niet meer uit, wordt men nadat alle passagiers geinspecteerd zijn, nogmaals aan een onderzoek onderworpen of moet men wachten tot b.v. familie aan boord komt, die verklaren, voor den persoon in kwestie te zullen zorg dragen.

Kan men dan nog geen voldoende inlichtingen geven, dan wordt men naar een klein eilandje onder dak gebracht in een groot gebouw, „Ellis eiland" genaamd, waar men dan moet afwachten, of de autoriteiten hem willen doorlaten of dat hij teruggestuurd zal worden. Natuurlijk komt dit laatste slechts zelden voor en zijn het gewoonlijk Russische of Poolsche landverhuizers, die aan de eene of andere besmettelijke ziekte onderhevig waren, die geweigerd worden te landen.

Intusschen heeft de boot echter het anker weder gelicht en is door de „Narrows" de baai van New-York ingestoomd. Dit maakt de haven van New-York een van de beste havens der wereld, daar bovendien nog ten allen tijde bij hoog of laag tij zelfs de grootste atlantische stoomers de haven kunnen instoomen of verlaten.

Na de baai ingestoomd te hebben, bespeurt men achter het fort eerst eenige landhuizen van verschillende grootte en stijl, daarna ziet men Jersey city aan den oever liggen en weer even daarna ziet men aan de linkerzij vooruit van het schip het immens groote bronzen „Liberty statue," het vrijheidsbeeld uit het water oprijzen. Hoog, massief, torent het uit het water op, lichtgroen van verweerdheid. En zoo als het daar staat met zacht streng gelaat en met opgeheven rechterarm, schijnt het ons toe, alsof het beeld wilde zeggen: schept moed en hebt hoop, een nieuw leven is daar. Maar ook de vrijheid en onafhankelijkheid spreken van uit dit beeld door zijn fiere houding en ernstig gelaat.

En nog is men vol emoties, opgewekt bij den emigrant bij de aanschouwing van dit symbolieke beeld, is men vol opgetogen bewondering voor deze kolossus, als men weder in nieuwe verbazing valt, want daar recht vooruit, daar rijst New-York op en omhoog. De ontzettend hooge huizen, waartusschen het gewirwarrel van rook en stoom, het blinken en flikkeren van zonlicht op vergulde koepels en windvanen, de eigenaardige horizonlijn van deze torenhuizen in allerlei stijlen en bouwtranten, de bogen van de Brooklynbridge, het gewemel van bootjes, stoomschepen en ferries op het golvende en zonweer-kaatsend water, het geeft een verbazenden indruk van het Amerikanisme en zakendurf der Amerikanen. New-York binnengevaren bij een zonnigen dag, geeft een overweldigend grootschen indruk, die zich waarlijk moeilijk laat beschrijven. Hiervoor heb ik dit wel eens beproefd en vele anderen voor mij, bekwamer dan ik, hebben dit trachtten te doen, maar nimmer geloof ik, is men in staat om èn indrukken èn emoties tegelijk met hetgeen men ziet, naar waarde te omschrijven, want grootsch en onbeschrijflijk wonderbaar is dit eerste gezicht op New-York, vooral als deze indrukken nog gepaard gaan met de aandoeningen en zielsbeweging, die een emigrant op dit oogenblik moet doorleven. Men kan slechts herhalen dat het grootsch is en met de Yankee uitroepen: There is only one New-York in whole the world, daar is slechts één New-York in heel de wereld.

JAN DIEMES.

Nóvember 1913.

Wordt vervolgd.

Over Electriciteit.

De Provinciale Noordbrabantsche Electriciteitsmaatschappij stelt zich ten doel de electriciteitsvoorziening in deze provincie. De benoodigde stroom wordt door die maatschappij aan de gemeenten geleverd. Binnen korten tijd staan we misschien voor het feit, dat we van die electriciteitsvoorziening kunnen profiteeren. Om die reden is het wellicht niet ondienstig in een kort woord de voordeelen van electrisch licht en van electrische kracht in 't licht te stellen.

* * *

a. VOORDEELEN VAN HET ELECTRISCH LICHT.

1. Volkomen gevaarloos. Een electrisch lampje dat breekt gaat op hetzelfde oogenblik uit, omdat de draad in de lamp, door toetreding van lucht onmiddellijk verbrandt. Gevaar voor ontploffing en verstikking is ten eenemale uitgesloten.

2. Geen verontreiniging der lucht. Daar de lichtgevende draad in het geheel niet in aanraking is met de lucht in het vertrek, kan deze door de lamp niet verontreinigd worden.

3. Geen lastige warmteontwikkeling. De electrische gloeilamp geeft bijna geen warmte af. De draad gloeit namelijk in eene luchtledige ruimte en deze geleidt de warmte bijna niet, zoodat de glazen ballon zelfs niet meer dan handwarm wordt. Men kan daarom electrische gloeilampen overal aanbrengen, waar zulks met andere lichtbronnen onmogelijk zou gaan; men denke b.v. aan etalages waar de lampen tusschen zeer brandbare stoffen toch veilig kunnen branden.

4. Gemakkelijke bediening. Door het omdraaien van een knopje gaat de lamp aan en uit. Het licht behoeft dus nooit langer te branden dan bepaald noodig is, bij het verlaten van een vertrek; zelfs voor zeer korten tijd draait men het licht uit, waardoor veel kan worden bespaard.

* * *

b. NADEELEN VAN ANDERE LICHTBRONNEN.

1. Het groote brandgevaar. De branden ontstaan door gasontploffingen en het omvallen van petroleumlampen zijn zoo talrijk, dat over dit punt niets naders behoeft gezegd te worden.

2. Verontreiniging der lucht. Gas- en petroleumlampen verbruiken de zuurstof uit de lucht in het vertrek en maken deze ongeschikt voor de ademhaling. Een gewone petroleumlamp verbruikt evenveel zuurstof als 3 à 4 menschen voor de ademhaling noodig hebben.

3. Warmteontwikkeling. Gas- en petroleumlicht geeft veel warmte; in kleine vertrekken vooral is dit vaak zeer bezwaarlijk.

4. Onderhoud. Gas- en vooral petroleumlicht vereischen veel onderhoud: kousjes, glazen, pitten schoonmaken enz. een en ander is te bekend, dan dat zulks nog toelichting zou behoeven.

* * *

Uit het bovenstaande volgt overtuigend, dat electrisch licht wat zindelijkheid, doelmatigheid en gemakkelijkheid betreft, ver te verkiezen is boven gas of petroleum.

Te veel is echter nog de meening verspreid, dat electrisch licht een luxe artikel is en veel duurder is dan gas of petroleum. Vroeger, toen de petroleum 7 cent de liter kostte en de electrische lampen met kooldraad 3 maal meer stroom verbruikten dan de tegenwoordigde metaaldraadlampen, was deze meening gerechtvaardigd, maar thans is de zaak omgekeerd. Het electrisch licht kost thans minder dan petroleumlicht. Men leze hierover het nummer van 16 Sept. 1913, van „Middenstandsbelang", orgaan der Arnhemsche vereeniging „Handel en Nijverheid". Naar aanleiding van eene reclame der Arnhemsche Electriciteitsfabriek, waarbij beweerd werd: „electriciteit goedkooper dan petroleum", heeft deze Vereeniging op uitnoodiging der Directie van de Electriciteitsfabriek een onpartijdig onderzoek doen instellen door een deskundige, onder toezicht van leden der Vereeniging. De Redactie van „Middenstandsbelang" erkent nu eerlijk in genoemd nummer: „Uit bovenstaande proefneming blijkt, dat bij beide proeven het petroleumlicht het verre moest afleggen tegen het electrische licht. Speciaal de laatste proef toonde aan, dat de meest in gebruik zijnde petroleumlamp veel duurder in gebruik is, dan de eveneens veel gebruikte metaaldraadlamp van 50 kaarsen" en verder heet het: „Onze conclusie is nu de volgende: Wanneer de Directeur der Arnhemsche centrale beweert, dat de algemeen gebruikt wordende petroleumlamp duurder in gebruik is dan electrisch licht, dan heeft hij daartoe volkomen het recht."

Vergeleken met gaslicht, kan men veilig aannemen, dat een gasprijs van 8 cent per kub. Meter voor licht, ongeveer gelijkstaat met een electriciteitsprijs van 25 cent per Kilowattuur.

Heel interessante mededeelingen kan men hieromtrent vinden in een boekje door het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf in Nijmegen uitgegeven. Nadat de centrale een jaar in bedrijf was geweest, heeft men aan 250 verbruikers, die vroeger gas hadden, gevraagd, hoe het stond met de kosten. 180 verbruikers zonden hun antwoorden in en bijna zonder uitzondering verklaarden zij, dat hunne uitgaven lager waren geweest dan vroeger met gas.

Ook het schrikbeeld der dure aanlegkosten moet men tot zijn ware proportiën terugbrengen. Een moderne aanleg, waarbij de draden in ijzeren buizen worden gelegd, behoeft dooreengenomen niet meer te kosten dan f 6.— per lichtpunt.

* * *

ELECTRISCHE KRACHT.

Het is haast overbodig de voordeelen van electrische kracht, vooral voor de kleine bedrijven, in het licht te stellen; als men nagaat hoe in de verschillende steden, waar electriciteit verkrijgbaar werd gesteld, de aansluitingen van kleine motoren toenemen, dan staat men versteld. Een enkel voorbeeld: In 1910 werd de electrische centrale in Gouda geopend. Er stonden toen in die gemeente 335 P.K. aan gasmotoren. Eén jaar later was dit cijfer teruggeloopen tot 264 P.K. en waren er bijgekomen 271 P.K. aan electromotoren, en zoo gaat het overal waar de electriciteit haar intrek doet. Als voordeelen van den electromotor boven andere mogen genoemd worden:

1. De electromotor loopt van zelf aan.
2. Kan gemakkelijk stop gezet en in gang gebracht worden.
3. Vereischt geen vakkennis.
4. Groote zindelijkheid.
5. Geen hinderlijk stooten.
6. Gering benoodigd kapitaal.
7. Geringe plaatsruimte.
8. Verbruikt bij mindere belasting ook minder electriciteit.
9. Gering onderhoud.
10. Weinig last met de Hinderwet.

Als men 12 cent per K. W. U. betaalt bij een electromotor is men goedkooper uit dan met een gasmotor, waarbij men 6 cent per kub. M. gas betaalt, nog daargelaten de indirecte voordeelen als gemakkelijkheid, kleine plaatsruimte enz. factoren, die moeilijk onder cijfers gebracht kunnen worden.

* * *

BEPALING VAN HET ELECTRICITEITSVERBRUIK.

Evenals men linnen verkoopt bij den Meter, petroleum bij den Liter, gas per kub. M. moet men voor de electriciteit ook een maat hebben; hiervoor is algemeen gebruikelijk de Kilowattuur. Het aantal verbruikte Kilowatturen kan gemeten worden met een electriciteitsmeter. Indien men dus aangesloten is volgens metertarief betaalt men ook naar het aantal verbruikte eenheden.

In sommige gevallen b.v. voor kleine lichtverbruikers worden ook abonnementstarieven toegepast, waarbij men een vast bedrag per jaar betaalt en dan vrij is de lampen zoo lang te laten branden als men wil; in dit geval is geen meter noodig en behoeft men dus ook geen meterhuur te betalen.

* * *

WAT KAN MEN MET EEN KILOWATTUUR DOEN.

Om in korte woorden voor een ieder duidelijk te maken wat een kilowattuur precies is, is heel moeilijk; dit zou alleen gaan als men bij iedereen voldoende kennis der electriciteitsleer mocht veronderstellen. Het juiste begrip is echter voor de meeste verbruikers niet noodig als men maar weet wat men alzoo met één kilowattuur doen kan en om dit zoo duidelijk mogelijk in het licht te stellen laten we hier een aantal voorbeelden volgen.

* * *

MET EEN KILOWATTUUR KAN MEN:

één lamp van 25 kaarsen 36 uur laten branden.

Eén lamp van 32 kaarsen 28 uur laten branden.

Eén lamp van 50 kaaren 18 uur laten branden.

Met een K.W.U. maakt men uit ruw hout 3 radnaven van 20 c.m. middellijn, 29 c.m. lengte en 8 c.m. asmiddellijn voor 12 spaken, op de draaibank gedraaid en geboord.

Met één K.W.U. bewerkt men met de cirkelzaag 600 lijstdeelen 12 c.m. breed, en 2 c.m. dik, dus 1200 zaagvlakken.

Met één K.W.U. worden 10 planken van 8 meter uit een boom van 45 c.m. middellijn in 8 minuten gezaagd.

Met één K.W.U. worden in een kneedmachine 300 pond meel tot 510 pond deeg verwerkt.

Met één K.W.U. wordt op de vleeschwolf een vleeschmassa voor 540 worstjes bewerkt.

Met één K.W.U. worden op de gecombineerde snij- en vouwmachine 15000 stuks kartonnen deksels van 35 c.m. breedte en 30 c.m. lengte gesneden en omgezet.

Met één K.W.U. kunnen 7750 cartonnen doosjes van 10 c.m. lengte, 7 c.m. breedte en 2,5 c.m. hoogte gesneden, gevouwen en gelijmd worden.

Met één K.W.U. worden met de boormachine 1200 gaten van 5 m.m. geboord in een ijzeren plaat van 5 m.m. dikte en 87 gaten van 2 c.m. middellijn in een ijzeren plaat van 1 c.m. dikte.

Met één K.W.U. worden op een revolver-bank 100 stuks 3/8 bouten van 5 c.m. lengte vervaardigd.

Met één K.W.U. kan gedurende 40 minuten een zware luchthamer gedreven worden.

Met één K.W.U. kan gedurende 80 minuten een smidsvuur worden aangeblazen.

Met één K.W.U. worden met de dorschmachine 1,42 H.L. boekweit gedorscht of 2,5 H.L. haver of 1,15 H.L. rogge of 1,93 H.L. gerst.

Met één K.W.U. worden met de centrifuge en op de kneedmachine 13 pond boter gemaakt.

Met één K.W.U. worden 385 handdoeken in de waschmachine gewasschen, in de centrifuge doorgeslingerd en in den mangel gemangeld.

Met één K.W.U. worden op de schoenzoolmachine en op de polijstmachine 4 paar schoenen gezoold, de zoolen afgesneden en gepolijst.

Met één K.W.U. worden op de snelpers 670 heele bladen reclamebilletten gedrukt en dubbel gevouwen.

* * *

Als men nu verder weet, dat één K.W.U. voor licht hoogstens 25 cent zal kosten en een K.W.U. voor kracht hoogstens 15 cent en al naargelang de grootte van het verbruik afdalend tot 8 ct. en daarbeneden, terwijl een paardekrachtuur gelijk is aan rond ¾ kilowattuur, kan een ieder voor zich zelf uitrekenen wat hem de electriciteit ongeveer kosten kan en zal hij stellig en zeker tot de conclusie komen:

Electriciteit is gemakkelijk en goedkoop zoowel voor licht als voor kracht.

J. M. SANDERS,
Gem.-Secretaris te Gemert.

Een bezoek bij den Paus.

Brief van een WelEerw. Pater.

Reeds ruim 14 dagen was ik in Rome en nog had ik... den Paus niet gezien. Elk jaar ging O.HoogEerw. P. Generaal met alle studenten van ons internationaal College vóór aanvang van het nieuwe studiejaar in particuliere audientie naar Z. H. den Paus. Helaas, dit jaar moest voor de eerste maal die audientie achterwege blijven wegens de laatste ziekte en de zwakheid van den Paus en de daarop gesteunde bezorgdheid der geneesheeren. Wij zijn niet de eenige wie deze teleurstelling trof, gansche processies moesten zonder den Paus gezien te hebben naar huis terug keeren.

Maar Zaterdag 15 Nov. wist ik een kaart te bekomen voor een plaats in

de groote zaal van het Vaticaan, waar de Paus zou doorgaan, om zich naar de Sixtijnsche kapel te begeven, ter plechtige viering van den verjaardag zijner kroning tot Paus. 's Morgens gingen wij reeds vroeg op weg naar het Vaticaan.

Ik voelde dat het iets zeer gewichtigs en plechtigs was, wat mij voor den eersten keer mijns levens ging gebeuren. Al mijne gedachten, al mijn neigingen, gansch mijn hart en mijne ziel werden beheerscht door ééne gedachte: den H. Vader, den plaatsbekleeder van Christus op aarde, den bestuurder van het ontzaglijke schip der H. Kerk, waarin alle volken der wereld vergaderd zijn.

Ook het onderwerp onzer gesprekken was natuurlijk de Paus en de hatelijke kleinheid der vrijmetselaarsregeering met haar roofkoning en bandieten aan het hoofd, die den Paus van zijn staten hebben beroofd, hem voortdurend beleedigen en verguizen; maar zóo, dat zij daardoor ondanks zichzelven hun eigen onmacht en kleinheid tegenover een zoo bovenaardsche macht en grootheid als de Paus, duidelijk aan het licht brengen.

Want één zaak is duidelijk, wat Rome tot Rome maakt, waarom de gansche wereld naar Rome reist, het hart, de ziel, het leven van Rome is de Paus en immer en altijd de Paus. En de regeering moet dit maar al te dikwijls tot haar schade en schande ondervinden.

Wij gingen over de groote brug door de regeering gebouwd, en die paralel loopt met de aloude Engelenbrug, vóór den imponeerenden Engelenburg, een reusachtig monument van wonderbare afmetingen, waaruit de geschiedenis van zooveel eeuwen en Pausen en Keizers spreekt, en door welks geweldige grootheid en kracht overmeesterd, men vol bewondering eenige oogenblikken blijft staan om zich te verdiepen in de geschiedenis van een zoo beroemd gebouw.

Wij gingen dan over de brug door den Staat gebouwd. En hierbij hadden wij gelegenheid om het karakter van de Joden- en vrijmetselaarsregeering te leeren kennen in zijn kleinen, helschen haat: op het einde der brug, het dichtst bij de stad, staan twee groote bronzen engelen, met gespreide vleugelen, een weinig voorover gebogen, als gereed tot een engelenvlucht, vol begeerte de bloemkransen, die zij dragen, te spreiden over de stad, als zinnebeeld van allerlei gunsten en weldaden en vrede vooral; maar aan 't einde der brug, het dichtst bij 't Vaticaan, staan twee andere engelen, recht en dreigend in de rechtervuist het zwaard hoog opgeheven tegen het Vaticaan en zijn machtigen bewoner, den opvolger van den Visscher van Gallilea, als teeken van voortdurenden strijd tegen het Vaticaan.

Rijtuigen en auto's snelden ons voorbij. Over het plein voor de St. Pieter, nog altijd het grootste stadsplein der wereld, bewogen zich de menschen als dwergjes, in vergelijking met de monumentale grootheid van Vaticaan en St. Pieter. Wij zagen er lange rijen van auto's en rijtuigen, en toch leek het plein nog even leeg als de groote Kathedraal van 's-Hertogenbosch, als er maar honderd man in is.

Steeds sneller klopte mijn hart en mijne ziel juichte en jubelde, bad voor den H. Vader en de H. Kerk. Wij gingen door de beroemde bronzen poort, over den grooten marmeren trap, door Pius X hersteld. De fiere, forsch gebouwde gendarmen in groot tenue, wezen ons overal terecht. Op het groote binnenplein zagen wij de soldaten, met de stafmuziek in 't gelid, en hoorden wij de commando's met korte, krachtige stooten uitgegalmd.

Wij gingen immer verder, trappen op en gangen door, tot wij eindelijk kwamen in de zaal, waardoor Z. H. zich straks zou begeven naar de Sixtijnsche kapel.

Alles wat ik zag was nog nieuw voor mij en van veel moest ik nog uitleg vragen. Eenige edelwachters passeerden en ik bewonderde hun rijk en prachtig uniform. Twee rijen soldaten hielden in 't midden een breede gang vrij. En dat was ook noodig, want hoe langer hoe meer menschen verdrongen zich binnen in die groote ruimte, lieden uit alle klassen der maatschappij, van de hoogste tot de laagste. En op aller gezicht dezelfde uitdrukking van liefde en verlangen. Die liefde in zoovelen nog zoo levendig te zien, was mij een onuitsprekelijke vreugde.

Lang, o! zoo lang hebben wij gewacht met geduld, vast tegen elkander gedrukt. Maar alles trotseerden wij gaarne om dien eenen wensch van ons hart in vervulling te zien gaan: Den H. Vader te zien.

De kanunniken van St. Pieter waren gepasseerd.

Daar komen twee zeer eenvoudige vrouwtjes aan. Een paar korte krachtige bevelen van den hoofdman; de soldaten staan recht, presenteeren 't geweer. Die vrouwtjes waren de twee Zusters van den Paus: Princessen, waarom men haar de militaire eer bewees.

Met angstige bezorgdheid vroeg men zich af, of de Paus te voet zou komen of gedragen in zijn draagstoel, zoodat men hem ook in de achterste rijen zou kunnen zien. Ook ik werd bang, dat mijn vurigsten wensch mogelijk nog niet in vervulling zou gaan.

Daar komen de Generaals en Procurators der verschillende orden. Ik zie onzen P. Generaal, Venantius van Parijs, Pater Lucas, de Hofpredikant des H. Vaders. Dan de Kardinaals Rampolla, Billiot, Kardinaal v. Rossum zag ik niet in dezen stoet. Ik hoor een gedruisch, een gegons en gestommel, gesmoorde kreten van: Leve de Paus-Koning. Ik word ongeduldig, ik denk alleen nog aan den H. Vader, vergeet mijne omgeving. Daar zie ik hem plotseling, op geen vijf schreden van mij verwijderd. Ik wil hem goed zien, zoo lang mogelijk zien, en zonder er op dat oogenblik eenig bewustzijn van te hebben, werk ik mij op de schouders van mijn buurman gesteund, een krachtig breed-geschouderd Portugees, naar boven, zie over aller hoofden heen... den H. Vader zoo kalm, zoo rustig naar alle zijden zegenend zijn trouwe kudde, die op dat oogenblik slechts één hart is en één ziel en ééne liefde en geestdrift voor den Paus.

Dan spoedig verdwijnt hij uit mijn oog, en nu eerst kom ik tot bewustzijn, welk een dienst mijn buurman, de Portugees, mij ongevraagd had bewezen.

Mijn leven lang zal ik hem daarvoor dankbaar zijn. Want hij heeft mij een zoo onschatbaren dienst bewezen, dat ik 't nimmer mag vergeten.

En U, H. Vader, hoop ik immer te dragen in mijn hart, gelijk ik Uw beeltenis met al zijn beminnelijkheid, met al de betoovering en bovennatuurlijke bekoring, die van uw verschijnen uitgaat, gelijk ik die beeltenis immer zal dragen in mijn geheugen, waar ik zo voor altijd heb vastgelegd. U hoop ik heel mijn leven te beminnen, gelijk die menigte U beminde, die met mij zoo gelukkig was U te aanschouwen, en zoo duidelijk bewijzen gaf van zijn groote liefde tot U, door de tranen die ik op menige wangen heb zien blinken als kostbare parelen.

Ik heb al de kracht, al de betooverring van Christus' plaatsbekleeder en zijn beminnelijke verschijning ondergaan en dat moge mijne liefde en aanhankelijkheid aan den H. Vader voor gansch mijn leven nog versterken.

Z. v. h. K. H.

DRANKBESTRIJDING.

Men schrijft ons uit Helmond:

Zondag l.l. werd in de zaal der R. K. Werkliedenvereeniging de Oudersavond gegeven. De opkomst was nu niet zoo schitterend, tenminste we hadden wel wat meer volk verwacht.

Om 6 uur werd de vergadering geopend door den Weleerw. Heer Peters, die in zijn inleiding het doel van den avond aangaf en de geachte sprekers verwelkomde, alsook de aanwezigen.

Ofschoon het gebruikelijk is, dat achtereenvolgens de Priester, de Dokter en daarna de Onderwijzer spreken, werd deze volgorde gewijzigd, daar de twee laatste sprekers reeds om 8 uur moesten vertrekken.

Het eerste werd het woord gevoerd door den Heer Knaapen, Onderwijzer te Stratum. In korte, maar duidelijke en krachtige woorden toonde Spreker aan de noodzakelijkheid van een antialcoholische opvoeding van 't kind, in verband met de verstandelijke ontwikkeling. Hij wees er op, hoe een alcoholische opvoeding verlammend werkt op de verstandelijke vermogens; hoe onvermogen — vaak door den drank ontstaan — een der grootste oorzaken is van de slechte resultaten van het onderwijs. Met vele sprekende cijfers, ook uit eigen ondervinding, toonde Spr. de waarheid van dit alles aan.

Doch niet alleen een alcoholische opvoeding werkt nadeelig op het leeran der kinderen, ook het veralcoholiseerd zijn der ouders maakt de jeugd minder geschikt voor de school. De jeugd, in verstandelijke vermogens gekrenkt door gebruik van drank, moet helaas ook nog boeten om den drank, dien ze zelf niet gebruikt heeft. Kinderen lijden door drankmisbruik der ouders. Tallooze vergrijpen, vaak ernstige, door de jeugd gepleegd, toonde Spr. mede aan als een ernstig gevolg van drankmisbruik van vader of moeder. Spr. besloot met een krachtige opwekking tot de ouders, om zich aan te sluiten bij Kruisverbond, en Maria- en St. Annavereeniging, teneinde daardoor te kweeken een kroost, dat een steun zal zijn voor hun eigen ouden dag en een steun voor Kerk en maatschappij.

De 2e Spreker, Dokter Smulders uit Udenhout, met eenige sympathieke woorden ingeleid, ving zijn rede aan met een lofspraak op de gemoedelijkheid van het Brabantsche volk, waarvoor hij zoo gaarne het woord voert. Dit neemt echter niet weg, dat datzelfde volk in zake opvoeding en alcohol nog altijd verkeerde begrippen huldigt. Deze recht te zetten is hem als geneesheer altijd een aangename taak. Het goede Noord-Brabantsche volk handelt in deze niet uit onwil, maar uit onwetendheid. Als medicus wijst spreker den Alcohol aan als hersenvergif, zelfs bij kleine hoeveelheden; wees ons op zijne slechts oogenblikkelijke, naar het schijnt, goede werking. „De borrel is niet de haver maar de zweep", zoo zei hij. Speciaal in verband met de opvoeding der kinderen, zette Spr. de stelling op, door geen enkel geneesheer gewraakt: „Geen druppel drank aan kinderen beneden 16 jaar." Maar dit alleen is niet voldoende om een sterk geslacht te kweeken. Ook de Ouders, in 't bijzonder de moeders, moeten in deze hun plicht kennen, om te zorgen, dat hun jeugdig kroost op geen enkele wijze, hoe dan ook, de schadelijke gevolgen van den alcohol ondervindt.

Als 3e spreker trad op, de Zeereerwaarde Pater Quirinus, die de plaats verving van zijn orde-broeder Pater Alfridus uit Venray, die om gewichtige redenen verhinderd was te komen.

Deze Spreker wees met nadruk op het nuttelooze van 's Priesters woord tot het kind, dat door alcohol in geest en wil verzwakt is. Dat woord vindt geen ingang meer, die invloed gaat te loor, doordat het kind onontvankelijk daarvoor geworden is.

In talrijke voorbeelden, vaak humoristisch verteld, wees Spr. met klem op het goede voorbeeld door Vader en Moeder, door oudere broers en zusters aan de jeugd te geven. Z.E.W. spoorde ten slotte deze allen aan, zich te scharen onder de banier van Kruisverbond, Maria- en St. Annavereeniging, omdat het voorbeeld van boven moet komen en jong gewend, oud gedaan, is. Strijd eensgezind, zoo besloot Spr. en gij zult het geluk, de gezelligheid, de zindelijkheid, maar vooral den godsdienst in uwe huisgezinnen vergrooten.

Namens de Presidenle en het verdere bestuur der M. V., bracht de Directeur welgemeenden dank aan de Sprekers, riep hun een „tot weerzien" toe en verzocht de aanwezigen, het gehoorde te bepraten met familie, vrienden en kennissen. Immers, propaganda van de denkbeelden ter vergadering opgedaan of verhelderd, zal de beste waardeering zijn voor de moeite, die de sprekers zich hadden getroost en zal tevens onzen wensch in vervulling brengen, dat deze oudersavond, ofschoon niet druk bezocht, toch goede resultaten voor het werk der drankbestrijding hier in deze stad zal hebben opgeleverd.

Gemengd Nieuws.

Nederland.

LIMBURGSCHE LANDBOUWBOND.

Onder voorzitterschap van den heer Th. Verheggen, burgemeester van Buggenum, werd Dinsdag te Roermond een buitengewone algemeene vergadering gehouden. De voorzitter deelt mede, dat het bestuur voortgaat met de voorbereidingen tot oprichting eener Boerinnenschool, welke goed vorderen.

Het 12½-jarig bestaan van den Limburgschen Landbouwbond zal feestelijk worden herdacht; alsdan zal ook het vaandel worden gewijd.

Aangedrongen wordt op het aanvragen van rechtspersoonlijkheid door de afdeelingen, waarvan de noodzakelijkheid op verschillende gronden betoogd wordt.

Van de zijde van het bestuur en den geestelijken adviseur wordt medegedeeld dat het Christelijk karakter van den bond zal worden gehandhaafd tot het hooger gezag anders oordeelt.

Thans komt aan de orde het voorstel van het bestuur tot reorganisatie der afdeeling aan- en verkoop van den Limburgschen Landbouwbond. Hiervan wil het bestuur eene afzonderlijke instelling maken, onder welken rechtsvorm, geestelijk lichaam of vennootschap, is nog niet uitgemaakt.

Het bestuur stelt voor, dat de rechtspersoonlijke afdeelingen daarin aandeelen zullen nemen, afdeelingen beneden 150 leden met een aandeel die van meer dan 250 leden met twee aandeelen van 200 gulden. De Landbouwbond zal evenveel aandeelen nemen als de afdeelingen te zamen. Op de aandeelen zal waarschijnlijk 10 pct. moeten gestort worden. Aan de afdeelingen wordt drie maanden tijd gelaten om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen.

De afdeelingen, welke binnen dien termijn toetreden, zullen niet de 10 pct. behoeven te storten. Deze storting zal namens haar geschieden uit de reserve der tegenwoordige aankoop-commissie.

Dit bestuursvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De vergadering machtigt vervolgens het hoofdbestuur, eene regeling te ontwerpen voor de instelling van een provinciaal comité voor het Centraal Bureau en een aanbeveling op te maken voor de benoeming van een lid van het Centraal-Bureau.

De heer Jacobs, gedelegeerd commissaris van het Centraal-Bureau, geeft aan de vergadering verschillende inlichtingen over de instelling en de werking van dit Bureau en deelde o.m. mede, dat een commissie doende is met de bestudeering der statuten met het oog op mogelijk gewenschte wijzigingen.

DOOR KOLENDAMP BEDWELMD.

Te Hoogkarspel is een moeder met hare twee kinderen door kolendamp bedwelmd geworden. Allen werden ijlings naar het ziekenhuis te Enkhuizen overgebracht. Een der kinderen, een 14-jarig meisje verkeert in levensgevaar.

België.

WEER EEN SCHILDERIJ GESTOLEN.

Donderdag, tusschen twaalf uur en half twee, is in de Onze Lieve Vrouwekerk te Hal, in België, een zeer oud en zeer kostbaar schilderij gestolen. Het is uit de omlijsting gesneden en waarschijnlijk opgerold meegenomen.

Toen de koster om half twee in de kerk terugkwam, vond hij boven het altaar niet meer dan een leege lijst.

Het doek is 40 centimeter hoog en 30 breed.

Men verdenkt een individu, dat men even vóór 12 uur vóór het altaar der miraculeuze Lieve Vrouw heeft zien knielen. De beschrijving van het doek en het signalement van den vermoedelijken dader, zijn naar alle richtingen geseind.

Duitschland.

PALEIS-BRAND.

Zondagavond brak in het groot-hertogelijk slot te Schwerin een hevige brand uit. Met behulp van de brandweer van Rostock en Hamburg was men het vuur omstreeks kwart voor drie meester; de soldaten namen aan het reddingswerk deel.

Engeland.

SUFFRAGETTEN-WANDADEN.

Te Devonport heeft een groote brand gewoed in een in aanbouw zijnde werf. Maandagmorgen was al het houtwerk verbrand. De schade wordt op 12 duizend pond sterling geschat. Bij het blusschen werden de brandweerlieden door soldaten bijgestaan.

Een suffragetten-blad was aan een paal bevestigd waarop stond: Wraak op de regeering wegens het in hechtenis nemen van mrs. Pankhurst.

Advertentiën.

RHEUMATIEK.

Wordt gij gekweld door de folterende pijnen van Rheumatiek of Jicht? Beteekent elke weersverandering voor U dagen van pijn? Beklagenswaardigen wat lijdt gij, gij behoeft niet te lijden, gij kunt genezen, indien gij slechts niet stijfhoofdig zijt.

Duizenden ongelukkige rheumatiek- en jichtlijders zijn grondig en blijvend genezen door den „Koning der Balsems", den wonderbaren Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo. Wrijft uwe pijnlijke ledematen daarmede en weldra zullen uw smarten verdwijnen; uwe leden zullen weer krachtig worden als vroeger, en in korten tijd kunt gij weer gaan en staan waar gij wilt en zal van uw rheumatiek of jicht geen spoor meer over zijn.

Dan zult ook gij den lof verkondigen van den Kloosterbalsem, Klooster Sancta Paulo, zooals zoo velen vóór U en thans weder deze dankbare geneeene doet.

De Heer J. den Hollander, No. 83, Willeskop (Prov. Utrecht) verklaart:

„Verleden jaar kreeg ik rheumatiek in mijn been, dan weer zat de pijn in mijn heup, dan weer versprong zij naar mijn voet, maar steeds waren de pijnen bijna ondragelijk. Alleen wanneer ik mijn voet voortdurend rust gaf, was het eenigszins uit te houden. Loopen kon ik bijna niet, en het ergste was dat geen enkel middel mij hielp, zoodat ik zeer ongerust werd. Ten einde raad wendde ik den Kloosterbalsem aan en heerlijk was de verlichting, welke deze gaf. Nadat ik mijn been eenige malen met den Kloosterbalsem had gewreven, voelde ik, dat dit middel mij van mijn smart genezen zou, en hoopvol ging ik met den Kloosterbalsem voort. Nadat ik in het geheel 5 potjes Kloosterbalsem gebruikt had, was ik totaal genezen. De

KLOOSTERBALSEM, KLOOSTER SANCTA PAULO

is een wondervol geneesmiddel tegen alle rheumatische aandoeningen, spit in den rug, spierverrekkingen, brand- en snijwonden, oude en nieuwe wonden, winterhanden en -voeten, huidaandoeningen en aambeien.

Prijs per pot van 50 gr. 75 cent, van 100 gr. f 1.20, van 250 gr. f 2.50, Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten, apothekers en de bekende depot-houders.

Verkrijgbaar: te *Berkel*, A. BRENDERS. *Boxtel*, H. A. DE HAAS SELHORST, Stationstraat. *Esch*, Wed. A. KONINGS *Gemonde*, A. v. D. VELDEN v. D. SLOOT. *Haaren*, J. BOONS. *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN. *Moergestel*. Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK. *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON. *St. Oedenrode*, A. MOONEN. *Udenhout*, P. L. J. RATS. VERMEULEN. *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle drogisten en de meeste apothekers.

Boekhandel van

J.P.TIELEN

Rechterstraat, BOXTEL

Groote voorraad

KANTOORBOEKEN,

in alle liniaturen, dikten en kwaliteiten.

Alle Registers kunnen ook naar elk model extra gedrukt en gelijnd worden,

tegen zeer voordeelige prijzen.

Kantooragenda's, Scheurkalenders.

Verder **alles** op 't gebied van Kantoorbenoodigdheden.

Aanbevelend.

No. 103 WOENSDAG 24 DECEMBER 1913 5e JAARGANG

Centraal-Brabant

NIEUWSBLAD VOOR BOXTEL EN OMSTREKEN.

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit blad verschijnt iederen WOENSDAG en ZATERDAG en kost per kwartaal 75 cent. Bij vooruitbetaling voor een geheel jaar f 2.60. — Enkele nummers 5 cent.

Brieven, ingezonden stukken, bijdragen enz. te zenden aan de Uitgevers VAN MOORSEL & VAN DEN BOOGAART te *Boxtel*

ADVERTENTIËN

van 1—5 regels 50 cent, elke regel meer 10 cent. Grootere letters en vignetten worden naar plaatsruimte berekend Advertentiën waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht. Bij herhaalde plaatsing gunstiger conditiën. Reclames 25 cent per regel. De inzending moet geschieden uiterlijk Dinsdags- en Vrijdagsavonds om 5 uur

KERSTNUMMER.

't Is Kerstdag!

't Is Kerstdag! Neen 't, 't en kraakt geen snee,
't en rijmt, 't en vriest, 't en ijzelt;
Toch lijden de arme menschen wee
en wordt hun 't hart verbrijzeld!
Ze willen werken maar 't en valt
geen werk geen loon geen eten:
Wiens hert, van ijs of ijzer, zal 't,
nu 't Kerstdag is, vergeten?
Geeft milde, geeft, die hebt en houdt
van God zoo milde gaven:
't Wordt anders al, uw geld en goud
naast u in 't graf begraven.
Geeft milde, gij, die Christen zijt
en Kersdag komt te vieren;
Geeft milde alzoo me in vroeger tijd
gaf milde aan menschen en dieren.
En Hij, die mensche en dier bemint,
die U, o mensch, verheven,
Vergelijkt heeft, Hij zal 't zijn kind,
O mensch, eens wedergeven.

GUIDO GEZELLE.

Aan onze Katholieke Landgenooten!

EEN ZALIG KERSTFEEST!
EEN GELUKKIG NIEUWJAAR!

Evenals vorige jaren bieden wij U bij de nadering van het schoone Kerstfeest en de wisseling des jaars onze beste wenschen aan.

Deze schoone dagen bieden zooveel vreugde en geluk, te midden van den huiselijken kring of van goede vrienden.

Hoe natuurlijk is dan de drang van het hart om aan de geliefde familieleden en vrienden te doen blijken, dat men het wel met hen meent en hoe gaarne beoefent men dan de aloude deugd der gastvrijheid door hen feestelijk te onthalen.

Maar helaas! hoe dikwijls is juist in die schoone dagen de vrede en vriendschap verstoord door treurige ongebondenheid, omdat men zich zelf en anderen te veel aan de drankverleiding waagde.

Welnu er is een goed middel om ze te weren. Laten wij:

1o. Geen alcoholhoudende dranken aanbieden aan kinderen en aan hen, van wie wij weten, dat zij bij dergelijke gelegenheden lichtelijk de grenzen der matigheid overschrijden.

2o. Ons onthouden van allen aandrang om hen, die geen alcoholhoudende of geen sterke dranken willen gebruiken, in dat besluit te doen wankelen.

3o. In plaats van alcoholhoudende dranken op te dringen, ook alcoholvrije dranken beschikbaar stellen.

De gulle gastvrijheid, vroolijkheid en gezelligheid zullen er niet onder lijden en zoowel gastheer als gasten zullen tevreden zijn.

Ons Vaderland en ons H. Geloof hebben krachtige vastberaden mannen en flinke offervaardige vrouwen noodig, heldere hoofden en warm kloppende harten. Het is onze vaste overtuiging dat zulke mannen en vrouwen ook in en door den strijd tegen het alcoholisme kunnen, moeten en zullen gevormd worden.

Volgt dan onzen raad en aanvaardt hem met onze wenschen als het woord van een oprechten vriend.

Zalig Kerstfeest!
Gelukkig Nieuwjaar!

Het Bestuur van
„Sobriëtas."
Ch. Ruijs de Beerenbrouck,
Voorzitter, Maastricht.
H. J. Spitzen, Ginneken.
L. van der Steen, 's-Bosch.
Th. Bianchi, Amersfoort.
Mej. N. J. M. Kruijsman, Haarlem.
Mevr. v. Rijckevorsel—
de Bieberstein, 's-Bosch.
Mej. C. J. Vetter, Zutphen.
Mej. J. P. C. Kessler, Ginneken.
J. G. Potharst, Gouda.
B. A. de Wit,
geestelijk Adviseur, Utrecht.
Henri Hermans, secretaris
Maastricht.

Een bloedige Kerstnacht.

De wereld beleefde het einde van 1870, het verschrikkelijk jaar van den Fransch-Duitschen oorlog. Het ijzeren juk van den Germaanschen overwinnaar drukte loodzwaar op de Noorder departementen sedert de legers van de maarschalken Mahon en Bazaine de wapens neergelegd hadden. Slechts eenige korpsen franc-tireurs waren nog in die streken, in het veld gebleven en trachtten zooveel mogelijk afbreuk te doen aan den indringer. Deze soldaten hadden al de vermoeienissen, gevaren en ontberingen te verduren, die aan een guerilla-oorlog verbonden zijn.

In den avond van den 24en December had een groep van 50 vrijschutters hun bivak opgeslagen in een bosch, niet ver van de historische stad Reims. Het was vinnig koud, een dikke sneeuwvlaag bedekte den grond en het vroor dat het kraakte.

De aanvoerder der franc-tireurs, Yves de Kergolan, behoorde tot een oude, adellijke familie van Bretagne en sproot uit een geslacht, dat als bij traditie leven en bloed steeds veil had voor God, Koning en vaderland.

Nadat de soldaten hun honger gestild hadden, zocht de zoon van Armorika een dikken boomstrok en rolde hem op het wachtvuur, opdat dit, naar een oud Bretonisch Kerstgebruik, geurende den geheelen nacht zou branden. Een zware rookwolk steeg op en na eenige oogenblikken sloegen vlammentongen sissend omhoog en wierpen een phantastisch schijnsel in het rond. Op een boomstam gezeten staarde de jonge aanvoerder zwijgend in de vlammen.

Eensklaps viel zijn oog op de vlag, de dierbare, maagdelijke leliebanier, die hij als trouw koningsgezinde ontplooid had. Ook zij was een Bretonsche en had den vuurdoop ontvangen op de slagvelden der Witten en der Chouans. En sedert Georges de Cadoudal zijn zwaard in de schede gestoken had, prijkte de vlag elk jaar op het Kerstfeest in de dorpskerk van Kergolan, te midden van kaarsen, bloemen en wierookwolken, boven het kribbeke van Bethlehem als een herinnering aan het vurig geloof en de heldhaftigheid der vaderen uit den reuzenkrijg en een heerlijk symbool der levensidealen van iederen Bretagner uit die dagen: God, Koning en Vaderland! Een geweldige ontroering maakte zich van den aanvoerder meester en verteederd drukte hij de geliefde banier aan zijn borst. Angstig vroeg hij zich af of heden de eerste maal de ge de vlag afwezig zou moeten zijn, Goddelijke Boodschap van den Vrede op aarde door de heilige gewelven zou weergalmen als een protest tegen de wereldsche machten en legers, die alom in het rond woedden.

Neen, dat kon, dat mocht niet zijn, hij zou het niet gedoogen.

Juist sloeg het erf uur op de kerkklok van Reims. De Kergolan had een besluit genomen, hij trad op zijn soldaten toe en zeide:

„Mannen, wij zullen naar Reims ter Middernachtmis gaan. De God, die in het kribbeke van Bethlehem geboren is, moet den vrede brengen aan ons arm, diep gezonken vaderland. En deze geliefde vlag op dit oogenblik, voor ons allen het symbool van Frankrijk, moeten we naast de kribbe van het kerstkindje planten."

De soldaten schaarden zich in het gelid en begaven zich zwijgend op weg. De Kergolan zond eenige manschappen vooruit, om den weg te verkennen. Het had opgehouden met sneeuwen; de maan goot haar matzilverlicht over het aardrijk en het glinsterde tooverachtig in het ijzerkristal, dat de boomen bedekte. Zonder gerucht te maken bewogen de soldaten zich als schimmen in deze sprookjesachtige omgeving.

Een verkenner kwam terug en meldde, dat op één K.M. omgeveer vijfhonderd Duitschers bivakkeerden. De aanvoerder bootste het geluid na van den katuil en eenige minuten later keerden de uitgezonden posten terug. Uit de verschillende rapporten bleek, dat de vijand de geheele vallei bezet hield en de vrijschutters Reims slechts zouden bereiken, indien ze door den vijand wisten heen te komen.

De Kergolan stelde zich aan de spits van zijn dapperen en omzichtig rukten de mannen voorwaarts.

Plots meende de aanvoerder een punthelm te zien glinsteren tusschen de struiken. Zoo mogelijk wilde hij bloedvergieten voorkomen in dezen heiligen nacht. „Niet schieten!" fluisterde hij daarom tot de zijnen en behoedzaam slopen de Franschen langs een omweg verder. Met krakend geluid brak eensklaps een dorre tak onder den voet van een der francs tireurs.

„Werda!" riep een donderende stem.

De Fransche aanvoerder wist dat list thans geboden was, indien hij een gevecht wilde voorkomen en antwoordde:

„Kerkgangers! wij willen naar de Middernachtmis gaan te Reims; laat ons door en we zullen geen kwaad doen."

„Neen, niemand mag passeeren; terug of ik schiet!" riep de Duitscher.

„Pas op, bedenk, dat gij er voor aansprakelijk zijt als bloed in dezen heiligen nacht vergoten zal worden," zeide de Franschman naderend.

De soldaat van koning Wilhelm legde aan; een schot knalde en de kogel floot rakelings langs het oor van de Kergolan. Snel richtte deze zijn revolver en schoot den Pickelhaube neer.

Thans is bloedvergieten, helaas! onvermijdelijk geworden!" zuchtte de aanvoerder en zijn degen trekkend, riep hij: „Voorwaarts kinderen, door den vijand heen!"

„Leve Frankrijk!" antwoordden de soldaten vol geestdrift.

In het Duitsche kamp klonk het alarmsignaal en een oogenblik later werden de Franschen onder een hevig kruisvuur genomen. De vaandrig viel een der eersten en kleurde met zijn bloed de witte vlag, die door een krijgsmakker overgenomen werd. De Kergolan kreeg een kogel in den linkerschouder. Toch snelden de aanvallers voorwaarts, zonder een woord te spreken, noch een schot te lossen. De gewonde bevelhebber bevond zich nog steeds aan de spits.

Hij droeg het voorhoofd hoog opgericht en zijn trekken straalden van geestdrift. In den kruitdamp, waarin de Duitschers gehuld waren, meende hij bekende en beminde gezichten te ontwaren — vluchtige visioenen van de overzijde des grats!... Na de dooden kwamen de levenden hem voor den geest, allen, die een plaatsje veroverd hadden in zijn hart!...

De trompet schetterde ten aanval; visioen en werkelijkheid, alles [illegible] uitgewischt. De Franschen sprongen over de borstwering en drongen het Duitsche kamp binnen. Zij schoten bijna à bout portant hun geweren af en wierpen zich met de bajonet op den vijand. De aanval was verwoed, onweerstaanbaar. Men vocht man tegen man. De Pruisen weken, wierpen hun wapens weg en namen de vlucht. De doortocht was vrij en de Franschen trokken af in de richting van Rheims. Doch de vijand was reeds tot bezinning gekomen en keerde terug met nieuwe troepen. De Franschen werden opnieuw onder kruisvuur genomen. Als rijpe korenhalmen onder de zeis van den maaier zegen de soldaten bloedig getroffen neer. Drie vaandeldragers vielen achtereenvolgens, onderwijl ze elkaar de vlag overreikten. De Kergolan greep de banier op zijn beurt; bijna tegelijkertijd doorboorde een kogel hem de borst. Hij wankelde en zocht met de oogen naar iemand, wien hij het vaandel toevertrouwen kon. De meeste zijner makkers lagen om hem heen te zieltogen. Hij trachtte eenige stappen te maken; zijne krachten begaven hem en machteloos zonk hij neer, den glorievollen standaard aan de borst drukkend, terwijl de wapenkreet van zijn vader en zijn ras een laatste maal over zijn lippen vlood:

„Leve de Koning!"

Een krijgsmakker knielde naast den gevallen aanvoerder en onderzocht hem het hart; dit had opgehouden te kloppen.

„Dood!" mompelde de vuurvreter somber, „als het koningschap, het ideaal zijns levens!"

„Leve de Keizer!" donderde een stem en de Rosmalu greep de vlag, doch liet ze een seconde later aan zijn hand ontglippen tegelijk met gesmoorde stem kreunend:

„Ach, mijn keizer; ik ben getroffen!"

„Beeld van den ineengestorten keizerstroon...!" snikte een veteraan der campagne van Mexico.

„Leve Frankrijk!" gilde Pierre Marceau, met een stem, die van aandoening niets menschelijks meer had en hij, de republikein, de man van de toekomst, nam de witte koningvlag op, die door het bloed van zijn krijgsmakkers half rood geverfd was en liet ze triomfantelijk boven zijn hoofd wapperen als het mannelijk zinnebeeld van het vaderland, altijd levend, altijd jeugdig en krachtig, tot zelfs in dezen noodlottigen krijg, op het blakende oorlogsveld.

* * *

Nog hing de kruitdamp boven de plaats van het gevecht. Op de met bloed roodgeverfde sneeuw lagen de kille, bleeke lijken der gesneuvelden. Af en toe knalde nog een geweerschot in de verte. Aan den gezichtseinder in de richting van Rheims zag men een klein groepje franc-tireurs wegtrekken. Hier woei de vlag boven hun hoofd en schetterde de trompet.

Een jong meisje, dat zich ter kerke begaf en de medaille der Congregatie aan een lint op haar borst droeg, bemerkte het vaandel en een grootsche gedachte rees op in haar brein. Het scheen haar toe dat de hemelsblauwe kleur der Moedermaagd nergens beter paste dan op de vlag, waarvoor zoo menig heldenborst zijn laatsten bloeddruppel gestort had. En het eenvoudige landskind ontdeed zich van het medaillon en bevestigde het aan de banier.

„De driekleur van Frankrijk!" juichte Pierre Marceau, „de vlag van alle Franschen! Leve het Frankrijk der Koningen, der Keizers en der Republiek, het Frankrijk, dat groot geworden is in dezen heiligen nacht, als oudste dochter der kerk!"

* * *

Een half uur later, toen de aartsbisschop van Reims aan het altaar der Kathedraal het „Gloria in Excelsis Deo!" aanhief, trad een groepje franc-tireurs met een in flarden geschoten en met bloed doortrokken koningsvlag, waarop een blauw lint met medaillon binnen en schreed onder de trotsche gewelven door tot [illegible] altaar. En [illegible] God, den Heer der heirscharen, als een smeekbede om vrede voor het verslagen vaderland. De opvolger van St. Remigius op den aartsbisschoppelijken zetel werd door dit tooneel diep bewogen. Als in een visioen zag hij voor den geest al de groote momenten in Frankrijk's geschiedenis, waarvan de grijze kathedraal in den loop der eeuwen getuige geweest was: den roemvollen kerstnacht van Frankrijk's geboorte in den Christus, met het mirakel der heilige ampullen door vredesduiven gebracht en de krijgsengel van Domremy, Jeanne d'Arc met haren Jezus-Maria standaard, in vroom gebed verzonken bij de zalving van haren en Frankrijk's koning, Karel VII...! En thans tot keerzijde van al die glorie van het verleden, als beeld van het heden... een in flarden geschoten vlag, die om genade smeekt! Den aartsbisschop kwamen de tranen in de oogen. Hevig ontroerd strekte hij de hand uit naar de dierbare banier en zegende ze — zooals dat eertijds, in betere dagen, placht te geschieden — in den naam van Jezus den Vredebrenger op aarde...

De zoon der kruisvaarders en der partijgangers, de Bretonsche koningsgezinde ridder zonder vrees noch blaam, vierde terzelfder tijd het Kerstfeest mee in de schoone hemelzalen, met zijn lieve moeder en al de overigen van zijn geslacht, in de nabijheid der groote Koningen en Koninginnen van Frankrijk, vanaf Clovis, Clotilde, Charlemagne en St. Louis tot aan den Koningmartelaar, Maria-Antoinette en den Dauphin du Temple — naast Genoveva, Jeanne d'Arc en de andere dapperen, die hun leven veil gehad hebben tot heil van het vaderland. En met dat verheven koor zong het moedig kind van katholiek Armorika, het lied, dat bijna 19 eeuwen van te voren, uit engelenmond, geklonken had in de vlakte van Bethlehem: „Gloria in Excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!" als een smeekbede voor het arme Frankrijk, dat zoo zeer behoefte heeft aan den vrede. (Avondster.)

Spreekwijzen.

Als de zon op Kerstmis door den appelboom schijnt, dan zal het volgend jaar een overvloedigen oogst opleveren.

Als het op Kerstnacht waait, dan zullen de boomen veel vruchten dragen.

Kerstmis in de sneeuw; Paschen in den modder.

Is Kerstmis nat, dan blijven de korenschuur en het wijnvat leeg.

De twaalf dagen, die verloopen tusschen 25 December en 5 Januari, zijn de sleutels van het weer voor het gansche jaar.

Schetsen uit de Nieuwe Wereld.

II.

KERSTMIS IN AMERIKA.

Als dezen brief in Holland aankomt zal Kerstmis niet ver af meer zijn, en daar de geachte lezers van Centraal-Brabant misschien wel benieuwd zijn hoe dit feest in Amerika gevierd wordt, zal ik daar dinmaal een en ander over schrijven in plaats van mijn voorgaanden brief te vervolgen, wat ik dan wel eens een volgende keer zal doen.

Kerstmis behoort tot de grootste feestdagen in Amerika. Hoewel in Holland onlangs tweede Kerstdag, alsook tweede Paasch- en Pinksterdag, kerkelijk zijn afgeschaft, zijn deze tweede dagen, zoowel Kerstmis als Paschen of Pinksteren, kerkelijk of wettelijk onbekend in Amerika.

Paschen en Pinksteren gaan dan ook bijna ongemerkt voorbij, maar Kerstmis niet; dat is een bijzondere en groote feestdag.

Behalve natuurlijk Kerkelijk wordt deze dag ook in het familieleven zeer gevierd.

Vrienden en familieleden geven elkander geschenken dien dag. De kleinen vinden op den morgen van Kerstmis speel- en snoepgoed in hun kous.

Eigenaardig is het dat men ook hier den kinderen vertelt dat St. Nicolaas dit 's nachts in hun kousen heeft gestopt. En even [illegible] in Holland de [illegible] indien zij [illegible] „zoet" willen zijn, en ook als zij „braaf" zijn mogen zij zeggen, wat zij graag willen hebben met Kerstmis, dan zal vader of moeder het voor hen aan St. Nicolaas vragen.

Hoewel, evenals in Holland St. Nicolaas, hier Santa Claus genaamd, een eerbiedwaardig oude heer is met langen grijzen baard, is hij hier toch niet uitgebeeld als een deftigen bisschop met ernstig gelaat. Santa Claus hier kijkt goedguitig uit zijn oogen en is ook meer werelds aangetogen. Hij heeft een roode muts met witten bontrand op en ook een roode jas met witte bontranden, kaplaarzen en op zijn rug een zak met speelgoed, voltooien zijn uitrusting.

In plaats van hun schoenen onder den schoorsteen, hangen de Amerikaansche kinderen hun kous aan het voeteinde van hun bed. 's Morgens bij het ontwaken vinden de kinderen daar hun geschenken in hun kous of elders uitgespreid.

Een zeer eigenaardige gewoonte, die wij Hollanders best van de Amerikanen kunnen overnemen, is, dat tegen Kerstmis de post kan gebruikt worden tot het inroepen der liefdadigheid.

Het is namelijk een gewoonte, dat brieven geadresseerd aan St. Nicolaas, gefrankeerd of ongefrankeerd door de post worden aangenomen en afgegeven aan liefdadige particulieren, die zich daartoe bereid hebben verklaard of worden verdeeld onder de liefdadige instellingen der stad, die dan deze brieven onderzoeken en zooveel mogelijk aan de daarin omschreven verlangens voldoen.

Natuurlijk schrijft het een of ander kind, dat niet in behoeftige omstandigheden verkeert, in zijn eenvoud wel eens zulk een brief aan St. Nicolaas, maar van den anderen kant zijn er ook massa's histories in omloop, waarin aan de verlangens van het een of ander behoeftig kind werd voldaan door liefdadige menschen, die in het bezit van zulk een brief waren gekomen, en ook arme menschen nemen wel eens noodgedwongen hun toevlucht tot dit middel en in vele gevallen met het gewenschte resultaat. Kerstmis is nu eenmaal een zeer geschikt feest om de liefdadigheid te beoefenen.

Kerstmis is ook, evenals in Holland, het familiefeest bij uitstek. Familieleden in andere plaatsen verblijvend, gaan zooveel mogelijk naar hun huis. Een ieder heeft een cadeautje voor een ander. Het huis wordt versierd, vooral de eetkamer met slingers groen gemaakt, van dennentakken of van laurier, met bosschen hulst en mistletoe; ook veel bloemen gebruikt men dien dag tot versiering en de Duitsche Kerstboom is ook veel in zwang. En tot volmaking der feestvreugde, doet de huisvrouw natuurlijk ook haar best voor een extra fijn maal.

Kerstmis in Amerika is dus eigenlijk een feest dat op de Hollandsche St. Nicolaas met Kerstmis te zamen gelijkt.

Dat cadeautjes koopen voor elkaar geen natuurlijk een ontzaggelijke drukte op straat en in de winkels. Tegen Kerstmis zijn dan ook de groote winkels, de warenhuizen, tjok vol, kan men zich slechts met moeite een weg banen door de menigte, naar de afdeeling, waarin men zijn inkoopen wil doen.

Het geeft ook een eigenaardige vroolijke drukte op straat. Zoo iets als bij ons de St. Nicolaasdrukte veroorzaakt in onze Hollandsche groote steden. Iedereen beladen met pakjes en bundels in volle straten en volle trams.

Deze Kerstmisdrukte in New-York, met haar ruim vijf millioen inwoners, geeft iets enorms te zien. Honderdduizenden menschen stroomen uit alle hoeken der stad samen naar het centrum der winkelstraten: de Broadway van Union square tot 42ste straat; de 42e straat voor een gedeelte en dan de Fifth Avenue met haar lijne winkels en warenhuizen, waar de meergetortuneerden hun inkoopen doen.

De Fifth Avenue is ter hoogte waar zij de 42ste straat kruist, een weinig afdalend naar weerszijden.

In New-York en in sommige andere steden van Amerika hebben de straten in plaats van namen, slechts een nummer. Dit moge Amerikaansch nuchter zijn, maar ook is het Amerikaansch praktisch om zich heel gemakkelijk te oriënteeren in zoo'n stad, vooral indien zij zoo regelmatig is aangelegd als New-York. Staat men nu daar op een der hoeken der 42ste straat en de vijfde Avenue, dan heeft men een uitgebreid gezicht over de gansche Avenue.

Heeft men op gewone dagen, vooral in het winter- en voorjaarseizoen, als de rijke New-Yorkers nog niet naar hun landhuizen of badplaatsen in Amerika of Europa zijn getogen, daar tusschen vier en vijf uur al een indrukwekkend grootsch gezicht van de winkelende en flaneerende menschen-massa te voet of per automobiel, (want Amerika is het land der automobielen), nog enormer is deze indruk, als men daar op een mooien namiddag staat, zoo tegen den tijd dat Kerstmis er weldra zal zijn. Het is dan alsof men over de hoofden der menschen-massa op de trottoirs of over de glimmende en glitterende carosseriën der automobielen zou kunnen loopen.

Oh, het is een bijzonder schouwspel, dat zich dan daar aan het oog vertoont. De menschenstroom, de schijnbaar aaneengesmolten massa der automobielen en de met groen en roode linten versierde gevels der winkelhuizen, de hier en daar hoog optorende skyscrapers tegen den laag belichten hemel, waardoor ieder ornamentje, iedere finesse van den bouwtrant zich scherp afteekent tegen die blauwe en geelige, koude lucht, de marmeren trappen, balustraden en zuilen van het in Grieksenen stijl opgetrokken bibliotheek-gebouw, waartusschen dan opstijgt het gegons en gebrom van den menschenstroom, vermengd met het getoeter der automobielen en het gegil van het commanda-fluitje der politie-agenten, die op dit ontzaglijke drukke punt het verkeer regelen; het is één groote indruk, die men, eens gezien en waargenomen, nimmer zal vergeten. Het is een bijzonder schouwspel, dat een enormen indruk maakt. Zoowel die beweeglijke stroom van menschen en voertuigen, als wel het gemurmel en gegons dat uit die stroom opstijgt, om zich te verspreiden in de ijle lucht over het kantwerk der onregelmatige huizenrijen henen.

* * *

Kerstmis is dan ook inderdaad een zeer bijzonder gezellig feest in Amerika en geen andere feestdagen die met kerkelijke feestdagen in verband staan, (over nationale feestdagen schrijf ik U later wel eens), worden zoo bijzonder gevierd als Kerstmis; geen Paschen of Pinksteren, zelfs niet Nieuwjaar. In vele staten van Amerika gaat Nieuwjaarsdag geheel ongemerkt voorbij, is het een gewone werkdag. Trouwens „door-de-weeksche-Zondagen" zijn zelfs bij de Katholieken onbekend, hoogstens een verplichting van Mishooren.

Daarom dan ook wenscht men hier elkander bij een prettig Kerstfeest ook „en passant" een gelukkig Nieuwjaar. Men zendt zijn vrienden en kennissen met Kerstmis gewoonlijk een mooi kaartje of boekje en tien tegen één, staat dan daar gewoonlijk op:

„A merry Christmas and a happy New-Year."

En deze Amerikaansche gewoonte voor mijzelve ook eens te baat nemende, zoo wensch ik bij deze alle geachte lezers van Centraal-Brabant een gezellig en prettig Kerstfeest en een Zalig en gelukkig Nieuwjaar.

JAN DIEMES.

9 December 1913.

Haar Kerstgeschenk.

Een kilkoude dag. Zwartgrauwe wolken jagen door 't luchtruim en ontlasten haar sneeuwvracht door een ijzigen Noord-Oostenwind in zwiepende vaart rondgevoerd over velden en wegen, nu zich ophoopend, dan weer verstuivend naar de gril der windvlagen.

Traag voortsjokkend, het paarsblauwe hoofdje schuin tegen den wind, de tintelende handen onder de schamele plunje krampachtig tegen 't holle lijf gedrukt, nu eens buiten adem om een hoek der straat stil staande, dan weer met een weemoedigen zucht den verderen tocht aanvaardend, sukkelt zij voort de arme halfweeze, 't kind des kommers en ellende.

In eene der afgelegenste wijken eener groote stad, waar de armoe en ellende u van uit de vensters der schamele hutten en krotten tegengrimmen, daar wacht haar moeder, verlangend uitziend naar de komst van haar Mieke. Moeilijk was voor deze de tocht naar de rijke tante geweest, scherper dan de ijzige N.-O. wind 't antwoord der onbarmhartige op de bede van het kleine voor de eerste maal om hulp vragende Mieke. De scherpte des hongers dreef haar voort, meer nog dan de koude, die heensneed door haar ellendige plunje en 't teere verhongerde lichaampje somwijlen krampachtig deed samentrekken.

En thuisgekomen? Geen kooltje vuur in den ijskouden haard, geen licht in de schamele hut, geen boterham tot stilling slechts van den ergsten honger Zie hoe de jonge, bleeke weduwe zich heenbuigt over haar kind, hoe zij de ijskoude verkleumde voetjes in haar beide handen klemt; hoe zij met een traan in het oog en een zucht in de borst heenblikt naar 't kruisje nevens haar aan den wand.

Gansch haar wezen: die matteloos droeve blik, waarin de eerste sprank van wanhoop glinstert, 't is één gebed van erbarming doordringend tot den troon van Hem, die de Vader is der verlatenen, de Beschermer van weduwen en weezen. En Mieke? Schoon zij van honger en koude op moeders schoot te huiveren zit, toch moet ze vertellen van al het schoons, dat haar tegenschitterde van uit de helder verlichte winkels in de stad, van de fonkelende sterren, de gouden en zilveren appels, peren en noten — wist zij 't — en de tallooze veelkleurige kaarsen aan de Kerstboomen.

— Moeke, lieve Moeke, en komt nu hedennacht weer 't Kerstkindje uit den hemel om al de brave kinderen al dat schoons te brengen? Maar waarom komt 't Jezuskindje dan niet bij ons, moekelief? Of is uw Mieke niet braaf geweest dit jaar? Of heeft zij...

— Stil, Mieke, stil. En de moeder zag met een mateloos wee in de oogen haar kind aan met een blik om erbarming; want schrijnend was de pijn, die haar harte als brak bij de gedachte: niets voor mijn kind, mijn engel, mijn leven; zelfs geen stuk brood voor haar honger, geen kool vuur voor haar kou, en dat op den dag, dat allen en alles jubelt en juicht: „Glorie aan God in den Hooge, vrede de menschen op aarde, die van goeden wil zijn."

— Mieke, liefste Mieke, wat dwaze vragen kunt ge uw moeder toch doen; gij weet toch wel dat wij arm zijn, dat 't Jezuskindje niet komen kan in een armoedig kamertje als 't onze, waar 't zoo bitter koud is, waar...

— En toch, moekelief, hoop ik dat 't goede kindje ook mij iets brengen zal; of was de stal in Bethlehem's velden rijker en warmer?

— Mieke, och Mieke, gij doet uwe moeder pijn met aldus te spreken; kom kindlief laat ons neerknielen voor ons avondgebedje en dan ter ruste gaan.

En de moeder droeg haar kind naar boven op zolder, waar zij 't neerlegde op haar schamelen stroozak en 't rillende lichaampje dekte met wat oude kleeren.

— Goede nacht, Mieke, fluisterde zij — nog een kus op 't bleeke gezichtje, waaruit al haar liefde, maar ook al haar smart sprak, en zij keerde zich om en daalde langzaam naar beneden en zij weende nog lang, bitter lang.

* * *

Middernacht was reeds voorbij en nog altijd lag klein Mieke op haar strooleger staroogend door een reet der pannen naar een schitterende ster aan den inmiddels helderen hemel en zij dacht nog altoos aan 't lieve Jezuskindje, dat hedennacht uit den hemel zou komen om alle kinderen gelukkig te maken. En 't was, alsof de zachte betooverde gloor der ster daarboven haar sprak van de goedheid van Hem, die voor allen is een zon van liefde en verkwikking in lijden en druk. — Lijden? — klappertandend en rillend van kou lag zij daar neder op den bitter kouden zolder, schier onder den blooten hemel met een door honger en gebrek uitgeteerd lichaam.

En 't suisde haar in de ooren met zoo'n wonder gebrom en 't was alsof honger en koude weken en alsof zij zweefde door de lucht, nu eens naar boven naar den blauwen hemel dan weer langzaam als op engelenwieken naar de aarde. En — schoon zij naar boven zweefde, of huiverend vaak naar de diepte zonk, steeds flikkerde boven haar die vriendelijk flonkerende ster, wier betooverenden glans haar immer meer aantrok. En zie — daar was 't alsof op eenmaal die ster aangroeide tot een helder schitterende zon, wier purper gouden stralen alles als met een hemelschen glans overgoot... en zij daalde en daalde steeds meer naar de aarde. Plotseling barstte zij open met een hemelsch, nooit gehoord geluid, daalde uit haar neder een bonte stoet van engelen, schitterend in nooit aanschouwde pracht en luister. En te midden van hen zweefde in een hemelschen lichtgloed, stralend van Goddelijke Majesteit en liefde, 't Kindje van Bethlehem.

Langzaam daalde de hemelsche stoet naar de aarde en 't was alsof de zoldering verdwenen was en 't Jezuskindje zweefde aan de zijde van Mieke, haar kuste en zeide: „Kom Mieke, kom met mij naar den hemel, hem schenk ik u als uw Kerstgeschenk." En in zalige vervoering klemde Mieke zich vast aan 't Goddelijk Kind en 't was als vloog zij naar boven... en zij voelde geen honger of kou meer.

* * *

Nauwelijks grauwde de morgen door 't bevroren venstertje der armoedige hut of de weduwe ontwaakte, doodsbedroefd in hare ziel. Nu dacht ze, nu is 't vreugde overal waar kinderen zijn, nu springen zij vreugdedronken rond hun Kerstboom of staren met stralende oogen naar al 't speelgoed en lekkers, hun door 't Kerstkindje geschonken. En wat zal 't hier zijn. — Arm Mieke, wanneer gij straks ontwaakt. En bittere tranen ontrolden haar oogen en handenwringend wierp zij een wanhopigen blik rond het kamertje. — Straks — zachtjes — nauw hoorbaar klimt zij naar boven en zij buigt zich, het oog door tranen verblind, om Mieke te kussen.

Plotseling springt zij recht — verdwaasd staart zij met verwilderden blik haar kind een oogenblik aan — één rauwe gil klinkt uit haar geprangde borst en de moeder stort neder op 't lijk van haar kind. „Dood, dood! Is dàt haar Kerstgeschenk?"

De Inbreker in den Kerstnacht.

Het was Kerstavond en de sneeuw lag een halven voet hoog, toen Beek pogingen begon te doen om het keukenraam van de weduwe Jansen te openen.

Kuim een half uur later, toen de sneeuw wel een voet hoog lag, gelukte het Beek de sluiting te verbreken. Huiverend van koude trad hij de keuken binnen. Hij sloot het raam zorgvuldig achter zich en warmde zijn verkleumde handen bij het smeulende vuur.

Nadat hij een weinig ontdooid was, leidde zijn instinct hem regelrecht naar de kast, waar eenige flesschen bier stonden. Hij dronk een vol glas in één teug leeg en ging daarop bij het vuur zitten om een tweede glas te gebruiken.

— Had ik geweten, dat het mij vannacht zoo zou meeloopen, dan was ik zeker veel vroeger uitgegaan, mompelde hij; dat is nu eenmaal de schaduwzijde van ons beroep; men weet nooit waar men komt.

Hij telde bij het flikkerend licht van het haardvuur het zilvergeld, dat hij in zijn zak had.

— Bij de honderd gulden en zij hadden het raam niet eens goed gesloten.

Dat noem ik toch een onverantwoordelijke zorgeloosheid. Zij hebben hun verdiende loon. Nu moet ik hier nog eens mijn slag slaan. Klaas zei verleden jaar, dat hier nog heel wat te halen was; hij zou hier stellig zelf heengegaan zijn, als ze hem niet hadden opgepakt.

Nadat hij het slot, dat aan de andere zijde was gesloten, had opengeschroefd, begaf Beek zich naar de eetkamer om het zilver te zoeken en naar het kantoor om de brandkast te openen, maar tot zijn groote teleurstelling vond hij noch het een noch het ander.

— Zij behooren zeker tot dat soort van menschen, die alles onder het hoofdkussen bergen, zeide hij grinnekend. Hij was in zijn soort nog wel een goedaardige schavuit.

Hij wikkelde een paar dikke wollen windels om zijn schoenen en nadat hij bij wijze van krijgslist, de voordeur op een kier had gezet, voor het geval dat hij haastig de wijk zou moeten nemen, kroop hij langzaam de trap op, binnensmonds pruttelend, dat de looper zoo dun en alles zoo geheel anders was dan Klaas had gezegd. Hij was juist bij den overloop gekomen, toen hij ontstelde bij het geluid van kinderstemmen.

— Herman, zeide de stem, Herman, slaap je?

— Die is stellig vijf jaar, even oud als mijn Piet, zeide Beek.

— Neen, fluisterde een oudere stem, denkelijk van een jongen van 8 jaar ongeveer.

— Zouden we nog wat krijgen van het Christuskindje, Herman. Misschien brengt het wat aan mama voor ons.

— Mama heeft niet veel geld meer; zij heeft immers gezegd, dat wij het volgend jaar niet meer kunnen krijgen dan een stuiver in de week. Daarom zeide ik reeds dat het nergens toe diende om onze kousen op te hangen.

— Maar we hebben ze nu al opgehangen.

— Ja... maar... ik geloof toch zeker dat Mama ons niet meer dan een stuiver zal geven.

Beek, die reeds gewoon was geraakt aan de duisternis, onderscheidde iets als een meisjeskopje bij de naastbijzijnde deur. Voordat hij er heel zeker van was, moest hij evenwel eerst een vochtig waas voor zijn oogen wegvegen.

— Ik zal hier niet veel vinden, zeide hij bij zichzelf, dat is wel zeker. Het spijt mij werkelijk voor die aardige kinderen.

Hij keerde zich om, ten einde te vertrekken; daarop bleef hij staan en schudde het hoofd.

— Ik geloof dat mama al het geld gebruikt om de huishuur en de huishouding te betalen, zei Herman op een plechtigen toon. Dat begrijp je zoo niet; daar ben je nog veel te jong voor.

— Neen, ik ben niet jong, ik... Ik ... zou zoo graag een cadeautje willen hebben, zei ze schreiende.

— Ik zal je mijn mooi stuivertje geven, maar dan moet je niet langer schreien, zeide de kleine Herman.

— Doe je het heusch?

— Op mijn woord van eer.

— Ik dank je wel, Herman. Slaap lekker.

— Wel te rusten.

— Herman, als papa eens terugkwam uit den hemel?

— O, zeg dat niet. Annie, zeg dat niet, zei Herman snikkend.

— Toe, ga niet schreien, Herman. Zal ik bij je in bed komen?

— Ja, kom dan maar gauw,

— Maar 't is zoo donker.

— Wacht maar even. Ik kom je halen.

Men hoorde een getrippel van bloote voetjes.

Een paar minuten later was alle stil; Beek maakte daaruit op, dat ze beiden in slaap waren gevallen. Hij krabde zijn hoofd in gedachten. Daarna nam hij voorzichtig eenige geldstukken uit zijn zak, bevoelde ze nauwkeurig om zeker te zijn dat het guldens waren, en ging toen in de kamer van de kinderen. Een oogenblik rondgetast hebbende, vond hij twee kousen, die bij het voeteinde van de ledekantjes waren opgehangen, en stak er tien gulden in. — Arme kleine kinderen, mompelde hij.

Hij vertrok weer door het keukenraam.

D. v. N.

Het laatste Kerstlied.

Het is een stil, klein vertrek in het groote ziekenhuis.

Bij het bed zit een moeder, die gekomen is om haar kind te bezoeken, dat ver van het ouderlijke huis ziek en doodzwak daar verpleegd wordt.

Daar ligt zij de arme zieke, de jeugdig schoone meisjesgestalte met het lieve gezicht, hetwelk in die lange weken zoo bleek geworden is, stil en rustig te neder al die lange dagen en draagtgeduldig en zonder klacht wat haar is opgelegd.

Zij is tevreden nu hare moeder bij haar is, dankbaar, o zoo dankbaar voor de goede verpleging, die haar ten deel valt, en bij alle smart zoo geduldig en vriendelijk.

Allen hebben haar lief, de doktoren en de pleegzusters.

Hoe konden zij anders?

Het gaat mij aan het hart, het goede kind zoo te zien lijden, zeide de geneesheer, maar zij zal spoedig beter worden.

Zoo troostte hij de moeder.

„Een kleine operatie", zooals een dokter die honderdmaal moet doen, en zij zal weldra genezen zijn.

Binnen korten tijd is alle leed geleden.

Slechts hopen en moed houden!

Hopen en moed houden.

Het ouderlijke hart slaat in bange zorg bij de gedachte aan eene operatie; hoe vaak was niet de afloop geheel anders dan een aanvankelijk goed begin beloofde!

Maar het moet gebeuren, het moet!

De zieke zelf is kalm, zeer kalm.

Het staat alles in Gods hand en ik ben niet bevreesd, schrijft zij nog zeer kort voor den bestemden dag aan een vriendin.

Zij heeft geen angst.

Slechts daarover verblijdt zij zich, dat zij eerst nog het Kerstfeest vieren kan.

Zij heeft in al die weken zoozeer daarnaar verlangd.

Op den Kerstavond moet moeder de kamer donker maken.

Zij verheugt zich als een kind in haar Kerstboompje.

Met een van blijdschap stralend gezicht pakt zij de vele geschenken uit haar door vrienden en bekenden toegezonden en spreidt ze voor zich uit op het helderwitte beddelaken.

Met schitterende oogen beschouwt zij ondertusschen de lichtjes van haar Kerstboom.

„O, moeder, zegt zij, Kerstmis is toch de heerlijkste van alle feesten; ik ben zoo blij dat ik dat eerst nog heb kunnen vieren.

En nu kort na het blijde feest komt de gevreesde dag.

„Het is spoedig gebeurd" verzekert de dokter nog eenmaal den zorgvollen ouders — en dan, na een bang uur, brengt hij de boodschap, het is gelukt.

Bleek en afgemat en doodzwak ligt de zieke neder op haar legerstede — doch nu zal zij spoedig beter worden.

Maar ze wordt niet beter.

En na een paar dagen weten de ouders het, er is geen hoop meer.

Of de zieke het zelf voelde?

Zij klaagt nimmer, ook nu niet.

Maar eens, toen de smart zeer heftig was zuchtte zij! Ach moeder was ik nu maar spoedig beter!

En nu spreekt de moeder voor de eerste maal van hetgeen zij het kind tot nu toe nog niet had kunnen zeggen: „Misschien maakt de Heiland alles goed bij je, mijn kind!"

Zij is niet verschrikt, — ze ziet hare moeder alleen ernstig en vragend in het gelaat en zegt: denkt u dat?

Een andermaal in een bijzonder slechten nacht spreekt zij voor de eerste maal over haren dood.

„De goede God zal mij wel spoedig tot Zich roepen.

Men bemerkt bij haar niets van vrees en zorg voor den dood.

Een wensch heeft zij nog: „Steek nog eenmaal mijn Kerstboompje aan!

Haar vader steekt nieuwe lichtjes aan en op een avond als de pijn niet zoo hevig is, brengt hij den boom bij haar bed.

Zij richt zich op en ziet uit de groote schoone oogen, die zoo eigenaardig in het bleeke gelaat schitteren, lang en onafgebroken in het kaarslicht.

Toen op eenmaal klinkt het door het kleine stille vertrekje: O Kerstnacht schooner dan de dagen.

Zwak en bevend is de eens zoo heldere frissche meisjesstem en den ouders krimpt het hart te zamen van weedom en droefenis.

Haar laatste lied!

Zij heeft de kracht het ten einde te brengen: — weldra komen de pijnen weder en het gezang gaat in een zacht kreunen over.

Maar voor de ouders zal het onvergetelijk blijven, dat Kerstlied in het ziekenvertrek — dat laatste lied van hun nu reeds lang ontslapen kind.

En als weer op Kerstmorgen de klokken heur lied doen galmen, dan klinkt in hun harten als een blijde boodschap de woorden van den Heiland die wij gewis ook op onze geliefde ontslapenen mogen toepassen.

En gij hebt nu wel droefheid, maar ik zal u wederzien en dan zal uw hart zich verblijden en niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen.

Liturgische Wegwijzer.

(Bisdom 's-Bosch.)

29 Dec. Maandag. Thomas. Bisschop-Martelaar. Dubbel. H. Mis: Gaudeamus; 2de gebed, stil gebed en gebed na de Communie uit de 8de kerstmis; 3de gebed enz. van den H. Joannes; 4de gebed enz. van den H. Stephanus; 5de gebed enz. van de H.H. Onnoozele Kinderen; Tot op Zondag Credo; tot op Vrijdag Prefatie van Kerstmis en tot op Donderdag Communicantes (gebed uit den Canon) van Kerstmis. *Rood.*

30 Dec. Dinsdag. Halfdubbel. H. Mis van Zondag onder het Octaaf van Kerstmis: Dum medium; 2de, 3de, 4de en 5de gebed enz. als op 29 Dec. *Wit.*

31 Dec. Woensdag. Silvester, Paus-Belijder. Dubbel. H. Mis: Sacerdotes; 2de, 3de, 4de en 5de gebed enz. als op 29 Dec. *Wit.*

1 Jan. Donderdag. ***Besnijdenis Onzes Heeren.*** **Dubbel van de 2de klas. H. Mis: Puer.** *Wit.*

2 Jan. Vrijdag Octaafdag van het feest van den H. Stephanus. Dubbel. H. Mis: Sederunt; 2de gebed enz. van den H. Joannes; 3de gebed enz. van de H.H. Onnoozele Kinderen; 4de gebed enz. voor den Paus: Deus omnium. *Rood.*

3 Jan. Zaterdag. Octaafdag van het feest van den H. Joannes. Grootdubbel. H Mis: In medio: 2de gebed enz. van de H.H. Onnoozele Kinderen; 3de gebed enz. voor den Paus. Prefatie der Apostelen. *Wit.*

4 Jan. ***Zondag.*** **Octaafdag van het feest der H.H. Onnoozele Kinderen. Dubbel H. Mis: Ex ore. Gloria; 2de gebed enz. voor den Paus. Prefatie van Kerstmis. — Ite Missa est.** *Rood.*

Een zieke minder.

Dank zij de Pink Pillen.

Mad. Somzée, die te Luik woont, 12, Marktplein, zag niet zonder verdriet hare gezondheid verminderen. Iederen dag gevoelde zij zich zwakker, minder weerstandig tegen de vermoeienis en zij gaf er zich volkomen rekenschap van dat, indien zij er niet toe kwam deze toenemende en volhardende vermindering harer levenskrachten tegen te houden, het gedaan was met hare gezondheid, met hare rust en ook met haren handel, want Mad. Somzée is een bekende en geachte winkelierster te Luik. Mad. Somzée had niet nagelaten de gegeven voorschriften te volgen, maar zij had geen verbetering in haar toestand waargenomen. Zij heeft op dat oogenblik een zeer verstandige redeneering gehouden en die haar zeer gunstig is geweest, dewijl zij haar onmiddellijk het goede geneesmiddel, dat haar moest genezen, heeft doen vinden.

Mad. Somzée.

Mad. Somzée heeft zich afgevraagd: Hetwelk der geneesmiddelen waarover men veel spreekt geeft sedert langen tijd de meeste getuigschriften van genezing? En zij heeft daarop dit antwoord gegeven: De Pink Pillen. Mad. Somzée is toen begonnen met de behandeling der Pink Pillen, een eenvoudige, gemakkelijke en weinig kostbare behandeling die bestaat in het nemen van een of twee Pink Pillen na iederen maaltijd, wat niet zeer ingewikkeld is, zooals men zal toestemmen. Den uitslag vinden wij vermeld in een brief van den heer Somzée. Hij schrijft:

„Na te vergeefs tal van middelen te hebben beproefd, is mijne vrouw, die zeer bloedarm en in hooge mate terneergeslagen was, er toe overgegaan, gebruik van de Pink Pillen te maken. Het welzijn dat zij heeft ondervonden van af het eerste doosje, is zoo krachtig geweest, dat zij niet geaarzeld heeft voort te gaan met deze kuur, die haar dadelijk zulk een goeden uitslag gaf. Mijne vrouw heeft haar goed uiterlijk, hare vroolijkheid, hare krachten en haar eetlust weergevonden en kan zich nu gemakkelijk met hare zaken bebemoeien. Het is mij een genoegen u haar volkomene genezing te berichten."

LET OP.

Zieken, let goed op. Wij kennen de waarde der echte Pink Pillen, en wij zijn overtuigd dat zij u kunnen genezen. Wij weten ook dat de namaaksels der Pink Pillen nooit iemand genezen hebben. Gij wilt genezen; eischt dus de echte Pink Pillen, die in de goede apotheken worden verkocht en weigert alles wat men u als even goed mocht voorstellen.

Adverteert in

„Centraal-Brabant".

Katholieken, :-:

koopt niet in winkels, waar onzedelijke of N. Malthusiaansche artikelen worden verkocht of voorhanden zijn; :-: :-

koopt aan stations-boekenkasten alleen die lectuur, welke zeker geen gevaar oplevert

De arbeidskracht van den mensch.

Al de machines en motoren of de reusachtige krachten die groote bedrijven aan paardekrachten ontwikkelen, zijn daargesteld door den zwakken mensch. Steeds meer en meer vanaf het begin der vorige eeuw nemen machines de plaats in van den mensch, doen zij het werk dat eens door menschelijke kracht geschieden moest.

Wat vroeger geschiedde door de menschelijke spierkracht, wordt nu gedaan door de energie van steenkolen, water, wind, stoom, gas overgebracht door een ingenieus samengestelde machine; kleine machines als draaibanken en boormachines, welke vroeger door den mensch zelve met hand en voet in beweging werden gebracht, worden thans ook in het kleinbedrijf meer en meer door machines gedreven. Kleine motoren van een heele, een halve, een kwart, soms een achtste paardekracht, bewegen met meer zekerheid die toestellen dan vroeger de mensch het deed.

Bekende mannen uit de geleerde wereld hebben nagegaan hoe het eigenlijk stond met de rechtstreeksche werkkracht van den mensch. Ze hebben op verschillende manieren uitgerekend hoeveel paardekrachten de mensch kon ontwikkelen en zijn, zooals te begrijpen was, tot de conclusie gekomen, dat dit niet zoo heel veel is. Een deel van de proeven zijn evenwel niet logisch genomen daar de geleerden daarbij den maatstaf namen naar de krachtsontwikkeling van een sterken man. En natuurlijk heeft alleen de gewone, gemiddelde werkkracht eenige waarde bij de beoordeeling.

Buitenlandsche geleerden als Dupin, Coulomb en Robert Mayer berekenden op verschillende manieren tot welk een spierinspanning de mensch in staat is; de goed genomen proeven leidden alle tot hetzelfde resultaat. Dupin nam een minder waarde-hebbende proef. Hij stelde vast, dat een zekere gids in de Alpen, die een lichaamsgewicht had van 70 kilogram en daarbij een last droeg van 12 kilogram dagelijks gedurende 10 uur gemiddeld 400 meter per uur bergopwaarts steeg en dan dezelfde langzaam dalende weg terugging. Natuurlijk kon men naar die groote krachtontwikkeling het gemiddelde niet bepalen. Evenmin naar de waarnemingen van Coulomb, die een man 70 kilogram lichaamsgewicht een last van 68 kilo niet minder dan 66 keer per dag een trap van 12 meter liet omhoog dragen. Van meer waarde zijn de proefnemingen van Herrmann, die zijn opmerkzaamheid bepaalde tot een groot aantal arbeiders, welke verschillend werk deden bijv. palen wegdroegen, draaibanken in beweging brachten, zakken met graan droegen of ander dergelijk werk deden. Hij mat nauwkeurig de krachtsinspanning van deze menschen en nam daarvan het gemiddelde. Evenals hij, of ongeveer op een dergelijke — in elk geval logische manier — deden verschillende andere geleerden en zij kwamen tot de conclusie dat een normaal werkend mensch gedurende een 10-urigen arbeidsdag on-onderbroken een kracht van ongeveer een-een-en-twintig paardenkracht ontwikkelt. Daar dit het resultaat is door verschillende proefnemers verkregen, kon men het met gerustheid als juist aannemen. Gedurende zeer korten tijd kan de mensch het wel brengen tot een veel grootere krachtsontwikkeling.

Zoo heeft von Bach waargenomen, dat bij een brand sommige der brandgasten aan de spuiten gedurende twee minuten met een halve paardekracht werkten en zelfs geschiedt het, dat menschen, die in levensgevaar verkeeren het brengen tot de ontwikkeling van een heele paardekracht. Maar na zulk een krachtsinspanning volgt dan dadelijk een tijdperk van groote vermoeidheid gedurende langeren tijd wat niet het geval is bij den normalen arbeid, waarbij een-een-en-twintigste paardekracht wordt ontwikkeld.

Natuurlijk is het voor de geleerden niet te bepalen of de mensch in vergelijking met motor en machine al of niet goedkoop zijn werk doet. De uitkomst is voor den mensch economisch niet gunstig geweest; hij is een dure machine. Van het voedsel dat de mensch tot zich neemt, wat natuurlijk hetzelfde is als de kolen waarmee de stoommachine wordt gedreven of het gas, waarmee men de gasmotor in beweging brengt, wordt slechts een zeer gering deel benuttigd in arbeid, terwijl de prijs veel hooger is dan het voedsel dat voor machines gebruikt wordt.

Het deel dat niet door de spieren wordt gebruikt, zooals gezegd het overgroote deel, is uitsluitend noodig voor het onderhoud van het lichaam. Het is de olie voor den motor. Een zoo slechte mechaniek als de mensch kan men waarnemen bij geen enkele zij het nog zoo slecht geconstrueerde en door den mensch vervaardigde machine. Waren de bedrijfskosten van andere machines even duur als die van den mensch, dan zou het onmogelijk zijn geweest, dat de industrie het had gebracht tot haar tegenwoordige hoogte. De kosten voor de dan te gebruiken machines zouden veel en veel te hoog zijn. Trouwens, het lichaam van den mensch is niet gebouwd voor de aanwending van groote spierkracht en dat gebrek uit zich in den tegenzin van den mensch tegen lichamelijk werk en zijn zin om dat werk te laten doen door machines welke zijn hersenen uitvinden.

Nieuwjaarswenschen.

Evenals vorige jaren stellen wij in het No. dat op 31 December 1913 zal verschijnen, voor belanghebbenden de gelegenheid open tegen den prijs van

25 Cent

hun NIEUWJAARSGROET aan familie, vrienden en begunstigers aan te bieden.

GROOTE WINTERUITVERKOOP

KREYMBORG.

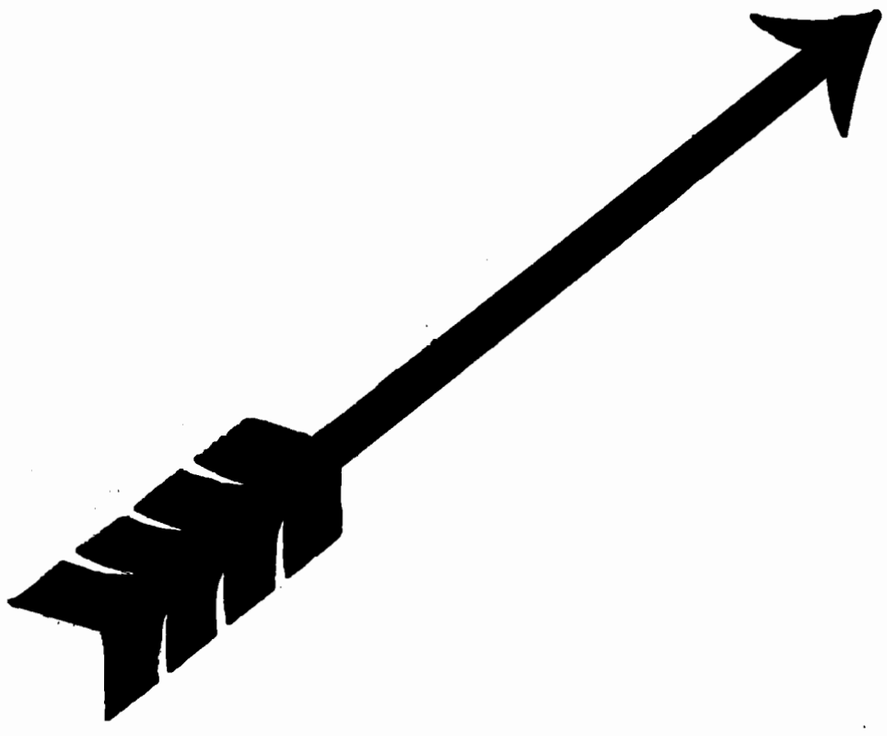

Het is ons niet onbekend, dat voor dergelijke gelegenheden vooral in de Kleermakersbranche geschermd wordt met uitdrukkingen, als: **goedkoopste, beste, laagste** in prijs, e a., zoodat deze zegswijze dreigen **holle klanken** te zullen worden.

Wij achten ons fabrikaat voldoende bekend, roepen allen op ter vergelijking en ter bezichtiging der goederen, 't welk zoowel binnen onze magazijnen als in de Etalages zonder eenige verplichting tot koopen kan geschieden.

Kreymborg & Co.

Kerstfeest en Nieuwjaar.

Flinke voorraad

KERSTBOOMEN,

in diverse maten,

Mistletoe, Hulst met bessen, **Kerstkloken, Lantaarns, Mandjes, Bloeiende Planten**, enz.

zeer geschikt voor

Kerst- en Nieuwjaars-geschenken.

Speciaal in fijne Bloemwerken en Versieringen.

Geregeld voorhanden:

Verse Witlof en Cichorij-Salade.

Aanbevelend,

H. Heinemans & Zoon,

Bloemisten, HELMOND.

Zie Etalage. Zie Etalage.

Export Paardenslagerij

van

J. Mulder-de L'Or,

HEUVEL.

Dagelijks te bekomen prima kwaliteit **gerookt Paardenvleesch**, van af **25 tot 45 ct. per pond.**

Geeft de hoogste prijzen voor slachtpaarden.

Aanbrengers genieten f 3 premie.

Aanbevelend.

Maagversterkende, Slijmafdrijvende

PILLEN

van

L. J. Grootendorst

Apotheker, UTRECHT.

Deze vermaarde Pillen hebben de eigenschap de Maagpijn en Slijm weg te nemen en de aanwas van gal te voorkomen; de bizondere gunstige werking die zij op de maag uitoefenen, doet de spijsvertering bevorderen en den eetlust opwekken. Als zuiverings- en purgeermiddel kunnen die Pillen niet genoeg worden aanbevolen, daar zij door hunne zachte werking volstrekt geen onaangenaam gevoel veroorzaken en men in staat blijft zijne gewone bezigheden te verrichten.

Verkrijgb. à 27½ ct. het verzegelde doosje met gebruiksaanwijz. te Helmond bij A. v. D. PUTTEN-v. D. GRINTEN, Drogist Veestraat A 53.

Ieder vooral merk „GROOTENDORST"

Wacht U voor namaak.

Deurne.

BEZOEKT

den bekend goedkoopen winkel

van

H. Philippart-Goossens

in Glas, Porcelein en Aardewerk, **Beelden** en **Stolpen** met en zonder voet, **Bloemvazen**, Hang- en Staande Lampen, Geëmailleerde artikelen, alle huishoudelijk gerief.

Alles aan de goedkoopste prijzen.

„De Toko"

TE ASTEN

is steeds voor eenieder het voordeeligst adres voor

Fornuizen — Kachels — Rijwielen en Onderdeelen — Naaimachines — Beelden — Spiegels — Schilderijen — Lampen — Galanterieën enz. — enz. — enz.

Beleefd aanbevelend,

A. Maas-Janssen.

PATRIOT

is

de Limonade in 1913

Verkrijgbaar bij:

W. J. v. Golstein Brouwers

Limonades en Likeuren,

ASTEN.

Voor de aanstaande Feestdagen

Kerstkransen - Weinachtsstollen.

Saucyzenbroodjes - Appelbollen

Appelflappen. - Appelbeignets.

Beleefd aanbevelend,

J. A. v. d. Vliert,

Confiseur. — Cuisinier.

Veestraat B 18 - Teleph. 214.

NIEUW. **GOEDKOOP.**

Stookt in Vulkachels

BRUINKOOL NOOTJES

Zindelijk en goedkoop.

Per mud 80 centen.

Alleen verkrijgbaar bij:

HENRI VAN GAAL - HELMOND.

GOEDKOOP. **NIEUW.**

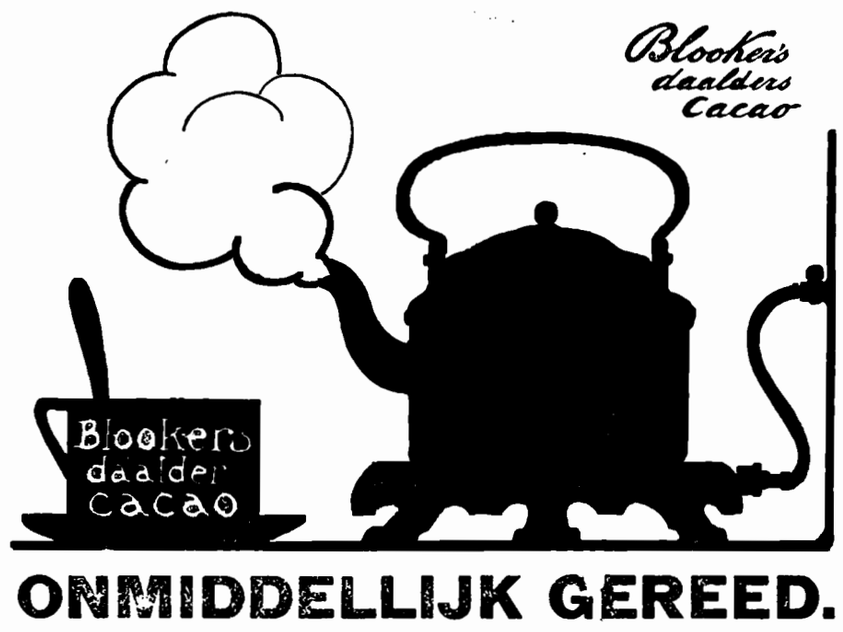

ONMIDDELLIJK GEREED.

ROOKT

de van ouds bekende TABAK

van H. H. VAN WILL, Helmond.

Alleenverkoop van Balma's Roltabak.

Winkeliers genieten flink rabat.

ALOM VERKRIJGBAAR.

JURGENS PLANTA

FIJNSTE PLANTENBOTER

42 CT. PER POND.

OVERAL VERKRIJGBAAR.

Groot- en Kleinhandel in:

Chemicaliën, Drogerijen, Droge en aangemaakte Verf, Sponzen, Zeemleder, Ziekenverpleegingsartikelen, Borstelwerk, Kwasten en Koloniale Waren. :-: :-:

SUIKER 23 ct. per pond.

Aanbevelend,

Th. van Eeten-Groeneweg.

Wielrijders.

L. VINCENT, Asten,

nabij de Stoomzuivelfabriek, heeft ontvangen eene partij eerste klas

Carbidlampen

van af 1.50 Gld.

Rijwielbanden in alle merken, aan concurreerende prijzen.

Agent van de Michelinbanden 5.50 Gld.

Specialiteit in Northon-putboringen, Water- en Gierpompen.

Agent van de Titania-Melkontroomer, voor ieder landbouwer te gebruiken.

Helmondsche Houthandel.

Alle soorten gezaagde en ongezaagde

Houtwaren,

alsmede gesch. en gepl. in alle afmetingen. — Prijzen billijk.

Jos. Swinkels,

Loodsen en Kantoor nabij de Draaibrug

En gros **En détail**

ANTOINE TRIMBOS,

Biljartfabrikant,

Bergen op Zoom.

Levert met groot succes de

snelloopende Biljarten

Verkrijgbaar alle biljartbenoodigdheden. Reparatie spoedig en billijk. Gemakkelijke conditiën van betaling.

Agent voor Helmond en Omstreken:

S. H. Janssen,

WOLFSTRAAT, HELMOND

Reeds 35 jaar door millioenen Hoofd- en Rheumatiekliders met succes gebruikt.

Prijs per flesch 55 cts., 80 cts. en f 1,30.

Weigert beslist Pain-Expeller in Duitsche verpakking!

A. D. RICHTER & Co., ROTTERDAM.

Verkrijgbaar te Helmond bij:

W. Q. VAN VEEN Veestraat

A. v. D. PUTTEN-v. D. GRINTEN, **Veestraat A 53.**

Koud hé!
Gaat nog al.
Wat!? heb Jij het niet koud?
Neen. — Ik draag

VERHOEVEN'S

WINTERSCHOENEN, — lekker warm.

Fotografie

Herm. Waijers, Helmond.

Gedurende de wintermaanden

TOT 4 UUR GEOPEND.

Aanbevelend.

Gij hebt haar noodig!

Wanneer ge behebt zijt met een hardnekkigen hoest, kietelen in de keel, of een hoest, die jaarlijks geregeld terugkomt, dan hebt gij de Abdijsiroop noodig, want de Abdijsiroop zal U genezen.

* * *

Wanneer Uw slaap verstoord wordt door dien drogen onafgebroken hoest, of wanneer ge U 's morgens onlekker gevoelt, door die geregelde aanvallen van hardnekkigen hoest, welke van een ingewortelde longkwaal getuigen, dan hebt gij de Abdijsiroop noodig, om Uw borst en longen met de rijke en genezing aanbrengende geuren der Abdijsiroop te vullen. De Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, maakt den hardnekkigsten hoest losser, gemakkelijk en pijnloos, en brengt in weinige dagen genezing.

* * *

Wanneer gij een koude gevat hebt, of zwaar in het hoofd zijt, wanneer Uw neus en oogen loopen, dan hebt gij de Abdijsiroop noodig om de microben der verkoudheid te kunnen vernietigen, en om de besmetting te kunnen verbannen.

* * *

Wanneer gij met asthma behebt zijt, dan hebt gij de Abdijsiroop noodig. Smijt Uw stramonium, asthmasigaretten, Uw morphine of codeïne weg. Deze vergiften verlichten wel is waar Uw kwaal, maar geven geen blijvende genezing, terwijl zij Uw lichaam vergiftigen. Alleen de Abdijsiroop kan en moet U genezen. De Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, doet de longen beter werken en doet de slijm, die op Uw borst vastzit, smelten als sneeuw voor de zon.

* * *

Wanneer Uw kinderen zwak van borst zijn en blootgesteld aan kink- of slijmhoest, groep of hijgingen, dan hebben zij de Abdijsiroop noodig, en de Abdijsiroop zal hun longenzwakte genezen. De Abdijsiroop wordt door de kinderen gaarne ingenomen, omdat zij aangenaam smaakt. De Abdijsiroop, Klooster Sancta Paulo, vervangt met goed gevolg de levertraan en schaadt nimmer.

Prijs per flacon van 230 gram f 1.—; van 550 gram f 2.—; van 1000 gram f 3.50. Hoe grooter flacon, hoe voordeeliger dus. Eischt rooden band met handteekening van den Generaal-Agent L. I. AKKER, Rotterdam. Verkrijgbaar bij alle drogisten en Apothekers.

Te *Berkel*, A. BRENDERS; *Boxtel*, H. A. DE HAAS-SELHORST, Stationstraat; *Esch*, Wed. A. KONINGS; *Gemonde*, A. v. D. VELDEN-v. D. SLOOT; *Haaren*, J. BOONS; *Liempde*, P. THOMASSEN en JOS. P. v. D. VELDEN; *Moergestel*, Wed. J. VAN VELDHOVEN. *St. Michiels-Gestel*, H. VAN BREUGEL en Wed. A. VAN GULICK; *Oisterwijk*, J. J. BLOMJOUS en JOH. v. LOON; *St. Oedenrode* A. MOONEN; *Udenhout*, P. L. J. RATS VERMEULEN; *Vught*, M. W. VAN DER HEIDE en bij alle Drogisten en de meeste Apothekers.

PEINTURE „SUPERBE".

Kunst-inrichting der Ligue des Peintres français à Paris.

In Olieverf geschilderde Portretten.

Sprekende gelijkenis. — Keurige afwerking.
Onvergankelijk. — Uiterst lage prijzen.

Uitstekend geschikt voor Verjaardag, St. Nicolaas, Bruilott, Sterfgeval, Vertrek, etc.

Ondergeteekende stelt zich gaarne ten dienste, een ieder, op verzoek, met meerdere portretten, persoonlijk te komen bezoeken, terwijl een ieder beleefd wordt uitgenoodigd bij hem aan huis eene collectie portretten te komen bezichtigen. Noch persoonlijk bezoek, noch bezichtiging bij hem aan huis geeft aanleiding tot eenige verplichting.

PRIJSCOURANT OP AANVRAAG GRATIS.

Vertegenwoordiger voor Holland:

A. J. S. A. van der Putten,

Veestraat A 53, Tel. Int. No. 213, HELMOND.